

Presented to the
LIBRARY *of the*
UNIVERSITY OF TORONTO
by

MRS. D. VINCENT

A. K. VINCENT

Neues
Taschenwörterbuch
Deutsch-polnisch
und
polnisch-deutsch.

Zum Schul- und Handgebrauch
zusammengestellt nach den neuesten Quellen und
der neuen Rechtschreibung

von
Georg Klus.
XIII. Auflage.

Trebitz (Mähren)
Verlag von F. Lorenz.
1917.

Nowy
Słownik kieszonkowy
Niemiecko-polski

i
polsko-niemiecki
do użytku szkolnego i podręcznego,
ułożony według najnowszych źródeł
i podług nowej pisowni

przez
Jerzego Klusa.

XIII. wydanie.

Trebicz (Morawy).

==== Nakładem **J. Lorenza.** ====

1917.

PG

6645

G₅N₆

1917

N.

Nachen n Akwizgran (miasto).

Nal (Nale) m węgorz; -artig węgorzowaty; -eisen n, -stecher m oścień na węgorze; -fang m połów węgorzy; -hälter m kadź na węgorze; -raupe, -quappe, -rutte f miętus.

Nar (Nare) m orzeł.

Nas (Nase, Nser) n ścierwo.

ab- od-, u-; den Hut ab! kape-lusz zdjąć! das Gewehr ab! z ramienia broń!

abackern odorować, norać.

abänder-lich odmienny; -lichkeit -ność; -n odmieniać; prze-rabiać; -ung f odmiana.

abhängigen nabawić strachu; sich ab. natrwożyć się.

abarbeiten odrobić; sich ab. spracować się; das Ab. odrobek.

Abart f odmiana; -en (f.) odmie-nić się; odrodzić się.

abästen obcinać gałęzie.

abbaden upiec.

abbaden wykąpać.

abbalgen zedrzeć skórę; sich ab. zmocować się.

Abbau m odbudowa; Ab. der Grube odkrycie pokładu; -en odbudować; wykopać.

abbeeren zebrać jagody.

abbehehlen cofnąć rozkaz.

abbeißen od-, ugryźć.

abbekommen otrzymać; oberwać.

abberufen odwołać; -fung f odwołanie; -fungsschreiben n list odwołujący.

abbestellen cofnąć zamówienie.

abbetteln wyżebrać.

abbzahlen s. upłacić.

abbiegen, abbeugen odgiąć, od-ginać; (f.) odwrócić się, zbo-czyć.

Abbild n obraz, kopia; -en od-malować; -ung f obraz, rycina, wyobrażenie.

abbinden odwiązać; podwiązać (żyłę); odsadzić (cielę).

Abbiß m (ße) odgryzek, ugryzek.

Abbitte f przeproszenie; Ab. lei-sen, abbitten przeprosić.

abblasen zdmuchnąć; wytrąbić, trąbką odwołać.

abblättern oberwać liście; sich ab. opadać z liści; odłupywać się.

abblicken 3. etw. poznać po czyjej twarzy.

abblißen (f.) spłonać na panewce (proch); nie nie wskórać.

abblißen (f.) od-, okwitnąć.

abbossein uformować (z wosku).

Abbrand m ubytek, odchód.

Abbrändler m pogorzelec.

abbrassen zwinąć żagle.

abbraten upiec.

abbrauchen zużyć.

abbrauen uwarzyć (piwo).

abbrech-bar odłomny; -en od-, ułamać; zerwać (przyjaźń); przerwać (mowę); zburzyć (most); zwinąć (obóz); (f.) od-, ułamać się.

abbrennen opalić; wypalić (z ar-maty); (f.) spalić się, wygorzeć.

Abbreviatur *f* skrócenie.

abbringen odnieść; odwrócić, odwieść (od czego).

abbröckeln ukruszyć; (*f.*) kruszyć się.

Abbruch *m* odłam; zerwanie (przyjaźni); uszczerbek; Abtum ujmować; krzywdzić; -bruchig kruchy.

abbrühen o-, od-, naparzyć.

abbügeln odprasować.

abbürsten wyczyścić szczerbką.

abbüßen odpokutować; -ßung *f* odpokutowanie, odbycie (kary).

Abc *n* abecadło; Abcbuch *n* abecadlnik; Abcshüler, -schüler *m* uczeń początkowy, żaczek.

abbaßen zerwać dach; okryć daszkiem; sich ab. pochylać się; -ßung *f* pochyłość.

abdämmen otoczyć groblą; groblą wstrzymać.

abdampfen odparować; (*f.*) odjechać (pociąg, okręt).

abdan-fen odprawić; rozpuścić (wojsko); abdykować, złożyć urząd; -ßung *f* odprawa; rozpuszczenie; abdykacya.

abdarben się etw. uskażać sobie czego.

abdeffen odkryć; zerwać, zrywać (dachy); odzierać (ze skóry); zbierać (ze stołu); -ffer *m* oprawca, rąkacz; -fferci *f* rzemiosło oprawcy; rąkarnia.

abdeihen = abdämmen.

abdieneu od-, wysłużyć.

Abditation *f* abdykacya.

abdingen utargować.

abdzieren abdykować.

Abdominal- brzuszny.

abdorren (*f.*) usychać; abdörren osuszać.

abbrängen odepchnąć; wydrzeć.

abdrücken wy-, utoczyć.

abdrück-bar odkretny; -en od-, ukreć.

abdrücken od-, wymłócić.

abbrillen wyuczyć.

abbringen wymódz, wymusić.

Abdruck *m* odcisk; przedruk (książki); odbitka; en odcisnąć; wydrukować.

abdrücken odcisnąć, odgnieść; spuścić (kurek); wymusić.

abduften wyparować.

abduften dusić, smażyć (mięso).

abfeuern się zapalać, unosić się.

Abend *m* wieczór; gegen *M.* pod wieczór; es wird *M.* ma się ku wieczorowi; es will *M.* werden wieczór się zbliża; zu *M.* essen wieczerać; heiliger *M.* wilia Bożego Narodzenia.

Abend- wieczorny; zachodni; -blatt *n* gazeta wieczorna; -dämmerung *f* zmierzch; -essen, -brat *n* wieczera; -falter *m* motyl wieczorny, ćma; -land *n* kraj zachodni, zachód; -länder *m* mieszkanię krajów zachodnich; -ländisch zachodni; -lich wieczorny; -mahl *n* wieczera; das heilige *Ab.* wieczera Pańska; -muß *f* serenada; -röte *f* zorza wieczorna.

Abends, abends wieczorem.

Abend-seite *f* strona zachodnia;

-sonne *f* słońce zachodzące;

-stern *m* gwiazda wieczorna;

-unterhaltung *f* zabawa wieczorna;

-wärts ku zachodowi;

-wind *m* wiatr wieczorny, zachodni;

-zeit *f* pora wieczorna.

Aben-teuer *n* awantura, przygoda;

-teuerlich awanturniczy; -teuerlichheit *f* awanturniczość;

-teurer *m* awanturnik; -teurerin *f* awanturnica.

aber ale, lecz, zaś.

Aber-glaube *m* zabobon; -gläubig,

-gläubich zabobonny.

aberkennen odmówić *S.* czego.

aber-malig powtórny; -malig powtórnie, znowu.

abernten ukończyć żniwo, żąć.

Aberwitz *m* niedorzeczność, szaleństwo;

-ig niedorzeczny.

abessen ukończyć jedzenie; objeść;

odjeść co u kogo.

abfahren (f.) odjechać; oddalić się, iść przez; *Abfahrt* f. odjazd.
Abfall m. odpadanie, odpadnięcie; spadek (wody); spadliwość; odstępowanie; -en (f.) od-, opadać; odstąpić; *abfällig* nieprzychylny; ujemny (wyrok); *ab. werden* odpaść, odstąpić.
abfangen wylapać; schwytąć.
abfärben puzzczać farbę.
abfassen ułożyć, układać (pismo); złapać (łotra).
abfassen odpościć; przepościć się.
abfaulen (f.) odgnić, zgnić.
abfeigen o-, odmieść, zmieść.
abfeilen od-, upiłować.
Abfeilsicht n. opilki *pl.*
abfeilschen wytargować.
abfertigen odprawić; załatwić; zbyć; -*gung* f. odprawa.
abfeuern wypalić, wystrzelić.
abfin-den zaspokoić; uiścić się; *sich ab.* pokwitować się; -*dung* f. zaspokojenie, ugoda; odprawa.
abfischen wylowić ryby.
abflachen spłaszczyć.
abflechten od-, rozpleść.
abfliegen (f.) odlecieć.
abfließen (f.) u-, odpłynąć.
Abflug m. odlot.
Abfluss m. odpływ, ściek; -*graben* m. rów odpływowy; -*schleuse* f. śluza odpływowa.
abfohlen *sich* ożrebić się.
abformen uformować, odcisnąć we formie.
abforsten wyciąć (las).
abfragen 3. *etw.* wypytować się 4. o co.
abfressen obżreć, obżerać.
abfrieren (f.) odmarznąć; *sich etw. ab.* odmrozić sobie co.
Abfuhr f. odwóz, odwiezienie; odesłanie (pieniędzy).
abführen odwieść; odwieźć; od-prowadzić.
Abfuhr-en n. wywiezienie, wy-prowadzenie; rozwolnienie; *zum Ab. geben* dać na rozwol-nienie żołądka; -*end* rozwal-

niający; -*mittel* n. środek roz-walniający.
abfüttern napaść, nakarmić.
Abgabe f. oddanie; zwrot; dani-na, opłata.
Abgang m. odchód, odejście; ubytek; odbył; *abgängig* znikły, nieobecny; pokupny.
Abgangsz-eit f. czas odejścia; -*zeugnis* n. świadectwo odejścia.
abgaufeln wyszalbierzyć.
abgaunern wycygać.
abge-ben oddać; *den Herren ab.* służyć za głupca; *sich mit* 3. *ab.* wdawać się z kim; *sich mit etw. ab.* zajmować się czem; -*ber* m. oddawca.
Abgebrannte(r) m. (s.) pogorzelec.
abgebrochen od-, ułamany; uryw-kowy (mowa).
abgedroschen oklepany.
abgefeimt wierutny.
abgehärtet hartowny, wytrzymały.
abgehen (f.) odejść, odechodzić; brakować czego; odstąpić od czego; *mit dem Tode ab.* zejść ze świata; *sich nichts abg. lassen* nie żałować sobie niczego.
abgeizen uskapić.
abgelagert odleżały.
abgelebt zużyty, zniszczony; -*heit* f. zużycie, zniszczenie.
abgelegen odległy; odleżały; zle-zały; wystaly (wino); -*heit* f. odległość.
abgeleitet pochodny.
abgeneigt nieprzychylny; -*heit* -ność; *ab. machen* odstręczać.
abgemust zużyty, potrzebowany
Abgeordn-ete(r) m. (s.) poseł, de-putowany; -*tenhaus* n. izba po-selska.
abgerichtet ułożony, wyuczony.
abgerissen oderwany; obdarty; uciukowy, przerywany.
abgejagt, -*er Feind* zabity wróg
Abgesandte(r) m. poseł, wysłannik.
abgeschieden odosobniony, samo-tny; -*heit* f. samotność.

abgeschliffen ogładzony; upolowany; -heit *f* ogłada, polor.
 abgeschliffen = abgeschieden.
 abgeschmacht nudny; niedoręczny; płaski (styl); -heit *f* niedoręczność, płaskość, brednia.
 abgejondert oddzielny, odrębny; -heit *f* oddzielność.
 abgejpaunt znużony.
 abgejpielt zużyty (graniem).
 abgejtorben obumarły.
 abgejstigt stopniowy.
 abgejstumpft stepiały.
 abgejstukt uciety.
 abgejwinnen 3. wygrać od kogo; odzyskać; (Gejchmact ab. nabrać gustu do czego; den Vorjprung ab. 3. uprzędzić 4.
 abgejwöhnen odzwyczaić; sich ab. odwyknać; porzucić (nałóg).
 abgejehrt wynędzniały.
 abgejehen od-, ulać, ulewać.
 Abglanz *m* odblask.
 abglätten o-, wygładzić.
 abgleiten (s.) zesliznąć się.
 Abgott *m* bałwan, bożek.
 Abgötterei *f* bałwochwalstwo; abgöttisch bałwochwalczy; Abgöttischlange = Qua.
 abgraben od-, przekopać; przedzielić rowem.
 abgrämen sich namartwić się.
 abgrasen spaść, skosić trawę.
 abgreifen zużyć.
 abgrenzen odgraniczyć.
 Abgrund *m* przepaść otchłań.
 Abgunst *f* nieżyczliwość.
 abgünstig nieżyczliwy.
 abgurgen zarzynać.
 abgürten odpasać.
 Abguß *m* odlew; zlew; einen Ab. machen odlać.
 abhaaren pozbawić włosów; lenić się.
 abhaden odebrać, odrąbać.
 abhasen odhażyć.
 abhat-ten wstrzymywać, odwieść; odprawiać, odbywać; -tung *f* przeszkoda; odbycie.

abhan-deln utargować; rozprawać, traktować; -bung *f* rozprawa.
 abhanden kommen (s.) podzić się, zagubić się.
 Abhang *m* (ñ) pochyłość.
 abhän-gen pochylać się; zawiśnąć od kogo; -gig pochyły; zawisły; -gigfeit *f* zawisłość.
 abhärnen sich namartwić się.
 abhär-ten (za)hartować; -tung *f* hart, wytrzymałość.
 abhauen odeczepić, odkapturzyć.
 abhauen odebrać, odrąbać.
 abhauen zdzierać skórę; sich ab. zmieniać skórę.
 abheben zdjąć; zebrać.
 abhejten odpiąć haftkę.
 abhejten zapobiedz, zaradzić.
 abheben zmordować, zmęczyć.
 Abhejfe *f* pomoc, zarada.
 abheben zheblować; okrzesać.
 abhold nieprzychylny.
 abholen iść, przyjść po 4.; ab. lassen posłać po 4.
 Abholz *n* chróst; -en wyciąć, wycinać (drzewa).
 abhören wy-, przesłuchać.
 Abhub *m* szumowiny, nieczystości *pl*.
 abhülsen wyhuszyć.
 abhungern sich wygłodzić się.
 abhüten spaść, wypaść.
 abhuten zaprzestać pracy w ko-palni.
 abich(t) lewy.
 abirren (s.) zbłądzić, zboczyć.
 Abirrung *f* zboczenie.
 Abirrent *m* (s.) abiturjent; -en-prüfung *f* egzamin dojrzałości, matura.
 abjagen odbić 3. co; ab. 4. zmęczyć, zmordować 4.
 abjäten wypieć.
 abjampfen 3. wywaleczyć od kogo.
 abjauzeln wylajać, zbureczyć.
 abfappen odkapturzyć.
 abfargen po-kapić.
 abfarten ukartować, uknuć.
 ablaufen ogryźć.

Abkauf *m* odkup, kupno; -en odkupić.
 Abkehr *f* odwrócenie; -en odwrócić; zmieść.
 abkippen urwać.
 ablassen (f.) odstawać
 abklären wyklarować.
 Abklatich *m* odcisk, odbicie; -en odcisnąć, odbić.
 abklauben odłupać; zrywać.
 abkleiden rozebrać; przegrodzić.
 abklemmen odszczypnąć.
 abklopfen o-, wytrzepać; opukać; otluc, obtluc.
 abkneipen, -kneifen uszczyknąć
 abknicken odłamać.
 abknüpfen odpiąć.
 abknüpfen od-, rozwiązać.
 abkochen od-, ugotować.
 abkommen (f.) odejść; wyjść (z mo-
 dy); zboczyć (od planu); Ab.
n ugoda, układ; ein Ab. treffen
 zgodzić się na co.
 Abkömmling *m* potomek.
 abkontrieren odrysować.
 abköpfen uciąć (wierzch czego).
 abkopieren przekopiować.
 abkoppeln odwiązać; spuścić ze
 smyczy (psy).
 abkraken odkrobać, zdrapać; (f.)
 zmyknąć; umrzeć.
 abkremplen spuścić brzeg kape-
 lusza
 abkühlen ochłodzić, ostudzić;
 -lung *f* ochłodzenie, ochłoda.
 Abkunft *f* pochodzenie; układ
 abkurz-en u-, skrócić; -ung *f*
 skrócenie.
 abküssen wycalować.
 abladen wyładować; -der *m* dra-
 żnik.
 ablage-en złożyć, składać; odleżeć,
 wystać; sich ab. odleżeć się;
 osadzać się; -rung *f* pokład;
 osad; -rungsort *m* skład.
 Ablas *m* (Ässe) spust, upust; od-
 pust; ohne A. bez przestanku;
 -brief *m* list odpustowy; -handel
m handel odpustami; jahr *n* rok
 odpustowy.

ablassen spuścić, upuścić; odstą-
 pić; zaprzestać czego.
 Ablativ *m* szósty przypadek.
 ablauben pozbawić liści.
 ablaucen upatrzeć czego.
 Abkauf *m* upływ, odpływ; -en (f.)
 upłynąć (czas); ściekać (woda);
 dojść; den Rang ab. 3. (h.)
 wyprzedzić 4.; sich ab. na-
 biegać się; sich die Hörner
 ab. przytrzeć sobie rogów;
 -rohr *n* rura odpływowa;
 -ichlen *f* upust; -zeit *f* termin.
 Ablaut *m* przemiana samogłoski
 (np. trinke, trau, getrunken);
 -en przemieniać samogłoskę.
 Ableben *n* skon, zejście.
 ableben przeżyć.
 ablecken oblizać, zlizać.
 ableg-en zdjąć, zdejmować, zło-
 żyć, składać; Geständnis ab.
 przyznać się, zeznać; Neben-
 schaft ab. zdać sprawę z czego;
 eine üble Gewohnheit ab. po-
 rzucić nałóg; -er *m* odkład,
 latorośl.
 ableh-nen nie przyjąć, odmówić,
 odrzucić; -nend odmowny;
 -nung *f* nieprzyjęcie, odmó-
 wienie, odrzucenie.
 ableiern wyrecytować, wygrać.
 abkleimen odkleić.
 ablei-ten wyprowadzić, odwieść;
 wywodzić; -tung wywód; po-
 chodność.
 ablenken odwrócić, oddalić; (f.)
 oddalić się, zboczyć.
 ablernen 3. ctw. nauczyć się cze-
 goś od kogo.
 ableien (od)czytać; pozbierać.
 ableugnen zaprzeczyć, zaprzeć się,
 zapierać się czego.
 abliefer-n odstawić, oddać; -ung *f*
 odstawa, oddanie.
 abliegen (f.) oddalonym być; ab.
 sich odleżeć się; od. sobie
 (grzbiet).
 ablösen wywabić, wyłudzić.
 ablö-sen odłączyć, oderwać; zlu-
 zować (wartę); zastąpić; sich

ab. odstawać; odklejać, od-
łupywać się.
abloten odlutować.
abläßen wyłgać; zaprzeczyć.
abmahen załatwić; ułożyć, umó-
wić się; odjać; in Güte etw.
ab. załagodzić.
abmageru wychudzić; (f.) wychu-
dzać.
abmähren skosić, wykosić.
abmahnen odradzać 3.; -nung *f*
przestroga.
abmalen odmalować.
Abmarsch *m* wymarsz, odejście;
-ieren wymaszerować.
abmartern zmęczyć, namęczyć.
abmatten znużyć, zmęczyć.
abmelden odmeldować.
abmelfen podoić, udoić.
abmergeln wychudzić, -niszczyć.
abmerken 3. etw. domyslić się
czego od kogo.
abmessen wy-, odmierzyć.
abmieten od-, wynająć.
abmodeln od-, uformować.
abmüden znużyć, zmęczyć.
abmühen się zmęczyć się.
abmürfen pozbawić życia.
abmüßigen wymódz; sich ab.
uwolnić się.
abnagen ogryźć, ogryzać.
Abnahm *f* odbiór; ubytek, uby-
wanie; zdjęcie.
abnehmen odebrać; ubrać; uby-
wać (dnia); opadać (woda);
ustać, ustawać (mróz); zdjąć
(kapelus); obierać (owoce);
-er *m* odbiorca.
Abneigung niechęć, wstręt.
abnieten odnitować.
abnorm nieprawidłowy; -ität *f*
nieprawidłowość.
abnötigen 3. wymusić co na kim.
abnutzen, abnützen -en zużyć, styrać;
-ung *f* zużycie.
Abonnement *n* abonament, przed-
płat; -ment *m* (s.) abonent;
-nieren abonować.
abordnen wysłać, delegować;
-ung *f* delegacya, deputacya.

Abort *m* wychodek, ustęp, przewet;
abortieren poronić.
Abortus *m* poronienie.
abpacken wyładować, odpakować.
abpassen czatować, upatrzeć.
abpflücken oberwać, zrywać; viel
ab. naobrywać.
abplagen się utrapić się.
abplätten spłaszczyc.
abplätten odprasować.
abprägen wycisnąć, wypiętnować.
Abprall *m* odbicie; -en (f.) odbić
się, odskoczyć.
abpressen (f.) odbić się, odskoczyć.
abpressen wyprasować, wycisnąć;
wymusić co od kogo.
abprüfen odprzodkować (działo).
abputzen oczyścić, ochedożyć.
abquälen utrapić, znękać.
abrauern się namozolić się.
abrahmen zbierać śmietankę.
abrafieren o-, zgolić.
abraupeln wyglądzić raszplą.
abrateln odradzić.
Abraum *m* gruz, odpadki *pl*.
abräumen uprzątnąć, zebrać, zbie-
rać (ze stołu).
abraupen obierać z gasienic.
abrechen wy-, zgrabić.
abrechnen odliczyć, odciąć; po-
rachować się; -nung *f* poracho-
wanie się, obrachunek.
Abrede *f* zmowa; in Ab. stellen za-
przeczać; -n odmówić 4., odra-
dzać 3. co; umówić.
abreib-en o-, se-, wytrzeć, wy-
cierać; -ung *f* na-, wycieranie.
Abreise *f* od-, wyjazd; -n (f.) od-
wyjechać, wyjeżdżać.
abreißen oderwać, urwać; ob-
dzierać; rozwalić; (f.) urwać się
abreiten (f.) odjechać konno; (h.)
objechać; zjeździć (konia).
abricht-en ewieczyć, wy-, tresować
-ung *f* ewieczenie, tresura.
abriaden zedrzeć, zdzierać korę
abringen zdobyć, odebrać, od-
nieść nad kim (swycięstwo).
abrinnen (f.) ściekać, spływać.
Abriß *m* zarys, plan.

abrollen odwinąć; stoczyć (kamień); (f.) stoczyć się.

abrücken odsunąć; (f.) wyruszyć.
Abruf *m* odwołanie; = *en* odwołać;
obwołać, ogłosić.

abrund = *en* zaokrąglić; -*ung f* zaokrąglenie.

abrupfen oskubać.

abrüß = *en* złożyć broń, rozbroić;
-*ung f* rozbrojenie.

abrutichen (f.) zsunąć się, spaść.

Abjage *f* odmowa; cofnięcie;
-*brief m* list odmowny; -*n* odmówić, cofnąć; wyrzec się.

absägen oderznąć piłą.

absammeln zbierać.

abjatten odsiodłać.

Abſaß *m* ustęp (w książce); odbył (towaru); napiętek, obcas (buta); przerwa, ustanek; ohne
Ab. bez przerwy, bezustannie.

abschab = *en* ze-, oskrobać; -*ſel n* oskrobiny *pl*.

abschadern wyszachrować.

abschaffen znieść, skasować.

abschälen obłupać, zdjąć skórkę.

absharren odgarnąć.

abschätzen = *en* ocenić, oszacować; -*er m* taksator; -*ung f* oszacowanie.

abschaufen szuflą odgarnąć.

Abſchau *m* szumowiny *pl.*, wyrzutek; -*ſchäumen* zbierać pianę.

abscheiden = scheiden.

abscheren u-, ostrzyż.

Abſcheu *m* odraza, obrzydzenie;
-*ſich* obrzydliwy; -*ſichſeit* -wość.

abscheuern umyć, wyszorować.

abschießen odesłać, odsyłać.

abschieben odsunąć, oddalić; (f.) oddalić się, odejść.

Abſchied *m* rozstanie się, pożegnanie, odprawa, dymisja;

Ab. nehmen von 3. rozstać się, pożegnać się z kim; -*ſtrunk m* trunek na pożegnanie, strzemienne.

abschiefern obłupać, -pywać.

abschießen wy-, ustrzelić.

abſchiffen (f) odpłynąć.

abschinden odrzeć (ze skóry); ſich
ab. zmęczyć się.

abschirren zdjąć szory.

abschladten zarznąć, zabić.

abschlafen odespać, odsypiać.

Abſchlag *m* odbicie; odtrącenie;
ukończenie (manewrów); in
Ab. bringen odtrącić; = *en* od-
bić, odłuc; odtrącić; odmówić
(prośby); odlać (mocz); -*ſchlag-
lung f* zapłata cząstkowa.

abschlägig odmowny.

abschlämmen wyszlamować, oczy-
ścić z mułu.

abschleifen wyostrzyć; okrzesać;
ſich ab. nabrać poloru.

abschleimen wyszlamować.

abschließen zamknąć; za-, ukoń-
czyć; zawrzeć (układ); ſich ab.
odosobnić się.

Abſchluß *m* zamknięcie; ukoń-
czenie; zawarcie: zum Ab. brin-
gen ukończyć; zum Ab. kom-
men (f.) przyjąć do końca.

abschmaufen objeść, objadać.

abschmelzen stopić; (f.) stopić się.

abschmieden od-, u-, wykuć.

abschnallen odpiąć, odpinać.

abſchneiden oderznąć; prze-,
uciąć; ustrzyż (włosy); po-
derznąć (gardło); -*ſchnitt m* od-,
rozdział; odcinek; okres (cza-
su); -*ſchnitzel n* odrzynek, uci-
nek; -*ſchnitzeln u-*, ostrugać.

abschöpfen ucerpnąć, zbierać.

abschrauben odrubować.

abschrecken odstraszyć.

abschreiben od-, przepisać; co-
fnąć, odwołać; -*ber m* przepi-
sywacz.

abschreiben, ſich den Hals ab. skrzy-
żać się.

abschreiten odmierzyć krokami.

Abſchrift *f* odpis, przepis, kopia.

abschriftlich w odpisie.

abschuppen oskrobać, obłupać;
ſich ab. obłupywać się.

abschürzen odpasać fartuch.

Abſchuß *m* wystrzał; spad.

abschüßig spadzisty; -*ſeit* -tość.

abſchütteln strząsać.
 abſchütten usypać.
 abſchwächen osłabić, nadwzględzić.
 abſchwären odgnieć.
 abſchweifen oplukać; wyrzucić okrągławo; (ſ.) zboczyć, oddalić się; -ung *f* zboczenie.
 abſchweimen spławić, spłukać.
 abſchwinnen (ſ.) odpływać.
 abſchwindeln wyłudzić, -drwić.
 abſchwören odprzysięgnąć, wyprzysięż się czego.
 abſegeln (ſ.) odpływać.
 abſehen przewidzieć, upatrzeć; von etw. ab. pomijać co; auf 4. ab. uwziąć się na 4.; abſehen davon pominąć to.
 abſehen od-, przeczucić.
 abſeigen ustronny; -ſeigt na stronie; w bok.
 abſenden odesłać, wysłać; -der *m* odsyłający; -ſendung *f* wysyłka, wyprawa; delegacja.
 abſengen o-, wypalić.
 abſenken pochylić; -ſen *m* odkład, latorośl.
 abſentieren ſich oddalić się.
 Abſenz *f* absencja, nieobecność.
 abſenken mogący być usuniętym; przedajny (towar); -en odsadzić, odstawić; sprzedać; złożyć (z urzędu); przerwać (mowę); ohne abzuſehen bez ustanku; -ung *f* złożenie (z urzędu).
 Abſicht *f* zamiar, zamiar; -lich umyślny; -ſlos bez zamiaru.
 abſehen od-, uwarzyć.
 abſingen od-, wyśpiewać.
 Abſinth *m* piołunkówka.
 abſitzen odsiedzieć (karę); (ſ.) zsiść, zsiadać (z konia).
 abſolut absolutny, nieograniczony, zupełny; konieczny; -ion *f* rozgrzeszenie; -ismus *m* absołutyzm.
 abſolvieren rozgrzeszyć; ukończyć (nauki).
 abſonderlich osobliwy; -ſichheit -wość; -n oddzielić, odosobnić; wydzielać (soki); -ung *f* sepa-

racja, odrębność; wydzielenie; -ungsſtoffe *pl.* wydzieliny.
 abſorbieren wciągać w siebie, pochłaniać; Abſorption *f* pochłanianie.
 abſpalten odlupać, -pywać.
 abſpannen wy-, odprzezać; zmęczyć; rozprzezać; -nung zmęczenie, rozprzeżenie.
 abſparen oszczędzić, uciulać.
 abſperren ukończyć jedzenie; ab. 4. odprawić, zbyć 4.
 abſperren machen odstęczać.
 abſperren zamknąć, -mykać.
 abſpiegeln ſich odbijać się.
 abſpielen odegrać, odgrywać; ſich ab. rozegrać się.
 abſpinnen od-, uprząść.
 abſprechen odmówić; nie przyznawać 3. czego; über etw. ab. przysądzać; -d ujemny (sąd).
 abſprengen ułuc; rozsadzić.
 abſpringen (ſ.) od-, zeskoczyć; odpadać.
 Abſprüßling *m* potomek.
 Abſprung *m* odskok; odpad.
 abſpuhlen zwinąć z cewki.
 abſpuhlen oplukać; podmyć.
 abſtammen (ſ.) pochodzić; -münd pochodny; -mündung *f* pochodzenie, ród.
 Abſtand *m* odstęp, odległość; różnica; -ſtege *n* odstępnie.
 abſtatten oddać (wizytę); złożyć (dzieki); -ung oddanie; złożenie.
 abſtauben oczyścić z kurzu.
 abſtehen zarzynać (wleprza); przebić (w kartach); wybrać ziemię rydlem; różnić się, kontrastować; -er wycieczka; einen Abſtich machen udać się dokąd.
 abſtehen wyteńczyć, wytknąć.
 abſtehen (ſ.) odstawać, nie przylegać; odstąpić od czego.
 abſteigen (ſ.) zsiść (z konia); wysiąść (z powozu); stanąć u ko-go; -equartier *n* stancja zajazdna.
 abſtellen odstawić; usunąć, znieść.
 abſtempern odstemplować.

absterben (f.) odumierać, umrzeć; zdrętwieć.
Abtich *m* odcisk; różnica.
Abstieg *m* zejście z góry.
abstimmen=*en* nastroić (fortepian); głośować; =*ung* *f* głosowanie.
abstinent wstrzemięźliwy; =*enz* *f* wstrzemięźliwość.
abstoßen odrzucić, odepchnąć; (f.) odbić (od brzegu); =*b* odpychający; odrażający.
abstrahieren nie zważać na co.
abstrakt abstrakcyjny, oderwany; =*ion* *f* abstrakcja.
abstreichen odkreślić; odgarnąć. odstrychnąć; strychować (zboże).
abstreifen zdjąć; oberwać; pozbyć się.
abstreiten zaprzeczyć.
abstufen stopniować; =*fung* *f* stopniowanie; odmiana.
abstumpfen stępić; (f.) ab. stępieć.
Absturz *m* spadnięcie; urwisko.
abstürzen zrzucić; (f.) spaść.
abstruken obciąć, obstrzyżać.
Abtub *m* odwar.
abturd niedorzeczny; =*tät* *f* niedorzeczność, głupstwo.
Abtzeß *m* (iße) wrzód.
Abt *m* (A) opat.
abtafeln zebrać liny i sprzęty okrętowe.
abtauen (f.) odtajać.
Abtei *f* opactwo; =*lich* opacki.
Abteil *m* przedział (w wagonie); =*bar* oddzielny; =*barfeit* -ność; =*en* od-, przedzielić; =*ung* *f* od-, wydział; przegroda; =*ungszeichen* *n* znak oddzielenia.
abtaufen pogłębić (szyb).
Abtiffin *f* (nen) ksieni.
abtöten umartwić, umorzyć.
Abtrag *m* zapłacenie; uszczerbek; =*en* odnieść, odnosić; rozetrzeć (most); spłacać; zużyć; **abträglich** szkodliwy.
abtreiben odpędzać, odganiać.
abtrennen odłączyć; odpruć.

abtret-en u-, odstąpić; wydeptać; (f.) odstąpić od czego; (f.) ab. odebrać sobie (nogę); =*ung* *f* odstąpienie.

Abtrieb *m* spędzanie.

abtrieben (f.) ściekać, skapywać.

abtrinken upić; odpić (dług).

Abtritt *m* ustąpienie; wychodek, ustęp; =*geld* *n* odstępné.

abtrocknen osuszyć; (f.) osychać.

abtropfen, **abtröpfeln** (f.) skapywać.

abtrohen wymusić uporem. [wać.]

abtrünnig wiarołomny, odstępny,

ab. machen odwodzić (od wiary); **ab. werden** odszczepić się;

=*e(r)* *m* (s.) odszczepienie, odstępcza; *f* odstępczyni; =*feit* *f*

odszczepieństwo, odstępstwo.

abtun załatwić, ukończyć.

aburteilen osądzić; zawyrokować;

zasądzić 4. ujemnie.

abwägen odważyć (towar); rozważyć, zastanowić się.

abwälzen odwalić; zrzucić.

abwandeln odmieniać; =*lung* odmiana (czasownika).

abwarten oczekiwać, upatrzeć;

pilnować, opatrywać.

abwärts na dół, z góry; na stronę, na bok, z drogi.

abwaschen wy-, umyć; wyprać;

spłukać.

abwech-seln od-, przemieniać;

zmieniać się; =*selnd* zmienny;

kolejny; na przemian; =*slung* *f* od-, przemiana.

Abweg *m* manowiec, bezdroże;

zdrożność; **auf-e geraten** (f.)

zboczyć z prawej drogi.

Abwehr *f* odpór, obrona; =*en* od-

ganiać, odpędzać; odwracać;

wzbraniać.

abweich-en zmieżeżyć; (f.) zbo-

czyć, odstąpić; różnić się; **Ab.**

n zboczenie; rozwolnienie żo-

ładka; =*end* niezgodny, od-

mienny; =*ung* zboczenie; róż-

nica.

abweiden spaść, spasać.

abwei-sen 4. odprawić, (z niezem) odrzucić, odmówić; -ſtich od-mowny; -wnie; -ſung *f* od-rzucenie, odmowa.

abwen-den odwrócić, oddalić; -dig machen odstręczyć.

abwerfen rzucić; przynosić.

abwe-send nieobecny, nieprzy-tomny; -ſenheit -ność.

abwiſeln odwijać; ukończyć (in-teres).

abwiegen odważyć, zważyć.

abwinden od-, zwijać.

abwiſch-en o-, utrzeć, ucierać; -tuch *n* ściertka.

Abwurf *m* rzucenie; odrzutek.

abwürgen u-, za-, podusić.

abzah-len s-, za-, wypłacić; -lung *f* splata, upłata.

abzählen odliczyć.

abzapfen utoczyć, ściągnąć (wi-no).

abzäumen odkielznać.

abzäumen odgrodzić; przegrodzić.

abzauenſen wytargać.

abzeh-ren wycieńczyć; (ſ.) schu-dnāć, zmizernieć; -rung *f* su-choty *pl*.

Abzeich-en *n* odznaka, znamię; -nen od-, wyrysować; nazna-czyć; -nung przerys, kopia.

Abzieh-bild *n* obrazek do przy-lepienia, odbijanka; -en od-ciagnąć; zdjąć; ściągnąć (wino); odejmować; destylować (wód-ke); wyostrzyć (nóż); (1.) odejść.

abziehen zmierzać do czego.

abziehen wycyrklować.

abzüglich z opustem.

Abzug *m* odtrącenie; odchód; odejście; opust; odejsk; in Ab-bringen potracić; -graben *m* rów odchodowy; -röhre *f* dren.

abzupfen o-, od-, zeskubać.

ab-zwaden, -zwideln uszczypnąć.

abzwei-gen ſich oddzielać się (ko-le); -nung ołnoga.

abzwingen wymusić.

ach! ach!

Achat *m* achat, agat.

Achel *f* ość; październik

Achje *f* oś.

Achjel *f* łopatka, ramię; Achjela *pl*. barki; über die Achjel an-ſehen lekceważyć; unter der Achjel pod pachą; -band *n* na-ramiennik; -bein *n* łopatka; -höhle *f* pachy, podpasze; -zuden *n* ruszenie ramionami.

Achjennagel *m* lon.

acht ośm; acht Stück ośmioro.

Acht *f* baczność; habt acht! ba-czność! ſich in acht nehmen strzedz się.

Acht, Achterklärung *f* wywołanie z kraju, banieya; in die Acht erklären wywołać z kraju.

achtbar zacny; -ſeit -ność.

achte ósmy.

Achted *n* ośmiokąt.

Achtel *n* ósma część; ósemka (wi-na); -note *f* ósemka; -takt *m* takt ósemkowy.

achten szanować, poważać; uwa-żać; auf etw. achten dbać o co; gering achten lekceważyć.

ächten wywołać z kraju, wyjąć z pod prawa.

achtens po ósme.

achtenswert godny poszanowania.

acht-erlei ósmioraki; -ſach ósmio-krotny; -ſtächner *m* ósmiościan.

achtgeben uważać, baczyc.

acht-hundert ośmset; -jährig ósmioletni; -mal ośm razy;

-malig ósmiokrotny.

achtſam baczny; -ſeit -ność.

achtſtig ósmiooczny.

achtſtündig ósmiokrotny.

Achtung *f* baczność; szacunek, poważanie; -gebietend impo-nujący; -ſvoll z uszanowaniem; z głębokiem poważaniem; -ſwert = achtenswert.

Achtung *f* wywołanie z kraju.

acht-ſchu ósmnaście; -zig ósm-dziesiąt; -zigjährig ósmdzie-sięcioletni.

ächzen stękać, wdychać.

Alder *m* (Äder) rola; **-bau** *m* uprawa roli, rolnictwo; **-bau treiben** trudnić się rolnictwem; **-bauer** *m* rolnik; **-bauschule** *f* szkoła rolnicza; **-beere** *f* jeżyka; **-feld** *n* pole uprawne; **-gerät** *n* sprzęt rolniczy; **-frume** *f* skiba; **-land** *n* ziemia orna; **-n** orać; **-schide** *f* miedza; **-seuf** *m* gorczyca polna; **-smann** *m* rolnik; **-vogt** *m* polowy; **-wirtschaft** / gospodarstwo rolne.

Adalbert *m* Wojciech.

Adams-äpfel *m* grdyce; **-feige** *f* figa indyjska.

adaptie-ren przystosować, przebudować; **-rung** *wanie*.

adäquat równy.

addieren dodawać, zliczać.

Addition *f* dodawanie.

ade, adieu! z Bogiem!

Adel *m* szlachta; **-ig** szlachecki; **-ige** *m f* (s.) szlacheć, szlachcianka; **-n** szlachectwo nadać; **uszlachetniać**; **-ßbrief** *m* dyplom szlachecki; **-ßbuch** *n* herbarz; **-ßhammer** *f* heroldya.

Adelsstand *m* szlachectwo.

Adelung *f* nobilitacja.

Äder *f* żyła; **goldene Äder** hemoroidy *pl.*; **zur Ä. lassen** puścić krew; **-ig** żyłowy; **-laß** *m* (Äße) upust krwi.

ädern żykować, ładować.

Äderschlag *m* tętno.

Adhäsion *f* przyleganie.

Adjektiv *n* (va) przymiotnik; **-isch** przymiotny.

Adjunkt *m* (s.) adjunkt, pomocnik; **adjustie-ren** ubrać; **-rung** *f* ubranie, mundur.

Adjutant *m* (s.) adjutant.

Adlatuß *m* adlatuś, przyboczny.

Äbler *m* orzeł; **Äbler** orli.

Admini-stration *f* zarząd; **-strativ** administracyjny; **-strator** *m* (en) zarządca; **-strieren** zarządzać.

Admiral *m* admirał; **Ad.** admirałski; **-ität** *f* admiralicya.

adop-tieren adoptować, przybrać cudze dziecko za swoje; **-tion** *f* adoptacya; **-tiv** przybrany.

Adressbuch *n* księga adresowa.

Adress-e *f* adres; **-ieren** adresować.

adrett zgrabny, zręczny.

adriatisch adryatycki; **-es Meer** Adryatyk.

Advent *m* adwent; **-sandacht** *f* roraty *pl.*

Adverb-(ium) *n* (ien) przysłówek; **-ial** przysłówkowy.

Advokat *m* (s.) adwokat, prawnik; **Advokaten** adwokacki; **-ur** *f* adwokatura.

Meteor-lith *m* (s.) meteor; **-naut** *m* (s.) żeglarz napowietrzny.

Äffchen *n* małpie.

Äffäre, Affaire *f* zajęcie.

Äffe *m* (s.) małpa.

Affekt *m* afekt, zapal, wzruszenie; **-ation** *f* afektacya, przesada; **udawanie**; **-ieren** przesadzać; **udawać**; **-ion** *f* afekcyja, życziwość, przychylność.

äffe-n naśladować 4.; **kpić z kogo**; **-rei** *f* małpiarstwo.

Affiche *f* afisz, plakat.

affizieren wzruszyć.

Afrika *f* Afryka; **-ner** *m* Afrykańczyk; **-nisch** afrykański.

After *m* otwór odchodowy.

Aiter *n* odpadki *pl.*; **-getreide**, **-horn** *n* poślad; **-mehl** *n* poślednia mąka; **-miete** *f* najem od lokatora; **-mieter** *m* podnajemca; **-rede** *f* obmowa; **-reden** obmawiać; **-spinnen** *pl.* kosarze.

Agave *f* agawa.

Agende *f* agenda.

Agent *m* (s.) agent; **-schaft**, **-ur** *f* agencya, agentura.

Agglomerat *n* aglomerat, zlepek.

Aggregat *n* skupienie; **-ionszu-stand** *m* stan skupienia.

Ägide *f* egida, tarcza, ochrona.

Ägidius *m* Idzi (imię).

Ägio *n* ażyo, łaża.

Agit-ation *f* agitacya; **-atur** *m* (en) agitator; **-ieren** agitować.

Agnat *m* (s.) krewny po mieczu.
Agués *f* Agnieszka.
agnoszieren poznać.
Agonie *f* agonia, konanie.
Aggram *n* Zagrzeb (miasto).
Ägypten *n* Egipt.
Ahle *f* sztyło.
Ahn *m* (s i en, en) przodek, pradziad, antenat.
ahnden karać, karać.
ähnelt podobnym być.
ahnen przeczuwać.
ähnlich podobny, -nie; -heit *f* podobieństwo.
Ahnung *f* przeczucie; -ssoß niczego się nie domyślając.
Ahorn *m* klon, jawor.
Ahre *f* kłos; **Ahren** aufstehen, in die -n schießen (s.) kłosić się.
Ahren- kłosiany; -lese *f* pokłosie; -leser *m* kłosarz.
Akade-mie *f* akademie; **Ak. der Wissenschaften** ak. umiejętności; -miser *m* akademik; -misch akademiczny.
Akazie *f* akacja.
Akelei *f* orlik.
Aklamation *f* aklamacja.
Aklima-tisation *f* aklimatyzacja; -tisieren -tyzować.
Akkommo-dation *f* akomodacja; -dieren się zastosować się.
Akkompag-nement *n* wtór, towarzyszenie; -nieren wtórować.
Akford *m* akord; ugoda; -ieren umówić, ugodzić.
akkreditieren upoważnić.
akkurat akuratywny, ścisły; -esse *f* akuratywność.
Akkusativ *m* czwarty przypadek.
Akrobat *m* (s.) akrobata, skoczek.
Akt *m* akt (dramatu), czyn.
Akt *m* (en) akt, dokument; -enmäßig podług aktów.
Aktie *f* akcja.
Aktion *f* akcja, działanie.
Aktionär *m* akcjonariusz.
aktiv czynny; **Aktiva**; **Aktiven** *pl.* aktywa, stan czynny; -ität *f* czynność, służba.

Aktiv(um) *n* forma czynna.
Aktuar *m* aktuarjusz.
Akustik *f* akustyka; -stisch akustyczny.
akut ostry; krótko trwający.
Akzent *m* akcent, przećsk; -nieren akcentować.
Akzeptation *f* przyjęcie (weksłu); -nieren akceptować, przyjąć.
Akzidenzien *pl.* dochody poboczne, obrywki.
akziesbar podlegający akcyzie.
Akzise *f* akcyza, opłata.
Akziennehmer *m* akcyznik.
Alabaſter *m* alabaſter; -n alabaſtrowy.
Alarm *m* alarm, trwoga; **Al.** bläsen trąbić na trwogę; **Al.** schlagen bić na trwogę; -nieren alarmować.
Alaun *m* alun; **Al.** alunowy.
albern głupi, niedorzeczny; -heit *f* głupstwo, niedorzeczność.
Album *n* (s, s) album.
Albumin *n* albumin, białko.
Alchimie *f* alchemia.
Alchimist *m* (s.) alchemik.
Alexander *m* Alexander.
Algebra *f* algebra; -isch algebriczny.
Algen *pl.* wodorosty.
Alibi *n* (s, s) niebytność.
Aliment *n* utrzymanie.
Alkali-en *pl.* alkalia, ługowce; -isch alkaliczny.
Alkohol *m* alkohol; -isch alkoholiczny.
Alkoven *m* alkierz. [liczny].
Al *n* wszechświat; **alle** wszyscy; **alle Stunden** co godzina; **vor allem** przedewszystkiem.
Allee *f* aleja.
allein sam; lecz, jednak; atoli; nicht allein — sondern auch nie tylko — lecz także.
Allein-berechtigung *f* wyłączne prawo; -handel *m* monopol; -herrschaft *f* samowładztwo; -herrschend samowładny; -herrscher *m* samowładca; -ig sam, jedyny; -seligmachend jedyno-

zbawienny; *-verkauf* m wyłącza-
czna sprzedaż.

allernat zawsze; **allenfalls** w
przypadku, ewentualnie; **allent-
halb**en wszędzie.

allerdings owszem; **zapewne**.

alldurchlauchtig najjaśniejszy.

aller-erst, **zu al.** najpierw; **-guä-
digst** najłaskawszy; **najłaska-
wiej**; **-hand**, **-art** wszelaki.

Aller-heiligen Wszystkich Świę-
tych; **-heiligst** przenajświętszy;
-höchst najwyższy; **-lei** rozma-
ity; wszelaki; **-leht** ostatni; **zu
-leht** na samym ostatku; **-lieb**st
najmilszy.

aller-meist po największej części;
-nächst najbliższy; **-zej**; **-orten**
wszędzie; **-seelentag** m dzień
zaduszny; **-seits** ze wszystkich
stron, na wszystkie strony;
-wärts, **-weg** wszędzie.

alles wszystko.

alle-jam wszyscy razem; **-weil**
zawsze; **-zeit** każdego czasu.

All-gegenwart f wszędobytność;
-gegenwärtig -bytny; **-geliebt**
powszechnie kochany; **-gemach**
powoli, zwolna; **-gemein** po-
wszechny, ogólny; **-gemeine** n
ogół; **im allgemeinen** wogóle;
-gemeinheit f ogół, ogólność;
-gewalt f wszechwładność,
-władztwo; **-gewaltig** wszech-
władny; **-gütig** najdobrośliwszy.

Allianz f alians. przymierze, so-
jusz; **alliierten sich** zawrzeć przy-
mierze; **Allierte** m (s.) sprzy-
mierzeniec.

all-jährlich doroczny; **-macht** f
wszechmoc; **-mächtig** wszech-
mocny; **-mählich** zwolna.

Allodialgut n dobro dziedziczne.

Allopath m (s.) aleopata; **-ie** f
aleopatya; **-isch** -tyczny.

Allotria f allotrya; **All.** treiben
awawolić, żarty stroić.

all-sehend wszechwidzący; **-seitig**
wszechstronny; **-seitigkeit** -ność;
-tag m dzień powszedni; **-tägig**,

-täglich każdodzienny, powsze-
dni; **potoczny**; **-tätlichkeit** f
zwyczajność; **-tagstleid** n su-
knia powszednia.

Alluvium n napływy *pl.*; **-bial**
napływowy.

Allvater m wszechojciec.

all-waltend wszechwładny; **-weise**
najmędrszy; **-weisheit** f wszech-
mądrość; **-wissend** wszystko-
wiedzący; **-wissenheit** f wszech-
wiedza.

allzu za nadto; **-früh** za wcześnie;
-zugleich, **-zumal** wszyscy razem;
gdź; **-viel**, **-sehr** za nadto,
zbyt.

Allm f łąka na górze, hala.

Almanach m almanach, nowo-
rocznik.

Almoien n jałmużna; **-samm**ler m
kwestarz, jałmużnik; **All.** **sam-**
men kwestować.

Aloe f aloes.

Alois m Alojzy (imie).

Alp m, **-brüden** n zmora.

Alpen *pl.* Alpy; **-rose** f róża al-
pejska.

Alphabet n abecadło, alfabet;
-isch alfabetyczny, abecadłowy.

Alpler m Alpejczyk.

als jak, jako; **niż**, **niżeli**; **gdy**;
-halb zaraz, wnet; **-dann** wtedy;
als ob, **als wenn** jakby.

also zatem, więc, tak.

alt stary; starożytny; **ich bin
zehn Jahre alt** mam lat dzie-
sięć; **alt und jung** stary i mło-
dy; **alt werden** (ze)starzeć się;
Altes und Neues stare i nowe;
etwas Altes coś starego; **beim
alten** po staremu.

Alt m, **-stimme** f alt.

Altan m altana, balkon.

Altar m (äre, -arc) ołtarz; **-tuch**
n tuwałnia.

altbacken czerstwy (chleb)

Alte(r) m, f (s.) stary, stara; sta-
ruszek, staruszka.

Alter n wiek, starość; **von alters
her** od starodawna.

altern, ältern starzeć się.

Alternative *f* alternatywa.

Alterš-geŋoſſe *m* rówieśnik, rówieśnik; -geŋoſſin -leżka; -ſchwach zgrzybiały; -ſchwäche *f* -łość; uwiąd starczy.

Alter-tum *n* starożytność; -tümlich starożytny; -tümſforſcher *m* badacz starożytności, archeolog; -tümſkunde *f* archeologia.

Altgeige *f* wiola; -geſelle *m* starszy czeladnik; -gläubig starowierczy; -gläubige *m* (s.) starowierca.

Altſt *m* (s.) altysta, alcista.

ältlich podstarzały.

Altmeiſter *m* starszy w cechu; -modiſch, -väteriſch niemodny, staroświecki, po -świecku; -teſtamentariſch starozakonny.

Altvater *m* Dziadek (góra).

Alt-vorder *pl* przodkowie; -weibſonmmier *m* babie lato.

Alumnat *n* alumnat.

Alumne *m* (s.) uczeń z alumnatu. am = an dem; am meiſten najwięcej.

Amalgam *n* amalgamat; -ieren amalgamować, mieszać.

Amarant *m* amarant.

Amateur *m* amator, miłośnik

Amateur- amatorski.

Amazone *f* amazonka.

Ambuſſ *m* (ſſe) kowadło.

ambulant wędrujący.

Ameiſe *f* mrówka.

Ameiſen- mrowi, mrówczany;

-bär, -freſſer *m* mrówkojad;

-geiſt *m* spirytus mrówczany;

-haufen *m* mrowisko.

Amerika Ameryka; -ner *m* Amerykanin; -niſch amerykański.

Amethyſt *m* ametyst (dr. kamień).

Amme *f* matka; Amme ſein mameczyć.

Ammer, Ammerling *m* trznadel.

Amneſtie *f* amnestya.

amneſtieren ułaskawić.

Amortiſation *f* amortyzacja; -ſieren umorzyć (dług).

Ampel *f* lampka (wisząca).

Ampfer *m* szczaw.

Amphibien *pl* płazy.

Amphi-theater *m* amfiteatr; -theatraliſch amfiteatralny.

Amputatiſation *f* amputacja; -tieren

Amiel *f* kos. [odjąć (nogę).

Ant *n* (Anter) urząd; ein Ant

beſſeiden piastować urząd; das

Ant verſehen pełnić urząd; von

Ants wegen z urzędu; antieren

urzędować; -lich urzędowy,

-wnie; -loſ bez urzędu; -mann

m urzędnik; zarzadea; -mäſſig

stosowny do urzędu.

Ants- urzędowy; -blatt *n* dzien-

nik urzędowy; -bruder *m* ko-

lega; -dicner *m* woźny; -führung

f urzędowanie; -gewalt *f* wła-

dza urzędowa; -handeln urzę-

dować; -kleid *n* suknia urzę-

dowa; -miſſbrauch *m* nadużycie

władzy; -ſchreiber *m* pisarz

urzędowy; -ſtufe *f* biuro, kan-

celarya; -vorſtcher *m* naczel-

nik urzędu.

amüſant zabawny; -ſement *n* za-

bawa; -ſieren bawić.

an 3., 4. na (ścianie, ścianę;

nad (Olza); przy (oknie); w

(niedziele); do (pracy); o (ka-

mień); po (głosie); w (Boga).

Anachoret *m* (s.) pustelnik.

analog analogiczny, podobny; -ie

f analogia.

Analphabet *m* (s.) analfabeta.

Analyſe *f* analiza, rozkład; -ſie-

ren analizować, rozbierać; -tiſch

analityczny.

Anämie *f* niedokrewność.

Ananaſ *f* (ſſe) ananas.

Anar-chie *f* anarchia, bezrząd;

-chiſch anarchiczny; -chiſt *m* (s.)

anarchista.

Anathem *n* klątwa kościelna.

anbahnen torować (drogę).

anbandeln wdać się z kim

Anbau *m* przybudowanie; zasiew,

uprawa; -en przybudować; za-

siać, uprawiać; ſich an. osiąść

anbefehlen na-, przykazać.
 Anbeginn *m* początek.
 anbehalten zatrzymać na sobie,
 nie zdejmować.
 anbei przy tem, w załączeniu.
 anbeißen nadgryźć, -kaścić; zła-
 anbelangen dotyczyć się. [pać się.
 anbellern zaszczekać na 4.
 anbequemem ſich (za)stosować się.
 anberaumen wyznaczyć (czas).
 anbetteln żebrać o co.
 anbe-ten uwielbiać; -ter *m* wiel-
 biciel; -terin *f* -cielka.
 Anbetracht, in An. zważywszy.
 anbetreffen (do)tyczyć się.
 anbiegen na-, przygiąć.
 anbieten ofiarować, podać (cenę).
 anbinden u-, przywiązać; mit 3.
 an. zaczynać z kim; zaczepiać 4.
 Anbiß *m* (ję) nadgryzienie, uką-
 szenie; przekąska.
 anblasen dmuchać na co; na-
 wiać; podniecać; zatracić.
 anbleiben wyszczerzyć zęby.
 Anblick *m* wejrzenie, widok; -en
 spojrzeć na 4.
 anblößen zabezpieczyć na 4.
 anbohren nawiercić.
 Anbot *n* podanie ceny.
 anbrechen na-, nadłamać; (f.) na-
 dejsć (noc); der Tag bricht an
 dnieje, świta; der Abend bricht
 an wieczór nadchodzi, zmierz-
 cha się.
 anbrennen za-, o-, przypalić; (f.)
 za-, przypalić się.
 anbringen zanieść (skargę); wydać
 (pieniadze); umieścić (kapitał);
 sprzedać; pozbyć się (czego);
 zastosować; wydać za mąż.
 Anbruch *m* nałamanie; nastanie,
 początek; nadejście (nocy).
 anbrüchig nadpsuty, stęchły; an.
 riechen tęchnąć, cuchnąć.
 anbrüllen zarzywać na 4. [stwo.
 Andacht *f* nabożność; nabożeń-
 Andäch-telei *f* nabożność udawa-
 na; -tehn udawać nabożnego;
 -tig nabożny; -tler *m* nabożnis,
 świętoszek; -tlerin -oszką.

Andenten " pamięćny; -twieje za-
 ander, ein anderer ym bojem.
 ein andermal inn. 6 zęby do kogo.
 ändern od-, zmienić; rach; A. haben
 andern-fallß inaczej; machen trwo-
 wnym razie; -teigig und bange
 z drugiej strony. 6 kogo stra-
 ander-ß inaczej; -seitß und bange
 z innej strony. 6.
 andersgläubig innej wiary; -lich
 bige *m* inlowierca; -wiktupula-
 czej; -wo gdzie indziej; -wie.
 skądinąd; -wohin dokądiną
 anderthalb półtora.
 Änderung *f* zmiana. 6.
 ander-wärtig inny; w inny spo-
 sób; -wärts gdzieindziej; -weis 6
 tig inny; gdzie indziej.
 andeu-ten wskazać, napomknąć;
 -tutig *f* wskazówka; wzmianka;
 -tutigstwieje wskazując.
 andichten zmyślić co na 4.
 andonnern zgromić 4.
 Andorn *m* szanta.
 Andrang *m* nacisk, natłok.
 andrängen przypierać, cisnąć.
 Andreas *m* Andrzej, Jędrzej.
 andrehen przykręcić.
 andringen nacierać.
 androhen zagrozić 3. czem.
 andrücken przycisnąć, -tulić.
 aneise-ru zachęcić, pobudzić;
 -rung *f* zachęta.
 aneignen ſich przywłaszczać, -swa-
 jać sobie; nabyć.
 aneinander z sobą, przy sobie;
 po sobie, jeden przy drugim;
 -fügen połączyć co; -graten i.
 zetrzeć się, porwać się za ibly;
 -hängend złączony.
 Anekdote *f* anegdota, powiastka.
 aneseln sprawiać obrzydzenie.
 anempfehlen za¹, polecić.
 anerben odziedziczyć.
 anbietern ofiarować; daß An. ofia-
 rowanie, oświadczenie, oferta.
 aner-kanntermaßen jak wiadomo;
 -fennen u-, przyznać; -fennung *f*
 uznanie.
 anergießen przyuczać.

anessen *ju* m. jeść się.
 anscheln o-, powiewać.
 anscheln o-, muchać; rozniecać.
 anscheln rozd-, lec na nie; nawiązać
 anscheln naw- (rozmowę) nadjechać; *an etw.*
 anfahren (f.) f. zawadzić o co; (h.)
 an. tracić; powstać na 4.
 nawieźć; przyjazd.
 Anfahrt f. napad; -en napaść na 4.,
 Anfall m. atakować.
 Anfar g m (ä) początek; -en za-,
 roz- po-, zaczynać; mit 3. an.
 za- czepiać 4.
 An- lüng-er m. początkujący; -lich
 początkowy; z początku.
 anfangs z początku.
 Anfangs- początkowy, pierwotny;
 -gründe *pl.* nauki początkowe.
 anfarben zafarbować.
 anfallen ująć, uchwycić.
 anfallen (f.) nadgnąć.
 anfecht-bar naruszalny; -en za-
 czepiać; naruszać, chcieć oba-
 lić (testament); -ung f. za-
 czepka; naruszenie; pokusa.
 anfeilen napiłować.
 anfein-ben napastować, prześlado-
 wać; -dung f. zaczepka, atak.
 anfertigen zrobić, wygotować.
 anfeffeln przywiązać, -kuć.
 anfeuchten od-, zwilżać.
 anfeuern, anflammen zapalić, za-
 grzać, zachęcać.
 anflechten przypleść co do czego.
 anflehen błagać.
 anflehen przyłatać.
 anfliegen (f.) nad-, przylecieć; *an*
etw. an. uderzyć o co.
 anflößen splawiać, nanosić.
 Anflug m. przylot; naleciałość;
 trochę czego, nleco.
 Anforderung f. wymaganie.
 Anfrage f. zapytanie; -n pytać,
 zapytać się.
 anfreissen nadgryźć, -zać; *sich an.*
 nażreć się.
 anfrieren (f.) przymarznąć.
 anfrischen odświeżyć.
 anfügen przyłączyć, dodać.

anfühlen dotknąć się czego.
 Anfuhr f. przywiezienie, zwózka;
 Anfuhr-ren nawieźć, nawozić; być
 wodzem, dowodzić; cytować,
 wzmiankować; prowadzić (ta-
 niec); oszukać, wyprowadzić
 w pole; namentlich *an.* wy-
 szczególnić; -rer m. dowódca;
 -rung f. dowództwo; wzmian-
 ka; -rungszeichen n. cudzysłów.
 anfüllen napelnąć, natkać.
 Anfuhr f. przystań.
 Angabe f. podanie, doniesienie;
 wskazówka; zadatek.
 angaffen wytrzeszczyć oczy na co.
 angängig nastający.
 ange-ben podać, wskazać; do-
 nosić, udawać; -ber m. dono-
 siciel; -berin -ka; -berei f. do-
 niesienie.
 Angebinde n. wiązanie, podarunek.
 angeblich mniemany; udany;
 według podania; rzekomy.
 angeboren przy-, wrodzony.
 Angebot n. podanie ceny, podaż;
 oferta.
 angebracht stosowny, właściwy
 angebrannt przypalony.
 angebeihen lassen użyć.
 Angedenken = Andenken.
 angebounert wryty.
 Angehänge n. wisiolek.
 ange-hen (f.) zaczynać się; 4. *an.* (h.)
 prosić; daß geht mich *an* to mię
 obchodzi; daß geht *an* to ucho-
 dzi; -hend nastający, począt-
 kujący, przyszły.
 ange-hören należeć do kogo;
 -hörig należący, przynależny;
 -hörige m (s.) krewny; członek;
 -hörigkeit f. pokrewieństwo;
 przynależność.
 Angeklagte(r) m (s.) oskarżony.
 Angekommene(r) m (s.) przycho-
 dzień, przyjezdny, przybylec.
 Angel f. wędka; zawiasa; *auch den*
-n gehen (f.) rozprzegać się.
 angelauten przybiegły; nabiegły
 (krwią); *an. kommen* (f.) przy-
 biedz.

Angeld *n* zadatek.

angelegen, *ſich et. an. ſein laſſen*
dbać, starać ſię o co; *-heit f*
sprawa, interes; *-ſtich* uſilny.

Angelhaſen *m* haczyk u wędki.

Angelika *f* Aniela (imię).

angelu łowić na wędkę.

ange-loben ſlubować; poſłubić;
-lobniß n ſlubowanie.

Angel-rute *f* pręt wędki, wędzi-
sko; *-weit* na oſcież.

angemeſſen ſtosowny, dogodny;
-heit -noß

angenehm przyjemny, miły; *an.*
machen uprzyjemniać.

Anger *m* błonie, pastwisko

angeriſſen nadarty; podpily.

angehlichen kommen (*f.*) cicha-
czem podchodzić.

angehrieben, gut, ſchlecht *an.*
dobrą, złą opinię mający.

angehwoſſen opuchły, nabrzę-
kły; nabrzmiały (rzeka).

angehen poważany, znakomity.

angeheſſen oſiadły, zamieszkały;
-heit -ioß.

Ange-ſicht *n* oblicze, twarz; *von*
An. zu An. twarzą w twarz,
-ſichts w obliczu, wobec.

angeprengt kommen (*f.*) przysko-
czyć.

angeſtammt dziedziczny

angerraut ſlubny, poſlubiony.

angewöhnen = gewöhnen.

angewurzelt wryty.

Angler *m* wędkarz; rybak.

angliſaniſch anglikański.

angloßen = angaſſen.

angrei-ſen *etw.* dotykać ſię czego,
wziąć ſię do czego; *ang. 4.* za-
czepiać, atakować, uderzyć;
osłabiać (ciało); naruszyć (wła-
sność); wzruszyć (umysł); *-ſend*
zaczepny; *-ſer m* zaczepnik, na-
pastnik.

angrenzen graniczyć, przylegać;
-d pograniczny, przylegający.

Angriff *m* zaczepka, atak, natar-
cie, napaść; *etw. in A. nehmen*
jąć ſię czego.

Angriff-ſ- zaczepny; *-weiße* za-
czepnie, wstępny bojem.

angrinjen ſzczerzyć zęby do kogo.

Angſt *f* trwoga, strach; *A. haben*
strachać ſię; *A. machen* trwo-
żyć, zatrważać; *angſt und bange*
machen 3. nabawiać kogo stra-
chu; *mir wird angſt und bange*
strach mnie przejmuję.

ängſt-igen trwożyć, straszyć; *-lich*
trwożliwy, lękliwy; skrupula-
tny; *-lichſeit -woß, -noß.*

angucken ſpoglądać na 4.

angürten przypasać.

anhaben mieć na ſobie; 3. *etw.*
an. wollen mieć coś do kogo;
man kann ihm nichts an. nie
można mu nic zarzucić.

anhaften trzymać ſię.

anhäſeln przyhaſtować; zahaczyć.

anhafen zahaczyć.

Anhalt *m* podstawa, podpora; *-en*
zatrzymać; trwać; naganiać;
um etw. an. proſić o co; *ſich*
an. trzymać ſię czego, opierać
ſię o co; *-end* ciągly, nie-
ustanny; *-ſpunkt m* punkt opar-
cia.

Anhang *m* dodatek; stronnictwo;
-en wisieć, trzymać ſię kogo.

anhän-gen za-, uwieſić, przy-
czepić, przyłączyć; *ſich an.* przy-
czepić ſię; *-gepartifel f* przy-
rostek; *-ger m* stronnik, zwo-
lennik.

anhäng-ig należący; *an. machen*
wnieſić, wytoczyć (proces); *-lich*
przywiązany, przychylny; *-lich-*
ſeit f przywiązanie, przychyl-
ność; *-jel n* przyczepka, wi-
siorek.

anhauchen owionąć, ochuchać.

anhauen na-, zacinać; uderzyć
o co (noga).

anhäufeln okopywać.

anhäufen nagromadzić.

anheben podnieſić (głos); zaczy-
nać (się).

anheften przyczepić, przypiąć.

anheimeln przypominać dom ojczyzny.

anheim-fallen (f.) dostać się; -geben, -stellen zdać na 4., poruczyć; zlecić.

anheißig, sich an. machen zobowiązać się, podjąć się czego.

anher dotąd.

anherrschen 4. przemówić zuchwale do kogo.

anheken podszczuwać, podżegać.

Anhöhe f. wzgórze, wzgórek.

anhören słuchać; przysłuchiwać

Anilin n. anilina (barwnik). [się.

animalisch zwierzęcy.

animieren zachęcać.

Animo n. ochota; -sitāt f. rozgoryczenie, zawziętość.

Anis m. anyż.

anjochen zaprzędz do jarzma.

Ankauf m. zakup, skupowanie;

-en za-, nakupić; sich an. haben posiadać.

Anker m. kotwica; ankra; wychwyt (w zegarku); den Anker lichten wyciągnąć kotwicę; vor Anker liegen (f.) stać na kotwicy; -n zarzucić kotwicę; ankrować, spoić ankrami, -uhr f. zegarek z wychwytem.

anletten uwizać na łańcuchu.

anlitten spoić kitem.

Anklage f. skarga, oskarżenie;

-akt m., -schrift f. akt oskarżenia;

-bank f. ława oskarżonych;

-n o-, zaskarżyć.

Ankläger m. oskarżyciel; Anklage-

stand m. stan oskarżenia.

anklaumern sich czeplić się czego.

Anklang m. dźwięk; An. finden

podobać się.

ankleben przylepić.

ankleid-en oblekać, ubierać; -ezim-

mer n. szatnia, garderoba.

ankleistern przylepić klajstrem.

anklopfen zapukać; bei 3. an.

udać się do kogo (z prośbą).

anknöpfen zapiąć (na guziki).

anknüpfen przywiązać; ein Ge-

anknüpfen spräch an. wdać się z kim w

rozmowę; eine Freundschaft an. zaprzyjaźnić się z kim.

ankommen (f.) przyjść, przybyć,

nadejść; nadjechać; przypły-

nać; otrzymać (posadę); auf

etw. an. lassen próbować, ry-

zykować; es kommt darauf an

zależy to od tego; es kommt

nicht drauf an mniejsza o to.

Ankunft m. przychodzień.

ankoppeln przywiązać, sprządz.

ankündigen zapowiedzieć, oznaj-

mić; -gung zapowiedź, oznaj-

mienie

Ankunft f. przyjście, nad⁴ęcie.

anlächeln uśmiechać się do kogo.

anlachen śmiać się do kogo.

Anlage f. zakład, umieszczenie;

plantacja; zdolność; sklon-

ność; załączenie; -kapital n. ka-

pitał zakładowy.

anlanden (f.) przybić do lądu.

anlangen (f.) przybyć, dojść; (h.) ty-

czyć się; -b względem.

Anlaß m. (Äße) powód, pobudka,

sposobność; anlassen nie zdej-

mować (szaty); napuścić (czem);

sich an. wydawać się; zanosić

się na co; anläßlich z powodu.

Anlauf m. za-, rozpęd; napływ

(ludzi); An. nehmen zapędzić

się; -en (f.) zapędzić się, nacie-

rać; uderzyć o co; obrzekać;

nabrznieć, wezbrać; (s)potnieć;

narósć (procenta); blau und

braun an. podsinieć; übel an.

złe wyjść na czem; -en lassen

4. nie ostrzegać 4.

Anlaut m. głoska początkowa.

anläuten zadzwonić.

anlegen przyłożyć (strzelbę); za-

łożyć (ogród); oblec (szatę);

umieścić (kapitał); podłożyć

(ogień); przywdziać (żalobę);

ukartować, uknuć (zbrodnię).

Anlegeplatz m. przystań.

Anleihen n., Anleihe f. pożyczka;

An. machen zaciągnąć pożyczkę.

anleihen oprzec; przymknąć

(drzwi); sich an. oprzec się.

anleimen przykleić.

anlei-ten (na)prowadzić, kierować; -ter *m* przewodnik; -tung *f* pochod, wskazówka.

anlernen przyuczać się.

anliegen (i.) przylegać; *An.* *n* życzenie, prośba; -d przyległy, przystający; -heit *f* sprawa.

anloß-en przywabić, -neć; -end przywabiający, powabny; -er *m* wabiciel; -ung *f* przynęta.

anlöten przylutować.

anlügen 4. okłamać.

anmachen przymocować; zaprawić (owoce); rozczynić (ciasto); napuścić (czem); okrasić (maśłem); roznieść (ogień).

Anmarsch *m* nadejście; -ieren (i.) nadejść, przybyć.

anma=ßen się przypisywać, rościć sobie co; -ßend zarozumiały; -ßung *f* uroszczenie; zarozumiałość.

anmauern przymurować.

anmelden opowiedzieć, oznajmić; sich *an.* laffen opowiedzieć się.

anmer-ken poznać co po kim; naznaczyć; -kung *f* uwaga, przypisek; -kungszeichen *n* odświadc.

anmerken na-, przymierzyć.

Anmut *f* powab, wdzięk; -en wrzenie czynić; -ig powabny, wdzięczny; -voll pełen wdzięku.

Anna *f* Anna.

annageln przybić gwoździem

annagen nadgryźć.

annähen przyszyć.

annähe-en przybliżyć; -end w przybliżeniu; -rung *f* przybliżenie.

Annahme *f* przyjęcie; przypuszczenie.

Anna=sen *pl.* annały, roczniki; -list *m* (s.) annalista.

Anuschen *n* Anusia.

annehm=bar do przyjęcia, wart przyjęcia; -en przyjąć, przy-

brać (tytuł); przypuścić; an Kindes Statt *an.* adoptować; sich 2. *an.* ująć się za kim, za czem; -er *m* przyjmujący; -lich, do przyjęcia; przyjemny; -lich=keit *f* możność przyjęcia; przyjemność.

annektieren przyłączyć, wcielić; -tion *f* aneksja, wcielenie.

annieten przynitować.

Annon=ce *f* anons; ogłoszenie; -cenbureau *n* biuro ogłoszeń; -cieren anonsować.

Annuität *f* roczna upłata.

annullieren unieważnić.

anomal nieprawidłowy; -ie *f.* -dło=wość, zboczenie.

anonym bezimienny.

anord=nen ustawić, rozporządzić, nakazać; -nung -wienie, -dzenie; flakaz

anormal niezwykle.

anpafen pochwycić, porwać 4.; chwycić się czego.

anpassen przymierzyć; zastosować

anpflanzen zasadzić; -zung *f* plantacja; osada.

anpichen przyklepić smołą.

anpicken nakłuć; przykleić.

anpochen zapukać; zastukać.

Anprall *m* uderzenie; -en ude-

anpreißen zachwalać. [rzec o co.

anpumpen 4. prosić o pieniądze.

Anrainer *m* sąsiad.

anraufen się wic się koło czego

anraten radzić, poradzić.

Anraten *n* porada.

anrauchen zapalić; zadymić.

anrechnen porachować, wziąć w rachunek; poczytać za co.

Anrecht *n* prawo do czego.

Anrede *f* przemowa, odezwa; -n 4. przemówić do kogo, zagadnąć; um *etw.* *an.* 4. prosić 4. o co.

anre-gen zachęcić, pobudzić 4. do czego; poruszyć co; -gung *f* zachęta; wzmianka.

anreihen przyłączyć, ustawić w rzędy; nawlec (na nie).

anreißen naderzeć, nadzierać.
anreiten (f.) nadjechać konno.
anrei-zen podniecać; podburzać;
-zung f podniecia; -rzanie.
anrennen napaść na 4.; (f.) za-
 wadzić o co (w biegu); oszu-
 kać się, źle wyjść na czym.
anrichten przygotować, przyrzą-
 dzić; zrobić, nabroić (coś zle-
 go; *Anrichtiſch* m kredens.
Anriß m (ſſe) naddarcie.
Anritt m nadejście (jeźdźca).
anrißen zadrasnać, narysować.
anrückig podejrzany; osławiony.
anrücken przysunąć; (f.) nadejść,
 nadchodzić, zbliżyć się.
Anruf m wołanie, wezwanie; *-en*
 wołać na kogo; wzywać.
anrühren dotykać; przyprowadzić;
 zarobić.
ans = an daß.
Anſage f zapowiedź; *-n* zapowie-
 dzieć, uwiadomić.
anſägen naderznąć (piłą).
anſamm-eln nagromadzić, nazbie-
 rać; *-lung* f nagromadzenie (się).
anſäßig osiadły; *ſich* an. machen
 osiedlić się; *-ſeit* f osiadłość;
 przynależność.
Anſatz m nasada; narost; zaro-
 dek; zapęd.
anſaufen ſich ochlać się.
anſaugen zacząć ssać.
anſchaff-en (na)sprawiać, nabyć;
 kazać (kaskę wina); *-ung* f
 ſprawienie, nabycie.
anſchau-en spojrzeć. ſpoglądać,
 patrzeć na co; *-lich* łatwy do
 pojęcia; poglądowy; *-ung* f po-
 gląd; zapatrywanie, zdanie;
-ungsmittel n środek do po-
 glądu; *-ungsunterricht* m nauka
 z poglądu.
Anſchein m pozór; *eß hat den An.*
 zdaje się; *-end* pozorny.
anſchieren osnuć, osnować.
anſchicken ſich zabierać się do cze-
 go.
anſchieben przysunąć.
anſchicken zyzem patrzeć na 4.

anſchießen postrzelić
anſchirren ubrać (konie).
Anſchlag m uderzenie o co; aſiż,
 plakat; zamach; zamiſł; koſto-
 rys; łożo u ſtrzelby); *-en* ude-
 rzyć; przybić; napocząć (be-
 czkę; przyłożyć (ſtrzelbę);
 obrachować (koſtą); faſtrygo-
 wać; skutkować (lekarſtwo);
 zu hoch an. przeceniać; *ſich* an.
 uderzyć się; *-ſchaden* m faſtry-
 ga; *-ſchettel* m aſiż.
anſchlänimen namulić.
anſchließen przyłączyć; przylegać;
ſich an. przyłączyć się.
Anſchluß m przy-, połączenie;
 przyleganie; przystąpienie; im
 An. łącznie.
anſchmelzen przytopić, przylać.
anſchmieben przykuć.
anſchmiegen ſich przycisnąć, *-tu-*
lić... się; ſtoſować się.
anſchnieren namazać; oſzukać,
 okpić; *ſich* an. oſzukać się.
anſchnallen przypiąć.
anſchnauzen ofuknąć 4.
anſchneiden narznać, nakroić.
Anſchnitt m nakrojenie, nakrój.
anſchnüren przysnurować.
anſchrauben przyſrubować.
anſchreiben na-, zapiſać.
anſchreiben okrzyknąć 4.
Anſchrote f krajka (ſukna).
Anſchub m pierwszy rzut (w krę-
 glach)
anſchulen obuć, obuwać
anſchuldigen = beſchuldigen.
anſchüren rozpałić.
Anſchuß m pierwszy wyſtrzał;
 poſtrzał.
anſchütt-en u-, nasypać; *-ung* f
 nasyp.
anſchwärz-en poczernić; ocer-
 niać, obmawiać; *-ung* f ob-
 mowa.
anſchweißen ſpoić (żelazo); po-
 ſtrzelić (zwierza).
anſchwellen powiększać, nady-
 mać; (f.) opuchnąć; wezbrać
 (o rzece); napęcznieć.

ansehenmen-en napławić; nanieść;
-ung *f* napływ.

anschwimmen (f.) przyplynać.

ansichen 4. spojrzeć na 4.; przy-
patrywać się 3.; etw. 3. an.
poznać co po kim; für etw. an.
uważać za co.

Ansehen *n* spojrzenie; pozor; po-
waga; ohne An. der Person bez
względu na osobę.

ansichtlich znaczny, okazały;
-heit / znaczność; powaga, oka-
załość; in Ansehung ze wzglę-
du.

ansetzen przysadzić; przystawić;
wyznaczyć (dzień); puszczać
(zarodki); przytknąć (do ust);
przyłożyć (nóż); sich an. osia-
dać, osadzać się.

Ansicht *f* widok; okaz, zdanie,
zapatrywanie; -ig werden 2.
spozrzeć, zobaczyć 4.; -skarte
f karta widokowa.

Ansiebsei *f* osada; -besn osie-
dlić, osadzić; -besung *f* osie-
dlenie, osada; -dler *m* osadnik.

Ansinnen *n* żądanie, roszczenie.
anspalten nalupać.

anspannen wyprężać, napinać;
wyteżyc; zaprządz.

anspielen pluć na co.

anspie-len zadać (kartę); auf etw.
an. robić przymówkę do czego;
-lung *f* przymówka, przytyk.

anspiessen zatknąć na rożen.

anspiinnen przypiąć; zacząć (roz-
mowę); sich an. rozpocząć się.

Ansporn *m* pobudka, bodziec; -en
spiać ostrogami; zachęcać, pod-
niecać; -ung *f* = Ansporn.

Ansprache *f* przemowa, odezwa;
An. halten mieć przemowę.

ansprechen przemówić do kogo;
zagadnąć; poprosić; podobać
się; -d powabny, zajmujący.

anspreizen podeprzeć; sich an.
oprzeć się o co.

ansprengen (f.) przyskoczyć; (h.)
skropić.

anspringen (f.) przyskoczyć.

ansprihen oprysnąć.

Anspruch *m* wymaganie, roszcze-
nie sobie prawa do czego, pre-
tensya; auf etw. An. machen
rościć sobie prawo do czego;
in An. nehmen zabierać (czas),
zaprzatać 4.; -slos skromny;
bez pretensyi; -swohl pełen pre-
tensyi.

anspuhen o-, napłuć.

anspuhen napławić, nanieść.

Anstalt *f* zakład; przygotowanie;
-en treffen robić przygotowania.

Anstand *m* stanowisko; przyzwoi-
tość; wątpliwość; äußerer An.
układność; An. nehmen wahać
się.

anständig przyzwoity.

anstands-los bez wahania się;
-ort *m* wychodek; -widrig nie-
przyzwoity

anstarren wytrzeszczyć oczy.

anstatt 2. zamiast.

anstauen podziwiać.

anstehen nakłuc; napocząć (fla-
szkę).

anstech-en przypiąć, wsadzić; za-
palić (świecę); zarazić; sich an.
zarazić się; -end zaraźliwy;
-ung *f* zarażenie; -ungsgefahr
f niebezpieczeństwo zarażenia;
-ungstoff *m* zarazek.

anstehen (f.) być stosownem; do-
brze się wydawać; wahać się;
podobać się.

anstell-en przystawić; dać posadę
3.; narobić co, nabroić; Be-
trachtungen an. rozważać; sich
an. udawać; -ig zgrabny; -ig-
keit -ność; -ung *f* posada;
-ungsdekret *n* dekret nomina-
cyjny.

anstemmen sich oprzeć się o co.

Anstich *m* nakłucie; uszkodzenie;
napoczęcie (beczki).

anstichen przyhaftować.

Anstieg *m* wyjście na górę; wznie-
sienie.

anstiift-en sprawić, sprowadzić, na-
robić; podzegać 4.; -er *m* spra-

wea; podżegacz; -ung *f* sprawa, machinacya.
anstimmen zaducie, zaśpiewać.
anstupfen natkać, napchać.
Anstoß *m* uderzenie; pobudka; przeszkoda; zgorszenie; **An. geben** (z)gorszyć; **An. nehmen** (z)gorszyć się z czego; -**en** uderzyć o co; graniczyć; dać powód do zgorszenia; -**end** przyległy; gorszący
anstößig gorszący, nieprzystojny.
anstreben starać się o co.
anstreich-en nasmarować; natarować; pokostować; podkreślić; -**cher** *m* pokostnik, lakiernik.
anstrengen nateżać; wytoczyć (proces); **sich an. nateżać** się, -**gung** *f* nateżenie, trud.
Anstrich *m* barwa, pokost; pozor; **sich einen An. geben** udawać.
anstrichen podrobić (pończochę).
anströmen (s.) na-, przypływać; **angeströmt kommen** (s.) gromadzić się.
antstü-ßen, -stellen nadstawić.
Ansturm *m* natarcie, atak
anstürmen nacierać.
ansuchen prosić; **Ansuchen** *n* prośba; -**cher** *m* prosiący.
Antagonist *m* (s.) przeciwnik.
antalein, ein Schiff an. oporządzać okręt linami.
antasten dotykać; naruszyć.
Anteil *m* udział, część; **An. nehmen** uczestniczyć w czym; mieć współczucie; -**haber** *m* współnik; -**schein** *m* akcyja.
Anthologie *f* wybór poezyi.
Anthropo-logie *f* nauka o człowieku; -**phage** *m* (s.) ludożerca.
Antidot *m* środek przeciw truciznie.
antik starożytny; -**e** *f* starożytna oświata; dzieło starożytnej sztuki.
Antipa-thie *f* odraza, wstręt; -**thisch** antypatyczny.
Antipode *m* (s.) przeciwnożnik.
Anti-qua *f* pismo łacińskie; -**quar**

m antykwaryusz; -**quarbuch-handlung** *f* antykwarnia; -**quarij** antykwarski; -**quität** *f* starożytne dzieło.
Anti-semit *m* (s.) nieprzyjaciół żydów; -**septisch** przeszkadzający gniciu; -**zipando** naprzód, s góry.
Antliß *n* oblicze, twarz.
Anton *m* Antoni (imię).
Antrag *m* (ä) oświadczenie; wniosek, propozycja; **An. stellen** uczynić wniosek; -**en** nanieść; podać; proponować; wnieść, oświadczać; **sich an.** oświadczyć się; -**steller** *m* wnioskodawca.
antrauen ślub dać; zaślubić.
antreffen natrafić, zastać.
antreib-en naganiać, napędzać; **naglie;** -**ber** *m* naganiacz.
antreten objąć (urząd); udać się (w podróż); wstąpić (do służby); (s.) przystąpić; stanąć w szeregu; **eine Erbschaft an. (h.)** wziąć dziedzictwo po kim.
Antrieb *m* napęd; pobudka; bodziec.
antrinken napić; **sich an.** napić się; upić się; **sich einen Hauch an.** podpić sobie.
Antritt *m* wstęp; objęcie, zaczęcie; -**ß** wstępny.
antrodnen (s.) przysychać.
antun wyrządzić s. co; wdziać (szatę); **Gewalt an.** zgwałcić; **sich ein Leid an.** odebrać sobie życie; **sich Zwang an.** przymusić się.
Antwort *f* odpowiedź; -**en** odpowiedzieć, odrzec; odpisać; -**schreiben** *n* list z odpowiedzią.
anvertrauen po-, zwierzyć.
anverwandt (po)krewny.
anwachsen (s.) przyrósć; rosnąć; przynależać się.
Anwalt *m* (ä) adwokat, rzecznik; -**idajt** *f* adwokatura, rzecznictwo.
anwählen przytoczyć; -**walić.**

anwand-eln (f.) zachcieć się; napadać; -lung chętką, napad.

Anwärter *m* akcesysta.

Anwartschaft *f* pretensya; **An. ha-ben** mieć nadzieję otrzymania czego.

anweben przytkać.

anwehen na-, owiewać.

anwei-sen wyznaczyć, wskazać; pouczać; przekazać (pieniądze); -lung pouczenie, wskazówka; przekaz (pocztowy).

anweisen pobielić.

anwend-bar stosowny, przydatny; -en zastosować, użyć czego na co; -ung (f.) zastosowanie, użycie.

anwer-ben werbować (do wojska); najmować (robotników); -bung *f* werbunek, zaciąg.

anwerfen na-, obrzucać.

Anwesen *n* posiadłość.

anwe-send obecny, przytomny; -ienheit *f* obecność, pobyt.

anwidern odrazę sprawiać.

anwiehern rzeć do kogo.

Anwinkel *m* kąt jednostronny.

Anwohner *m* sąsiad; -schaft *f* sąsiedztwo.

Anwuchs *m* (üchse) przyrost.

Anwurf *m* narzut, tynek.

Anzahl *f* liczba, ilość, poczet; -en płacić z góry, zaliczyć; -ung *f* zaliczka.

anzapfen napocząć (beczkę).

Anzeich-en *n* znak, wróżba; -nen oznaczyć, zakreślić.

Anzeige *f* doniesienie, oznajmienie; **zur An. bringen, anzeigen** donieść, oznajmić; -r *m* donosiciel; -rin -ka.

anzett-eln uknuć, uknować; -ler *m* knowacz, sprawca.

anzieh-en po-, przyciągać; przyoblec; wzuć; -end zajmujący; -ung *f* przyciąganie, pociąg; -ungsfrist *f* siła przyciągania.

Ansucht *f* przychówek.

Anzug *m* nadejście; ubiór; **im An. sein** nadchodzić.

anzüglich urażliwy, dwuznaczny; -feit -wość, -czność.

anzün-den za-, podpalić, zaświecić; -der *m* zapalacz.

Aorta *f* (ten) aorta, żyła.

Apanage *f* pensya roczna.

apart osobny; osobliwy.

Alpa-thie *f* obojętność, -thie *f* apatyczny, obojętny.

Apfel *m* (Äpfel) jabłko; -baum *m* jabłoń; -farben jabłkowaty; -most *m* jabłecznik; -säure *f* kwas jabłczany; -schimmel *m* koń bułany; -sine *f* pomarańcza.

Aphorismus *m* krótkie zdanie.

apodiktisch stanowczy.

Apologie *f* apologia, obrona.

apoplektisch apoplektyczny, udarowy; -rie *f* paraliż.

Apostasie *f* odszczerpięstwo.

Apostat *m* (s.) odszczerpieniec.

Apostel *m* apostoł; **apostolisch** apostołski; -amt *n* -stolstwo.

Apostroph *m* apostrof.

Apostrophe *f* zagadnięcie; -phieren zrobić apostrof; przemówić do kogo.

Apothe-ke *f* apteka; -ler *m* aptekarz; -ferin -arka; **Apotheker** aptekarski.

Apothekose *f* ubóstwianie.

Apparat *m* aparat, przyrząd.

Appartement *n* (ß, ß) pokój.

Appell *m* apel, odezwa; **Al. blasen** zwołać trąbką na 'apel; -ation *f* apelacya; -ieren apelować, odwołać się.

Appetit *m* apetyt; **Ap. bekommen** zataknąć; -lich apetyczny; -lich-heit *f* -ność; -los bez apetytu; -losigkeit *f* brak apetytu.

applanieren wyrównać.

applaudieren poklaskiwać.

Applaus *m* po-, oklask.

applizieren za-, przystosować; 3. einen Stieb ap. uderzyć 4.

apportieren aportować, przynieść.

Appre-teur *m* apreter; -tieren przyrządzać; -tur *f* apretura.

Upprobation *f* aprobaacya; -bie-
ren aprobować, uznać za dobre.
approvisionieren zaopatrzyć (w ży-
wność).

approximativ w przybliżeniu.

Aprisoje *f* apykoza, morela.

April *m* kwiecień; April- kwie-
tulowy; -wetter *n* pogoda nie-
stała.

Aquädukt *m* wodociąg.

Aquarell *n* akwarella; -farben
m. farby wodne.

Äquator *m* ekwator, równik.

Äquavit *m* okowita, wólka.

Äquinoctium *m* porównanie dnia
z nocą.

Äquivalent *n* równoważnik.

Ära *f* era, przeciąg czasu.

Arabeske *f* arabeska.

Arabien *n* Arabia; -ber *m* Arab-
bezyk; -bisch arabski.

Ärar *n* skarb państwa; -isch na-
leżący do skarbu państwa.

Arbeit *f* praca, robota; -en pra-
cować, robić; sich müde ar. na-
pracować się; -er *m* robotnik,
pracownik; -erin -ica, -erschaft
f robotnicy; -geber *m* praco-
dawca; -sbuch *n* książka ro-
botnicza; -sam pracowity; -sam-
keit -tość.

Arbeits-einstellung *f* bezrobocie,
strejk; -fähig zdalny do pra-
cy; -kraft *f* siła do pracy; -los
bez roboty; -losigkeit *f* brak
roboty; -pferd *n* koń roboczy;
-schem niechęący pracować;
-schem *f* niechęć do pracy; *f*
-stube *f* pracownia; -zeit *f* czas
pracy.

Archaismus *m* wyraz przestarzały.

Archäolog *m* (s.) badacz staroży-
tności; -ie *f* archeologia; -isch
archeologiczny.

Ärche *f* arka, korab.

Archipel *m* archipelag.

Architekt *m* (s.) architekt; -ur *f*
budownictwo.

Archiv *n* archiwum; -ar *m* archi-
wista.

Ärea *f* area, obszar.

Äreal *n* areal.

Ärena *f* arena, miejsce igrzysk.

arg zły; srogi; im argen liegen
(s.) znajdować się w złym sta-
nie; arg treiben za wiele sobie
pozwalać.

ärger gorzej; Ärger *m* zmartwie-
nie, złość; -lich gniewliwy,
przykry; -n gniewać, martwić;
gorszyć; -nis *n* (ffe) zmartwie-
nie, zgorzzenie.

Arg-list *f* chytrość, podstęp;
-listig chytry, podstępny; -los
nieszkodliwy; bez obawy; -lo-
sigkeit *f* niewinność.

Argument *n* arg..., dowód;
-ieren dowiesć, dowodzić.

Arg-wohn *m* podejrzliwość; -woh-
nen, -wöhnen podejrzawać;
-wöhnisch podejrzliwy

Ärie *f* aria, melodia.

Äristokrat *m* (s.) arystokrata; -ie
f arystokracja; -isch arystokra-
tyczny.

Ärthmet-ik *f* arytmetyka; -isch
arytmetyczny. rachunkowy.

Ärtaum *n* tajemnica.

Ärm *m* ramię; pacha; odnoga
rzeki; poręcz (krzesła); Ärm
in Ärm gehen (s.) prowadzić się
pod pachy; 3. unter die Ärm
greifen udzielić pomocy.

ärm ubogi, biedny; arm machen
zubożyć; a. werden (z)ubożeć.

Ärm-band *n* naramiennik, bran-
soletka; -binde *f* naręcznik;
-brust *f* kusz.

Ärmee *f* armia, wojsko.

Ärmel *m* rękaw; geschlitzte Är-
wyłoty pl. -aufschlag *m* wyłóg
u rękawa.

Ärm-en-büchse *f* skarbonka na
jałmużnę; -büchse *f* zaopatrze-
nie ubogich; -vater *m* opiekun
ubogich; -wesen *n* instytucja
ubogich.

Ärm-höhle *f* pacha; -lehne *f* po-
ręcz u krzesła; -leuchter *m* ży-
randol, pajak.

ärmlisch biedny, mizerny.
 armelig nędzny, mizerny; -keit
 f niedza, biedactwo.
 Arm-fessel, -stuhl m krzesło z po-
 ręczami; -spange = Armband;
 -voll m naręcze.
 Armut f ubóstwo; biedactwo,
 ubodzy; -Zeugnis n świadec-
 two ubóstwa.
 Aroma n aromat, woń.
 aromatisch aromatyczny.
 Arrat m arak.
 Arrangement n (s, s) urzędze-
 nie, układ; -geur m urządzi-
 ciel; -gieren urządzać.
 Arrest m areszt, więzienie; mit
 Ar. belegen położyć areszt na
 co; -ant m (s.) aresztant, wię-
 zień.
 arretieren aresztować, uwięzić
 arrogant zarozumiały.
 Arroganz f zarozumiałość.
 arrondieren zaokrąglić.
 Arsch m (M) zadek, tyłek.
 Arsenal n zbrojownia.
 Arsenik n arszenik.
 Art f sposób, zwyczaj; rodzaj,
 tryb; auß der Art schlagen (s.)
 wyrodzić się; -en ukształtować,
 kształcić; (s.) udać się.
 Arterie f arterya, tętnica.
 artig grzeczny; -keit -ność.
 Artikel m artykuł; przedimek,
 rodzajnik; rozprawa.
 Artillerie f artylerya; -rist m (s.)
 artylerzysta.
 Artischode f karczocho.
 Arzt(c)nei f lekarstwo; -kunde,
 -kunst f sztuka aptekarska;
 -mittel n lekarstwo; -wissenschaft
 f nauka lekarska.
 Arzt m (M) lekarz; Ärztin f (in-
 nen) lekarka; ärztlich lekarski;
 är. behandeln leczyć
 As n (Asse) as, tuz (w kartach).
 Asbest m azbest.
 Asch m (ä) donica, dziezka.
 Asche f popiół; zu A. werden
 w popiół się obrócić, spo-
 pieleć; in A. verwandeln w

popiół zamienić; w perzynę
 obrócić.
 Aschen-brödel n kopciuszek; -far-
 big popielaty; -urne, f. -krug m po-
 ielnica; -tuch m podpiłomyk.
 Aschermittwoch m popielec.
 aschgrau popielaty.
 äßen (du äßest i äßt, äßte, geäßt)
 szukać żeru, żreć.
 Asiat m (s.) Azyanin; -isch azya-
 tycki; Asien n Azja.
 Aspekt m (en) widok
 Asphalt m asfalt; -en asfaltowy;
 -ieren asfaltować.
 Aspi-rant m (s.) ubiegający się;
 -rieren ubiegać się (o co).
 assanieren urządzić według re-
 guły zdrowia.
 Assekuranz f asekuracya; -rieren
 asekurować, ubezpieczyć.
 Assel f stonóg.
 assentie-ren brać (do wojska);
 -rung pobór (do wojska).
 Assignation f przekaz.
 Assimilation f asymilacya; -lieren
 przypodobniać.
 Assisen pl. sąd przysięgłych.
 Assistent m (s.) asy-tent, pomo-
 cnik; -enz f asystencya, po-
 moc; -ieren asystować.
 Assortiment n dobór, zapas.
 Association f stowarzyszenie.
 Ast m (M) gałąź; odnoga.
 Aster f aster, gwiazdosz.
 Ast-chen, -lein n gałązka.
 Asthe-tik f estetyka; -tiker m este-
 tyk; -tisch estetyczny.
 Asthma n astma, dychawica; -ti-
 ker m astmatyk; -tisch dycha-
 wiczny.
 ästig galezisty.
 Astro-logie f nauka wróżbiarstwa
 z gwiazd; -nomie f nauka o
 gwiazdach; -nomisch astrono-
 miczny.
 Asung f żer.
 Asyl n azyl, przytułek.
 Atelier n pracownia (artysty).
 Atem m dech, oddech; At. holen
 odetchnąć, oddychać; außer A.

kommen (f.), den At. verlieren
zadyszeć się; zu At. kommen
(f.) wytechnać sobie.

Atem-, *Atmungs-* oddechowy;
-holen oddychać; -holen n od-
dychanie; -losz zadyszany; -not
f astma; -zug m oddech, technie-
nie.

Atheismus m ateizm; Atheist m
(s.) ateista, bezbożnik.

Atten n Ateny (miasto)

Atter m eter; -isth eteryczny.

Athlet m (s.) atleta, zapaśnik;
-isth atletyczny, silny.

atlantisch atlantycki.

Atlas m atlas (materya); atlasien
atlasowy; Atlas m (-sse i -anten)
atlas (zbiór map).

atmen technać, oddychać.

Atmo-sphäre f atmosfera; -sphä-
risch atmosferyczny.

Atmung f oddychanie, oddech.

Atom n atom.

Attache m (s, s) urzędnik przy
poselstwie. [zaczepiać.

Atta-cke f atak; -tieren atakować,

Atten-tat n zamach; -täter m spra-
wca zamachu

Attest m zaświadczenie.

Attraktion f przyciąganie.

Attribut n przymiot; przydawka.

äßen wypalać (cieczą); äßen,

äßen karmić; -b gryzący.

auch także, też, i.

Audienz f posłuchanie; -zimmer
n posłuchalnia.

Auditor m (en) sędzia wojskowy;
-ium n słuchacze; sala uniwer-
sytecka.

Aue, Au f niwa, błonie.

Auerhahn m głuszc.

Auerch m europäischer żubr;
amerikanischer bizon.

auf 3. 4. na (stół, stole); do (zo-
baczenia); po (dachu); auf!
wstawaj, wstawajcie! auf und
ab gehen (f.) chodzić tam i sam.

auf daß aby, żeby, iżby.

auf ähzen stęknąć; -arbeiten wy-
robić; -atmen odetchnąć.

auf-bahren złożyć na marach;
-bauen wy-, zbudować; -bau-
schen napuszyć; -behalten nie
zdejnować (kapelusza); -beissen
rozgryźć; -bekommen dostać za-
danie; -betten rozesłać łóżko;
-bewahren za-, przechować.

aufbie-ten zapowiedzieć (z ambo-
ny); wyteżyć, zebrać (sily);
zwołać (wojska); -tung f zapo-
wiedź; wyteżenie; zwołanie.

aufbinden rozwiązać; przywiązać;
3. ctw. aufbinden wywiesić 4.
w pole.

Auf-blähen n na-, wzdęcie; -blähen
nadać, wzdąć, wzdymać; sich
auf. nadymać, puszyć się; -blasen
nadać, nadymać; rozdmuchać;
-bleiben (f.) nie iść spać, stać
otworem.

Auf-blick m spojrzenie w górę;
-en spojrzeć w górę; -blühen
zabłysnąć; -blühen n rozkwit.
wzrost; -blühen (f.) roz-, za-
kwitnąć; wzrastać; -blüte f
rozkwit.

auf-bohren wywiercić; -brausen
(f.) zaszumieć; unieść się gnie-
wem; -brausend gwałtowny;
popędliwy.

auf-brechen wylać (drzwi); od-
pieczętować (list); (f.) otwierać
się; wyruszyć (w drogę); roz-
wijać się (paczki); -breiten roz-
pościerać, rozłożyć.

auf-bringen zebrać (pieniądze);
stawić (świadców); wymyślić
co; rozgniewać.

Auf-bruch m wylom; wyruszenie;
-brühen zaparzyć; -brüllen za-
ryczeć; -bügeln odprasować;
-bürden obarozować, obciążyć;
-bürsten podczesać szczotką.

auf-decken odkryć; nakryć; wy-
kryć; -drängen narzucać 2. co;
sich auf. narzucać się; przy-
chodzić (na myśl); -drehen roz-
odkrećć; -dringen narzucać;
sich auf. narzucać, napraszać

się 3.; -dringlich natrętny;
-dringling *m* natrętnik.

auf-drücken przy-, wycisnąć; na-
piętnować; -drücken (f.) na-
brzmieć.

aufeinander jeden za drugim,
jeden na drugiego, jedno na
drugie; -derfolge *f* następstwo;
-derfolgen (f.) następować po
sobie.

Aufenthalt *m* pobyt, bytność;
-ort *m* miejsce pobytu.

auf-erlegen nałożyć, zadać; -er-
stehen (f.) zmartwychwstać; -er-
stehung *f* -wstanie; -erwecken
wzbudzić; wskrziesić; -erziehen
wychować.

aufessen zjeść.

auf-fahren nawlec nóg; rozkrecić;
-fahren nawieźć; (f.) jechać w
górze; wstąpić (do nieba); zer-
wać się; podskoczyć; porwać
się (z gniewu); najechać na co;
mit dem Schiffe auf. utknąć na
mielźnie; -fahrend porywczy;
-fahrendes Wesen porywczosć;
-fahrt *f* wyjazd pod górę, na
górze; rajazd, wjazd.

auf-fallen (f.) (s.) paść, uderzyć
na co; zastanawiać, dziwić;
-fallend, -fällig uderzający;
niezwykły; -fangen u-, poch-
wycić; wyłapać; podchwyt-
wać; przejmować (listy).

auffas-sen uchwycić; pojąć, zro-
zumieć; -fang pojęcie, pojmo-
wanie; -fangsgabe *f* dar poj-
mowania; -fangskraft *f*, -vernö-
gen *n* władza pojmowania.

auffechten odwilżyć.

auf-fischen wyciągnąć z wody;
wyłowić; -flammen zapalić;
(f.) wybuchnąć (płomieniem);
-flattern (f.) wzlecieć; -flechten
rozpleść; -fliegen (f.) wy-, wzle-
cieć; otworzyć się (drzwi); -flug
m wzlot.

auffordern wezwać, wyzwać,
wzywać; upraszać; -rung we-
zwanie; wyzwanie.

auf-fressen ze-, po-, wyżreć;
-frischen odświeżyć; odnowić.

aufführ-bar mogący być przed-
stawionym, -en nawieźć; wy-
stawić (dom); dać (koncert);
przedstawić (sztukę); sich auf-
zachować się; -ung *f* przed-
stawienie; zachowanie się.

auffüttern wy-, podkarmić.

Auf-gabe *f* zadanie; oddanie; -ga-
beln ułować, zdybać; -gabstein
m recepta.

Auf-gang *m* wchód, wstęp;
wschód; -geben oddać; zadać;
zaniechać (gry); porzucić (rze-
miosło); opuścić (chorego); wy-
złonić (ducha); -geber *m* od-
dawca; zadający.

aufgeblasen nadęty; -heit -tość
Auf-gebot *n* zapowiedź; wyteże-
nie; zaciąg (do wojska); allge-
meines Auf. pospolite ruszenie.

auf-gebracht rozgniewany; -gedon-
nert wystawnie ubrany; -gedun-
sen nabrzmiały; -gedunsenheit
-tość.

aufgehen (f.) wschodzić (słońce);
otwierać się (drzwi); znosić się
(w rachunkach); rozpuszczać
się; tajeć; topnieć, spłonać; wy-
chodzić; jetzt geht mir ein Licht
auf teraz pojmuję.

aufgeklärt oświecony, światły.

Aufgeld *n* ażyo, laza.

auf-gelegt uposobiony; gut auf.
w dobrym humorze; -geräumt
uprzątniony; wesoły; auf. sein
być w dobrym humorze; -ge-
regt wzruszony; zirytowany;
-geschaut!! baczność!

auf-gehoben odłożony; auf. ist
nicht aufgehoben co się odwle-
cze, to nie uciecze; -geschossen
wyrosły; -geschwollen opuchły;
-geschürzt podkaszany; -gesprungen
opierzchły; -geweckt żywy, rzez-
ki; zdolny; -geworfen zadarty
(nos); wydepty (wargi).

auf-gießen nalać; -graben od-,
wykopać; -greifen schwytać;

przejmować; -grünen (f.) zazie-
lenie się; -gürten podpasąć;
odpasąć. [wymoczki].
Aufguf *m* nalew; -tierchen *pl.*
auf-haben mieć na sobie; mieć ot-
wartę; mieć zakasane; haben rozrą-
bać; rozkopać; -haben za-, odha-
czyć; -halten obarczyć i czem;
-halten zatrzymać; ſich auf. ba-
wić, przebywać; ſich über etw.
auf. przyganiać 3, o co.
auf-hängen po-, zawieść; -hauen
rąbać, bić o co; -häuſen sku-
piać, nagromadzać.
auf-heben podnieść; schować;
znieść (wyrok); die Tafel auf.
ukończyć jedzenie; ſich auf.
znosić się (w rachunkach);
-heben *n.* wiel. -hebenſ machen
wiele hałasu narobić; -hebung
f zniesienie.
auf-heften rozpiąć; -heften przy-
piąć; -heftern wypogodzić; roz-
weselić; -helfen dać pomoc;
ſich auf. zapomódz się; -hellen
wyjaśnić, wyświecić; ſich -hellen
rozwidnić się; -henten po-, ob-
wiesić.
auf-heßen podszczuwać; podże-
gać; -heßer *m* podżegacz;
-heßeriſch podżegający; -heuten
z wyć.
auf-hiſſen wywieſić (banderę);
-hordhen nadstawiać ucha; -hö-
ren przestać, ustać, kończyć
się; ohne Auf. bez przestanku.
auf-hüllen odsłonić; wyjawić;
-hüpfen (f) podskoczyć, -hüſten
zakaszać.
auf-jagen wypłoszyć; -jauchzen,
-jubeln wykrzyknąć radośnie;
-lächeln pod-, rozciesać.
Aufkau *m* zakup; -en zakupić.
auf-kaufen (f.) kielki puszczać;
-klären oświecać, objaśnić; ſich
auf. wyjaśnić się; -klärung *f*
wyjaśnienie; oświata; -klauben
pozbiierać.
auf-kleben przylepić; -knaſten stłuc
(orzech); rozwiązać (zagadkę);

-knüpfen od-, rozpiąć; odwiązać;
rozdziergać; powieſić.
auf-loſchen zagotować; (f.) zag-
się; -ſonnen (f.) wyzdrowieć;
powstać, nastać (moda); ſün-
etw. auf. ręczyć za co; -ſonnen
módz wstać; -ſtrempen zagnąć;
auf-fragen zdrapać; r. zezesać
(sukno); -fräufeln zezesać; na-
strzepić.
auf-tündi-gen wypowiedzieć; -gung
f wypowiedzenie (mieszkania).
auf-laden rozśmiał się.
auf-la-den nalaadować, nałożyć;
-der *m* nakładacz.
Auf-lage *f* wydanie (książki);
nakład; nakaz (do płacenia);
-laſſen niechać (na głowie); zo-
stawić otworem (drzwi); znieść
(szkołę). [czatować]
Auf-lauerer *m* czatownik; -lauer
Auf-lauf *m* zbiegowisko; narosnię-
cie (kosztów); -en (f.) nabie-
gać; wzrastać; nabrzmiwać.
auf-leben ożyć; -legen na-, po-
wy-, przyłożyć; -wyznaczyć (ka-
re); einen Schwur auf. kazać
przysięgać; ſich auf. oprzeć się
-lehnen ſich podpiierać się; po-
wstać przeciw 3., zbuntować
się; -leimen przykleić; roz-
kleić; -leſen zebrać, pozbiierać
auf-leuchten zaſwiecić; -leugen (f.)
przylegać; (h.) odleżec (sobi-
ciało); -loſtern rozpułchnię-
zwolnić; -lodern (f) wybuchnąć
płomieniem.
auf-lösbar rozpuszczalny; mogą-
cy być rozwiązany; -löſen roz-
puścić; rozwiązać, odgarnąć
ſich in Tränen auf. rozplywać
się we łzach; -löſung *f* roztwór
rozwiązanie; rozkład; der Auf-
nahe ſein być bliskim śmierci;
auf-machen otworzyć; ſich auf.
ot. się; wyruszyć.
auf-malen namalować.
Auf-marſch *m* maszerowanie
-ieren (f.) wymaszerować i sta-
nać.

auf-mäßen utuczyć, wykarmić;
-mauern wymurować; **-merfen**
 uważać; zanotować; **-merſiam**
 uważny, baczny; **auf et. auf.**
maſhen zwrócić uwagę na co;
-merſiamfeit *f* uwaga, baczność.
auf-miſchen zamieszać; **-muntern**
 zachęcić; rozweselić; **-mun-**
terung *f* zachęta.
aufnageln przybić gwoździem.
Auf-nahme *f* przyjęcie; zacia-
 gnięcie (pożyczki); spisanie
 (protokołu); **-nahmęprüfung** *f*
 egzamin wstępny; **-nehmen**
 przyjąć; zaciągnąć; spisać;
 podjąć (walkę); wyrysować;
 mit 3. **auf.** mierzyć się z kim;
-nötigen przymusić do czego,
 narzucić 3. co.
aufopfe-rn poświęcić; **-rung** *f*
 poświęcenie.
aufpaßen roz-, napakować.
auf-paßen baczyć, uważać; 3. **auf**
 czatować na 4.; **-paſſer** *m* cza-
 townik; szpieg; **-pflanzen** za-
 tknąć: osadzić; zatoczyć (dzia-
 ło) **-pfropfen** zaszczyć; od-
 korkować.
auf-piſchen przylepić smołą; **-piſchen**
 przedziobać; **-prallen** *f.* ude-
 rzyć o co; odbić się; **-progen**
 zaprzodkować (działo).
Aufputz *m* przyozdobienie, strój;
-en przyozdobić, nastrzepić;
 wyczyścić.
aufquellen *f.* napęcznić.
aufraffen zebrać, zgarnąć; *ſich*
auf. podnieść, porwać się;
-räumen uprzątnąć; przerze-
 dzić.
aufrecht prosty, prosto; **auf.** **er-**
halten zachować, utrzymać (po-
 rzadek); **-erhaltung** *f* utrzy-
 manie.
auf-regen wzruszyć, wzburzyć.
 (za)niepokoić; irytować; **-rei-**
ben ze-, wytrzeć; wyniszczyć,
 stargać (siły); *ſich* **auf.** zni-
 szczyć się; **-reihen** nawlec;
-reißen rozedrzeć; otworzyć

gwałtem; wyrwać; rozdziawić
 (gębę); wytrzeszczyć (oczy);
-reizen rozdrażnić; podburzyć;
-reizung *f* podburzanie.
auf-richten podnieść; podźwignąć;
 prosto postawić; pocieszyć; *ſich*
auf. podźwignąć, podnieść się.
auf-richtig szczerzy, otwarty; **-rich-**
tigfeit *f* szczerłość, otwartość;
-riegeln odryglować; **-riſſen** za-
 drasnąć; **-rollen** rozwijać; na-
 wijać; zadać (pytanie); za-
 ciągnąć, rozwijać; nawijać.
auf-rücken posunąć wyżej; *f.* **p**
 się wyżej, awansować.
Auf-ruf *m* wezwanie; odezwa;
-rufen wywołać, wzywać; wy-
 rywać (uczniów); **-ruhr** *m* za-
 burzenie, rozruch, bunt, ro-
 kosze; **Auf.** **erregen** wzburzać;
-rühren zamieszać; poruszać;
 podburzać; **-rührer** *m* bunto-
 wnik, podżegacz, wichrzyciel;
-rührerſich buntowniczy; **auf.**
maſhen podburzać; **-rütteln**
 wstrząsnąć; trząść; pobudzić
 do czego.
aufß = auf daß; aufß neue na
 nowo; **aufß beſte** najlepiej.
aufſagen wypowiadać; recytować
 (lekcye).
auf-ſäſſig nieprzyjazny; hardy,
 dokuczliwy; **-ſaß** *m* na-ada,
 nagłówek; rozprawa, artykuł;
 zadanie piśmienne.
auf-ſaugen wessać, wssać, wcią-
 gnać; **-ſäugen** wykarmić;
-ſcharren wygrzebać; nagro-
 madzić; **-ſchauen** patrzeć w
 górę; **-ſchäumcu** *f.* zapienić
 się; **-ſchneiden** wypłoszyć.
auf-ſchichten ułożyć warstwami;
-ſchieben odsunąć; odkładać,
 zwlekać; **-ſchießen** wystrelić
 w górę; *f.* wyrosnąć, wy-
 bujać.
Auf-ſchlag *m* uderzenie; wyłoga;
 podwyższenie (ceny); **-ſchlagen**
 uderzyć, bić w co; zagiąć;
 podwyżaczyć; rozbić (namiot);

otworzyć (książkę, oczy);
 -schließen odemknąć, odmykać,
 otworzyć; sein Herz auf. wy-
 wnetrzyć się; -schlicher m klu-
 cznik; -schließerin -ica.
 auf-schließen rozplatać, rozpruć;
 -schlicher m rozpruwacz.
 Auf-schluß m otworzenie; ob-
 jaśnienie; Auf. geben objaśnić
 3. eo; -schmausen zjeść; -schmie-
 ren nasmarować, namazać.
 auf-schnallen zapiąć; rozpiąć;
 -schnappen podchwycić; zarwać
 czego; (f.) odskoeżyć; -schnei-
 den nakroić, rozerznąć; juna-
 czyć, tumanić; -schneider m
 junak, sanfaron; -schneiderci f
 junactwo; sanfaronada; -schnei-
 len (f.) podskoeżyć; -schnitt m
 nakrój; rozpór; mieszanina
 (mięsa); -schnüffeln wywąchać;
 -schnüren zasznurować; odsznu-
 rować.
 auf-schobeln układać w stogi;
 -schößling m wyrostek.
 auf-schrauben odśrubować; przy-
 śrubować; -schreden (schredte
 auf, habe aufgeschredet) prze-
 straszyc, spłoszyć 4.; (schrak
 auf, bin aufgeschrocken) prze-
 straszyc się; -schrei m krzyk,
 wykrzyk; -schreiben na-, za-
 pisać; -schreien zakrzyczeć, za-
 wrzasnąć; -schrift f napis.
 Auf-schub m od-, zwłoka; ohne
 Auf. niebawem; -schürzen podkasać;
 -schütteln zmieszać, skłócić;
 -schütten na-, usypać; nalać;
 -schüttung f nasyp.
 auf-schwanken wmówić, nabajać;
 -schwellen (f.) napuchnąć; na-
 brzmieć; wezbrać; (h.) na-, roz-
 dymać; -schwemmen przypła-
 wić, nanieść (piasku); -schwin-
 gen sich wznieść się w górę,
 wzlecieć; wskoczyć (na konia);
 -schwung m wzniesienie się,
 wzlot; wzrost.
 aufsehen spojrzeć w górę.

Auf-sehen n wrażenie, podziwie-
 nie; — machen uderzać w oczy,
 robić hałas; -seher m dozorca;
 -seherin -czyni.
 auf-sein być na nogach, nie spać;
 być otwartym; -setzen posadzić;
 włożyć; ułożyć (list); sich auf-
 wiesić, wsiadać; -seuigen wes-
 technąć.
 Aufsicht f dozór; A. führen do-
 zorować; -sbehörde f władza
 nadzorcza; -errat m rada nad-
 zorcza; radca nadzorczy.
 aufsetzen zagotować; (f.) zago-
 tować się; zawreć; -setzen (f.) wsiadć
 (na konia); okpionym zostać
 aufspalten rozłupywać; rozszcze-
 pić, (f.) rozłupać się; -spannen
 naciągnąć; wypreżyć; -sparen
 zachować; -speichern złożyć,
 składać; -speisen zjeść.
 auf-sperren odemknąć, otworzyć;
 rozdziawić (gębę); wytrze-zczyć
 (oczy); -spießen zagrać; -spießen
 przekłuć, wziąć na rogi; wsad-
 zić na rożen.
 auf-sprengen wysadzić, wyłamać;
 -springen (f.) wyskoczyć; pę-
 knąć; popadać się.
 auf-sprossen, -sprießen (f.) wyrósć,
 wyrastać; -sprung m wyskok;
 -spulen nawinać na cewkę;
 -spülen wypłukać; odsypać;
 -spünden odszpuentować; -spüren
 wytropić, wyszperać; -stacheln
 podburzać; -stampfen tupnąć
 nogą; przy-, wydeptać.
 Auf-stand m powstanie, bunt;
 -ständisch powstańczy; -stän-
 dische m (s.) powstanieo.
 auf-stapeln nagromadzić; -stape-
 lung f skład; -stauchen wstrzy-
 mać (wode).
 auf-stecken przekłuć; -stecken za-
 tknąć; przypiąć; -stecken (f.)
 wstać; -steigen (f.) wstępować,
 postąpić wyżej; wznosić, uno-
 sić się; wsiadć (na konia); na-

suwać się (myśl); **-steigend** wstępny.
auf-stellen postawić; uszykować; zastawić; zadać (pytanie); **-stimmen sich** opierać się; **-stieg** m w-tęp, wejście w górę.
auf-stöbern wyszperać, wyszukać; wypłoszyć; **-stöhnen** zastękać; **-stöpseln** odkorkować; **-stoßen** wybić, wysadzić (drzwi); uderzyć o co; odbijać się (w żołądku); **-sträuben** najeżyć; **-streichen** nasmarować; **-streifen** zagać, podwinać; **-streuen** na-, posypać; **-strich** m pociągnięcie (smyczką) w górę; **-stülpen** od-, podgiąć; **-suchen** wyszukiwać.
auf-tafeln zaciągnąć liny; **-tauchen** (f.) wypłynąć na wierzch; powstać (wiesć); pojawić się; **-tauen** rozpuścić; (f.) odtajać; **-tijden** postawić na stole; wyjawiać.
Auf-trag m (ü) rozkaz, nakaz, zlecenie; **-en** nanosić; dawać (na stół); nakazać, zlecić; nadawać (kolor); **-treiben** spędzić; wyszukiwać; ściągnąć (pieniądze); nadymać; spłoszyć.
auf-trennen wy-, rozpruć; **-treten** (f.) stapać, kroczyć; występować; pojawić się; **-trieb** m napęd (bydła); **-tritt** m występ; scena; stopień (u wozu); zajście, spór.
auf-tun otworzyć; włożyć; **sich** **auf**, otworzyć się; **-türmen** napiętrzyć, w kupę znosić.
auf-wachen (f.) (o)budzić się; **-wachsen** (f.) wzrastać; **-wägen** prze-, odważyć; zrównoważyć; **-wallen** (f.) wzburzyć się, kipiść; **-wallung** f wzburzenie, zapamięł.
Auf-wand m nakład; wydatek; zbytek; **Auf. machen** zbytkować; **-wärmen** od-, przygrzać; odnowić (stare bajki); **-warten** 3. usługiwać; odwiedzić; **mit etw.** **auf**, służyć czem, częstować;

zum **Auf**, do usług; **-wärter** m posługacz; **-wärterin** -aczka; **-wärts** w górę, do góry; **-wartung** f usługa; odwiedziury, ukłon; **Auf. machen** złożyć uszanowanie.
auf-waschen u-, wymyć; **-wasche-rin** f pomywaczka; **-waschwasser** n pomyje pl.
auf-wecken obudzić, ocucić.
auf-weichen od-, rozmiękczyć; (f.) rozmięknąć; **-weisen** o-, pokazać; **-wenden** łożyć, wydać; **-werfen** wy-, narzucić; usypać (groble); zadać (pytanie); **sich** **zu etw.** **auf**, narzucać się.
auf-wieken rozwijać; nawijać.
auf-wiegen podburzać, buntować; **-wiegen** = **aufwägen**; **-wiegler** m buntownik; **-wieglerisch** buntowniczy; **-wiehern** zarzeć; **-winden** zwiąć; rozkręcić; **-wirbeln** wy-, podnosić w górę; **-wirren** rozwikłać; **-wischen** wy-, ścierać; **-wischlappen** m ścierka; **-wollen** chcieć wstać.
Auf-wuchs m podrost; **-wühlen** podryć, podkopać; **-wurf** m nasyt.
auf-zählen wyliczyć; **-zärteln** wy-pieścić; **-zehren** strawić, spożyć; **-zeichnen** wy-, narysować; na-, zapisać; **-ziehbrücke** f most zwodzony; **-ziehen** naciągnąć; podnieść (zasłonę); osnować (przędzę); wychować; wyhodować; przylepić (mapę na płótno); **auf**, 4. kpić z kogo.
Auf-zug m pochod (uroczysty); winda; akt (sztuki teatralnej); osnowa (u tkacza); **-zugbrücke** f most zwodzony; **-zwingen** narzucić 3. co, zniewolić.
Augapfel m gałka oczna.
Augen n (Augen) oko; wzrok; pączek (na latorośli); **große Augen** **machen** wytrzeszczyć oczy; **wie aus den Augen geschnitten** wykapany; **mit einem blauen Auge** **davonkommen** (f.) nie

wiele utracić; 3. Sand in die Augen streuen zamyslić 3. oczy.
augeln oczkować (drzewko); strzelać oczyma.

Augen- oczny; **-arzt** m okulista; **-blende** f zasłona na oczy; **-bliss** m okamgnienie, chwila; **-blisslich** chwilowy; w okamgnieniu; **-blinzeln** n mruganie oczyma; **-braue** f brew; **-butter** f ropa w oczach; **-diener** m obłudnik; **-dienerci** f obłuda; **-entzündung** f zapalenie ocz; **-ägyptische Aug. trachoma**; **-fell** n błonka na oku; **-glas** n okulary; lorneta; **-höhle** f jama oczna; **-krankheit** f choroba oczna; **-lid** n wzrok; **-lid** n powieka; **-lust** f rozkosz.

Augen-maß n okomiar; **-merk** n uwaga; **-pulver** n proszek do ocz; druk drobnutki; **-ringe** pl. siność pod oczyma; **-rinnen** n cieczenie z oczu; **-schein** m widok; in Aug. nehmen obejrzeć; **-scheinlich** widoczny, jawny; **-scheinlichkeit** -ność.

Augen-schirm n umbrella; **-spiegel** m wziernik oczny, oftalmoskop; **-stern** m żrenica; **-triefen** n kaprawość oczu; **-trost** m pociecha, rozkosz; świetlik (roślina).

Augen-wasser n woda na oczy; **-weh** n ból oczu; **-weide** f rozkosz; **-weite** f oddalenie, na jakie wzrok sięga; **-wimper** f rzęsa; **-wink** m mrugnięcie okiem; **-zahn** m ząb podoczny, kiel; **-zeuge** m świadek naoczny.

Auglein n oczko.

augsbürgisch augsburski.

August m August; sierpień.

Augustiner m augustyanin.

Auktion f aukcja, licytacja.

Aurikel f łyszczak.

aus, es ist aus! koniec! basta!

aus 3. z (miasta), ze (f. wowa).

aus-achern wyorać; **-ändern** wyżyłować; **-arbeiten** wypracować;

wyrabiać; **-arten** (f.) wyrodzić się; **-atmen** wydychać, wyziewać, odetchnąć.

aus-baden wykąpać; **aus.** müssen cierpieć za kogo; **-balgen** zdjąć skórę; wypchać (zwierzę); **-bau** m wybudowanie; **-bauen** wybudować, ukończyć budowę.

aus-bedingen zawarować, zastrzedz; **-bedingung** f warunek, zastrzeżenie; **-beißen** wygryźć; **sich** **aus.** wygryźć się; **wylamać** sobie ząb); **-bellen** wyszczekać; **-bessern** na-, poprawić; **-besserung** f na-, poprawa.

Aus-beute f zdobycz, zysk, plon; **-beuteln** wytrząść z worka; **-beuten** wyzyskiwać; wydobywać. **-beuter** m wyzyskiwacz.

aus-biegen wygiąć, (f.) wyginać, zboczyć; **-bieten** ofiarować, wystawić na sprzedaż; **aus.** 4. podkupywać.

aus-bilden wykształcić, rozwijać; **-bildung** f wykształcenie; **-bitten** się ctw. wyprosić sobie co; zaprosić. [**wydmuchnąć**].

aus-blaſen zdmuchnąć; zagaśić; **aus-bleiben** (f.) nie przybyć, (za-)bawić; **nicht** **aus.** nie minąć, nadejść; **Ausb.** - nieprzybycie, niebytność; **-blühen** przestać kwitnąć; **-bluten** się przestać ciec (krew).

aus-bohren wywiercić; **-borgen** wypożyczyć; **-braten** wypieć; wysmażyć; **-brauchen** wypożebować; **-brausen** przestać szumieć, wyszumieć się.

aus-brechen wylamać; wyrzygać; (f.) wylamać się; wybuchnąć; in Tränen **aus.** rozplakać się; in's Nachen **aus.** rozżamiać się; **-breiten** rozszerzyć, rozpo-wszechnić; rozłożyć, rozpo-strzeć; **sich** **aus.** rozszerzać, rozrastać się.

aus-brennen wypalić; (f.) wypalić się; **-bringen** wznieść (toast); **-bröckeln** wykruszyć.

Ausbruch *m* wyłamanie się; wybuch, powstanie; maślacz; **zum — kommen** (f.) wybuchać, powstać; **brühen** wyparzyć; **brühen** wylegać; uknuć; **gebrühet werden** wylegać się, kłuć się; **buchung** *f* wybrzeże, zatoka; **bügeln** wyprasować; **bund** *m* wzór; hultaj; **bürsten** wyczyścić (szczotką); **büßen** wypokutować.

ausdampfen od-, wyparować (płyn); (f.) ulotnić się; **dauer** *f* wytrwałość; **dauern** wytrwać; **dauernd** wytrwale

ausdehnbar rozciągliwy; **dehnbarkeit** -wość; **dehnen** rozciągać, rozszerzać, rozprężać; **dehnung** *f* rozciągłość, rozległość, rozmiar, wymiar

ausdenken, **dichten** wymyślić; **dienen** wysłużyć; **dingen** zastrzedz; **durren** (f.) wyschnąć; **dörren** wysuszyć; **drehen** wykręcić; **drehen** wyłócić.

Ausdruck *m* (ii) wyraz, wyrażenie; dobitność; **bildlicher Ausdruck** przenośnia; **drücken** wycisnąć; wyrazić; **sich ausdr.** wyrazić się; **drücklich** wyraźny; **drucksvoll** wyrazisty, dobitny; **drucksweise** *f* sposób wyrażania się; **druisch** *m* wymłócenie; wymłot.

ausduften wydawać woń; wywietrzyć; **duften** wycierpieć; **duften** wyparować; **düsten** (f.) wyziewać, ulotnić się; **düstung** *f* wyziew; wyparowanie. [od siebie; roz-

auseinander jeden od drugiego, **auseinanderblasen** rozdmuchnąć; **breiten** rozłożyć; **bringen** rozłączyć, rozerwać; **fahren** (f.) rozjechać się; **fallen** (f.) rozpadać się; **feigen** rozmiatać; **fliegen** (f.) rozlatywać się; **fliehen** (f.) rozplynać się.

auseinandergehen (f.) rozejść się; **jagen** rozebrać; **trieben** (f.)

rozleść, rozłazić się; **laufen** (f.) rozbiedz się; **legen** rozłożyć; objaśnić; **nehmen** rozebrać; **reissen** rozerwać; **rüden** (f.) rozsunać się; **scharren** rozgrzebać, rozgarnąć; **schlagen** rozbicie; **schneiden** rozerznąć; **schwimmen** (f.) rozplynać się.

auseinandersetzen odosobnić; rozsażić; objaśnić co; **spreisen** rozeprzeć, rozpierać, rozkładać; **sprenge** rozsądzić (skale); **rozpedzić** (wojsko); (f.) rozpierzchnąć się; **stellen** rozstawić; **stieben** (f.) rozpierzchnąć się; **treiben** rozpędzić, rozebrać; **treten** (f.) rozstąpić się; **werfen** rozrzucić; **wideln** rozwikłać; rozwijać; **ziehen** rozciągnąć; (f.) rozejść się.

auserfahren wybrany; **erlesen** wybrany; **ersehen** wybrać; przeznaczyć; **sich aus.** upatrzeć sobie.

auservählen do-, wybrać; **erzählen** opowiadać do końca.

ausessen wyjeść, wyjadać.

ausgerzieren wymustrować.

ausjadeln wysnować, wydziergać.

ausfahren (f.) wyjechać; (h.) wyjeżdżać (drogę); **fahrt** *f* wyjazd.

Ausfall *m* wypad, wycieczka; wynik; niedobór, ubytek; **einen Aus. machen** wypaść; **fallen** (f.) wypaść, wypadać.

ausfangen wylapać, wychwycić; **fassen** wypościć; **faulen** (f.) wygnić.

ausfechten rozstrzygnąć broń; wywalczyć; wyprawować; **feigen** wymieść, wymiatać; **feilen** wypilować; **fertigen** wygotować, wystawić, sporządzić.

ausfliegen zbureczyć 4.; **findig** *m* wynaleźć, wyszukać; **fliehen** wylowić; **fliehen** wy-, rozpleść; **fliden** wy-, polatać; **fliehen** (f.) wycieknąć, wypłynąć.

Aus-flucht *f* (ii) wybieg, wykręt;
-flug *m* wylot; wycieczka;
-fluß *m* wypływ.

aus-folgen, **aus.** lassen wydać;
-fordern, herausfordern; -für-
dern wydobywać; -forschen
wybadać, wysledzić.

aus-fragen wypytywać; -fragen
wystrepić; -fragen wyznać, wy-
jesć; -fragen wymrozić; (f.)
wymarznąć.

ausfuhr *f* wywóz; **Ausfuhr-**

wywozowy; -führbar wywozo-
wy; wykonalny; -führen wy-
prowadzić, wywieść; wywieźć;
wykonać; -fuhrhandel *m* han-
del wywozowy; -führlich ob-
szerny, dokładny; -führlichkeit
ność; -führung *f* wykonanie;
-fuhrzoll *m* cło wywozowe;
-füllen wy-, zapęłnić; -füttern
wykarmić; podszyc.

Aus-gabe *f* wydanie; wydatek;
-gang *m* wychód, wyjście; ko-
niec; -gären wykisnąć, wyrobić.
ausgear-tet wyrodney; -fete *m* (s.)
wyrodek.

aus-geben wydać, wydawać; sich
für etw. **aus.** udawać (pana);
-geber *m* wydawca; szafarz;
-gebreitet rozległy; rozpowsze-
chniony.

Aus-gebur *f* płód, potwór; -ge-
dacht wymyślony; -gedehut roz-
ciągnięty; rozciągnięty; -gedinge *n*
dożywocie; -gedürst wyschły.

ausgehen (f.) wyjść, wychodzić;
wypadać (włosy); zabraknąć
(pieniędzy); powieść; auf etw.
aus. zamierzać.

ausgehungen wyzłodniały.

aus-gelassen rozpustny, swawol-
ny; **aus.** sein swawolić; **aus.**
werden rozpasać się; -gelassen-
heit *f* swawola, rozpusta; -ge-
merget wycieńczony; -genom-
men wyjęty; wyjąwszy; oprócz.

aus-gerben wyprawić wygarbo-
wać (skórę); -grünnet uzbrojo-

ny; zaopatrzony; -gewachsen
wrosły, porośły; ciasny; -ge-
wieien wygnany; wykazany.

aus-geacht zabkowany; -geacht
wychudły; wytrawny; -geacht-
net wyborowy, wysmienity; -ge-
big spory, wydatny; -gichen
wylać, wylewać.

aus-glätten wygładzić (deskę);
-gleich *m* ugoda; -gleichen wy-,
zrównać; załagodzić; sich **aus.**
wyrównać, pogodzić się.

Aus-gleichs- ugodowy; -gleichung
f wy-, zrównanie; -gleichen (f.)
wykoleić się.

aus-gleiten, -glitichen (f.) pośliz-
nąć się; -glimmen (f.) wytlić
się; -glühen wypalić, wyżarzyć.

aus-graben wykopać; wygrze-
bać; -gräten wybierać ości;
-grübeln wysłuchać, wyszperać;
-gucken wyglądać; -gurgeln wy-
puszczać gardło; -guß *m* wylew.

aus-haben wyrabiać, wydziobać;
-haben zniżać z haka; -halten
wytzymać, wytrwać; utrzy-
mać (na swym koszcie); -häm-
mern wykłapać; -händigen wrę-
czyć; -hängen wywiesić; hän-
gechild *n* znak, wywieszka,
szyld.

aus-harren wytrwać; wytrzymać;
-han *m* wyrab; -hand *m* wy-
ziew, oddech; -handen wy-
zionać, wyziewać; -hauen wy-
ciąć, wyrabiać; wyciosać (figu-
re); -häuten zedrzeć, zdzierać
skórę.

aus-heben wydobywać; wyjmo-
wać; wykopać; brać (rekrut);
-hebung *f* wydobywanie; pobór;
-heben wylegać; wymyślić;
-heilen wyleczyć; -heilen wy-
pogodzić; -heizen wygrzać (izby);
-helfen (do pomocy); -hilfe *f*
pomoc, wsparcie.

aus-höhlen wyżłobić, wydrażyć;
-holen zamachnąć się; zasadzić
się; -holen *n* zamach; odmach,
rozpęd; -holzen wycinać (las);

•hordchen pod-, wystuchiwać;
•hulsen wyluszczać; •hungern
wygłodzić; (f.) wygłodnieć;
•hunzen wybesztać; •husten wy-
kaszlać.

aus-jagen wygnać; •jäten wy-
pleć, -pieścić; •jäumen wycze-
ścić; •jämpfen wywalczyć; •jan-
fen wy-, zakupić; •jageln wy-
wichnąć (rękę); •jehlen wyzło-
bić; •jehren wy-, zamieść;
•jehricht *m, n* śmiecie; •jesteru
wyciskać, wytłaczać; •jennen
się wyznać się; •jerben wy-
karbować; •jernen wybierać
jądra, pestki.

aus-jären wyklarować; wyja-
śnić; •jastichen wypieść, wyba-
jać; •jasticher *m* plotkarz;
•jasticherin -arka; •jauben wy-
bierać; •jeben wylepiać; •jei-
den zwlec odzienie; •jeidezim-
mer *n* szatnia; •jeistern wyle-
piać; •jopfen wyklepać, wy-
trzepać; •jüngeln wymędrko-
wać.

ausjuten wygnieść; •jochen wy-
gotować, wywarzyć; •jommen
(f.) wyjść, wychodzić; mit etw.
aus. wystarczyć; mit 3. aus.
żyć z kim w pokoju, w zgodzie;
•jommen *n* utrzymanie, wyży-
wienie; •jörnen wybierać ziar-
na; •jramen wydobywać, wy-
kładać (towar); popisywać się
czem; •jrahen wyskrobać, wy-
drapać; •jrichen (f.) wyleźć,
wylazić; wykluć się; •jühlen
ochłodzić; (f.) wychłodzić;
aus. lassen wystudzić.

ausjundichaj-ten wyszpiegować;
wywiadywać się; •jer *m* szpieg.

Auskunft *f* wiadomość; wyja-
śnienie; •jbureau *n* biuro in-
formacyjne.

aus-laden wyśmiewać 4.; •laden
wyładować; •lader *m* ładownik.

Aus-lage *f* wydatek; wystawa
(towaru); •land *m* zagranica;
•länder *m* zagranicznik, cudzo-

ziemiec; •länderin -ziemka;
•ländisch zagraniczny, cudzo-
ziemski; •ländisches Wesen cu-
dzoziemczyzna; •laugen (wy)-
starzyć.

aus-lassen wy-, opuścić; sich über
etw. aus. rozprawiać o czym;
•lauj *m* wybieg, wypływ;
•laufen (f.) wybieżeć; wypły-
nąć; wykpieć; wycieć; koń-
czyć się czym; •läufer *m* od-
gałęzienie; latorośl; •laugen
wylugować; •laut *m* końcówka;
•lauten kończyć się; •läuten
dzwonić 3.

aus-lecken wylizać; •leeren wy-
próżnić, wychylić; •leerung *f*
wypróżnienie; •leerungen *pl.*
odchody, wyrzuty; •legen roz-,
wyłożyć; wytłomaczyć; wydać
(pieniądze); mit Brettern aus.
ocembrować (studnię); forni-
rować; •leger *m* wykładacz,
tłomacz; •legung *f* wykład;
objaśnienie; •leiden wycierpieć;
•leihen wypożyczyć; •leimen
wykleić; •lernen wyuczyć się;
wyterminować.

Aus-leje *f* wybór; przebieranie;
•lesen wyczytać; prze-, wybie-
rać; •leuchten wyswieceć.

aus-lichten przerzedzić; •liefern
wydać; •lieferung *f* wydanie;
•liegen wyleżeć; być na wy-
stawie.

aus-lösen wywabić; •löshen zga-
sić; wymazać; (f.) zgasnąć;
•losen wylosować; •losung *f*
(wy)losowanie; •lösen wykupić;
uwolnić; •lösung *f* wykupienie;
uwolnienie; •lüften przewie-
trzyć.

aus-machen stanowić, wynosić;
umówić się; dokończyć; 4. aus.
zburzyć; •mähen wykosić;
•mahlen wymleć; •malen wy-
malować; •mangeln wymagło-
wać.

Aus-marich *m* wyruszenie, wyj-
ście; •marichieren (f.) wyma-

szerować, wyruszyć; **-maß** *n* wymiar; **-maßen** wypaść, wytuezyć

auß-meißeln wyciąć dłotem; **-meßeln** wydoidć; **-mergeln** wycieńczyć, wyniszczyć; **-merzen** wygubić.

auß-meßbar wymierny; **-meßsen** wymierzać; **-meßer** *m* miernik, mierniczy; **-meßung** *f* wymiar, pomiar; **-meßten** wynajdć.

auß-mißen oczyścić z gnoju (stajnie); **-mitteln** wykryć, dojść czego; **-münzen** wybić na monety; **-muster** odłączać mniej zdadne od zdatnego.

auß-nagen wygryźć; **-nähen** wyszywać; **-nahme** *f* wyjątek; **-nahmgeset** *n* ustawa wyjątkowa; **-nahmlos** bez wyjątku; **-nahmweise** wyjątkowo; **-nahmzustand** *m* stan wyjątkowy.

auß-nehmen wybierać, wyjmować; **siß** *auß*. wydawać się; **-nehmend** nadzwyczajny, bardzo; **-nügen** wyzyskać; spożytkować.

auß-packen wypakować; **-parieren** odbijać (cios); **-peitschen** wybiezować, wysmagać; **-pählen** wytknąć palami; **-pänden** zafantować; **-pfarren** wylaczyć z parafii; **-peijen** wygwizdać; **-pflastern** wybrukować; **-pidhen** wymazać smolą; **-piden** wydziobać; **-pissen** wyszczać.

Auspizien *pl.* auspicye, znak, wróżba; **unter den Ansp.** pod opieką.

auß-plappern, **-plaudern**, **-plauschen** wypaplać, wypłesć; **-plündern** złupić, zrabować; **-polstern** wyściełać; **-posaunen** rozgłosić; **-prägen** wycisnąć; wybijać (monety).

auß-presien wycisnąć; wytłoczyć; wymusić; **-pumpen** wypompuwać, wyczerpać; **-putz** *m* strój; zniewaga; **-putzen** ustroić, wy-

czyścić; zniewazyć; **-pußer** *m* czyściciel; bura.

außquetschen wycisnąć.

auß-radieren wyskrobać; **-rangieren** wybrakować; **-rajen** wyszaleć; **-rauchen** wypalić, wykurzyć; **-rauchern** wykadzić; uwędzić; **-rausen** wyrwać, wskubać; **-räumen** wyprzątnąć; wypróżnić; **-räuspern** wykrztusić.

auß-redhen wygrabić; **-rednen** wyrachować; **-reden** wyemagować; **-rede** *f* wymówka; **-reden** wydomować; 3. ctw. *auß*. wybić 3. co z głowy; **siß** *auß*. wy mówić się; **-regnen** przestać padać (deszcz); **-reiben** wytrzeć, wycierać; **-reichen** (wy)starczyć; **-reichend** dostateczny; **-reissen** wyrwać, wydrzeć; (*f.*) wydźrzeć się, uciec; **-reißer** *m* zbieg; **-reiten** (*f.*) wyjechać konno; **-renken** wykrcić, wywichnąć; **-renkung** *f* wywichnięcie.

auß-richten sprawić, wskórać; wyrządzić; załatwić, oddać (pokłon); **-riechn** (*f.*) wycieć; **-ringen** wydrzeć 3. co; wywalczyć; **-rinnen** (*f.*) wycieć, wyciekać; **-ritt** *m* wyjazd (na koniu).

auß-roben wykarczować; **-rotten** zagladzić, wytracić, wygubić; **-rottung** *f* zagłada.

auß-rüden (*f.*) wyruszyć (w drogę); **-ruf** *m* wykrzyk, obwołanie; **-rufen** wy-, obwołać; **-rufer** *m* obwoływacz, woźny; **-rufungszeichen** *n* wykrzyknik.

auß-ruhen wy-, odpocząć; **-ruben** wyokraglic; **-rupien** wyskubać; **-rüsten** uzbroić, opatrzyć; **-rüstung** *f* uzbrojenie; zaopatrzenie; **-rutschen** (*f.*) po-, wysliznąć się.

Auß-saat *f* wysiew; **-säch** wyśiać, wysiewać; **-sage** *f* zeznanie; orzeczenie; **-sagen** powiadać, zeznawać; **-sageweise** *f*

tryb; -sägen wyrznać piłą; -siek m trąd; trędowatość; -siekig trędowaty.

auf-saufen wyżłopać, wypić; -saugen wyssać; wycieńczyć; -sauger m wysysacz; -schaben wyskrobać; -schälen wyłupać, wyłuskać; -schalten odłączyć.

Auf-schau m wyszynk; -scharren wygrzebać; -scharten wyszczerbić; -schattieren wycieniować; -schauen wyglądać; -schäumen wypienić się; (s.) wyszumieć; -scheidern wyłączyć, wydzielić; (i.) wystąpić z czego; -scheidung wyłączenie; wydzielanie; -scheidungen pl. wydzieliny; -schenken szynkować, nalewać; -scheuern wyszorować.

auf-schiden roz-, wysyłać; -schieben wysuwać; -schießen wystrzelić; (s.) wybijać; puszczać pęczki; puszczać kolor; -schiffen wysadzić na ląd; (s.) odpłynąć; -schimpfen wyszkalować; -schirren zdjąć szory; -schlafen prześpać (szał); -sich auf. wyspać się.

Auf-schlag m wysypka (na ciele); rozstrzygnięcie; **Auf. geben** rozstrzygnąć; -schlaggebend rozstrzygający; -schlagen wybić; wierzcąc, kopnąć; nie przyjąć, odmówić; puszczać (pęczki); wybuchać (płomień); -schlamm men wyszlamować, z mułu oczyścić; -schleifen wyostrzyć; -schleimen wyszlamować; -schließen wykluczyć, wyłączyć; -schließlich wyłączny, wyjąwszy; -schließung f, -schluß m wykluczenie; -schluden wyłykać; -schlummern wydrzemać się; -schlüpfen (s.) wysunąć się; wykłuć się; -schmelzen wytopić; (s.) wytopić się; -schreiben wykuć, wykować; -schmieren wymazać; -schmoren wysmażyć, wyprażyć; -schmücken wystroić, przyozdobić.

aufschnallen odpiąć; -schnarchen

sich wychrapać się; -schrauben sich wysapać się; wytechnać.

auf-schneiden wyrznać, wykroić; wystrzygnąć; -schnitt m wykrój, wycięcie; wycinek (koła); -schnitthandel m handel loceio-wy, metrowy; -schneiden wyrznać, wystrugać; -schneiffeln, -schneppern wywachać; -schneuren odsznurować.

aufschöpfen wyczerpać.

auf-schrauben roz-, wysrubować; -schreiben roz-, wypisać; -schreiben wykrzyzczyć; obwołać; -schreiten (s.) wykroczyć; duże kroki robić; -schreitung f wykroczenie.

aufschulen wyzuć obuwie.

auf-schulen wyłączyć z gminy szkolnej; -schuß m wybiorki; wydział; -schußware f towar brakowy; -schütteln wytrząsać; -schütten wylać; wysypać; sein Herz auf. wywnętrzyć się; das Kind mit dem Bade aufsch. odrzucić dobre z złem.

auf-schwärmen (s.) wyroić się; (h-) wyhulać się; -schwaben wybajać; -schweifen wypłukać; okrągło wyrznać; zboczyć; oddać się rozpustie; -schweifend rozpustny; -schweifung f wygicie; rozpusta, wybujałość.

aufschwischen wypocić; zapomnieć. **auf-segeln** (s.) odpłynąć; -sehen wyglądać; upatrywać; -sehen n wejrzenie, widok; pozór; -sehen wycodzić.

auf sein (s)kończyć się; być poza domem.

außen, von außen zewnątrz; zewnętrznie; -seite f strona zewnętrzna; -stände pl. zaległości; -werke pl. okopy zewnętrzne; -winkel m kąt zewnętrzny.

ausfen-den wysłać, wyprowadzić; -bung f wysyłka, wyprawa.

außer 3. oprócz; za, poza (miałem); außer daß, außer wenn chyba, byle; au. acht lassen nie

zwaćać; **au.** *Item* bez tehu; **außer** *Wiesahr* wolny od niebezpieczeństwa; **au.** *sich sein* zapomnieć o sobie; **amtlich** nieurzędowy; **-dem** oprócz tego.

außere zewnętrzny; **daß** *Au.* zewnętrzność, powierzchowność; sprawy zewnętrzne.

außer *chlich* nielubny; **-gewöhnlich** nadzwyczajny; **-halb** 2. zewnątrz, za, poza.

außerlich zewnętrzny, powierzchowny; z wierzchu.

außern okazywać, objawiać; **sich** *au.* ok. się; oświadczyć, wyrazić się.

außerordentlich nadzwyczajny.

außerst nader, bardzo.

außerstande, **außer stande sein** nie podolać.

außerst nader, bardzo; **-e** ostateczny; skrajny; **daß -e** ostateczność.

Außerung *f* oświadczenie.

außseren wysadzić, wystawić; narażać; przerwać (mowę); ganić; wyznaczyć (płacę); podrzucić (dziecko); **sich** *aus.* wystawić, narażać się.

Außsicht *f* widok; nadzieja; **in** *Aus.* *stellen* przyobieczać, rokować; **-los** bez nadziei; **-losigkeit** *f* brak nadziei.

außsichern (*f.*) wycieć, wysączyć się.

außsichen wy-, przesiewać; **-sichen** wywarzyć; (*f.*) w. się; **-singen** wyśpiewać; **-sinnen** wymyślać; **-sitten** wysiedzieć.

aus-söhnen pogodzić, pojednać; **-söhner** pojednawca; **-söhnung** *f* pojednanie, zgoda; **-sondern** wyłączyć, wydzielić; **-sonderung** *f* wyłączenie; wydzielnny *pl.*; **-sortieren** wybrakować.

aus-späh *n* wyszpiewować, wyszperać; **-späher** *m* szpieg, szpieraż.

Aus-spann *m* przeprząg; **-spannen** wyprzęgać; wyprężać; rozpiąć

(zagle); **-speien** wypłuć; wyrzucić; **-speisen** dać jadło; **-spenden** rozdawać; **-spiesen** wygrać; dokonać grę; zadać kartę; **-spinnen** u-, wyprzędzić; wysnuć; **-spionieren** wyszpiewować; **-spotten** szydzić z kogo.

Aus-sprache *f* wymowa; wystawienie; **-sprechen** wymówić, wystawić; **sich** *aus.* wystawić, oświadczyć się; **-spreizen** rozkroczyć, rozczepierzyć; **-sprengen** wysadzić (kawał skały); roznosić (pogłoskę); **-springen** (*f.*) wyskoczyć; **-sprichen**, **-proißen** (*f.*) wyrastać; **-sprichen** wystrzykać; (*f.*) wytryskać.

Aus-spruch *m* wyrok; orzeczenie, zdanie; **-spuden** wypłuć; **-spülen** wypłukać; podmywać; **-spüllich** *n* pomyje *pl.*; **-spüren** wysłedzić; wytropić.

aus-staßieren wystronić, wystrychnąć; **-stammeln** wylikać; **-stampfen** wydeptać, wytłuc.

Aus-stand *m* zaległość, należność; bezrobocie, zaniechanie roboty; strejk; **in** *Aus.* *treten* (*f.*) zaniechać roboty; **-ständig** niezapłacony, zaległy; **-statten** obdarzyć; **wyposażyc**; **przyozdobić**; **-stattung** *f* wyprawa; **-stäuben** oczyszczać z kurzu.

aus-stechen wytknąć, wybóseć; wyrzucić; odkorkować; **-steden** wytknąć; wywiesić; **-stehen** wystać; wycierpieć; **bei** 3. *Weld* **-stehen** *haben* mieć u kogo pieniądze; **-stehend** zaległy; **-steifen** uczynić sztywnym; **-steigen** (*f.*) wysiać, wysiadać; **-stellen** wystawić; rozstawić; ganić, przysyłać; **-steller** *m* wystawca; **-stellung** *f* wystawa; przysłana.

aus-stemmen wydłutować; **-sterben** (*f.*) wymrzeć, wymierać; **Aus.** *n* wymarcie; **-steuer** *f* wyposażenie, wyprawa; **-steuern** wyposażać.

Aus-stich *m* wyskok wina; **=stichen** wyhaftować, wyszyć; **=stöbern** wyszukać; wypłoszyć; **=stodern** wydłubac; **=stöhnen** wystękać; **=stopfen** wypchać, wypychać; **=stopfen** *m* wypychacz; **=stoßen** wypchnąć, wytrącić; wybić (dno beczki); wydać (jęk); miotać (złorzeczenia); **=stottern** wyjąkać; **=strahlen** rozsyłać promienie; wydawać (ciepło); **=strecken** wy-, rozciągnąć; **=streichen** wykreślić; chwalać; **=streuen** rozsypać; zasiewać; roznosić (wieści); **=strömen** (f.) wypływać, wylewać się; (h.) wydawać (ciepło).

aus-studieren ukończyć nauki, wyuczyć się; **=stürmen** przestać szaleć; **=suchen** wyszukać; **=sud** *n* wywar,

aus-tauschen taśkami wyłożyć; **=tauschen** *m* wy-, zamiana; **=tauschen** wy-, zamienić; **=teilen** rozdzielać, rozdawać; **=teilung** *f* rozdawanie, rozdział. [ostrzyg.

Auster *f* ostrzyga; **=bau** *f* ławica **Austerlig** *n* Sławków (miasto).

aus-tiefen wygłębić; **=tilgen** wytępić, wygubić; **=toben**, **=tollen** wyszaleć, wybrykać się.

Aus-trag *m* rozstrzygnięcie, załatwienie; **=tragen** wy-, roznosić; rozstrzygnąć; załatwić; **=träger** *m* roznosiciel; **=trägerin** -ka.

Australien *n* Australia.

aus-trauern odbyć żałobę; **=traumen** wymarzyć; **=treiben** wypędzić, wygnać; **=treten** wypruć; **=treten** wydeptać; wykrzywić (but); (f.) wystąpić; wylać (rzeka); **=treten** *n* wylew.

aus-trinken wypić; **=tritt** *m* wystąpienie; **=troden** wysuszyć; (f.) wyschnąć; **=trommeln** wybeębnić; **=trompeten** wytrąbić; **=tröpfeln** (f.) wykapać; **=trumpfen** wyświecić kartę; **=tunfen** wymaczać; **=tunfen** wytuszczać.

aus-üben wywierać (wpływ); pełnić, wykonywać; **=übend** praktykujący (lekarz); **=übung** *f* pełnienie, wykonywanie.

Aus-verkauf *m* wyprzedaż; **=en** wyprzedawać.

aus-wachjen (f.) wyrastać; porosnąć (zboże); **=wägen** od-, wyważyć; **=wahl** *f* wy-, dobór; **=wählen** wybrać; **=walken** wywałkować; wybić; **=wanderer** *m* wychodźca, emigrant; **=wandern** (f.) wywędrować, wynieść się z kraju; **=wandererschiff** *n* okręt dla emigrantów; **=wanderung** *f* wychodźstwo, emigracja.

aus-warmen wygrzać; **=wärig** obcy, zagraniczny; **=wärts** za granicą; zewnątrz; **=waiden** wymyć; wyprać; **=wässern** wymoczyć; **=wattieren** wywatować; **=wechseln** wy-, zamienić; **=wechselung** *f* wy-, zamiana.

Aus-weg *m* wychód, wyjście; wybieg; środek, sposób; **=weiden** rozmiękczyć, wymoczyć; (f.) ustąpić, wyminąć, unikać; **=weiden** wypaść, wypasać; wypatroszyć; **=weinen** wypłakać.

Aus-weis *m* wykaz; **=weisen** wykazać; wydalić; **=sich aus.** wykazać, legitymować się; **=weisung** *f* wykazanie; wydalenie; **=weisen** wybielić; **=weiten** rozprze-trzenie; **=wendig** zewnętrzny; zewnątrz; z pamięci, na pamięć.

aus-werfen wy-, zarzucić (sieci); wykopać (dół); **=wehen** wyostrzyć; wyrównać, wygładzić; **=wideln** rozwinąć, rozplatać; **=sich aus.** wykrecić się; **=winden** wykrecić; **=wintern** wyzimować; **=wirfen** wyjednać; **=wirtschafte** wygospodarować; **=wischen** wy-, zmasać, wytrzeć; **=wittern** wytropić, wywahać; (f.) wywietrzyć.

aus-wölben za-, wysklepić.

aus wollen chcieć wyjść.

Aus wuchs *m* (i) narodził, wyrost;
 -wachsen wyryć, wygrzebać;
 -wurf *m* wyrzut; plwociny;
 wyrzutek; -wurf vom Getreide
 pośląd; -würstling *m* wyrzutek;
 -würgen wydusić; -würzeln
 wykorzenić; -wüten wyszaleć.

aus-zahlen ząbkować; -zahlen
 wypłacić; -zählen wyliczyć;
 -zahlung *f* wypłata; -zahlen
 dostać wszystkich zębów;
 ząbki wycinać; -zaufen wyla-
 jać; sich aus. wyklócić się;
 -zaunen wygrodzić; -zaufen
 wytargać, wyczubić; -zehren
 wycieńczyć, wyniszczyć, wy-
 czerpać (siły); -zehrung *f* su-
 choty *pl*.

auszeichnen wykreslić; zaszczy-
 cić, odznaczyć; sich aus. od-
 znaczać się; celować; -nung *f*
 odznaczenie, zaszczyt.

aus-ziehen roz-, wyciągnąć; zwlec
 (odzienie); zdjąć (rękawiczki);
 wyzuć (buty); wyrwać (zab);
 (-) wyprowadzić się; sich aus.
 rozbiierać się; -ziehisch *m* stół
 składany; -ziehen wystroic,
 przyozdobić; -zimmeru wy-
 ciosać; wycembrować; -ziehen
 wyceklować; -ziehchen wy-
 gwizdać.

Aus-zug *m* wyciąg, wypis (z ksiąg);
 wyjście; -zugsweiß w wyjątkach;
 -ziehen wyskubać; -ziehen wy-
 szczypanie. [*f* wiarygodność.

authen tisch wiarygodny; -tisch
 Auto didakt *m* (s.) samouk; -graph
m autograf, pismo własnoręczne;
 -krat *m* (s.) samowładca; -mat *m*
 (s.) samoruch; -matisch automa-
 tyczny; -mobil *n* samojazd;
 -nom samorządny; -nomie *f*
 autonomia, samorząd.

Autor *m* (cu) autor, pisarz; -iste-
 ren upoważnić; -ität *f* po-
 waga, znakomitość; -schaft *f*
 autorstwo.

Avan cement *n* (s, s) awans; po-
 sunięcie na wyższy stopień;
 -cieren awansować.

Avantgarde *f* przednia straż.

Avers *m*, -seite *f* przednia strona
 (monety).

Aversion *f* wstręt, awersja.

avi sieren uwiadomić; -so *n* (s, s)
 awizo, uwiadomienie.

Axiom *n* pewnik, zasada.

Axt *f* (A) siekiera; -hieb *m* ude-
 rzenie siekierą; -stiel *m* siekie-
 rzyko.

Acetylen gas *n* gaz acetylenowy.

Azur *m* lazur; -blau *n* kolor
 lazurowy; -azurn lazurowy,
 błękitny.

B.

babbeln paplać, bzdurzyć.

Baby *n* (Babie) male dziecię.

Bach *m* (a) potok, strumyk.

Bache *f* dzika świnia.

Bacher *m* warchlak.

Bäcklein *n* strumyczek.

Bachstelze *f* pliszka.

Bachbord *m* lewy bok okrętu.

baden (a), buß (badte), gebaden
 piec; piec się (chleb).

Baden *m*, Bade *f* policzek; -bart
m faworyty *pl*; -streich *m* po-

liczek; -tasche *f* sakwa; -zahn
m ząb trzonowy.

Bäcker *m* piekarz; -in -arka; -bur-
 sche *m* piekarczyk; -ei *f* pie-
 karnia; pieczywo; -handwerk
n piekarstwo.

Bad-fisch *m* ryba amaźona; pod-
 lotek; -haus *n*, -stube *f* pie-
 karnia; -ofen *n* piec piekarski;
 -stein *m* cegła; -trog *m* dzieża;
 -werk *n* ciasta *pl*, pieczywo.

Bad *n* (Bäder) kąpiel; das Kind

mit dem Bade ausschütten od-
rzucić dobre wraz z złem.
Bade-anstalt *f* zakład kąpielowy;
łazienki *pl.*; -dicner *m* kąpie-
lowy; -gast *m* gość kąpielowy;
-geld *n* łazienne; -haus *n* ła-
zienka; -kur *f* kuracya u wód;
-meister *m* łazienbny; -u kąpać,
kąpać się; -ordnung *f* regula-
min kąpielowy; -ort *m* miejsce
kąpielowe.
Bader *m* Baderczyk.
Bader *m* cyrulik, łaziennik.
Bade-saison *f* pora do kąpania;
-schwamm *m* gąbka do kąpieli;
-wanne *f* wanna do kąpieli.
baff werden zdumieć się.
Bagage *f* pakunki *pl.*; hołota.
Baga-telle *f* drobnostka; -tellmä-
ßig bagatelny.
baggern pogłębiać (rzeke).
bähen parzyć, rozgrzewać.
Bahn *f* kolej, tor, droga; B.
brechen, machen, -en torować
(droge); -aufseher *m* dozorca
kolejowy; -brechend droge to-
rujący; -geleise *n* tor kolejowy;
-hof *m* dworzec; -steig *m* ścież-
ka wedle kolei; -wächter *m*
stróż kolejowy.
Bahre *f* nosidła *pl.*; mary *pl*
Bahrtuch *n* całun.
Bai *f* zatoka morska. [gieldzie.
Baiffe *f* opadanie kursów na
Bajazzo *m* (B, S) śmieszek.
Bajonett *n* bagniet.
balb zaraz, rychło, wkrótce; bald
— bald raz — raz.
Baldachin *m* baldachin.
Bälde, in B. wkrótce.
baldig rychły; -st najrychlej.
Baldrian *m* baldryan, kozłek.
Balg *m* (ä) skóra (z sierścią);
miec (u organów); bachor; -en
się szarpać, bić się; -erei *f*
bijatyka.
Balgetreter *m* kalkancista.
Balken *m* belka; -gestell *n* zrąb;
-legen *n* belkowanie; -steine *pl.*
kroksztyny; -wege *f* bezmian.

Balkon *m* balkon, wystawa.
Ball *m* (ä) piłka (do grania);
bila (bilardowa); bal (zabawa);
-anzug *m* ubiór balowy.
Ballast *m* balast, ciężar.
Ballen *m* bela, paka.
ballen ścisnąć (pięść).
ballenweise belami.
Ballet *n* balet; -meister *m* balet-
mistrz; -tänzer *m* baletnik;
-tänzerin -niezka.
Ballkleid *n* suknia balowa.
Ballon *m* balon.
ballotieren balotować.
Ball-saal *m* sala balowa; -spiel *n*
gra w piłkę; -stod *m* palcat.
Balsam *m* balsam; -ieren balsa-
mować; -isch balsamiczny.
Balz *f* m., Balzen *n* tokowanie
(gluszcza); -en tokować; -ort *m*
tokowisko.
Band *m* (ä) tom książki.
Band *n* (Bänder) wstążka, wstęga,
taśma; obręcz; zawiasa; spoj-
nia; węzeł (przyjaźni; zwią-
zek (małżeński); am Bande
führen prowadzić na pasku.
Banda-ge *f* bandaż; -gieren ob-
wiązać; -gift *m* (s.) bandażysta.
Bändchen *n* wstążeczka; tomik.
Bande *f* banda, zgraja.
Bande, Banden *pl.* węzły; wię-
zy; Bänder *n* zawiasa.
Bandenführer *n* herszt bandy.
bandförmig wstęgowaty.
bändi-gen poskromić, pogromić;
ukrócić; -ger *m* pogromca;
-gung *f* poskromienie.
Bandit *m* (s.) bandyta
Band-macher, -wirker *m* tasiem-
karz, wstęgarz; -macherin -ar-
ka; -schleife *f* fontaź; -wurm
m tasiemiec, soliter.
bange tęskno; tęskliwy; es wird
nur b. tęskno mi; b. machen 3.
sprawiać niepokój; straszyć 4.
ban-gen tęsknić; lękać się; -gig-
keit *f* tęsknota, niepokój.
Bauf *f* (ä) lawa, ławka; durch
die B. wszyscy; auf die lange

B. schieben odkładać na przyszłość.
Bank *f* (Banken) bank; B. bankowy; -anweisung *f* przekaz bankowy; -bruch *m* bankructwo. **Bankfänger** *m* śpiewak uliczny. **Bank(e)rott** *m* bankructwo; -ett *m* bankrut; -ieren, B. madjen (z)bankrutować. **Bankert** *m* dziecko nieślubne. **Bankett** *n* bankiet, uczta; -ieren bankietować. **Bank-gechäft** *n* bankierstwo; interes bankowy; -halter, -ier *m* bankier; -haus *n* dom bankowy; -note *f* banknot. **Bank** *m* więzy, oczarowanie; kłątwa; in den B. tun wykłać 4., kłatwę rzucić na 4.; -bulle *f* bulla kłątwy; -en oczarować; wyganiać (dyabła); wykłać; -er *m* egzorcysta. **Banner** *n* sztandar, chorągiew; -träger *m* chorąży. **Bank-fluch**, -strahl *m* kłątwa. **Bank** *f* sasiiek, zapole. **bar** w gotówce; bez; aller Mittel b. bez wszelkich środków. **Bar** *m* niedźwiedź. **Baracke** *f* baraka, szałas. **Barbar** *m* (s.) barbarzyńiec; -ei *f* -rzyństwo, -isch -rzyński; -ismus *m* barbaryzm. **Barbe** *f* barwena, brzanka. **barbeissig** opryskliwy. **Barbestand** *m* gotówka. **Barbier** *m* balwier, golibroda; cyrulik; -en golić; -handwerk *n* balwierstwo; -meister *n* brzytwa; -stube *f* golarnia. **Barchent** *m* barchan; B. barchanowy; -weber *m* barchannik. **Barde** *m* (s.) bard. **Bären-fett** *n* sułło niedźwiedzie; -führer *m* niedźwiedznik; -haut *f* skóra niedźwiedzia; -auf der -haut liegen (i.) próżnować; -häuter *m* próżniak, leniuch; -jagd *f* polowanie na niedźwiedzie; -flau *f* niedźwiedzia

łapa, barszcz; -pelz *m* futro niedźwiedzie. **Baret** *n* biret (rodzaj czapki). **bar-fuß**, -füßig bosy, boso; -füßler *m* bosak. **Bargeld** *n* gotówka. **barhaupt** z gołą głową. **Barin** *f* niedźwiedzica. **Bariton**, **Baryton** *m* baryton. **Barke** *f* barka, łódka. **barmerzig** miłosierny; -keit *f* miłosierdzie. **barock** baroko, dziwaczny. **Barometer** *n* m barometr. **Baron** *m* baron; -in -owa; -esse *f* baronówna; -ie *f* baronostwo. **Barre** *f*, **Barren** *m* sztaba; poręcz, żerdź (w gimnastyce). **Barriere** *f* baryera, rogatka. **Barrikade** *f* barykada. **barisch** ostry, szorstki; -heit -kość. **Barisch** *m* okoń. **Barischaft** *f* gotowizna, gotówka. **Bart** *m* (a) broda; ząb (u klucza). **Bärtchen** *n* bródka. **Bartholomäus** *m* Bartłomiej. **bärtig** brodaty. **bartlos** bez brody; -scherer *m* golibroda; -wuchs *m* zarost. **Bajal** *m* bazalt (kamień). **Bazar**, **Bazar** *m* bazar. **Basc** *f* stryjenka, ciotka; zasada. **Bajel** *n* Bazylea (miasto). **basieren** zasadać (się) na czym. **Basilika** *f* bazylika. **Basist** *m* (s.) bazylistek. **Basis** *f* podstawa. **Basrelief** *n* płaskorzeźba. **Bas** *m* (Bäse) bas; Bas- basowy; -geige *f* basy, kontra-bas; -geigenbogen *m* smyk; -geiger *m* basista. **Basin** *n* basen, zbiornik. **Basist** *m* (s.) basista. **Basstimme** *f* bas. **Bast** *m* tyko. **basta!** basta! dosyć! **Bastard** *m* bękart; mieszaniec; B. bękarci; -schaft *f* bękartstwo.

baſtartig łykowaty; =ſaden m łyeczko.

Baſtei, Baſtion f baſzta.

baſteln robić, bawić ſię.

Baſtille f baſtyla.

Baſtſchuhe pl. łapcie, chodaki; =ſiech n przetak, rzeſzoto; =ſtriſ m łyeczak.

Bataille f batalia, bitwa.

Bataillon n batalion.

Batiſt m batyst; =en batystowy.

Batterie f baterya.

Baſen m groſz.

Bau m budowa; uprawa (roli); nora, jama; =amt n urząd budowniczy; =anſchlag m koſztorys budowy; =art f styl budowy, ſtruktura.

Bauch m (äu) brzuch; =diener m paſibrzuch; =ſell n obrzuszna; =floſſer pl. brzuchopłytwe; =grimmen n morzyſko; =ig brzuchaty; wypukły (dżban).

Bäuchlein n brzuszek.

bäuchlings na brzuchu.

Bauchredner m brzuchomowca; =waſſerſucht f puchlina brzuszna; =weh n, =ſchmerz m ból w brzuchu.

Baude f buda.

bauen budować; uprawiać (rolę); auf 4. b. ſpuszczać ſię na 4.

Bauer m (ſ i n, u) chłop, wieśniak, włoſcianin, kniotek; pieſzek (w ſzachach).

Bauer n (ſ, —) klatka.

Bäuerin f chłopka, wieśniaczka, kniotka; =iſch chłopſki, wieſki; po chłopſku; =lein n chłopiek.

Bauern chłopſki, wieſki; =art f zwyczaj chłopſki; =burſche, =junge m chłopak ze wſi; =ſänger m krętacz, wydrwi-groſz; =frau, Bauersfrau = Bäuerin.

Bauerngut n gospodarſtwo wieſkie; =tittel m ſiermiega; =mäd-chen n dziewczyna ze wſi; =ſtand m ſtan wieſki; =tracht

f ubiór chłopſki; =volk n chłopſtwo, włoſcianie pl.

Bauerſmann m chłop.

Bauſach n budownictwo; =ſällig upadkiem grożący; =ſällig ſein grozić upadkiem; =führer m kierownik budowy; =grund m grunt pod budowę; =herr m budownik; =hoſz n drzewo do budowy; =kunſt f budownictwo; =lichſeit f zabudowa; =luſtig ſkory do budowania.

Baum m (äu) drzewo.

Baumaterial n materyał do budowy.

Bäumdchen n drzewko.

Baumeiſter m budowniczy.

baumeln dyndać.

bäumen ſich wſpinać ſię, dęba ſtawać.

Baumfroſch = Laubfroſch; =gang m aleja; =garten m ſad; =gärtner m ſadownik; =lauſ f maſzyca; =loſ bezdrzewny; =öl n oliwa; =ſaft m miazga; =ſchule f ſzkoła drzew; =ſtark ſilny jak dąb; =weiſſing m białawiec głogowiec; =wolke f bawełna; =wollenpflanze, =wollenſtaube f krzew bawełniany; =wollenſtoff m materya bawełniana; =zucht f hodowla drzew.

Bauordnung f uſtawa budownicza; =platz m miejsce pod budowę.

baufädig pucułowaty.

Bauſch, in B. und Bogen hurtem, ryczałtem; =en ſich nady-mać ſię; =ig buchasty.

Bauſchutt m gruz pl.; =ſtein m kamień do budowy; =ſtelle, =ſtätte f miejsce pod budowę; =ten pl. budowy; =verein m ſpółka budownicza; =verſtän-dige m biegły w budownictwie; =weſen n budownictwo.

Bayer m Bawarczyk; =n n Ba-warya; =iſch bawarski.

Bazar m bazar.

Bazillus m bacyl.

beabsichtigen zamierzać, zamy-
ślać; beachten uważać na co;
Beachtung *f* uwaga, wzgląd.
Beamte(r) *m* (s.) urzędnik.
Beamten- urzędnicy; -herrschaft
f biurokracja; -schaft *f* stan
urzędniczy.
beängsti-gen trwożyć, niepokoić;
-gung *f* niepokój.
bean-spruchen wymagać; doma-
gać się; -standen robić zarzuty.
beantragen proponować.
beantwor-ten odpowiedzieć; -tung
f odpowiedź; -tungs-schreiben *n*
pismo z odpowiedzią.
bearbei-ten obrabiać; uprawiać;
-pracować (zadanie); -tung *f*
uprawa; opracowanie.
beaufsichti-gen dozorować, doglą-
dać; -gung *f* dozór.
beauf-tragen 4. polecić, poruczyć
3.; -tragung *f* po-, zlecenie.
bebäudern ubrać w wstążki.
bebauen zabudować; uprawiać.
beben trząść się, drżeć.
beblättern się okrywać się li-
ściem.
beblü-men się okryć się kwia-
tami; -mit strojny w kwiaty
bebluten okrwawić, zbroczyć
beborten obszyć galonami.
bebrüden stawiać mosty.
bebrühen oparzyć.
bebrüten siedzieć na jajach.
Becher *m* kubek, puchar, kielich;
-förmig kubkowaty; -klang *m*
dźwięk pucharów.
Beden *n* niedługo; kotlina; ba-
sen; Beden *pl.* cymbały; -schlä-
ger *m* cymbalista.
beda-chen pokryć dachem; -chung
pokrycie, dach.
Bedacht *m* na-, rozmyśl, rozważa;
auf etw. B. nehmen, auf etw.
bedacht sein zważać na co;
-los bez rozważa; -nahme *f*
uwzględnienie; -sam, bedächtig
rozważny, przeczny; -samt
f = Bedacht.
bedanken się podziękować 3.

Bedarf *m* potrzeba; -fall *m*, im
-falle w razie potrzeby
bedauer-lich, -swert pożałowa-
nia godny; -n żałować kogo.
ubolewać nad czym; -n *n.* żal,
pożałowanie, ubolewanie.
bede-cken po-, o-, przykryć; -dung
-krycie; eskorta.
beden-en rozważać; obmyślać;
obdarzyć; sich b. namyslić się;
B. *n* namysł, rozważa; wąpli-
wość; B. tragen wahać się;
-lich wątpliwy, krytyczny; -lich-
keit *f* wątpliwość, krytyczność;
-zeit *f* czas do namysłu.
beden-ten dać do zrozumienia;
kazać; znaczyć; tend zna-zy;
-tendheit *f* znacznosc; -tjam pe-
len unaczeka; -tung *f* znacze-
nie, waga.
bedien-en ob-, po-, usługiwać;
sich b. posługiwać się czym;
używać czego; -te *m* (s.) służa,
posługacz; -stet w służbie be-
dący; -ung *f* ob-, po-, służa;
-ungsmannschaft *f* ludzie do
po-, usługi.
bedin-gen sich, bedang u. be-
dingte, bedungen wymówić, za-
strzedz sobie co; -gt zastrzeżo-
ny, pod warunkiem; -gung *f*
warunek, zastrzeżenie; -gung-
satz *m* zdanie warunkowe;
-gungswise warunkowo.
bedräng-en uciskać, dręczyć; -nis
f (ście), -ung *f* ucisk.
bedroh-en, bedrängen grozić; od-
graczać się; zagrażać; -lich gro-
zny; -ung *f* groźba.
bedrü-cken uciskać, gnębić; -der
m gnębićiel; -derin -ka; -dung
f ucisk, gnębienie.
bedürfen = dürfen.
bedürf-en potrzebować; -niß *n*
(ście) potrzeba; -tig potrzebuja-
cy; potrzebny.
bedürfen upoić.
Beefsteak *n* bifsztyk.
bechren zaszczycać, uozcić; sich b.
mieć zaszczyt.

beeiden, -digen zaprzysięgać;
odebrać przysięgę; -digung *f*
zaprzysiężenie.
beeiden *sich* usiłować się.
beeiden przyspieszać; *sich* b. po-
spieszyć (się).
beeinflussen wywierać wpływ.
beeinträchtigen (s)krzywdzić 4.;
uwłaczać 3; -ger *m* krzywdzi-
ciel; -gung krzywda, uszczer-
bek.
beeisen *sich* pokryć się lodem.
been-den, -digen s-, u-, dokoń-
czyć; -digung -czenie.
beengen ścieśniać; ograniczać.
beerven odziedziczyć (po kim).
beerdig-en pochować, pogrzebać;
-ung *f* pogrzeb.
Beere *f* jagoda.
Beet " grządka; zagon.
befähigen uzdolnić, usposobić;
-gung *f* uzdolnienie; -gungs-
nachweis *m* wykaz kwalifika-
befahren objeżdżać. [*cyi*.
befallen napadać; ogarniać.
bejagen nieśmiały, zakłopotany;
uprzedzony; -heit *f* nieśmiałość,
trwożliwość. [*się* czem
bejagen *sich* zajmować, trudnić
bejeh-den napastować, najeżdżać;
-der *m* napastnik; -dung *f* na-
past, najazd.
Bejehl *m* na; rozkaz; zu B. stehen
(.) być na rozkazy; -en (du
bejehst), bejehl, bejohlen ka-
zać, roz-, nakazać; polecić
(ducha); -erisch, Bejehls- roz-
kazujący; -igen dowodzić (woj-
skiem), mieć dowództwo;
-shaber *m* dowódca, wódz, ko-
mendant.
bejehen opłkować.
bejenden = bejehden.
bejestig-en u-, przymocować;
utwierdzić (w wierze); obwa-
rować (miasto); *sich* b. ustalić,
ugruntować się; -t obronny,
warowny; -ung *f* przymoco-
wanie; utwierdzenie; forty-
fikacya.

bejuchten zwilżyć, zrosić.
bejuchden *sich* okrywać się pie-
rzem; -dert o., upierzony; -be-
rung *f* upierzenie.
bejunden znaleźć, uznać; *sich* b.
znajdować się; powodzić, mieć
się; B. n powodzenie; -lich
znajdujący się.
bejlaggen ozdobić chorągwiemi.
bejle-den s., poplamieć; zbroczyć
(krwią); (s)kazić; -dung *f* zma-
za, skaza.
bejleisen *sich*, bejliß mich, bejliß-
jen; bejleisigen *sich* starać się
o co, przykładać się do czego.
bejlißen pilnujący, pilny, staran-
ny; -heit -ność.
bejliß-geln skrzydłami opatrzyć;
przyśpieszyć; -gelt skrzydlaty;
przyśpieszony.
bejlo-gen słuchać (rady); prze-
strzegać; wykonać; -gung *f*
słuchanie i t. d.
Bejörder-er *m* wspieracz, krzewi-
ciel; -lich przydatny, pomocny;
-n popierać, wspierać co, krze-
wić; przesyłać (towa); posu-
nąć wyżej (urzędnika); -t wer-
ben awansować; -ung *f* prze-
syłanie; awans, promocya.
bejrachten na-, obładować.
bejrugen zapytywać, dopytywać
się; B. n zapytanie.
bejrei-en uwolnić, wyswobodzić;
-er *m* uwolnicielem; wyswobo-
dziciel; -erin -ka; -ung *f* uwol-
nienie, wyswobodzenie; -ungs-
krieg *m* wojna o wolność.
bejremden zadziwiać; -b zadzi-
wiający, dziwny.
bejreissen obciążać, obżerać.
bejrunden *sich* zaprzyjaźnić się;
pogodzić się (z myślą).
bejriedigen zadowolić, zaspokoić;
-gend zadowalniający; -gung *f*
zadowolenie, zaspokojenie.
bejruchten zapłodnić; użyźniać.
Bejugs-nis *f* (ffe) upoważnienie,
prawo; -t upoważniony.
bejühlen obmacywać

Befund *m* stan rzeczy. [obawa.
befürcht *ten* obawiać się; *-tung f*
befürwort-ten polecić, przyrzeczyć
się za kim; *-tung f* polecenie,
rekomendacya.

bega-bt uzdolniony, obdarzony;
-bung f uzdolnienie, zdolność.

begaffen oglądać z ciekawością.

Begängnis *n* obchód.

begatten się łączyć się, spółko-
wać, parzyć się.

begeben sprzedać (wexel); *sich b.*
zdarzyć się; udać się (dokąd);
narażać się; *-heit f* zdarzenie.

bege-gnen (*i.*) i (*h.*) spotkać
(się); zaradzić; obchodzić się
z kim; zdarzyć się; *-guis n*
(*hic*) zdarzenie; *-gung f* spo-
tkanie; obejście.

begehen obchodzić; popełnić; *sich*
b. obejść się bez czego.

Begehr *m, n* żądanie, życzenie;
-en (po)żądać, domagać się;
-lichkeit f żądza, żądność.

begeistern oślić.

bege-istern wzniecić zapal, na-
technać 4. czem; *-istert* natchnio-
ny, z zapalem; *-isternung f* na-
technienie, zapal, ent-zyzm.

begeizen się łakomić się.

Begier, *de f* żądza, pożądlivość;
chuci; *-ig* pożądlivy, żądny,
chciwy.

begieffen po-, oblać, -lewać.

Beginn *m* początek; *-en, begann,*
begonnen zacząć, zaczynać się.

beglaffen o-, zasklić.

beglau-bigen, *-ben* uwierzytelnić,
stwierdzić, akredytować; *-bigt*
wierzytelny, akredytowany; *-bi-*
-gung f uwierzytelnienie; stwier-
dzenie; *-bigungsschreiben n*
list wierzytelny.

begleichen wyrównać, zapłacić
(dług); załagodzić (spór).

beglei-ten odprowadzać 4., towa-
rzyszyć 3.; wtórować 3.; *-ter*
m towarzyszyć, wtórujący; *-tung*
f towarzyszenie, wtór; orszak;
asystencya.

beglück-en uszczęśliwić; *wünschen*
powinszować gratulować; *-wün-*
-schung -wanie, gratulacya

begnadi-gen ulaskawić; *-gung*
-wienie; -gunstgesuch n prosba
o ulaskawienie.

begnügen się przestawać na czem.

begraben zagrzebać; pogrzebać,
pochować.

Begräbnis *n* (*hic*) pogrzeb; *-feier*
f uroczystość pogrzebowa;
-schmaus m sypa. [darnina.

begrafen zapuścić trawę, pokryć

begriff-en pojąć, pojmować, zro-
zumieć; obejmować; *-lich zro-*
zumiały; wie -lich jak się ro-
zumie; *-lich machen* objaśnić,
wytlómaczyć.

begrenzen ograniczyć, określić.

Begriff *m* pojęcie, pojęcie, wy-
obrażenie; *im e sein, begriffen*
sein zabierać się do czego, za-
mierzać; *-bestimmung f* okre-
ślenie pojęcia, ustalenie; *-nahme*
n imię umy-słowe; *-übertragen*
n władza pojmowania; *-über-*
wirung f pomieszanie wy-
obrażeń.

begrün-den założyć; uzasadnić,
udowodnić; *-der m* założyciel;
-berin -ka.

begrünen się okryć się zielenią.
begrün-en powitać, pozdrowić;
-ung -tanie, -wienie; -ung, -
-witalny.

begutten oglądać ciekawie.

begünstigen 4. sprzyjać 3., pro-
tegować 4.; *-gung f* sprzyjanie,
względ *pl.*, protekcyja.

begutachten oceniać, osądzać.

begutet wzięty.

begutigen udebruchać.

behaart włosami obrosły.

behäbig do-, wygodny.

behaften okopać; obcinać.

behaftet obciążony; żarzony
(choroba); obciążony (długiem).

behang-en podobać się; *B.* upo-
dobanie; *-lich* błogi, dogodny,
przyjemny; *-lichkeit -ność.*

behalten za-, potrzymać; zachować; odnieść (zwycięstwo); daß Recht b. mieć słuszość.

Behälter m., Behältnis n (sic) schowanie; rezerwuar; sadzawka; futerał.

behalten-delu obchodzić się z kim, traktować 4.; leczyć; -dlung obejście się; manipulacya; leczenie.

behängen ob-, zawieszać.

beharr-en obstawać przy czem, wytrwać; -lich wytrwały, stały; -lichkeit -łość; -ungsvermögen n bezwładność.

behauben (o)czepić; -bung f oczepienie; behauchen ochuchnąć. [piny.

behaugen oberosać, okrzesać; obcinać; obrobić.

behaufeln obsypać, okopać.

behaupten twierdzić, utrzymywać; daß Geld b. zwyciężyć; sich b. utrzymać się; -tung f twierdzenie; utrzymanie się.

behaufen przyjąć do mieszkania; -jung f mieszkanie.

behaunen sich pokryć się skórka. beheizen opalać, ogrzewać; -zung f -wanie, opał.

Beihelf m pomoc, środek; przyrzad; -en sich pomódz sobie; obejmąć się.

behelligen 4. naprzykrzać się 3.

behend zwinny, rączy; -igkeit f zwinność, rączność.

beherbergen = b. hausen.

beherr-schen panować nad czem; powściągnąć (żądze); władać; górować; sich b. panować nad sobą, powstrzymać się; -scher m rzadca, władca; -scherin-czyni.

beherr-igen brać do serca, usłużyć; -t odważny; -theit f odważność; ożarować. [waga.

beihilflich, behülfflich pomocny; b. sein dopomagać, wspierać.

behindern przeszkadzać.

b. holzen drzewami zagać; zapuścić na las; sich b. zarastać drzewami.

behörden podsluchiwać.

Behör-de f władza, zwierzchność, urząd; -lich urzędowy, z urzędu.

Behuf m potrzeba, cel; zum -e, b. hufß w celu, ku, dla.

behüten bronić, strzedz, uchować; -ter m obrońca, stróż.

behutjam ostrożny; -heit -ność.

bei 3. przy; u; w (nocy); za (stołem); po (imieniu); o (chlebie i wodzie); beim alten przy starym, po staremu; bei weitem o wiele, daleko.

beibehalten zatrzymać, zachować.

beibringen przy-, donosić; naucać; wytłómaczyć; zadać (cios); stawić (świadków).

Beicht-e f spowiedź; -en spowiadać się; -stuhl m konfesjonal; -vater m spowiednik.

beide obaj, obie, obadwaj; oboje; einer von beiden jeden z dwóch.

beider-lei oboje, obie; -seitig obustronny, wzajemny; -seitß obustronnie, wzajemnie.

beidrucken dodrukować.

beidrucken przycisnąć.

beieinander obok siebie, razem.

Bei-fall m po-, oklaski pl.; zadowolnienie; B. Mat-schen poklaskiwać; -fällig przychylny; -fallstatischen n poklaski pl.; -fallsbezeigung f okaz zadowolenia. [łączony.

beifügen być załączonym; -d załącz-en za-, przyłączyć, przycisnąć; -ung f załączenie; przydawka.

Beigabe f przy-, dodatek.

beigeben przy-, dodać.

Beigeidmaß m obcy smak.

beigefellen sich przyłączyć się.

Bei-hilfe, -hülfe f pomoc.

beikommen (j.) przystąpić; dorównać 3.; o-iagnąć.

Beil n topór, siekiera.

Beilage f załącznik; dodatek.

beiläufig około; nawiasowy, nawiasem, okolicznościowy.

beilegen przyłożyć, za-, przył-
czyć; nadać (imie); przypisy-
wać (wine); załatwić (spór).

Beileid *n* pożałowanie, żal; -*Be-
zeigung* *f* okazanie żalu, kon-
dolencya; -*Schreiben* *n* list
kondolencyjny.

beiliegen (f.) być załączonym; *b*
załączony; załączenie.

beim = bei dem.

beimengen, -*mischen* przymieszać;
-*mischung* *f* przymieszka.

beimeinen przyznawać, przypisy-
wać 3. co; (Glauben *b.* wierzyć.

Bein *n* kość; noga; auf die Beine
bringen, helfen postawić na no-
gi, dopomódz 3.; sich auf die
Beine machen wyruszyć w dro-
beinahe niemal, o mało. [gę.

Beiname *m* przydomek.

Beinbruch *m* złamanie kości,
nogi; -*ern* kościany; -*fraß* *m*
próchnienie kości; -*haus* *n*
kostnica; -*haut* *f* przykostnia;
-*icht* kościasty; -*fleider* *pl.* spo-
dnie; -*schellen* *pl.* pęta na nogi;
-*schiene* *f* nagolenica; -*well* *m*
n, -*wur* *f* żywykost.

beordnen przydać.

Beipferd *n* koń luźny.

beipflchten zgadzać się z czem,
przystawać na co, przyświad-
czać.

Beirat *m* asesor; rada przybo-
rera.

beitren bałamucić; sich *b.* lassen
dać się zbić z tropu.

beisammen wespół, razem.

Beisatz *m* zdanie przyboczne;
przymieszka; dodatek.

beischicken = beisteuern.

Beischlaf *m* cielesne obcowanie;
-*schläferin* *f* nałożnica.

Beischluß *m* załączenie.

Beischrift *f* przypisek, dodatek.

Bei-sein „obecność; im *B.* wobec;
-*seite*, -*seite* na bok, na stronę.

Beisfel *n* licha karczma.

beisegen przystawić; położyć,
przydać; złożyć (zwłoki).

Beisitz *m* zasiadanie (w sądzie);
er *m* asesor; ławnik.

Beispruch *m* przyprząg; -*en* przy-
prząd, przyprzegać.

Beispiel *n* przykład; -*loß* bez-
przykładowy; -*weise* na przy-
kład.

beispringen (f.) przyskoczyć;
przyjść w pomoc.

beissen, biß, gebissen kąsać, uką-
sić, (u)gryźć; szczypać; iuß
(Graß *b.* umrzeć; tot *b.* za-
gryźć na śmierć; *b* gryzący,
uszczypliwy.

beißig swarliwy, złośliwy.

Beißer *m* piskorz.

Beißkorb *m* kaganiec.

Bei-stand *m* pomoc; asystencya;
świadek (przy ślubie); asystent,
adwokat; -*stehen* (f.) pomagać.

Beisteuer *f* składka, datek; *n*
składać się na co, dać.

beistimmen = beipflichten.

Beistrich *m* przecinek.

Beitrag *m* składka, datek; arty-
kuł; dodatek; -*en* = beisteuern.

bei-treten (f.) przystąpić, -stać,
-łączyć się do czego; -*tritt* *m*
przystąpienie, -stanie.

Beiwagen *m* wóz dodatkowy.

bei weitem daleko.

beiwohnen być obecnym; fleisch-
lich *b.* cielesnie obcować.

Beiwort *n* przymiotnik.

beizählen przy-, zaliczać.

Beize *f* bejca, przyprawa gryząca;
polowanie sokołami.

beizeiten zawczasu, wcześniej.

beizen bejcować, macerować; *b*
wytrawiający, gryzący.

beizichen przyciągnąć; -wołać.

beja-hen potakiwać, twierdzić;
-hend, Bejahungs- twierdzący.

bejahrt podeszły w latach.

bejammern = beklagen.

bekämpfen zwalczać, przeciw-
stawić czemu; pokonać.

bekannt znany, znajomy; wia-
domy; *b.* machen oznajmić;
obznajomić z czem; *b.* werden

roznieść się (wieść); obeznać się z kim; *=e m f (s.)* znajomy, znajoma; *=ermaßen*, *=ſich* jak wiadomo; *=machung f* oznajmienie, ogłoszenie; edykt; *=ſchafft f* znajomość; *B. machen* obeznać, zapoznać się z kim.
beſehr-en nawrócić 4.; *=er m* nawróciciel; *=te(r) m (s.)* nawrócony; *=ung f* nawrócenie.
beſenn-en wyznać, zeznać; *ſich zu etw. b.* przyznać się do czego; *=er m* wyznawca; *=tuiß n (ſie)* wyznanie; zeznanie.
beſlag-en żałować czego; ubolewać nad czym; *ſich b.* użalać się na co; *=cußwert* pożałowania godny; *=te(r) m (s.)* oskarżony.
beſlatſchen okłaskiwać; obgadywać.
beſleben ob-, wylepić.
beſledſen poplamieć.
beſlei-den przyodziewać, -odziać; *ein Amt b.* piastować urząd; *=bung f* odzienie.
beſleuen-en ściśnąć, ściśkać; *=ung*, *Beſlommenheit f* ściśnienie, duszność, tęskliwość; *beſlommen* ściśnięty, tęskliwy.
beſlopfen opukiwać.
beſnoipen ſich okryć się pączkami.
beſommen dostać, otrzymać; *b. 3.* skutkować, służyć (na dobre lub złe); *Angſt b.* przestraszyć się; *Wind von etw. b.* zasłyszec, zwąchać co.
beſoſti-gen żywić, dawać stół; *ſich b.* stołować się, mieć stół; *=gung f* stół, wikt.
beſraſti-gen potwierdzić, umocnić; *=gung f* potwierdzenie.
beſränzen (u) wienożyć.
beſraſen odrapywać.
beſreuz-en ſich (prze)żegnać się.
beſrieg-en wojować z kim; zawojuować 4.
beſritteln krytykować.
beſrigeſen gryzmolić po czym.

beſium= mern zasmucać; obchodzić; *daß -mert euch nicht* to was nie obchodzi; *ſich b.* troszczyć, kłopotać się o co; *=merniß f* troski *pl.*, kłopot; *=mert* stroskany, skłopotany.
beſunden okazać, oświadczyć.
beſuchſen uśmiechać się na co.
beſuchen śmiać się z czego.
beſa-den naładować; obciążyć; *=bung f* ładunek, obciążenie.
Beſag m osad; *=crer m* obleżyciel; *=ern* obledz, oblegać; *=erte m (s.)* obleżeniec; *=erung f* obleżenie.
Beſagerungs= obleżniczy; *=geſchüß n* działo obleżnicze; *=zuſtand m* stan obleżenia.
Beſang m znaczenie, ważność; *=en* pozwać 4. (do sądu), zaskarżyć; *=ung f* pozew.
beſa-ſten obciążyć, obarczyć; *=ſtung -zenie*; *=ſtungsprobe f* próba wytrzymałości; *=ſtungszeugen m* świadek dowodowy.
beſaſti-gen naprzykrzać się 3., fatygować, trudzić; *=gung f* naprzykrzanie się.
beſauben ſich okryć się liściem.
Beſauß m kwota, ilość, suma; *=en* obiedz, obiegać; *ſich b.* wynosić (100 K).
beſauſchen podśluchiwać.
beſe-ben ożywiać; *=bend* ożywezy.
beſebt żyjący; ożywiony, zwie-dzany (plac); *=heit f* ruch.
Beſe-bung f ożywienie; przywrócenie do życia; *=bungſuerſuche pl.* zachody do przywrócenia życia.
beſeſen oblizać.
beſedern skóra, skórka obciągnąć.
Beleg m dowód; załącznik; pokrycie (języka); pomost; *=en* zaścielać, ob-, wyłożyć czym; popierać (dowodami); stanowić (klacz); nałożyć (podatek); *mit Beſchlag beſegen* zająć, skonfiskować; *=ſchafft f* górnicy *pl.*

belehnen nadać prawem lennem; pożyczyc na zastaw; -nium f nadanie w lenno; pożyczka na zastaw.

belehren pouczać; sich b. lassen przyjmować nanki, rady; -rium f pouczenie, nauka.

beleibt opasty; otyły; -heit f otyłość, dobra tusza.

beleidigen obrazić; -ger m obrażający; -igung f obraza.

belesen odczytywać; -heit -ność.

beleuchten oświecić, oświetlić; objaśnić; -tung -enie.

beliern szczekać; pyskować.

Bielgrad n Białogród.

beibehalten miłośnie się czemu przyglądać.

belieben raczyć, chcieć, życzyć sobie; B. n upodobanie; -big dowolny, jakikolwiek; -bt u lubiony; beim Volke b. popularny; sich b. machen podobać się; sich b. zu machen suchen przywilać się 3.

Beliebtheit/wziętość, popularność.

bellend szczekać

Bellesstil m literatura piękna.

belobben pochwalać; -bung f pochwała; -bungsdekret n dekret pochwały; -bungs schreiben n pismo pochwalne.

belohnen nagrodzić; -nung f wynagrodzenie, nagroda.

belügen okłamywać.

belustigen rozweselać; bawić; -gend zabawny, pocieszny; -igung f uciecha, zabawa.

benachtingen sich opanować, zdobyć; zając; ować.

benachteiligen poplamiać.

benachteiligen krytykować.

benachteiligen pomalować.

benachteiligen wytykać błędy.

benamen en ludźmi osadzić; -nung f zaloga (okrętu).

benutzen okryć płaszczykiem, w bawełnę owijać; ukrywać; -nung f ogródka.

benutzen opatrzyć masztami.

benutzen opanować; pohamować; sich b. ować.

benutzen bar, -lich dostępalny, widoczny; sich b. machen zwracać uwagę na siebie; -en spostrzedz, zauważyć, nadmienić; nicht b. prześlepie, przeoczyć; -nung f spostrzeżenie; uwaga; -ung machen zauważyć.

benutzen en wymierzyć (podatki); -nung f wymiar.

benutzen żalować 4., litować się nad kim, ubolewać.

benutzen majętny, zamożny.

benutzen oszukać. [stary.

benutzen mehen okryty, omszaly;

benutzen trudzić, fatygować; sich b., bemüht sein starać się o co, usiłować się; trudzić się; bemühen Sie sich einzutreten chciej pan wstąpić; -hung f staranie, usiłowanie.

benutzen przymusić.

benachbart sąsiedzki, ościenny.

benachrichtigen u-, zawiadomić, donosić -igung -ienie; -igung schreiben n list zawiadamiający.

benachteiligen krzywdzić, szkodzić wyrządzić; -igung f krzywda, wyrządzenie szkody.

benutzen ogryzać.

benutzen obszyć, -ywać.

benutzen. benamen = benennen.

benannt nazwany; oznaczony.

benachbart bliznami okryty

benachteiligen lasować.

benutzen zblamać, spoić; sich b. zakryć się mgłą; podchmieleć sobie; -best zamglony; podchmielony.

benutzen błogosławić.

benutzen zabierać, ujmować; tamować (oddech); zasłaniać (widok); sich b. strasować się; er weiß sich zu b. umieć się znaleźć; B. n sprawowanie się, obękanie; postępowanie.

benutzen 4. zazdrościć 3. czego.

benutzen nazwać, dać nazwę; -nung f nazwa, imię.

benetzen zwilżyć, zrosić.
 Beugel *m* dragał, gbur; *haft* gbur-
 rowaty, nieokrzęsany.
 benötigen potrzebować.
 benutzbar dający się użyć.
 benut-zen, benützen używać, ko-
 rzystać; *hung* *f* używanie.

Benzin *n* benzyna.

Benze *f* będzwin.

beobach-ten przestrzegać (zakon);
 przypatrywać się 3., mieć 4.
 na oku; zachować (miarę); ob-
 serwować (gwiazdy); *tend* spo-
 strzegawczy; *ter* *m* postrze-
 gacz; obserwator; *tung* *f* spo-
 strzeżenie; obserwacya.

beordern wysłać; kazać; *zu* *sich*
b. przywołać do siebie.

bepacken opakować, obładować.

bepanzert ubrany w pancerz.

bepfählen otoczyć palami.

bepflanzen za-, obsadzić.

bepflastern (wy)brukować.

bepfloden otoczyć.

bepichen wy-, osmolić.

bepinseln pendzlem posmarować.

bepissen o-, poszczać.

beplanzen oparkanieć.

bequartie-ren mieć w kwaterze;
ring *f* kwaterek.

bequem wygodny; *sich* *b.* machen
 rozgościć się; *sich* *en* zastoso-
 wać się do czego; *lichkeit* *f* wy-
 goda.

berahmen oprawić w ramki.

berasen odarnić; *sich* *b.* okryć się
 trawą, murawą.

berat-en, *schlagen* radzić o czym;
sich *b.* naradzać się; *end* do-
 radczy; *er* *m* doradca; *ung*,
schlagung *f* narada, obrada;
ungs- doradczy; *ungsstaat* *m*
 sala obrad.

beraub-en zrabować; pozbawić 4.
 czego; *ung* *f* zrabowanie.

berauchen zadymić.

berauchern okadzić; okopcić.

berauschen *sich* upoić, upić się.

Verberige *f* kwaśnica.

berech-enbar obliczalny; *nen* ob-
 rachować, obliczyć; *nung* *f*
 obrachunek.

berechti-gen uprawnnić; *gt sein*
 mieć prawo; *gung* *f* upra-
 wnienie, prawo.

bereden obmawiać; namawiać do
 czego; *sich* *b.* zmówić się.

bered-sam wymowny; *samkeit* *f*
 wymowa; krasomowstwo; *t*
 wymowny.

Bereich *m*, *n* zakres, obwód; *ern*
 wzbogacić; *erung* -cenie.

bereift szronem okryty.

bereis-en objeżdżać, zwiedzać;
ung *f* objazd; zwiedzanie.

bereit gotowy; *sich* *b.* halten być
 na pogotowiu; *en* gotować;
 posłać (koze); przyrządzać (le-
 karstwo); sprawiać (ucieczkę);
 objeżdżać (konno); *-ß* już;
-schaft *f* gotowość; *in* *B.* na
 pogotowiu; *-willig* gotów, ocho-
 czy; *-willigkeit* *f* gotowość.

bereden żałować czego. [ochota.

Berg *m* góra; *die* *Haare* *sich*
mir *zu* *Berge* włosy stają mi
 na głowie; *zu* *Berge* *fahren* (s.)
 jechać pod górę; *Berg-* górni-
 czy; *ab* z góry, na dół; *ahorn*
m jawór; *akademie* / *akademia*
 górnicza; *amt* *n* urząd górni-
 czy; *an*, *auf* do góry, pod
 górę.

Berg-bau *m* górnictwo; *baus-
 chule* / *szkoła* górnicza; *behörde* *f*
 zarząd górniczy; *bewohner* *m*
 góral; *elebe* *m* górniczek.

bergen (du birgit), barg, geborgen
 schować, ukryć; wydostać.

Berg-fahrt *f* jazda w górę; *feg*
m zagorzały taternik; *festung*
f twierdza na górze; *gang* *m*
 żyła kruszcu; *gasse* *f* ulica
 górna, górńska; *geist* *m* duch
 w górach mieszkający; *halbe*
f hala; *harz* *n* żywica ziemna;
hauptmann *m* przełożony ko-
 palni; *hoch* wysoki jak góra;
ig górzysty.

Berglamm *m* grzbiet góry; **=fette** *f* pa-mo gór; **=ficer** *f* kossodrzew; **=fnappe** *m* górnik; **=fnappe** *f* wierzenolek góry; **=fnpstall** *m* kryształ górski; **=fand** *n* kraj górzysty; **=fchne** *f* pochyłość gór; **=fmann** *m* górnik; **=fmännich** górniczy, pogórniczemu.

Bergöl *n* olej ziemny; **=ordnung** *f* ustawa górnicza; **=predigt** *f* kazanie na górze; **=rat** *m* rada górniczy; rada górnicza; **=fchöpf** *m* górnik przysięgły; **=fder** *m* smoła ziemna; **=fterrass** *f* upłaz; **=funter** na dół; **=fwärts** ku górom; pod górę; **=fwerf** *n* kopalnia; **=fwerksgefellschaft** *f* gwarectwo; **=fwerksfunde** *f* nauka o górnictwie; **=fwesen** *n* górnictwo; **=fzehnt** *m* dziesięcina z kopalni.

Bericht *m* sprawozdanie, doniesienie, relacya; **B. erstatten**, **berichten** zdać sprawę; zawiadomić; **=erstatte** *m* sprawozdawca; **=erstattung** *f* -zdanie.

Bericht=gen sprostować; zapłacić, wyrównać (rachunek); **=gung** *f* sprostowanie i t. d.

beriechen ob-, powąchać.

beriefeln zrosić, zraszać.

beritten konny, konno.

Bernhard *m* Bernard.

Bernstein *m* bursztyn; **=fpiße** *f* cygarnic/ka bursztynowa.

berostet zardzewiały

beronen zasmarować

bersten (du birst i berstest, er birst i berstet; birst!) barst i horst, geborsten (f.) pękać, rozpęknąć się

Berta *f* Berta.

berüchtigt osławiony.

berüden omamić, (z)bałamucić.

berücksicht=gen uwzględnić; **=gung** *f* wzgląd, względność.

Beruf *m* powołanie, zawód; **=en** powołać, wezwać; apelować **fich** *b.* odwołać się; **=en** powo-

łany; **=fgenosse** *m* współzawodnik; **=fmäßig** zawodowy; **=fstreue** *f* wierność w powołaniu; **=ung** powołanie; odwołanie się, apelacya.

beruhen auf etw. zasadzać się na czym; zależeć od czego, polegać; **etw. auf sich** *b.* laßen dać czemu pokój.

beruhi=gen uspokoić; **=fzung** *f* uspokojenie; **=fungsmittel** *n* środek uspokajający.

berühmt sławny, słynny; **b. sein** słynąć z czego; **b. machen** wślawić; **=heit** *f* sława, rozgłos.

berührt bar dotykalny; **=en** dotykać; nadmienić; **fich** *b.* stykać się; **=end** styczny; **=ung** *f* dotknięcie; styczność; **in B. bringen** zetknąć; **in B. kommen** (f.) stykać się.

berupfen o-, podskubywać.

berußen okopeić.

besäen, besamen zasiewać.

besag=en orzekać, opiewać; **=t** rzeczony, wzmiankowany.

besaiten strunami opatrzyć.

besänftigen (u)łagodzić, ukoić; uśmierzyć; przebłagać (Boga); **fich** *b.* ulagodzić się.

Bejaß *m* obwódka; **=ung** *f* załoga.

besaufen sich ochlać się.

bejähnen=en obrabiać; **=ung** *f* obrabianie; **beschaben** oskrobać. [bek

beschabi=gen uszkodzić, nadwierać; **=n**aleczyć; **=n**oszkodować; **=ger** *m* szkodnik; **=gung** *f* uszkodzenie.

beschaffen dostarczyć czego; **spra=**wić co; **b.** usposobiony; **so** *b.* taki; **wie** *b.* jaki; **=heit** *f* usposobienie; właściwość; **Beschaf=**fung *f* dostawa, dostarczanie

beschäfti=gen zatrudniać; **fich** *b.* trudnić, zajmować się; **=gung** *f* zatrudnienie, zajęcie.

beschä=len obłupać; **=n** stanowić (klacz); **=fser** *m* ogier do stanowienia.

beſchämien zawſtydzić.
 beſchatten za-, ocienić.
 beſchau-en obeirzeć, ſoglądać; =er
 m widz; ſich bogomyſlny.
 beſchäumt pianą okryty.
 Beſcheid m wyrok, odpowiedź.
 piſmo (od ſadu); wiadomość;
 rezolucya; B. wiſſen wyznać
 ſie w czym; B. geben udzielić
 wiadomości.
 beſchei-den, beſchied, beſchieden
 wezwać 4.; 3. etw. b. udzielić,
 użyczyć czego; ſich mit etw. b.
 preſtawiać na czym
 beſcheiden ſkromny; =heit-ność.
 beſcheinen oſwiecać.
 beſcheinigen poſwiadczyć; kwito-
 wać =gung -czenie, kwit.
 beſchenken obdarzyć.
 beſche-ren 3. etw. obdarzyć 4.
 czym, użyczyć czego; =rung f
 podarunek, dar.
 beſchicken ob-, poſyłać.
 beſchießen ſtrzelać na co, bom-
 bardować; =ſhung -wanie.
 beſchiffen żeglować (po czym).
 beſchimmelt ſpleśniały.
 beſchimpfen znieważać, zelżyć.
 zhaubić; =ung f zniewaga.
 beſchir-men zaſłaniać, bronić;
 =mer m obrońca.
 Beſchlag m okucie, obicie; zaję-
 cie ſądowe; in B. nehmen za-
 jąc co prawnie; B. auf etw.
 legen areſzt położyć na co; =en
 obić (beczkę); okuć (konie);
 ſich b. okryć ſię (wilgocią),
 pocić ſię; =en obity, okuty;
 biegły, kuty; in etw. gut b. ſein
 znać ſię na czym.
 Beſchlag-nahme f ſekweſtracya;
 =nahmen zająć co prawnie.
 beſchleichen podchodzić cicha-
 czem; eine Unruhe beſchleicht
 mich niepokój ogarnia mnie.
 beſchleunigen przyspieszyć.
 beſchließen-en zakończyć; uchwalić,
 poſtawić; =er m klucznik;
 ſzmarz; =erin -cznica, -ſarka.
 beſchlumpen ſich zaſzargać ſię.

Beſchluß m zakończenie; poſtano-
 wienie, uchwała; B. faſſen
 uchwalić; =fähig uprawniony
 do uchwały; =fähigkeit f upra-
 wnienie do uchwały; =faſſung f
 uchwała.
 beſchm ißen obrzucać.
 beſchmierem pomazać.
 beſchmutzen powalać, zabrudzić.
 beſchmutzen, =ſen obwaczać.
 beſchneid-en obrzynać, obstrzy-
 gać; obrzezać, okrawać; =ſel n
 obrzynek; =ung f obrezanie.
 beſchneit ſniegiem okryty.
 Beſchnittene(r) m (s.) obrezaniec.
 beſchnüffeln, =ſchnüppern obwa-
 beſchnüffeln ostrugać. [chac.
 beſchönigen upiększać, ubarwiać,
 obwijać w bawełnę.
 beſchorien ſich (za)strupić ſię.
 beſchottern wyſypać szutrem.
 beſchränkt-en ograniczyć, ſcieśnić;
 =t ograniczony, ciasny; nieu-
 dolny; =theit -ność; =ung f
 ograniczenie, ſcieśnienie.
 beſchrei-ben opisać; wy-, zakre-
 ślić (koło); bung f opis; za-
 kreślenie; =bung= opisowy.
 beſchreien okrzyczeć; oſławić.
 beſchuh-en obuć, zaopatrzyć obu-
 wiem; =ung f obuwie.
 beſchuldigen obwiniać 4. o co;
 =ger m obwiniający; =gung f
 obwinianie, obwinienie.
 beſchummeln oſzwabić.
 beſchuppt łuskami okryty.
 beſchütten ob-, poſypać; oblać.
 beſchütz-en bronić, (o)chronić;
 opiekować ſię czym, kim; =end
 opiekunſzy; =er m obrońca,
 protektor; =erin -orka; =ung f
 obrona, opieka
 beſchwänzt, =ſchweißt ogoniasty.
 beſchwagen ramawić.
 Beſchwerde f dolegliwość, trud;
 zażalenie; B. führen żalić,
 uſkarżać ſię; =buch n księga
 zażeń; =ſührer m uſkarżający
 ſię; =ſchrift f zażalenie na
 piſmie.

beschweren obciążać; *sich* b. za-
łóć, skarżyć się na 4.; *sich* do-
legliwy, uczulliwy; *Leidlichkeit*
-wość; *Beschwerung* f obciążenie.

beschwich-tigen ukoić, uspokoić;
-ungserat m uspokoićciel.

beschwindeln oszukać.

beschwingt skrzydlaty.

beschwören po-, zaprzysięgać, za-
klinać; *er* m zaklinacz, egzor-
cysta; *er* m zaprzysiężenie,
zaklęcie.

bejessen ożywić, zachęcić.

bejehen obejrzeć, oglądać.

beseiten namydlić.

beseiti-gen usunąć, uprzątnąć;
-ung f usunięcie.

bejeligem uszczęśliwić.

Beien m miotła; *binde* m mio-
tlarz; *binde* m arka; *stiel* m
miotłisko.

bejessen opetany; *e(r)* m (s.) opę-
taniec; *heit* f opętanie.

bejehen o-, obsadzić; zastawić;
obsyć; zająć (miejsce); *mit*
zischen b. zarybić (staw); *ung*
f zajęcie i t. d.

bejeh-tigen obejrzeć, oglądać;
zwiedzać; *gung* f obejrzenie,
oględziny p.

bejegen zapieczętować.

bejegen zwyciężyć, pokonać;
-er m zwycięzca.

besingen opiewać.

besinnen *sich* przypominać sobie;
namyślić się; *ung* f namysł;
przytomność; *zur* B. bringen
ocucić; *zur* B. kommen (s.) upa-
miętać się; *ungslosigkeit* -mość.

Best m posiadanie; posiadłość;
B. ergreifen. B. nehmen zająć
co, wziąć w posiadanie; *an-*
zeigend dzierzawczy (zaimek);
-en posiadać; *er* m posiadacz,
własiciel; *erin* -cicielka;
-nehmung, -ergreifung f zają-
cie, gwałtowne B. zabór, oku-
pacja; *stand* m stan posu-
dłości; *störung* f naruszenie

posiadania; *-tum* n, *-ung* f po-
siadłość, własność.

besoffen ochlany, pijany; *-heit* f
pijaństwo.

besohlen podszyc (buty).

besol-den płacić żold, pensye;
-dung pensya, płaca; *-dungs-*
steuer f podatek od płacy.

beson-der(e) osobliwy; szczegó-
lny; oddzielny, osobny; *das*
Besondere szczegóły; *-derheit* f
osobliwość, szczególność, *-ders*
szczególnie, zwłaszcza.

besonnen rozważny, rozmyślny;
-heit f rozwaga; przytomność
umysłu; roztropność.

besorg-en obawiać się; po-
starać się, obmyślić; załatwić; *-nis*
f (się) obawa; *-t* stroskany;
dbały, czuły; *-theit* f staran-
ność, troskliwość; *ung* f oba-
wa, staranie; załatwienie.

bespan-nen zaprządz; zaopatrzyć
strunami; *-nung* f zaprząg.

bespeien opluć, oduwać [uprzę-
żać]; *bespeien* nazywać.

bespiegeln *sich* przeglądać się w
zwierciadle.

besinnen oprząść, osnuć.

bespötteln kpić z kogo, z czego
bespöten wyśmiewać.

bespre-chen mówić o czym; *sich*
b. umówić się; *-chung* f umowa

besprengen po-, nakropić.

bespringen stanowić; b. lassen
odstanowić. [zbroczyć (krwią)].

bespritzen opryskać; pokropić.

bespuen opluć, oduwać.

bespuen oblewać, obmywać.

Bestimmerstahl m stal Bessemera.

besser lepszy, lepiej; *-n* polepszyć;
poprawić; *ung* -szenie, popra-
wa; *ungsanstalt* f dom po-
prawy.

Bestallung f nominacja; płaca.

Bestand m trwałość; pozostałość;
-stan; zapas.

beständig (wy)trwały; ustawiczny,
nieustanny; stateczny; *-keit* f
wytrwałość i t. d.

Bestandteil *m* składnik.

bestärken umocnić, utwierdzić.

bestätigen potwierdzać; *sich b.*

sprawdzać się; -gung -dzenie;

-gungś potwierdzający.

bestatten -en pochować, pogrzebać;

-ung *f* pogrzeb.

bestäuben (i,) okurzyć się; be-

stäuben okryć kurzem; po-
sypać.

beste najlepszy; Beste *n.* naj-

lepsze; aufś beste, am besten

najlepiej; jak najlepiej; der

erste beste pierwszy lepszy, lada

kto; etw. zum besten geben

uraczyć, dać co; 4. zum besten

halten, haben drwić z kogo.

bestechen -en przekupić 4.; -lich prze-

kupny; -lichkeit -ność; -ung *f*

przekupstwo.

Beste *n* puzdro, sztuciec, futerał

(łyżka, nóż i widelec); -en ob-

sadzić, powtykać.

beste-hen składać się; istnieć;

wyżyć, utrzymać się; trwać;

złożyć (egzamin); przebyć (pró-

bę); auf etw. b. obstawać przy-

czem; -hend składający; istnie-

jący.

bestehlen okraść, okradać.

bestei-gen wsiadać (na konia);

wyleźć; wstąpić (na tron);

-gung *f* wyjście, wstąpienie.

bestel-len zamówić (towar); upra-

wiać (rolę); rozprawić (dom

swój); ustanowić (opiekuna);

b. 4. kazać 3. przyjść; -ler *m*

zamawiający; -lung *f* zamówie-

nie; uprawa (rola).

bestempeln ostemplować.

bestens jak najlepiej.

besteuer-n podatek nakładać; po-

datek płacić; -rung *f* opodatko-

wanie.

bestia-lich bestyalny; -lität *f*

bestyalstwo; Bestie *f* bestya,

zwierzę.

bestimm-en wy-, o-, przeznaczyć;

określić (pojęcie); skłonić 4. do

czego; -end oznaczający, sta-

nowczy; -t przeznaczony, pe-

wny; określny; stanowczy;

-theit *f* pewność; -ung *f* prze-

znaczenie; określenie; -ungś

ort *m* miejsce przeznaczenia.

bestirnt gwiazdami okryty.

bestmöglichst jak najlepiej.

bestehen *sich* rozrastać się.

bestoßen utkać, utykać.

bestoßen uderzyć o co; zheblować.

bestraien ukarać, (s)karcić.

bestrahlen opromienić.

Bestreben *n* usiłowanie; dążność;

sich b. usiłować się, dążyć.

bestreichen posmarować; pociągnąć

czem, pocierać; pogłaskać.

bestreiten zaprzeczać co; podolać;

opędzić (wydatki).

bestreuen posypać, potrząsać.

bestriden usidlić, oczarować.

beströmen oblewać.

bestürm-en szturm przypuścić,

atakować; naprzykrzać się 3.

(prośbami); -ung *f* szturm,

atak; naprzykrzanie się.

bestürzen, -zt machen zatrwożyć,

przerazić; -zung *f* -żenie,

trwoga, przestrah.

Besuch *m* odwiedziny, wizyta;

uczęszczanie; B. abstaten,

machten odwiedzić 4.; -en od-

wiedzić; uczęszczać na co;

zwiedzać (miejsca); -er *m* zwie-

dzający, uczęszczający.

bejudeln splugawić; zbroczyć.

beragt podeszły w latach, sędzi-

wy; -heit *f* podeszły wiek.

betafeln opatrzyć w liny (okręt).

betasten obmacać, dotykać.

betätigen stwierdzić, okazać czy-

nem; *sich b.* okazać się.

betäuben ogłuszyć; odurzyć.

betanen zrosić, zraszać.

Beibruder *m* nabożniś.

beteeren na-, osmolić.

beteilen obdzielić czem.

betei-ligen dać czastkę; *sich b.*

brać udział w czem; -ligt ma-

jący udział; -ligung *f* udział,

branie udziału.

beten modlić się.
 beteuern zapewniać.
 Bethaus *n* dom modlitwy.
 Bethlehem *n* Betleem.
 betiteln tytułować.
 betölpeln odrwać, oszwabić.
 beton-en akcentować; -ung *f* akcentowanie, przycisk.
 betonieren betonować.
 betö-ren (o)mamić, bałamucić;
 -rer *m* mamić, bałamut;
 -rung *f* bałamuctwo.
 Betracht *m* uwaga, wzgląd; in *B.* ze względu; in *B.* nehmen wziąć pod uwagę; in *B.* kommen (i.) być uwzględnionem;
 -en za-, przypatrywać się; ob-serwować (gwiazdy); spoglądać na 4.; uważać za co.
 beträchtlich znaczny.
 Betrachtung *f* za-, przypatrywanie się; uwaga; obserwowanie.
 Betrag *m* (ü) kwota, ilość, suma;
 -en wynosić; sich *b.* zachować, sprawować się, znaleźć się; -en *n* zachowanie się, postępki.
 betrauen 4. powierzyć 3. co
 betrauern żałować.
 beträufeln pokapać.
 Betreff *m.*; in *B.*, betreffs względem, odnośnie; -en natraścić, zdybać; tyczyć się; -end tyczący się; odnośny, właściwy; pod względem.
 betreiben trudnić się czem; przy-naglać; pędzić (para).
 betre-ten wstąpić (do domu); zdy-bać; -tungsfall, im *B.* w razie zdybania na uczynku.
 Betrieb *m* czynność, ruch; -sam przemysłny; -samkeit ność;
 -kapital *n* kapitał obiegowy;
 -kosten *pl.* kosztu ruchu; -störung *f* przerwa w ruchu.
 betrinken sich upoić, upić się.
 betroffen dotknięty; zdziwiony;
 zmieszany, strwożony.
 betrüb-en zasmucić; sich *b.* smuć, martwić się; -nis *f* smutek, zmartwienie.

Betrug *m* oszustwo.
 betrü-gen oszukać; -ger *m* oszust;
 -gerin -ka; -geret *f* oszustwo, azalbierstwo; -gerich oszustny, azalbierski; -glidh zwodniczy, zdradliwy.
 betrunken pijany, opity.
 Bet-saal *m* modlitownia; -schwe-iter *f* dewotka, świętoszka;
 -stuhl *m* klęcznik; -tag *m* dzień modlitwy.
 Bett *n* (Betten) łóże, łóżko; łó-ży-ko, koryto (rzeki); *B.* ma-chen posłać łóżko; *B.* hüten le-żeć w łóżku; zu -e gehen (i) położyć się do łóżka; -decke *f* kołdra.
 Bettel *m* żebranina; drobnostka, lichota; -arm ubożuchny; -brief *m* list z prośbą o wsparcie; -ci *f* żebranina; -haft żebracki, po-cku; -junge *m* chłopak że-brzący; -geld *n* pieniądze wy-żebrany; drobnostka; -mann *m* żebrak; -münd *n* kwestarz;
 -n zebrać; -n gehen (i.) iść na żebrzy.
 Bettel-orden *m* zakon żebraczy;
 -sack *m* torba żebracza; -stab *m* kij żebraczy, an den *B.* bring-en wyklierać na żebraka;
 an den *B.* kommen (i.) wyjść na żebraka; -voss *n* żebractwo;
 -weib *n* żebraczka.
 betten usłać, ścielić; sich *b.* oło-żyć się do łóża; auf Rosen ge-bettet różami usłany.
 Bett-gefell *n.*, -stätt, -stelle *f* łó-żko; -himmel *m* kotara; -läge-rig chorobą złożony.
 Bettler *m* żebrak; -in -aczka.
 Bettler- żebraczy, żebracki.
 Bett-tuch *n* prześcieradło; -über-zug *m* poszewka; -vorhang *m* firanka u łóżka; -vorleger *m* kobierzec przy łóżku; -zeug pościel; -ziche *f* poszewka.
 betümden otynkować.
 betüpfeln cętkować.
 Bete *f* suka, wilczyca.

Beuche *f* ług, ługowanie.

Beuge *f* zgięcie; **-n** zginać, ugi-
nać, schylać; **gnębić**, ukrócić;
ſich b. ugiąć się; **klaniać** się.

Beugung *f* zgięcie, pochylenie.

Beu-le *f* guz; **-lig** guzowaty.

beunruhigen niepokoić; napa-
stować; **-gung** *f* niepokojenie.

beurkunden udowodnić, poprzeć
dokumentami.

beurlauben dać urlop; **ſich** b.
wziąć urlop; pożegnać się z
kim; **-te(r)** *m* (s.) urlopnik; **-ung**
f urlop.

beurteilen osadzić; ocenić; kry-
tykować; **-ler** *m* krytyk, sędzia;
-lung *f* ocena, sąd, krytyka;
-lungsſtraf *f* rozsądek.

Beutjehl *n* plucka zaprawione.

Beute *f* zdobycz, obłów, łup.

Beutel *m* worek; pytel; **-artig**,
-förmig workowaty; **-meiße** *f*
sikora sakiewka; **-n** trząść,
pytlować; targać; **-ratte** *f* dy-
delf; **-ſchneider** *m* rzeźmieszek;
-ſieb *n* pytel; **-tier** *n* zwierzę
workowate.

Beuthen *n* Bytom (miasto)

bevölke-rn zaludniać; **-rung** *f* lu-
dność.

bevollmäch-tigen upoważnić,
upoważnić; **-tigte(r)** *m* (s.) pełno-
mocnik; **-tigung** *f* pełnomo-
cnictwo, upoważnienie.

bevor *nim*, **wprzód** *nim*.

bevor-munden opiekować się kim;
-mundung *f* opieka; **-rechten**
uprzywilejować; **-ſiehen** (i.) nad-
chodzić, grozić; **-teilen** (u)krzy-
wdzić; ujmować 3.; **-teilung** *f*
(u)krzywdzenie, ujma; **-zugen**
4. dać pierwszeństwo 3., prze-
nosić nad innych; **-zugung** *f*
przenoszenie nad innych.

bewachen czuwać, strzedz.

bewacht-en (i.) ob-, porastać czem

bewaff-nen uzbroić; **-net** uzbrojo-
ny, zbrojny; **-nung** *f* uzbroje-
nie.

Bewahr-anſtalt *f* dom przytułku.

ochrony; **-en** zachować, ucho-
wać, (u)strzedz; **-er** *m* zacho-
wawca, stróż.

bewähr-en ſich sprawdzać, ziścić
się; okazać się zdatnym; **-t**
doświadczony, wypróbowany.

bewährheiten *ſich* sprawdzić się.

bewalden zalesić.

bewältigen przemódz, pokonać.

bewandert biegły, obeznany.

Bewandniß *f* (ſic) stan rzeczy;
damit *hat* eß *folgende* B.
sprawa ta ma się tak

bewäſſe-rn oblać wodą (pole), za-
wodnić; **-rung** *-nienie*.

beweg-bar ruchawy; **-en** ruszać,
po-; wzruszać; obracać; **ſich**
b. poruszać, obracać się; **-en**,
bewog, **bewogen** skłonić, nakło-
nić; spowodować; **-er** *m* mo-
tor; **-grund** *m* powód, pobud-
ka; **-lich** ruchomy; ruchliwy;
-lichſeit *-wość*; **-liche** *Wüter* ru-
chomości; **-ung** *f* poruszenie,
ruch; obrót; wzruszenie; **ſich**
in B. *ſetzen* wyruszyć, (po)ru-
szyć się; **-ungsloß** nieruchomy,
bezwładny; **-ungsloßigkeit** *f* nie-
ruchomość, bezwładność.

beweißt ożeniony, żonaty.

beweinen opłakiwać.

Beweis *m* dowód; **-bar**-, **-lich** do-
wodliwy; **-en** dowieść, udo-
wodnić; wyświadczyć, okazać;
-führung *f* dowodzenie; **-grund**
m dowód; **-mittel** *n* środek do-
wodowy.

bewenden, eß *bei* ctw. b. *laſſen*
przestawać na czem.

Bewerb *m* ubieganie się; konku-
rencyja; **-en ſich** ubiegać się o co;
starać się (o rękę panny); **-er**
m ubiegający się, konkurent,
kompetent, kandydat; **-ung** *f*
konkurowanie, kandydatura.

bewerfen obrzucać.

bewerſtelligen uskutecznić, wy-
konać; **-gung** *-nienie* i t. d.

bewerten ocenić, szacować.

bewiadcen obwinać, obwijać.

bewilligen do-, pozwolić; **-gung** *f* do-, pozwolenie.
bewillkomm(en) (po)witać.
bewirken sprawić; wywołać co.
bewirten ugościć, podejmować, uczęstować; **-tung** -wanie.
bewirtschaften gospodarować, zarządzać (gospodarstwem).
bewohn-bar mieszkalny; **-en** zamieszkiwać; **-er** *m* mieszkaniec; **-erin** -anka; **-erhaft** *f* mieszkający.
bewölben przy-, zasklepić.
bewölben zachmurzyć; zasępiać.
Bewun-derer *m* podziwiający; **-dern** podziwiać; **-dernswert** podziwienia godny; **-derung** *f* -wienie, podziw.
bewurzelt sein mieć korzenie.
bewusst świadomy; znany, wiadomy; **-los** bezprzytomny; **-losigkeit** -ność; **-sein** *n* przytomność; przekonanie, przeświadczenie.
bezahlf-bar mogący być zapłacony; **-en** zapłacić; przypłacić (życiem); **zu teuer b.** przepłacić; **mit Geld nicht zu bezahlen** nieopłacony; **-ung** *f* zapłata; **bare B.** gotówka.
bezähm-bar sein dać się poskromić, oswoić; **-en** poskromić, oswoić; pohamować.
bezaub-ern o-, zaczarować, zachwycić; **-bernd** czarodziejski, uroczy, zachwycający; **-berung** *f* zaczarowanie, urok.
bezeich-nen o-, naznaczać, cechować; określać; **-nung** *f* oznaka, znak.
bezeigen okazywać; oświadczać; **Beileid** *b.* kondolować.
bezeugen po-, zaświadczać.
bezi-ch-ten, **-tigen** = **beihuldfigen**.
bieg-en jobierać (plac); sprowadzać (towar); wprowadzać się (do domu); zaciągnąć (wartę); powlec; **stich b.** odnosić się do czego; odwoływać się; **-hung** *f* wzgląd; stosunek; **in B.**

względem; **-hungswelt** *f* względnie, odnośnie.
beziiffern oznaczać cyframi; **stich b.** wynosić.
Bezirk *m* powiat, okrag; dzielnica.
Bezirks- powiatowy, okręgowy; **-arzt** *m* lekarz powiatowy; **-aus-schuss** *m* wydział powiatowy; **-feldwebel** *m* podoficer pow.; **-gericht** *n* sąd pow.
Bezirks-hauptmann *m* starosta powiatowy; **-hauptmannschaft** *f* starostwo powiatowe; **-schulrat** *m* rada szkolna powiatowa; **-vertretung** *f* zastępstwo powiatowe; **-vorsteher** *m* naczelnik pow.
bezufern pocukrować. [wiatu.
Bezug *m* pobieranie; sprowadzanie (towaru); związek; wzgląd; **in B.** względem; **B. haben** odnosić się; **B. nehmen** zważać
Bezüge *pl.* dochody. [na co
bezüglich odnośny, względny.
Bezug-nahme *f*, **in B.** odnosząc się do...
bezuwen za-, zmierzać do czego.
bezuweilen powatpiewać o czym.
bezuwing-bar dający się pokonać; **-en** pokonać, (prze)zwyciężyć; **-er** *m* pogromca.
Bibel *f* biblia; **B.-biblijny**; **-fest** obeznany z biblią; **-spruch** *m* wiersz z pisma świętego.
Biber *m* bóbr; **B.-** bobrowy; **-bau** *m* bobrownia; **-fell** *n* futro bobrowe; **-fell** *n* sadło bobrowe; **-geil** *n* strój bobrowy.
Bibernelle *f* biedrzeńce.
Biberratte *f* bobroszczur.
Bibliothek *f* biblioteka, księgozbiór. **-thekar** *m* bibliotekarz; **-thekarisch** bibliotekarski.
bibliisch biblijny.
Biegele *n* bęgiel, dwukół.
bieder pocziwy; **-feit** -wość, **-mann** *m* pocziwiec; **-sinn** *m* pocziwość
bieg-en, **bog**, **gebogen** (z)giąć, naginać; skręcać; odmieniać (sło-

wa); *ſich* b. pochylić, zgiąć się;
-*ſam* giętki; -*ſamſci* -kość;
-*ung* f zgięcie; zakręt; od-
miana (słowa).

Bieliś n Bielsk (miasto).

Bienen n pszczółka.

Biene f pszczola.

Bienen-brut f czerw; młody rój
pszczół; -*garten* m pasieka;
-*gärtner* m pasiecznik; -*haus* n
pszczelnik; -*königin* f królowa,
matka pszczół; -*korb* m ul;
-*ſpedt* m żoła; -*ſtich* m ukłu-
cie pszczoly; -*ſtock* m ul; -*wabe*
f węża; -*wärter* m bartnik, pa-
siecznik; -*zucht* f pszczelnictwo;
-*züchter* m pszczelarz.

Bier n piwo; -*bänkler* m kar-
czemnik; -*baß* m głos pijacki;
-*brauer* = *Brauer*; -*bruder* m
piwosz; -*faß* n beczka na pi-
wo; beczka z piwem; -*haus* n
piwiarnia; -*ſchant* m wyszynk
piwa; -*trinker* m piwosz.

Bieſſſiege f giez bydlęcy.

Bieſſmild f siara.

bieten, *bot*, *geboten* podawać, ofia-
rować; nasuwać się; *die Spitze*
b. odpór dać, podolać; *Trog*
b. oprzeć się 3.

Bieter m licytujący.

Bigamie f dwużeństwo.

bigott przesadnie nabożny; -*erie*
Bilanz f bilans. [f bigoterya.

Bild n (er) obraz; wyobrażenie;
-*chen* n obrazek; -*en* (u)two-
rzyć, kształcić; urabiać, sposo-
bić; *ſich* b. tworzyć się; kształ-
cić się.

Bilder obrazowy; -*anbeter* m
obrazochwaleca; -*dienst* m -chwal-
stwo; -*galerie* f galerya obra-
zów; -*rätſel* n rebus; -*ſchrift*
f hieroglif; -*ſtürmend* obrazo-
burezy; -*ſtürmer* m -burca;
-*ſtürmerci* f -burstwo.

Bild-ſtache f powierzechnia; -*hauer*
m rzeźbiarz, snycerz; -*hauerci*,
-*hauerarbeit* f rzeźbiarstwo,
rzeźba, anycerstwo.

bild-ſich obrazowy. -*wo*; prze-
nośny, -*ſnie*; -*ner* m kształci-
ciel, twórca; -*nerin* -cielka, -czy-
ni; -*niß* n (ſſe) obraz, wizeru-
nek; -*ſam* dający się kształcić;
giętki; -*ſamci* f poſag; -*ſchniher*
m snycerz; -*ſchniherci* f sny-
cerstwo; -*ſchön* przeſliczny;
-*ſteher* m rytownik.

Bildung f tworzenie, utwór; wy-
ukształcenie, oświata; *äußere*
B. oglada; *ein Mann von B.*
człowiek wykształcony.

Bildungs-anſtalt f zakład wy-
chowawczy; -*fähig* zdolny do
kształcenia się; -*grad* m, -*ſtufe*
f stopień wykształcenia; -*ſtätte*
f miejsce kształcenia się.

Bill f (s, s) projekt do uchwały.
Billard n (s, s) bilard, bilar;
-*kugel* f bila (bilarowa); -*ſpiel*
n gra w bilar.

Billet n (s — e), **Billet** n (pl.
Billetſ) bilet, bilecik.

billig słuszny; tani; -*ſeit* f słu-
szność; taniłość; b. *werden* ta-
nieć; -*en* uznawać za słuszne,
pochwalać co; -*ung* f uznanie,
aprobacya.

Billion f billion.

Bilſenkrant n lulek.

bimmeln dzwonić.

Bimsſtein m pumeks.

Binde f obwiązka, opaska; tem-
blak; krawaſka; -*balſen* m tram;
nadslupie; -*aglieb* n spoiwo;
-*haut* *des* *Auges* spojówka;
-*mittel* n spoiwo; -*n*, *band*, *ge-*
bunden wiązać, z-. uwiązać;
oprawić (książkę); *ſich an etw.*
b. brać na się obowiązek; -*nd*
stanowczy, obowiązujący; -*r* m
wiązaczy; bednarz; -*ſtrich* m,
-*zeichen* n łącznik; -*wort* n spoj-
nik.

Bindſaden m nić, sznurek.

binnen 2. 3. za (rok); w prze-
ciagu (roku); -*land* n kraj środ-
kowy; -*meer* n morze środ-
ziemne.

Binocle *n* (ś, ź) podwójna lunetka.
Birse *f* sitowie; **-norb** *m* koszałka; **-nmatte** *f* rogoża.
Biographie *f* opis życia.
Birke *f* brzoza.
Birken brzozowy; **-holz** *n*, **-wald** *m* brzezina; **-teer** *m* dziegieć brzozowy
Birk-hahn *m* cietrzew; **-henne** *f*, **-huhn** *n* cieciora.
Birn-baum *m* grusza; **-e** *f* gruska; **-förmig** gruszkowaty.
Birch *f* polowanie; **-en isē**, **chodź** (polując).
biē aż, do; **biē hicher**, **biē jest** aż dotąd, aż potąd; **biē dort-hin** aż tam; **biē heute** po dziś dzień; **biē wie weit** pokąd.
Bisam *m* piżmo; **-bad** *m* wonnica piżmówka; **-fäßer** *m* tęcznik liszkarz; **-ratte** piżmoszczur; **-tier** *n* piżmowiec.
Bischof *m* biskup.
bischöflich biskupi.
Bischofs-hut *m* infuła; **-mantel** *m* palusz; **-stab** *m* pastorał; **-stuhl** *m*, **-würde** *f* biskupstwo.
bisher dotychczas; **-ig** -czasowy.
Biskuit *n* biszkokt.
Bison *m* bizon.
Biſ *m* (ſſe) ukąszenie.
biſchen, **ein b.** troszka.
Bissen *m* kasek, kawalek.
bissig kąsawy; zjadliwy.
Bistum *n* biskupstwo.
bisweisen czasem, niekiedy.
Bitte *f* prośba; **bitten**, **bat**, **gebeten** prosić.
bitter gorzki; **b.** **werden** gorzknąć; **-böje** bardzo zagniewany; **-erbe** *f* magnezja; **-heit** *f* gorzkość, gorycz; **-stee** *m* bobrek; **-lich** gorzkawy; **b.** **weinen** rzewnie płakać; **-füß** *n* słodkogorz.
bit-lich, **-weise** prosząc; **-schrift** *f* prośba na piśmie; **-steller** *m* proszący, suplikant; **-stellerin** -ca, **-kantka**.

biwatieren uocować pod gołym niebem.
blach płaski, równy; **-feld** *n* płaszczyna, równina.
bläh-en na-, **wzdymać**; **-haſ** *m* wole; **-ung** *f* wzdęcie, wiatr.
blamieren (z)blamować.
blau czysty, polerowany; goły.
Blauſett *n* blankiet.
Bläſchen *n* pęcherzyk; bąbel.
Blase *f* pęcherz; bąbel; **-balg** *m* dymaczek, miech; **-n** (ü), **blies**, **gebliesen** dąć; **dmuchać**, **dymać**; **trabie**; **flöte b.** grać na flecie; **Marin b.** trąbić na trwogu.
Blasenkatarrh *m* katar pęcherza; **-pflaster** *n* wezykatorya; **-stein** *m* kamień w pęcherzu; **-zichend** pryszczący.
Blascrohr *n* dmuchawka.
Blasinstrument instrument dęty.
Blasius *n* Błażej (imię).
Blaspheemie *f* bluźnierstwo.
blaß (blässer i blässer) blady; **b.** **werden** (z)blednąć.
Blässe *f* bladeść.
blaßgelb bladeżółty.
Blatt *n* (Blätter) liść; karta; płyta; blat (złota); gazeta; **ſich ſein B.** **vor den Mund nehmen** mówić bez ogródek.
Blättchen *n* listek; kartka; blaszka.
Blattentwidelung *f* ulistnienie.
Blatter *f* krosta, ospica; **-ig** krostawy, ospowaty.
blätter-ig liściasty; **-loſ** bezlistny; **-n** **przewracać** karty (w książce); **ſich b.** **lupać się**.
Blatter-n *pl.* ospa; **-narbe** *f* znak po ospie; **-narbig** ospowaty.
Blätterſtand *m* listowie.
blatt-förmig listkowaty; **-gold** *n* złoto w listkach; **-laub** *f* mazyca; **-loſ** bezlistny; **-ſtiel** *m* szypułka; **-zinn** *n* staniol.
blau błękitny, modry, niebieski.
Blau *n* błękit; **-er ſieck ſind**; **mit einem -en Auge davontom-**

men (j.) wyjść z niewielką
szkodą; -*äugig* modrooki.
Bläue *f* modrość; siność.
bläuen modro ubarwić.
blau-grau siwy; -*schlächten* *n* słowik jasnomuszka; -*frähe*, -*rade*
f kraska.
bläulich modrawy; sinawy.
Blau-montag *m* poniedziałek próżniacki; den -*montag* feiern
poniedziałkować; -*säure* *f* kwas
sinowodorowy (lub) pruski.
Blech *n* blacha, blaszka; -*en* brzę-
knąć, płacić; -*ern*, Blech- bla-
szany; -*schmied* *m* blacharz;
-*schmiede* *f* blachownia.
bleichen wyszczerzyć (zęby).
Blei *n* ołów; Blei- ołowiany, z
ołowiu; -*artig* ołowiasty.
bleiben, blich, geblichen (j.) (po)-
zostać; itehen *b.* stanąć; auf
dem Pläke *b.* polegnąć; *b.*
lassen zaniechać; bei etw. *b.*
obstawać przy czym; es bleibt
dabei! tak będzie!
bleich blady; -*e* *f* bielnik; -*en*
bielić (plótno); -*er* *m* blichow-
nik; -*sucht* *f* blednica.
Blei-erde *f* ołowianka; -*ern*,
Blei-, ołowiany; -*jeder* *f* ołow-
wek; -*glätte* *f* glejta; -*hütte* *f*
ołownia, -*kugel* *f* kula ołowia-
na; -*lot* *n* ołowianka, pion;
-*milch* *f* woda ołowiana; -*stift*
m ołowek; -*wage* *f* pion; -*weiß*
n biel ołowiana; -*zucker* *m* octan
ołowiu.
Blend-e *f* framuga; ruda błysz-
cząca; -*en* razić, zaślepiać;
-*werk* *n* mamidło, błyskotka.
Bleffe *f* łysina (u koni).
bleffieren (z)ranić.
Bleissur *f* zranienie.
Blenel *m* kijanka (do prania);
bleuen bić, walić.
Blid *m* spojrzanie, wejrzenie, po-
gląd; wzrok; rzut oka; -*en*
spojrzeć, spoglądać; patrzeć;
sich *b.* lassen pokazać się
blind ślepy, ciemny; na ślepo;

b. werden oślepnąć, ociemnieć;
-*darm* *m* katnica; -*efuh* *f* ciu-
ciubabka; -*heit* *f* ślepotą; -*ling* *s*
na oślep; -*schleiche* *f* padalec.
blinzen błyszczyć, połyskiwać.
blinzeln mrugać (oczami).
Blitz *m* błyskawica; -*ableiter* *m*
konduktor; -*en* błyskać się; es
blitzt błyska się; -*cseife* *f* przed-
kość błyskawicy; -*ferl* *m* rażny
chłop; -*mädel* *n* rażna dziew-
czyna; -*schlag*, -*strahl* *m* pio-
run; -*schnell* lotem błyskawicy;
-*zug* *m* pociąg najszybszy.
Blod *m* (ü) pień, kawał, kłoda,
balwan, blok; -*ade* *f* blokada,
opasanie; -*haus* *n* strażnica;
dom z grubych drzew; -*ieren*
opasać; -*wagen* *m* wóz do
wielkich ciężarów.
blöd-e niedołężny na umyśle;
głupkowaty; nieśmiały; -*inn*
m niedołężność umysłowa;
głupstwo; -*innig* = blöde.
blöfen beczek; Blüten *n* bek.
blond blond, płowy.
Blonde *f* koronka z jedwabiu.
Blonde(r) *m* (s.) blondyn; Blon-
dine *f* blondynka.
bloß tylko; goły, nagi; sam.
Blöße *f* nagość; golizna; sich eine
B. geben, sich bloßstellen swoją
słabość pokazywać.
blühen kwitnąć.
Blüm-chen, -*elein* *n* kwiateczek;
-*chentaffee* *m* lekka kawa, lura.
Blume *f* kwiatek; zapach wina;
durch die Blumen sprechen prze-
nośnie, obrazami mówić.
Blumen- kwiatowy; -*au* *f* błąd
kwiecista; -*beet* *n* grzęda kwia-
towa; -*gehänge* *n* girlanda;
-*sohl* *m* kalafior; -*lese* *f* zbiór
kwiatów; antologia, wybór poe-
zyi; -*mädchen* *n* kwiaciarka;
-*macher* *m* kwaciarz; -*reich*
kwiecisty; -*reichtum* *m* kwie-
cistość; -*seite des Leders* *liczko*;
-*sprache* *f* rozmowa zapomocą;
kwiatów; -*stand* *m* kwiatostan;

•stiel *m* szypułka kwiatowa;
•strauch *m* bukiet; •topf *m* do-
niezka; •zucht *f* hodowla kwia-
tów.

blumicht, blumig kwiecisty.

Bluse *f* bluza.

Blut *n* krew; •sucha; •posoka;
mit *B.* befeigen skrwawić,
krwią zbroczyć; aufs *B.* peini-
gen do żywego trapić; das
•macht böses *B.* to robi złe wra-
żenie.

Blut-ader *f* arterya, krwawnica;
•andrang *m* napływ krwi; •arm
niedokrwisty; •bożuchny; •ar-
mut *f* niedokrwistość, anemia;
•auswurf *m* krwawe płwociny;
•bad •rzeż, rozlew krwi; •beule
f krwawy guz; •brechen *n* krwa-
we wymioty; •durst *m* krwio-
żerozość, żądza krwi; •durstig
krwiożerczy, krwi chciwy.

Blüte *f* kwiat, kwiecie.

Blutegel *m* pijawka.

bluten krwawić się; ciec krew.

Bluten- kwiatowy; •boden *m* dno
kwiatu; •decke, •hülle *f* okrycie
kwiatowe; •kätzchen *n* kotki,
baranki; •knospe *f* pączek kwia-
towy; •knapchen *n* kwiatopłó-
wka; •stand *m* kwiatostan; •staub
m pyłek kwiatowy; •stengel *m*
szypułka.

Blütezeit *f* czas rozkwitu.

Blut-fluss *m* krwiotok; •gefaß *n*
naczynie krwionośne; •geld *n*
zapłata za krwi przelanie; za-
płata za grzech; •gericht *n* sąd
gardłowy; •gerüst *n* rusztowa-
nie; •geschwür •wrzód; •gier
f = Blutdurst; •hänfling *m*
makolągwa; •hochzeit *f* krwawe
wesela; •hund *m* krwiożerca;
•husten *m* kaszel z wyrzucaniem
krwi; •ig krwawy, zakrwawio-
ny.

blut-jung młodzieńczy; •klumpen
m skrzep krwi; •leer, •los bez-
krwisty, bez krwi; •losigkeit *f*
bezkrwistość; •rauche *f* pomsta

za krwi rozlanie; •reich obfity
w krew; •reinigend krew prze-
czyszczający; •ridter *m* sędzia
kryminalny, kat; •rot czerw-
ony jak krew; •rünstig skrw-
awiony; b. werden zająć krwią.

Blut-sauger *m* upiór, pijawka;
•schande *f* kazirodztwo; •schän-
der *m* kazirodca; •schänderisch
kazirodny; •schuld *f* wina za
krwi wylanie; •schwär *m* wrzód;
•schweiß *m* krwawy pot; •speien
n plucie krwią; •stillend tamu-
jący krew; •stodung *f* zatamo-
wanie krwi; •strieme *f* pręga;
•sturz *m* krwiotok.

blut-verwandt spokrewniony;
•verwandte(r) *m* krewny; •ver-
wandtschaft *f* pokrewieństwo.

Blut-tat czyn morderczy; •trie-
fend krwią zboczony; •umlauf
m obieg krwi; •ung *f* (s)krwa-
wienie; •vergiesen *n* rozlew
krwi; •wasser *n* limfa; •wenig
bardzo mało; •wurf *f* kiszka
krwią nadziana; •zeuge *m* me-
czennik; •zeugin *f* meczennica.

Boa *f* boa, węz dusiciel.

Bock *m* (ü) kozioł, kozielek; einen
B. schießen poszkapać się.

Bock- kozłowy; •bier *n* silne piwo

PRZYPIS

boden parkotać się; parkotem
trafić; sprzeciwiać się.

Bock-fell *n* kozłowa skóra; •flöte
f fajarka; •füßig kozionogi;
•geruch, •gestank *m* parkot; •ig
uparty; •läser *pl.* koziorogi;
•samm *n* jagmak, kozłatko.

Böcklein *n* kozielek, kozłatko.

Bodvicke *f* = Dodelsch.

Bock-beere *f* smrodynia; •horn *n*
kozli róg; ins *B.* jagen za-
straszyć k.; •sprung *m* koziołek.

Boden *m* (Boden i Bdden) ziemia,
grunt; dno; podłoga; strych;
•kreditanstalt *f* zakład kredy-
towy ziemski; •los bezdenny;
niezmierny, bez granic; •laß *m*
osad, meły *pl.*; •stübchen *n*,

-tanmer *f* izdebka na pod-
daszu.
Posit *m* purchawka (grzyb).
Bogen *m* arkusz; den blauen *B.*
bekommen iść na emeryturę.
Bogen *m* (ö) łuk, obłak; smy-
czek; -fenster *n* okno łukowe;
-förmig łukowaty, obłaczysty;
-gang *m* arkada; -gerüste *n*
buksztele *pl.*; -größe *f* wiel-
kość łuku; wielkość arkusza,
folio; -licht *n* światło łukowe;
-linie *f* linia łukowa; -schlöss
m łącznik; -weise arkuszami.
Bohle *f* dyl, tarcica; -n dylować.
Bohne *m* (s.) Czech; -n Czechy;
böhmisch czeski, po czesku.
Bohne, Saubohne *f* bób; gemeine
B. = Fijote; Bohnen- bobowy.
bohnen woskować, froterować.
bohnen-artig hobiasty; -feld *n*
bobowisko; -kaffee *m* kawa w
ziarnach; -stroh bobowiny *pl.*
Bohr-eisen *n* żelazko u świdra;
-en wiercić; ein Schiff in den
Grund b. zatopić okręt; -er *m*
świder; -schacht *m* szybik wier-
cony; -späne *pl.* wywierciny.
Bojar *m* (s.) bojar; -in -ka.
Boje *f* drogoskaz wodny.
Bolle *f* cebulka, główka.
Böller *m* moździerz (do strzela-
nia); -n strzelać z moździerza.
Bollwerk *n* baszta, twierdza.
Bolz, Bolzen *m* kołek; strzala
(z łuku); dusza żelazka.
Bombardement *n* (s) bombardo-
wanie; -ier *m* bombardyer; -ie-
ren bombardować; -don *n* (s, s)
bombardon (instrument muz).
Bombast *m* nadętość (stylu); -isch
nadęty, napuszysty.
Bombe *f* bomba; -nester silny,
mocny, wytrzymywały.
Bon *m* (s, s) bon, przekaz.
Bonbon *m* (s, s) cukierek, kar-
melek; -niere *f* pudełko z cu-
kierkami.
Bonn *n* Bonna (miasto).
Bonne *f* bona, nianka.

Bonvivant *m* hulaka.
Boot *n* łódka, łódź; -sfnecht *m*
majtek; fl.sak; -smann *m* łód-
karz; podsternik.
Borag *m* boraks.
Bord *m* brzeg; pokład okrętu;
über B. werfen wyrzucić z okrę-
tu; an B. gehen (i.) iść na okręt.
Bordell *n* dom nierządu.
bordieren obrabiać, wyszywać.
Bordüre *f* obszycie, szlak.
Borg *m* pożyczka, kredyt; wieprz;
-en pożyczać; -er *m* pożycz-
ający.
Borke *f* łub; skorupa na wrzo-
dzie; -nfäser *pl.* korniki.
Born *m* zdroj, źródło.
borniert ograniczony, głupi; -heit
-ność, głupota.
Börse *f* kieska; giełda; -mann,
-ipetulant, Börrianer *m* gieł-
dziarz.
Borst-beisen *m* miotła ze szczecin;
-e *f* szczec, szczecina; -en sich
jeżyć się; -enartig szczecinia-
sty; -enwich *n* bydlę szczeciste,
świnie; -ig szczecisty; naje-
żony. [burtnik.
Borte *f* galon, burt; -nwirler *m*
böse-artig złośliwy, zjadliwy; -ar-
tigkeit -wość.
Böschung *f* pochyłość.
böse zły; Böse *n* zło; b. machen
rozgniewać; b. werden roz-
gniewać się; ich habe einen
böien Finger palec mnie boli;
-wicht *m* łotr, złoczyńca.
bos-haft złośliwy; -haftigkeit,
-heit *f* złość, złośliwość.
böslisch złośliwie.
Bosnia *m* Bośniak; Bošnien
n Bośnia.
böswillig złośliwy; -keit -wość.
Botanik *f* botanika; -nifer *m*
botanik; -nisch botaniczny;
-niscen botanizować, rośliny
zbierać.
Vote *m* (s.) posłaniec; woźny;
-ugänger *m* posłaniec; -nlohn
m zapłata za drogę.

bottmäßig zwierzechny; podwładny; -*seits* *f* zwierzechnictwo; *unter seine B. bringen* podbić sobie, opanować.

Botschaft *f* wiadomość; poselstwo, ambasada; -*er m* posłanik, ambasador; *päpstlicher B.* nuncyusz.

Böttcher *m* bednarz; *B.* bednarski; -*ei f* bednarstwo; -*gefell m* bednarczyk; -*in f* bednarka.

Bottich *m* kadź, kufa.

Boudoir *n* (ż, ś) buduar (izba).

Bouillon *f* bulion, rosół.

Bouquet *n* (ż, ś) bukiet.

Boussole, Bussole *f* busola, kompas; *Bouteille* *f* butelka [pas.

Boutique = *Butife*.

bogen bić się na kulaki.

Boxer *m* kułacznik

Bracelet = *Brasjettelet*.

brach odłogiem leżący; *b. liegen* (i.) odłogiem, ugiorem leżeć;

-*ader m.*, -*feld n* ugiór; -*monat m* czerwiec.

Brachialgevalt *f* siła przemocy.

Brachsen *m* leszcz (ryba).

Brack *m* brak; wybiórki *pl.*

Bracke *f* ogar (rodzaj psa)

bracken brakować, przebierać.

Brahmine *m* (s.) bramin, kapłan indyjski.

Bramar-bas *m* (sic) junak; -*basieren* junaczyć, fanfaronować.

Bräme *f* obszycie.

Brande *f* rodzaj (handlu).

Brand *m* (ä) pożar; wypalanie; skwar; śnieć; gangrena; *in B. geraten* (i.) zapalić się; *in B. stehen* podpalić; -*beute f* karbunkul; -*blase f* pryszcz.

branden rozbijać się o skały, o brzegi (wały morskie).

Brand-fadel *f* pochodnia płonąca; -*fuchs m* koń jasnokasztanowaty; -*geruch m* swąd, spalizna; -*icht* przypalony; -*ig* zapalony; śnieciasty; gangrenażony; -*leger m* podpalacz; -*legung f* podpalenie, pożoga

-*mal n* piętno wypalone; -*marfen* (na)piętnować; -*opfer n* całopalenie; -*probe f* brant; -*schaden m* szkoda wyrządzona przez pożar; oparzelina; -*schagen* palić i rabować; kontrybucję nakładać; -*schwär m* karbunkul; -*sohle f* nadpolseszwie; -*stätte f* zgłiszcz; -*stein m* cegła; -*stener f* składka na pogorzelców; -*stifter* podpalacz.

Brandung *f* odbijanie się fal morskich o skały, o brzegi.

Brandwunde *f* oparzelizna.

Brantwein *m* gorzałka, wódka; *alter B.* starka; -*brenner* = *Brenner*; -*schenke f* szynkownia gorzałki.

Brasjettelet *n* bransoletka.

Brassen *m* leszcz (ryba).

braten (ä), *briet*, *gebraten* piec, smażyć; *Braten m* pieczeń; *er roch den B.* zwąchał piżmo no-

WIKI

Brat-fisch *m* ryba pieczona; -*huhn n* kureczkę pieczoną; -*pfanne f* patelnia; -*röhre f* piecyk do pieczenia.

Bratsche *f* wiola, altówka.

Brat-spieß *m* rożen; -*wurst f* kielbasa do pieczenia, (lub) pieczona.

brau-berchtigt uprawniony do warzenia piwa; -*bottich m* kadź browarna.

Brauch *m* (äu) zwyczaj; -*bar* przydatny; -*barfeit* -ność; -*en* potrzebować, używać.

Braue *f* brew.

brau-en warzyć piwo; -*er m* browar; -*erei f* browar; browarstwo; -*gerechtigkeit f* prawo do warzenia piwa.

Bräuhäus *n* browar.

braun brunatny; gniady (koń); *b. machen* przyrumienić; -*e(r) m* (s.) gniadosz.

Bräune *f* brunatność; angina; *hätige B.* dławiec, krup; *brandige B.* dyfterya.

bräunen brunatno farbować; rumienić (się); **von der Sonne gebräunt** opalony od słońca.

Braun-fohl m jarmuż; **-kohle f** węgiel brunatny.

bräunlich brunatnawy.

Braunschweig n Brunświk (miasto). [warów.

Braunordnung f ustawa dla bro-
Braus, in Haus und Braus leben szumno żyć.

Brause f sitko u konwi; **-kopf m** zapaleniec, paliwoda; **-n** szumieć, huczeć; **-n n** szum, huk; **-pulver n** proszek sodowy.

Brant f (äu) oblubienica, narzeczona; młoda panna; **um die B. werben** swatać; **-führer m** družba.

Bräutigam m oblubieniec, narzeczony; młody pan.

Braut-jungfer f družka, druchna; **-kleid n** suknia ślubna; **-franz m** wieniec ślubny; **-leute pl.**, **-paar n** państwo młodzi; **-nacht f** noc poślubna; **-schak m** wiano, posag; **-stand m** czas po zaręczynach; **-werben n** swatanie; **-werber m** swat.

brav zacny, dzielny; **-heit** ność; **bravo!** brawo, wybornie! **Bra-
vour f** brawura, dzielność; **ju-
nactwo.**

brech-bar łomny, łamliwy; **-bar-
keit** wość; **-durchfall m** chole-
ra; **-e f** cierlica, międlica; **-ei-
sen n** drąg żelazny.

brechen (i), brach, gebrochen (z) ła-
mać, połamać; skrócić (kark);
międlić (len); womitować, rzy-
gać; (f.) złamać się; **mit 3. b.**
(b.) zerwać z kim; **wenn mir
die Augen b.** gdy będę umierał;
daß Herz bricht mir serce mi
się krwawi; **Bahn b.** (u)toro-
wać drogę; **den Stab über 4.**
b. skazać, potępić 4.; **Brachen**
n łamanie (się); womity.

Brech-mittel n środek na womity;
-stange f drąg żelazny; **-ung f**

łamanie się; **-weinstein m** eme-
tyk.

Brei m kasza, papka, lemieszka;
B. aus Äpfeln marmelada z
jabłek; **-artig** jak kasza, jak
papka.

breit szeroki; **breiter** machen roz-
szerzyć; **sich breit** machen prze-
chwalać, popisywać się.

Breit-art f, **-beil n** skłut ciesiel-
ski; **-e f** szerokość; **in die B.**
wszerz; **-füßig** szerokostopy;
-egrad m stopień szerokości;
-nasig szerokonosy; **-schulterig**
barczaty; **-spurig** szeroko-
torowy.

Breiumschlag m kataplazm.

Bremen n Brema (miasto).

Bremse f hamulec; bak; **-n** ha-
mować; **-r m** hamownik.

brenn-bar palny; **-barkeit** ność;
-eisen n żelazko do wypalania,
do zapiekania włosów; **-en**,
brannte, gebrannt palić; palić
się, gorzeć; przypiekać; wy-
palać; **-end** palący się; gorący;
-er m gorzelnik; piecyk do pa-
lenia czego; **-erci f** gorzelnia;
-neßel f pokrzywa; **-gas f**
gaz palny; **-glas n** szkło zapa-
lające; **-holz n** drzewo na opał;
-material n paliwo, opał; **-öl**
n olej do palenia; **-punkt m**
ognisko; **-spiritus m** spirytus
do palenia; **-stoff m** palnik,
opał.

brenzlich, brenzlig przyswędzony,
przypalony.

Bresche f włom.

Breslau n Wrocław (miasto).

Brett n (er) deska; tarcica; **-chen**
n deszczułka; **-ern** z desek;
-erverschlag m przepierzenie z
desek; **-erzaun m** parkan; **-na-
gel m** bretnal; **-säge f** tartak;
-schneider m tracz; **-spiel =**
Damspiel.

Breve n (s, s) pismo papieskie.

Brewier n brewiarz.

Brezel f obwarzanek.

Bride *f* minóg marynowany.

Brief *m* list; mit 3. -e *w*echselu korrespondować z kim.

Brief- listowy; -aufgabe *f* oddawanie listów; -beisitzer *m* przeiskacz; -bote *m* listowy; -chen *n* liścik; -kasten *m* skrzynka na listy; -lich listowny, -nie; -marke *f* znaczek pocztowy, marka

Briefpapier *n* papier listowy; -porto *n* listowe, porto; -post *f* poczta listowa; -steller *m* wzory *pl.* listów; -tafel *f* pu-gilares; -taube *f* gołąb pocztowy; -träger *m* listowy; -umschlag *m* koperta; -wechsel *m* korespondencya.

Briß *m* mleczko cielece.

Brigade *f* brygada; -dier *m* brygadyer.

Brigg *f* (s) statek dwumasztowy.

Brightische Krankheit *f* choroba Brighta.

Brillant *m* (s.) brylant; brillant wyborny, doskonały; -en, Brillant- brylantowy.

Brille *f* okulary *pl.*; -nischlange *f* okularnik.

brillieren błyszczeć, jaśnieć.

bringen, brachte, gebracht przynieść, na-, za-, przyprowadzić; um *ctw.* bringen przyprowadzić o co; in Verlegenheit *b.* w ambaras wprow.ć; in Erinnerung *b.* przypomnieć; aus Licht *b.* wyjawić; *ctw.* auß Tapet *b.* sprowadzić rozmowę na co; zur Welt *b.* wydać na świat; unter die Haube *b.* wydać za mąż; an den Mann *b.* wydać za mąż; pozbawić się (towaru); auß der Fassung *b.* sprowadzić z toru; an sich bringen nabyć co; zu sich *b.* doprowadzić do przytomności; sich ums Leben *b.* pozbawić się życia.

Brise *f* hyz, wietrzyk.

Britannien *n* Brytania.

brüdelig kruchy; brüdeln, broden kruszyć, drobić; sich *b.* kruszyć się.

Bruden *m* okruszyna, odrobina. broden wrzeć, kipieć.

Brudem *m* gorąca para.

Brofat *m* brokat, złotogłów.

Brokkoli = Spargelsohl.

Brombeere *f* ostrężyna, jeżyna.

Bron-chialkatarrh *m*, -chitis *f* katar oskrzelowy; -chien *pl.* oskrzele.

Bron-ze *f* bronz, spiż; -gearbeiter, -zierer *m* bronzownik; -zen bronzowy; -zieren bronzować.

Brosam *m* (s, en), Brosame *f* ośrodek ohleba; okruszyna.

Brosche *f* brosza.

broschieren broszuować.

Broschüre *f* broszura, zeszyt.

bröseln drobić, kruszyć.

Brot *n* chleb; B.- ohlebowy; ein

B. Buder głowa cukru; -baum *m* chlebowiec; -geber, -herr *m* ohlebodawca; -herrin -dawczyni; -geld *n* chlebowe; -korb *m* kosz na chleb; -krume *f* ośrodek ohleba; -kruste *f* skórka z chleba.

brot-loß bez chleba; bez zarobku; -losigkeit *f* brak chleba; -neid *m* zazdrość zarobku; -sad *m* torba na chleb; -schnitte *f* skibka chleba; -suppe *f* zupa chlebowa; -tafel *f* torba na chleb.

Bruch *m* (ü) złamanie (nogi); ruptura, przepuklina; (eingestum-ter) miserere; ułamek; łom; zarośl bagnista; rozbrat; naruszenie (pokoju)

Bruch-band *n* opaska rupturowa; -eisen *n* okruchy *pl.* żelaza; -ig bagnisty.

brüchig łamny, kruchy.

Bruch-schaden *m* kiła, przepuklina; -schlange *f* padalec; -stück *n*, -teil *m* odłamek, urywek; -weide *f* kruchodrzew; -weise urywkowo.

Brüde *f* most

Brücken mostowy; -aufseher, -meister *m* mostowniczy; -bettung, -decke *f* pomost, pokład mostowy; -feld *n* prześło mostu; -geld *n* mostowe; -joch *n* jarzmo mostowe; -kopf *m* przyczółek; -pfeiler *m* słup mostowy; -wage *f* waga pomostowa; -zoll *m* mostowe; -zollciunchmer *m* mostowy.

Bruder *m* (ü) brat; leiblicher *B.* brat rodzony; *B.* bratni.

Brüder bracki; -chen *n* braciszek; -lich braterski, po -sku; -lichkeit *f* braterstwo.

Bruder-liebe *f* miłość braterska; -mord *m* bratobójstwo; -mörder *m* bratobójca; -schaft *f* braterstwo; bractwo, cech; -schaft machen pobratać się; -schaft trinken mit *3.* pić z kim na znak braterstwa.

Bruders-frau *f* bratowa; -sohn *m* bratanek, synowiec; -tochter *f* bratanka, synowica.

Brühe *f* zupa; sos; -n parzyć, o-, naparzyć.

brühheiß gorący jak war.

Brühl *f* zarosłe bagnisko.

Brüll-affe *m* wyjec; -en ryczeć;

Brüllen *n* ryk.

Brumm-bär *m* burezymucha; -bass *m* gruby bas; -eisen *n* drumla; -en mruczeć; -en *n* mruczenie, pomruk; -end, -ig pomrukliwy; -er *m* burezymucha; -kreisel *m* bak, cyga, wartalka.

Brunelle *f* brunela.

brünnelt ciemny; -e *f* brunetka.

Brunst *f* bekanie, parzenie się, guczenie się; -zeit *f* czas pa-

Brünn *n* Berno. [rzenia się, ruja.

Brunnen *m* studnia; zdroj: -an-stalt *f* zakład wód mineralnych; -arzt *m* lekarz u wód; -ein-fassung *f* zrab studni; -kasten *m* łożo studni; -reisse *f* rzeżucha wodna; -meister *m* studniarz; -schwengel *m* żóraw; -wasser *n* woda studzienna.

Brunst / gorącość, zapal; = Brunst.

brünstig gorliwy; gorący; parzacy się i. t. d.

brunzen szczać.

Brüssel *n* Bruxella (miasto).

Bruist *f* pierś, piersi *pl.*; *B.* piersiowy; -bein *n* kość piersiowa; -bellemmung *f* duszność w piersiach; -bild *n* popiersie; -braten *m* pieczeń mostkowa; -drüse *f* gruczoł piersiowy.

brüsten się wynosić, nadymać się; chełpić, pysznić się.

Bruustell *n* opłucna; -harnisch *m* pancerz napiersny; -höhle *f* jama piersiowa; -kasten *m* klatka piersiowa; -lette *f* naszelnik (u chomąta); -krank chorey na piersi; -krankheit *f* choroba piersiowa; -lak *m* serdak, napiersnik; -schild *m* napiersnik; -schmerz *m* ból w piersiach; -stück *n* kawał od piersi; -tee *m* słówka *pl.* na piersi; -tuch *n* napiersnik.

Bruistung *f* balustrada.

Bruist-warze *f* brodawka piersiowa; -wassersucht *f* puchlina wodna piersiowa; -wehr *f* przedpiersie; -wirbel *m* krąg piersiowy; -wurz *f* dzięgiel.

Brut *f* wylęganie; wyląg, roz-lód; narybek; hołota.

brutal brutalny, srogi; -ität *f* brutalstwo, srogość.

Brüt-ei *n* jaje zaległe; -en wylęgać, siedzieć na jajach; roz-myślać, ślepczeć; -ente *f* kaczka siedząca na jajach; -henne *f* kwoka, nasiadka.

brutto brutto (wraz z opakowa-nem).

Bube *m* (s.) chłopiec; łotr; ni-żnik (w ka-tach); -nistrich *m*, -nistud *n*, Büberei *f* psota, ło-Bübin *f* łotrzyni. [trostwo.

bübijsch łotrowski, łajdaki.

Buch *n* (Bücher) książka, księga; libra; zwei Buch Papier dwie

libry papieru; -**auszug** *m* wy-
ciąg z księgi; -**binder** *m* intro-
ligator; -**binderei** *f* introliga-
tornia, -gatorstwo.

Buchdrucker *m* drukarz; kornik
drukarski (owad); -**ci** *f* drukar-
nia; -**kunst** *f* sztuka drukarska,
drukarnia; -**lehrling** *m* dru-
karczyk; -**presse** *f* prasa dru-
karska; -**schwärze** *f* farba dru-
karska.

Buche *f* buk.

Buchelchel, -**eder** *f* bukiew.

Büchlehen *n* książeczka.

buchen = **verbuchen**; bukowy

Buchen-bukowy; -**holz** *n* drzewo
bukowe, buczyna; -**wald** *m* las
bukowy, buczyna.

Bücher-freund *m* miłośnik książ-
zek, bibliofil; -**narr** *m* bibli o-
man; -**pult** *n* półka na książki;
-**saal** *m* księżnica; -**sammlung**
f księgozbiór; -**schrant** *m* szafa
na książki; -**storpion** *m* mól
książkowy; -**sucht**, -**wut** *f* bi-
bliomania; -**verzeichnis** *n* spis
książek; -**wurm** *m* mól książ-
kowy.

Buch-eiche *f* grab; -**fink**, **Obelfink**
m zięba; -**führung** *f* buchalter-
rya; -**halter** *m* buchalter, pro-
wadzący księgi handlowe; -**hal-
tung** *f* buchalteria (einfache
prosta, doppelte wyższa); -**han-
del** *m* księgarstwo; -**händler** *m*
księgarz; -**handlung** *f* księgar-
nia.

Büchlein *n* książeczka.

Buchebaum *m* bukszpan.

Buchsbau-bukszpanowy.

Buchschuld *f* dług książkowy.

Büchse *f* puszką, pudełko; strzel-
ba, fuzya, rusznica; -**macher**
m puszkarz, rusznikarz; -**nicht**
m osada strzelby; -**nischuß** *m*
strzał z fuzyi; -**nische** *m* strze-
lec.

Buch-stabe *m* (s.) litera, czeionka;
-**stabenrätzel** *n* logogryf; -**sta-
bieren** zgłoszkować; -**stäblich** do-
słowny.

Bucht *f* wybrzeże, zatoka.

Buchung *f* wpisanie do ksiąg.

Buchweizen *m* gryka tatarska;
-**grünke** *f* gryczanka, kasza ta-
tarszana.

Budel *m* garb, wypukłość; grzbiet;
-**ig** garbaty; -**ig werden** garba-
cieć; -**ige(r)** *m* (s.) garbus, gar-
baty; -**ochs** *m* zebu

büden sich schylić, u-, zgiąć się.

Büdling *m* ukłón; śledź wędzo-

Budapest *n* Budapeszt. [ny.

Bude *f* buda, budka.

Budget *n* (š, š) budżet, prelimi-
narz dochodów i wydatków.

Budweis *n* Budziejowice pl. (mia-
sto).

Büffel, -**ochs** *m* bawół; -**kuh** *f* ba-
wolica; -**n** ciężko pracować;
uczyć się (mechanicznie).

Büffler *m* uczeń kowal.

Buffet *n* (š, š) **Büfett** (š, e) bu-
fet, kredens.

Bug *m* przegub, za-, zgięcie.

Bügel *m* kabłąk; strzemię; -**brett**
n deska do prasowania; -**eisen**
n żelazko; -**n** prasować; -**rie-
men** *m* rzemień do strzemiion.

Bügler *m* prasownik; -**in-icze**.

bug-fieren holować, ciągnąć okręt
lincami; -**fierer** *m* holownik.

Bugfriet *n* maszt ukośny na
przodzie okrętu.

Buhl birne *f* wazeteczka; -**e** *m*
(s.) gach, kochanek; -**e** *f* ko-
chanka; -**en** zalecać się; **um**
etw. b. ubiegać się o co; **mit**
3. b. romansować z kim; -**erei**
f gachostwo, zaloty pl.; -**erin**
f zalotnica; -**erisch** zalotny.

Bühne *f* scena; teatr; wzniesie-
nie; -**nmäßig** sceniczny.

Büfett *n* bukiet.

Bukowina *n* Bukowina.

Bulgarien *n* Bułgaria.

Bulldogge *f* bul dog.

Bulle *f* bulla (papieska).

Bullen-beißer *m* brytan; -**stall** *n*
byczek, cielak.

Bulletin *n* (š, š) buletyn.

Bummel *m* waleśanie się; -*n* włóczyć się, lampartować; -*zug m* pociąg mieszany.

Bummel *m* włóczęga, lampart.

Bund *m* (ü) związek, przymierze, liga, koalicja; Bund *n* wiązka (siana); pęk (kluczków); snop.

Bündel *n* wiązka; tłumoczek, pęczek, snopek.

Bundes-genosse *m* sprzymierzeniec; -genossenschaft *f* przymierze, sojusz; -lade *f* skrzynia przymierza; -staat *m* państwo związkowe.

bündig związty, węzłowaty; obowiązujący; -feit *f* więźność, węzłowatość. [usz.

Bündnis *n* (ſſe) przymierze, sobunt pstry, różnokolorowy; mieszany (towarzy-two); b. machen pstrzyć; er macht es gar zu b. za nadto sobie pozwala.

bunt-farbig różnego koloru; -geflecht pstro-plamisty; -gestreift moregowaty; -schedig pstrokaty; daß -schedige pstrokaczna; -specht *m* dzięcioł pstry.

Bürde *f* brzemię, ciężar.

Bureau *n* biuro; -krat *m* (s.) biurokrata; -kratie *f* biurokracja; -kratisch biurokratyczny.

Burg *f* gród, zamek.

Bürge *m* (s) ręczyciel.

bürgen ręczyć, gwarantować.

Bürger *m* obywatel; -in -ka.

Bürger- obywatelski, miejski; -frau *f* obywatelka, żona obywatela; -garde, -miliz *f* gwardya obywatelska; -gerechtsame *pl.* przywileje mieszczańskie; -krieg *m* wojna domowa; -lich obywatelski, miejski, cywilny; -mädchen *n* dziewczyna miejska; -meister *m* burmistrz; -meisterin -owa; -meisteramt *n* urząd burmistrza, magistrat; -meister burmistrzowa.

Bürger-recht *n* prawo obywatelskie; prawo miejskie; -schaft *f*

obywatelstwo miasta; -schule *f* szkoła wydziałowa; -srau *f* mieszcanka; -sinn *m* duch obywatelski; -stand *m* stan mieszczański; -wache *f* straż obywatelska, gwardya miejska.

Burg-graf *m* burgrabia; -gräfin *f* burgrabini; -graft *f* burgrabstwo; -hauptmann *m* kasztelan; -herr *m* pan zamku; -richter *m* starosta grodowy.

Bürg-schaft *f*, -leistung *f* rękojmia, gwarancja; B. leisten ręczyć, gwarantować.

Burgunderwein *m* wino burgundskie.

Burg-verließ, -verließ *n* więsienie zamkowe; -vogt *m* murgrabia; -vogtei *f* murgrabstwo; -wache *f* straż zamkowa; -warte *f* strażnica.

burlesk ucieszny, krotochwilny; -e *f* krotochwila, farsa.

Bursch(e) *m* (s) chłopak; pacholek, wyrostek; -enschaft *f* związek studencki.

Bürschlein *n* chłopczyk.

Bürste *f* szczotka; -n czyścić szczotką; -nabzug *m* odbitka szczotkowa; -nbinder *m* szczotkarz.

Bürzel *m* ogonek, kuper.

Bürzel-baum, Bürzelbaum *m* koziołek; -bäume machen, schlagen koziołki przewracać; -n (ſ.) upaść; przewrócić koziołka.

Busch *m* (ü) krzak. krzew, kierz; kita (na kapeluszu); czub.

Büschel *n* kiść, kosmyk; pęczek; czubek; -förmig czubaty; kosmykowaty; krzewiasty.

Busch-gras *n* sit włosisty; -holz *n* krzaki, krzewy *pl.*; -ig pełen krzaków; rzęsisty; -Klepper *m* drapieżnik, rozbójnik; -weide *f* łoża; -werf *n* zarośle, krzewy *pl.*

Buſen *m* pierś, zanadrze, pazucha, gors; zatoka; -freund *m* ; rzyjaciel od serca, powiernik;

-nadel *f* szpilka do krawatki;
 -ſtreifen *m* góra u koszuli, żabot.
 Buſſard *m* myszolów.
 Buße *f* pokuta; B. tun pokutować.
 büßen pokutować, cierpieć.
 buß-fertig gotów do pokuty; prze-
 jęty skruchą; -geld *n* grzywna;
 -lieb *n* pieśń pokutna.
 Buſſole *f* busola, kompas.
 Bußtag *m* dzień pokutny.
 Büßung *f* pokutowanie.
 Büſte *f* popiersie.
 Buſſe *f* buda, sklepik.

Butte, Bütte *f* kadź, putnia.
 Büttel *m* miejski sługa.
 Butter *f* masło; von B. maślany;
 -brot *n* chleb z maśl-m; -büchſe
f maślniczka, jaszczyk; -ſaß *n*
 maślnica; -händler *m* handlarz
 maślem; -händlerin *m* maślarz;
 -händlerin *m* larka; -milch *f* ma-
 buttern masło robić. [ślanka.
 Butter-ſchnitt *m* skibka chleba z
 maślem; -teig *m* ciasto zaro-
 bione maślem.
 Büttner = Büttcher.

C.

Wyrazy, których niema pod tą literą, znajdują się pod literami „R, S lub Sz”.

Cadre *m* (š, š) kadr.
 Café *n* (š, š) kawiarnia.
 Cafetier *m* (š, š) kawiarz.
 calviniſch kalwiński; -niſt *m* (s.)
 kalwin.
 Canaille *f* kanalia, łajdak.
 Caprice *f* kaprys, upór.
 Celliſt *m* (s.) wiolonczelista.
 Cello *n* wiolonczela.
 Cercasien *pl.* różne zboża.
 cernieren opasać (miasto).
 Chamaleon *n* (š, š) chameleon.
 Champagner *m* szampan.
 Champignon *m* (š, š) pieczarka.
 Chance *f* widok, nadzieja.
 Chanſonette *f* śpiewaczka.
 Chaos *n* chaos, zamęt; chaotiſch
 chaotyczny, bez ładu.
 Charakter *m* charakter; cecha;
 stan, ranga; -iſt mocnego cha-
 rakteru; -iſieren charakteryzo-
 wać, znamionować; -iſtiſ *f* cha-
 rakteryſtyka; -iſtiſch -ryſty-
 czny; -loſigſeit *f* brak charak-
 teryſtyki.
 Charge *f* ranga, godność. [teru.
 charmant rzetelny, honorny.
 Charpie, Scharpie *f* szarpia.
 Chauſſee *f* droga, goſciniec.

Chej *m* (š, š) ſzeſ, naczelnik.
 Chemie *f* chemia.
 Chemi-ſalien *pl.* przetwory che-
 miczne; -ſer *m* chemik; -ſch
 chemiczny.
 Chemiſette *f* półkoſzulek.
 Cherub *m* (š, -im) cherub.
 Chevalier *m* (š, š) rycerz.
 Cheviot *m* materya wełniana.
 Chiſſon *m* płótno z ławelny.
 Chiſſonnier *m* (š, š) ſzafa.
 Chiffre *f* piſmo tajemne, znak.
 China *n* Chiny *pl.*
 Chinارينde *f* chinina.
 Chine-ſe *m* (s.) Chińczyk; -ſiſch
 chiński, po chińsku.
 Chiromantie *f* wrożenie z dłoni.
 Chirurg *m* (s.) chirurg; -ic *f* chi-
 rurgia; -iſch -giczny.
 Cholera *f* cholera.
 Cholericer *m* choleryk.
 Cholericus *f* choleryna.
 choleriſch choleryczny.
 Chor *m* (š) chór (ſpiewacy); *n*
 chór (miejſce dla ſpiewaków).
 Choral *m* (š) chorał.
 Chor-geſang *m* ſpiewanie chórem;
 -heind *n* komża; -herr *m* ka-

nonik; -iſt *m* (s.) chórzysta;
-knaube *m* ministrant; -mantel
m kapa; -roß *m* alba kapłań-
ska; -stuhl *m* stala; -stunden *pl.*
godziny kanoniczne.

Chriſtam, Chriſma *n* chrzyżmo.
Chriſt *m* (s.) chrześcijanin; -in
-janka; -abend *m* wilia Bożego
narodzenia; -baum *m* choinka,
Boże drzewko; -beſcherung *f*,
-geſchenk *n* gwiazdka, kołoda;
-cuhcit *f*, -entum *n* chrześcijan-
stwo; -feſt *n* święto Bożego na-
rodzenia; -kind *n* dzieciątko
Jezus; -lich chrześcijański, po-
jański; -nacht noc Bożego na-
rodzenia; -tag *m* dzień Bożego
narodzenia.

Chriſtoph *m* Krysztof.

Chri-ſtus *m* (-ſti, -ſto, -ſtum) Chry-
ſtus.

Chro-niſ *f* kronika; -niſch chro-
niczny; -niſt *m* (s.) kronikarz;
-nolog *n* (s.) chronolog; -nolo-

gie *f* chronologia; -nologich
chronologiczny.

Cicerone *m* (oni) przewodnik.
circa, zirkla około.

Clique *f* klika, banda.

Clown *m* (ś, ś) arlekin.

Cochenille *f* koszenila, czerwies
(owad).

Coeur *n* (ś, ś) serce (w kartach).

Complice *m* spółwinowajca.

Comptoir *n* (ś, ś i e) biuro, kan-
tor; -iſt *m* (s.) kantorzysta.

Comte *m* hrabia.

Comteſſe *f* hrabina.

Coupé *n* (ś, ś) oddział wozu.

Cour, C. machen zalecać się.

Coura-ge *f* odwaga; -gierc od-
ważny, śmiały.

Couſin *m* (ś, ś) kuzyn.

Couſine *f* kuzynka.

Couvert *n* (ś, ś) koperta.

Cymbal *m* cymbał.

Czantorie *f* Czantoryja (góra).

Czernowiſ Czerniowce (miasto).

D.

da tu; tam; gdy, kiedy; da und
dort tu i ówdzie.

dabei przytem; obok; dicht da-
bei tuż, obok.

Dach *n* (Dächer) dach, strzecha;
-decker *m* dacharz, pokrywacz;
-firſt *m* szczyt dachu; -fürmig
daszkowaty; -kammer *f* komo-
ra na poddaszu; -pappe smoło-
wiec; -schauke *f* siopek.

Dachſ *m* jaźwiec, borsuk; -bau
m jama borsuka; -hund, Dach-
jel *m* jamnik.

Dachparren *m* krokiew; -ſtein,
-ziegel *m* dachówka, -stuhl *m*
więźba, stolec dachowy.

Dachtel *f* polczek.

Dachtraufe *f* okap.

dadurch przez to; tedy; tem.

dafür za to; na to; za tem; -halten

sądzić, mniemać; -halten *n* zda-
nie, mniemanie, widzimiſię.

dagegen przeciw temu; z przeci-
wnej strony; zaś, ale.

dahim w domu.

daher stad; dotąd, przeto, więc;
daherab tedy (z góry); daher-
auf tedy (pod górę); daherauß,
daherein tedy; dahier tu, w tem
miejscu.

dahin dotąd, do tego, tam, tak
daleko; d. ſein minąć, umrzeć;
-ab tedy na dół; -auß tedy;
-bringen do tego przywieść;
-ein tedy; -gabe *f* oddanie się;
-gegen przeciwnie, z przeciwniej
strony; gdyż; i owszem.

dahinten w tyle, za sobą.

dahinter za tem, poza tem; kom-

men (f.) wybadać co; =steden ukrytem być.

bahinüber, bahinunter tedy.

bahlen bzdurzyć, figlować.

Daktyluś *m* (len) daktyl.

Dalmatien *n* Dalmacya,

damalig ówczesny.

damals wtedy; wonczas.

Damaszkuś *n* Damaszek.

Damaś *m* adamaszek; *D.*, damasten adamaszkowy.

Damaszener *m* mieszkaniec Damaszku; =stahl *m* stal damasceńska; damaszieren damaszковать, dziwelować.

Dambrett *n* warcabnica.

Dame *f* dama.

Dam-hirsch *m* daniel; =stalb *m* daniel; =kuh *f* danielica.

dämisch głupi, śmieszny.

damit tem, z tem; aby, żeby.

Damm *m* (ä) grobla; tama; =aufseher *m* grobelny; =bruch *m* przerwanie grobli; dämmen usypać groblę; tamować.

dämme-rig ciemny, posępny; =rn świtać; zmierzchać się; =rung *f* świt (rano); zmierzch (wieczorem).

Dämon *m* (š, en) zły duch, dyabł; isch dyabelski.

Dampf *m* (ä) para, wapor; einen *D.* haben mieć w głowie; *D.* parowy; =apparat *m* przyrząd parowy; =bad *n* łaźnia, kąpiel parowa; =boot *n* parowiec; =en parować; k rzyć; kurzyć się; (f.) jechać.

dämpfen przygasić; przytłumić (ktoś); dusić (mięso).

Dampf-er *m* parowiec; =kessel *m* kocioł parowy; =solben *m* łok parowy; =leitung *f* doprowadzanie pary; =maschine *f* maszyna parowa; =pfeife *f* świstawka; =schiff *n* parowiec; =schiffahrt *f* żegluga parowa; =swagen *m* parowóz.

Dampfiel *n* warcaby *pl*.

Dampfein *m* warcab.

banach = darnach.

Dand *m* (š, s i dies) elegancik.

daneben obok, przy tem; nadto.

Däne *m* (s.) Duńczyk; =marf *n* Dania; dänisch duński.

danieden tu na tym świecie.

danieder na dole, nadół; =liegen (f.) upadać; franf =liegen (f.) chorować.

Dank *m* dzięki, podzięk, dzięki, podziękowanie; den *D.* abstaten złożyć dzięki; *D.* =dankczynny; =bar wdzięczny; =barkeit -ność; sich =bar beweisen wywdzięczyć się; =bezeigung *f* okaz, objaw wdzięczności; =en (po)dziękować; =enwert godny podziękowania; =erfüllt przejęty wdzięcznością; =fest *n* święto dziękczynienia; =gebet *n* modła dziękczynna; =gefühl *n* uozucie wdzięczności; =gottesdienst *m* nabożeństwo dziękczynne; =sagen podziękować; =sagung *f* dziękczynienie, podzięk; =sagungsschreiben *n* list dziękczynny.

dann potem, wtedy; *d. und wann* niekiedy, od czasu do czasu; von dannen skąd; precz.

Danzig *n* Gdańsk (miasto).

daran na tem, przy tem; w tem, o tem; po tem; *d. friegen* złapać 4.; sich *d.* machen chwycić się czego, zabierać się do czego; daransetzen ofiarować.

darauß na to, na tem, po tem; do tego; *d. losgehen* (f.) dążyć do tego; *d. gehen* (f.) zginać, umrzeć; =gabe *f* zadatek.

darauß z tego, stąd.

darben cierpieć niedostatek.

dar bieten ofiarować, podawać; sich *d.* nadarzyć się; =bringen przynosić, ofiarować.

darin w tem, w to, weń, w nią, w nie, wewnątrz.

darin, darinnen w tem, wewnątrz, w środku.

bar-legen wykazać, wyłożyć, przedstawić; **-lehen** n pożyczka; **-leihen** pożyczyć, kredytować; **-leiher** m pożyczający, wierzyciel.

Darm m (ä) trzewo, jelito, kiszka; **-bruch** m kiła, przepuklina; **-fell** n otrzewna; **-fanal** m przewód kiszkowy; **-saite** f struna trzewna; **-verschlingung** f splątanie trzewa.

darnach do tego, po tem, za tem; po temu; według tego; po to; **-achtung** f zastosowanie się.

darnieder = **danieder**.

Darr-boden m suszarnia; **-e** suszarnia; schnięcie.

darreichen podawać.

darren suszyć.

darstel-len wy-, przedstawić, skreślić, opisać; **alles genau** d. wy-szczególnić; **-send** przedstawiający, wykreślny (geometria); **-lung** f przedstawienie, wizerunek, obraz.

dartun wykazać, udowodnić.

darüber nad to, nad tem; o tem; **noch** d. z okładem; **es geht alles darunter** und d. wszystko w nieładzie; **d. hinweggehen** (f.) pominąć co.

darum o to, około tego; dlatego.

darunter między tem, pod tem, pod to; przez to.

daß to; które.

daſein być, być obecnym, istnieć;

daß D. byt, obecność; istnienie.

daſelbst tutaj, tamże.

daſig tamtejszy; głupi.

daß-jenige to; **-selbe** to samo.

daß że, iż; aby, żeby; **daß doch!** oby, bodaj!

Daſſelſtiege f giez bydlęcy.

datieren datować; odnosić się, pochodzić.

Dativ m trzeci przypadek.

Dattel f daktyl; **-palme** f palma daktylowa.

Datum n (Data i Daten) data

Daube f kłepka, daga.

däuchten = **dünſen**.

Dauer f trwałość; **przeciąg** czasu; **-haft** trwały; **-haftigkeit** f trwałość; **-haft machen** utrwalić; **-n** trwać; **ubolewać**, **żałować**; **es dauert mich** żal mi.

Daumen m wielki palec (ręki), kciuk; **-ſchrauben** pl. kluby.

Däumling m paluch (u rękawicy); karzelek.

Daunen pl. puch.

Dauphin m (s, s) delfin.

Dauſ m tuz (w kartach).

davon o tem, od tego; stąd, z tego; **-eilen** (f.) ująć, uchodzić; **-fahren** (f.) odjechać; **-fliegen** (f.) u-, odlecieć; **-jagen** ode-gnać, wypędzić; (f.) odjechać, uciec; **-kommen** (f.) wyjść, wy-mknąć się, wybrnąć.

davon-laſſen zaniechać; **-laufen** (f.) uciec; **ſich -machen** wy-mknąć, wynieść się; **-ſchleichen** (f.) wymknąć się, wykraść się; **-ſprengen** (f.) odjechać, uciec; **-tragen** unieść; nabawić się (choroby); odnieść (zwycięstwo); **-ziehen** (f.) odejść, odchodzić, oddalić się.

davor przed tem, przed to; od tego; **dawider** przeciw temu.

dazu ku temu, do tego; **-mal** wtedy, wówczas; **-nehmen** przy-brać.

dazwiſchen między tem, między to; **-kommen** (f.) nadejść; **-kunſt** f nadejście; wdanie się.

Debatte f debata, rozprawa, sprzeczka; **-ieren** debatować, rozprawiać, spierać się.

Debit m debic, sprzedaż; **den D.** entziehen odebrać prawo sprzedaży; **-ieren** sprzedawać; **-or** m (en) dłużnik.

Debüt n (s, s) pierwszy występ (na scenie); **-ieren** występować po raz pierwszy.

Deſſant m (s.) dziekan.

Deſſan(t)ei f dziekania.

Ded n pokład (okrętu).

Deckbett *n* pierzyna.
Deckblatt *n* wieczniki liść.
Decke *f* koldra; przykrycie; po-
 wała, sufit; **zottige D.** koc.
Deckel *m* wieko, przykrywka;
 okładka (książki).
decken przy-, po-, nakryć; zasło-
 nie, zastawić; **jich decken** zasło-
 nie się; zabezpieczyć się; przy-
decken *m* pokrywacz. [stawać.
Deckmantel *m* płaszczyk, po-
 krywka, pozor; **-ung** *f* pokrycie,
 zasłona; zabezpieczenie.
decouragiert zniechęcony.
Decli-nation *f* dedykacja; **-zieren**
 przypisać (dzieło).
deciert uszkodzony, niedokładny;
Defekt *m* wada, brak.
deiciensib odporny, obronny; **-sive**
f stanowisko obrony.
Deficit, **-zit** *n* niedobór.
defilieren (b.) (s.) defilować.
definieren określić, objaśnić.
definitiv stanowczy, stały.
Deiran-dant *m* (s.) defraudant;
dation *f* -dacja; **-dieren** -do-
 wać, sprzeniewierzyć.
Deien *m* szpada, palasz; **-band** *n*
 temblak; **-flächje** *f* płaz szpady;
-gejäh *n* rękojeść szpady; **-gehent**
n bandolet; **-Hinge** *f* głownia
 szpady; **-knopf** *m* gałka u szpa-
 dy; **-koppel** *f* pas u szpady, ban-
 dolet; **-riemen** *m* temblak.
Degene-ration *f* degeneracja;
rieren wyradzać się.
Degra-dation *f* degradacja; **-die-**
ren (z)degradować, poniżyć.
dehn-bar rozciągliwy; **-barfeit** *f*
 -wość; **-en** wy-, rozciągać;
 przedłużać (samogłoskę).
Deich = Damm.
Deichsel *f* dyszel; **-arme** *pl.* szni-
 ce; **-lette** *f*, **-riemen** *m* naszel-
 nik.
dein, **-e**, **dein** twój, twoja, twoje;
-erichts *z* twojej strony; **-es-**
gleichen równy tobie; **-erhalten**,
-erwegen, **-erweisen** dla ciebie;
-ige twój.

deka dziesięć.
Dekeber *n* dziesięciościan.
Dekan *m* dziekan; **-at** *n* dzieka-
 nia, dziekanstwo.
Dekla-mation *f* deklamacja;
-mator *m* (cn) deklamator;
-matorisch deklamatorski; **-mie-**
ren deklamować.
Dekla-ration *f* deklaracja; **-riren**
 oświadczyć, zeznać.
Dekli-nation *f* deklinacja; **-nier-**
bar dający się odmieniać (wy-
 raz); **-nieren** odmieniać; zba-
 czać (o igle magnesowej).
Deko-rateur *m* (s, c) dekorator;
-ration *f* dekoracja; **-riren**
 dekorować, przyozdobić; od-
 znaczyć.
Defret *n* dekret, wyrok; **-ieren**
 postanowić, wydać wyrok.
Dele-gat *m* (s.) delegat, wysta-
 niec; **-gation** *f* delegacja;
-gieren delegować, wysłać;
-gierte(r) *m* (s.) delegat.
delikat delikatny, cienki; wy-
 borny; **-esse** *f* delikatność; przy-
 smaczek; **-essenhandlung** *f* han-
 del delikatesów.
Delikt *n* przewinienie.
Delinquent *m* (s.) winowajca, prze-
 stępca; **-in** *f* -stępczyni.
Delirium *n* delirium; **D. tremens**
 obłąd opilecy.
delogie-ren wydalić z pomie-
 szkania; **-rung** *f* przymusowe
 wydalenie z pomieszkania.
Delphin *m* delfin.
Demarcation *f* demarkacja, od-
 graniczenie.
Demen-ti *n* (s, s) sprostowanie;
-tieren sprostować, zaprzeczać.
dementspredhend, **demgemäß** wsku-
 tek tego; stosownie do tego.
Demission *f* dymisja; **-ieren** po-
 dać się do dymisji, ustąpić.
dem-nach zatem, więc, wskutek
 tego; **-nächst** wkrótce.
Demokrat *m* (s.) demokrata; **-ie**
f demokracja; **-isch** *-kratyczny*,
 gminowłady.

demolieren zburzyć, rozwalić.

Demon-stration *f* demonstracya;
-strieren okazywać, dowodzić.

Demoralisation *f* demoralizacya;
-lisieren demoralizować, psuć
dobre obyczaje.

demungeachtet mimo to, atoli.

Demut *f* pokora.

demütig pokorny; -en upokorzyć.

demzufolge wskutek tego.

dengeln klepać (kose).

Deut-art *f* sposób myślenia; -bar
przypuszczalny; -barkeit -ność;
-blatt *n* karta pamiątkowa;
-buch *n* pamiętnik.

denken, dachte, gedacht myśleć,
zamierzać; an etw. pamiętać.

Denker *m* myśliciel.

denksauß mało myślący; -freiheit
f wolność myśli; -traut *f* wła-
dza myślenia; -mal *n* (=male i.
-maler) pomnik; pamiątka;
-münze *f* medal.

denk-richtig logiczny; -richtigkeit
-ność; -säule *f* kolumna pa-
miątkowa; -schrift *f* pamiętnik;
-spruch *m* przypowieść.

Denk-ungsart, -weise *f* sposób
myślenia; umysł; vermögen *n*
władza myślenia; -würdig pa-
miętny; ewig *d.* wiekopomny;
-würdig machen upamiętnić;
-würdigkeit *f* osobliwość, rzecz
godna pamięci; -würdigkeiten
pl. pamiętniki; -zeichen *n* znak,
pamiątka; -zettel *m* pamiętno;
nauczka.

denk bo, bowiem. 'albowiem;
anizeli, niż; dennoch atoli, je-
dnakże, przecież, wszakże.

Denun-ziant *m* (s.) denuncyant,
donosiciel; -ziantin -ka; -zia-
tion *f* uwiadomienie potajemne;
-zieren denuncyować.

Departement *n* departament, od-
dział, wydział.

Depe-iche *f* depesza; -schicken
przesłać telegram.

deponieren składać, oddać w prze-
chowanie; zeznać.

Deposit *n* depozyt; -enamt *n* urząd
depozytowy.

Deputat *n* deputat.

Deputation *f* deputacya.

Deputier-te(r) *m* (s.) deputowany,
poseł; -tenhammer *f* izba depu-
der ten; k.óry. [towanych.

derart tak, tak dalece.

derartig taki, podobny.

derb tegi, ostry; rubaszny, szor-
stki; -heit *f* tęgość i t. d.

dereinst kiedyś, z czasem.

deren tych; których; -thalben,
-twege, -twillen dla tych; dla
których.

der-gehalt tak, w ten sposób;
-gleichen taki; tym sposobem,
tym podobne; -jenige ten; -lei
taki, tego rodzaju; -malen te-
raz; tymczasowo; -malig tym-
czasowy; terazniejszy; -maßen
tak, dalece.

Dero Ich, Jej, Jego.

derselbe ten sam, tenże.

derweil, -en tymczasem.

Derwisch *m* derwisz.

derzeit teraz; -ig tymczasowy.

Deser-teur *m* zbieg; -tieren (s)
uciec ze służby wojskowej;
-tion zbiegostwo.

desfalls w tym, w takim razie;
desgleichen tudzież, temu po-
dobny; deshalb dlatego.

Desin-fection, Des... *f* dezyn-
fekcyja; -fectionsmittel *n* środek
dezynfekcyjny; -fizieren prze-
wietrzać, niszczyć zarodki szko-
dliwe.

Desorganisation *f* dezorganiza-
cyja, rozstrój, rozprężenie.

desperat desperacki, rozpaczliwy;
-ion *f* desperacyja, rozpacz.

Despot *m* (s.) despota, tyran;
-isch despotyczny; -ie *f*, -ismus
m despotyzm.

dessenungeachtet pomimo tego.

Deßin *n* deseń, wzór.

Destil-lation *f* destylacyja; -lieren
destylować, przepłdzać; -lier-
tolben *m* alembik

besto tam.

deswegen dlatego.

Detail *n* (s, s) szczegół; -hand-
bel *m* handel częstkowy; -sieren
wyszczególnić.

Detonation *f* detonacya, huk.

detto tak, to same.

denken = dünken.

Deu-telei *f* nietrafne tłumaczenie,
mędrkowanie; -tehn tłumaczyć
subtelnie, mędrkować; -ten
wskazywać, objaśniać; wykła-
dać (sny); znaczyć, wróżyć;
-tlich wyraźny, jasny, wyrozu-
miały; -tlichkeit *f* wyrazistość.

deutsch niemiecki; po -cku; -e *m*,
f (s.) Niemiec, Niemka; -land
n Niemcy; -tum *n* niemieckość.

Deutung *f* tłumaczenie, znaczenie;
wskazówka.

Devise *f* dewiza, godło.

Dezember *m* grudzień; Dezember-
grudniowy.

Dezennium *n* dziesięciolecie.

Dezimal- dziesiętny; -bruch *m*
ułamek dziesiętny; -maß *n* mi-
ra dziesiętna; -rechnung *f* ra-
chunek dziesiętny; -system *n*
układ dziesiętny; -wage *f* wa-
ga dziesiętna.

dezimieren dziesiątkować.

diabolisch dyabelski.

Diadem *n* dyadem.

Diagnose *f* dyagnoza, rozpo-
znanie choroby.

Diagonale *f* przekątnia.

Diafon *m* dyakon.

Diafonisse *f* dyakonka.

Dialekt *m* dyalekt, narzecze; -il
f dyalektyka; -ifer *m* dyalek-
tyk; -isch -lektyczny.

Dialog *m* dyalog, rozmowa.

Diamant *m* (s.) dyament.

Diamant-, diamanten dyamen-
Diarrhoe *f* biegunka. [towy.

Diät *f* dyeta; -en *pl.* dyety, stra-
wne; -etis *f* dyetetyka; hy-
giena; -etisch dyetetyczny.

dicht gęsty; ściśły, szczelny; rzę-
sisty; tuż, blisko.

Dichte *f* gęstość, szczelność.

dich-ten zgęszczać; wiersze ukła-
dać; zmyślać; -ter *m* poeta,
wieszcz; -terin *f* poetka, wiesz-
ka; -terisch poetyczny.

Dicht-igkeit, -heit *f* gęstość, szczel-
ność.

Dicht-kunst *f* poetyka; -ung *f* po-
ezya; zmyślenie.

dieb gruby (kij); gęsty (płyn);
otyły; dieb werden grubieć; pę-
ścić; tyć; -bafig pucłowaty;
-bauch, -wanst *m* brzuchacz;
-bauchig brzuchaty; -darm
kiszka gruba; -e *f* grubość; gę-
stość.

dieb-flüßig gęsty; -häuter *pl.* gru-
boskorne; -icht *n* zarośle, gę-
stwina; -kopf, -schäbel *m* gło-
wacz; człowiek uparty; -leibig
cielisty, otyły; -leibigkeit *f* oty-
łość; -lippig wargaty; -stämmig
grubopienny; -tuerei *f* chępli-
wość; -tum chęć się.

Didak-tik *f* dydaktyka, umiejęt-
ność nauczania; -tisch dydak-
tyczny.

die ta; która.

Dieb *m* złodziej; -in -ka; -erei *f*
złodziejstwo; -isch złodziejski;
-sgesinde *n* zgraja złodziejska;
-stahl *m* (s) kradzież.

diejenige ta.

Diele *f* dyl, tarcica; -n dylować,
dać podłogę.

dieneu służyć, być w służbie.

Diener *m* sługa, służący; -in słu-
żąca, służebnica; -schaft *f* słu-
dzy *pl.* czeładź.

dienstlich przydatny, pożyteczny;
-leit -ność.

Dienst *m* służba, po-, usługa.

Dienstag *m* wtorek.

Dienst-alter *n* czas służby; -alter-
zulage *f* dodatek służbowy; -bar
służebny, poddany; holdowni-
czy; -barkeit *f* służebność, pod-
daństwo; holdownictwo; -be-
stiffen skory do usług; -bestiffen-
heit *f* usługowość; -bereit goto-

wy do usług; -bote m służący;
-boten *pl.* czeladź.

Dienst-eifer m gorliwość w służbie;
-eifrig gorliwy w służbie;
-eigen poddany, niewolniczy;
-entlassung *f* odprawa ze służby;
-fähig zdalny do służby;
-fertig usługowy; -fertigkeit -ność;
-geber m służbodawca; -habend służbę odbywający; -leistung *f* posługa, usługiwanie; -los bez służby; -mädchen *n* służąca;
-magd *f* służąca, dziewczka;
-mann m posługacz; -ordnung *f* ustawa służbowa; -pflichtig obowiązany do służby; -reglement *n* regulamin służbowy.

Dienst-sache *f* sprawa służbowa;
-tauglich = dienstfähig; -tuend = diensthabend; -verhältnis *n* stosunek służbowy; -vertrag *m* umowa służbowa; -willig oho-czy; -zwang *m* przymus do peł-nienia służby.

bieś to; -bezüglich odnośny, względny.

biejelbe ta sama, także.

bießer, diese, dießeß ten, ta. to.

bieß-fallß w takim razie; -jährig tegoroczny; -mal tym razem;
-seitig z tej strony; -seitß 2. po tej stronie.

Dietrich m wytrych.

Differenzialrechnung *f* rachunek różniczkowy; -renz *f* różnica;
-renzieren różniczkować; -rieren różnić się.

Diktat, Diktando *n* dyktat.

Diktator *m* (en) dyktator.

Diktatur *f* dyktatura.

diktieren dyktować, powiadać.

Dill m koper, kopr.

Dille *f* rurka.

Diluvium *n* napływ potopowy.

Dimension *f* wy-, rozmiar.

Diner *n* (ß, ß) obiad.

Ding *n* rzecz; przedmiot.

dingen, bang, gebungen i dingte, gebingt najać.

dingfeß; d. machen złapać.

dinieren obiadować.

Dinkel *m* orkisz.

Diö-zeße, -cese *f* dycezya.

Diphthe-rie, -ritiß *f* dyfterya.

Diphthong *m* dwugłoska.

Diplom *n* dyplom; -at *m* (s.) dyploma; -atie *f* dyplomacya; -atistich dyplomatyczny.

direkt prosty; stały (podatek); -ion *f* dyrekcyja -or *m* (ß, en) dyrektor; -orin -ka; -orium *n* dyrektoryum, zarząd.

Diri-gent *m* (s.) dyrygujący; -gie-ren dyrygować, kierować.

Dirne *f* dziewczyna (podła).

Dis-harmo-nie *f* dysharmonia, niezgoda, rozstrój.

Dis-kant *m* dyskant.

Dis-kon-t, -to *m* (ß, ß) dyskonto; -tieren dyskontować.

dis-kret dyskretny, milczący.

Dis-kurs *m* dyskurs, rozmowa.

Dis-kussion *f* dyskusya.

dis-kutieren dyskutować, roztrząsać; spierać się.

Dis-lokation dylokacya.

Dis-pen-ß *m* -sation *f* dyspensaa; -sieren uwolnić od czego.

dis-po-nibel będący do dyspozycji; -nieren rozporządzać; -niert usposobiony; skłonny; -sition *f* dyspozycya, usposobienie; skłonność.

Dis-put, Disput *m* dysputa, spór; -ieren dysputować.

Differtation rozprawa.

Dis-so-nanz dyssonans; -nieren dźwięczeć niezgodnie.

Dis-tanz *f* odległość.

Dijtel *f* oset; -artig ostowaty; -falter *m* rusalka osetek; -fiut *m* szczygieł.

dis-tinguiert znakomity.

Dis-trikt *m* obwód, okrąg.

Dis-triktß obwodowy, okręgowy.

Dis-ziplin, Dis. *f* dyscyplina, kar-nosć; -aruntersuchung *f* śledz-two dyscyplinarne.

Diur-nist *m* (s.) pisarz; -num *n* płaca dzienna.

Diwan, **Diwan** *m* dywan.
Divergenz *f* różnica w opinii.
Divi-dend *m* liczba dzielna; **-dende** *f* dywidenda; **-bieren** dzielić; **-sion** dywizya; dzielenie; **-sionär** *m* dowódca dywizyi; **-sor** *m* (3, en) dzielnik.
Döbel *m* kołek; czop; kielb.
doch jednak, przecież, wszakże.
Docht *m* knot.
Dock *n* zamknięta część portu.
Docke *f* lalka
Dodaeber *n* dwunastościan.
Doge *m* (s.) doża.
Dogge *f* dog, brytan.
Dogma *n* (3, men) dogmat; **-tif** *f* dogmatyka; **-tifer** *m* dogmatyk; **-tisch** dogmatyczny.
Dohle *f* kawka.
Dohne *f* siłło (na ptaki).
Doktor *m* (3, en) doktor; lekarz; **-in** *f* doktorka; **-at** *n* doktorat; **-isieren** doktoryzować; **-promotion** *f* doktoryzacja; **-würde** *f* stopień, godność doktora.
Doktrin *f* doktryna, nauka; **-är** *m* doktryner.
Dokument *n* dokument, pismo.
Dolch *m* sztylet.
Dolde *f* baldaszek; **Dolden**, **-nför-mig** baldaszkowaty.
Dolmetsch *m* tłumacz; **-en** tłumaczyć; **-ung** -maczenie.
Dom *m*, **-kirche** *f* kościół katedralny, katedra, tum.
Domäne *f* dobro państwowe.
Domherr *m* kanonik.
Dominikaner *m* dominikanin.
Domizil *n* siedziba.
Domkapitel *n* kapituła; **-pfaffe** *m* popie (rodzaj gila); **-propst** *m* proboszcz katedralny; **-stift** *n* kapituła.
Dunaj *f* Dunaj
Donner *m* grzmot; **-getöse** *n* huk pioruna; **-gott** *m* gromowłada; **-n** grzmieć; piorunować; **es donnert** grzmi; **-nd** grzmiący, gromki (głos); **-schlag** *m* piorun, uderzenie piorunu; **-stg** *m*

czwartek; **-stg** *m* czwartkowy;
-stimme *f* gromki głos; **-wetter** *n* burza, gromobicie.
Doppel *m* podwójny, dubeltowy;
-adler *m* orzeł dwugłowy; **-bier** *n* piwo dubeltowe; **-deutig** dwuznaczny; **-fenster** *pl.* podwójne okna; **-finte**, **büchse** *f* dubeltówka; **-gefechtig** dwupięciowy; **-gefeinig** dwutorowy; **-laut** *m* dwugłoska; **-n** dwoić, podwoić.
Doppel-punkt *m* dwukropek; **-reihe** *f* rząd w czwórke; **-reihig** czwórkami; **-schritt** *m* krok podwójny; **-sinn** *m* dwuznaczność; **-sinnig** dwuznaczny.
doppel-t podwójny, w dwójnasób;
-tür *f* podwójne drzwi; **-züngig** dwujęzyczny; **-züngigfeit** *f* dwujęzyczność, obłuda
Dorf *n* (Dörfer) wieś; **Dorf-wiejski**; **-bewohner**, **Dörfler** *m* wieśniak, włościanin; **-gemeinde** *f* gmina wiejska; **-mäsig** wiejski, po wiejsku; **-richter** *m* wójt; **-schnitt** *f* wieś, włościanie *pl.*; **-schulze** *m* sołtyś.
Dorn *m* (es, en i Dörner) ciern, kolce, bodziec; **-busch** *m* ciernie; **-breher** *m* dzierzba.
Dornen, cierniowy; **-krone** *f* korona cierniowa; **-reih** pełen cierni; **-voll** pełen cierni.
Dorn-feld *n* ciernisko; **-ig** ciernisty; **-strauch** *m* ciern, tarń.
dorren (i.) schnąć.
dörren suszyć, pr. żyć.
Dorrhaus *n* suszarnia.
Dorsch *m* dorsz, pomuchla.
Dort *m* stokłosa żytnia.
dort, dorten tam; **-durch** tamtędy; **-her** stamtąd; **-hin** do onąd, tam; **-ig** tamtejszy; **-selbst** tamże.
Dose *f* tabakierka; puszka.
Dosis *f* doza, dawka.
Dotation *f* dotacja; **dotieren** *u*, wyposażyć. [kaczniniec.
Dotter *m* żółtko; **-blume** *f* kniec.
Dozent, **Docent** *m* (s.) nauczyciel uniwersytetu.

Drache *m* (s.) smok; *fliegender D.* smok latający; *latawiec*; *-ubrut* *f* płód smoczy.
Dragoner *m* dragon.
Draht *m* drut; *D.* druciany; *-antwort* *f* odpowiedź telegraficzna; *-arbeiter*, *-binder*, *-zieher* *m* druciarz.
drähtern druciany.
Draht-feder *f* sprężyna druciasta;
-gitter *n* krata druciasta; *-hütte* *f* druciarnia; *-leitung* *f* prowadzenie drutów; *-netz* *n* siatka z drutu; *-seil* *n* lina druciasta; *-stift* *m* gwóźdź druciasty; *-zieherel* *f* druciarnia.
Drain *m* (s, s) dren; *-age* *f* drenowanie; *-ieren* drenować; *-ierer* *m* drenownik.
Draisine *f* wózek kolejowy.
draufisch bardzo srogie.
drall kręty, tęgi.
Drama *n* (s, men) dramat; *-tiker* *m* dramatyk; *-tisch* dramatyczny; *daß* *-tische* *-tyczność*; *-turg* *m* (s.) dramaturg; *-turgie* *f* dramaturgia.
Drang *m* nacisk; *popęd*, *pocho*p.
Drangabe *f* zadatek.
drängen cisnąć, pędzić; *naglic*; *gucbić*; *sich* *b.* cisnąć się; *sich zu etw. b.* narzucać się.
Drangsal *f* ucisk, udrczenie, dolegliwość; *-en*, *-ieren* udrczać, *drastisch* drastyczny. [*dolegać*].
dräuen grozić.
Draufgeld *n* zadatek.
draußen zewnątrz; *na dworze*.
Dreh-selbst *f* tokarnia; *-seln* (*utoczyć*); *-sler* *m* tokarz; *-slerarbeit* *f* robota tokarska; *-slerci* *f* tokarstwo; tokarnia.
Dreh *n* łajno; błoto; *-ig* łajnisty; *bloci*sty; *-läser* *m* żuk, krówka, gnojak.
Dreh-achse *f* oś obrotowa; *-bauf* *f* tokarnia; *-bar* obrotowy; *-en* obracać, kręcić; *-er* *m* kreciel, matacz; *-erin* *-ka*; *-erei* *f* mactwo, wykrety *pl.*

Dreh-frantheit *f* kołowaczna, motylce *pl.*; *D. bekommen* (s)kołowacieć; *-orgel* *f* katarynka;
-rad *n* koło do obracania;
-scheibe *f* krag, tarcza obrotowa;
-ung *f* obrót, zakręt; *-wurm* *m* zawrotnik, motylca.
drei trzy, trzej, troje, trojga;
Drei *f* trójka; *-achtelstakt* *m* takt tryzósemkowy; *-armig* trójramienny; *-blätterig* trójliśtny;
-bund *m* trójprzymierze; *-eck* *n* trójkąt; *-eckig* trójkątny; *-einig* jeden w trzech osobach; *-einigkeit* *f* Trójca; *-er* *m* trójka, trojak; *-erlei* trojaki.
drei-fach potrójny; *w trójnasób*;
-fache *n* trzy razy tyle; *-fältig* potrójny; *-fältig* troisty; *-fältigkeit* *f* Trójca; *-farbig* trójbarny; *-feldwirtschaft* *f* gospodarstwo trójpolowe; *-farbig* trójbarny; *-fuß* *m* trójnóg; *-gespann* *n* trójka; *-hundert* trzysta; *-jährig* trzyletni.
drei-lantig trójgraniasty; *-flang* *m* trójdźwięk; *-königsfest* *n* święto Trzech Króli; *-köpfig* trójkłowy; *-mal* trzy razy, trzykroć; *-malig* trzykrotny; *-master* *m* okręt trzymasztowy; *-monatlich* trzymiesięczny, co trzy miesiące.
drei-pfündig trzyfuntowy; *-rad* *n* trycykl; *-spännig* trzykonny; *-sig* trzydziści; *-sigjährig* trzydziestoletni; *-sigste* trzydziesty; *-sigtig* trzydziestodzienny; *-silbig* trzyzgłoskowy; *-spigig* trójkończasty
dreist śmiały, zuchwały; *-igkeit* *-łość*, *zuchwałstwo*.
drei-stimmig trzygłosowy; *-stüdig* trzypiętrowy; *-stündig* trzygodzinny; *-stündlich* co trzy godziny; *-tägig* trzydniowy; *-teilig* trójdzielny; *-zadig* trójzębny; *-zehig* trójpalczasty; *-zehn* trzynastocie; *-zeilig* trzywierzszowy.

dreschen (du drieschest, er driescht) drość i. draść, gedroschen młócić; **Dreschen** n młócenie, młóćba; **Drescher** m młócek.

Drescherin młocka.

Dresch-siegel m cep; -**siegelstiel** m dzierzak; -**maschine** f młockarnia; -**tenne** f tok, boisko, klepisko.

Dresden n Drezno.

dressieren tresować, ćwiczyć, uczyć; **Dressur** f, **Drill** m tresura, ćwiczenie.

Drillbohrer m dryl, drel.

drillen wiercić, kręcić; rzędowo siać; ćwiczyć.

Drillisch, Drill m drellich.

Drilling m trojaczek; cewa w młynie.

Drillmaschine f siewnik rzędowy.

dring-en, drang, gedrungen (f.) przenikać, weiskać się; dostać się; in 4. d. (h.) naglić 4.; nalegać na 4.; auf ctw. d. domagać się czego; -**end, -lich** naglący, nagły; usilny; -**lichkeit** f nagłość.

dritte trzeci; -**l** n trzecia część; -**nß** po trzecio.

drithalb półtrzecia.

droben na górze.

Drogerie f drogeria.

Drogist m (s.) drogista.

drohen grozić; -**d** groźny.

Drohne f truteń.

dröhnen trząść się, huczeć.

Drohung f groźba; -**en ausstoßen** odgryzać się.

drölig śmieszny, zabawny.

Dromedar = Kamel.

Droschte f dorożka; -**nkutscher** m dorożkarz.

Drossel f drozd śpiewak; -**beere** f drożdżyna; -**eln** dusić. [jarzębina.

drüben na tamtej stronie.

drüber = darüber.

Druck m druk (pisma); nacisk, ciśnienie (powietrza); uścisk (ręki); udręczenie; -**bogen** m arkusz druku; -**en** drukować.

drücken cisnąć; uściskać, wy-, w-, przycisnąć, -pruć; gnębić, dręczyć; **sich d.** cisnąć się; -**d.** ciśnący; uciążliwy, przykry.

Drücker m cyngiel, klamka.

Druckerei = Buchdruckerei.

Druck-fehler m omyłka drukarska;

-**papier** n papier drukarski;

-**pumpe** f pompa tłocząca;

-**sache, -schrift** f druk.

Drude f czarownica.

Druide m (s.) druid.

drunten tu na dole.

drunter = darunter.

Drusch m młóćba; omlót.

Drüse f gruczoł, -ek; -**n** pl. gruczoły, gruczoły; -**nandswellung** f nabrzmienie gruczołów; **drüsig** gruczołowaty; **zolzowaty**.

du ty.

Dualismus m dualizm, dwoistość; -**istisch** dualistyczny

dubios, dubiös wątpliwy.

duden sich przyczaić, schylić się; łasić się; przycupnąć; **Dud-mäuser** m obłudnik, świętoszek.

Dudel-ci f dudlenie; -**n** dudlić;

-**sach** m dudy pl. -**sachpfeifer** m dudarz.

Duell n pojedynek; -**ant** m (s.) pojedynkujący się; -**ieren sich** **duett** n duet. [pojedynkować się.

Duft m (ü) woń, zapach; -**en** pachnąć; **ig** wonny.

Dufaten m dukat; -**gold** m złoto dukatowe.

duld-en cierpieć, znosić; -**er** m cierpiący, biedak; -**erin** -ca, -czka; -**sam** cierpliwy, cierpliwie znoszący; -**samkeit** f cierpliwość, tolerancja; -**ung** f cierpienie, znoszenie, tolerancja.

dumm głupi, głupio; **d.** werden (z)głupieć; -**es Zeug** reden bzdużyć; -**dreist** głupi i zarozumiały; -**dreistigkeit** f głupia zarozumiałość; -**erjan** m głupiec; -**heit** f głupstwo, głupota; -**kopf** m głupiec, dureń.

dumpf przytłumiony, głuchy (głos); **d.** beben dudnić; **-ig** stęchły; **-igheit** *f* stęchlina; **-ig werden** tęchnieć, stęchnąć.

Düna *f* Dźwina (rzeka).

Düne *f* zaspą, wydma.

Dunen, Daunen *pl.* puch.

düngen gnoić, mierzwić.

Dung, Dünger *m* gnoj, mierzwa, nawóz; **-stätte** *f* gnojownia.

dunkel ciemny; **im dunkeln** po ciemku; **Dunkel** *n* ciemność, zmrok.

Dunkel *m* zarozumiałość.

Dunkel-arrest *m* ciemnica; **-blau** ciemnobłękitny; **-braun** ciemno-brunatny; **-grau** ciemnoszary, bury; **-grün** ciemnozielony.

dunkelhaft zarozumiały.

Dunkel-heit *f* ciemność; zmrok; **-kammer** *f* ciemnica; **-mann** *m* obskurant; **-n** émić się, zmierzchać się; **-rot** ciemnoczerwony.

dünken; **mir (mir) dünkt** i **deucht**, **dünkte** i **deuchte**; **gedünkt** i **ge-deucht** zdawać się; **mnieniac**.

dünn cienki (nić); rzadki (płyn);

d. werden cienoczyć; rzednieć;

-heinig laskonogi; **-hier** *n* cien-

kusz; **-flüssig** rzadki, ciekły;

-heit, **-e** *f* cienkość; rzadkość;

-ung *f* słabizna, bok.

Dunst *m* (ü) para, wyziew, wa-

por; zaduch, czad; śrut na

ptaki; **blauen D. vormachen**

zamydlić oczy; **keinen blauen**

D. von etw. haben wcale coś

nie rozumieć; **-en** (f.) parować,

uolotnić się; **-förmig** w kształ-

cie pary.

dünsten (f.) wyziewać, uolotnić

się; (h.) dusić (mięso).

dunstig pełen pary, wyziewów.

Dunstkreis *m* powietrzokrag.

Duodez *n* dwunastka; **-band** *m*

tom formatu dwunastki.

düpiieren oszukać, podejść.

dup-lieren podwoić; **-lit** *f* dupli-

ka; **-likat** *n* duplikat; **in duplo**

podwójnie.

durch 4. przez; **d. und d.** całkiem, wskrós; na przestrzał.

durch- prze-, *n. p.* **durcharbeiten** przerobić; **sich d.** przedrzeć, przecisnąć się.

durchaus koniecznie; **d. nicht** bynajmniej.

durch-beißen przegryźć; **-beißen** wybejcować; **-betteln** **sich** **zyc** z żebraniy; **-beuteln** **prze-**pytlować; wyczubić; **-blasen** przedmuchnąć; przegrać; **-blättern** przewracać karty; **-bleuen** wygrzmocić; **-bliden** przejrzyć; **przeniknąć**, zrozumieć.

durch-bohren przewiercić; **przeszyć** (sztyletem); **-braten** wypieć; **usmażyć**; **-brausen** **prze-**szumieć; **-brechen** **prze-**wyłać; **przebić**; **przedrzeć**; (f.) **przedrzeć**, **przebić** się; **przerzy-**nać się (zęby); **-brennen** **prze-**palić; (f.) **ucieć**.

durch-bringen przeprowadzić; **przepędzić** (czas); **przetrwonić**; **sich d.** utrzymać się; **-brochen** dziurkowany, kratkowany; **przeżroczysty**; **-bruch** *m* przełom, przerwa; **wyrzynanie** się (zębów).

durch-dacht rozważony, z namysłem ułożony; **-denken** rozmyślić, rozważyć; **-drängen** **sich** **przecisnąć** się; **-dringen** (f.) **przedrzeć** się; **wskórać**; **przeniknąć**; **-bringend** przejmujący, **przerażliwy**; **dringlich** **przenikli-**wy, **przemakalny**; **przerażliwy**; **-dringlichkeit** *f* **-nikliwość**, **-makalność**; **-drücken** **przecisnąć**; **-drungen** **prześlakły**; **przejęty**.

durch-eilen **przebiec**, **przejsć** **spie-**sznie, **przejechać**.

durch-einander **w nieładzie**, **w nie-**porządku; **D. n** **nieład**, **gmatwa-**nina; **-werfen** **zagmatwać**, **za-**rzucić.

durch-fahren (f.) **przejechać**; (h.) **przejechać** (kraje); **-fahrt** *f* **przejazd**; **-fall** *m* **biegunka**;

-fallen (f.) przepaść; nie osiągnąć czego, nie wskórać; nie złożyć egzaminu; -fasten prze-pościć; -faulen (f.) przegnić, zgnić.

durch-feilen przepiłować; -flechten przepleść, -platać; -feuchten zwilgocić.

durchfliegen (f.) przelecieć; (h.) przelecieć (las); -fliegen (f.) przepływać, -ciec; (h.) przepływać (kraje); -flug m przelot; -fluß m przepływ; -forſchen zbadać; -fragen wypytywać; ſich d. dopytać się; -freſſen przeżreć, przegryźć; -frieren (f.) przemarać; -friren laſſen przemrozić; -friſten ſich z biedą się utrzymać.

Durch-fuhr f przewóz; -führbar wykonalny; -führen przeprowadzić; wykonać, dokazać; -führ-rung f przeprowadzenie; wykonanie; dokazanie; -fuhr-zoll m cło przewozowe.

Durch-gang m przechód, przejście; -ganger m zbieg; -gänglich wszędzie, powszechnie; -gangszoll m cło przechodowe; -gehen (f.) przejść; uciec, umknąć; (h.) przejść (miasto); -gehend powszechnie, bez wyjątku.

durch-gerben wygarbować; -gießen przelać; -gleiten (f.) przesliznąć się; -glühen rozżarzyć; zapalić; -graben przekopać.

durch-hauen przerać; -hau m przesiecz; -hauen przeciąć; przebić; wybić 4.; ſich d. przedrzeć się; utrzymać się; -haus n dom przechodni; -hecheln przeczesać, przenicować; -helfen dopomódz; ſich d. wykroczyć z biedy.

durchjagen przegnać, przepędzić; (f.) przejechać, przelecieć.

durch-lammen przeczesać; -launen przeżuć; -lären wyklarować; -lappen przetrzepać; ochłostać; -lucien roz-, wygnieść; -lommen

(f.) przejść, przebyć; -lößen módz przejść; -fragen przedrapać, przeskrobać; -kreuzen pokrzyżować; zniweczyć; -frieden (f.) przeczolgać się; (h.) przelać.

Durch-laß m (Äſſe) przepust; -laſſen przepuścić.

Durch-laucht f Wasza, Jego, Jej książęca Mość; -lauchtigſt Janie oświecony.

durch-laufen (f.) przebieść; (h.) przebieść, przelecieć (miasto). -leben przeżyć; -lesen przeczytać; -leuchten przeświecać; -löchern przedziurawić; -lüften przewietrzyć; -lügen ſich wyłgać się, wykroczyć się kłamstwem.

durch-machen przerobić; ukończyć (szkoły); -marsch m przechód, przejście; -marschieren (f.) przemaszzerować; przejść; -meſſen przemierzyć; -meſſer m średnica; -miſchen przemieszać; -müſſen musieć przejść; -muſtern przejrzeć, przegłądać.

durch-nagen przegryźć; -nähen przeszyc; -näſſen zmoczyć; -naſt werden przemoknąć; -nehmen rozbierać, zająć się czem.

durch-peitschen wysmagać; -piſen przedziobać; -preſſen wy-, przecisnąć; -prügeln wybić; -queren przejść na poprzek.

durch-räuchern wykadzić; uwędzić; -rechnen przerachować; -regnen przeciekać; -reiben przetrzeć; -reife f przejazd; -reisen (f.) przejechać; (h.) objechać (całą Europę); -reiſende(r) m przejeżdżający; -reiſen przedrzeć co; (f.) przedrzeć się; -reiten (f.) przejechać konno; -rinnen (f.) przeciekać; -ritt m przejazd konny; -rühren przemieszać; -rutſchen (f.) przesunąć się; -rüſſeln przetrząść.

durchs = durch daś.

durchjagen przerzynać; -**salzen** wysolić; -**säuern** ukwasić; -**schauben** przeszkobać; -**schauhen** przerzeć, przeglądać, poznać; -**scheinen** przeświecać; -**scheinend** przezroczysty; -**schieben** przesunąć; -**schiefen** przestrselić; -**segrodzić**, -**dzielić**; -**schimmern** przeświecać; -**schlafen** przespać.

Durchschla *m* przebicie; cedzidło; -**schlagen** przebić; przeczadzić; **sich d.** przebić się, utrzymać się; -**schlagtuch** *n* cedzidło; -**schlängeln sich** wicić się; -**schleichen sich** przekraść się; -**schlingen** przeplatać; -**schlüpfen** (*f.*) przesliznąć się; umknąć; -**schneiden** przetrząć, przekroić; -**poderznąć**; -**schnitt** *m* przekrój; przecięcie; -**schnittlich** przeciętny, w przecięciu; -**schnitts** przeciętny; -**schnittsansicht** *f* widok w przekroju, profil; -**schnittspreis** *m* cena przeciętna; -**schnittspunkt** *m* punkt przecięcia.

durchschnüffeln, -**schnuppern** przewachać; -**schrei** *cu* (*f.*) przechodzić; (*h.*) przechodzić (izbę); krokami mierzyć; -**schütteln** przetrząść; -**schütten** przesypać; -**schwärmen**, -**schwelgen** przehulać; -**schwimmen** (*f.*) przepłynąć; (*h.*) przepłynąć (staw); -**schwiken** przepocić; -**sehen** przejrzeć, patrzeć przez co; -**o**znaczyć; -**sehen** przeczadzić; -**sehen** dokazać czego; -**seufzen** przestękać

Durchsicht *f* przejrzanie; przegląd; -**sichtig** przezroczysty; -**sichtigkeit** -tość; -**sichern** (*f.*) przeciekać; -**sieben** przesiać; -**singen** prześpiewać; -**spähen** wyszpecać; -**spalten** rozłupać; -**spielen** przegrać (pieśń); -**spielen** przekłuć; -**springen** (*f.*) przeskoczyć; (*h.*) przeskoczyć (plot).

durchstehen przekłuć; przebóść; -**stehen** przetknać; -**stehlen sich** ukradkiem odejść; -**stich** *m* prze-

klucie; przekopanie; -**stöbern** przetrząsać, przeszerpać; -**stoßen** przebóść, przebić; -**strahlen** rzucić promienie; -**streichen** przekreślić; -**streifen** przebieść; -**strömen** (*f.*) płynąć przez co; -**suchen** przeszukać.

durchtanzen przetańczyć; -**träumen** spędzić na marzeniu; -**treiben** przegnać, przepędzić; -**trieben** przebiegły, kutły; -**triebenheit** *f* przebiegłość; -**triefen** (*f.*) przeciekać.

durchwachen bez snu przepędzić; -**wachen** (*f.*) przerosnąć; -**wallen** przefolować; wygrzmocić; -**wandern** (*f.*) przewędrować; (*h.*) przewędrować (kraj); -**wärmen** rozgrzać; -**wässern** namoczyć; -**waten** (*f.* i *h.*) przebrodzić, przebrnąć; -**weben** przetkać; przeplatać.

Durchweg *m* przechód, przejście; -**weg** bez wyjątku, wszędzie; -**wehen** przewiewać; -**weichen** zmiekozyć; wymoczyć; (*f.*) zmieknąć, przemoknąć; -**weinen** przeplakać; -**winden** wyciskać; przeplatać; **sich d.** przebić się; -**wintern** przzimować; -**wirken** przeplatać (złotem); -**wollen** chcieć przejść; -**wühlen** przekopać, -ryć; przewracać; przewnurtować.

durchzählen przeliczyć, ziehen przewlec, przeciągnąć; (*f.*) iść przez co, przemaszerować; -**zucht** wstrząsanie, przejść na wskrós; -**zug** *m* przechód, prawda; -**zwingen sich** przecisnąć się.

dürfen (*ich darf, wir dürfen*), **dürfte**, **gedürft** śmieć, móżd. **dürftig** potrzebujący, biedny; -**leit** *f* niedostatek, bieda.

dürr suchy, wyschły.

Dürre *f* susza, posucha.

Durst *m* pragnienie; -**en**, **dürsten** pragnąć; **durstig** pragnący; *ich bin -ig* pragnę, chce mi się pić.

Dusche *f* natrysk; Duschbad *n* kąpiel natryskowa.

Dusel *m* odurzenie; szal; -ig odurzony; -ig machen odurzać, rozmarzyć.

düster ponury, posępny; *d. machen* zasępiać; -heit *f* ponurość, posępność.

Düte *f* trąbka (z papieru).

Duzend *n* tuzin.

duzendiweije tuzinami.

Duzbruder *m* pan brat.

duzen tykać 3., mówić do kogo "ty".

Dynamit *f* dynamika.

dynamisch dynamiczny.

Dynamit *m* dynamit.

Dynasti *m* (s.) dynasta, panujący, władca; -ie *f* dynastia; -isch dynastyczny.

E.

Ebbe *f* odpływ morza.

eben równy, -nie; właśnie.

Ebenbaum *m* heban.

Eben-bild *n* wyobrażenie; -bürtig równorodny; -bürtigkeit -ność.

ebendahei właśnie dla tego.

Ebene *f* równina, równia.

ebenerdig parterowy.

ebensfalls także, też.

Ebenholz *n* drzewo hebanowe.

Eben-maß *n* symetria, proporcja; -mäßig proporcjonalny, odpowiedni; -so tak samo; -so viel też tyle.

Eber *m* kiernoz; wilder Eber odynieć, dzik; -esche *f* jarzębina.

ebnen równać, wyrównać.

Echo *n* (s, s) odgłos.

echt prawdziwy, autentyczny; szczerzy (złoto); -heit -wość i t. d.

Eck *n*, Ecke *f* kąt, róg, węgiel; -haus *n* dom narożny; -ig kącisty; -stein *m* narożnik; -zahn *m* kiel, ząb oczny.

edel szlachećny; -dame, -frau *f* szlachećka; -fiut *m* zieba; -gefiut szlachećnie myślący; -hirch *m* jelen; -hof *m* dwór szlachećki.

Edel-knabe *m* paź; -mann *m* szlacheć; -männisch szlachećki, po-cku; -mut, -fiut *m* wspaniałość; -mütig, -fiinnig wpa-

niałomyślny; -stein *m* drogi kamień; -tanne *f* jodła; -weig *n* szarotka alpejska.

Eden *n* Eden. raj.

Edikt *n* edykt, ogłoszenie.

Eduard *m* Edward.

Eicu *m* bluszczyk.

Effekt *m* efekt, wrażenie.

Effekt-en *pl.* rzeczy, sprawy; pa-piery wartościowe; -tu istotny, rzeczywisty; -uieren wykonać.

egal równy, jednaki.

Egel = Bluteigel; -sucht *f* motyllice; -wurm *m* motyllica.

Eger *n* Cheb (miasto i rzeka).

Egge *f* brona; -n bronować, włóczyć; -n *n* włóczka.

Ego-ismus *m* egoizm; -ist *m* (s.) egoista, samolub; -istisch egoistyczny, samolubny

ch, ech nim, zanim.

Ehe *f* małżeństwo; Ehe-maßeński; -aufgebot *n* zapowiedź ślubna. [najwzośniej.

ehelbaldigst jak najprędzej, jak

Ehe-band *n* związek małżeński;

-brecher cudzołożyć; -brecher *m*

cudzołożnik; -brecherin *f* cudzo-

łożnica; -brecherisch cudzo-

łożny; -bruch *m* cudzołożstwo;

-bund *m* = Eheband.

ehedem niegdyś, dawniej.

Ehe-frau, -gattin *f* małżonka;

-gatte, -mann *m* małżonek,

maż; -gott *m* bożek małżeń-
stwa; -hälfte / połowica (żona);
-kontrakt *m* kontrakt małżeń-
ski; -leute *pl.* małżonkowie;
-lich małżeński, ślubny; -lichen
ożenić się; pojąć za żonę; iść
za mąż; -los beżenny, niezamężna;
-losigkeit *f* bezżeństwo,
beżmężność.

ehemalig dawny, przeszły

ehemals kiedyś, niegdyś.

Ehe-paar *n* para małżeńska, -pat-
ten *pl.* = Ehekontrakt; -ring *m*
pierścień ślubny.

ehcr pierwej, raczej.

Eherrecht *n* prawo małżeńskie.

ehern spiżowy.

Ehe-sache *f* sprawa małżeńska;
-scheideung *f* rozwód; -schließung
f zawarcie małżeństwa; -stand
m stan małżeński; -vertrag *m*
kontrakt małżeński; -weib *n*
małżonka, żona.

ehstens, aufs ehste, ehetsunlichst
jak najrychlej.

ehr-bar uczeiwy, zacny; -barkeit
-wość; -begierde *f* żądza sławy,
ambicya; -begierig cheiwy sła-
wy; ambitny.

Ehre *f* cześć, zaszczyt, honor,
chluba; -n czeić, szanować.

Ehren- zaszczytny, honorowy;
-amt *n* urząd honorowy; -ange-
legenheit *f* sprawa honorowa;
-beleidigung *f* obraza honoru;
-bezeigung *f* uszanowanie, hołd;
-bürger *m* obywatel honorowy;
-bürgerrecht *n* obywatelstwo ho-
norowe; -erklärung *f* publiczne
przeproszenie; -garde *f* garda
honorowa.

ehren-haft honorowy; -haftigkeit
-wość; -halber dla honoru;
-kränkung *f* uraza honoru; -lohn
m nagroda honorowa; -mann
m pocziwiec; -mitglied *n* człon-
nek honorowy; -pforte *f* brama
tryumfalna; -platz *m* miejsce ho-
norowe; -preis *m* nagroda za-
szczytna; przetacznik (roślina).

ehren-reich obfitujący w honory;
-rührig obraźliwy; -sache / spra-
wa honorowa; -schänder *m* po-
twarca; -schänderin -czyni;
-schändung *f* potwarz; -stelle *f*
dostojeństwo; -stufe *f* stopień
godności; -tag *m* dzień zaszczy-
tu; -titel *m* tytuł honorowy; -voll
chlubny, zaszczytny; -wache *f*
straż honorowa; -wert czei-
godny; -wort *n* słowo honoru.

ehrer-bietig pelen szacunku; -bie-
tung *f* uszanowanie.

Ehrfurcht *f* głębokie uszanowa-
nie; -Evoll z głębokiem usza-
nowaniem.

Ehr-gefühl *n* poczucie swojej go-
dności; -geiz *m* żądza sławy,
ambicya; -geizig ambitny; -lich
pocziwy; -lichteit -wość; -los
beżecny, haniebny; -losigkeit
-ność; -sam = ehrbar; -sucht
= Ehrbegierde; -ung *f* cześć,
zaszczytowanie; -vergeßen nik-
czemny; -vergeßenheit -ność.

Ehr-würden *pl.* Wielebność;
-würdig czeigodny; wielebny,
ei! ej, a, ejże! [cny.

Ei *n* (Eier) jaje, jajo; Eier legen
jaja nieść; Eier bebrüten sie-
dzieć na jajach; aus dem Ei
triechen (s.) kluc się, wykluwać
się.

Eibe *f*, Eibenbaum *m* cis.

Eiben- cisowy; -holz *n* cisina.

Eibisch *m* ślaz; -wurzel *f* korzeń
ślazowy.

Eichamt *n* urząd stemplowy.

Eiche *f*, Eichenbaum *m* dąb.

Eichel *f* żołędź, -häher *m* sojka;
-kaffee *m* kawa żołędna.

Eichen *n* jajko.

eichen przemierzać (naczynia),
wywazać (wagi) i stemplować.

Eichen-, eichen dębowy; -holz *n*
drzewo dębowe, dębina; -laub
n liście dębowe; -wald *m* las
dębowy, dąbrowa.

Eich-horn, -hörnchen *n* wiewiórka;
fliegendes -hörnchen polatucha.

Gichmeister *m* stemplarz.

Gid *m* przysięga; **den** **Gid** *leisten*, ablegać, złożyć przysięgę, przysięgać; **an** **Gides** **Statt** zamiast przysięgi.

Gidam *m* zięć.

Gid-bruch *m* złamanie przysięgi, krzywoprzysięstwo; **-bruchig** *-przysiężny*; **-brüchige(r)** *m (s)* *-przysięzca*.

Gidehse *f* jaszczórka.

Eider, **-ente**, **-gans** *f* gęś, kaczka duńska.

Gides-ablegung, **-leistung** *f* złożenie przysięgi; **-ablehnung** *f* nieprzyjęcie przysięgi; **-antretung** *f* odstawienie się do przysięgi; **-formel** *f* rota przysięgi; **-verweigerung** *f* odmówienie przysięgi.

Gid-genoß *m* zwłazkowy, konfederat; **-genossenschaft** *f* związek, konfederacya.

eidlich pod przysięgą.

Eidotter *m* żółtko jaja.

Eidschwur *m* przysięga.

Eier-punich *m* ponez na jajach; **-schale** *f* skorupa jaja; **-schwamm** *m* lisica; **-speise** *f* jajecznicą; **-stod** *m* jajecznik, jajnik.

Eijer *m* gorliwość, żarliwość, zapal; **-n** unosić się, występować przeciw czemu, ujmować się za czym; **-sucht** *f* zazdrość; **-suchtig** zazdrośny; **-suchtig werden** zazdrościć 3

Eiform *f* kształt jaja

eiförmig jajowaty.

eifrig gorliwy, żarliwy.

eigen własny; właściwy; osobny, szczególny; **-artig** właściwy, osobliwy; **-berechtigt** własnowładny; **-berechtigung** *-ność*; **-bündel** *m* zarozumiałość; **-bündler** *m* człowiek zarozumiały; **-gewicht** *n* ciężar gatunkowy; **-händig** własnoręczny.

Eigen-heit *f* właściwość, osobliwość; **-liebe** *f* samolubstwo, własna miłość; **-lob** *n* samo-

chwalstwo; **-mächtig** samowolny; **-mächtigkeit** *-ność*; **-mittel** *n* specyfik; **-name** *m* imię własne; **-nut** *m* chciwość zysku, interesowność; **-nützig** własnego zysku chciwy, interesowny.

eigens umyślnie, własnie.

Eigenschaft *f* przymiot, własność; **gute** **Eig.** zaleta; **-swort** *n* przymiotnik.

Eigen-ſum *m* upór, uporczywość, kaprys; **-ſünnig** uparty, uporczywy, kapryśny; **-ſünniger** **Wienich** kapryśnik; **-ſünniges** **Weib** kapryśnica; **-ſucht** *f* samolubstwo; **-ſüchtig** samolubny.

eigentlich właściwy, -wie.

Eigen-tum *n* własność; **-tümer** *m* właściciel; **-tümerin** *-cielka*; **-tümlich** właściwy, osobliwy; **-tümlichkeit** *-wość*; **-tumsrecht** *n* prawo własności; **-tumsver-leihung** *f* uwłaszczenie; **-willc** *m* upór, kaprys; **-willig** uparty, kapryśny.

eig-nen *ſich* zdać się na co, kwalifikować się; **-nung** *f* kwalifikacya, uzdolnienie

Eiland *n* wyspa zaokrągłona.

Eilbote *m* goniec, kurier.

Eile *f* pośpiech; **in aller Eile** jak najspieszniej, wskok.

eilen (*f i h.*) śpieszyć; śpieszyć się, kwapić się; dążyć; **eile mit** **Weile** co nagle to po dyable **-b.**, **-bß** śpiesznie.

eil-ſertig śpieszny, skwapliwy; **-ſertigſeit** *f* pośpiech; **-gut** *n* przesyłka pośpieszna; **-ig** śpieszny; **-igſt** z wielkim pośpiechem; **-ſchritt** *m* krok przyspieszony; **-zug** *m* pociąg pośpieszny.

Eimer *m* wiadro, ceber; **-faß** *n* wiadrówka.

ein, **-e**, **ein** jeden, jedna, jedno; **einadern** *za-*, przyorać; **-ander** wzajemnie, nawzajem; **mitcin**, **ander** *ze sobą*; **-ant** *orten* wręczyć, przyznać, przysądzić.

ein-arbeiten się wprawić się w co; -armig jednoramienny; -äthern zamienić w popiół, w perzynę obrócić; -atmen wdychać, wciągać w siebie; -atmung *f* wdychanie; -äugig jednooki.

ein-baden zapieć, zapiekać; -bal-len, -balsieren zapakować, obwinąć; -balsamieren zabalsamować; -band *m* oprawa (książki); -bauen wbudować; wydać na budowę; -begriffen włączony; włącznie.

ein-beißen zakąsić; sich einb. wgrzyźć się; -bekennen przyznać się; wyznać, wykazać (dochody); -bekennenis *n* wykazanie, fasya; -berufen zwołać, wezwać; -berufung *f* wezwanie, powołanie; sich -betteln wprosić się; -beziehen włączyć.

ein-biegen wgiąć, zagiąć; (*f*.) skrócić (na prawo); -bilden się urodzić sobie co, rozumieć o sobie; -bildung *f* urojenie; zarozumiałość; -bildungsstraf *f* wyobraźnia; -binden za-, związać; oprawić (książkę).

ein-blasen wdać, wdmuchnąć w co; szeptać 3. do ucha; wpoić; -blättrig jednolistny; -bleuen wbić 3. co w głowę; -blid *m* wejrzzenie; -bliden wejrzeć; -brechen (*f*.) włamać się dokąd; wpaść; załamać się (most); nadejść (noc); -brecher *m* wdzieerca, złodziej; -breunen wypalić (znak); zarumienić (mąkę); -brennsuppe *f* zupa zaprawiona.

ein-bringen wniesić; zwieźć (zboże); przyprowadzić; przynieść; nagrodzić; -broden, -bröckeln na-, wdrobić; -bruch *m* załom; wpaść; włamanie się; nadejście (nocy); -bruchdiebstahl *m* kradzież z włamaniem; -brühen na-, zaparzyć.

Ein-bug *m* wgięcie, zakręt; zakłębłość; -bürgeru się przyjać

obywatelstwo; rozpowszechnić się; -buge *f* szkoda, utrata; -büßen utracić, postradać.

ein-dämmen, -deichen groblą opatrzyć; wstrzymać; -deutig jednodoznaczny; -drängen się wciskać, wdzierać się; -drehen wkręcić; -drillen wyowięzić; -dringen (*f*.) wciskać się; wdzieierać się; nacierać na 4.; zapuszczać się w co; -bringlich przenikliwy, przekonywający; -bringling *m* wdzieerca, wtętnik.

Ein-druck *m* wycisnienie; wrażenie; -drücken wy-, wcisnąć; -engen ścieśnić.

Einer *m* jednostka.

einerlei jednaki, jednostajny; wszystko jedno; daß Ein. *n* jednostajność.

einernten sprzątnąć (z pola).

einerseits, einesteils *s* jednej strony; po części.

einegerzieren wprawić.

ein-fach pojedynczy; prosty, prospolity; skromny; -heit *f* prostota, skromność.

ein-fädeln nawlec; -fahren (*f*.) wjechać, zawinać (do portu); (*h*.) wprawić (konia); zwieźć (do stodoły); -fahrt *f* wjazd, zawinięcie (do portu); -fall *m* napad, najazd, wpadnięcie; pomysł, koncept; -fallen (*f*.) wpaść; zapadać się, runąć; klęsnąć; przychodzić na myśl; przerwać (3. mowę); -fallswinkel *m* kąt wpadania,

Ein-falt *f* prostota, prostactwo; głupota; -fältig prostacki; głupowaty; -fältige *m* (*s*.) prostak; -faltspinsel *m* duren, półgłówek; -fangen (*s*.) schwytać; -färbig jednobarwny; -fassen oprawić; obsadzić; obszyć; -fassung *f* oprawa; obsadzenie, obszycie.

ein-finden się przyjść, przybyć, stanąć; przyzwyczaić się do czego; -flechten wpleść, wplą-

tać; -fliden wlać; wsunąć;
 -fliegen (f.) wlecieć; -fliegen (f.)
 wpłynąć, wpadać; -flößen wlać;
 wpoić; natchnąć 4. czem; do-
 dawać (odwagi); -flügelig o jed-
 nem skrzydle; -fluß m wpływ;
 -fluß ausüben wywierać wpływ;
 -flußreich wielki wpływ mający.

Ein-flüsterer m podszeptnik, sufler;
 -flüstern podszeptywać; -flüste-
 rung f podszept; -fordern do-
 pominąć się, żądać; -förmig
 jednostajny; -förmigkeit -ność;
 -fressen się wgryźć się; -frieden
 ogrodzić; -friedung -dzenie;
 -frieren (f.) zamrażać; -frieren
 lassen zamrozić; -fügen wprawić,
 wstawić.

Ein-fuhr f przy-, dowóz, import;
 -führen przy-, zwozić; wpro-
 wadzić; zaprowadzić (książkę);
 -führung f w-, zaprowadzenie;
 instalacya (księdza); -fuhrware
 f towar dowozowy; -füllen na-
 pełnić, nalać; -füßig jedno nogi.
 Eingabe f podanie, prośba.

Ein-gang m wchód, wstęp;
 -gangszoll m cło wchodowe;
 -geben dać, zadać; natchnąć;
 -gebildet urojony; zarozumiały;
 -gebilde n podarunek chrzestny;
 -geboren jednorodzony; rodowity;
 -geborene(r) m (s.) krajo-
 wiec, rodak; f rodaczka.

ein-gebunden związany; opra-
 wny (książka); -gebung f na-
 tełnienie; -gebürgert przyswo-
 jony; przyjęty; -gedenk pomny;
 -gedenk sein pamiętać; -gefallen
 zapadły; wkłęsty; -gesteicht
 wcielony; istny.

eingehen (f.) wejść, wchodzić;
 upadać, ginąć; zastępować się,
 kurozyć się; zawrzeć (przy-
 mierze); przegrać (w sądzie);
 auf etw. ein. przystać na co;
 eine Wette ein. złożyć się.

ein-gelegt włożony; zaprawiony
 (owoc); -gelegt jednorodowy;
 -gemacht za-, przyprawiony.

ein-genommen uprzedzony; ein.
 sein być przychylnym 3., mieć
 upodobanie w czem; gegen 4.
 ein. sein być uprzedzonym
 przeciw 3.; -heit f uprzedzenia.

ein-gepfarrt wcielony do parafii;
 -geprägt sein tkwić; -geſchränkt
 ograniczony; -geſeſſen osiadły;
 -geſtändniß n przyznanie się,
 wyznanie; -geſtehen przyznać
 się, wyznać; -geweihe pl. wnętr-
 ności, trzewa; -geweiht od
 einweihen; -gewurzelt wkorze-
 niony; -gezogen zabrany; sa-
 motny; -gezogenheit f samot-
 ność.

ein-gießen wlać, nalać; -graben
 w-, zakopać, wryć, wyrwać;
 -greifen zachodzić (zęby w kole);
 wdać się w co; zapobiedz cze-
 mu; -griff m działanie, czyn-
 ność; uaruszenie (prawa); -guß
 m nalew, wlanie; zlew.

ein-haden naciągać, wrębać; -haben,
 -hâſeln zachycić, zapiąć; -halt
 m tun wstrzymać co, zapobiedz
 czemu; -halten za-, wstrzy-
 mać; dotrzymać (słowa); za-
 trzymać się; przestać; -händig
 jednoreki; -händigen wręczyć;
 -hândigung -czenie; -hängen
 zawiesić; -hauchen wdmuchnąć,
 wetchnąć; -hauen naciąć, wy-
 rąbać; wybić; wbić.

ein-heben ściągać (dług); -heften
 wszyć, zszyć; -hegen ogrodzić;
 -heimisch krajowy, swojski, do-
 morodny; ein. machen aklimaty-
 zować; -heimische(r) m (s.) krajo-
 wiec, tubylec; -heimſen świeżo,
 sprzątnąć, zabrać.

Ein-heit f jednostka; jedność;
 -heitlich jednolity; -heizen za-
 palić (w piecu); ein. 3. dopieć,
 dopiekać 3., -hellig jednomyślny;
 -helligkeit -ność; -heufelig
 o jednym uchu; -herfahren (f.) iść
 sobie; -hergehen (f.) iść
 sobie; -herſchreiten stapać.

Eintrieb *m* nacięcie; **-holen** dogonić; **doſeignaß**; **zasięgnąć** (rady); **-horn** *n* jednorożec; **-hörnig** jednorożli; **-huſer** *m* zwierzę jednokopytne; **-huſig** jednokopytny; **-hüllen** ob-, zawiąć; **oſłonić**.

einig zgodny; **einig ſein** zgadzać się; **-e** kilka, kilku; **-mal** kilka razy; **-en ſich** po-, zgodzić się; **-ermahen** poniekać; **-ſeit** *f* jedność; **zgoda**; **-ung** *f* pojednanie.

ein-impfen w-, zaſzczepić; **-ſagen** wpędzić, weгнаć; **Furcht** *cin.* 3. nabawić 4. strachu; **-jährig** jednorożny; **Einjährig-Freiwillige(r)** *m* (s.) ochotnik jednorożny.

ein-kaſſieren ſciągnąć do kasy; **-kaſſeln** = **einſperren**; **-kauf** *m* zakup; **-kaufe** *machen*, **-kaufen** kupować, na-, zakupić; **ſich** **-kaufen** wkupić się; **-kaufser** *m* kupujący; **-kaufſpreis** *m* cena kupna.

Ein-lehr *f* wstęp, wjazd, zawitanie do kogo; **-lehren** (s.) wſtąpić, zawitać do kogo, goſpodą ſtannać; **in ſich** *cin.* zaſtawić się nad sobą; **-haus** *n* dom zajezdny.

ein-leiten wbieć klin; **wpoić**, **wbieć** (do głowy); **-leſtern** umieſcić w piwnicy; **-ſerben** nakarbować; **-ſertern** uwięzić; **-ſitten** zakładować.

ein-flammern zaklamrować; umieſcić w nawiasie; **-klang** *m* zgoda, harmonia; **in -klang** **bringen** pogodzić; **-leben** wlepić, wkleić; **-ſeiden** obłoc, ubrać; **-ſcheidung** *f* obłóczyny *pl.* (zakonnicy); **-ſtemmen** przyſkrzywić (palec), wciśnąć; **-ſniden** nadłamać.

ein-ſodjen wygotować; zawarzyć; **-ſommen** (s.) wchodzić, wpływać (do kasy); **poadać** proſbę; **-ſommen** *n* dochód; **podanie** proſby; **-ſommenſteuer** *f* poda-

tek od dochodów; **-ſrieden** (s.) wleźć; **-ſünfte** *pl.* dochody.

einſta-ben ładować; **zaproſić**; **-bung** -ſzenie, **zaproſiny** *pl.*; **-bungſ-karte** *f* karta z zaproszeniem.

Ein lage *f* wkładka; **załącznik**; **-lagkapital** *n* kapitał początkowy; **-lagern** złożyć, dać na ſkład; **-lagſchein** *m* potwierdzenie wkładki; **-langen** (s.) nadejść; **-laß** *m* (äſſe) wpuszczenie, wchód; **-laſſen** wpuścić; **napuścić** (farbą); **ſich** *cin.* wdać się w co; **-laßkarte** *f* bilet wſtepu.

Einlauf *m* wbieżenie, wpływ (pieniędzy); **nadejście**, **zawinięcie** (okrętu); **nadeszłe** wiadomości; **-laufen** (s.) wbieżać; **nadejść**; **wpływać**; **zawinać** (do portu); **zstępować** się (sukno); **-laugen** namoczyć w ługu.

einleben ſich przyzwyczaić się.

Ein-legemeſſer *n* nóż składany; **-legen** włożyć; **zakłsić** (ogórki); **namarynować** (śledzie); **założyć** (protest); **ſein Wort für** 4. *cin.* wſtawić się za kim; **-leger** *m* wkładający; **latorośl**.

ein-leimen na-, wkleić; **-leiten** wprowadzić; **rozpocząć** (proces); **ulożyć** (plan); **-leitung** *f* wstęp, **introdukcja**; **-leuten** skierować; **poprawić** się.

ein-leuchten być jasnym do zrozumienia; **-leuchtend** jasny, zrozumiały; **-leſtern** oddać, przeſłać, dostawić; **-lieger** *m* komornik.

ein-logieren = **einquartieren**; **-löſen** wykupić (zaſtaw); **sprzedać** (kupony); **wypłacić** (weksel); **dotrzymać** (s'owa); **-löten** przyłutować; **-luſſen** uſpić (dzieci, ſpiewając mu).

ein-machen zaprawić czem; **zrobić** (ciasto); **namarynować** (śledzie); **zakłsić** (ogórki); **-mahnen** upominać się (o dług); **-maſſchen** **zacierać** sól; **-maſſichung** *f* **zacier**.

cinmal raz; nicht cinmal ani; auf cinmal naraz; cin- für allemal raz na zawsze; -cinš n tabliczka mnożenia; -ig jednorazowy; jednolliwy.

cinmarinieren zamarynować.

Cin-marš m wejście; -ieren (f.) wejść, wchodzić; -mašier m okręt jednomasztowy; -mauern w-, zamurować; -mengen, -mischen wmieszać; sich cin. wdawać się w co; -mieten sich nająć sobie mieszkanie; -mieter m lokator; -mischung f wdawanie się, interwencya; -münden uchodzić wpadać; -münzen spotrzebować na wybiecie monet; -mütig jednomyślny; -mütigkeit -ność.

cinnähen wazyć, zaszyć.

Cin-nahme f zajęcie, zdobycie; dochód; -nehmen do zdobycia; -nehmen zająć; zdobyć; zjeść (obiad); zażyć (lekarstwo); pobierać (pieniądze); zabierać (miejsce); uprzedzić (przeciw 3.); -nehmen zajmujący; -nehmer m poborca; -niden (f.) zdrzemnąć się; -nisten sich zagnieździć się.

Cin öde f pustynia, odludność; -öhrig jednouchy; -ölen napuścić olejem, oliwą.

cin-packen w-, zapakować; -passen wprawić, włożyć; -pausen wbić do głowy; -pfarren weilić do parafii; -pfischen wpakować; -pflanzen wsadzić; zaszczyć; -pfropfen w-, zaszczyć; -pünbig jednofuntowy; -pinſeln pendzlem pocierać; -planſten oparkanie; -pöſeln zasolić; -prägen wycisnąć; wbić (do głowy); sich cin. utkwieć; -preſſen wtłoczyć, wcisnąć; dać do prasy, ścisnąć; -puppen sich zamienić się na poczwarkę.

cin-quartieren wkwaterować, ulokować; sich cin. wkwaterować się, rozgościć się; -quartierung f

kwaterunek; -quartieren wkwatować, przyskrzypnąć (palec).

cin-raahmen oprawić w ramki; -rangieren włożyć, umieścić w rzędzie; -räumen nakadzić; okopcić; -räumen umieścić; przyznać, ustąpić, pozwolić; -rechnen wrachować, wliczyć; -rede f odpór, zarzut; -reden wmówić w kogo co; przerywać mowę; -registrieren zapisać w rejestr; -registrierung f zapis w rejestr; -regnen prze-, zaciekać; -reiben natrzeć, nacierać; -reibung f natarcie, wcieranie; -reichen podać (prośbę); zanieść (skargę); -reichsprotokoll m protokół podawczy; -reichung f podanie; zanieśnienie; -reichen umieścić, przytęczyć; nawlec; -reihig jednorzędny.

cin-reichen za-, nadzierać; zwałić (dom); (f.) wdzierać się, wkraść się; -reiten (f.) wjechać konno; (h.) ujeździć (konia); -renken wprawić (rękę wywichniętą); -rennen wywalić, wybić.

cin-richten urządzić; wprawić (rękę); -richtung f urządzenie; przrząd; sprzęt pl.; -riß m nadarcie; -ritt m wjazd; -rosten (f.) zardzewieć; -rüden (f.) przybyć, stanąć, wstąpić, wkroczyć; -rühren (roz)mieszać, zarobić, rozczynić.

Cinš f jednostka; cinš jedno.

cin-šadeln włożyć do worka; -säen siać, zasiać; -sagen powiadać; -sägen narzynać piłą; -salben namaszczyć; -salzen m-, zasolić; -sam samotny; -samkeit -ność; -sammeln z-, wybierać; -sammeler m zbieracz; -sorgen włożyć w trumnę; -sattlung f przełęcz; wkleśłość; -saß m wstawka; stawka; -säuern zakwaszać; -saugen wsysać, wciągać w siebie; -säumen obrąbić; otoczyć.

ein-schalten wtrącić, umieścić;
-scharren ostro nakazać, pole-
cić; -scharren zagrzebać; -schen-
ken nalać, wlać.

ein-schiden prze-, postać; -schieben
wsunąć, wsadzić; -schiebsel „
rzecz wsunięta; -schiffen sich
wsiąść na okręt, popłynąć;
-schlafen (f.) zasnąć; cierpnąć,
dretwieć (reć); ostygnąć (za-
pad); -schlafen uspić; -schlä-
ferung / uspienie; -schläfe-
rungsmittel „środek usypiający.

Ein-schlag m watek; zakładka (u
sukni); -eu wbić; wytłuc(okno);
uderzyć (o piorunie); zawinać
w co; den Weg ein. udać się
drogą do...

ein-schlägig odnośny, właściwy.

ein-schleichen sich wkraść się;
-schleppen s-, wprowadzić;
-schließen zamknąć; otoczyć;
załączyć; -schließlich włącznie;
-schließung / zamknięcie, oto-
czenie; -schluden polykać;
-schlummern (f.) zasnąć; -schlup-
fen (f.) wśliznąć, wsunąć się;
-schlürfen polykać, chłystać.

Ein-schluss m włączenie; mit Ein-
włącznie; -schmeicheln sich po-
chlebiać, przymilać się; łasić
się (pies); -schmeißen wrzucić;
wybić (okna); -schmelzen sto-
pić; przetapiać; (f.) roztopiać
się; zmniejszać (majątek);
-schmieden oku (w kajdany);
-schmieren nasmarować, nama-
zać; -schmuggeln przemycać;
sich ein. wkraść się; -schmutzen
zabrudzić, powalać.

ein-schnallen zapiąć; -schneiden
naciąć, wyrznąć; nakroić;
-schneidig o jednym ostrzu;
-schnitt m wcięcie, karb, wy-
cinek; wawóz; -schneuren za-
sznurować.

ein-schränken ograniczyć, ście-
śnić, określić; sich ein. ogr. się;
-schränkung -czenie; -schrauben

wśrubować; -schreiben w-, za-
pisać; -schreibgebühr / wpiso-
we, zapisowe; -schreibung /
wpis, zapis; -schreiten (f.) wkro-
czyć; wdać się w co, interwe-
niować.

ein-schrumpfen (f.) kurczyć, sk-
sić; -schub m wsunięcie; -schuch-
tern nastraszyć; -schulen przy-
łączyć do gminy szkolnej; wy-
ćwiczyć; -schusteru postradać,
utrać; -schütten wsywać;
-schwärzen naczernić; przemy-
cić; -schwätzen podszeptać; na-
gadać 3. co.

ein-segen pobłogosławić; -sehen
wejrzieć; uznać co; pojąć; -sehen
n wejrzenie; wzgląd; -sehend
wrozumiały; -seifen namyd ić;
-seitig jednostronny; -seitigkeit
-ność.

ein-senden po-, przesłać; -sendung
/ przesłanie, przesyłka; -senken
spuścić; -senkung / spuszcze-
nie; wkładać; -setzen wsadzić,
włożyć; ustanowić; przywrócić
(do urzędu); wprawić (zab);
osadzić (na tronie).

Ein-sicht / wejrzenie; uznanie
wrozumiałość, rozsadek; gut
-sicht kommen (f.) uznać, prze-
jrzieć, upamiętać się; sichts-voll
rozsądny, wrozumiały; -sichern
(f.) wsiąkać.

Ein-siedelst / pustelnia; -sieden
zagotować; -siedler m pustelnik;
-siedlerisch pustelniczy; -silbig
jednnozłoskowy; małomowny;
-singen usypiać śpiewaniem;
-sinken (f.) zapadać; klesnąć.

ein-spannen zaprzęgać; -spanner
m pojazd jednokonny, jedno-
konka; spannig jednokonny;
-speichern złożyć w szpiehlerzu;
-sperrn zamknąć; uwięzić;
-spinnen sich oprząść się.

Ein-sprache = Einrede; -sprechen,
Mut ein. dodawać odwagi;
Trost ein. pocieszać; bei 3. ein.
wstąpić do kogo.

ein-bringen (f.) wkoczyć w co; brać udział; **-bringen** wstrzykiwać; **-bringung** f wstrzyknięcie; **-spruch** m protestacya, zażalenie; **Ein. erheben** założyć protest.

einst, **einstens**, **einstmals** kiedyś, niegdyś, raz.

ein stellen zaprowadzić do stajni; **-stammig** jednopienny; **-stampfen** wtłoczyć, wbić; **-stäntern** zasmrodzić; **-stäuben** na-, zakurzyć; **-steden** włożyć, wetknąć, uwięzić; **-stehen für etw.** ręczyć, odpowiadać za co; **-stehlen sich** wkraść się; **-steigen** (f.) wsiąść, wsiadać; wejść; przystać; **-stellen** wstawić; zastawić, zamocować; zawiesić (wypłaty); **sich ein. stellen** się, stanąć; **-stellung** f zaniechanie; zawieszenie.

einstig przeszły; przyszedł.

ein-stimmen zaśpiewać; przystać na co; **-stimmig** jednogłosny; zgodny; **-stimmigkeit** -ność.

einstmalig dawny, miniony; przyszedł.

ein-stößig jednopiętrowy; **-stopfen** napchać, natkać; **-stoßen** wepchnąć w co; wybić, wysadzić; **-streichen** nacierać; zakreślić (słowo); zagarnąć (pieniądze); **-streuen** wysypać, posypać; **-strömen** (f.) wpływać, wpadać; cięknąć się; **-studieren** na-, wyuczyć się; **-stündig** jednogodzinny.

Ein-sturz m zapadnięcie się; **-stürzen** (f.) zapaść się, runąć.

ein-wei len tymczasem; **-lig** tymczasowy.

einwefeln po-, zbrudzić.

ein-tagig jednodniowy; **-tagstiege** f jętka jednodniówka; rzecz suikoma; **-tauchen** zanurzyć, zamaczać; **-tauch** m zamiana; **-tauschen** zamienić; **-teeren** nasmarować smołą; **-teigen** rozczynić, zamiesić;

-teilen roz-, podzielić; **-teilung** f podział, rozkład; **-tönig** jednostajny; **-tönigkeit** -ność; **-tracht** f zgoda; **-trächtig** zgodny.

Ein-trag m uszczerbek, ujma; **Ein. tun** krzywdzić 4., ujmować 3. co; **-tragen** wnieść; wpisać; przynosić (zysk); **-träglich** zyskowny, intratny; **-träglichkeit** -ność; **-tragung** f wpis; **-tragungsgebühr** f wpisowe; **-träufeln** nakapać w co.

ein-treffen (f.) przybyć; spełnić się; **-treiben** wegnąć; wbić (gwóźdź); ścigać (podatki); **-treibung** f ściganie; **-treten** wdeptać; (f.) wstąpić; spełnić się; **nastawać für 4. ein.** ująć się za kim; **trichtern** wlać przez lejek; wlać do głowy.

Eintritt m wstęp, wstąpienie; nadejście; **-sgeld** n wstępne; **-start** f bilet wstępu.

ein-tropfen (f.) wyschnąć, zeschnąć się; **-tropfen**, **-träufeln** wpuszczać po kropli; **-tunten** zamaczać; **-üben** wprawić, wyćwiczyć.

ein-verleiben weilić, intabulować; **-verleibung** weilenie, intabulacya; **-vernahme** f przesłuchanie; **-vernehmen** prze-, wysłuchać; **-vernehmen** n zgoda, porozumienie; **-verstanden** porozumiały; **-verständnis** porozumienie, zgoda; **geheimlich** **Ein.** zmowa, konszachty *pl.*

ein-wadjen (f.) wrócić w co; wkorzenie się; **-waggonieren** umieścić w wagonach; **-wand** m zarzut, przeciwne zdanie; **-wanderer** m przybysz; **-wandern** przywędrować.

einwärts na wewnątrz.

ein-wässern namoczyć; **-wässerung** f namoczenie.

ein-weben wpleść, wetkać w co; wytknąć; **-wedjseln** wy-, zmie-

nić; **-weich**en namoczyć; **-wei-**chen poświęcić; **in etw. ein-**obeznać z czem; **wtajemniczyć;** **-weihung** *f* poświęcenie; **-wen-**den zarzucać, przeczyć czemu; **antwortend**; **-wendung** *f* zarzut; **-werfen** wrzucić w co; **wybić** (okna); **-wiseln** zawinać; **-wiegen** kołysać uspić; **-willigen** ze-, przyzwolić; **-wil-**ligung -lenie; **-wintern** przechować do zimy; (*f.*) zamarznąć; **-wirken** wywierać wpływ, działać na co; **-wirkung** *f* wpływ, działanie.

ein-wirtschaften się zagospodarować się; **-wohner** *m* mieszkaniec; **-wohnerin** -anka; **-woh-**nerſchaft *f* mieszkańcy *pl.*

ein-wölben zasklepić; **-wühlen** się wryć się w co; **-wuri** *m* wrzucenie; **zarzut**; **-wurzeln** się w-, zakorzenie się.

Ein-zahl *f* liczba pojedyncza; **-zah-**len wpłacić, zapłacić; **-zahlung** *f* -cenie, spłata; **-zapfen** ściągać do butelek (wino); **-zäunen** ogrodzić; **-zeilig** jednowierszowy; jednorzędowy; **-zelhaft** *f.* **-arrest** *m* więzienie osobne; **-zelheit** *f* szczegół; **-zellig** jednokomórkowy; **-zeln** pojedynczy, szczegółowy; po jednemu, z osobna; **-zelrichter** *m* sędzia samodzielny; **-zelverkauf** *m* sprzedaż drobniagowa; **-zelwesen** *n* jednostka, indywiduum.

einziehen wciągać; ściągać (długi); zabierać (majatek); uwięzić; nawlec (nić); zasłagać (wiadomości); (*f.*) wprowadzić się; wjechać, przybyć; nadejść (zima).

ein-zig jedyny; **ein. in seiner Art** osobliwy, szczególny; **ein. und allein** jedynie; **-ziger Sohn** jedynak; **-zige Tochter** jedynaczka

Ein-zug *m* wejście, wjazd, pochód; **-zwängen** wepchać, wcisnąć, wpakować.

eirund jajowaty, owalny.

Eis *n* lód; **zu Eis** werden zlodowacieć; **-bahn** ślizgawka; **-bär** *m* niedźwiedź północny; **-bruch** *m* łamanie, załamanie się lodu (lodów); **-decke** *f* pokrywa lodowata.

Eisen *n* żelazo; **kajdany** *pl.*; **Eisen-**żelazny; **-bad** *n* kąpiel w wodzie zawierającej żelazo; **-bahn** *f* kolej żelazna; **-bahnnetz** *n* sieć kolei żelaznej; **-bahn-**arbeiter *m* robotnik kolejowy

Eisen-blech *n* blacha żelazna; **-erg** *n* ruda żelazna; **-eisenpäne** *pl.* opilki żelazne; **-freſſer** *m* junak, fanfaron; **-gießerei** *f* gisernia żelaza; **-gußware** *f* wyrób z żelaza; **-haltig** zawierający w sobie części żelaza; **-hammer** *m* młot do kucia żelaza; hamernia; **-handlung** *m* handel żelazem; **-hut** *m* tojad, mordownik (roślina); **-hütte** *f* huta żelazna; **-hüttenkunde** *f* hutnictwo; **-industrie** *f* przemysł żelazny; **-lack** *m* lakier do żelaza; **-periode** *f* epoka żelaza; **-platte** *f* blacha, płyta żelazna; **-schimmel** *m* koń karosiwy; **-schlacke** *f* żużel; **-schmiedeware** *f* towar z żelaza kutego; **-bitriol** *m* *n* siarczan żelaza; **-walz-**werk *n* walcownia żelaza; **-wa-**renhandlung *f* handel towarami żelaznymi; **-werk** *n* hamernia; żelaziwo.

eisern żelazny.

Eis-feld *n* lodowiec; **-gang** *m* płynienie lodów; **-gebirge** *n* góry lodowe; **-grube** *f*, **-teller** *m* lodownia.

eisig lodowy, zimny jak lód; **eis-**falt zimny jak lód, lodowaty.

Eis-lauf *m* ślizganie po lodzie; **-laufverein** *m* towarzystwo łyżwiarские; **-meer** *n* morze Lodowate; **-punkt** *m* punkt marznienia; **-scholle** *f* kra, bryła lodu; **-stauung** *f* zator; **-vogel**

m zimorodek; -zapfen m sopel,
okiść lodowa; -zeit f epoka
lodowa; -zone f strefa lodo-
wata.

etel marny, próżny; -teit f -ność.
Eiter m ropa; -artig ropiasty;
-beule f wrzód, ropień; -ig
zaropiały; -n ropić się; jątrzyć
się; -n machen rozjątrzyć; -ung
ropienie; -vergiftung f zatrucie
ropne.

Eiweiß n białko; -artig białko-
waty; -gehalt m białkowatość;
-stoff m albumin.

Ekel m obrzydzenie, odraza; zum
E. werden obrzydnąć, zbrzy-
dzić się; sich ew. zum E. ma-
chen obrzydzić sobie co; E. be-
kommen (z)brzydzić sobie; -haft
obrzydły, obrzydliwy; -n brzy-
dzić, mierzić 3.; es ekest mir
brzydzi mi się; sich -n vor 3.
brzydzić się kim.

Elliptik f ekliptyka.

elliptisch ekliptyczny.

Ekstase f zachwycenie.

Ekzem n ekzema, wyrzut skórny.

Elaborat n wypracowanie.

elasti-sch elastyczny, sprężysty;

-ität f elastyczność.

Elbe f Łaba.

Elefant m (s.) słoń; -en słoniowy;

-entrißel m traba słoniowa.

elegant elegancki, przepyszny;

-ganz f elegancja, przepych.

Elegie f elegia, dumka.

elegisch elegiczny, żalony.

elektři-sch elektryczny; -fieren

elektryzować; -fiermaschine f

machina elektryczna; -ität f

elektryczność.

Element n element, żywioł, pier-

wiastek; -ar-, -arisch elemen-

tarny; początkowy; -arschaden

m szkoda elementarna; -arun-

terricht m nauka początkowa.

Elen, Elentier n łódź.

Elend n nędza; mizernactwo.

elend nędzny, mizerny; el. werden

nędznąć; mizernieć; -e m (s.)

nędzarz, mizerak; (verächtlich)
nędznik; f nędznica; -iglich
nędzenie.

Else m (s.) uczeń, wychowaniec.
elf jedenaste; Elf f, Eljer m
jedenastka.

Elf m (s.), Else f sylfida.

Ellenbein n kość łonowa.

elite jedenasty; -nß po -ste.

eliminieren wyłączyć, usunąć.

Elisabeth f Elżbieta.

Elision f wyrzutnia.

Elite f wybór.

Eliten- wyborowy.

Elisir n eliksyr, odwar; środek
cudowny.

Elle f łokieć; Ellenbogen, Ell-

bogen m łokieć; -maß n miara

łokciowa.

Ellipse elipsa; wyrzutnia; ellip-
tisch eliptyczny.

Elmsfeuer n ogień Eliasza.

Eliaß n Alzacya.

Elster f sroka; El- sroczy

elsterlich rodzicielski.

Eltern pl. rodzice; -haus n dom

rodzicielski; -liebe f miłość

rodzicielska; -loß bez rodziców.

elstisch elizejski, rozkoszny.

Elizium n elizyum.

Email n szmelc, emalia; -arbeit

f robota szmelcowana; -fieren

szmelcować.

Eman-zipation f emancypacja;

-zipieren emancypować, usamo-

wolnić.

Emball-age f zapakowanie;

-fieren zapakować.

Emblem n emblemat, godło.

Embrjo n (ß, ß i neu) zarodek.

Emerit m (s.) emeryt, wysłużony;

-firt pensjonowany; -ur f eme-

rytura.

Emeute f powstanie, bunt.

Emi-grant m (s.) wychodźca;

-grantin f emigrantka; -gration

f emigracya, wychodźstwo.

eminent wydatny, znamienity.

Eminenz f eminenoya.

Emiffär m emisaryusz

Emission *f* emisya, wydanie.
emittieren puścić w obieg.
Empfang *m* (ä) odbiór; przyjęcie;
 -en, empfang, empfangen ode-
 brać; przyjąć; począć.
Empfänger *m* odbiorca.
empfanglich zdolny do przyjęcia,
 usposobiony; -**feit** *f* dyspozy-
 cya, usposobienie.
Empfangnahme *f* odbiór; przyję-
 cie; **Empfangnis** *f* (ße) poczęcie.
Empfangs-beitätigung *f* poświad-
 czenie odbioru; -**saal** *m* sala
 do przyjęć; -**schein** *m* pokwito-
 wanie.
empfehlen (ic), **empfehl**, **empfohlen**
 polecić, poruczyć; **sich em.** po-
 lecać się, pożegnać się z kim;
 kłaniać się; -**d** polecający; -**de**
n zaleta; -**ewert** go dzien pole-
 cenia.
Empfehlung *f* polecenie; zaleta,
 ukłon; -**sbrief** *m* list polecający.
empfind-bar dający się czuć;
 -**barfeit** *f* własność czucia; -**clci**
f zbytnia tkliwość; -**en**, **empfind**,
empfinden (u) czuć; -**lich** do-
 tkliwy, czuły; dokuczliwy;
 -**lichteit** -wość; -**jam** czuły,
 tkliwy; -**samfeit** *f* czułość, tkli-
 wość; -**ung** *f* czucie, uczucie;
 -**ungs-kraft** *f*, -**ungs-vermögen** *n*
 władza czucia; -**ungswort** *n*
 wykrzyknik.
Empirie *f* doświadczenie.
Empiriker *m* empiryk.
empirisch empiryczny.
empor w górę, do góry; **sich**
 -**arbeiten** podnieść, wzniesić
 się; -**bringen** podnieść w górę;
 podźwignąć.
empö-ren oburzać; **sich em.** po-
 wstać, zbuntować się; -**rer** *m*
 buntownik, rokoszanin.
empor-fahren (f.) jechać w górę;
 wyskoczyć, podnieść się; -**stie-**
gen (f.) lecieć w górę; wzle-
 cieć; -**heben** podnieść, wydźwi-
 gnać do góry; wychwalać;
 -**helfen** dopomóc.

empor-kommen (f.) wzniesić się,
 wydobyć się, wzrosnąć; -**kom-**
men *n* rozwój, wzrost; -**kömm-**
ling *m* dorobkiewicz.
empor-ragen sterczeć do góry;
 przewyższać *4.*; -**richten** pod-
 nieść, skierować do góry;
 -**schießen** wystrzelić w górę;
 (f.) wyrósć w górę; -**schnellen** (f.)
 podskoczyć w górę; -**schwingen**
sich wzbicić się w górę; wykiero-
 wać się (na co); -**steigen** (f.)
 wznosić się; wynurzyć się (z
 wody); -**sträuben** jeżyć, naje-
 żyć; -**streben** dążyć wyżej;
 -**strecken** pod-, wzniesić do góry;
 -**tauchen** (f.) wynurzyć się.
Empörung *f* bunt, rokosz.
empig skrzętny, staranny; -**feit** *f*
 skrzętność, staranność.
End-chen *n* koniuszek; -**e** *n* ko-
 niec; zgon; **äußerstes** -e kra-
 niec, kończyzna; **ein -e nehmen**
 (s) kończyć się; -**en**, -**igen** (s) koń-
 czyć, (s) kończyć się.
End-ergebnis *n* wynik ostateczny;
 -**e-gefertigte(r)** *m* niżej podpisa-
 ny; -**gültig** stanowczy.
Endvie *f* szczerbak.
end-lich na koniec, nareszcie; -**lich**
einmal przecież; -**lichteit** *f*
 skończoność, doczesność; -**los**
 nieskończony; -**losigkeit** -czoność.
End-punkt *m* punkt ostateczny;
 -**silbe** *f* końcówka; -**ung** *f* za-
 kończenie; przypadek; -**ursache**
f przyczyna ostateczna; -**urteil**
n sąd, wyrok ostateczny; -**ziel**,
 -**zweck** *m* cel, kres ostateczny.
Ener-gie *f* energia, dzielność;
 sprężystość; -**gigig** energiczny,
 dzielny; sprężysty; -**gigig** bez
 energii. [ścisnąć.
eng ciasny; ścisły; -**ger** **machen**
 angażować zamówić, najać.
engbrüstig dychawiczny; -**feit** *f*
 dychawiczność.
Enge *f* ciasność; cieśnina; am-
 ba-as, kłopot; **in die E. treiben**
 przyprzeć do kąta.

Engel m anioł; Engel- anielski;
-en, -ein n aniołek; -schar f
zastęp aniołów.

Engelwurz f dzięgiel.

Engeling m pędrak.

engherzig nieczuły; -seit f -łość.

Eng-land n Anglia; -länder m An-
glik; -länderin f Angielka;
-lich angielski, po -sku; -lich-
bitter n gorzka wódka angiel-
ska; -lisieren anglizować.

Engpaß m przesmyk.

Enkel m wnuk; in f wnuczka;
-kinder pl. wnuczeta.

Enklave f enklawa.

enorm ogromny, niezmierny;
-ität f ogromna wielkość.

Enquete f komitet śledczy.

ent abeln odjąć szlachectwo; po-
niżyć; -arten (f.) wyrodzić się;
-äußern się pozbyć się czego;
-behren obejść się bez czego;
-behrlich niekoniecznie potrze-
bny; -behrung f brak, niedo-
statek.

ent bieten wezwać (do siebie),
kazać przyjść; przesłać (ukłonić);
-binden rozwiązać; uwolnić 4.
od czego; powić dziecię; -bun-
den werden odbyć poślóg; von
einem Knaben ent. werden po-
wić chłopca; -bindung rozwią-
zanie; uwolnienie; poród, po-
ślóg; -bindungsanstalt f zakład
położniczy.

ent-blättern ogolocić z liści, -blö-
ben; sich nicht ent. ośmielić się,
nie wstydzic się; -blößen ob-
nażyć, ogolocić, odkryć.

ent-braunt sein płonać; pałać;
-brennen (f.) rozpalic, rozognić
się; -decken od-, wykryć; -decken
m odkrywać; -deckung odkry-
cie; wykrycie.

Ente f kaczka; wiadomość smy-
ślona.

ent-ehren (z) bezczęścić, (z) hańbić;
-ehren hańbiący; f -ehrer m
hańbiiciel; -ehrung f zhańbienie;
-eignen wywłaszczyć; -eignung f

-czenie; -eisen (f.) ubiedz, ulo-
cić, przemić.

Enten-braten m piecąc kaczka;
-ci n kaczka jaje.

enterben wydziedziczyć.

Enterhafen m osęka, bosak.

Enterich m kaczor.

entern hakami zatrzymać okręt.

ent-fachen wzniecić; -fahren (f.)
wymknąć się, wypaść; -fallen
(f.) wypaść; przypadać; fallen
rozwinąć; okazać; -färben po-
zbawić koloru, zmienić kolor;
sich ent. zblednąć.

entfer-nen oddalić; -nt oddalony,
odległy, daleki; -nung f odda-
lenie, odległość; in einiger
Ent. opodal.

ent-fesseln rozpętać, rozpasąć;
-fetten pozbawić tłuszczu; -fet-
tung f ubytek tłuszczu; -fet-
tungstur f kuracja przeciw
otyłości; -flammen zapalić, roz-
niecić; -flammt palający;
-flammt sein pałać; -fliegen (f.)
od-, ulecieć; -fliehen (f.) uciec,
umknąć; -fließen (f.) wypły-
wać; -fremden odstręczać; sich
ent. stać się obcym; -führen
uwieść, uprowadzić; -führer
m uwodziciel, -führte f uwie-
dziona; -führung f uwiedzenie,
uprowadzenie.

Entgang m ubytek, pozbycie.

entgegen przeciwko, naprzeciwi-
ko; przeciwny; -arbeiten dzia-
łać przeciw 3., zapobiegać;
-bringen podawać, okazywać;
-eilen (f.) pośpieszyć naprzeciwi
3.; -fahren (f.) jechać, wy-
jechać naprzeciw 3.

entgegen-gehen (f.) iść, wyjść prze-
ciw 3.; dem Tode ent. iść na
śmierć; -gefeht przeciwny;
-kommen (f.) przyjść naprze-
ciw 3.; iść na spotkanie kogo;
przyjść 4. (uprzejmie); -sehen
wyglądać czego, oczekiwać;
-sehen postawić przeciw czemu;
sich ent. sprzeciwiać się; -stehen

(f.) zawadzać, być przeciwnym, sprzeciwiać się; *=stellen* stawieć naprzeciw 3.; *=ziehen* (f.) wyruszyć naprzeciw 3.

entgegenen odpowiedzieć.

entgehen (f.) ująć, minąć, uchronić się; ostrzedz się.

Entgelt *n* zapłata, wynagrodzenie; *=en* zapłacić, wynagrodzić; *=lich* za wynagrodzeniem; *=ung* = *Entgelt*.

entgleisen (f.) wykoleić się; *=gleisung* *f* wykolejenie (się); *=gleiten* (f.) wysliznąć się, wypaść; *=glimmen* (f.) zatlić się; *=glühen* (f.) rozpaść, rozżarzyć się; *=gürten* odpasać; *=haaren* pozbawić włosów; *=halten* zawierać, obejmować, mieścić; *ent.* wstrzymywać, powściągać się; *=halten sein* mieścić się, być zawartym; *=haltsam* wstrzemięźliwy, powściągliwy; *=samkeit* -wość; *=haltung* *f* wstrzymanie się, powściąganie.

enthaupten ścinać głowę; *=hauptung* *f* ścięcie; *=häuten* zdjąć skórę; *=heben* uwolnić, złożyć (z urzędu); *=hebung* *f* złożenie; *=heiligen* bezczęścić rzeczy święte, profanować; *heiligung* *f* profanacja, świętokradztwo; *=holzen* wycinać drzewa; *=hüllen* odsłonić; wyjawić (tajemnicę); *=hüllung* *f* odsłonięcie; wyjawienie; *=hülfsen* wyłuszczyć, wyłuskać.

enthusiasmieren zapalić, zachwycić, wprawić w zapał; *=fiasmus* *m* entuzjazm, zapał; *=fiast* *m* (s.) entuzyasta, *=fiastisch* entuzyastyczny; z zapałem.

entjungfern pozbawić panieństwa.

entkernen wybierać jądra, pestki (z owoców); *=kleiden* zwleć odzienie; ogołocić; *=kommen* (f.) uciec, umknąć; *=kommen* *n* ucieczka; *=korken* odkorkować; *=kräften* wysilić, osłabić, wycieńczyć; obalić (zarzut);

=kräftung *f* utrata sił, wycieńczenie; obalenie.

entladen wyładować, wypróżnić; *ent.* wyładować się, wystrzelić; *=ladung* *f* wyładowanie, wystrzał, wybuch.

entlang 2., 3., 4. wzdłuż (*entlang des Waldes* (albo) *dem Walde* (lub) *den Wald entlang*).

entlarven zdjąć maskę; odsłonić, wykryć; *=lassen* (wy)puścić (z więzienia); rozpuścić (wojsko); odprowadzić (ze służby), uwolnić; wyzwolić (niewolnika); *=lassung* *f* wy-, rozpuszczenie; odprawa, uwolnienie, dymisja; *um seine Entl. bitten* prosić o uwolnienie od urzędu; *um Ent. einreichen* podać się do dymisji; *=lassungsgesuch* *n* prośba o dymisję; *=lassungszeugnis* *n* świadectwo uwolnienia; *o.* dojrzałości.

entlasten zdjąć ciężar; mieć mniej pracy, trudów; mówić na korzyść obwinionego; *=lastung* *f* uwolnienie od ciężaru; zmniejszenie pracy, trudów; *=lastungszeuge* *m* świadek odwodowy, uniewinniający.

entlauben obrywać liście; *ent.* ogołocić się z liści; *=laufen* (f.) uciec, umknąć; *=ledigen* *ent.* uwolnić się; wywiązać się z czego; *=leeren* wypróżnić; *=legen* odległy; *=legenheit* -głoś; *=leihen* pożyczyć co od kogo, wziąć co skąd, wyjąć; *=leiben* *ent.* życie sobie odebrać; *=lofen* wywabić, wyłudzić; wydobyć; *=lohnen* wynagrodzić; *=lohnung* *f* -dzenie, nagroda.

entmannen kastrować, *=mannung* *f* kastracja; *=menscht* rozbestwiony; *=nutigen* zniechęcić, odstraszyć.

Entnahme *f* wyjęcie, wzięcie; *=nationalisieren* wynarodowić; *=nehmen* wyjąć, wziąć skąd; domyślić się, wnosić; *=nerven* pozbawić sił.

ent-propfen odkorkować; pressen = erpressen; puppen sich wylegnać się z poczwarki; okazać się; quellen (f.) wytryskać; wypływać; rätseln odgadnąć; wyjaśnić.

Entree *n* wejście; wstępne.

entreißen wydrzeć, wyrwać.

Entreprise *f* przedsiębiorstwo.

Entrevue *f* zjazd, zejście się.

ent-richten zapłacić, złożyć; rinnen (f.) ująć, uciec; rüden *n.* odsunąć; rüsten oburzyć, oburzać; rüstung *f* oburzenie; sagen rzec się, wyrzec się czego; durch einen Eid ent. wyprzysięgać się czego; sagung *f* zrzeczenie się, rezygnacja.

Entsatz *n* odsiecz; heer *n* wojsko do odsieczy.

ent-säubern od kwasu uwolnić; schädigen wynagrodzić; schädigung *dzenie*; schädigungssumme suma wynagradzalna; scheiden rozstrzygnąć, rozstrząść, stanowić; sich ent. rozstrzygnąć się; zdecydować się; scheidung *f* rozstrzygnięcie, wyrok; scheidungss, scheidend stanowczy; scheidungspunkt *f* chwila stanowcza; przesilenie; schieden stanowczy, niewątpliwy, pewny; schiedenheit *f* stanowczość, pewność, rezolucja.

ent-schlafen (f.) zasnąć; schlagen sich rzec się, uwolnić się, pozbyć się czego.

ent-schleichen (f.) wymknąć się, umknąć; schleiern odsłonić; schließen otworzyć, sich ent. zdecydować się, postanowić; schließung *f* postanowienie; schlossen zdecydowany, rezolucyjny, odważny; schlusshheit *f* ność, odwaga.

ent-schlummern (f.) zasnąć; schlüpfen (f.) wysliznąć się.

Entschluß *m* postanowienie; przedsięwzięcie; Ent. fassen postanowić.

ent-schuld-bar dający się usprawiedliwić; igen usprawiedliwić, uniewinnić; wybaczyć; tömaczyć; igung *f* usprawiedliwienie i t. d.; igungsgrund *m* powód usprawiedliwiający.

ent-schweben (f.) ulecieć, zniknąć; schwinden (f.) ująć, zniknąć; wyjść z pamięci; scelt bezduszny, martwy; senden wysłać, wyprowadzić; setzen oddalić (z urzędu); przyjąć w pomoc; dać odsiecz (twierdzy); sich setzen przerazić, przestraszyć się; setzen *n* przerażenie, zgroza; setlich okropny, przerażający; setlichkeit *f* okropność; setzung *f* złożenie (z urzędu).

ent-siegeln odpleczetować; sinken (f.) wypaść (z rąk); sinnen sich przypomnieć sobie co; sittlichung *f* demoralizacja; spinnen sich wszezać się, zawiązać się; sprechen odpowiadać, zadosyć uczynić; sprechend odpowiedni; sprächen (f.) wyrażać; pochodzić; springen (f.) umknąć (z więzienia); wypływać (rzeka); pochodzić, wynikać; sprossen pochodzący, zrodzony.

ent-stammen (f.) pochodzić; stehen (f.) pochodzić; powstawać, tworzyć się; zachodzić (pytanie); wynikać; stehung *f* powstanie, tworzenie się, początek; stehungsurfache *f* przyczyna powstania.

ent-steigen (f.) wyjść, wychodzić, występować; wydobywać się; stellen przeinaczyć; oszpecić; stellung *f* przeinaczenie; oszpecenie; stößeln odkorkować; strömen (f.) wypływać, wydobywać się z czego.

ent-täuschen wyrowadzić z nłudzenia, z błędu, rozczarować; täuschung *f* rozczarowanie, ułuda; thronen zepchnąć z tronu; thronung *f* detronizacja;

-wüßtern wyludnić; -wachsen (j.)
wyrastać, wyjść z czego; -waff-
nen rozbroidć; -waffnung *f* -oje-
nie; -walden wyniszczyć las;
-waldet beżleśny; -wässern osu-
szyć; -wässerung *f* osuszanie
(roli).

entweder — oder albo — albo.

ent-weichen (j.) umknać, ucho-
dzić, ujsć; -weichung *f* ujście,
ucieczka; -weichen = entheiligen;
-wenden zabrać, ukraść; -werfen
skreślić, układać (plan); -werten
pozbawić wartości; -wertung *f*
utrata wartości.

ent-wickeln rozwinąć; sich ent. roz-
wijać się; powstać; -wicklung
f rozwinięcie, rozwój; -winden
wykręcić, wydrzeć; -wirren
rozplątać; wyjaśnić; -wischen
(j.) uciec, umknać.

ent-wöhnen odzwyczaić; sich ent.
odwyknać; -wölken sich wypo-
godzić się; -wölft bezchmurny;
-würdigen (z) hanbić, spodlić;
-wurf *m* zarys, układ, plan,
koncept; -wurzeln wyrwać z
korzeniami

ent-zaubern odczarować; -ziehen
odjąć, odebrać; puścić (krew);
nie dać 3. co; sich ent. usunąć
się od czego, ujsć, uwolnić się;
-ziffern odczytać, odgadnąć;
-zünden zachwycić, unosić;
-zucht sein nie posiadać się (z
rozkoszy); -züchtung -cenie, za-
chwył; -zügelu rozkietznąć
rozuzdać; -zündbar zapalny;
-zündbarkeit, -ność; -zün-
den zapalić; wzniecić, zaognić,
zündung *f* zapalenie.

entzwei na dwie części; -brechen
rozłamać; (j.) złamać się.

entzweien rozdzielić; poróżnić.

entzwei-gehen *f* złamać się; nie-
dać się, rozpaść się; -schneiden
rozerznać, rozkroić na dwie
części; -ung *f* rozdwojenie;
poróżnienie, niezgoda.

Guzian *m* goryczka.

Gpaullett *n*, -lette *f* szlifa.

Epidemie *f* epidemia, zaraza.

epidemisch epidemiczny.

Epidermis *f* przyskórnia.

Epigone *m* (s.) potomek.

Epigramm *n* epigram.

Epik / epika, poezya epiczna.

Epiker *m* poeta epiczny.

Epilepsie *f* padaczka.

epileptisch epileptyczny.

episch epiczny.

Episode / epizod, ustęp

Epistel *f* epistoła, list; 3. die

Ep. lesen /ajac 4.

Epoche *f* epoka; -machend epokę
stanowiający.

Equipage *f* ekwipaż, powóz.

equipieren ekwipować, wypra-
wić, oporządzić; -rung *f* wy-
er on. [prawa.

erachten uważać za co; rozumieć;

Er. *n* zdanie, widzimisie;

erarbeiten zapracować, dorobić
się czego.

Erbe dziedziczny; -anspruch *m*
prawo do dziedziczenia; anteil
m część dziedziczna, scheda.

erbarmen sich 2. zmiłować, zli-
wać się nad kim; Erb. *n* miło-
sierzdzle, litość.

erbärmlich nędzny, nizezomny;
lichy; -es Zeug lichota; -feil
bieda, lichota.

erbarmungslos niemilosierny,
bez litości; -losigkeit *f* niemilo-
sierzdzle; -voll miłosierny;
-würdig godzien zmiłowania.

erbau-en wy-, zbudować (dom);
zbudować 4.; sich an etw. er. (z/bu-
dować się z czego; -er *m* budo-
wniczy, założyciel; -lich budujący,
wzruszający; -ung *f* zbudowanie,
założenie; -ungsbuch *n* książka
religijna; -ungstunde *f* godzina
nabożeństwa.

Erbe *m* (s.) dziedzic; spadkobier-
ca; Erbe *n* dziedzictwo, spa-
dek; (väterliche) ojcowizna;
(mütterliche) macierzyzna.

erbeben (j. h.) zadrząść się, zadrzeć.

erbeigen dziedziczny; -tum n własność dziedziczna.

erben (o)dziedziczyć.

erbeten wymodlić sobie co

erbetteln wyżebrać.

erbeuten zdobyć.

Erb-fall m spadek, sukcesya;

-fehler m wada dziedziczna;

-feind m wróg odwieczny;

-folge f następstwo, sukcesya;

-folgefrieg m wojna sukcesyjna;

-folger m następca dziedzictwa,

sukcesor; -gut n dobro dziedziczne;

-herr m pan dziedziczny.

erbieten się oświadczyć się.

Erbin f dziedziczka.

erbitten prosić o co; dopraszać,

doprosić się czego; sich er. lassen

dać się uprosić.

erbitte-tn rozżłościć, rozjątrzyć;

-rt zawzięty; -rung f rozjątrzenie,

zawziętość.

erblaffen (j.) zblednąć; umrzeć.

Erblasser m spadkodawca; -in f

spadkodawczyni.

erbleichen, erblich i erbleichte,

erblichen i erbleicht (j.) = er-

blaffen.

erblich dziedziczny; -keit -ność.

erblicken spostrzedz, ujrzeć.

erblin-den (j.) oślepnąć, oclem-

nieć; -bung f ociemnienie, za-

niewidzenie,

erblöben = entblöben.

erblühen za-, wykwitnąć.

Erbnehmer = der Erbe.

erbosen rozżłościć.

erbötig gotowy.

Erb-pacht f wieczysta, dzierżawa;

-prinz m następca tronu

erbrauen (j.) zaszumieć,

erbrechen wylamać; odpieczęto-

wać; sich er. womitować; Er.

n womity, wymioty pl.

Erb-recht n prawo dziedziczne;

-reich n państwo dziedziczne;

-rente f dożywocie dziedziczne;

-schaft f dziedzictwo, spadek;

eine -schaft antreten objąć dzie-

dzictwo; -schaftsflage f skarga

o dziedzictwo; -schaftsmasse f

masa spadkowa; -ichleicher m

czyhający na sukcesję; -ichlei-

cherei f czyhanie na sukcesję.

Erbse f groch.

Erbsen- grochowy; -feld n gro-

chowisko; -mehl n mąka gro-

chowa; -stroh n grochowiny

pl.; -suppe f grochówka.

Erb-streit m spór o dziedzictwo;

-stück n rzecz odziedziczona;

-sünde f grzech pierworodny;

-teil n m część spadku, schedy;

-übel n wada dziedziczna; -ver-

trag m umowa spadkowa; -zins

m czynsz wieczysty.

Erb-achse f oś ziemi; -apfel m

ziemniak.

erdarben się oszczędzić sobie.

Erd-aufwurf m nasyp ziemi; -bahn

f ekliptyka; -ball m kula ziem-

ska; -beben n trzęsienie ziemi;

-beere f poziomka; hohe Erd.

truskawka.

Erd-beherrscher m ziemniowładca;

-beherrschend ziemniowładny; -be-

schreiber m geograf; -beichrei-

bung f geografia; -bewohner m

ziemianin; -birne f bulwa;

-boden m ziemia, grunt; -e f

ziemia; -englück n szczęście

ziemskie.

erdenken wymyślić, zmyślić.

erdenk-lich, -bar co można wymy-

ślić.

Erdentrund n powierzchnia kuli

ziemskiej.

erd-fahl śniady, blady; -fläche f

poziom ziemi; -geischoss n par-

ter; -gürtel m strefa; -harz n

żywica ziemna; -höhle f pie-

czara podziemna; -hügel m pa-

górek, mogiła; -icht ziemisty.

erdich-ten wy-, zmyślić co; -ter

m zmyślacz; -tung f zmyślenie,

fikcyja.

erdiennen się wysłużyć sobie.

erbig ziemny.

Erd-floß *m* bryła ziemi; gruda;
-**freiß** *m* okrag ziemi; -**flugel** *f*
kula ziemska; -**funde** *f* geogno-
zya; geologia; geografia.

Erd-nähe *f* pobliż ziemi; -**ober-
fläche** *f* powierzchnia ziemi;
-**öl** *n* olej ziemny, petroleum.

erdrösten przebić sztylatem.

Erd-pech *n* smoła ziemna, asfalt;
-**pol** *m* biegun ziemi; -**reich** *n*
ziemia, grunt.

erdreifen się ośmielić się.

Erdriß *m* rozpadlina w ziemi.

erdröhnen zatętnieć, zahuczeć;
erdroffeln zadławić, udusić; **er-
drücken** zatłoczyć, zagnieść.

Erd-scholle *f* bryła, skiba ziemi;
-**spalte** *f* rozpadlina w ziemi;
-**stoß** *m* wstrząśnienie ziemi;
-**strich** *m* strefa; -**teil** *m* część
ziemi; część świata.

erdulben wycierpieć.

Erd-weite *f* dal ziemi; -**zunge** *f*
ereisern się unosić się. [cypel.
ereignen się zdarzyć się; -**nis** *n*
zdarzenie, przygoda.

ereilen doścignąć, zaskoczyć

Eremit *m* (s) pustelnik.

ererbten odziedziczyć.

eriah-ren doznawać, doświadczać;
dowiedzieć się; **eriahren** do-
świadczony; biegły; świadomy;
-**rung** *f* doświadczenie; **in-rung**
bringen dowiedzieć się; -**rung**-
gemäß, -**rungsmäßig** empiry-
czny, z doświadczenia.

eriahnen uchwycić; zrozumieć;
eriahnen wywalczyć; **einen Sieg**
er. odnieść zwycięstwo nad kim.

erfin-den wynaleźć; zmyślić; -**der**
m wynalazca; -**berisch**, -**bsam**
przemysłny, wynalazczy; -**bung**
f wynalezienie, wynalazek;
-**ungsgeist** *m* duch, dar wyna-
laczego, przemysłność.

erfichen wyblagać.

Erfolg *m* skutek, wynik, rezul-
tat; -**en** (f.) nastąpić, wynikać,
wypadać; zapadać (wyrok); -**loß**

bezakuteczny; -**loßigkeit** -ność;
-**reich** bardzo skuteczny

erfor-derlich potrzebny; -**bern** po-
trzebować, wymagać, żądać;
-**bernis** *n* (fse) potrzeba; -**derung**
f wymaganie

erforsch-en wy-, zbadać, docho-
dzić; -**er** *m* badacz; -**lich** dający
się zbadać; -**ung** (z)badanie.

erfragen dopytać się czego.

erfuchen się ośmielić się.

erfruen rozweselać, uradować;
-**lich** *er.* radować się z czego;
cieszyć się czem, **erfreulich** po-
cieszny, radosny.

erfrieren odmrozić; (f.) zmarznąć.

erfri-ichen orzeźwić, odświeżyć;

-**ichung** *f* orzeźwienie; posiłek

erful-len na-, spełnić; pełnić (obo-
wiązki); wykonać (rozkaz); -**lich**

er. (s)pełnić się; -**lung** *f* speł-

nienie; **in-lung gehen** (s)peł-

nić, ziszczyć się.

ergän-zen dopełnić, uzupełnić;

-**zung** -nienie, obiekt; -**zungs-**

uzupełniający

ergattern wydostać.

ergeben oddany, poddany; przy-

wiązany do kogo; uniżony;

-**lich** *er.* oddać się; poddać się;

okazać się, wynikać; -**heit** *f*

przywiązanie; przychylność;

uniżoność; -**ist** najuniżniejszy;

jak najuniżeniej.

Erge-bnis *n* (fse) skutek, rezul-

tat, wynik; -**bung** *f* poddanie

się, kapitulacja.

ergehen (f.) wyjść (rozkaz); po-

wodzić się; **er. lassen** (h-) wy-

dać rozkaz; -**lich** *er.* rozwodzić

się, krytykować

ergeizen skąpstwem nabyć.

ergiebig obfity; plenny, urodzaj-

ny; -**seit** -ność.

ergie-ßen się roz-, wylewać się;

uchodzić, wpadać; -**ßung** *f* wy-

lanie, wylew.

erglänzen (f.) zabłysnąć.

erglüh-en (f.) zapalić się; zapło-

nać, zaczerwienić się.

ergoß-en rozweselać, bawić, -lich
uciesznny, zabawny.
ergrauen (f.) osiwieć.
ergreis-bar uchwytny; -en złapać,
schwytać; uchwycić; zachwy-
cać; etw. -en brać, wziąć się
do czego; zabierać (głos); za-
jąć (ogień); die Flucht -en pu-
ścić się w ucieczkę; Besitz -en
wziąć w posiadanie; Waffen
-en porwać się do broni; Maß-
regeln -en użyć środków; die
Durcht ergreift mich bojaźń
ogarnia mnie; -end wzrusza-
jący, budujący.
Ergreifer m łapacz, -anteil m
część nagrody za złapanie.
ergriimmen rozstrożyć, -juszyć.
ergriibeln wysłuchać, wysłuchać.
ergriinden zgłębić; docieć, do-
szukać, zbadać.
ergriinen (f) zazielenić się.
Erguß m wylów, wylanie się.
erhaben wzniosły; wypukły (kąt);
szczytny; -heit -łość.
erhal-ten dostać, otrzymać; utrzy-
mać; zachować; sich er. utrzy-
mać się; -ter m utrzymujący,
opatrzytel; zachowawca; -tung
utrzymanie; zachowanie; -tungs-
losten pl. koszt utrzymania;
-tungstrieb m popęd zachowawczy.
erhältlich do nabycia.
erhandeln utargować; kupić.
erhängen się ob-, powiesić się.
erharten (f.) stwardnieć.
erhärten twardość co zrobić; po-
stwierdzić, udowodnić.
erhärten schwytać, uchwycić.
erheben podnieść, wznieść (ręce,
serce); wniesć (oskarżenie),
wynosić, wywyszać; pobierać
(podatki); odebrać (pieniądze);
sich er. podnieść się, powstać;
wywyszać się
erheblich znaczny; -bung f pod-
niesienie, wzniesienie; pobór;
powstanie; -bungen pl. docho-
dzenia (sądowe).

erheiraten dostać (z żoną).
erheischen wymagać, żądać.
erheitern rozweselać.
erheizen ogrzać, opalić.
erhellen oświecać; wynikać.
erheuken sich powiesić się.
erheucheln nabyć co obłudą; uda-
wać obłudnie.
erhizen rozpalic, rozgrzać.
erhöhen pod-, wywyższać.
erho-ten sich odpocząć (po pracy);
ochłodzić (ze strachu); przyjsć
do sił (po chorobie).
erhö-ren wysłuchać; -rung f wy-
słuchanie.
erinner-lich, er. sein przypominać
sobie; -n przypominieć, wspo-
mnieć 3.; -ung f wspomnienie;
pamiątka; in -ung bringen
przypomnieć; zur -ung na pa-
miątkę; -ungstrast f pamięć.
erfagen ułowić; ugonić.
erfalten (f.) oziębnąć.
erfāl-ten się zaziębic się; -tung
f zaziębienie.
erlämpfen wywalezyć; erfargen
uskapić; erkaufen wykupić;
dokupić się czego; przekupić.
erfenn-bar do poznania; -en po-
znać; uznać; -tlich do pozna-
nia; wdzięczny; sich er. erwei-
sen, zeigen odwdzięczać się;
-tlichkeit/uznanie; wdzięczność;
-tuis f po-, uznanie, pojęcie;
-tuis n wyrok, dekret.
Erfer m ganek; występ, balkon.
erfieren, erfor, erforen wybrać.
erklär-bar dający się wytłoma-
czyć, wyjaśnić; -en tłumaczyć,
wykładać, objaśnić, deklarować;
oświadczyć (miłość); wypowie-
dzieć (wojnę); uznać 4. (win-
nym); ogłosić (królem); sich
erf. oświadczyć się; ogłosić
się; tłumaczyć sobie; -lich co
można objaśnić; leicht -lich
jasny do pojęcia; -ung f wy-
kład, objaśnienie; deklaracya;
wypowiedzenie.
erstedlich znaczny spory.

erflettern, erflimmen wyleźć, wdrapać się (dokąd); dostąpić.
 erflingen (f.) zabrznieć; zadzwonić.
 erforen wybrany.
 erfranken (f.) zachorować.
 erfühlen = verfühlen.
 erführen się ośmielić się.
 erfundi-gen się wy-, dowiadywać się o czym; -gung f wy-, dowiadwanie; -gungen einziehen zasięgnąć wiadomości o czym.
 erfürcht wymuszony, udany.
 erfürren, erfor, erforen wybrać.
 Erlag m złożenie.
 erlahmen (f.) okulać, ochromić; (o)ślabnąć.
 erlang-bar do osiągnięcia; -en osiągnąć, dostąpić
 Erlaß m (Erlässe) rozporządzenie, reskrypt; odpuszczenie (grzechów); erlassen wydać (wyrok); odpuścić; darować (karę).
 erläßlich do odpuszczenia, darowania, zaniechania.
 erlaub-en do-, pozwolić; sich er. pozwalać sobie; -niß f pozwolenie, coś jest erlaubt! wolno!
 Erlaucht f dostojność; erlaucht dostojny, jasnie oświecony.
 erlauchern uczatować, upatrzeć.
 erlauchten dosłyszec.
 erläute-rn objaśnić; -rung f objaśnienie, komentarz.
 Erle f olsza, olcha.
 erleb-en dożyć, doczekać się czego; -en n dożycie; im -ensfall w razie dożycia; -niß n (ße) przygoda, zdarzenie.
 erlebi-gen załatwić; -gt załatwiony; opróżniony, wakujący; er. sein wakować; -gter Posten wakans; -gung f załatwienie; wakans.
 erle-gen złożyć (pieniądze); ubić (wilka); -gung -żenie; ućicie.
 erleichte-rn ułatwić, ulżyć; -rung f ułatwienie, ulga.
 erleiden ponieść (szkodę); doznać (krzywdy); znosić.

Erlen- olzowy; -holz n, -wald m olszyna.
 erlernen wy-, nauczyć się.
 erlesn wybrać, wybierać.
 erleuch-ten oświecić; rozjaśnić; -ter m oświeciciel, światłodawca; -tung f oświecenie.
 erliegen (f.) upadać, uleżeć; leżeć (pieniądze dla ko. o.).
 Erbkönig m król syfistów.
 erlogen sklamany.
 Erlös m dochód z sprzedaży.
 erlösch-en (z)gasić, ugasić; (f.) gasnąć, wygasnąć; kończyć się (życie, prawo).
 erlö-sen wy-, zbawić, odkupić; -ser m zbawiciel, odkupiciel; -jung f zbawienie, odkupienie.
 ermächti-gen upoważnić; -gung f upoważnienie.
 ermah-nen u-, napominać; -nung -nienie; -nungē- upominalny.
 erman-geln omieszkąć; schodzieć, niedostawać; -gelung f brak, niedostatek.
 ermannen dodawać odwagi; sich er. nabierać odwagi.
 ermässi-gen zniżyć (cene); zmniejszyć; -gung f zniżenie.
 ermat-ten zmęczyć 4.; (f.) zmęczyć, zmordować się; -tung f zmęczenie, zmordowanie.
 ermessen wymierzyć, osądzić, ocenić; Er. n zdanie, ocena.
 ermitteln wykryć, wysledzić.
 ermöglichen umożliwić.
 ermor-den zamordować; -bung f, zamordowanie, zabójstwo.
 ermüden = ermatten.
 ermunte-rn zachęcić; -rung f zachęcenie, zachęta.
 ermutigen dodawać odwagi.
 ernäh-ren (wy)żywić, utrzymać; -rer m żywiciel; -rerin -ka; -rung f wyżywienie
 ernen-nen mianować 4. czem; -nung f m anowanie, nominacja; -nungsbefret n dekret nominacyjny.
 erneuen, erneuern odnowić.

Erneuerer *m* odnowiciel.

Erneuerung *f* odnowienie, odnowa.

erniedrigen po-, zniżyć, degradować; **ich** *er.* po-, uniząć się; spodlić się; **-gung** / poniżenie; degradacja.

Ernst *m* Ernest (imię).

Ernst *m* powaga; prawda, rzeczywistość; **Ernst** *maden* nie żartować; **im** *E.* seryo.

ernst, **-haft** poważny; **-lich** rzeczywisty; **na** seryo

Ernte / żniwo, zbiór; **die Zeit vor der Ernte** przednowek; **-er** *trag* *m* użątek; **-fest** *n* święto dziękczynienia za żniwo; dożynki; **-franz** *m* wieniec z kłosów; **-monat** *m* sierpień; **-n** zacząć, zbierać; **-zeit** *f* czas żniwa.

Erober-er *m* zdobywca; **-n** zdobyć, podbić, zawojować (kraj); **-ung** *f* zdobycie, zabór; **bei** *3.* **eine -ung** *maden* pozyskać czyje serce; **-ungs-** zdobywczy, zaborczy; **-ungskrieg** *m* wojna zaborcza.

eröff-nen otwierać; oznajmić, wyjawiać; rozpocząć, zagać (posiedzenie); **ich** *er.* otworzyć się; ukazać się; odkryć, powierzyć się; **-nung** *f* otwarcie.

erörtern roztrząsać, objaśniać.

erzucht sein zawzłać się na co.

erzpress-en wycisnąć; wymusić; **-er** *m* wydzierca; **-ung** *f* wymuszenie, wydzierstwo.

erproben wypróbować, doświadczać.

erquick-en orzeźwić, pokrzepić; **-lich** orzeźwiający; **-ung** *f* orzeźwienie, pokrzepienie.

erraten od-, zgadnąć.

erreg-bar drażliwy, wrażliwy; **-barkeit** -wość; **-en** wzruszać, wzniecać, wzbudzać; **-er** *m* sprawca; **-ung** *f* wzruszenie, wzbudzenie.

erreich-bar dostępny; **-barkeit** -ność; **-en** dostąpić, do-, osiągnąć;

dogonić 4.; dostać się (do domu).

errett-en wyratować, ocalić; **-er** *m* ratownik, zbawca; **-ung** *f* wyratowanie, ocalenie.

errichten wystawić (pomnik); założyć (handel); ustanowić; **-tung** *f* wystawienie; założenie.

erringen dopiąć, osiągnąć; odnieść (wycięstwo).

erröten (f.) zarumienić się.

Errungenschaft *f* zdobycz, nabytek, nabycie.

Erlaß *m* nagroda, wynagrodzenie; zastępstwo; **-geichworene(r)** *m* zastępca członka sądu przysięgłych; **-mann** *m* zastępca.

erlaufen (f.) utopić się.

erläufen utopić (psa); zawodnić, zalać wodą.

erschauern wyzachrować.

erschaff-en, **erschuf**, **erschaffen** stworzyć; **-er** *m* stwórca; **-ung** *f* -rzenie.

erschallen (f.) zabrzmieć, rozlegać się, rozchodzić się (głos).

erschei-nen (f.) wydawać się; ukazać, pojawić się; wychodzić (pismo); przychodzić, stawiać się (w sądzie; **-nung** *f* zjawienie się, zjawisko; widmo.

erschließen zastrzelić.

erschlaß-fen (f.) obwisać (ręka); (z)wlać, (o)słabnąć.

erschlagen zabić.

erschleichen wyłudzić.

erschließen odmykać, otwierać.

erschmeicheln pochlebstwem osiągnąć.

erschöpf-en wyczerpać; wysilać, wycieńczyć; **-send** wazechstronie; **-jung** *f* wyczerpanie; wysilenie, wycieńczenie.

erschrecken przestraszyć 4.

erschreck-en (f) **erschraß**, **erschroden** (f.) przestraszyć się, przelęknąć się; **-lich** straszny.

erschüttern *rn* zatrzząść, wstrząsnąć, zachwiać; (f.) zatrzząść się; **-rung** *f* wstrząśnienie.

erschwer-en utrudniać; -niß, -ung
f utrudnienie.

erschwindeln wyłudzić.

erschwing-en podobać, ponosić
(podatki); -lich dający się po-
nosić, osiągnąć.

ersehen widzieć, poznać; upa-
trzyć; erschnen pragnąć, tę-
sknić; ersieht upragniony.

erseh-bar, -lich dający się powe-
tować, zastąpić; -en wynagro-
dzić, powetować, zastąpić.

ersichtlich widoczny.

erinn-en wymyślić, zmyślić.

ersti-gen osiągnąć co przez siedze-
nie, nabyć jakie prawo przez
dłuższe przebywanie w pewnem
miejscu; -hung f zasiedzenie
się.

erspäh-en wyszperać.

erspar-en oszczędzać; -niß n (fle)
oszczędzone (pieniądze).

eriprieh-en (f.) wyrastać; -lich
korzystny; zbawienny.

erst dopiero; wprzód.

erstarken (f.) nabyć siłę, wzmo-
cnieć.

erstarren (f.) (z)drętwieć (od zi-
mna); (s)krzepnąć (o krwi);
(s)truchleć, (od smutku).

erstat-en zapłacić, zwrócić, wy-
nagrodzić; zdać sprawę; -tung
f spłacenie; zwrot; zdanie
(sprawy).

erstaun-en zdumiewać się, osłu-
pieć; Er. n zdumienie; -lich
zadziwiający; -t zadumiany.

erste pierwszy; der erste beste la-
dakto, ładajaki; daß erste beste
lada co; fürs erste najprzód.

erstehen przekłuć, przebić.

ersteh-en kupić (na licytacji); (f.)
powstać; zmartwychwstać; -er
m nabywca.

ersteig-bar, -lich dostępny; -en
wejść, wdrapać się (na górę),
osiągnąć

ersten najprzód; po pierwsze.

ersterben (f.) umrzeć; niknąć,
umilknąć, gasnąć.

erst-geboreu pierworodny; -gebur-
t f pierworództwo.

ersti-den udusić; przygasić (ogień);
przytłumić (głos); zagłuszyć;
(f.) zadusić się; durch Kohlen-
dampf er. zagorzeć, zacządźić
się; -dung f uduszenie.

erst-lich najprzód; po pierwsze;
-ling m pierwszy plód; pier-
wszy owoc, pierwiastek; -malig
po raz pierwszy.

erstreben osiągnąć.

erstreden rozszerzyć; przedłużyć;
sich er. rozciągać się, sięgać.

erstreiten wywalczyć; zdobyć.

erstrichterlich pierwszej instancji.

erstür-men szturmem zdobyć;
-nung f zdobycie (szturmem)

ersuchen prosić, upraszać.

Ersuchen n prośba.

ertappen zdybać, złapać.

erteilen udzielić; wydać (rozkaz).

ertönen (za)dźwięczeć, zabrzmieć.

ertöten umartwić.

Ertrag m plon, zbiór, dochód;
-en znosić, unieść.

erträglich znośny; -keit -ność.

Ertragniß n (fle) zysk, dochód.

ertränken utopić.

erträumen wymarzyć.

ertrinken (f.) utopić się.

ertröhen uporem wymusić.

Ertrunkene(r) m (s.) topielec.

erübrigen uciulać, oszczędzić;
pozostać.

eruieren wysledzić, wybadać.

Eruption f wybuch (wulkanu).

erwachen (f.) (o)budzić, ocknąć
się.

erwachsen (f.) wyrosnąć, wyrósć;
wyniknąć; dorosły.

erwä-gen, erwog, erwogen roz-
ważać; -gung f rozważa; in
-gung ziehen brać pod rozwa-
gę, in -gung dessen zważywszy
na to.

erwähl-en o-, wybrać; -te(r) m (s.)
wybrany; -ung f obranie.

erwäh-nen wzmiankować, nad-
mienić; -nung f wzmianka

erwärmen o-, rozgrzać.

erwar-ten oczekiwać; spodziewać się; doczekać się; -tung *f* oczekiwanie, spodziewanie; nadzieja; in -tung oczekując, spodziewając się.

erwecken obudzić; wzbudzić, wskrzesić (od umarłych).

erwehren się obronić, opędzić się 3.; powstrzymać się.

erweichen roz-, zmiękczyć; się *er.* zmiękcząć, zmięknąć; się *er.* lassen dać się wzruszyć; -chung *f* zmiękczenie, wzruszenie; -chungsumschlag *m* kaptaplazm.

Erweis *m* wywód, dowód; -en udowodnić; wyświadczyć; się *er.* okazać się; -lich dający się dowieść; -lich machen dowieść.

erweite-ru rozprzestrzenić, rozszerzyć; rozwinąć (zdanie).

Erwerb *m* zarobek; nabytek; -en, erwarb, erworben zarabiać, nabyć; pożywać; zjednać; -er *m* nabywca; -s zarobkowy; -sam przemysłny; -samkeit -ność; -fähig zdolny do zarobku; -stand *m* stan zarobkowy; -szweig *m* sposób zarobku; -ung *f* zarabianie i t. d.

erwidern odpowiedzieć, odrzec; den Dank *er.* wywdzięczyć się; den Gruß *er.* odłożyć się; -rung *f* odpowiedź; oddanie; odwet.

erwirken wyjednać.

erwirtschaften zaoszczędzić.

erwischen złapać, zdybać.

erwuchern nabyć lichwą.

erwünscht pożądany, dogodny.

erwürgen zadusić, -dławić.

Erz „kruszec, ruda; spiż.

Erz- kruszcowy; spiżowy.

Erz-, erz- znaczy: arcy-, zbyt, nader; wierutny.

erzählen opowiadać; -er *m* opowiadacz; -ung *f* opowiadanie, powieść; kleine -ung *f* powiastka.

Erzart *f* rodzaj, gatunek rudy.

Erz-bischof *m* arcybiskup; (gricchisch) archierej; -bischoflich arcybiskupi; -bistum *n* arcybiskupstwo.

Erz-dich *m* złodziej wierutny; -dummi nader głupi.

erzeigen okazać; wyświadczyć.

Erzengel *m* archanioł; -wurz *f* arcydziegiel (roślina).

erzeug-en (s)plodzić, zrodzić; wydać, tworzyć; -er *m* rodzic; twórca; -erin rodzicielka, twórczyni; -nis „(s)e plód, plon, wyrób, produkt; -ung *f* wyrób, fabrykacja.

erz-farben rudać; -faul nader leniwy; -gamer *m* łotr wierutny.

Erz-gebirge *n* góry Kruszcowe; -gehalt *m* wydajność kruszczu; -grube *f* kopalnia kruszców; -haltig zawierający w sobie kruszec.

Erzherzog *m* arcyksiążę; -in -księżna; -lich -książęcy; -tum *n* arcyksięstwo.

erziehen-en wychować; -er *m* wychowawca, ochmistrz; -erin -wczyni, -trzyni, guwernantka; -ung *f* wychowanie, edukacja.

Erziehung-s- wychowawczy, edukacyjny; -anstalt / zakład edukacyjny; -funde, -lehre *f* pedagogika.

erzielen osiągnąć, zmierzać.

erzittern (i) zadrzeć, wstrząsć się.

Erz-sammler *m* podkomorzy wielki; -sauler *m* kanclerz wielki; -ligger *m* wierutny łgarz; -marschall *m* marszałek wielki; -priester *m* arcykapłan.

Erz-probe *f* próba kruszczu; -reich obfity w kruszec; -reichtum *m* obfitość kruszców.

Erz-schatzmeister *m* podskarbi wielki; -spiqbube *m* łotr wierutny; -stift *n* kolegiata arcybiskupia; -teufel *m* lucyfer.

erzählen roztaczać.

Erzväter *m* patryarcha; -väterlich patryarchalny.
 erzwingen wymusić, wymódz.
 es ono; to.
 Esche *f*, -nbaum *m* jesion.
 Eschen- jesionowy; -holz *n* drzewo jesionowe, jesienina.
 Esel *m* osieł, osioł; -in oślica; -ei ośla głupota; -füßen *n* oślątko; -haß osłowaty.
 Esels- ośli; -bant *f* ławka dla leniwych; -brüde *f* ośli most.
 Eseltreiber *m* oślarz.
 Eskadre *f* eskadra.
 Eskadron *f* szwadron.
 Esamoteur *m* guślarz; -tieren zrobić, aby co znikło.
 Eskorte *f* eskorta; -tieren eskortować, prowadzić.
 Esparfette *f* sparosta.
 Espe *f*, -nbaum *m* osika.
 Espen- osikowy.
 essbar jadalny; -seit -ność.
 Esbegier *f* łaknienie.
 Esse *f* komin, ognisko.
 essen (du issest i du isst), aß, gegessen jeść, zjadać; zu essen pślegan jadać; sich satt essen najeść się; Essen *n* jedzenie, jadło; stół.
 Esenz *f* esencya, wyskok.
 Esser *m* jedzący, stołownik.
 Essgeschirr *n* naczynie do jada.
 Essig *f* łaknienie, apetyt.
 Essig *m* ocet; Essig- octowy; -äther *m* eter octowy; fabrik *f* octarnia; -fabrikant *m* fabrykant octu; -salz *n* occian; -säure *f* kwas octowy; -saure kwaśny jak ocet; -sprit, -geist *m* spirtus octowy.
 Es-löffel *m* łyżka stołowa; -lust *f* apetyt; -ware *f* rzeczy jadalne, wiktuały.
 Estrich *m* posadzka, bruk.
 etablieren otworzyć, założyć (handel); sich et. osadzić się; -blissement *n* zakład, sklep.
 Etage *f* piętro.
 Etagere *f* półka (na książki).

Ethik *f* etyka, nauka moralna.
 Etifette *f* etykieta, ceremonia; sygnatura, kartka (na flasce).
 etliche kilka, kilku, kilkoro; et. zehn kilkanaście; etw. zwanzig (bis hundert) kilkadziesiąt.
 Etich *f* Adyga (rzeka).
 etwa może, około, blisko; -ig przypadkowy, ewentualny.
 etwaś coś, nieco, trochę; etw. Gutes coś dobrego; etw. anderes coś innego; mit etw. czem.
 Etymologie *f* etymologia, słoworód; -gisch etymologiczny.
 euch wam, was.
 euer, -e, euer wasz, -a, -o.
 Eugen *m* Eugeniusz.
 Eule *f* sowa; Eulen- sowy; -nspiegel *m* sowizdrzał.
 Eunuch *m* (s i n, n) rzezaniec.
 eurerseits z waszej strony.
 euret-halben, -wegen, um euret-willen dla was
 Eurige (der, die, daß) wasz, -a, -o.
 Europa *n* Europa.
 Europäer *m* Europejczyk.
 europäisch europejski.
 Euler *n* wymię.
 Eva *f* Ewa.
 evange-lisch ewangelicki; -lische *m*, *f* (a.) ewangelik; -liczka; -list *m* (s.) ewangelista; -lium *n* ewangelia.
 Ewentualität *f* ewentualność; -uell ewentualny; -lnie, w przy-evident oczywisty. [padku.
 ewig wieczny; ewig denkwürdig wiekopomny; -seit *f* wieczność; von -seit zu -seit na wieki wieków; -lich odwieczny, wiekuisty.
 Examen *n* egzamin, popis; -aminieren egzaminować.
 Egrete *f* wykład.
 egreutieren wykonać, wypełnić; -tion *f* egzekucya; -tib- wykonawczy; -tibe, -tiegewalt *f* władza wykonawcza; -tor *m* (en) egzekutor; -torisch egzekucyjny.

Exem-pel *n* przykład; -plar *n* egzemplarz; -plariſch przykła-dny; dla przykładu.
 Exequien *pl.* egzekwie.
 exequieren wykonać, pobierać, sęgać (podatki).
 exer-zieren ćwiczyć, ó. się; -zier-meister *m* instruktor; -zierplatz *m* plac musztrów; -zitiem *pl.* ćwiczenia.
 exhumieren wydobyć zwłoki z grobu.
 Exil *n* wygnanie z kraju.
 Existenz *f* egzystencya, byt.
 existieren egzystować, istnieć.
 exklusiv wyłącznie, bez.
 exkommunizieren wyłączyć z ko-ścioła.
 Extremum *n* odchód, wyrzut.
 Exkursion *f* wycieczka.
 exmatriculieren wykreślić z ma-trykuły.
 Exminister *m* były minister.
 Exor-zismus *m* egzorcyzm; -zist *m* (s.) egzorcysta.
 exotisch zagraniczny.
 expand-ibel rozciągły; -sion *f* roz-prężanie się; -sionskraft *f* siła sprężności.
 Expe-dient *m* (s.); -ditor *m* (cn) ekspedytor; -bieren ekspedyo-wać, odprawiać; -dition *f* eks-pedycya, wyprawa.
 Expensen *pl.* wydatki.
 Experiment *n* eksperyment, pró-ba; -al eksperymentalny, do-

świadczałny; -ieren doświad-czać.
 Experte *m* (s.) znawca.
 Expli-cation *f* objaśnienie; -zieren objaśniać.
 explo-dieren eksplodować; -sion *f* eksplozya, wybuch.
 Exponent *m* (s.) wykładnik.
 exponieren wystawić.
 Export *m* wywóz.
 Exposition *f* wystawa.
 expreß wyraźny; umyślny; -bote *m* umyślny posłaniec.
 Expro-priation *f* wywłaszczenie;
 -priieren wywłaszczyć.
 Exsudat *n* eksudat, wysięk.
 extemporieren bez przygotowania mówić, grać, śpiewać.
 extern obcy.
 extra osobny, nadzwyczajny; -zie-ren wyciągnąć, wydobyć.
 Extrakt *m* ekstrakt, esencya; wy-ciąg, wypis (z księgi).
 Extrazug *m* pociąg nadzwyczajny.
 extrim przesadny; ostateczny;
 -ität *f* koniec, kraniec, koń-czyna.
 Excellenz *f* ekscellencya.
 excentriſch ekscentryczny, różno-srodkowy (koło); przesadny;
 das -e Wesen ekscentryczność.
 Excentrizität *f* ekscentryczność; mimośród.
 Exce-ß, Exceß *m* (fle) eksces, wy-kroczenie, nadużycie, rozpusta;
 -siv ekscesywny, rozpustny.

F.

Fabel *f* bajka, baśń; -dichter *m* bajkopis; -dichtung *f* bajkopi-sarstwo; -haft bajeczny; -haf-tigkeit -ność; -hand *m* bajarz.
 Fabler *m* bajarz. [-n bajac.
 Fabrik *f* fabryka; -ant *m* (s.) fa-brykant; -antin -ka; -at *n* wy-rób; -ation *f* fabrykacya.

Fabrik- fabryczny; -mäßig spo-sobem fabrycznym.
 fabrizieren fabrykować, wyrabiać.
 Fabulist *m* (s.) bajkopis.
 Fach *n* (Fächer) przedział, prze-groda; półka; zawód; wydział, zakres, pole; ein Mann von Fach znawca; specjalista.

fächeln wachlować; powiewać.

Fächer *m* wachlarz; -förmig kształtu wachlarza; -schrant *m* półka.

Fach-mann *m* znawca; -werk *n* przegrody; dzieło specjalne; mur pruski.

Fadel *f* pochodnia; -n migać się; -träger *m* niosący pochodnię; -zug *m* pochód z pochodniami.

Fädchen *n* nitka.

fad(c) nudny, jałowy; płaski styl; -es Zeug nudziarstwo.

fädeln nawlec nitkę; sich *f.* strzępić się.

Faden *m* (ä) nić; szeń (miara). wątek (zycia); osnowa; er hat den *f.* verloren urwało mu się; -förmig nitkowaty; -naß do nitki przemokły; -nudein *pl.* makarony; -scheinig rzadki; wytarty.

Fadheit *f* płaskość, nudność.

Fagott *n* fagot; -ist *m* (s.) fagocista.

fähig zdolny, zdatny, sposobny; -seit -ność; *f.* machen uzdolnić, -niać.

fahl płowy, bladawy; *f.* werden płowieć, zblednąć.

fahnden czyhać na 4.

Fahne *f* chorągiew, sztandar; -nflüchtig werden ucieco, zbiedz z wojska; -flüchtige *m* (s.) zbieg, dezterter; -nträger, -njunker *m* chorąży.

Fähulein *n* chorągiewka.

Fährich *m* podchorąży.

Fahr-bahn *f* tor jazdy; -bar utorowany; -bar machen utorować, ujeżdżać.

Fähre *f* prom; przewóz.

fahren (ä), fuhr, gefahren (f.) jechać; aufeinander fahren rzucić się na siebie; aus der Haut *f.* zeskóry wyskoczyć; (h.) wieźć 4.; fahren lassen upuścić co; zaniechać; gut bei etw. fahren (f.) wyjść na czem dobrze.

Fährgeid *n* przewozowe.

Fahr-karte *f* bilet do jazdy; -läufig = nachläufig.

Fährmann *m* przewoźnik.

Fahr-nis *f* (fie) majątek ruchomy; -plan *m* rozkład jazdy; -post *f* poczta wozowa; -rad *n* bicykl.

Fahrt *f* jazda, podróż.

Fährte *f* ślad, trop; frische *f.* des Wildes ponowa.

Fahr-weg *m*, -straße *f* droga utorowana, gościniec; -zeug *n* statek; pojazd, wóz

Fakalien *pl.* odchody.

faksimile *n* (3, 3) podobizna.

faktisch faktyczny, rzeczywisty.

Faktor *m* (en) faktor, czynnik; sprawca, zarządca; -ei *f* osada handlowa.

Faktotum *n* główny faktor, głowa, totumfakti.

Faktum *n* (ta) fakt, czyn.

Faktur(a) *f* faktura.

Fakultät *f* fakultet, wydział; -s-wydziałowy.

falsch bułany, płowy.

Falbe *m* (s.) bułanek.

Falke *m* (s.) sokół.

Falken sokoli; -auge *n* oko sokole; -hof *m* sokolarnia; -jagd *f* polowanie sokolami.

Falkner *m* sokolnik; -ei *f* sokolnictwo.

Fall *m* (ä) spad (wody); (u)padnięcie, zdarzenie, wypadek; przypadek (w deklinacji); raz; im Falle gdyby, w razie; zu Falle kommen (f.) upaść; geschehen Fallß przypuściwszy, gdyby; es ist der Fall tak temu.

Fall-baum *m* zaporą; rogatka; -beil *n* gilotyna; -brücke *f* most zwodzony.

Falle *f* paść, łapka.

fallen (ä), fiel, gefallen (f.) (u)paść, spaść, spadać, przypadać; wpaść; opadać (woda); polegnąć; 3. in die Haare *f.* porwać 4. za włosy; in Ohnmacht *f.* zemleć; in die Kede *f.* prze-

rywać mowę; zur Last f. być
3. ciężarem; mit der Tür ins
Haus f. wyrwać się jak Filip
z konopi; f. lassen opuścić, za-
niechać; den Mut f. lassen (-) ra-
cić odwagę; nicht auf den Kopf
gefallen nie w ciemną bity.
fällen scinać; wydać (wyrok).
Fall-garn n sieć myśliwska; -git-
ter n krata do spuszczenia; -gru-
be f. dół łapowy.
fallieren zbankrutować.
fällig zapadły; płatny.
Falliment n bankructwo.
falls w razie, jeżeli.
Fall-schirm m spadochron; -strich
sido, tyko; -sucht f. padaczka;
-tür f. drzwi do spuszczenia;
-wild n padlina.
Falsch m, n fałsz; falsch fałszywy;
podrabiany; f. schwören krzywo
przysięgać.
falschen fałszować; podrabiać;
-scher m fałszerz; -scherin f.
fałszerka.
Falschheit f. fałszywość, fałsz.
fälschlich fałszywie.
Fälschmünzer m podrabiaacz pie-
niędzy; -ei f. podrabianie pie-
niędzy.
Fälschung f. fałszowanie.
Fälschat n pieniądz, dokument
podrobiony.
Falte f. fałd; zmarszczka; in Fal-
ten legen fałdować, marszczyć.
faltten fałdować, marszczyć; zło-
żyć, składać (ręce); -reich fał-
dzisty; -wurf m skład fałdów.
Falter m motyl.
faltig fałdzisty, zmarszczony.
Falz m fuga, rowek, brzeg (u
drzwi); zagiecie; -bein n nóż
z kości; -en laskować, złobko-
wać (heblem), składać (arku-
sze).
fami-liär familiarny, poufaly;
-lie f. familia, rodzina.
Familien- familijny; -gruß f. grób
familijny; -haupt n głowa ro-
dziny.

famoso wyborny.
Faunus m (ffe) stuga.
Fana-tiker m fanatyk, zagorzały;
-tisch fanatyczny; -tismus m
fanatyzm.
Fang m (ä) łów, obłów, polów;
-bar łowny; -barkeit -ność;
-eisen n łapka żelazna; dzida
myśliwska.
fangen (ä), fang, gefangen z ła-
pąć, (u)łować, (u)chwycić; Feuer
f. zapalić się.
Fängerei f. łapanie, -nina.
Fang-messer n kordelas; -zahn m
kiel.
Farbe f. farba, barwa, kolor;
masę (o koniach).
Farbe-anstalt f. farbiarnia; -ginster
m janowiec farbiarski; -n far-
bować, (u)barwić, kolorować.
farben-bliind niezdolny do rozróż-
nienia kolorów; -brett n pale-
ta; -druck m druk kolorowany;
-gebung f. wybór farb; -fäulen
m pudelko do farb; -mischung
f. koloryt; -stein m kamień do
rozcierania farb; -stift m pastel.
Färber m farbiarz; -in -arka;
Färber- farbiarski; -ei f. far-
biarnia; farbiarstwo; -kunst f.
farbiarstwo.
Färbestoff m barwnik.
farbig barwisty, kolorowany.
farbloß bezbarwny.
Farm f. gospodarstwo; -er m
gospodarz, osadnik.
Farn m, -kraut n paproć.
Farrer m (s.) młody byk.
Färse f. jałowka, jałowica.
Färsenkalb n cielica.
farz-en pierdzieć; -er m pier-
dzuch.
Fasan m (c i en) bażant; Fasanen-
bażantowy; -engarten m, Fasa-
nerie f. bażantarnia; -enheime f.
bażancica; -enmeister, -enwärter
m bażantarnik.
Faschine f. fazyna; -swerk n
fa-zyna pl.
Fasching m mięsopust.

Fajel-ci *f* bajanie; -haft, -ig trzpiotowaty; -haus *m* bajarz, trzpiot; -n bajac.

Fasen *m* nitka, włókno.

Faser *f* włókno, nitka, żyłka, strzępek; -icht strzępiasty; -ig wystrzępiony; -lykowaty, włóknisty, żyłkowaty; -n strzępić.

Fasß *n* (Fässer) beczka, fasa; -bier *n* piwo beczkowe; -binder *m* bednarz; Fäßchen *n* beczułka; baryłka, antałek.

Fassade, Facade *f* fasada.

fassen brać, wziąć; imać 4.; ob-
jąć, ująć; pojąć (rozumem);
osadzić (dyament); oprawić (w
ramki); in sich *f.* mieścić w
sobie; Beschluß, Entschluß *f.* po-
stanowić; Mut, Herz *f.* nabrać
odwagi, serca; sich *f.* (u)chwy-
cić się czego; upamiętać się;
sich kurz *f.* krótko mówić, k.
pisać; sich gefaßt machen przy-
gotować się na co.

Fasson *f* podanie dochodów.

fasslich zrozumiały; -keit -łość.

Faßon, Façon *f* krój.

Fassung *f* osada, oprawa; przy-
tomność umysłu; aus der F.
bringen zbici z toru; aus der
F. kommen (*f.*), F. verlieren
stracić przytomność, zaleknąć
się; -sgabe, -strafe *f* dar po-
jętności; -sraum *m* pojemność;
-svermögen *n* władza pojmo-
wania.

fastweise beczkami.

fast niemal, prawie.

fasten pościć; Fasten- postny;
Fasten *pl.*, -zeit *f* post; -predigt
f kazanie postne.

Fastnacht *f* zapnety *pl.*; F. halten
miesopustować; -sbeilegung *f*
karnawał, kulig; -schwärmer
m zapustnik; -schwärmerin *f*

Fasttag *m* dzień postny. [-nica.

Fajitel *m* pęk aktów.

fatal fatalny, krytyczny; -ität *f*
-ność, nieszczęście.

fattieren wykazać dochód.

fauchen parskać; sykać.

faul leniwy; zgnily; *f.* sein lenić
się; *f.* werden leniwieć; gnić.

Fäule, Fäulnis *f* zgnilizna.

faulen gnić; -zen próżnować; -zer
m leniuch, próżniak, nygus;
-zerin *f* próżniaczka; -zeren *f*
próżniactwo.

Faul-ieber *n* zgnila gorączka;
-heit *f* lenistwo; -ig zgnily;
-velz *m* leniwieć; -tic *n* leni-
wiec.

Faun *m* piana.

Fauna *f* królestwo zwierząt.

Faust *f* (äu) pięść; kułak; auf
eigene F. na własną odpowie-
dzialność.

Fäustchen *n* mała pięść; inß F.
lachen śmiać się potajemnie.

faust-dick gruby na pięść; -hand-

schuh *m* rękawica bez palców;

-kampf *m* walka na kułaki;

-kämpfer *m* kułacznik; -recht *n*

prawo przemoicy; -schlag *m*

kułak, uderzenie pięścią

Favorit *m* (s.) faworyt, ulubie-
niec; -in -tka, -nica.

Fagen *pl.* ceregiele, figle.

Fazit *n* wynik, produkt; skutek.

Februar *m* luty.

fesch-sen żać; -sung *f* żniwo.

Fecht-boden *m* sala do szermo-
wania; -degen *m* rapier; -en
(sichst, sicht), focht, gefochten
szermować; biß się na szpady;
waleczyć; żebrać; -er *m* szermier-
nicz; -kunst *f* sztuka szermier-
ska; -meister *m* fechtmistrz;
-schule *f* szkoła szermierki.

Feder *f* pióro; resor (u wozu);
sprężyna (w zegarze); -n be-
kommen pierzyć się; -ent *n*
pierzyna, piernat; -büsch *f*
piórnik; -busch *m* czub, kuta;
-chen *n* piórko.

Federhalter *m* trzonek do pióra;
-harz *n* kauczuk; -hut *m* ka-
pelusz z piórami; -icht pióro a-
sty; -ig pierzysty; opierzony

Feder-kiet *m* pieniek pióra; **-stiften** *n* poduszka z pierza; **-krieg** *m* wojna literacka; **-leicht** leciuchny; lekki jak pióro; **-lesen** *n* korowody; **-messer** *n* scyzoryk. **federn** (*sich*) pierzyć się; gubić pierze.

Feder-schleifen *m* darcie pierza; **-spule** *f* pieniek pióra; **-strich** *m* pociąg pióra; **bieh** *n* drób, ptastwo; **-weiß** *n* proszek talkowy; **-wild** *n* zwierzyzna lotna; **-wiß** *m* skrzydło; **-wolken** *pl.* chmury pierzaste; **-zeichnung** *f* rysunek piórem wykonany.

Fee *f* czarodziejka, wiedma. **feen-haft** czarodziejski; **-märchen** *n* bajka o wiedmach

Fege *f* oczyszczenie, młynek; **-feuer** *n* żołyćciec; **-n** zamiatać, wycierać; młynkować.

Fehde *f* spór, zwada, zatarg; **-brief** *m* kartelusz, list zapowiadający wojnę; **-handschuh** *m* wyzwanie do boju; **den Fehdeh.** *hinwerfen* zzywać do boju; **den F.** *aufheben* przyjąć wyzwanie.

fehl mylnie, daremnie; **-bar** omylny; **-barkeit** -ność; **-betrag** *m* kwota, suma brakująca; **-bitte** *f* prośba daremna; **-cu** brakować czego, schodzić na ozem; **chybić**; **schybić**; nie być obecnym; **zblądzić**, **omylić się**; **sich nichts -cu lassen** nie skąpić sobie.

Fehler *m* błąd; wada, narów; **-frei**, **-los** bezbłędny, bez wady; poprawny; **-haft** błędny, wadliwy; **-haftigkeit** *f* wadliwość.

Fehl-gang *m* zbłądzenie; **-geburt** *f* poronienie; płód poroniony; **-gehen** (*f.*) **zblądzić**; **-greifen** **schybić**, **omylić się**; **-griff** *m* omyłka, uchybienie.

Fehl-jahr *n* rok nieurodzajny; **-schiefen** nie trafić, pudłować; **-schlagen** nie udać się, chybić;

-schuß *m* chybną strzał; **-treten** (*f.*) **zle stąpić**; **potknąć się**; **-tritt** *m* potknięcie się, nsterk; **einen F.** *tun* **pośliznąć się**, **zblądzić**.

feien uczynić nieczulym.

Feier *f* uroczystość, festyn; **-abend** *m* spoczynek wieczorny (po pracy); **-lich** uroczysty, solenny; **-lichteit** tość, -ność; **-n** **święcić**, **świętować**, **obchodzić** (pamiętkę); **-tag** *m* dzień święty, święto; **-tagß** - **święteczny**; **od-świętny**.

feig bojaźliwy, tchórzliwy; *f.* **sein** **tchórzyc**.

Feige *f* figa; **Feigen-** **figowy**. **Feigenbaum** *m* drzewo figowe. **Feig-heit** *f* tchórzostwo; **-herzig** tchórzliwy; **-herzigkeit** -wość; **-ling** *m* tchórz.

Feigwarzen *pl.* kondylomata. **feil** przedajny, na sprzedaż; **-bieten** sprzedawać; **-bietung** *f* sprzedaż, licytacya.

Feile *f* pilnik; **-n** **pilować**; **-nhauer** *m* pilnikarz.

Feilicht *n*, **Feilspäne** *pl.* opilki **feilschen** targować (się).

fein delikatny, wytworny; przedni (mąka); upolerowany (człowiek); drobny (proch); cienki (nó); misterny (robota)

Feind *m* nieprzyjaciół, wróg; **ein abgefagter F.** **zawzięty wróg**; **-in** nieprzyjaciółka

feind nieprzyjazny; 3. *f.* **sein** **nie-nawidzić** 4.; **-lich** nieprzyjacielski; **-schaft** *f* nieprzyjaźń; **-selig** = **feindlich**; **-seligkeiten** *pl.* nieprzyjacielskie stosunki, kroki.

fein-süßlig uczuciowy; **-gehalt** *m* zawartość kruszcu szlachetnego; **-heit** *f* delikatność, cienkość; **-körnig** mialki; **-schmecker** *m* smakownik; **-schmeckerei** *f* smakoszostwo.

feist otęły, opasły; **-igkeit** -łość. **Felbel** *m* felpa, półaksamit.

Feld *n* (Felder) pole; zawód.

Feld- polowy, polny; im freien Felde pod gołem niebem; daß F. räumen ustąpić z placu; daß F. behalten zwyciężyć.

Feld-apotheke *f* apteka obozowa; -arbeit *f* robota w polu; -aus z pola; -bäcker *m* piekarz wojskowy; -bau *m* uprawa roli; -binde *f* szarfa, opaska; -ein na pole; -flasche *f* manierka; -früchte *pl.* ziemniaki, owoce polne; -geschrei *n* okrzyk wojenny, hasło; -grille *f* świerszcz polny; -herr *m* wódz naczelny; -herrnstab *m* buława; -herrnwürde *f* naczelnictwo; -hüter *m* stróż polny.

Feld-marschall *m* feldmarszałek; -messer *m* geometra, mierniczy; -meister *f* miernictwo.

Feld-post *f* poczta obozowa; -prediger *m* ksiądz wojskowy; -rose *f* róża polna.

Feld-scher(er) *m* chirurg wojskowy; -sperrling *m* wróbel mazurek; -wache *f* placówka; -webel *m* feldfebel, sierżant; -weg *m* droga przez pole; -zucht *m* dziesięcina z płodów polnych; -zeichen *n* sztandar; -zeugmeister *m* generał broni, zbójmistrz; -zug *m* wyprawa wojenna.

Felge *f* dzwono; rola odwrócona; *n* dzwona dawać kołom; przeorywać (rolę).

Fell *n* skóra z sierścią.

Felleisen *m* tłumoczek.

Fels, Felsen *m* skała, opoka; -abhäng *m* urwisko, skała; -enfest mocny jak skała; -enluft *f* rozpadlina w skale; -enriff *n* felling skalisty, opoczysty. [rafa.

Fengericht *n* sąd tajemny.

Femminum *n* rodzaj żeński.

Fenchel *m* koperek.

Fenster *n* okno; -beschlag *m* okucia okna; -chen, -lein *n* okienko; -gitter *n* krata w oknie; -tissen

n poduszka na okno, -nie; -laden *m* okiennica; -rahmen *m* futryna; -scheibe *f* szyba do okna, w oknie; -schwalbe *f* jaskółka oknówka.

Ferdinand *m* Ferdynand.

Ferialtag *m* dzień wolny.

Ferien *pl.* wakacje.

Fertel *n* prosię; warohlak.

Ferteln oprosić się.

Ferment *n* ferment, kiśnik; drożdże *pl.*; -ation *f* fermentacja; -ieren fermentować.

fern daleki; daleko, opodal; von *f.* z daleka; Ferne *f* dalekość, dal; ferner dalszy; dalej, po-

Ferner = Gletscher. [tem.

fernerhin na przyszłość.

Fern-glas, -rohr *n* perspektywa, teleskop; -sicht *f* daleki widok; -sichtig z daleka widzący; -sprecher *m* telefon.

Ferse *f* pięta; -ungeld geben dać drapaką, uciec.

fertig gotowy; biegły, wprawny; mit etw. *f.* werden ułatwić się z czem; endlich *f.* werden wyguzdrać się; -en robić co, dokończyć, wygotować; podpisać; -feit *f* biegłość, wprawa; -ung *f* podpis.

fesch ładny, kształtny.

Fessel *f* pęto; pęcina; -ballon *m* balon przywiązany; -n (z)wiązać, skrupować; -nd zajmujący.

fest tegi, mocny, stały.

Fest *n* uroczystość, święto.

Fest- uroczysty; -abend *m* wilia (jakiego święta).

Feste *f* twierdza, forteca.

Fest-essen *n* uczta, bankiet; -gabe *f* dar na uroczystość; -ge'lage = Festessen; -gesang *m* śpiew uroczysty.

fest-halten mocno trzymać; zachować; pilnować; -igen umocnić; -igkeit *f* tegość, stałość.

Fest-kleid *n* suknia odświętna; -lich uroczysty, -ście; -lichkeit *f* uroczystość.

festmachen przymocować.

Festmahl *n* uczta, bankiet.

Festnahme *f* pojmanie; -nehmen
pojmać.

Feston *m* girlanda z kwiatów.

Festrede *f* mowa przy uroczysto-
ści.

festsetzen po-, ustanowić; sich *f*.
usadowić się; -stampfen ubić
(ziemię); -stellen ustanowić;
stwierdzić.

Festtag *m* dzień uroczysty.

festtreten udeptać.

Festung *f* twierdza, warownia;
-swerk *n* fortyfikacya.

Festzug *m* pochód uroczysty.

Festlich *m* bożek, balwan.

Fett *n* tłuszcz, omasta.

fett tłusty, opasły; fett werden
tyć, utyć; fett müssen ukarmić,
utuczyć; -bauch *m* brzuchacz;
-bauchig brzuchaty; -en oma-
ścić; tuczyć; -gaul *f* gęś tu-
czona; pingwin; -gemästet wy-
tuczony; -geischwulst *f* tłuszczak;
-heit *f* tłustość, opasłość; -igkeit
f opasłość; tłuszcz; -sucht *f*
skłonność do otyłości.

Fetzen *m* szmata, łachman.

feucht wilgotny; *f*. werden wil-
gotnieć; *f*. machen zwilżyć;
-igkeit *f* wilgoć.

feudal feudalny, lenny.

Feuer *n* ogień; zapal; *F.* ognio-
wy; ognisty; *F.* legen za-, pod-
palić; *F.* fangen zapalić się;
F. schlagen (s)krzesać ogień.

Feuer-anger *m* podpalacz; -ball
m kula ogni-*ta*; -brand *m* glo-
wnia; -cifer *m* żarliwość; -esse
f komin; kuźnia.

feuer-fangend palny, zapalny;
-fest ogniotrwały; -gefährlich
niebezpieczny od ognia; -ge-
wehr *n* broń palna; -hafen *m*
osek; -herd *m* ognisko; -ig
ognisty; -frühe *f* ożóg; -künstler
m ogniomistrz; -löschmannschaft
f straż pożarna; -mann *m* stra-
żak; -mannschaft *f* straż po-

żarna; -mauer *f* mur od ognia
chroniący; -n palić; strzelać,
wysztrelić; -ordnung *f* regula-
min ogniowy.

Feuer-raum *m* palenisko; -rot
czerwony jak ogień; -röte *f*
łuna; -sbrunst *f* pożar; -schaden
m szkoda ogniem wyrządzona;
-schein *m* łuna; -schwamm *m*
hubka; -sicher ogniotrwały;
-speiend ogniem buchający,
wulkaniczny; -spritz *f* sikawka
pożarna; -stahl *m* krzesiwo;
-stätte *f* miejsce pożaru, zgli-
szcze; -stein *m* krzemień; -taufe
f chrzest ogniasty; -tod *m* śmierć
przez ogień; -ung *f* palenie;
opal.

Feuer-vergoldung *f* pozłacanie w
ogniu; -versicherung *f* ubez-
pieczenie od ognia; -versiche-
rungs-gesellschaft *f* towarzystwo
ubezpieczeń od ognia; -wache,
-wehr *f* straż pożarna, ogniowa;
-waise *f* brzoń palna; -wehr-
mann *m* strażak; -werf *n* ogień
sztuczny; -werfer *m* puszkarz,
rakietnik; ogniomistrz; -zeug
n zapalki; krzemień, krzesiwo
i hubka.

Feuilleton *n* (S, S) felieton.

feurig ognisty; żarliwy.

Fex *m* błazen, narwaniec.

Fiafer *m* fiaker, dorożkarz.

fiacho *n* niendanie się.

Fibel *f* elementarz.

Fiber *f* włókno.

Fichte, Rottanne *f* świerk.

Fichten- świerkowy; -apfel *m*
szyzka świerkowa; -wald
las świerkowy.

fidel wesóły, zabawny.

Fidibus *m* fidibus.

Fieber *n* febra; hitiged *F.* go-
rączka; kaltes *F.* zimnica; ga-
streiches *F.* febra gastryczna;
-anfall *m* napad febrny; -froß
= Fieberschauer; -halt febr-
czny, gorączkowy; -hitze *f* go-
rączka; -krank chory na febrę.

-mittel „ środek przeciw febrze;
-n mieć febrę, gorączkę; -rinde
f chinina; -schauer m dreszcz
febryczny; -traum m marzenie
w gorączce.

Fiedel f skrzypce; -bogen m smy-
czek do skrzypców; -n grać na
skrzypcach, rzępolić.

Fiedler m skrzypek, grajek.

Figur f figura, postać; -algesang
m śpiew figuralny. -ant m (s.)
figurant; -ieren figurować, grać
rolę.

figürlich przenośnie; obrazowy.

Fiktion f fikcja, zmyślenie.

Filet n (s) robota siatkowa; po-
lędwica (pieczeń).

Filial f filialny; -e f poboczny
handel; -kirche f podparafia.

Filou m (s, s) filut, szalbierz.

Filter m, n cedzidło.

filtrieren cedzić, przecedzić.

Filz m pilśń; sknera, liczygrosz;

Filz pilśniowy; -en zbijać na
pilśń; łajać, zburzyć 4.; -hut
m kapelusz pilśniowy; -ig skne-
rowaty; -igkeit f sknerstwo.

Filz-laus f miodoweska; -macher
m pilśniarz; -schuh m trzewik
pilśniowy, papuś; -tuch n sukno
pilśniowe, wołok.

Finale n finał, zakończenie.

Financier m kapitalista.

Finanz, finanziell finansowy,
skarbowy; -en pl. finanse;
-minister m minister finansów;
-wache f straż skarbową; -wesen
n finansowość, skarbowość.

Findel-haus n dom podrzutków;
-kind n podrzutek.

Findelohn m znaleźne.

find-en, fand, gefunden znaleźć,
znajdować; sich in etw. f. zasto-
sować się do czego; oswoić się
z czem; -er m znalazca; -erlohn
m znaleźne; ig przemysłny,
mądry; -ling m znajdek, po-
drzutek.

Finger m palec; durch die F.
sehen przez szpary patrzeć, po-

blądać; -chen „ paluszek; -did
na palec gruby.

Finger-fertigkeit f biegłość w
palcach; -gelenk n kłykieć; -hut
m naparstek; naparstnica (ro-
ślina); -n przebierać palcami;
-reif m pierścień.

Finger-faß m stawianie, uszyko-
wanie palców; -wurm m za-
nokoica; -zeig m wskazówka
fingeren zmyślać, udawać.

Fink m (s.) zięba; -ensdlang m
śpiew zięby.

Finne f węzler; węzler (pryszcz
na ciele); finzig węgrowaty;
finzig werden węgrować.

Finland n Finlandya.

finster ciemny; pochmurny (dzień);
f. werden ciemnieć, émieć się;
zachmurzyć się; finstere Gestalt
machten zasępiać się; im Finstern
pociemku; -ling m obskurant;
-nis f (fje) ciemność; zaćmie-
nie; dicke -nis éma.

Finte f wybieg, wykręt.

Firma f (men) firma.

Firmauent n sklepienie niebie-
skie.

fürm-eln, -en bierznować; -nung f
-wanie; -ling m bierznowany,
mający być bierznowanym.

Firn m lodowiec.

Firnis m (fje) pokost; -farbe f
farba pokostowa.

firnissen pokostować.

Firſt m szczyt (dachu).

Fisch m ryba; das ſind faule Fiſche
to tylko wykręty.

Fisch rybi; -aar, -adler m rybo-
łów rzeczny; -behälter m ry-
bnik; -bein n szabln; -blase f
rybi pęcherz; -brut f narybek;
mit -brut beſehen zarybić (staw);
-chen rybka; -en ryby łowić.

Fischer m rybak; -in -aczka.

Fischer rybacki; -boot „, -ſahn
m czółno rybackie; -ei f ry-
bołówstwo; -gabel f ośleń;
-garn, -netz n sieć rybacka;
-ring m pierścień papieski.

Fisch-fang m połów ryb, rybo-
łowstwo; -gräte *f* osó rybia;
-hälter m sadzawka rybna;
-handel m handel rybami;
-händler m handlujący rybami;
-laich m ikra rybia; -leim m
klej rybi; -lein n rybka.

Fisch-markt m rybi targ; -milch
f rybi mlecz; -otter *f* wydra;
-reich rybny; -reichtum m ry-
bność; -reier m czapla siwa;
-reuse *f* wiewiórka; -rogen m
ikra; -schuppe *f* rybia łuska;
-teich, -weiher m rybnik; -tran
m rybi tran; -zucht *f* hodowla
ryb; -zug m połów ryb.

Fiskal m fiskal, obrońca skarbu;
-fisch fiskalny.

Fiskus m fiskus, skarb państwa.

Fisole *f* fasola.

Fistel *f* fistuła; -artig fistulowa-
ty; -ton m fistuła.

Fittich m skrzydło

Fig. fig stały; fig und fertig zu-
pełnie gotowy; -ieren ustalić;
ciagle patrzeć na t.; -stern m
gwiazda stała; -um n stała
placa.

flach płaski, równy; -e Hand
dłoń; mit der -en Seite płazem;
f. brüden splaszczyć.

Fläche *f* płaszczyzna; weite *f.*
obezar; -inhalt m powierze-
chnia, objętość; -maß n miara
kwadratowa; -raum m po-
wierzchnia.

Flach-heit *f* płaskość, równość;
-nig płaskonosy.

Flach m len; *f.* brechen, rösten,
risseln miedlic, moczyć, czo-
chrac len; -breche *f* miedlica,
cierlica; -bürste *f* szczotka do
lnu; -barre *f* suszarnia lnu.

flächsen z lnu, lniany.

Flach-schapel *f* szczotka do lnu;
-schäpel *f* czesalnia lnu; -hülfsen
pl. otłoczyny; -röste *f* mocze-
nie lnu; -same m siemię lniane;
-schaben *pl.* październik; -seide *f*
kanianka; -weg n klaki *pl.*

fladern migotać się; płonać.

Fladen m plasek.

Flader *f* słój; -ig słojowaty.

Flageolet n flageolet.

Flagge *f* bandera; *f.* aufziehen
banderę wywiesić; *f.* freichen
banderę odjąć; -nschiff n okręt
z banderą, admirałski.

Flakon n (s) flaszka.

Flamingo m czerwonać.

Flämmchen n płomyk.

Flamme *f* płomień; in -n auf-
gehen (s.) spłonać; -n plomie-
niem się palić; pałać; -nd, flam-
mig płomienisty; -ntob m śmierć
w płomieniach; -nzunge *f* język
ognisty.

Flanell m flanela; *f.* flanelle
flanelowy.

Flanke *f* skrzydło, bok.

flankieren z boku zasłaniać, za-
chodzić.

Fläschchen n flaszeczka.

Flasche *f* flaszka, butelka; bauchige
f. gasior; -nster n piwo butel-
kowe; -nformig flaszgowaty;
-ngelb n butelkowe; -nirbiß m
tykwa; -nzug m wielokrażki.

Flatter-geist m trzpiot, pędziwiatr;
-haft trzpiotowaty, płochy;
-haftigkeit *f* trzpiotostwo, pło-
chość; -n trzepotać; (s.) podla-
tywać; -tiere *pl.* latawce, nie-
toperze.

flau mdły, nudny, słaby; okliwy;
-heit -ność; brak ruchu, brak
zarobku.

Flaum m, -feder *f* puch; -bart m
broda zapoczynająca dopiero
rósć.

Flau *f* wybieg, frazes; -n ma-
chen kręcić, mataczyć; -nmacher
m krętać, figlarz.

Flecht *f* ścięgno, cięciwa.

flechtig żyłasty.

Flechte plecionka; porost; liszaj;
mit -n behaftet liszajowaty;
-n (flecht), flecht, geflochten
pleść, wici.

Flechtwerk n robota pleciona.

Fließ *m* plama; łąta; kawał (pola);
siniec; miejsce; **-en** *m* plama;
miejscowość, miasteczko; **-en**
plamić, plamić się; **-erl** *pl.* ła-
zanki; **typhus** *m* tyfus wysyp-
kowy.

flchtig poplamiony; *f.* machen
splamić, poplamiać.

Fleder-hund *m* rudawka; **-maus**
f nietoperz; **-wisch** *m* skrzydło.

Fliegel *m* cep; gbur, grubianin;
-ei *f* gburowatość, grubiaństwo,
prostactwo; **-haft** gburowaty,
prostacki, po prostacku; **-jahre**
pl. lata nieobyczajności.

fliehen błagać; **-lich** błagalny,
-nie; usilny.

Fleisch *n* mięso; ciało; **geräu-
chertes** *f.* wędlina.

Fleisch- mięsny; **-bank** *f* jatka
rzeźnicza; **-brühe** rosół; **-er**,
-hauer *m* rzeźnik.

Fleischer- rzeźniczy, rzeźnicki;
-handwerk *n* rzeźnictwo; **-hund**
m pies rzeźniczy.

Fleisch-eßlust *f* pożądlivość ciała;
-esser *m* lubownik mięsa; **-fliege**
f mucha mięsna; **-fressend** mię-
sożerny; **-ig** mięsisty; **-ige** *n*
mięsistość; **-lich** cielesny; **-ware**
f mięsivo.

fließ *m* pilność; **zu** *f.* umyślnie;
-ig pilny, **-nie**.

flennen płakać, mazać się.

flertichen wyszczerzać (zęby).

Flid-arbeit *f* łątanina; **-en** łątać;
-er *m* łątacz; **-erei** *f*, **-werk** *n*
łątanina.

Flieber *m* bez włoski, lilak.

Flieber- bżowy.

fliege *f* mucha.

fliegen- muszy.

fliegen, **flieg**, **geflogen** (*f.*) lecieć,
latać; **-d** latający, lotny; **-falle**
f muchołówka; **-fänger** *m* ła-
pacz much; **-gift** *n* trucizna na
muchy; **-schwamm** *m* mucho-
mór; **-vogel** = Kolibri.

fliehen, **flieh**, **geflohen** (*f.*) uciec,
uciekać; (*h.*) unikać, stronić od

kogo; **Fliehkraft** *f* siła odśro-
dkowa.

fliese *f* tasia kamienna.

fließen, **fließ**, **geflossen** (*f.*) płynąć,
oieć; mijać; **-d** płynący, płyn-
ny; gładki.

fließpapier *n* bibuła.

flimmer *m* błysk, błyskotka; **-n**
migotać się, lśnić się; **-nd** mi-
gotliwy, błyskotny.

flink rączy, zwinny, chyży; **-heit**
f raczość, zwinność, chyżość.

flinkern błyszczeć się.

flinte *f* strzelba, fuzya.

flinten-solben *m* kolba u strzel-
by; **-lauf** *m* lufa; **-schaft** *m* ło-
żo strzelby; **-schuß** *m* wystrzał
z strzelby.

flitter *m* blaszka cienka meta-
lowa; błyskotka; **-gold** *n* po-
złotka, szych złoty; **-schein** *m*,
-werk *n* próżny blask, błysko-
tka; **-silber** *n* srebrny szych;
-staat *m* błyskotki, świecidełka
pl.; **-woche** *f* tydzień miodowy.

flode *f* kosmyk, płatek, gwiazd-
ka (śniegu).

flodicht kosmykowaty.

flodig kosmykowy, płatkowy.

flodseide *f* pela.

flöh *m* (Flöhe) pchła.

flöhig zapchlony.

flor *m* krep, gaza; rozkwit.

flora *f* królestwo roślin.

flor-band *n*, **-binde** *f* przepaska
z krepy; szlarka.

florenz *n* Florencyja (miasto).

florieren kwitnąć.

flössel *f* frazes.

flöß *n* *m* (ö) tratwa.

flößbar spławny.

flöße *f* spław drzewa.

flöße *f* płytwa.

flößen spławiać, pławić.

flößer *m* flis, oryl; **-erei** *f* flisów-
ka, orylka.

flößknecht *m* flisak.

flöte *f* flet; *f.* blasen grać na
flęcie; **-n** grać na flęcie; dźwię-
czeć; **-n** gehen (*f.*) (z)ginać,

zaginać; -arcyfiſter *n* flotnia;
-nſpieler, bläſer *m* flecista.

Flott (s) pławny; lekki, lekkomyślny; wesoly; ein Schiff *f*. machy zepchnąć okręt z mielizny; *f*. werden znówu płynąć; *f*. leben hulać.

Flotte *f* flota

Flöz *n* warstwa (kruszc), pokład; -gebirge *n* góry pokładowe; -weise warstwami.

Fluch *m* (ii) klątwa, przekleństwo; -en kłać; -beſaden przekląty.

Flucht *f* ucieczka; in die F. ſchlagen zmusić do ucieczki.

flüchten (f.), ſich flüchten uciekać, schronić się.

flüchtig, ulotny (płyn); powierzchowny (praca); prędko mijający; *f*. werden zbiedz, uciec; ulotnić się; -ſeit *f* ulotność, powierzchowność.

flüchtling *m* zbieg, wychodźca

flug *m* lot, polot; -aſche *f* perzyna; -blatt *n*., -ſchrift *f* pismo lotne.

flügel *m* skrzydło (ptaka); śmiga (wiatraka); kwatery (okna); fortepian; F. ſinken laſſen trać odważyć; -adjutant *m* adjutant przyboczny; -deſe *f* nadlotka; -förmig skrzydłowy; -ſnochen *m* lotka; -loß bezskrzydły; -mann *m* skrzydłowy (żołnierz); -tür *f* drzwi podwójne

flugfertig gotowy do lotu.

flügge lotny.

flugs wskok, zaraz, szybko.

flugſand *m* piasek ulotny, wydma; -wiſd *n* zwierzyna lotna

fluidum *n* płyn, rozciecz.

flunder *m* śladra (ryba).

flunſerei *f* junactwo

flunſtern junaczyć; migotać.

flur *m* sień; flur *f* niwa, pole, fluren- polowy; -buch *n* kadaſter; -hüter *m* stróż polowy.

fluß *m* (flüſſe) rzeka; płynienie; tok; reumatyzm; weiſer F.

białe upławy; am flüſſe gegen nadrzeczny; fluß- rzeczny; -bett *n* koryto rzeki.

flüſſchen *n* rzeczka.

flußgebiet *n* dorzecze.

flüſſig płynny, ciekły; *f*. machen rozpuścić; wypłacić; -er fluß- płyn; -ſeit *f* płyn, ciecz; płynność. [reczny.

fluß-inſel *f* kępa; -ſchiff *n* statek flüſtern szeptać.

fluß wezbranie, powódź; przypływ morza; nurt, fala; mnoſtwo; -en wezbrać, wzierać; -graben *m* rów upustowy; -zeit *f* czas przypływu morza.

fohlen, flüſſen *n* żrebić.

fohlen żrebić, ożrebić się.

fohre, flüſſer *f* sozna.

folge *f* następstwo, kolej; skutek, wynik; przyszłość; posłuszeństwo; F. leiſten być posłusznym; F. geben przyzwolić; ſeine F. geben odrzucić; -leiſtung *f* posłuszeństwo

folgen (u) słuchać 4., (f.) iść za kim, naśladować; nastawać, nastąpić po kim; (aus etw.) (h. f.) wynikać, wypadać; -de następujący. -pny; -dermaſſen, -derweise następującym sposobem; -reich obfity w skutki.

folge-recht, -richtig logiczny, konsekwentny; -reihe *f* następność; paſmo; -richtigkeit *f* logiczność, konsekwentność.

folge-ru wnosić, wnioskować, -rung *f* wniosek; -rung ziehen wnioskować.

folgeſatz *m* następnik; -widrig nielogiczny, niekonsekwentny; -widrigkeit *f* -ność; -zeit *f* przyszłość

folglich więc, zatem, przeto.

folgtam posłuszny, powolny; -ſeit *f* posłuszeństwo.

foliant *m* (s.) foliał.

folter *f* męki *pl.*, tortura; -banf *f* katownia; -hammer *f* katownia; -n katować, męczyć.

Fonds *m* (ś, ź) fundusz.

forpe-n drwić, szydzić z kogo;
-rei *f* drwinki *pl*.

Förder-er *m* popierający; opie-
kun; -lich dopomagający; -n
po-, wspierać, przyczyniać się
do czego; zu **Tage** *f*. wydoby-
wać, wyłonić.

forde-ru żądać, wymagać; pozwać
(przed sąd); wyzwać (na poje-
dynek); -**rung** *f* żądanie, wy-
maganie; należytość.

Förderung *f* wspieranie, poparcie.

Forelle *f* pstrąg.

Form *f* forma; kształt.

Formalität *f* formalność.

Format *n* format (książki).

Formation *f* formacja, układ.

Formel *f* formuła, wzór; **F. des**
Gides rota przysięgi.

formell formalny.

formen formować, urabiać; -**lehre**
f Lauka o formach.

formieren formować; ustawiać.

formlich formalny; -**feit** -ność.

formlos nie-, bezkształtny.

Formu-lar *n* formularz, wzór;

-**lieren** formułować.

for-schen badać, dochodzić czego,
śledzić; -**schend** badawczy; -**sch**
m badacz; -**schung** *f* badanie,
śledzenie.

Forst *m* las, bór, -**amt** *n* urząd
leśniczy, leśniczostwo; -**be-**

amte(r) *m* urzędnik leśny;
-**dienst** *m* służba leśna.

Förster *m* leśniczy; -**ei** *f* mie-
szkanie leśniczego; leśniczostwo.

forst-lich leśniczy; -**wister** *m* nad-
leśniczy; -**revier** *n* knieja; -**ver-**

walter *m* zarządca leśny; -**ver-**
waltung *f* zarząd leśny; -**wen**
n leśnictwo; -**wirtschaft** *f* go-

spodarstwo leśne; -**wissenschaft**
f nauka leśnicza, leśnictwo;

-**zeichen** *n* cecha.

Fort *n* (ś, ź) mała twierdza.

fort dalej; precz; in einem fort
ciagle, wciąż; fortan odtąd,
napotem.

Fort-bestand *n* dalsze istnienie;
-**bilben** *lich* dalej się kształcić;
-**bringen** wy-, unieść, wypro-
wadzić; utrzymać; *lich* *f*. utrzy-
mać się.

Fort-dauer *f* ciągle trwanie, dal-
sze życie; -**dauernd** ciągle trwa-
jący, nieustanny; -**eilen** (*f*.)
śpiesznie odejść.

Fortepiano *n* fortepian.

fort-fahren (*f*.) odjechać; dalej
mówić, dalej coś czynić; -**flic-**
gen (*f*.) odlecieć; -**führen** dalej
prowadzić; uprowadzić.

Fort-gang *m* odejście; postęp;
-**gangs-klasse** *f* klasa postępu;
-**gehen** (*f*.) odejść, pójść; -**helfen**
wspomagać 4.; *lich* *f*. poradzić
sobie; -**hin** dalej, na przyszłość.

fort-jagen wygnąć, wypędzić;
-**kommen** (*f*.) ujść; postępować
naprzód; utrzymać się; przyjąć
się (drzewko); -**kommen** *n* utrzy-
manie.

fort-können; *ich kann nicht fort*
nie mogę odejść, iść; -**lassen**
(wy)puścić; -**laufen** (*f*.) uciec;
dalej biedz; ciągnąć się; -**lau-**
fernd bieżący, następujący.

fort-machen dalej co robić; *lich*
f., *lich* -**paden** wynieść się skąd;
-**marichieren** (*f*.) wyruszyć;
-**missen** musieć odejść, iść.

fortpflanzen rozkrzewiać, roz-
pładzać, rozmnażać; przenosić
na 4.; roznosić; -**zung** *f* roz-
krzewianie i t. d.

fortreißen (*f*.) odjechać; -**reißen**
porwać, unosić; *lich* *f*. *lassen*
dać się powodować.

Fort-satz *m* dalszy ciąg.

fort-schaffen wynieść, wyrzucić,
uprzątnąć; odprawić 4.; -**schiden**
odesłać; -**schieben** posunąć, pom-
knąć; -**schleichen** (*f*.) umknąć;
-**schleppen** wywlec, wynieść;
-**schreiten** (*f*.) postępować dalej,
naprzód.

Fort-schritt *m* postęp; -**schrittel-**
mann, -**schrittler** *m* postępo-

wieć; -schrittlich postępowy;
-schon isć dalej; dalej prowa-
dzić (wojnę); dalej coś czynić;
-setzung *f* dalsze prowadzenie;
dalszy ciąg; -sollen; ich soll
fort mam isć, odejść.

fort-tragen wy-, unosić; -treiben
dalej pędzić; odpędzić; dalej
coś robić.

fort-währen ciągle trwać, nie usta-
wać; -während ciągly, nieu-
stanny; -wälzen odwalić; po-
toczyć; -wollen chcieć isć,
odejść; -ziehen dalej ciągnąć;
(i) isć dalej, odejść; odlecieć.
fossil kopalny; -ien *pl.* ciała ko-
palne.

Fötus *m* (fœ) zarodek, płód.

Foura-ge *f* furaz, karm; -geur
m furazer, picownik; -gieren fu-
razować, picować, zaopatrzyć
karmem.

Fracht *f* fracht, koszt przewozu;
ładunek; -brief *m* list frachto-
wy; -geld *n* frachtowe; -gut *n*
towar frachtowy; -wagen *m*
wóz ładowny.

Grad *m* (Gräde) frak.

Frage *f* pytanie; kwestya; -n
pytać 4., pytać się; -sak *m*
zdanie pytajne; -zeichen *n* znak
pytania. [blematyczny.

fraglich odnośny; wątpliwy. pro-

Fragment *n* fragment, urywek.

Fragner *m* przekupień.

Fransen *pl.* konwulsye.

Fraktion *f* frakcyja, grupa.

Fraktur, -schrift *f* fraktura.

frei wolny, szczery; *f.* und frei

szczęśliwy.

Frank *m* frank.

Frankatur *f* należytość przewo-
zowa.

fran-tieren frankować, opłacać
(list); -so opłacony, franko.

Frankreich *n* Francya.

Fräule *f* frenalza, frenalza.

Fräuz *m* Franciszek.

Fränz-band *m* oprawa francuska
wakorkę; -branntwein *m* wódka

francuska, -isäner *m* Franci-
szkanin.

Fransose *m* (s.) Francuz.

Fränzö-sin *f* Francuska; -isch
francuski, po-*sku.*

frappant rażący, uderzający.

frappieren szadziwić.

Fräz *m* żer, żarcie.

Fräz *m* (s.) dziecko niegrzeczne,
bęben; -e *f* twarz dziwna,
pysk; karykatura; powieść
dziwna; -enbild *n* dziwolog,
karykatura; -gesicht *n* twarz
dziwna.

Frau *f* pani; żona; gnädige F.
pani dobrodziejka.

Frauchen *n* żonka.

Frauen-żeński, damski, kobiecy;
-arzt *m* lekarz chorób kobie-
cych; -person *f* niewiasta,
kobieta, białogłowa.

Fräulein *n* panna.

frei bezczelny, zuchwały; -er
Mensch zuchwalec; -heit *f* bez-
czelność, zuchwalstwo.

Fregatte *f* fregata.

frei wolny, swobodny; luźny
(koń); wyzwolony (szutki);
bezpłatny (wstęp); opróżniony
(posada); ich bin so frei pozwa-
lam sobie; es sieht frei! wolno!
auf freien Fuß schon wypuścić
4. na wolność; auf freiem Fuße
sein być wolnym.

Frei-beuter *m* korsarz, rozbójnik;
-beuterei *f* korsarstwo; -billet

= Freisarte; -brief *m* przywi-
leje; list żelazny; -denker *m*
wolnomysłący, libertyn; -denke-
rei *f* -myślność, libertyństwo.

Freie *n* wolne powietrze, otwarte
pole, dwór.

freien ożenić się; zalecać się (do
panny); Freien *n* zalecanki,
swaty *pl.*

Frei-frau *f* baronowa; -fräulein
n baronówna.

frei-gebig szczerdy, hojny; -gebig-
keit *f* szczerdłość, szczerdli-
wość; -geist = Freidenker; -ge-

lassen uwolniony, wyzwolony;
-gelassene(r) m (s.) wyzwoleniec;
-geßunt wolnomysłny; -gut n
posiadłość dziedziczna włości-
ska; towar niepodlegający cłu;
-halten 4. utrzymywać 4. naswo-
je kosztą, płacić za 4.; -handel
m wolny handel; -handzeichnen
n rysowanie z wolnej ręki;
-heit f wolność, swoboda; sich
die -heit nehmen pozwolić so-
bie, osmielić się; -heitskrieg m
wojna o wolność; -heitsstrafe f
uwięzienie, pozbawienie wol-
ności.

freiheraus otwarcie.

Frei-herr m baron; -herrlich ba-
ronowski; -herrschaft, -herrn-
würde f baronostwo; -karte f
bilet bezpłatny; -korps n kor-
pus ochotników.

frei-lassen uwolnić, wypuścić na
wolność; wyzwolić; -lassung f
uwolnienie; wyzwolenie.

freilich owszem; a jużci, zape-
wne, to się rozumie; wpra-
wdzie.

freimachen uwolnić, oswobodzić.

Freimaurer m wolny mularz,
mason; -ei f wolne mularstwo,
masonerya; -loge f loża ma-
sońska; -wesen n wolnomular-
stwo.

Frei-mut m otwartość, szczerłość;
-mütig otwarty, szczery; wol-
nomysłny; -fasse m (s.) wolny
ziemianin; -scharen pl. wojsko
ochotników; -schärler m ochot-
nik; -schütze m wolny strzelec;
-sinn m wolnomysłność; -sinnig
-myslny, liberalny.

frei-sprechen uwolnić (od winy);
wyzwolić (ucznią); -sprechung
f uwolnienie; wyzwolenie;
-staat m rzeczpospolita; -stadt f
wolne miasto.

Frei-stätte f schronienie, przytu-
łek; -stehen (f.) stać, być oso-
bno; es steht frei wolno; -stellen
zostawić do woli; -tag m pla-

tek; -tisch m bezpłatny wikt,
stół.

Freiwaldbau n Frywald (miasto).

Frei-werber m swat, dziewostab;
-willig dobrowolny; -willige(r)
m (s.) ochotnik; -willigkeit f do-
browolność; -zügigkeit f wol-
ność przesiedlenia się.

fremd obcy, cudzy; zagraniczny;
-artig obcy; różnorodny; -ar-
tigkeit f różnorodność; -e f
obczyzna; -e(r) m (s.) obcy; -en-
buch n księga przyjezdnych;
-enführer m przewodnik; -enver-
lehr m ruch obcych; -ling m
cudzoziemiec; -wort n wyraz
obcy.

frequent częsty; zwiedzany; -ant
m (s.) uczęszczający; zwiedza-
jący; -ationszeugnis n świa-
dectwo uczęszczania na....;
-ativ częstotliwy; -ieren ucze-
szczać, zwiedzać.

Frequenz f zwiedzanie, napływ.

Freske f freska.

Fresse f pysk, paszczeka; -n (du
frißest i frißt, er frißt), fraß,
gefressen żreć, pożerać; toczyć
(o robakach); sich jatt f. nażreć
się; -n n żarcie, żer; -er m
żarłok; -rei f żarcie, żarłocstwo;
wielka ucztą.

Freßgier f żarłoczność.

Freitichen n łasica leśna.

fretten męczyć, trapić.

Freude f radość; sich vor F. nicht
fassen können nie posiadać się
z radości.

Freuden- radosny, rozkoszny;
-bezeigung f oświadczenie ra-
dości; -fest n święto radosne;
-feuer n ogień na znak radości;
-geßfrei n okrzyk radosny;
-reich przeradosny, przerozko-
szny; -tag m dzień radości.

Freudental n Bruntal (miasto).

freudentrunken upojony radością.

freudig radosny, wesóły; -stet f
radość, wesolość.

freuen cieszyć; sich f. cieszyć się,

radować się z czego; sich auf etw. f. oczekiwać z radością czego.

Freund m przyjaciel; -in f-ciołka; -kreis m grono przyjaciół; -lich uprzejmy; -lichkeit f-mość; -lich tun przymilać się.

Freundschaft f przyjaźń; f. sich liegen zaprzyjaźnić się; -lich przyjacielski.

Freundschafts- przyjacielski; -band n węzeł przyjaźni; -bezeichnung f oznaka przyjaźni; -dienst m usługa przyjacielska.

Frevel m przestępstwo, występki, zbrodnia; -haft, freventlich złośliwy, zbrodniczy; -n bezczelnie, złośliwie postępować; -tat f czyn bezczelny, zbrodniczy; zbrodnia.

Frebler m rozpustnik, zbrodniarz; -in f zbrodniarka.

Friede, Frieden m (2. prz. Frieden) pokój; in Frieden lassen 4. dać pokój 3.

Friedens-auftrag m projekt do zawarcia pokoju; -bote m zwiastun pokoju; -bruch m zerwanie pokoju; -gericht n sąd pokoju; -iuss m stopa pokojowa; -richter m sędzia pokoju -schluss m zawarcie pokoju; -stifter m sprawca pokoju, -stiftung f pogodzenie, pacyfikacja; -störer m naruszciciel pokoju; -störung f naruszenie pokoju; -unterhändler, -vermittler m pośrednik pokojowy; -unterhandlungen pl. układy, rokowania o pokój

Friederike f Frydrysia.

fried-fertig spokojny, skłonny do zgody; -fertigkeit -ność do zgody; -hof m cmentarz; -lich, -sam spokojny; -liebend lubiący pokój.

Friedrich m Fryderyk.

frieren, fror, gefroren (f.) (z)marznąć; es friert mich (h.) zimno mi.

Fries m fryz; kuczbaj.

Fricien pl. czerwone krosty.

Fritassee n (ś, ś) frykas.

Friston f tarcie.

friisch świeży, czerstwy, rześki, dziarski; f. machen odświeżyć; -backen świeżo pieczony (chleb).

Frisch-e, Frischheit f świeżość, czerstwość; -en odświeżać; czyścić kruszce przez topienie; oprosić się.

Frischling m warehlak.

Fris-scur m fryzyer; -sieren fryzować, trefić (włosy).

Frist f termin, czas; in Jahres-frist od dziś za rok; -en czekać; sein Leben -en utrzymać się przy życiu.

Frisur f fryzura.

Frits m Fryc (od Fryderyk).

fribul zuchwały, bezecny; -ität f zuchwałość.

froh rad; kontent, wesół.

frohlich wesół; f. sein weselić się; -heit f weselość.

froh-loscu radować się, tryumfować; f. n radość, tryumf pl.; -sinn m wesołość, krotocwilność; -sinnig wesół, krotocwilny.

fromm pobożny; potulny, niewinny, dobry.

Fröm-melci f nabożnictwo, bigoterya; -meln udawać nabożnego.

frommen służyć, być pożytecznym, przydać się na co.

Frömm-igkeit f pobożność; -ler m nabożniś, świętoszek; -lerin f nabożnisia, świętoszka, dewotka.

Fron f, -arbeit f, -dienst m pańszczyzna; -bar podlegający pańszczyźnie; -barkeit f poddaństwo; -e f = Fron; -en, fröhnen pańszczyznę odbywać; oddać się (rozkoszom).

Fron-fassen pl. suche dni; -feste f forteca; więzienie; -fuhr f podwoda; -leidnam m Boże

ciało; -leidnamsfest n święto
Bożego ciała; -pflichtig podle-
gający pańszczyźnie; -tag m
dajęcy zaciężny.

Front, Fronte f front, przednia
strona; czoło, wystawa; F.
machen stanąć frontem.

Frontvogt m podstarość.

Frösch m (ö) żaba; F.- żabi.

Fröschen, Fröschelein n żabka.

Frösch-lache f żabiniec; -laich m
żabi skrzek; -schentel m żabie
udo.

Fröst m (ö) mróz; zimno; -beule
f odzieblina.

frösteln drzeć od zimna.

Fröst-fieber n zimnica; -ig mro-
żny; zimny; -iger Mensch,
Fröstling m zmarzłak; -schauer
zimny dreszcz; -wetter n mro-
żny czas.

Fröteur m froter; frottieren fro-
terować, nacierać.

Frözelei = Foperei.

Frucht f (ü) owoc, plód, plon;
-anfang m zawiązek owocu;
-balg m torebka nasienna; -bar
urodzajny, płodny; -bar machen
użyźniać; -barkeit f urodzaj-
ność, płodność; -bringend owo-
corodny; syskowy.

Früchtel n owoczek; niepoń.

fruchten pomagać, skutkować.

Frucht-folge f plodozmian; -ge-
hülle n okrywa nasienna; -hülle
f nasiennik; -keim m zarodek
owocu; -knoten m guzik owo-
cowy.

frucht-los bezowocny; płonny,
daremnny; -losigkeit-ność; -nie-
ßung f użytkowanie; -reich ob-
fity w owoce; -tragend wyda-
jący owoce; -wedjel m plodo-
zmian.

früh ranny, poranny; wczesny,
wcześnie; rano; zu früh za-
wcześnie, zarychło.

Fröhe f rano, poranek.

früher wcześniejszy, dawniejszy;
wzześnie, dawniej.

früheits jak najwcześniej.

Früh-geburť f poród przedwze-
sny; -jahr n wiosna; -jährig
jary; -ling m wiosna; -lings-
wiosenny; -mette f jutrznia;
-morgens z rana, raniutko;
-obst n owoc wczesny; -reiß
wcześnie dojrzaly; -stünd n śnia-
danie; -stücken śniadać; -zeitig
wczesny, -śnie; zu -zeitig przed-
wczesny, zawczesny.

Fuchs m (ü) lis; kasztan (koń).

Fuchs- lisi; -balg m skóra lisia;

-bau m lisia jama.

Fuchschden n lisiek, lisiatko.

Fuchschien n łapka na lisy.

fuchseln lisem trącić; oszukiwać.

fuchien gniewać.

Fuchsfell n lisia skóra.

fuchsig gniewliwy.

Fuchsin f lisica.

Fuchsjagd f polowanie na lisy.

Fuchselein n lisiek, lisiatko.

Fuchsfelz m lisiura; -rot czerwo-
ny jak lis; -schwanz m lisi
ogon, kita; lisi ogon, wyczy-
niec (roślina); -schwänzen po-
chlebiać, łasić się; -schwänzer
m pochlebca, lizun; -schwän-
zerei f podle pochlebstwo;
-taufe f frycówka; -wild bardzo
rozgniewany.

Fucht-el f płaz szpady; bicz, ró-
zga; -eln machać tam i sam;
bić; -ig rozgniewany.

Fuder n fura (siana).

Fug m, mit Zug und Recht słu-
sznio i sprawiedliwie.

Fuge f fuga.

füg-en łączyć, spoić; zrządzić;
füg f. poddać się; stosować
się; zdarzyć się; -lich stoso-
wnie, snadnie, słusznie, wła-
ściwie; -jam uległy, potulny;
-ung f złączenie; zrządzenie;
poddanie się.

fühl-bar dający się czuć; dotyka-
ny; -barkeit -ność; -lich -bar
machen dać się w znaki; -en
(u)czuć, dotykać; -en czuć

się; -hörner *pl.* macaśka;
-ung nehmen porozumieć się.

Führe *f* fura; -nweise furami.

führen prowadzić; wieść, wo-
dzić; wieść, wozic; władać
(orzędem); nosić (imie); zarzą-
dzać (gospodarstwem); in Ver-
suchung *f.* wwodzić w poku-
szenie; hinterß Licht *f.* oszukać
4.; im Schilde *f.* knować co;
an der Hand *f.* za rękę pro-
wadzić; den Borß *f.* przewo-
dniczyć.

Führer *m* wódz, przewodnik;
-schaft *f* przewodnictwo.

Fuhr-lohn *m* zapłata za wozienie;
-mann *m* furman, woźnica;
-mannsgeschäft *n* furmaństwo;
F. betreiben furmanić; -manns-
wagen *m* wóz furmański.

Führung *f* prowadzenie; prze-
wodnictwo; zachowanie się.

Fuhr-werk *n* wóz, pojazd; -wesen
furmaństwo, woźba.

Fülle *f* obfitość, pełność; dosta-
tek; nadzieвка.

Füllen, Fohlen *n* źrebię; F. - źre-
biący.

füllen napelnąć; nadziewać.

Füllhorn *n* róg obfitości.

Füllsel *n* nadzieвка.

Füllung *f* napelnianie, napelnie-
nie; nadzieвка.

fulminant zachwycający, groźny.

Fund *m* znalazek, rzecz znale-
ziona; znalezienie.

Fundament *n* fundament, pod-
stawa; zasada; -al zasadniczy.

Fundation *f* fundacya, założenie.

Fundgrube *f* kopalnia; źródło
niewyczerpane.

fundieren założyć, zakładać

fünf pięć; -blättrig pięciolistny;

-e *f* piątka; -ed *n* pięciokąt;

-edig pięciokątny; -er *m* piąt-

-ak; -erlei pięciokrotny; -fach

pięciokrotny; w pięcioro; -hun-

-dert pięćset; -jährig pięcio-

-letni; -tronenstül *n* pięcioko-

-ronówka; -mal pięć razy, pięć-

-kroć; -monatlich pięciomiesię-
czny; -silbig pięciogłoskowy;
-te piąty; -thalß półpięta; -tel
n piąta część; -tenß po piąto;
-zehn piętnaście; -zig pięćdzie-
siąt; -zigjährig pięćdziesiątlet-
ni; -ziger *m* pięćdziesiątka;
pięćdziesiątletni; -zigste pięć-
dziesiąty.

fungieren urzędować, służyć.

Fünfteln *n* iskrerka.

Funke *m* (enß, en) iskra; -n sprü-
hen iskry sypać; -ln iskrzyć
się, lśnić się; -ln iskrzący się;
-lnagelneu nowiuteński; -nfehen
n iskrzenie w oczach.

Funktion *f* funkcyja, czynność;
-är *m* urzędnik; -ieren funk-
cyonować, odbywać swą czyn-
ność.

für 4. dla (ojca); za (książkę);
na (przyszłość); o (dzieci); Tag
für Tag dzień w dzień; für
und für ciągle.

für-baß dalej; -bitte *f* prośba
przyczynna, wstawienie się;
-bitter = Fürsprecher.

Furche *f* bródza; zmarszoka.

furchen brózdzić, brózdować.

Furcht *f* bojaźń, obawa; F. haben
bać się; F. einjagen 3. naba-
wić 4. strachu.

furcht-bar straszny, okropny;
-barfeit *f* okropność.

furch-ten, sich *f.* bać się, obawiać
się; -terlich straszliwy.

furcht-los nieustraszony; -losigkeit
-ność; -sam bojaźliwy; lekli-
wy; -samkeit -wość.

fürderhin nadal.

Furie *f* furja; jędra; wściekłość.

Furier *m* kwatarmistrz.

fürlich, mit etw. *f.* nehmen zado-
wolić się czem.

furnieren fornirować, wykładać
deszozułkami.

Furore *n*, F. machen podziwienie
sprawiać.

Für-sorge *f* opatrność, piecza;

F. tragen opiekować się; -sorg-

lich opatrzyć, pieczołowity;
-sprache *f* wstawienie się, pro-
tekcya; -sprecher *m* protektor, orę-
downik; -sprecherin -orka, -icz-
ka; einen *f*. haben mieć plecy
za sobą.

Fürst *m* (s.) książę; -bischof *m*
książe biskup.

Fürsten książęcy; -hut *m* mitra;
-sitz *m* siedziba książęca; -stand
m stan książęcy, godność ksią-
żęca; -tum *n* księstwo.

Fürst-in *f* księżna; -lein *n* ksią-
żatko; -lich książęcy.

Furt *f* bród.

Furuntel *m* karbunkul.

fürwahr zaprawdę, zaiste.

Fürwort *n* zaimek.

Furz *m* pierd; -en pierdzić.

Fusel *m* niedogon; -schnaps *m*
wódka śmierzcząca.

Fusilier *m* fazyller, strzelec; -en
zastrzelić.

Fuß *m* (Fuße) noga; stopa; zu
Fuß pieszo; festen *f*. fassen
'stać silnie; stale się usado-
wić; sich auf die Füße machen
puścić się w drogę; auf freien

f. stellen wypuścić z więzienia;
gut zu Füße sein mieć dobre no-
gi; mit *z*. auf gespanntem Fuße
leben, stehen żyć w niezgodzie

Fuß *m* stopa (miara); zwei Fuß
lang dwie stopy długie.

Fußbad *n* moczenie nóg; *f*. neh-
men moczyć nogi; -ball *m*
piłka nożna; -ball / podnózek;
-bekleidung *f* obuwie; -blatt *n*
stopa, podszwa; bledrzyga
(roślina); -boden *m* podłoga,
posadzka.

Fußchen *n* nóżka.

Fuß-bede / przykrycie na nogi;
-eisen *pl.* kajdany; -en opierać
się na czym; -fall *m* upadnię-
cie do nóg; einen *f*. tun upaść
do nóg, czołem bić; -fällig na
kłęczkach; -gänger *m* piecho-
tnik, piechur; -gestell *n* pod-
stawa, podnóże; -gicht *f* poda-
gra; -hoch na stopę wysoki.

Fuß-lappen *m* onucka; -partie *f*
wycieczka piesza; -pfad *m* ścież-
ka; -punkt *m* nadir; -reise *f*
piesza podróż; -schellen *pl.*
kajdany; -schmel *m* podnó-
żek; -sohle *f* skarpetka; -sohle
podeszwa.

Fuß-stapfe, -tapfe *f* ślad nogi
trop; stopa; -steig *m* ścieżka;
-tritt *m* ślad nogi; stapienie
noga; potrącenie noga; *z*. einen
f. geben kopnąć *z*. nogą; -voss
n piechota; -weg *m* chodnik,
ścieżka; -wurz *f* przyszw.

Futter *n* karm, obrok, pasza, żer;
podszewka (sukni); futryna (u
drzwi); *f*. füttern żerować.

Futtermal *n* futerał, puzdro, po-
chwa; pokrowiec.

Futterbau *m* gospodarstwo pa-
stewne.

füttern karmić, paść; podszyc
(suknie).

Futter-pflanze *f* roślina pastewna;
-platz *m* zerowisko; -raufe *f*
drabina nad żłobem; -rübe *f*
burak dla bydła; -trog *m* ko-
ryto.

Fütterung *f* karmienie, popas;
podszycie.

Futterstroh *n* słoma na paszę.

Futterzug *n* materya na pod-
szewkę.

G.

Gabe *f* datek, dar; dawka.

Gabel *f* widelec; widły (do siana);
-ästig rosochaty; -beischel *f* ho-
łoble *pl.*; -förmig widlasty; roso-

chaty; -frühstück *n* drugie śnia-
danie; -ig widlasty; rosochaty;
-n brać na widelec; jeść; -wa-
gen *m* wóz o dwóch dyszlach.

Gabriel *m* Gabryel.

gaderu *gdakać*.

gaffen *gapić się*.

Gasser *m* gap.

Gage *f* gaża, pensya.

gähnen *ziewnąć, ziewać*.

Gähnsucht *i* ziewaczka.

Gala *f* ubiór uroczysty, gala;

-kleid *f* suknia galowa.

Galani *m* zalotnik.

galant *grzeczny*.

Galanterie *f* galanterya, modna grzeczność; ozdoby gustowne; (*G.* galanteryjny; **-händler** *m* galanternik; **-handlung** *f* skład towarów galanteryjnych; **-waren** *pl.* towary galanteryjne.

Galatag *m* dzień galowy.

Galeere *f* galera; **Galeerenflabe** *m* galernik.

Galerie *f* galerya, krużganek.

Galgant *m* galgant (roślina).

Galgen *m* szubienica; **-bieb**, **-strich**, **-vogel** *m* urwisz, szubienicznik; **-humor** *m* szalony humor.

Galimathias *m* gadanina bez

Galizien *m* Galicya. [*sensu*]

Gall-äpfel *m* galas, dębiana.

-apfeltinte *f* atrament galasowy.

Galle *f* żółć.

Gallen *żółciowy*; **-blase** *f* pęcherz żółciowy; **-fieber** *n* gorączka żółciowa; **-sucht** = **Gelb-**

Gallerte *f* galareta. [*sucht*]

gallertartig galaretowaty.

gallig, **gallicht** żółciowy.

Gallweisse *f* galasówka.

Galmei *m* ruda cynkowa.

Galopp *m* galop, cwał; *im G.* cwałem; **-ieren** galopować, cwałować.

Galutsche *f* galosz.

galva-nisch galwaniczny; **-nisieren** galwanizować; **-ismus** *m* galwanizm.

Gamasche *f* kamaasz.

Gang *m* (*ä*) chód; chodnik, ganek; ruch; tok; danie (potraw); *im Gange sein* iść, toczyć się

in G. iść wprawdzie w ruch; **gang und gäbe** powszechnie używany; **-bar** pokupny (towar); **utarty** (wyraz); kurs mający (pieniądz); przebytny (droga).

Gängel-band *n* pasek (do wodenia); **-n** prowadzić na pasku.

Ganglien *pl.* sploty nerwowe.

Gans *f* gęś.

Gänstchen *n* gąsią.

Gänse *gęsi*; **-blümchen** *n* stokrotka; **-braten** *m* gęsia pieczenie; **fett** *n*, **-schmalz** *m* smalec; **-marisch** *m* gęsi chód, ordynek; **bei G.** **gehen** (*f.*) iść gęsiego, ordynkiem; **-rich** *m* gęsiór; **-stall** *m* gęsiniec; **-wein** *m* gęsie wino (woda).

Gant *f* licytacya.

ganz, **gänzlich** cały; całkowity; całkiem, do szczytu; **ganz und gar** wcale.

Ganze *n* całość, ogół; *im ganzen* wogół, w całości.

gar gotowy, dogotowany; wcale, bardzo; *g. sehr* nader; *g. nicht* wcale nie; *g. nichts* nic a nic.

Garant *m* (*a.*) gwarant, ręczyciel; **-ie** *f* gwarancya; **-ieren** gwarantować, ręczyć.

Garauß *m* koniec; *G. machen* dobić, zniszczyć do szczytu.

Garbe *f* snop; **-anzehnt** *m* dzień piętna w snopach.

Garde *f* gwardya, straż.

Garderobe *f* garderoba, szatnia; ubiór, suknie *pl.*

Gardiane *f* firanka; **-nenpredigt** *f* bura, nagana.

Garbiß *m* (*a.*) gwardziata.

gären, **gor** i **gärte**, **gegoren** i **gärt** fermentować, kisać; **bur-**zyć się.

Gar-loch *m* garkuchmistrz; **-fochen** dogotować, uwarzyć; **-liche** *f* garkuchnia; **-machen** *n* ostatnie wyprawianie skóry; pławienie, oczyszczenie kruszców; **-macher** *m* pławiarz, pławiciel kruszców.

Garn *n* przędza; sieć myśliwska; -winde *f* zwiądzło.
Garnison *f* garnizon, załoga.
Garnitur *f* garnitur.
garstig brzydki; -seit -kość; *g.* werden brzydnąć; -es Ding brzydota.
Gärtchen *n* ogródek.
Garten *m* (ä) ogród; *G.* ogrody; -bau *m* ogrodnictwo; -beet *n* grzęda, grządka; -bohne = *Bisole*; -erbere *f* truskawka; -gewächse *pl.* ogrodowiny.
Garten-haus *n* altanka; -fresse *f* rzeżuszka ogrodowa; -laube *f* altana ogrodowa.
Gärtner *m* ogrodnik; -in -iczka; -ei *f* ogrodnictwo.
Gärung *f* fermentacja, kśnienie, wzburzenie; -emittel *n*, -stoff *m* zaczyn, ferment.
Gas *n* gaz; *Gas-* gazowy; -anstalt *f* zakład gazowy; -beleuchtung *f* oświetlanie gazem.
Gaschen *n* uliczka.
Gasse *f* ulica; *G.* laufen (*f.*) przez różgi przechodzić.
Gassen- uliczny, brukowy; -bube, -junge *m* ulicznik; -lehrer *m* zamiatacz ulicz; -laufen *n* chodzenie przez różgi.
Gast *m* (ä) gość; zu Gaste sein być gościem; -erci *f* uczta, bankiet, biesiada; -lich, -freundlich gościnny; -freundschaft, -freundschaft *f* gościnność; -geber *m* sprawca uczy; -haus *n* gospoda, oberża; -hof *m* dom zajezdny; -lich gościnny; -mahl *n* (mähler) uczta, bankiet.
gastrisch gastryczny, brzuszny.
Gastrelle *f* rola gościnna.
Gastronom *m* (s) smakosz.
Gast-spiel *n* przedstawienie gościnne; -stube *f*, -zimmer *n* pokój dla gości; -wirt *m* gospodarz, oberżysta; -wirtin *f* gospodyni, oberżystka.
Gasuhr *f* zegar gazowy.

Gatte *m* (s.) małżonek, mąż
Gatter *n* krata.
Gattin *f* małżonka, żona.
Gattung *f* gatunek; in -en teilen gatunkować; *g.* gatunkowy; -sname *m* imię gatunkowe.
Gau *m* (*pl.* -e i -en) okrąg, powiat, kanton.
Gauch *m* (äu) młokos, półgłówek; kukulka.
Gau-genosse *m* powietnik, opolczyk; -genossenschaft *f* opole; -graf *m* naczelnik powiatu.
Gau-felbude *f* buda kuglarska; -felci *f*, -felspiel, -felwerk *n* kuglarstwo, guślarstwo, bałamucstwo; -fein kuglarzyć, bałamucić, sztuczki pokazywać; -fler *m* kuglarz, guślarz; -flerisch kuglarski, guślarski.
Gaul *m* (äu) szkap.
Gaumen *m* podniebienie; -laut *m* głoska podniebieniowa
Gauner *m* oszust, łotr; -ei *f* oszustwo, łotrstwo; -in *f* oszustka; -n cyganieć, oszukiwać; -sprache *f* język złodziejski.
Gaze *f* gaza.
Gazelle *f* gazela, antylopa.
Geachtete *m* (s.) banita, wywołaniec.
Geächze *n* stękanie, stęk.
Geäder *n* słój, słojowatość; -t słojowaty, żyłowaty.
geartet usposobiony.
Gebad *n* pieczywo.
gebahnt utorowany, ubity.
Geball *n* zrąb, belkowanie.
Gebäranstalt *f* zakład położniczy.
Gebärde *f* gest, mina, ruch ciała.
gebär-den się udawać, brać się; -den-spiel *n* gestykulacja; -den-sprache *f* mimika.
Gebaren *n* postępowanie.
gebaren się postępować.
gebären (gebierst, gebiert), **gebar**, **geboren** rodzić, porodzić, powieć; wydać na świat; **geboren werden** na-, urodzić się.
Gebärerin *f* rodzicielka.

Gebärmutter *f* macica.

Gebäude *n* budynek, budowla.

Gebeine *pl.* kości.

Gebelfer, Gebell *n* szczekanie.

geben (gibst) *gab*, gegeben *dać*,
dawać; *es gibt* jest, są; *es gibt*
nicht niema; *was gibt es?* cóż
tam?; *Stunden geben* udzielać
lekcyi; *sich Mühe g.* zadać so-
bie pracy.

gebenedeit błogosławiony.

Geber *m* dawca.

Gebet *n* modlitwa; 4. inß *G.*

nehmen dopiekać 3.; -*buch* *n*

Gebett *n* pościel. [modlitewnik.

Gebiet *n* okrag, terytoryum;

zakres, dziedziina, zawód.

gebie-ten, gebot, geboten *na-*, roz-
kazać; władać; -*ter m* władca,
pan; -*terin f* władczyni, pani;
-*terisch* rozkazujący, srog.

Gebilde *n* utwór, dzieło; -*t* utwo-
rzony; wykształcony.

Gebimmel *n* dzwonięcie.

Gebinde *n* wiązka, pasmo, motek;
beczka.

Gebir-ge *n* góry *pl.*; -*gig* górzysty;
-*göbeichreibung f* orografia;
-*göformation f* formacja gór;
-*göflamm m* grzbiet gór; -*gösfette*
f pasmo, łańcuch gór; -*gösfun-*
de f orognozya; -*göşug m* pa-
smo gór.

Gebiş *n* (fle) zęby; wędzidło.

Gebläse *n* miechy; dmuchanie,
wianie; trąbienie.

geblümt kwiecisty; w kwiaty.

Gebürt *n* krew; ród; Prinz von
G. książę krwi.

gebogen nagięty, zgięty.

geboren *na-*, urodzony; rodowity;
g. werden narodzić się.

geborgen bezpieczny; schowany;
ukryty; wydobyty.

Gebot *n* nakaz; przykazanie;
podanie (ceny); zu -*e stehen* (*f.*)
być na czyje usługi.

gebrannt palony.

Gebratene *n* pieczone.

Gebräu *n* war (piwa).

Gebrauch *m* (au) zwyczaj; uży-
tek; *G. machen*, gebrauchen
używać czego.

gebräuchlich używany; utarty.

Gebrauchsanweisung *f* przepis
używania.

Gebrechen *n* wada, ułomność.

gebrech-en brakować, schodzić,
zbywać na czem; -*lich* ułomny,
niedoleżny; -*lichfeit* -ność.

Gebrüder *pl.* bracia.

Gebrüll *n* ryk.

Gebrumme *n* pomruk.

Gebühr *f* powinność; należytość,
należność; taksa, opłata; -*en*
należeć się; -*enbemessung f* wy-
miar należytości, taksy; -*end*,
-*lich* należyty; przyzwoity;
-*enfrei* wolny od opłaty.

Gebund *n* snop, wiązka (siana).

Geburt *f* *na-*, urodzenie; ród;
poród; *unzeitige G.* poronie-
nie; von *G.* rodem.

gebürtig rodem; rodowity.

Geburts- rodzinny; -*fest n*, -*tag*
urodziny *pl.*; -*helfer m* akuszer;
-*helferin* -erka; -*hilfe f* akuszer-
stwo *n*; -*ort m* miejsce urodzenia;
-*schein m* metryka; -*tägler m*
solenizant; -*wochen pl.* bole
porodowe.

Gebüsch *n* krzewina, krzaki *pl.*

Ged *m* (s.) kiep, fireyk, trzpiot;
-*enhaft* trzpiotowaty.

Gedächtnis *n* (fleß) pamięć; pa-
miątka; -*feier f* uroczystość na
pamiętkę (czegoś); -*tag m* ro-
cznica

Gedanke *m* (nß, n) myśl, po-
myśl; -*nstreich m* myśluk.

Gedärme *pl.* kiszeki, trzewa;
flaki.

Gedeck *n* nakrycie (stołu).

gedieh-en, gedieh, gedichen (*f.*)
udawać się, darzyć się; powo-
dzić się; -*en n* powodzenie,
pomysłność, błogosławieństwo;
-*lich* pomyslny.

Gedenk-buch *n* imiennik; pamię-
tnik; -*en* *z* pamiętać, pomnieć

na 4.; zamyślać; lange g. do-
pamiętać; -jeier *f* uroczystość
na pamiątkę (czego).
Gedicht *n* wiersz, poemat.
gediegen lity, szczery (złoto);
treściwy (dzieło); wyborny (ro-
bota); -heit *f* -wość, -ność.
Gedinge *n* ugoda, targowanie się.
gedoppelt podwójny.
Gedränge *n* ciżba, nacisk, tłum;
kłopot.
gedrängt gęsty; ścisły, zwiezły;
-heit *f* ścisłość, zwiezłość.
gedrungen zwiezły, krępy.
gedulft pochylony; chyłkiem.
Geduld *f* cierpliwość, -en *sich*
mieć cierpliwość; -ig cierpliwy.
gedungen najęty.
gedunsen nabrzmiały (twarz).
geehrt czczony; szanowany.
geëignet zdalny; usposobiony.
Gefähr *f* niebezpieczeństwo; *sich*
in G. begeben, G. laufen (*f*)
narażać się na niebezpieczeń-
stwo; gefährden wystawiać na
niebezpieczeństwo; gefährlich
niebezpieczny; -los bezpieczny;
-losigkeit -ozność.
Gefähr-te *m* (*s.*) towarzysz; -tin
-yszka; -te *n* pojazd.
gefahrvoll bardzo niebezpieczny
Gefälle *n* spad; dochody *pl*.
gefallen podobać się; *sich* g. lassen
pozwalać na co, znosić co.
Gefallen *n* upodobanie; G. an
etw. finden upodobać sobie co;
zu G. gewollt; mir zu G. dla
mnie; G. przyjemność; laska
gefällig usługny, uczynny, grze-
czny; przyjemny; *sich* g. be-
weisen przysłużyć się; was ist
g.? czem mogę służyć? wenn
es Ihnen g. ist jeżeli pan ra-
czysz; -seit *f* grzeczność, przy-
ługa.
Gefällsübertretung *f* przestępstwo
ustawy o dochodach.
Gefäll-sucht *f* kokieteria; -süch-
tig kokietyjny.
gefälligstefalszowany, podrobiony.

gefangen pojmany, uwięziony;
g. nehmen pojmować, uwięzić;
g. halten trzymać w więzieniu;
-c(r) *m* (*s.*) więzień; jeniec;
f uwięziona; -haus *n* wię-
zienie; -nahme *f* pojmanie,
uwięzienie; -schaft *f* niewola;
-wärter *m* dozorca więzienia.
gefänglich einzichen uwięzić.
Gefängnis *n* (*ffe*) więzienie.
Gefasel *n* brednie *pl*.
Gefaser *n* włókna, żyłki *pl*.
Gefäß *n* naczynie; rękojeść (*u*
szpady); -chen *n* naczynko;
-haut *f* naczyniówka (oka).
gefaßt ujęty; przygotowany; opra-
wny (w ramki); -heit *f* spo-
kojność umysłu, rezygnacya.
Gefecht *n* utarczka, potyczka.
gefeit ochroniony.
Gefertigte(r) *m* (*s.*) podpisany.
Gefieder *n* upierzenie, pierze.
gefiedert pierzasty.
Gefilde *n* pole, niwa.
gestammt płomienisty.
Geflecht *n* splot, plecionka.
geflecht płamisty, pstrokaty.
Geflode *n* latanina.
Geflimmer *n* migotanie.
Geflossenheit *f* umysłność.
geflüßentlich umysłnie.
Geflügel *n* ptastwo, drób; -t skrzy-
dlaty; śpieszny (krok).
Geflüster *n* szeptanie, szepty *pl*.
Gefolge *n* orszak; świta; druży-
na, poczet.
gefranst frendzłowaty.
gefräßig żarliwy; -seit *f* -ność.
Gefreiter *m* starszy szeregowiec.
Gefrett *n* bieda, kłopot.
gefrier-en (*f.*) (*z*)marznąć; g. ma-
chen zamrozić; -punkt *m* punkt
marznięcia.
Gefrorenes *n* lody *pl*.
Geiß-ge *n* złożenie; spójność,
skład; -gig uległy, powolny.
Gefühl *n* czucie, u-, po-, doty-
kanie; -los bez czucia, nie-
czuły; zatwardziały; -losigkeit *f*

-tość; -voll bardzo czuły; daß -volle czułość.
 gefürstet uksiążęcony.
 gefüttert opasły; podasyty.
 Gegader n gdakanie.
 gegen 4. ku (wschodu); przeciw (wiatru); koło (wieczora).
 gegen około; Gegen- przeciwny, wzajemny; naprzeciw.
 Gegen-abdruck m przedruk; -beicht m rozkaz przeciwny; -beischuldigung f obwinianie wzajemne; -bejud m oddanie wizyty; -be-weiß m dowód, zbijający poprzedni; -bild n obraz przeciwny, kontrastujący; -bürge m wzajemny ręczyciel.
 Gegend f okolica; strona.
 Gegendienst m usługa wzajemna, odługa; einen G. leisten od-ślugiwać się.
 gegen-einander n; rzeciw sobie, nawzajem; -einanderstellung f konfrontacja.
 Gegen-forderung f żądanie wzajemne; -füßler m antypoda, przeciwnożnik.
 Gegen-gefang m antyfony; -ge-schenk n dar wzajemny; -gewalt f odwet; -gewicht n przeciw-waga; -gewicht halten równo-ważyc; -gift n odtrutka, anty-dot; -grund m dowód przeciwny; -gruß m odkłon.
 Gegen-klage f skarga odwrotna; -liebe f miłość wzajemna; -mann m przeciwnik; -marsch m marsz odwrotny; -mittel n środek za-radczy; antydot; -part m prze-ciwnik; n przeciwieństwo; -papist m papież nieprawy; -partei f strona przeciwna; -probe f druga próba.
 Gegen-rechnung f rozrachunek; -rede f odpowiedź odwrotna; ohne -rede bez oporu; -jaß m antyteza, sprzeczność, kon-trast; -schein m odbijanie się światła; skrypt wzajemny; -schrift f odpowiedź na pismo,

replika; -seite f strona prze-ciwna; -seitig wzajemny, obo-pólny; nawzajem; -seitigfeit f wzajemność.
 Gegen-stand m przedmiot; daß ih-lein G. to rzecz nieznaczną,
 -ständig przeciwległy; -ständlich przedmiotowy; -stoß m odbicie;
 -strömung f prąd przeciwny;
 -stüd n przeciwieństwo.
 Gegen-teil m strona przeciwna;
 -teil n rzecz przeciwna; im G. przeciwnie, owszem.
 gegenüber 3. naprzeciwko (domu);
 -liegend przeciwległy.
 Gegen-versicherung f ubezpiecze-nie wzajemne; -wart f tera-zniejszość; obecność, przytom-ność; in G. wobec, w obe-cności; -wärtig terażniejszy, niniejszy; teraz, obecnie.
 Gegen-wehr f odpór, obrona;
 -winkel m kąt odpowiedni;
 -wirkung f oddziaływanie;
 -zeugnen kontrasygnować; -zen-ge m świadek odwodowy.
 gegittert kraciasty.
 gegliedert członkowaty, stawo-waty.
 Gegner m przeciwnik; -in f -ica-ka; -isch przeciwny; -schaft f gegossen lany. [przeciwnicy.
 Begrünze n krzakanie.
 gehalten sich mieć się; gehabe dich wohl! bądź zdrow!
 Gehader n swar, sprzeczka.
 Gehalt m treść, основа; ilość (złota); wartość; Gehalt m, n placa, pensya; -los bez war-tości, błądy; -losigkeit f bez-wartościowość, błądność; -reich, -voll treściwy; daß -volle tre-ściwość; -zulage f dodatek do płacy.
 Gehämmer n bicie młotem.
 Gehänge n pochyłość, urwisko; girlandy; ozdoby wiszące, wi-siorki.
 geharnischt okryty pancerzem; ostry (mowa).

gehässig nienawistny; obmierzły;
-heit *f* nienawiść, złość.
gehäuft pelen; pełno, z przy-
sypką; *g.* meffen szczytem mie-
rzyć. [*perta.*]
Gehäufte *n* puzdro; kapsułka, ko-
Gehege *n* ogrodzenie, zagroda;
knieja; hodowla; *3.* inß *G.*
kommen, gehen (*f.*) wtrącać się
w co, w cudzej kniei polować.
geheim tajny, tajemny, skryty;
-er Ort tajnia; im geheimen po-
tajemnie, skrycie; -bund *m* spi-
sek; -bündler *m* spiskowiec;
-halten tacić, za-; -mittel *n* śro-
dek tajemniczy.
Geheimnis (*isse*) tajemnica, se-
kret; -främer *m* mistyk; -frä-
merci *f* tajemniczość, kon-
szachty *pl.*; -voll tajemniczy.
Geheim-rat *m* tajny radca; -schrei-
ber *m* sekretarz; -schrift *f* pi-
smo tajemne; -tun ukrywać,
Geheiß *n* rozkaz. [*tacić się.*]
gehen, ging, gegangen (*f.*) iść,
chodzić; zu *g.* pflegen chadzać;
vor sich *g.* odbywać, dźiać się;
an etwas *g.* zabierać się do
czego; *g.* lassen zaniechać; den
Weg allen fciiches *g.* umierać;
in sich *g.* opamiętać się; wie
geht es dir? jak ci się powo-
dzi? *g.* lassen *4.* puścić *4.*, dać
3. pokój; an die Hand gehen *3.*
wapierać *4.*; in Erfüllung *g.*
zisić, spełnić się; sich die Füge
mund gehen (*n*) kaleczyć sobie
nogi chodzeniem.
Gehent *n* pas od szpady, pendent.
Gehentst uchaty (garnek).
Gehente *m* (*s.*) wisielec.
geheuer bezpieczny.
Gehul *n* wycie; winselndes *G.*
skowyozienie.
Gehül-fe, Gehül-fe *m* pomocnik,
asystent; -fin *f* -nica.
Gehirn *n* mózg; -erweichung *f*
rozmiękczenie mózgu; -lasten
m mózgowica; -schlag *m* udar
mózgowy.

Gehöfte *n* dworek, zagroda.
Gehölz *n* gaik, lassek.
Gehör *n* słuch; posłuchanie; *G.*
geben słuchać, usłuchnąć; *G.*
verlieren ogłuchnąć.
gehörchen słuchać, być posłu-
sznym.
gehören należeć do kogo; es ge-
hört sich należy się.
Gehörgang *m* kanał słuchowy.
gehörig należący; należyty.
Gehörn *n* rogi *pl.*, poroże.
gehört rogi.
Gehorsam *m* posłuszeństwo.
gehorsam posłuszny; -st uniżenie;
-ster uniżony, najniższy.
Gehörstun *m* słuch.
Geier *m* sq; der *G.* soll ihn ho-
len niechaj go dyabli wezną.
Geiser *m* ślina; piana; jad (węża);
-er *m* złośnik; -ig śliniasty,
śliniający się; -u ślinić, pienić
się złościć się.
Geige *f* skrzypce *pl.*; erste *G.* spie-
len rej wodzić; -u grać na
skrzypcach; -bogen *m* smy-
czek; -nharz *n* kolofonia;
-nspieler, Geiger *m* skrzypek.
geil bujny, jurny, lubieżny; -heit
f -ność.
Geisel *m*, *f* zakładnik.
Geiß *f* sarna samica, lania; -blatt
n wiciokrzew, kozi powój; -boß
m kozioł.
Geißel *f* bicz; -n biczować; -ung
f biczowanie.
Geist *m* (*er*) duch; umysł, spryt;
-bildend kształcący umysł; -er-
banter *m* egzorcyista; -erbe-
schwörung/egzorcyzm; -erlicher
m duchowidz; -stunde *f* godzina
duchów; -erwelt *f* świat du-
chów.
geistes-abweisend nieprzytomny;
-abwesenheit *f* nieprzytomność
umysłu; -bildung *f* kształce-
nie umysłu; -gabe *f* zdolność
umysłowa; -gegenwart *f* przy-
tomność umysłu; -gestört chory
na umyśle; -frast *f* władza

umysłowa; -krank obłąkany;
-krankheit *f* choroba umysłowa.
obłąkanie; -nahrung *f* obrok
duchowy; -schwäch niedoleżny
na umyśle; -schwäche *f* niedo-
lestwo umysłowe; -stärke *f*
energia, dzielność; -störung *f*
obłąkanie.

geistig duchowy; umysłowy; go-
rący (napój); daß -e ducho-
wość, umysłowość.

geistlich duchowny; -e *m* (s.) du-
chowny, ksiądz; -seit *f* ducho-
wienstwo, kler.

geistlos ograniczony, płaski, su-
chy; -losigkeit *f* ograniczoność,
płaskość; -reich dowcipny,
sprytny, genialny; -reichtum *m*
sprytność, genialność, zdolność.

Geiz *m* skąpstwo; -en skąpieć;
-haß, -tragen *m* skąpiec; -ig
skąpy.

Gejammer *n* żale, jęki *pl*.

Gejauchze *n* okrzyk radosny.

Gejohle *n* wrzask.

Geficher *n* chychot.

Geflässe *n* szczykanie.

Geflapper *n* klekot, -anie.

geflärt ustały (płyn).

Geflatsche *n* ciągle rękami kla-
skanie; plotki *pl*.

Geflimper *n* brząkanie.

Geflingel *n* dzwonięcie.

Geflirre *n* szczyk, brzyk.

Geflopie *n* pukanie, tłuczenie.

Gefnarre *n* skrzypienie.

Gefnatter *n* trzeszczenie, wy-
strzały (z broni palnej).

Gefnirische *n* zgrzytanie (zębów).

Gefnister *n* trzeszczenie.

Gefrache *n* łomot, łoskot.

Gefrächze *n* krakanie.

gefränfelt kędzierzawy.

Gefreijch *n* skrzeczenie.

Gefritzel *n* bazarzyna.

Gefröße *n* kruszki *pl*.

gefrümmt kręty, skrzywiony.

gefrünstelt stuczny, wymuszony,
wykwintny; -es Wesen wy-
kwintność.

Gelächter *n* śmiech, pośmiewisko;
in ein G. ausbrechen (s.) roz-
śmiać się; zum G. machen wy-
stawić na pośmiewisko.

Gelage *n* biesiada, uczta.

gelähmt paraliżem ruszony; po-
zbawiony siły.

Gelände *n* kraj, kraina.

Geländer *n* poręcz; -säule (s.)
balas, balustrada.

gelangen (s.) dostać się, przybyć,
dojść; zająć.

Gelast *n* (się) miejsce, przestrzeń.

gelassen powolny; rozważny; -heit
-ność.

Gelatine *f* żelatyna.

Gelaufe *n* bieganina, -anie.

geläufig biegły, wprawny; -heit *f*
biegłość, wprawność.

gelaunt usposobiony.

Geläute *n* dzwonięcie.

gelb żółty; g. machen żółcić; g.

werden żółknąć; -braun żółto-
brunatny, żółtośniady; -gießer

m mosiężnik; -gießerei *f* mo-
sieżnictwo; -lich żółtawy; -lich

werden pożółknąć.

Gelb-ische *f* koń gniady; -schna-
bel *m* młodzik, młokos; -judit

f żółtaczka; -süchtig chory na
żółtaczkę; -wurz *f* żółcień.

Geld *n* pieniądze; zu G. machen

spieniężyć; -anweisung *f* prze-
kaz na pieniądze; -beutel *m*

worek, sakiewka, kieska; -buße

f kara pieniężna.

Gelbeswert *m* wartość pieniężna.

Geld-gier *f* chciwość pieniężna;

-gierig łakomy na pieniądze;

-lasten *m* skrzynia na pieniądze;

-laue *f* trzosa; -strafe *f* kara

pieniężna; -stünd *n* pieniądz

-umlauf *m* obieg pieniężny

-wechsel *m* zamiana pieniężny

-wechsler *m* wekslarz, bankier

gelegen położony; sposobny, do-
godny; właśnie w czas; g. sein

an etw. zależeć na czem.

Geliegenheit *f* sposobność, oko-
liczność, okazyja; pora, dogod

ność; -schier *m* wierszopis
okolicznościowy; -gedicht *n*
wiersz okolicznościowy.

gelegentlich przy sposobności
gelehrig pojętny; -seit *f* -ność.
gelehrig, gelehrt uczony; -seit *f*
-ność.

Gelehrte(r) *m* (s.) uczony.

Geleier *n* brzdąkanina.

Geleise *n* kolej, tor; aus dem G.
bringen 4. popyść 3. szyki.

Geleite *n* odprowadzenie; świta,
drużyna, straż; -n prowadzić,
od-; za-; towarzyszyć 3.

Geleit-sbrief *m* list żelazny;
-jahnst *f* odprowadzenie, straż;
-schiff *n* okręt konwojowy;
-zettel *m* paszport.

Geleis *n* członek, staw; kolanko
(w żdźble); -ig gibki, zwinny;
-igleis *f* gibkość, zwinność.

Geleis-szta - stawowy.

Geliebte(r) *m* (s.) kochanek.

Geliebte *f* kochanka.

gelind(e) łagodny; g. werden
(z)łagodnieć, zwolnieć (mróz);
-ere Saiten aufziehen łagodniej-
szym tonem śpiewać; -heit *f*
łagodność.

gelingen, gelang, gelungen uda-
wać się, powodzić się; G. *n*
powodzenie, udanie się

Gelispel *n* szeptanie.

gellen dzwonić (w uszach);
brzmieć przeraźliwie; -b przera-
źliwy.

gelob-en ślubować, przyobiecować;
-tes Land ziemia obiecana.

Gelöbniß *n* (fles) ślub; obietnica.
gelobt kędzierzawy.

Gelse *f* komar.

gelt? nieprawda?

gelt jałowy; g. sein jałowieć.

Gelte *f* skopiec; cembrzyk.

gelten, (giltig), galt, gegolten być
wart; znaczyć; für etw. g. zaco
być uważanym; daß gilt mir
to się mnie tyczy; es gilt!
niech tak będzie! -b machen
dochodzić swego prawa.

Geltung *f* wartość, znaczenie;
sich G. verschaffen zjednać so-
bie powagę.

Gelübde *n* ślub.

Gelüste *n* chęćka, zachcianka,
ohrapka; -n nach etw. zachcieć
się, załaknąć czego; sich nach
etw. -n lassen rozłakomić się.

Gemach *n* (ächer) pokój, izba;
gemach powoli; wygodnie.

gemächlich powolny, wygodny.

Gemahl *m* małżonek, mąż.

gemahlen mielony, męty.

Gemahlin *f* małżonka, żona.

gemahnen przypominać.

Gemälde *n* obraz, malowidło;
-galerie *f* galerya obrazów.

gemalt malowany.

gemäß 3., in Gemäßheit stoso-
wnie do . . ., podług, wedle.

gemäßigt umiarkowany.

gemästet tuczny, karmny.

Gemäuer *n* mury *pl*.

gemein powszechny; prosty;
gminny; wspólny; podły, spro-
sny; -er Soldat szeregowiec;
sich g. machen pospolitować
się; g. werden spodleć.

Gemeinde, Gemeine *f* gmina,
zbor; G. *n* gminny, zborowy;
-amt *n* urząd gminny; -ange-
hörige *m* (s.) przynależny do
gminy; -angehörigkeit *f* -ność
do gminy; -auschuß *m* wydział
gminny; -gut *n* dobro gminne;
-ordnung *f* ustawa gminna.

Gemeinde-rat *m* rada gminna;
radca gminny; -umlage *f* po-
datek gminny; -verband *m*
związek gminny; -vertretung *f*
zastępstwo gminy; -vorstand *m*
przełożony gminy; -vorsteher
m przełożony gminy, naczelnik
g., wójt; -wahlordnung *f* wy-
boroza ustawa gminna.

gemein-gefährlich dla ogółu nie-
bezpieczny; -geist, -sinn *m* duch
obywatelski; -gut *n* dobro po-
wszechnie; -heit *f* podłość,
sprosność; -iglich pospolicie,

zwykle; -nützig powszechnie użyteczny; -nützigkeit *f* powszechna użyteczność; -sam wspólny, społeczny; -schaft *f* społeczność, wspólność; styczność; in -schaft współ; G. pflegen obcować z kim; -schaftlich wspólny; -wohl *n* dobro wspólne.

Gemelle *n* doiwo, udój.

Gemen-ge, -gief *n* mieszanina.

gemessen (z)mierzony; umiarkowany; wyraźny.

Gemekel *n* rabanina, rzeź.

Gemisch *n* mieszanina.

Gemisch *m* gęzka samiec.

Gemse *f* gęzka.

Gemüse *n* śmiecie, wymiot, trzaski, kawałki cegły i t. d.

Gemütel *n* szepty *pl*.

Gemurmel *n* gwar, szemranie.

Gemurre *n* szemranie.

Gemüse *n* jarzyna, warzywo, legumina; G. warzywny; -garten *m* ogród warzywny.

gemustert wzorzysty.

Gemüt *n* (er) umysł, dusza, serce; -lich miły, dobroduszny; -lichkeit *f* serdeczność, dobroduszność.

Gemüts-art *f* usposobienie umysłu; charakter; -bewegung *f* afekt, wzruszenie umysłu; -krank chory na umyśle; -krankheit *f* choroba umysłowa; -menschen *m* człowiek uczuciowy, tkliwy; -ruhe *f* spokojność umysłu; -stimmung, -verfassung *f* usposobienie, stan umysłowy.

gemütvoll pełny uczucia, z uczuciem ku (niebu). [ciem.

genant żenujący.

genannt nazwany, rzeczony.

genüßlich łakotliwy; -keit *f* -wość.

genau ścisły, akuratywny; -igkeit *f* -łość, -ność; mit -er Not *s* wielką biedą; -ester Preis najniższa cena.

Gendarm *m* (s.) żandarm.

Gendarmerie *f* żandarmeria

Genealogie *f* genealogia, rodowód; -isch genealogiczny.

geniem przyjemny.

geniehmigen zezwalać, przyjmować, aprobować; -gung *f* zezwolenie, aprobacja.

geneigt pochyłony; przychylny, skłonny; -heit -ność.

General *m* (als) generał, generał; G. - generał, główny; ogólny; walny; -bas *m* generałbas; -ien *pl* rzeczy, pytania ogólne.

Generalissimus *m* (-imi) najwyższy dowódca.

Generalität *f* generałowie *pl*, generalicya; -pardon *m* amnestya powszechna; -probe *f* główna próba; -stab *m* sztab główny; -versammlung *f* walne zgromadzenie; -würde *f* stopień generała.

Generation *f* generacya, pokolenie; -rell ogólny; -rös szlachetny, szkodry; -rosität *f* szlachetność.

gene-jen, genaß, genesen (s.) wyzdrowieć; eines Kindes *g* porodzić dziecię; -ende(r) *m* (s.) rekonwalescent; -sung *f* wyzdrowienie; zur -sung! na zdrowie!

genetisch genetyczny.

Genf *n* Genewa (miasto).

genial genialny; -ität *f* -ność.

Genid *n* kark, tył; -starre *f* tężec karku.

Genie *n* (ß, s) geniusz; -korps *n* korpus inżynierów.

genieren być na przeszkodzie; sich *g* wstydzić się.

genie-ßbar zdalny do pożywania; -ßen, genoß, genossen u., pożywać; doznawać.

Genie-streich *m* sztuczka genialna; -wesen *n* inżynieria.

Genitalien *pl* części płciowe.

Genitiv *m* drugi przypadek.

Genius *m* (nien) geniusz.

Geno-ß, Genosse *m* (s.) współnik, towarzysz; -schaft *f* spółka,

stowarzyszenie; -*gesellschaflich* towarzyski; -*gen* / *wspólniczka*.
Genre *n* (ż, ż) gatunek, rodzaj; -*bild* *n* obraz rodzajowy; -*malen* *m* malarz rodzajowy.
Gentleman *m* (ż, men) poczwierciec.
genug dosyć, dość.
Genü-ge, *zur G.* do syta, dosyć; -*geleisten*, *genugtun* zadosyć uczynić; -*gen* zadosyć uczynić, wystarczać; -*gend* dostateczny, zaspokajający; *es genügt* dosyć tego, wystarcza; -*giam* przedstawający na małym; -*giamkeit* *f* przedstawianie na małym.
Genugtunng *f* zadosyćuczynienie, satysfakcja.
Genuß *m* (üsse) ponżywanie, użytek; rozkosz; -*reich* rozkoszny; -*sucht* *f* żądza rozkosz, zmysłowość; -*süchtig* rozkoszy szukający.
Geo-däße *f* ziemiomierstwo; -*gnose* *f* ziemioznawstwo; -*graph* *m* (s.) geograf; -*graphie* *f* geografia; -*graphisch* geograficzny.
geöhrt uszaty, uchaty.
Geologie *f* geologia; -*isch* geologiczny.
Geomet-ter *m* geometr, miernik; -*rie* *f* geometrya; -*risch* geometryczny.
Georg *m* Jerzy.
Georgine *f* georginia, dalia.
Gepäd *n* pakunek, paki *pl.*; -*wagen* *m* wóz bagażowy.
gepfeffert pieprzny.
Gepfeife *n* gwizdanie, świst.
Gepflogenheit *f* zwyczaj.
Gepflänfel *n* harce *pl.*
Gepflapper, **Gepflauder** *n* paplalnina, awargot.
Gepflär *n* beczenie, płacz.
Gepolter *n* stukanie, łoskot.
Gepräge *n* cecha, stempel, piętno.
Gepränge *n* okazałość.
Gepressel *n* trzeszczenie.
Geprißel *n* klucie (po ciebie).

gepußt oczyszczony; strojny.
(Sequale *n* skrzek (żab).
(Sequiele *n* kwik.
gerade prosty, -to, wprost; parzysty; właśnie; spełna; *g. machen* wyprościć; -*Swegē* prostą drogą; -*zu*, -*auf*, -*heraus* wprost.
Geradheit *f* prostota; parzystość; otwartość.
Gerassel *n* turkot, chrzęst.
Gerät *n* narzędzie, sprzęt.
geraten (*geräist*) *geriet*, *geraten* (i.) udać się, darzyć się, dopisać; dostać się, wpaść, popaść; *in Brand g.* zapalić się; *in Haare g.* porwać się za łby; *in Schulden g.* zadłużyć się; *in Streit g.* poswarzyć się; *in Vergessenheit g.* wyjść z pamięci; *in Verlegenheit g.* nabawić się kłopotu; *in Verzweiflung g.* rozpaczać; *in Zorn g.* rozgniewać się.
geraten udatny; **Geratemohl** *n* *auf* *G.* na los szczęścia.
Gerät-kammer *f* komora do chowania sprzętów; -*schaften* *pl.* sprzęty.
geräum, **geräumig** przestronny; -*e Zeit* dosyć długo.
Geräusch *n* szelest; -*loß* po ciebie; -*voll* huczny, hałaśliwy; *s ha-lasem*.
gerben garbować, wyprawiać.
Gerber *m* garbarz; -*ei* *f* garbarstwo; garbarnia; -*lohe* *f* garbnik, dębik.
Gerbitoff *m* garbnik.
gercht sprawiedliwy; -*igleit* -wość; -*same* *f* prawo, przywilej.
Gerede *n* gadanina, pogłoska.
gerichten służyć; *zur Ehre g.* przynosić zaszczyt; *zum Nachteil g.* przynosić szkodę.
Gerichte *n* darcie się o oo; usiłowanie, zabieg *pl.*
geren żałować czego; *es geren mich* żałuję.

Gericht n sąd; potrawa; das Jüngste G. sąd Pański; -lich sądowy; -wnie.

Gerichts- sądowy; -barkeit f sądownictwo; -beamte(r) m urzędnik sądowy; -bote, -diener m służba sądowy, woźny; -hof m trybunał; -kosten pl. koszta sądowe; -ordnung f procedura sądowa.

Gerichts-person f urzędnik sądowy; -saal sala sądowa; -schreiber m pisarz sądowy, aktuaryusz; -sprungel m obwód sądowy; -stand m sądownictwo; -stube f izba sądowa; -verfahren n postępowanie sądowe; -verhandlung f rozprawa sądowa; -vollzieher m egzekutor; -wesen n sądownictwo.

gerieben tarty; przebiegły, szczwany, kuty na cztery nogi.

Gerietel n sączenie, lanie.

gering szczupły, mały, lichy, podły; lekce; nicht im geringsten wcale nie, ani myśli.

geringachten lekceważyć.

Geringsachtung f lekceważenie.

geringelt pierścienisty

gering-fügig drobny, błahy, nieznaczny; -fügigkeit f drobnostka, nieznaczność; -schäßen lekceważyć; -schätzig lekceważący, małoznaczny; z pogardą; -schätzung f lekceważenie; mit -schätzung behandeln poniewierać (kogo, kim); -ste najmniejszy.

Gerinne n ściek; rynsztok.

gerinnen, gerann, geronnen (f.) krzepnąć, zapiekać się (krew); zsiąść się (mleko); zwarzyć się.

Gerippe n szkielet, kościotrup.

gerippt żłobkowaty, żeberkowaty.

germanisch germański; -nisieren germanizować, niemczyć; -ismus m germanizm.

Germer m ciemierzyc.

gern (lieber, am liebsten) chętnie, rad (raczej, najraczej); gern haben lubić.

Berngroß m niedopaneł.

Berüchel n charczenie.

Berölle n rumowisko.

geröllet prażony, smażony; -e Brottschnitte grzanka.

Berite f jęczmień.

Bersten jęczmienny; -feld n jęczmienisko; -graupe f krupa jęczmienna, pęczak; -grüße f kasza jęczmienna; -loru n ziarno jęczmienne; jęczmien; -schleim m kleik jęczmienny; -spren f plewy jęczmienne; -stroh n słoma jęczmienna; -zuder m cukier jęczmienny.

Berte f pręcik, włó.

Bertrud f Gertruda.

Beruch m (ü) węż, powonienie; woń, zapach; übler G. cuch, smród; dumpfiger G. stęchłina; G. wężowy; -loß bezwonny; -losigkeit -ność; -snerv m nerw wężowy; -sinn m powonienie, zmysł powonienia; -swerkzeug n narzędzie wężu.

Berücht n wieść, pogłoska.

gerühen raczyć.

gerührt ruszony (paraliżem); wzruszony (od żalu), rozczulony

Berumpel n hałas, turkot.

Berümpel n graty, rupiecie pl.

gerundet kolisty, zaokrąglony.

Berüst n rusztowanie; -ständer m sztandar.

Gesalbte(r) m (s.) pomazaniec.

gesalzen posolony, słony; ein wenig G. słonawy

gesamt cały, wszystek; -betrag m suma; -eindruck m ogólne wrażenie; -einnahme f cały dochód; -heit f całość, ogół.

gesandt posłany; -e(r) m (s.) poseł, ambasador; päpstlicher -er nuncjusz; -schaft f poselstwo; -schäftlich, -schäftig poselski, legacyjny.

Gesang m (ä) śpiew; -buch n śpiewnik; kancjonał; -stunde f lekcyja śpiewu.

Gefäß *n* zadek, tylek.

gefäuert kiszony, kwaśny

gefäumt obrobiony.

Gesause *n* szum, huk.

Gesäu-se, -sel *n* szelest, szmer.

Geschäft *n* sprawa, interes; handel, czynność; sklep; -el *n* fa-
cyenda; -ig skrętny, czynny;
-igkeit -ność; -ig *tum* krzątać
się koło czego.

geschäftlich handlowy.

Geschäfts-angelegenheit *f* sprawa
interesu; -anteil *m* udział w in-
teresie; -führer *m* zarządca han-
dlowy; -führung *f* zarząd han-
dlowy; -gang *m* bieg, obrót
handlowy; -gebarung *f* prowa-
dzenie interesów; -kundig zna-
jący się na kupiectwie; -losz
bez interesów; -losigkeit, -stol-
lung *f* zastój w handlu.

Geschäfts-mann *m* kupiec; -mäßig
po kupiecku; -ordnung *f* po-
rządek czynności; -sache *f* =
Geschäft; -stunde *f* godzina
biurowa; -träger *m* agent; -ver-
bindung *f* związek handlowy;
-verkehr *m* stosunek kupiecki;
-vertreter *m* zastępca spraw
handlowych.

Geschaukel *n* kołysanie.

geschickt patrokaty.

geschehen (geschicht), geschah, ge-
shen (i.) stać się, dziać się.

geschicht mądry, roztropny; -heit
f mądrość, roztropność.

Geschenk *n* podarunek, dar.

Geschicht-chen *n* historyjka; -e *f*
historia, dzieje *pl.*; powieść;
-lich historyczny, dziejowy.

Geschichts-buch *n* książka zawie-
rająca powieści; -forscher *m* ba-
dacz dziejów; -schreiber *m* hi-
storyk, dziejopis; -schreibung *f*
dziejopisarstwo.

Geschied *n* zręczność; los, zrzą-
dzenie; trauriges *G.* dola, los.

Geschicklichkeit *f* zręczność, zgra-
bność, usposobienie.

geschickt zręczny, zgrabny, zda-
tny, usposobiony.

geschieden rozwiedziony.

Geschiedene *f* (s.) rozwódka.

Geschimmer *n* blask.

Geschinypic *n* ciągle łajanie.

Geschirr *n* naczynie, sprzęt, rząd,
szory *pl.*; -kammer komora do
chowania szorów.

geschlängelt wężykowaty.

Geschlecht *n* (er) rodzaj; ród, ple-
mię, pokolenie; płeć.

Geschlechts-, geschlechtlich płcio-
wy, rodzajowy, rodowy; ple-
mienny; -losz bezpłciowy; -na-
me *m* nazwisko; -reise *f* doj-
rzałość płciowa; -tafel *f* genea-
logia; -teile *pl.* części płciowe;
-trieb *m* popęd płciowy; -wapp-
en *n* herb rodowy; -wort *n*
rodzajnik.

Geschlepp *n* orszak; zawady po-
dróżne, pakunek zbytni; ślad
rzeczy rozsypanej.

geschliffen szlifowany; okrzesany,
polerowany; -heit *f* polor.

geschloffen zamknięty; ścisły,
zwarty; -heit *f* ścisłość, zawar-
tość.

Geschmack *m* smak, gust; *G.* an
ctw. finden zasmakować w czem;
-losz niesmaczny, niegustowny;
bez smaku; -losigkeit *f* brak sma-
ku, niesmaczność; -sinn *m* zmysł
smaku; -voll smaczny, gusto-
wny.

Geschmei-de *n* ozdoby, klejnoty
pl.; -dig gibki, smagły; ukła-
dny; -digkeit -ność.

Geschmiere *n* mazanina, bazy-
nina; smarowanie.

geschmückt ozdobny, -blony.

Geschmuck *n* chrapanina.

Geschmutter *n* gęgot.

Geschöpf *n* stworzenie.

Geschuß *n* (ße) pocisk; piętro.

Geschrei *n* krzyk; wrzask; ein
G. erheben zakrzyzczyć, -yknąć.

geschroten razowy.

geschult wyuczony.

Gefchütt *n* armata, działo; -feuer *n* ogień armatni.

Gefchwader *n* eskadra.

gechwanz *n* ogoniasty.

Gefchwät *n* paplanie; plotki *pl.*; -ig gadatliwy, szczebiotliwy; -igkeit -wość.

geschweige *n* denn coś dopiero.

geschwind szybki, prędki, skory, rychły; -igkeit -kość i t. d.; -schreiber *m* skoropis, stenograf.

Geschwirre *n* świerczenie.

Geschwister *pl.* rodzeństwo; -kind *n* siostrzeniec, bratanek; -kinder *pl.* dzieci ciotki (lub) stryja.

geschwollen o-, spuchły.

Geschwo-rene(r) *n* (s.) przysięgły, przysiężny; -renengericht *n* sąd przy-ległych.

Geschwulst *f* (ś) puchlina, nabrzmiałość, nabrzękłość.

Geschwür *n* wrzód; -e bekommen wrzodowacieć.

Gesichte(s) *n* wędlina.

Gesell *m* towarzysz, czeladnik; -in -ryszka; sich *zu* 3. gesellen przyłączyć się do kogo; -ig towarzyski; -igkeit -ryszkość; -schaft *f* towarzystwo, społeczeństwo, kompania; spółka; -schaft leisten towarzyszyć 3.; -schafter *m* towarzysz, spółnik; -schafterin -yszka, -niczka; -schaftlich towarzyski, społeczeński; -schaftsrechnung *f* reguła spółki; -schaftszimmer *n* bawialnia.

Gesente *n* stok, stoczystość; Mährisch-Schlesisches G. Stoczystość morawsko-śląska.

Gesetz *n* prawo, ustawa; -blatt *n* dziennik ustaw; -buch *n* księga praw, ustaw; -eskräft *f* prawomocność; -gebend prawodawczy; -geber *m* prawodawca; -gebung *f* prawodawstwo; -kunde *f* znajomość praw, ustaw; -kundige(r) *m* znawca prawa, prawnik; -lich prawny; podług prawa; -lichkeit *f* prawne po-

stepowanie, prawność; -los bezprawny, anarchiczny; -losigkeit *f* bezprawie, anarchia; -mäßig prawny, prawem nakazany; -mäßigkeit *f* prawność; -störer *m* gwałciciel prawa.

gesetzt stateczny; poważny; g. werden ustatkować się; -enfalls, -en Falles dajmy na to, przypuszczamy; -heit *f*, -es Wesen stateczność, powaga.

Gesetz-vollstrecker *m* wykonawca prawa; -vollstreckung *f* wykonanie prawa; -widrig bezprawny; -widrigkeit -ność.

Gesetzte *n* wzdychanie.

gesichert bezpieczny.

Gesicht *n* wzrok, widzenie.

Gesicht *n* (er) twarz, mina; *zu* G. bekommen uwidzieć 4.; in's G. sagen w oczy powiedzieć; ein saures G. machen krzywić się; ein finstere's G. machen zasępiać się; -er schneiden wykrzywiać twarz; -chen *n* twarzyczka.

Gesichts-ausbruch *m* wyraz twarzy; -bildung *f* skład twarzy, fizyognomia; -beuter *m* fizyognomista; -farbe *f* cera; -fehler *m* wada wzroku; -kreis *m* widnokrąg, horyzont; -kunde *f* fizyognomika; -kundige(r) *m* fizyognomik; -punkt *m* stanowisko; -röte *f* rumieniec; -schwäche *f* słabość wzroku; -sinn *m* zmył widzenia; -täuschung *f* łudzenie wzroku; -zug *m* rys twarzy.

Gesim's *n* gajms; -sachel *f* gzymsówka.

Gesinde *n* czeladź, czeladka.

Gesinde *n* hałastra, tłuścza.

Gesinde-lohn *m* myto; -ordnung *f* ustawa dla służących; -stube *f* czeladnia.

gesinnt myślący; wóhł g. ty-czliwy; lojalny.

Gesinnung *f* umysł, sposób myślenia, charakter; seine G. ändern przekabacić się; 3. eine

andere *G.* beibringen przeistoczyć 4.
 gesittet uobyczajony, cywilizowany; -tung *f* uobyczajenie, cywilizacya.
 gesonnen sein mieć zamiar.
 gesotten (u)gotowany.
 Gespan *m* współnik; żupan.
 Gespann *n* zaprząg.
 Gespannschaft *f* współnictwo; żupania, komitat.
 gespannt wypreżony (struna); natężony (uwaga); poróżniony; ciekawy.
 Gespenst *n* (er) strasydło, strach, widmo, mara.
 Gespieler *m* (s.) towarzysz, rówieśnik; -in *f* towarzysza, rówieśnica.
 Gespinnst *n* przędziwo, oprząd.
 Gespons *m*, *n* małżonek, małżonka; oblubieniec, oblubienica.
 Gesponsin *f* (innen) małżonka.
 Gespött *n* pośmiewisko, dźwiny *pl.* szyderstwo.
 Gespräch *n* rozmowa, pogadanka; wieść; ein *G.* anknüpfen wdać się w rozmowę; ein *G.* führen rozmawiać; -ig rozmowny, gadatliwy; -igleit -ność; -weise w rozmowie.
 geprenkelt nakrapiany.
 Geprü-licht, -le *n* pomyje *pl.*
 Geirabe *n* pobrzeże (morza).
 gestählt stalowny, hartowny.
 Gestalt *f* postać, kształt, postawa; schöne *G.* uroda; -en nadać kształt; sich -en przybrać kształt; -et ukształtowany, zrobiony; schön *g.* kształtny; -los bezkształtny; -losigkeit -ność; -ung *f* ukształtowanie, kształt.
 Gestampfe *n* tupanie, tętent.
 geständ-ig sein przyznać się; -niß *n* (ße) przy-, ze-, wyznanie; ein -niß ablegen wy-, zeznać.
 Gestank *m* (ä) smród.
 gestärkt posilony; krochmalny.
 gestattet = erlauben.

Gestäude *n* krzewy, krzaki *pl.*
 gestehen przyznać się; wyznać.
 Gestein *n* kamienie, głązy *pl.*
 Gestell *n* podstawa, osada, postument, oprawa; ława tokarska; -macher *m* stelmach.
 Geste *f* gest, ruch ciała.
 gestern wczoraj.
 Gestichel *n* przytyki *pl.*
 gestieft obuty, w butach.
 gestielt ogonkowaty; z trzonkiem.
 Gestikulation *f* gestykulacya; -fulieren gestykulować.
 gestimmt stroj(o)ny; usposobiony.
 Gestionsprotokoll *m* protokół czynności.
 Gestirn *n* gwiazda, konstellacya; -t gwiazdzisty.
 Gestöber *n* zawierucha, kurzawa.
 Gestotter *n* jakanie się.
 Gesträuch *n* krzaki *pl.*, krzewina.
 gestreckt rozciągly; półpełny (ką).
 gestreichelt przegowyty.
 Gestreite *n* sprzeczki *pl.*
 gestrenge srog; dostojny.
 gestrichen podkreślony; przekreślony; wiązany (nuta).
 gestrig wczorajszy.
 gestrukt głabikowaty.
 Gestrüpp *n* gęste zarośle.
 Gestüte *n* stadnina.
 gestutkt kusy.
 Gesuch *n* prośba; instancya.
 Gesuche *n* szukanie.
 Gesuchsteller *m* proszący.
 gesucht szukany; wykwinny; wymuszony; -heit -ność.
 Gesudel *n* bazgranina.
 Geunne *n* brzęczenie.
 Gesumpf *n* bagnisko.
 gesund zdrowy, zdrów; *g.* machen uzdrowić; *g.* werden, -en wyzdrowieć; -heit *f* zdrowie; zur -heit! na zdrowie!
 gesundheitshalber dla zdrowia; -lehre *f* nauka o zdrowiu, hygieny; -pflege *f* ochrona zdrowia; -regel *f* przepis do utrzymania zdrowia; -rückichten *pl.* względy na stan zdrowia;

-schädlich szkodliwy zdrowiu;
 -zustand *m* stan zdrowia; -zeug-
 nis *n* świadectwo zdrowia.
 gesunken podupadły; -heit -łość.
 Getäfel *n* taflowanie, lamperya.
 Getändel *n* igranie.
 Getanze *n* tańcowanie.
 Getier *n* zwierzęta, gady *pl*.
 getigert tygrysowy. plamisty.
 Getöse *n* huk, tartas, wrzawa.
 Getrampel *n* tętent.
 Getränk *n* napój; geistiges *G*.
 gorący napój.
 Getrausch *n* plotki *pl*.
 getrauen sich odważyć się; zausać
 Geträufel *n* kapanina. [sobie.
 Getreibe *n* postępowanie; ruch.
 Getreide *n* zboże; *G*. auf dem
 Halme zboże na pniu; -abgabe
f sypka; -art *f* gatunek zbo-
 ża; -bau *m* uprawa zboża;
 -brand *m* śnieć; -handel *m*
 handel zbożem; -rost *m* śnieć;
 -schenk *m* dziesięcina w zbożu.
 getreu wierny; -lich wiernie.
 Getriebe *n* ruch; tryb, ząbie-
 nie; kółko zębate, klin szpi-
 czaaty.
 Getrippel *n* stapanie drobnym
 krokiem.
 Getrommel *n* bębnienie.
 getrost ufny; spokojny; *g*. sein,
 sich getrüsten mieć nadzieję;
 być cierpliwym.
 Getummel *n* krzątanie.
 Getümmel *n* zgłęb, wrzawa.
 getüpfelt kropkowany.
 getübt biegły, wprawny; -heit *f*
 biegłość, wprawa.
 Gevatter *m* (n) kmotr, kum;
 chrzestny ojciec; zu *G*. bitten
 prosić k. w kumy; zu *G*. stehen
 (f.) trzymać do chrztu, stać w
 kmotry; -in *f* kmotra, kumosz-
 ka; -schaft *f* kmoterstwo, ku-
 mostwo; -schaft machen kumać
 się z kim; -sleute *pl*. kumo-
 wie, kmotry.
 gebiert poczwórny; kwadratowy;
 -e *n* kwadrat.

Gewächs *n* roślina; narośl.
 gewachsen urosły; schön *g*. pię-
 knego wzrostu; 3. *g*. sein po-
 dołać 3., wyrównać 3.
 Gewächs-haus *n* oranżerya;
 -funde = Pflanzenfunde.
 gewagt niebezpieczny, ryzyko-
 wny; -heit -ność.
 Gewährtheit *f* wybredność.
 gewahr werden spostrzedz.
 Gewähr *f* rekojmia, gwarancya,
 odpowiedzialność; *G*. leisten,
 gewährleisten zaręczać, gwa-
 rantować; -leistung *f* = Ge-
 währ.
 gewahren spostrzedz.
 gewähren udzielić (pomocy);
 sprawić (radość); zezwolić.
 Gewahriam *m* schowanie, dozór
 straż; więzienie; in *G*. bringen
 uwięzić.
 Gewähr-smann *m* ręczyciel; świa-
 dek; er ist mein *G*. od niego
 to słyszałem; -ung *f* udzielenie,
 zezwolenie.
 Gewalt *f* władza; moc, przemoc,
 siła; gwałt; eine Sprache in *G*.
 haben władać językiem; *G*.
 antun zgwałcić (dziewczyne);
 sich *G*. antun gwałt sobie za-
 dać, przymusić się; targnąć
 się na swoje życie; *G*. geht
 vor Recht mocniejsza siła niż
 prawo.
 Gewalt-anmaßung *f* przywłasz-
 czanie sobie władzy; -antuer *m*
 gwałciiciel; -haber *m* władca;
 -herrlicher *m* despota; -herrschaft
f despotyzm; -ig gwałtowny,
 ogromny; potężny; zamaszysty;
 -maßregel *f* środek gwałtowny;
 -mißbrauch *m* nadużycie wła-
 dzy; -sam gwałtowny; gwał-
 tem; -samkeit -wność; -streich
m, -tat *f* czyn gwałtowny,
 gwałt; -tätig gwałtowny; -tä-
 tigfeit *f* -wność, gwałt.
 Gewand *n* (Gewänder i Ge-
 wande) szata, suknia.

gewandt zwinny, zręczny, biegły, sprytny; *g.* im Ausdrücke gladkomowny; z łatwością pisać; -heit *f* zręczność, biegłość.

gewarten = erwarten.

gewärtig sein 2. oczekiwać czego, być pewny czego.

gewärtigen = gewärtig sein.

Gewäch *n* płoiki, brednie *pl.*

Gewässer *pl.* wody, rzeki.

Gewebe *n* tkanina, tkanka, siatka; związek, pasmo.

gewest żywy; pojętny.

Gewehr *n* strzelba, broń; *G.* ab z ramienia broń! *G.* auf! na ramię broń! *G.* auf Schulter, schultert! na ramię broń! -feuer *n* ogień z broni ręcznej; -lauf *m* lufa u strzelby; -schaft *m* łożo strzelby.

Geweih *n* rogi (jelenie).

Geweihte(s) *n* święcone.

Geweine *n* płkanie.

Gewende *n* obrót, odwrót; *gony pl.* ataje *pl.*, łąn.

Gewerbe *n* przemysł; zarobek, rzemiosło, profesya.

Gewerbe- przemysłowy; -ausstellung *f* wystawa przemysłowa; -fleiß *m* przemysł; -freiheit *f* wolność zarobkowania; -kunde *f* technologia; -loß bez przemysłu; -schein *m* uprawnienie do rzemiosła; -schule *f* szkoła przemysłowa; -stadt *f* miasto przemysłowe; -steuer *f* podatek przemysłowy; -treibend przemysłowy; -treibende(r) *m* (s.) przemysłowiec; -verein *m* towarzystwo przemysłowców.

gewerb-sam przemysłny; -samkeit -ność; -smann *m* przemysłowiec.

Gewerł *n* dzieło, produkt; cech; -schaft *f* gwarectwo, cech górników.

Gewicht *n* waga; ciężar; auf etw. *G.* legen przywiązywać do czego wagę; über das *G.* geben nadważyć.

gewiegt wprawny.

(Gewicher " rzenie.

gewillt sein chcieć, mieć chęć.

Gewimmel *n* rojowisko, tłum.

Gewimmer *n* kwilenie, płacz.

Gewinde *n* gwint (śroby); rzecz kręta; girlanda; zwój (nici); -bohrer *m* gwintownik.

Gewinn *m* zysk, korzyść; wygrana; -anteil *m* udział w zysku; -bringend zyskowny, korzystny; -en, gewann, gewonnen wygrać; zyskać, korzystać; pozyskać 4.; lieb *g.* polubić 4.; Geschmack *an* etw. *g.* zasmakować w czym; Überzeugung *g.* przekonać się; Überhand *g.* wziąć nad kim górę; an Umfang *g.* grubnąć; an Ansehen *g.* zyskać na powadze; 4. für sich *g.* zniewolić sobie 4.

Gewinn-er *m* wygrywający; -reich zyskowny; -sucht *f* zysku chciwość; -süchtig zysku chciwy.

Gewinsel *n* skomlenie; *G.* erheben zaskomleć, zaskowyczeć.

Gewinst *m* wygrana.

Gewirre *n* platanina, zawikłanie, mieszanina.

gewiß pewny; zaiste; -heit *f* pewność; -lich zapewnienie.

Gewissen *n* sumienie; skrupuł; sich ein *G.* aus etw. machen mieć skrupuły w czym; nach bestem Wissen *n.* *G.* według przekonania; -haft sumienny; -haftigkeit -ność; -loß bezsumienny; -losigkeit -ność.

Gewissens-angst *f* niespokojność sumienia; -bisse *f* zgryzoty sumienia; -freiheit *f* wolność sumienia; wolność wyznań, tolerancya; -rat *m* ojciec duchowny; -ruhe *f* spokojność sumienia; -sache *f* sprawa sumienia; -zwang *m* gwałt sumieniu zadany, nietolerancya; -zweifeln *m* skrupuł.

gewisser pewny, jakiś; -maßen niejako, poniekąd.

Gewißheit *f* pewność.

gewißlich pewnie.

Gewitter *n* burza; -schwüle *f* parność przed burzą; -wolfe *f* chmura gromowa.

gewißigt doświadczony.

Gewoge *n* tłum; fale *pl.*

gewogen przychylny, życzliwy; ła-kawy; -heit -wość.

gewöhnen przyzwyczajać, przyuczać; sich *g.*, gewohnt werden nawykać do czego; przywyknąć, przyz-yczaić się do czego.

Gewohnheit *f* nawyknienie, zwyczaj; üble *G.* nałóg, narów.

Gewohnheits- zwyczajowy, nałogowy; -dieb *m* złodziej nałogowy; -diebstahl *m* złodziejstwo nałogowe; -trinker *m* pijak nałogowy.

gewöhnlich zwyczajny; zwykle; -pospolic, -licie; -potoczny; -lichkeit *f* zwyczajność; -t, gewohnt przyzwyczajony; -ung *f* przyzwyczajanie.

Gewölbe *n* sklepienie; sklep; -bogen *m* łuk sklepienia.

gewölbt sklepiony.

Gewöll *n* chmura, obłoki *pl.*

Gewühl *n* rycie; ciżba, tłok.

gewunden kręty; wity.

gewürfelt w kostki.

Gewürm *n* robactwo.

Gewürz *n* korzenie *pl.*, przyprawa; G.- korzenny; -büchse *f* korzenniczka; -haft zaprawny; aromatyczny; -handel *m* handel korzenny; -neissen *pl.* goździki; -reich aromatyczny; -stoff *m* aromat; -t zaprawny; -waren *pl.* towary korzenne

gezähmt oswojony.

gezähnt zębaty, ząbkowany.

Gezank *n* kłótnia *pl.*, swada.

Gezche *n* pijatyka.

Gezerr(e) *n* szarpanina.

Gezeter *n* krzyki *pl.*, wrzask.

Geziefer *n* robactwo, owady *pl.*

geziemen (sich) godzić się, być przyzwolitem; przynależać; -b przyzwolity, przystojny.

Geziere *n* przesada, udawanie, afektacja.

geziert (przy)ozdobiony; przesadny, udany, wymuszony; -heit *f* przesada, afektacja.

Gezirpe *n* ćwierkanie.

Geziſche *n* sykanie.

Geziſchel *n* szepkanie.

Geziſcht *n* (złe) plemię, gadzina

Geziweig *n* gałęzie *pl.*

geziweit podwójny, dwoiſty

Geziwittcher *n* szczebiot(anie).

geziwungen zmuszony, przymuszony; poniewoli.

Gicht *f* gościec, podagra; gichta (w hutnictwie); -anfall *m* napad podagryczny; -artig podagryczny; -brüſtig, -iſch, Gicht- podagryczny.

Giebel *n* szczyt; -dach *n* dach szczytowy; -ieſd *n* przyczolek; -fenſter *n* okno w szczycie; -ig wierzchowaty; -mauer *f* mur szczytowy.

Giebigkeit *f* danina.

Gier *f* żądza, chciwość, chuć; -ig chciwy, łakomy; -igkeit *f* chciwość, łakomstwo.

Gieß-bach *m* potok; -bad *n* kąpiel polewowa, zlewanie wodą; -becken *n* nalewka, dzbanuszek; -en, goß, gegossen lać, nalewać. wlewać; polewać; -er *m* odlewacz, giser; -erci *f* odlewnia, gisernia; -ſanne *f* polewaczka.

Gift *n* trucizna, jad; -becher *m* kielich z trucizną; -en gniewać, martwić.

gift-haltig zawierający w sobie truciznę; -ig jadowity, trujący; złośliwy, zjadły; -miſcher *m* truciiciel; -miſcherei *f* zaprawianie trucizną; -mittel *n* środek przeciw truciznie, antydot; -pflanze *f* roślina jadowita; -stoff *m* jad; -zahn *m* ząb jadowity.

Gigerl *n* modniś, kiep.

Gilde *f* bractwo, cech.

Gilet *n* (G, S) kamizelka.

głtlig = gültig.

Gimpel *m* gil; gamoń, gap; -haft gapiowaty.

Ginſter *m* janowiec.

Gipfel *m* szczyt, wierzchołek; -punkt *m* punkt kulminacyjny.

Gips *m* gips; G. gipsowy, z gipsu; -abbruch *m* odcisk gipsowy; -arbeit *f* robota gipsowa; -artig gipsowaty; -bruch *m* gipsarnia; -becke *f* sufit gipsowy.

gipsen gipsować (koniczynę).

Gips-figur *f* figura z gipsu; -grube *f* kopalnia gipsu; -lager *n* pokład gipsu; -verband *m* bandaż gipsowy.

Giraffe *f* girafa, żyrafa.

Girandole *f* żyrandol (lichtarz).

Girant *m* (s.) żyrant.

girieren żyrować, podpisać (weksel); Girs *n* (ż, ż i Giri) żyro.

girren gruchać (o gołębiu).

giſchen szumieć, syczeć; pienie się; Giſcht *f* piana.

Gitarre, Guitarre *f* gitara.

Gitter *n* kraty; G. kratowy; -bett *n* łóżko z drabinkami; -fenster *n* okno z kratą; -fürmig kraciasty; -tür *f* drzwi z kratami; -werk *n* kraty pl., robota w kraty.

Glacehandschuhe *pl.* rękawiczki glansowane.

Glaciś *n* stok, pochyłość (szanica).

Glanz *m* połysk, blask, światłość; świetność; -bürſte *f* szczotka do glansowania.

glänzen błyszczeć, połyskiwać; jaśnieć, świecić się; popisywać się; -b połyskujący; świetny, wystawny; -b machen glansować; -b leben żyć wystawnie.

Glanzſeite *f* prawa strona (sukna).

Glas *n* (Gläser) szkło; szklanka; szkiełko; G. szklany; -arbeit *f* robota ze szkła; wyrób szklany; -artig szklisty. [szek.

Gläschen *n* szklanećska; kielich; Glaser *m* szklarz; -ei *f* szklarznia; -handwerk *n* szklarstwo.

gläsern szklany.

Glas-fabrik *f* fabryka szkła; -geschirr *n* naczyńia szklane; -handel *m* handel szkłem; -haus *n* szklarnia; cieplarnia; -hütte *f* huta szklana.

glasieren pobielać, polewać.

glässig szklisty; szklany.

Glas-ſtaſten *n* skrzynia szklana; skrzynia na szkło; -ſoralle *f* szklana paciorka; -körper *m* ciało szkliste; -maſer *m* malujący na szkło; -maſerei *f* malowanie na szkło; -perle *f* perła szklana; -scheibe *f* taſla, szyba szklana; -ſchleifen *n* szlifowanie szkła; -ſchleiferei *f* szlifiernia szkła; -ſchrank = Glasſtaſten; -tafel *f* taſla szklana; -tür *f* drzwi szklane.

Glazur *f* glazura, polewa.

Glasware *f* towar szklany.

glatt gładki; -heit *f* -kość

Glätte *f* gładkość; glejta.

Glätteis *n* gołoledź, ślizgawica.

glätten gładzić, polerować.

Glatze *f* łysina; glätzig łysy;

glatſchig łysy.

gläubbar = glaublich.

Glaube *m* (2. prz. Glaubens) wiara; G. an Gott wiara w Boga; Glauben ſchenken, beimeſſen dać wiarę, uwierzyć; -en (an etw.) (u)wierzyć (w co); mniemać, myśleć.

Glaubens-abſall *m* wyrzeczenie się wiary; -abtrünnige *m* odstępcy wiary; -artikel *m* artykuł wiary; -bekenntnis *n* wyznanie wiary; apostoliſches G. skład apostolski; -eijer *m* żarliwość religijna; -einheit *f* jedność wiary; -freiheit *f* wolność wiary; -genosſe *m* domownik wiary; spółwyznawca; -lehre *f* dogmatyka; nauka wiary, teologia; -ſchwärmer *m* fanatyk religijny; -zwang *m* nietolerancja; -zweifſel *m* sceptycyzm religijny.

Glauberſalz *n* sól glauberska.

glaubhaft wiarogodny.

gläubig wierzący, wierny; -er m wierzytel; -erin -ka.

glaublich zasługujący na wiarę; -würdig wiarogodny, autentyczny; -würdigkeit -ność.

gleich równy, jednaki; zaraz, wnet; Gleiches mit Gleichem wet za wet; g. machen (z)równać; gleichen Schritt mit 3. halten dotrzymać kroku 3.; g. sein równać się.

gleich-alterig równieśny; -armig równoramienny; -artig równorodny, jednego rodzaju; -bedeutend równoznaczny; -berechtigt równouprawniony; -berechtigung f równouprawnienie; -bleiben (f) zostać zawsze jednakim.

Gleiche f równość, równia; -n, gleich, geglichen równać; wyrównać, być równym, zrównać się.

Gleicher m równik; -maßen, -weise zarówno, tak samo.

gleich-falls także, także; wzajemnie; -farbig równego koloru, jednej masei; -förmig równokształtny; jednostajny; -förmigkeit -ność; -gestend równowazny; -gesinnt równomyślny; -gestaltet równokształtny; -gestellt zrównany.

Gleich-gewicht n równowaga, balans; G. halten balansować, równoważyć; -gewichtlehre f statyka; -gültig, -gültig obojętny, oziębły; -gültigkeit -ność, -łość; -gültig werden zobojętnieć; -gliederig o równych członkach.

Gleich-heit f równość; -heitszeichen n znak zrównania; -stimmend równobrzmiący; -stommen (i.) wydolać, wyrównać 3.; -lautend równoległy; -lautend równobrzmiący, zgodny.

Gleich-maß n proporcya, symetrya; -mäßig równy, propor-

cyonalny; -mäßigkeit -ność; -mut m spokojność umysłu; obojętność; -mütig spokojny; obojętny; -namig równolmien-ny.

Gleich-nis n (ße) podobieństwo; porównanie, allegorya; -sam jakby, niby; -schenlig równoramienny; -seitig równoboczny; -stellen sich równać się; -stellung f zrównanie; -teilig równodzielny; -ung (z)równanie.

gleich-viel zarówno; mniejsza o to; -wertig równowartościowy; -wie jak, tak jak; -wüßig równokątny; -wohl wszelako, jednak, przecież; -zeitig równoczesny.

Gleis n kolej, tor.

Gleisner = Heuchler.

Gleise f psia pietruszka.

gleichen (du gleichst i gleicht) glich i gleichte, geglichen i gegleicht błyszczeć.

gleiten, glitt, geglitten (f.) posuwać się, ślizgać się, wysliznąć się; płynąć (potok).

Gleiwitz n Gliwice (miasto).

Gletscher m lodowiec.

Glied n (Glieder) członek; staw (kości); kolanko (w roślinie); ogniwo (łańcucha); rząd (zołnierzy); pokolenie.

Glieder-bau m budowa członków, skład ciała; -ig członkowaty

gliedern rozczłonkować; usta-wiać; uporządkować; podzielić.

Glieder-puppe f marynetka, la-teczka; -reißen n rwanie w sta-wach; -tiere pl. zwierzęta sta-wowate; -ung f członkowanie, dzielenie.

Glied-maß n (en) członek; -weise rzędamy, szeregiem, w rzę-dach.

glimm-en, glomm i glimmte, geglommen i geglimmt tleć, tlić się; -er m lyszczak, mika; -ern błyszczać, migać się; -erschi-fer m łupek lyszczykowy.

Glimpf *m* łagodność, delikatność;

-lich łagodny, delikatny.

Gletschbahn *f* ślizgawka.

glitschen (*b. f.*) ślizgać się.

glitscherig ślizki.

glitzern błyszczeć.

Globus *m* (*pl.* Globen i Globusse)

Glöckchen *n* dzwonek. [*glob.*

Glode *f* dzwon, dzwonek; *an die große G. hängen* rozgłaszać co.

glocken-artig, -förmig dzwonko-

waty; **-blume** *f* dzwonek; **-ge-**

läute *n* dzwonienie, bicie w

dzwony; **-geld** *n* podzwonne;

-gießer *m* odlewacz dzwonów;

-gut *n*, **-speise** *f*, **-erg** *n* apiz

dzwonowy; **-klang** *m* dźwięk

dzwonów; **-klöppel, -schwengel**

m serce u dzwonu; **-signal** *n*

sygnał dzwonkowy; **-spiel** *n* gra

na dzwonekach, kurant dzwo-

nowy; **-stuhl** *m* zrab dzwon-

nicy; **-ton** *m* głos dzwonu;

-turm *m* dzwonnica.

Glöcklein *n* dzwoneczek.

Glöckner *m* dzwoniarz.

Glogau *n* Głogów.

Glorie *f* blask, chwała, świetność;

-nische *n* aureola.

glorreich przesławny, świetny.

Glöße *f* uwaga, objaśnienie.

Glücks-auge *n* oko wytrzeszczone;

-en wytrzeszczać oczy.

Glück *n* szczęście; **G. auf!** szczęść

Boże! **-en** szczęścić, poszczęścić

się; **Jeder ist seines -es Schmied**

każdy jest swego szczęścia spraw-

ca

gluden, glucksen kwokać.

Gluckhenne *f* kwoka, kwoczka.

glück-lich szczęśliwy; **-lichernweise**

na szczęście; **-selig** szczęśliwy,

błogi, błogosławiony; **-seligkeit**

f błogość, szczęśliwość.

Glücks-fall *m*, **traf** szczęścia;

-göttin *f* bogini szczęścia; **-kind**

n szczęśliwiec; **er ist ein -kind**

urodził się w czepku; **-pilz** *m*

szczęśliwiec; **-rad** *n* kolo for-

tuny; **-ritter** *m* awanturnik;

-spiel *n* gra od szczęścia zawi-

śła; **-stern** *m* gwiazda szczęścia;

-wahn *m* szczęście urojone;

-wechsel *m* zmiana szczęścia.

Glück-wunsch *m* powinszowanie,

gratulacja; **-wünschen** winszo-

wać; **-wünschschreiben** *n* list z

powinszowaniem.

glücken żarzyć się; pałać; **-d** ża-

rzysty; pałający; **-d** **machen**

rozżarzyć; **-de** **Kohlen** żarzewie;

-dheiß żarzający się, rozpalony;

skwarly (dzień).

Glück-licht *n* światło żarowe; **-wein**

m wino gotowane.

Glut *f* żar; skwar, upał.

Glycerin, Glycerin *n* gliceryna.

Gnade *f* łaska, łaskawość; **Guer**

(**gnaden** Wielmożny Pan, Je-

gomość.

Gnaden-akt *m* akt łaski; **-bild** *n*

obraz cudowny; **-bild** *m* łas-

skawe spojrzenie; **-brief** *m* przy-

wilej; **-brot** *n* chleb z łaski;

-gabe *f* dar z łaski; **-gehalt** *m*

pensja z łaski; **-gesuch** *n* pro-

śba o ulaskawienie, o łaskę;

-ort *m* miejsce cudowne; **-quell**

m źródło łaski; **-reich** obfity w

łaskę, przełaskawy; **-stoß** *m* cios

śmiertelny; **den -stoß verjehen**

dobić 4.; **-voll** przełaskawy.

gnädig łaskawy, miłościwy; **-er**

Herr jegomość, pan dobro-

dziej; **-e** **Frau** jejmość, pani

dobrodziejka; **-es** **Fräulein** imo-

ścianka.

Gneiß *m* gnejs (minerał).

Gnesen *n* Gniezno (miasto).

Gobelin *m* (ś, ś) kobierze

dziany.

Göd *m* chrestny ojciec (przy

bierzmowaniu).

Gold *n* złoto; **unecht** *G.* szych;

auf gediegenem G. złotolity;

(Gold- złoty; **-ader** *f* złota żyła;

hemoroidy *pl.*; **-ammer** *m*

trznadel; **-amisel** *f* wilga;

-arbeit *f* robota złotnicza; **-ar-**

beiter *m* złotnik; **-barren** *m*

sztaba złota; -bergwerk n kopalnia złota; -borte f galon złoty; -braun złotocisawy.

golben złoty.

Gold-erg n złota ruda; -farben m nitka złota; -farben, -farbig złocisty, złotego koloru; -finger m paleo serdeczny; -flitter m blaszki złote; -flügel m koń złotogniady; -gefiedert złotopióry; -gehalt m zawartość złota; -gelb złotobłoty; -gestalt wyszywany złotem; -gewicht n waga złota, karat; -gewirkt złotem tkany; -gier f chciwość złota; -gräber m kopacz złota; -grube f kopalnia złota; -gulden m czerwony złoty; -haar n złotowłos; -haarig złotowłosy; -haltig zawierający złoto.

Gold-lad m złoty lak; -lager n pokład złota; -land n kraj obfitujący w złoto; -leiste f lisztwa złoczona; -losig złotokędzierzawy; -macher m alchemista; -macherei f alchemia; -münze f złota moneta; -papier n papier pozłacany; -regen m złoty deszcz; -szechdrzeniec (krzak); -reich obfitujący w złoto; -reichtum m obfitość złota; -scheider m pławiący złoto; -schläger m złotarz; -schmied m złotnik; -schmiedekunst f złotnictwo; -schnitt m oprawa książki z brzegiem pozłacanym; -sühnen n luby synalek; -spinner m przedzący złoto; -stange f sztaba złota; -stifter m hafciarz wyszywający złotem; -stifterei f wyszywanie złotem; -stoff m złotogłów; -stüd n pieniadaż złoty; -sücher m poszukiwacz złota.

Gold-töchterchen n luba córeczka; -tresse f galon złoty; -verbräunt obszyty złotem; -wage f waga do złota; auf die -wage legen rozważać, roztrząsać pilnie;

-währung f waluta złota; -wähe f plukalnia złota; -weibe f złotowierzba; -wirler m złotogłownik.

Golf m zatoka.

Gondel f gondola, łódka; -ier m gondolier.

gönn-en życzyć, się etw. nicht g. odmawiać sobie czego; -er m dobrodziej, protektor; -erin f -ka: -erschaft f protekcyja.

Göpel m winda górnicza; kołowrot (konny); -welle f koło rozpędowe.

Goral-e m (s.) góral; -in f -ka.

Gusche f gęba, pysk; -n gderać; -rl n pyszozek.

Gosse f wylew, ściek.

gotisch gotycki, ostrołukowy.

Gott m (Götter) Bóg; um Gottes willen dla Boga, przebóg; leider Gottes! niestety.

Götter-baum m ailant; -speise f ambrozja; -spruch m wyrocznia bogów; -trank m nektar.

Gottes- Boży, boski; -ader m omentarz; -dienst m służba Boża, nabożeństwo; -fürcht f bojaźń Pańska, bogobojność; -fürchtig bogobojny; -gabe f dar Boży; -gebärerin f Bogarodzica; -geißel f bicz Boży; -gelehrte(r) m teolog; rabin (u żydów); -gnade f łaska Boża; -haus n dom Boży; -herrschaft f teokracja; -lamm n baranek Boży; -lästerer m bluźnierca; -lästerung f bluźnierstwo; -leugner m ateusz, ateista; -leugnung f ateizm; -mann m sługa Boży; -reich n królestwo niebieskie; -verehrer m bogochwalc.

gottgefällig świętobliwy; -heit f -wość; -es Wesen -wość.

gott-gefaunt od Boga posłany;

-geweiht Boga poświęcony;

-heit f bóstwo.

Göttin f (nen) bogini.

göttlich boski; -heit f -kość.

Gottlieb *m* Bogumil.
 gottlob! chwała Bogu!
 Gottlob *m* Boguchwał, Bogusław.
 gott-loß bezbożny; -losigkeit *f*
 -ność; -loser Mensch bezbożnik;
 -loseß Weib -nica.
 Gott-mensch *m* bógczłowiek;
 -scliebiun *m* dyabel, szatan;
 -selig świętobliwy; -świętej pa-
 mięci, zmarły; -seligkeit *f* świę-
 tobliwość; -vergessen bezbożny;
 -verlassen od Boga opuszczony;
 przeklęty; -vertrauen *n* ufność
 w Bogu; -voll boski; prze-
 śliczny.
 Götte *m* (s.) bożek, bałwan.
 Götzen-anbeter *m* bałwochwalca;
 -bild *n* bożyszcze; -diener *m* bał-
 wochwalca; -dienerin *f* -czyni;
 -dienerisch bałwochwalczy;
 -dienst *m* bałwochwalstwo.
 Gourmand *m* (ż, ż) smakosz.
 Gouvernante *f* guwernantka;
 -nement *n* gubernia; -neur *m*
 gubernator, wielkorządca.
 Grab *n* (Gräber) grób.
 Grab- grobowy.
 grabbeln gmerać, macać palcami,
 babrać w ozem.
 Graben *m* (ä) rów, przekop;
 graben (ä), grub, gegraben ko-
 pać (ziemię), grzebać; ryć.
 Gräber *m* kopacz; grabarz (umar-
 łych); -i *f* kopaczka, grabarka;
 -ei *f* kopanina; grabarstwo.
 Grabeß- grobowy; -buntel *n* ciem-
 ność grobowa; -kirche *f* kościół
 nad grobem Pańskim; -rand *m*
 brzeg grobu; am -rande stehen
 (i.) być blizkim śmierci; -stille
f grobowa cisza.
 Grab-gefang *m* śpiew u grobu;
 -hügel *m* mogiła, grobowiec;
 -legung *f* złożenie w grób; -sied
n pieśń u grobu; -mal *n* (male
 i mäter) nagrobek, grobowiec;
 -scheit *m* rydel; -stätte *f* grobo-
 wisko; -stein *m* kamień grobo-
 wy; -stichel *m* rylec.
 Grab *m* stopień; -ation *f* sto-

pnowanie; -ieren stopniować;
 czyścić, tężyć; -ierwerk, -ier-
 haus *n* tężnia.
 grad-uieren nadać stopień aka-
 demicki; -weise stopniowo.
 Graf *m* (s.) hrabia; -eustand *m*
 hrabiostwo.
 Gräfin *f* (nen) hrabina; -lein
n hrabiątko; -lich hrabiowski;
 -liche Herrschaft *f* hrabstwo.
 Grafschaft *f* hrabstwo.
 Gram *m* zgryzota, zmartwienie;
 gram sein *ż.* zlym być na 4
 gramen martwić, gryźć.
 gramerfüllt pełen zgryzoty.
 Gräm-ler, -ling *m* zręda; -lich
 zrzedny, zgryźliwy; -lich sein
 zrzedzić; -lichkeit *f* zrzedność,
 zgryźliwość.
 Gramm *n* gram (ciężarek).
 Gramma-tik *f* gramatyka; -tika-
 lich, -tisch gramatyczny; -titer
m gramatyk.
 Gran *m* gran (miara ciężkości).
 Granat *m* granat; -apfel *m* jabłko
 granatowe; -apfelbaum *m* gra-
 natowiec.
 Granate *f* granat (pocisk).
 grandig żwirowaty; gniewliwy.
 Granit *m* granit (kamień).
 Granne *f* oś (kłosa).
 Gravhit *m* grafit.
 grapi-cu chapać, capać, chwycić;
 -erei *f* chapanina.
 Graß *n* (Gräser) trawa; ins *ż.*
 beihen ziemię gryźć, umrzeć;
 -artig trawiasty.
 Gräschen *n* trawka.
 grajen paść się; trawę zbierać.
 Graßerci *f* zbieranie, koszenie
 trawy; prawo koszenia trawy;
 prawo paszenia; ziola *pl.*
 Graß-frosch *m* żaba trawna; -füt-
 terung *f* karmienie trawą; -grün
 koloru trawnego; -halm *m*
 źdźbło trawy; -hüpfer *m* konik
 grażąc trawą zarosły. [polny.
 Graß-müde *f* piekza; -plak *m*
 trawnik, murawa; -reich tra-
 wiasty.

graffieren panować (choroba).
gräßlich okropny, straszny; -heit
-ność.

Grat *m* szczyt; ostrze; grzbiec.

Gräte *f* ość (w rybie).

Gratifikation *f* darowizna.

grätig ościisty.

gratis za darmo; -beilage *f* do-
datek bezpłatny.

Gratulant *m* (s.) gratulujący;
-lation *f* gratulacya; -licien
gratulować, winszować.

Grau *n* szarość, siwość.

grau szary; siwy; zmierzchły;
ganz *g.* siwiuchny; *g.* geipren-
felt szpakowaty, szaro nakra-
piany; *g.* werden szarzeć, si-
wieć; -es Haar bekommen (o) si-
wieć; -ängig szarooki, siwo-
oki; -bart *m* siwobroda; -bärtig
siwobrody; -braun szarobru-

Gräuel = Grenel. [natny.

grauen szarzeć, szarzeć się, dnieć;
der Morgen graut dnieje, świta.

Grauen *n* świt, brzask; zgroza,
strach; es graut mir strach
mnie ogarnia; -erregend zgrozę
wzbudzający; -haft okropny,
przerazający.

grau-haarig siwowłosy; -kopf *m*
siwosz; -lich, gräulich szarawy,
siwawy; -meliert szaraczkowy.

Graupe *f* krupa; -penförmig kru-
piasty; -pel *f* krupa (grad); es
graupelt krupy padają; -pen-
sippe *f* krupnik; -pner *m* kru-
piarz.

Grauß *m*, Grausen *n* zgroza.

grausam okropny; -heit -ność.

Grauschimmel *m* koń szarosiwy;
siwosz, deresz.

grausen, mir graust dreszcz mię
przechodzi; -haft, -voll okro-
pny, straszny.

Grauerwerden *n* siwienie.

Gra-veur *m* rytownik; -vieren ry-
tować; obciążać, obwiniać 4.;
-vierkunst *f* rytownictwo.

Gravität *f* powaga, poważność;
-lich poważny.

(Gravi-tation *f* grawitacya, cią-
żenie; -licien ciężać.

Graz *n* Graciec.

Grazie *f* gracya, powab, wdzięk.
graziös powabny, nadobny.

Gregor *m* Grzegorz.

Greif *m* gryf (ptak bajeczny).

greif-bar namacalny; oczywisty;
-en, griff, gegriffen imać, ująć,
(u)chwycić, pojmować, wziąć; sie-
gnac (do kieszeni); um sich
greifen szerzyć, wzmacniać się;
3. unter die Arme *g.* wesprzeć
4.; zu den Waffen *g.* chwycić
za broń.

greinen płakać, beczć.

Greiner *m* płaczek, beksa.

Greinerin *f* płaczka.

Greis *m* starzec; *g.* sędziwy.

greisen starzeć się; siwieć; -alter
n podeszły wiek, zgrzybiałość;
-haft zgrzybiały; -haftigfeit
-łość.

Greisin *f* staruszka.

Greisler *m* przekupień.

grell rażący, jaskrawy; przeni-
kający (głos); das Grelle, -heit
f jaskrawość.

Grenadier *m* grenadyer.

Grendel *m* grządział, rygiel.

Grenz- graniczny; -außerer *m*
strażnik graniczny; -bewohner
m pogranicznik.

Grenz *f* granica; kraniec; za-
kres; an der G. liegend po-
graniczny; -n graniczyć; -nlos
bez granic, bezgraniczny; -nlo-
sigfeit -czność.

Grenz-festung *f* twierdza pogra-
niczna; -fluß *m* rzeka grani-
czna; -hügel *m* kopiec grani-
czny; -linie *f* kordon; -land *n*
pogranicze; -pfahl *m* słup grani-
czny; -scheide *f* miedza, roz-
droże; -scheider *m* miernik, geo-
metra, komornik; -sperr *f* zam-
knięcie granicy; -streit *m* sp 2
o granicę; -strich *m* pogranicze.

Grenel *m* obrzydliwość, odraża;
okropność; -haft, greulich o-

brzydliwy, okropny; -tat *f* czyn okropny.

Griebe *f* skwarek.

Grieche *m* (s.) Grek; -chenland " Grecya; -chisch grecki, po grecku.

Grieß-gram *m* ponurość; człowiek ponury; -gramen złościć się; -grämig ponury, tetryczny.

Griech *m* gryz, kasza.

Griessand *m* żwir.

Griff *m* trzonek, rękojeść, rączka; wzięcie; ujęcie (czego); garść (czego); fortel; -brett *n* szyjka (u skrzypców).

Griffel *m* rysik; rylec; uszko.

Grille *f* świerszcz; chimera; kaprys, grymas; -n fangen dziwaczyć, grymasić; -nfänger *m* chimeryk, kapryśnik, cudak; -nfängerin *f* chimeryczka, kapryśnica; -nfängerei *f* chimery *pl*. kaprysy *pl*, dziwactwo; -nhast chimeryczny, kapryśny, dziwaczny; -nwert *n* śmieszności *pl*.

Grimasse *f* grymas; -n machen, schneiden grymasić, wykrzywiać gębę.

Grimm *m* zapalczywość, srogość, złość; -darm *m* jątznica, kiszka morzyskowa; -en *n* ból w brzuchu, morzysko; -ig zapalczywy; srogi.

Grind *m* strup, parch; -ig strupiały, parchaty; -kopf *m* głowa strupiaста; parszywiec.

grinsen szyderczo spoglądać, wyszczerzać zęby.

Grippe *f* grypa (influenca).

grob gruby, grubiański; -heit *f* grubiaństwo; -ian *m* grubianin, prostak; -förnig gruboziarnisty.

gröblich przygruby; grubo.

Grobmehl *n* mąka razowa.

Grobstein *m* kowal.

gröhlen wrzeszczeć.

Groll *m* dąsanie, gniew, ansa; -en dąsać, gniewać się.

Grönland *n* Grenlandya.

Groß *n* dwanaście tuzinów; główna część (wojska).

Groschen *m* grosz; -weise po groszu.

groß wielki, duży; g. und klein wielcy i mali; im großen w wielkości.

groß-artig wspaniały; -artigkeit *f* -łość; -artig wielkooki; -britannien *n* Wielka Brytania; -brüstig piersisty.

Größe *f* wielkość; ungeheure *G*. ogrom.

Größ-eltern *pl*. dziadek i babka; -enkel *m* prawnuk; -enkelin *f* prawnuczka.

Größenlehre *f* matematyka.

größenteils po większej części.

Größenwahn *m* mania.

Groß-fürst *m* wielki książę; -fürstin *f* wielka księżna; -fürstentum *n* wielkie księstwo; -fürstlich wielkoksiążęcy; -grundbesitz *m* wielka posiadłość; -handel *m* handel hurtowny; -händler *m* hurtownik; -handlung *f* sklep hurtowny.

groß-herzig wspaniałego serca; -herzigkeit *f* wspaniałość serca; -herzog = Großfürst; -hüfner *m* kmięć

groß-jährig pełnoletni; -jährigkeit -ność; -kammerer *m* wielki podkomorzy; -kanzler *m* wielki kanclerz; -köpfig wielkogłowy; -macht *f* mocarstwo pierwszego rzędu; -mächtig potężny, wielmożny; -mama *f* babunia; -maul *n* gębą; krzykacz; -meister *m* wielki mistrz; -mut *m* wspaniałomyślność; -nützig -myślny; -mutter *f* babka; -mütterchen *n* babunia, babusia; -mütterlich babezyn.

groß-nasig wielkonosy; -oheim *m* brat dziadka; -ohr *n* wielkouch; -onkel *m* brat babki; -papa *m* dziadunio.

Grossist *m* (s.) = Großhändler.

Groß-sprecher = Großtuer; -staat
m = Großmacht; -städtisch
wielkomiejski; -tante f siostra
babki.

größtenteils po największej
części.

Groß-tuer m chelpliwiec; -tuerer
f chelpliwość; -tuerisch chel-
pliwy; -tun chelpić się, pano-
szyć się; -väterchen n dziadu-
nio; -vater m dziadek; -väter-
lich dziadowski; -vaterstuhl m
wielkie krzesło; -verschleis m
sprzedak hurtowna; -vezier,
-ueßer m wielki wezyr; -zählig
wielkozęby; -ziehen wypieł-
gnować; dochować się czego.

grotesk rzadki, dziwaczny.

Grotte f grotta; pieczara.

Grübchen n dołek.

Grube f dół, jama; kopalnia.

Grube-lei f dębana; szperanie,
ślezenie; -in dłubać; szperać,
śleżeć.

Gruben-anteil m kuks; -arbeit f
roboty w kopalniach; -arbeiter
m górnik; -aufseher m nadsta-
wnik; -gut n kopalina; -licht n
-lampe f lampa górnik; -wasser
n sącznica, woda zaskórna.

grubig dołowaty.

Grübler m szperacz; -in -ka.

Grust f (ii) grób, krypta; dół;

-kirche f kościół z grobami.

Gru(m)st n otawa.

Grün n zieloność, zielen; wino
(w kartach); grün zielony; g.
machen zielenić; g. werden zie-
lenie się, zielenieć.

Grund m (ii) dno (morza); grunt
(rolnika); przyczyna; zasada,
podstawa, fundament; tło (ma-
teryi); początek; bis auf den G.
do szczytu; von G. aus z grun-
tu; den G. legen dać początek,
założyć; ein Schiff in den G.
bohren zatopić okręt; einer
Sache auf den G. kommen (f)
badać istotę rzeczy; zu Grunde
gehen = zugrunde gehen.

Grund= główny; gruntowy; zasa-
dniczy; pierwotny; -artikel m
artykuł główny, zasadniczy;
-balken m podwalina, podpora;
-bau m fundamenta pl.; -begriff
m zasada główna; -besitz m po-
siadłość ziemską; -besitzer m
właściciel gruntu; -buch n księ-
ga gruntowa, kataster; -buch-
extrait m wyciąg z księgi grun-
towej; -buchsführer m buchal-
ter księgi gruntowej; -eigentum
n własność ziemską; -eindösung
f wywłaszczenie.

Grundel f szluz, kielb.

gründ-en założyć, zakładać, fun-
dować, gruntować; sich auf etw.
g. zasadzać, opierać się na
czem; -er m założyciel, funda-
tor; -erin -ka.

Grund-ertrag m dochód z ziemi;
-falsch zupełnie fałszywy; -farbe
f farba pierwotna; -feste f pod-
walina, fundament; -fläche f pod-
stawa; -gedanke m myśl zasa-
dnicza, pierwotna; -geistesnad-
zwyczajnie mądry; -geiz n usta-
wa zasadnicza, prawo kardy-
nalne; -herr m pan włości.

gründieren gruntować.

Grund-kapital n kapitał zakłado-
wy; -lage f podstawa, zasada,
fundament; -legung f założenie,
zakładanie fundamentów; -lehre
f nauka zasadnicza.

gründlich gruntowny, dokładny;
-seit -ność.

Grund-linie f podstawa; -los bez-
denny; niezgiebiony; nieuza-
sadniony; bez wszelkiej przy-
czyły; -mauer f podwalina, pod-
murowanie. [tek.

Gründonnerstag m Zielony czwar-

Grund-pfeiler m filar, podwalina;
-regel f prawidło zasadnicze;
-riß m rys, zarys, plan; -satz
m zasada, maksyma; -schlich
zasadniczy; -schlecht z gruntu
zły, złe; -schwelle f podwalina,
przyciel.

Grund-stein *m* kamień węgielny;
-*steuer* *f* gruntowe; -*stoff* *m* pier-
wiastek; -*strich* *m* główna kre-
ska; -*stück* *n* grunt; główna
część; -*stütze* *f* główna podpora;
-*ton* *m* ton główny.

Gründung *f* fundacya, założenie,
zakładanie.

Grund-ursache *f* przyczyna pier-
wotna; -*vermögen* *n* majątek
pierwotny; -*wage* *f* pion; -*wort*
n źródłosłów; wyraz główny;
-*zahl* *f* liczba główna; -*zahl-*
wort *n* liczebnik główny; -*zug*
m główny rys.

Grüne *n* zieloność, zieleni.

grünen zielenić się, zielenieć.

Grün-fuß, -*ling* *m* łuszczyk dzwo-
nec; -*lich* zielonawy; -*sch-nabel*,
-*ling* *m* młokos, młodziak; -*span*
m rdza miedzi, gryszeżpan; -*specht*
m dzięcioł zielony.

grunzen krząkać.

Grünzeug *n* warzywo, ogrodo-
winy *pl*.

Grup-pe *f* grupa, gromada; -*pen-*
weise gromadnie; -*pieren* gru-
pować, ustawiać w grupy.

grusel-ig przerażający; -*n*, *cś*
gruselt *mir* lękam się.

Gruß *m* (ü) pozdrowienie, ukłon;
den *G.* *entbieten* zasylać ukło-
ny; *den* *G.* *erwidern* odkłonić
się.

grüßen pozdrawiać, witać; *g.*
lassen pozdrowić.

Grüßerwiderung *f* odkłon.

Größe *f* kasza; *G.* *im* *Röpic*
haben nie być głupim.

Guardian *m* gwardyan.

gud-en *wy-*, spoglądać, patrzeć;
-*er* *m*, -*glas* *n* lornetka; -*fasten*
m skrzynka optyczna.

Gugelhupf *m* tort, babka.

Gullo-tine *f* gilotyna; -*tinieren*
gilotynować.

Guirlande *f* girlanda.

Gulasth, **Gulnast** *n* gulasz.

Gulden *m* złoty.

gülden *sloty* (pierścień).

gültig płatny; ważny; -*feit* *f* -*noś*.

Gummi *n* guma; -*arabikum* *n*
guma arabska; -*ball* *m* piłka
gumielastyczna; -*band* *n* pod-
wiązka gumielastyczna; -*baum*
m drzewo wydające gumę; -*ela-*
stikum *n* guma elastyczna; -*gutt*
n gumiguta; -*schlauch* *m* wąż
gumowy.

Gunst *f* łaska; wzgląd; -*betwer-*
bung *f* ubieganie się o łaskę;
-*bezeigung* *f* względy *pl*.

günst-ig przychylny; pomyślny;
g. *sein* sprzyjać; -*ling* *m* ulu-
bienie, faworyt.

Gurgel *f* gardło; -*n* gardło płu-
kać; -*wasser* *n* woda do płu-
kania gardła, płukanka.

Gurke *f* ogórek.

Gurken- ogórczany, ogórkowy;
-*artig* ogórkowaty; -*salat* *m*
sałata ogórkowa, mizerya; -*zeit*
f sezon ogórkowy.

gurren glukać, kruczeć (w brzu-
chu).

Gurt *m* pas, pogrąg.

Gürtel *m* pas; strefa; -*bahn* *f*
kolej obwodowa; -*tier* *n* pan-
cernik.

gürten opasać.

Gürtler *m* paśnik.

Guß *m* (Güße) lanie, odlew;
ściek, wylew; *aus einem G.*
jednolity; -*eisen* *n* żelazo lane;
-*form* *f* forma do odlewu; -*regen*
m ulewa; -*stahl* *m* stal lana.

gustieren kosztować.

Gut *n* (Güter) dobro; majątność;
posiadłość; wieś.

gut (besser, best) dobry (lepszy,
najlepszy); *furz und gut* krótko
i dobrze; *jednem słowem*; *zu*
gute schreiben napisać na kre-
dyt; 3. *gut sein* kochać, lubić
4.; *guter Dinge sein* być we-
sołym; *daß tut mir gut* to mi
służy.

Gut-achten *n* zdanie, opinia, oce-
na; -*artig* dobrej natury; ła-
godny; -*denkend* dobrze my-

ślący; -dünken n mniemanie, widzimisię.

Güte f dobroć; **haben Sie die G.!** bądź Pan tak łaskaw!

Güter-bahnhof m dworzec towarowy; -**beförderung** f przewóz towarów; -**komplex** m klucz; -**verkehr** m ruch towarowy.

gut-gelaunt w dobrym humorze; -**gesinnt** dobrze myślący; -**haben** n należytość; -**heißen** uznać za dobre, przystać na co; -**herzig** dobroduszy, dobrego serca; -**herzigkeit** f -duszość.

güt-ig dobrotliwy, łaskawy; -**ig-keit** -wość; -**lich** przyjacielski; -dobrowolny; **sich** -**lich** tun go-łoid się (u)raczyć się.

gut-machen dobrze zrobić; napra-wić; -**mühtig** = gutherzig; -**sa-gen** ręczyć za 4.; -**sagen** n re-kojmia.

Guts-besitzer m właściciel dóbr; -**herr** m właściciel wsi; -**ver-walter** m zarządca dóbr.

gutsichen für 4. ręczyć za 4.

Guttaparcha n, f gutaparcha.

gut-tätig dobroczynny; -**tätig-keit** -ność; -**willig** dobrowolny; -**willigkeit** -ność.

Gymna-sial- gimnazjalny; -**sial** m (s.) gimnazysta; -**sium** n gimnazjum.

Gymnast-ik f gimnastyka; -**ist** m gimnastyk; -**isch** gimnasty-czny.

H.

ha! ha, ach!

Haag m Haga (miasto).

Haar n włos; **sierd, sierść**; **um ein H. o włos, bez mała**; **sich in den -en** slegen wodzić się za łby; -**e auf den Zähnen** haben być kutym na cztery nogi; **sich keine grauen -e wachsen lassen** nie dbać wcale o co; -**e lassen** ponieść stratę; **es soll dir kein H. gekrümmt werden** nie doznasz żadnej krzywdy.

Haar-affe m kudłacz; -**aussag** m fryzura; -**beschneidung** f po-strzyżyny; -**beutel** m woreczek do włosów; -**bürste** f szczotka do włosów; -**büschel** n kosmyk włosów; -**dünn** cienki jak włos; -**en** tracić włosy, sierść ronić; -**färbemittel** pl. brodek do far-bowania włosów; -**fein** cieniut-ki; -**fichte** f splot włosów, warkocz; -**förmig** włosowaty.

Haar-gewebe n włosienica; -**hemd** n włosienica; -**ig** włosisty, ko-smaty; -**stern** szczegółowy;

-**fräusler** m fryzyer; -**locke** f pukiel włosów; -**loß** bez wło-sów; -**nadel** f szpilka do wło-sów.

haar-scharf bardzo ostry; -**schopf** m czupryna; -**schur** f postrzy-żyny pl.; -**schwund** m wypada-nie włosów; -**sich** n sito wło-siane; -**spalterei** f drobiazgo-wość; -**sträubend** okropny; -**strich** m cienka kreska; -**widel** m papilot; -**wuch** m zarost.

Habe f, **Hab** und **Gut** n majątek, mienie, chudoba.

haben, hatte, habe gehabt mieć; **zu haben** pflegen miewać; **haben** n mienie, należytość; **Soll und Haben** dług i należytość.

habenichts m gołysz, chudeusz.

Haber = Hafer.

Habgier = Habsucht.

habhaft werden 2. złapać 4.

Habicht m jastrząb; **Habichts-** ja-strzębi; -**sfraut** n jastrzębiec; -**snase** f orli nos.

Habitus m kształt, podstawa.

Gab-feligkeit *f* manatki *pl.*, chudoba; **-fucht** *f* chciwość, lakomstwo; **-fuchtig** chciwy; **-fuchtige** *m* (s.) chciwiec.
Gad-beil *n* siekiera; **-blod** *m* pień (u rzeźnika); **-brett** *n* stolnica; **-e** *f* siekierka; motyka; pięta; **nicht von den -en gehen** (s.) ciągle za kim chodzić; **-en** *ra-*bać, siekać; dziobać; kopać (ziemię); **-enleder** *n* napiętek; **-enpfug** *m* radło; **mit dem -enpfuge** adern radlić; **-er** *m* siekacz, rebać; kopacz.
Gaderling *m* sieczka; **-schneidemaschine** *f* sieczkarnia.
Gad-fleisch *m* mięso siekane; **-messer** *n* siekacz, tasak.
Gädfel *n* = **Gäderling**.
gädfeln siekać sieczkę.
Gader *m* (u) szmata, gałgan.
Gader *m* swar, zwada, waśń; **-er** *m* kłótnik; **-lump** *m* gałgan, łajdak; **-lumpensammler** *m* gałganiarz.
gadern swarzyć, waśnić się.
Gafen *m* (ä) przystań; port; **G.-** portowy; **-geld** *n* portowe; **-stadt** *f* miasto portowe.
Gajer *m* owies; **G.-** owsiany; **-grühe** *f*, **-brei** *m* kasza owsiana; **-schleim** *m* kleik owsiany; **-stoppfeld** *n* owsisko; **-stroh** *m* owsianka; **-zuder** *m* cukier
Gaff *n* zatoka. [owsiany].
Gajner *m* garncarz, zdun; **G.-** garncarski, zdunski; **-gewerbe** *n* garncarstwo.
Gajt *m* haftka; trzonek.
Gajt *f* areszt; sekwestracja; odpowiedzialność; **-bar** odpowiedzialny; **-barkeit** -ność; **-befehl** *m* rozkaz uwięzienia.
Gätfchen *n* haftka.
haften przyczepiać się, tkwić; **an etw. h.** trzymać się czego; **für etw. h.** ręczyć za co; **auf etw. h.** ciążyć na czym.
Gafigeld *n* zastaw, zadatok.
Gätfing *m* więzień.

Gajt-pflicht *f* odpowiedzialność, rękojmia; **-pflichtig** odpowiedzialny; **-ung** *f* odpowiedzialność, poręka.
Gag *m* gajk, zarośle; ogrodenie.
Gagebuche = **Weißbuche**.
Gagebutte *f* szepszyna; **-buttenstrauch** *m* róża polna.
Gagedorn *m* tarn.
Gagel *m* grad; **-dicht** rzęsiasty, **-horn** *n* ziarno gradu; **-n**, **es** **hagelt** grad pada; **-schaden** *m* szkoda gradobiciem zrządzona; **-schlag** *m* gradobicie; **-versicherung** *f* ubezpieczenie od gradobicia; **-wetter** *n* burza z gradem.
hager chuderlawy; **-feit** -wość.
Gagestolz *m* stary kawaler.
Gäher *m* kraska.
Gahn *m* (ä) kogut, kur; kurek (u strzelby, beczki); **es** **fräht** **kein G.** danach nikt o to nie pyta; **den G. spannen** kurek naciągnąć.
Gahn- koguci; kurkowy; **-enfuf** *m* jaskier.
Gai, **Gaißig** = **Menschenhai**.
Gain *m* gaj, galk.
Gatist *m* (s.) hakatysta.
Gätfchen *n* haczyk, kruczek.
Gäfel-arbeit *f* robota dziergana; **-ei** *f* dzierganie; **-garn** *n* przędza do dziergania.
Gat-eifen *n* hak.
Gäfel-ig haczykowaty, delikatny, trudny; **-n** **dziergać**, szydełkiem robić; **-nadel** *f* szydełko
Gaten *m* hak; trudność.
hatenförmig, **hagig** hakowaty.
halb pół, napół, wpół; **-bier** *n* podpiwek; **-bildung** *f* wykształcenie połowiczne. **-bruder** *m* brat przyrodni; **-bürtig** przyrodni; **-dunkel** półciemny; **-edelftein** *m* kamień półszlachetny.
halber, **halben** 2. dla; **krankheits-** **halber** dla choroby.
Halb-franzband *m* oprawa w pół-akórek; **-flügler** *pl.* półskrzydło;

-gebildet połowicznie wykształcony; -gelehrt niedouczony; -gelehrte(r) m niedouk, półmędrzek; -geſchoß n półpiętrze; -geſchwifter pl. rodzeństwo przyrodnie; -gott m półbóg; -hemd n półkoszulek.

halbieren (roz)dzielić na poły.

Halb-inſel f półwysep; -jahr n półrocze; -jährig półroczny; -kreis m półkole; -flugel f półkula; -laut półgębkiem; -leder n półskórek; -leinen półliniany; -messer m promień; -monatlich półmiesięczny; -mond m półksiężyc.

Halb-macht półmągi; -part napół, napół; -part machen podzielić (się) napół; -ſäure f niedokwas; -ſcheid f połowa; -ſchlaf m półsen; -ſchuh pl. półtrzewiki; -ſchwester f siostra przyrodnia; -ſeide f półjedwab; -ſtieſel pl. ciżmy; buciki; -ſtrauch m półkrzew, podkrzew; -ſtündig półgodzinny; -ſtündlich co pół godziny; -tägig półdniowy; -ton m półton; -tot napół umarły; -voll półpełny; -weg pół, z biedą; -woſſen półwielniany; -wüchſig napół wyrosły; -zirfel m półkole.

Halde f stroma pochyłość góry; wzgórze.

Halſte f połowa; połowica; zur H. napół, do połowy.

Halſter f, m olstro; uździenica; -n uzdę wkładać.

Hall m głos, huk.

Halle f przedsionek, przysionek; podśienie; sala.

hallen brzmieć, rozlegać się.

hallo! halo!

Halluzination f (z)łudzenie.

Halm m źdźbło, słomka; das Korn auf dem -e żyto na polu.

Halſ m (ä) szyja, kark; szyjka (baszki); ſich 4. vom Halſe ſchaffen pozbyć się 2.; aus

vollen Halſe lachen śmiać się na całe gardło.

Halſ-band n naszyjnik; obustka na szyję; obroża (psa); -binde f krawatka; -brechend karkołomny; -eiſen n kuna żelazna; -entzündung f zapalenie gardła; -gericht n sąd kryminalny; -ſtarre = Genidſtarre; -ſtarrig krnąbrny, uparty, zacięty; -ſtarrig werden krnąbrnieć; -ſtarrigſeit f krnąbrność, zaciętość; -tuch n chustka na szyję; -weh n, -ſchmerz m ból szyi; ból gardła; -wirbel m pacierz szyjny.

halt m podstawa; oparcie; za-trzymanie się; Halt! stój, stójcie! H. machen stanąć, zatrzymać się; -bar trwałe; obrotny; -barſeit f trwałość.

halten (ä), hielt, gehalten trzymać, dźmierzyć; mieć (mowę); dotrzymać (słowa); odbywać (lekcję); zachować (przykazania); hoch h. bardzo poważać; die Stange 3. h. nie ustępować; wspierać 4.; für etw. h. poczytywać za co; ſich h. trzymać się; nie dać się; ſich an 4. h. trzymać się kogo; ſich für etw. h. mienić się czym; nichts davon h. nie przywiązywać wagi do czego.

Halteſtelle f przystanek.

halt-loſ nietrwały, bez podstawy; -lung f postawa.

Haluſe m (s.) hultaj, łajdak.

hämiſch ſłośliwy, szyderczy; -eſ Weſen szyderczość.

Hammeſ m (ä) skop, baran; -braten m, -ſleiſch n baranina; -n skopić, mniszyć barany.

Hammer m (ä) młot, młotek.

hammer-bar kowalny; -barſeit -ność; -ſten, -lein n młoteczek.

Hammerhütte f hamernia.

hämmern kuć, klepać.

Hammer-ſchlag m uderzenie młotem; bicie młota; młotowiny pl., sędra; -ſtiel m trzonek u

miłota, toporzysko; -werf *n* hamernia, buta.

Hämorrhoiden *pl.* hemoroidy; -idalfnoten *pl.* szyszki hemoroidalne.

Hamfelfmann *m* maryonетка.

Hamifter *m* ohomik, skrzeczek; -bau *m* jama chomika.

Hand *f* (ä) ręka; flache *H.* dłoń; hohle *H.* garść; geballte *H.* pięść; zur *H.*, bei der *H.* na podorędziu; unter der *H.* befindlich podręczny; die Hände in den Schoß legen siedzieć z założonemi rękami, nie nie robić; die *H.* auß Werk legen wiać się do dzieła; die letzte *H.* au ctw. legen ukończyć co; auß der *H.* in den Mund leben żyć z dnia na dzień; die *H.* an 4. legen porwać się na 4.; die *H.* an ſich legen targnać się na własne życie; die *H.* mit im Spiele haben mieć w czem udział; 3. an die *H.* gehen (f.) dopomagać 3.; die Hände in Unschuld waschen umyć ręce od czego; eine *H.* wäscht die andere ręka rękę myje.

Hand- ręczny; podręczny; -arbeit robota ręczna; praca rąk; -arbeiter *m* wyrobnik, robotnik; -arbeiterin -ica; -ausgabe *f* wydanie podręczne; -beden *n* niednica; -beil *n* topór; -betrieb *m* rękodzielnia; -breit na dłoń szeroki; -buch *n* podręcznik.

Händchen *n* rączka; łapka; **Händchen** *pl.* rączka.

Händedrud *m* uścisk rąk.

Hand-eifen, -seffeln *pl.* pęta na ręce, kajdanki, łańcuszki.

Händeflatfchen *n* oklask.

Handel *m* handel, sprawa; *H.* treiben handlować, kupeżyć; *H.* abſchließen dobić targu.

Handel *pl.* kłótnia, zwada, zartarg; *H.* anfangen kłótnie wszczynać; -macher *m* napastnik, burda, sawadyaka.

handeln czynić, działać; handlować; targować; es handelt ſich darum chodzi o to.

Handels- handlowy; -agent *m* agent handlowy; -artifel *m* towar; -buch *n* księga kupiecka; -diener *m* kupeżyk, subjekt; -cinig werden zrobić interes; -fach *n* gałąź handlu; -frau *f* handlarka; -gehilfe *m* pomocnik handlowy; -genoß, -geſellſchafter *m* spółnik handlowy; -genoffenſchaft *f* stowarzyszenie handlowe; -geſellſchaft *f* spółka handlowa; -gericht *n* sąd handlowy; -geſekbuch *n* księga ustaw handlowych; -haus *n* dom kupiecki; -leute *pl.* handlujący; -mann *m* handlarz, kupiec; -miniſter *m* minister handlu; -reiſende *m* agent handlowy, podróżujący; -ſchiff *n* okręt kupiecki; -ſchule *f* szkoła handlowa; -ſtadt *f* miasto handlowe; -ſtand *m* stan kupiecki; -ſtoſung *f* zastój w handlu.

Händel-ſtiſter = **Händelmacher**; -ſucht *f* zawadyactwo; -ſüchtig sawadyacki; napastniczy.

Handels-verkehr *m* ruch handlowy; stosunki handlowe; -wiſſenſchaft *f* nauka o handlu.

handeltreibend handlujący.

handfertig zwinny, zręczny; -ſeit *f* zręczność rąk; -ſeitsunterricht *m* nauka robót ręcznych.

handieft silny.

Hand-ſeſſeln = **Handeifen**; -ſläche *f* dłoń; -gebrauch *m* użytek podręczny; -geld *n* zadatek; -geſent *n* staw, przegub ręki; -gemein werden pobić się; -gemenge *n* bijatyka; -greifflich dotykalny, oczywisty; -griff *m* chwycenie ręką; rękajeść; sposób, fortel; zręczność; -habe *f* rączka, rękajeść; środek; -haben władać, kierować; używać, sprawować; -habung *f* władanie, kiero-

wanie i t. d.; -*kauf* m kupno z wolnej ręki; -*kauf* m pocatowanie ręki; -*lauger* m podawacz; pomocnik.

Gändler m handlarz.

haublich stosowny, dogodny.

Handlung f czyn, działanie, postępek; akcja (w dramacie); sprawa, zdarzenie; handel, kupiectwo; -*weise* f postępek, sposób postępowania.

Hand-mühle f młynek; żarna pl.; -*orgel* f katarynka; -*pferd* n koń naręczny; -*reichung* f podanie ręki; -*rolle* f maglowniczka; -*säge* f pilka; -*schellen* pl. kajdanki; -*schlag* m uderzenie w rękę; podanie ręki; -*schreiben* n pismo własnoręczne; -*schrift* f pismo, ręka, rękopis; -*schriftlich* rękopiśmienny.

Handschuh m rękawica; -wiczka; -*macher* m rękawicznik; -*macherhandwerk* n rękawicznictwo; -*ware* f towar rękawicznicy.

Hand-sprike f sikawka ręczna; -*streich* m zamach, najazd; -*tuch* n ręcznik; -*umbrehen* n, im *G.* zaraz, natychmiast; -*voll* f garść, garstka

Handwahr-sager m chiromancista; -*sagerci* f chiromancya.

Handwerk n dzieło rąk; rzemiosło; *daß G. 3. legen* położyć kres czemu; -*er*, -*smann* m rzemieślnik; -*erverein* m stowarzyszenie rzemieślników.

Handwerks-bursche, -*lehrling* m uczeń, terminator; -*genuß* m epólnik zawodowy; -*gefell* m czeladnik; -*mäßig* rzemieślowy, mechaniczny; -*wesen* n rzemieślnictwo; -*zeug* n narzędzie rzemieślnicze; -*gunst* f cech rzemieślniczy.

Hand-wörterbuch n słownik podręczny; -*wurzel* f napiętek; -*zeichnung* f rysunek ręczny; -*zug* m podpie.

Hanf m konopie; **Hanf-**, **hänfen** konopny; -*bau* m uprawa konopi; -*bereiter* m wybijający konopie; -*breche* f miedlica do konopi; -*fuchen* m wytłoczyny konopne.

Hänfing, **Bluthänfing** m konopka, makolągwa

Hanf-same m siemię konopne; -*stengel* m łodyga konopna; -*strod* m konopnik.

Hang m pociąg, skłonność.

Hänge-bett n łóżko wiszące; -*brüde* f most wiszący; -*fluß* f urwisko; -*lampe* f lampa wisząca; -*matte* f mata wisząca (lub) do zawieszania.

hängen (ä), **hing**, **gehangen** (h.) (f.) wisieć; **hängen**, **hängte**, **gehängt** (h.) wieszać. powiesić; **hängen bleiben** (f.) zawiesić się, **hängen lassen** spuścić, zwiesić, kazać, powiesić; **an den Nagel hängen** poniechać, porzucić co, **an die große Glocke hängen** rozgłaszać co; **den Mantel nach dem Winde hängen** zastosować się do okoliczności.

Hänge-schloß n kłódka; -*seil* n smycz; -*werk* n stolec wiszący, wieszak

Hanf m Jaś, Janek.

Hansa f hanza, związek.

Hänselei f drwinki pl.

hänfeln drwinkować.

Hanf-narr m głupiec; -*wurst* m błazen, arlekin; -*wurststreich* m m figiel błazeński.

Hantel f, **Hanteln** pl. ciężarki do gimnastyki

hantieren władać, robić czem, obchodzić się z czem

haperig chropowaty; trudny.

hapern z biedą iść; *da hapert es* tu bieda.

Härchen n włos.

hären włosiany.

hären sich włosy tracić, lenieć.

Häre-tifer m heretyk, kacerek; -*tisch* heretycki, kacerski.

Harje *f* harfa, arfa; -*n*spieler, -*n*ist *m* (s.) **Harfner** *m* harfiarz.
Harfnerin *f* harfiarka.
Harfe *f*, **Harfen** *m* grabie.
Harlekin *m* arlekin, błazen.
Harm *m* zmartwienie; **härmen** *n*ch martwić, trapić się; **harm-** *loß* niewinny; -*loßigkeit* -ność.
Harmo-nie *f* harmonia, zgodność; zgoda; -*n*iechre *f* nauka harmonii; -*n*ieren zgadzać się, żyć w zgodzie; -*n*isa *f* harmonika; -*n*isch harmonijny; -*n*ium *n* harmonium.
Harn *m* moc, uryna; -*absonde-* *rung* *f* wydzielenie moczu; -*blase* *f* pęcherz moczowy; -*brennen* *n* rzeżączka; -*en* szczać, mocz odlać; -*fluß* *m* cieczenie moczu; -*gang* *m* kanał moczowy.
Harnisch *m* pancierz, blacha na piersi; zbroja; *in* *H.* *bringen* rozgniwać 4.; *in* *H.* *geraten* (f.) rozgniwać się.
Harn-leiter *pl.* moczowody; -*röhre* *f* cewka moczowa; -*strenge* *f*, -*zwang* *m* trudne moczenie; -*treibend* moczopędny.
Harpune *f* harpun, dzi ryt.
harren czekać, oczekiwać; *h.* *auf* (Gott) polegać na Bogu.
harisch zeskorupiały.
hart twardy; ostry; trudny; *hart werden* (s) twardnieć; -*er* *Taler* bity talar.
Härte *f* twardość, hart; ostrość; -*n* twardzić, hartować
hart-gejotten ugotowany na twardo; -*gläubig* niedowierzający; -*gläubige(r)* *m* (s.) niedowiarek; -*gläubigkeit* *f* niedowiarstwo; -*herzig* nieczuły, zakamieniały; -*herzigkeit* -łość; -*hörig* tępego słuchu; -*hörig werden* przysłuchnąć; -*hörig sein* niedosłyszeć; -*hörigkeit* *f* tępość słuchu; -*leibig* cierpiący na zatwardzenie; -*leibigkeit* *f* zatwardzenie żołądka.

härtlich twardawy.

hart-mäulig twardousty; -*nädig* uparty, zacięty; -*nädigkeit* *f* -tość; -*riegel* *m* dereń.

Härtung *f* hart, hartowanie.

Harz *n* żywica; -*en* napuszczać żywica; zbierać żywicę; -*fluß* *m* upływ żywicy; -*icht*, -*ig* żywiczny, smolny; -*öl* *n* olej żywiczny.

Hazard = **Hazard**.

haschen chwycić, łapać; *nach* *etw.* *h.* uganiać się za czem, sadzić się na co.

Häschen *n* zajaczek; kocię.

Häschel *m* łapacz, siepacz.

Haje *m* (s.) zajac, szarak.

Häselhuhn *n* jarząbek.

Häsel-nuß *f* orzech laskowy; *luszczak*; -*nußstaude* *f*, -*strauch* *m* leszczyna; -*stod*, **Häselinger** *m* kij laskowy.

Häsen- *zajęczy*; -*fett* *n* skrom zajęczy; -*fuß* *m* noga zajęca; *tchórz*; -*panier* *n* drapak; *daß* -*panier ergreifen* dać drapaka, uciec; -*scharte* *f* warga zajęcza; -*schwanz* *m* omyk; -*sprung* *m* skok zajęca

Häsin *f* zajęc samica; kotka.

Haspe *f* hak, zawiasa, kruk.

Häpel *f* motowidło; -*n* motać.

Haß *m* (deß *Haßes*) nienawiść; *mit* *H.* *erfüllt* nienawiścią przejęty; -*erregend* nienawiść wzbudzający.

häßlich szpetny, brzydki; -*er* *Wensch* brzydak; *h.* *werden* szpetnieć; -*keit* *f* szpetność, brzydkość, brzydota

hassen nienawidzić.

Haß *f* wielki pośpiech; -*en* spieszyć, kwapić się; -*ig* pospieszny; porywczy; -*igkeit* *f* skwapliwość, porywczosć.

Hätscheln *f* pieszczoty *pl.*

häticheln pieścić, głaskać.

Haß *f* szczwanie; -*hund* *m* pies gończy; -*mann* *m* prowadzący psa gończego.

Hau *m* porąb; cięcie, plaga; -bar rąbny, ciosalny; -barkeit *f* rąbność.

Haube *f* czepek, czepiec; czub, czubek (ptaka); sieć na lis, króliki; *H.* eines Kohlenmeisters strzecha milerza; unter die *H.* bringen wydać za mąż; unter die *H.* kommen (*f.*) pójść za mąż; -n oczepić.

Hauben-band *n* tasiemka, wstążka u czepka; -lerche *f* dzierlatka; -macherin *f* czepkarka, modniarka; -meister *f* sikora czubata; -stod *m* podstawa do czepków; pusta głowa; -taube *f* czubacz.

Haubige *f* haubica, granatnik.

Hauch *m* chuch, dech, tchnienie; powiew; -en chuchać, tchnąć; powiewać.

Haudegen *m* pałasz; zuch; alter *H.* stary wojak.

Hau *f* motyka; graca mularska; -n, hieb, gehauen bić, ciąć, chłostać; rąbac; siec (zboże); wycłosać (z kamienia); in Stücke *h.* porąbać, rozsiekać; über die Schnur *h.* przebrać miarę; sich *h.* bić się; -r *m* rębacz; kopcacz; kosiarz; kiernoz; kiel (kiernoz).

häufchen *n* kupka.

Haufe(n) *m* kupa, gromada; tłum; gemeiner *H.* zgraja, tłuszcza; großer *H.* gawiedź, gmin.

häufeln układać, zbierać w kupki; häufen zbierać, skupiać, gromadzić; sich *h.* mnożyć się, przybywać.

hauene weisse kupen, gromadami; -wolken *pl.* chmury kłębowe.

häuf-ig częsty; często; -igkeit częstość; -lein *n* kupka, gromadka; -ung *f* skupienie, (na)-gromadzenie się.

Haut *n* (Häuter) głowa; naczelnik; starszy; aufs *H.* schla-gen porazić, odnieść zwycięstwo

Haupt główny, naczelnny, ogólny, wielki; -altar *m* wielki ołtarz; -armee *f* główny korpus; -binde *f* opaska koło głowy, zawitka; dyadem; -buch *n* główna księga.

hauptein się związać się w główki.

Haupt-erbe *m* główny spadkobierca; -fluß *m* główna rzeka; -inhalt *m* główna treść, krótki zbiór; -kirche *f* kościół katedralny; -rissen *n* poduszka, za-

Hauptling *m* naczelnik. [główek.

Haupt-mann *m* hetman, kapitan; setnik; -mannschaft *f* hetmaństwo, kapitaństwo; -niederlage *f* główny skład; -postamt *n* główny urząd pocztowy; -quartier *n* główna kwatera; -sache *f* główna rzecz, grunt; -sächlich główny, szczególnie, -nie, przedewszystkiem; -sak *m* zdanie główne.

Haupt-schlacht *f* walna bitwa; -stadt *f* główne, stołeczne miasto, stolica; -steueramt *n* główny urząd podatkowy; -stod *m* eines Gebirges główne pasmo gór; -stück *n* główna część, rozdział; artykuł (wiary); -treffen *n* potyczka walna; -treffer *m* główna wygrana; -verhandlung *f* główna rozprawa; -versammlung *f* walne zebranie, zgromadzenie; -wache *f* główny odwach; -werk *n* główne dzieło; -wort *n* rzeczownik; -wörtlich rzeczownie; -zahl *f* liczba główna; -zollamt *n* główny urząd celny.

Haus *n* (Häuser) dom; das *H.* des Herrn dom Boży; zu Hause w domu; Haus domowy; -arrest *m* areszt domowy; -baden domowego pieczenia (chleb); pospolity (człowiek); -bedarf *m* potrzeby domowa; -besitzer, -eigentümer *m* posiadacz, właściciel domu; -bewohner *m* domownik; -brot *n* chleb domowy.

Häuschen n domek.

hausen mieszkać; gospodarować.

hausen m wyz; -blase f pecherz wyza; karuk; -fleisch n wyzina.

Häuserreihe f połać.

Haus-flur m sień; -frau f gospodyni, pani domu; -freund m przyjaciel domowy; -gebrauch m użytek domowy; -genosse m domownik; -genossin f domownica; -gerät n sprzęt domowy; -gesunde n czeladź; -giebel m szczyt domu.

Haus-hahn m kogut domowy, kur; -halt m gospodarstwo domowe; -halten gospodarować; -halter m gospodarz, szafarz; -halterin f szafarka, klucznica; -halterisch gospodarny.

Haushaltung f = Haushalt; -kunde f nauka gospodarstwa domowego; -kunst ekonomia, gospodarność; -vorstand m głowa gospodarstwa domowego, pan domu.

Haus-herr m gospodarz, pan domu; -herrin = Hausfrau; -hoch wysoki jak dom -hofmeister m rzadca domu, burgrabia; -hund m pies domowy.

hauser-en, h. gehen chodzić z towarem od domu do domu; -er m kramarz wędrujący; -handel m handel obnośny.

Haus-knecht m parobek domowy; -kost f wikt domowy; -lehrer m nauczyciel domowy, guwerner.

Häusler m chałupnik; -in f chałupnica.

Hausleute pl. domownicy.

häuslich domowy; gospodarny; skromny; -keit f -darność, -mność.

Haus-mannskost, -kost f wikt, stół zwyczajny; -meister m odźwierny, dozorca domu; -mittel n lekarstwo domowe; -mutter f matka rodziny; pani domu; -nummer f numer domu; -ord-

nung f porządek, regulamin domowy; -rat m sprzęt domowy; -recht n prawo domowe.

Haus-schlüssel m klucz od domu;

-schwalbe f jaskółka oknówka;

-schwamm m grzyb budynkowy.

Haus-stand m gospodarstwo;

-steuer f podatek od domu, kamieniczne; -tier n zwierzę domowe; -tür f drzwi domu; -un-

te f ropucha; piecuch; -vater

m ojciec rodziny; pan domu;

-verwalter m zarządca domu;

-verwaltung f zarząd domu;

-vieh n bydło domowe, doby-

tek; -wappen m herb rodzinny;

-wesen n gospodarstwo domo-

we; -wirt m gospodarz domu;

-zins m czynsz domowy; ko-

morne; -zinssteuer f podatek

domowo-czynszowy.

Haut f skóra; błona; eine chr-

stliche h. pocziwiec; unter der

h. befindlich zaskórny; seine

h. zu Markte tragen życie swo-

je na szano wystawić; mit hei-

ler h. davonkommen (s.) wyjść

bez szkody; die h. 3. über die

Ohren ziehen odrzeć 4.

Haut- skórny; -artig błonkowa-

ty; -ausschlag m wysypka na

skórze; -blase f bąbel.

Häutchen n skórka, błonka.

häuten odzierać ze skóry; sich h.

lenien, rzucić na siebie skórę.

häutig błoniasty, błonkowaty.

Haut-juden n świerzbienie skóry;

-krankheit f choroba skórna.

Hautrelief n wypukła rzeźba.

Häutung f lenienie.

Hausahn m kiel.

Savarie f uszkodzenie okrętu

lub jego ładunku.

hazard-ieren hazardować, stawiać

na los; -spiel n gra hazardowa

he da! hejże!

Gebamme f akuszerka; -anstalt

f = -institut n zakład położ-

niczy; -kunst f akuszerya,

akuszerstwo.

Hebel, **Hebebaum** *m* drag, dźwignia; **alle** *H.* in Bewegung setzen użyć wszelkich środków; **-arm** *m* ramię dźwigni.

heben, **hob**, **gehoben** dźwignąć; podnieść; wzniesić (ręce); **sich** *h.* podnosić, wznosić się; znosić się (w rachunkach); **wzrastać** (handel); **aus dem Sattel** *h.* zsadzić z konia; pokonać 4.

Heber *m* lewar.

Hebestange *f* drag, dźwignia.

Hebräer *m* Hebrajczyk.

hebräisch hebrajski.

Hebung *f* (pod)dźwignienie, podniesienie; wzrost.

Hechel *f* ochlica, czesadło.

hecheln cesać (len, konopie); krytykować.

Hecht *m* szczupak, szczuka.

Heide *f* żywy płot; chrościna; gniazdo; wyleżone ptactwo; **-n** zalegać, płodzić.

Heidenrös *f* dzika róża; **-zaun** *m* płot samorodny.

Hebe *f* zgrzebie; **-n** zgrzebny.

Heberich *m* ognioha, pszonak.

Heidwig *f* Jadwiga.

Heer *n* wojsko; mnóstwo; **zastęp**, **hufiec**; **-bann** *m* pospolite ruszenie; **-flüchtig werden** zbiedz z wojska; **-flüchtige(r)** *m* zbieg; **-führer** *m* wódz, dowódca, naczelnik; **-schar** *f* zastęp, hufiec; **-schau** *f* przegląd wojska, rewia; **-strasse** *f* trakt, droga bita; **-wesen** *n* wojskowość.

Hefe *f* drożdże *pl.*; **meły** *pl.*; **motłoch**; **szumowiny** *pl.*; **-steig** *m* ciasto na drożdżach.

hefig drożdżany; mełny.

Heil *n* trzonek; **zeszyt**, **poszyt**; **-ausgabe** *f* wydanie w zeszytach; **-el** *n* spinaka, hafika; **-eln** spinać, zapinać; **-en** przypinać; **zeszyt**; **fastygować**; **den Wlad auf etw.** **-en** wlepić oczy w co.

heftig silny, gwałtowny (wiatr); **popędliwy** (ozłowiek); **-igkeit** silność 1 t. d.; **zapęd**, **impet.**

Heft-lade *f* lada introliigatorzka, **-nahl** *f* fastryga; **-pflaster** *n* plaster lepki; **-weise** zeszytami.

hegen ogrodzić; ochraniać, utrzymywać co; **mieć** (nadzieję, wątpliwość).

Hege *m* gajowy.

Hegereiter *m* leśny, borowy.

Hegezeit *f* czas parzenia się.

Hehl *n* tajemnica; **ohne** *H.* bez ogródki, otwarcie; **sein** *H.* **aus etw.** **machen** nie tać się z czem; **-en** ukrywać co; **-er** *m* ukrywacz; **-erin** *-waczka*; **-erei** *f* ukrywanie

hehr wspaniały, wzniosły

hei da! heisa! hejze.

Heide *m* (s.) poganin.

Heide *f* zarośle, wrzosina; **step**; **gaj**; **-feld** *n* wrzosowisko; **-grüße** *f* kasza tatarszana; **-horn** *f* poganka, tatarka; **-horn** *tatarczany*; **-traut** *n* wrzos.

Heidel-beere *f* borówka.

Heiden-befehrer *m* misjonarz; **-geld** *n* kupa, mnóstwo pieniędzy; **-lärm** *m* piekielny hałas; **-tum** *n* pogaństwo.

Heidereiter *m* gajowy.

Heiderose = **Hundrose.**

Heide-in *f* poganka; **-nisch** pogański; **-nischeß Wesen** pogańszczyzna.

Heidud *m* (s.) hajduk.

heisel, **heißlig** wymyślny; **sawiklany**, **krytyczny.**

Heil *n* zbawienie, błogosławieństwo, błogość; **zdrowie**; *H.* **dir!** **błogo tobie!** *H.* **dem Lande!** **szyć** **krój** **krój!**

heil uzdrowiony; **nienuszkodzony**; **h.** **werden** **zagoić** się.

Heiland *m* zbawiciel.

Heil-anstalt *f* zakład leczniczy; **-art** *f* sposób leczenia; **bar** **uleczalny**; **-barkeit** *-ność*; **-bringend** **uzdrawiający**; **zbawienny**; **-en** **leczyć**, **wy-**; **goić**, **zgoić** się.

heilig święty; **święcie**; **święto**; **bliwy**; **-e(r)** *m* (s.) święty; **-en**

(po)święcić; geheiligt werden
święcić się; -enbild *n* obraz
świętego; -enjdhein *m* aureola;
-haltung *f* święcenie; dotrzy-
manie, spełnienie (przysięgi);
-feit *f* świętość, świętobliwość.

heiligmachend poświęcający;
-machung *f* poświęcenie; -spre-
chen kanonizować; -sprechung
f kanonizacja; -tum *n* przy-
bytek święty; świętość; -ung *f*
(po)święcenie.

Heil-kräft *f* siła lecząca, gojąca;
-kunde *f* terapeutyka; -kunst *f*
sztuka lekarska; -losz nikczem-
ny, zgubny; okropny; -losig-
feit -ność; -mittel *n* lekarstwo;
-quelle *f* źródło uzdrawiające;
-sam uzdrawiający; zbawienny;
-samfeit *f* skuteczność, zba-
wienie.

Heilsschre *f* nauka o zbawieniu.

Heil-trant *m* napój uzdrawiający;
-ung (wy)leczenie, (za)gojenie.

Heim *n* domostwo, mieszkanie;
heim w domu, do domu; w oj-
czyźnie, do ojczyzny; -at *f* oj-
czyzna, miejsce rodzinne, kraj
rodzinny; -atberchtigt przyna-
leżny; -atberchtigung *f* prawo
przynależności; -atlich ojezysty,
rodzinny; -atlos tułacki, bez
stałego mieszkania; -atjdhein *m*
świadełstwo przynależności.

Heimat-gemeinde *f* gmina przy-
należna; -kunde *f* nauka o kra-
ju ojezystym; -land *n* kraj ro-
dzinny, ojczyzna; -recht *n* pra-
wo przynależności, indygenat.

heim-bringen przynieść do domu;
-eilen (i.) spieszyć do domu;
-fahren (i.) jechać do domu;
-fahrt *f* jazda, powrót do do-
mu; -fall *m* spadek, kaduk;
-fallen (i.) spaść, spadać w spa-
dku, w sukcesyi; -fällig spa-
dający na drugą osobę; kadu-
kowy; -fallrecht *n* prawo ka-
dukowe; -führen (od)prowadzić
do domu; ein Mädchen *h.* oze-

nić się, pojąć za żonę; -führung
f odprowadzenie do domu; oze-
nienie się; *H.* der Neuvermählt-
ten przenosiny *pl.*

Heim-gang *m* powrót do domu,
do ojczyzny; zejście ze świata,
zgon; -gehen (i.) powracać do
domu, do ojczyzny; umierać;
-isch krajowy, domowy, swoj-
ski; -isdj sein być jakby u sie-
bie; sich -isdj fühlen czuć się
jak między swoimi.

Heim-lehr, -kunst *f* powrót do
domu; -lehren, -kommen (i.)
powrócić do domu; -leudjten
poświęcić 3.; wyciąć 3. kapi-
tułę.

heimlich przyjemny, wygodny;
(po)tajemny, pokątny; skryty;
h. halten, *h.* tun tać, ukrywać;
-feit / przyjemność, dogodność;
tajemność, skrytość.

Heim-reise *f*, -weg *m* podróż, po-
wrót do domu.

heim-isdjen odesłać, posłać do
domu, odprowadzić; sich -sehnen
zatemnić do domu; -stätte *f*
dom, przybytek; -judjen na-
wiedzieć; -judhung *f* nawie-
dzenie, plaga.

Heim-tüde *f* podstęp, ukryta
złość, złośliwość; -tündjisch pod-
stępny, złośliwy, zdradny;
-wärtz do domu, ku stronie
rodzinnej; -weg *m* droga do
domu; -weh *n* tęsknota do do-
mu, za ojczyzną; -weisen *n* do-
mostwo, zagroda; -zahlen za-
płacić, oddać.

Hein, Freund Hein śmierć.

Heinrich *m* Henryk.

Heinzelmannchen *n* gnom.

Heirat *f* ożenienie, żeniaczka,
zameście; -en (o)żenić się; iść,
pójść za mąż.

Heirats-antrag *m* propozycja do
małżeństwa; dem Mädchen
einen *H.* machen oświadczyć
się pannie; -fähig zdalny do
małżeństwa; -gut *n* posag, wia-

no; -lustig mający, -ca ochotę do małżeństwa; -vertrag *m* kontrakt małżeński, ugoda przed-
heija! hej ha! [ślubna.

heischen wymagać, żądać.

heiser ochryply; *h.* werden ochry-
pnąć; -seit *f* chrypka.

heiß gorący; brennend *h.* skwar-
ny (dłoń); *h.* machen rozegrzać;
-blütig gorącej krwi, zapal-
czywy; -blütigkeit zapalczliwość.

heissen, heiß, geheissen zwać się;
nazwać, nazywać; na-, rozka-
zać; znaczyć; es heißt słyszać,
mówią; was soll das *h.* coś to
ma znaczyć? das will etw. *h.*
to nie frazka.

heiß-erschent z niecierpliwością
oczekiwany; -geliebt najuko-
chanśszy; -hunger *m* wilezy
głód, żarłoczność; -hungrig
zgłodniały, żarłoczny; -sporn
m człowiek porywczy.

heiter pogodny; wesoły; *h.* wer-
den wypogodzić się; -zeit *f* po-
goda; wesołość.

heiß-bar ogrzewalny; -barkeit
-ność; -en palić (w piecu); -er
m palacz; -fläche *f* powierzchnia
ogrzewalna; -material *n* opał,
paliwo; -ung *f* paliwo; opala-
nie.

Hektar *m* n hektar (100 arów).

Heftig *f* suchoty *pl.*; -er *m* hek-
tyk, suchotnik.

heftig hektyczny (febra).

Hefto *n* hekto, sto.

Hektoliter *m*, *n* hektolitr.

Heid (*s.*) bohater; -in -ka.

Helden- bohaterski; -buch *n* księ-
ga o bohaterach; -gedicht *n* epe-
peja; -mut *m* bohaterstwo, wa-
leczność; -mütig bohaterski, o-
-sku; waleczny; -rolle *f* rola
bohatera; -tat *f* czyn bohater-
ski, bohaterstwo; -tod *m* śmierć
bohatera; -tum *n* bohater-
stwo

helfen (*i*) half, geholfen pomagać,
pomóc, dopomóc; so wahr

mir Gott helfe! tak mi Boze
dopomóż! 3. auf die Beine *h.*
wydzwignąć 4.; sich durch etw.
zu *h.* suchen nadrabiać czem;
wem nicht zu raten ist, dem ist
auch nicht zu *h.* kto niechce
słuchać, musi cierpieć.

Helfer *m* pomagacz; -in -ka;
-shelfer *m* popiecznik, współ-
nik.

hell jasny, widny; świetny; by-
stry (głowa); *h.* machen o-
rozświecić; *h.* werden rozwi-
dnieć się; -äugig jasnooki; -blau
jasnobłękitny; -dunkel *n* jasno-
cień, cienie *pl.*; -e *f* jasność,
świetność; światło; bystrość
(rozum); -e *n* jasność, światło.
Hellebarde *f* halabarda.

Hellebardier *m* halabardnik.

Heller *m* halerz, szelag.

hell-farbig jasnokolorowy; -grün
jasnozielony; -klingend, -tönend
głośno brzmiący; -scheinend jasno-
widzący; -scher *m* jasnowidz;
-seherin *f* jasnowidząca; -sich-
tigkeit *f* jasnowidzenie; -weiß
jasnobiały.

Helm *m* hełm, szyszak; *H.* mit
Visier miszurka; -busch *m* kita
z piór na szyszaku; -dach *n* ko-
puła szyszakowata; -förmig szy-
szakowaty; -visier *n*, -schneid
f przyłbica.

Helvetien = Schweiz.

Hemd *n* (en) koszula; -ärmel *m*
rękaw u koszuli; -chen *n* ko-
szulka; -tragen *m* kołnierz u
koszuli; -trause *f* żabot u ko-
szuli.

Hemisphäre *f* półkula ziemna.

hemm-en hamować, tamować; ra-
stanawiać; powściągać; -lette
f, -schuh *m* hamulec; -ung *f* ha-
mowanie, hamulec; przeszkoda.

Hengst *m* ogier; -johlen, -füllen
n żrebiec.

Hensel *m* ucho (u garnka); -korb
m kosz z uchami.

hensen wieszać, powiesić.

Heuter *m* kat; oprawca; *§.* katowski; -*§dienst m* katostwo; -*§necht m* hycel, siepacz; -*mäßig* katowski, po -sku.

Henne *f* kura, kokosz.

her tutaj; sam; von da her stąd; von dort her stamtąd; hin und her tam i sam; her damit! daj no! komme her! pójdź sam!

herab na dół; -*fallen* (*f.*) spaść, o-, spadać; in Stücken -*fallen* oblatywać; -*fliegen* (*f.*) zlecieć na dół; -*hängend* wiszący, obwisły; -*kommen* (*f.*) zejść, schodzić na dół; podupadać; -*lassen* spuszczać; *sich* -*lassen* spuścić się na dół; unizyc się; -*lassend* unizony, uprzejmy, ludzki; -*lassung f* uniżenie, uprzejmość, ludzkość.

herab-nehmen zdjąć; -*reißen* zerwać, zrywać; -*rollen* stoczyć co na dół; (*f.*) stoczyć się na dół; -*schauen* patrzeć, spoglądać na co z góry; -*schiden* zesłać na dół; -*schleudern* rzucić z góry na dół; -*schütteln* strząsać; -*schütten* zsytać na dół; -*senden* zesłać; -*sendung f* zesłanie; -*setzen* zsadzić; zniżyć (*cene*); ponieważać, upośledzać; -*setzung f* zniżenie; ponieważanie, upośledzenie; -*senken* (*f.*) spaść na dół, zwisnąć; podupaść; -*steigen* (*f.*) zatapiać, zatępować na dół; poniżyć się; -*stoßen* zepchnąć, spychać, strącić; -*stürzen* rzucić; (*f.*) runąć, zwalić się; spaść na dół; *sich* -*stürzen* zeskoczyć na dół; -*tröpfeln* (*f.*) kapać, ściekać; -*werfen* rzucić; -*würdigen* poniżyć; upodlać; *sich* -*würdigen* poniżyć, spodlić się; -*würdigung f* upodlenie; -*ziehen* ścigać na dół; (*f.*) iść, schodzić na dół. heran tu, aż pod, do; -*bilden* przy-, usposobić, wykształcić; -*brechen* (*f.*) nadchodzić (noc); -*bringen* naniósć czego; -*fahren*

(*f.*) nad-, podjechać; -*kommen* (*f.*) nadejść; -*rücken* przysunąć co do czego; (*f.*) nadejść; -*schleichen* *sich* podkradać, podmykać się; -*schwimmen* (*f.*) nadpłynąć; -*sprengen* (*f.*) przylecieć, nadjechać; -*springen* (*f.*) przyskoczyć; -*treten* (*f.*) przystąpić do kogo; -*wachsen* (*f.*) podrastać, urosnąć; -*ziehen* przyciągnąć, przybrać 4.; (*f.*) nadchodzić.

herauf do góry, na górę; pod górę; -*beschwören* wywołać (*duchy*); wznieść (*wojną*); -*fahren* (*f.*) (wy)jechać na górę; -*rücken* (*f.*) posunąć się, podsta-pić w górę; awansować; -*wärts* na górę.

heraus wy-, ze środka, z pomiędzy; heraus! wychodzi! frei h. otwarcie; -*arbeiten* wydobyć, wyrobić; *sich* -*arbeiten* wydobyć się, wywinać się z czego, wybrnąć; -*basteln* wykleić; -*beißen* wygryźć; -*bekommen* dostać (*reszty*); wydostać, wydobyć; wymacać; -*bemühen* *sich* wyjść; -*biegen* wygiąć; -*bitten* wyprosić, prosić 4., aby kto wyszedł; -*bläsen* wydmuchnąć; -*brechen* wylamać; (*f.*) wypaść; -*bringen* przynieść; wydostać; dobadać się czego; rozwiązać.

heraus drängen wyprzeć, wypierać; -*bringen* (*f.*) wypaść; -*brücken* wycisnąć; -*fahren* (*f.*) wyjechać; -*fallen* (*f.*) wypaść; -*fliegen* (*f.*) wylecieć; -*fließen* (*f.*) wypływać.

Heraus-forderer *m* wyzywacz; -*fördern* wyzwać, wyzywać; -*forderung f* wyzwanie (na pojedynkę); kartelusz; -*freijcu* wyzreć; -*fühlen* wymacać; *führen* wyprowadzić.

Herausgabe *f* wydanie; wydawnictwo; -*geben* wydać, dać resztę; -*geber m* wydawca; -*gehen* (*f.*) wyjść, wychodzić;

-graben wykopać, wygrzebać;
 heben wydobyć, wyważyć;
 helfen wydźwignąć; sich helfen
 wypłatać, wykrecić się; jagen
 wygnać, wypędzić; kommen
 (f.) wyjść, wychodzić; wyjść
 na jaw; okroić się; können
 móżdż wyjść; kriechen (f.) wyleźć,
 wylaźić; kriegen, bekommen;
 wy dostać lassen wypuścić;
 laufen (f.) wybiedz, wybiegać;
 wycieć; legen wyłożyć; lesen
 wyczytać; wählen wybrać; laden wy-
 wabić; liegen sich wytęgać się;
 nehmen wyjąć, dobyć; sich
 nehmen pozwalać sobie; ośmie-
 lić się.

heraus-plaken wyrwać się z czem;
 pressen wycisnąć; wydręczyć;
 poken sich wystroić się; ragen
 wystawać; reden wypiąć; wy-
 stawić; reifen wyrwać; riechen
 wywachać; rinne (f.) wycieć;
 rüden wysunąć; wydobyć (pie-
 niądze); (f.) wyruszyć; mit der
 Sprache rüden wygadać się;
 rufen wywołać, przywołać;
 schaffen wyprowadzić; scharren
 wygarnąć, wygrzebać; schauen
 wyglądać; schieben wysunąć;
 schlagen wybić; zyskać; (f.)
 wybuchnąć (płomień); schlei-
 chen (f.) umknąć, wymknąć się;
 schleppen wywlec, wywłóczyć;
 schleudern wyrzucić; schneiden
 wyrznąć, wykroić; schreiben
 wypisać.

heraus-schütten wytrząść; schüt-
 ten wysypać; wylać; schwin-
 deln wycygać; sehen wygła-
 dać, wzywać; sein wyjść;
 springen (f.) wy-, zeskoczyć;
 sterzen wystawać; spritzen
 wystrzykać; (f.) wytryskać;
 steden wytknąć, wytykać; wy-
 pinąć, wychylać; stehen (f.) wy-
 etawać; steigen (f.) wylać,
 wyjść; stellen wystawić; sich
 stellen wyniknąć; o-, pokazać
 się; stoßen wypchnąć; stottern

wyjąknąć; streichen wykreślić;
 wychwalać; strömen (f.) wy-
 pływać, uchodzić skąd; stürzen
 (f.) wypaść; suchen wyszukać.
 heraus-tragen wynieść; treiben
 wypędzić; treten (f.) wystąpić;
 tun wydobyć; wachsen (f.) wy-
 rosnąć, wyrastać; wagen sich
 ośmielić się wyjść; waten (f.)
 wydobyć się, wybrnąć; werfen
 wyrzucić; wideln wywikłać;
 winden sich wykręcić, wywi-
 kłać się; wollen chcieć wyjść;
 zählen zdawać (resztę); wy-
 placić; zerren wywlec, wywłó-
 czyć; ziehen wyciągnąć; (f.)
 wyruszyć skąd; wyprowadzić
 się; sich ziehen wydobyć się;
 zupfen wyskubać.

Herbarium n herbarz, zielnik.

herb cierpki; ostry, przykry;
 etw. herb cierpkawy; heit f.
 e n oierpkosć.

herbei tu, sam, do, przy-

herbei-bringen przynieść, przy-
 prowadzić; eilen (f.) przybież,
 przypaść; führen przyprowa-
 dzić; sprowadzić, spowodować;
 holen przynieść, sprowadzić;
 lassen sich nakłonić się do cze-
 go; laufen (f.) nad-, przybież;
 laden przywabić; rüden przy-
 sunąć; (f.) przybliżyć się; ru-
 fen przywołać; schaffen dost-
 wiać, sprowadzać; schleichen
 (f.) podleźć, podlażyć; schleppen
 przywlec, przywłóczyć; strömen
 (f.) sypać się; stürzen (f.) przy-
 biedz, przypaść; tragen przy-
 nieść; treten (f.) przystąpić;
 ziehen przyciągnąć; (f.) nad-
 ciągnąć, przybyć.

Herberge f gospoda; n gospoda
 stanąć; przyjąć na nocleg.

her-bitten prosić 4., aby przy-
 szedł; bringen przynieść, przy-
 prowadzić.

Herbst m jesień; Herbst-, herbst-
 lich jesienny; tag m dzień je-
 sienny; wetter n czas jesienny

Herb *m* ognisko.

Herde *f* trzoda (owiec, świń); stado (koni, wołów, ptaków); -weise trzodami, stadami.

herein do środka, w-, we-, we-wnątrz; w-, proszę!

herein-begeben sich wejść; -bitten prosić 4., aby wszedł; -brechen (f.) wkroczyć, wpaść, nadchodzić (noc); -bringen wnieść; wprowadzić; -dringen (f.) wtargnąć; -fallen (f.) wpaść; -führen wprowadzić; -gehen, -kommen (f.) wejść, wchodzić; -lassen wpuścić; -legen włożyć; -laufen (f.) wbieść; -locken wwabić; -schaffen wnieść, sprowadzić; -sehen wejrzeć, wglądać; -steigen (f.) wsiadać, wleźć; -stürzen (f.) wpaść, wlecieć; zawalić się; -tragen wnieść; -treiben wpędzić; -ziehen wciągnąć; (f.) wprowadzić się.

Her-gang *m* przyjęcie; bieg, tok; -gebrachtermäßen zwyczajowy; -gehen (f.) iść w tę stronę; działać

Her-ing *m* śledź; -fang *m* połów śledzi; -milch *f* śledzi mlecz; -salat *m* salata ze śledziem; -schmaus *m* uczta śledziowa.

Her-kommen *m* przybycie; pochodzenie, zwyczaj; -kommen (f.) przy-, pochodzić; -kömmlich zwyczajny; es ist kömmlich taki jest zwyczaj; -kömmling *m* przybłęda; -kunft *f* przybycie, pochodzenie; ród.

her-leiten przyprowadzić; wywodzić; -leitung *f* przyprowadzenie, wywód; -machen sich über etw. wziąć się do czego; sich über 4. her. rzucić się na 4.

Hermannstadt *n* Sybin (miasto).

Hermaphrodit *m* (s.) = Zwitter.

Hermelin *m* gronostaj; -tragen *m* kołnierz gronostajowy; -mantel *m* płaszcz o gronostajowym futrze; -pelz *m* gronostaje *pl.* hermetisch szczelny.

hernach potem; później.

hernehmen brać, wziąć; 4. hern. wsiąć 4. w obroty.

hernieder tu na dół.

Heroe *m* (s.) bohater; heroisch heroiczny, bohaterski; Heroismus *m* heroizm.

Herold *m* herold; -stab *m* laska heroldzka.

Heronsball *m* bania Herona.

Herr *m* (s.) pan; junger H. paniczek; gnädiger H. jegomość, pan dobrodziej; mości pan; der Herr pański; Herr werden 2., pokonać 4., oświadczyć; den (großen) Herrn spielen udawać (wielkiego) pana; wie der H., so der Knecht jaki pan, taki kram.

Herrchen *n* paniczek, paniatko.

Her-reise *f* przyjazd, droga do...; -reisen (f.) podróżować (w tę stronę).

Herren- pański; -dienst *m* służba u pana; -gesellschaft *f* towarzystwo z samych panów; -haus *n* dom Pański; Izba panów, Izba wyższa; -kleider *pl.* suknie męskie; -loß luźny, nie mający właściciela; -pilz *m* grzyb prawdziwy.

Herr-gott *m* Pan Bóg; -gottschneider *m* snycerz krucyksów; -in *f* pani; -lich pański, po-sku; h. tun panoszyć się; -isches Wesen pańskość.

herrlich wspaniały, świetny; -lich -łość, -ność; chwala.

Herrschaft *f* panowanie; państwo, mocarstwo; włość; -lich pański; po pańsku.

herr-schen panować; rządzić czem; -scher *m* panujący, władca, mocarz, rządcą; -scherin panująca, mocarka, władczyni; -scher-haus *n*, -scherfamilie *f* ród, dom panujący, dynastia.

Herrschaft-jucht *f* rządza panowania; -jüchtig władzy chciwy.

hier-ani; zatem, potem; na to;
-aus z tego, stąd; -bei, hiebei
przytem; -durch przez to, tedy;
-ein tu w to; -für za to; -gegen
przeciw temu; na to.

hier-her tutaj; bis h. aż dotąd;
aż potąd; -herum tu wokoło;
-in w tem; -mit tem, niniej-
szem; -nach potem, zatem; po-
dług tego; -nächst obok tego;
nieden tu na ziemi.

Hieroglyphe *f* hieroglif.

hier-ortig tutejszy; -orts tutaj;
-sein " pobyt tutejszy; -selbst
w temże miejscu; -über nad-
tem, nad to; o tem; -unter tu
pod tem, w tem; -von z tego,
o tem; -zu do tego; -zwischen
między tem.

hiefig tutejszy, miejscowy.

Hirnhorn *n* prosty róg myśliwski.

Hilfe, Hülfe *f* pomoc; H. leisten
przynieść pomoc, pomagać;
-leistung *f* pomoc; -ruf *m* wo-
łanie o pomoc.

hilf-fertig gotowy do pomocy;

-los bezpomocny; -losigkeit
brak pomocy; -reich pomocny.

Hilfs- pomocniczy; posilkowy;

-amt *n* urząd pomocniczy; -be-
amte(r) *m* substytut; -bedürftig
potrzebujący pomocy; -buch " *n*
książka podręczna; -gelber *pl.*
ekładki posilkowe; -heer *n*
wojsko posilkowe; -lehrer *m*
pomocnik; -mittel *n* środek po-
mocniczy; -truppen *pl.* posiłki;
-verein *m* towarzystwo pomocy;
-zeitwort *n* słowo posilkowe.

Him-beere *f* malina; -beerjaft
m sok malinowy; -beerstrauch
m krzak malinowy; -beerwein
m maliniak.

Himmel *m* niebo, niebiosa *pl.*;
an, -wärts ku niebu; -bett *n*
łóżko z baldachinem, namiot-
cik; -blau niebieski, błękitny;
-blau *n* błękit nieba; -fahrt *f*
wniebowstąpienie (Pańskie);
wniebowzięcie (Maryi Panny);

-hoch niebotyczny; -hoch erheben
4. pod niebiosą wynosić; reich
" królestwo niebieskie; daß ist
mein H.! to ja lubię.

Himmels-bewohner *m* niebianin;
-bewohnerin -bianka; -bote *m*
zwiastun, posłaniec niebieski.

Himmelsjerdreich o pomstę wola-
jący do nieba, okropny.

Himmels-erjcheinung *f* zjawisko
niebieskie; -feste *f*, -gewölbe " *n*
sklepienie niebieskie; -gegenb
f strona świata; -karte *f* mapa
nieba; -körper *m* ciało niebie-
skie; -kreis *m* sfera niebieska;
-licht " światło niebieskie; -por-
te *f* brama niebieska; -schlüssel *m*
pierwiosnka; -strich " strefa;
-zelt " sklepienie niebieskie.

Himmel-wärts ku niebu; -weit
niezmiernie daleki.

Himmliſch niebieski, niebiański.

hin tam, w tamtą stronę; ku;
alles ist hin! wszystko minęło;
wszystko stracone! hin und her
tu i tam.

hinab na dół; hinan pód górę.

hinauf na górę, w górę, do góry;

-arbeiten ſich wydostać się na
wyższe miejsce; wznieść się;
-fahren (ſ.) wyjechać na górę;
-gehen (ſ.) wejść na górę;
-kommen podezesać; -klettern
(ſ.) wdrapać się, piąć się w
górzę; -klimmen (ſ.) piąć, wy-
gramolić się; -ſchwingen ſich
wzbić się, wznieść się; -ſteigen
(ſ.) wstąpić, wyjść; wynieść się
na . . . ; -ziehen ciągnąć 4.; (ſ.)
iść w górę.

hinaus na dwór; za drzwi! precz

stąd! -fahren (ſ.) wyjechać za . . .
na . . . ; -führen wyprowadzić;
-gehen (ſ.) wyjść na dwór, wy-
chodzić; -kommen (ſ.) wycho-
dzić; -laufen (ſ.) wybiedz; auf
ettw. -laufen do czego zmierzać;
-paſſen ſich wynieść się; -ſchauen,
-ſehen wyglądać; -ſchieben zwa-
kac, odkładać na inny czas;

-setzen wystawić, wyłożyć;
-stehlen się wynieść się cicha-
czem; -stoßen wypchnąć 4. na
dwór; -werfen wyrzucić; -ziehen
wyciągnąć; (.) wyjść, wyjechać.
hinbegeben sich udać się.

Hin-blick *m* spojrzenie; blicken
spojrzeć; -bringen przynieść;
przyprowadzić.

hinder-lich przeszkadzający; hin-
sein być na przeszkodzie; -n
przeszkadzać; -niß *n* (ße) prze-
szkoda, zawada.

hindeuten wskazywać.

Hindin *f* łania.

hindurch przez; tedy

hineilen (.) spieszyć dokąd.

hinein do (wnętrza), w-; -arbeiten
się uprawiać się w co; -bitten
prosić, aby kto wszedł; -blasen
wdmuchać; -bringen wnieść,
wprowadzić; -drängen wcisnąć;
-dringen (.) wcisnąć, wtargnąć
się; -fahren (.) wjechać; -fallen
(.) wpaść, webrnąć; -finden sich
oswoić się z czem; -fliegen (.)
wlecieć; -führen wprowadzić;
-gehen (.) wejść; mieścić się;
-geraten (.) dostać się, wpaść;
-gicken wlać; -greifen sięgnąć
w co; -hauen wbić; wrębać;
-kommen (.) wejść; mieścić się;
-kriechen (.) wlażyć; wczółgać
się; -lassen wpuścić; -laufen (.)
wbiedz; -legen włożyć; -lesen
się czytać się; -losen wwa-
bić; -mengen, -mischen wmie-
szać.

hinein-reden przerywać 3. mowę;
in den Tag -reden gadać, co
na myśl przyjdzie; -schaffen
wnieść, wprowadzić; -schieben
wsunąć, wemknąć; -schlagen
wbić; -schleichen (.) wkraść się,
wemknąć się dokąd; -schlüpfen
(.) wśliznąć się; -schütten wy-
paść; -sehen, -schauen zaglądać,
zajrzeć w co; -setzen wsadzić;
sich *h.* wsiąść; -sichern (.) wsia-
knąć; -sinken (.) wpaść, ugrząść;

-springen (.) wskoczyć; -sprit-
zen wstrzyknąć; -steden we-
tknąć; wścibić (nos); -steigen
(.) wsiąść, wstąpić; -stellen
wstawić; -stopfen wpakować,
wtłoczyć; -stoßen wtrącić, we-
pchnąć; -stürzen (.) wpaść; sich
-stürzen wrzucić się; -treten
wdeptać; (.) wstąpić, wejść;
-ziehen wciągnąć; (.) wejść;
-zwingen wcisnąć gwałtem.

hin-fahren zawieźć; (.) jechać
dokąd; pociągnąć (ręką); -fahrt
f jazda, podróż dokąd; -fährt
f ślad (zwierza); -fall *m* upa-
dek; -fallen *f* upaść; -fällig
ślabowaty, wątpli; znikomy;
-fälligkeit *f* ślabowitość; zniko-
mość.

hin fliegen (.) polecieć; -flug *m*
dolot; -fort precz; nadal, na
przyszłość; -führen zaprowa-
dzić; -gabe *f* oddanie, podda-
nie się; -gang *m* odejście;
skon; -geben dać, podać; pu-
ścić; sich -geben oddać, poświęcić
się; -gebung *f* oddanie się; po-
święcenie.

hingegen ale, zaś, przeciwnie.

hin-gehen (.) iść, zająć, udać się;
przemijać, uchodzić (lata); hin-
lassen puścić płazem; -gelingen
(.) przybyć; -geraten (.) do-
stać się; podziąć się; -gleiten
(.) posunąć się; -halten trzy-
mać (rękę); nad-tawiać; prze-
trzymać; -lehren obrócić; wy-
wrócić.

hinken chromać, kuleć; -b chro-
my, kulawy.

hin knien (.) ukleknąć; -kommen
(.) przyjść; podziąć się; -kunft
f przyjście; in -kunft na przy-
szłość; -langen podać, sięgać;
(wy)starczyć; -länglich dosta-
teczny; podostatkiem; -läng-
lichteit -teczność; -laufen (.)
pobiedz; -legen położyć; heim-
lich hin. podrzucić; -leiten skie-
rować, poprowadzić; -lenken

zwracać (uwagę); skierować, poprowadzić; -neigen nachylić; sich -neigen przychylić, skłaniać się; -neigung *f* skłonność, pociąg do...

hinnen, von hinnen stąd; von hin. gehen (f.) odejść, pójść.

hin-raffen zabrać; -reichen podać 3. oo; dosięgnąć dokąd; wystarczyć; -reichend wystarczający, dostateczny.

Hinreise *f* podróż do...

hin-reißen porwać; sich hin. lassen, hingerissen werden unosić się; -richten kierować, (s)tracić; -richtung *f* stracenie; -schaffen zanieść, przeprowadzić; -schauen patrzeć tam; -scheiden (f.) odejść; zejść ze świata; -scheiden *n* zejście z tego świata; -schlachten zarznąć, zabić; -sein odejść, pójść dokąd; zniknąć; -setzen położyć, posadzić; sich -setzen usiąść; sich wo anders -setzen przesiąść, -siadać się.

Hinsicht *f* wzgląd; in H., hinsichtlich ze względu, względem.

hin-sinken (f.) upaść; -stellen postawić; przystawić; -strecken rozciągnąć; położyć; podać; sich -strecken rozwalić się; -strömen (f.) płynąć, gnać, walić się; -stürzen (f.) zwalić się, runąć.

hinter-lagen upośledzić; -lung *f* upośledzenie.

hinten w tyle, na tyle, w tył.

hinter 3. 4. za, poza.

hinter, **Hinter**- tylny; -bein *n* tylna noga; sich auf die -beine stellen obstawiać przy swoim, wziąć na kiel; -bliebene *m* (s) pozostały; -bringen donieść, oznajmić potajemnie; -bringer *m* donosiciel; -deck *n* tylny pokład (okrętu); -drein potem, następnie; -e *m* (s.) zadek, tyłek; -e *n* tył, tylna część; -einander jeden po drugim, kolejno.

Hinter-fuß *m* tylna noga; -gebäude *n* tylna część domu; -gehen (h.)

podejść, podchodzić, oszukać; -glied *n* następnik; -grund *m* tył, głębia; in den -grund treten (f.) zniknąć; -halt *m* zasadzka; etw. im -halt haben mieć jakiś zamiar; -haupt *n* tył głowy; -haus *n* tylna część domu.

hinterher w tyle, z tyłu; potem.

Hinter-lammer *f* komora w tyle; k. tylna; -kopf *m* tył głowy; -lader *m* odtylcówka; -lage *f* depozyt; -lassen pozostawić; pozostały; pośmiertny; -lassen-schaft *f* pozostałość; -lassung *f* pozostawienie; -leder *n* napiętki *pl.*; -legen złożyć co u kogo; -legung *f* depozyt; -leib *m* tył ciała; -list *f* podstęp, podejście; -listig podstępny, chytry; -mann mzaplecznik; -rad *n* tylne koło; -rücks *n* z tyłu.

Hinter-lasse *m* (s.) komornik, lennik lennika; -satz *m* zdanie następne; zasada druga (w logice); -schenkel *m* tylne udo; -seite *f* tylna strona; -stük *m* miejsce w tyle; stük *n* kawałek od tyłu; -teil *m* tylna część; tyłek, pozostałek; -treiben przeszkodzić, udaremnić; -treibung *f* przeszkodzenie; -tür *f* tylne drzwi; -wald *m* zalesie.

hin-tragen zanieść; -treiben na-, zaganiać; -treten (f.) stanąć; -tun postawić; umieścić; podziać.

hinüber na tamtą stronę; -biegen sich przegiąć się; -fahren przewieźć; (f.) pojechać na tamtą stronę; -fliegen (f.) przelecieć; -gehen (f.) przejść, przeniesić się; -schaffen przeniesić; -schiffen (f.) przeprawić się; -schleppen przewleść; -schwimmen (f.) przepłynąć; -setzen przesadzić (konno); przeprowadzić się; -springen (f.) przeskoczyć; -steigen (f.) przelaść; -ziehen przeciągnąć; (f.) przenieść się, przeprowadzić się.

hin und her schicken rozesłać, roz-
syłać (książki).

hinunter = herunter na dół; -*fah-
ren* zwieźć; (f.) zjechać; -*frü-
hen* rzucić 4.; (f.) spaść.

Hinweg *m* droga, podróż do...

hinweg! precz! z drogi!

hinwegsehen sich über etw. nie
troszczyć się o co.

Hin-*weis* *m* wskazówka; -*weisen*
wskazać; -*weisend* wskazujący;
-*weisungszzeichen* *n* odaylacz;
-*wessen* (f.) wiednać; nędnąć;
-*werfen* rzucić; -*ziehen* zacią-
gnąć; zwlekać; (f.) iść; -*zielen*
eelować; auf etw. -*zielen* zmie-
rzać do czego.

hinzu do tego: przy-, do-; -*bauen*
przybudować; -*fügen* dodać,
przylaczyć; -*fügung* *f* dodanie,
dodatek, dołączenie.

Hinzug *m* pochód.

hinzu-*gefallen* przydać; -*taozyc*;
sich -*gefallen* przystąpić; złą-
czyć się; -*gießen* do-, przylać;
-*kommen* (f.) nadejść; -*mischen*
przymieszać; -*rechnen* doliczyć;
-*schreiben* dopisać; -*sehen* do-,
przydać; -*springen* (f.) przy-
skoczyć; -*treten* (f.) przystąpić;
-*tun* przydać, przyczynić; -*tun*
n przydanie; przyczynienie się;
-*zahlen* dopłacić; -*zählen* doli-
czyć; -*ziehen* przyciągnąć; przy-
brać.

Hobepost *f* wiadomość niepo-
myślna.

Hippe *f* nóż ogrodniczy, sie-
kaczka; kosa; ciastko w trą-
bkę zwite, andrut.

Hippopotamus *m* koń rzeczny.

Hirn *n* mózg; -*bruch* *m* przepu-
klina mózgowa; -*erschütterung*
f wstrząśnienie mózgu; -*erwei-
chung* *f* rozmięczenie mózgu;
-*gepinst* *n* urojenie, chimera;
-*haut* *f* błona mózgowa; -*lasten*,
-*schädel* *m* mózgowica; -*frank-
heit* *f* choroba mózgowa; -*masse*
f masa mózgowa; -*schale* *f*

czaszka; -*schlag* *m* udar mó-
zgowy.

Hirsch *m* jelen; *H.* jeleni; -*bad*
m jelen samiec; -*fänger* *m* kor-
delas; -*fleisch* *n* jelenina; -*ge-
weih* *n* rogi jelenie; -*käfer*,
-*Feuerschröter* *m* jelonek ro-
gacz.

Hirsch-*kalb* *n* jelenię; -*teule* *f*,
-*schlegel* *m* udziec jeleni; -*tuch*
f jelenica, łania; -*leder* *n* skóra
jelenia, -*ledern* *n* jeleniej skóry;
-*tuf* *m* wabik na jelenia; -*ziemer*
m oabr jeleni.

Hirse *f* proso; jagły *pl.*; -*brei* *m*
-*grüße* *f* kasza jaglana, jagły;
-*förmig* jaglasty; -*forn* *n* ziarn-
ko prosa; -*förner* *pl.* pszono;
-*stroh* *n* prośnianka.

Hirt *m* (s.) pasterz, pastuch.

Hirten- pasterski; -*amt* *n* urząd
pasterski; -*brief* *m* list paster-
ski; -*flöte* *f* flet pasterski, fu-
jarka; -*gedicht* *n* sielanka;
-*junge*, -*knabe* *m* pastuszek;
-*leben* *n* życie pasterskie; -*lied*
n pieśń pasterska; -*mädchen*
pasterka; -*mählig* pasterski, po-
sku; -*stab* *m* laska pasterska;
-*stand* *m* stan pasterski; -*tasche*
f torba pasterska; -*täschelfraut*
n tasznik.

Hirtin *f* pasterka.

hissen żagle podnosić.

Histörchen *n* historyjka.

Histo-*rie* *f* historia; -*riker* *m* hi-
storyk; -*risch* historyczny.

Hitze *f* gorąco, gorącość; *große*
H. upał, skwar słoneczny;
gorączka (w chorobie); poryw-
czość; -*grad* *m* stopień go-
rąca; -*n* rozpalic.

hit-*ig* gorący; porywczy, po-
pędliwy; -*kopf* *m* zapalenie,
gorączka; -*föpflich* porywczy;
-*schlag* *m* udar słoneczny.

Hobel *m* hebel; -*bauf* *f* heblar-
nia; -*eisen* *n* żelazko, dłuto
hebla; -*griff* *m* nos hebla;
-*lasten* *m* oprawa hebla; -*licht*

„oko hebla; „n heblować;
 -späne *pl.* heblowiny.
Hobo-e *f* oboj; „ist *m* (s.) oboista.
hoch wysoki; wysoce; wielce;
Hoch! niech żyje! höher wyż-
 szy; wyżej; „höchst, am höchsten
 najwyższy; najwyżej.
hoch-achtbar wielce szanowny;
 -achten wielce poważać; -ach-
 tung *f* głębokie uszanowanie,
 poważanie; -achtungsvoll pełen
 szacunku; -altar *m* wielki ol-
 tarz; -amt „suna; daß *H.*
 halten sumę odprawiać, cele-
 brować; -begabt wielce uzdol-
 niony; -beglückt nader uszcze-
 śliwiony; -bejahrt bardzo stary;
 -berühmt przestawny; -betagt
 zgrzybiały; -blaujeanoblekitny.
Hoch-derjelbe Jego Wysokość;
 -deutsch górnoniemiecki; -druck
m wysokie ciśnienie; druk wy-
 pukły; -ebene *f* wyżyna; -ehr-
 würdig przewielebny; -erfreut
 wielce uradowany; -erhaben
 wzniosły.
hoch iahrend wyniosły, dumny;
 -fliegend górnotłoty; -geachtet
 wielce poważany; -gebildet
 bardzo wykształcony; -gebirge
 „wysokie góry; -geboren ja-
 śnie wielmożny; -geehrt wielce
 szanowany; -gelehrt wysoce
 uczony; -geneigt najlaskawszy;
 -genuß *m* rozkosz największa;
 -gepriesen wysławiany; -gericht
 „sąd najwyższy; miejsce strac-
 enia; -geschätzt wielce powa-
 żany; -gesinnt szlachetnego
 umysłu; -gewachsen wysokiego
 wzrostu; -gradig wysokiego
 stopnia; -grün jasnozielony.
hoch-herzig wspaniałomyślny;
 -herzigkeit „myślność; -land „
 wysoczyzna, wzgórze; -loblich
 prześwieatny; -meister *m* wielki
 mistrz; -mut *m* duma, pycha,
 butność; -müdig dumny, pyszny,
 butny; -müdig sein wynosić się;
 -müdig werden pysnieć, spano-

zić; -müdiges Leben wyniosłość,
 dumność; -nassig dumny; -not-
 peinlich kryminalny, gardłowy.
Hoch-osen *m* wielki piec; -parterre
 „półpiętrze; -rot jasnoczerwo-
 ny, ponosowy; -schalen = hoch-
 achten; -schule *f* uniwersytet;
 -schüler *m* słuchacz uniwersy-
 tetu; -schwanger blisko porodu;
 -selige *m, f* nieboszczyk, -boszcz-
 ka; -sonnmer *m* późne lato.
höchst wysoko, bardzo; nader.
hoch itümmig wysokopienny;
 -stapler *m* szalbierz; -staplerin
f szalbierka.
höchste najwyższy; aufs *H.* do
 najwyższego stopnia.
hochstehend dostojny.
höchstens najwyżej, najwięcej
Hochstift *m* klasztor katedralny.
Hochstkommandierende(r) *m* naj-
 wyższy komendant.
hoch-trabend górnotłoty; napuszy-
 sty (styl); dumny (człowiek);
 -traber *m* kłusak; -verdient
 wielce zasłużony; -verehrt =
 hochgeehrt; -verrat *m* zdrada
 stanu; -verrüder *m* szdraja sta-
 nu; -wald *m* las wysokopienny;
 starodrzew; -wajser „powódź;
 -weise przemądry; -wild „gruba
 zwierzyna; -wohlgeboren jasnie
 wielmożny; -wurden *pl.* wiele-
 bność; -würdig (prze)wielebny;
 przenaświętszy (sakrament).
Hochzeit *f* wesela; *H.* feiern ob-
 chodzić w.; -gaist *m* weselnik;
 -geschenk *m* podarunek na we-
 sele; -kleid „szata weselna;
 -Schmahl „, -schmaus *m* uczta
 weselna; -stift *f* podróż po-
 ślubna; -stag *m* dzień wesela.
Hode *f* kupa snopów, kuczka;
 „n w kuczki stawiać; w kuczki
 uśiąść; ślęczyć nad czem.
Höder *m* garb, guz; -ig garbaty,
 guzowaty.
Hoben *pl.* jądra; -beutel *m* worek
 jądrowy; -moszenki *pl.*

Hof *m* (ö) dwór; koło, krag (około koieżyca); **am Hofe** be-
findlich nadworny; **den Hof**
machen zalecać się (do panny).

Hof- dworski; nadworny; **-arzt**
m lekarz nadworny; **-aufseher**
m dwornik; **-brauch** *m* zwyczaj
dworski; **-buchdruckerei** *f* dru-
karnia nadworna; **-burg** *f* za-
mek cesarski, królewski; **-dame**
f dama, panna, pani nadworna;
-dienst *m* dworactwo; dwor-
szczyzna; **im -dienste stehen** (s.)
u dworu służyć, dworować.

hoffähig mający przystęp do
dworu; **-feit** prawo bywania u
dworu.

Hoffart *f* = **Hochmut**.

hoffen spodziewać się; **-lich** można
się spodziewać, bez wątpienia.

Hoffnung *f* nadzieja, otucha; **sich**
H. machen tuzzyć sobie, mieć
nadzieję; **H. verlieren** zwatpieć;
-sloß bez nadziei, beznadziejny;
-sloßigkeit *f* brak nadziei, roz-
paczliwość; **-svoll** pełen nadziei.

Hof-fräulein *n*, **-jungfer** *f* panna
nadworna; **-gebrauch** *m* etykieta
dworska; **-gericht** *n* sąd nad-
worny; **-gunst** *f* łaska u dwor-
ru; **-gut** *n* dobro koronne;
-halten dwór utrzymywać; **-hal-**
tung *f* utrzymanie dworu.

höflich dworny; **-es Wesen**, **-er**
Ton dworność.

Hof-jäger *m* strzelec nadworny;
-jägermeister *m* łowczy nad-
worny; **-junfer** *m* paż; **-kanzlei**
f kancelarya nadworna; **-kanzler**
m kanclerz dworu; **-kapelle** *f*
kaplica nadworna; kapela nad-
worna; **-kaplan** *m* kapelan nad-
worny.

Hof-lager *n* miejsce pobytu dwor-
ru; **-leben** *n* życie dworskie;
-leute *pl.* dworzanie.

höflich grzeczny, uprzejmy; **-feit**
-ność, **-mość**; **-heitsbezeugung** *f*
oznaki *pl.* grzeczności.

Hof-lieferant *m* dostawca nad-
worny; **-mann**, **Höfpling** *m* dwor-
zanin, dworak.

Hof-loge *f* loża dla dworu; **-ma-**
nier, **-sitte** *f* etykieta u dworu;
-männisch, **-mäßig** dworski, po-
-sku.

Hof-meier *m* dwornik; **-meister**
m ochmistrz, guwerner; **-mei-**
stern pouczać, być ochmistrzem.

Hof-narr *m* śmieszek nadworny;
-platz, **-raum** *m* podwórze, dzie-
dzinieć; **-prediger** *m* kazno-
dzieja nadworny; **-rat** *m* radca
dworu; **-raum** *m* podwórze;
-staat *m* dwór, dworzanstwo;
-tor *n* wrota od podworza;
-trauer *f* żaloba dworska; **-we-**
sen *n* dworszczyzna; **-zug** *m* po-

höhe *f* wysokość. [ciąg dworski.
Hohheit *f* wysokość; dostojenstwo,
wielkość; panowanie; **Seine**
kaiserliche H. Jego cesarska
Wysokość; **-lich** zwierzochniecy;
-srecht *n* prawo przynależne
panującemu, regalia.

Höhen-rufen, **-zug** *m* wzgórze.

Höhepriester *m* najwyższy kapłan.

Höhepunkt *m* najwyższy stopień.

höher wyższy; wyżej.

hohl wydrażony, próżny; wkle-
sły (ką); dęty (instrument);
spróchniały (zab, drzewo); **-e**
Hand dłoń.

Hohlarbeit *f* dęta robota.

Höhle *f* jama, jaskinia, nora, pie-
czara; **-n** wydrażać.

hohl-erhaben wklęsłowy pukły;
-geschliffen wklęsło szlifowany;
-kehle *f* żłobek; **-schlen** żłobko-
wać; **-maß** *n* miara pojemności;
-spiegel *m* zwierciadło wklęsłe;
-streifen żłobić, żłobkować.

Höhlung *f* wydrażenie; rozdół,
jama.

Hohlweg *m* wadół, wąwóz.

Hohn *m* szyderstwo, urąganie,
urągowisko, naigrawanie.

höhnen szydzić, drwić z kogo,
naigrawać się, uragać z.

Hohngelächter *n* śmiech szyderczy, posmiewisko.

höhnlich szyderczy.

hohnsprechen = höhnen.

Höfer *n* przekupień; *in f* przekupka.

Hofusposuß *m* kuglarstwo; *ma-*
cher m kuglarz.

hold przychylny; miły, nadobny.

holdselig luby, wdzięczny; *-seit f*
lubość, wdzięk.

holen iść po co, po kogo; przy-
nieść; *h. lassen* posłać po...;
Atem *h.* oddychać; *sich eine*
Krankheit h. nabawić się cho-

Hoher *m* bez. [roby.

holla! hola, hej!

Holland *n* Holandya.

Holländer *m* Holandczyk.

holländisch holenderski.

Hölle *f* piekło; *H. 3.* heifmachen
erogo 3. dokuczać.

Höllen- piekielny; *-angst f* strach
piekielny; *-brut f* plemie pie-
kielne; *-fahrt f* zstąpienie do
piekła; *-fürst m* księżę dyabel-
ski, piekielnik; *-pein, -qual f*
męki piekielne; *-stein m* lapis;
-weib n piekielnica.

höllisch piekielny.

Holper *f* chropowatość; podskok
(wozu); *ig* chropawy, nierówny.

Holzstein *n* Holztyn.

Holunder *m* bez; *H.* *bwowy*;
-blüte f bwowy kwiat.

Holz *n* (Hölzer) drzewo; *drwa pl.*;
zu H. werden drewnieć; *-ab-*
fall m odpadek drzewa; *-apfel*
m jabłko leśne; *-art f* rodzaj
drzewa; *-artig* drzewiasty; *-bau*
m budowa z drzewa; *-bestand*
m drzewostan; *-betrieb m* go-
spodarstwo leśne; *-birne f* gru-
szka leśna; *-bock m* kobylica,
kozieł; *-bündel n* wiązka drze-
wa.

Hölzchen, *-zel n* drewienko, pa-
tyczek; *-zern* drewniany.

Holz-eisig *n* ocet drzewny; *-fällen*
n ścinianie drzewa; *-flöße f*

spław drzewe; *-flößer m* dło-
wisak; *-hafer, -hauer m* rębacz;
-häher m sojka; *-handel m* han-
del drzewem; *ig, -icht* drzewia-
sty; *ig* werden drewnieć.

Holz-kammer *f* drewnitnia; *-kohle*
f węgiel drzewny; *-loß bez-*
drzewny; *-nagel m* kołek;
-nutzung f używanie drzewa;
-platz m skład drzewa; *-säge f*
tartak, piła; *-sicht n* polano,
drewno; *-schlag m* wyrab drze-
wa; *-schneidelunst f* drzewo-
rytnictwo; *-schneider m* drzewo-
rytnik; *-schnitt m* drzeworyt;
-schoppen, -stall m drewnitnia,
szopa na drzewo; *-schuhe pl.*
trepki; *-spalten n* łupanie drze-
wa; *-span m* drzazga, wiór;
-splitter m drzazga, trzaska;
-stand m drzewostan; *-stich m*
drzeworyt; *-stoß m* stos drze-
wa; *-stos, -taube f* gołąb si-
niak; *-verschlagn m* przepierze-
nie z drzewa; *-weg m* mano-
wiec; *auf dem -weg sein* bła-
dzić; *-werk n* robota z drzewa;
obicie z drzewa; budulec; *-wurm*
m czerw drzewny.

homogen jednorodny; *-ität f* -ność.

Homöopath *m* (s.) homeopata;
-ie *n* homeopatya; *-isch* homeo-
patyczny.

honett rzetelny, poczciwy.

honicht słodki jak miód.

Honig *m* miód; *H.* *miodowy*;
-gras n trawa miodowa; *-reich*
miodny; *-scheibe f* plaster miod-
ny; *-tau m* rosa miodowa.

Honneur *n* uznanowanie.

Honor-ar *n* honorarium; *-atioren*
pl. najznakomitsze osoby; *-ieren*
wynagrodzić.

Hopfen *m* chmiel; *hopfen* chmie-
lem przyprowadzić; *-bau m* chmiel-
nictwo; *-barre f* suszarnia
chmielu; *-feld n, -garten m*
chmielnik; *-raute f* wic chmie-
lowa; *-stange f* tyka do chmielu.

Höpfner *m* chmielars.

hopp! hop; hopja! hopsa!
 hopjen podskakiwać.
 horbar słyszalny.
 horchen podsłuchiwać; słuchać
 z ciekawością, z uwagą.
 Horcher m podsłuchiwać.
 Horde f horda, zgraja.
 hören słyszeć; słuchać; man hört
 słyszeć; sich h. lassen odezwać
 się; -jagen n pogłoska, słuch;
 vom -jagen ze słuchu.
 Hörer m słuchacz; -in -ka;
 -schaft f słuchacze pl.
 Horizont m horyzont, widnokrag;
 -al horyzontalny, poziomy;
 -alschnitt m przekrój horyzon-
 talny.
 Horn n (Hörner) róg; trąba, trąbka
 (myśliwka); ins H. stoßen zatra-
 bić; -artig rogowaty; -arbeiter,
 m rogownik; -bläser m trębacz.
 Hörnchen n rożek, rogal.
 Hornbrechler m tokarz wyrabia-
 hornern rogowy. [jący z rogu.
 Hornhaut f rogówka; -icht rogo-
 waty; -ig rogaty; -ig werden
 rogować.
 Hornis, Hornisse f (pl. Hornisse
 i Hornissen) szerszeń.
 Hornist m (s.) kornecista.
 Horn-samm m grzebień rogowy;
 -ung m miesiąc luty; -vieh n
 rogocizna.
 horrend, horribel okropny.
 Hörrohr n trąbka słuchowa.
 Hörsaal m słuchalnia.
 Horst m gęstwina; gniazdo dra-
 pieznego ptaka; -engniezdić się.
 Hort m obrona, ucieczka.
 Hufe f nogawica; Hufen pl. spo-
 dnie; -nband n podwiązka u
 spodni; -nbandorden m order
 podwiązki; -schlit m rozpór u
 spodni; -stache f kieszeń u
 spodni; -träger pl. szelki.
 Hospital n szpital.
 hospitieren bawić jako gość.
 Hospiz n gospoda, przytułek.
 Hostie f hostya; -uschachtel f pa-
 otykal.

Hotel n (š, š) hotel, gościniec.
 Hotelier m oberżysta.
 Hub m podniesienie.
 hüben z tej strony.
 hübsch ładny; -heit -ność; hübsch
 werden wyładnieć.
 Huchen m głowacica (ryba).
 Hud-elei f partactwo; kłótnia;
 kłopot, mitrega; -eln parta-
 czyć; dokuczać; -ler m partacz.
 Huf m kopyto (konia).
 Huft f łan roli; włoka.
 Huf-eisen n podkova; podkówka
 (u butów); -eisennase f podko-
 wiec (rodzaj nietoperza); -eisen-
 förmig naksztalt podkowy.
 Hufengeld n łanowe.
 huf-förmig kopyciasty; -lattich
 m podbiał; großer H. lepie-
 żnik; -nagel m gwóźdź do pod-
 kowy; -schlag m podkucie (ko-
 nia); tentent; uderzenie kopy-
 tem; -schmied m podkuwacz.
 Hüftbein n kość biodrowa.
 Hüfte f biodro.
 Hüftenweh n ból w biodrach.
 Hügel m pagórek; -icht pagór-
 kowaty; -ig pagórczysty.
 Huhn n (Hühner) kureczka, kura.
 Hühnchen kureczatko; mit 3. ein
 H. zu rupfen haben mieć z kim
 na pieńku.
 Hühner-auge n na-, odgniotek;
 -dieb m łapikura; -ei n kurze
 jaje; -geier = Habicht; -haus
 n, -stall m kurnik; -hund m
 legawiec; -stange f grzęda;
 -steine f drabinka na grzędę;
 -zucht f hodowla kur, drobin.
 Huld f łaska, miłośliwość; hold;
 -igen holdować. hold składać,
 przysięgać na wierność; -igung
 f holdowanie, hold; -igungseid
 m przysięga na hold; -igungsf-
 eier f uroczystość składania
 holdu; -reich łaskawy, miło-
 ściwy.
 Hülfe = Hilfe.
 Hülfe f powłoka, okrycie, za-
 słona; sterbliche H. zwłoki pl

in *h.* und Gülße w obfitości;
-en owinać, zasłonić.
Gülße *f* lupina, łuszcza, skórka
 (ziarnka); strączek; *-n* łuszczyć;
-nartig strąkowaty, łupinowaty;
-nirucht *f* owoc strąkowy.
human ludzki; *-ist* *m* (s.) huma-
 niſta; *-ität* dobroczynny; *-ität*
f ludzkość.
Humbug *m* matactwo.
Hummel *f* trzmiel.
Hummer *m* rak morski.
Humor *m* humor, usposobienie;
-este *f* humoreska; *-ist* *m* (s.)
 humorysta; *-iſtiſch* humorysty-
 czny, zabawny.
Humpen *m* kufel.
Humus *m* humus, próchnica.
Hund *m* pies; hier liegt der *h.*
 begraben w tam sek; *Zungeſ*
 von einem *h.* szczenię.
Hündchen *n* piesek, psię.
Hunde- psi; *-fleisch* *n* psie mięso;
-freſſen *n* żarcie, żer dla psa;
-gebell *n* szczekanie psa (psów);
-hütte, *-bude* *f* budka dla psa;
-hälte *f* srogie zimno; *-loch* *n*
 psia dziura.
Hundert sto; *-blättrig* stulistny;
-el *n* setna część; *-er* *m* setka;
-erlei storaki; *-fache* *n* sto-
 krotność; *-fältig* stokratny;
-gradig stustopniowy; *-jährig*
 stuletni, wiekowy; *-mal* sto
 razy, stokroć; *-malig* stokrat-
 ny; *-ste* setny; *-tausend* sto
 tysięcy; *-weise* setkami, na sta.
Hunde-stall *m* psiarnia; *-wärter*
Hündin *f* (innen) suka. [*m* psiarz.
hündiſch psi.
Hunds- jott *m* łajdak; *-fütterei* *f*
 łajdactwo; *-famille* *f* rumian
 polny; *-rose* *f* róża polna;
-stern *m* kanikuła; *-tage* *pl.* dni
 kanikularne; *-wut* *f* wściekli-
 zna, wodostreć.
Hüne *m* (s.) olbrzym; *-ngeſtalt* *f*
 postać olbrzymia; *-nhast* ol-
 brzymi.
Hunger *m* głód; *h.* leiden mrzeć

głodem; *-ſ* ſterben umrzeć
 z głodu; *h.* iſt der beſte ſtoch
 głód jest najlepszą przyprawą;
-ig głodny, zgłodniały; *-ig*
 werden mieć głód; *-jahr* *n* rok
 głodu; *-kur* *f* leczenie głodem,
 kuracya głodowa; *-leider* *m*
 mrzygłód; *-n* głód cierpieć; *eſ*
hungert mich chce mi ſię jeść;
-n laſſen morzyć głodem; *ſich*
 zu Tode *-n* zamorzyć ſię głod-
 em; *-ſnot* *f* głód; *-ſterben* *n*,
-tod *m* śmierć głodowa; *-tuch* *n*,
 am *-tuch* nagen żyć w nędzy;
-typhus *m* tyfus głodowy.
hungrig głodny, zgłodniały.
hunzen beſzać, łajać.
hüpfen wyskakiwać, haſać.
Hürde *f* kozzara; laſa; zaplot.
Hure *f* wſzetecznicza, nierządni-
 ca; *-n* oddać ſię nierządowi;
-nhaus *n* dom nierządu; *-rei* *f*
 wſzeteczeńſtwo, nierząd.
hurra! hura!
hurtig ſzybki, chyży; *-ſeit* *f*
 ſzybkość, chyżość.
Huſar *m* (s.) huzar; *-en* huzarski.
huſch! smyk!; *-en* (f.) pierzchnąć,
Huſſite *m* (s.) huſyta. [*smyknać*.
hüſſeln pokaszliwać.
Huſten *m* kaſzel.
huſten kaſzlać.
Hut *m* (Hüte) kapeluſz; głowa
 (cukru); *den h.* ziehen zdjąć
 kapeluſz.
Hut *f* opieka; oſtrożność; prawo
 paſzenia; paſza, paſtwiſko.
auf der h. ſein być oſtrożnym.
Hut-band *n* wſtążka u kapeluſza;
-beſatz *m* obſzycie u kapeluſza.
Hütchen *n* kapeluſik.
hüten ſtrzedz. pilnować 4.; paſć
 (bydło); *ſich vor etw. h.* ſtrzedz
 ſię, wyſtrzegać ſię; *daß Him-*
mer, daß Bett h. pozostać
 w domu, w łóżku.
Hüter *m* stróż, dozorca.
Hutform *f* forma kapeluſza;
-futter *n* podszewka w kape-
 luſzu.

Gutgerechtigkeit *f* prawo paszenia
włata.

Gut-frempe *f* brzeg kapelusza;
-macher *m* kapelusznik; -ma-
cherei *f*, -machergewerbe *n* ka-
pelusznictwo; -schachtel *f* pu-
delko na kapelusz; -schleife *f*
kokarda u kapelusza.

hufſchen *h*ustać.

Hütte *f* chata; huta.

Hütten- hutniczy; -amt *n* urząd
hutniczy; -arbeiter *m* huciarz;
-funde *f* hutnictwo; -meister *m*
hutmistrz; -werk *n* huta; -we-
sen *n* hutnictwo.

Hüttner *m* chałupnik.

Hutung *f* paszenie, pastwisko.

Hühne *f* hiena.

Hyazinthe *f* hiacynt.

Hydrograph-ic *f* opis wód; -isch
hydrograficzny.

Hydropathie *f* leczenie wodą.

Hygie-ne *f* nauka o warunkach
zdrowia; -isch higieniczny.

Hymen *m* bóg małżeństwa.

Hymne *f* hymn.

Hyperbel *f* hiperbola.

Hypochon-der *m* hipochondryk,
tetryk; -drie *f* hipochondrya;
-driſch hipochondryczny.

Hypofrit *m* (s.) świętoszek.

Hypotenuse *f* przeciwprostokątnia.

Hypothek *f* hipoteka; -ariſch hipo-
teczny; -ariſch ſicherſtellen za-
hipotekować; -enbuch *n* księga
hipoteczna; -enſchein *m* wykaz
hipoteczny.

Hypo-theſe *f* hipoteza, przypu-
szenie; -thetiſch hipotetyczny.

Hysterie *f* histerya.

hysteriſch historyczny

3.

ich ja; Ichheit *f* jaźń.

Ichthyologie *f* ryboznawstwo

Ideal *n* ideał, wzór; -iſch, ideal
idealny, urojony; -iſieren idealiz-
ować; -iſmus *m* idealizm; -iſt
m (s.) idealista.

Idee *f* idea, wyobrażenie, myśl;
ſiege *f*. mania, urojenie.

identi-fizieren identyfikować.
-ſein łączyć; -ſich ten sam; -tät
f identyczność, tożsamość.

Idiom *n* narzecze.

Idiot *m* (s.) idyota; -iſmus *m*
idyotyzm, głupowatość.

Idyl-le *f* idylla, sielanka; -ſen-
dichter *m* sielankopisarz; -liſch
idylliczny

Igel *m* jeź.

Igeliſch *m* jeźoryb.

Ignaz *m* Ignacy.

ignorieren ignorować, wcale nie
zwać na 4, na co.

ihm jemu, mu; ihn jego, go.

Ihnen im, Ihnen Panu, Pani.

ihr wy; jej; Ihr Pański, Pani.

ihrer jej; ich; ihrethalben, ihret-
weg, um ihretwillen dla nich.

ihrige (der, die, das) wasz; jej;

Ihro Wasza. [ich.

ihren mówić komu; wy.

illegal, illegitim nieprawny, nie-
legalny.

Illu-mination *f* illuminacya;
-minieren oświećlić.

Illusion *f* iluzya, złudzenie.

Illustration *f* ilustracya.

Itis *m* (Itiſſe) techórz.

im = in dem; im allgemeinen w-
ogóle; im Freien w polu; im
kleinen w małym; im voraus
na wzdół, z góry.

imaginär urojony.

Imbiß *m* (ſic) przekąska; einen
Im. nehmen przekąsić co.

Imitation *f* imitacya; imitieren
naśladować.

Imme *f* pszczoła.

immens ogromny.

immer zawsze, zawsze, ciągle;

-bar, -fort zawsze, ciągle; -grün

n barwinek; -hin zawsze, ciągle;

-mehr coraz więcej, coraz

bardziej; -während ciągle, nie-

ustanny; -zu zawsze; dalej.

Immobilien *pl.* nieruchomości.

immun nietykalny; niezaraźliwy;

-ität *f* -ność; niemożliwość za-

rażenia.

Imperativ *m* tryb rozkazujący.

imperti-nent bezczelny, zuchwały;

-nenz *f* bezczelność.

impi-en szczepić (ospe); -stoff *m*

krowianka; -ung *f* szczepienie.

Import *m* dowóz; -ieren wpro-

wadzić (do kraju).

imposant zadziwiający.

Impost *m* podatek.

impo-tent niezdalny, niezdolny;

-tenz *f* niezdalność.

imstande, im stande sein zdołać,

podobać, módz.

in 3. 4. w, do, na (włosne).

Inbegriff *m* ogół, zbiór, treść;

włączenie; mit In., inbegriffen

włącznie.

Inbrunst *f* gorliwość; inbrünstig

gorliwy, gorący (modła).

indem w tem; gdy, jak, kiedy.

indes, indessen tymczasem; zaś,

lecz; gdy

Indier *m* Indyjczyk; Indianer *m*

Indianin; Indien *n* Indye *pl.*;

indisch indyjski.

Indigo *m* indygo (roślina).

Indikativ *m* tryb oznajmujący.

indirekt pośredni, niestały.

Individu-alismus *m* indywidual-

izm; -alität *f* indywidualność;

-ell indywidualny, jednostko-

wy; -um *n* indywiduum, je-

dnostka, osobnik.

indo-lent nieczuły; obojętny;

-lentz *f* nieczulość obojętność.

Indu-strie *f* przemysł; -striell

przemysłowy; -strielle(r) (s)

przemysłowiec.

ineinander jedno w drugie.

infam haniebnny, bezczyny; -ie *f*

infamia, -ność.

Infant *m* (s.) królewicz.

Infante-rie *f* piechota; -rist *m* (s.)

infanterzysta, piechur.

Infektion *f* zarażenie.

Infinitiv *m* bezokolicznik.

infizieren zarażać.

Influenza *f* influenza.

insolge wskutek.

Inför-mation *f* informacja;

-mieren pouczać.

Infusorien *pl.* wymoczki.

Ingenieur *m* inżynier.

ungleichen tudzież, także.

Ingredient *n* (-dienzien 1 -dien-

tiel) część składowa.

Ingruum *m* zjadłość.

Ingwer *m* imbir.

Inhaber *m* właściciel; okazioiel

(weksłu); kawaler (orderu);

-in *f* właścicielka.

Inhalt *m* zawartość, objętość;

treść; osnowa; -reich treściwy;

-sverzeichnis *n* spis rzeczy.

Injektion *f* wstrzyknięcie.

Injurie *f* obraza, obelga.

Inkli-nation *f* skłonność; -nieren

inklinować, mieć skłonność (do

choroby).

influsivie włącznie.

infirmuodieren 4. być na zawa-

dzie 8.

inforrekt niestosowny.

Inland *n* kraj ojczysty; Inländer

m krajowiec; inländisch kra-

język; inländisch krajowy.

insiegeud załączony. [jowy]

Inmann *m* komornik.

inmitten w środku.

inne-haben mieć w posiadłość,

mieć; -halten zatrzymać się,

stać; -werden spostrzedz, po-

miarkować co.

innen, von in. z wewnątrz; nach

in. na wewnątrz.

innere wewnętrzny; das In.

wnętrze; głąb (kraju).

innerhalb 2. w przeciągu (dwa

lat); wewnątrz (domu), w.

innerlich wewnętrznie.
 innig, -lich ścisły; serdeczny;
 -keit -łość, -ność.
 Innsbruck n Insbruk.
 Innung f cech, bractwo.
 Inquisit m (s.) oskarżony; -ton f
 inkwizycya.
 Insaße m (s.) mieszkaniec.
 insbesondere szczególnie.
 Inskript f napis.
 Insekt n owad; -enfresser pl. owa-
 dożerne (ptaki); -enpulver n
 proszek do trucia owadów;
 -enfunde f entomologia.
 Insel f wyspa; -bewohner m wy-
 spiarz; -chen n wysepka; -meer
 n archipelag.
 Insekt n lój.
 Inse-rat n ogłoszenie; -rieren
 ogłosić w gazetach.
 In-geheim potajemnie, skrycie;
 -gemein publicznie; -geheimt
 wobec, wszystkim.
 Insignie f oznaka dostojenstwa.
 Inso-fjern, -lange jak długo.
 Insol-vent niewypłacalny; -venz f
 niewypłacalność.
 Insonderheit zwłaszcza.
 Inso-weit jak daleko, o ile.
 Inspektion f inspekcya.
 Inspektor m (en) inspektor.
 Inspi-ration f natchnienie; -rieren
 natchnąć, pobudzić.
 Inspizieren dozorować, przegląd
 odbywać, doglądać.
 Instal-lation f instalacya; -lieren
 wprowadzić do urzędu; urzą-
 dzić co.
 Instand, in stand setzen przypro-
 wadzić do porządku; -haltung
 f utrzymanie w porządku.
 Inständig usilny; -keit -ność.
 Instandsetzung f przywrócenie do
 dobrego stanu.
 Instanz f instancya.
 Instinkt m instykt, popęd; -mä-
 ßig według popędu.
 Institut n zakład.
 Instruieren nauczać; Instruktion
 f instrukcyja, pouczenie.

Instrument n instrument, narzę-
 dzie; -al instrumentalny; -en-
 macher m fabrykant instru-
 mentów.
 Insulaner m wypisarz.
 Injust m zniewaga, obraza.
 Injurgent m (s.) powstaniec.
 Insurrektion f powstanie.
 Intabu-lation f intabulacya, za-
 hipotekowanie; -lieren zahipo-
 tekować.
 Intakt nienaruszony.
 Intelli-gent oświecony; -genz f
 inteligencya, oświata.
 Inten-dant m (s.) intendent, za-
 rządcą; -dantur, -danz f inten-
 dentura, zarząd.
 Inten-sität f intensywność, siła,
 moc; -siv intensywny.
 Inter-essant interesujący, zajmu-
 jący, ciekawy; -esse n interes,
 zajęcie, upodobanie; -essen pl.
 procenta; -essent m (s.) intere-
 sent, udział mający; -essieren
 interesować, obchodzić 4.; sich
 für etw. int. zajmować się czem.
 Interim tymczasowo.
 Interjektion f wykrzyknik.
 Intern wewnętrzny.
 Internat n zakład wychowawczy.
 International międzynarodowy.
 Internieren umieścić, zamknąć.
 Interpell-ation f interpellacya;
 -ieren interpelować, zapytać.
 Inter-punktion f znaki pisarskie;
 -regnum n bezkrólewie; -vall
 n interwał, odstęp.
 Inter-venieren wdąć się w co, po-
 średniczyć; -vention f inter-
 wencya, pośrednictwo.
 Intim poufale, serdeczny; -ität
 f stosunek poufale, serdeczność.
 Intole-rant nietolerancki; -rang
 f brak tolerancyi.
 Into-nation f intonacya; -nieren
 zanucić, zaśpiewać.
 Intransitiv nieprzechodni.
 Intrigant m (s.) człowiek pod-
 stępny. -ge f intryga, pod-
 stęp; -gieren intrygować.

Introduktion wstęp.

Inundation / wylaw wody.

Invalid niezdolny do służby; =

in (s.) inwalida.

Invasion / inwazyja, napad.

Inventar n inwentarz; -tur /
opisanie inwentarza.

Investire-ren inwestować, włożyć
w co, -rung / założenie fun-
duszów; Investitur / inwesty-
tura, nadanie.

Involviereu zawierać w sobie.

Inweib n komornica.

Inwendig wewnętrzny, -natrz.

Inwiefern, inwiefern jak dalece,
o ile jakże.

Inwohner m mieszkaniec; -in /
mieszkanca; -schaft / mieszkań-
twa zwischen tymczasem. [cy pl.

Irden gliniany, z ziemi.

Irdisch ziemski; daß -c ziemskość;
daß -c sequen pożegnać się z
tym światem.

legend einer ktoś, którykolwiek,
jakikolwiek; ir. etwas coś,
cośkolwiek.

irgend-wie jakimkolwiek sposo-
bem; -wo gdziekolwiek; -wo-
hin dokądkolwiek; -woher skąd-
kolwiek; -wann kiedykolwiek

Iris / tęczówka (w oku).

Irland n Irlandya

Ironie / ironia, żarty szydercze;
-isch ironiczny.

irrationell bezrozumny.

irre obłąkany; błędny; irre sein
mieć pomieszanie zmysłów; być
zbalamuconym; irre werden do-
stać pomieszania zmysłów; zblą-

dzić; -führen źle prowadzić, za-
wodzić; -gehen (j.) (z)błądzić.

irregulär nieregularny.

irrel-giöð bezreligijny; -giöföt
/ bezreligijność.

irrenmachen (z)balamucić.

irren (z)błądzić; sich irren (o)my-
lić się; -haus n dom obłąka-
nych.

irre-reden majaczyć, gadać od
rzeczy; -sein n obłąkanie.

Irr-fahrt / błąkanie się, tułaczka,
-gang n błądzenie, błędna dro-
ga, labirynt; -glaube m błędna
wiara; -ig błędny, mylny;
-lehre / nauka błędna; -lehrer
m nauczyciel błędna rozsiewa-
jący naukę; -licht n błędne
światło; -sinn m obłąkanie;
-sinnig obłąkany; -stern m błę-
dna gwiazda, kometa.

Irr-tum m błąd, omyłka; -tümlich
błędny, mylny; -tung / błąd
omyłka; -wahn m ułudzenie
błędne; -weg m błędna droga,
bezdroże, manowiec; -wisch =
Irrlicht.

Isgrim = Wolf.

Island n Islandya; Isländer m
Islandczyk; isländisch islandz-
ki.

isolieren odosobnić.

Israelit m (s.) Izraelita; -in -li-
tka; -isch izraelski.

Isimud n miedzymorze.

Istria n Istria.

Italien n Włochy; -er m Włoch;
-erin / Włoszka; -isch włoski.

3.

ja tak, tak jest; nawet, ba; ja
sagen potakiwać.

Jacht / jacht (statek).

Jadchen n kurteczka

Jade / kaftanik, kurтка.

Tagd / polowanie, łowy pl.; 3.
machen polować; gonić.

Tagd-myśliwski, łowiecki; -beute
/ polów, zdobycz; -faile n so-
kół łowiec; -flinte / strzelba

myśliwska; -gerechtigkeit *f* prawo polowania; -hund *m* pies goniący, ogar.

Jagd-liebhaber *m* miłośnik polowania; -netz *n* sieć łowiecka; -regal *n* królewskie prawo polowania; -revier *n* knieja; -spieß *m* oszczep myśliwski; -tajde *f* torba myśliwska; -wejen *n* myśliwstwo, łowiectwo; -zeug *n* przybory myśliwskie.

jagen polować, łowić; gonić za czym; wypędzić, wygnać; sich eine Kugel durch den Kopf j. strzelić sobie w łeb.

Jäger *m* myśliwy, strzelec, łowiec; J. = myśliwski, łowiecki; -burſche *m* myśliwcy; -ei *f* myśliwstwo, łowiectwo; -garn *n* sieć łowiecka; -in *f* łowczyni; -horn *n* trąbka myśliwska; -meister *m* łowczy; -meisteramt *n* łowczostwo; -sprache *f* język łowiecki.

Jägerndorf *n* Karniów.

jah spadzisty; nagły, nagle.

Jähe *f* spadzistość; nagłość, przedkość; jählings nagle.

Jahr *n* rok; Jahre *pl.* lata.

Jahr-, Jahres- roczny; -buch *n* rocznik; -esſt iſt *f* przeciąg roku; -gehalt *m* płaca roczna; -tag *m* rocznica; -zahl *f* liczba roku, rok; -zeit *f* pora roku.

Jahr-gang *m* rocznik, kurs; -gehalt *m* płaca roczna; -hundert *n* stulecie, wiek.

jähr-ig roczny; -lich roczny, coroczny; -ling *m* roczniak.

Jahr-markt *m* jarmark, targ; -rente *f* renta roczna; -tausend *n* tysiąclecie.

Jähzorn *m* popędliwość, porywczosć; -ig popędliwy, -czy.

Jakob *m* Jakób.

Jaſouien *pl.* żaluzye, story.

Jammer *m* narzekanie, lament; nędza; -geſchrei *n* krzyk żalony; -geſtalt *f* nędzna postać;

-klage *f* skarga żalona; -n narzekać, lamentować.

jämmerlich żalony; nędzny.

Jammer-tal *n* padół płaczu; -ton *m* głos żalony; -voll opłakania godny, nędzny.

Janitſchar *m* (s.) jańczar; -ennuſſel *f* muzyka -czarska.

Januar, Jänner *m* styczeń.

Japan *m* Japonia; -er *m* Japończyk; -isch japoński.

Jargon *m* język dziwaczny.

Jasager *m* potakiwacz.

Jasmin *m* jaszmin, dziaźdzamin.

Jaspis *m* (ſſe) jaspis (minerał).

Jät-en plec, pielść; J. *n* pielienie; -er *m* pielacz; -erin -ka.

Jauche *f* gnojówka, jucha.

jauchzen wykrzykiwać radośnie, tryumfować.

Jaule *f* podwieczorek; -n podwieczorkować.

ja wohl! tak jest!

Jawort *n* słowo dane.

je; je zwei po dwa; je — desto im — tem; je nachdem jako kiedy, stosownie do.

jedenfalls w każdym razie.

jeder, jede, jedes każdy, -da, -de; wszelki; -mann każdy, wszyscy; -zeit każdego czasu.

jedermal każdym razem; -ig każdorazowy.

jedoch jednak, atoli, przecież.

jeglicher każdy, wszelki.

jeher, seit jeher zdawna.

jemaß kiedyś, kiedykolwiek.

jemand ktoś.

jener, jene, jenes ów, owa, owo, tamten, -ta, -to.

jenſeitig tamten, z tamtej strony, po tamtej stronie.

jenſeits 2. z tamtej strony.

Jenſeits *n* tamten świat.

Jeſus *m* (Jeſu, Jeſu, Jeſum) Jezus.

Jeſuit *m* (s.) jezuita; -iſch jezuicki.

jeſtig terazniejszy.

jezt teraz; biß j. dotąd, potąd; von j. an odtąd.

Zeitzeit *f* teraźniejszość.

Zoch *n* jarzmo; zaprzęg; przęsło, pole mostowe; morg (pola); **-bein** *n* kość jarzmowa.

Jod *n* jod; **-bad** *n* kąpiel jodowa. **Jodeln** śpiewać na sposób Tyrolczykom właściwy.

Johann, Johannes *m* Jan.

Johannis-becre *f* porzeczka; **-brot** *n* chleb świętojański; **-feuer** *n* sobótka; **-käfer** *m*, **-würmchen** *n* świetlik; **-fraut** *n* dziurawiec.

fohlen wyć.

Josef *m* Józef.

Journal *n* żurnal, dziennik; **-ist** *m* (s.) dziennikarz; **-istil** *f* dziennikarstwo; **-istisch** dziennikarski.

Jubel *m* radość wielka; **-ausgabe** *f* wydanie jubileuszowe; **-feier** *f*, **-fest** *n* święto radosne, jubileusz; **-gejang** *m* śpiew tryumfujący; **-geschrei** *n* krzyk radosny; **-greiß** *m* jubilat; **-jahr** *n* rok jubileuszowy; **-n**, **jubilieren** tryumfować.

Jubilat *m* jubilat.

Jubiläum *n* jubileusz.

juchhe, juchhei! hej!

Juchten-, juchten juchtowy; **-leder** *n* jucht.

Juden świerzbiec, śwędziół.

Judas *m* Judasz.

Jude *m* (s.) żyd; **ein getaufter J.** przechrzta; **-ngemeinde** *f* kahał; **-nshaft** *f* żydostwo; **-ntum** *n* żydostwo.

Judin *f* żydówka; **jüdisch** żydowski, po -wsku.

Jugend *f* młodość; młodzież, młódź; **-alter** *n* wiek młody; **-bildner** *m* kształciciel młodzieży; **-blüte** *f* kwiat młodości; **-fehler** *m* błąd w młodości popełniony; **-freund** *m* przyjaciel młodzieży; przyjaciel z młodości; **-frische** *f* świeżość młodości; **-geführte** *m* towarzysze młodości; **-jahre** *pl.* lata młodości; **-lich** młodzienny, młodościenny;

-lichteit *f* młodość; **-schrift** *f* dzieło dla młodzieży; **-schriftsteller** *m* pisarz dzieł dla młodzieży; **-spiele** *pl.* zabawy dla młodzieży; **-streich** *m* wybryk młodzieńczy; **-zeit** *f* czas młodości, młodość.

Juli *m* lipiec; **J.** lipcowy.

jung młody; **J. u.** aż młodzi i starzy; **J. werden** odmłodnieć.

Junge *m* chłopak; (**kleiner**) chłopczyk; **Junge(s)** *m* młode; **J. werfen** kocić się (kotka, zając, owca); **szozeníć się** (suka, wilczyca); **śrebić się** (kobyła, oślica); **oprosić się** (świnia).

jugenhaft chłopięńczy, żakowski, po żakowsku.

Jünger *m* uczeń, zwolennik.

Jungfer *f* panna, dziewica; **-chen** panienka; **-lich** paniński; **-nbratcu** *m* pieczęć wieprzowa; **-nhonig** *m* miód przasny; **-nfranz** *m* wianek paniński; **-nöl** *n* najczystsza oliwa; **-nshaft** *f* paniństwo; **-nstand** *m* stan paniński, paniństwo.

Jung-frau *f* dziewica, panna; **-fräulich** dziewiczy, paniński; **-fräulichkeit** *f* dziewiczość; **-gefell** *m* kawaler; **-gefallenstand** *m* stan kawalerski; **-gewohnt** *n* młodu nawykły.

Jüngling *m* młodzieniec, młodzian; **-ßalter** *n* wiek młodzieńczy

jüngst niedawno; **der -e Tag** dzień sądny; **daß -e Gericht** sąd Pański.

Juni *m* czerwiec; **J.** czerwcowy. **junior** młodszy.

Junfer *m* panicz; młodzieniec przy dworze; podchorąży; **-chen** *n* paniątko; **-tunt** *n* szachta, rzędy szlachectwa.

Jupiter *m* Jowisz.

Juppe *f* jupka.

juristisch prawniczy.

Jurisprudenz *f* prawnictwo.

Jurist *m* (s.) prawnik; -isch prawniczy.

Juror *f* sąd przysięgłych.

Jus " (Jura) prawo.

just prawie, właśnie.

Justi-fikation *f* stracenie; osądzenie; sprostowanie; -fizieren wykonać wyrok śmierci; sprostować.

Justiz *f* sprawiedliwość; sądownictwo; -minister *m* minister

-sprawiedliwości; -mord *m* morderstwo popełnione przez sąd; -pflege *f* zarząd sprawiedliwości; -rat *m* radca sprawiedliwości; -wesen " sądownictwo.

Jute *f* juta.

Juwel *n* (en) klejnot, drogi kamień; -ier *m* jubiler; -ierkunst *f* jubilerstwo; -ierware *f* towar jubilerski.

Jug *m* figiel, żart; psikus.

K.

Kabale *f* podstęp, intryga; -umacher *m* intrygant.

Kabel *n* kabel; -tau *n* lina wielka, cuma.

Kabine *f* kabina, komórka.

Rabinett *n* gabinet; pokój;

Rabinetts- gabinetowy.

Kachel *f* kachel, kafel; -ofen *m* piec kaflowy.

Kadaver *m* ścierwo; trup.

Kadenz *f* kadencya.

Kadett *m* (s.) kadet; -enichule *f* szkoła kadetów.

Käfer *m* chrząszcz.

Kaffee *m* kawa; **K.-** kawowy;

-baum *m* drzewko kawowe;

-bohne *f* ziarno kawowe;

-braun kawowy; -haus *n* kawiarnia;

-lanne *f* imbryk;

-löffel *m* łyżeczka kawowa;

-maschine *f* maszyna do kawy;

-mühle *f* młynek do kawy.

Kaffee-faß *m* osad kawy; -ichale *f* filiżanka do kawy; -ichant *m* kawiarnia;

-schweizer *f* kawiarz;

-siederin -arka; -trommel *f*,

-brenner *m* piecyk do palenia

Käfig *m* klatka. [kawy.

lahl łysy; goły; **l. werden** łysieć;

-bäuche *pl.* bezpłytko (ryby);

-heit *f* łysność, gołota; -kopf *m*

łysiec; -köpfig łysy.

Kahm *m* pleśń, kożuch na winie; -en pleśnieć.

Kahn *m* (ü) czółno, łódka; -fahrt *f* przejazdka łodzią.

Kaiser *m* cesarz; -in -rzowa; -lich cesarski; -reich, -tum *n* cesarstwo; -schnitt *m* cięcie cesarskie.

Kajüte *f* kajuta.

Kakao *m* kakao; -baum *m* kakaowiec.

Kalamität *f* ambaras, bieda.

Kalb *n* (Kälber) cielę; **Kalb-** cielęcy; -en (o)cielić się; -in *f* jałowica, jałówka.

Kälber-ne(ß) *n* cielęcina; -stall *m* cieletnik.

Kalb-fell *n* skóra cielęca; dem -jelle folgen (f.) służyć we wojsku; -fleisch *n* cielęcina; -leder *n* skóra cielęca.

Kalbs-, kälbern cielęcy; -braten *m* pieczeń cielęcą; -brust *f* mostek cielęcy; -teufe *f* ówiartka cielęca; -ledern z cielęcej skóry.

Kalbbaumen *pl.* baki.

Kalender *m* kalendarz.

Kaltsche *f* kolasa, kolaska.

Kaliber *n* kaliber.

Kalif *m* (s.) kalif.

Kalk *m* wapno; **K.-** wapienny; -anwurf *m* tynk; -artig wapiasty; -brenner *m* wapiennik; -brennerei *f* wapiennia.

Kalkant *m* (s.) kalkanciata.

Kalken wapnić.

Kalk-erde *f* ziemia wapienna;
-gebirge *n* góry wapienne;
-grube *f* dół na wapno; -haltig
zawierający w sobie wapno;
-ig wapienny; -ofen *m* piec do
wypalania wapna; -stein *m*
wapień.

Kalkul *m*, -ation *f* kalkulacya;

-ieren kalkulować, obrachować.

Kalligraph *m* (s.) kaligraf; -ie *f*
kaligrafia; -isch -liczny.

Kalmus *m* kalmus, tatarak.

Kalojche *f* galosz.

Kalt zimny; etwas *f*. zimnawy;

f. werden (o)ziębnąć, (o)stygnać;

f. machen oziębić, ostudzić;

zabić; -blütig zimnokrwisty;

z zimną krwią; -blütigkeit *f*

zimna krew; -brüchig zimno-

kruchy (żelazo).

Kälte *f* zimno.

Kalt-herzig oziębły; nieczuły;

-herzigkeit -łość; -sinn *m* ozię-

błość; -sinnig oziębły; -wasser-

heilanstalt *f* zakład leczenia

wodą zimną; -wasserkur *f* lecze-

nie wodą zimną.

Kalwinisch kalwiński.

Kalvinist *m* (s.) kalwinista.

Kamafche *f* kamasz.

Kamel *n* wielbłąd; -haar

n sierść wielbłąda; -stute *f*

wielbłądzica; -treiber *m* wiel-

błądźnik

Kamerad *m* (s.) kamrat. kolega;

-in *f* koleżanka; -schaft *f* kam-

ractwo, przyjaźń.

Ramille *f* rumianek; -ntee *m* her-

bata rumiankowa.

Ramin *m* komin

Raminfeger *m* kominiarz.

Ramisol *n* kamizelka.

Ramm *m* (ä) grzebień; czub;

grzywa końska; grzbiet (góry);

-macher *m* grzebieniarsz.

Rammen cesać.

Rammer *f* komora; izba (do

obrad); -diener *m* pokojowiec.

Rämmerchen *n* komórka.

Rämmerer *m* podkomorzy.

Rämmer-frau *f* pokojowa; -fräu-

lein *n* panna pokojowa; -gericht

n trybunał najwyższej instan-

cyi; -gut *n* dobro skarbowe;

-herr *m* szambelan; -herrn-

würde *f* szambelania, -laństwo.

Rammer-jungfer *f* pokojówka;

-junfer *m* paż, pokojowiec.

Rämmerlein *n* komórka.

Rämmer-mädchen *n*, -jose *f* po-

kojówka, subretka; -rat *m*

radca skarbowy; -ton *m* ka-

marin.

Ramm-rad *n* koło zębate; -wolle

f wełna gremplowana.

Rampagne, *C.* *f* kampania.

Rämppe *m* (s.) bojownik.

Rämpel *m* zdatny człowiek.

Rämpf *m* (ä) bój, walka; *R.* bo-

jowy.

Rämp-fen bojować, walczyć; -fer

m bojownik.

Rämpfer *m* kamfora; -baum *m*

kamforowiec.

Rämpf-gefährte *m* towarzysz bo-

ju; -getümmel *n* wrzawa wo-

jenna; -lustig bitny, waleczny.

-platz *m* pobojuwisko; miejsce

zapasów; -ruf *m* wezwanie do

walki; -spiel *n* igrzysko, za-

pasy pl.

Rämpieren koczować, obozować

Kanal *m* (ä) kanał; -ijation *f* ka-

nalizacya; -isieren kanalizować.

Kanapee *n* (ß, é) kanapa.

Kanarien-gras *n* ostrzyca; -vogel

m kanarek.

Kandeljüder *m* cukier lodowaty.

Kandidat *m* (s.) kandydat; -in

-ka; -ur *f* kandydatura.

Kandidieren ubiegać się o co.

Kandieren ocukrować.

Kandis *m* cukier krystaliczny.

Kanewas *m* kanwa.

Känguruh *m* kangur.

Kännchen *n* królik; -gehege *n*

królikarnia.

Kännchen *n* koneweczka.

Ranne *f* konew, -ewka.
Ranne-gießer *m* bazarz, polityk;
 -gießerei *f* gadanina o polityce;
 -gießern politykować.
Ranniba-le *m* (s.) ludożerca; okrutnik; -lich okrutny.
Ranon *m* (s, s) kanon.
Ranonade *f* kanonada.
Ranone *f* działo, armata.
Ranonen- działowy, armatni;
 -boot *n* kanonierka; -donner *m* grzmot armat; -feuer *n* ogień działowy; -gießer *m* ludwisarz;
 -gießerei *f* ludwisarnia; -flugel *f* kula armatnia; -salve *f*, -schuß *m* wystrzał z działu.
Ranonier *m* kanonier.
Rano-nifus *m* (nici) *m* kanonik;
 -nifation *f* kanonizacya; -nifieren kanonizować, świętym ogłosić; -nisch kanoniczny.
Rante *f* brzeg, kraj, krawędź, kant; aufrechte *R.* sztorc.
Rantharide *f* mucha hiszpańska.
Rantig graniasty, kanciasty.
Rantine *f* kantyna.
Ranton *m* kanton, okrąg
Rantor *m* (s, en) kantor.
Rantschu *m* (s, s) kańczug.
Ranüle *f* rurka.
Ranzel *f* kazalnica, ambona;
 -redner *m* kaznodzieja.
Ranzlei *f* kancelarya; -papier *n* papier kancelaryjny; -schreiber, Ranzlist *m* (s.) kancelista; -stil " styl biurowy.
Ranzler *m* kanclerz; Ranzler-kanolerski; -amt *n*, -würde *f* kanolerstwo.
Rap *n* przykład.
Rapaun *m* kaplon; -en kaplonić.
Rapazität *f* zdolność; powaga.
Rapellan *m* kapelan.
Rapelle *f* kaplica; kapela.
Rapellmeister *m* kapelmistrz.
Raper *m* korsarz.
Raper *f* kaparek; -ustrauch *m* kaparkowy krzew.
Rapieren pojmować, pojąć.
Rapillarität *f* włoskowatość.

Kapital *n* (licn) kapitał; *R.* aus etw. (schlagen) ciągnąć z czego pożytek; -anlage *f* umieszczenie kapitału; -tieren w pieniądzu obracać; -ist *m* (s.) kapitalista.
Kapital *n* (er) głowica.
Kapitan *m* hetman, kapitan.
Kapitel *n* rozdział; kapituła.
Kapitulation *f* kapitulacya; -tieren poddać się.
Kaplan *m* (ä) kapelan.
Käppchen *n* czapeczka.
Kappe *f* czapka, kaptur.
kappen obcinać, ścinać.
Kappheune *f* pularda.
Kapri-ce *f* kaprys; -zieren (sich) uwziąć się na co; -ziß kapryśny.
Kapsel *f* kapsułka, torebka.
kaptiv u-, przywiązany.
kaputt słaby, martwy
Kapuze *f* kaptur.
Kapuziner *m* Kapucyn.
Karabiner *m* karabin.
Karabinier *m* (s) karabinier
Karaffe *f* karafka.
Karambo-lage, *C.* *f* zetknięcie (się); -tieren zetknąć się.
Karat *n* karat; karätig karatowy.
Karauße *f* karas.
Karawane *f* karawana.
Karbatische *f* korbacz, kańczug;
 -n kańczugować.
Karbolisäure *f* kwas karbolowy.
Karbonade *f* kotlet.
Karbunfel *m* karbunkul.
Kardätische *f* grempla; zgrzeblo;
 -n gremplować; czesać.
Karde (wilde) *f* szczeć.
Kardinal *m* (ä) kardynał; *R.* kardynalny, główny; -würde *f* kardynałstwo.
Karfiol *m* karafiol.
Karfreitag *m* Wielki piątek.
Karfuntel *m* karbunkul.
karg skąpy, -po; -en skąpić; -heit *f* skąpstwo.
kärglich skąpiuchny. -chno.
Karitatur *f* karykatura.

Łarids nadpsuty, nadgniły.
 Łarl m Karol.
 Łarmeliter m Karmelita; -nonne
 f Karmelitanka.
 Łarmesin karmazynowy.
 Łarmin m karmin.
 Łarneol m krwawnik (kamień).
 Łarnebal m karnawał.
 Łarnidel = Łaninchen.
 Łarnuten n Karyntyja.
 Łarosse f kolasa.
 Łarotte f marchew.
 Łarpathen pl. Karpaty.
 Łarpfen m karp; -teich m staw
 na karpie.
 Łarre f, Łarren m taczki; wózek
 o dwu kołach, bieda; -nischie-
 ber m taczkarz.
 Łarriere, G. f karyera.
 Łarriert w kostkę kreślony.
 Łarsamstag m Wielka sobota.
 Łarst m gracia, motyka.
 Łarst m Karst, Kras (góry).
 Łarsten gracować.
 Łartatsche f kartacz.
 Łartatichen kartaczowy.
 Łartanne f armata długa.
 Łartauje f kartuzya.
 Łartäuser m kartuzyanin.
 Łarte f karta; mapa; 3. Łarten
 legen wróżyć z kart.
 Łartell n kartel.
 Łarten kartować, układać; -blatt
 n karta; -geld n stawka; za-
 płać od kart; -schlagen n wró-
 żenie z kart; -schlagerin f
 wróżka z kart; -spiel n gra
 w karty; -spieler m karciaz;
 szuler; -spielerin f karcziarka.
 Łartoffel f kartofel, ziemniak;
 Ł.-kartoflany; -bau m uprawa
 ziemniaków; -pilz m grzybek
 kartoflowy.
 Łarton m tektura; pudło z tek-
 tury.
 Łarujfel n karuzel.
 Łarwoche f Wielki tydzień.
 Łarzer m karcier, więzienie.
 Łajchau n Koszyce (miasto).
 Łajch(e)mir m kaszmirek.

Räse m ser; R.-serowy, sersany;
 -händler m handlujący serem;
 -haus n, -kammer f sernik;
 -tuchen m sernik, placek z se-
 rem; -milbe f serowiec.
 Rajematten pl. kazamaty.
 Rajerei f wyrób sera
 Rajerne f koszary pl.
 Rajstoffs m sernik; -wasser n ser-
 watka.
 Räsicht serowaty; Räsing serowy.
 Raipisches Meer morze Kaspijskie.
 Rassa, Rasse kasa.
 Rastation f kasacya; -tionshof m
 sąd kasacyjny.
 Rastierolle f rondel.
 Rastette f mała kasa.
 Rastier m kasyer, skarbnik; -en
 kasować; zabierać (dobry);
 znieść (wyrok); -ung f kasa-
 cya, zniesienie.
 Rastanie f kasztan; -nbraun ka-
 sztanowaty; gniady.
 Rästchen n skrzyneczka.
 Rastie f kasta, cech.
 Rasteien trapić, martwić.
 Rastell n kasztel, zamek, -an m
 kasztelan; -anci f kasztelania.
 Rasten m skrzynia, komoda, sza-
 fa; pudło (na skrzypce).
 Rastengeist m kaszowosć.
 Rastrat m (s.) rzezaniec.
 Rastricren trzebić, walażyć.
 Rastus m przypadek.
 Ratalog m katalog, spis.
 Rataplasma n ciepłe okłady.
 Ratarrh m katar.
 Ratarrhalisch kataralny.
 Rata-ster m kataster; -stralge-
 meinde f gmina katastralna.
 Ratastrophe f katastrofa.
 Rate-phet m (s.) katecheta; -chisa-
 tion f katechizacya; -chisieren
 katechizować; -chismus m ka-
 techizm.
 Ratego-rie f kategorya, klasa;
 -reich kategoryczny, dobitny.
 Rater m kot, kocur.
 Ratharina f Katarzyna.
 Räthe, Rästchen n Kasia.

Rathe-ber *m* katedra; -brale *f* katedra, główny kościół; -brale, -braliſch katedralny. [katnia.
Rathete *f* katet, przyprosto-
Ratheter *m* katetr, moczociąg.
Ratho-liſt *m* (s.) katolik; -liſin -iczka; -liſch katolicki.
Rattun *m* katun, perkalik.
ſagbaſgen ſich bić, ſzamotać ſię.
Raghen *n* kocie, kotek, koteczka; kocianka (wierzby).
Rage *f* kotka; (wiſde) żbik.
Ragen- koci; -jeſt *n* skórka z kota; -jammer nudy po no-
 cnej hulatyce; -minge *f* koci-
 mięta; -muſiſt *f* kocia muzyka;
 -ſprung *m* koci skok.
Raubertweſch *n* mowa niezrozu-
 mialna, zepsuta.
ſauen żuś, gryźć.
ſauern (ſ. i h.) kucznąć.
Kauf *m* kupno; -en kupować,
 kupić; viel *f*. nakupić; -brieſ
m kontrakt kupna.
Käufer *m* kupujący, kupiec
Kauf-fahrer *m* właściciel, do-
 wódcą okrętu kupieckiego;
 -fahrteſchiff *n* okręt kupiecki;
 -laden *m* sklep kupiecki.
ſäuſlich kupny; przez kupno;
 ſprzedajny; *f*. an ſich bringen
 kupnem nabyć; *f*. überlaſſen
 ſprzedać.
Kauf-luſt *f* chęć kupna; -luſtig
 chęć kupna mający; -mann
 kupiec; -männlich kupiecki;
 -mannſchaft *f* kupiectwo;
 kupecy *pl.*; -mannſdiener *m*
 kupezyk; -mannſfrau *f* kupco-
 wa; -preiſ *m*, -ſchilling *m* cena
 kupna; -vertrag *m* kontrakt
 kupna.
Raulquappe *f* kijanka, głowacz.
ſaum ledwie, ledwo.
Raution *f* kaucya; -ſpflichtig ule-
 gający kaucyi.
Rautſchuf *m*, *n* kauczuk; -ſchlauch
m wąż kauczukowy.
Rau; *m* (au) sowa; dziwak; ein
 reiher *R.* bo; acz.

Ravalier *m* kawaler; -mäßig po
 kawalersku.
Ravalle-rie *f* kawaleria; -riſt *m*
 (s.) kawalerzysta.
Raviar *m* kawiar, kawior.
ſavieren ręczyć, zarecząć.
Rebſ-eh *f* małżeństwo nieślubne;
 -ſind *n* dziecko z nieprawego
 łoża; -weiſ *n* żona niezaślub-
 biona. [-heit -łość.
ſeſt śmiaty, junaacki, suchwały;
Regel *m* kregiel; stożek; abge-
 ſtuſter *R.* ścięty stożek; -auf-
 ſteller ustawiać kregli; -bahn
f kregielnia; -fürmig stożko-
 waty; -linie *f* parabola; -n
 grać w kregle; -ſcheiben *n* gra
 w kregle; -ſchieben, -ſchieben
 grać w kregle; -ſchnäbler *pl.*
 stożkodzióbby; -ſchnitt *m* ścięty
 ostrośłup, przecięcie stożkowe;
 -ſpiel *n* gra w kregle.
Rehl- gardłowy; -beſel *m* nad-
 głoſnia; -e *f* gardło; -en żłob-
 kować; -ſtopf *m* krtani; -ſtopf-
 ſchwindſucht *f* suchoty krtani;
 -laut *m* głoska gardłowa.
Rehr-bejen *m* miotła; -bürſte *f*
 szczotka do zamiatania; -en za-
 miatać, wymiatać (komin); obra-
 cać, zwracać; ſich an etw. ſehren
 stosować ſię do czego.
Rehrer *m* zamiatacz.
Rehricht *n*, *m* śmiecie; -haufen *m*
 śmieciſko.
Rehr-ſeite *f* strona odwrotna;
 -wiſch *m* pomiotło.
ſehr-machen wrócić ſię.
ſeifen szczekać; zrzędzić.
Reiſer *m* szczekacz; zrzęda.
Reiſ *m* klin; -en łupać i linem;
 bić; -er *m* kiernoz, odynieć;
 -erei *f* bijatyka; -fürmig klino-
 waty; -ſchrift *f* pismo klinowe
Reim *m* kiel, zarodek, zawiązek;
 im -e erſticken przyduſić; -en
 kielkować; -fähig zdalny do
 kiełkowania; -hülle *f* powłoka
 nasienna; -fruchten *m* zarodnik;
 -ling *m* zarodek.

lein, -e, lein żaden, żadna, -ne;
ich habe lein Buch nie mam
książki; seiner von beiden za-
den z obydwoch.

seiner-lei nijaki; -seitß z żadnej
strony.

seines=fallß, -wegß bynajmniej,
żadną miarą.

seinmal ani raz, nigdy. [waty.

Reich m kielich; -förmig kielicho-

Relle f kielnia; czerpaczka.

Reller m piwnica; -geißhoß n su-
teron; -meister, Rellner m pi-
wnicy; -thür f drzwi do pi-
wnicy.

Relter m prasa (winna); -er m tlo-
karz; -haus n deptalnia; -n wy-
ciskać, wytłaczać (wino).

rennbar, rennlich do poznania.

kennen, kannte, gekannt znać; l.
lernen (roz)poznać.

Renner m znawca; -in -czyni;
-blick m wzrok znawcy; -miene
f mina znawcy.

Rennt-miß f (ße) znajomość, wia-
domość; in R. seyen uwiado-
mić; -zeichen n znamię, znak;
cecha.

rentern przewrócić się (okręt).

Reibe f karb, rowek.

Reibeisen n karbownica.

Reibel m, -frau! n trybulka.

reiben karbować, wyrzynać.

Reibholz n, Reibstod m laska do
karbowania.

Reiser m więzienie, karcer; -mei-
ster m dozorca więzienia; -strafe
f kara więzienia.

Reisl m chłop; zuch; hultaj; tuch-
tiger R. chwyt.

Reimes m czerwico (owad).

Rein m jądro (orzech); rdzeń
(drzewa); pestka (wiśni); treść
(mowy); wybór (wojska); -chen
n jąderko; -frucht f owoc ją-
drowy, ziarnowy; -gehäuse n
torebka jądrowa; -gesund zdro-
wiutienki; -haft jedrny; -haf-
tigkeit -ność; -holz n ośrodek;
-ig jedrny; ziarnisty; treściwy;

-ig werden jedrnieć; daß -ige
jędrosć; -obst n = Kernfrucht;
-truppe f wojsko doborowe.

Reize f świeca; -ngerade prosty
jak świeca; -nlicht n światło
świecy.

Reffel m kocioł, kocioł; kotlina;
legowisko (zająca); -förmig na-
kształt kotła; -schmied, -arbeiter
m kotlarz; -schmiede f kotlar-
nia; -stein m kamień kotłowy.

Reitchen n łańcuszek.

Reite f łańcuch; Ketten- łańcu-
chowy; -n pl. łańcuchy; wię-
zy, kajdany; in Ketten legen
okuć w kajdany; -nbrüde f
most łańcuchowy.

ketten-förmig łańcuchowaty;
-glied n ogniwo łańcucha;
-hund m pies łańcuchowy;
-linie f linia łańcuchowa; -rech-
nung f rachunek łańcuchowy,
reguła wiązania; -strafe f kara
kajdan.

Reker m kacerz, heretyk; -in ka-
cerka; -ei f kacerstwo, here-
zya; -gericht n inkwizycya;
-isch kacerski, heretycki.

Reuch-en sapać, dyszeć; -end za-
dyszany; -husten m koklusz.

Reule f maczuga, pałka; udziec,
łopatka; ćwiartka; -nförmig
maczugowaty.

Reusch czysty, wstydlivy; -heit f
czystość, wstydlwość.

Reuern ohychotać się.

Rids m omyłka.

Ridsen chybić.

Ridron m Cedron (rzeka).

Riebig m czajka; R. -czajczy; -en
przyglądać się grze w karty.

Riefer m szereg, skrzela.

Riefer f, Föhre f sosna.

Riefern, Riefern sosnowy; -holz
n sośnina; -nadel f igliwie so-
snowe; -wald m las sosnowy,
sośnina; -zapfen m szyszka so-
snowa.

Riel m szypulka (pióra); tram
(okręt); -en pierze dostawać;

kilować (okręt); -feder *f* pióro
Riemen *pl.* dychawki. [(gęsi).
Riemenbeutel *pl.* skrzela.

Rien *m*, *n* trzaska, łuczywo;
-apfel *m* szyszka sosnowa;
-baum *m* = die Kiefer; -holz
n smolak; -ruß *m* sadza z drzewa
sosnowego; -span *m* wiór,
trzaska sosnowa.

Riepe *f* kosz plecny.
Ries, -sand *m* żwir; R. -żwirowy.
Riesel, -stein *m* krzemień,
głaz; R. -krzemienisty; -boden
m, -erde *f* krzemionka; -sand
m piasek krzemienisty; -schief-
fer *m* łupak krzemienisty; -stoff
m krzem.

Riesen = erkiesen.
Riecht żwirowaty.
Rieig żwirowy.
Riew *n* Kijów (miasto)
Riseriki *n* kukuryku.
Rilo tysiąc.

Rimme *f* wator; -n watory wy-
rznąć.

Rind *n* (er) dziecię, dziecko;
unterjohannes R. podrzutek;
eines -es genesen (s.) porodzić
dziecię; -er *pl.* dzieci, dziatwa,
(liebe) dziatki.

Rind-bett *n* połóg; -betterin *f* po-
łożnica.

Rinder-arzt *m* lekarz dla dzieci;
-bewahranstalt *f* ochronka dla
dzieci; -brei *f* popka; -ei *f*
dzieciństwo; -garten *m* ogródek
dla dzieci; ochronka; -jahre
pl. lata dziecinne; -krankheit *f*
choroba wieku dziecinnego;
-leicht latwiniechny; -loß bez-
dziejny; -losigkeit -ność; -mäd-
chen *n*, -wärterin piastunka;
-spiel *n* gra, igraszka dziecinna;
-fraszka; -welt *f* dziatwa; -zeit
f czas dzieciństwa.

Rindes-alter *n* wiek dziecinny;
-beine *pl.*, von -beinen an od
samej kolebki, z młodu; -find
n wnuk, wnuczka; -liebe *f* mi-
łość dziecka ku rodzicom; -mord

m dzieciobójstwo; -morder *m*
dzieciobójca; -mörderin dzie-
ciobójczyni; -nöten *pl.* poród,
bole porodowe; in -nöten sein
poród odbywać.

Rind-heit *f* dzieciństwo; -iich dzie-
cinny; -ischer Mensch dziecinny;
-iiches Wesen dziecinność; -iich
werden dziecinnieć; -lein *n* dzie-
ciatko; -lich dziecięcy; -taufe
f chrzciny *pl.*

Rinn *n* podbródek; -baden *m*,
-lade *f* szczeka, czelusć; -bart
m bródka.

Ripfel *n* rogalek (z ciasta).

Rippe *f* brzeg, krawędź; -n prze-
wazyć się; obrzynać.

Kirche *f* kościół; (grichijische) cer-
kiew; (jüdische) bożnica; nach
der R. po nabożeństwie

Kirchen- kościelny; -agende *f*
agenda, obrządek; -bann *m*
ekskomunika; -bau *m* budowa
kościola; -buße *f* pokuta ko-
ścielna; -diener *m* kościelny;
-gebrauch *m* obrządek kościel-
ny; -gemeinde *f* gmina para-
fialna, zbór; -gerät *n* sprzęt
kościelny; -geschichte *f* dzieje
kościelne; -gesang *m* śpiew ko-
ścielny; -patron *m* patron ko-
ścioła.

Kirchen-rat *m* rada kościelna;
konsystorz; radca konsysto-
ryalny; -raub *m* świętokrad-
stwo; -räuber *m* świętokradca;
-räuberisch -kradzki; -recht *n*
prawo kościelne, kanoniczne;
-rechtlehrer *m* kanonista.

Kirchen-jagung *f* ustawa kościel-
na; dogmat, -spaltung *f* schi-
zma; -sprengel *m* dyceczya;
-staat *m* państwo kościelne;
-stod *m* skarbonka; -versamm-
lung *f* sobór, synod; -vorhalle
f kruchta; -vorsteher *m* starszy
kościelny; -wesen *n* sprawy
kościelne.

Kirch-gang *m* wywód (położnicy);
-hof *m* cmentarz (przy kościele);

-lein n kościółek; -lich kościelny; -lich geſinnt klerykalny; -weihe f poświęcenie kościoła.
Kirmes, **Kirmes** f kiernasa.
Kirre oswojony, potulny; pokorny; f. machen, **Kirren** oswoić, upokorzyć; przymusić; f. werden oswoić się, pokornym się stać.
Kirsch-baum m trześnia, czereśnia; -baumholz n drzewo czereśniowe; -braunwein m trześniówka; -braun trześniowy.
Kirsche f, süße K. trześnia; saure K. wiśnia.
Kirsch-tern m pestka trześni, wiśni; -lorbeer m wawrzynowiśnia; -rot ozerwony jak wiśnia.
Kissen n poduszka; -überzug m poszewka.
Kistchen n skrzyneczka.
Kiste f skrzynia.
Kitt m kit; -en kitować.
Kittel m kiesa, siermięga.
Kitz n sarnię; -e f kózka.
Kittel m łechtanie; chętki; -ig łechciwy; delikatny (sprawa); -n łechać, łaskotać.
Klaffen rozpadać się, być otwartym; -b otwarty.
Klaffen szczeleć.
Klaffter m szczekacz.
Klafter f sążeń; -lang długi na sążeń; -maß n miara sążniowa.
Klagbar to, o co skarżyć można; f. werden skargę wnieść o coś.
Klage f skarga; żal, żalenie się; -führer m prowadzący skargę; -lied n pieśń żałobna, tren; -n skarżyć; narzekać, żalić się, kwilić.
Klagenfurt n Celowiec.
Kläger m skarżyciel, powód; -in skarżycielka, powódka.
Klage-sache f sprawa, proces; -schrift f skarga.
Klaglich żalony; opłakany.
Klamm ciasny, uciążliwy; gęsty, tęgi; **Klamm** f wąwóz.

Klaummer f klamra; nawias; -n klamrami spinać; sich -u przy-czepić się.
Klang m (d) dźwięk, ton; -los bezdźwięczny.
Klappe f kłapa, zastawka; -n klapsnąć; gładko iść; daß **Klappt** nicht to się nie zgadza.
Klapper f grzechotka, klekotka; -n grzechotać, klekotać; dzwonić (zębami); -schlange f grzechotnik.
Klapp-handschuh m rękawica bez palców; -ohr n kość kłapouchy.
Klapp m uderzenie dłonią; klask; einen K. geben 3., -fen klasnąć 4.
Klar jasny, czysty; klarowny; im Klaren sein rozumieć, pojmo-wać; ins Klare kommen (s.) wy-zrozumieć.
Klären czyścić, klarować; sich f. czyścić się; wypogadzać się.
Klarheit f jasność, klarowność.
Klari-nette f klarnet; -nettiſt m (s.) klarncista [wyjaśnić].
Klar-legen, -machen, -stellen ob-, **Klässe** f klasa; **Klassen** klasowy.
Klassi-fikation f klasyfikacya; -fi-zieren klasyfikować.
Klassi-fer m klasyk; -sch klasy-czny; -gität f -czność.
Klatsch! chlust! **Klatsch** m chlust; einen K. geben 3. chlusnąć 4.; -büchse f pukawka; -e f paka, klekotka; kłapa; plotka; plotkarka; -en klaskać; plotki robić, pleść, bajać; Beifall -en dawać oklaski, poklaskiwać; -er m plotkarz; -erin -karka; -ereien pl. plotki; -haft lubiący plotki robić; -haftigkeit f plotkarstwo; -mohn m, -rose f mak polny.
Klau-ben dłubać; przebierać; obry-wać; -berel f dłubanina; mi-trega.
Klaue f pazur, szpona (ptaka); kopyto, racica (krowy); -n (scu-ſe f zaraza na racice.

Klaufe *f* cela.

Klausel *f* klauzula, zastrzeżenie.

Klausner *m* pustelnik.

Klausur *f* klauzura.

Klaviatur *f* klawiatura.

Klavier *n* fortepian; -fabrikant, -macher *m* fabrykant fortepianów; -spieler *m* fortepianista, pianista; -spielerin -stka; -stimmer *m* stroiciel; -stück *n* dzieło na fortepian (ułożone).

Leben lepić; lepić się; lgnąć; l. bleiben (*f.*) przylepiać się; -ber *m* lep, klej; -bewerf *n* lepianka; -brig lepki; -brigkeit -kość.

Kleid-ß *m* plama; -sen plamić; -sig poplamiony.

Klee *m* koniczyna; -bau *m* uprawa koniczyny; -blatt *n* listek koniczyny; dobrana trójka; -feld *n* koniczysko; -salz *n* sól szczawowa.

Klei *m* lepki grunt.

Kleid *n* suknia, szata; -chen *n* sukienka; -en ubierać, przyodziewać.

Kleider- szatny; -büste *f* szczyotka do sukien; -handel *m* handel odzieżą; -hammer *f* szatnia; -motte *f* mól szatny; -schrank, -kasten *m* szafa na suknie; -wärter *m* szatny.

Kleidung *f* odzież, odzienie;

-stück *n* suknia; część ubioru.

Kleie *f*, Kleien *pl.* otręby; -nbrod *n* chleb z otręb.

Klein maly, drobny; ganz l. małeńki; cienki; drobnutki; im Kleinen w małym, cząstkowo; etwas Kleines coś małego; von Klein auf z młodości; l. werden maleć.

Kleinasien *n* Azja Mniejsza.

Kleine(r) *m* (s.) malec.

Kleingeld *n* moneta zdawkowa; -gemälde *n* miniatura; -gewerbe *n* rzemiosło, profesya; -gläubig mało wierny; -gläubige(r) *m* niedowiarek.

Klein-handel *m* handel cząstkowy; -heit *f* małość, malenkość; -igkeit *f* drobnostka; fraszka; bagatela; -igkeitsträmer *m* pedant, nudziarz; -igkeitsträmeri *f* drobiazgowość; körnig drobnoziarnisty, mialki; -laut nieśmiały; -lich malutki, drobnostkowy; pedancki; -mut *m* trwożliwość, małoduszność; -mütig -żliwy, -duszny.

Kleinod *n* (ß, dich) klejnot.

Kleinpolen *n* Małopolska.

Klein-städter *m* małomieszczanin, parafianin; -städtere *f* para. śańszczyzna; -städtisch parafiański.

Klein-ster *m* klajster; -stern klajstrować, lepić.

Klemme *f* kleszcze; ambaras, kłopot; -n scisnąć.

Klempner *m* blacharz; -arbeit *f* robota blacharska; -handwerk *n* blacharstwo.

Klepper *m* szkapa, kłusak.

Kleri-sal klerykalny; -ser *m* kleryk, duchowny; -sei *f*, Klerus *m* kler, duchowieństwo.

Klette *f* łopian, łopuch.

Kletter-n (*f.*) drapać się dokąd, leżeć, wyleżeć; Klettervogel *m* ptak łazący.

Klient *m* (s.) klient; -in -ka; -el *f* klientela.

Klima *n* (ate) klimat; -tisch klimatyczny.

Klimmen, klonnen, geklommen (*f.*) pisać, drapać się dokąd.

Klimm perer *f*, Klimpern *n* brzdąkanie, brzęk; -perer *m* brzdąkała; -perlasten *m* brząkadło; -pern brzdąkać, brzęczeć.

Klinge *f* ostrze, brzeszczot.

Klingel *f* dzwonek; -beutel *m* worek kościelny; -n dzwonić.

Klingen, Klang, geklungen dźwięczeć, brzmieć, brzęczeć; -be Münze brzęcząca moneta.

Klinke *f* klamka; -hafen *m* kluczka u zamku.

Slippe *f* skała, szkopuł.
 Slirren ssożekać, brząkać.
 Slister, Slitier *n* enema, lewa-
 tywa; -sprike *f* lewatywa.
 Sloake *f* kloaka, ściek.
 Sloben *m* kluba, pęk, krażek.
 Slop-en pukać, kołatać; tłuc,
 klepać; -er *m* młotek, klepadło;
 pukacz; -holz *n* tłuczek.
 Slöppel *m* młotek, serce (u dzwo-
 nu); klepadło; klocek do ro-
 bienia koronek; -n dziergać,
 robić (koronki).
 Slöppler *m* koronkarz; -in *f* ko-
 roneczka; -ronkarka.
 Slosk *m* (Slösk) bryła; kluska;
 geislüster *n* piróg.
 Slösch-en *n* klusieczka; -ig lenki.
 niewypieczony.
 Slösig brylasty.
 Slostern *n* (ö) klasztor; *n*.- kla-
 sztor, zakonny; -bruder,
 -geistliche *m* bracia, zakon-
 nik; -gesslände *n* ślub zakonny.
 Slostern *n* klasztor, zakonny.
 Slostern-ordnung, -zucht *f* reguła,
 karność zakonna; -schule *f*
 szkoła klasztorna; -schwester,
 -frau *f* zakonnica; -wesen *n*
 klasztorność; -zwang *m* klau-
 stralność.
 Slostilbe *f* Klotylda. [zura.
 Slosk *m* (ö) kłoc, pniak, balwan;
 -ig niezgrabny; grubiański.
 Slosk *m* (ö) klub, towarzystwo.
 Slost *f* (ü) rozpadlina; rozdział;
 otchłań, przepaść.
 Slostig popękany.
 Slost mądry, roztropny; *f*. werden
 mądrzeć; man kann daraus
 nicht *f*. werden tego nie można
 rozumieć.
 Slost-ei *f* mędrkowanie; -n
 mędrkować, rozumować.
 Slostheit *f* mądrość, roztropność.
 Slostler, Slostling *m* mędrak.
 Slostlich roztropnie.
 Slostchen *n* bryłka.
 Slostpen *m* bryła, kłęb, balwan;
 -förmig bryłowaty.
 Slostperig gruzłowaty.

Slumpig brylasty.
 Slüster = Slister.
 Slube *m* (s.) chłopiec; -nalter *n*
 wiek chłopięcy, chłopięstwo;
 -nraut *n* storczyk; -nschule *f*
 szkoła dla chłopców.
 Slublein *n* chłopię, pacholę.
 Sluck *m* trzask; -en trzeszczeć;
 zgryźć, stłuc (orzech); -wurfl
f kielbasa, sardelka.
 Sluck *m* trzask, huk, puk; *n*.
 Sluck natychmiast; -büchse *f* pu-
 kawka; -en trzaskać, pukać;
 pękać; -gold *n* złoto piorun-
 jące.
 Slupp ścisły; ciasny; szczupły;
 mit Slupper Not z wielką biedą;
 -heit *f* ciasność, ścisłość.
 Sluppe *m* (s.) giernek; pacholę;
 Sluppschaft *f* górnicy *pl*.
 Slurre *f* grzechotka; -n grze-
 chotać, skrzypieć; -nd skrzy-
 pliwý.
 Sluster, Slaster *m* koaster;
 -bart *m* człowiek starej daty;
 -n trze-zczeć, strzelać.
 Sluttern strzelać, trzeszczeć.
 Sluck *m*, *n* kłębek, -förmig
 kłębkiowaty; -n zwijsać na kłęb-
 bek, się -n kłębić się.
 Sluck *m* (au) galka; głowica.
 Slucker = Slister.
 Sluck *m* krepulec; -bart *m* wą-
 sumiasty; -n (s) krepować.
 Sluck *m* parobek; niewolnik;
 słuzalec; -en ujarzmić, gnębić;
 -isch słuzalczy, niewolniczy;
 -isch Wejen słuzalstwo; -schaft
f niewola; niewolnictwo.
 Sluck *m* gny; -en, Sluck, gefnit-
 sen szczypać, uszczypnąć; -fäser
m szczypawka.
 Sluck *f* kleszcze; karczma; -n,
 Sluck, gefluppen szczypać; bie-
 siadować. [*pl*.
 Sluckzange *f* kleszcze, szczypce
 tucet ugniatać, gnieść.
 Slucktrog *m* dzieża, koryto.
 Slucken nadłamywać, złamać;
 zginać.

Rnider *m* sknera, wędzigrasz;
-ei *f* sknerstwo; -ig sknerowa-
taty; -igeß Wesen sknerowa-
tość; -in *f* skapica; -n skapić.
Rnid-s *m* dyg, ukłon; -sen dy-
gnać, dygać.

Rnie *n* kolano; -band *n* pod-
wiązka; -beuge *f* podkolanek;
-beugung *f*, -fall *m* zginanie
kolan, ukłęknięcie; -fällig na
kłęzkach.

Rniehalz *n* kosodrzewina.

Rnie(e)n (*f. h.*) klęknąć, klękać,
kłęzczyć; **Rniend** na kłęzkach.

Rnie-riemen *m* pociągiciel; -scheibe
f kość, jabłko kolanowe; -tieff
głęboki na kolana.

Rniß *m* uszczypnięcie; fortel, wy-
kręt, wybieg; -ig fortelny, wy-
krętny; -igfeit -ność.

Rnirps *m* łokietek, malec.

Rnirphen skrzypieć, trzeszczeć;
zgrzytać (zębami).

Rnißtern trzeszczeć, skrzypieć;
chrupać; -b skrzypliwy.

Rniß-erig zmięty; -ern trzeszczeć;
miać, miętosić.

Rnobel, **Rnoblauch** *m* ozosnek;
R.- czosnkowy; -artig czosn-
kowaty.

Rnöchel *m* kostka; staw (palca);
-chen *n* kosteczka.

Rnöchen *m* kość; -artig kościasty;
-auswuchß *m* narosł kostna;
-bau *m* budowa kości; -bruch
m złamanie kości; -fraß *m* pró-
chnienie kości; -haut *f* przy-
kostnia; -marß *n* szpik.

Rnöchern kościany.

Rnöchig kościasty.

Rnödel *m* kluska.

Rnöle *f*, **Rnollen** *m* guz, bulwa,
pek, kolanko; główka; -lig
guzowaty, kolankowaty.

Rnöpi (*ü*) guzik; gałka.

Rnöpißen *n* guziczek; galeczka.

Rnöpißen zapiać, zapinać.

Rnöpi-loch *n* dziurka na guzik;
-macher *m* guzikarz; -macherei
f guzikarstwo.

Rnöpfstrümpfe *pl.* kamasze.

Rnopper *f* debianka.

Rnorpel *m* chrząstka; -haut *f*
ochrzastna; -ig chrząstkowaty;
daß -ige chrząstkowatość; -n
chrustać, chrupać.

Rnor-ren *m* sęk; -rig sękaty;
daß -rige sękatość.

Rnöpschen *n* pączek, oczko

Rnöpsje *f* pączek, oczko; -n pą-
czki puszczać.

Rnötchen *n* węzełek, kolanko.

Rnoten *m* węzeł; guz (w ciele);
kolanko (zdźbła); sęk (w drze-
wie); trudność; -förmig kolan-
kowaty; -punkt *m* zbieg dróg,
zbieg kolei; -stod *m* kij sękaty.

Rnöterich *m* rdest.

Rnotig węzłowaty; sękaty; kolan-
kowaty.

Rnüßlen (*z*)miać; (*z*)gnieść.

Rnüpfen (*z*)wiązać, łączyć, połą-
czyć; dziergać; fest *f.* zadzierz-

Rnüppel *m* krótki kij. [gnać.

Rnurren warzeć; **Rnurrig** war-
kliwy, pomrukliwy.

Rnute *f* knut.

Rnüttel *m* pałka, kij; -reim, -vers
m wiersz lichy.

Rnalition *f* koalicja, związek.

Rober *m* kobiałka.

Robold *m* kobold, dyablik.

Roch (*ü*) kucharz; -buch *n* książ-
ka kucharska; -en gotować
(się), warzyć się; wrzeć.

Röcher *m* kołczan, sajdak.

Röchin *f* kucharka.

Roch-gerät *n* sprzęt kuchenny;

-küch *f* kucharstwo; -löffel *m*
warzecha; -salz *n* sól kuchenna.

Röder *m* przynęta, wabik; -u wa-
bić, nęcić, łowić.

Roeffizient *m* (*s.*) współczynnik.

Roffer *m* kufer.

Rogel *m* szczyt góry.

Rognal, **Cognak** *m* koniak.

Rohäsion *f* kohezja, spójność.

Rohl *m* kapusta, jarmuż.

Rohle *f* węgiel; zu R. verbrennen
swęglić.

Rohlen- weglany; -artig weglisty;
-beden fajerka; pokład węgla;
-bergwerk n kopalnia węgla;
-brenner m weglarz; -brennerei
f weglarnia; weglarstwo;
-dampf, -dunst m swąd z węgla;
von -dunst betäubt werden za-
gorzeć.

Rohlen-handel m handel węglami;
-händler m handlarz węglami;
-saure f kwas węglowy; -staub
m pył z węgla; -stoff m węglik.
Röhler m weglarz; -in -arka;
-glaube m ślepa wiara.

Rohl-lopf m główka kapusty;
-markt m targ warzywny; -meiße
f sikora większa; -pflanze f
rozsada; -rabi m, -rübe f kala-
repa; -schwarz czarniuteńki;
-weißling m kapustnik.

Roje f komórka na okręcie.

kolett umizgliwy; -e f kocietka;
-erie f kocieterya; -ieren ko-
kietować, umizgać się.

Rokos-muß f orzech kokosowy;
-palme f palma kokosowa.

Rokß, Roßß f koka; Rokß- kok-
sowy; -brenner m koksarz;
-ofen m piec koksowy.

Rolben m kolba (strzelby); tłok
(w pompie); retorta; poroże
(jelenia); -stange f drąg łoka.

rolbig sekaty, kolankowaty.

Rolibri m (ß, ß) kolibr.

Rolif f kolka.

Rolfrabe m kruk.

rollationieren porównywać.

Rollandierung f oględziny urzę-
dowe nowej budowy.

Rolle-ge m (s.) kolega; -gial ko-
legialny; -gialität f koleżeń-
stwo; -gin f koleżanka; -gium
n kolegium.

Rolle-te f kollekta, składka;
-tion f kollekcyja, zbiór; -tiv
zbiorowy; -tur f kollektura.

Roller n kołnierz; kurtka.

Roller m kaduk koński; den R.
bekommen dostać zawrotu gło-
wy; -ig kołowrotny (koń); -n

kulać, toczyć; golgotać (indyk);
klukać (w brzuchu); dostać za-
wrotu.

rolli-dieren zetknąć się; -sion f
kolizya; spór.

Röln n Kolonia (miasto).

Rolon n dwukropek.

rolonial kolonialny; -nie f ko-
lonia, osada; -nifation f kolo-
niza; ya; -nifieren kolonizować;
-nist m (s.) kolonista, osadnik;
-nistin f kolonistka.

Rolonne f kolumna, oddział.

Rolophonium n kolofonia.

Roloratur f koloratura; -rieren
kolorować, ubarwiać; -rit n
koloryt.

Roloff n (ße) kolos, olbrzym,
ogrom; posag olbrzymi.

kolossal kolosalny, ogromny; baß
-e -kolosalność, ogrom.

Rolpor-tage f kolportaż; -teur m
roznościeł książek; -tieren roz-
nosić.

Rolunne f kolumna, słup.

Rombi nation f kombinacya
-nieren kombinować.

Romet m (s.) kometa.

Romfort, Comfort m wygoda;
-abel wygodny.

Romi-fer m komik; -sch komi-
czny, śmieszny.

Romitat n komitat, powiat.

Romitee n (ß) komitet.

Romma n (ß, ß i ta) przecinek.

Romman-dant m (s.) komendant,
dowódca; -dieren komendero-
wać, dowodzić; -bite f spółka
handlowa; -do n komenda, do-
wództwo; -doßab m buława.

kommen, kam, gekommen (s.) iść,
przyjść, przychodzić, przybyć;
gefahren, geritten f. przyjechać;
gesaufen f. przybieść; f. lassen
kazać przyjść; auch Licht f. wy-
jawić się; zu stehen f. kosztować
(pięć koron); hinter etw
f. od-, wykryć co; um etw. f.
utracić; zu etw. f. nabyć; an
seine Kosten f. wyjść na swoje

zu kurz f. doznać uszczerbku;
zu Ehren f. usłyszeć; zu sich f.
opamiętać się; nicht von der
Stelle f. nie wyguzdrać się;
von Kräften f. (o)ślabnąć; -d
przeszły.

Kommentar m komentarz, obja-
śnienie.

Kommerz m bankiet studencki.

Kommerzienrat m radca handlo-
womnis m pomocnik. [wy.

Kommissär m komisarz; -ssariat
n urząd komisarzski.

Kommissbrot n komisiśniak.

Kommission f komisya; komis,
interes; -är m komisant; -ell,
-s. komisowy; -sgebühre f ko-
misowe; -sgeschäft n handel
komisowy.

Kommod wygodny; wygodę lu-
biący; -e f komoda, szafa; -ität
f wygoda.

Kommu-nalschule f szkoła gmin-
na; -ne f gmina miejska.

Kommu-nion f komunია, Wie-
czerza Pańska; -nismus m ko-
munizm; -nizieren komuniko-
wać.

Komö-diant m (s.) komedyant;
-diantin -ka; -die f komedia.

Kompa-gnie, -nie f kompania
(wojska); kompania, spółka;
-gnon m (s, s) spółnik.

Kompakt tęgi, stały, twardy.

Komparation f stopniowanie.

Kompaß m (sfc) kompas.

Kompetent właściwy, przynależny;
K... m (s.) kompetent.

Kom-plement n uzupełnienie;
-pleit kompletny, zupełny.

Kompliment n komplement;
ukłon; mein K.! kłaniam się!

Kompliziert zawiązany.

Komplot n komplot, spisek.

Komponieren komponować, uło-
żyć; -nist m (s.) kompozytor;
-sition f kompozycja.

Kompott n owoce zaprawione.

Kompromiß m, n (sfc) ugoda.

Komtesse, E... f hrabianka.

Komtur m komtur, komandor;
-trenz n krzyż komanderski.

Kondition f warunk; służba.

Konditorei f cukiernia.

Kondo-lenz f kondolencya, spó-
ubolewanie; -tieren kondolo-
wać, składać kondolencyę.

Konduite f konduita.

Kondukteur m konduktor.

Konfekt n konfekt, przysmaczek;
-ion f sprzedaż ubiorów.

Konfe-renz f konferencya; -tieren
naradzać się.

Konfession f konfesya, wyznanie;
-ell konfesyjny; -sloß bezwy-
znaniowy; -slosigkeit -niowość.

Konfir-mation f konfirmacya;
-mieren konfirmować.

Konfis-kation f konfiskacya, za-
branie; -zieren konfiskować.

Konstituiren pl. owoce zaprawione.

Konstitt m spór, zajście.

Konju-g zbalamucony, zmieszany;
-sion f konfuzya; -sionstrat m ba-
lamut.

Kongress m (sfc) kongres, zjazd.
kongru-entrówny i podobny, przy-
stający; -enz f przystawanie.

König m król; -in -królowa; -lich
królewski; -liche Güter kró-
lewasczyzna; -lichgejunnte(r) m
rojalista; -reich n królestwo.

Königsberg n Klimkowiec (mia-
sto w Śląsku); Królewiec (re-
gencya Pruska i miasto).

Königs-mord m królobójstwo;
-mörder m królobójca.

König-schießen n strzelanie na
króla kurkowego; -tum n kró-
lestwo, godność króla.

Konju-gation f odmiana czaso-
wnika; -gieren odmieniać.

Konjunktion f spójnik.

Konjunktiv m tryb łączący.

Konstav wklesły; -ität f -słość.

Konkret konkretny.

Konubi-nat n małżeństwo nie-
ślubne; -ne f żona nieślubna.

Konkur-rent m (s.) spółzawodnik,
konkurent; -rentin f -ka; -renz

f konkurencyja; -rieren konkurować, ubiegać się o co
Konkurs *m* konkurs; -*masse* *f* pozostałość, masa upadłości; -*ordnung* *f* ustawa konkursowa; -*verwalter* *m* zarządca konkursowy.
Können (*ich* kann, *wir* können), konnte, gekonnt módz; umieć.
Konsens *m* konsens, pozwolenie
Konsequenz *f* konsekwentny, logiczny; -*quenz* *f* -wencyja.
Konservativ konserwatywny, zachowawczy; -*itorium* *n* (ien) konserwatorium; -*ieren* konserwować, zachować.
Konsilium *n* narada (lekarzów).
Konsistorialrat *m* radca konsystorski; -*um* (en) *n* konsystorz.
Konstriktion *f* konstrykcja, popie; -*tion* *f* konstrykcyjny.
Konsonant *m* (s.) spółgłoska.
Konjortium *n* (ien) spółka.
Konstantin *m* Konstanty; -*inopol* *n* Konstantynopol.
Konstanz *n* Kostnice, Konstancja.
Konstatieren sprawdzić.
Konstituieren (u)konstytuować, założyć; -*tution* *f* konstytucja; -*tutionell* konstytucyjny.
Konstruieren wykreślić (trójkąt); składać, budować; -*tion* *f* konstrukcja.
Konsul *m* (n) konsul; -*at* *n* konsulat.
Konsultieren radzić się (lekarza).
Konsum *m*, -*ierung* *f* wypotrzebowanie, zużycie; -*ent* *m* (s.) konsument; -*ieren* konsumować, potrzebować; -*verein* *m* spółka spożywcza.
Kontagios zaraźliwy.
Kontakt *m* styczność.
Konterbande *f* towar przemysłowy; -*fei* *n* obraz; -*feien* przemalować.
Kontinent *m* ląd stały.
Konto, Conto *n* (ß, ß) rachunek.
Kontor, Comptoir *n* biuro.
Kontra przeciw; -*baß* *m* kontrabas.

Kontra *ft* *m* kontrakt, umowa; -*stündig* według kontraktu; -*hent* *m* (s.) zawierający kontrakt; -*hieren* zawierać kontrakt.
Kontrast *m* sprzeczność.
Kontribution *f* kontrybucja.
Kontroll *e* *f* kontrola, nadzór; -*ieren* kontrolować, doglądać; -*or* *m* (ore) kontrolor; -*versammlung* *f* zgromadzenie do kontroli.
Kontumaz *f* kontumacja, niestawienie.
Konvenieren konweniować, stosować się; -*rend* stosowny.
Konvent *m* konwent, zgromadzenie klasztorne; -*ion* *f* układ.
Konversion *f* konwersacja, rozmowa; -*sionslexikon* *n* encyklopedia; -*sieren* rozmawiać.
Konvertieren przemienić.
Konvert wypukły.
Konvikt *n* konwikt, bursa.
Konvulsion *f* konwulsja, kurcz; -*ivisch* konwulsyjny.
Konzentration *f* koncentracja, skupienie; -*trieren* skupiać, sprowadzać (w jedno miejsce); -*trisch* spółśrodkowy.
Konzept *n* koncept, brulion; -*papier* *n* papier konceptowy.
Konzert *n* koncert; -*ieren* dać koncert, grać; -*geber* *m* koncertysta; -*geberin* *f* -cistka.
Konzession *f* koncesja, przyzwolenie; -*ieren* dać koncesję.
Konzil *n* sobór.
Kopieren ułożyć, napisać.
Kopse *f* kopiejka (moneta).
Kopenhagen *n* Kopenhaga.
Kopf *m* (ß) głowa; *den* R. 3. *verbrechen* zbalamucić 4.; *den* R. 3. *waschen* sprawić 3. łaźnię; *den* Nagel auf *den* R. *treffen* potrafić co; *sich* etw. in *den* R. *sehen* uwziąć się na co; *sich* etw. aus *dem* R. *schlagen* zapomnieć o czem; *über* *den* R. 3. *wachsen* wziąć górę nad kim;

nicht auf den R. gefallen nie w ciemię bity; der R. steht auf dem Spiele idzie tu o życie; das will mir nicht in den R. tego nie mogę pojąć.

Ropi-arbeit *f* praca umysłowa; -binde *f* opaska na głowę.

Röpfchen *n* główeczka, główka. Röpfen uciąć, ścinać głowę.

Ropi-füßler *pl.* głowonogi (mięczaki); -gicht *f* migrena; -häng-ger *m* hipochondr.; -hänge-rißh smutny; -hissen *n* poduszka; -lohl *m* kapusta głowiasta; -loß bez głowy; nierozumny; -loßig-keit *f* nierozum; -puß *m* strój na głowę; -salat *m* salata głowiasta; -schmerz *m*, -weh *n* ból głowy; -steuer *f* pogłówna; -stimme *f* falset; -stück *n* kawałek od głowy; uderzenie w głowę; -tuch *n* chustka na głowę; -zerbrechend łamanie głowy wy-magający.

Ropie *f* kopia, odpis; -ren ko-piować, przepisać.

Roppe *f* szczyt góry.

Roppel *f* pendent, kutas do szpa-dy; połączenie; swora; -n po-lączyć; sworować; -riemen *m* smycz.

Ropula *f* łącznik; -tion *f* kopu-lacja, ślub; kopulieren połą-czyć, dać ślub.

Roralle *f* koral; -rnscherei *f* zbieranie koralu; -rot koloru ko-ralowego.

Rorb *m* (p) kosz; einen R. 3. geben odmówić 3. czego; einen R. be-kommen odprawę dostać, dostać grochowy wianek.

Rorbchen *n* koszyk, koszyczek.

Rorb-flechter, -macher *m* koszy-karz; -macherei *f* koszykarstwo; -wagen *m* wóz z półkoszykami; -weise koszykami.

Roruan *m*, -leder *n* kordyban.

Rorlander *m* kolendra (roślina).

Rork, -stüpfel *m* korek; von R. korkowy; -eiche *f* dąb korko-

wy; -zicher *m* wyrwicz, trybu-szon, korkociąg.

Rorn *n* (Rörner) ziarno; żyto (Hoggen); cel na lufie (strzel-by); liga. próba (monety); aufß R. nehmen 4. zwracać szczególną uwagę na 4.

Rorn-żytni; -ähre *f* kłos żytni; -artig ziarnkowaty; -blume *f* bławatek; -branntwein *m* ży-tniówka.

Rörnchen *n* ziarno.

Rornel-baum *m* dereń; -tirfche *f* dereniowa trześnia.

Rörn-en ziarnkować, w nasienie rósć, sypać się; -erfutter *n* osyp-ka; -erreich obfity w ziarna.

Rornett *m* (s, s) podchorąży kon-ny.

Rorn-fege *f* młynek (do czyszcze-nia zboża); -feld *n* żytnisko; -händler *m* handlujący zbożem; -jahr *n* rok w zboże obfity.

Rörnig ziarnisty; jędrny.

Rorn-mehl *n* mąka żytnia; -rade *f* kłakol.

Rörper *m* ciało; -anlage *f* kon-stytucja ciała; -bau *m* budowa ciała; -chen *n* ciałko; -lehre *f* somatologia; -lich cielesny fi-zyczny; -loß bezcielesny; -loßig-keit -ność; -schaft *f* korporacja, cech; -wärme *f* ciepłota ciała; -welt *f* świat cielesny, fizyczny.

Rorporal *m* kapral.

Rorpora-tion *f* korporacja; -tib korporacyjny; -nie.

Rorps, Corpß *n* korpus.

Rorpu-lent cielisty, opasty; -lentz *f* cielistość, tusza.

Rorrest poprawny; słuszny; -heit -ność; -ion *f* poprawa; -ionß-anstalt *f* zakład poprawy; -or *m* (en) korektor; -ur *f* kor-rekta, poprawka.

Rorrespon-dent *m* (s.) korrespon-dent; -denz *f* korespondencyja; -denz-karte *f* karta korespon-dencyjna; -bieren korespondo-wać, listy pisać.

Rorridor *m* korytarz.
 rorrigieren poprawiać.
 Rorruption *f* zepsucie.
 Rorrett *n* gorset.
 Rorphyäe *m* (s.) koryfeusz; na-
 ozelnik; *f* baletnica.
 Rosal *m* (s.) Kozak; -enlaute *f*
 bandurka; -entanz *m* kozaczek;
 -isch kozacki.
 Roscher koszerzy.
 Rosel *n* Koźle (miasto).
 Rosen przymilać się.
 Rost *f* wikt, stół.
 Rostbar kosztowny, drogocenny;
 -leit -ność; klejnot.
 Rosten kosztować; skosztować.
 Rosten *pl.* koszta, nakład; -frei
 bezpłatny; -überschlag *m* ko-
 sztorys.
 Rost-gänger *m* stolownik; -geld
 - stolowe, strawne.
 Röstlich kosztowny; wyborzy.
 Röstschüler *m* alumn.
 Röstspielig kosztowny, drogi.
 Rostverächter *m* wybrednik; -isch
 wybredny, wymyślny.
 Rot *m* błoto; tajno, kal.
 Rote-lett *n*, -lette *f* kotlet.
 Rötter *m* ples ordynarny.
 Rötig błotnisty, zabłocony; *f.*
 machen zabłocić; -lache *f* ka-
 łuża; -schleuse *f* kloaka.
 Röße *f* koc.
 Rößen rzygać, womitować.
 Rabbe *f* rak moreki.
 rabbeln skrobać; raczkiewać.
 Rad *m* trzask, łoskot; krach
 upadek (banku); -en trzeszczeć,
 łoskotać, łomotać.
 radzen krakać, skrzeczeć.
 Rade *f* szkapina (koń).
 Radt 2. mocą (urzędu mego).
 Radt *f* siła, moc, władza; *R.* bez
 Ausbruch dobitność; mit ver-
 einten Kräften wspólnemi siła-
 mi; -anstrengung *f*, -aufwand
m nateżenie sił, usilność; -aus-
 bruch *m* wyraz dobitny; -brühe
f bulion; -fülle *f* pełność sił.
 radtig silny; dobitny; jedrny;

-en posilać, u-, wzmacniać;
 -ung *f* posilenie, wzmocnienie.
 Radt-lehre *f* dynamika; -loß bez-
 silny, wątły; nieważny; -loß
 werden wątłeć, słabieć; -loßig-
 leit *f* brak sił, bezwładność;
 nieważność; -mehl *n* mączka,
 krochmal; -suppe *f* bulion;
 -übertragung *f* przeniesienie
 siły; -voll silny, tegi; jedrny.
 Raden *m* kołnierz.
 Rade *f* wrona; -n piąć; es fräht
 kein Hahn danach nikt o tem
 nie wspomina.
 Radwinkel *m* mała miejscowość.
 Radn *n* Kraina (prowincya).
 Radlau *n* Kraków; -er *m* Krako-
 wianin; -erin -wlanka; -isch
 krakowski, po -sku.
 Radel *m* swar, sprzeczka; -en
 zrzedzić, gderać; -er *m* zręda,
 zawadyka.
 Ralle *f* pazur, szpona.
 rallig szponisty.
 Ram *m* kram, sklepik; rzeczy
pl.; -bude *f*, -laden *m* kramik,
 sklepik; -en kramarzyć; szukać,
 gmerać; -handel *m* handel kra-
 marski. | -ei *f* kramarstwo.
 Rärer *m* kramarz; -in -arka;
 Ram(me)tšvogel *m* kwiczoł.
 Rampe *f* skobel, klamra.
 Rampf *m* (ä) kurecz, spazm; kon-
 wulsya; der, die an Rampfen
 leidet spazmatyk, -tyczka; -ader
f żyła nadeża; -artig kureczo-
 waty, spazmatyczny; -haft kon-
 wulsyjny; gwałtowny.
 Ran *m* (ä) kran, winda, żóraw.
 Ranich *m* żóraw.
 Rant chory, słaby; *f.* werden za-
 chorować; *f.* sein ochorować; -e
m (s.) ochory, *f* ochora.
 Rant-leit kaweczenie; -sein ka-
 weczec. cherlać; ein -leider
 Wensch cherlak.
 ranten martwić, gryźć; zu Tode
f. zagryźć.
 Rant-en-haus *n*, -anstalt *f* dom,
 zakład dla ochorych; -bericht *m*

biuletyn; -*saße* *f* kasa chorych;
-*lager* *n* łożo chorego; -*pflęge*
f opatrywanie chorych; -*wärter*
m dozorca chorych.

krankhaft chorobliwy; -*haftigkeit*
f -*wosć*; -*heit* *f* choroba; *eng-*
lische *R.* choroba angielska;
-*heits* *halber* dla choroby; -*heits-*
stoff *m* zarodek choroby.

kränklich chorowity; -*keit* -*tość*.

Kränkung *f* (z)martwienie, skrzy-
wdzenie, uraza.

Kranz *m* (ä) wieniec, wianek.

Kränzchen *n* wianuszek; zabawa.

Kranz(j)ungfer *f* druchna.

Kränzen wienczyć *f*.

Krapfen *m* pączek (z ciasta).

Krapp *m* marzanna (roślina).

Kraß rażący, srog.

Krater *m* krater.

Kraße *f* skrobadło, graca.

Kräfte *f* świerzb, -iączka; odchód
kruszc.

Kraßen skrobać, drapać.

Kraßfuß *m* niski ułkon.

Kraß-ig świerzbowaty; parazywy;
-*milbe* *f* świerzbowiec.

Krauß kędzierzawy; pomarszczony
(czoło); *f.* *machen* kędzierza-
wić; *f.* *werden* kędzierzawieć.

Krause *f* kędzierzawość; kryza;
-*minze* *f* mięta.

Kräuseln kędzierzawić; strzepić;
sch. *f.* kędzierzawieć; kłębić się.

Kraus-haare *pl.* kędziory; -*haar-*
rig, -*köpfig* kędzierzawy; -*kopf*
m głowa kędzierzawa.

Kraut *n* (Kräuter) ziele, ziolo;
kapusta; nać, liście; chwast;
für den Tod ist kein R. gewachsen
na śmierć lekarstwa niema;
-*artig* zielny; kapuściany; -*beet*
n zagon kapusty.

Kräuter-buch *n* zielnik; -*ig* ziel-
nisty; -*lande* /zielnictwo; -*samm-*
lung *f* zbiór ziół; zielnik;
-*werk* *n* nać.

Kraut-hobel *m* szatkownica; -*jun-*
ker *m* szlachciura; -*kopf* *m* głów-
ka kapusty.

Kräutler *m*, -*in* *f* sprzedawający,
-jąca ziola.

Kraut-salat *m* sałata z kapusty;
-*strunk* *m* głab kapusty.

Krawall *m* wrzawa, tartas.

Krawatte *f* krawatka.

Krageln (*f.*) drapać się (dokąd).

Kreatur *f* stworzenie.

Krebs *m* rak; rak, cancer (cho-
roba); *R.* -*rakowy*, *raczy*; -*ar-*
tig rakowaty; -*ange* *n* racze
krebjen raki łowić. [oko.

Krebs-gang *m* chód *raczy*; *den*
R. gehen (*f.*) iść *raczk*iem,
wstecz; -*geschwür* *n* rak, kan-
cer; -*krank* chory na raka; -*rot*
czerwony jak rak; -*schaden* *m*
rak; przywara niewyleczona;
-*schere* *f* nożyce *pl.* raka;
-*stein* *m* racze oko; -*suppe* *f*
zupa rakowa.

Kredenz *f* kredens, szafa; -*en* po-
dawać, nalewać.

Kredit *m* kredyt; *R.* -*kredytowy*;
-*fähig* zasługujący na kredyt;
-*ieren* kredytować, pożyczać.

Kreide *f* kreda; -*artig* kredo-
waty; -*blau* *blady* jak kreda;
-*formation* *f* utwór kredowy;
-*zeichnung* *f* rysunek kredowy.

Kreibig kredowy.

Kreieren utworzyć, założyć.

Kreis *m* koło; obwód, okrąg; za-
kres; grono; *R.* -*obwodowy*,
okręgowy; -*abschnitt* *m* odcinek
koła; -*amt* *n* urząd obwodowy;
-*amtmann* *m* naczelnik obwodu,
starosta; -*ausschnitt* *m* wycinek
koła; -*bewegung* *f* krążenie,
obieg wirowy; -*bogen* *m* łuk
koła.

Kreischen skrzeczeć; *R.* *n* skrzek;
-*d* skrzekliwy.

Krei-sel *m* krążek; bąk, wartalka;
-*seln* bawić się bąkiem; kręcić
się; -*sen* krążyć, obracać się
wokoło; -*send* kolejny.

Kreis-flüche *f* powierzenia koła;
-*form* *f* kolistość; -*förmig* ko-
listy; -*gericht* *n* sąd obwodowy;

-lauf *m* obieg, cyrkulacya, krążenie; -linie *f* linia koła; -physikus *m* lekarz obwodowy; -säge *f* piła cyrkularna; -stadt *f* miasto obwodowe; -umfang *m* obwód koła.

Strempe *f* brzeg kapelusza.

Stempel *f* grempla; *m* kram.

Stempeln gremplować.

Stempeln zaginać.

Stempler *m* gremplarz.

Stempler *n* Kromieryż.

Stem *m* chrzan.

Stempieren zdechnąć, zdychać.

Stropp, -flor *m* krepa.

Stroppel *m* = Krapsen.

Stresse *f* rzeżucha.

Stretin *m* (ż, ż) niedołęga, kretyn.

Strenz *n* krzyż; krzyże *pl.* (czołwieka); bieda; ein *n.* schlagen (prze)żegnać się; zu -e Frieden (i.) upokorzyć się; Strenz und quer na wszystkie strony.

Strenz- krzyżowy; -abnahme *f* zdjęcie z krzyża; -band *n* opaska krzyżowa; -bandsendung *f* przesyłka pod opaską; -brav nader porządny; -bein *n* kość krzyżowa; -chen *n* krzyżyk; -en krzyżować; (prze)żegnać; krążyć; sich *f.* krzyżować się; żegnać się.

Streuzer *m* krajcar, cent; krążownik (okręt).

Strenz-estod *m* śmierć krzyżowa; -fahrer *m* krzyżownik; -fahrt *f* wyprawa krzyżowa; -fidel nader wesóły; -förmig krzyżowaty; na krzyż; -fuchś *m* krzyżak; -gang *m* krążanek; procesya; -herr *m* krzyżak.

Strenzi-gen (u)krzyżować; umartwiać; sich *f.* (prze)żegnać się; -gung *f* ukrzyżowanie; umartwianie.

Strenz-lahm słaby w krzyżach; -otter *f* żmija; -ritter *m* krzyżak; -schmerz *m* ból w krzyżach; -schubel *m* krzyżodziób; -spinne *f* pajak krzyżak; -tage

pl. krzyżowe dni; -weg *m* droga krzyżowa; droga rozstajna; -weise na krzyż; -zug *m* wyprawa krzyżowa, krucjata.

Stribeln rojami się wić; swędać.

Strid-ler *m* dziwak, zrzęda; -lich zrzędny; przykry.

Strida *f* kryda, bankructwo.

Striebeln = Stribeln.

Streichen, troch, gekrochen (i.) łazić, leżeć, czołgać się, pełzać; auß dem Ei *f.* (wy)kluć się; -b pełzający; podły, czołobitny, poddańczy; -beß Wesen podłość, czołobitność.

Streich-ente *f* cyranka; -er *m* czołgacz; podły pochlebca; -erei *f* czołganina, podle pochlebstwo.

Strieg *m* wojna; -en wojować; dostać, otrzymać; -er *m* wojownik; -erisch wojowniczy, bitny; -erischer Geist wojowniczość, duch wojowniczy.

Striegs- wojenny, wojskowy; -an-stalten *pl.* przygotowania do wojny; -artifel *m* artykuł wojenny; -bedarf *m* potrzeby wojenne; -bereitschaft *f* gotowość do wojny; -dienst *m* służba wojskowa; -dienst nehmen wstąpić do wojska.

Striegs-erklärung *f* wypowiedzenie wojny; -fuß *m* stopa wojenna; -gefangene(r) *m* (s.) jeńiec, braniec; *f* branka; -gefangenschaft *f* niewola; -gericht sąd wojenny; -gesell *m* wiarus; -held *m* bohater na polu bitwy; -kamerad *m* towarzysz broni; -knecht *m* żołdak; -kosten *pl.* koszta wojenne; -kunst *f* sztuka prowadzenia wojny; -macht *f* potęga wojenna, wojsko; -minister *m* minister wojny.

Striegs-rat *m* rada wojenna; -recht *n* prawo wojenne; -schauplatz *m* pole bitwy, wojny; -schule *f* szkoła wojskowa; -steuer *f* podatek wojenny, kontrybucya; -volk *n* wojsko; -wesen *n* woj-

skowość; -sucht *f* karność woj-
skowa podczas wojny; -zug *m*
wyprawa wojenna; -zuschlag *m*
dodatek wojenny.
Kriminal *n* kryminal, więzienie;
Kr. kryminalny; -ist *m* (s.) kry-
minalista.
Krimpen zstępować (sukno).
Kringel *m* obwarzanek; kółko,
piescień z dymu.
Krippe *f* koryto, żłób; -neißer
m koń łykawy; -fürmig żłob-
kowaty.
Krise, Krisis *f* przesilenie.
Kristall *m* kryształ; -bildung,
-isation *f* tworzenie się kry-
ształów; -hell czysty jak kry-
ształ; -isieren kryształizować;
-linse *f* kryształek (w oku).
Kritik *f* krytyka, ocena; -ler *m*
krytyk; -isch krytyczny; -isieren
krytykować.
Kritik-elei *f* przecherstwo; -eln
krytykować, oceniać złośliwie;
-ler *m* przechera, zrzęda.
Kritik-elei *f* bazgranina; -eln baz-
grać, gryzmolić; -elig gryzmol-
ny; -ler *m* bazgracz, bazgrała.
Kroatien *n* Krocacya.
Krokodil *n* krokodyl; -stränen *pl*
łzy krokodylowe.
Kron- koronny; -e *f* korona.
kronen koronować; (u)wieńczyć.
Kronen-gold *n* złoto koronne;
-wide *f* cieciorczka.
Kron-erbe *m* następcą tronu; -gut
n dobro koronne; -land *n* kraj
koronny; -leuchter *m* pajak
(świecznik); -prinz (kaiserlicher)
cesarzewicz; (königlicher) kró-
lewicz; -prinzessin *f* cesarzowi-
czowa, królewiczowa.
Kronung *f* koronacja.
Kronungs- koronacyjny.
Kronzeuge *m* świadek główny.
Kropf *m* (ż) wole; -gans *f* peli-
kan; -taube *f* gołąb gardlacz.
kröpflich wolaty.
Kröte *f* ropucha.
Krude *f* kula podpaszna; ożóg.

Krug *m* (ü) dzban, dzbanek.
Krüge *n* dzbanuszek, kufel; -chen
n kufelek.
Krüger *m* karczmarz; -in -arka.
Krugweise dzbanami.
Krümdchen *n* okruszyna.
Krume *f* ośrodek; okruch.
krümelig kruchy, mialki.
krümeln kruszyć, drobić.
Krumm krzywy; *f*. biegen zakrzy-
wić; *f*. machen, -treten skrzy-
wić, koślawić, wypaczyć; *f*.
werden krzywić się, koślawieć;
-bein *n* kuternoga; -beinig ko-
ślawy, krzywonogi. -darm *m*
kiszka kreta.
Krümmen *f* krzywizna; -n krzy-
wić, kręcić; ein wenig *f*. na-
krzywić; sich *f*. krzywić się;
kurczyć się.
Krumm-füßig krzywonogi; -holz
n krzywulec; -nagel krzywo-
nosy; -schnabel *m* krzywodziób;
-stroh *n* słoma zmierzwiona.
Krümmung *f* zakręt, przegub.
Krupp *m* krup, dławiec.
Krüppel *m* kaleka, niedołęga;
zum *K.* werden stać się kaleką;
-ig, -haft ułomny, okaleczony.
Kruste *f* skorupa, skórka; eine
K. bekommen skorupieć; -artig
skorupiasty; -tier *n* skorupiak.
Kruzifig *n* krucyfiks.
Kryptogamisch skrytopłciowy.
Krystall = Kristall.
Kübel *m* kubel, skopiec.
Kubik-, kubisch kubiczny, sze-
ścienny; -inhalt *m* objętość
sześcienna; -maß *n* miara ku-
biczna; -meter *m*, *n* metr ku-
biczny; -wurzel *f* pierwiastek
kubiczny.
Kubus *m* kubus, sześcián.
Küche *f* kuchnia; kalte *K.* potra-
wy na zimno.
Kuchen- m kołacz, placek.
Küchen kuchenny; -einrichtung *f*
urządzenie kuchenne; -garten
m ogród warzywny; -gerät *n*
sprzęt kuchenny; -geschirr *n*

maozynie kuchenne; -gewächß n jarzyna, ogrodowina; -junge m kucioik; -latein n łacina licha; -magd f kuchenna; -meister m kuchmistrz; -meisterin -yai; -schabe f karaczan, szwab; -schrank m szafa kuchenna; -zettel m spis potraw.
Rüchlein n kurczę, pisklą.
Rudud m kukulka; daß Junge vom R. kukuleczę; hol' ihn der R.! niech go lichy weźmie! R. rufen kukać.
Rufe f kadź; -n pl. płozy, sanice.
Rüter m bednarz.
Rugel f kula; gałka, bila.
Rügelchen n kuleczka, gałeczka.
Rugel-fläche f powierzchnia kuli; -förmig kulisty; -förmigkeit -tość; -gießer m odlewacz kul, kulolej; -ig kulisty; -n kulać; -sich l. kulać, toczyć się; -rund kulisty.
Ruh f (ü) krowa; blinde R. ciuciubabka; -euter n wymię; -fladen m krowioniec; -fleisch n krowie mięso; -hirt m pastuch; -hirtin f pasterka; -kalb n cielica, jałowica; -käufer m krowiser.
Rüh chłodny; l. werden chłodnieć, (o)chłodzić; -e f chłód; -en chłodzić; sein Rütchen l. po-
 mścić się; -saß n, -bottich m chłodnik; -trank m napój chłodzący; -ung f ochłoda, ochłodzenie.
Ruhmagd f dziewczka, krowiarka.
Rühn śmiały; -heit -łość; ein -er Mensch zuch; -sich śmiało.
Ruhon m szelma, szuja.
Ruh-pode f krowia ospa; -poden-gift n krowiarka; -reigen m tancerstwo pasterzy alpejskich; -stall m obora.
Rufurug m kukurudza.
Rulisse, Coulisse f kulisa.
Rulm n Chelmo (miasto).
Rulmi-nation f kulminacja, górowanie; -nieren górować, być w szczytu.

kultivieren uprawiać, hodować; oświecać, okrzysywać.
Kultur f kultura, uprawa; oświata, wykształcenie, poler; -geschichte f historia oświaty; -träger m cywilizator.
Kult(us) m kult, obrządek religijny; -gemeinde f gmina wyznaniowa.
Kümmel m kmin, karolek; -branntwein m kminkówka; -suppe f zupa kminkowa.
Kummer m frasunek, troska; R. bereiten sprawiać frasunek, frasować 4.
kümmertlich biedny, nędzny.
kummerlos bez trosk.
kümmern troszczyć, obchodzić; sich l. troszczyć się, dbać.
kümmernis f = Kummer.
kummervoll frasobliwy, zakłopotany, pełen trosk.
Kummel, Kunt n chomąt; -lette f naszelnik; -macher m chomatnik.
Kumpan m spółnik, kompan.
kund jawny, wiadomy, znany; -bar jawny, wiadomy; -barkeit f jawność.
kündbar wypowiedzialny.
Kunde f wiadomość; znajomość, nauka; Kunde m (s.) stały odbiorca; klient (adwokata); pacjent (u lekarza).
kund-geben uwiadomić, objawić, okazać, zmanifestować; -gebung f objawienie; demonstra-cya; -ig świadomy, błędy, znający. [f wypowiedzenie.
künd-igen wypowiedzieć; -gung kund-machen ogłosić, obwieścić; -machung f ogłoszenie, obwie-szczenie; -schaft f znajomość; zwiady pl.; obacz Kunde; -schaften wywiadywać się, szpiegować; -schafter m szpieg; -schafterei f szpiegostwo; -tun kund-geben.
künftig przyszły; -hin na przyszłość, w przyszłości.

Kunfel *f* kadziel.

Kunst *f* kunst, sztuka; die schwarze K. czarnoksiężstwo; die schönen freien Künste sztuki piękne, wyzwolone; Kunstszuczny, artystyczny; -akademie *f* akademія sztuk pięknych; -ausdruck *m* wyraz techniczny; -eifer *m* zapal do sztuk.

Künstelei *f* sztuczność, przesadna wytworność; afektacja; -in robić co kunsztownie; pracować ze zbytnim kunsztem.

Kunst-erzeugniß *n* utwór sztuki; -feuerwerk *n* ogień sztuczny; -feuerwerker *m* pirotechnik; -fleisch *m* przemysł; -gärtner *m* ogrodnik naukowo wykształcony; -gebiet *n* dziedziņa sztuk; -gemäß, -gerecht podług prawideł sztuki; -gewerbe *n* przemysł w sztuce; -griff *m* fortel, sztuczka; obrót; -handel *m* handel dziełami sztuki.

Künstler *m* sztukmistrz, artysta; -in *f* artystka; K., -isch sztuczny, artystyczny; daß -ische artystyczność; -laufbahn *f* kariery na polu sztuki.

künstlich sztuczny, wytworny, kunsztowny; -keit *f* -ność.

Kunst-loß bezsztuczny, prosty; -mäßig = kunstgemäß; -produkt *n* wytwór sztuki; -redner *m* krasomowca; -reich kunsztowny; -reiter *m* jeździec cyrkowy; -sammlung *f* zbiór dzieł sztuki; -stück *n* sztuka; dzieło sztuki; -tischler *m* artysta stolarz; -verständige(r) *m* znawca sztuki; -voll artystyczny; -wort *n* wyraz techniczny.

kunterbunt różnobarwny; pomieszany, pogmatwany.

Küpe *f* kadź, kufa.

Kupfer *n* miedź; K., von K. miedziany; von K. gegossen miedziolity; -bergwerk *n* kopalnia miedzi; -blech *n* blacha miedziana; -brunnen miedzi-

ryt; -bruder *m* miedziorytnik; -erz *n* ruda miedziana; -geld *n* miedziak; pieniądze miedziane; -haltig zawierający w sobie miedź; -gesicht *n* twarz miedziana; -ig miedzisty.

kupfern miedziany.

kupfer-reich obfitujący w miedź; -rost *m* śniedź; -schmied *m* kotlarz; -schmiede *f* kotlarnia; -schmiedehandwerk *n* kotlarstwo; -stecher *m* miedziorytnik; -stecherkunst *f* miedziorytnictwo; -stich *m* miedzioryt; -bitriol *n* siarczan miedzi; -wasser *n* koperwas.

kupieren cechować, znaczyć.

Kuppe *f* wierzchołek (góry).

Kuppel *f* kopuła, bania; -dach *n* dach kopułowy.

Kuppelrei *f* kojarzenie, rajenie, rajfurstwo; K. treiben rajfrować.

kuppel-förmig naksztalt kopuły; -u łączyć, sprzęgać; raść, stręczyć; -ung *f* sprzęganie; sprzęgło.

Kuppeler *m* stręczyciel, rajfur; -in -cielka, -furka.

Kur *f* kuracja, leczenie; -anstalt *f* zakład leczniczy.

Kuranden dokuczać 3.

Kurarzt *m* lekarz zakładowy.

Kürass m kirys, pancerz.

Kürassier m kirasjer.

Kuratel *f* kuratela, opieka; -tor *m* (en) kurator; -torium *n* kuratorium.

Kurbel *f* korba.

Kürbis *m* (ffe) dynia, bania; -flasche *f* tykwa, łagiew.

küren, for i fürte, erfören i erfürty wy-, obrać, obierać.

Kurjirst *m* elektor; -in -owa; -entum *n* elektorstwo; -lich elektorski.

Kurgast *m* gość; -haus *n* gościniec zakładowy.

Kurier *m* kurjer, goniec.

kurieren (u)leczyć.

Strierzug *m* pociąg kuryerski.
Stris *s* dziwaczny; *-fitt* *f* -czność;
-um *n* osobliwość.
Striland *n* Kurlandya.
Strort *m* miejscowość kuracyjna;
-pfuscher *m* partacz lekarski.
Strrende *f* okólnik.
Strrentfchrift *f* kursywa.
Strs *m* kurs, kierunek; obieg.
Strfchmier *m* konował.
Strfchner *m* kuśnierz; *R.* kuśnierski; *-handwerk* *n* kuśnierstwo; *-lehrling* *m* kuśnierczyk.
Strfieren być w obiegu.
Strfufchrift *f* kursywa.
Strve *f* linia kolista.
Strwürde *f* elektorstwo.
Strz krótki; zwięzły; *in Strzem* wkrótce; *vor Strzem* przed krótkim czasem; *feit Strzem* od niedawna; *ben Strzren* zichen podledz, nie nie wskórać; *zu Strz kommen* (*f.*) źle wyjść na czem, być pokrzywdzonym.
Strz-armig krótkoramienny; krótkoreki; *-atmig* dychawiczny; *-beinig* krótkonogi; *-bauernd* krótkotrwały.
Strze *f* krótkość.
Strzen *u*-, skrócić, skracać.
Strz-gefaßt zwięzły; krótko a węzłowo; *-gefchwängt* kusy; *-haarig* krótkowłose; *-haßig* krótkoszyjny.
Strzlich niedawno.
Strz-fchluf *m* krótkie spojenie;

-fichtig krótkiego wzroku; krótkooki; nierozumny; *-fichtigfeit* *f* krótki wzrok; nierozum; *-um* krótko mówiąc.
Strzung *f* skrócenie.
Strz-ware *f* towar drobiazgowy; *-weg* po krócie; *-weil* *f.* krotchwila, rozrywka, igraszka; *-weisen* bawić się, żarciki wyprawiać; *-weilig* krotchwilny, zabawny.
Strfchen cicho leżeć, milczeć.
Strß *m* (*Stüße*) pocałunek, całus, gęba; *Strßchen* *n* całusek, buziaczek.
Strßen całować.
Strßhand *f* pocałowanie rączki, ukłony *pl.*
Strste *f* brzeg morski, nadbrzeże; *-bewohner* *m* nadbrzeżanin; *-nfahrt* *f* żegluga przybrzeżna; *-nfluß* *m* rzeka nadmorska; *-nland* *n* nadbrzeże, pomorsie; *Nadbrzeże*, *Pobrzeże*.
Strster *m* kościelny, zakrystyan
Strstoß *m* (*oben*) kustosz.
Strtsche *f* karetta, kocz; *-nboß*, *-nß* *m* kozieł; *-nfhlag* drzwi czki u karety; *-r* *m* woźnica, stangret.
Strtschieren jechać, wozić.
Strtte *f* habit.
Strttel *n* *pl.* wnętrności, flaki; *-fiede* *pl.* flaki zaprawione; *-hof* *m* rzeźnica.
Strvert *n* koperta.
Strg *m* kuks (udział w kopalni).

Q.

Qab *n* ślaz (cielący), podpuszczka; *-en* podpuszczać (mleko); *po-*, *zasilać*, *pokrzepiać*; *fich* *l.* zsiadać się (mleko); *zasilic*, *pokrzepić się*; *-end* posilający; *-etranf* *m* napój posilający; *-traut* *n* przytulia (roślina).

Qabo-rant *m* (*s.*) pracownik (w aptece); *-ratorium* *n* (*ien*) pracownia; *-rieren* pracować; cierpieć na co, chorować.
Qab-fal *n* pokrzepienie; pocieszenie; *-ung* *f* pokrzepienie.
Qabyrinth *n* labirynt.

Lache *f* kałuża; śmiech.

Lächeln *n* uśmiech.

Lächeln uśmiechać się.

lachen śmiać się; *sich* *frank* *l.*, *sich* *halb* *tot* *l.* naśmiać się, pe-
kać od śmiechu; *sich* *satt* *l.*
uśmieć się; *sich* *ins* *Fäustchen*
l. śmiać się pokryjomu; *z.* *n*
śmiech; *4.* *zum* *z.* *bringen* roz-
śmieszyc 4.

lachen naciąć drzewo, cechować

Lacher *m* śmieszek.

lächerlich śmieszny; *-heit* *f* -ność.

Lach-frampf *m* kurcz od śmiechu;

-möve *f* rybitwa śmieszek.

Lachs *m* łosoś; *-fang* *m* połów
łososiów; *-fleisch* *n* łososiina;
-forelle *f* łososiopstrąg.

Lachtaube *f* synogarlica.

Lack *m* lak; *-firnis* *m* lak, pokost;

-ieren lakierować, pokostować;

-ierer *m* lakiernik, pokostnik.

Lade *f* lada, skrzynia.

Ladegerühr *f* nakładowe.

Laden *m* (ä) sklep; okiennica.

laden (ä), lud, geladen ładować
(towar); nabijać.

laden (du lädst i ladest, er ladet
i ladet), ladete i lud, geladen
zaprosić, zapozwać.

Laden-diener *m* sługa sklepowy;
-hüter *m* stróż sklepowy; towar
niepokupny; *-mädchen* *n* skle-
powa; *-preis* *m* cena sklepowa.

Lader *m* ładownik.

Laderaum *m* pojemność.

Ladestof *m* stempel.

lädicren uszkodzić, zepsuć.

Ladung *f* ładunek; nabój.

Lajette *f* laweta, łoże (armaty).

Lasse *m* (s.) błazen, gap.

Lage *f* położenie; warstwa, po-
kład; *-nweise* warstwami.

Lägel *n* łagiew, beczuleczka.

Lager *n* legowisko, łoże, posła-
nie; skład; pokład; obóz; *-baum*
m, *-holz* *n* legar, kętnar; *-bier*
n piwo wystawne, leżak; *-gebühr*
f, *-geld* *n* składowe; *-haus* *n*

dom składowy; *-leben* *n* życie
obozowe.

lagern położyć, kłaść; leżeć, być
na składzie; obozem stać; *sich*
l. położyć się; stanąć obozem.

Lager-platz *m* miejsce składu; obo-
zowisko; *-stätte* *f* leża, lego-
wisko; *-zins* *m* składowe.

lahm chromy, kulawy; *l. gehen*
(*f.*), *lahmen* (*h.*) chromać, ku-
leć; *l. fegen* osłabić.

lahm-en osłabić, paraliżem ru-
szyć; paraliżować; *-ung* *f* osła-
bienie, paraliż.

Lahmheit *f* kulawość.

Lahn *m* drut spłaszczony.

Laib *m* bochenek (chleba).

Laibach *n* Lublana (miasto).

Laich *m* ikra; *-en* ikrzyć, trzed
się; *-e*, *-zeit* *f* czas ikrzenia,
tarcia się (ryb).

Laie *m* (s.) laik; *-nbruder* *m* laik
braciszek.

Laiai *m* (s.) lokaj

Lafen *m* chusta, płachta.

lakoni-sch lakoniczny; *-ismus* *m*
-czność, zwież.ość.

Lafrige *f* lukrecya; *-nholz* *n* ko-
rzeń lukrecyi.

lassen paplać, szezebiotać.

Lamen-tation *f* lament, gorzki
żał; *-tieren* lamentować.

Lamm *n* (Lämmer) jagnię; *z.*
Gottes Baranek Boży; *Lamm-*
jagnięcy; *-en* jagnić się.

Lamm-chen, *-lein* *n* jagniątko, ba-
ranek; *-cruc* (š) *n* jagnięcina;
-ergeier *m* orłosep.

Lämmern jagnięcy.

Lamm-fell *n* skórka jagnięca;
-fleisch *n* jagnięcina; *-fromm*
spokojny jak baranek.

Lämpchen *n* lampka.

Lampe *f* lampka.

Lampe *m* 2. prz. (u)ś zając, kot.

Lampen-anzünder, *-mann*, *-pußer*
m lampiarz; *-fugel* *f* bania do
lampy; *-schirm* *m* daszek do
lampy.

Lampion *m*, *n* (š, š) lampion.

Land *n* (Lander, Lande) kraj, ląd; ziemia, grunt; wieś.

Land- krajowy, lądowy; wiejski; -adel *m* szlachta wiejska, ziemiańska.

Landbauer *m* landara (powóz).

Land-bau *m* rolnictwo, uprawa roli; -besitz *m* posiadłość wiejska; -bewohner *m* wieśniak; -bewohnerin -niaczka; -bote *m* poseł.

Landchen *n* kraik.

Land-edelmann *m* ziemianin; -einwärts *w* głąb kraju; -en (*i.*) przypłynąć, wylądować; -enge *f* międzymorze.

Land-eten *pl.* ziemia, dobra; -funde *f* krajoznawstwo.

Landes- krajowy; -art *f* zwyczaj krajowy; -ausfluß *m* wydział krajowy; -flüchtig zbiegły z kraju; -fürst *m* książę kraju; -gericht *n* sąd krajowy; -gerichtsrat *m* radca sądu krajowego; -hauptmann *m* naczelnik krajowy; -hoheit *f* najwyższa władza; -kind *n* krajowiec; -patron *m* patron kraju; -präsident *m* prezydent krajowy.

Landes-regierung *f* rząd krajowy; -schulrat *m* rada szkolna krajowa; -sprache *f* język krajowy; -tracht *f* strój krajowy; -trauer *f* żałoba powszechna; -üblich *w* kraju używany; -vater *m* ojciec kraju; -verrat *m* zdrada kraju, stanu; -verwaltung *f* zarząd krajowy; -verweisung *f* wywołanie z kraju, banicja; -verweiser *m* namiestnik krajowy; -verwiesenc(r) *m* (*a.*) wygnaniec.

Land-frau *f* wieśniaczka; -gemeinde *f* gmina wiejska; -gericht *n* sąd ziemski; -graf *m* landgraf; -gut *n* posiadłość wiejska, wieś; -handel *m* handel lądowy; -haus *n* dwór, dworek; dom sejmowy; -heer *n* wojsko lądowe; -junfer *m* szlachetka, grykosia; -karte

f mapa; -krieg *m* wojna na lądzie; -kundig *w* całym kraju znany; znający kraj; -kutscher *m* dorózkarz; -leben *n* życie wiejskie; -leute *pl.* wieśniacy.

Landler *m* walec styryjski.

ländlich wiejski, krajowy; *i.* sittlich co kraj, to obyczaj

Land-luft *f* powietrze na wsi; -macht *f* wojsko lądowe; -mädchen *n* dziewczyna wiejska; -mann *m* wieśniak, włościanin; -männlich wieśniaczy, włościański, po -sku; -marschall *m* marszałek krajowy; -miliz *f* milicya krajowa; -partie *f* wybieczka na wieś; -plage *f* klęska powszechna; -rat *m* radca ziemiański; -regen *m* deszcz powszechny; -reiter *m* żandarm konny; -richter *m* sędzia ziemski.

Land-schaft *f* kraina, ziemia, krajobraz; -schaftlich ziemski, krajowy; -schafstmalers *m* malarz krajobrazów; -scheide *f* granica; -schule *f* szkoła wiejska; -sitz *m* siedziba wiejska.

Land's-mann *m* złomek, rodak; -mannin *f* rodaczka; -mannschaft *f* ziomkostwo.

Land-spiße *f* cypel, przykład; -stände *pl.* stany ziemskie; -straße *f* gościniec; -streicher *m* włóczęga; -streicherei *f* włóczęgostwo; -strich *m* kraina wązka; strefa; -sturm *m* burza na lądzie; pospolite ruszenie; -sturmpflichtig obowiązany do służby w pospolitem ruszeniu.

Land-tafel *f* księga posiadłości wiejskich; -tag *m* sejm krajowy; -tagabgeordnete(r) *m* poseł do sejmu; -tier *n* zwierzę lądowe; -truppen *pl.* wojsko lądowe.

land-üblich zwyczajny *w* kraju; -ung *f* wylądowanie, zawinięcie do portu; -ungsplatz *m* przystań; -vogt *m* zarządca kraju; -voll *n* lud wiejski; -wehr *f* obrona krajowa;

-wehrmann *m* żołnierz z obrony krajowej; -wirt *m* rolnik; -wirtschaft *f* rolnictwo, gospodarstwo wiejskie; -wirtschaftlich rolniczy; -zunge = Landspitze.

lang *długi*; dawny; lange *długo*; seit lange *od dawna*; so lange *aż dopóki, póki, dotąd*.

lang-armig *długoramienny*; długoręki; -hart *m* brodac; -beinig *długonogi*.

Länge *f* długość; der L. nach *wzdłuż*; in die L. ziehen *odwlekać, przeciągać*.

langen *siegać*; podawać; (wy-)starczyć.

Längen-grab *m* stopień długości; -maß *n* miara długości; -tal *n* dolina podłużna.

Langeweile = Langweile.

Lang-finger *m* złodziej; -geschwänzt *długooogoniasty*; -gestreckt *rozciągnięty*; -haarig *długowłosy*; -jährig *długoletni*.

länglich *podługowaty*; -seit *-tość*; -rund *owalny, obły*.

Lang-mut *f* cierpliwość, pobłażliwość; -mütig *cierpliwy, pobłażliwy*; -näsiger *długonosy*; -ohrig *długouchy*.

längs *2. 3. wzdłuż*.

langsam *powolny*; powoli, zwolna; -seit *f* powolność.

Lang-schläfer *m* śpioch, ospalec; -schläferig *długodzióbny*.

längst *najdłuższy*; dawno; -vergangen *zaprzyszły (czas)*; -enst *najdłuższej, najdalej*.

Lang(e)weile *f* nudy *pl.*, nudota; L. haben *nudzić się, marudzić się*; -weisen *nudzić, marudzić*; -weisig *nudny*; -weisiger Mensch *m* nudziarz; -langweiliges Weib *nudziarka*; -weiligkeit *f* nudota.

langwierig *długotrwały*; -seit *f* długotrwałość.

lanze *f* lanca, kopia, włócznia; eine L. für 4. einsetzen *wystąpić w czyjej obronie*; -nförmig

lancowaty; -nförmig, -träger *m* koplunik; -reiter *m* ułan; -schaft *m* drzewce; -stoß *m* pchnięcie kopią.

Lanzette *f* lancet; -nförmig lancetowaty.

Lappalie *f* bagatela, fraszka.

Lappchen *n* płatek.

Lappen *m* szmata, płat.

Läpper-n *zbierać powoli*; -schulden *pl. długi drobne*; -weise *małymi ratami*.

läppig *obdarty, obszarpany*

läppich *głupi, dziecinny*.

Lappland *n* Laponia.

Lappländer *m* Lapończyk.

Lärche *f*, -nbaum *m* modrzew.

Larifari *n* bajdurzenie.

Lärm *m* hałas, rejwach, tartas; alarm; L. schlagen *robić hałas*; -en *hałasować*; -macher *m* hałasnik.

Larve *f* larwa, maska; poczwarka, liszka; -ngesicht *n* twarz zamaskowana; maskara.

Lasche *f* wycięcie; klin, ćwikiel (u kozuli); kłapa, sztylpa; -n *wycinać*.

last *zmęczony, ociążały*; -heit *f* zmęczenie, ociążałość.

lassen (du lässest i läßt, er läßt), ließ, gelassen *zostawić; niechać; puścić; kazać; oddać (życie); sich l. dać się (prosić)*.

lässig *opieszaly*; -seit *-łość*.

Last *f* ciężar, brzemię; laszt.

Last-*ciężarowy*; -en *ciężyć, ociążyć*; -enfrei *wolny od ciężarów, od długu*.

Laster *n* występek.

Lästerer *m* bluźnierca.

laster-haft *występny*; -haftigkeit *-ność*; -höhle *f* jaskinia rozpusty.

läster-lich *bluźnierczy, obelżywy*; -maul *n* pysk bluźnierczy, obelżywy; -n *bluźnić, lżyć, zlorzeczyc*; -rede *f* bluźnierstwo; -schrift *f* paszkwil; -sucht *f* bluźnierczość, zlorzeczliwość;

-föchtig bluźnierczy, złorzeczliwy; -ung *f* bluźnierstwo; lżenie, złorzeczenie; -zunge *f* język bluźnierczy, obelżywy.
längst uciążliwy, przykry; 1. fallen (*f.*) uprzykrzać się 3.; -zeit *f* uciążliwość.
Laft-pferd *n* koń juczny; -schiff *n* okręt ciężarowy; -tier *n* zwierzę juczne; -träger *m* drażnik, tragarz; -wagen *m* wóz ciężarowy; -zug *m* pociąg ciężarowy.
Lazur *f* lazur; -blau lazurowy, błękitny; -farbe lazur, błękit; -stein *m* kamień lazurowy.
Latein *n* łacina; -er *m* łacinnik; -isch łaciński, po łacinie.
Laternen *f* latarnia; -anzünder; -pußer *m* latarnik; -nstander *m* kandelabr; -nträger *m* nożący latarnię; stupa latarniowa.
Latrine *f* dół na odchody.
Laufsch-e *f* pantoflisko, łapcie *pl.*, osoba rozlazła; -en wleć się; -ig rozlazły.
Latte *f* łąta (na dachu), dranica, łąrdż; -zaun *m* płot z łąt.
Laubb *m* szalata polna.
Lauberge *f* powidła (aptekarskie).
Laub *m* fartuszek, płatek.
lau letni; oziębły, obojętny; 1. werden ostygnać, (z)obojętnieć.
Laub *n* liście *pl.*; 2. liściowy.
Laube *f* altana, chłodnik; 2. vor dem Hause podsienie.
Laub-frosch *m* żabka zielona, drzewna; -holz *n* drzewo liściowe; -hütte *f* szałas; -hüttenfest *n* święto kuczek.
laub-ig liściem obrosły; -loß bezliśny, bez liści; -moße *pl.* mech liściasty; -füge *f* piłka zakrętowa; -werf *n* liście *pl.*
Lauch *m* łuczek.
Lauer *m* lura, podły napój.
Lauer *f.* czaty *pl.*; auf der 2. sein czatować; -er *m* czatownik, podsłuchiawacz; -n czatować, podsłuchiwać, dybać, warować (pies).

Lauf *m* (äu) bieg; tok (rozprawy); pęd (wody); lufa (u strzelby); Laufe *pl.* nogi, skoki (zająca); -bahn *f* miejsce gonitwy; trop; zawód; bieg życia; -bohne *f* fasola tyczkowa; -bursche *m* chłopak do posyłki.
laufen (läuft), lief, gelaufen (*f.*) biegać, biegać, biegać; latać; viel 1., sich müde 1. nabiegać, nalatać się; Gefahr 1. narażać się na niebezpieczeństwo; ins laufen kommen (*f.*) rozbiegać się; auf eins hinauslaufen wyjść na jedno; -b biegać.
Läufer *m* biegacz; biegun.
Lauferei *f* biegania.
Lauf-feuer *n* ogień szybki; -graben *m* przykop.
läufig jurny, gonący się; 1. sein gonąć, grzać się.
Lauf-läufer lufierroter *m* biegacz wrękaty; -paß *m* odprawa; 2. geben 3. odprawić 4.; -schritt *m* krok pośpieszny; -vogel *m* ptak biegający; -zeit *f* czas gonienia, grzania się.
Laug *f* ług; -n w ługu moczyc; -nartig ługowaty; -nisch *f* zola; -nisch *n* sól ługowa.
Laugheit, -igkeit *f* letniość, oziębłość, obojętność; -lich trochę letni.
Laune *f* usposobienie, humor; kaprys; -nhaft kapryśny, dziwaczny; -nhaftigkeit -ność.
lau-nig wesóły, humorystyczny, dowcipny; -nisch chimeryczny, dziwaczny.
Laurentius *m* Wawrzyniec.
Laus *f* (Läuf) wesz.
Laus-bub, -fisch *m* wesz.
lausch-en podsłuchiwać; słuchać; -er *m* podsłuchiawacz; -er *pl.* słuchający.
lau-sen iskać; -sig weszawy; podły; mizerny.
Lausitz *f* Łużyce *pl.* (kraj).
Laut *m* głos, głoska.
laut głośny, głośno, na głos.

laut 2. 3. podług, według.

Laute *f* lutnia, bandura.

lauten brzmieć, opiewać.

läuten dzwonić.

Lautenspieler *m.* lutnista.

lauter czysty, szczery; sam; samo, tylko; głośniej; -keit *f.* czystość, szczerowość.

Läuter *m* dzwonnik.

Läuterer *m* czyściciel.

läutern czyścić, klarować, rafinować (cukier); prostować (wódke); wydoskonalać.

lautier-en głoskować; -methode *f* metoda głoskowania.

Lautlehre *f* głosownia.

lautlos cichy, bez głosu.

lauwarm letni.

Lava *f* lawa.

Lavendel *m* lawenda.

Lavoir *n* umywalnia.

Lawine *f* lawina.

lagieren mieć rozwolnienie żołądka.

Lazarett *n* lazaret, szpital.

Lazarus *m* Łazarz.

Lebehoch *n* wiwat, niech żyje!

Lebemann *m* rozkosznik.

Leben *n* życie, żywot; ruch; mein *L.* lang, lebelang przez całe moje życie; mit dem *L.* davonkommen (f.) żywo wyjść; um's *L.* kommen (f.) postradać życie.

leben żyć; er lebe hoch! niech żyje! lebe wohl! bądź zdrow! żegnam cię! so war ich lebe! jakem żywy! auf großem Fuße leben żyć wystawnie.

lebend żyjący, żywy; -gewicht *n* ciężar żywego bydlą; -ig żywy, żywotny; ruchliwy; żywo, żywcem; -igkeit *f* żywość, życie; ruchliwość.

Lebens-abend *m* schyłek życia; -alter *n* wiek życia; -art *f* sposób, tryb życia -bahn *f* bieg życia; -baum *m* drzewo żywota; tuja, życiodrzew; -beschreiber *m* biograf; -beschreibung *f* ży-

ciorys, biografia; -dauer *f* przeciąg, ciąg życia; auf -dauer na całe życie; -faden *m* pasmo życia; -fähig zdolny do życia; -fähigkeit *f* -ność do życia; -fröh cieszący się z życia swego; -fülle *f* kwiat wieku

Lebens-gefahr *f* narażenie życia, niebezpieczeństwo; -gefährlich życiu zagrażający, niebezpieczny; -gefährte *m* towarzysz życia; -gefährtin *f* towarzyszka życia; -geist *m.* duch ożywiający; -geschichte *f* dzieje życia, żywot; -größe *f* naturalna wielkość; -güter *pl.* dobra doczesne; -jahr *n* rok życia.

Lebens-kraft *f* siła żywotna; -lang przez całe życie; -länglich dożywotny, dogonny; -lauf *m* bieg życia; -licht *n* światło życia; 3. das -licht ausblasen zgładzić 4. ze świata; -lust *f* rzeźkość, wesołość; -lustig rześki, wesoły; -mittel *pl.* żywność; -pfad *m* droga życia; -regel *f* zasada życia; -reiz *m* powab życia; -rente *f* renta dożywotna; -satt, -müde syt życia.

Lebens-stufe *f* wiek; -trieb *m* pęd zachowawczy; -überdruß *m* uprzykrzenie sobie życia; -überdrißig syt życia; -unterhalt *m* utrzymanie życia; -versicherung *f* ubezpieczenie na życie; -wandel *m* pożycie; -weise *f* sposób życia; -zeit *f* czas, przeciąg życia; -ziel *n*, -zweck *m* cel życia.

Leber *f* wątroba; frei von der *L.* wolny bez ogródek i, otwarcia.

leber-artig wątrobiany; -blümchen *n* przylaszczka, trojanek; -fled *m* osutka, piega; -krank chory na wątrobę; -krankheit *f* choroba wątroby; -moose *pl.* wątrobnice; -sucht = Leberkrankheit; -tran *m* tran wątrobiany; -wurm *m* motylca; -würst *f* kiszka wątrobianą.

Rebe-wesen *n* żyjątko; -wohl *n* pożegnanie; -wohl *sagen* 3. pożegnać się z kim.

lebhaft żywy, zwawy, czerstwy, ożywiony; -igkelt *f* żywość, zwawość i t. d.

leb-tuchen *m* piernik; -tuchen-bäcker, -küchler, -zelter *m* piernikarz.

leb los nieżywy, martwy; bezduszny; -losigkeit *f* brak życia, martwota.

leb-tage *pl.* dnie życia; -zeiten *pl.* bei -zeiten za życia.

lechnen pragnąć, łaknąć.

lech *m, n* otwór, dziura (w okręcie); lech dziurawy; rozeschnięty, pęknięty; lech werden rozeschnąć się; dziurę dostać.

lechen lizać; cieknać, ciec.

lecker, -haft łakotny, łakotliwy; wykwintny, delikatny; *l.* sein łakomić się; -bissen *m* przysmaczek; lakoć; -ei *f* łakotliwość; łakotka; -maul *n* łakotnia, smakosa.

leder *n* skóra (wyprawiona); vom *l.* ziehen dobyć szpady z pochwy; *l.* skórzany, ze skóry; -arbeiter *m* skórnik; -artig do skóry podobny; -bereiter *m* wyprawiacz skór; -einband *m* oprawa w skórę; -geschäft *n* sklep skórzany; -handel *m* handelskórami; -händler *m* skórnik.

ledern skórzany, skórkowy; skórą objąć, wykładać; 4. *l.* skórę 3. wytrześć.

leder-riemen *m* pas skórzany; rzemień; -schlauch *m* wąż skórzany; -ware *f* wyrób skórzany; -werk, -zeug *n* wyrób, sprzęt skórzany.

ledig bezzenny, nieżonaty; niezamężna; próżny, wolny; -lich jedynie, tylko, samo.

leer próżny, pusty; czezy; próżno; *l.* werden wypóźnić się; leerer Raum próżnia; mit leerem Magen na czczo; -e *f* próżnia,

pustki *pl.*; próżność, czezość; -en wypóźnić; bis auf den Grund -en wychylić; -stehend opróżniony, niewynajęty.

Leige *f* warga.

legal legalny, prawny; -isation, -isierung *f* legalizacya; -isieren legalizować; -ität *f* legalność, prawność.

Legat *m* (a.) legat, poseł; *l.* *n* legat, zapis (testamentowy); -ionsrat *m* radca legacyjny.

Legenhenne *f* kura jaja nosząca.

legen położyć, kłaść; nieść, nosić (jaja); sadzić (kartofle); nastawić (sidła); 3. starten *l.* wróżyć 3. z kart; an den Tag *l.* okazać, wynurzyć; 3. daß Handwerk *l.* przeszkodzić 3. w czem; aus Herz etw. *l.* gorąco 3. coś polecić; den Grundstein *l.* założyć fundamenta; zur Last *l.* obwinać 4.; beiseite *l.* odłożyć; die Hände in den Schoß *l.* opuścić ręce, nie robić; Hand an sich *l.* odebrać sobie życie; Wert an etw. *l.* przywiązywać wagę do czego; lahm *l.* ubezwładnić; an die Kette *l.* uwiązać na łańcuchu (psa); sich *l.* kłaść, położyć się; uelchnąć (wiatr, gniew); uspokoić się; sich ins Mittel *l.* wdąć się w co

Legende *f* legenda, podanie.

Legzeit *f* czas niesienia jaj.

Legierung *f* mieszanina, aliaż.

Legion *f* legion, legia.

legis-lativ prawodawczy; -lative *f* ciało prawodawcze; -latur *f* prawodawstwo.

legitim prawy, prawowity; -ation *f* legitymacya; -ieren legitymować, wykazać, uprawniać.

Leh(e)n *n* lenno; *l.* lenny; -bar lenniczy, feudalny; -barkeit *f* lennictwo; -brief *m* nadanie lenności; -dienst *m* służba lenna; -gut *n* lenno; -recht *n* prawo lenne; -erfolge *f* następstwo lenności; -erfolger, -erbe *m*

dziedzic lenna; -sherr m ler 10-
dawca; -smann m lennik;
-spflichtig lenniczy; -sträger m
lennik; -swesen n lennictwo.
Lehm m glina; -artig gliniasty;
-boden m grunt gliniasty; -grube
f kopalnia gliny; -hütte f le-
pianka; -icht gliniasty; -ig gli-
niany; -werk n lepianka.
Lehnbank f lawka z poręczą.
Lehne f poręca, podpora; pochy-
łość; -n pod-, opierać; sich -n
opierać się, przytykać do czego.
Lehnstuhl m krzesło z poręczami.
Lehr-ant n urząd nauczycielski;
-amtskandidat m kandydat za-
wodu nauczycielskiego; -anstalt
f zakład naukowy; -art f spo-
sób nauczania, metoda; -brief
m zaświadczenie odbytego ter-
minu; -buch n podręcznik do
nauki; -bursche, -junge m uczeń,
terminator.
Lehre f nauka; in der L. sein być
w nauce, terminować.
lehren uczyć, nauczać.
Lehrer m nauczyciel; -in -ka.
Lehrer- nauczycielski; -bildungs-
anstalt f zakład nauczycielski.
Lehr-jach n zawód nauczycielski;
-gang m porządek w wykładzie
nauki; -gegenstand m przed-
miot naukowy; -geld n zapłata
za naukę; -geld bezahlen be-
knąć, zapłacić frycówkę; -herr
m majster; -jahre pl. lata nau-
ki; -körper m grono nauczy-
cielskie; -kraft f nauczyciel;
-kunst f dydaktyka.
Lehr-ling m uczeń, terminator;
nowicusz; -lingszeit f czas
terminowania; -mädchen n ter-
minatorka; -meister m nauczy-
ciel, majster, mistrz; -meisterin
f mistrzyni; -plan m plan nauk;
-reich obfitujący w nauki; -saal
m sala, izba szkolna; -satz m
twierdzenie, dogmat; -stoff m
przedmiot nauki; -stuhl m ka-
tedra; -vertrag m umowa

majstrem, -weise f metoda; -zeit
czas nauki. f
Leib m (Leiber) ciało; brzuch;
żywot; offener L. żołądek roz-
wolniony; bei lebendigem Leibe
żywcem; 3. auf den L. rücken
(j.) nacierać na 4.; sich 4. vom
Leibe schaffen pozbyć się kogo.
Leib- cielesny; przyboczny; ulu-
biony; -arzt m lekarz przybo-
czny; -binde f przepaska na
brzuch; -chen n ciałko; kafta-
nik; -eigen niewolny, poddany;
-eigene(r) m(s) niewolnik, pod-
dany; -eigenschaft f niewola,
poddanie.
Leibes-beschaffenheit f konstitu-
cja ciała; -bewegung f poru-
szenie ciała; -erbe m dziedzic
przyrodzony; -frucht f plód.
Leibessen n jadło ulubione.
Leibes-strafe f kara cielesna;
-übung f ćwiczenie ciała; -ver-
stärkung f zatwardzenie, ob-
strukcja.
Leib-farbe f kolor cielisty; kolor
ulubiony; -garde f gwardya,
straż przyboczna; -gedinge n
dożywocie; -gericht n potrawa
ulubiona; -haftig rzeczywisty;
-jäger m strzelec przyboczny;
-lich cielesny; rodzony.
Leib-rente f renta dożywotnia;
-schmerzen pl., -weh n ból w
brzuchu; -schneiden n rżnięcie
w brzuchu; -speise f jadło ulu-
bione; -wache f straż przybo-
czna.
Leichborn m na-, odgilotek.
Leiche f martwe ciało, trup, zwło-
ki pl.; pogrzeb.
Leichen-begängnis n, -bestattung
f pogrzeb; -blat blady jak trup;
-blässe f trupia bladeść; -geruch
m cuch trupi; -gerüst n kata-
falk; -gift n trupi jad; -halle
f trupiarnia; -hügel m mogiła;
-kammer f trupiarnia; -mahl n
stypa; -öffnung f obdukcja;
-predigt f kazanie pogrzebowe;

-schändung *f* aromocenie zwłok;
 -schau *f* oględziny zwłok;
 -schmauß *m* stypa; -starre *f* stę-
 żałość ciała martwego; -tuch *n*
 całun; -wagen *m* karawan; -zug
m kondukt, orszak pogrzebo-
 Reichnam *m* martwe ciało. [wy.
 leicht łatwy; lekki; snadny; ganz
 l. łatwiuchny; lekuchny; -be-
 waffnet lekko uzbrojony; -er
 lżejszy, lżej.
 leicht-fertig lekkomyślny, swa-
 wolny, płochy; -fertigkeit *f* lek-
 komyślność, płochosć, swawo-
 la; -flüßig łatwopłynny; -fähig
 lekkonogi, chyży; -gläubig łat-
 wowierny; -gläubigkeit -ność;
 -igkeit *f* łatwość, lekkość, sna-
 dność; -sinn *m* lekkomyślność;
 -sinnig lekkomyślny.
 Leid *n* krzywda, zle; żal, smu-
 tek, kłopot; sein Leid *3.* Ilagen
 wynurzyć *3.* swój żal; sich ein
 Leid antun targnąć się na swo-
 je życie.
 Leid tun, l. sein żałować czego,
 ubolewać nad czem; es tut mir
 l. um ihn żal mi go.
 Leiden, litt, gelitten cierpieć; zno-
 sić; *2.* *n* cierpienie; męka; daß
2. Christi męka Pańska, pasya;
 -d cierpiący, niezdrowy; bier-
 ny (forma); -schaft *f* namię-
 tność; pasya; afekt; -schaftlich
 namiętny; -schaftlichkeit -ność.
 Leidens-fähig cierpiętlivy; -ge-
 fährte, -genosse *m* spółcierpiący;
 -selbst *m* kielich goryczy.
 Leider! niestety!
 leidig przykry, nieszczęsny.
 leidlich znośny, dosyć dobry.
 leid-tragend żalobę noszący; -tra-
 gende(r) *m* (s.) żalobnik; -wesen
n żałość, zmartwienie.
 Leier *f* lira; diejelbe *2.* zawsze
 jedno l. to samo; -läuten *m* ka-
 tarynka; -mann *m* katarynkarz;
 -n grać na katarynce; paplać.
 Leih-anstalt *f*, -institut *n* zakład
 pożyczkowy; -bibliothek *f* wy-

pożyczalna książek; -en, lieb,
 gelichen pożyczyc; -er *m* poży-
 czający; -haus *n* zakład poży-
 czkowy, lombard.
 Leihauf *m* litkup.
 leihweise jako pożyczka
 Leim *m* klej, lep; auß dem *2.*
 gehen (i.) rozkleić się; nie udać
 się; -en kleić, lepić; -farbe *f*
 farba klejowa; -ig klejowaty,
 lepki.
 Lein *m* len; *2.* lniany; -bau *m*
 uprawa lnu.
 Leine *f* sznur, lejo.
 Leinen, leinen lniany, z lnu;
 -garu *m* lniana przedza; -ware
f towar lniany; -zeug *n* materya
 lniana.
 Lein-fuchsen *m* makuch; -öl *n* olej
 lniany; -same *m* siemię, na-
 sienie lniane; -tuch *n* przeście-
 radło.
 Leinwand *f* płótno; *2.*, lein-
 wanden płócienny, z płótna;
 -bleiche *f* bielenie płótna; -han-
 del *m* handel płótnem; -händler
m handlarz płótnem, płóciennik.
 Leinweber *m* tkacz; -ei *f* tkactwo,
 płóciennictwo; -stuhl *m* war-
 sztat tkacki, krosna pl.
 Leipzig *n* Lipsk.
 leise cichy; po cichu, z cicha.
 Leiste *f* listwa; obszywka u sukni;
 -n pl. pachwiny, słabizny.
 Leisten *m* kopyto; Schuster, bleib
 bei deinem *2.*! szewcze, patrz
 swego kopyta! über einen *2.*
 schlagen jedną miarką mierzyć.
 leisten czynić, działać; l. können
 zdołać; Bürgschaft l. ręczyć;
 Eid, Schwur l. przysięgać;
 Folge, Gehorsam l. słuchać;
 Gesellschaft l. towarzyszyć; Ge-
 nüge l. zadosyć uczynić; Hilfe
 l. pomódz; Berzicht l. zrzec się;
 Boranschub l. dopomódz do cze-
 go; Zahlung l. zapłacić.
 Leisten-beule *f* dymienica; -bruch
m przepuklina pachwinowa,
 kiła; -brüchig kiławy.

Zeistung *f* czyn, wykonanie; -sfähig zdolny, dzielny; -sfähigkeit -ność.

Zeit-artikel *m* artykuł wstępny; -band *n* pasek do wodzenia; -en prowadzić, kierować, rządzić; -sprowadzać; *sich* l. lassen dać się powodować.

Zeiter *m* kierownik, przewodnik; -in -iczka.

Zeiter *f* drabina; -sprosse *f* szczebel; -wagen *m* wóz drabiniasty.

Zeit-faden *m* wskazówka; przewodnik, podręcznik.

Zeitha *f* Litawa (rzeka).

Zeit-hund *m* pies gończy, ogar na smyczy; -pferd *n* koń powodowy; -riemen *m* smycz, wodza; -seil *n* lejc; -stern *m* gwiazda przewodnia; -ung *f* prowadzenie, przewodnictwo; ster.

Zektion *f* lekcyja, nauka.

Zektüre *f* czytanie; książki.

Zemberg *n* Lwów.

Zende *f* lędźw, biodro; -nbraten *m* poledwica; -nlahm słaby na lędźwie.

lenk-bar dający się kierować; -en kierować; rządzić; zwrócić (uwagę); -er *m* kierownik, władca; -riemen *m*, -seil *n* lejc; -sam dający sobą kierować, powolny, uległy; -samfeit *f* powolność, uległość; -stange *f* kierownica.

Lenz *m* wiosna; **Lenz** wiosenny; -monat *m* marzec.

Leopard *m* (en i es, en) lampart; -in *f* lamparcica.

Leuthe *f* skowronek.

Leut-begierde *f* żądza nauki; -begierig chciwy nauki; -en uczyć się, nauczyć się; terminować; kennen l. poznać; -zeit *f* czas uczenia się; czas terminowania.

Les-art *f* sposób czytania; wariant; -bar czytelny, dający się czytać.

Lese *f* zbiór, zbieranie; -buch *n* książka do czytania.

lesen (du liegest i ließt, er ließt), laß, gelesen czytać; zbierać; *sich* *satt* l. nacytać się; *sich* müde l. zmęczyć się czytaniem; -swert wart czytania.

Leser *m* czytelnik; zbieracz; -in -niczka; -freis *m* grono czytelników; -lich czytelny.

Leser-saal *m*, -zimmer *n* czytelnia; -stüd *n* ustęp do czytania; -zirkel *m* grono czytelników.

Lesung *f* czytanie.

Letthar-gie *f* letarg, spiączka; -gisch letargiczny.

Letten *m* il, glina; -boden *m* grunt ilasty.

Letter *f* czcionka.

lettig ilasty, ilowaty; -leit -tość. leßen pokrzepić; rozweselić.

leßt ostatni; zu guter Letzt na ostatek, na dobitkę; Letzte *n* ostatek; leßtens na koniec, niedawno; leßtlin ostatnim razem; leßtwillig ostatni.

Leu *m* lew.

Leuchtel *f* luźnia.

Leucht-te *f* świeca, pochodnia; -ten świecić, przyświecać; -ter *m* świecznik, lichtarz.

Leucht-feuer *n* ogień do oświecenia; światło latarni morskiej; -gas *n* gaz do oświecenia; -läser *m* świętojański robaczek; -kugel *f* kula świecąca; -turm *m* latarnia morska.

leug-bar zaprzeczalny; -nen zaprzeczać, przeczyć, zapierać się czego; -ner *m* przeczyiciel; -nung *f* przeczenie.

Leumund *m* (guter, böser) (dobre, złe) imię; -zeugnis *n* świadectwo moralności.

Leute *pl.* ludzie; -schinder *m* odrzyskóra, łupiskóra.

Leutnant *m* (3, 3) porucznik.

leutlich ludzki, uprzejmy; po ludzku; uprzejmie; -feit *f* ludzkość, uprzejmość.

Levit *m* (s.) lewita; -en lesen 3. wytrzeć 3. kapitułę.

Rebfoje, -foje *f* lewkonia.

Rebfograph *m* (s.) słownikarz;
ie *f* słownikarstwo

Rebfo *n* (fa) leksykon.

Rebelle *n* broszura; paszkwil.

Rebelle *f* waga wodna; jetka.

liberal liberalny; -e(r) *m* (s.) li-
berał; -ismuś *m* liberalizm

Licht *n* (Lichter) światło; świa-
tłość; świeca; anś *z.* bringen
wyjawić; anś *z.* kommen (f.)
wyjść na jaw; hinter daß *z.*
führen wywieść w pole, oszukać.

licht widny, jasny; im Lichten
w świetle; -bild *n* fotografia;
-blau jasnobłękitny; -brechung
refrakcja; -druck *m* fototypia.

lichten przeredzić (las); pod-
nieść (kotwicę); lich *z.* rozja-
śnić się; rzednieć.

lichterloh jasnym płomieniem.

licht-farbig jasnego koloru; -fuchś
m kon jasnokasztanowaty;
-gießer *m* świeczarz; -glanz *m*
blask światła; -grün jasnozie-
lony; -meß, -meße *f* gromnice
pl.; -meßer *m* fotometr; -neße
f firletka; -schein *m* blask
światła; -schere *f* szczypce do
czyszczenia świecy; -schien nie-
znoszący światła; stroniący od
światła; -schien *f* wstręt od
światła; -schirm *m* umbrella;
-seite *f* strona od światła; stro-
na korzystna; -stoff *m* świe-
tlik; -ung *f* widne miejsce
w lesie; karczunek; -voll pełny
światła.

Lid *n* powieka.

lieb miły, luby; lieb haben lubić;
-lügen przymilać się oczkami.
-schen *n* kochanek, kochanka;
-den, Euer Liebden! Waszu
Miłość!

Liebe *f* miłość; zamilowanie;
von *z.* entbrannt miłością pa-
żający; -lei *f* miłostka, umizg;
-in przymilać się, romansować.
lieben miłować, kochać, lubić;
-würdig luby, uprzejmy; la-

dny, -würdigkeit *f* lubość,
uprzejmość.

lieber miłazy; raczej; i. haben,
i. wollen woleć.

Liebeś-abenteuer *n* przygoda mi-
łosna; -angelegenheit *f* miłost-
ka; -antrag *m* oświadczenie
miłości; -bezeigung *f* okazy-
wanie miłości; -brief *m* list
miłosny; -bund *m* związek mi-
łości; -dienst *m* przysługa
(z miłości wyświadczona); -er-
klärung *f* oświadczenie miło-
ści; -gabe *f* dar miłosny;
-geschichte *f* historia miłosna,
romans; -gott *m* bożek miło-
ści; -heirat *f* małżeństwo z mi-
łości; -paar *n* para kochan-
ków; -pfand *n* zadatek miło-
ści; -rausch *m*, -wut *f* szal mi-
łosny; -trank *m* napój miło-
sny; -werk *n* uczynek miłosier-
ny; -zauber *m* urok miłosny;
liebe(s)trunken upojony miło-
ścią.

liebevoll miłosny, uprzejmy.

lieb-gewinnen polubić, umilować,
upodobać sobie; -haber *m* ko-
chanek; miłośnik; lubownik,
amator; -haberei *f* upodobanie,
lubownictwo, amatorstwo; -ha-
berin *f* miłośnica; amatorka;
-habentheater *n* teatr amatorski;
-haberrolle *f* rola kochanka;
-habervorstellung *f* przedsta-
wienie amatorskie.

lieb-losen glaskać, pieszczć, cac-
kać, umizgać się; -losend pie-
szczośliwy; -losung *f* pieszczo-
ta, umizg; -lich miły, przy-
jemny, wdzięczny; -lich tun
wdzięczyć się; -lichsteit *f* przy-
jemność, wdzięk; -ling *m*, *f*
ulubienieo, ulubieniec.

Liebings- ulubiony; -beschäfti-
gung *f* zatrudnienie ulubione;
-essen *n* jadło ulubione.

lieb-los nieczuły, oziębły; -losig-
keit -łość; -reich łaskawy; mi-
łościwy; -reich *m* wdzięk, po-

wab; -*ſchaft* *f* miłośćka; -*ſte m*,
f (s.) kochanek, kochanka;
 -*ſtödel m* lubczyk, lubszczyk.
Lied *n* (Lieder) pieśń; -*ſten n*
 piosnka; -*erbuch n* śpiewnik;
 kancjonał; -*erdichter m* pie-
 śniarz; -*dichtung f* pieśniar-
 stwo.
Liederlich łajdacki, hultajski, nie-
 rządny; -*eſ Gefindel* łajdactwo,
 hultajstwo; -*ſeit f* łajdactwo,
 nierząd.
Lieder-ſammlung f zbiór pieśni;
 -*tafel f* zabawa ze śpiewem.
Lieferant m (s.) dostawca.
Liefer-riſt f termin dostawy; -*n*
 dostarczać, odstawić; wydać;
 stoczyć (bitwę); -*ſchein m* po-
 świadczenie dostawy; -*ung f*
 dostawa, dostarczenie; zeszty;
 -*zeit f* czas dostawy.
Liegen, lag, gelegen (ſ.) leżeć; *l.*
 laſſen zostawić, porzucić; *l.*
 bleiben (ſ.) zostać, poledz; *eſ*
 liegt mir daran o to mi chodzi;
eſ liegt nur an dir zależy tylko
 od ciebie; *eſ* liegt am Tage to
 rzecz jasna; -*b* leżący; nieru-
 chomy (majątek); -*ſchaft f* nie-
 ruchomy majątek.
Lieschen n Elżusia.
Lieschgras n brzanka.
Liſt m elewator.
Liſtör m likier, likwor.
Lila lila, liliowego koloru.
Lilie f lilia; -*uſarbig* liliowy.
Limo-nade f limonada; -*ne f*
 limonia, cytryna; -*nenſaft m*
 sok cytrynowy.
liſt łagodny.
Linde f lipa.
Linden- lipowy; -aſſee f aleja
 lipowa; -*blüte f* kwiat lipowy;
 -*holz n* lipina; -*rinde f* łub.
Linde-rer m łagodzieciel, uśmie-
 rzyciel; -*ren ułżyć, uśmierzyć;*
 -*tung f* ulga, uśmierzenie;
 -*tungs- łagodzący, uśmierza-
 jący.*
Lindeurm m smok.

Lincał n liniał.
Linie f linia; -*nſchiff n* okręt linio-
 wy, wojenny; -*ntruppen pl.*
 wojsko stałe; -*ren liniować.*
linſ lewy; *linſe Seite* deſ *Tuſches*
nica; *linſe Hand, -e f* lewa
 ręka; lewica; *von der linſen*
Seite, mit der linſen Hand na
 odlew; -*händer m* mańkut;
 -*händig mańkaty; -iſch* nie-
 zgrabny.
linſ w lewo, na lewo.
Linnen n płótno; **Linnen-, linnen**
 płócienny, lniany; -*zeug n* ma-
 terya lniana, bielizna.
Linſe f soczewica; soczewka
 (w oku, w szkiełku); -*nſörmig*
 soczewkowaty; -*gericht n* po-
 trawa z soczewicy.
Liſſe f warg; -*nblütler pl.* ro-
 śliny mające kwiaty wargowe;
 -*nſaut m* głoska wargowa.
Liqueur = Liſtör.
Liqui-dation f likwidacya; -*dator*
m (ſ, en) likwidator; -*dieren*
 likwidować, obliczać.
liſſeln szeptać, szepleć.
Liſſler m szeptaliuch.
Liſſabon n Lizbona.
Liſt f chytryść, podstęp.
Liſte f lista, spis.
liſtig chytry, podstępny.
Litanei f litania.
Litau-en Litwa (kraj); -*iſch* li-
 tewski.
Liter m, n litr.
litera-iſch literacki, naukowy;
 -*t m* (s.) literat; -*tin -tka; -tur*
f literatura.
Lithograph m (s.) litograf; -*ie f*
 litografia; -*ieren* litografować;
 -*iſch* litograficzny.
Liturgie f liturgia.
liturgiſch liturgiczny.
Liſe f cienki sznurek.
Libland n Inflanty *pl.*
Libree f liberya, liwra; -*bediente(r)*
m lokaj w liberyi.
Lizentiat m (s.) licencyat.
Lizenz f pozwolenie.

Digitation *f* licytacja

lizitieren licytować.

Lob *n* pochwała, chwała; Lob=
pochwalny; -en chwalić, po-
chwalić; -end pochwalny.

Loblich *f* stroiczka.

lobenswert chwalebny.

Lobeserhebung *f* wychwalanie.

Lob-gedicht *n* wiersz pochwalny;
-gesang *m* śpiew pochwalny;
-hudelei *f* pochwały przesadne;
-hudelei przesadnie wychwalać,
kadzić 3.; -hudelei *m* wychwa-
lacz. [nowy; -keit -ność.

Loblich chwalebny; świetny; sza-

Lob-lich *n* pieśń pochwalna;

-preisen wielbić, wysławiać;

-rede *f* mowa pochwalna, pa-

negiryk; -reduerlich panegi-

ryczny; -preiser, -redner *m* wiel-

biciel, panegirysta; -singen

śpiewać na chwałę; -spruch *m*

pochwała.

Loch *n* (Löcher) dziura; anse-

fahrens 2. wybór; aus dem

letzen Loch die letzten ostatkami

zostawić; -en robić dziury w czem.

löcherig dziurawy, dołkowaty.

Lochjäger *f* pila otworowa.

Lode *f* kędzier, pukiel, lok;

-haare in Locken legen trefić

włosy.

Loden trefić, kędzierzawić; wa-

bić, nęcić; an sich 1. zwabić;

sich 1. zakręcać się; -d poniećny;

-haare *pl.* włosy kędzierzawe.

Loder *m* wabiciel.

Loder pulchry, sypki; słabo umo-

cowany (gwóźdź); lekki, lekko-

myślny; 1. gebunden lekko

związany; 1. machen spulchnić;

1. werden pulchnieć; -heit *f*

pulchność; lekkość; -n

lodig kędzierzawy. [(s)pulchnieć.

Lod-mittel *n* wabik, nęta; -ruf

m; -stimme *f* głos wabiący;

-speise *f* nęta, ponęta; -unq *f*

wabienie, ponęta; -vogel *m*

wabik.

loco, in 1. tu, w miejscu.

Loden *m* gunia, grube sukno.

Loder-asthe *f* perzyna; -n buchać,
płonać, pałać.

Löffel *m* łyżka; Löffel *pl.* łyżki;

uszy zajęcia; -artig, -förmig

łyżkowaty; -chen *n* łyżeczka;

-n jeść łyżką; -stiel *m* trzonek

u łyżki; ein Löffelvoll pełną

łyżkę; -weise po łyżce.

Logarithmus *m* logarytm.

Loge *f* łoża.

logieren mieszkają.

Logik *f* logika; -er *m* logik; lo-

gisch logiczny.

Logis *n* (s, s) mieszkanie.

Loh-beize, -brühe *f* debnica gar-

barska, kwas garbarski.

Loh *f* płomień; debnica garbar-

ska; -n buchać, płonać; gar-

bować.

Loh-gerber *m* garbarz; =gerberei

f garbarnia; -tuchen *m* garbo-

winy *pl.*

Lohn *m* (ö) płaca, zapłata, nagro-

da; myto; =arbeiter *m* naje-

mnik; =arbeiterin -ica; =dicner

m lokaj najemny, służący; =en

nagrodzić, zapłacić; sich =en

opłacać się; es lohnt sich der

Mühe opłacić się trud; es lohnt

sich nicht der Mühe szkoda cza-

su i czasu.

Lohnen wypłacać żołąd.

Lohn-futcher *m* woźnica najemny;

-tag *m* dzień wypłaty.

Lohnung *f* płaca, żołąd.

Lohrinde *f* kora do garbowania.

Loire *f* Loara (rzeka).

Lokal *n* lokal, miejsce, przestrzeń;

-isieren ograniczyć na jedno

miejsce; -ität *f* miejscowość.

Lokomotive *f* lokomotywa.

Lolch *m* kakol.

Londou *n* Londyn.

Lorbeer *m* laur, wawrzyn; Lor-

beer- laurowy, wawrzynowy; =e

f jagoda wawrzynowa, bobek;

-en *pl.* laury, sława; =frau *m*

wieniec laurowy; =weide *f* to-

zina.

Lorenz *m* Wawrzyniec (imię).

Lorgnette *f* lornetka.

Los *n* los; przeznaczenie.

los wolny, luźny; rozwiązać;
samopas; los werden 2. pozbyć
się kogo, czego; was ist hier
los? cóż się tu dzieje?

los-arbeiten uwolnić; binden od-
wiązać; bitten wyprosić;
brechen (f.) wybuchnąć; wszczać
się; brennen wypalić, wystrze-
lić.

losch bar dający się ugasić, zaspoko-
ić (pragnienie); blatt, pa-
pier *n* bibuła; brand *m* opalek.

loschen gasić; zaspokoić (pra-
gnienie); wymazać (dług); wy-
ładować (okręt).

Losch-geräte *pl.* przybory do ga-
szenia ognia; mann *m* gasi-
ciel; strażak; mannshaft *f*
straż pożarna.

los-donnern zagrmieć; brühen
wypalić.

losc swawolny; lekko (związany);
wyszczekany (pysk); ein *r*
Rogel hultaj.

Lössegeld *n* okup, wykup.

losen losować, ciągnąć losy.

lösen rozwiązać; kupić (bilet);
wykupić (zastaw); dotrzymać
(słowa); zarobić (przedawając
co); die Zunge lösen podciąć
język.

los-fahren auf 4. (f.) powstać,
rzucić się na 4.; fesseln zdjąć
kajdany; feuern wypalić; ge-
ben (wy)puścić, uwolnić; wy-
dać; gehen (f.) zaczynać się;
napadać na 4.; wystrzelić;
oderwać się; godzić na co;
haben odhaczyć; hauen od-
ciąć; auf 4. l. uderzyć na 4.

Los-fauf *m* wykup; faulen wy-
kupić; fetten spuścić z łańcu-
cha; fknüpfen odwiązać; fom-
men (f.) uwolnić, wydostać się;
foppeln wysforować; odłączyć;
lassen puścić, wypuścić.
löstlich rozpuszczalny.

loslösen odłączyć; sich l. odłączyć
się; uwolnić się.

los-machen roz-, odwiązać, uwol-
nić; sich l. uwolnić, wydobyć
się; odłączyć się; zrzucić się
z czego; sich von Vorurteilen
-machen otrząść się z przesąd-
ów; plaken (f.) wybuchnąć,
pęknąć; wyrwać się z czym.

los-reißen oderwać; sagen sich
wyrzec się kogo; wyprzeć się
czego.

los-schlagen odbić; sprzedać za
bezcen; auf 4. l. bić 4.; schnei-
ren odsznurować; sprechen
uwolnić; wyzwolić (ucznia);
von Sünden sprechen rozgrze-
szyć; stürmen (f.) nacierać,
uderzyć na 4.

Losung *f* losowanie; hasło; za-
robek (przy rzędach); Swort
n hasło.

Lösung *f* rozwiązanie; spełnienie;
wykupienie (zastawu); wystrze-
lenie; rozczyń, roztwór.

los-werden 2. pozbyć się kogo,
czego; wideln odwinać; sich
-wideln wywinąć się; ziehen
(f.) napaść, najechać na 4.

Lot *n* lut; ołowianka.

Lotblei *n* ołowianka.

Löte *f* lut do lutowania; lutowa-
nie; *n* lutować.

Lothringen *n* Lotaryngia.

Löt-folben *m* lutownik; mittel *n*
spoiwo.

lotrecht prostopadły, pionowy.

Lotse *m* (s.), Lotsmann *m* ster-
nik, rotman.

Lotterbube *m* łotr, oszust.

Lotterie *f*, Lotto *n* loterya; ein-
nehmer *m* kolektor; los *n* los
na loteryę; spiel *n* gra w lo-
teryę.

Lötting *f* lutowanie.

Louis *m* Ludwik.

Louisdor *m* luidor.

Löwe *m* (s.) lew; ein junger L. le-
wek; das Junge des Löwen
lwią, lwiatko.

Löwen- lwi; -anteil m główna część; -grube f lwi dół; -zahn m lwi ząb; mniszek, podróżnik (roślina).

Löwin f lwica.

lojal lojalny, wierny; -ität f lojalność.

Lübeck n Lubeka (miasto).

Luchs m ostrowidz, ryś; -augen n. oczy rysia; bystry wzrok.

Lücke f szpara, próżne miejsce, przerwa; -nächter m nadstawa; ostatnia pomoc w biedzie; ostatnie szczęście; figurant; -haft niecały, defektowy.

Luder n ścierwo; bestya; -leben n życie łajdackie.

Ludwig m Ludwik.

Luft f (ii) powietrze; in der L. befindlich napowietrzny; an die L. setzen 4. wyrzucić z domu; et. aus der L. greifen zmyślić co; sich L. machen odetchnąć sobie.

Luft- powietrzny; -bad n kapiel napowietrzna; -ballon m balon; -beichaffenheit f stan powietrza; -blase f bańka, bąbel.

Lüftchen n wietrzyk.

luft-dicht szczelny; -dichtheit-ność; -druck m ciśnienie powietrza.

Lüften przewietrzyć (izbę); uehylic (kapelusza); den Schleier von etw. I. odsłonić co, odkryć.

Luft-erscheinung f zjawisko napowietrzne; -fahrt f jazda, podróż napowietrzna; -hauch m powiew powietrza; -heizung f opalanie rozgrzaniem powietrzem.

luft-ig przewiewny, powietrzny; lekki; -leis m powietrzokrag; -leer próżny, bez powietrza; -leere f próżnia; -loch n prześoch, otwór; -meer n atmosfera; -pumpe f pompa powietrzna; -röhre f krtań, tchawica; -röhrenäste pl. oskrzele; -säule f słup powietrzny; -schiff n balon; -schiffahrt f żegluga napowietrzna; -schiffer m że-

glarz napowietrzny, aeronauta; -schloß n chimera, urojenie; -schlößer bauen stawiać zamki na lodzie; -strom m, -strömung f prąd powietrza.

Lüftung f przewietrzanie.

Luft-veränderung f zmianę powietrza; -weg m przewód oddechowy; -zug m przeciąg powietrza, przewiew.

Lug m kłamstwo; L. und Trug kłamstwo i obłuda.

Lüge f kłamstwo, łgarstwo; -n, log, gelogen (s)kłamać, igać, zeigac.

lügen wyglądać, szperać.

lügenhaft kłamliwy; -igleis f kłamliwość, łgarstwo.

Lügner m kłameca, łgarz; -in f kłameczyni, łgarka; -isch kłamliwy, łgarski.

Luiße f Ludwika.

Lufe f luka, szpara.

luftrativ zyskowny.

lullen usypiać (dziecko).

Lümmel m prostak, nieokrzesaniec; -haft prostacki, nieokrzesany.

Lump m (s.) galgan.

Lumpen m szmata, galgan.

lumpen lampartować, łajdaczyć; -geld n bezcen; -gesundel, -pad, -voll n galgaństwo, hultajstwo, halastwa; -ferl m łajdak, szubawiec; -papier n papier szmaciany; -sammler m zbieracz szmatów; -weib n łajdaczka; galganiarka.

Lump-erei f galgaństwo; bagatela; -ig galgański, obdarty; bzdurny; brudno skapy; nikczemny.

Zunge f pluco.

Zungen- płucny, płucowy; -arterie f tętnica płucna; -braten m poledwica; -entzündung f zapalenie płuc; -fell n opłucna; -fatarrh m katar płucny; -framt płucnik; -schlag m paraliż płucny; -sucht, -schwindsucht f

suchoty; -süchtig chorujący na suchoty; -süchtige(r) m.(s.) suchotnik; f suchotnica.

Suchgerer m włóczęga, próżniak; -geru włóczyć się.

Sunte f lout, knot; Hsi ogon die 2. riedhen zwąchać piżmo nozowe.

Supe f lupa, drobnowidz.

Surche pl. gady, plazy.

Sust f (ü) chęć, przyjemność, ochota, uciecha; sinnliche 2. chuć; -barkeit f zabawa, uciecha.

Sustchen n chęćka.

Suster m świecznik wiszący.

lust.n, lustern łakomić, zachławać się czego.

lustern łakomy, pożądlivy; -heit f łakomstwo, pożađliwość.

Sust-fahrt f przejażdżka; -haus n altanka, wila; -ig wesoły, ochocz; zabawny; skoczny (taniec); sich -ig machen rozweselić się; sich über 4. -ig machen drwić, naigrawać kogo; recht 1. werden rozochocić, rozigrać się; -igkeit f wesołość, zabawność; -igmacher m błazen, trefniś.

Süstling m rozpustnik.

Sust-mord m morderstwo z lubieżności popełnione; -reise f podróż dla zabawy; -schloß n zamek letni; -seuche f choroba weneryczna; -spiel n komedia; -spielbichter m komedyopisarz; -wäldchen n lasek, park; -wandeln przechadzać się.

Suther-aner m luteranin; -anerin f luterka; -isch luterski; -tum n luteranizm.

Sutisch-bcutel m smoczek do ssania dla dzieci; -en smoktać, ssać.

Süttich n Leodyum (miasto).

Sutu-riß zbytkowny, przepyszny; -ß m zbytek, przepych; 2. treiben zbytkować.

Suzus- zbytkowny.

Suzerne f lucerna, dzięcielina.

Suzifer m lucyfer (jutrenka); lucyper (dyabeł).

Symph-e f limfa; -gefäße pl. naczyń limfatyczne.

Synchen karać (zbrodniarza nieczekając sądu, wyroku).

Syris f liryka; -er m liryk; Syrisch liryyczny.

M.

Maas f Moza (rzeka).

Mäcen m mecenas, opiekun nauk, sztuk.

Mache f robota.

machen (z)robić, (u)czynić; Auf-jehen m. narobić hałasu; Be-kauntschafft m. zabrać znajomość; 4. zu etw. m. wykierować 4. na co; das Bett m. położyć łóżko; Wind m. fanfaronować; 3. etw. streitig machen zaprzeczać 3. co; sich an etw. m. jać się czego; sich aus dem Staube m. uciec; sich auf den Weg m. wyruszyć w drogę;

sich Hoffnung m. spodziewać się; sich berühmt m. wslawić się; sich wichtig m. nadymać się; sich einen Namen m. zjednać sobie imię; sich ein Vergnügen aus etw. machen z przyjemnością coś czynić; sich lächerlich m. wystawiać się na pośmiewisko.

Macher m działacz; -lohn m zapłata od roboty.

Machination, Machenschaft f machinacya, knowanie.

Macht f (ä) moc, potęga; mocarstwo; -haber m mocarz.

mächtig mocny, potężny; einer Sache m. sein mieć w swojej mocy; der Sprache m. sein władać językiem; -heit *f* moc; grubość.

machłos bezwładny; słaby;
-jpruđ m rozkaz najwyższy.
-voll poteżny; -wort n słowo
swej mocy; wyrok samowolny
Machwerf n robota ladajaka,
partanina, bazgranina.

Madame / pani, jejmość.

Mädchen n dziewczyna; (**Mein**)
dziewczynka, dziewczę; **-haft**
dziewięcy, dziewięzy; **-pen-**
sionat n pensjonat dla dzie-
wczyn; **-schule** f szkoła dla
dziewczyn.

Małe f czerw, mól, robak.

Władcy i dziewczynka.

małdź robaczywy.

Włodonna f Najświętsza Panna.

Magazin *n* magazyn, skład; -eur
m magazynier

Млад f (ä) dziewczka, służąca.

Włóqd(e)lcin "dziewoja.

Włagen *m* żołądek; পেপেক (drobin);
der zweite Wł. der Wiederläufer
czep, czepiec.

Magen- żołądkowy; **-beschwerden** *pl.* przykrości żołądkowe; **-brennen** *n* zgaga; **-bruch** *m* przepuklina żołądkowa; **-drüsen** *n* gniecenie w żołądku; **-erweichung** *f* rozmięczenie żołądka; **-erweiterung** *f* rozdęcie żołądka; **-farrh** *m* katar żołądkowy; **-frampf** *m* kurecz żołądkowy.

Wagen-mund *m* wpust, ujście żo-
 ładka, -**pförtner** *m* odźwiernik;
 -**sajt** *m* sok żołądkowy; -**säure**
f kwas żołądkowy; -**schmerz** *m*,
 -**weh** *n* ból w żołądku; -**stärkend**
 żołądek wzmacniający; -**stär-**
kung *f* wzmocnienie żołądka;
 -**tropfen** *pl.* krople żołądkowe;
 -**wurst** *f* maciek.

mager chudy; jałowy (grunt);
etw. mager chuderlawy; m.

werden, magern obudnieć; -teit
f chudość.

Magie / magia.

Magister m. magister, mistrz;
-würde f. godność magistra.

Magistrat m magistrat; -sperjon
f członek magistratu; -ur f
magistratura.

Magnat *m* (s.) magnat, -entum
n magnaterya.

Magnet *m* magnes; **-isch** magne-
tyczny; **-iseur** *m* magnetyzer;
-ificeren -tyzować; **-ismus** *m*
-tyzm; **-nadel** *f* igła magne-
tyczna.

Maghar m (s) Madziar.

magyarisch madziarski.

Mahagoniholz; *n* mahon.
mähnen kosić, sieć; viel m. na-
kosić, nasieć.

Wähen *n*, Wähd *f* kosba; Wäher
m kosiarz.

Wahl *n* (pl. Wahlen i Wähler)
usza, jedzenie; obiad.

mahl-en, mahlte, gemahlen mlec;
-gang m ganek w młynie; -geld
n zapłata od mlewa; pytlówka;
-stein m macznica

Mahlzeit / jedzenie; gesegnete
W. ! smacznego !

Wähmaschine f kosiarka.

Właściwie to list upominający.

Włochy f grzywa.

maln-en na-, przypominać, prze-
strzegać; -ung *f* przypomnie-
nie; przestroga; -zett *m* kartka
upominająca.

Mahomedaner = Mohammedaner.

Währe f szkap.

Mäh-ren Morawy pl.; rish mo-
rawski, po -sku.

Mai *m* maj; Mai- majowy;
-blümchen, -glöckchen *n* konwa-
lia: -baum *m* maj.

Maids / dziewczoja, dziewczyna.

Włai-fahrt f majówka; -fäher m
chrabaszcz.

Medyolan (miasto).

Wain m Men (rzeka).

Węgna Moguncya (miasto).

Mais *m* kukurudza.

Maisch *m*, -e *f* zawar na piwo, zacier; -bottich *m* zaciernica; -en zaciierać.

Maisstengel *m* kaczan kukurudzy.

Maitresse *f* metresa, kochanka.

Mainmurm *m* maik.

Majestät *f* majestat; wspaniałość; kaiserliche, königliche *M.* cesarska, królewska Mość; -isch majestatyczny; daß -ische majestatyczność; -sverbrechen *n* zbrodnia obrażonego majestatu.

Major *m* major.

Majoran *m* majeran (roślina).

Majorat *m* majorat, ordynacya; -sherr *m* ordynat.

majo-reun pełnoletni; -rennität *f* pełnoletność; -rität *f* więk-

Maßel *m* plama, zmaza. [szosć.

Mäßelei *f* meklerstwo; krytyka, przyganie.

maße-loß bez zmazy, niepoka-

lany; -losigkeit -laność.

mäßein faktorować, nastroć; krytykować.

Maffaroni, Maße. *pl.* makarony.

Mäßer *m* mekler, faktor; -lohn

faktorne.

Maßrone *f* makaronik.

Maß *n* znamię znak; maß razy,

-kroć, np. zweimal dwa razy,

dwakroć; daß erste Maß i daß

erstemal pierwszy raz, po raz

pierwszy.

malaisch malajski (rasa).

malcedien przeklinać.

malen, maße, gemalt malować.

Maßer *m* malarz; -in -arka.

Maßer- malarski; -akademie *f*

akademia malarska; -ei *f* ma-

larstwo; malowidło; -isch ma-

lowniczy, malowny; daß -ische

malowniczość; -kunft *f* sztuka

malarska, malarstwo; -stube *f*

malarnia.

Maßheur *n* (*pl.* e i s) nieszczęście.

Maßtefer-orden *m* zakon maltański;

-ritter *m* kawaler maltański.

maßtrahieren męczyć.

Maßbe *f* ślaz.

Maßversation *f* przeniewierzenie.

Maß *n* słód; -abgang *m* słodo-

winy *pl.* -bier *n* piwo słodowe;

-barre *f* suszarnia słodu; -en

slód robić.

Mälzer *m* słodownik; -ei *f*, Maß-

haus *n* słodownia.

Maß-extrakt *m* esencya słodowa;

-kaffee *m* kawa słodowa.

Mama *f* mama; -chen *n* mamcia.

Mammon *m* mamona.

Manfell *f* panna.

man; man hört słyhać; man

sypricht mówią; man kann można.

manch-er niejedyn, niektóry;

-erlei rozmaity; -mal niekiedy.

Mandat *n* mandat, zlecenie; -at

m pełnomocnik.

Mandel *f* migdał; mēdel (15

sztuk); *M.* migdałowy; -baum

m drzewo migdałowe; -förmig

migdałowaty; -frähe *f* kraska;

-milch *f* orszada.

Mandeln *pl.* migdałki (w gardle).

mandeln w snopy wiązać.

Mandel-öl *n* olej migdałowy;

-torte *f* tort migdałowy.

Manen *pl.* dusze zmarłych.

Mangel(*n*) *f* magiel.

Mangel *m* (ü) brak, niedostatek;

wada; *M.* an etw. haben nie

mieć czego.

Mangelbreit *n* maglownica.

mangelhaft niedostateczny, nie-

dokładny; -igkeit -ność.

Mangelholz *n* wałek.

mangeln brakować, niedostawać,

zbywać na ozem.

mangel-n maglować; -stube *f* ma-

glownia; -tuch *n* maglownik.

Mangold *m* burak dziki.

Manie *f* mania, szaleństwo.

Manier *f* maniera, obyczaj; daß

ist seine *M.* to się nie godzi;

-iert zmanierowany, przesadny;

-lich manierny, obyczajny;

-lichkeit -ność.

Manifest *n* manifest, odezwa;

-ation *f* manifestacya, objawie-

nie; -ationseid *m* przysięga manifestacyjna; -ieren objawić, okazać; podać do aktu sądowego.

Manipulation *f* manipulacja; -ieren obchodzić się z czem.

Mann *m* (Männer) mąż, mężczyzna; *M. für M.* wszyscy razem; mit *M. und* Maß ze szczególnem, do szczególnu; ein *M.* ein Wort słowo rzetelności; człowiek dotrzymujący słowa; an den *M.* bringen pozbyć się czego.

Manna *f* manna.

mannbar dorosły; mężny; *m.* werden dojrzewać, mężnieć; -heit *f* wiek dojrzały; męskość.

Männchen *n* męzulek; człowieczek; samiec; der Hase macht *M.* kot (zając) dał kominka, siedzi na tylnych skokach.

Männergesang *m* śpiew męski; -verein *m* towarzystwo śpiewaków.

Mannestamm *m* linia męska.

mannhaft mężny, dzielny, waleczny, bitny; -haftigkeit -ność; -heit *f* męskość.

mannig-fach, -faltig rozliczny, rozmaity; -faltigkeit -maitość.

männiglich każdy z osobna; es ist *m.* bekannt wiadomo wszystkim.

Mann-lein *n* męzulek, człowieczek; -lich męski; samczy; mężny; -lichkeit *f* męskość.

Mannsbild *n* mężczyzna.

Mannschaft *f* ludzie; górnicy; żołnierze; außerlebens *M.* dobrany lud, chłop w chłopu; -sbuch *n* rodowód górniczy.

Manns-erbe *m* dziedziczość linii męskiej; -hoch na chłopu wysoki; -länge *f* wzrost mężczyzny; -person *f* mężczyzna; -stamm *m* linia męska; -tief na chłopu głęboki.

Mannweib *n* dwupłciowiec.

Manöver *n* manewr.

manöbrieren manewrować. **man-schen**, -tschen mieszać, ba-brać; -scherei *f* mieszanie.

Manschette *f* mankiet; -knopf *m* guzik do mankietów.

Mantel *m* (d) płaszcz; powierzchnia (stożka); den *M.* nach dem Winde hängen stosować się do okoliczności.

Mäntelchen *n* płaszczek.

Mantelsack *m* domok.

Mantille *f* mantylka.

Manual *n* manual.

Manufaktur *f* rękodzielnia; rękodzieło; wyrób; -ist *m* (s.) rękodzielnik.

Manuskript *n* rękopis.

Mappe *f* mapa, teka.

Marasmus *m* marazm, upadek sił.

March *f* Morawa (rzeka).

Märchen *n* baśń, bajeczka; -dichter *m* bajkopisarz; -haft bajeczny.

Marber *m* kuna; -fell *n* kunie futro, kuny *pl.*

Mär(e) *f* powieść; wieść.

Margarete *f* Małgorzata; -birne *f* małgorzatka.

Maria, Marie *f* Marya.

Marien-bild *n* obraz Maryi Panny; -täfer *m* błedronka; -tag *m* dzień Maryi Panny.

Marielle *f* aprikoza.

Marinade *f* marynata.

Marine *f* marynarka; -soldat *m* żołnierz marynarski; -weib *n* marynarka.

marinieren marynować.

Marionette *f* marionetka.

Markt *f* marchia, granica; grzywna; marka.

Mark *n* szpik; rdzeń (drzewa); ośrodek, jądro; durch *M.* und Bein wkróć.

Marke *f* marka (znaczek pocztowy).

Marketenber *m* markietan; -in -ka; -ei *f* markietanstwo.

Mark-genosse *m* opoleczyk; -genossenschaft *f* opole; -graf *m*

margrabia; -gräfin -bina;
-gräflich margrabski; -graffschaft
f margrabstwo.

markieren (na)znaczyć;
markig szpikowaty; pelen szpiku;
jedrny.

Mark-linie, -scheide f linia gra-
niczna; -scheidekunst f mier-
nictwo; -scheider m miernik,
geometra górniczy; -stein m
kamień graniczny.

Markt m (ä) targ; rynek; -en
sprzedawać (lub) kupować;
targować się o co; -steden m
miejscowość targowa; -geld n
targowe, jarmarczne; -ordnung
f regulamin targowy; -platz m
targowica; rynek; -preis m cena
targowa; -schreier m szarlatan,
szalbierz; -schreierei f szarla-
tanstwo, szalbierstwo; -schreie-
risch szalbierski; -stand m buda
jarmarczna; -tag m dzień tar-
gu.

Markus m Marek. [gowa.]

Markzeichen n kopiec.

Marmor m marmur; M.-mar-
murowy; -arbeit f robota z mar-
muru; -arbeiter, -brecher m
marmurnik; -artig marmuro-
waty; -bruch m marmurnia;
-ieren marmurować; -n mar-
murowy; -platte f tasia mar-
murowa; -stisch m stół marmu-
rowy.

marod zmęczony; niezdrowy;
-eur m maroder, żołnierz wałę-
sający się i rabujący; -ieren
wałęsać się i rabować.

Marone f kasztan.

Marqueur m markier.

Marquis m markiz; -quise f
markiza.

Marsch m (ä) marsz, pochód.
marsch! dalej, naprzód! precz.

Marschall m (ä) marszałek; M.
sein marszałkować; M.-mar-
szałkowy; -stab m laska mar-
szałkowska; -stafel f stół mar-
szałkowski; -würde f marszał-
kostwo.

Marsch-befehl m., -order f roz-
kaz do marszu; -bereit, -fertig
gotów do wymarszu; -bereit-
schaft f gotowość do wymarszu;
-ieren maszerować.

Marsch-boden m ziemia bagnista;
-land n żuławia; -länder m żu-
ławianin; -länderin -wianka.

Marschrout f droga do marszu.

Marseille n Marsylia (miasto).

Marsfeld n plac ćwiczeń.

Martall m (ä) stajnia dla koni.

Marter f męka, katusza; -banf
f tortura; -er m katownik;
-hammer f męczarnia; -leben
n życie męczeńskie; -n męczyć,

katować; zu Tode -n u-, zame-
czyć; sich lange -n namęczyć
się; -strafe f kara umęczenia;

kara sroga; -tod m śmierć mę-
czeńska; -woche f Wielki ty-

Martha f Marta. [dzień.]

martialisch marsowaty.

Martin m Marcin; -sgang f geś
świętomarcińska; -stag m dzień
świętego Marcina.

Märtyrer m męczennik; M.-mę-
czeński; -in f męczennica;
-tod m śmierć męczeńska; -tum,
Märtyrium n męczeństwo.

Marunte f gatunek moreli.

März m marzec; M.-marcowy;
-enbier n piwo marcowe; -hase
m marczak; -henne f marcówka.

Marzipan m marcypan; -bäcker
m marcypannik.

Masche f oczko (w pończosze)
zadziern; fontaś, kokarda.

Maschine f maszyna, machina;
-narbeit f robota maszynowa;
-nbau m budowa maszyn;
-nführer, -nmeister m maszy-
nista; -nmäßig mechaniczny,
machinalny; -rie f maszynerya.

Maschinist m (s.) maszynista.

Masern m słój, flader; plama
(na cieło); -holz n drzewo słó-
jowate; -stich, -stich słojowaty;
nakrapiany; -n fladrować; na-
krapiać, cętkować.

Masern *pl.* odra (choroba).

Maske *f* maska; =ball *m* bal maskowy; masfieren maskować, zasłaniać; udawać.

Maßfufinum *n* rodzaj męski.

Maß *f* mas (piwa, wina).

Maß *n* miara; *M.* überschreiten przebrać miarę; das rechte *M.* treffen utrafić miarę; über die Maßen nadzwyczajnie, nadzbyt.

Maßchen *n* miarka, miareczka.

Maße *f* masa; mnóstwo; ungeheure *M.* ogrom; =haft *w* wielkiej liczbie; =haltigkeit *f* ogrom; =uervaster *m* zarządca upadłości; =weise *w* wielkiej liczbie.

Maßgabe *f* miara; nach *M.* według, stosownie do; =gebend miarodajny; właściwy; rozstrzygający.

maßfieren gniesć (ciało).

mäßig mierny; umiarkowany; =en umiarkować; uśmierzać, powściągać; zwolnić (krok); =ich =n uśmierzyć, powściągnąć się; =feit *f* mierność; =feitsverein *m* towarzystwo wstrzemięzliwości; =ung *f* umiarkowanie; powściągliwość.

mäßig mięszczy; =feit =szość.

maßig masywny, lity, pełny; rubaszny (człowiek); das =e masywność.

Maßliebchen *n.*, =liebe *f* stokroć, stokrótka; =losz niepowściągliwy, bez miary; =losigkeit *f* bezmiar, nieumiarkowanie; =nahme, =nehmung *f* branie miary; chwycenie się jakiego środka; =regel *f* środek, sposób; =regeln (u)karać; =stab *m* miara, podziałka; prawidło; =voll umiarkowany.

Maß, =baum *m* maszt.

Maß *f* tuczenie, karm, wypas

Maß- tuczny, karmny.

Maßdarm *m* kiszka odchodowa.

maßen tuczyć, karmić.

Maßgans *f* gęs tuczona.

maßig tuczny, opasły.

Maßig *m* żywica mastykowa.

Maßkorb *m* kosz masztowy.

Maß-ochs *m* wół tuczny; =schwein *n* świnia karmna; =stall *m* karmnik; =vieh *n* bydło karmne.

Maßung = die Maß.

Matador *m* matador, rej wodzący.

Material *n* materyał; =ismus *m* materyalizm; =istisch materyalny; =waren *pl.* towary materyalne.

Materie *f* materya; ropa.

materieell materyalny.

Mathema=tik *f* matematyka; =tiker *m* matematyk; =tisch matematyczny, =cznie.

Matrage *f* materac

Matrifel *f* matrykuła; metryka.

Matrice *f* matryca.

Matrone *f* matrona.

Matrose *m* (s.) majtek.

Matrosen= majtkowski.

Matich *m* rozrzedzona masa; błoto; zupełna przegrana; =en rozrzedzić; =ig rozmokły; zgniły (owoc).

mat osłabiony, zmęczony, mdły; matowy, bez połysku; *m.* machen znużyć; zamatować; *m.* werden słabieć, osłabiać, znużyć się.

Matte *f* mata, rogóża; trawnik; =macher *m* rog. żniak.

Matthaus *m* Mateusz.

Mattheit, Mattigkeit *f* mdłość, słabość, zmęczenie.

Matthias *m* Maciej.

Maturitäts=prüfung, Matura *f* egzamin dojrzałości; =zeugnis *n* świadectwo dojrzałości.

Mauer *f* mur; anschlag *m* afisz na murze; =affel *f* stonog murew; =brecher *m* murołom, taran; =felle *f* kielnia; =n murew.

Mauer pießer *m* przysiecznik; =schwalbe *f* jerzyk; =stein *m* kamień murew; =verkleidung *f*

opierzenie; **-werf** *n* mury *pl.*;
-wurm *m* stonóg murowy.
Maute *f* parch, strup koński w
 pęcinach.

Maul *n* (Mäuler) pysk; gęba;
M. halten milczeć; loses **M.**
 wyszczekany pysk; **-affe** *m* gap;
-affen feilhaben wytrzeszczyć
 oczy; rozdziawić gębę; **-beer-**
baum *m* drzewo morwowe;
-beere *f* morwa.

Mäulchen *n* pyszczek, gębusia,
 buzia; ośmusek.

Maul-dreijher *m* gaduła; **-dre-**
scherei *f* gadulstwo; **-en** pysko-
 wać; **esel** *m* muł, **-eselsführer**
m mulnik; **-eselin** *f* mulica;
-faul małomowny, skapy w sło-
 wa; **-fäule** *f* dziegna, skorbut;
-held *m* bohater gęba; **-flemme**
f kurecz szczęk; **-lorb** *m* kaga-
 niec.

Maul-macher *m* chępliwiec;
-schelle *f* poliozek; **-seuche** *f* za-
 raza na pysk; **-tier** = **Maul-**
esel; **-werf** *n* pysk; **-wurf** *m*
 kret; **-wurfgrille** *f* podjadek,
 turkuś; **-wurfshausen** *m* kreto-
 wisko.

Maurer *m* mularz; **M.** mular-
 ski; **-arbeit** *f* mularka; **-gesell(e)**
m mularczyk; **-handwerk** *n* mu-
 larstwo; **-kelle** *f* kielnia; **-mei-**
ster *m* majster mularski.

Maus *f* (äuse) mysz.

Mäuschchen *n* myszka; **-still** oiohu-
 teńki, -ko.

Mause *f* lenienie, pierzenie się.
Mäuse mysi; **-bussard**, **-fals** *m*
 myszółów; **-bred** *n*, **-lot** *m* my-
 szyniec; **-fahl**, **-farbig**, **-grau**
 myszaty; **-farbiges** Pferd i my-
 szak; **-falle** *f* łapka na myszy;
-loch *n* mysia dziura.

mausen myszy łowić; ściagać,
 zwędzić, kraść; **sich m.**, **sich**
mausern lenić, pierzyć się.

Mausjer *m* zręczny złodziej; **-ei**
f kradzież.

mause-still cichuteńko, głucho;
-tot martwy.

mausig, **sich m. maßen** wynosić
 się, pyszyć się.

Mäuslein *n* myszka.

Maut *f* myto, cło; **-ner** *m* my-
 tnik, celnik.

maximal najwięcej, najwyżej;
-preis *m* cena najwyższa.

Maxime *f* maksyma, zasada.

Mag, **-imilian** *m* Maksymilian.

Mecha-nik *f* mechanika; **-nifer** *m*
 mechanik; **-nisch** mechaniczny;
-nismus *m* mechanizm.

modern beczuć.

Medai-llé *f* medal; **-leur** *m* szty-
 charz medalów, **-lion** *n* meda-
 lion, medalik.

Medi-kament *n* lekarstwo; **-zin** *f*
 medycyna, lekarstwo; sztuka
 lekarska; **-ziner** *m* medyk, le-
 karz; **-zinitisch** lekarski, medy-
 czny.

Meer *n* morze; **am Meere gelegen**
 nadmorski; **Meer-** morski; **-bu-**
sen *m* zatoka morska; **-enge** *f*
 cieśnina morska.

Meeres-boden *m* dno morza; **-flä-**
che *f* powierzchnia morza; **-ge-**
biet *n* dorzecze morskie; **-grund**
m dno morskie; **-küste** *f* brzeg
 morski; **-spiegel** *m* poziom mo-
 rza; **-stille** *f* cisza na morzu;
-strand *m* brzeg morza; **-strö-**
mung *f* prąd wody morskiej.

Meer-fahrt *f* jazda morska; **-grün**
 seledynowy; **-tage** *f* koczokodan;
-treß *m* rak morski; **-rettich** *m*
 chrzan; **-schaum** *m* morska pia-
 na; **-schaumpfeife** *f* fajka z mor-
 skiej piany; **-schweindchen** *m*
 świnka morska; **-spinne** *f* jezo-
 krab; **-welt** *f* morzeczyzna;
-zwiebel *f* cebula morska.

Meeting *n* wiec.

Mehl *n* mąka; **M.** mączny; **-ar-**
tig mączysty; **-beutel** *m* pytel;
-brei *m* papka z mąki, lemie-
 szka; **-gehalt** *m* mączność; **-han-**
del *m* handel mąką; sklep mą-

Masern *pl.* odra (choroba).

Maske *f* maska; =*mask* *m* bal maskowy; *maskieren* maskować, zasłaniać; udawać.

Masulinum *n* rodzaj męski.

Mas *f* mas (piwa, wina).

Mas *n* miara; *M. überschreiten* przebrać miarę; *das rechte M. treffen* utrafić miarę; *über die Massen* nadzwyczajnie, na zbył.

Mäßen *n* miarka, miareczka.

Masse *f* masa; mnóstwo; *ungeheure M.* ogrom; =*mass* *w* wielkiej liczbie; =*maßigkeit* *f* ogrom; =*massen* *m* zarządca upadłości; =*massen* *w* wielkiej liczbie.

Masgabe *f* miara; *nach M.* według, stosownie do; =*gebend* miarodajny; właściwy; rozstrzygający.

massieren gniość (ciało).

mäßig mierny; umiarkowany; =*en* umiarkować; uśmierzać, powściągać; zwolnić (krok); *sich* =*n* uśmierzyć, powściągnąć się; =*feit* *f* mierność; =*seitsverein* *m* towarzystwo wstrzeźmliwości; =*ung* *f* umiarkowanie; powściągliwość.

mäßig mięszczy; =*feit* =*szosć*.

mäßig maszynny. liwy, pełny; rubaszny (człowiek); *das* =*e* maszynność.

Mas lieben *n.*, =*liebe* *f* stokroć, stokrótka; =*los* niepowściągliwy, bez miary; =*losigkeit* *f* bezmiar, niemiarkowanie; =*nahme*, =*nehmung* *f* branie miary; chwycenie się jakiego środka; =*regel* *f* środek, sposób; =*regeln* (u)karać; =*stab* *m* miara, podziałka; prawidło; =*voll* umiarkowany.

Mast, =*baum* *m* maszt.

Mast *f* tuczenie, karm, wypas

Mast tuczny, karmny.

Mastdarm *m* kiszka odchodowa.

massen tuczyć, karmić.

Mastig *f* gęś tuczona.

maßig tuczny, opasły.

Mastix *m* żywica mastykowa.

Mastkorb *m* kosz masztowy.

Mast-vieh *m* wół tuczny; =*schwein* *n* świnia karmna; =*stall* *m* karmnik; =*vieh* *n* bydło karmne.

Mästung = *die Mast*.

Matador *m* matador, rej wodzący.

Material *n* materyał; =*ismus* *m* materyalizm; =*istisch* materyalny; =*waren* *pl.* towary materyalne.

Materie *f* materya; ropa.

materiell materyalny.

Mathema-tik *f* matematyka; =*tiker* *m* matematyk; =*tisch* matematyczny, =*cznie*.

Matraxe *f* materac

Matritel *f* matrykuła; metryka.

Matrize *f* matryca.

Matrone *f* matrona.

Matroje *m* (s.) majtek.

Matrosen- majtkowski.

Mäßig *m* rozrzedzona masa; błoto; zupełna przegrana; =*en* rozrzedzić; =*ig* rozmokły; zgnily (owoc).

maßt osłabiony, zmęczony, mdły; matowy, bez połysku; *m.* *machen* znużyć; zamatować; *m.* *werden* słabieć, osłabnąć, znużyć się.

Matte *f* mata, rogoża; trawnik; =*macher* *m* rogożnik.

Matthaus *m* Mateusz.

Mattheit, Maßigkeit *f* mdłość, słabość, znużenie.

Matthias *m* Maciej.

Maturitäts-prüfung, Matura *f* egzamin dojrzałości; =*zeugnis* *n* świadectwo dojrzałości.

Mauer *f* mur; *aufschlag* *m* afisz na murze; =*affel* *f* stonóg murowy; =*brecher* *m* murołom, taran; =*felle* *f* kielnia; =*n* murosować.

Mauer pieffer *m* przyszczytnik; =*schwalbe* *f* jerzyk; =*stein* *m* kamień murowy; =*verkleidung* *f*

opierzenie; -**wurf** *n* mury *pl.*;
-**wurm** *m* stonóg murowy.

Mauke *f* parch, strup koński w
pęcinach.

Maul *n* (Mäuler) pysk; gęba;
M. halten milczeć; losseß M.
wyszczekany pysk; -**affe** *m* gap;
-**affen** feilhaben wytrzeszczyć
oczy; rozdziawić gębę; -**beer-**
baum *m* drzewo morwowe;
-**beere** *f* morwa.

Mäulchen *n* pyszczek, gębusia,
buzia; całusek.

Maul-drescher *m* gaduła; -**dre-**
scherei *f* gadulstwo; -**en** pysko-
wać; esel *m* muł, -**eselsführer**
m mulnik; -**eselin** *f* mulica;
-**faul** małowomny, skapy w sło-
wa; -**fäule** *f* dziegna, skorbut;
-**held** *m* bohater gęba; -**flemme**
f kurcz szczęk; -**forb** *m* kaga-
nlec.

Maul-macher *m* chełpliwiec;
-**schelle** *f* poliozek; -**seuche** *f* za-
raza na pysk; -**tier** = **Maul-**
esel; -**wurf** *n* pysk; -**wurf** *m*
kret; -**wurfsgrille** *f* podjadek,
turkuć; -**wurfschäufen** *m* kretowisko.

Maurer *m* mularz; M. mular-
ski; -**arbeit** *f* mularka; -**gesell(e)**
m mularczyk; -**handwerk** *n* mu-
larstwo; -**kefle** *f* kielnia; -**mei-**
ster *m* majster mularski.

Maus *f* (äuse) mysz.

Mäuschchen *n* myszka; -**still** cichu-
teńki, -ko.

Mause *f* lenienie, pierzenie się.

Mäuse- mysi; -**buschard**, -**falt** *m*
myszołów; -**brech** *n*, -**tot** *m* my-
szyniec; -**fahl**, -**farbig**, -**grau**
myszaty; -**farbiges** Bierb imy-
szak; -**falle** *f* łapka na myszy;
-**loch** *n* mysia dziura.

mausen myszy łowić; ściagać,
zwędzić, kraść; **sich** *m.*, **sich**
mausern lenić, pierzyć się.

Mausjer *m* zręczny złodziej; -**ei**
f kradzież.

mause-still cichuteńko, głucho;
-**tot** martwy.

mausig, **sich** *m.* **mausen** wynosić
się, pyszyć się.

Mäuslein *n* myszka.

Maut *f* myto, cło; -**ner** *m* my-
tnik, celnik.

magimal najwięcej, najwyżej;
-**preis** *m* cena najwyższa.

Magime *f* maksyma, zasada.

Mag, -**imilian** *m* Maksymilian.

Mecha-nik *f* mechanika; -**niter** *m*
mechanik; -**nisch** mechaniczny;
-**nißmuß** *n* mechanizm.

modern beczed.

Meda-il-le *f* medal; -**neur** *m* szty-
charz medalów, -**lon** *n* meda-
lion, medalik.

Mebi-kament *n* lekarstwo; -**zin** *f*
medycyna, lekarstwo; sztuka
lekarska; -**ziner** *m* medyk, le-
karz; -**zinisch** lekarski, medy-
czny.

Meer *n* morze; am **Meere** gelegen
nadmorski; **Meer-** morski; -**bu-**
sen *m* zatoka morska; -**enge** *f*
cieśnina morska.

Meeres-boden *m* dno morza; -**flä-**
che *f* powierzchnia morza; -**ge-**
biet *n* dorzecze morskie; -**grund**
m dno morskie; -**küste** *f* brzeg
morski; -**spiegel** *m* poziom mor-
za; -**stille** *f* cisza na morzu;
-**strand** *m* brzeg morza; -**strö-**
mung *f* prąd wody morskiej.

Meer-fahrt *f* jazda morska; -**grün**
seledynowy; -**lauge** *f* koczokodan;
-**treß** *m* rak morski; -**rettich** *m*
chrzan; -**schaum** *m* morska pia-
na; -**schaumpfeife** *f* fajka z mor-
skiej piany; -**schweinchen** *m*
świńka morska; -**spinne** *f* jezo-
krab; -**welt** *f* morszczyzna;
-**zwiebel** *f* cebula morska.

Meeting *n* wlec.

Mehl *n* mąka; M. mączny; -**ar-**
tig mączysty; -**beutel** *m* pytel;
-**brei** *m* papka z mąki, lemie-
szka; -**gehalt** *m* mączność; -**han-**
del *m* handel mąką; sklep mą-

czny; -händler *m* mącznik; -ig,
 -icht mączny, mączysty.
Mehl-säfer *m* mącznik; -saften *m*
 mącznica; -speise *f* legumina,
 mączna potrawa; -suppe *f* za-
 ciérka; -tau *m* mączna rosa.
mehr więcej, bardziej; przeszło;
 -aufwand *m* wydatek dodatko-
 wy; -ausgabe *f* wydatek więk-
 szy; -betrag *m* wyżka; -bie-
 tenden(r) *m* więcej podawający;
 -einnahme *f* większy dochód,
 nadwyżka
mehren mnożyć, pomnażać.
mehrenteils po większej części.
Mehrer *m* mnożyciel.
mehrere kilka, kilku; więcej.
mehr-fach, -fältig kilkoraki; -heit
f większość; -jährig kilkoletni;
 -malig kilkakrotny; -malß kil-
 kakrotnie; -seitig wielostronny;
 wieloboczny; -stübig wielozgło-
 skowy; -stündig kilkugodzinny;
 -tätig kilkodniowy; -teilig
 kilkuczęściowy; -ung *f* (po)-
 mnożenie; -zahl *f* liczba mno-
 ga; -zahlung *f* nadpłata.
meiden, mied, gemieden strzedz
 się; unikać 4, stronić od kogo.
Meier *m* włodarz, dzierżawca,
 zagrodnik; -ei *f*, -hof *m* fol-
 wark; zagroda; dzierżawa; -in
f włodarka.
Meise *f* mila.
Meisen milowy; -geß *n* milowe;
 -lang na milę długi; -stein *m*
 kamień milowy; -weit na milę
 daleki; dardzo daleko; -zeiger
m wskazówka milowa.
Meiser *m* mielerz, stos węglarski.
mein, -e, mein mój, moja, moje.
Wein-eid *m* krzywoprzysięstwo;
 -eidig -przysiężny; -eidig wer-
 den złamać przysięgę; -eidi-
 ge(r) *m* (s.) krzywoprzysięzca.
meinen mniemać, myśleć, sądzić;
 es gut mit 3. m. być życzliwym
 dla kogo.
meinerseits z mojej strony.
meinesgleichen mnie równy.

meinet-halben, -wegen dla mnie;
 co do mnie; niech tak będzie;
 um -willen dla mnie.
meinige (der, die, das) mój, moja,
 moje; **Weinige** *n* moje.
Meinung *f* mniemanie; zdanie,
 opinia; vorgefaßte *M.* uprze-
 dzenie; -austausch *m* wymiana
 zdań.
Meise *f* sikora.
Weißel *m* dłóto.
meißeln dłótem wycinać.
meist, -enß, -enteils najwięcej, po
 największej części; -bietende(r)
m najwięcej dający.
Meister *m* majster; mistrz; *M.*
 mistrzowski; -arbeit *f* robota
 mistrzowska; -haft, -lich mi-
 strzowski, mistrzyni; -in / maj-
 strowa, mistrzowa; mistrzyni;
 -n majstrować; wytykać błę-
 dy, krytykować.
Meister-sänger, -singer *m* śpiewak
 cechowy; -schaft *f* majstrostwo;
 mistrzostwo; -stück, -werk *n* ar-
 cydzieło.
Melancholie *f* melancholia; -liser
m melancholik; -lisch melan-
 choliczny.
Melbe *f* lebiada, łoboda.
mel-den donosić, oznajmić; sich
m. zgłosić się, opowiedzieć się;
 sich *m*. lassen kazać się opowie-
 dzieć; -dung *f* doniesienie, uwia-
 domienie.
melieren (z) mieszać.
Melisse *f* melisa, rojownik.
Mell- dojna (krowa); -en, melste
 i moli, gemelst i gemolten doić,
 podoić; -er *m* doiciel; -erin -ka;
 -erei *f* dojenie; -saß *n*, -geße
f skopiec; -stuh *f* krowa dojna.
Melodie *f* melodia, nuta.
melodisch melodyjny.
Melone *f* melon; -enfürbiß *m* dy-
 nia melonowa.
Memme *f* tohóra, baba.
memmenhaft tohórzliwy.
Memoiren *pl.* pamiętniki.
memorieren uczyć się na pamięć.

Menage *f* go-podarstwo; jadlo.

Menagerie *f* menażerya.

Menge *f* mnóstwo, tłum; mnogość; eine schwere M. co niemiara; in M. podostatkiem; n mieszać, pomieszać; sich in etw. m. wtracać się w co.

Mengfutter *n* mieszanaka.

Mengsel *n* mieszanina.

Mennig *m*, -e *f* minia.

Mensch *m* (s.) człowiek; -en *pl.* ludzie; kühner M. zuch; n dziewczka, nierządnicza.

Menschen człowieczy, ludzki; -alter *n* wiek ludzki; -bildner *m* kształciciel ludzi; -feind *m* mizantrop, odludek; -feindsich mizantropijny; -fresser *m* ludożerca; -fresserei *f* ludożerstwo; -freund *m* filantrop, przyjaciel ludzkości; -freundlich ludzki; -freundlichkeit *f* ludzkość.

Menschengebunden *n*, seit M. od niepamiętnych czasów; -gerippe *n* szkielec człowieczy; -geschlecht *n* ród ludzki; -gestalt *f* postać ludzka; -gewühl *n* natłok ludzi; -hai *m* żarłacz ludojad; -handel *m* handel ludźmi; -kenntniß *f* znajomość ludzi; -kind *n* człowiek; -kunde *f* znajomość ludzi; antropologia; -leer bezludny, odludny; -leere *f* bezludność; -liebe *f* miłość ludzkości.

Menschen-menge *f* mnóstwo, tłum ludzi; -möglich o ile w mocy ludzkiej; -opfer *n* ofiara z ludzi; -rasse *f* rasa ludzi; -raub *m* ludokradztwo; -räuber *m* ludokradca; -sich stroniący od ludzi; -sich wstręt od ludzi; -schinder *m* zdzierca; -schlag *m* rasa ludzi; -sohn *m* syn człowieczy; -verstand *m* rozum ludzki; der gemeine, gesunde verstand prosty, zdrowy rozum; -werk *n* dzieło ludzkie; -wohl *n* dobro ludu; -würde *f* godność człowieka.

Menschheit *f* ludzkość; ród ludzki; -lich człowieczy, ludzki; po ludzku; -liche Natur człowieczeństwo; -lichkeit *f* ludzkość; -werdung *f* wcielenie.

Menstruation *f* miesiączka.

Mensur *f* miara; takt; plac do pojedynku; auf die M. gehen (*f*.) pojedynkować się.

Menü *n* jadłospis.

Menuett *n* menuet (taniec).

Mergel *m* margiel; M.- marglowy; -artig marglowaty; -boden *m* grunt marglisty; -grube *f* marglarnia; -n marglować; -schiefer *m* łupek marglowy.

Meridian *m* południk.

Merinoschaf *n* merynos.

merk-bar widoczny, dostrzegalny; dający się zapamiętać; -en miarkować; czuć; spostrzegać; auf etw. m. uważać na co; nichts m. lassen nie dać poznać; sich etw. m. spamiętać, w pamięci zachować; zapisać sobie; -lich znaczny; widoczny; -mal *n* znak, znamię.

Merkur *m* Merkury; merkuryusz, rtęć; -ialsalbe *f* szara maść.

merkwürdig pamiętny, osobliwy; pamięci godny; -erweise osobliwym sposobem; -feit *f* osobliwość, rzecz godna widzenia.

Merkszeichen *n* oznaka, znamię; zakładka (w książce).

Meßner *m* zakrystyan.

Meß- mierniczy; mszalny.

Meß-buch *n* mszał; -diener *m* ministrant.

Messe *f* msza; walny targ.

messen (du missest i mißt, er mißt), miąć, gemeissen mierzyć, wymierzyć; sich mit 3. m. mierzyć się z kim, waleczyć.

Meßer *m* miernik, geometra.

Meßer *n* nóż; -besteck *n* noże stołowe; -chen *n* nożyk; -heft *n* trzonek noża; - Klinge *f* ostrze noża; -rücken *m* tylec noża; -schale *f* okładzina *pl.* noża;

-schmied *n* nożownik; -schmiede-handwerk *n* nożownictwo; -schneide *f* ostrze noża; -spitze *f* koniec noża.

Meß-geld *n* mszalne; miernicze; -gerät *n* sprzęt mszalny; -gewand *n* ornat mszalny; -heub *n* komża.

Messias *m* mesjasz, zbawiciel.

Messing *n* mosiądz; **M.**, messin-gen mosiężny; -arbeiter *m* mosiężnik; -blech *n* blacha mosiężna; -schläger *m* mosiężnik.

Meß-fette *f* łańcuch mierniczy; -lunde, -kunst *f* miernictwo; -kundige(r) *m* miernik; -tisch *n* stół mierniczy.

Meßtuch *n* korporał (na ołtarzu).

Met *m* młodek, miód.

Metall *n* metal, kruszec.

Metall-, metallen metalowy; -artig metaliczny; -isch metaliczny; -isieren wydobywać metal z kruszcem; -isierung *f* metalizacja; -lunde, -lehre, -urgie *f* metalurgia, hutnictwo kruszcowe; -lurg *m* (s.) metalurg.

Metamorphose *f* metamorfoza, przeistoczenie.

Metapher *f* przenośnia.

Meteor *n* meteor; -isch meteoryczny; -olog *m* (s.) meteorolog; -ologie *f* meteorologia; -ologisch meteorologiczny; -stein *m* meteor, aerolit.

Meter *m*, *n* metr; **M.** metrowy; -maß *n* miara metryczna; -stab *m* miara metrowa.

Method *f* metoda; -bil *f* metodyka; -bisch metodyczny.

Metrik *f* metryka, miarowość.

metrisch metryczny, miarowy.

Metropo-le *f* metropolia, stolica; -lit *m* (s.) metropolita; -litan metropolitalny.

Metrum *n* miara wierszowa.

Mette *f* jutrznia.

Meße *f* korzec; nierządnic.

Meßel *f* rzeź, siekanina.

meßeln rzezać, siekać, rąbać.

Meßen *m* korzec.

Meßger *m* rzeźnik; -ei *f* rzeźnictwo.

Meuchel-mord *m* skrytobójstwo; -mörder *m* skrytobójca; -mörderisch skrytobójczy; -n podstępnie działać, mordować.

mench-lerisch podstępny, skrytobójczy; -ling *m* skrytobójco, podstępem.

Meute *f* swora (psów); bunt; rei *f* bunt, spis-k, powstanie; -rer *m* buntownik; -risch buntowniczy; -rn (z) buntować się.

Mexiko *n* Meksyk.

Miezzanin *n* międzypiętrze.

miauen miauczeć.

Michael *m* Michał.

Michel *m* Michałek.

Mieder *n* gorset, sznurówka.

Mienchen *n* minka.

Miene *f* mina, wyraz twarzy; gute **M.** zum bösen Spiel machen nadrabiać miną.

Mienen-deuter *m* fizyognomista; -spiel *n* mimika; -sprache *f* rozmawianie na migi.

Miet- najemny; -e *f* najem, komorne; -en nająć, najmować; -er *m* najmujący, lokator; -frau *f* najmująca, lokatorka; -geld *n* komorne; -kontrakt *m* kontrakt najmu; -leute *pl.* lokatorzy, komornicy; -ling *m* najemnik, zaciężnik.

Miets-mann *m* komornik, lokator; -kontrakt *m* kontrakt najmu; -soldat *m* zaciężnik; -truppen *pl.* wojsko zaciężne; -vertrag *m* kontrakt najmu.

miet-weise najemnie, w najmie; -zins *m* komorne, czynsz.

Migräne *f* migrena.

Mikroskop *n* mikroskop, drobnowidz; -isch -skopiczny.

Milbe *f* mól, molik, rosoch.

milbig pełen molików.

Milch *f* mleko; mlecz (ryby).

Milch- mleczny; -anstalt *f* zakład mleczny; -artig mleczasty; -bart

m broda meszkiem obrosła; młodzieńczy; -bruder *m* mleczny brat, spółwychowaniec; -brüße *f* gruczoł mleczny; -er-giebig mlekodajny; -ergiebigkeit -ność; -frau *f* mleczarka; -glas *n* szklanka do mleka; szkło mlecznego koloru; -händler *m* mleczarz; -händlerin -arka; -handlung *f* sklep mleczny.

milch-ig mleczny; -lammer *f* mleczarnia; -tuh *f* krowa dojna; -tur *f* kuracya mleczna; -ner mleczak (ryba samiec); -päch-ter *m* pachciarz mleka; -reich obfitujący w mleko; -reichtum *m* obfitość mleka; -saft *m* sok mleczny; mlecz; -schwester *f* mleczna siostra, spółwychowanica; -speise *f* potrawa mleczna; -straße *f* droga mleczna; -tuch *n* cedzidło; -werk *n* nabiał; -wirtschaft *f* gospodarstwo mleczne; -zahn *m* ząb mleczny.

mild łagodny, miękki; łaskawy (ręka); *m. werden* (z)łagodnieć, (z)miękczeć; *m. machen* (z)łagodnić, (z)miękczyć; -e *f* łagodność, miękkość; pobłażliwość; -ern (z)łagodzić, (u)miar-kować; -erung *f* złagodzenie; -herzig miłosierny; -herzigkeit *f* miłosierdzie; -reich szczerobliwy; -tätig dobroczynny; -tätigkeit -ność.

Militär *n* wojsko; *M.* wojskowy; -dienst *m* służba wojskowa; -frei wolny od służby wojskowej; -grenze *f* pogranicze wojskowe; -isch wojskowy, żołnierski, po żołniersku; -pflichtig obowiązany do służby wojskowej, popisowy.

Miliz *f* milicya; -soldat *m* milicyant.

Millennium *n* tysiąclecie.

Milliarde *f* miliard.

Milli-gramm *n* miligram; -meter *n*, *m* milimetr.

Million *f* milion; -är *m* milioner, pan milionowy.

Milz *f* śledziona; -brand *m* księgosusz; -sucht *f* śledziennica; -suchtige *m* (s.) śledziennik, hipochondryk.

Mina *f* Wilhelmina.

minder mniej, mniejszy; -heit -zość; -jährig małoletni; -jährigkeit -ność; -n zmniejszać; sich *m.* zm. się, ubywać; -ung *f* zmniejszenie, ubytek; -wertig podniejszy; -zahl *f* mniej-szość.

minde-ste najmniejszy; -stens (przy)najmniej; nicht im -sten bynajmniej.

Mine *f* mina, podkop.

Mineral *n* (ien) minerał; *M.*, -isch mineralny, kopalny; -ogie *f* mineralogia; -ogisch mineralogiczny; -quelle *f* źródło mineralne; -reich *n* królestwo kopalin; -reichtum *n* obfitość w minerały; -wasser *n* woda mineralna.

Miniatur *f* miniatura; -gemälde *n* malowidło w miniaturze; -maler *m* miniaturzysta.

minie-ren robić podkopy; -rer, *Miner* *m* podkopnik.

minimal najmniejszy, najniższy; -betrag *m* kwota najmniejsza.

Minister *m* minister; -iell ministeryalny; -ium *n* ministerium, ministerstwo.

Minne *f* miłość (idealna); -sänger *m* trubadur; -sold *m* nagroda za miłość.

minorenn = minderjährig.

Minuend *m* (s.) odjemna.

minus mniej; -zeichen *n* znak odejmowania.

Minute *f* minuta; -anzeiger *m* wskazówka minutowa.

Münze *f* mięta.

Misanthrop *m* (s.) mizantrop, nienawistnik ludzi.

misch-bar mieszalny; -barkeit -ność; -ehe *f* małżeństwo mie-

szane; -en mieszać, pomieszać;
-fütter *n* mieszanina; -ling *m*
mieszaniec, bastard; -maß *m*,
-ung *f* mieszanie, mieszanie.
miserabel lichy; nędzny; -billtät
f lichota, nędza.

Mißpel *f* nieszpuka.

missen nie mieć czego; obejść się
bez czego.

miß-achten lekceważyć; -achtung
f lekceważenie.

Miß-behagen *n* nieukontento-
wanie; -bildung *f* dziwactwo;
-billigen ganić; -billigung *f*
nagana; -brauch *m* nadużycie;
-brauchen nadużywać; brać na
darmo; -bräuchlich nieprawny,
wprowadzony przez nadużycie.

miß-beuten mylnie tłómaczyć, ro-
zumieć; -beutung *f* mylne tłó-
maczenie, zrozumienie.

Miß-erfolg *m* nieudanie się;
-erte *f* niepomyślne żniwo.

Miße-tat *f* czyn zbrodniczy;
-täter *m* złoceńca.

miß-fallen nie podobać się; -fallen
n niezadowolenie; -fällig nie-
mły; *z* niezadowoleniem.

Miß-geburt *f* cudotwór, dziwo-
ląg; -geschid *n* niedola, prze-
ciwienstwo; -gestalt *f* potwór,
dziwoląg; -gestaltet brzydki;
potworny; -gestimmt źle uspo-
sobiony.

miß-glücken (*f.*) nie poszczęścić
się; nie udać się; -gönnen nie
życzyć, zazdrościć; -greifen
(*s*)chybić; -griff *m* schybiecie;
einen -griff machen schybić,
potknąć się; -gunst *f* nieżyczli-
wość; -günstig nieżyczliwy,
zazdrosny, źle.

miß-handeln źle czynić; *m.* 4.
okrutnie się z kim obchodzić,
(*s*)krzywdzić 4. na ciebie;
-handlung *f* krzywda na ciebie;
-heirat *f* nieudane małżeństwo,
mezaliana; -hellig niezgodny;
-helligkeit *f* niezgoda, nie-
snaska.

Mission *f* posłannictwo; -är *m*
misyonarz.

Miß-jahr *n* rok nieurodzajny;
-klang, -laut *m* dźwięk nie-
zgodny, rozdzwięk; -kredit *m*
zły kredyt; in *M.* kommen (*f.*)
stracić kredyt, wiarę; -launig
w niedobrym humorze; -lich
przykry, krytyczny, zły; -lieblich
uprzykrzony, nielubiony;
-lingen = mißglücken.

Miß-mut *m* zniechęcenie; -mutig
zniechęcony, ponury; *m.* machen
zniechęcić; *m.* werden osowiec.
miß-raten (*f.*) nieudać się, (*s*)chy-
bić; -stand *m* zły stan, wada;
-stimmen humor popsuć; -stim-
mung *f* zły humor; -ton *m* ton
fałszywy, dysonans; -tönen
fałszywie brzmieć; -trauen nie
ufać, niedowierzać; -trauen *n*
nieufność, niedowierzanie;
-trauenswort *n* wotum nie-
ufności; -traulich nieufny, nie-
dowierzający; podejrzliwy.

Miß-vergnügen *n* niechęć, nie-
ukontentowanie; -vergnügt nie-
chętny, nieukontentowany; *m.*
machen zniechęcić; *m.* werden
z. się; -verhältnis *n* zły st-
unek, niestosowność; -verständ-
nis *n* nieporozumienie; -ver-
stehen źle (*z*)rozumieć; -wachs
m nieurodzaj; -wirtschaft *f* złe
gospodarka.

Mist *m* gnój, śmiecie; Mist-
gnojny; -beet *n* inspekt.

Mistel *f* jemiola; -droffel *f* je-
miolucha, paszkoł.

mist-en gnoić; -stiel *m* śmieciucha;
-gabel *f* widły gnojowe; -grube
f gnojownia; -haufen *m* kupa
gnoju; śmieciisko; -jauche
f gnojówka; -läser *m* żuk,
krówka; -vieh *n* bestya; -wagen
m wóz do gnoju.

mit 3. *z.* ze (mit dir z tobą); mit
dem Messer nożem.

Mit-angeklagte(r) *m* współoskar-
zony; -arbeiten wspólnie pra-

cować; **-arbeiter** *m* współpracownik; **-arbeiterin** -niczka; **-arbeiterchaft** *f* współpracownictwo.

mit-begriffen należący do czego, włącznie; **-beflagte(r)** *m* współoskarżony; **-besitz** *m* wspólna posiadłość; **-besitzer** *m* współposiadacz; **-beteiligt** mający wspólny udział w czym; **-bewerben** się współubiegać się, konkutować; **-bewerber** *m* współubiegacz, konkurent; **-bewerbung** *f* współzawodnictwo, konkurencja.

mit-bringen przynieść, przyprowadzić ze sobą; **-bruder** *m* współbrat; **-bürge** *m* spółręczyca; **-bürger** *m* spółobywatel; **-bürgerin** -ka.

Mitbrist *m* spółchrześcijanin, brat w Chrystusie.

Miteigen-tum *n* współwłasność; **-tümer** *m* współwłaściciel; **-tümerin** -ka.

mit-einander wspólnie, jeden z drugim; **-einanderleben** *n* wspólne życie.

mitempfin-den czuć wspólnie z innymi; **-bung** *f* współczucie.

Mit-erbe *m* spółdziedzic; **-erbin** *f* spółdziedziczka; **-essen** jeść, jadać z innymi; **-esser** *m* spółjedzący; zaskórnik.

mit-fahren (f.) jechać z kim; **-freuen** się dzielić radość z kim.

Mit-gabe *f* danie; posag, wiano; **-geben** dać 3. co; wyposażyć; **-gefangene(r)** *m* spółjeniec; **-gefühl** *n* spółczucie, sympatia; **-gehen** (f.) iść razem z kim; **-genosse** *m* spółnik; **-genossenschaft** *f* spółnictwo, spółczestnictwo; **-genossin** *f* spółniczka; **-gift** *f* posag; **-glied** *n* członek.

mit-halten trzymać co z kim; brać udział w czym; **-herricher** *m* spółrządca.

mithin zatem, przeto, więc.

Mit-inhaber *m* współwłaściciel;

-kämpfer *m* towarzysz broni; **-kommen** (f.) przyjść z kim.

mit-lachen śmiać się także; **-laut** *m* spółgłoska; **-leid** *n* litość; **-leiden** cierpieć wspólnie z innymi; **-leidenchaft** *f* spółcierpienie; in Wl. ziehen wciągnąć w co; **-leiderregend** litość wzbudzający; **-leibig** litościwy; **-leidsbezeugung** *f* oświadczenie żalu; **-leidslos** nielitościwy, bez litości; **-leidsvoll** przejęty litością.

mit-machen robić co wspólnie z innymi; brać udział w czym; er hat schon viel mitgemacht spróbował już niejedno; **-menschen** *m* bliźni; **-müssen** musieć iść z kim.

mit-nehmen brać, wziąć ze sobą; zmęczyć, osłabiać (o chorobie); dać się 3. we znaki.

mitnichten, **mit nichten** wcale nie, bynajmniej.

Mitralleuse *f* mitraliżer.

mitrechnen wrachować; rachować z innymi.

Mitregent *m* spółrządca; **-schaft** *f* spółny udział w rządzie.

mit-reisen (f.) podróżować razem; **-reisende(r)** *m* towarzysz podróży.

Mit-schuld *f* spółna wina; spółnictwo przestępstwa, zbrodni;

-schuldig spółwiny; **-schuldig(r)** *m* (s.) spółwinowajca; **-schuldner** *m* spółdłużnik; **-schüler** *m* spółuczeń; **-schülerin** -nica; **-schwester** *f* spółsiostra.

Mittag *m* południe; zu Wl. essen obiadować.

Mittags południowy; **Mittags**, **mittags** w południe.

Mittags-brot, **essen**, **-mahl** *n* obiad; **-reich** *m* południk; **-ruhe** *f* odpoczynek po obiedzie; **-schlafen** *n* drzymka po obiedzie; **-sonne** *f* słońce południowe; **-tisch** *m* obiad.

Mitte *f* środek, pośrodek; grono;

aus der M. z pomiędzy; die Mitte halten pośredkować.
mittei-len udzielać; oznajmiać; -lung oznajmienie; -lung machen donosić.
Mittel n środek; majątek; -alter n wieki średnie; -alterlich średniowieczny; -art f średni gatunek; -bar pośredni; -barkeit -ność; -ding n rzecz pośredkująca między dwiema innemi; -finger m palec średni; -gattung f średni gatunek.
mittelländisch śródziemny; -es Meer morze Śródziemne.
mittel-los bez środków, ubogi; -losigkeit f ubóstwo; -losigkeitzeugnis n świadectwo u óstwa; -mäßig średni, mierny; -pferd n mierzyn; -punkt m (po)środek.
mittels, mittelt 2. zapomocą.
Mittel-schlag m średni gatunek; -schule f szkoła średnia; -stand m średni stan; -stück n pośredek; -wort n imiesłów.
mitten, m. in wśród, pośród; m. durch przez pośredek.
Mitter-nacht f północ; -nachts o północy; -nächig północny.
Mittlasten f środoposęcie.
mittler średni, środkowy.
Mittler m pośrednik, pojednawca; -in pośredniczka; -weise tym-
WYRAŻENIE.
Mittwoch m środa.
mitunter niekiedy; między innemi.
Mit-verbannte(r) m spółwyznaniec; -vergangenheit f czas przeszły niedokonany; -verschworene(r) m spółspiskowiec; -vornund m współopiekun.
mit-wirken wspólnie działać, przyczyniać się, brać udział; -wirker m współdziałacz; -wirkung f współdziałanie, pomoc; -wissen n wiedza; -wissler m wiedzący o czem.
Mit-zeuge m spółświadek; -ziehen ciągnąć z kim; (s.) iść za drugimi, (wy)ruszyć także.

Mixtur f mikstura, mieszanka.
Möbel n mebel, sprzęt.
mobil ruchomy, rzeźki; -iar n meble, sprzęty pl.; -iarvermögen n majątek ruchomy; -ien pl. sprzęty domowe, ruchomości; -isieren mobilizować, uruchamiać; -isierung f mobilizacja; -möblieren meblować. [cys.
Modalität f sposób.
Mode f moda; Ml. -modny; -affe, -narr m modniś, gładysz; -dame f elegantka; -handlung f skład towarów modnych; -kleid n suknia modna.
Model m model, wymiar.
Modell n model, wzór; -ieren modelować, formować; -ierer, -eur m modelownik; -ierton m gлина wyciskowa.
Modor m zbutwiałość, próchno; zu Ml. werden (z)butwieć; -erde f próchnica; -geruch m stęchłość.
moderieren się powściągać się.
moderig zbutwiały, spróchniały.
modern próchnieć, butwieć.
modern modny; **Moderne** f modna kultura, sztuka, literatura.
Modersucht f ubieganie się za modą.
Modifikation f zmiana.
modisch modny.
Modistin f modniarka.
Modus m sposób; tryb.
Mogelci f szalbierstwo.
mogeln oszukiwać.
mögen (ich mag, wir mögen), mochte, gemocht módz, chcieć; es mag sein niech tak będzie.
Mogler m szalbierz, krętacz.
möglich możliwy, możebny; es ist m. może być; so schnell als m. jak najprędzej; -enfalls, -erweise w razie możliwości; -keit f możliwość, możliwość.
Mohamme-daner m mahometanin; -danisch mahometański; -danismus m -tanizm.
Mohn m mak; Ml. -makowy; -kopf m makówka; -öl n olej makowy; -stengel pl. makowiny.

Mohr *m* (s.) murzyn; *-in -yuka.*
Möhre, **Mohrrübe** *f* marchow.
Mokkafassce *m* kawa z Mokki.

Molche *pl.* salamandry.
Moldau *f* Mołdawia, Multany
 (kraj); Weltawa (rzeka).

Molle *f*, **Mollen** *m* serwatka, żę-
 tyca; *-ntur* *f* leczenie się żę-
 tycą; *-nturanstalt* *f* zakład le-
 czenia się żętycą.

Mollerei *f* gospodarstwo mleczne.
mollig serwaczany.

Mollusten *pl.* mięczaki.

Moment *m* okamgnienie.

Moment *n* okoliczność; *-an* *mo-*
mentalny, chwilowy.

Monarch *m* (s.) monarcha; *-in*
-chini; *-ie* *f* monarchia.

Monat *m* miesiąc; *-lich* miesię-
 czny, -nie, oo miesiąc.

Monats-geld *n* miesięczne; *-schrift*
f miesięcznik.

Mönch *m* mnich; *-isch* mnichow-
 ski; *-lein* *n* mniszek; **Mönchs-**
mniszy; *-Stappe* *f* kaptur; *-Sto-*
fter *n* klasztor mnichów; *-Stutte*
f habit; *-Storden* *m* zakon mni-
 chów; *-Stwejen* *n* mnichostwo.

Mond *m* księżyc; **M.** księżycy-
 wy; *-eshfinteruis* *n* zaćmienie
 księżyca; *-eshell* jasny od księ-
 życa; *-eshelle* *f* poświata od
 księżyca; *-förmig* księżycowaty.

Mond-jahr *n* rok księżycowy;
-licht *n* *-schein* *m* światło księ-
 życa; *-sichel* *f* półksiężyc.

Mond-jucht *f* lunatyzm; *-süchtig*
 lunatyczny; *-viertel* *n* kwadra
 księżyca; *-wechsel* *m* zmiana
 księżyca.

Mono-gamie *f* jednożeństwo;
-gramm monogram; *-graphie* *f*
 monografia; *-fel*, *-cle* *n* szkiele-
 ko; *-log* *m* monolog; *-pol* *n*
 monopol; *-theismus* *m* mono-
 teizm; wyznawanie jednego
 Boga; *-ton* jednostajny; *-tonie*
f monotonia, jednostajność.

Monstranz *f* monstrancja

Monstrum *n* potwór.

Montag *m* poniedziałek; **blauen**
M. *feiern* poniedziałkować;
montags, **Montags** *w* ponie-
 dzialek; **Montags-** poniedział-
 kowy.

montan górniczy; **Montanindu-**
strie *f* górnictwo.

Montblanc *m* Mont-Blanc.

Montenegro *n* Czarnogóra.

Mon-teur *m* składacz (machin,
 mostów); *-tieren* składać; *mun-*
durować, dać ubiór (wojsku);
-tur *f* mundur, ubiór.

Monument *n* monument, pomnik;
-al monumentalny.

Moor *n* bagno, muł; **M.** ba-
 gnisty, mułowy; *-bad* *n* kąpiel
 mułowa; *-boden* *m* grunt ba-
 gnisty; *-ig* bagnisty; *-lager* *n*
 pokład mułowy; *-land* *n* trzęsa-
 wisko; *-schneffe* *f* dubelt.

Moos *n* mech; **M.** mehowy, a
 mehu; *-artig* mehowaty.

moosig masyty, omszony.

Mops *m* (Wüpfse) mops; **Möps-**
chen *n* mopsik; *-nase* *f* nos za-
 darty.

Moral *f* moral; **M.** *predigen*
 prawić morały; **M.** *ziehen* brać,
 wziąć naukę; *-lich* moralny;
-isieren moralizować, uczyć
 moralów; *-ist* *m* (s.) moralista;
-ität *f* moralność.

Morast *m* (ajte i äfte) bagno,
 błoto, moczar; *-ig* bagnisty,
 grzaski.

Morchel *f* smardz (grzyb).

Mord *m* morderstwo; *-anschlag*
n zamach na życie; *-brenner*
m podpalacz; *-en* (za)mordować.

Mörder *m* morderca; **M.** mor-
 derczy, zabójczy; *-grube* *f* ja-
 skinia zbójców; *-in* *f* morder-
 czyni; *-isch* morderczy, zabój-
 czy.

Mord-gier, *-lust* *f* żądza krwi;
-gierig krwi chciwy; *-scherf* *m*
 zuch; *-tat* *f* morderstwo; *-waffe*
f broń mordercza.

Morelle *f* morela, aprywka.

Morgen *m* rano, poranek; *w*schód; *morg* (roli); *der M.* *bri*cht an *ś*wita; *morgen* jutro; *M.*-*ranny*, *poranny*; *-andacht* *f* nabożeństwo *poranne*; *-bl*att *f* dziennik *poranny*; *-besuch* *m* odwiedziny *z rana*; *-dämmerung* *f* świt, *brzask*; *-blick* *poranny*; *-gabe* *f* wiano; *-gebet* *n* modlitwa *poranna*; *-grauen* *n* brzask; *-land* *n* kraje wschodnie; *-länder* *m* mieszkaneć wschodu; *-ländisch* *w*schodni.

Morgen-rot *n*, *-röte* *f* zorza *poranna*; **Morgens**, *morgens* rano, *z rana*; *-seite* *f* strona *w*schodnia; *-stern* *m* gwiazda *poranna*, jutrzienka; *-stunde* *f* godzina *poranna*; *-stunde* *hat* *(Gold im Munde)* *k*to rano *w*etaje, temu Pan Bóg daje.

morgig jutrzejszy.

Moritz *m* Maurycy.

Morphium *n* morfina.

mors *j* spróchniały, *z*butwiał; *n*. *werden* *spróchnieć*, *z*butwieć.

Mörser *m* mójdzierz.

Mörtel *m* zaprawa wapienna.

Mosaik *f* mozaika.

mosajisch możeszowy.

Moschee *f* meczet.

Mosjes *m* Możesz.

Moskan *n* Moskwa.

Mosk *m* moszcz.

Mosstrich *m* musztarda.

Motiv *n* powód, przyczyna;

-ieren *u*zasadniać, *u*dowodniać

Motor *m* (en) motor; *d*ziałacz;

-fahrrad *n* rower *motorowy*.

Motte *f* mól, czerw.

Motten-frag *m* uszkodzenie od *molów*; *-fräßig* *u*szkodzony od *molów*.

mottig *molisty*. [molów.]

Motto *n* motto, godło, dewiza.

monifizieren *pienić się* (piwo).

Wöve, **Wöwe** *f* mewa.

Wunde *f* kaprys, *z*ły humor.

Wunde *f* komar.

Wuden, **Wudsen** *pi*nać, *b*aknać.

Wuder *m* kapryśnik; *ś*więtoszek;

mruk; *mu*dłiś *k*apryśny; *n*arowisty.

muśde *z*męczony, *z*nużony; *m*. *machen* *z*męczyć, *s*fatygować; *m*. *werden* *z*męczyć się; *sich* *m*. *arbeiten* *s*pracować się.

Mudelci *f* gmeranina, guzdranie.

Mudigkeit *f* znużenie.

Muß *m* *mu*ś, *z*arekawek; *stę*chlizna; *-eln*, *mu*śeln *stę*chliu; *tr*ać; *z*woina *z*u; *mruczeć*; *-ig* *stę*chły; *-ig* *wer*den, *mu*śen *te*chnać, *cu*chnać.

Muhe *f* praca, *tr*ud, *s*atyga, *mo*-*z*o; *sich* *M.* *geben*, *nehmen* *u*siłować się, *z*adawać sobie *pr*acy; *sich* *die M.* *nicht* *ver*-*dr*ieñen *lassen* *n*ie *s*zczędić *pr*acy; *sich* *-n* *trud*zić, *m*ęczyć *s*ię; *-los* *bez* *trudów*, *bez* *s*atygi.

*mu*śen *rycz*ać (o *k*rowie).

muhe-voll *mo*zolny; *z* wielką *b*iedą; *-waltung* *f* *z*abiegi *pl*.

Mühl-*m*łyński; *-beutel* *m* *py*tel; *-e* *f* *m*łyn; *-eisen* *n* *bie*gun *m*łyński, *w*rzeciono; *-eugang* *m* *ga*nek w *m*lynie; *-fajen* *m* *s*krzynia w *m*lynie; *-rad* *n* *k*óło *m*łyńskie; *-stein* *m* *k*amień *m*łyński; *-wehr* *n* *s*puśt *m*łyński; *-werk* *n* *k*ółowrót *m*łyński.

Mühme *f* *ci*otka, *s*tryjenka; *k*u-moszka.

Mühsal *n*, *f* *u*trapienie.

müh-sam, -*selig* *mo*zolny; *n*ędzny; *z* *trud*nością; *-seligkeit* *f* *mo*-

Mulatte *m* (s.) *mu*lat. [*z*oł, *tr*ud.]

Munde *f* *nie*cka; *z*agłębienie;

*-u*śförmig *k*szaltu *nie*cek.

Müller *m* *m*łynarz.

Müller-*m*łynarski; *-bur*sch *m*

*m*łynarczyk; *-handwerk* *n* *m*ły-

*nar*stwo; *-in* *f* *m*łynarka.

Mulm *m* *z*iemia *pro*chowa; *z*

*pro*ch *z* *dr*zewa *roz*padłego; *-ig*

*pro*szkowaty.

Multipli-*land* *m* *lic*zba *m*nożna;

-lation *f* *m*nożenie; *-lator* *m*

(en) *m*nożnik; *-zieren* *m*nożyć.

Mumie *f* *m*umia.

Mumps *m* mums (choroba).
München *n* Monachium.
Mund *m* usta *pl.* gęba; **reinen M.** halten trzymać język za zębami; **-art** *f* dyalekt, narzecze; **-bedarf** *m* pożywienie, prowiant.
Mündchen *n* usteczka *pl.* gębusia.
Mündel *m f* małoletni, małoletnia sierota; **-gelber** *pl.* pieniądze pupilarne.
munden smakować.
münden uchodzić, wpadać.
Mund-säule *f* szkorbut; **-höhle** *f* jama ustna.
mündig pełnoletni; **-feit** -ność; **-sprchung** *f* uznanie za pełnoletniego
Mund-stemme, **-sperr** *f* kurecz szczyk; **-fuch** *m* kucharz nadworny.
mündlich ustny, ustnie.
Mund-schent *m* podczaszy, cześnik; kredensarz; **-schentamt** " podczasostwo, cześnikostwo; **-schwämmchen** *pl.* zajady; **-stüd** *n* munsztuk; wędzidło (końskie).
Mündung *f* ujście (rzeki); wylot (dziada).
Mund-voll, **ein M.** raz do gęby; **-vorrat** *m* zapas żywności; **-wert** " gęba, pysk.
Munizgenz *f* szczodrość; hojność.
Munition *f* amunicya; **-Swagen** *m* wóz amunicyjny, jaszczyk
Munizipal- municypalny; **-ität** *f* urząd miejski.
mun-seln szeptać, mruczeć; **man** -felt mówią, idzie pogłoska.
Münster *m* kościół, katedra.
munter żwawy, wesoly; **ozer** stwy; obudzony; **-feit** -wość; **m. machen** obudzić; **m. werden** obudzić się; **er ist noch m.** jeszcze nie śpi.
Münz- menniczy; **-amt** *n* mennica, urząd menniczy; **-e** *f* moneta, pieniądz; **mit gleicher** -e zahlen oddać wet za wet;

etw. als bare -e nehmen wierzyć lada czemu; **-en** bić pieniądze; **cš** iſt auſ mich gemünzt to na mnie wymierzone.
Münzen-fenner *m* numizmatyk; **-funde** *f* numizmatyka; **-sammlung** *f* zbiór monet.
Münzer *m* mincarz.
Münz-fuß *m* stopa mennicza; **-haus** *n* mennica; **-kabinett** *n* zbiór monet; **-kunst** *f* muncarstwo; **-meister** *m* przelożony nad mennicą; **-recht** *n* prawo bicia monet; **-sorte** *f* gatunek monety; **-schläger** *m* mincarz; **-warden** *m* probierz monety; **-weisen** *n* mennictwo; **-zeichen** " znak menniczy.
mürb, **mürbe** kruchy; **m. werden** (s)kruszeć, (z)miękczeć; **spokornieć**; **m. machen** zmiękczyć; **upokorzyć**; **igfeit** *f* kruchność.
murmeln *n* przebąkiwać; **mruczeć**; **-tier** *m* świszcz, bobak.
murren szemrać, gderać.
mü riſch ponury, mrukliwy; **-es** **Weien** *n* ouurość.
Murrlopf *m* gderacz, zręda.
Mus *n*, **Musbrei** *m* powidla *pl.*, papka; marinelada.
Muschel *f* muszla, koncha; **-schale** *f* skorupa muszli; **-linie** *f* linia muszlowa; **-tier** *n* małż.
Muse *f* muza.
Musel-mann *m* muzułmanin; **-mann** *n* *f* -manka; **-mannisch** muzułmański.
Muselmanenach *m* noworocznik poetyczny.
Museum *n* (ccu) muzeum.
Musik *f* muzyka; **M.** *n* muzyczny; **in M.** setzen ułożyć muzykę do czego; **-alien** *p.* nuty muzyczne; **-alisch** muzyczny; **-ant** *m* (s.) muzykant, grajek; **-cr**, **-is** *m* muzyk, muzykus; **-bande**, **-kapelle** *f* banda, kapela muzyczna; **-schule** *f* szkoła muzyki; **-stück** *n* utwór muzyczny.
Musfarbeit *f* robota mozaiczna.

muszjieren grac.

Muskat *m*, -e *f* muskat, galka muskatowa; -eller *m* wino muskatolowe.

Muskel *m* muskuł, mięsień; -ig muszkułarny.

Muskete *f* muszkiet.

Musketier *m* muszkietnik.

Mus-fulatur *f* muszkula, mięśnie *pl.*; -fulös muszkułarny.

Mus *m* *n* mus, przymus.

Musze *f* wolny czas, wczas.

Musfelin *m* muslin.

müssen (ich muß, du mußt), mußte, gemußt i habe müssen (gehen) musieć; man muß trzeba.

Mushestunde *f* wolna godzina.

müßig bezczynny, próżnujący; *m. gehen* (*f.*) próżnować; -gang *m* próżniactwo; -gänger *m* próżniak; -gängerin -niaczka.

muszieren musować, pienieć się.

Muster *n* wzór, deseń; próba, próbka; przykład; -blatt *n* wzorek; -buch *n* zbiór wzorów; -gültig, -haft wzorowy, przykładny; -haftigkeit *f* wzorowość; -n przeglądać; -ung *f* przegląd (wojska); popis; -schriřtsteller *m* autor wzorowy, klasyczny; -wirtschaft *f* gospodarstwo wzorowe; -zeichnung *f* rysunek wzorowy.

Mut *m* odwaga, męstwo; serce; umysł; *M. fassen* nabrać odwagi; *M. sinken lassen* tracić odwagę, serce.

Mütchen, sein *M. fühlen* zaspokoić swój gniew.

mutieren zmieniać głos.

mutig odważny, dziarski.

mut-los bojaźliwy, małoduszny; *m. werden* tracić odwagę; -losigkeit *f* brak odwagi, zwątpienie.

mut-maßen domyślać, domniemywać się czego; -maßlich do-

myślny, domniemany; -maßung *f* domysł, domniemywanie.

Mutter *f* (Mütter) matka; *M. Gottes* Matka Boska; *M.* macierzyński; -biene *f* matka pszczoły, królowa.

Mütterchen *n* mamunia; (altē) staruszka; (gute) babunia.

Mutter-füllen *n* kobyłka; -fals *n* jałoweczka; -herz *n* serce macierzyńskie; -kirche *f* główny kościół; -horn *n* sporysz; -frau *n* maruna; rumianek; -leib *m* żywot matki.

mütterlich matczyn, macierzyński; macierzysty; -erseits od strony matki, po kądzieli.

Mutter-liebe *f* miłość macierzyńska; miłość ku matce; -los nie-mający matki; -mal *n* znamie przyrodzone; -mord *m* matkobójstwo; -mörder *m* matkobójca; -schaft *f* macierzyństwo; -schwein *n* maciora; -seelenallein samiotenki.

Mutter-föhndchen *n* pieścioszek; -sprache *f* język macierzyński; -wib *m* dowcip wrodzony.

mut-voll pełen odwagi; -wille *m* swawola, rozpusta; -willig swawolny, rozpustny; ein -williger Menich swawolnik; ein -williges Frauzimmer swawolnica.

Mütchen *n* czapeczka.

Mütze *f* czapka; (vieredige) konfederatka; (mit Schild) kaszkiet; -macher *m* czapkarz.

Murre *f* murre. [czapnik.

Mirte *f* mirt; -nranz *m* wieńiec mirtowy; -nzwieg *m* gałązka mirtowa.

mysteriös tajemniczy.

Mythifikation *f* ludzenie.

Mythe *f* klechda, powieść bajeczna; -mythisch bajeczny.

Mytho-logie *f* mitologia; -logisch mitologiczny.

N.

Nabe *f* piasta, głowa (koła).

Nabel *m* (ä) pępek; **-binde** *f* opaska pępkowa; **-förmig** pępkowaty; **-schnur** *f* pępowina; **-wulst** *f* przypięcie.

Nabob *m* nabob, bogacz.

nach 3. po (nauce); do (Krakowa); na (wschód); ku (północy); za (tobą); podług (mego zdania); **nach** und **nach** zwolna, pomału.

nach-äffen małpować, podrzeźniać; **-äffer** *m* małpiarz; **-äfferei** *f* małpiarstwo.

nach-ahmen naśladować; **-ahmend** naśladowający, naśladowczy; **-ahmer** *m* naśladowca; **-ahmerin** *f* -wczyni; **-ahmung** *f* naśladowanie; **-ahmungs-lust** *f* naśladownictwo; **-ahmungs-lüchlig** naśladowczy; **-ahmungs-lust** *m* popęd do naśladowania.

Nachbar *m* (3 l -ni, n) sąsiad; **-in** -ka; **N. sein** sąsiadować; **N.-, -lich** sąsiedni, ościenny; **-schaft** *f* sąsiedztwo; **-Steute** *pl.* sąsiedzi.

nachbesser-n na-, poprawiać.

nachbeten odmawiać, powtarzać modlitwę za kim.

nachbezahlen zapłacić później.

Nachbier *n* cienkusz.

Nachbild *n* kopia, podobizna; **-en** kopiować, przerysowywać, odwzorować; **-ung** *f* kopia, imitacja, naśladowanie.

Nachbiß *m* zakąska.

nachblicken oglądać za kim.

nachbringen przynieść później.

Nachbrut *f* wyląg późniejszy.

nachdem gdy, jak, kiedy, podług tego jak; **je n.** podług okoliczności.

nach-denken rozmyślać nad czym; namyslać się; rozważać co; **ein wenig n.** podumać; **-denken** *n* rozmyślanie, rozważa; **zum N. bringen** upamiętać; **-denklich**, **-denkend** zamyślony, zadumany.

Nach-druck *m* przedruk (książki); dobitność, przycisk; **-drucken** przedrukować; **-drücklich**, **-druckvoll** dobitny, -nie, dosadny, -nie.

Nach-eifer *m* gorliwe naśladowanie, emulacja; **-eiferer** *m* gorliwy naśladowca; **-eifern** gorliwie naśladować; ubiegać się (z kim o co).

nacheilen (i.) pospieszyć za kim.

nacheinander jeden po drugim.

Nachen *m* czółno, łódka.

Nachernte *f* drugie żniwo.

nacherzählen opowiadać to, co inny opowiadał.

Nacheilen *n* wety *pl.*

nachjahren (i.) jechać za kim.

Nachfol-ge *f* następstwo; naśladowanie; **-gen** (i.) iść za kim; następować po kim; naśladować 4.; **-ger** *m* następca; **naśladowca**; **-gerin** -czyni.

nachforschen = *forschen*.

Nachfrage *f* popyt, wypytywanie się, wywiady *pl.* **-bureau** *n* biuro wywiadowcze; **n** wypytywać, wywiadywać się; zapytać; żądać czego.

Nachfrist *m* późniejszy mróz.

nachfüllen dopełnić, dolać.

Nachgärung *f* fermentacja ponowna.

nach-geben ustąpić; popuścić; zezwolić; **N. n** ustępstwo, **-gebilde** *n* utwór naśladowany; **-geboren** narodzony po śmierci ojca; **-geborene** *m* (s.) pogrobowiec; **-geburt** *f* miejsce, łożysko.

nach-gehen (i.) iść za kim; pilnować (służby); szukać, badać; oddawać się; **der Spur n.** tropić; **-gelassen** pośmiertny; **-geschmack** *m* posmak; **-giebig** uległy; **-leit** -łość.

nachgießen dolać; odlać (posąg).

nachgra-ben kopać; **-bung** *f* kopanie, poszukiwanie.

Nach-gras *n* potraw; -grübeln ślepieć.

Nach-hall *m* pogłos, odgłos; -hallen odezwać, odzywać się; -hallig trwały; -seit -łość.

nach-hängen einer Sache oddawać się czemu; Träumereien *n.* dumać; -helfen dopomagać, -módz; -her potem, później; -herbst *m* późna jesień; -herig późniejszy.

Nach-hochzeit *f* poprawiny *pl.*; -holen odrobić, nagrodzić; dogonić; przynieść później; -hut *f* tylna straż.

nach-jagen (*f.*) puścić się za kim, ścigać *4.*; uganiać się za czem; -klang *m* oddźwięk, odgłos; -klingen dźwięk wydawać.

Nachkomme *m* (*s.*), **Nachkommling** *m* potomek; ohne -n bezpotomny; -n (*f.*) przyjść później; pełnić (obowiązek); wydołać, dotrzymać kroku; -nächst *f* potomstwo, potomność.

nach-frieden (*f.*) czołgać się za kim, wlec się, szłapać; -fur *f* doleczenie.

Nach-las *m* (asseß, ässe) pozostałość, spuścizna; ulga, zmniejszenie; ustanek, przerwa; zniżenie (ceny); darowanie (winy); -lassen pozostawić; popuścić; zwolnić, ulżyć; ustać; zniżyć (cenę); darować; -lassenschaft *f* pozostałość; -lässig niedbały, opieszale; -lässigkeit -łość; -laufen (*f.*) biedzić za kim; uganiać się za czem.

Nach-lesen *f* zbieranie ostatków; pokłosie; -lesen czytać oo; -liefern dostarczyć później.

nach-machen naśladować; podrabiać (pieniądze); przedrzeźniać; dorobić później; -malig późniejszy; -malß potem, następnie; -mann *m* następca.

nach-messen mierzyć jeszcze raz.

Nachmit-tag *m* popołudnie; -tägig popołudniowy; -tagß po południu; -tagß popołudniowy.

Nach-nahm *f* pobranie; -nahme-sendung *f* przesyłka za pobraniem; -nehmen wziąć później; ścigać przy przesyłaniu towaru należytość; -plappern paplać co za kim; -prüfung *f* egzamin drugi.

nach-rechnen rachować jeszcze raz; -rede *f* mowa na końcu dzieła; obmowisko; -reden mówić za kim; obmawiać; -reisen (*f.*) jechać za kim; -rennen (*f.*) pędzić za kim; -richt *f* wiadomość, wieść; -richt geben uwiadomić; -richter *m* kat; -richtlich za uwiadomieniem.

nach-rücken posunąć dalej; (*f.*) ruszyć, pędzić za kim.

Nach-ruf *m* odezwa; nekrolog; -rufen wołać za kim; -ruth *m* sława pośmiertna, wiakopomność; -rühmen chwalić.

nach-sagen mówić za kim; mówić o kim; przyznać.

Nach-sat *m* następnik.

nach-schauen patrzeć za kim; zajrzeć, prze-, doglądać.

nach-schießen posłać później; -schießen strzelić za kim; dopłacić, naddać; -schlag *m* nuta dopelniająca; -schlagen szukać (w książce); -schlagßregister *n* repertoryum.

nach-schleichen (*f.*) iść cichaczem za kim; -schleppen wlec, włóczyć za sobą; sich *n.* wlec się za kim.

Nachschlüssel *m* klucz dorabiany.

nach-schreiben pisać za mówiącym; pisać podług czego; -schrift *f* dopisek; przepis.

Nach-schub *m* powtórna przesyłka; -schub *f* powtórne postrzyżyny; -schuß *m* późniejszy wystrzał; dopłata; -schwarm *m* drugi rój; -schwärmen roić się powtórnie.

nach-sehen = nachschauen; 3. etw. *n.* poblażać, patrzeć przez szpary, darować (karę); *N. haben* nie dostać; poblażać.

nachsenden = nachschicken.

nach-sehen sadzić później; 3. n. gonić, ścigać 4.; 4. n. upośle-dzać; -sehung *f* pogoń; upośle-dzenie.

Nachsicht *f* wzgląd, pobożanie; pobożliwość; darowanie (kary); N. haben pobożać, mieć wzgląd; -ig pobożliwy; -evoll pobożliwy, wyrozumiały.

Nach-silbe *f* przyrostek; -singen śpiewać za kim; -sinnen roz-myślać, dumać; -sinnend za-myślony, zadumany; -stehen (*f*) siedzieć w szkole (po nauce).

Nachsommer *m* polecie.

Nachspiel „muzyka na zakończe-nie; epi-log; dodatek; -en grać za kim.

nach-spotten przedrzeźniać 3.; -spüren tropić (zwierza); śledzić, dochodzić.

nächst 3. blisko, obok, po; -beste najlepszy z następujących; pierwszy lepszy; -dem oprócz tego.

nächste najbliższy; następujący; przyszły (dzień); N. *m* (*s*) bliźni; najbliższy; daß -mał po raz drugi.

nach-stehen (*h* i *f*) nie wyrównać 3. w czym; -b następujący; pośledni; -steigen (*f*) łązić za kim; -stellen 3. nastawać na kogo; prześladować 4.; sich *n*. odstawić się później; -steller *m* prześladowca; -stellung *f* prześladowanie; zasadzka; odsta-wienie się.

Nachsten-liebe *f* miłość ku bliźnie-mu; -s po drugi raz, wkrótce, w najbliższym czasie.

Nachsteuer *f* dopłata poboru; -n uiścić później podatek.

nächstfolgend następujący.

nachstimmen poprawić strój.

nachstreben einer Sache dążyć do czego, starać się o co.

nach-stürmen (*f*) ruszyć za kim; ścigać 4.; -stürzen (*f*) zapaść

się; wpaść, wypaść, rzucić się za kim, ścigać 4.; -suchen upra-szać o co; szukać, poszukiwać.

nachstündlichen popołowu.

Nacht *f* (*ä*) noc; Nacht- nocny.

Nachttag *m* poprawiny *pl*.

Nacht-anbruch *m* nadejście nocy; -arbeit *f* robota nocna; -dienst *m* służba nocna.

nächtelang nocami.

Nachteil *m* szkoda, uszerbek, niekorzyść; -ig szkodliwy, niekorzystny; -igfeit *f* szkodli-wość, niekorzyść.

nächten nocować; es nächtet noc zapada.

Nacht-essen *n* wieczerza, kolacya; -falter *m* motyl nocny; -fraß *m* przymrówek; -gechirr *n* nocnik; -gewand *n* szata nocna; -gleich = Tag- *n*. Nachtgleiche.

Nachtigall *f* słowik. -en słowiczy, słowikowy; -enschlag *m* śpiew

nächtigen nocować. [słowika.

Nachtig *m* wety *pl*.

Nacht-jade *f* kaftanik nocny; -lappe *f* czapka nocna; -ferze *f* świeca nocna; wiesiołek (rośli-na); -lager *n* nocleg; koczo-wisko; legowisko; -lagerastl *n* dom noclegowy.

nächtlich nocny, w nocy.

Nacht-mahl *n* = Nachteffen; -muß *f* serenada; -patrouille *f* patrol nocny; -posten *m* straż nocna; stróż nocny; -paucauge *n* pawik nocny; -quartier *n* nocleg.

Nachtrab *m* straż tylna, odwód;

Nachtrabe *m* ślepowron.

nach-trachten = nachstreben albo nachitellen; -trag *m* dodatek, dopłata; -tragen nieść za kim; dodać, dopełnić, wynagrodzić; 3. etw. -tragen poramiętać 3. co; -träglich dodatkowy, -kowo, w dodatku; potem, później.

Nachtrags- dodatkowy; -prüfung *f* egzamin poprawczy; -zahlung *f* dopłata.

nachtreten (f.) iść za kim; naśladować 4.

Nachts, des Nachts, nachts w nocy.

Nacht-schatten m nocny cień; psianka; -schwärmer m nocny włóczęga, hulaka; -schwärmerei f hulatyka nocna; -stille f cisza nocna; -stüd n obraz przedstawiający noc; -stuhl m stolec; -topf m nocnik.

nachtun robić co za kim, naśladować 4.

Nacht-viole f wieczornik; -wache f straż nocna; -wächter m stróż nocny; -wandeln lunatykiem być; -wandler m lunatyk; -wandlerin-tyczka; -zeit f nocna pora.

nach-wägen, -wiegen ważyć jeszcze raz; -wandeln (f.) naśladować 4.; -wehen pl. bole przy porodzie; przykre skutki.

Nach-weis m (-se) wykaz; den N. führen, liefern wykazać, udowodnić; -weisbar, wykazalny, mogący być udowodniony; -weissbureau n kantor wywiadowczy; -weisen wykazać, udowodnić.

Nach-welt f potomność; -werfen rzucić co za kim; -winter m pozimek; -wirken później skutkować; -wort n mowa na końcu dzieła, zakończenie; -wuchs m odrost, potomstwo.

nach-zählen dopłacić; -zählen przeliczyć jeszcze raz; -zeichnen rysować podług czego; -zeichnunge f przerys, kopia; -ziehen ciągnąć za sobą, za kim; sprowadzać (zde); (f.) ciągnąć, iść za kim; -zucht f późniejszy przychówek; -zug m późniejszy pociąg; postępowanie z tyłu; odwód; -zügler m ostatni idący, maroder.

Nacken m kark; tylec.

nackt, nackt nagi, goły; -beinig bosy; -heit f nagość, gołość; -topf m łysak.

Nadel f igła; szpilka; große N. iglica; N. iglasty; szpilkowy; -baum m, -holz drzewo iglaste, szpilkowe; -büchse f igielniczka; -chen n igielka; -fabrik f fabryka igieł, szpilek; -förmig iglasty; -geld n poręczawicze; -lissen n poduszczałka do igieł; -öhr n uszko u igły; -spize f koniec igły; -stich m ukłucie igłą; ściąg; -wald m las iglasty.

Nadir m nadir, nadyr.

Nadler m iglarz, szpilkarz; -in-arka; -ei f iglarstwo, szpilkarstwo; -ware f towar iglarski.

Nagel m (Nägel) paznokieć; gwoźdź; hölzerner N. kolek; den N. auf den Kopf treffen coś doskonale utrafić; etw. auf den N. hängen zawiesić coś na gwoździu; przestać być czem.

Nagel-blüte f kwitnienie paznokci; -bohrer m świderok.

Nägeltchen n gwoździak.

Näg(e)lein n g(w)óździk (korzenie).

Nagel-fabrik f gwoździarnia; -fell n bielmo w oku (końskim); -fest przybity gwoździami; -geschwür n zanoklica; -n przybić gwoździem; -neu nowiuteńki; -schmied m gwoździarz; -schmiede f gwoździarnia.

nag-en gryźć; am Hungertuche n. biedę klepać; -er m, -etier n gryzoń.

Naharbeit f szybie.

nahbar przystępny.

nah(c) blizki, -ko; von nah und fern z blizka i z daleka; nahe treten 3. (f.) ubliżyć 3.

nahebei blizko.

Nähe f blizkość; in der N. w pobliżu, z blizka.

nahe-liegend, -gelegen poblizki; nahen, sich n. zbliżać się; dogorywać.

nähen szyć; N. n szycie.

näher blizszy; bliżej.

Näherei *f* szycie.

Näherin *f* szwaczka.

nähe-ru *sich* przy-, zbliżać się;
-rung *f* przy-, zbliżenie.

nahe-*stehend* blizki; w pobliżu
stojący; -zu prawie.

Näh-*stehen* *n* poduszka do szycia;

-*maschine* *f* maszyna do szycia;

-*nadel* *f* igła; -*rahmen* *m* kro-
sienka *pl*.

nähr-*en* żywić, karmić; -*er* *m* ży-
wiciel; -*erin* *f* -ka.

nährhaft pożywny, karmny;
-*igkeit* *f* -ność.

Nähring *m* naparstek.

Nähr-*stand* *m* stan żywiający; -*stoff*
m materia pożywna.

Nahrung *f* pożywienie, żywność,
karm, obrok; -*smittel* *n* ży-
wność, pokarm; -*smittel* *pl*.
wiktuły; -*quelle* *f* źródło po-
żywienia; -*sjaft* *m* sok pokar-
mowy; -*sorge* *f* staranie o
wyżywienie; -*stoff* = Nährstoff;
-*zweig* *m* sposób wyżywienia.

Näh-*seide* *f* jedwab do szycia;
-*stube* *f*, -*saal* *m* szwalnia.

Nacht *f* (Nächte) szew.

Näh-*tere* *f* szycie; -*terin* *f* szwa-
czka; -*tisch* *m* stolik do szy-
cia; -*zeug* *n* przybory *pl*. do
szycia.

naiv naiwny, prostoduszny; -*ität*
f -ność, prostota.

Najade *f* nimfa wodna.

Name *m* (nā, n) imię, nazwa,
nazwisko; wie ist Ihr *werter*
N.? jak panu (pani) na imię?

namen-*los* bezimienny; niewypo-
wiedziany (ból); -*register* *n* re-
jestr, spis imion, nazwisk.

namenš imieniem, nazwiskiem;

-*bruder*, -*better* *m* imiennik;

-*fest* *n*, -*tag* *m* imienniny *pl*;

-*schwester* *f* imiennica; -*tägl*
m solenizant; -*unterschrift* *f*,

-*zug* *m* podpis; -*verzeichnis*
Namenregister.

namentlich imienny, imiennie;
zwia-zcza.

namhaft po imieniu, znany; zna-
czny; znakomity; *n*. *machen*
wymienić, mianować.

nämlich mianowicie, to jest; *der*,
die daß nämliche tenże sam, też
sama, toż samo.

Napf *m* (ā) donica, waza, ozara.

Napfchen *n* doniczka, czarka.

Naphtha *n* *f* nafta, olej skalny;

-*lin* *n* naftalina.

Narbe *f* blizna; znamię (u ro-
ślin); ziarno (w skórze); -*n* za-
bliżniać się (o ranie); skórę

ziarnistą wyprawiać; -*nseite* *f*
liczko.

narbig bliznami okryty.

Narden-*fraut* *n* narduszek; -*öl* *n*
olejek nardowy.

Nar-*koje* *f* narkoza; -*lotisch* nar-
kotyczny; -*lotisieren* narkoty-
zować, usypiać.

Narr *m* (s.) błazen, kiep, głu-
piec, dureń, waryat; *den* -*en*
spielen błaznować; *zum* -*en*
halten, haben drwić z kogo.

Narren= błazeński; -*haus* *n* dom
waryatów; -*posse* *f*, -*streich* *m*
błazeństwo; -*seil* *n*, *am* -*seil* 4.
herumführen wodzić 4. za nos.

Narretei, Narrheit *f* głupstwo,
głupota, błazeństwo.

Närrin *f* głupia, waryatka.

närrisch głupi, błazeński; obła-
kany; *n*. *werden* zgłupieć, zwa-
ryować; -*es* *Zeug* głupstwo.

Narwal *m* narwał, zęborożec.

Narzisse *f* narcyz.

Nasallaut *m* głoska nosowa.

Näschen *n* nosek.

nähen łasować, łakomić się na
co; ukradkiem czego ujeść,
upić.

Näher *m* łakotnik łasoń; -*ei*
f łasowanie, łakotliwość

nahehaft łakotliwy; -*igkeit* *f*
-wość.

Nasch-*markt* *m* targ owocowy;
-*werk* *n* łakocie.

Nase *f* nos; *die* N. hoch tragen
zadzierać nos do góry; *eine* N.

befommen dostać burę; mit einer langen N. weggehen (s.) z kwitkiem odejść, nie nie wskórać; die N. in alles stecken wtracać się we wszystko; etw. 3. unter die N. reiben wylać, zburzyć 4.

näseln przez nos mówić, gęgotać; -b gegliwy.

Nasen- nosowy; -bein n kość nosowa; -bluten n cieczenie krwi z nosa; -gang m przewód nosowy; -laut m głoska nosowa; -loch n nozdrze; -polip m polip w nosie; -queticher m trumna o płaskim wieku; -stüber m szczonek, prztyk.

naseweis wścibski, zarozumiały; -heit f -kość zarozumiałość.

Nashorn n nosorożec; -vogel m dzioborożec.

naß (näßer, nasseste) mokry; n. machen zmoczyć; n. werden zmoknąć; Naß n płyn, ciecz.

Nässe f mokrość, wilgoć; -n zmoczyć; wilgotnieć, sączyć się, nassalt zimny i mokry. [ciec.]

Nation f naród; -al, national nacyonalny, narodowy; -alcharakter m charakter narodowy; -ale n rodowód, lista stanu; -algarde f gwardya narodowa; -alisieren unarodowić; -alität f narodowość; -alversammlung f zgromadzenie narodowe, walny sejm.

Natron n soda; schwefelsaures N. sól Glauberska.

Natter f żmija.

Natur f natura, przyroda; menschliche N. człowieczeństwo.

Naturalien pl. twory przyrodnicze; -kabinet n. muzeum przyrodnicze; -einnahme f deputat.

Naturalisation f naturalizacya; -alisieren nadać prawo obywatelskie; sich n zostać obywatelem; -list m (s.) naturalista; -listisch naturalistyczny.

Natur-anlage f zdolność przyrodzona; -bedürfnis n potrzeba przyrodzona; -ell n usposobienie wrodzone; -ereignis n zdarzenie w przyrodzie; -erscheinung f zjawisko przyrody; -forscher m przyrodnik; -forschung f przyrodnictwo; -freund m przyjaciel przyrody.

Natur-gabe f dar wrodzony, zdolność; -gemäß zgodny z naturą, naturalny; -geschichte f historia naturalna; -gesetz n prawo przyrody; -getreu podług natury, podobniuchny; -heilverfahren n leczenie według praw przyrody; -historiker m przyrodnik; -kenner m znawca przyrody; -kenntnis f znajomość przyrody; -kunde f znawstwo przyrody; -lehre f fizyka.

natürlich naturalny, -nie; prosty; -erweise naturalnie! rozumie się! -heit f naturalność, prostota.

Natur-mensch m człowiek w stanie natury, prostaczek; -produkt n płód natury; -reich n królestwo przyrody; -schönheit f piękność przyrody; przeciwna piękność; -trieb m popęd, instynkt; -widrig przeciwny naturze; -widrigkeit f sprzeczność z naturą; -wissenschaften pl. nauki przyrodnicze; -zustand m stan naturalny.

Neapel n Neapol (miasto).

Nebel m mgła; sich mit N. überziehen zamglądać się; -ig mglisty; -n mglić się.

neben 3. 4. wedle, obok, przy.

Neben- poboczny, przy-, uboczny; -absicht f ocel uboczny; -an tuż, obok; -art f odmiana; -ast m odnoga; -begriff m pojęcie drugie; -bei tuż obok, ubocznie; -beschäftigung f zatrudnienie poboczne. -bühler m współzawodnik, rywal; -bühlerin f rywalka; -ding n rzecz mniejszej wagi.

neben-einander obok siebie;
 -einkommen *n.*, -einkünfte *pl.*
 dochody uboczne, obrywki;
 -fluß *m.* rzeka poboczna; -gebäude
n. budynek przyległy; -geleise
n. tor poboczny; -geschmack *m.*
 smak obcy; -haus *n.* dom przy-
 legły; -her obok; dorywczo.

Neben-mann *m.* przybocznik;
 -mauer *f.* przymurek; -sache *f.*
 rzecz podrzędna, bagatela;
 -sächlich małosnacznym; -satz *m.*
 zdanie podrzędne; -stehend
 obok stojący; -stube *f.* izba po-
 boczna, alkierzyk; -umstände
pl. inne okoliczności; -verdienst
m. zarobek poboczny; -weg
m. droga boczna, manowiec;
 -winkel *m.* kąt przyległy; -wort
n. przysłówce; -zimmer *n.* po-
 kój przyległy; -zweig *m.* gałąz-
 ka poboczna, odnóżka; od-
 miana.

nebst 3. z, wraz z kim, z czem,
 wespół z; oprócz.

neß-en drażnić; -erei *f.* drażnie-
 nie, drwinki *pl.*; -isch lubiący
 drażnić; zabawny.

Nesse *m.* (s.) synowiec, siostrze-
 niec.

Nega-tion *f.* negacya, przeczenie;
 -tiv przeczący; ujemny; -tivität
f. ujemność.

Neger *m.* murzyn; -in -ka.

Neglige *n.* neglig.

nehmen (du nimmst), nahm, ge-
 nommen wziąć, brać; odebrać
 życie; pojąć (żonę); pozbawić
 (wolności); Anstand *n.* wahać
 się; Blatz *n.* siadać; beim
 Worte *n.* wziąć za słowo;
 Schaden *n.* ponieść szkodę; sich
 die Freiheit *n.* pozwalać sobie;
 sich Mühe *n.* zadać sobie pra-
 cę; sich Zeit *n.* nie spieszyć
 się; etw. auf sich *n.* podjąć się
 czego, ręczyć; sich nicht *n.* lassen
 nie ustąpić.

Nehmen *n.* branie, wzięcie.

Nehrung *f.* nizina nadmorska.

Neid *m.* zazdrość, zawiść; -er *m.*
 zazdrośnik; -erin -nica: -isch
 zazdrośny, zawiśtny; -nagel
m. zadzierka.

Neige *f.* schyłek; ostatek; es geht
 mit ihm auf die N. goni osta-
 tkami; już blizki śmierci; bis
 auf die N. ausleeren wypić do
 ostatniej kropli; -n nachylić,
 skłonić; sich *n.* schylić się.

Neigung *f.* pochylenie; skłonność;
 -swinkel *m.* kąt pochylecia.

nein nie.

Neiße Nissa (rzeka i miasto).

Nektar *m.* nektar.

Nelze *f.* goździk; -nöl *n.* olejek
 goździkowy.

nennen, nannte, genannt nazwać,
 mianować; wymienić; sich *n.*
 zwać, nazywać się; -swert go-
 dny wzmianki; znaczny.

Nenn-er *m.* mianownik; -form *f.*
 bezokolicznik; -wert *m.* war-
 tość nominalna; -wort *n.* imię.

Neophyt *m.* (s.) przechrzta; -in
 przechrzcianka.

Nergelei, Nörgelei *f.* zrzedność,
 dokuczliwość; nergeln zrzedzić;

Nergler *m.* zrzedca.

Nerv *m.* (-s i -en, -en) nerw.

Nerven- nerwowy; -fieber *n.* febra
 nerwowa; -gewebe *n.* tkanka
 nerwowa; -knoten *m.* kostka
 martwa; -krank chory na ner-
 wy; -krankheit *f.* -leiden *n.* cho-
 roba nerwowa; -schwach słabych
 nerwów; -stärkend wzma-
 cniający nerwy; -system *n.* sy-
 stem nerwowy; -verbindungen
pl. sploty nerwowe.

nervig nerwisty; żyłasty; dziel-
 ny, jedrny; -seit -tość i t. d.

nerwös nerwowy.

Nervosität *f.* nerwowość.

Nessel *f.* pokrzywa; N. pokrzy-
 wny; -auschlag *m.*, -sucht *f.* po-
 krzywka. [gniazdeczko.

Nest *n.* (Nester) gniazdo; -chen *n.*

Nestel *f.* igliczka do sznurowania;
 -n sznurować; nawlec.

Nest-häddchen, -küchlein *n* najmłodsze ptasze; dziecię najmłodsze, najukochańsze.

nett ładny, czysty, schludny; -heit, -igkeit -ność.

netto netto, czysty (zysk).

Nes *n* sieć, siatka; -artig siatkowaty.

neken zwilżać, maczać, kropić; pocić, sączyć się, ciec.

Nes-fenster *n* okno siatkowe; -flügler *pl.* siatkoskrzydłe;

-förmig siatkowaty; -haut *f* siatkówka (w oku); opona (w brzechu); -stricker *m* siatnik.

neu nowy; świeży; nowożytny; auf *n* neue, von neuem na nowo; etw. Neues co: nowego; nichts Neues nic nowego; die neuere Zeit nowożytność.

neu-baden świeżo pieczony; nowiutki; -bau *m* nowa budowa; -bildung *f* nowotwór; -e *n* nowość; ponowa; -erdingē, -erlich niedawno, znowu; -erer *m* nowator; -erfunden niedawno wynaleziony; -ern odnowić; -erung *f* odnowienie, nowość; -erungsfucht *f* nowatorstwo.

neu-geboren nowonarodzony; -geburt *f* odrodzenie się; -gier, gierde *f* ciekawość; -gierig ciekawy; *n.* machen rozciekawić; -heit *f* nowość, nowa rzecz; -igkeit *f* nowość, nowina; -igkeitssträmer *m* nowinkarz; -igkeitssträmerei *f* nowiniarstwo.

Neujahr *n* nowy rok; -geichent *n* podarunek na nowy rok; kolęda; -Swunsch *m* powinnowanie nowego roku.

Neu-land *n*, bruch *m* nowizna; -lich niedawno; -ling *m* nowicyusz; -modisch nowomodny; -mond *m* nów.

neun dziewięć; neun verschiedene Stüd dziewięcioro.

Neun *f*, Neuner *m* dziewiątka; -auge *n* minog (ryba); -erlei dziewięcioraki; -fach, -fältig

dziewięćkrotny; -hundert dziewięćset; -jährig dziewięćcioletni; -mal dziewięć razy, dziewięć kroć; -mäßig dziewięćkrotny; -tägig dziewięćdniowy; -täg-lich co dziewięć dni; -tausend dziewięć tysięcy.

neunte dziewiąty; -l *n* dziewiąta część; -nß po dziewiąte.

neunthals półdziewięta.

Neuntöter *m* dzierzba, srokosz.

neun-zehn dziewiętnaście; -zig dziewięćdziesiąt; -ziger *m* dziewięćdziesiąt lat mający.

Neusilber *n* nowe srebro.

Neustadt *f* nowe miasto.

neutral neutralny, bezstronny; -isieren neutralizować, zobojętnić; -isierung, -isation *f* neutralizacja; -ität *f* neutralność.

Neutrum *n* rodzaj nijaki.

neuvermählt nowozaślubiony; -e *pl.* nowożeńcy.

Neuzeit *f* nowożytność; -ig nowożytny.

nicht nie; *n.* einmal ani, ani razu; gar *n.* woale nie; durchaus *n.* żadnym sposobem.

Nicht-achtung *f* nieuszanowanie; nieuwaga; -uuewaga; -aner-kennung *f* nieuznanie.

Nichte : synowica, siostrzenica.

Nicht-einhaltung *f* niedotrzymanie; -erfolg *m* skutek niepo-myślny; -erscheinen *n* niestawienie się; -gangbar nieoplatny.

ichtig marny, próżny, daremny, błąhy; -keit *f* -ność; -keitsbe-schwerde *f* wniosek o nieważ-nienie wyroku; -keitsbegründung *f* unieważnienie.

icht-kenner *m* nieznawca, laik; -raucher *m* niepalący.

nichts nic; nichts (Gutes) nic dobrego; *n.* anderes nie innego; zu nichts do niczego; mir *n.*, dir *n.* ni etąd, ni zowad, nie wiedząc dla czego; Nichts *n* nic, nicestwo; -bestoweniger

mimo to; atoli; -nutz, -nutzig niewart, niegodziwy; ladaco; -nutzigeit *f* niegodziwość, ladacość; -sagend nie nieznaczący; -tuer *m* próżniak; -tuerer *f* próżniactwo; -wiſſer *m* nieuk; -wiſſerei *f* nienetwo; -würdig niegodziwy; -würdigkeit *f* -wość.
nicht-übertragbar niedający się przenieść; -vorhandensein *n* niebyć, brak; -wählbar nieobieralny; -wählbarkeit *f* -ność.
Nickel *m*, *n* nikiel; -münze *f* moneta niklowa.
niden kiwnąć, kiwać; mrugnąć, mrugać; zdrzemnąć się.
nied nigdy.
Nieder dolny, niższy; **nieder** niski, niższy; na dół; podły; *n. mit ihm!* zabić go!
nieder-brugen, **biegen** zgiąć, nagiąć; (z)gnękać; -brennen spalić; (*f.*) spalić się; -deutsch dolnoniemiecki; -donnern ofuknąć, zgromić; -drud *m* niskie ciśnienie; -drücken przycisnąć, przynieść; (przy)gnębić; obniżyć (cenę); -fahren (*f.*) zjechać; zstępować, spuszczać się na dół; -fahrt *f* zjazd, zstępowanie na dół; -fallen (*f.*) spaść, upaść. opadać.
Nieder-gang *m* schodzenie na dół; upadek; -gehen (*f.*) schodzić na dół; spaść; upadać; -geschlagen zgnęany, smutny, osowiały; -geschlagenheit *f* zgnękanie, osowiałość, smutek; -hauen wyciąć w pień; zabić; -hoden, -lauern (*f.*) w kuczki uziąć, przycupnąć; -huten (*f.*) ukłekać, ukłekać; -kommen (*f.*) przyjść na dół; porodzić, powić; -kunst *f* przyjęcie na dół; półóg; -lage *f* porażka; klęska; -sklad (towarów); -land *n* nizina, żuława; -länder *m* żuławianin; Niederlandczyk; -lande *pl.* Niderlandy; -lassen spuścić na dół;

sić *n. sp.* się na dół; usiadać; usadowić się; -lassung *f* osada, osiedliny *pl.*; -legen po-, złożyć; porzucić (rzemiosło); sić *n.* położyć się.
nieder-machen złajać; obalić; wysiec, zabić; -mehren wysiec, wymordować.
Niederösterreich *n* Dolne Rakusy.
nieder-reißen zedrzeć; rozwalić, zburzyć; -reiten zatratować; -rennen obalić (w biegu).
nieder-schicken zastrzelić; (*f.*) zlecieć szybko na dół; -schlag *m* opad; osad; spadek; -schlagen zwalić na ziemię; zabić; spuścić (oczy) ku ziemi; umorzyć (dług); zasmucić; usunąć; (*f.*) upaść; osiaść; -schlagend zasmucający; uśmierzający (lekarstwo).
nieder-schreiben na-, po-, spisać; -setzen posadzić, postawić; złożyć; ustanowić; sić *n.* uziąć; -sinken (*f.*) upaść; -stänmig niskopienny (las); -steden za-, przekuć, przebić (sztyletem); -stoßen powalić; przebić (nożem); zepchnąć na dół; -streden powalić, obalić na ziemię; zastrzelić; -stürzen zepchnąć na dół; (*f.*) upaść, powalić się.
nieder-tauchen zanurzyć; (*f.*) zan. się; -trächt *f* nizeczność, podłość; -trächtig nizeczny, podły; *n. werden* (z)nizecznić, (s)podlić się; -treten za-deptać, zatratować.
Nieder-ung *f* nizina, żu'awa; -wald *m* las niskopienny; -wärts na dół, ku ziemi; -werfen rzucić na dół, rzucić o ziemię; obalić; sić *n.* upaść na kolana; rzucić się na ziemię.
niedlich ładny, śliczny; -feit *f* -ność; sić *n.* machać umizgać się do
Niednagel = **Reidnagel**. [kogo.
niedrig niski; podły, nizeczny; -er machen z-, poniżyć; -feit *f* nizkość; podłość.

niemalß nigdy.

niemand nikt.

Niere *f* nerka.

Nieren- nerkowy; -braten *m* pieczen nerkowa; -brüsen *pl.* nadnerki; -fürmig nerkowaty; -krankheit *f* choroba nerek; -stein *m* kamień w nerkach.

niesen (niejest i nieś, nieśte, ge- nieśt) kichnąć, kichać.

Nischbrauch = Rusniefung.

Niet *n.*, -nagel *m* nit.

Niete *f* los niewygrzywający.

nieten nitować, ówiekować.

Nihilismus *m* nihilizm.

Nikolaus *m* Mikołaj.

Nispferd *n* koń rzeczny.

nimmer nigdy; -mehr przynigdy;

-satt nieuasycony; -satt *m* ob- żartuch.

Nipp *m* chlip; -en chlipnąć, chli- pać; -sachen *pl.* drobiazg.

nirgend(ß) nigdzie; von *n.* her znikąd.

Nische *f* framuga, nyża, skrytka.

Nisse *f* guida.

nisten gnieździć się.

Niveau *n* (ß, ß) poziom.

nivellieren *z.*, wyrównać.

Nixe *f* nimfa wodna; -nßlume *f* zgrzybienie żółte.

Noah *m* Noe.

nobel elegancki; szkodry.

nach jeszcze; weder — nach ani — ani; -malig powtórny; -malß powtórnie, jeszcze raz.

Node *f*, Nodden *m* kluseczka.

Noma-de *m* (s.) nomada, kocz-ujący; -denleben *n* życie koczow- nioze; -denvolk *n* lud koczują- cy; -diß koczowniczy; -dißeren koczować.

Nomenclatur *f* słownictwo.

Nominal- nominalny, imienny; -wert *m* wartość nominalna.

Nomi-nativ *m* pierwszy przypa- dek; -nieren mianować.

Nonne *f* zakonniczka, mniszka; (griechische) osernica; -nßloster

n klasztor żeński; -nweihe *f* obłóczyny *pl.*

Nonfens *m* niedorzeczność.

Nord, Norden *m* północ.

Nord- północny.

nördlich północny; na północ.

Nord-länder *m* mieszkaniec kra- jów północnych; -licht *n* zorza północna; -ost *m* strona pół- nocnowschodnia; -pol *m* biegun północny; -see *f* morze Półno- cne; -steru *m* gwiazda polarna; -wärts ku północy; -west *m* strona północnozachodnia; -wind *m* wiatr północny.

nörgeln = nergeln.

normal normalny, odpowiedni, prawidłowy, zwykły.

Norwegen *n* Norwegia.

Not *f* bieda, nędza; potrzeba, *N.* leiden biedować, biedę kle- pać; mit genauer *N.* z wielką biedą; es tut not trzeba; *N.* kennt kein Gebot potrzeba pra- wo łamie; *N.* macht erfindersich potrzeba uczy rozumu; -anfer *m* ostatnia nadzieja.

Notar *m* notaryusz, rejent; -iat *n* biuro notaryusza; notaryat; -iell notaryalny.

Not-ausgang *m* wychód w razie niebezpieczeństwa; -behelf *m* środek zaradczy w razie po- trzeby; -brücke *f* most tym- cza-owy; -durft *f* potrzeba przyrodzona; -dürftig nędzny, szczupły, mizerny.

Note *f* nota, przypisek; nuta (muzyczna); banknot; -nbusch *n* książka nut; -npapier *n* pa- pier nutowy; -numlauf *m* obieg pieniędzy papierowych.

Notenß = Notizbuch.

Not-fall *m* potrzeba; -gedrungen zmuszony, poniewolny.

notieren notować, zapisać.

nötig potrzebny; es ist *n.* potrze- ba; *n.* haben potrzebować; -en przymusić; poniewolić; -enfalls w razie potrzeby.

Notiz *f* notatka, wiadomość; **N.** von etw. niechcień zauważać; pamiętać co; -buch *n* książka o notatek.

Notlage *f* przykre położenie; -leidend biedę cierpiący; -leine *f* sznur od sygnału; -lüge *f* kłamstwo z potrzeby; -nagel *m* środek ostateczny.

notoryjch powszechnie znany.
notorisch kryminalny.

Not-pfennig *m* grosz odłożony na czas biedy; -reiß przed czasem dojrzały; -signal *n* znak niebezpieczeństwa; -taufe *f* chrzest w nagłej potrzebie; -wehr *f* obrona konieczna, poniewolna; -wendig konieczny; -wendig-keit *f* -ność, potrzeba; -zucht *f* zgwałcenie; -züchtigen (z)gwał-

[cić.

Novelle *f* nowela.

November *m* listopad.

Novität *f* nowość; nowina.

Novi-ge *m* (s.) nowicyusz, *f* -uszka;

-giat *n* rok próby w klasztorze.

Nu *n*, im **Nu** w okamgnieniu.

Nuan-ce *f* odcień; -cieren o-

niować, odcieniać.

nüchtern trzeźwy; czyzy, naczczo;

n. werden wytrzeźwieć; wyszu-

mieć; -heit *f* trzeźwość, oczczość.

Nudel *f* makaron; -flede *pl.* łazanki; -suppe *f* rosół z maka-

RONKEL.

Null *f* zero; eine Null sein nie

nie znaczyć; null und nichtig

nie nie wart; nieważny; -punkt

m punkt zerowy.

Numer-ale *n* (alia) liczebnik;

-ieren numerować; -isch liczbowy.

Numismatist *f* znawstwo monet.

Nummer *f* numer, liczba.

nun nuż, nuże; teraz; von nun an odąd.

Nuntius *m* (tien i tli) nuncyusz. nur tylko.

Nürnberg *n* Norymberga.

Nuß *f* (Nüsse) orzech; wloski orzech; -baum *m* drzewo orzechowe; -braun, -farbig koloru orzechowego, cisawy.

Nußchen *n* orzeszek.

Nuß-häher *m* sojka; -kern *m* jądro orzecha; -knädel *m* dzialek do orzechów; -schale *f* łupina na orzechu, z orzechu; -staude *f* krzak orzechowy.

Nußkern *pl.* nozdrza, chrapy.

Nußsch-butel *m* węzełek do ssania; -en ssać.

nuß, **nüß**; sich etw. zu nuße i zu nuße machen korzystać z czego; -anwendung *f* korzystanie; -bar po-, użyteczny; -barkeit *f* -ność; -bringend zysk przynoszący.

Nußen *m* po-, użytek, korzyść;

N. ziehen korzystać.

nußen, **nüßen** być pożytecznym; zu etw. *n.* służyć do czego, przydać się na co.

nüßlich po-, użyteczny.

nuß-loß nieużyteczny; daremny; -losigkeit -ność; -nießer *m* używający; (lebenslänglich) dożywotnik; -nießerin *f* dożywotniczka; -nießung *f* użytkowanie; dożywocie; -ung *f* użytkowanie, używanie

Nymphe *f* nimfa; poczwarka.

D.

o! o! o weh! ach, aj! o wenn
Dase *f* oaza. [doch! oby!
ob czy, czyli, jeżeli, azali; wy-
żej; nad; als ob jak gdyby.

Obacht *f* baczość; in D. nehmen
doglądać, pilnować; Obacht ge-
ben uważać; dozorować.

Obdach *n* schronienie, przytułek;

-loß bez przytułku; -lose *m* (s.) nie mający schronienia.
Obduktion *f* obdukcya; -zieren otwierać (martwe ciało).
Obelisk *m* (s.) obelisk.
oben na górze; u góry; po wierzchu; wyżej, zwyż; -an u góry, na pierwszym miejscu; -auf na górze, na wierzchu; -drein prócz tego, nadto; -hin powiercho-wnie, ladajako.
Ober *m* wyżnik (w kartach).
Ober-, **obere** górny, wyższy; wierzchni, naczelny, starszy; -arut *m* górne zamie; -arzt *m* lekarz star-szy; -aufseher *m* nad-zorca; -aufsicht *f* nadzór; -bau *m* budowa nadziemna; -bauamt *n* naczelny urząd budowniczy; -bauch *m* nadpępeze.
Ober-befehlsm naczelne dowództwo; -befehlshaber *m* wódz naczelny; -bett *n* pierzyna; -beß *n* górny pokład; -einnahmer *m* główny poborca; -fläche *f* powierzchnia; -flächlich powierchowny, -nie; -flächlichkeit *f* -ność; -förster *m* nadleśniczy; -forstmeister *m* leśniczy jeneralny.
Ober-gericht *n* sąd wyższy; -geschloß *n* wyższe piętro; -gefell *m* starszy czeladnik; -gespan *m* nadżupan.
oberhalb 2. powyżej (rzeki); -hand *f* górna część ręki; prze-waga, pierwszeństwo; die -hand bekommen, gewinnen wziąć górę, górować nad kim; -haupt *n* głowa, zwierzchnik, naczelnik; -haus *n* izba wyższa; -haut *f* wierzchnia skóra, przyskórnia; oskórnia (roślin); -hirt *m* aroy-pasterz; -hofgericht *n* trybunał; -hofmarschall *m* wielki mar-szałek nadworny; -hofmeister *m* wielki ochmistrz; -hofprediger *m* pierwszy kaznodzieja nadworny; -holz *n* stare drzewo w lesie.
Oberin *f* (innen) przeorysza.

Ober-jäger *m* pierwszy łowczy; podoficer strzelców; -meister *m* wielki łowczy.
Ober-kammerer, -kammerherr *m* pierwszy szambelan; -kellner *m* nadpiwniczny; -kieser *m* górna szcżeka; -kirchenrat *m* naczelna rada kościelna; radca konsystoryalny; -kleid *n* wierzchnia suknia; -körper *m* górna część ciała.
Oberland *n* kraj wysoko położony; -esgericht *n* główny sąd krajowy; -esgerichtsrat *m* radca głównego sądu krajowego.
Ober-leber *n* skóra wierzchnia; przyszwia; -leib = Oberkörper; -lehrer *m* nauczyciel starszy; -leutnant *m* porucznik starszy; -licht *n* światło z góry; -lippe *f* warga górna.
Ober-meister *m* nadmajster.
Oberösterreich *n* Górne Rakusy.
Ober-postmeister *m* naczelnik poczty; -prieſter *m* najwyższy kapłan; -realschule *f* wyższa szkoła realna; -rud *m* surdut, ka-
Obers *n* śmietanka. [pota.
Oberſak *m* zdanie pierwsze, główne; -schuß *m* wielki podczasy; -schußel *m* górna część uda; -schüdtig nadsiębierny; -schwelle *f* nadedrzwie.
Oberst *m* (s.) pułkownik.
oberst najwyższy; najwyżej.
Oberst- najwyższy, najstarszy.
Oberstaatsanwalt *m* prokurator starszy; -schaft *f* prokuratorya przy wyższym sądzie.
Ober-stallmeister *m* wielki koni-
 -sz; -ſte *m* (s.) naczelnik, pryncypał; -ſteiger *m* nadzitygar; -ſteuer-einnahmer *m* główny poborca podatkowy; -stimme *f* wyższy głos.
Oberſt-lieutenant *m* podpułkownik.
Oberſt-lieutenant *n* poddaaze.
Oberſt-wachmeister *m* starszy wachmistrz; major (w kawale-ryi).

Obertasse *f* czarka, filiżanka;
-taste *f* klawisz krótszy; -teil
m górna część; -vormundschaft
f naczelne opiekunstwo; -vor-
mundschaftsbehörde *f* władza
opiekuncza; -vorsteher *m* pierw-
szy przełożony.

oberwähnt, obgenannt wyżej mia-
nowany, wzmiankowany.

obgleich chociaż, lubo.

Obhut *f* opieka, obrona; dozór.

obig powyższy.

Objekt *n* przedmiot; -iv obje-
ktywny, przedmiotowy; -ivität
f obiektywność.

Oblate *f* opłatek.

obliegen zajmować się czem; den
Wissenschaften ob. oddawać się
naukom; es liegt mir ob obo-
wiązkiem jest miom; -heit *f*
obowiązek, powinność.

obligat obowiązkowy; -ion *f*
obligacya, skrypt dłużny; zo-
bowiązanie; -orisch = obligat.

Obmann *m* przewodniczący.

Oboc *f* = Hoboe.

Obolus *m* (len) cząstka, grosz.

Obrigkeith *f* zwierzchność; -lich
zwierzchniczy.

obſchon chociaż, aczkolwiek.

Obſkurant *m* (s.) obſkurant, krze-
wiciel ciemności.

Obſt *n* owoc; Obſt- owocowy;
=baum *m* drzewo owocowe;
wilder O. dziczka, plonka;
=baumzucht *f* hodowla drzew
owocowych, sadownictwo;
=ernte *f* zbiór owoców; =garten
m sad; =gärtner *m* sadownik;
=händler, Obſtler *m* owocarz;
=händlerin *f* owocarka; =hand-
lung *f* owocarnia; =kennner *m*
pomolog; =lern *m* pestka; =kunde
f pomologia; =reich obſtujący
w owoce.

obwaſten zachodzić.

obwohl chociaż, lubo, aczkolwiek.

Ochſ *m* (s.) wół.

Ochſen- wołowy; =auge *n* wole
oko; =ſteich *n* wołowina; =ge-

ſpann *n* para wołów; =händler
m wolarz, wołownik; =ſucht
m rataj; =ſtall *m* wolarnia, wo-
łownia; =treiber *m* poganiacz
wołów, wolarz; =ziemer *m* wo-
łowiec, bykowiec; =zunge *f*
ozór wołowy; czerwienie,
miodunka (roślina).

Oder *m* okra, ochra (minerał).

Ode *f* oda (pieśń liryczna).

öde pusty, niezamieszkały.

Öde *f* pustynia; czczość.

Odem *m* dech, oddech.

Ödem *n* puchlina wodna.

oder albo, lub, czyli; czy.

Oder *f* Odra (rzeka).

Oderberg *n* Bogumin (miasto).

Oden *n* Buda.

Ofen *m* (Öfen) piec; Plak hinter
dem O. zapiecek; Siß am O.
przypiecek; =gabel *f* widelki
do pieca; =herd *m* piecuch;
=früde *f* ożóg; =mund *m*, =deſe
f, =wölbung *f* czeluść; =röhre
f rura u pieca, do pieca; =ſchirm
m ekran; =ſeher *m* zdun; =tür
f drzwiczki pl. pieca; =wiß *m*
pomiotło.

offen otwarty; szczerzy; nieob-
sadzony; jawny; =bar jawny,
widoczny, oczywisty; =baren
objawić; =barung *f* objawienie.

Offen-heit *f* otwartość, szczerzość;
=herzig szczerzy, prostoduszny,
naiwny; =herzigkeit *f* szczerzość,
=noſć; =kundig powszechnie
wiadomy, znany, jawny

offenſiv zaczepny; Offenſive *f*
zaczepka, wstępny bój.

öffentlich publiczny, jawny; =teit
f publiczność, jawność.

offerieren podawać, ofiarować.

Offert *n*, Offerte *f* oferta.

Offizial *m* oficyał.

Offiziant *m* (s.) oficyalista.

offiziell urzędownie.

Offizier *m* oficer.

Offiziers- oficerski; =korps *n*
starszyzna, oficerowie pl.;
=mäßig oficerski, po =sku;

-prüfung *f* egzamin na oficera;
 -rang *m* ranga oficera.
 Offizin *f* oficyna, pracownia; -ell
 leczący.
 Öffnen -en otworzyć; wynurzyć
 (serce); ein wenig öfter uchylić;
 -ung *f* otwór; sekcyja; stolec.
 oft często; öfter częściej; am
 öftesten najczęściej; -malig
 częstokrotny; -malß często-
 kroć, kilka razy.
 Oheim, Oheim *m* (Öhne) stryj (brat
 ojca); wuj (brat matki); Oh-
 und seine Frau stryjostwo, wu-
 jostwo.
 ohne 4. bez, krom; -dem, -dieß,
 -hin bez tego, i tak, zresztą;
 -gleichen bez porównania.
 Ohnmacht *f* omdlałość, zemdle-
 nie; bezwładność; in D. fallen
 (s.) zemleć; -mächtig o-, zem-
 dlały; bezwładny, słaby; pró-
 żny; -mächtig werden omdleć,
 zemleć; einen -mächtigen
 wieder zum Leben bringen ocu-
 cić, dotrzeźwić zemdlonego.
 Ohr *n* uszko, dziurka (w igle).
 Ohr *n* (en) ucho; -en spłękn
 nastawiać uszy; zu -en kommen
 (s.) zasłyszeć, dochodzić.
 Ohren *n* uszko.
 Ehren- uszny; -arzt *m* lekarz
 dla chorób usznych; -beichte *f*
 epowiedź do ucha; -bläuer *m*
 rausznik, podszeptnik; -bläueri
f zauszniectwo, podszept; -brau-
 sen *n* szum w uszach; -brüße *f*
 gruczoł przyuszny; -flebermauß
f gacek wielkouch; -fluß *m*
 cieczenie z uszu; -flingen *n*
 dzwonięcie w uszach; -schmalz
m tłuszcz uszny; -spiegel *m*
 wzniernik do badania ucha;
 -zeuge *m* świadek zauszny;
 -zwang *m* spazmatyczny ból
 w uszach.
 Ohr-eule *f*. Uhu *m* puhacz; -felge
f policzek; -feigen policzko-
 wać; -gehänge *n*, -ring *m* kół-
 czyk; -lappchen *n* miękisz, ko-

nuszek uszny; -muschel *f* kon-
 cha uszna, zakręt uszny;
 -speichelbrüße *f* gruczoł przy-
 uszny; -trommel *f* bębenek
 uszny; -trumpete *f* trąbka Eu-
 stachiusza; -wurm *m* szczy-
 pawka; -zerreißend przerażają-
 cy (głos).
 Offu-pation *f* okupacya, zajęcie;
 -pieren zająć, obsadzić.
 Ökonom *m* (s.) ekonom; -te *f*
 ekonomia, gospodarstwo; osz-
 czędność; -isch ekonomiczny;
 oszczędny; -ist *m* (s.) ekono-
 mista.
 Öfterder *n* ośmióścian.
 Öftav *n* ósemka (format książki);
 -band *n* tom fo matu ósemko-
 wego; -e *f* oktawa.
 Öfterer *m* październik.
 öftrojnieren narzuć 8. co.
 ölu-tieren oczkować, okulizować;
 -list *m* (s.) okulista; lekarz cho-
 rób ocznych.
 Öhmenisch powszechny.
 Özident *m* kraje zachodnie.
 Öl *n* olej, olejek; oliwa; in Öl
 malen malować olejno
 Öl- olejny; -anstrich *m* powłoka
 olejna; -artig olejowaty; -baum
m drzewo oliwne; -berg *m* góra
 Oliwna, ogrojec; -blatt *n* liść
 oliwny.
 Oleander *m* oleander.
 Oleaster *m* rajske drzewo.
 ölen napuścić olejem, oliwą;
 przyprawić oliwą.
 Öl-fabrik *f* olejarnia; -farbe *f* far-
 ba olejna; -farbenbrud *m* druk
 farbami olejnymi; -garten *m*
 og-ód oliwny, oliwnik; -gemäß-
 de *n* malowidło olejne; -haltig
 oleisty; -haltigkeit -ość; -händ-
 ler *m* olejkarz, olejnik; -ig ole-
 isty, olejowaty; olejny.
 Oligarchie *f* możnowładztwo.
 Olive *f* oliwka; -nfarbig oliwko-
 wy; -nöl *n* oliwa.
 Öl-läfer *m* oleica, maik; -fuchen
m makuch; -malerei *f* malar-

stwo olejne; *mühle* *f* olejnia;
müller, *-schläger* *m* olejnik.
Olumie *n* Olomuniec.
Ol palme *f* olejowiec, olejnik;
-presse *f* tłocznia olejna.
Olza *f* Olza, Olsza (rzeka).
Olung *f* namaszczenie olejem.
Olzweig *m* gałązka oliwna.
Omelette *f* omlet, naleśnik.
Omen *n* (Omina) wróżba, znak;
ominös złowieszczy.
Omnibus *m* (sic) omnibus.
Onanie *f* onania, samogwałt.
Onkel *m* wuj; *-nen* *n* wujaszek.
Oper *f* opera.
Operateur *m* operator; *Operation*
f operacja.
Operette *f* operetka.
operieren operować; działać.
Opern dichter *m* poeta oper; *-glas*
n, *-gucker* *m* lornetka; *-haus* *n*
opera; *-sänger* *m* operzysta;
-sängerin *f* -ystka.
Opfer *n* ofiara; *-altar* *m* ołtarz
ofiarny; *-freudig* ofiarny; *-freu-*
digkeit -ność; *-gabe* *f* ofiara;
-gebet *n* ofertoryum; *-lamm* *n*
baranek na ofiarę; *-n* ofiarować;
poświęcać; *-priester* *m* ofiarnik;
-stod *m* skrzynka do ofiary; *-ung*
f ofiarowanie; poświęcenie;
-willig gotów do ofiary, do po-
Opium *n* opium. [święcenia się.
Oppe *f* Opa, Opawa (rzeka).
Oppeln *n* Opole (miasto).
Oppo-nent *m* (s.) oponent, prze-
ciwnik; *-nieren* oponować; *-si-*
tion *f* opozycja; *-sitions-* opo-
zycyjny.
Optik *f* optyka, nauka o świetle;
-er *m* optyk; *optisch* optyczny.
Opus *n* (Opera) opus, dzieło.
Orasel *n* wyrocznia.
Orange = Bomeranze; *-rie* *f* oran-
Drangutan *m* orangutan. [żerya.
Orchester *n* orkiestra.
Orchideen *pl.* storczyki; *-artig*
storczykowaty.
Orden *m* order; zakon.

Ordens- orderowy; zakonny;
-band *n* wstęga orderowa; wstę-
gówka karmazynka(motyl); *-brü-*
ber, *-geistliche(r)* *m* zakonnik,
braciszek; *-dame* *f* kawalerka;
-gelübde *n* ślub zakonny; *-kreuz*
n krzyż orderowy; *-regel* *f* re-
gula zakonna; *-ritter* *m* kawaler
orderu, zakonu; *-schwester* *f* sa-
konnica; *-stern* *m* gwiazda or-
deru; *-verleihung* *f* nadanie or-
deru; *-zucht* *f* karność zakonna.
ordentlich porządný; swyczajny.
Ordr = *Ordre*.
ordinär ordynarny, podły, pospo-
lity; swyczajny.
Ordnarius *m* (rli) profesor (uni-
wersytetu); gospodarz klasy.
Ordnation *f* ordynacja; *-nieren*
ordynować, wyświęcać; rady
udzielać, leczyć.
ordnen (u)porządkować, urza-
dzać; (u)szykować (wojsko);
-ner *m* urządzić; *-nung* *f* po-
rzadek, ład; szyk; ustawa, re-
gulamin; klasa, oddział; in-
-nung *bringen* uporządkować.
Ordnungs- porządkowy; *-gemäß*,
-mäßig stosowny do porządku;
-liebe *f*, *-sinn* *m* zamiłowanie
porządku; *-liebend* lubiący po-
rzadek; *-ruß* *m* wezwanie do
porządku; *-strafe* *f* kara za
nieprzestrzeganie przepisów;
-widrig przeciwny porządkowi;
-zahl *f* liczba porządkowa.
Ordnungs- *f* ordynans, rozkaz.
Ordr *f* rozkaz, zlecenie; *an die*
Dr. za zleceniem.
Organ *n* organ, narzędzie; *-isation*
f organizacja, urządzenie; *-isa-*
tor *m* (en) organizator; *-isch* or-
ganiczny, ustrojowy; *-isieren*
organizować; *-ismus* *pl.* żyją-
ka; *-ismus* *m* organizm.
Organist *m* (s.) organista.
Orgel *f* organy *pl.*; *-bauer* *m* or-
ganmistrz; *-n*, *Orgel spielen*
grać na organach; *-spiel* *n* gra
na organach; *-spieler* organista.

Orgien *pl.* pohulanki rozpustne.
Orient *m* kraje wschodnie; -*aliſch* oryentalny; -*ieren* objaśniać; *ſich* -*ieren* rozpoznać się.
Original *n* oryginał, pierwotwór; dziwak; **Or.**-, **original** oryginalny; -*tüt* *f* -noś.
originell oryginalny, zabawny.
Orkan *m* orkan, wichur; -*artig* jak orkan.
Ornament *n* ozdoba.
Ornat *n* ornat, strój.
Ornitholog *m* (s.) znawca ptaków; -*ie* *f* ornitologia; -*iſch* ornitologiczny.
Orognofie *f* nauka o górach.
Orographie *f* opia gór.
Ort *m* (**Orte** i **Orter**) miejsce.
Ort *m* " sztydło, szwajca; kra-wędz; **höhern Orts** z góry, od rządu; **am unrechten Ort** nie-właściwie; **an Ort und Stelle** ſein być na miejscu.
Ortband *n* skówa.
Ortchen *n* kącik.
orthodox ortodoksyjny, prawo-wierny, prawosławny; -*ie* *f* -wierność, -ślawie.
Orthogra-phie *f* ortografia, pismo; -*phiiſch* ortograficzny.
örtlich miejscowy; -*ſeit* -wość.
Orts- miejscowy; -*angabe* " ozna-czenie miejsca; -*angehörig* miejscowy; -*beſchreibung* *f* to-pografia.
Ortschaft *f* miejscowość.
Ortscheit *n* orczyk (u wozu).
Orts-gebrauch *m* zwyczaj miej-

scowy; -*gemeinde* *f* gmina miej-scowa; -*kenntniß* *f* znajomość miejscowości.
Ose *f* uszko, dziurka.
oſmanifch ośmański.
Oſt, Oſten *m* wschód; **gegen O.** na wschód; **Oſt-** wschodni.
Oſter- wielkanocny; -*ei* *n* jaje wielkanocne, kraszanka; -*feſt* *n* święto Wielkiejnocy, Wiel-kanoc; -*ſamm* *n* baranek wiel-kanocny.
öſterlich wielkanocny.
Öſtermieſſe *f* targ wielkanocny.
Öſtern *pl.* Wielkanoc.
Öſterreich *n* Austria, Rakusy *pl.*; -*er* *m* Austriak; -*erin* *f* -aczka; *iſch* austriacki.
öſtlich na wschód, wschodni.
Öſtmarr *f* Marchia wschodnia.
Oſt-ſee *f* Bałtyk; -*ſeite* *f* wscho-dnia strona; -*wärts* *ku* wscho-dowi; -*wind* *m* wiatr wschodni.
Oſzillation *f* oscylacja; -*ieren* wahać, kołysać się.
Otter *f* = **Krenzotter** lub **Fiſch-otter**; -*ngezücht* *n* rodzaj ja-szczórczy.
Otto *m* Oton (imie).
Ottomane *f* kanapa turecka.
oval owalny, okrągławy.
Ovation *f* owacja.
Oxyd *n* oksyd, tlenik; -*ation* *f* utlenie; -*ieren* oksydować; (s.) oksydować się.
Ozean *m* ocean.
Ozon *n* ozon; -*haltig* zawierający ozon.

P.

Paar *n* para (butów); stadło (ptaków); **im paſſenden P.** do-brana para; **ein paar** kilka, parę (jabłek); -*en* parami ukła-dać, ustawiać; *ſich* -*en* łączyć się; parzyć się; -*weiſe* parami, po parze; -*zeit* / czas parzenia się.

Pacht, -*ung* *f* dzierżawa; аренда *in P.* *geben* wydzierżawić; -*en* wziąć w dzierżawę, arendować.
Pächter *m* dzierżawca, arendarz; -*in* -żawczyni, -darka.
Pacht-geld *n* czynsz dzierżawny; -*kontraſt*, -*vertrag* *n* kontrakt

dzierżawy; -weise w dzierżawie.
Paß *m, n* paka, pakunek.
Paß *n* halastra, hołota.
Päckchen *n* paczka.
paßen pakować; porwać, złapać;
siß p. porwać się (za włosy);
iść precz; paße dich! precz
 stąd! ruszaj!
Paßer *m* pakownik; chwytacz;
nüchtiger P. chwytany pies.
Paß-haus *n*, -hof *m* dom składu
 towarów; -leinwand *f* płótno
 do pakowania, pakłak; -pferd
n koń juczny; -träger *m* tragarz;
 -wagen *m* wóz ładowny.
Pädagog *m* (s.) pedagog; -if *f*
 pedagogika, nauka wycho-
 wania; -isch pedagogiczny,
 -cznie; -ium *n* pedagogium.
Padua *n* Padwa (miasto).
Page *m* (s.) paź.
Pagina *f* (-s) stronica.
Paket *n* pakiet; plik (papierów);
 -beförderung *f* przewóz pakie-
 tów; -boot *n* statek pocztowy;
 -chen *n* pakiecik.
Pakfong *n* pakfong.
Pakt *m* kontrakt, ugoda.
Palast *m* (ä), Palais *n* (s, s)
 pałac; -bame *f* dama pałacowa.
Paletot *m* (s, s) paleton.
Palette *f* paleta (malarska).
Palisa-de *f* palisada; -bieren pa-
 lami, ostrokołem otoczyć.
Palisanderholz *n* drzewo palisan-
 drowe.
Pallast *m* pałasz, szabla.
Palme *f* palma; -nhaus *n* cie-
 plarnia z palmami.
Palm-sountag *m* niedziela kwie-
 tnia; -zweig *m* gałązka palmowa.
Panier *n* chorągiew, sztandar.
Pani-ß *f* przestach, popłoch;
 -scher Schrecken nagły p.
Panorama *n* (men) panorama.
Pantalon *pl.* pantaloney.
Panther *m* pantera.
Pantoffel *m* (l i ln) pantofel;
 -blume *f* pantofelnik.

Pantomime *f* pantomima.
Pantisch *m*, -erci *f* mieszanina;
 -en mieszać, przyprawiać (wino).
Panzer *m* pancerz, kirys; -flotte
f flota składająca się z pancerni-
 ków; -handschuh *m* rękawica
 żelazna; -hemd *n* koleczuga;
 -n uzbrajać pancerzem; -schiff
n pancernik; -tier *n* pancernik,
 armadyl; -träger *m* pancernik.
Päonie *f* piwonie.
Papa *m* (s, s) papa, tatuś.
Papagei *m* papuga; Papageien-
 papuży; -artig, -enhaft papu-
 gowaty.
Papier *n* papier; zu P. bringen
 napisać; P. papierowy; -blatt
n kartka papieru; -chen *n* pa-
 piererek; -fabrik *f* papiernia;
 -fabrikation *f* papiernictwo;
 -geld *n* papierowe pieniądze;
 -geschäft *n* handel papierem;
 -maché, -masse *f* masa papie-
 rowa; -schneißel *pl.* obrzynki
 papierowe; -staube *f* krzew pa-
 pirusowy.
Papist *m* (s.) papieżnik; -erei *f*
 papieństwo; -isch papieski.
Papp-arbeit *f* robota kartonowa;
 -e *f* tektura; papka.
Pappel *f*, -baum *m* topola; -holz
n topolina; -rose *f* róża ślazowa.
 pappen kleić, lepić; papać, jeść.
Pappen-deckel *m* tektura; -stiel *m*
 rzecz bez żadnej wartości.
Paprika *m* papryka.
Papst *m* (ä) papież.
 päpst-lich papieski; -ling *m* pa-
 pieżnik.
Papsttum *n* papieństwo.
Para-bel *f* parabola (w geome-
 tryi); przypowieść, porówna-
 nie, podobieństwo; -bolisch pa-
 raboliczny.
Parade *f* parada; P. paradny;
 -platz *m* plac musztry.
 paradiere paradować.
Paradies *n* raj; -äpfel *m* rajske
 jabłko; -vogel *m* ptak rajska.
Paradigma *n* (s, men) wzór.

paradox sprzeczny, dziwaczny.
 Paragraph *m* (s.) paragraf.
 parallel równoległy; -e *f* linia równoległa; porównanie;
 -ismus *m* równoleżność; zgodność; -kreis *m* równoleżnik;
 -ogramm *n* równoległobok;
 -kreis *m* równoleżnik.
 paralysieren paraliżować.
 Parasol *n, m* parasol.
 Parasit *m* (s.) pasożyt, darmojad.
 Pärchen *n* parka.
 Pardon *m* pardon, przebaczenie.
 Parentese *f* nawias.
 Parere *n* zdanie, ocena.
 Parforcejagd *f* nagonka.
 Par-fum, -füm *n* perfuma, pachnidło; -erie *f* pachnidła *pl.*; -ieren perfumować.
 Paria *m* (ż, ż) paryas, wyrzutek.
 parieren słuchać; odbijać (cięcie); założyć się.
 Paris *n* Paryż; -ser *m* Paryżanin; -serin -żanka.
 Parität *f* równość; równouprawienie; -isch -wniony.
 Park *m* (-es, -e i -s) park, ogród.
 Parkett *n* parkiet; -boden *m* podłoga parkietowana; -ieren parkietować; -sit *m* miejsce w parkiecie.
 Parlament *n* parlament; -är *m* parlamentarz; -arisch parlamen-
 Parodie *f* parodia. [tarny.
 Parole *f* parol, hasło.
 Paroxysmus *m* napad choroby.
 Partei *f* partya, strona, stronnictwo; für 4. P. nehmen stanąć po czyjej stronie; -führer *m* przywódca partii; -gänger *m* stronnik, zwolennik; -geist *m* duch stronnictwa; -isch, -lich parcyalny, stronnictwa; -lichseit *f* stronnictwość; losz stronnictwa, neutralny; -losigkeit *f* -ność.
 Parterre *n* parter, dół.
 Parteizettel *m* kartka pośmiertna.
 partiell częściowy.
 Partie *f* partya, część; -weise częściowo.

Parti-fel *f* partykuła, cząstka;
 -fular partykularny, osobny;
 -fulier *m* człowiek prywatny.
 Partitur *f* partytura.
 Partizip *n* (ż, ien) imiesłów;
 -ieren mieć, brać udział.
 Partner *m* partner, spółgracz;
 -spólnik; -schaft *f* spółka.
 Parz-elle *f* parcela, część (rol);
 -ellieren dzielić na części.
 Pascha *m* (ż, ż) pasza, basza.
 pasch-en przemycać; grać w kostki; -er *m* przemytnik.
 Pasquill *n* paszkwil; -ant *m* (s.) paszkwiliant.
 Paß *m* (Pässe) przejście, przesmyk; paszport; szlap (konie).
 passabel znośny, dość dobry.
 Passage *f* pasaż, przechód; -gier *m* pasażer; -gierzug *m* pociąg osobowy.
 Passant *m* (s.) przechodzący.
 Passatwind *m* wiatr pasatowy.
 passen (passet i paßt) paść, gepaßt sto-ować się, zgadzać się; pasować (w grze); auf 4. p. czekać; zu etw. p. przydać się; sie p. zu einander dobrali się; daß paßt nicht hier to tu nie należy; -b stosowny, dobrany; zu einander -b parzysty.
 Passgänger *m* stępak, szlapak, jednochodnik.
 passier-bar przeprawny; -en przejść, przechodzić, przebyć, przejechać, przepłynąć; (f.) zdarzyć się, stać się.
 Passion *f* pasja, uciecha; namietność; męka Pańska;
 -spredigt *f* kazanie pasyjne;
 -woche *f* Wielki tydzień; -szeit *f* czas i ostatni.
 passiv bierny; -a, -en *pl.* pasywa, stan bierny, długi; -ität *f* bierność; -um *n* forma bierna.
 Pastell *m* pastel, sucha farba.
 Pastete *f* pasztet.
 Pastinale *f* pasternak.
 Pastor *m* (en) pastor; -alkonferenz

f konferencya pastorów; -amt *n* pastorstwo.
Pate *m* (s.) ojciec chrzestny; *zu* -n *stehen* (s.) do chrztu trzymać; -ngeld, -ngeschenf *n* podarunek chrzestny.
patent *zdatny*; **Patent** *n* patent; -amt *n* urząd patentowy; -brief *m* patent; -gebühr *f* patentowe; -ieren *patentować*.
Pater *m* (pl. *Patres*) ojciec duchowny; -nität *f* ojcostwo; -noster *n* Ojciec nasz; różaniec; -nosterwerk *n* różaniec (machina).
pathetisch patetyczny, uroczysty; *daß* -e *patetyczność*.
Patient *m* (s.) pacjent, chory; -in *f* pacjentka.
Patin *f* chrzestna matka.
Patriarch *m* (s.) patriarcha; -alistisch *patryarchalny*; *daß* -alistisch *patryarchalność*.
Patriot *m* (s.) patryota; -in *f* -otka; -isch *patryotyczny*; -ismus *m* patryotyzm, miłość ojczyzny.
Patrizier *m* patrycyusz.
Patron *m* patron, opiekun; kolator; lustiger *P.* wesoly towarzyszy; *liederlicher P.* birbant; -at *n* patronat.
Patrone *f* ładunek, nabój; *patron* (malarza).
Patronin *f* patronka, opiekunka.
Patrontafel *f* ładownica.
Patrouille *f* patrol, straż; *reitende P.* rozjazd; -ieren *patrolować*.
patich! *chlust!* -e *f* błoto.
pat-en *partaczyć*; -ig *zarozumiały*; *sich p. machen* *wynosić się*.
Paule *f* kocioł; -n *schlagen*, *paulen* *bić w kotły*; *sich* -n *bić się na szpady*; -nischläger *m* pałkierz; -nischlegel *m* pałka; -rei *f* pojedynek (między akademikami).
Paul, **Paulus** *m* Paweł.
Pauperismus *m* ubóstwo.
pausbadig puciołowaty, pyzaty.

Pausch = **Bausch**.
Pauschale *n* (licz) ryczałt.
Pau-je *f* pauza, przestanek; -ieren *pauzować, przestać*.
Pavian *m* pawian.
Pavillon *m* pawilon, namiot.
Pazifikation *f* uspokojenie.
Pech *n* smoła; *niepowodzenie*; *er hat P.* *nie wie* *mu się*; -artig *smolisty*; -breuner, -sieber *m* smolarz; -draht *m* dratwa; -fadel *f* pochoźnia; -hütte *f* smolarnia; -ig *smolny*; -schwarz *czarniuteńki*; -vogel *m* *nieszczęśnik*.
Pedal *n* pedał.
Pedant *m* (s.) pedant; -erie *f* pedanteria; -isch -tyczny.
Pedel *m* bedel (sługa).
Pegel *m* wodoskaz.
Pein *f* męka, męczarnia, udręczenie; -igen *męczyć, dręczyć*; -iger *m* męczyciel, dręczyciel; -igung *f* męczenie, dręczenie; -lich *nieprzyjemny*; *skrupulatny*; *kryminalny* (sąd).
Peitsche *f* bicz; batog; -n *bieżować, smagać*; -nhieb *m* uderzenie biczem, batogiem; -nfnall *m* trzask bicia; -nischneur *f* trzaskawka; -nstiel *m* biczysko.
pefuniär *pieniężny*.
Pelcerine *f* peleryna (kołnierz).
Pelikan *m* pelikan.
Pelle *f* skórka, łupina.
Pellkartoffeln *pl.* kartofle w łupinach; *w mundurze*.
Pelz *m* kożuch, futro; *mit P. gefüttert* *futrany*; *auf den P. friegen* *dostać w skórę*; -bejah *m* *obszyć futrem*; -en *szczepić za korę*; *odzierać ze skóry*; *kijem* 4. *okładać*; -futter *n* futro; -handel *m* handel futrami; *skład wyrobów futrzanych*; -handschuh *m* rękawica futrzana; -ig *włosem pokryty*; -fragen *m* kołnierz futrzany; -motte *f* mól kożuchowiec;

-mütze *f* czapka futrzana; -rod *m* futerko, kiereja, szuba;
 -ware *f*, -werk *n* towary futrzane, futra *pl*.
Bendel *n, m* wahadło; -bewegung *f* ruch wahadła; -uhr *f* zegar z wahadłem.
penetrant przeraźliwy, ostry.
Pennal *n* piórnik.
Pension *f* pensja, emerytura; pensionat; -är *m* pensjonarz, emeryt; stołownik, uczeń w pensjonacie; -at *n* pensjonat, zakład wychowawczy; -ieren pensjonować.
Pensions-anstalt *f* zakład pensyjny, zakład wychowawczy; -beitrag *m* wkładka do funduszu pensyjnego; -fonds *m* fundusz pensyjny.
Pensum *n* (-sa i -sen) zadanie.
percat! niech zginie!
perenierend wytrwały.
perfekt dokonany; doskonały; -um *n* czas przeszły dokonany.
Pergament *n* pergamin; -papier *n* papier pergaminowy.
Perihelium *n* punkt przysłoneczny.
Perio-de *f* peryod; okres; -isch peryodyczny.
Peripherie *f* obwód, otok.
perl-artig perłowaty; -chen *n* perłeczka; -druck *m* druk drobnuchny; -e *f* perła.
Perlen perłowy; perlen szumieć, masować (o winie); -fischerei *f* połów perł; -muschel *f* perłopław.
Perl-huhn *n* perlica; -mutter *f* macica perłowa, masa perłowa; -schrift *f* = Perldruck.
permanent ciągly, niestanny.
Perpendikel *n, m* perpendykuł, wahadło; pion.
verpleg zmieszany.
Perron *m* peron, przytorze.
Persen *n* Persja.
Persön *f* osoba; -al *n* osoby, ludzie *pl*; -alsinkommensteuer *f*

podatek osobisto-dochodowy;
 -alpronomen *n* zaimek osobisty; -alsteuer *f* podatek osobisty, podłowne.
Persönlich osobisty, -ście; -heit *f* osobistość.
Perspektiv *n* szkło zbliżające; -e *f* widok, perspektywa; -isch w perspektywie.
Perücke *f* peruka; -nmacher *m* perukarz.
Perzent *n* procent, odsetka.
Pessimist *m* (s.) pesymista; -isch pesymistyczny.
Pest, Pestilenz *f* morowe powietrze, dżuma; -artig morowy; -beule *f* wrzód pomorowy, wrzedzienia morowa; -fraß zarażony morowem powietrzem.
Petent *m* (s.) proszący.
Peter, Petrus *m* Piotr.
Petersilie *f* pietruszka.
Peterspfennig *m* świętopietrze.
Petition *f* petycja, prośba.
Petroleum *n* petroleum, nafta; -lampe *f* lampa naftowa.
Petschaft *f* pieczęć, pieczętka; -stecher *m* pieczętkarz.
pettschieren pieczętować.
Pech *m* niedźwiedź.
Pfad *m* droga, ścieżka; -loß bezdrożny, nieprzebyty.
Pfaffe *m* (s.) pop (ksiądz obrządku greckiego); -nherrschaft *f* panowanie księży; -nhütchen *n* montwa, trzmielina (krzak); -nmäßig, pfäfflich popowski; -tum *n* popostwo.
Pfahl *m* (ä) pal, kół; -bau *m* pale powbijane, palowanie; -bauten *pl*. osady nawodne; -brücke *f* most na palach; -bürger *m* przedmieszczanin, podgrodzianin.
pfählen palować; palami otoczyć; na pal wbić.
Pfahl-wurzel *f* korzeń główny, pionowy; -jaun *m* płot palowy.

Piałg *f* palatynat; -**graj** *m* palatyn; -**gräfſt** -owa; -**gräflich** palatynański.

Pſand *n* (Pſänder) zastaw, fant; hipoteka; -**anſtałt** *f*, -**haus** *n* dom zastawy, lombard; -**brief** *m* list zastawny; -**darlehen** *n* pożyczka na zastaw.

Pſan-den zająć, zagrabić, fantować; -**ber** *m* fantownik, grabiciel; -**derſpiel** *n* gra w fanty.

Pſand-geber *m* zastawca; -**geld** *n* fantowe; -**gläubiger**, -**leiher** *m* wierzyciel hipoteczny, zastawnik; -**gut** *n* hipoteka; -**recht** *n* prawo wzięcia w zastaw; prawo zastawowe; -**ſchein** *m* poświadczenie zastawu; -**ſchuldner** *m* dłużnik hipoteczny.

Pſandverſchreibung *f* hipoteka, list zastawny.

Pſanne *f* panew, panewka; **ſtache** *P.* patelnia; **in die P. hauen** w pień wyciąć; -**ſtudien** *m* pampuch, pałozek.

Pſarr = **farny**, parafialny, plebański, proboszczowski; -**amt** *f* urząd parafialny; -**e**, -**ei** *f* parafia, plebania, probostwo; -**er**, -**herr** *m* pleban, proboszcz, pastor; -**gemeinde** *f* gmina parafialna, zbór; -**haus** *n* plebania; -**kind** *n* paratianin, paratianka; -**kirche** *f* kościół parafialny, fara; -**berweſer** *m* zawiadowca parafii.

Pſau *m* (eś i en, en) paw.

Pſauen = **pawi**; -**auge** *n* pawie oko; pawik (motyl); -**feder** *f* pawie

Pſau-henne *f* pawica. [pióro.

Pſeffer *m* pieprz; **P.** = **pieprzowy**; -**büchje** *f* pieprzniczka; -**freſſer** *m* pieprzoad (ptak); -**gurke** *f* korniszon; -**horn** *n* ziarno pieprzu; -**krant** *n* cąbr, pieprzyc; -**tuchen** *m* piernik; -**ſüchler** *m* piernikarz; -**ſüchlerin** -karka; -**ſüchlerei** *f* piernikarstwo; -**miuze** *f* mięta pieprzowa; -**n** (na) pieprzyć.

Pſeiſſchen *n* piszczałeczka, fajeczka; -**e** *f* piszczałka, swisteczka; **fajka**; -**en**, **pſiſſ**, **ge-pſiſſen** gwizdać, świstać, piszczeć; **auf ew. p.** nie troszczyć się o co; **aus dem lechten Lode** *p.* ostatkami gonić; -**end** piskliwy.

Pſeiſſen-bedel *m* nakrywka n fajki; -**macher** *m* fajkarz; -**rohr** *n* cybuch; -**ſtrauch** *m* jaśminiec.

Pſeiſſer *m* piszczeł, gwizdać.

Pſeiſ *m* strzała.

Pſeiſler *m* słup, ſłar.

Pſeiſſ-jörmig strzałkowaty; -**geſchwind**, -**ſchnell** *z* szybkością strzały.

Pſennig *m* fenig.

Pſerch *m* bobki *pl.*, gnój (owiec).

Pſerch *m* **Pſerche** *f* miejsce ogrodzone; **koſzar**; -**en** wciskać do czego; **bobczyć**

Pſerch *n* koń; **zu P. konno**; -**chen** *n* konik, koniczek.

Pſerde = **koński**; -**arzneifunde** *f* konowalstwo; -**arzt** *m* konowal; -**bahn** *f* kolej konna, tramwaj; **bremſe** *f* bąk, ślepak; -**decke** *f* dera; -**ſleijch** *n* konina; -**jutter** *n* obrok; -**geſchirr** *n* szory *pl.*, uprząż, rząd na konia; -**göpel** *m* kołowrot konny; -**gurt** *m* poprąg; -**haar** *m* końskie włosie; -**händler** *m* koniarz; -**knecht** *m* fornal, parobek dla koni; -**kräft** *f* siła konia; -**kur** *f* kuraeya końska; -**rennen** *n* wyścigi konne; -**ſchritt** *m* stęp; (großer) szłaria; -**ſtall** *m* stajnia; -**zahn** *n* koński ząb; kukurudza amerykańska; -**zucht** *f* chów koni; -**züchter** *m* hodowca koni.

Pſiſſ *m* gwizd, świst; **łyk**, **ósemka** (wina); **einen P. tun** gwizdnąć, świsnąć; **łyknąć**.

Pſiſſerling *m* lisica (grzyb); **fraszka**, **nie**; **ſeinen P. wert** *nie* nie warto.

pſiſſ-ig chytry, szczwany; **ein -er**

Ärzt szczywany lis, szpak; -seit
f chytrósć; -itus m (-ituse) si-
lut, frant.

Pfingst-en pl., -fest n Zielone
Świątki; -montag m ponie-
dzialek Zielonych Świąt; -rose
f piwonia; -vogel m wilga;
-woche f tydzień zielonoświą-
teczny.

Pfirſich m, -e f brzoskwinia;
Pfirsich brzoskwiniowy.

Pflan; m okazałość.

Pflanzen n roślina.

Pflanze f roślina: rozsada; -n
(za)sadzić; viel -n nasadzić.

Pflanzen roślinny; -erde f ziemia
roślinna; -fressend roślinożer-
czy; -frucht m kolanko; -kunde
f botanika; -leben n roślinność,
życie roślinne; -reich n kró-
lestwo roślin; -sammlung f
zbiór roślin; -tiere pl. zwie-
rzokrzewy; -welt f roślinność;
-wuchs m wegetacja.

Pflanzer m osadnik, farmer.

Pflanz-schule f szkółka, szep-
nik; -stadt f osada; -ung f plan-
tacja; (za)sadzenie.

Pflaster n plaster; bruk; baß P.
treten bruki zbijać; -er m bru-
karz; -geld n brukowe; -n bru-
kować; przykładać plasty;
-ramme f, -schlegel m kłoc do
ubijania bruku, baba; -stein m
kamień brukowy; -treter m
brukowiec.

Pflaume f śliwka; -nbaum m
śliwa; -nbraunwein m śliwo-
wica; -ngarten m śliwnik; -nholz
n śliwina; -nfern m pestka śli-
wki; -nnödel m kluska śliwczana;
-nnus powidła śliwkowe.

Pflege f opieka, pielęgnowanie;
-befohlene(r) m (s.) opiece po-
ręczony; -eltern pl. wycho-
wawcy; -kind n wychowanec,
wychowanka; -mutter f wycho-
wawczyni.

pflügen, pflög, gepflügen; mit 3.
Umgang v. obcować, przesta-

wać z kim; pflegen, pflegte,
gepflegt pielegnować, pilnować
4., mieć staranie o kim; upra-
wiać (sztuki, nauki); zu sein
p. bywać; zu sagen p. mawiać;
der Ruhe p. odpoczywać; sich
p. dogadzać sobie.

Pfleger m pielęgnujący, piastun;
-in -ja, piastunka.

Pflege-sohn m wychowanec;
-tochter f wychowanka; -vater
m wychowawca.

Pflegling = Pflegekind.

Pflicht f obowiązek, powinność;
-eifer m gorliwość w powo-
łaniu; -exemplar n egzemplarz
obowiązkowy; -gefühl n poczu-
cie powinności; -gemäß, -mäßig
obowiązkowy, słuszny, zgodny
z obowiązkiem; -getreu wierny
w powołaniu; -ig obowiązany;
-schuldig winien; -teil m część
obowiązkowa; -treue f wierność
w powołaniu; -vergessen nie-
pamiętający na swoje obowiąz-
ki; -widrig niezgodny z ob-
wiazkami.

Pflock m (ö) kół, kolek.

pflücken urwać, skubać.

Pflug m (ii) pług; -balken, -baum
m grządział.

pflüger orny.

Pflug-eisen, -messer n krój.

pflügen orać; Pflügen n oranie,
orka; Pflüger m oracz.

Pflug-gabel f, -frumme, -halen
m socha; -larre f, -geißel n iu-
żytko; -haupt n, -sohle f nasad;
-holz n okładnica; -lehre,
-wende f uwrót, uwrót; stańska
pl., gony pl.; -schar f lemiesz;
-schleife f włoki pl.; -sterze f
czepiga; -wage f orczyk.

Pfortader f wrotnica.

Pförtchen n furtka.

Pforte f brama.

Pfortner m odźwierny, portyer;
odźwiernik (n żołądka).

Pfosten m słup; podwoje pl.

Pfötchen n łapka; Pfote f łapa.

Príem *m.* = *f* szydio; szwajca; = *en*sförmig szydlowaty.
Príopí, **Príopíen** *m* korek, zatyczka, czopek; przybitka (do strzelby); = *en* szczepió (drzewko); korkować; wtykać, pchać (w siebie); = *en*maschine *f* korkownica; = *en*zicher *m* grajcarek, wyrwicz, trybuszon; = *rei*ś *n* zraz, latorośl.
Príun-de *f* prebenda, beneficjum; = *dn*er *m* prebendarz, benecyaryusz.
Príufl *m* kałuża, błoto; otchłań piekielna.
Príufl *m*, *n* wezglowie, poduszka. *píu!* fe!
Príund *n* funt; = *birne* *f* gdula.
Príundig funtowy.
Príuñ-en partaczyć, partolić, klecić; = *er* *m* partacz; = *crei* *f* partactwo; = *er*haft partacki, po *Príuñe* *f* kałuża. [-cku.
Príalang *f* falauga, szyk.
Príänomen *n* fenomen, zjawisko; = *al* fenomenalny.
Príantäje *f* fantazyja, wyobrażenia, urojenie; = *gebilde* *n* urojenie, mrzonka; = *reich*, = *voll* pełen fantazyi; = *reichtum* *m* bujność fantazyi; = *ren* marzyć; gadać od rzeczy, majaczyć.
Príantäst *m* (s.) fantastyk, marzyciel; = *in* -cielka; = *is*ñ fantastyczny.
Príantom *n* mara, złudzenie.
Príarao *m* (nen) faraon; = *u*śratte *f* szczur faraona.
Príariläcr *m* faryzeusz; = *tum* *n* faryzeuszostwo, obluda.
Príarma-zic *f* farmacja; = *z*cut *m* (s.) farmaceuta.
Príaje *f* faza, zmiana, okres.
Príilantrop *m* (s.) przyjaciel ludzkości; = *ie* *f* miłość ludzkości.
Príilipp *m* Filip.
Príilister *m* filister, filistyn.
Príilolog *m* (s.) językoznawca.
Príilosoph *m* (s.) filozof; = *ieren* filozofować, mędrkować.

Príiole *f* fiola, naszeczek.
Prílegma *n* flegma, powolność, obojętność; = *is*ñ flegmatyczny.
Príosphor *m* fosfor; **Prí.** = fosforowy; = *es*zicren błyszczyć, przyświecać; = *es*zenz *f* fosforescencya; = *verbindung* *f* fosforek.
Príotograph *m* (s.) fotograf.
Príraje *f* frazes, zwrot mowy; = *nh*elb, = *nm*acher *m* frazesowicz; = *o*logie *f* frazeologia.
Príuñ *f* fizyka; = *al*isñ fizyczny; = *er* *m* fizyk (znawca fizyki); = *u*ś *m* (Príuñici) fizyk (lekarz).
Príuñognomic *f* rysy *pl.* twarzy. *príuñis*ñ fizyczny, cielesny.
Príuñino *n* pianino; = *nis*t *m* (s.) pianista; = *no*forte *n* fortepian.
Príuñen smolić, smołą obmazać.
Príid *m* dzióbnięcie; = *ansa*; = *einen* *B.* *auf* 4. *haben* mieć anę do kogo.
Príidel-haube *f* hełm, szyszak; = *hering* *m* śledź wędzony; śmieszek, pajac.
Príiden dziobać, kłuć; *zu* *Tode* *p.* zadziobać.
Príidling *m* śledź wędzony.
Príid, = *nis*t *m*, *n* piknik.
Príideñtal *n* piedestał, podstawa.
Príieñ-en, *piep*ñen pisać, pisać; = *er* *m* swiergotek (ptak).
Príictät *f* pietyzm.
Príisant powabny, smak wzbudzający; uszczypliwy; = *erie* *f* pikanterya, uszczypliwość.
Príife *f* pika, dzida.
Príifett *n* pikiet, pikiet.
Príifolo, **Príiccolo** *m* pikolo.
Príilger *m* pielgrzym, pątnik; = *fahrt*, = *schaft* *f* pielgrzymka; = *in* *f* pielgrzymka, pątnica; = *n* pielgrzymować.
Príilgrim = **Príilger**.
Príille *f* pigułka.
Príilfen *n* Pilzno (miasto).
Príilfnet = pilzneński.
Príilz *m* grzyb; = *ciud*en *n* grzybobrание; = *ig* grzybkowaty; = *ling* = *Herrenpilz*.

pin-bellig nader delikatny; -pein
płaczkliwie narzekać.
Pinie *f* sosna włoska.
Pincher *m* pinczer (pies).
Pinzel *m* penzel, pendzel; glu-
piec; -n pendzlować.
Pionier *m* pionier, kopacz.
Pipe *f* pipa; kufa; laska.
Pisä *m* pypeć.
Pirat *m* (s.) korsarz.
Pirol *m* wilga.
pirchen, birschen polować.
Piße *f* szczyzny *pl.*; -n szczać; *r*
m szczoż.
Pissoir *n* pisoar, ustęp.
Pistazie *f* pistacya.
Pistill *n* słupka (kwiatu).
Pistole *f* pistolet.
placie-ren umieścić; da und dort
p. rozmieścić; -rung *f* umie-
szczenie, lokacya; -rungsbu-
reau *n* biuro wywiadowcze.
Plache *f* płachta wozowa.
plac-en męczyć, trapić; -erei *f*
utrapienie; trudy *pl.*
Plafond *m* (s, s) sufit.
Plage *f* plaga, utrapienie; -geist
m trapienie, męczyciel; -n tra-
pić, dręczyć; sich *p.* trapić, mo-
zolić się.
Plagiat *n* kradzież literacka.
plai-bieren bronić (w sądzie);
-dohr *n* (s, s) mowa obronna.
Plakat *n* plakat, ogłoszenie; -icren
ogłosić.
Plan *m* (s) plan, ośniewa, układ;
-en zamierzać, układać.
Planet *m* (s.) planeta; -arisch pla-
netarny; -en- planetowy.
plangemäß podług planu.
planieren równać.
Plaute *f* tarcia; parkan.
pläufeln harcować, strzelać.
Planfenzau *m* parkan.
Plantier *m* harcownik.
Plantage *f* plantacya.
Plapper-ei *f* paplanina; -er *m*,
-maul *n* gaduła; -haft gadali-
wy; -haftigkeit -wość; -n pa-
plać, gadać, bredzić.

plärren becząć, płakać.
Plastik *f* plastyka.
plastisch plastyczny.
Platan *f* jawor wodny.
Plateau *n* płaskowzgórzo.
Platin *n* platyna.
platonisch platoniczny.
plätschern plusnąć, pluskać, ba-
bolić; Plätschern *n* plusk.
platt płaski; prostacki; *p.* drüf-
fen, machen spłaszczyc; *p.* schla-
gen rozplaszczyc; *p.* werden
spłaszczyc się.
Plätt-brett *n* deska do prasowania;
-chen *n* blaszka.
plattdeutsch dolnoniemiecki.
Platte *f* blacha, płyta, blat;
plätzszyna; łysina.
Plättstein *n* żelazko.
plätten prasować (bieliznę).
Plauerbse *f* groszek, lędzian.
platterdingś koniecznie.
Platt-flügler *pl.* żyłkoskrzydło;
-form *f* platforma, wzniesienie;
-flügig płaskonogi; -gold *n*
złoto w blaszkach; -heit *f*
płaskość.
plattieren blaszka wykladać.
platt-töppig płaskogłowy; -nauig
płaskonosy; -schnabel *m* płasko-
dziób; -würmer *pl.* płaszczaki.
Platz *m* (s) plac, miejsce; ein
freier, unbebauter *Pl.* majdan;
Pl. behaupten zwyciężyć; *Pl.*
nehmen siadać, usiąść; *Pl.* haben
zmieścić się.
Plätzchen *n* placyk.
pläzen pęknąć, pękać.
Platz-geld *n* placowe; -kommando
n komenda placu; -regen *m*
deszcz nawalny, ulewa; -wechsel
zmiana miejsca.
Plauder-ei *f* gawęda, gadanina;
-er *m* gawędziarz, gaduła;
-haft gadatliwy, szczebiotliwy;
-haftigkeit -wość; -n gawędzić,
gadać, szczebiotać, pleść; -tasche
f pleciuch, pleciucha.
Plane *f* płachta.
plauschen = plaudern

plausibel wiarygodny.

plaus! buch!

Pläbejer *m* plebejuś.

Pläbischit *n* uchwała ludu.

Pläbs *f, m* gmin, pospólstwo.

Pläbden *pl.* Plejady, siedmio-gwiazd.

Plēß *n* Pszczyna (miasto).

Plinse *f* naleśnik.

Plom-be *f* plomba; pieczęć ołowiana; -bieren plombować.

plöglīch nagły, nagle.

Plunderhojen *pl.* pludry.

plump niezgrabny; -heit -ność; -schäspel *n* pyłka.

Plunder *m* bagatela; rupieć.

Plün-derer *m* grabieżca, łupieżca, rabuś; -dern plondrować, grabieżyć, łupić; -derung *f* grabież, łupież, rabunek; -derungs-sucht *f* grabieżność.

Plural *m* liczba mnoga.

plūs więcej, nad; Plūs *n* przewyżka, nadmiar.

Plūsch *m* plusz.

Pöbel *m* pospólstwo, gmin; -haft gminny; nieokrzesany, karczemny; -haftigkeit -ność.

podjen pukać, stukać; auf etw. p. szczyć się czem.

Poch-hammer *m*, -werk *n* tłucz-karnia rud; -mehl *n* rudna mączka.

Pode *f* ospica, ospa; -nimpfung *f* szczepienie ospy; -unarbe / dziób po ospie; -unartig ospowaty; -unartigkeit -tość.

Podag-ra *n* podagra; -rist *m* (s.) podagryk; -rīsch podagryczny.

Poder *m* zadek.

Podium *n* (ien) występ.

Poesie *f* poezya; poemat; -lehre, Poetīl *f* poetyka.

Poet *m* (s.) poeta, wierszopis; -rīsch poetyczny; daß -rīsche -ność.

Pokal *m* puhar, kubek.

Pökel-fleisch *n* mięso zasolone; -n zasolić, marynować.

Pöl *m* biegun; Pölär- podbiegunowy; -arkreis *m* koło bie-

gunowe; -arkstern *m* gwiazda biegunowa.

Pole *m* (s.) Polak.

Polemīl *f* polemika, spór.

Pölen *n* Polska; Pölentum *n* polskość; Pölin *f* Polka.

Police, Pölizze *f* policja.

Pölter *m* pomocnik budownicze-go; -en polerować, gładzić; -er *m* polerownik.

Pölitīl *f* polityka; -rīter *m* polityk; -rīsch polityczny; przebiegły; -tīfieren politykować.

Pölitur *f* polityra, oglada.

Pölizej *f* policja; P. policyjny; -aufsicht *f* nadzór policyjny; -diener *m* policyant; -kommissär *m* komisarz policyjny; -rīsch policyjny; -mann *m* policyant; -widrig przeciw ustawom policyjnym.

Pölizist *m* (s.) policyant.

polniisch polski, po-sku; daß -e polszczyzna.

Polonaise *f* polonez (taniec).

polonisieren polonizować.

Pölster *n* poduszka; -n wyście-lać, wypychać; -seffel, -stuhl *m* krzesło wyściełone.

Pölter-abend *m* wieczór przed-weselny; -er *m* hałaśnik; -n hałasować, trzask robić; -geist straszdyło; hałaburda.

Pölheber *n* wielościan.

Pölngamie *f* wielożeństwo.

Pölhp *m* (s.) polip.

Pomade *f* pomada.

Pomeranze *f* pomarańcza; -nbaum *m* drzewo pomarańczowe.

Pommern *n* Pomorze (kraj).

Pomolog *m* (s.) pomolog, znawca drzew owocowych.

Pomp *m* pompa, przepych; -haft, -ös przepyszny.

Pönale *n* kara pieniężna.

Pöpanz *m* poczwara, potwór.

Pöpe *m* (s.) pop.

populär popularny, ludomily; -larität *f* popularność.

Pören *pl.* pory, przeziwniki.

poroś dziurkowaty.

Porosität *f* dziurkowatość.

Porree *m* por, płodzik.

Portal *n* portal, brama.

Portefeuille *n* teka do papierów;
posada ministra.

Portemonnaie *n* kieszka.

Portepce *n* (ś, ś) namiecznik.

Portier *m* (ś, ś) portyer, odzwier-
ny; -e *f* zasłona u drzwi; -loge
f odzwiernia.

Portion *f* porcja, częśćka.

Portlandcement *m* cement port-
landzki.

Porto *n* (ś, ś i ti) portoryum.

Porträt *n* (pl. ś i c) portret.
-ieren malować obraz.

Portu-gal *n* Portugalia; -gieś *m*
(s.) Portugalczyk.

Portulak *m* portulaka.

Porzellan *n* porcelana; *P.* = por-
celanowy; -ton *m* glina porce-
lanowa.

Posamentier *m* pasamonik, szmu-
klerz.

Posaune *f* puzan; -n trącić na
puzanie; -ubläser, Posaunist *m*
(s.) puzanista.

Posen *n* Poznań.

Position *f* pozycja, postawa, po-
łożenie, stanowisko.

positiv pozytywny, pewny; do-
datni; *P.* *m* pierwszy stopień
(przy stopniowaniu); *P.* *n* po-
zytywka, organki; obraz do-
datni.

Positur *f* postawa.

Posse *f* figiel, żarcik; komedyj-
ka, krotchwila.

Possen *m* figiel, psikus, psota;
3. einen *P.* spiclen wypłatać 3.
figla; -haft figlarny, śmieszny;
-haftigkeit -ność; -macher,
-reißer *m* figlarz, śmieszek;
-spiel *n* farsa, żart, komedyjka,
krotchwila.

possessiv dzierżawczy (zaimek).

posstlich zabawny, śmieszny,
figlarny; -heit -ność.

Postament *n* podstawa.

Post *f* poczta; wiadomość; *Post*-
pocztowy; -amt *n* urząd po-
cztowy; -anweisung *f* przekaz
pocztowy; -arbeit *f* robota na-
gląca; -beamte(r) *m* urzędnik
pocztowy; -bote *m* pocztowy;
listowy; -debit *n* prawo roz-
syłki; -cinlauf *m* poczta na-
deszła.

Posten *m* stanowisko; stójka, po-
sterunek; dodajnik; pozycja;
posada, miejsce; śrut (wielkości
grochu).

post-frei wolny od portoryum;
-halter *m* pocztarz; -horn *n*
trąbka pocztarska.

Posthumus *m* (mi) pogrobowiec.

postieren postawić.

Postille *f* postylla.

Postillion *m* pocztylion.

Post-knecht *m* sługa pocztowy;
-kutje *f* wóz pocztowy, dyli-
żans; -lagernd pozostawić na
poczcie; -meister *m* pocztmistrz;
-nachnahme *f* pobranie po-
cztowe

Posto fassen stanąć mocno.

Postschiff *n* statek pocztowy.

Postscript(um) *n* dopisek.

Post-sparsasse *f* pocztowa kasa
oszczędności; -taube *f* gołąb
pocztowy; -verkehr *m* ruch
pocztowy; -verwalter *m* sa-
rządca poczty; -wesen *n* po-
cztarstwo; wydział pocztowy;
-zug *m* pociąg pocztowy.

Potentat *m* (s.) mocarz.

Potenz *f* potęga; stopień.

Potache *f* potaż.

Pott-sich, -wal *m* potwał

pottausend! do diabła!

Pracht *f* wspaniałość, okazałość;
-aufwand *m* przepych, wysta-
wność; -ausgabe *f* wydanie
ozdobne; -bau *m* wspaniała bu-
dowa.

prächtig wspaniały, okazały; pa-
radny, świetny.

prachvoll przepyszny.

Brädisat *n* orzeczenie; tytuł.

Präfixt *m* (s.) prefekt, naczelnik;
-ur *f* prefektura.
Prag *n* Praga.
prägen bić, wybijać (monety);
-gestoß *m* matryca; -gewerk *n*
tłocznia.
präsen chęłpić się, przechwalać
się; -ler *m* chęłpliwiec, fanfa-
ron, blagier; -lerci *f* chęłpli-
wość, przechwałka; -lerin *f*
chęłpicielka; -lerisch chęłplawy,
samochwalny.
Prählhaus = **Prähler**.
Praktik *f* praktyka, doświadcze-
nie; -ant *m* (s.) praktykant,
uczeń; -en *pl.* praktyki, machi-
nacje, wybiegi; -uß *m* praktyk;
lekarz praktykujący.
praktisch praktyczny; -tische *n*
praktyczność, stosowność; -ti-
zieren praktykować.
Prälat *m* (s.) prałat.
Präliminar = przedugodny; -e *n*
preliminarz; -ien *pl.* wstępne
układy, rokowania.
prallen (s. h.) uderzyć o co; ze-
tknąć się; odbić się.
prälu-dieren przegrywać; -dium
n (ien) preludium.
Prä-mie *f* premia; nagroda;
-miieren premiować.
prang-en błyszczyć; popisywać
się czem; -er *m* pęgiierz.
Pränume-rant *m* (s.) prenumera-
tor; -ration *f* prenumerata,
przedpłata; -rieren prenumero-
wać, płacić z góry.
Präpa-rat *n* preparat; -ration *f*
przygotowanie; -rieren prepa-
rować, przygotować.
Präposition *f* przyimek.
Präjens *n* czas teraźniejszy.
Präjent *n* podarunek.
Präjens-tation *f* prezenta, okaza-
nie, podawanie; -tationsfrist *f*
termin prezentacji; -tieren pre-
zentować, podawać; okazać;
-tierteller *m* taca.
Präjenz *f* obecność; -zeit *f* czyn-
na służba wojskowa.

Präservativ *n* środek zaradczy.
Prä-ses *m* prezes, przewodni-
czący; -sident *m* (s.) prezydent;
-sidentschaft *f* prezydentura;
-sidenten przewodniczyć; -sidium
n (ien) prezydium.
präsen trzeszczeć, pryskać.
präsen hulać; -er *m* hulaka,
marnotrawca; -erci *f* hulanie.
präsumtiv przypuszczalny.
Prätenzion *f* pretensya, roszcze-
nie; żądanie.
Präse *f* łapa.
Praxis *f* praktyka.
prä-ziß, -ciß akuratywny, dokła-
dny; -zißieren ściśle oznaczyć;
zißion *f* precyzja, dokładność.
predi-gen mieć kazanie, kazać;
-ger *m* kaznodzieja; -ger-
kaznodziejski; -gt *f* kazanie.
pregein prażyć; smażyć się.
Preis *m* cena (towaru); nagroda;
część, sława, uwielbianie; den
P. angeben, fordern zacenić
co; -angabe *f* podanie ceny;
-aufgabe *f* zadanie konkursowe;
-ausreibung *f* wypisanie na-
grody; -courant, -flurant *m* cen-
nik.
Preisel, **Preißelbeere** *f* borówka
czerwona, kamioneczka.
preisen (du preiße i preiß), pries,
gepreien sławić, wielbić.
preis-geben wydać na sztych, po-
rzucić, oddać, poświęcić; sich
p. oddać, wystawić się; po-
święcić się; -gefrönt uwień-
czony; -schrift *f* pismo uwień-
czone nagrodą; -verzeichniß *n*
wykaz cen, cennik; -würdig
odpowiedni wartości; wcale
nie drogi; uwielbiania godny.
prell-en odbijać od czego; oszu-
kać, odrzeć; -er *m* zdzierca;
-erci *f* zdzierstwo, oszukań-
stwo; -erisch zdzierczy; -schuß
m strzelanie na odbitkę; -stein
m kamień ochronny.
Premier *m* pierwszy minister.
Prerari *n* Przerów (miasto).

Presbyter *m* prezbyter, starszy;
ianer *m* prezbyteryanin; **-ium**
n prezbyterum, prezbyterstwo.
press *ut* nagłacy.

Presburg *n* Preszburg.

Presse *f* prasa; tłocznia; dzien-
nikarstwo; **-n**, **presste**, **gepresst**
prasować, ścisnąć. tłoczyć;
przycisnąć; karbować (blachę);
-r *m* prasownik, wyciskacz.

Presch-freiheit *f* wolność druku;
-gesetz *n* ustawa prasowa; **-pro-
zess** *m* proces prasowy; **-ver-
gehen** *n* przestępstwo prasowe;
-wurf *f* salceson.

pressieren nalegać, naglić.

Pression *f* ciśnienie; naglenie.

Preiosen *pl.* kosztowności.

Preussische *m* (s.) Prusak; **-schen** *n*
Prusy; **-sisch** pruski.

Prezel *f* obwarzanek.

Pride *f* minog (ryba).

prideln kłut, swędzić.

Priester *m* kapłan; **P.** kapłań-
ski; **-amt** *n* urząd kapłański;
-herrschaft *f* teokracja; **-in** *f*
kapłanka; **-lich** kapłański, kate-
ty; **-rod** *m* rewerenda; **-schaft**
f; **-stand** *m*; **-tum** *n* kapłaństwo,
duchowieństwo; **-weihe** *f* świę-
cenie kapłańskie.

Prim, **-e** *f* prym, pierwszy ton.

Primär pierwszy, pierwotny;
-arzt *m* prymaryusz.

Primas *m* (-aten) prymas.

Primaware *f* najlepszy towar.

Primer *f* pierwiosnek.

Primiz *f* pierwsza msza kapła-
na; **-zahl** *f* liczba prosta.

Prinz *m* (s.) książę; (kaiserlicher)
cesarzewicz; (königlicher) króle-
wicz; **-essin** *f* księżniczka, ce-
sarszewiczówna, królewna.

Prinzip *n* (pl. e i ien); zasada.

Prinzipal *m* pryncypał.

prinzipiell z zasady.

Prior *m* (en) przeor; **-at** *n* prze-
oratwo, **-in** *f* przeorysza; **-ität**
f pierwszeństwo.

Prise *f* szczypta; zdobycz.

Prisma *n* (nien) pryzmat, gra-
niastosłup; **-tisch** pryzmatyczny.

Britische *f* pryca, tapezan; bat.

Privat prywatny; **-beamter** *m*
urzędnik prywatny, oficyalista;
-ier *m* (s, s), **-mann** *m* człowiek
prywatyzujący, partykularz;
-isieren żyć z własnych fundu-
szów; **-schule** *f* szkoła prywatna.

Privileg (ium) *n* (-ien) przywilej;
-ieren nadać przywilej.

Probe *f* próba, doświadczenie;
auf die P. stellen spróbować;
-arbeit *f* robota na próbę;
-blatt *n* numer okazowy; **-fahrt**
f jazda próbna; **-jahr** *n* rok
próby; **-predigt** *f* kazanie kon-
kursowe; **-schuß** *m* strzał na
próbę; **-stück** *n* próbka, model;
-weise *n* na próbę.

probier-en próbować, doświadczać;
-er *m* probierz; **-kunst** *f* pro-
bierstwo; **-stein** *m* kamień pro-
bierski, głazik; **-stube** *f* pro-
biernia; **-zylinder** *m* próbierka.
Problem *n* problemat, zagadnie-
nie; **-atisch** -matyczny.

Produkt *n* produkt, plód, wyrób;
iloczyn; **-ion** *f* produkcja,
wytwór, wyrób; przedstawienie.
Produzent *m* (s.) producent, wy-
twórca; **-zieren** produkować,
wyrabiać, wydobywać; **sich p.**
popisywać się.

profan nieświęty; świecki; **-ation**
f profanacja; **-ieren** profano-
wać, znieważać.

Profession *f* profesja, rzemiosło;
-ell, **-mäßig** profesyjny, -nie;
-ist *m* (s.) profesjonalista.

Professor *m* (en) profesor; **-in** -ka,
profesorowa.

Professur *f* profesorstwo.

Profil *n* profil, przekrój.

Profit *m* profit, zysk; **-ieren** pro-
fitować, zyskać.

Profoß, **Profoß** *m* (en) profos.

Prognose *f* prognoza.

Programm *n* program; **-mäßig**
według programu.

Progression *f* progresya, postępie; steigende *B.* wzrastający postępie; -*ist* progresyjny.
Projekt *n* projekt, zamysł; -*ieren* projektować, zamyslać.
Projektiv *n* strzała, nabój.
Proclamation *f* proklamacya, odezwa, ogłoszenie; -*uieren* proklamować, ogłosić.
Prokurator *m* (en) prokurator, oskarżyciel publiczny; -*tur* *f* prokuratura.
Proletariat *n* stan bezmajątkowy.
Prolog *m* prolog, przedmowa.
Prolongation *f* przedłużenie; -*gieren* przedłużać (czas).
Promenade *f* promenada; -*uieren* przechadzać się.
Promotion *f* promocyja; -*uieren* promować.
prompt punktualny; -*heit* -ność.
Pronom(en) *n* (mina) zaimek.
Prophet *m* (s.) prorok; -*in* *f* prorokini; -*isch* proroczy.
Prophezeien prorokować; -*zeiung* *f* proroctwo, przepowiednia.
proponieren podać wniosek.
Proportion *f* proporcja, stosunek, rozmiar; -*al* stosunkowy; -*iert* proporcjonalny; stosowny.
Proposition *f* wniosek.
Propst *m* (ö) proboszcz; -*ei* *f* probostwo.
Prosa *f* proza; -*ist* *m* prozaik; -*isch* prozaiczny, zwyczajny; niewiązany (mowa).
Proselit *m* (s.) nawrócony; -*in* -cona; -*enmacher* *m* krzewiący swoją wiarę; -*enmacherei* *f* prozelityzm.
prosit! na zdrowie!
Proßnitz *n* Prościejów (miasto).
Prospekt *m* prospekt, widok.
pro-tegieren protegować, popierać; -*tektion* *f* protekcja; -*tektor* *m* (en) protektor; -*tektorin* -ka; -*tekturat* *n* protektorstwo.
Protest *m* protest, protestacyja; *B.* einlegen, erheben założyć protest, odeprzeć co.

Protestant *m* (s.) protestant; -*in* -ka; -*isch* protestancki; -*ismus* *m* protestantyzm.
protestieren (za)protestować.
Protokoll *n* protokół; zu *B.* geben zeznać; -*ariisch* protokolarny; -*führer*, -*ist* *m* (s.) protokolista; -*ieren* zapisać do protokołu.
Proze *f* przódka; -*n* zaprzędkować (armatę); nadymać się; -*utium* *n* nadymanie się.
Provenienz *f* pochodzenie.
Proviant *m* prowiant, żywność.
Provinz *f* prowincja; -*ial*, -*iel* prowincjonalny; -*ial* *m* prowincjał; -*ialis* *m* prowincyalizm.
Provision *f* prowizja, zysk.
Provisor *m* (en) prowizor, zarządca (w aptece); -*isch* prowizoryczny, tymczasowy; -*ium* *n* (ien) prowizoryum.
provozieren prowokować, pobudzać, sprawiać (kłótnię).
Prozedur *f* postępowanie.
Prozent *n* procent, odsetka; -*sch* *m* stopa procentowa.
Prozeß *m* (ffe) proces; -*führer* *m* prowadzący proces.
prozeßieren prawować się.
Prozeßion *f* procesja.
Prozeß-ordnung *f* postępowanie sądowe; -*sch* *f* sprawa sądowa; -*sucht* *f* pieniactwo; -*süchtig* pieniacki; -*süchtige(r)* *m* (s.) pieniacz.
prüf-en egzaminować; doświadczać; roztrząsać; sprawdzać; -*ung* *f* egzamin, popis; próba, doświadczenie; -*ungs-* egzaminacyjny, popisowy.
Prügel *m* bat, kij; baty *pl.*, kije *pl.*; chłosta; -*ei* *f* bijatyka; -*n* bić, chłostać, okładać kijami; -*strafe* *f* kara cielesna.
Brunt *m* przepych, okazalność; -*en* wynosić się, pysznić się; błyskotać; -*haft* świetny, wspaniały; -*redner* *m* deklamator; -*rednerei* *f* pysznomowność;

-sucht *f* wystawność; -voll prze-
pyszny, wystawny.
Psalm *m* (en) psalm; -ist *m* (s.)
psalmista; -buch *n* psalterz;
Psalter *m* psalterz; trzeci zó-
łudek odzławcz.
Pseudo- fałszywy, zmyślony;
-nym *n* pseudonim.
Psychiater *m* psychiatra, lekarz
chorób umysłowych.
Psychologie *f* psychologia, nauka
o duszy; -gisch -logiczny.
publ jawny, publiczny; -ation
publikacja, ogłoszenie; -um *n*
publiczność; publizieren publi-
kować, obwieszczać.
Pudel *m* pudel; -mitze *f* czapka
futrzana; -n pudłować, chy-
biać w strzelaniu; -narrisch za-
bawny, komiczny.
Puder *m* puder; -mantel *m* pod-
włóknik; -n pudrować.
Puff *m* (ii) puf, strzał; szturcha-
niec; puff! puf, bęc!; -ärmel
m rękaw buchasty; -er *m* ude-
rzenie, kula; odbijacz (u wa-
gonu).
Puls *m* puka, tętno; -ader *f* tę-
tnica, arterya.
pulsieren tętnić, krążyć.
Pulsschlag *m* tętno.
Pult *n* pulpit, biurko.
Pulver *n* proch; proszek; -fabrik
f prochownia; -ig proszkowaty;
-isation *f* sproszkowanie; -isie-
ren sproszkować; -magazin *n*,
-sturm *m* prochownia; -wagen
m jaszczek.
Pumpe *f* pompa; -n pompować;
pożyczać; mwerf *n* przyrząd do
pompowania.

Pumphejen *pl.* pludry.
Punkt *m* punkt, kropka; -ieren
kropkować, cętkować.
punktlich punktualny; -seit -ność.
Punsch *m* poncz.
Punze *f* cecha na metalach
szlachetnych.
Pupill *m* (s.) pupil, małoletni;
-ar-, -arisch pupilarny, sierocy;
-e *f* pupilka, małoletnia; żre-
nica.
Püppchen *n* laleczka, cacko.
Puppe *f* lalka; poczwarka; -nspiel
n maryonетки *pl.*
pur czysty, szczery.
Püree *n* pire, papka.
Purganz *f* lekarstwo przeczyszczające; -gieren przeczyszczać.
Purpur *m* purpura; -n, -farbig
purpurowy; -schneide *f* szkar-
latnik; -wilde *f* wierzba pur-
purowa, wiklina.
Pustel *f* pęcherzyk (na ciele).
pusten puchać, sapać, dyszeć.
Putz *m* strój, ozdoba; tynk; -boden
f strojnisia; -en stroić; czy-
ścić; uclerać (świecić); tynko-
wać (mur); sich -en stroić się;
-er *m* czyszciciel; waga; -ma-
cherin *f* modniarka; -narr *m*
strojnisi; -schere *f* szczypce *pl.*;
-sucht *f* żądza stroju; -suchtig
lubiący się stroić.
pyrami-dal pyramidalny; -de *f*
piramida, ostrosłup; -denförmig
kształtu ostrosłupa.
Pyre-näen *pl.* Pireneje (góry).
-naisch pirenejski.
pythagoreisch pitagorejski (pra-
widło).

Q.

Quabbe *f* trzęsawisko; -lig trzę-
sący się; pulchny, tłusty; nu-
dny; lu trząść się.
Quadelei *f* psota, nigiel.

Quacksalber *m* olejkarz, szarla-
tan; -ei *f* szarlataneria; -n par-
taczyc (w leceniu) [sowy].
Quader *m*, *f*, -stein *m* kamień cio-

Quadrant *m* (s.) kwadrant.
Quadrat *n* kwadrat; **Quadrat-**
 kwadratowy; **=maß** *n* miara
 kwadratowa; **=ur** *f* kwadratura;
=wurz *f* pierwiastek kwadra-
 towy.

Quadrille *f* kadryl.

Quai, Rai *m* (s, s) nadbrzeże;
 droga nadbrzeżna.

quafen *skrzeczeć, rzęgotać; kwa-*
kać (o kaczkach); **Quafen** *n*
 skrzek, rzegot.

Quäfer *m* kwakier; **=in** *-ka*.

Qual *f* męka, utrapienie.

qual-en *trapić, męczyć; =er* *m* tra-
 picieł, męczyciel; **=erci** *f* tra-
 pienie, męczenie; **=geist** *m* utra-
 pienie, sekutnik.

Qualifi-kation *f* kwalifikacya;
=zieren *się* kwalifikować się,
 zdać się na co; **=ziert** *zdatny*.

Qualität *f* jakość, wartość.

Qualen *pl.* zęgawnice.

Qualm *m* dym gęsty, gęsta para;
=en *dymić, kopać*.

Quantität *f* ilość; iloczyn.

Quantum *n* (=ta) ilość.

Quappe *f* inietus (ryba).

Quarantäne *f* kwarantana

Quargel *f* twaróg, gromółka.

Quart *m* twaróg; kał, błoto;
fraszka; =läse *m* twaróg.

Quart *n* kwarta, ćwiartka; **=al** *n*
 kwartał, ćwierćrocze; **=al-** *kwarta-*
talny; **=alweise** *co* kwartał,
 ćwierćrocznie; **=aner** *m* uczeń
 czwartej klasy; **=anfieber** *n*
 czwartaczka; **=band** *m* książka
 w ćwiartce; **=blatt** *n* ćwiartka;
=e *f* kwarta (czwarty ton); **=ett** *n*
 kwartet; **=format** *n* format
 ćwiartki.

Quartier *m* kwatery, kwaternik,
 pomieszkany; **Q. machen, be-**
stellen *kwaterować*; **=en** *miesz-*
kać; **=geld** *n* kwaternikowe;
=macher *m* stanowniczy; **=mci-**
ster *m* kwaternik; **=zettel** *m*
 bilet kwaternikowy.

Quartseite *f* ćwiartka.

Quarz *m* kwarc (kamień); **=ig**
 kwarcowy; **=sand** *m* piasek
 kwarcowy.

Quaste *f* kutas, kiść.

Quästion *f* kwestya, pytanie.

Quatenber *m*, **=fajten** *pl.* suche-
 dni. [perzowaty.

Quede *f*, **=ngras** *n* perz; **=nartig**

Quedfilber *n* rtęć, żywe srebro;

=jäule *f* słupok rtęciowy.

Quell *m*, **Quelle** *f* źródło, zdroj.

krynica; **Quell-** *źródłany, zdro-*

jowy; **=en** (du quillst), *quoll*,

gequollen (j.) *wytryskać*; **=s-**

czyć się; **=pęcznić**; **=engrund** *m*

zdrojowisko; **=eureich** *obfity w*

źródła, źródlisty; **=wasser** *n*

woda źródłana.

Quendel *m* macierzanka.

Quentgen *n* kwintel.

Quer-, **quer** *poprzeczny, wpo-*

przek; **=agt** *f* siekiera obosie-

czna; **=balzen** *m* belka

poprzeczna, podciąg; **=band** *n*

poprzecznik; **=szpaga; **=przewią-****

sło; **=beet** *n* *poprzecz*; **=durch-**

schnitt *m* *przecięcie poprzeczne.*

Quere *f*, *in die Q. 3. kommen*

(j.) *sajść 3. drogę; stanąć 3.*

na zawadzie.

querfeldein *poprzez pola*; **=flöte** *f*

flecik, fujarka; **=gasse** *f* *prze-*

cznica, zaułek; **=graben** *m* *prze-*

kop; **=holz** *n* *rozpona, krzy-*

żownica, poprzeczka, podyma;

=topf *m* *dziwak, kapryśnik*;

=töppig *dziwaczny, kapryśny.*

Quer-lage *f* *poprzeczność*; **=leiste** *f*

=szpaga; **=laufend** *poprzeczny*;

=linie *f* *linia poprzeczna*; **=mäu-**

ler *pl.* *poprzeczność (ryby)*;

=sack *m* *sakwa, biesaga*; **=schnitt**

m *przecięcie poprzeczne*; **=strich**

m *kreska poprzeczna*; **=über**

wpoprzek.

Querulant *m* (s.) *wieczny skar-*

życiel, pieniacz.

Querwall *m* *szaniec poprzeczny*;

=wand *f* *ściana poprzeczna*;

=weg *m* *droga poprzeczna.*

Queſe *f* sawrotnik.

Queſch-e *f* prasa do gniecenia;
ambaras; -en gnieść, wyciskać;
-naſe *f* nos spleſzczony, -ung
f zgniecenie, kontuzya.

Queue (Rö) *n* (š, š) kij bilardowy.
quid-en amalgamować; -gold *n*
amalgam złota.

quieden, -ſſen kwiczeć; -ſſen *n*
kwik; -ſſend kwikliwy.

Quinquen-nalzulage *f* dodatek
pięcioleci; -ium *n* kwin-
kwentium; pięciolecie.

Quinta *f* piąta klasa; -ner *m*
uczeń piątej klasy

Quinte *f* kwinta (š. ton).

Quinteſſenz *f* najlepsza eſencya.

Quintett *n* kwintet.

Quirl *m* okolek, kołotuszka; -en
mieszać kołotuszką.

quitt wolny, wyrównany.

Quitte *f*, -nbaum *m* pigwa.

Quitten- pigwowy.

quittieren kwitować, poſwiadczać
odebranie; den Dienſt qu. po-
dać się do dymisji.

Quittung *f* kwit.

Quodlibet *n* różniakoſci *pl*.

Quore *f* kwota, ilość.

Quotient *m* (s.) iloraz.

R.

Raa *f* reja.

Rabatt *m* rabat, prowizya.

Rabatte *f* rabata; obwódka.

Rabbi, -ner *m* rabin.

Rabe *m* (s.) kruk.

Raben- kruczy; -eltern *pl*. nie-
godziwi rodzice; -ſtärke *f* kruk
wroniec; -mutter *f* niegodziwa
matka; -ſchwarz czarny jak
kruk; -ſtein *m* miejsce stracenia.

rabat szalony, grubiański.

Rabulift *m* (s.) matacz sądowy;
-erei *f* matactwo.

Rache *f* pomsta, zemsta; -alt *m*
czyn zemsty.

rächen mścić, pomścić.

Rachen *m* paszcza; ozeluś;
-blüſter *nl*. paszczekowate ro-
śliny; -ſörmig paszczekowaty;

-ſatarrh *m* katar gardłowy.

Räher *m* (ze) mściwi.

Rach-gier, -ſucht *f* mściwość;
-ſüchtig mściwy.

Rader *m* hycel, rakarz; -u ſich
trapić, mazać się.

Rad *n* (Räder) koło.

Rädchen *n* kółko.

radebrechen, radebrechte, gerade-
brecht łamać, psuć (język).

Rade-hade, -hau *f* motyka.

radeln (f.) jechać kołem.

Rädeſführer *m* herzt, przywód-
ca, wodzirej.

Rademacher *m* kołodziej.

Raden *m* kółko.

rädern kołem łamać; kołem prze-
jechać.

Räderwerk *n* koła tryby *pl*.

Rad fahrer *m* bcyklista; -ſelge
f dzwono; -ſörmig kołowaty;
-hubel *m* kółkowate.

radier-en skrobać, wycierać; ryć,
wyrzeć; -gummi *n* radyrka;
-nadel *f* rylec.

Radieschen *n* rzodkiewka.

radikal radykalny, z gruntu; -e
m (s.) radykał.

Radus *m* (ien) promień.

Rad-ler *m* bcyklista; -linie *f*
cykloida; -macher *m* kołodziej;
-macherhandwerk *n* kołodziej-
stwo; -rennen *n* wyścigi bcy-
klistów; -ſchauſel *f* szuta w ko-
le młyńskim; -ſchiene *f* obręca
na kole; -ſperre *f* sprycha;
-ſperre *f* zapora, łańcuch do
hamowania; -weſſe *f* koło na
walu; -zahn *m* zęb u koła.

Raffel *f* dzierglica; sieć; -n len, konopie drapać.
 raffen garnąć, zabierać.
 Raiffholz *n* chróst, patyki *pl*.
 Raiffi-nade *f* rafinada; -nement *n* przebiegłość, chytryść; -nerie *f* ratinerya; -nieren rafinować, czyścić; -niert rafinowany; szczwany.
 ragen sterczeć, wystawać.
 Ragout *n* potrawka (z mięsa i kapusty); bigos.
 Ragwurz *f* storczyk.
 Raje *f* reja.
 Rahm *m* śmietana.
 Rahmchen *n* rameczka.
 Rahmen *m* rama; krosna *pl*.
 rahmen oprowiać w ramy; zbierać śmietanę z mleka.
 Rahmstufe *m* ser śmietankowy.
 Raigras *n* rajgras.
 Rahn *m* miedza; -weide *f* ligustr.
 Rajon *f* rozum; refleksya; -neur *m* gdyracz, mędrak; -nieren, = rājonieren.
 Rafete *f* rakieta, raca.
 Ralle *f* chróściel, derkacz.
 Ramm-bloß, -floß, -boß *m* baba katarowa; kafar; -e *f* kafar.
 Rammel, -boß *m* cap, kozioł.
 rammen parzyć, grzać się.
 rammen wbijać (pale).
 Rammier *m* zając samiec.
 Rampe *f* rampa, rogatka.
 Rand *m* (Ränder) brzeg, kraj; margines (książki); obrączka (monety); otok (tarczy); außer R. und Rand sein stracić równowagę; zu -e kommen (s.) wydołać. [wać.
 Randal *m* hałas; -ieren hałasować.
 Rand-bemerkung, -glosse *f* uwaga na marginesie; -bustaten *m* dukat obrączkowy.
 rändern karbować.
 Raust *m* (ä) brzeg; skórka (chleba).
 Rang *m* (ä) ranga, stopień; rząd; den R. 3. ablaufen prześcignąć 4.

Ränge *m* (s.) hultaj, niepoń.
 Rang-klasse *f* ranga, klasa; -liste *f* lista wojskowa; -ordnung *f* następność rang i dostojenstw; -stufmächtnia o pierwszeństwo; -stufe *f* stopień.
 Raute *f* wąs, wić (rośliny).
 Räufe *pl*. podstępny, intrygi; -macher, -schmied *m* intrygant, wiohrzyoleł.
 ranten się piąć, wić się.
 räufvoll podstępny.
 raufig wijący się, wąsaty.
 Raunfel *f* jaskier.
 Ränz-chen, -el *n* tłómaczek.
 Ranzen *m* tłómok.
 ranzen parzyć się, gonić się; jełczeć; -ig jełki, przygorzki; -ig werden jełczeć.
 rapid prędki, nagły.
 Rapier *n* rapier.
 Rappe *m* (s.) koń wrony.
 Rappel *m* szal; -lopf *m* wartogłów; -lopfig wartogłowy; -n waryować; chrobotać.
 Rapport *m* raport, zdanie sprawy; -ieren raportować.
 Raps, Reps *m* rzepak.
 Rapsus *m* szal.
 Rapsunzel *m* rozspunka.
 rar rzadki; -ität *f* -kość.
 Rasch *m* haras (materya).
 rasch szybki, skory, chyży; -heit *f* szybkość, chyżość.
 Rajen *m* darni; mit R. belegen darnią wyłożyć.
 rasen szaleć; -d szalony, wściekły; -d werden (o)szaleć, wściekać się; -de(r) *m* (s.) szalenie.
 Rajen-bau *f* ławka z darni; -erde *f* ziemia darniowa; -platz *m* murawa, trawnik.
 Raserei *f* szaleństwo, wściekłość.
 Raseur *m* golibroda.
 rasier-en golić; wycinać; rozwalić; -messer *m* brzytwa.
 rasig darnisty. [wać, zrzedzić.
 rājonieren rozumować, mędrkować.
 Raspel *f* raszpla, napilnik; -n raszpłować; -späne *pl*. opiłki.

Rasie, Rasse *f* rasa.

Rasiel *f* grzechotka; -n chrzęścić, łoskotać; brząkać; -nd łosko-

Rasien- rasowy.

Rast *f* odpoczynek. [tliwy.

Rastelbinder *m* druciarz

rast-en odpoczywać; -losz nieustanny, niezmordowany; -losigkeit -ność.

rastricren liniować, rygować.

Rasttag *m* dzień odpoczynku.

Rat *m* rada, porada: R. geben poradzić; R. halten naradzać się; R. schaffen zaradzić czemu; R. befolgen usłuchać rady; zu -e ziehen wezwać do narady; sich seinen R. wissen nie umieć sobie poradzić.

Rat *m* (ä) radca.

Rate *f* rata, upłata.

raten (du rätst), riet, geraten radzić; zgadnąć.

raten-weise ratami; -zahlung *f* upłacanie ratami.

Ratgeber *m* poradnik, doradca, rajca; -geberin *f* doradczyni; -haus *n* ratusz; -hausaal *m* sala ratuszowa.

Ratibor *n* Raciborz (miasto).

Ratifikation *f* ratyfikacja; -zieren potwierdzić.

Rätin *f* radczyni; żona radcy.

Ration *f* racya, porcja.

ratio-nal, -uell racjonalny.

rätlich co można poradzić.

rat-losz bezradny; -losigkeit *f* -ność; -sam = rätlich; -schluß *m* uchwała rady; -schlag *m* rada; -schlagen naradzać się; -schluß *m* wyrok, sąd.

Rätfel *n* zagadka; -haft zagadkowy; -haftigkeit -wość.

Rat-erholung *f* konsultacja; -herr *m* radca, rajca; -stube *f* sala obrad; -versammlung *f* zgromadzenie rady.

Ratle, Rase *f* szczur; -nartig szczurowaty; -nalle *f* paść na szczury; -näger *m* łowiec szczurów; -ngift *n* trucizna na szczury.

Raub *m* łup, łupież; grabież, drapież; zabór; pastwa; R.-drapieżny; -anfall *m* napad rozbójniczy; -en (z)łupić, rabować, łupieżyc; zdzierać.

Räuber *m* rabus, zbójca, łupieżca; dzierca; wilk (u drzewa); -bande *f* szajka rozbójników; -ei *f* rozbój, łupiestwo; -höhe *f* jaskinia zbójców; -isch drapieżny, łupieżczy, rozbójniczy; -wesen *n* rozbójnictwo.

Raub-gier, -sucht *f* drapieżność, łupiestwo; -gierig, -süchtig drapieżny; -mord *m* zbójectwo; -mörder *m* zbój, zbójca; -mörderin *f* zbójczyni; -nest *n* gniazdo rozbójnicze; -ritter *m* rycerz rozbójnik; -schuß *m* kłusownik; -tier *n* zwierzę drapieżne; -zug *m* wyprawa rozbójnicza.

Rauch *m* dym.

rauch kosmaty, włochaty.

rauch-en kurzyć, dymić; palić tyton; -er palacz, tytoniarz.

raucherig przydymiony, okopcały; r. machen okopcić; r. werden okopcieć; -seit *f* okopcałość.

Rauchercoupé oddział dla palących.

Raucherkammer *f* wędzarnia; -kerzchen *n* trociczka; -n wędzić; kadzić; -pfanne *f* kadzielnica; -werf *n* kadzidło.

Rauchfang *m* komin; -lehrer *m* kominiarz; -steuer *f* podymno, kominowe.

Rauchfärber *m* farbierz futer.

Rauch-fah *n* kadzielnica; -fleisch wędlina; -futter *n* podszywka futrzana; -ig zadymiony; -ristall *m* kryształ dymny, górny; -losz bezdymny; -säule *f* kłab dymu; -schwalbe *f* jaskółka dymówka; -seide *f* gatunek grubego jedwabiu; -tabak *m* tyton; -ware *f*, -werf *n* towar do palenia; towar futrzany,

kożuchy *pl.*; -*wurst* *f* kielbasa wędzona.
Räud-e *f* parch; -*ig* parszywy; -*ig werden* parszywieć; -*ig machen* zaparszywić.
Rauf-bold *m* szarpacz, zawadyak; -*begen* *m* długa szpada; -*e* *f* międlica; drabina nad żłobem (w stajni).
räufeln międlić, dzierzgać (len).
rauf-en targać, skubać; bić się; -*er* = **Raufbold**; -*erei* *f* bijatyka, szarpanina; -*lustig*, -*süchtig* skłonny do bijatyki.
rauh szorstki, chropawy; chrypliwy (głos); ostry (wiatr); -*eit* *f* szorstkość, chropawość i t. d.
Raum *m* (äu) przestrzeń, miejsce; *weiter R.* rozległość; *unbegrenzter R.* przestwór.
räum-en uprzątać, wypróżniać; opuścić (miasto); *das Feld r.* ustąpić z placu; -*er* *m* czyszciciel.
Raum-ersparnis *f* oszczędzenie miejsca; -*größe* *f* wielkość przestrzenna; -*lehre* *f* geometrya.
räum-lich dotyczący przestrzeni; obszerny (lokal); -*lichkeit* *f* przestrzeń, lokal; -*ung* *f* uprzątnienie; ustąpienie, opuszczenie.
raunen szeptać (do ucha).
Raupe *f* gasienica, liszka; -*n* gasienice zbierać; -*nest* *n* gniazdo gasienic; -*netz* *n* zasklep gasienic.
Rausch *m* (äu) szal, szum.
Rauschen *n*, *ein R.* haben mieć troszkę w głowie; *sich ein R. antrinken* podpić sobie.
rauschen szumieć, szeleścić, szemrzeć; huczeć; *R.* *n* szum, szelest, szmer; huk; -*b* szelestny, huczny.
Räusp-erer *m* krzakała; -*ern sich* charkać, krzakać.
Raute *f* ruta; karo (w kartach); czworobok, romb; -*nförmig* czworoboczny; -*nfranz* *m* wieniec ruciany.
Rajon *m* rejon, dzielnica.

Rassia *f* (ß) pogoń za rabusiami, rcaglieren oddziaływać.
Reaktion *f* reakcja; -*är* *m* wstęcznik, zacofaniec; -*är* reakcyjny, wsteczny.
reaktivieren znowu do urzędu przywrócić.
Real-, **real** realny, rzeczywisty; istotny; -*gymnasium* *n* gimnazjum realne; -*ien* *pl.* nauki realne; -*isieren* realizować, rzeczywistnić; -*ismus* *m* realizm; -*ität* *f* rzeczywistość; realność, posiadłość; -*schule* *f* szkoła realna; -*schüler* *m* uczeń szkoły realnej.
Rebe *f* latorośl winna.
Rebell *m* (s.) buntownik, rokoszanin; -*in* -wniczka; -*ieren* buntować się; -*ion* *f* bunt, rokosz; -*isch* buntowniczy.
Neben- winny; -*blatt* *n* liść winny; -*bolde* *f* gałucha; -*pfahl* *m* tyka do winorośli; -*stecher* *m* trąbowiec winiarz; -*stod* *m* krzew winny.
Neb-huhn *n* kuropatwa; -*hühner-garn* *n* rozjзд.
Neblaus *f* filoxera, winiec.
Nebjschnur *f* sznur.
Nebus *m* zagadka obrazowa.
Nechen *m* grabie *pl.*; wieszadło; *rechen* grabić, zagrabieć.
Nechen-aufgabe *f* zadanie rachunkowe; -*buch* *n* książka rachunkowa; -*exempel* *n* rachunek; -*kunst* *f* arytmetyka; -*künstler* *m* arytmetyk; -*maschine* *f* maszyna do rachunków; -*meister* *m* rachmistrz; -*piennig* *m* liczman; -*schaft* *f* sprawozdanie, rachunek; -*schaft geben* *über etw.* zdać sprawę z czego; *zur -schaft ziehen* 4. żądać od kogo zdania sprawy.
Nechenstiel *m* grabisko.
Nechen-tafel *f* tablica do rachunków; -*unterricht* *m* nauka rachunków.

rech-nen rachować, liczyć; **-ner** *m* rachujący, rachunkarz; **-nung** *f* rachunek, rachuba; **R.** *ab-*legen wyliczyć się 3.; **R.** *tragen* uwzględnić co; **R.** *bei einw.* finden dobrze na czym wyjść; **einen Strich durch die R.** 3. **machen** popsuć 3. szyki.

Rechnungs- rachunkowy; **-ab-**schluß *m* zamknięcie rachunków; **-art** *f* działanie rachunkowe; **-beamte(r)** *m* rachmistrz; **-führer** *m* rachmistrz; **-wesen** *n* oddział rachunkowy; rachunkowość.

recht prawy; prawdziwy; słuszny; prosty (kat); dobrze, słusznie; **recht haben** mieć słuszość.

Recht *n* prawo, słuszość, racja; **von Rechts wegen** podług prawa; **-e** *f* prawica.

Recht-ed *n* prostokąt; **-edig** prostokątny; **-en** prawować się, sprzeczać się.

rechtiertigen usprawiedliwić.

recht-gläubig prawowierny; **-gläubigkeit** *f* -ność; **-haber** *m* klótnik, zwadnik; **-haberin** *f* -niarka; **-haberei** *f* zarozumiałość, zwadliwość; **-habereiſch** zarozumiały, uparty.

recht-lich uczciwy; prawny; **-lich-**keit -ność; **-los** bezprawny; **-losigkeit** *f* bezprawie; **-mäßig** prawny, słuszny; **-mäßigkeit** -ność.

recht-s na prawo; **-anwalt** *m* rzecznik; **-beistand** *m* doradca prawny, adwokat; **-beständig** prawomocny, ważny; **-beständig-**keit *f* -ność.

rechtiſchaffen rzetelny, prawy, pouczający; **-heit** *f* -ność, -wość.

Rechtschreibung *f* pisownia.

Rechts-fall *m* sprawa prawna;

Refrage *f* kwestya prawna; **-sachund** *m* adwokat; **-gelehrsam-**szczy nanka prawa; **-gelehrte(r)** rów; **-nik**; **-gültig** prawomo-

cny; **-gültigkeit** -ność; **-handel** *m* sprawa sądowa; **-hörer** *m* uczeń prawa.

Rechts-kenner *m* prawoznawca; **-kenntnis** *f* prawoznawstwo; **-kraft** *f* prawomocność; **-kräftig** prawomocny; **-kunde** *f* prawoznawstwo; **-kundig** znający prawo; **-lehrer** *m* nauczyciel prawa; **-mittel** -środek prawny.

Rechts-pflege *f* wymiar sprawiedliwości; **-sache** *f* sprawa sądowa, proces; **-streit** *m* spór prawny; **-verbrecher** *m* krętać; **-verfahren** *n* postępowanie sądowe; **-weg** *m* droga prawna; **-wissenschaften** *f* *pl.* prawnictwo.

rechthwinkelig prostokątny; **-e** *3* trójkąt prostokąt.

rechtzeitig na prawy czas.

Red *n* drążek.

Rede *m* (s.) olbrzym, bohater.

reden wy-, rozciągać; rozpląszczać.

Red-holz *n*, **stange** *f* naciągadło;

-ubung *f* ówczenie na drążku.

Redak-teur *m* redaktor, wydawca;

-tion *f* redakcyja.

Rede *f* mowa; **in die R. fallen**

(i) przerywać mowę; **zur R.**

stellen pociągać do odpowiedzi;

-freiheit *f* wolno-

śność; **-kunst** -retoryka;

-künstler *m* krasomowca.

reden mówić, gadać.

Rede-nsart *f* sposób mówienia;

-frazes; **-teil** *m* część mowy.

redigieren wydawać.

redlich rzetelny; **-keit** -ność.

Redner *m* mowca; **-bühne** *f* mo-

wiwnia; **-isch** krasomowczy;

-gabe *f* dar wymowy.

red-elig rozprawny, gadatliwy;

-keit *f* gadatliwość.

Reduktion *f* zmniejszenie; **reduzieren**

redukować, zmniejszać.

Rede, Rede *f* strona portu ku

morzu zwrócona; **-e** *m* właści-

ciel okrętu kupieckiego.

rech rzetelny; istotny.

Refe-rat *n* sprawozdanie; **-rendar** *m* sprawozdawca; **referenda-ryusz**; **-rent** *m* (s.) sprawozdawca; **-rieren** referować, zdać sprawę.

Reff *n* żaglik; **prątek** w grabiach u kosy.

Reflektant *m* (s.) reflektant, mający zamiar; **-tieren** reflekto-
wać, odbijać; rozważać; **auf etw.** **-tieren** zamierzać co.

Reflex *m* odbłask; **-ion** *f* refleksya, odbicie; **-ib** zwrotny.

Reform *f* reforma, poprawa; **-ation** *f* reformacya; **-ieren** re-
formować, przeistoczyć.

Regal *n* regał, półka; **rejestr**; prawo monarchy; **-ieren** często-
wać, obdarzać. [poruszyć.

rege żywy; obudzony; **r.** **machen**

Regel *f* reguła, prawidło; **in der R.** zwyczajnie; **-betri** *f* reguła trzech; **-loß** nieregularny; **-mäßig** regularny, foremny, prawidłowy; **-mäßigkeit** -ność; **-n** regulować; **-recht** podług reguły, p. prawidła; **-widrig** sprzeczny z prawidłem.

regen *ſich* ruszać się; budzić się.

Regen *m* deszcz; **R.** deszczowy, dżdżysty; **-bach** *m* potok; **-bad** *n* kąpiel kroplista; **-bogen** *m* tęcza; **-bogenhaut** *f* tęczówka.

Regeneration *f* odrodzenie.

Regen-guß *m* ulewa, deszcz rzę-
sisty; **-mantel** *m* opończa; **-pieiser** *m* dżdżownik, siewka; **-schauer** *m* deszcz chwilowy.

Regensburg *n* Ratysbna.

Regenschirm *m* parasol.

Regent *m* (s.) rejent, władca; **-in** *f* rejentka; **-ſchaft** *f* rejen-
cya, zarząd.

Regen-tag *m* dzień dżdżysty; **-tropfen** *m* kropla deszczu; **-wasser** *n* deszczówka; **-wetter** *n* ślota; **-wolfe** *f* chmurzyca; **-wurm** *m* dżdżownica.

Regie *f* zarząd; **-ren** rządzić, panować; kierować; **-rer** *m*

rządca, władca; **-rung** *f* rząd; panowanie; **-rungs-** rządowy; **-rungsform** *f* forma rządu; **-rungsrat** *m.* rada rządowy.

Regiment *n* (cr) pułk; rząd; gospodarstwo, porządek.

Regiments- pułkowy; **-arzt** *m* lekarz pułkowy; **-stamm** *m* kadr; **-tambour** *m* dobosz pułkowy.

Region *f* okolica; sfera.

Regisseur *m* reżyser.

Register *n* rejestr; spis.

Registrator *m* (en) registrator; **-istratur** *z.* registratura; **-ſtrieren** zapisać do rejestrów.

Reglement *n* (s, s) regulamin. **regnen**, **es regnet** deszcz pada; **regnerisch** dżdżysty, ślotny.

Regreß *m* (ſſe) regres, żądanie zwrotu, odzysk; **R.** **nehmen** żądać regresu; **-nehmer** *m.* zwrotnie poszukujący; **-pflichtige(r)** *m* (s.) zwrotnie obo-
wiązany.

regiam czynny, ruchliwy, żywy; **-ſeit** -ność, -wość.

regu-lar regularny; stały; **-lieren** regulować, uprządkować.

Regnung *f* poruszenie, wzruszenie; **-loß** nieruchomy; **-ſloßigkeit** *f* nieruchomość.

Reh *n* sarna; **-boß** *m* rogacz; **braten** *m* pieczeń sarnia.

Rehe *f* ochwat.

reih-farben koloru sarniego; **-ſſeiſch** *n* sarnina; **-geiß**, **-kuh** *f* sarna (samica); **-ſalb** *n* sarnię; **-ſeule** *f* udziec sarni; **-leder** *n* skóra sarnia; **-ſchbern** *z* sarniej skóry; **-rüden**, **-ziemer** *m* całr sarni; **-ſchrot** *n*, **-pfoſten** *m* śrut na sarny; **-ſchlegel** *m* udziec sarni.

Reib-eißen *n* tarka, skrobaczka;

-ſappen *m* ścierka; **-en**, **rieb**, **gerieben** trzeć (chrzan); roz-
cierać (maść); przecierać (oczy);
zacierać (ręce); **-ſchreit** *n* podej-
ma (u wozu); **-ung** *f* tarcie,
nacieranie; niesnaska

Reich *n* państwo; królestwo.
reich bogaty; obfity; *r.* **machen**
 wzbogacić; *r.* **werden** w. się;
-e(r) m (s.) bogacz.

reichen podawać; sięgać; wy-
 stareczyć.

reich-haltig obfitujący w co, so-
 wity; treściwy; **-haltigkeit f**
 bogactwo, obfitość; **-lich** obfity,
 hojny, sowity, dostateczny.

Reichs-acht f banicya; **-adel m**
 szlachta udziałna; **-apfel m**
 jabłko (jako znak godności
 monarszej); **-erbe m** dziedzic
 korony; **-frei** udzielny; **-fürst**
m książę rzeszy; **-gericht n**
 najwyższy sąd państwa; **-gesetz**
n ustawa państwa; **-geheblatt**
n dziennik praw państwa;
-graf m hrabia rzeszy Niemio-
 ckiej; **-grundgesetz n** ustawa za-
 sadnicza.

Reichs-insignien, -Meinobien pl.
 klejnoty koronne; **-kanzler m**
 kanclerz państwa; **-rat n** Rada
 państwa; **-stände pl.** stany pań-
 stwa; **-tag m** sejm; **-tagsab-**
geordnete(r) m poseł na sejm; **-ta-**
ler m talar cesarski; **-versamm-**
lung f zgromadzenie posłów,
 parlament; **-verweiser m** zarząd-
 ca państwa.

Reichtum m bogactwo.

Reif m szron; obroż, obrączka.
reif dojrzały; **Reife f** dojrzałość;
reif werden, reifen dojrzeć,
 dojrzewać; **-prüfung f** egza-
 min dojrzałości.

Reifen m obrączka, obroż.

reiflich należyty, dostateczny.

Reigen, Reihen m rej, taniec.

Reihe f rząd, kolej; szereg; *in*
R. und Gleich rzędem; *der R.*
nach po kolei; *auss der R.* wy-
 rywkiem; *die R. kommt auch*
auf dich przyjdzie kreska na
 Matyska.

reihen (u)stawiać, układać rzę-
 dem; *sich r.* następować po so-
 bie; *szukować się*; **-folge f**

kolej, następstwo kolejne; **-saat**
f siew rzędowy; **-weise** rzędami.
Reiher m. czapla; **-junger R.**
 czaple; **R. czapli**; **-beize f** łów-
 na czaple; **-schnabel m** czapli
 dziób; **-diebrenosek** (roślina).

Reihnagel w sworzeń (u powozu).

Reihzeit f parzenie się kaczek.

Reim m rym; **-en** rymować;
-er, -schmied m rymopis,
 wierszokleta; **-fall m** kadencya
 (w wierszu); **-los** nierymowany.

rein czysty; szczery (złoto); *r.*
unmöglich żadnym sposobem;
ins reine bringen załatwić; **ins**
r. kommen (s.) ułatwić się;
den Mund r. halten trzymać
 język za zębami.

Reineclaudes f renklod.

Reinecke = Fuchs.

Reinertrag m czysty dochód.

Reingewinn m czysty zysk.

Reinheit f czystość; szczerość.

reinigen (o)czyścić; przeczyszczyć;
 młynkować (zboże); **-ger m**
 czyściciel; **-gung f** (o)czyszczanie.
reinlich chędogi, schludny; **-lich-**
keit -gość, -ność; **-schrift f**
 pismo przepisane na czysto;
-waschen umyć.

Reis n (jer) latrość, zraz.

Reis m ryż; **R.** ryżowy; **-bau**
m uprawa ryżu.

Reise f podróż; *sich auf die R.*
machen pućć się w podróż;
glückliche R.! szczęśliwej po-
 dróży!

Reise- podróżny; **-abenteuer n**
 przygoda w podróży; **-beschrei-**
bung f opis podróży; **-fertig**
 gotów do podróży; **-führer m**
 przewodnik do podróży; **-ge-**
fährte m towarzyszy podróży;
-gefolge n orszak podróżny;
geld n pieniądze na podróż,
 nadrożne; **-gesellschaft f** towa-
 rzystwo podróżujących; **-hand-**
buch n przewodnik dla podró-
 żujących; **-kosten pl.** koszta po-
 dróży.

reisen (f.) podróżować; -de(r) m (s.) podróżnik, podróżny.
 Reisepaß m paszport; -tasche f torba do podróży.
 Reisfeld n pole ryżem zasiane.
 Reisiß, Reisholz n chróście.
 Reismehl n mąka ryżowa.
 Reiß-aus m zbieg; Reißaus, Reiß-aus uchmen uciec, dać drapaką.
 Reiß-blei n ołówek do rysowania; -brett n rysownica.
 reisen, riß, gerissen targać, drzeć, rwać; (f.) urwać się; an sich r. zagarnąć; sich um etw. r. dobi-jać się o co; Reissen n darcie, rwanie (w członkach); -b dra-pieżny (zwierz); bystry (potok).
 Reiß-feber f piórko do liniowa-nia; -stohle f węglik do ryso-wania; -zeug n narzędzia do rysunków.
 Reistroh n słoma ryżowa.
 Reitbahn ujeżdżalnia.
 reiten, ritt, geritten (f.) jechać konno; sich müde r. zjeździć się; sich wund r. dostać wilka; -b konny, konno.
 Reiter m jeździec; jezdny, kawa-lerzysta; -ei f jazda, konnica, kawalerya; -fährich m kornet.
 Reit-gerte pręcik; -gurt m po-prąg; -knecht m masztalerz; -pferd n wierzchowiec; -schule f ujeżdżalnia; -zug n rząd na konia.
 Reiz m powab, wdzięk, poleta; drażnienie; -bar drażliwy; -barkeit -wość; -en (roz)dra-żnić; pobudzić, zaostriżyć (ape-tyt); nęcić, wabić; -end powa-bny, pełen wdzięku; drażnią-cy; -ung f drażnienie.
 Reizler m rydz (grzyb).
 Rekapitulation f powtórzenie.
 Reklam-mation f reklamacya;
 -mieren reklamować, żądać zwrotu; -me f reklama, roz-głaszanie.
 rekonnoßcie-ren zbadać, rozpozna-wać; -rung f zwiady pl.

Rekomman-dation f polecenie;
 -bieren polecić; zapisać (list).
 Konvales-zent, -zgent m (s.) po-wracający do zdrowia; -zgenz f odzyskanie zdrowia.
 Rekrut m (s.) rekrut; -ieren brać do wojska; sich r. składać się z czego; -ierung f branie do
 Rektor m (en) rektor. [wojska.
 rekurrieren rekurować.
 Rekurs m rekurs; den R. ergrei-fen rekurować.
 Relation f relacya, zdanie spra-wy; -ieren zdać sprawę.
 relatiu względny.
 Rele-gation f relegacya; -gieren relegować, wykluczyć.
 Relief n (s) półwypukła robota.
 Religion f religia, wyznanie;
 -sfreiheit f wolność religii, wy-znań; -sfrieg m wojna religij-na; -slehrer m nauczyciel reli-gii; -sichwärmer m fanatyk, zagorzalec religijny; -störung f naruszenie pokoju religijnego; -unterricht m nauka religii.
 religiös religijny; pobożny; Re-ligiosität f -ność.
 Reliquie f relikwia; -nästchen n relikwiarz.
 Reminiszenz f wspomnienie.
 Remise f remiza, szopa.
 Remitt-ent m (s.) remitent; -ieren odesłać na powrót.
 Remonte f koń zakupiony dla woj-ska; koń niezdatny do służby wojskowej.
 Remuneration f remuneracya.
 Rendeavour n (s, s) schadzka.
 Renegat m (s.) odszczepieniec.
 Renette, Reinette f reneta.
 Renn-bahn f tor wyścigowy; -en, rannte, gerannt (f.) pędzić, le-cieć; -er m, -pferd n biegun, wyścigowiec.
 Renutier n ren.
 Renomme n renoma, sława.
 renobieren odnowić.
 rent-abel zyskowny, popłatny;
 -abilität f -ność; -amt n urząd

skarbowy; *sc f* renta, intrata;
-ier m (ś, ś) kapitalista; **-ieren**
 się przynosić zysk, procenta,
 popłacać; **-meister m** podskarbi.
Repa-ratur f reparacya, poprawa;
-rieren poprawić.
repe-tieren repetować, powtarzać;
-tieruhr f repetyer.
Replik f replika; **replizieren** od-
 powiedzieć (na zarzut).
Repräsen-tant m (s.) przedstawiciel;
-tantin -cielka; **-tieren**
 przedstawiać; **znaczyć co.**
Repression pl. odwet.
Repro-bation f reprobacya; **-bie-**
ren nie uważać za zdane.
Reps, Repskohl m = Napś.
Reptil n (ien) płaz.
Republik f rzeczpospolita; **-anijsch**
 republikański.
Requiem n msza zaduszną.
Requisit n (en) potrzeba; **-en pl.**
 przybory *pl.*, sprzęty; **-ion re-**
 kwizycya, żądanie.
Reseda f rezeda.
Reserve f rezerwa, odwód; **R.**
 rezerwowy; **-besond** *m* fundusz
 rezerwowy; **-vieren** zachować;
 zastrzedz (sobie); **-virst m** (s.)
 rezerwista; **-voir n** (ś, ś) zbior-
 nik.
Resi-denz f rezydencya; **R.** sto-
 leczny; **-dieren** rezydować,
 mieszkać.
Resig-nation f rezygnacya; **-nieren**
 zrzec się czego; **poddać się.**
Resistenz f opór.
Resolution f rezolucya, uchwała.
Resonanz f rezonans, oddźwięk;
-boden m rezonator.
Respekt m respekt, powaga; **-ieren**
 poważać.
Respi-ration f oddychanie; **-rator**
m (en) wzięwnik.
Rest m reszta, ostatek; **die irbi-**
schcn Reste zwłoki *pl.*
Restant m (s.) dłużnik.
Restau-rateur m restaurator;
-rateurin -torka; **-ration f** re-
 stauracya, oberża; **odnowienie;**

-ieren restaurować, odnowić;
 pokrzepić.
restieren być dłużnym, zalegać.
Resultat n rezultat, wynik, sku-
 tek; **-loß** bezskuteczny.
Reti-rade f cofnięcie się, odwrot;
 wychodek; **-rieren** (i.) cofnąć,
 cofać się.
Retorte f retorta.
retour napowrót; **-billet n** bilet
 powrotny; **-nieren** zwrócić *3. co.*
retten (u)ratować, ocalić.
Retter m ratownik; **-in** -iczka.
Rettig, Rettig m rzodkiew.
Rettung f ratunek, ocalenie;
-sgesellschaft f towarzystwo
 ratunkowe; **-loß** bez ratunku.
Reut f żal, skrucha; **-n, es reut**
 miż żal mi; **-voll, reuig** pełen
 żalu, skruchy.
Reuse f wiecierz, wiersza.
reussieren udać się.
Revanche f rewanz, odwet;
-dieren się rewanzować się.
Reveille f pobudka.
Revenne f dochód.
Reverende f rewerenda.
Reverenz f rewerencya, uszano-
 wanie, ukłon.
Revers m rewers, poświadczenie,
-seite f strona tylna (monety).
revidieren przeglądać.
Revier n knieja, dzielnica.
Revision f rewizya, przegląd.
Revisor m (en) rewizor.
Revol-te f bunt; **-tieren** (z)bu-
 nować się; **-ution f** rewolucya;
-utionär m rewolucjonista.
Revolver m rewolwer.
Revue m przegląd (wojska).
Rezen-sent, Rec. m (s.) recenzent,
 krytyk; **-sion f** recenzya, kry-
 tyka.
Rezeptisse, Rec. n receptis.
Rezept n recepta.
Rezidiv, Rec. n recydywa; **rezi-**
div werden powtarzać się
 (choroba).
Rhabarber m rabarbar.
Nhebe = Hebe.

Rhein *m* Ren; -*probinz* *f* prowincya nadreńska; -*wein* *m* wino reńskie.

Rhetorik *f* retoryka, krasomowstwo; -*iker* *m* krasomowca; -*isch* retoryczny.

Rheuma *n*, -*rismus* *m* reumatyzm; -*tisch* reumatyczny.

Rhombus *m* romb.

Rhythmus *m* (mtn) rytm.

Richard *m* Ryszard (imie).

Richtbeil *n* topór katowski.

Richtblei *n* pion.

richten kierować, (wy)prostować; zwrócić; wystosować (prośbę); regulować (zegarek); sądzić; tracić; *sich* *r.* stosować się do czego, trzymać się czego; *richt' euch!* równaj się!

Richter *m* sędzia; -*amt* *n* urząd sędziowski; -*lich* sędziowski; -*spruch* *m* wyrok sędziowski; -*stuhl* *m* stolica sądowa.

richtig prawdziwy, właściwy; dobry, dobrze, tak właśnie; -*feit* *f* prawda, właściwość.

Richt-platz *m*, -*stätte* *f* miejsce (s)tracenia; -*scheit* *n* lineal, równia; -*schur* *f* sznur cieszelski; prawidłó; -*schwert* *n* miecz katowski; -*ung* *f* kierunek; -*ungslinie* *f* kierownica.

Ride *f* = *Richtuh*.

riech-en, roch, gerochen (z)wachać; pachnąć; *übel* *r.* śmierdzieć, cuchnąć, tracić czem; *er roch den Braten* zwachał piżmo nosem; -*stüchchen* *n* wonianka; -*wasser* *n* woda pachnąca.

Riedgras *n* turzycyca, rzniączka.

Riedhorn *n* róg myśliwski.

riefeln żłobkować, laskować.

Riegel *m* zasuwka, zaporą; -*hafen* *m* skobel; -*n* (za)ryglować, zasunąć.

Riemen *m* rzemień, rzemyk; *R.* rzemienny; -*scheibe* *f* koło rzemieńne pasowe.

Riemer *m* rymarz; *R.* rymar-

ski; -*gefell* *m* rymarczyk; *handwerk* *n* rymarstwo.

Riech *n* ryza (papieru).

Riefe *m* (s.) olbrzym.

riefeln saczyć się; es *riefelt* mży.

Riefen-olbrzymi; -*förmig*, -*mähig* kolosalny, sążnisty; *haft*, *riefig* olbrzymi; -*schlange* *f* polóz, boa; -*schildkröte* *f* żółw olbrzym; -*stark* ogromnie silny.

Riefen *f* olbrzymka.

Riff *n* skała podwodna.

Riffel *f* dzierglica (do lnu).

riffeln bić len.

Rind *n* (er) wół, byk, krowa.

Rinde *f* kora (drzewa); skórka (chleba).

rinden gonić się.

Rindfleisch *n* wołowina

Rinds- wołowy; -*braten* *m* pieczenie wołowa; -*suppe* *f* rosół.

Rindvieh *n* bydło, rogaczna;

-*zucht* *f* chów bydła rogatego.

Ring *m* pierścień; obrączka; kółko; rynek; kartel; -*elchen* *n* pierścieneczek; -*elblume* *f* nogietek.

ringeln obrączkować, dać obrączkę; robić kółka na czem; *sich* *r.* zwijać się.

Ringel-natter *f* wąż zaskroniec;

-*panzer* *m* kolezuga; -*raupe*

f. -*spinner* *m* pierścieniak

-*spiel* *n* karuzel; -*taube* *f* grywacz;

-*würmer* *pl.* pierścienice.

ring-en, rang, gerungen pasować się; dążyć do czego; załamywać (rece); -*er* *m* zapaśnik.

Ring-finger *m* palec serdeczny;

-*förmig* pierścieniowaty; -*kampf*

m zapasy *pl.*; -*kunst* *f* zapaśnictwo;

-*mauer* *f* mur opasujący miasto;

-*platz* *m* plac do zapa-

sów; rynek.

ringś, -um, -umher naokoło.

Rinne *f* rynna; -*n, rann, geronnen*

(*f.*) cieć; -*uförmig* rynienko-

waty.

Rinnjal *n* ściekowisko.

Minneſtein *m* rynsztok.

Mippe *f* żebro; -nartig żebrowa-
ty; -nſell *n* oplucna; -nſtoß *m*
kułak, buchaniec; -nſtück *n*
schab.

Mips *m* rypś; *M.* rypśowy.

Miſſo *n* ryzyko; riſſant ryzy-
kowny, niebezpieczny, riſſieren
ryzykować.

Miſſe *f* pierzyſko, wiecha; -ngraß
n trawa wiechowa.

Miſſ *m* (Miſſe) ryśa, szpara, pę-
knięcie; rozdarcie; Miſſe beſou-
men pękać, rozpadać się.

riſſig popękany, pęknięty; *r.*
werden nadpadać się.

Mitt *m* jazda konna; -er *m* ry-
cerz; kawaler (orderu, zakonu;
zum -er ſchlagen paſować na
rycerza.

Mitter- rycerski, kawalerski; -gut
n dobra ſzlacheckie; -kreuz *n*
krzyż kawalerski; -lich rycer-
ski; po -sku; -lichſeit *f* rycer-
skość; -orden *m* zakon kawa-
lerów; -ſchajt *f*, -tum *n* ry-
cerstwo, kawalerstwo; -ſchlag
m paſowanie na rycerza; -ſporn
m oſtróżka; -weſen *n* rycerstwo.

ritſſingſ okrakiem.

Mittmeiſter *m* rotmistrz.

Mitual *n* rytuał, obrządek.

Mitus *m* obrządek kościelny.

Miſ *m*, Miſe *f* szczelina; dra-
śnięcie; -en (za)draśnać.

Rival *m* (s.) rywal; -in -ka;
-iſieren ubiegać się; -itāt *f*
spółubieganie się.

Miſſinſöl *n* olej rycynowy.

Roaſtbeef *n* (s, s) roſtbiſ.

Robbe *f* fok.

Robe *f* suknia z ogonem,

Robot *f* pańſzczyzna; -pflichtig
pańſzczyźniany.

robuſt tegi, ſilny i gruby.

Ruche *m* (s.) wieża (w ſzachach).

Ruche(n) *m* (nſ, en) raja.

röſeln charezcć.

Rod *m* (ö) suknia, surdut.

Röſchen *n* sukienka, surducik.

Roden *m* kądziel.

Rodeuſtoß *m* prześlica.

Rode-ader *m* karczowisko; -land
n nowizna; -n trzebić; kar-
czować; -plag *m* karczowisko.

Rogen *m* ikra; -artig ikrowaty;
-ſtein *m* ikrowiec.

Roggen *m* żyto; *R.* żytni; -brand
m śnieć żytnia; -ſeld *n* pole ży-
tem obsiane; pole na żyto;
-mehl *n* mąka żytnia; -ſtroh *m*
słoma rżana, żytnia.

Rogner *m* ikrzak.

roh surowy; brutalny, nieokrze-
sany; daß Rohe surowizna;
roheß Weſen brutalstwo, nie-
okrzesałość; roh werden stać
się brutalnym; -bau *m* budo-
wla bez tynku; -cinnahme *f*,
-ertrag *m* dochód brutto; -eiſen
n surowiec; -eit *f* surowość,
brutalność.

Rohr *n* rura; cybuch (u fajki);
trzcina; -artig trzeiniasty.

Röhrchen *n* rurka, cewka,
trzcinka.

Rohrdommel *f* czapla bąk.

Röhre *f* rura; jama lisia, borsucza.
röhren becząć (o jeleniu).

röhren-förmig rurkowaty; -meiſter
m rurmistrz; pompierz; -pilz,
-ſchwamm *m* grzyb rurkowaty.

Rohr-gebüſch, -geſtrüpp *n* miejsce
trzcina zarosłe; -luhn *n* kurka
wodna, zielonka.

Röhrſicht *n* trzeiniſko.

Röhrſnochen *m* piſzczel.

Rohr-ſulben *m* rogoża, ożypałka,
pałka; -palme *f* trzeinopalma;
-pfeife *f* piſzczalka z trzciny;
-poſt *f* poczta pneumatyczna;
-ſänger *pl.* trzeiniaki; -ſperling
m potrzos, trzeinnik; -ſtoß *m*
laska z trzciny; -ſtuhl, -ſeſſel
m krzeſło trzcina wyplatane;
-zuder *m* cukier trzcinowy.

Rohr-ſeide *f* jedwab surowy; -ſtoß
m surowiec.

Rollbett *n* łóżko na kółkach.

Rolle *f* wałek, krążek; trąbka

(papieru); magiel; rola; -n kulać, toczyć; zwiąć; maglować; toczyć się; huczeć (grzmot).

Roll-holz *n* wałek; -mops *m* śledź zawijany; -schwanz *m* ogon w kółko zwinięty; -stuhl *m* krzesło na kółkach; -tabak *m* tytoń kręcony; -zeit *f* czas parzenia się lisów.

Rom Rzym.

Roman *m* romans; -haft romansewy; -schriftsteller, -dichter *m* romansista, powieściopisarz; -isch romantyczny; -ische *n* romantyczność.

Romanze *f* romanca.

Römer *m* Rzymianin; -in -mianka; römisches rzymski.

Römling *m* ultramontanin.

Röntgenstrahlen *pl.* promienie Roentgena.

Rosa *f* różowy kolor; -farbig różowy.

rösch mocno wypieczony; świeży; spadzisty; -e *f* świeżość; spadzistość.

Röschchen *n* różyczka; Rózia.

Rose *f* róża.

Rosen- różowy, różany; -artig różowaty; -blattlauch *f* mszyca różana; -busch *m* krzak różowy; -farbig różowy; -knospe *f* pączek różowy; -strauch *m* różaniec; -torbeer *m* oleander; -öl *n* olejek różany; -rot różowy; -stod, -strauch *m* krzak różowy; -strauch *n* bukiet z róż; -wasser *n* woda różana; -zucht *f* hodowla róż.

Rosette *f* rozeta, różyca.

rosig różowy; różowo.

Rosine *f* rodzynek.

Röslein *n* różyczka.

Rosmarin *m* rozmaryn.

Ros *n* (Rosse) rumak, koń; -arzt = Pierdcazt.

Röschchen, -lein *n* konik.

Ros-haar *n* włosień; -läser *m* krówka; -lastanie *f* kasztan

dziki; -schweif *m* ogon koński; buńczuk.

Rost *m* ruszt (w piecu); rdza; śnieć (na zbożu); -braten *m* pieczeń na ruszcie, z rusztu.

Röste *f* suszalnia lnu, konopi; -n moczyć (len); smażyć, prażyć; przyrumienić.

rost-en rdzewieć; -farbig rdzawy, koloru rdzawego; -ig zardzewiały; śniecą pokryty.

Rostofen *m* prażelny piec.

Röstungsplatz *m* prażelnia.

rot czerwony; rot werden (za-)rumienić się; Rot *n* czerwoność.

Rotation *f* rotacya, obrót.

Rot-auge *n* płotka, płoć; -äugig czerwonoooki; -badig rumiany; -bart *m* rudobrody; -braun czerwono-brunatny; -buche *f* buk.

Röte *f* czerwoność, czerwień; R. der Wangen rumieniec.

Roteisenrutz *n* żelaziak czerwony.

Rötel *m* lubryka; rudka.

Röteln *pl.* kur, rychlice *pl.*

röteln rysować lubryką.

röten czerwienić; sich r. cz. się, rumienić.

Rot-fink = Gimpel; -fuch *m* rydzy koń; -gesiedert czerwono-pióry; -gerber *m* czerwono-skórnik; -gießer *m* mosiężnik; -gießerei *f* mosiężnictwo; -glühbige *f* żar; -haarig rudowłosy; -haarig werden rusowacieć.

rotieren toczyć, obracać się.

Rot-schleichen *n* słowik rudzik, raszka, ludarka; -töpfig rudogłowy; -lauf *m* czerwotka; róża (choroba).

rötlich czerwonawy, rudawy.

rot-naßig czerwonoosy; -schimmel *m* koń dereszowaty; -schwänzchen *n* słowik kopciuszek; -stift *m* = Rötel; -tanne *f* świerk.

Rotte *f* rota, zgraja, hufiec.

rotten gubić; sich r. gromadzić się; -führer m dowódca rot; -weise rotami, zgrajami.

rot-wangig krasnolicy; -wein m wino czerwone; -wild n zwierzęta jeleniego rodzaju.

Rot m smark; nosacizna; -bube, -löffel m smarkacz; -en smarkać; -ig smarkaty; chory na nosaciznę; -ig werden nosacieć; -krankheit f nosacizna.

Route f droga, kierunek.

Routine f rutyna, wprawa.

Rübe f, weiße R. brukiew, rzepa; gelbe R. marchew; rote R. ćwikła, burak.

Rubel m rubel.

Rüben- rzepny, burakowy; -artig rzepiasty, buraczany; -bau m uprawa rzepy, buraków i t. d.; -feld n rzepisko; -zucker m cukier buraczany.

Rübezahl m duch opiekuńczy górski.

Rubin m rubin.

Rüböl n olej rzepakowy.

Rubrik f rubryka.

rubrizieren rubrykować.

Rübsame m nasienie rzepy.

ruhbar rozgłośny; r. werden rozgłosić się, gruchnąć; -heit f rozgłośność.

Ruch-, Riechgras n tonka.

ruh-los bezbożny; -losigkeit f bezbożność.

Ruck m posunięcie, pchnięcie.

Rück-anspruch m regres; -bezüglich zwrotny (zaimek); -blick n szczytek; -blick m pogląd w tył, wstecz; -en posuwać, pomykać; (f.) postąpić (naprzód).

Rücken m grzbiet, tył, plecy pl.; tylec, obuch; 3. den R. lehren obrócić się tyłem do kogo; 3. in den R. fallen (f.) napasać z tyłu; den R. krümmen grzbiet zginać.

Rücken-kasse f płyta grzbietna; -gurt m naplecznik; -marsch n mlecz pacierzowy; -marsch-

schwindjucht, -marschbarre f wysychanie mleczu pacierzowego; -wirbel m paciars.

Rück-erinnerung f wspomnienie na przeszłość; -ersatz m zwrot; -erstatten zwrócić; -fahrt f powrót; -fall powrót, recydywa; -fällig powrotny; -gabe f zwrot; -gang m odwrót, znizenie; sygnalięcie (wartości); -gängig wsteczny; wstecz, wstak; r. werden nie przyjść do skutku; r. machen cofnąć; -gewinn m odebrana, odzysk; -grat n kość grzbietowa; -grate(ver) 'rüm-mung f skrzywienie kości grzbietowej.

Rückhalt m podpora, oparcie; ohne R. nietając; -loß otwarcie.

Rück-kauf m odkup; -kehr, -kunft f powrót; -lehne f podpora z tyłu; -lings tyłem, z tyłu, wznak; -marsch m odwrót; -reise f powrót; -schlag m odbicie się; reakcja; zmiana (pogody); -schritt m krok wsteczny; -schrittler m zacofanlec; -seite f strona odwrotna.

Rücksicht f wzgląd; in R., -lich względem; -nahme f względność; -losz niezważający na nic, bezwzględny; bez względu; -losigkeit f bezwzględność.

Rück-sitz m siedzenie, miejsce w tyle; -sprache f. R. nehmen pomówić, porozumieć się; -stand m pozostałość; zaległość; im R. bleiben (f.) zalegać; -ständig zaległy; -stoß m odrzut, odbicie; -strahlung f refleksja; -tritt m ustąpienie, cofnięcie się.

Rück-vergütung f zwrot; -versichern ubezpieczyć podwójnie; -versicherung f ubezpieczenie podwójne; -wand f ściana tylna; -wärtig tylny; -wärts w tyle, tyłem; -wag; -wärtsler m zacofanlec; -weg m powrót.

rückweise skacząc, skokami.

rück-wirlen oddziaływać; -wirbelnd

na wstecz oddziaływiający; -wir-
fung *f* oddziaływanie; -zahlbar
splatny; -zahlung *f* splata; -zug
m odwrót; cofanie się.

Rüde *m* (s.) kundel, pies gończy;
wilk samiec.

rüde nieokrzesany, brutalny.

Rudel *n* stado, trzoda, kupa; sich
-n zbierać się gromadnie; -weise
stadami, gromadnie.

Ruder *n* wiosło; ster; die *R.* *pl.*
nogi ptaków pływających;
-knecht, Ruderer *m* wioslarz;
-meister *m* wiosłowy; -n wio-
słować; machać; -wanze *f* grzbie-
topławek.

Ruf *m* (za)wołanie, powołanie;
rozgłos, sława, reputacya, imię;
übler Ruf niesława; in üblen
Ruf bringen osławić 4.; -en,
rief, gerufen (za)wołać; -en
lassen kazać 3. przyjść, posłać
po kogo, przyzwać.

Rüge *f* nagana, strofowanie; -n
ganić, karcić, strofować.

Rügen *n* Rugia (wyspa).

Ruhe *f* (s)pokój, odpoczynek,
wczas; der *R.* pflegen spoczy-
wać, wczasować; *R.* stören na-
ruszać spokój, wicherzyć; -gast
m, *n* pensya; -fassen *n* poduszka
do wczasu; -n od-, spoczywać;
-platz *m* miejsce odpoczynku;
-punkt *m* punkt oparcia, punkt
spoczynku; -stand *m* stan od-
poczynku, emerytura; in *R.*
versetzen pensjonować; -stätte
f miejsce odpoczynku; -stifter
m sprawca pokoju; -störer *m*
wicherzytel; -in -ka; -störung
f naruszenie spokoju, wicherze-
nie. [werden uspokoić się.

ruhig spokojny; -nie, cicho; *r.*

Ruhm *m* sława, chwała, chluba;
den *R.* verbreiten rozślawiać;
-begier(de) *f* cheiwość, żądza
sławy; -begierig cheiwy sławy.

rühmen chwalić, sławić, wychwa-
lać, wystawiać; sich *r.* chlubić,
szczycić, chełpić się.

rühmlich chlubny, chwalebny.

ruhmliebig sławolubny; -redig
chełpliwy; -redigfeit -wość;
-sucht = Ruhmbegierde; -voll
sławny; -würdig chwały godny.

Ruhr *f*, rote *R.* czerwona.

Rührer *pl.* jajecznicza.

rühren ruszać; klócić; wzruszać,
rozrzewniać; rozczulać; razić;
die Trommel *r.* bębnić; den
Ruder *r.* rolę radlić; sich *r.* ru-
szać się; gerührt werden wzru-
szyć się, zostać wzruszonym;
zostać rażonym, tkniętym (pa-
ralizem, piorunem); -b wzru-
szający; tkliwy, czuły.

rührig ruchawy, skrzętny; *r.* sein
krzątać się; -feit *f* ruchawość,
skrzętność.

Rühr-löffel *m* warzeszka do mie-
szania; -scheit *n* kopyś; -ung
f wzruszenie, tkliwość.

Ruin *m* upadek, zniszczenie; -e
f swaliska, rozwaliny *pl.*;
-ieren (z)niszczyć.

Rülps *m* czkawka.

Rum *m* rum.

Rumänien *n* Rumunia.

Rummel *m* zamieszanie, tartas.

Rumor *m* hałas; -en hałasować.

Rumbekammer *f* graciarnia;
-kasten *m* stary grat.

Rumpf *m* (ii) kadłub, tułów;
pień; koss (w młynie).

rümpfen krzywić (nos).

rund okrągły; *r.* machen, -en
(za)okrąglic; *r.* werden okra-
glać; -e *f* okrągłość, koło; die
Runde machen chodzić, iść na-
około.

Rund-gang *m* chodzenie naokoło,
obejście; -gejang *m* śpiew ko-
lejny; -herum naokoło; -holz
n okrągłak; -lich okrągławy;
-mäuler *pl.* kraglousty (ryby);
-reise *f* podróż okrężna;
-reisefarte *f* bilet okrężny;
-schau *f* pogląd naokoło;
-schreiben *n* okólnik, cyrkularz;
-schrift *f* pismo zaokrągłone;

-um, -umher naokoło, wkoło;
 -ung *f* okragłość, zaokraglenie,
 kolistość; -weg wprost; sta-
 nowczo.
 Runge *f* kłonica; -nstoß *m* obartel;
 -nütze *f* soszka.
 Runfelrube *f* burak, ćwikła.
 Runzel *f* (z)marszczka; -ig po-
 zmarszczony; -n (z)marszczyć.
 rupsen skubać, rwać.
 ruppig paskudny, obszarpany.
 Ruß *m* sadza, kopeć.
 Russe *m* (s.) Rosyanin.
 russisch rosyjań-ki, po -ku.
 Rüffel *m* ryj (świni); ryjek (owa-
 du); trąba (słonia); -förmig
 ryjkowaty; -fäßer *m* wryjek,
 rußen dymić się. [wgryzek.
 rußig sadziasty, zakopcny.
 Rußland *n* Rosya.
 Rüst-baum *m* krokiew, kobylica;

-boß *m* kobylica, kozioł; -bogen
m bukształ, kablak.
 rüsten gotować; uzbrajać.
 Rüster = Usme.
 Rüst-haus *n*, -hammer *f* zbrojo-
 wnia, arsenał.
 rüstig silny, rzeźki, krzepki,
 czerstwy; -feit *f* silność, rzeźkość
 i t. d.
 rustikal chłopski.
 Rüstung *f* zbroja, uzbrojenie,
 rynsztunek; Rüstzeug *n* przy-
 rzady, armatura.
 Rutē *f* różga, pręt; kita.
 Ruthene *m* (s.) Rusin.
 ruthenisch ruski.
 Rutzbahn *f* ślizgawka.
 ruttschen (f.) zsunać, zsuwać się;
 ślizgać się, spuszczać się.
 rütteln wstrząsać, wstrząsać;
 szarpać; szamotać.

S.

Saal *m* (Säle) sala.
 Saat *f* (za)siew; S.- (za)siewny;
 -feld *n* pole zasiane; -fämpfe *f*
 azkółka nasienna; -forn *n* ziarno
 do siewu; żyto do siewu;
 -frähe *f* kruk gawron; -rostbrand
m śnieć zbożowa; -zeit *f* czas
 siewu, zasiew.
 Sabbat(h) *m* sabat, szabas; den
 S. feiern szabasować.
 Säbel *m* szabla, pałasz; (ohne
 Bügel) karabela; -chen *n* sza-
 belka; -bohne *f* fasola; -förmig
 szablasty; -gehänge *n* pendent
 u szabli; -hieß *m* cięcie pała-
 szem; -klinge *f* głownia pała-
 sza; -n ciąć, rąbać pałaszem.
 Sache *f* rzecz, sprawa.
 Sach erkörung *f* objaśnienie rze-
 czy; -fällig werden przegrać
 sprawę; -kenntnis *f* znajomość
 rzeczy; kundig świadomy, bie-
 gły; -lage *f* stan rzeczy; -lich

rzeczowy, przedmiotowy, wła-
 ściwy.
 sächlich nijaki.
 Sachregister *n* spis rzeczy.
 Sachsen *n* Saksonia.
 sächsisch saski, po sasku.
 sacht(c) po cichu; zwolna.
 Sach-verhalt *m* stan rzeczy; -ver-
 ständige *m* (s.) rzeczoznawca;
 -walter *m* rzecznik, adwokat;
 -waltung *f* rzecznictwo.
 Sack *m* (ä) wór; torba; matnia
 (u sieci); breiter S. wańtuch;
 mit S. und Pack ze wszystkim.
 Säckchen, Sädel *m* worek, mie-
 szek; sakiewka, toreбка.
 Sädelmeister *m* podskarbi.
 saden waypać, włożyć w miech,
 w worek; sich *f*. wzdymać się.
 sack-förmig workowaty; -garn *n*
 sak; -gasse *f* ulica bez wyjścia;
 -leinwand *f* płótno na wory,
 na kieszenie; -netz *n* cierge-

niec; -pfeife *f* dudy *pl.*; -pfeifer *m* dudarz; -pistole *f* króćca;
-tuch *n* chustka do nosa.
Sä(e)-mann *m* (roz)siewca; -ma-
schine *f* siewnik.
säen, sä(e)te, gesä(e)t siać; viel *f*.
dużo nasiać.
Säetuch *n* siewnia, siewalnia.
Saffian *m* safian; S. safianowy.
Saffor *m* krokos, szafran polny.
Saffran *m* szafran.
saffrangelsch safranowy.
Sajt *m* (ä) sok; -auslauf *m*
upływ soków; -ig, -reich so-
czysty; -igleit *f*, -reichtum *m*
soczystość; -zeit *f* czas krąże-
nia soków; -zweig *m* naciągacz
soków.
Sage *f* podanie; pogłoska, wieść.
Säge *f* piła; -bock *m* kobylica;
-fisch *m* piła, piloryb; -förmig
zabkowany; -mühle *f* piła, tar-
tak; -n rznąć piłą, pilować.
sagen powiedzieć, rzec; zu *f*.
přlegen mawiać, powiadać; es
hat nichts zu *f*. to nie nie zna-
czy; ich habe mir *f*. lassen mó-
wiono mi; man sagt mówią.
Säger *m* tracz, pilarz.
Sägepäne *pl.* trociny.
Sagopalme *f* krupnia.
Sahlweide *f* wierzboloz. *f*.
Sahne *f* śmietana, -tanka; -mläse
m ser śmietankowy.
Saibling *m* złotopstrąg.
Saison *f* sezon, czas.
Saite *f* struna; -instrument *n*
instrument strunowy.
Saframent *n* sakrament.
Saframental- sakramentalny.
Sakristan *m* zakrystyan.
Sakristei *f* zakrystya.
Säkular-feier *f* obchód stuletni;
-isation *f* sekularyzacya; -isieren
sekularyzować.
Säkulum *n* (la) stulecie.
Salamander *m* salamandra.
Salär *n* płaca, żold, pensya.
Salat *m* salata; -iere, -schüssel *f*
salaterka.

Sal-band *n*, -leiste *f* krajka.
Salbe *f* maść.
Salbei *f* szalwia.
salb-en namaszczać, smarować;
pomazać; -öl *n* olej do nama-
szczenia, chrzýmno; -ung *f* na-
maszczenie, pomazanie; -ungs-
voll poważny, patetyczny.
salbieren zakończyć rachunek.
Saldo *n* reszta.
Saline *f* salina, warzelnia.
Salizylsäure *f* kwas salicylowy.
Salm *m* losoś.
Salmiak *m* salmiak; -geist *m* spi-
rytus salmiakowy.
Salomo *m* Salomon (imie).
Salon *m* salon; S. salonowy;
-fähig, -mäßig salonowy;
-menich *m* salonowiec; -wesen
n salonowość.
Salpeter *m* saletra; S. saletro-
wy; -grube, -hütte, -fiederei *f*
saletarnia; -fieder *m* saletnik
salpet(e)rig saletrzany.
salutieren salutować, powitać.
Salve *f* salwa, wystrzał.
Salweide = Sahlweide.
Salz *n* sól; gesottenes S. wa-
rzonka; S. solny; -bad *n* ką-
piel solna; -bergwerk *n* żupa
solna; -block *m* balwan soli;
-brühe *f* solanka; -brunnen *m*
źródło słone.
salz-en, salzte, gesalzen solić,
posolić; -sack *n* solniczka; -graf
m żupnik; -handel *m* handel
solą; -ig słony; etw. -ig sło-
nawy; -hammer *f* solarnia;
-monopol *n* monopol na sól;
-niederlage *f* skład soli; -quelle
f źródło słone; -säure *f* kwas
solny, solan; -fieder *m* warzel-
nik soli; -fiederei *f* warzelnia
soli; -sole *f* solanka; -werk *n*
kopalnia soli; warzelnia soli.
Sämann = Säemann.
Same(n) *m* (Samens, Samen)
nasienie; siemię (lnu).
Samen- nasieniowy, nasienny;
-baum *m*, -beet *n* nasiennik;

•gefaß *n* naczynie nasienne;
 •gehäuse *n* torebka nasienna;
 •hülle *f* nasiennia, osadniczek;
 •kapsel *f* torebka nasienna;
 •korn *n* ziarno nasienia; zboże
 na nasienie; •lappen *m* liście-
 nie, zarodkowe listki; •loß bez-
 nasienny; •pflanze *f* nasiennik;
 •schule *f* szkołka siewek; •tier-
 chen *n* plemnik; •verzeichniß *n*
 spis nasion.

Sämereien *pl.* nasiona.

Sämißgerber *m* ircharz.

Sämißleder *n* ircha.

Sammel- zbiorowy; •n zbierać,
 gromadzić; składać; sich *f.*
 zbierać, zgromadzać się; zebrać
 (myśli); •name *m* słowo zbioro-
 we; •platz *m* miejsce zebrania.

Sammet, Samt *m* aksamit; •band
n aksamitka; •en, Sammet-
 aksamitny.

Samm-ler *m* zbieracz; •lung *f*
 zbiór, składka, kolekta.

Samstag *m* sobota.

samt *3.* wespół, pospołu, z; *f.*
 und sonders wszystko, wszy-
 scy; sämtlich wszystkich.

Sand *m* piasek; *3.* S. in die
 Augen streuen zamydlić *3.* oczy;
 tumanić; S. piaskowy, pia-
 szczysty.

Sandale *f* sandał.

Sand-bauß *f* mielizna, piasek;
 •boden *m* grunt piaszczysty;
 •büchse *f* piaseczniczka; •düne
f zaspia piaszczysta; •grube *f*
 piaskownia; •ig piaszczysty;
 •korn *n* ziarno piasku; •stein
m piaskowiec; •uhr *f* klepsydra.

samt lagodny, delikatny; błogi.

Sänfte *f* lekyka; •träger *m*
 lekykarz.

Sauft-heit *f* łagodność; •mut *f*
 łagodność, potulność; •mütig
 łagodny, potulny.

Sang *m* śpiew; mit S. und Klang
 ze śpiewem i muzyką.

Sänger *m* śpiewak; •in -aczka.

Sangweise *f* melodia.

sanieren polepszyć; leczyć.

Sanität *f* zdrowie, pomyślność;
 •behörde *f* władza sanitarna;
 •rat *m* rada zdrowia; rada
 zdrowia.

sant święty; •ion *f* sankcyja;
 •ionieren sankcyonować.

Sanskrit *m* sanskryt.

Saphir *m* szafir (drogi kamień).

Sappeur *m* saper, kopacz.

Sardelle *f* sardela.

Sardine *f* sardynka.

Sarg *m* (ä) trumna.

Sarfa-sunn *m* sarkazm, szyder-
 stwo; •stisch szyderczy.

Satan *m* szatan, dyabeł; •isch
 szatański.

Satir-e satyra; •iser *m* satyryk;
 •isch satyryczny; •isches Weien
 satyryczność.

Satisfaktion *f* satysfakcyja, za-
 dosyćuczynienie.

satt syty; *f.* werden nasycić się;
 sich *f.* essen najeść się; sich *f.*
 hören nasłuchać się.

Sattel *m* siodło; ohne S. reiten
 (f.) jechać oklep; •baum, •bogen
m łęk (u siodła); •decke *f* cza-
 prak; •gurt *m* poprąg; •knopf
m kula u siodła; •n (o) siodłać,
 (o) kulbaczyć; •pferd *n* koń
 siodłowy; •zeug *n* kulbaka.

Satttheit *f* sytość.

sätti-gen sycić; nasycić; •gend
 sytny; •gung *f* nasycenie, sy-
 tość, syt.

Sattler *m* siodlarz; •gesell *m* sio-
 dlarczyk; •handwerk *n* siodlar-
 stwo.

sattsam dostateczny; do syta.

Satz *m* (ä) skok, sus; skład
 (czcionek); osad (płynu); układ,
 kompozycya, zarybek; lag;
 zdanie (w gramatyce); twier-
 dzenie; •band *n* łącznia, ko-
 pula; •bau *m* składnia; •gefüge
n okres; •ung *f* ustawa, statut.

Sau *f* (Säue lub Sauen) świnia.
 sauber schludny, chędogi; •keit *f*
 schludność, chędogość.

ſauberlich ſchludnie, porządnie;
-n chędożyć, czyścić; -ung *f*
czyzczenie.
Saubohne *f* bób.
Sauce *f* sos; -nnapf *m*, Sauciere
f sosierka.
ſauer kwaśny; *f*. machen zakwa-
sić, ukisić; *f*. werden skwa-
śnić, ukisnąć; -ampfer *m*
szczaw; -brunn *m* kwaśna woda
mineralna.
Sauerei *f* świństwo.
Sauer-klee *m* szczawik; -fohl *m*,
-traut *n* kapusta kwaszona.
ſäuerlich kwaskowaty; -ling =
Sauerbrunn; -n zakisić, za-
kwaśnić; kisać.
Sauer-stoff *m* tlen; -teig *m* (za)-
kwas, rozczyzn.
Sauf- pijacki; -bruder *m* pija-
czysko; -en (ſäuſt), ſoff, geſoffen
pić, złopać; ſich an-, vollſaufen
opić się.
Säufer *m* pijak; -in -aczka.
Sauferei *f* pijatyka.
Säuferwahnsinn *m* obłęd opilczy.
Saufgelage *n* pijatyka.
ſaugen, ſog, geſogen ſsać.
ſäugen karmić; mameczyć.
Säuge- ssacy; -tier *n* zwierzę
ssace.
Säugling *m* dziecię przy pier-
siach; sysek (zwierzę).
Saug-pumpe *f* pompa ssaca;
-rüſſel *m* smoczek, ryjek; -werk
n machina ssaca.
Sauhirt *m* świłopas.
ſäuſich ſwiński, niechlujny; po
ſwińsku.
Sau-terl *m* świńtuch, niechluj;
-toben *m* chlew.
Säule *f* słup, filar, kolumna.
ſäulen-förmig słupaſty; -fuß *m*
podstępnie; -gang *m* kruzganek;
-geländer *n* balustrada; -halle
f sala na filarach; -kapital *n*,
-knau, -lopf *m* kapitel, głowi-
ca; -ſchaft *m* głównia; -stuhl *m*
podstawa, podnóże, podstępnie;
-werk *n* budowa na słupach.

Saum *m* (du) obwódka, obrąbek,
brzeg, kraj (sukni).
ſäumen obrębiać; zwlekać, wahać
się, omieszkąć.
Saumrand *m* obrąbek.
ſaumſelig opieszały; -ſeit -łość.
Saumtier *n* zwierzę juczne
Säure *f* kwas.
Sauß, in *S.* und Brauß leben
szumnie żyć, szumieć.
ſäufeln szeleścić, szemrzeć; *S.* *n*
szelast, szmer.
ſauſen huczeć, szumieć; *S.* *n*
huk, szum.
Savoyen *n* Sabaudya (kraj).
Saubusch *n* Żywiec (miasto).
Scene = Szene.
Scepter *m*, -berlo; den *S.* führen
berłem władać.
Schabe *f* skrobado; karaczan;
deutsche *Sch.* karakon, rus.
Schabeisen *n* skrobaczka.
ſchaben skrobać.
Schabernack *m* psota, psikus;
einen *Sch.* ſpielen splotać figla;
zum *Sch.* na psotę; -en psoty
wyprawiać.
ſchäbig wytarty (surdut), brudny.
Schablone *f* szablon, wzór;
-mäßig podług szablonu.
Schabmeiſſer *n* skrobak.
Schabrade *f* czaprak.
Schabſel *pl.* oskrobiny.
Schach, Schah *m* szach (król).
Schach *n* szachy; Schach! szach!
Schach ſpielen grać w szachy;
-brett *n* szachownica.
Schacher *m*, -ei *f* szachrajstwo,
frymark; -er *m* szachraj; -n
szachrować.
Schächer *m* łotr, złoczyńca.
ſchach-matt mat; -partie *f* partya
szachów; -ſpiel *n* gra w szachy;
-ſpieler *m* szachista; -ſtein *m*
figura szachowa.
Schacht *m* (Schächte i Schächte)
szyb; -auſſcher *m* szybowy.
Schächtel *f* pudło; kleine *Sch.*
pudełko; alte *Sch.* stary grat.
Schächtelchen *n* pudełeczko.

Schachtelhalm *m* skrzyp rolowy.
schächt-en zarzynać bydło według
żydowskiego przepisu; -er *m*
rzeźnik żydowski.

Schade(n) *m* (Schaden, Schäden)
szkoda; skaza, szwank.

Schädel *m* czaszka.

schaden szkodzić; -er¹ *m* wy-
nagrodzenie szkody; -freude *f*
radość z cudzej szkody, złośli-
wość; -froh złośliwy; -stifter
m szkodnik, sprawca szkody.

schadhaft uszkodzony.

schädi-gen 4. szkoda wyrządzić
3.; -gung *f* poszkodowanie.

schäd-lich szkodliwy; -lichkeit
-wość; -ling *m* szkodnik.

schadlos nieuszkodzony; sch.
halten wynagrodzić 3. szkodę;
-haltung *f* wynagrodzenie szko-
dy, indemnizacya.

Schaf *n* owca; Schaf- owczy;
-blattern *pl.* owcza ospa; -bock
m baran, cap; -bremse *f* owczy
glez.

Schäfschen *n* owieczka, baranek;
pl. chmurki pierzaste.

Schäfer *m* owczarz; Sch.- ow-
czarski; -ei *f* owczarnia; -gedicht
n sielanka; -hund *m* pies ow-
czarski; -in *f* owczarka; -junge
m owczarek.

Schaff, Schaffel *n* szaflik.

schaffen, schaffte, geschafft dostar-
czać; nakazać; robić; nabyć;
schaffen, schuf, geschaffen (u)two-
rzyć, stworzyć.

Schaffell *n* skóra owcza.

Schaffhausen *n* Szafuza (miasto).

Schaffner *m* szafarz; konduktor;
prowentarz; -in *f* szafarka,
klucznica; Sch. sein szafarzyć;
-amt *n* szafarstwo; -ei *f* sza-
farnia, gospodarstwo.

Schaf-garbe *f* krwawnik (roślina);
-hirt *m* owczarz; -hürde *f* ko-
szary *pl.* dla owiec.

Schäfslein *n* owieczka.

Schafmolken *m* kętyca.

Schafott *n* rusztowanie.

Schaf-pelz *m* kozuch barani;
-schur *f* strzyżenie owiec, -stopp
m głupiec; -stall *m* owczarnia.

Schäft *m* (ä) trzonek (noża); lo-
dyga (rośliny); osada, łożo
(strzelby); cholewa (u buta);
drzewce (włócznie).

schäften oprawiać, osadzać.

Schaf-wolle *f* wełna owcza; -zucht
f chów owiec; -züchter *m* ho-
dowca owiec.

Schaf = Schach.

Schäfer *m* figlarz; -ei *f* figle,
żarciaki *pl.*; -in *f* figlarka; -n
figlować, żartować.

schal wywietrzały; jałowy (po-
trawa); białhy, płaski.

Schal, Schawl *m* szal.

Schale *f* czarka, filiżanka; sko-
rupa (jaja); lupina (ziarna);
okładka (noża); szala (u wagi);
racica (jelenia, dzika).

schälen obłupać; obierać.

schalen-artig skurupiasty; -förmig
czaszkowaty.

Schall *m* (ä) filut, frant; -haft,
-ig filuterny, frantowski;
-haftigkeit, -heit *f* filuterność,
frantostwo; -snarr *m* błazen.

Schall *m* (ä) głos, brzmienie;
-becken *n* cymbały *pl.*; -en,
schalte i scholl, geschallt i ge-
schollen brzmieć; weithin sch.
rozlegać się.

Schallmci *f* szalamaja.

Schalotte *f* szalotka.

schalten (und walten) rządzić
czem, gospodarować.

Schalter *m* okno (z kratą).

Schaltier *n* skorupiak.

Schalt-jahr *n* rok przestępny;
-tag *m* zdanie wtrącone; -tag
m dzień dodany.

Schaluppe *f* szalupa, łódź.

Scham *f* wstyd, wstydlivość;
-bein *n* kość krokowa.

schämen sich wstydzić się.

Scham-gefühl *n* uczucie wstydu;
-haft wstydlivy; -haftigkeit
-wość; -leiste *f* międzykrocze;

Schau *f* widok, jaw, wystawa;
zur **Schau** tragen popisywać
się czem; **schau!** patrz, otóż!
-**bühne** *f* scena, widownia

Schauder *m* zgroza, strach; -**haft**,
-**voll** straszny, okropny; -**haft**-
-**igkeit** -ność; -**n** wzdrygać się,
drzeć; **es** -**t** mir albo **mir** strach
mię ogarnia.

schauen patrzeć, (s) poglądać.

Schauer *m* dreszcz, mrówie; deszcz
nagły i krótko trwający; -**lich**,
-**voll** okropny; -**n** = **schauern**.

Schaufel *f* wiejaczka; łopata,
szufła; -**förmig** łopaciasty; -**n**
szufłować; wiejaczka, łopatą
przerzucać; -**rad** *n* koło skrzy-
dlaste.

Schaufenster *n* okno wystawowe.

Schaufel *m* robotnik z łopatą;
daniel. [huścić; kołysać się.

Schaufel *f* huśtawka; -**n** kołysać,
schaulustig ciekawy.

Schaum *m* (äu) piana.

schäumen pienić się, musować

schäumig pienisty; -**frant** *n* rze-
żucha; -**löffel** *m* warząchew do
szumowania; -**wein** *m* wino mu-
sujące, szampan.

Schauplatz *m* scena, widownia

Schauspiel *n* igrzysko, widowi-
sko; dramat; -**dichter** *m* poeta
dramatyczny; -**er** *m* aktor, ar-
tysta dramatyczny; -**erin** *f* ak-
torka, artystka dramatyczna;
-**haus** *n* teatr; -**kunst** *f* sztuka
dramatyczna.

Schau-stellung *f* wystawa, wysta-
wienie na widok; popisywanie
się czem; -**stück** *m* przedmiot
wystawowy; -**turnen** *n* przed-
stawienie gimnastyczne.

Scheben *pl.* październik.

Sched *m* czek.

Schede *f* koń srokaty.

schedig srokaty, pstry, pstrokaty;
daß -**e** pstrokaczyna.

schel zyzowaty; zazdrośny; **sch.**
sehen krzywo patrzeć; -**sucht** *f*
zazdrość; -**süchtig** zazdrośny.

Scheffel *m* korzec.

Scheib-chen *n* krążek; szybka; -**e**
f krag; szyba; tarcza; koło;
-**entschießen** *n* strzelanie do

scheidbar od-, rozłączny. [tarezy.

Scheide *f* pochwa; przegroda,
przedział; -**brief** *m* list rozwo-
dowy; list pożegnalny; -**kunst**
f chemia; -**linie** *f* granica;
-**münze** *f* moneta zdawkowa.

scheiden, **schied**, **geschieden** od-,
rozłączać; od-, roz-, wydzielać;
rozczyniać, analizować; kłęzać
(rude (f.)) rozłączyć się, rozejść
się; **sich** **sch.** rozstać się, rozłą-
czyć, rozwieść się.

scheidenförmig pochwowy.

Scheide-stunde *f* godzina rozstania
się; -**wand** *f* przepierzenie, prze-
groda; -**wasser** *n* serwaser; -**weg**
m droga rozstajna.

Scheidung *f* rozłączenie, rozwód;
rozdział.

Schein *m* blask, odblask; pozór;
wykaz; zaświadczenie; **dem** -**e**
nach na pozór; **den** **Sch.** **haben**
zdawać się; **sich** **den** **Sch.** **geben**
udawać; -**bar** pozorny, udany;
niby; -**barkeit** *f* pozorność, uda-
nie, udawanie; -**en**, **schien**, **ge**-
schienen świecić; zdawać, wy-
dawać się.

Schein-glanz *m* blichtr; -**grund** *m*
pozorna przyczyna; -**heilig** ob-
łudny; -**heilige(r)** *m* obłudnik,
świętoszek; -**heilige** *f* obłudnica,
świętoszka; -**heiligkeit** *f* obłu-
da; -**lauf** *m* kupno na pozór;
-**tod** *m* śmierć pozorna, letarg;
-**tot** pozornie umarły.

scheißen, **schij**, **geschissen** srać.

Scheit *n* (e i er) polano łupa.

Scheitel *m* ciemię; wierzchołek
głowy; -**bein** *n* kość ciemie-
niowa; -**punkt** *m* nadgłównik;
-**winkel** *m* kąt wierzchołkowy.

Scheiterhaufen *m* stos.

scheitern (f.) rozbić się (okręt);
spelić na niczem.

Scheitholz *n* drzewo łupkowe.

Schellack *m* szelak.

Schelle *f* dzwonek; dzwonka (w kartach); Schellen *pl.* dzwonki; kajdany; -n dzwonić.

Schellfisch *m* wątlusz.

Schellkraut *n* ziele jaskółcze.

Schelm *m* szelma, filut; -enstreich *m*, -enstück *n*, -erci *f* szelmostwo, psikus psota; -isch szelmowski, filuterny.

Schelte *f*, Schelten *n* łajanie, przygana; -n (du schiltst), schalt, gescholten łajać, burzyć; przyganiać.

Schema *n* (*pl.* 3 i ta) schemat, wzór; -istisch schematyczny; -ismus *m* schematyzm.

Schemel *m* stołeczek, podnózek.

Schenk *m* (s.) szynkarz, podczaszny; -e *f* szynkownia.

Schenkel *m* udo; ramię (kąta); -bein *n* kość udowa.

Schenk-en darować, po-; nalewać (wino); -er *m* darodawca; szynkarz; -erin *f* darodawczyni; szynkarka; -stube *f* szynkownia; -ung *f* darowizna; nadanie; donacya; -ungsurkunde *f* akt donacyjny.

Schentwirt *m* szynkarz, karczmarz; -in -arka; -schaft *f* szynkarstwo, karczmarstwo.

Scherbe, Scherben *m* skorupa; -engericht *n* sąd skorpukowy.

Schere *f* nożyce *pl.*; kleine Sch. nożyczki *pl.*; hoßble (u wozu).

Scheren, schor, geschoren (po-)strzyż, strzygać; sich sch. iść precz, wynieść się; sich mit etw. sch. troszczyć się o co; -förmig, -artig nożycowaty; -schleifer *m* szlifierz.

Scherer *m* postrzygacz; -ei *f* przykrość, trudność.

Scherstein *n* szelązek, cząstka

Schergarn *n* osnowa.

Scherge *m* (s.) pacholek, drab.

Scher-messer *n* brzytwa; -wolfe *f* barwica, ostrzyżyny *pl.*

Scherz *m* żart, żarcik, facecya.

Scherzeit *f* strzyżka.

scherzen żartować; -haft żartobliwy; -haftigkeit *f* -wość; -macher *m* żartowniś.

schien płochy, pierzebliwy; schen machen spłoszyć; schen werden spłoszyć się.

Scheu *f* popłoch, nieśmiałość; -che *f* płoszydło, straszidło; -chen płoszyć, straszyć; -en obawiać się, bać się; keine Blühe sch. nie szczedzić trudów; sich sch. bać się, wahać się.

Scheuer, Scheune *f* stodoła, gumno; -ausseher *m* gumienny.

Scheuerfah *n* szaflik.

schuern szorować, myć.

Schenerwärter *m* stodołny.

Schenerwisch *m* wiecheć, ścierka.

Schennenplak *m* gumnisko.

Scheusal *n* potwór, brzydota.

schenslich szkaradny, obrzydliwy; -heit *f* obrzydliwość.

Schicht *f* warstwa, pokład, ławica; szychta; -en układać warstwami, kłaść jedno na drugim; -meister *m* szychtmistrz; -ung *f* uławicenie; -weise warstwami.

Schick *m* składność, zreczność; -en posłać, wy, rozsyłać; sich in 4., in etw. -en zastosować się do kogo, do czego, daß schickt sich nicht to nie przystoi; -lich stosowny, przyzwoity; -lichkeit stosowność, przyzwolność.

Schick sal *n* los, przeznaczenie losu; -ung *f* przeznaczenie, zrażenie.

schiebbar posuwisty, suwalny.

schieb-en, schob, geschoben sunąć, suwać; etw. auf 4. sch. składać co na 4.; Regel sch. grać w kregle; -er *m* zasuwka; suwacz.

Schiebbarren *m* taczki *pl.*

Schieds-gericht *n* sąd polubowny; -richter *m* sędzia polubowny; -richterlich polubowny; -spruch *m* wyrok.

schief ukośny; koślawy; pochyły, krzywy; **sch.** treten koślawieć; **sch.** machen wykrzywić; **sch.** werden paczyć się; koślawieć; **die Mücke sch.** tragen nosić czapkę na bakier; **äugig** kośooki; **-blatt** *n* ukośnica, begonia; **-e** *f* ukośność, koślawość, pochyłość.

Schiefer, **-stein** *m* łupek; **-artig** łupkowaty; **-brecher**, **-schneider** *m* łupkarz; **-bruch** *m* łupkarnia; **-dach** *n* dach łupkowy; **-decker** *m* pokrywacz; **-ig** łupkowy; **-n** *sch.* łupać się; **-platte** *f* tafała łupkowa; **-stift** *m* rysik; **-tafel** *f* tabliczka łupkowa.

schiefmüdig krzywousty; **-winkelig** ukośnokątny.

schiefeln zyzem patrzeć; **nach** *ctw.* **sch.** z boku patrzeć na co; **-d** zyzowaty, krzywooki.

Schienbein *n* goleń, giczał.

Schiene *f* szyna; obręcz.

schier prawie, mało nie.

Schierling *m* świnią wesz, piestrzozik, cykuta.

Schief **baumwolle** *f* bawełna strzelnicza; **-bedarf** *m* amunicja; **-en**, **schoss**, **geschossen** strzelać, wypalić; **einen Bock sch.** poszkapieć się; **in die Höhe sch.** (*f.*) podrosnąć; **in Ähren sch.** puszczać kłosy.

Schief-gewehr *n* strzelba; **-haus** *n*, **-platz** *m*, **-stätte** *f* strzelnica; **-pulver** *n* proch strzelniczy; **-scharte** *f* otwór w murze do strzelania; **-scheibe** *f* tarcza.

Schiff *n* okręt, statek; nawa (kościół); czolnek (tkacza); **-bar** spławny; **-barkeit** -ność; **-bau** *m* budowa okrętów; **-bruch** *m* rozbitcie okrętu; **-brüchig(e)** *m* (*s.*) rozbitek; **-brücke** *f* most na łyżwach; **-de(n)** *n* okręcik; czółenko; iglica; **-fahrer** *m* żeglarz; **-fahrt** *f* żegluga; **-fahrtskunst** *f* żeglarstwo.

schiff-en (*f.*) płynąć, żeglować; (*h.*) wieźć na okręcie; **moos** odlewać; **-er** *m* żeglarz.

Schiff-sfracht, **-ladung** *f* ładunek okrętowy; **-gerippe** *n* żrąb okrętu; **-junge** *m* chłopak okrętowy; **-kapitän** *m* kapitan okrętu; **-mannschaft** *f* załoga okrętu; **-raum** *m* wnętrze okrętu; **-verdeck** *n* pokład okrętowy; **-werfte** *f* warsztat okrętowy.

Schifa-ne, **Chifane** *f* psota, dokuczanie; **-nieren** dokuczać.

Schild *m* tarcza, puklerz.

Schild *n* (**Schilder**) szyld, 'wywieszka, znak; **ctw.** **im -e führen** zamierzać co; **-artig**, **-förmig** tarczowaty; **-erhaus** *n* strażnica; **-ermeister** *m* malarz szyldów.

schilde-rn opisywać, odmalować, (*s.*)kreślić; **-rüng** *f* opisywanie.

Schild knappe *m* giermek; **-frot** *n* szylkret; **-fröte** *f* żółw; **-lauch** *f* czerwiec; **-patt** *n* skorupa żółwia; **-träger** *m* tarczownik; **-wache** *f* straż, stróżka, warta; **-wanze** *f* pluskwa strojna.

Schiff, **-rohr** *n* trzcina pospolita; **-gras** *n* sitowie.

Schill *m* sandacz.

Schiller *m* blask mieniący się; **-n** mienić się; **-wein** *m* wino jasnoróżowe. [trzcinka, różga.

Schilling *m* szeląg; uderzenie

Schimmel *m* pleśń; siwek, siwy kon; **-ig** spleśniały; **-n** (*s.*)pleśnieć; **-schede** *f* siwo nakrapiany kon.

Schimmer *m* blask, połysk; **-n** błyszczeć, połyskiwać, lśnić się.

Schimpf *m* hańba, obelga, sromota; **-en** besztać, szkalować, przezywać; **-lich** haniebny, sromotny; **-name** *m* imię obelżywe; **-wort** *n* słowo zelżywe, obelga.

Schindel *f* gont, draniec; **-dach** *n* dach gontowy; **-macher** *m* gońciarz; **-nagel** *m* gontal.

schin-den, **schund**, **geschunden** obedrzeć, obdzierać ze skóry;

drzeć, łupić; -der *m* zdzierca, oprawca, hycel; -derei *f* zdzierstwo; rakarnia.

Schindmähre: *f* szkapina, hetka.

Schinken *m* szynka.

Schirm *m* ochrona, zasłona; parasol; -artig parasolikowaty; -dach *n* daszek; -en ochraniać, zasłaniać; -er, -herr *m* obrońca; -wand *f* parawan.

Schirren zaprzadź, zaprzęgać.

Schisma *n* (men) schizma.

Schlabbern miaskać; ciagle gadać, paplać.

Schlacht *f* bitwa; gewonnene *Sch.* wygrana; verlorene *Sch.* przegrana; *Sch.* bojowy; rzeźniczy; eine *Sch.* liefern stoczyć bitwę. [zabijać, szarżować.

Schlacht-bank *f* rzeźnia, rzeź; -en

Schlächter *m* rzeźnik.

Schlacht-feld *n* pole bitwy, pobojowisko; -getöse *n* wrzawa bojowa; -getümmel, -gewühl *n* walka; -haus *n*, -hof *m* rzeźnia, rzeźnica; -messer *n* rzezak; -opfer *n* ofiara; stracenie; -ordnung *f* szyk bojowy; in *Sch.* aufstellen uszykować; -vieh *n* bydło na rzeź.

Schlacke *f* żużel, zendra.

Schlackenartig żużelasty.

Schlackig żużłowaty.

Schlaf *m* sen; Schlaf-senny; sypialny; -bank *f* tapczan.

Schlafchen *n* drzemka.

Schlafje *f* skroń.

Schlafen (ä), schlief, geschlafen spać, sypiać.

Schläfer *m* śpioch; -in *f* śpioszka; -n es schlafert mich chce mi się spać.

Schlaff obwisły, słaby; *sch.* werden obwisać, osłabiać; -heit *f* obwisłość, słabość.

Schlafgeld *n* noclegowe; -gemach *n*, -kammer *f* sypialnia; -los bezsenny; -losigkeit -ność; -mittel *n* środek usypiający; -mühe *f* nocna czapka; ospalec.

schläfrig ospały; -zeit -łość.

Schlaf-roth *m* szlatrok, wygodnik; -saal *m* sala sypialna; -stätte, -stelle *f* nocleg; -stube *f*, -zimmer *n* sypialnia; -sucht *f* drzemota, śpiączka; -trunk *m* napój usypiający; -trunken rozespany, rozmarzony; -trunkenheit *f* rozmarzenie, senność; -wagen *m* powóz sypialny; -wandler *m* lunatyk; -wandlerin -tyczka.

Schlag *m* (ä) cios, raz, uderzenie; bicie (serca); 'rasa; śpiew (słowika); paraliż, udar; poraż (w lesie); -ader *f* arterya; -adergeschwulst *f* tętniak, aneuryzm; -anfall *m* paraliż; -baum *m* rogatka.

Schlagen (ä), schlug, geschlagen bić, pobić, uderzyć; wystawić (most); porazić; puszczać (korzenie); aus der Art *sch.* wyrodzić się; aus etw. Kapital *sch.* ciągnąć z czego zysk; sich *sch.* bić się; uderzyć się.

Schläger *m* bijak; rębacz; rapir; -ei *f* bijatyka, bójka.

Schlagfertig gotowy (do boju); cięty; -feit *f* gotowość, ciętość.

Schlag-fluß *m* paraliż, apopleksya; -holz *n* drzewo do wyrębu; -wort *n* pierwsze słowo; hasło.

Schlamm *m* szlam, muł.

Schlamm-men szlamować; pławić (kruszcze); -mer *m* pławiarz.

Schlamm-ig mulisty; -igkeit *f* -tość; -krüde *f* pławidło; -schaukel *f* folarka; -stube *f* pławialnia.

Schlamm-pe *f* śludra, klepa; -vig niechlujny, rozlazły.

Schlange *f* wąż.

Schlängeln sich wić, kręcić się.

Schlangen- wężowy; -adler *m* gadożer; -artig wężowaty; -biß *m* ukąszenie węża; -brut *f*, -gezucht *n* plemię jaszczórcze, gadzina; -gurke *f* ogórek turcki; -linie *f* węzownica.

schlant wysnukły; -heit -tość.

Schlappe *f* klęska, porażka.

schlappern chleptać.

Schlaraffe *m* (s.) leniuch, gnuśnik, pasibrzuch; -nland *n* kraj pasibrzuchów; -nleben *f* życie próżniacze.

schlau chytry, przebiegły; -berger, -kopf *m* chytrek, ćwik.

Schlauch *m* (au) wór, wąż kauczukowy (u sikawki).

Schlaueit *f* chytrłość, przebiegłość.

schlecht zły, lichy, podły; -erdings koniecznie, całkiem; -hin, -weg po prostu, krótko; -igkeit *f* złość, lichota, podłość.

schlecken lizać, łasować.

Schlecker *m* łakotniś.

Schlegel *m* pałka, bijak; klepadło; udo (cielęciny).

Schlehdorn, -strauch *m* tarń, tarnina; -e *f* tarnka.

schleichen, schlich, geschlichen (s.) łazić, wlec się; sich (sch. wkradąć się; wymknąć się; -handel *m* przemytnictwo; Sch. treiben *m* przemycać; -händler *m* przemytnik; -weg *m* manowlec.

Schlei(e) *f* lin.

Schleier *m* welon, kwes, zasłona; -eule *f* sowa płomykowata; -flor *m* gaza na kwesy.

Schleifbahn *f* ślizgawka.

Schleife *f* pętlica; fontań; włoki (u pluga); -n, schliff, geschliffen zlizować, ostrzyć; -n, schleife, geschleift wlec (po ziemi); zburzyć, z ziemią zrównać; ślizgać się.

Schleifer *m* szlifierz; liga (w nutach); -ei *f* szlifiernia, tłoczarnia; -handwerk *n* szlifierstwo.

Schleifstein *m* osetka, brus.

Schleim *m* śluz, ślema; kleik; -en ślema sprawiać; oczyszczać ze śluzu; -ig ślemisty.

Schleife *f* szczepa, łubek; -n, schlich, geschliffen łupać (drzewo); drzeć (plerze).

schlem-men hulać, birbantować; -mer *m* hulaska, birbant; -merci *f* hulatyka.

Schlempe *f* wywar.

schlendern (s.) łazić, wałęsać się.

Schlendrian *m* zły zwyczaj, nałóg zakorzeniony.

schlenfern miotać; kołysać (rękami), dyndać (nogami).

Schlepp-dach *n* dach jednookapowy; -dampfer *m* holownik parowy; -e *f* ogon, tren (u sukni); -en włóczyć, wlec; -end rozwlekły (styl); rozlazły (chód); -kleid *n* suknia z trenem; -niet *n* włók; -tau *n* cuma; -schiff *n* holownik.

Schlesien *n* Śląsk; Schlesier *m* Ślązak; schlesisch śląski.

Schlender *f* proca; -n ciskać, miotać.

schleunig śpieszny, prędko.

Schleufe *f* śluza, upust; -ngeld *n* śluzowe.

Schlich *m* kryjówka; podstęp.

schlicht prosty; po prostu.

schlicht-en równać, gładzić; załatwić, pojednać; -ter *m* pojednawca, rozjemca.

Schlichtheit *f* prostota.

Schlid *m* muł gęsty; -erig mulisty; -erniisch *f* zsiadłe mleko; -ern zsiadać się, krzepnąć.

schließen-bar dający się zamknąć; -eisen *n*, -hafen *m* skobel; -en, schloß, geschloßen zamknąć, zamykać; (s)kończyć; domykać się; wnosić, wnioskować; zawrzeć (przjaźń); in sich (sch. zawierać; gut (sch. przystawiać; -er *m* klucznik, portyer; -erin *f* klucznica, szafarka; -lich na koniec, wreszcie; -ung *f* zamknięcie.

Schliff *m* ogłada, polor, okrzesańność, wyszlifowanie.

schlimm zły; źle; -stenfalls w najgorszym razie.

Schlinge *f* pętlica; sidło; arkan.

Schlingel *m* hultaj, chlystek.

schling-en, schlang, geischlungen połykać; owinać; objąć; **in-einander sch.** przeplatać; **sich sch.** wici się; **-pflanze f** roślina wi-jąca się.

Schlitten m sanki *pl.*; sanie *pl.*; **-bahn f** sanna; **-fahrt f** szlich-tada.

Schlittschuh m łyżwa; **Sch. laufen** (s.) ślizgać się na łyżwach; **-bahn f** ślizgawka; **-läufer m** łyżwiarz; **-läuferin** -wiarka.

Schlig m rozpór, rozporek; **-en** rozpruć, rozplatać.

Schloß n (Schlösser) zamek; **Schloß-** zamkowy; (altē) zam-Schlösschen n zameczek. [czyśko. Schloße f grad lodowy.

Schloß-hauptmann m kasztelan; **-hauptmannschaft f** kasztelania; **-kapelle f** kaplica zamkowa; **-verwalter m, -vogt m** bur-grabia.

Schlosser m ślusarz; **Sch.-** ślusar-ski; **-ei f** ślusarka; **-handwerk** n ślusarstwo; **-junge m** ślusar-czyk; **-werkstätte f** ślusarnia.

Schlott m (Schlote i Schlöte) ko-Schlottle f liść szydłowaty. [min. schlott-erig rozlazły, niedbały; **-ern** chwiać się, niedbale wi-sieć; (s.) iść kiwając się.

Schlucht f wądoł, wąwóz.

schluchzen szlochać, łkać.

Schlud m (Schludē i Schlüde) łyk, haust; **-en** łykać, połykać; **-en** n połykanie; czkawka; **-er m, armer Sch.** biedak, golec.

Schlum-mer m drzemka; **-merer** m drzemala; **-mern** drzemać.

Schlumpe f śladra, ślejtuch.

schlumpig rozlazły, niechlujny.

Schlund m (ü) gardziel; otchłań; **-lupf m** połyk, gardło.

schlupf-en (s.) mknać, sunąć się; **-rig** ślizki; **-rigfeit** -kość; **-rig werden** ośliznąć.

Schlupfwinkel m kryjówka, skrytka.

schlürfen chlupać, żłopać.

Schluß m (Schlüsse) zakończenie; zamknięcie; koniec; wniosek; **den Sch.** ziehen wnioskować.

Schlüssel m klucz; **Sch.-** kluczo-wy; **-bart m** pióro u klucza; **-bein n** obojczyk; **-blume f** kluczyk, pierwiosnka; **-bund m** pęk kluczy; **-chen n** kluczyk; **-loch n** dziurka w kluczu; **dz.** w zamku do klucza.

schlüssig zdecydowany; **sch. werden** zdecydować się.

Schlus-nagel m sworzeń; **-rech-nung f** rachunek wnioskowy; rachunek ostateczny; **-stein m** zwornik; **-verhandlung f** osta-tnia rozprawa.

Schmauch f hańba, sromota.

schmachten pragnąć, tęsknić.

schmachtig szczupły, wysmukły; **-leit f** -łość.

schmachvoll haniebny, -nie.

schmachhaft smaczny; **-igleit f** smaczność.

schmäh-en hańbić, lżyć; **-end** zel-żywy; **-er m** lżyciel; **-lich** ha-niebny; **-schrift f** paszkwil; **-sucht f** obelżywość; **-süchtig** obelżywy; **-ung f** lżenie, zło-rzeczanie.

schmal wązki; szczupły; **-bädig** chudy na twarzy.

schmälen lżyć, wygadywać.

schmälc-en ścieśniać, ujmować, uwłaczać; **-rung f** ujma, uwła-czanie.

Schmalz n smalec, okrasa.

schmarot-en żywić się cudzym kosztem; **-er m** pasożyt, darmo-jad, pieczeniarsz; **-erei f** pie-czeniarsztwo; **-er-pflanze f** ro-ślina pasożytna.

Schmar-re f blizna, kresa; **-rig** bliznami, kresami okryty.

Schmar(re)n f jajecznicza; dro-bnostka.

Schmaß m cmok, całus głośny; **-en** całować; młaskać.

Schmauch m dym; **-en** dymić, kop-cić; **-feuer** n ogień dymny.

Schmauß *m* (äu), -ferei *f* uczta, biesiada; -sen biesiadować, zajądąć; -fer *m* biesiadnik.

Schmecken smakować; sich sch. lassen z apetytem jeść, pić.

Schmeich-elei *f* pochlebstwo; -elhaft, -lerisch pochlebny, chlubny; -elstige *f* lizus; -eln pochlebiać; -ler *m* pochlebca; -lerin *f* pochlebniça.

Schmeißen, schmiß, geschmissen rzucić, miotać, ciskać.

Schmeißfliege *f* plujka.

Schmelz *m* szmelc; -arbeit *f* robota szmelcarska; -bar topni-ty, topliwy; -barkeit *f* topni-łość, topliwość; -en (es schmilzt), schmolz, geschmolzen (*f*.) topić się, topnieć; -en (du schmelzest), schmelzte, geschmolzt (*h*.) topić, rozpuszczać; -er *m* szmelcarz, giser; -hütte, -erei *f* szmelcarnia; -maier *m* szmel-carz; -ofen *m* piec hutniczy; -tiegel *m* tygiel do topienia; -werk *n* zakład do topienia kruszców.

Schmer *n* sadło; -bauch *m* brzu-

Schmergel = Schmirgel. [chacz.

Schmerle *f* śliz.

Schmerz *m* ból, boleść; -en boleć; -ensgeld *n* nawiazka, basaru-nek; -enschrei *m* krzyk boleści; -haft, -lich bolesny, -śnie; -haftigkeit, -lichkeit *f* bolesność; -stehend ból kojący.

Schmetten *m* śmietanka; -läse *m* ser śmietankowy.

Schmetterling *m* motyl; Schmet-terlings- motylkowy.

Schmettern brzmieć; rzucić; ude-rzyć, gruchnąć.

Schmied *m* kowal; -bar dający się kuć; -e *f* kuźnia.

Schmiede- kowalski; kowny; -balg *m* miech kowalski; -eisen *n* żelazo kowno; -esse *f* komin w kuźni; -geisse *m* kowalezyk; -handwerk *n* kowalstwo; -zange *f* obcegi *pl*; -en kuć, kować.

schmiegen- en głąść, zgłądać; sich sch. tullen, lasić się; zastosować się; -sam gibki; potulny.

Schmier-bar smarowny; -barkeit -wność; -budy *n* raptularz, bru-lion; -büchse *f* maźnica; -e *f* maź, smarowidło; -en smarow-ać, mazać; bazgrać, gry-zmolić; -er *m* bazgracz; pismak; -erei *f* bazgranina; ramota; -ig mazisty, zamazany; -kur *f* leczenie zapomocą wcierania; -seife *f* mydło płynne.

Schminke *f* barwiczka, piekszy-dło; -n barwić, farbować.

Schminl-mittel *n* kosmetyk.

Schmirgel *m* szmergiel; -n szmerglować.

Schmiß *m* (ffe) rzut, miot.

Schmiße *f* koniec bicia, trzaskaw-ka; -n śmigać.

Schmollen dąsać się; Schmollen *n* dąsy *pl*.

Schmor-braten *m* pieczeń duszona, sztofada; -en dusić; smażyć.

Schmuß *m* ozdoba, strój, klejnoty *pl*; sch. ładny, śliczny.

Schmücken (o)zdobić, stroić.

Schmuß-handel *m* handel klejno-tami; -lästchen *n* skrzynka na klejnoty, z klejnotami; -loß prosty, bez ozdób; -ware *f* to-war biżuteryjny.

Schmug-gel *m*, -gelei *f* prze-mytnictwo; Sch. treiben, -geln przemycać; -gler *m* przemysłnik

Schmuzzeln usmiechać się.

Schmutz *m* brud; brudota; en brudzić; -finf-, -hammel *m* flej-tuch, plugawiec; -ian *m* sknera, liczygrosz; -ig brudny; skno-rowaty; -wäusche *f* brudy *pl*.

Schnabel *m* (ä) dziób; -förmig dziobowaty; -ieren, schnabu-lieren zajądąć smaczne kąski; -tier *n* dzióbak.

Schnäbeln sich dziobać się; całow-ać, pieścić się.

Schnaß *m* paplanie; -en paplać, bzdurzyć; siglować.

Schnaf-e *f* komar; żarcik, śmieszny pomysł; **-en** figlować, zabawiać; **=iſch** zabawny.

Schnalle *f* spinka, sprzączka; **-n** zapiąć na sprzączkę.

ſchnalzen mlaskać (językiem); przykać (palcami); trzaskać (biczem); cmokać (o głuszu).

ſchnappen łapać, chwycić.

Schnapphahn *m* rabaś, łapikura.

Schnaps *m* (ü) gorzałka, wódka.

ſchnarchen chrapać.

Schnarcher *m* chrapała.

Schnarre *f* grzechotka; **-n** grzechotać; skrzypieć; **-r** *m* chróściel (ptak). [klekotać, gęgać.

Schnatter-gans *f* klekotka; **-n**

ſchnauben, **ſchnaubte** i **ſchnob**, **geſchnaubt** i **geſchnoben** parakać (o koniu); pałać (zemsta).

ſchnaujen oddychać; sapać.

Schnauz-bart *m* wąs.

Schnauzchen *n* pyszczek.

Schnauz-e *f* pysk, morda; **-en** rukać, hukać; **-ig** pyskaty.

Schnecke *f* ślimak; wiorek.

Schnecken ślimaczy, ślimakowy; **-jörnig** ślimakowaty; **-gang** *m* chód ślimaczy; żółwi krok; **-haus** *n* skorupa ślimaka; **-zug** *m* manowczyk.

Schnee *m* śnieg; **Sch.-** śniegowy, śnieżny; **-ball** *m* kulka śniegu; kalina (krzew); **-flocke** *f* płatek śniegu; **-geſtöber** *n* śnieżycą, zamieć; **-glöckchen** *n* śnieguła; **-huhn** *n* pardwa; **-ig** śnieżny; **-loppe** *f* śnieżka; **-region** *f* strefa śniegu; **-verwehung** *f* zamieć; **-wehe** *f* zaspas śniegu; **-waſſer** *n* śniegówka.

Schneide *f* ostrze; **-bank** *f* lawka bednarska; **-mühle** *f* piła, tartak; **-n**, **ſchnitt**, **geſchnitten** (na)-krajac; (na)rznać; strzyż (włosy); żąć, sieć (zboże); wykrzywiać (twarz); **ſich** **-n** urznać się; grubo się omylić.

Schneider *m* krawiec; **Sch.-** krawiecki; **-arbeit** *f* robota kra-

wiecka; **-burſche**, **-lehrling** *m* krawczyk; **handwerk** *n* krawiectwo; **-in** *f* krawcowa; **-n** krawczyć, przykrawać.

Schneidezahn *m* ząb przedni.

ſchneidig ostry; **-ſeit** *f* ostrość

ſchneien śnieżyć; **eſ** **ſchneit** śnieg pada.

ſchnell prędki, szybki; **aufſ**

ſchnellſte jak najprędzej; **-en**

rzucac, machać; szukać; (i.)

wzlecieć, odskoczyć; **-er** *m*

spust, cyngiel; prztyczek; pod-

stęp; **-feder** *f* sprężyna; **-feuer**

n szybkie strzelanie; **-igſeit** *f*

prędkość, szybkość; **-täufer** *m*

kowal; **-traſt** *f* sprężystość;

-läuſer *m* szybkobieg; **-preſſe** *f*

prasa pospieszna; **-ſchreiber** *m*

skoropis, stenograf; **-ſchritt** *m*

krok przyspieszony; **-wage** *f*

bezmian, przemian; **-zug** *m* po-

ciąg pospieszny.

Schneſe *f* bekas; **-ndred** *m* wną-

trzości bekasie.

ſchneuzen smarkać; **ein** **Dicht** **ſch.**

utrząć knot świecy; **ſch.** 4.

oszwabić 4.

ſchneigeln **ſich** stroić, muskać się.

Schnipp-chen *n* szczonek; figiel;

=iſch wścibski, odwarkliwy.

Schnitt *m* krój; rznięcie; zęcie;

kawałek; pół szklanki (piwa);

zysk; **-ſchn** *n* kawaleczek; **-e** *f*

skibka (chleba); zraz (mięsa);

-er *m* żniwiarz; **-erin** *f* żni-

wiarka; **-erjeſt** *n* dożynki *pl.*

Schnitt-lauch *m* szczypiorek;

-ware *f* towar łokciowy, me-

trowy; **-warenhandlung** *f* han-

del towarami łokciowymi; **-zeit**

f czas żniwa.

Schniſel *n* sznycel, zraz (mięsa);

okrawek (papieru); **-n** strugać,

wyrzynać.

ſchniſ-en rznać, rzeźbić w drze-

wie; **-er** *m* snycerz; nóż do

strugania; błąd; **-er** snycerski;

-tuſt *f* snyceerstwo; **-werk** *n*

snycerska robota.

ſchnö-de pogardliwy, niegodziwy;
 -digkeit *f* -wość.
 Schnorfel *m* linia kręta.
 Schnorrer *m* darmojad.
 ſchnorren żebrać.
 ſchnüffeln wachać.
 ſchnupfen niuchać; sapać.
 Schnupfen *m* katar.
 Schnupf-er *m* tabaczarz; -tabak *m*
 tabaka; -tabaksdoſe *f* tabakier-
 ka; -tuch *n* chustka do nosa.
 Schnuppe *f* knot spalony; daß
 iſt mir ſchnuppe to dla mnie
 rzecz obojętna.
 Schnur *f* sznur, powrózek; über
 die Sch. haugen przebrać miarę;
 -aſſel *f* krocionóg.
 Schnür-band *n* tasiemka do sznu-
 rowania; -bruſt *f*, -leib *m* sznu-
 rówka, gorset; -ſten *n* sznu-
 reczek; -en sznurować.
 ſchnurgerade prościuteńki.
 Schnurr-bart *m* wąs; -bärtchen *n*
 wąsik; -bärtig wąsuty.
 Schnurre *f* grzechotka; pysek; żar-
 oik, powiaſtka krotochwilna;
 -n grzechotać; mruczeć (kot);
 fruczeć (kolowrotek).
 ſchnurrig zabawny.
 Schnür-rod *m* czamara; -ſtiefel
pl. ciżmy, buciki do sznurowania.
 ſchnurſtraß wnet, natychmiast,
 równo; ſch. zuwider, ſch. ent-
 gegen wbrew, przeciwnie.
 Schuber *m* bróg, stóg, sterta; -n
 układać w stogi.
 Schod *n* kopa; -en układać
 w kopy; daß ſtorn ſchodt gut
 żyto daje dużo kóp.
 Schöffe *m* (s.) ławnik; -ngericht
 " sąd ławniczy.
 Schokolade, Sch... *f* czekolada.
 Scholar *m* (s.) uczeń szkolny.
 Scholle *f* bryła (ziemi, lodu);
 gleba; płastuga (ryba).
 ſchon już.
 ſchön piękny; ładny; außſchönſte
 jak najpiękniej; etw. Schönes
 coś pięknego; daß Schöne
 piękno.

ſchonen szanować, ochraniać;
 oszczędzać, (s.) folgować; ſich
 ſch. szanować się; -b delikatny;
 ochronny.
 Schoner *m* okręt żaglowy dwu-
 masztowy.
 Schön-färber *m* farbiarz delika-
 tnych tkanin; -färberei *f* far-
 biarstwo; przedstawianie w pię-
 knem świetle; -geiſt *m* belle-
 trysta; -geſtaltet urodziwy;
 -heit *f* uroda, piękność;
 -redner *m* krasomowca; -redne-
 rei *f* krasomowstwo; -ſchreib-
 kunſt *f* kalligrafia; -ſchreiber *m*
 kalligraf; -tun umizgać, przy-
 milać się; -tun *n* umizgi *pl.*
 Schonung *f* szanowanie, oszczę-
 dzanie; ochrona; delikatność;
 -ſtoß bezwzględny, -nie.
 Schonzeit *f* czas ochrony.
 Schopf *m* (ö) czub, czupryna.
 Schöpf-eimer *m* wiadro, czerpak;
 -en czerpać; Mut ſch. nabierać
 odwagi.
 Schöpfer *m* stwórca, twórca;
 stworzyciel; -in *f* twórczyni,
 stworzycielka; -iſch twórczy;
 daß -iſche twórczość.
 Schöpf-felle *f* czerpak; -löſſel *m*
 łyżka wazowa; -ung *f* stwo-
 rzenie; (u)twór.
 Schöpfe = Schöffe.
 Schoppen *m* szopa; kuſel.
 Schups *m* skop; głupiec.
 Schöpfen: skopowy; -braten *m*
 pieczeń skopowa; -ſleiſch *n*
 skopowina; -ſeule *f* udzieło
 skopowy. [-igheit -tość.
 Schorf *m* strup; -ig strupiaſty;
 Schornſtein = Kamin.
 Schöß *m* (Schöſſe) latorośl, wy-
 rostek; podatek; Schöß *m*
 (Schöſſe) łono; pola (u sukni);
 Hände in den Schöß legen nie
 robić.
 ſchoffen zdźbła, kłosy wypuszczać;
 opłacać podatek.
 Schöß-hündchen *n* ulubiony ple-
 sek; -ſind *n* pieścuch.

Schöpfung *m* stworzenie.
Schücheln *n* strączek.
Schute *f* strak, strączek; -nartig strączkowaty; -ngewächse *pl.* rośliny strączkowe; -nigale *f* strączyna; -igotig strączysty.
Schott-e *m* (s.) Szkot; -isch szkocki; -land *n* Szkocya.
Schotter *m* żwir, drobne kamienie; -n wysypać żwirem.
Schräg ukośny; -nie, ukosem; -boden *m* pułap ślepy; ukośne sklepienie; -e *f* ukos.
Schragen *m* kozioł, kobylica; stragan; tapczan.
Schragheit *f* ukośność.
Schramme *f* szrama, kresa, blizna; -n szramować, podciosać; -sich *sch.* zadrasnąć się.
Schrauf *m* (ä) szafa.
Schranke *f* baryera, kobylica; granica, zakres; karby *pl.*
Schraube *m* (s.) podły pochlebca; darmojad, pieczeniarsz.
Schraube *f* skrobaczka; -n skrobać, drapać; rzepolić.
Schraube *f* śruba; -n, schraub-e i schrob, geschraubt i geschroben śrubować; geschraubtes Wesen sztywność, napuszyłość.
Schrauben-artig śrubowaty; -bohrer *m* gwintownica; -dampfer *m* śrubowiec parowy; -drchbau *f* śrubarnia; -gang *m* gwint; -mutter *f* osada śruby, biegun u śruby; -schlüssel *m* klucz śrubowy; -schneide *f* śrubownica; -zieher *m* śrubnik, odkrętek.
Schraubstock *m* śrubsztak.
Schreck, Schrecken *m* strach, postrach, popłoch trwoga; Sch. einjagen, in Sch. setzen przestraszyć, nabawić strachu; -bild *n* straszidło, poczwara; -en straszyć.
Schreck-einherrschafft *f* terroryzm; -haft straszliwy; -lich straszny, okropny; -lichkeit -ność; -schuß *m* strzał na postrach.
Schrei *m* krzyk.

Schreib- pisarski, do pisania; -art *f* sposób pisania, styl; -buch *n* zeszyt do pisania; -en, ichrieb, geschrieben pisać; -sich etw. hinter die Ohren *sch.* zapominać co; -en *n* pisanie, pismo; -eundkundig nieumiejący pisać; -er *m* pisarz, pisarczyk; autor (dzieła); -erei *f* pisanie, pisanina; -erin *f* pisząca, pisarka.
Schreib-jeder *f* pióro do pisania; -fehler *m* błąd pisarski; -papier *n* papier do pisania; -pult *m* biurko, kantorek; -requiiten = Schreibzeug; -stube *f* biuro; -stunde *f* godzina, lekcyja pisania; -tafel *f* tabliczka do pisania; -zeug *n* przybory *pl.* do pisania.
Schreiben, ichrie, geschrien krzyczeć, wrzeszczeć; -d wrzaskliwy; ja-skrawy (kolor).
Schreier, Schreihals *m* krzykacz; -ei *f* krzyczenie, krzykliwość; -isch krzykliwy, wrzaskliwy.
Schrein *m* szafa; -er = Tischler.
Schreiten, schritt, geschritten (i.) kroczyć, kraczać, stapać.
Schrift *f* pismo; czcionki *pl.*; -chen *n* pisemko; -führer *m* pisarz; -gelehrte(r) *m* (na)uczony w piśmie; -gießer *m* odlawacz czcionek; -gießerei *f* odlawarnia czcionek; -kasten *m* kaszta drukarska; -lich piśmienny; na piśmie.
Schrift-seher *m* zecer, składacz; -steller *m* pisarz, literat, autor; -stellerin *f* literatka, autorka; -stellerei *f* zawód literacki, piśmiennictwo; -stellerisch literacki, autorski; -zug *m* reka, charakter.
Schritt przenikliwy, ostry.
Schritt *m* krok; stępia, szłap (konia); -gang *m* stępia, szłap; -gänger *m* stępak, szłapak; -weise na kroki; stopniowo.
Schroff spadziasty; szorstki, ostry (mowa); -heit -tość i t. d.

ſchröpf-en bańki stawiać; odrzeć kwiat z liścia; szukać; -löſſe *pl.* bańki.

Schrot *m, n* śrut; zboże skrupione; próba metali; gatunek; **ein Mann von altem Sch. und Korn** człowiek starej daty; -beutel *m* śrutnica; -büchse *f* śrutówka; -en śrutować; rąbać na kawałki.

Schröter = Hirschläfer.

Schrot-mehl *n* mąka razowa; -mühle *f* śrutownia; -wage *f* śródwaga, pion.

Schrulle *f* kaprys, dziwactwo.

Schrum-pel *f* zmarszczka; -pelig zmarszczony; -pfen (*i.*) kureczyć, marszczyć się.

Schrunde *f* szpara, rozpadlina; popadanie się; -en (*i.*) popadać się (o skórze).

Schub *m* (ii) miot, rzut, pchnięcie; odesłanie z kraju; -fenster *n* zasuwka; -farren *m* taczki *pl.*; -lade *f* szuflada; -paß *m* ciupak; -riegel *m* zasuwka; -sack *m* torba.

ſchüchtern nieśmiały, lękliwy; -heit *f* nieśmiałość, lękliwość.

Schuit *m* łajdak; -ig łajdacki; -igfeit *f* łajdaństwo.

Schuh *m* trzewik; stopa; -abſatz *m* obcas; -bürſte *f* szczotka do butów; -draht *m* dratwa; -ſeßen *m* onuska; -ſteck *m* przyszczerka; -ſtifer *m* łatacz.

Schuhmacher *m* szewc; **Sch.-szewski**; -ci *f*, -handwerk *n* szewstwo; -geſell *m* szewczyk.

Schuh-pußer *m* czyściciel obuwia; -riemen *m* rzemyk do obuwia; pociegiel; -ſchmiere *f* smarowidło, czernidło; -ſchnalle *f* spinka na trzewiku, do trzewika; -ſohle *f* podeszwa; -wiſche *f* czernidło do obuwia, szuwaks; -werk *n* obuwanie.

Schul- szkolny; -amt *n* urząd nauczycielski; -behörde *f* władza szkolna; -buch *n* książka

szkolna; -bücherverlag *m* wydawnictwo książek szkolnych. **Schuld** *f* wina; dług, należytość; ſich etw. zu -en kommen laſſen zawinić co; in -en geraten (*i.*) zadłużyć się.

ſchuld winny, winien; -beladen obciążony winą; -en być dłużnym; -enfrei bez długu; -entilgung *f* umorzenie długów.

Schuldforderung *f* należytość.

Schuldiener *m* sługa szkolny.

ſchuld-ig winien, winny; dłużny; obowiązany; -ige *m* (*s.*) winowajca, *f* winowajczyni; -igfeit *f* powinność, obowiązek; -los nie-winny; -loſigfeit *f* -ność; -ner *m* dłużnik; -nerin *f* dłużniczka; -ſchein, -brieſ *m*, -verſchreibung *f* obligacya.

Schule *f* szkoła; -n wyuczyć

Schüler *m* uczeń; -in *f* uczennica; -haiſt żakowski, po żakowsku; -haftigkeit *f* żakostwo.

Schul-fach *n* zawód nauczycielski; -fuchſ *m* pedant; -fuchſerci *f* pedantyzm; -geld *n* opłata szkolna; -junge *m* żak, chłopiec szkolny; -lehrer = Lehrer; -leiter *m* kierownik szkoły; -meister *m* bakałarz; -meisterei *f* bakałarstwo; -meisterin krytykować, komenderować; -pflichtig obowiązany do uczęszczania na naukę szkolną; -rat *m* rada szkolna; rada szkolny; -requiſiten *pl.* przybory naukowe; -ſtube *f* izba szkolna.

Schulter *f* ramię; -n *pl.* plecy barki; -blatt *n* łopatką; -n brać wziąć na ramię.

Schultheiß *m* (*s.*) sołtys.

Schulung *f* ćwiczenie, uczenie.

Schul-vorſtand *m* przełożenstwo szkoły; -weisheit *f* scholastyka; -weſen *n* szkolnictwo.

Schulze *m* (*s.*) sołtys; -namt *n* sołtysostwo.

Schul-zimmer *n* izba szkolna; -zucht *f* karność szkolna.

Schund *m* rzecz do niczego.
 Schuppe *f* łuska (ryby); łupież (na głowie); -*n* skrobać (rybę);
 sich *sch.* łupać, łuszczyć się.
 Schuppen *m* szopa, remiza.
 Schuppen-panzer *m* karacena; -*tier*
n lu-kowiec.
 schuppig łuszczasty, łuskowaty.
 Schur *f* strzyżka, postrzyżyny *pl.*
 schüren rozniecać (ogień); pod-
 niecać; siać (niezgoda).
 Schurf *m* (ü) otwór w ziemi.
 schurf-en kopac, poszukiwać; za-
 drasnąć; -*er m* poszukiwacz
 Schür-haken, -stod *m* ożóg.
 Schurfe *m* (s.) łajdak, łotr;
 -*nstreich m*, -*rei f* łajdactwo.
 schurtisch łajdacki, łotrowski.
 Schurz *m* zapaska, fartuch.
 Schürze *f* fartuch, fartuszek; -*n*
 podkasać; wiązać na węzeł,
 na pętlę; sich *sch.* za-, pod-
 kasać się.
 Schurzjell *n* zapaska skórzana.
 Schuß *m* (Schüsse) (wy)strzał; *er*
hat einen Sch. ma bzika; -*linie*
f linia strzałowa; -*weite f* od-
 ległość strzału; *auf -weite* na
 strzał; -*wunde f* rana z po-
 strzału. [miseczkowaty.
 Schüssel *f* misa, miska; -*jörmig*
 Schuster = Schuhmacher; -*n*
 trudnić się szewstwem.
 Schutt *m* gruzy *pl.*, rumowisko.
 schütt bar sypki; -*barfeit f* -kość;
 -*boden m* szpichlerz.
 Schütte *f* wiązka słomy; kupa
 usypana; skład zboża.
 schütteln trząść; uściśnąć (rękę).
 schütten lać, na-, wylewać; sypać,
 w-, nasypać.
 schütter rzadki, rzadko.
 Schüttgetreide *f* zsyпка.
 Schutthaufen *m* kupa gruzów.
 Schüttsand *m* wydmsko.
 Schüttstroh *n* podścieł.
 Schüttung *f* zsyпка.
 Schutz *m* obrona, opieka, zasło-
 na; -*bejohlene(r) m f* klient,
 klientka; -*blattern pl.* ospa

ochronna; -*bündniß n* przy-
 mierze do wzajemnej obrony;
 Schutz- und Trugbündniß *n*
 przymierze obronnozaczepne.
 Schütze *m* (s.) strzelec; żołnierz
 tkacki; Schützen strzelecki.
 schützen bronić, zasłonić.
 Schutengel *m* anioł stróż.
 Schützen-gesellschaft, -*gilde f* to-
 warzystwo strzeleckie; -*könig*
m król kurkowy.
 Schutz-geist *m* duch opiekuńczy;
 -*geld n* haracz za opiekę;
 -*heilige m, f* święty patron,
 święta patronka; -*heiligtum n*
 palladium; -*herr m* obrońca,
 patron, protektor.
 Schützling *m* klient, faworyt.
 Schutz-mauer *f* przedmurze;
 -*posten pl.* ospa ochronna;
 -*christ f* obrona, apologia;
 -*wehr f* obrona, twierdza; za-
 stawa; -*zoll m* cło ochronne.
 Schwabe *m* (s.) szwab, karaczan.
 schwach słaby, krewki, wąty;
 ich *machen* osłabiać; *sch. werden*
 słabieć, osłabnąć.
 Schwäche *f* słabość; -*n* osłabiać;
 stargać, nadwężyć.
 Schwach-heit *f* słabość; -*kopf m*
 niedolega, nieuk; -*köpfig nie-*
 doleżny, nieudolny.
 schwach-sich słabowity; -*sichheit*
 -łość; -*ling m* niedolega; -*ung f*
 osłabienie.
 Schwaben *m* pokos; ozad.
 Schwadron *f* szwadron.
 Schwadronneur *m* gaduła.
 Schwager *m* szwagier.
 Schwäger-in *f* szwagrowa; -*schaft*
f szwagrostwo; powinowactwo.
 Schwalbe *f* jaskółka.
 Schwalben- jaskółczy.
 Schwall *m* nawal, mnóstwo.
 Schwamm *m* (ü) gąbka; hubka;
 grzyb; -*artig, -ig* gąbkowaty;
 grzybiasty.
 Schwämmchen *n* mała gąbka;
 Sch. in den Mundwinkeln za-
 jady *pl.*

Schwan *m* (ä) łabędź; Schwänen-
łabędzi; -enhäuschen *n* łabę-
Schwang *m* zwyczaj. [dziarnia.
schwanger brzemienna, ciężarna;
-schaft *f* ciąża.

schwängern zapłodnić; napelnić.
Schwanf *m* (ä) baraszka, fraszka
schwanken chwiać, wahać się.
Schwanz *m* (ä) ogon.

schwän-zeln ogonem kręcić; ła-
sić się; -zen włóczyć się; die
Schule *sch.* chodzić poza szkołę.

Schwar *m*. Schwäre *f*, Schwären
m wrzód, ropień.

schwären (es schwärt i schwiert,
schwör, geschworen) ropić się.

Schwarm *m* (ä) rój; mnóstwo.
schwär-men roić się; marzyć;

hulać; -mer *m* marzyciel, fan-
tasta; hulaka; -merci *f* marze-
nie, fantazya; hulanka; -merisch
marzycielski, fantastyczny.

Schwarte *f* skóra na słoninie;
alte *Sch.* stary szpargał.

schwarz czarny; -äugig czarno-
oki; -blau czarnobłękitny;
-blech *n* blacha żelazna; -braun
czarnobrunatny; -dorn =
Schlehdorn; -drossel *f* kos;
-e(r) *m* (s.) murzyn; czarna
kawa.

Schwärze *f* czarność, czerń; czer-
nidło; -n czernić; przemycać;
-r *m* przemysłnik.

schwarz-grau ciemnoszary, bury;
-kümmeł *m* czarnuszką; -künst
f czarnoksiężnictwo; -künstler
m czarnoksiężnik, kuglarz.

schwärzlich czarniawy.

Schwarz-plättchen *n* gajówka,
czarnogłówka; -schimmel *m*
koń czarnosiwý; -vieh *n* nie-
rogaczna; -wurz *f* żywokost.

schwägen, schwägen, bajać, pleść.
gawędzić, świągotać.

Schwäger *m* pleciuch, bajarz, ga-
dula; -in *f* bajarka.

schwäglich gadatliwy; -igleit
-wość.

Schweben *f* unoszenie się w po-

wietrze, zawieszenie; in der *Sch.*
sein, hängen utrzymywać się
w równowadze; być w zawie-
szeniu; -n unosić się, wisieć;
in Gefahr *sch.* być w niebez-
pieczeństwie.

Schwede *m* (s.) Szwed; -n *n* Szwec-
ya; schwedisch szwedzki.

Schwefel *m* siarka; -bad *n* ka-
piel siarczana; -blüte *f* kwiat
siarczany; -haltig zawierający
w sobie siarkę; -hütte *f* siar-
kownia; -icht siarczysty; -ig
siarkowy; -leber *f* siarczyk po-
tażu; -n siarkować; bajać.

Schwefel-säure *f* kwas siarcza-
ny; -stoff *m* siarczyk; -wasserstoff
m wodoród siarkowy.

Schwefler *m* bazarz.

Schweif *m* ogon; -en wyrzynać
obłączyto; plukać; (f.) bujać,
biegać; -stern *m* gwiazda ogo-
niasta, kometa.

schweigen, schwiegen, geschwiegen
mlecząć; -end mleczący; mlecz-
kiem; -sam milkliwy; -samkeit
-wość.

Schwein *n* świnia; (männl.)
wieprz; wildeś *Sch.* dzik;
-chen *n* świnka.

Schweine- świni, wieprzowy;
-braten *m* pieczeń wieprzowa;
-fett *n* tłuszcz wieprzowy;
-fleisch *n* wieprzowina; -händler
m handlarz nierogaczny; -föben
m karminik; -rei *f* świnstwo;
-stall *m* chlew; -zucht *f* chów
nierogaczny.

Schwein-hirt *m* świniopas; -hund
m świniuch; -igeln mówić
świnstwa; -isch świnaki; -stente
f = Schinken; -streiber *m* zgo-
niec.

Schweif *m* pot; znój; jucha; bar-
wa; posoka; -bad *n* taźnia pa-
rowa; -en spajać (żelazo); krwa-
wić, ciec; farbować, juszyc;
-fuchś *m* bułany; -ig epotnia-
ły; zakrwawiony; -treibend
sprawiający pot.

Schweiz *n* Szwajcarya.

schwelen *tić się*; pędzić (smotę).

schwelg-en *hulać*, *biesiadować*; opływać (w szczęściu); *-er m* hulaka; *-erei f* hulanka; *-erisch* hulaszczy.

Schwelle *f* próg; pokład.

schwellen (eś *schwillt*), *schwell*, *geschwellen* (f.) *puchnąć*, *nabrzmić*; *weszbrać*, *wzbierać* (rzeka); *sch.*, *schwellte*, *geschwellt* (h.) *sprawić*, *aby co nabrzmiało*, *weszbrało*, *wydeło się*.

Schwemme *f* *plawienie*; *plawnia*; *izba szynkowa*; *-u* *plawić* (konie); *nanieść* (piasku).

Schwengel *m* *wahadło*; *serce* (dzwonu); *żóraw* (u studni).

schwenk-en *machać*, *wywijać*; *obrócić* (konie); *sich sch.* *zachodzić*, *obrócić się*; *-ung f* *obróć*.

schwer *ciężki*; *trudny* (zadanie); *-beladen* *ciężko obarczony*; *-e f* *ciężkość*; *trudność*; *ciężar*; *-fällig* *ociężały*; *-fälligkeit* *tość*; *-hörig* *tępego słuchu*; *-hörigkeit f* *tępość słuchu*; *-traft f* *siła ciężkości*; *-lich* *trudno*, *z trudnością*; *-mut f* *melancholia*; *-mütig* *melancholijny*; *-punkt m* *punkt*, *środek ciężkości*.

Schwert *n* (Schwerter) *miecz*; *-bohne f* *fasola tyczkowa*; *-silic f* *kosaciec*; *-träger m* *giermek*, *miecznik*.

Schwester *f* *siostra*; *Sch.* *siostrzyn*; *-hen n* *siostrzyzeczka*; *-lich* *siostrzyn*; *-sohn m* *siostrzeniec*; *-tochter f* *siostrzenica*.

Schwibbogen *m* *brama sklepienia*, *arkada*, *oblączyna*.

Schwieger-eltern *pl.* *teściowie*; *-mutter f* *teściowa*; *-sohn m* *zięć*; *-tochter f* *synowa*; *-vater m* *teść*.

Schwiele *f* *twardzizna*, *odcisk*; *-lig* *stwardniały*, *odciśnięty*.

schwierig *trudny*; *-leit f* *-noś*.

Schwamm-apparat *m* *przyrząd do pływania*; *-en*, *schwamm*, *geschwommen* (f.) *pływać*, *płynąć*; *-end* *plywając*, *wpław*; *-er m* *plywak*; *-erin -aczka*; *-haut f* *blona u nóg*; *-läufer m* *chrząszcz pływający*; *-meister m* *nauczyciel pływania*; *plywak doskonały*; *-schule f* *plywalnia*; *-vogel m* *ptak pływający*.

Schwinde *f* *liszaj*, *ostudy pl.*

Schwindel *m* *zawrót głowy*; *krętaćtwo*; *-ei/krętaćtwo*, *szalbiertwo*; *-ig* *sprawiający zawrót głowy*, *odurzający*; *matacki*; *-kopf m* *matacz*, *krętać*; *-u* *matać*, *oszukiwać*, *cyganieć*; *eś* *schwindelt mir* *głowa mi się*

zawraca.

schwind-en, *schwand*, *geschwunden* (f.) (z) *niknąć*, *znikać*, *uchodzić*; *-flechte f* = *Schwinde*.

Schwindler *m* *matacz*, *szalbiert*; *-in f* *mataczka*, *szalbiertka*; *-isch* *matacki*, *szalbiertski*.

Schwind-sucht *f* *suchoty pl.*; *-süchtig* *suchotny*; *-süchtige m f* (s.) *suchotnik*, *suchotnica*.

Schwinge *f* *skrzydło*; *opałka*; *-u*, *schwung*, *geschwungen* *machać*, *wywijać czem*; *drgać* (struna); *wiać* (zboże); *sich sch.* *kołysać się*, *wznosić*, *wznosić się*; *wyskoczyć* (na konie).

Schwingung *f* *drżenie*, *wibracja*.

Schwippe *f* *koniec bicia*, *wędk*.

Schwis(p)s *m* *uderzenie*; *szal*.

schwirren *brzęczeć*; *skwierczeć*.

Schwitz-bad *n* *kąpiel na poty*; *-en* *potić się*; *-ig* *spotniały*, *potący się*.

schwören, *schwör* i *schwur*, *geschworen* *przysięgać*.

schwül *parny*, *duszny*; *-e f* *parność*, *dusznosc*.

Schwulst *f, m* (ü) *nabrzmiłość*; *napuszystość*; *schwulstig* *nabrzmiaty*, *napuszysty*.

Schwund *m* *zanik*, *niknienie*.

Schwung *m* zaped, skok; obrót, uniesienie, zapal, górność; **in Sch. bringen** rozruszać; **-feder** *f* lotka; **-haft** polotny; **wzniosły**; **-kraft** *f* siła rozpędowa, odśrodkowa; **-rad** *n* koło rozpędowe; **-riemen** *m* targaniec (u karety); transmisya; **-voll** *wzniosły* (mowa).

Schwur *m* (ii) przysięga; **Sch. leisten** przysięgę składać; **-gericht** *n* sąd przysięgłych.

Sch *n* król u pluga.

sechs sześć, sześciu, sześcioro; **Schß** *f* szóstka; **-ed** *n* sześciokąt, sześciobok; **-edig** sześciokątny; **-er** *m* szóstak; **-erlei** sześcioraki; **-fach** sześciokrotny; **-gepau** *n* szóstka; **-hundert** sześćset; **-kantig** sześciogranisty; **-seitig** sześcienny, sześcioboczny; **-spannig** sześciokonny; **-tägig** szesciodniowy.

sechste szósty; **-halb** pół szosta; **-l** *n* szósta część; **-us** po szóste.

Schßwöchnerin *f* położnica.

sech-zehn szesnastcie; **-zehntel** *n* szesnastka; **-zig** szeszedziesiąt; **-ziger** *m* sześćdziesiątletni; **-zigste** -dziesiąty.

seckant dokuczliwy; **Sekatur** *f* sekatura; **seckieren** sekować, dokuczać.

Sedel = **Sädel**.

Sedez *n* szesnastka; **-band** *n* książka w szesnastce.

See *m* (Seen) jezioro; **See** *f* morze; **See-** morski; **-adler** *m* orzeł bielik; **-bad** *n* kąpiel morska; **-fahrer** *m* żeglarz; **-fahrt** *f* podróż morska; **-gras** *n* trawa morska; **-handel** *m* handel morski; **-hund** *m*, **-kalb** *n* pies morski, foka; **-igel** *m* jeżowiec; **-jungfer** *f* syrena; **-krankheit** *f* choroba morska; **-küste** *f* brzeg morski, wybrzeże.

Seele *f* dusza.

Seelen-adel *m* szlachetność duszy; **-angst** *f* utrapienie, trwoga;

-heil *n* zbawienie duszy; **-hirt** *m* duszpasterz; **-lehre** *f* psychologia; **-messe** *f* msza za duszę zmarłego; **-vergnügt** wesolego ducha; **-wanderung** *f* wędrówka dusz.

seelisch duszny.

Seel-sorge *f* duszpasterstwo; **-sorger** *m* duszpasterz.

See-luft *f* powietrze morskie; **-macht** *f* potęga morska; **-mann** *m* marynarz; **-männlich** marynarski; **-offizier** *m* oficer marynarki; **-räuber** *m* korsarz, rozbójnik morski; **-räuberei** *f* korsarstwo; **-rosc** *f* grzybienie.

See-salz *n* sól morska; **-schlacht** *f* bitwa na morzu; **-schwarte** *f* rybolówka; **-soldat** *m* żołnierz marynarki; **-stadt** *f* miasto nadmorskie; **-sturm** *m* burza na morzu; **-wärts** ku morzu, od morza; **-weisen** *n* marynarka.

Segel *n* żagiel; **-fertig** gotów do odpłynienia; **-n** (h. i j.) żeglować, płynąć; **-stange** *f* reja; **-tuch** *n* płótno żaglowe; szare płótno.

Segen *m* błogosławieństwo; **-reich** *m* błogi, zbawienny; **-wunsch** = **Segen**.

Segler *m* żeglarz; okręt żaglowy; jeryk.

Segment *n* odcinek koła.

seg-nen błogosławić; **-nung** *f* błogosławienie, -wieństwo.

seh-bar widzialny; **-en**, **seh**, **ge-sehen** widzieć, patrzeć; **zobaczyć**; **durch die Finger** *f*. prześzparę patrzeć; **sich sehen lassen** pokazać się.

sehens-wert, **-würdig** godny widzenia; **-würdigkeit** *f* rzecz godna widzenia.

Seher *m* widz; wieszcz, prorok; **-blid** *m* wzrok wieszcz; **-in** wieszczka, prorokini.

Sch-kraft *f* wzrok.

Sch-ne *f* ściegno; cięciwa.

sehn *sich* tęsknić, pragnąć.

Schneru *m* nerw wzrokowy.
 sehnig ścięgniasty, żyłasty.
 sehnlich pożądany, upragniony;
 gorąco, z upragnieniem; -sucht
f tęsknota; upragnienie; -sucht-
 tig, -suchtsvoll tęskliwy, wielce
 pożądany.
 sehr bardzo, wielce, mocno.
 Schweite *f* odległość wzroku.
 Seiche *f* uryna, mocza.
 leicht płytki, miálki; -heit *f* pły-
 tkość, miálkość.
 Seide *f* jedwab.
 Seidel *n* kufelek.
 Seidelbast *m* wilcze łyko.
 Seiden- jedwabny; -arbeiter *m*
 robotnik w fabryce jedwabiu;
 -artig jedwabisty; -baum jedwa-
 bnictwo; -fabrik *f* fabryka
 jedwabiu; -handel *m* handel
 jedwabiem; -händler *m* blawa-
 tník; -handlung *f* sklep blawa-
 tný; -manufaktur *f* fabryka
 jedwabiu; -raupe *f* jedwabnica,
 jedwabnik; -schwanz *m* jemio-
 łucha; -spinner *m* = Seiden-
 raupe; -spinnen *pl.* koronki
 jedwabne; -sticker *m* hafciarz
 jedwabiem wyszywający; -stifte-
 rei *f* haftowanie jedwabiem;
 -stoff *m* materya jedwabna;
 -ware *f* wyrób blawatny; -we-
 ber *m* tkacz jedwabiu; -zucht *f*
 jedwabnictwo; -züchter *m* jed-
 wabnik.
 Seife *f* mydło; -n mydlić.
 Seifen- mydlany; -bäse *f* bąbel,
 bąbka mydlana; -fieder *m* my-
 dlarz; -fiederei *f* mydlarnia;
 mydlarstwo; -wasser *n* mydli-
 ny *pl.*
 seifig mydłasty.
 Seiger *m* zegar (piaskowy, wo-
 dny); cedzidło.
 Seihe *f*, Seiher *m* cedzidło; seihen
 cedzić; Seihut *n* cedzidło,
 powązka.
 Seil *n* lina, powróz; -er *m* po-
 wroźnik; -erbahn *f* powroźnia;
 -erhandwerk *n* powroźnictwo;

-rad *n* koło pasowe, rzemieńne;
 -tänzer *m* linoskoczek.
 Seim *m* płyn gęsty; -en prze-
 czyszczać, cedzić (miód).
 sein (ich) bin, war, bin gewesen
 być; sein lassen zaprzestać czego;
 Sein *n* istnienie, byt.
 sein, seine, sein swój, swoja,
 swoje; jego.
 Seine *f* Sekwana (rzeka).
 seinerseits z jego strony.
 seinerzeit swego czasu.
 seinesgleichen równy.
 seiner-halben, -wegen, um -willen
 dla niego, dla siebie.
 seit 3. od (niedzieli); -dem od-
 kąd, odtąd; *f.* jeher zdawna;
f. langem od dawna; *f.* wann
 od którego czasu.
 Seite *f* strona, bok; stronica (w
 książce); rechte *S.* lice (sukna);
 linke *S.* nica.
 Seiten- po-, u-, przyboczny, po-
 stronny; -abris *m* profil; -an-
 sicht *f* widok z boku; -gebäude
n przyległy budynek; -gewehr
n szablą, pałasz; -hieb *m* cios
 z boku; przycinek, przytyk;
 -holz *n* kłonica (u wozu).
 Seitenlinie *f* linia poboczna;
 -ort *m* ubocz; -sprung *m* od-
 skok, skok na bok; -stechen *n*
 klucie w boku; -stück *n* kawa-
 łek z boku; rzecz drugiej od-
 powiednia; -tür *f* drzwi po-
 boczne; -weg *m* droga pobo-
 czna; manowiec; -zimmer *n* al-
 kierz; -zücig *m* odnózka.
 seitens 2. ze strony.
 seither od tego czasu.
 seitlings, seitwärts z boku, bo-
 klem; na ustroniu.
 Seilante *f* sieczna.
 Sekret *n* wydzielin *pl.*
 sekret sekretny, tajemny.
 Sekretär *m* sekretarz.
 Sekte *f* sekta; Sehtierer *m* sek-
 ciarz, członek sekty.
 Sektion *f* sekcyja, rozbiór zwłok;

sekeya, wydział; *-schei m* na-
czelnik sekeyi.

Sekun-daner *m* uczeń drugiej
klasy; *-dant m (s.)* sekundant;
-där drugorzędny.

Sekunde *f* sekunda.

sekundieren *sekundować*, towa-
rzyszyć; pomagać.

selbander samowtór, samopas.

selber sam; selbig tenże; selbst
sam; nawet. [*-leit f* -ność.

selbständig samoistny, niezależny;

Selbst-anlage *f* oskarżenie sa-
mego siebie; *-aufopferung f*
poświęcenie samego siebie;
-besserung f samogwałt; *-be-
herrschung f* panowanie nad
sobą; *-beweglich* automatyczny;
-bewußtsein n świadomość; *-er-
haltung f* utrzymanie siebie
samego; *-erkenntnis f* poznanie
siebie samego; *-gefallen n* upo-
dobanie w samym sobie; *-ge-
fühl n* poczucie własnej godno-
ści; *-gelehrte(r) m* samouk;
-gespräch n monolog.

Selbst-herrschaft *f* samowładztwo;
-herrschend samowładny; *-herr-
scher m* samowładca; *-hilfe f*
własna pomoc; *-laut m* samo-
głoska; *-liebe f* samolubstwo;
-lob n samochwalstwo; *-mord
m* samobójstwo; *-mörder m* sa-
mobójca; *-mörderin f* bójczyni;
-mörderisch samobójczy; *-schän-
dung f* samogwałt, onania;
-sucht f samolubstwo; *-süchtig
samolubny; -süchtige(r) m (s.)*
samolub.

selbst-tätig samodzielny; auto-
matyczny; *-tätigkeit -ność*;
-überschätzung f przecenianie
siebie samego; *-verachtung f*
pogarda siebie samego; *-ver-
leugnung f* zaparcie się samego
siebie; *-verständnis* oczywisty;
rozumie się samo przez się;
-vertrauen n zaufanie w samym
sobie; *-wille m* samowola;
-willig samowolny; kapryśny.

selch-en *wedzić*; *-er m* wędliniarz;
-fleisch n wędlina.

selig błogi, błogosławiony; zba-
wiony; *-e m, f* nieboszczyk,
nieboszczka; *s. p.* (świętej pa-
mięci); *-leit f* błogość, zbawie-
nie; *-macher m* zbawca; *-spre-
chung f* kanonizacja.

Sellerie *m, f* seler; *S.* selerowy.
selten rzadki, *-ko*; *-heit f* -kość.
seltsam szczególny, osobliwy;
-leit f -ność, -wość.

Semester *n* półrocze.

Semestral- półroczny.

Semistolon *n* średnik.

Seminar *n* seminaryum; *-ist m
(s.)* seminarzysta.

Semmel *f* bułka; belegte *S.* ka-
napka.

send-en, sandte i sendete, gesandt
i gesendet posłać, posyłać; *-ling
m* posłaniec; *-ung f* po-, prze-
syłka; posłannictwo, posłanie.

Senf *m*, *-frant n* gorczyca; *ein-
gemachter S.* musztarda;
-nävichen n musztardniczka;
-pflaster n synapizm.

sengen palić, osmalać.

Senior *m* starszy; senior; *-at n*
seniorat.

Sentblei *n* ołowianka, pion.

Sensel *n* sznurek, tasiemka.

sent-en spuszczać, znizać; *sich f.*
pochyłać się, opadać; ugiąć
się; *-er m* odkład, gałąź; nie-
wód; *-grube f* dół do odchod-
dów.

senkrecht prostopadły, pionowy.

Senne(r) *m (s.)* pasterz alpejski;
-rin f pasterka alpejska.

Sennhütte *f* chata pasterska.

Senjal *m* maklerz przysięgły.

Sensation *f* wrażenie.

Sense *f* kosa; *-mann m* kosiarz,
śmierć z kosą; *-nisch m* kosiako;
-träger m koszyńier.

Sentenz *f* sentencja, zdanie.

sepa-rat oddzielny; *-ration f* od-
dzielenie; *-rieren* odłączać.

September *m* wrzesień.

September = wrześniowy.
 Septime *f* siódmy ton gammy.
 Sequeſter *m* sekwestr.
 Sequeſter *n*, =ſtration *f* sekweſtracya; =ſtrieren sekwestrować, zajać sądownie.
 Serail *n* seraj.
 Ser-bien *n* Serbia; =biſch serbski.
 Sergeant *m* (s.) sierżant.
 Serpentine *f* serpentyna.
 Serum *n* serum.
 Service *n* serwis; ſervieren po-dawać do stołu.
 Serviette *f* serwetka.
 Servitut *f* służebność.
 Scrub! sługa!
 Seſſel *m* krzesło, stół.
 ſeſſhaft osiadły
 Seſſion *f* sesya, posiedzenie.
 Sequeſter *pl.* jaja do wysiadania.
 ſegen sadzić, poſadzić; kłaść, po-łożyć; przystawić; poſtawić; an die Luſt *f.* wyrzucić za drzwi; inſ Wert *f.* wykonać; in Be-trieb *j.* puścić w ruch; über den Fluß *j.* przepłynąć; in Ver-wunderung *j.* wprawić w za-dziwienie; ſich *j.* ſiadać, uſiąść; uſtać, oſiadać ſię; ſich zur Wehr *j.* bronić ſię; ſich etw. in den Kopf *f.* uwziąć ſię na co.
 Sch-er *m* ſkładacz; =erin *f* ſkła-daczka; =ſich *m* zarybek; =karp-fen *m* karpik; =erlaſten *m* kaſzta; =ling *m*, =pflanze *f* ſadzonka, rozſada; =teich *m* ſadzawka; =zeit *f* czas leżenia, lag.
 Seuche *f* zaraza, pomór.
 ſeuf-zen weſtchnąć, wzdychać, utyskiwać; =zer *m* weſtchnienie, utysk. [szóstej klasy
 Sexta *f* szósta klasa; =ner uczeń
 Sexte *f* szósty ton gammy.
 Sezeſſion *f* ſeſesya.
 ſezieren rozbierać (trupą).
 Shawl *m* ſzał.
 Sibirien *n* Syberya.
 ſich ſiebie; ſobie; ſię.
 Siebel *f* sierp; =förmig ſierpo-waty; =n żać.

ſicher pewny, bezpieczny; =heit *f* pewność, bezpieczeńſtwo; =heitſ-halber dla pewności, dla bez-pięczeńſtwa; =heitſventil *n* kłapa bezpieczeńſtwa; =heitſwache *f* straż bezpieczeńſtwa; =lich z po-wnością, pewnie; =n, =ſtellen za-pewnić, za-, ubezpieczyć; =ſtellung *f* zapewnienie, za-, ubezpieczenie.
 Sicht *f*, nach *S.* za okazaniem; in *S.* ſein pokazać ſię; =bar widzialny, widoczny; =barſeit-ność.
 ſicht-en przeſiewać; wybierać; =lich widomy, umyſlny.
 ſichern (s. i h.) ciec, ſaczyć ſię.
 ſie ona, oni, one; Sie Pan, Pani.
 Sieb *n* przetak, rzeszoto, sito.
 ſieben przeſiewać.
 ſieben ſiedma; ſiedmioro.
 Sieben *f*, Siebner *m* ſiedemka.
 Siebenbürgen *n* Siedmiogród.
 Sieben-ed *n* ſiedmiokąt; =edig ſiedmiokątny; =erlei ſiedmio-raki; =ſach ſiedmiokrotny; ſiedmkroć; =füßig ſiedmiosto-py; =geſtirn *n* Plejady; =hundert ſiedmset; =jährig ſiedmioletni; =mal ſiedm razy, ſiedmkroć; =monatlich ſiedmiomieſieczny; =ſchläfer *m* koſzatka; =ſpiech; =ſilbig ſiedmiozgłoſkowy; =tä-gig ſiedmiodniowy; =te ſiódmy; =tel *n* ſiódma część; =tenſ po ſiódme.
 Sieb-macher *m* przetacznik, si-tarz; =tuch *n* pytel.
 ſieb-zehn ſiednaście; =zig ſiedm-dzie-iat; =zigjährig ſiedmdzie-siatletni.
 ſich chorowity, ſchorzały; =en cherlać; =enhaus *n* dom star-ców, dom kalek; =ling *m* cher-lak; =tum *n* cherlactwo.
 Sieb-hike *f* wrzącość; =n, ſott, geſotten wrzeć; warzyć; warzyć ſię; =nd wrzący; =ndes Waſſer ukrop, kipiątek; =punkt *m* punkt wrzenia; =rei *f* warzelnia.

Sieg *m* zwycięstwo; wygrana.
Siegel *n* pieczęć, pieczętka; **-bewahrer** *m* pieczętacz, kancelarz;
-lad *m* lak do pieczętowania;
-u pieczętować; **-ring** *m* sygnet.
sieg-en zwyciężyć; **-er** *m* zwycięzca; **-estaumel** *m* upojenie zwycięstwem; **-estrunk-en** upojony zwycięstwem; **-eszeiden** *n* oznaka zwycięstwa, trofeja; **-reich** zwycięsko.
siehe! patrz! *s.* **da!** otoż, alieci.
Signal *n* sygnał, znak; **-isieren** *n* dać znak.
Silbe *f* zgłoska; **-nmaß** *n* iloczyn, prozodya.
Silber *n* srebro; **-arbeit** *f* robota srebrna; **-bergwerk** *n* kopalnia srebra; **-barren** *n* sztaba srebra; **-erz** *n* ruda srebrna; **-farben** srebrzysty; **-gehalt** *m* ilość srebra; **-geld** *n* pieniądz srebrny; **-groß-en** *m* srebrnik; **-haltig** srebro w sobie zawierający; **-hell** lśniący jak srebro; srebrny (dźwięk); **-klang** *m* dźwięk srebra; **-ling** *m* srebrnik.
silber-n srebrny; srebrzyć; **-pappel** *f* topola biała, białodrzew; **-reicher** *m* czapla nadobna; **-stange** *f* sztaba srebra; **-zeug** *n* rzeczy srebrne.
Silvester *m* Sylwester; **-abend** *m* wilia nowego roku.
Simon *m* Szymon (imię).
Simone *f* świętokupstwo.
simpel prosty, prostacki.
Sims *m* gryms.
Simson *m* Samson.
Sinn-laut *m* (*s.*) symulant; **-sieren** udawać (chorobę).
simultan, *S.* wspólny.
sing-bar śpiewny; **-en**, **sang**, **ge-sungen** śpiewać.
Singrün *n* barwinek.
Sing-sang *m* śpiewanina.
Singspiel *n* opera, operetka.
Singular *m* liczba pojedyncza.
Sing-vogel *m* ptak śpiewający;
-weise *f* melodia.

sinken, **sank**, **gesunken** (*s.*) *n*-, upaść, upadać; po-, zniżać się; grzęznąć; spodlić się; **den Mut s. lassen** tracić odwagę.
Sinn *m* zmysł; myśl; *sens*; **bei Sinnen sein** być przy rozumie; **von Sinnen kommen** (*s.*) (*u*)tracić przytomność umysłu; **-bild** *n* godło, symbol; **-bildlich** symboliczny; **-en**, **sann**, **gesonnen** myśleć, rozważać; **knuć**, **kno-wać**.
Sinn-*art* *f* sposób myślenia;
-verwirrung *f* obłąkanie.
Sing-edicht *n* epigram.
sinn-lich zmysłowy; **-seit** *-woś*; **-los** bez sensu, niezrozumiały; **-reich** dowcipny, trafny; **-spruch** *m* przypowieść, sentencya; **-verwandt** równoznaczny; **-verwandtschaft** *f* -czność.
sintemal ponieważ, gdyż.
sintern (*s.*) przeciekać.
Sinn-s *m* wstawa.
Siphon *m* syfon.
Sippe, **Sipp-schaft** *f* kłuka, rodzina.
Sirup *m* syrup.
sistieren zaniechać, wstrzymać.
Sitte *f* obyczaj, zwyczaj.
Sitten-bild *n* obraz etyczny; **-lehre** *f* etyka; **-lehrer**, **-prediger**, **-rich-ter** *m* moralista; **-los** niemoralny, rozwiozły; **-losig-keit** *f* -ność, -złość; **-spruch** *m* zdanie moralne; **-verfall** *m* upadek moralności; **-zeugniß** *n* świadectwo moralności.
sitt-lich obyczajowy, moralny; **-lich-keit** *-ność*; **-sam** obyczajny, skromny; **-sam-keit** *f* -ność.
Situation *f* położenie; **-splan** *m* plan sytuacyjny.
situ-iert, **gut s. sein** być w dobrych stosunkach.
Sitz *m* siedzenie, siedlisko, siedziba miejsce; **-bad** *n* kąpiel nasiadowa.
sitz-en, **sass**, **gesessen** (*s.*) *n* siedzieć;
-stetig *n* cierpliwość do sie-

dzenia; *plaz* *m* siedzenie, miejsce; *-ung* *f* posiedzenie.
Stala *f* skala, działka; *gamma*.
Skandal *m* skandal, zgorzenie.
skandieren skandować.
Skapulier *m* szkaplerz.
Skelett *n* szkielet, kościotrup.
Step-tis *f* niedowiarstwo; *-tiser* *m* niedowiarę; *-tisch* skeptyczny, niedowierzający.
Skizze *f* szkic, zarys; *skizzieren* szkicować, (s)kreślić.
Sklawe *m* (s.) niewolnik; *-verei* *f* niewola, niewolnictwo; *-vin* *f* niewolnica; *-viß* niewolniczy.
Skorbut *m* skorbut, gnilec.
Skorpion *m* niedźwiadek.
Skripturen *pl.* pisma.
Skro jedn *pl.* skrofuły; żoły; *-julos* skrofuliczny; żółzowaty.
Skrupel *m* skrupuł.
skrupulos skrupulatny.
Skulptur *f* rzeźba.
Slawe *m* (s.) Słowianin.
slawisch słowiański.
Slivovitz *m* śliwowica.
Smaragd *m* smaragd.
so tak, takim sposobem.
sobald skoro, jak tylko.
Sofe *f* skarpetka.
Sofel *m* piedestał, podwalina.
sodann a więc, wtedy.
Sodawasser *n* woda sodowa.
Sodbrennen *n* zgaga.
soeben właśnie.
Sofa *n* sofa, kanapa.
sofern jeżeli, tylko, o ile.
sofort zaraz, natychmiast; *-ig* natychmiastowy; *sogar* nawet; *sogleich* zaraz, natychmiast; *sohin* więc.
Sohle *f* podeszwa.
Sohn *m* (ö) syn; *Söhnchen* *n* synek; *Söhnelein* *n* synalek.
Soiree *f* zabawa wieczorna.
solange dopóki.
sol-dier, -che, -cheß taki, taka, takie; *-chergestalt* takim sposobem.
Sold *m* żołd, płaca.

Soldat *m* (s.) żołnierz, wojak; *gemeiner* *S.* szeregowiec.
Soldaten-, soldatisch żołnierski.
Söldner *m*, *Söldling* *m* zacieężnik, najemnik, żołdak.
Sole *f* solanka.
solid stateczny; porządný.
solidari-sch solidarny, wzajemny; *-tät* *f* solidarność.
sollen, er sollte, gesollt, er hat sollen być powinnym.
Söller *m* balkon; poddasze; stopień przy oknie.
Solstitium *n* = *Sonnenuende*.
somit zatem, więc.
Sommer *m* lato; *S.* = letni; *-fled* *m*, *-sprosse* *f* piega; *-fledig, -sprijig* piegowaty; *-getreide* *n* zboże jare, jarka; *-fleid* *n* suknia letnia; *-lich* letni, latowy; *-n*, *es sommert* lato nastaje.
sonach więc, zatem.
Sonde *f* sonda.
sonder 4. bez, krom; *-bar* szczególnie, dziwny, dziwaczny; *-barfeit* *f* dziwactwo, rzecz szczególniejsza; *-gleich* bezprzykładnie; *-heit* *f* szczególność, osobliwość; *-lich* szczególnie, osobliwy; *-ling* *m* cudak, oryginał.
sondern lecz, ale.
sondern rozdzielać, odosobniać.
sonders, samt und i. wszystko, wszyscy, wszystkie.
sondieren sondować, gruntować; badać, dochodzić.
Sonnabend *m* sobota.
Sonne *f* słońce; *-n* na słońce wystawić; *ist* *i.* grzać się przy ciepłym słońcu.
Sonnen- słoneczny; *-aufgang* *m* wschód słońca; *-bahn* *f* ekliptyka; *-blume* *f* słonecznik; *-brand* *m* upał słoneczny; *-finsternis* *f* zaćmienie słońca; *-glut* *f* skwar słoneczny; *-klar* jasny jak słońce; *-schein* *m* blask słońca; *-schirm* *m* parasolka; *-stich* *m* uder słoneczny; *-unter-*

- gang *m* zachód słońca; -wende *f* nawrót słońca, przesilenie dnia z nocą.
- sonnig ogrzany przez słońce, ciepłuchny; -tag *m* niedziela; Sonntag, *deś* *S.* w niedzielę; -tägig, -täglich niedzielny; -tagstind *n* dziecko narodzone w czepku; -tagstleid *n* suknia odświętna; -verbrannt opalony od słońca.
- sonst innym razem; zresztą; inaczej; -ig inny, dawniejszy.
- Sophie *f* Zosia.
- Sophist *m* (s.) sofista, krętacz.
- Sopran *m* sopran.
- Sorge *f* troska, kłopot; -n troszczyć, starać się; -nfrei wolny od trosk; -nlos bez trosk; -nvoll pełen kłopotów.
- Sorg-falt, -samfeit *f* troskliwość, staranność; -fältig, -sam troskliwy, staranny, pieczołowity; -los niedbaly; -losigkeit -łość.
- Sor-te *f* gatunek; -tieren przebierać; -timent *n* dobór.
- Souff-leur *m* sufler; -lieren powiadać, podszeptywać.
- souverän udzielny; Soub. *m* pan, władca udzielny; -ität *f* udzielność.
- soviel tyle; soweit tak daleko; o ile; sowie jak; sowohl — als auch jak — tak.
- sozial socyalny, społeczny.
- sozialen tak mówiąc.
- Spagat *m* szpagat.
- spähen śledzić, szpiegować.
- Späher *m* śledziiciel, szpieg.
- Spazier *n* spacer.
- Spalt *m*, Spalte *f* szpara, szczelina; kolumna (stronicy); -bar łupliwy; -barfeit -wość; -en, spaltete, gespalten łupać, rozcinać, szczepać; (s.) łupać się; -ung *f* rozdział poróżnienie.
- Span *m* (ä) wiór, szczepa; bzik.
- Spanferkel *n* prosiatko.
- Spange *f* klamra, hacikka.
- Spanien *n* Hiszpania.
- Spanne *f* piędź; kleine *S.* Zeit chwilka czasu; -n na-, rozciągać; wypręgać; natęgać; zapręgać; -nd zajmujący.
- Spann holz *n* zapora; -kraft sprężystość, prężność; -nagel *m* sworzeń; pluskiewka; -riemen *m* pociągiciel; -ung *f* na-, wyteżenie; ciekawość; poróżnienie; -weite *f* rozpiętość.
- Spar-büchse *f* skarbonka; -en oszczędzić, oszczędzać.
- Spargel *m* szparag; -fohl *m* brokuły *pl*.
- Sparkasse *f* kasa oszczędności.
- spärlich szczupły; skąpy.
- Sparviennig *m* grosz uciulany.
- Sparren *m* krokiew.
- sparsam oszczędny; -feit *f* -ność.
- Spas *m* (Spässe, Spässe) żart, figiel; Spaschen *n* żarcik.
- spas-en, spassen żartować, śgłować; -haft, -ig żartobliwy, zabawny; -haftigkeit *f* żartobliwość, zabawność; -macher, -er *m*, -vogel *m* żartowniś, figlarz, śmieszek; -macherin *f* żartownisia.
- spät późny; późno.
- Spat *m* szpat; ochwat.
- Spatel *m* kopyś; łopatka.
- Spaten *m* rydel.
- Spätherbst *m* późna jesień.
- Spatz *m* (s.) wróbel.
- spazier-en przechadzać się; *f*. gehen (s.) iść na przechadzkę; -fahrt *f* przejażdżka; -gang *m* przechadzka; -gänger *m* przechadzający się; -ritt *m* przejażdżka konna; -stod *m* laska.
- Specht *m* dzięcioł.
- Sped *m* słonina; -griebe *f* skwarok; -schwarze *f* skóra na słoninie; -seite *f* poleć.
- spedieren prze-, wysłać.
- Spedi-teur *m* spedytor; -tion *f* prze-, wysyłanie.
- Speer *m* oszczep, dzida; -schaft *m* oszczepisko; -träger *m* oszczepnik.

Speiche *f* sprycha; kość promieniowa.

Speichel *m* ślina; mit **S.** beneżeń poślinić; **-drüse** *f* gruczołek ślinny; **-fluß** *m* ślinotok; **-lecker** *m* lizun, pochlebca; **-n** ślinić się; spluwać; **-tuch** *n* śliniaczka.

Speicher *m* śpichlerz; **-n** akładać w śpichlerzu.

speien, ipie, gęspien pluć; rzygać; zionąć, wyrzucać (ogień).

Speier *n* Spira (miasto).

Speil, Speiler *m* szpilka drewniana; **-n** szpilkować.

Speinapf *m* spluwaczka.

Speise *f* jadło, potrawa; **-kammer** *f* spiżarnia; **-karte** *f* jadłospis; **-n** jeść, jadać, dawać jeść, nasycić; **-röhre** *f* kanał pokarmowy; **-saal** *m*, **-zimmer** *n* jadalnia; **-zettel** *m* jadłospis.

Speisung *f* karmienie; żywienie, nasycenie. **-macher** hałaburda.

Spektakel *m* rejwach, hałas;

Spekulant *m* (s.) spekulant;

-lation *f* spekulacja; **-lieren** spekulować, rozmyślać.

Spelt, Spelz *m* orkisz.

Spelunke *f* jaskinia, dziura.

Spelze *f* lupina (ziarna).

spendabel szczodry.

Spende *f* dar, datek; **-n** darować, rozdawać, udzielać; **-r** *m* dawca; **-rin** *f* dawczyni.

Spengler = Klempner.

Sperber *m* krogulec; **-baum** *m* jarzab; **-beere** *f* jarzębina.

Sperling *m* wróbel; **S.** wróbli.

Sperre-angelweit na oścież; **-baum** *m* zaporą; rozwora; **-beinig** krzywonogi; okrakiem; **-e** *f* zamknięcie; zagrodzenie, rogatka; **-en** zamykać; zagradzać; wstrzymać; **sich** *f*. rozpierać się, opierać się; **-geld** *n* bramne, wpustne; **-hafen** *m* hamulec; **-holz** *n* rozpora; **-nagel** *m* sworzec; **-sig** *m* miejsce osobne (w teatrze); **-weit** na oścież; **roz-warty**.

Spejen *pl.* kosza.

Spezerei *f* korzenie *pl.*; **-handel** *m* handel korzenny; **-händler** *m* kupiec korzenny.

Spezi-alität *f* specjalność; **-alarzt** *m* specjalista; **-ell** specjalny; **-es** *f* gatunek, rodzaj; **-sich** specyficzny, gatunkowy; **-sizie-ren** wyszczególnić.

Sphäre *f* sfera, zakres; kula.

spid-en szpikować, napychać; **-nadel** *f* szpikulec.

Spiegel *m* zwierciadło, lustro; **-edjtere** *f* udawanie, łudzenie; **-glas** *n* szkło zwierciadlane; **-n** błyskać, błyszczeć się; **sich** **-n** przeglądać się w zwierciadle, odbijać się.

Spiel *n* gra, igraszka, igrzysko; ogon bażanta; **aufß** **S.** jeżeń ryzykować; **-art** *f* sposób gry; odmiana; **-ball** *m* piłka (do grania); igrzysko; **-en** grać, grywać, odgrywać (rolę); bawić się; **3. einen Streich** spiechen wypłatać **3. figla**; **den großen Herrn** *sp.* udawać pana; **-er** *m* gracz, karciarz; **szuler**; **-erei** *f* igraszka, fraszka; **-erin** *f* karciańska, szulerka.

Spiel-haus *n* szulernia; **-gesell-schaft** *f* towarzystwo grających; **-mann** *m* muzykant; **-marke** *f* liczman; **-raum** *m* miejsce, pole, przestrzeń; zakres; **-regel** *f* prawo gry; **-sachen, -waren** *pl.* bawidełka; **-sicht** *f* namiętność do gry; **-uhr** *f* zegar grający; **-zeug** *n* zabawka, bawidło.

Spieß *m* dzida, kopia, oszczep; rozeń; **-boß** *m* rogacz jednoletni; **-bürger** *m* mieszczuch, paraśianin; **-bürgertum** *n* paraśianść.

spieß-en przebić, przeszyć oszczepem; wbić (na pal); brać na rogi; **-er** *m* roczniak (jeleni); **-gesell** *m* towarzyszy, kumpan; **-rute** *f* pręt, różga; **-rutenlaufen**

n bieganie przez różgi, -träger
m kopijnik.
Spinat m szpinak.
Spindel f wrzeciono, biegun (w zegarze); wałek, wał; -baum m trzmielina, montwa.
Spinne f pajak; **Spinnen** pajączy; -n, spannen, gespannten prząść, snuć; -er m prządeca; prządka (owad); -rei f przędzalnia; przedzenie; -rin f prządka.
Spinn-jabrit f przędzalnia; -gewebe n, -faden m pajęczyna; -rad n kołowrotek; -raden m kądziel; -stube f przędzalnia.
Spion m szpieg; -age f szpiegostwo; -ieren szpiegować.
Spiral-feder f sprężyna spiralna; -e, -linie f linia ślimakowata, kraglica.
Spiritus m spirytus; duch.
Spital n (**Spitälser**) szpital; **Spital-**, **Spittel-** szpitalny.
Spiz m szpic (rodzaj psa).
Spiz szpiczasty, kończasty; ostry (kąt); -er **Regel** m ostrokrąg; -ahorn m klon; -bube m hultaj, łotr; -bübin f hultajka, łotrzytni; -büberei f hultajstwo, łotrstwo; -büßisch hultajski, łotrowski.
Spiz f koniec; wierzchołek; cypel (ładu); czoło; koronka; 3. die S. bieten stawić 3. czoło; etw. auf die S. treiben posuwać co do najwyższego stopnia.
Spizel m szpieg.
Spitzen zastrugać, zaostriżyć; temperować (pióro); die Ohren f. nadstawić uszy; strzyżać uszami (o koniu); -flöppelci f wyrób koronek; -flöpplerin f koronkarka.
Spiz-sündig przebiegły, wykrętny; -sündigkeit f przebiegłość, wykręty pl., wykrętarstwo; -glasz n kieliszek; -hade f motyka kończasta; -hammer m czekan; -ig = spiz; -igkeit f szpiczastość;

ostrość; -maus f kretomysz, ostropysk; -name m przezwisko; -nagel ostronosy; -säule f ostrosłup; -wegerich m babka lancetowata; -wint(c)lig ostrokatny.
Splice f trzaska, wiór; -n, splitzen (**splitzte**), **gesplitzen** łupać, szczepać; (f.) łupać się.
Spint m biel, miazga.
Spitter m trzaska, drzazga; -n łupać, łamać; (f.) łupać się, rozprysnąć się.
Sporadisch pojedynczo, rzadko.
Sporn m (**Sporen**) ostroga, bodziec; dem Pferde die Sporen geben spiąć konia ostrogami; -en spiąć, ostrogami; bosć; -streichen skokiem, z kopyta.
Sport m sport, zabawa.
Sporteln pl. obrywki.
Spott m pośmiewisko, szyderstwo, uraganie; S. mit 3. treiben szydzić z kogo; -billig bardzo tani.
Spott-elei f drwinki pl.; -eln drwinkować sobie z czego.
Spotten szydzić, uragać, drwić z kogo, z czego.
Spötter m nasmiwca; szyderca; -ei f szyderstwo.
Spott-gebidet n, -schriit f paszkwil; -geld n, -preis m bozeen.
Spöttlich szyderezy, szyderski.
Spott-name m przezwisko szydercze; -vogel m nasmiwca; -weise szyderczo; -wohlfeil = spottbillig.
Sprache f mowa, język; -fehler n błąd przeciw językowi. -forcher m filolog; -gebrauch m zwyczaj mówienia; -gelehre, -kennner m lingwista; -kunde f znajomość języka; -lehre f gramatyka; -lehrer m nauczyciel języka; -lich gramatyczny, lingwistyczny; -los bezmowny; -richtig poprawny; -rohr n trąba głosowa.

Eprech-art *f* sposób mówienia;
-en (du *ipridst*), *iprach*, *ge-
sprochen* mówić, rzec, rzeknąć,
prawić; *zu ip. pflegen* mawiać;
heilig ip. kanonizować; -er *m*
mowca.

Eprech-stunde *f* godzina narady;
-zimmer *n* rozmownica.

Epreize *f* podpora; -n podeprzeć,
podpierać; rozciągac, rozsta-
wiać (nogi); *sich ip.* oprzeć,
opierać się.

Eprengbüchse *f* petarda.

Eprengel *m* kropidło; okrag, pa-
rasia, dyecezya.

Eprengen kropić; rozsadzić; roz-
bić; zerwać; (*f.*) pędzić, sko-
czyć konno.

Epreng-fugel *f* kula wybuchowa;
-stoff *m* ciało wybuchowe; -ung
f rozsądzenie (skały); rozbić;
zerwanie; -wedel *m* kropidło.

Eprensel *m* nakrapianie, plama.
cętka; -ig nakrapiany, cętko-
wany; -n nakrapiać.

Epreu *f* osypka, plewa; -hammer
m plewnik.

Eprech-wort *n* przysłowie; -wört-
lich przysłowiowy, -słowny.

Eprecken, **iprosch**, **gesprossen** (*f.*)
wyrastać, wydobywać się.

Epreiet *m* rozsocha.

Epreng-brunnen *m* wodotrysk;
-en, **iprang**, **gesprungen** (*f.*)
skoczyć; pęknąć; rozpadać
się; -er *m* skoczek; -erin *f*
skoczka; -insfeld *m* wiercipięta;
läser *m* spreżyk.

Epreig-bad *n* kąpiel nastrojskowa;
-e *f* sikawka; -en sikać, strzy-
kać; pryskać; -enhaus *n* staj-
nia na sikawki; -e meister *m*
dozorca sikawek; -enichlauch *m*
kiszka do sikawki; -er *m* prysk,
prysknięcie; -röhre *f* strzy-
kawka.

iprö-de kruchy; szorstki, nie-
przystępny; *ip.* tun drożyć się;
-digkeit *f* kruchość; szorstkość;
nieprzystępność.

Eproffe *m* (*s.*). **Eproß** *m* (fles, fle)
wrostek, latorośl; potomek,
plemiennik.

Eproffe *f* szczebel (w drabinie);
listewka (w oknie).

iprosjen (*f.*) wypuszczać (latoro-
śle); wyrastać; pochodzić;
-lohl *m* kapusta brukselska.

Eproßling *m* latorośl; potomek.

Eprotte *f* szprotka (rybka).

Epruch *m* (*ü*) wyrok, wiersz;
przypowieść; -rcif gotowy do
wyrokowania.

Eprudel *m* wytrysk; zdroj; -n
wytryskiwać, ciec.

iprühen pryskać, wyrzucać.

Eprung *m* (*ü*) skok, sus; pęknię-
cie; szczelina; einen *E.* befon-
nen pęknąć; hajt skoczny;
przerwany.

ipud-en pluć, plwać; -lasten,
-napf *m* spluwaczka.

Eput *m* widmo, strach; -en stra-
szyć; hałasować; -geist *m* stra-
sydło.

Epule *f* cewka; szypułka (pióra);
-n zwiąć na cewkę; -r *m* cew-
karz.

ipül-en płucać, myć; -fah *n* po-
myjnik; -icht, -wasser *n* pomyje
pl., wypłuczyny *pl.*

Epuhwurm *m* glista.

Epuud *m* (*ü*) czop, zatyczka; -en
zaszpuntować; -geld *n* opłata
od beczki piwa, wina.

Epur *f* ślad, trop, poszlaka.

ipür-en czuć; śledzić, tropić, do-
chodzić; -hund *m* wyżeł; szpieg.

ipurioß bez śladu.

Epuirnafe *f* węch.

Epuirchnee *m* ponowa.

iputen *sich* kwapić, uwijać się.

Staat *m* (*en*) państwo, mocar-
stwo; stan; okazałość, prze-
pych; Vereinigte Staaten Stany
Zjednoczone; -lich do państwa
należący.

Staats- państwowy; -angelegen-
heit *f* sprawa stanu, państwa;
-anwalt *m* prokurator; -anwalst-

schafft / prokuratorya; -beamte(r) m urzędnik państwowy; -bürger m obywatel państwa; -bürgerrecht n prawo obywatelskie; -gefangene(r) m więzień stanu; -grundgesetz n ustawa zasadnicza

staats-flug polityczny; -flughelt f polityka; -mann m mąż stanu, dyplomata; -rat m rada stanu; -ratha stanu; -recht n prawo państwowe; -ruder m ster rządu; -streich m zamach stanu; -umwälzung f rewolucya; -verbrechen n zbrodnia stanu; -verfassung f konstytucya; -wirtschaft f ekonomia polityczna.

Stab m (ä) laska, kij; sztaba (szota); sztab (u wojska).

Stäbchen n laseczka, kijek.

stäbeln tyczyć, dawać tyki.

stabil stały, trwały.

Stabs-arzt m lekarz stabowy; -quartier n główna kwatiera.

Stabwurz f boże drzewko.

Stachel m (n) żądło; kolec; bodziec, zachęta; -beere f agrest; -beerenstrauch m krzak agrestowy; -flosser pl. cierniopłytki (ryby); -förmig kolcowaty; -ig żądlasty; koleczasty; -n kłuc; spiąć, spinać (konia); zaostriżyć; napędzać; -schwein n jezo.

Stadel m szopa, stodoła. [zwierz.

Stadt f (ä) miasto; St.- miejski; -bewohner, Städter m mieszczanin; -bewohnerin f mieszcanka, mieszkanka.

Städtchen n miasteczko.

Stadtgebiet n terytoryum miejskie; städtisch miejski.

Stadt-physisch m fizyk miejski; -rat m rada miejska; rada miejska; -schwalbe f jaskółka oknówka; -tor n brama miasta; -viertel n dzielnica miasta; -wappen n herb miasta.

Staffette f sztafeta, goniec.

Staffel f szczebel; stopień.

Staffelei f sztaluga, pulpit.

staffie-ren przyozdobić, przystroić; -rung f przystrojenie.

Stagnation f przerwa, zastój.

Stahl m stal; St.- stalowy; -bad n kąpiel żelazna.

stählen stalować, hartować.

Stahl-feder f pióro stalowe; sprężyna stalowa; -stich m staloryt.

Stafet n (en) sztachet.

Stall m (ä) stajnia (dla koni); obora (dla krów); chlew (dla świnii); -geld n stajenne; -fuch m stajenny, masztalerz; -magd f stajenna; -meister m koniusz; -meisteramt n koniuszostwo; -ung f stajnia.

Stamm m (ä) pień, odzimek; pokolenie, plemię; pierwiastek, źródłosłów; baum m rodowód; -bruder m pobratymiec; -buch n imiennik, pamiętnik.

stammeln jakąć się; szczebiotać; -b jakliwy.

Stamm-eltern pl. przodkowie; -en pochodzić; -gast m gość stały; -halter m dziedzic rodowy; -haus n gniazdo rodzinne.

stämmig silny, krępy.

Stammkapital n kapitał zakła-

Stammker m jakafa. [dowy.

Stamm-mutter f matka rodu; -register n genealogia; -rolle f księga popisowa; -tafel f tablica genealogiczna; -vater m ojciec rodu; -vermögen n majątek pierwotny; -verwandt pobratymczy; -verwandtschaft f pobratymstwo; -wort n źródłosłów.

Stampfe f stępa; tłuczek; -n tłuc, u-, stłuc; ubijać, udeptać; tupnąć, tupać (noga); tętnić; -r m stępkarz; ubijak.

Stampf-mühle f młyn stępowy, solusz; -trog m koryto w soluszu.

Stampi(g)le f stampilla.

Stand m (ä) stan, stopień; stanowisko; położenie, zawód; im stande sein — imstande sein.

Stand-arte *f* sztandar; **-arten-träger** *m* sztandarowy, kornet.
Standbild *n* posąg, statua.
Ständchen *n* serenada.
Ständer *m* stagiaw; półka; słup.
Standes-amt *n* urząd; magistrat;
-gebühr *f*, **nach St.** według stanu; **-gemäß**, **-mäßig** stosownie do stanu; **-herr** *m*, **-person** *f* osoba znakomita; **-sucht** *f* kastowość.
Stand gelb *n* placowe, targowe;
-gericht *n* sąd doraźny; **-haft** stały, stateczny; **-haftigkeit** *f* stałość, stateczność; **-halten** *wy-*, dotrzymać.
stän-big stały; stale; **-dijch** stanowy, stanów się dotyczący.
Stand-ort, **-punkt** *m* stanowisko; **-posten** *m* stojka; **-quartier** *n* stannica, postój, leża; **-recht** *n* sąd doraźny; **-rechtlich** według sądu doraźnego; **-vogel** *m* ptak nieprzelotny.
Stange *f* drąg, żerdź, tyka; drzewo (u lancy); **die St. 3. halten** podobać 3.; **-n** sięgnąć tyczyć; **-bohne** *f* fasola tyczkowa; **-reifen** *n* żelazo w sztabach; **-pferd** *n* koń dyszlowy; **-n** sięgnąć tyczenie.
Stanislaus *m* Stanisław.
Stänker *m* śmierzdiuch; kłótniarz, burda; **-ei** *f* smród; kłótnia, zwada; **-n** smrodzić; zwady szukać.
Stanniol *n* staniol, polewa.
Stanze *f* stempel.
Stapel *m* skład, stos; warsztat okrętowy; **-n** składać, układać; **-ort**, **-platz** *m* skład.
Stapfe *f* ślad, stopa.
Star *m* szpak; **grauer St.** bielmo; **schwarzer St.** katarakta, jasna ślepotą; **grüner St.** glaukoma, jaskra.
stark mocny, silny, tegi; potężny; **-brüstig** piersisty.
Stärke *f* moc, siła, tegość; **po-tega**; krochmal; **-n** wzmacniać,

posilać, pokrzepiać; krochma-lić.
starkleibig gruby; **-heit** *f* -bość.
Stärkung *f* wzmocnienie, posi-lek, pokrzepienie.
starr zdrętwiały, stężały; struch-lały; nieruchomy, nieodmien-ny; **-e**, **-heit** *f* zdrętwiałość, stężalność; nieugiętość; **-stopp** *m* człowiek uparty, kapryśnik; **-stoppig** uparty, kapryśny; **-stumpf** *m* teżec; **-sinn** *m* upór, upartość; **-sinnig** uparty, ka-pryśny; **-sucht** *f* zdrętwienie części ciała, katalepsyja.
Start *m* miejsce odjazdu, biegu.
stät = stet.
Statik *f* nauka równowagi.
Station *f* stacya; utrzymanie;
-Chef, **-Svorsticher** *m* naczelnik stacyi; **-Svorstand** *m* naczelnictwo stacyi.
Statistik *f* statystyka.
Stativ *n* podstawa, spód.
Statt *f* (Stätten) miejsce.
statt 2. zamiast (wody).
Stätte *f* miejsce.
statt-finden, **-haben** odbywać się;
-geben zezwolić; **-haft** dozwo-lony, odpowiedni; wolno; **-hal-ter** *m* namiestnik; **-halterei** *f* namiestnictwo; **-halterchaft** *f* namiestnikostwo; **-lich** okazały;
-lichkeit -łość.
Statue *f* statua, posąg.
statuieren *u-*, postanowić.
Statur *f* postawa, wzrost.
Status *m* status, stan.
Statut *n* (en) statut, ustawa.
Staub *m* kurz; proch; pył; **sich** *aus dem -e* machem umknać, zniknąć; **-besen** *m* miotłeczka (do zmiatania kurzu); **-en** kurzyć się.
stäuben kurs robić.
Staub-faden *m* przecik; **-gefäß** *n* naczynie pyłkowe; **-ig** zakur-zony; **-mehl** *n* omieciny *pl.*; **-regen** *m* deszczyk drobny;
-schwamm *m* kurzawka, pur-

chawka; -wolfe *f* tuman, kurawa.
St'aude *f* kierz, krzew, -ngewächß *n* krzewina.
st'andig krzewisty.
st'auchen wstrzymywać.
st'aunen dziwić, zdumiewać się;
St. *n* zdumienie.
St'aup *f* różga, chłosta; katar u psów.
st'äupen chłostać różgą.
St'aunung *f* wstrzymanie.
Stearin *n* stearyna, łoina.
Stech-äpfel *m* bielun, dziedzi-
 rzawa; -en (du stichst), **stech**,
gestochen (u)kliść; żgać; bosć;
 rytować; bić (kartę zadana);
 in die See st. odpłynąć; sich st.
 ukłuć się; -en *n* klucie; ryto-
 wanie; -er *m* rytownik, szty-
 charz; rylec; lornetka.
Stechbrief *m* list gończy.
Stechen *m* kij, laska, palcat.
steden wetknąć, wtykać; (w)sa-
 dzić, włożyć; in Brand st. pod-
 palić; st., **stedte** i **stat**, **gestedt**
 tkwić; znajdować się; ukrytem
 być; st. **bleiben** (s.) uwieźnąć.
Stedenpferd *n* konik drewniany;
 rzecz ulubiona.
Sted ling *m*, -reis *n* odkład, roz-
 sada; -nadel *f* szpilka.
Steg *m* ścieżka; ława (nad rze-
 ką); podstawek (u skrzypców).
Stegreif *m* strzemię; aus dem St.
 bez przygotowania; -dichter *m*
 improwizator; -dichtung *f* im-
 prowizacya.
stehen, **stand** i **stund**, **gestanden**
 (s.) stać; st. **bleiben** (s.) stać;
 st. lassen zostawić, nie ruszać;
 zu st. kommen (s.) kosztować;
 für 4. st. reczyć za kogo;
 zu Gebote st. 3. być na czyje
 rozkazy; es steht frei wolno.
Stech-fragen *m* kołnierz stojący;
 -platz *m* miejsce dla stojących.
stehen (du stichst), **stahl**, **ge-**
stohlen (u) kraść; -ler *m* złodziej.
Steiermark *n* Styrya.

stelsz sztywny, stężaly; st. werden
 sztywnieć, stężeć; -e, -heit *f*
 sztywność, stężalość; wymuszo-
 ność; -en wyciągnąć prosto,
 wyteżyć; podeprzeć; sich st.
 upierać się.
Steig *m* ścieżka; -bügel *m* strze-
 mię; -bügelriemen *m* puśliko;
 -e *f* drabina; kojec; -en, **stieg**,
gestiegen (s.) wstąpić, wstępo-
 wać, podnosić się; wyjść, leżeć;
 wsiadać; zsiadać (z konia);
 wzbierać (rzeka); bić (krew do
 głowy); -er *m* sztygar; -ern
 stopniować; podwyższać, po-
 mnażać; -riemen *m* rzemień u
 strzemia. **stelsz** przykry, stromy, spadzisty;
 -heit *f* stromość i t. d.
Stein *m* kamień, głaz; bierka,
 warcab; **St.** kamienny; -adler
m orzeł przedni; -alt staruch-
 ny; -alt werden zgrzybieć;
 -boß *m* koziorożec; -brecher *m*
 kamieniarz; -bruch *m* łom ka-
 mieni; -buche *f* grab; -chen *n*
 kamyk, kamyczek; -druck *m*
 litografia; -ern kamienny, s
 kamienia.
Stein-flechte *f*, -moos *n* liszajec;
 -frucht *f* owoc pestkowy; -gut
n fajans; -hart twardy jak ka-
 mień; -hauer *m* kamieniarz;
 -haus *n* kamienica; -ig ka-
 mienisty; -igen kamienować;
 -igung *f* kamienowanie; -lce
m nostrzyk, komonica.
Steinsohle *f* węgł kamienny;
 -narbeiter *m* górnik; -nbergwerk
n kopalnia węgla kamiennych.
Stein-linde *f* lipa malolistna,
 -marder *m* kuna domowa;
 -meißel *m* dłuto kamieniarskie;
 -meß *m* kamieniarz; -meßkunst
f kamieniarstwo; -obst *n* =
Steinfrucht; -öl *n* olej skalny;
 -pflaster *n* bruk kamienny;
 -platte *f* płyta kamienna; -reich
 bardzo bogaty; -salz *n* sól ka-
 mienna; -schneider *m* rytownik

kamieniowy; -wurf *m* rzut kamieniem.
Steiß *m* rzyć, tylek, zadek, kupr; -bein *n* kość kuprowa.
Stellage *f* półka.
Stellschrein *n* schadzka.
Stelle *f* miejsce, posada; auf der St. natychmiast; nicht von der St. kommen (s.) guzdrać się; -n stawiać; po-, wystawić; in Abrede st. zaprzeczać; zur Rede st. zażądać usprawiedliwienia się; zur Verfügung st. dać do dyspozycji; sich st. stanąć, odstawić się; udawać; -nweise częściowo, miejscami.
Stellmacher *m* stelmach, kołodziej; -werkstatt *f* koleśnia.
Stellung *f* ustawienie; posada; postawa, położenie; odstawka; St. nehmen zająć stanowisko; -pflichtig popisowy.
stellvertretend zastępczy; -ter *m* zastępca; -terin -czyni; -tung *f* zastępstwo.
Stelze *f* dźwąg, szczudło.
Stelzfuß *m* szczudło; kaleka na szczudle chodzący.
Stemm eisen *n* dłото- wać; o-, podpierać; przeciąć (drzewo); wstrzymać (wodę); sich -en opierać się.
Stempel *m* stempel; piętno; tłok (w pompie); słupek (kwiatu); -n stemplować; -istal *f* skala stemplowa.
Stengel *m* łodyga; bądl; -förmig łodygowaty.
Stenograph *m* (s.) stenograf.
Stephan *m* Szczepan.
Steppe *f* step, puszcza.
Stepp-bedc *f* kołdra pikowana; -en przeszywać, stebnować, pikować; -erei *f* pikowanie; -nacht *f* stebnowka.
Sterbe-bett *n* łożo śmiertelne; -fall *m* przypadek śmierci; -glode *f* dzwonek konających; -liste *f* spis zmarłych; -n (du stirbst), starb, gestorben (s.)

umrzeć, umierać; -nētrauf śmiertelnie chory; -sakrament *n* wiatyk.
sterblich śmiertelny; -leit -ność; marcie, pomór.
Sterlet *m* czeczuga (ryba).
Sterling *m* sterling (moneta).
Stern *m* gwiazda; -bild *n* gwiazdozbiór; -chen *n* gwiazdka, gwiazdeczka; -deuter *m* astrolog; -deuterei *f* astrologia; -en-himmel *m* niebo z gwiazdami; -hell jaśniuteńki; -kunde *f* astronomia; -kundige(r) *m* astronom; -micre *f* muszec, gwiazdosz; -schnuppe *f* gwiazda spadająca; -wart *f* obserwatorium astronomiczne.
Sterz *m*, -e *f* kuper (u ptaka); czepiga (u pług).
stet, stāt stały, ustawiczny; -ig ciągly; -igfeit *f* ciągłość; stets zawsze, ciągle.
Stettin *n* Szczecin (miasto).
Steuer *n* ster.
Steuer *f* podatek, opłata, pobór; poparcie; -amt *n* urząd podatkowy; -bar ulegający podatkowi; -beamte(r) *m* urzędnik podatkowy; -einnahmer *m* poborca podatkowy; -eintreibung *f* egzekucya podatkowa; -frei wolny od podatku.
Steuer-mann, -er *m* sternik; -mannschaft *f* sternictwo; -u sterować, kierować; zapobiegać; płacić podatek; -pflichtig = steuerbar.
Steuer-ruder *n* ster, wiosło; -ung *f* sternictwo; przyrząd do sterowania.
Steuer-wesen *n* skarbowość; -zahler *m* płacący podatki; -zuschlag *m* dodatek do podatków.
stibigen smyknąć, ukraść.
Stich *m* ukłucie; pchnięcie; ścieg (igła); rycina; lewa (w grze w karty); im -e lassen porzucić, opuścić; -agt *f* przysiek; -eisei

f przytyk, uszczypliwość; *-eln* przycinać, przymawiać 3., bość 4.

Stichesshimmel *m* deresz.

stichhaltig uzasadniony.

Stichwaffe *f* broń kolna.

Stichwahl *f* wybór ścisły.

stich-en haftować, wyszywać; *-er* *m* hafciarz; *-erin* -ciarka; *-erei* *f* robota hafciarska.

Stich-fluß *m* zaduszenie się; *-luft* *f* zaduch.

Stich-muster *n* desen do haftowania; *-nadel* *f* igła do haftowania; *-rahmen* *m* krosienka *pl.*; *-stoff* *m* azot.

stieben, stob, gestoben rozpędzić; (*st.*) wzlecieć, sypać się; (*aus-* *einander*) rozpierzchnąć się.

Stief-bruder *m* brat przyrodni; *-eltern* *pl.* ojczym i macocha.

Stiefel *m* but; *-band* *n* uszko u buta; *-ette* *f* bucik; *-holz* *n* prawidło; *-knecht* *m* zzuwadło; *-pußer* *m* czyściciel obuwia; *-schast* *m* cholewa; *-wichse* *f* czernidło do butów.

Stief-gechwister *pl.* rodzeństwo przyrodnie; *-kind* *n* pasierb, pasierbica; *-mutter* *f* macocha; *-mütterchen* *pl.* wdówki, bratki; *-mütterlich* macoszy, po macoszemu; *-schwester* *f* siostra przyrodnia; *-sohn* *m* pasierb; *-tochter* *f* pasierbica; *-vater* *m* ojczym; *-väterlich* ojczymi, jak

Stiege *f* schody *pl.* [ojczym.

Stieglitz *m* szczygieł.

Stiel *m* trzonek (młotka); rączka (piły); toporzyśko (siekiery); dzierzak (cepa); szypułka (owocu); *-en* oprawić; *-helm* *m* rękopięść.

stier nieruchomy, osłupiały.

Stier *m* byk, buhaj; *-faß* *n* byczek; *-kampf* *m* walka byków; *-en* patrzeć osłupiałym wzrokiem.

Stift *m* sztyft, ówiek; kołek; ołówek; pieniek (zęba).

Stift *n* zakład, fundacya; konwikt; *-en* założyć, zakładać; spowodować, narobić co, prządząć; zawrzeć (przyjaźń); *-er* *m* założyciel, nadawca, fundator; sprawca; *-sbrief* *m* akt fundacyjny; *-shütte* *f* przybytek Pański; *-sfirche* *f* kolegiata; *-ung* *f* fundacya, nadanie; fundusz.

Stil *m* styl; *-isieren* stylizować; *-istisch* *f* stylistyka; *-istisch* stylizacyjny.

Stilet *n* sztylet.

stille cichy; spokojny (Ocean); *st. werden* ucichnąć; *im stillen* pociechu.

Stille *f* cisza.

Stillehre *f* stylistyka.

still-en uciszyć, ukoić; zastanowić (krew); karmić (dziecie); zaspokoić (głód); utulić (żał).

still-schweigen milczeć; *-stand* *m* przerwa, zawieszenie czego, zatrzymanie się; zastój.

Stimm-abgeber *m* głosujący; *-bänder* *pl.* struny głosowe; *-bered-* *tigt* uprawniony do głosowania; *-bruch* *m* przemiana głosu; *-e* *f* głos; kreska; *-en* głosować; stroić (fortepian); zgadzać się; nakłonić; *-er* *m* stroiciel.

Stimm-gabel *f* widelki strojowe; *-hammer* *m* młotek, strojnik; *-holz* *n* dusza (w skrzypcach); *-rige* *f* głośnia; *-ung* *f* strój; usposobienie; *-stock* *m* kloz strojowy; *-zettel* *m* kartka do głosowania, kreska.

Stirn-ajant *m* czaracie łajno; *-en*, *stirn*, *gestirnen* śmierzdząć; *cuchnąć*; *-ig* śmierzdzący; *-tier* *n* śmierzdziel.

Stipen-dist *m* (s.) stypendysta; *-dium* *n* (dien) stypendyum.

Stipu-lation *f* umowa, ugoda; *-lieren* umówić, ułożyć.

Stirn *f* czoło; *-band* *n*, *-binde* *f* naczolek; ozótko; *-seite* *f* przednia strona, front.

störn szukać, przetrząsać, szperać; tropić; prószyc, kurzyć się.
 Stör m dłubaczka; -n dłubać.
 Stod m (ö) kij, laska; kostur; piętro; koza, więzienie; pień; -blind zupełnie ślepy.

Stodchen n laseczka.

Stod-degen n laska ze szpada;
 -dumm głupiuteńki; -en zostać przerwany; ustać, zatrzymać się; zsiadać się (mleko); -finster ciemniuteńki; -fisch m sztokfisz, kablion; -fremd zupełnie obcy; -haus n więzienie, koza; -ig zbutwiały; -ig werden zbutwieć.

Stodholm n Stockholm.

stodlich uparty.

Stod-meister m dozorca więzienia; -rose f róża szlazowa; -schläge pl. kije, baty; -taub zupełnie głuchy; -uhr f zegar stołowy; -ung f przerwa, zastój; butwienie; -werk n piętro.

Stoff m materya; treść, watek, przedmiot; pierwiastek; (flüssiger) płyn; -haltig materyalny, treściwy; pożywny; -verwandtschaft f powinowactwo chemiczne.

stöhnen stękać; St. n stękanie.

Stola f stula; -gebühren pl. daniny kościelne.

Stollen m sztolnia; ganek podziemny; ocel (u podkowy).

Stolper m potknięcie się; -ig nierówny; -n (f.) potknąć się.

Stolz m pycha, duma.

stolz pyszny, dumny, wyniosły; st. werden pysznąć; -ieren (f. i h.) nadymać się (pycha), zadzierać nosa.

stopf-en tkać, pchać: zatkać (dziurę); upychać (gęś); nałożyć (fajkę); cyrować (pończochy).

Stoppel f ściern; -feld n ściernisko; -n wycinać ściernisko; zbierać kłosa po ściernisku; zbierać.

Stoppler m zbieracz; latacz.

Stoppel m korek, czopek; -zicher m wyrwiecz, trybuszon.

Stör m jesiotr.

Storch m (ö) bocian; St. bociani; Storchlein n bocianię.

Storchschnabel m bodziszek.

stören przeszkadzać; naruszać (pokój); wicherzyć; -fried, Störer m wicherzyciel, naruszciciel pokoju.

stör-ig, -isch uparty, krnąbrny, narowisty; -iges Wesen upór, krnąbrność.

Störung f przeszkoda, przerwa; naruszenie (pokoju).

Stoß m (ö) pchnięcie, szturchanie; stos (drzewa).

Stoßel m tłuczek.

stoßen, stieß, gestoßen szturchać, szturkać, pchnąć, pchać; kopnąć (nogą); tłuc (sól); bóść (rogami); wypchnąć (z domu); odbić (od ładu); stykać się; ins Horn st. zatrabić; sich st. uderzyć się.

stößig bodliwy, bodący.

Stoß-naht f zesztukowanie, szew; -seufzer m westchnienie; -wunde f rana pchnięciem zadana.

Stotterer m jąkała; -rn jąkać, zacinać się, belkotać.

strack prosto; wnet.

Straf- karny; -bar karygodny; -barfeit -ność; -e f kara; -en karać.

straff wy-, natężony; tegi.

straf-sällig karze podlegający; -gericht n sąd karny; -gesetz n prawo karne; -haus n więzienie.

sträf-lich występny; karalny; -ling m więzień.

straf-loß bezkarny; -losigkeit -ność; -predigt f perora; -recht n prawo karne; -rechtlich kryminalny; -verfahren n postępowanie karne.

Strahl m (en) promień; -en promienia rzucać, jaśnieć; wydawać (ciepło); -enbrechung f łamanie się światła, refrakcja;

•enfranz *m* aureola; •entiere *pl.* promieniaki; •ig promienisty.
Strähne *f* motek.
stramm opięty; tegi, silny.
strampeln tupotać (nogami).
Strand *m* wy-, pobrzeże, brzeg; mielizna; •en (*f.* i *h.*) osiąść na mieliznie, rozbić się; nie udać się; •gut *n* towar z rozbitego okrętu; •recht *n* prawo kadukowe.
Strang *m* (ä) powróż, postronek, stryczek; •ulation *f* uduszenie; •ulieren udusić.
Strapa-ze *f* znoj, trud; •zieren męczyć, trudzić; niszczyć.
Sträßburg *n* Brodnica (miasto).
Sträße *f* droga, ulica; •aufseher *m* nadzorca drogowy; •ubahn *f* kolej uliczna; •ufseher *m* zamiatacz; •nnueigheit *f* wiadomość brukowa; •upflaster *n* bruk; •nraub *m* rozbój; •nräuber *m* rozbójnik, opryszek; •nräumer *m* uprawiacz dróg.
sträu-ben najeżyć (włosy); sich *ft.* (na)jeżyć się; opierać się, nie dać się; •big najeżony.
Sträuch *m* (äu) krzak, krzew; •artig krzaczasty; •dieb *m* dra-pichróst, opryszek.
straucheln (*f.*) potknąć się.
Strauch holz *n* krzaki *pl.*
Sträuchlein *n* krzaczek.
Strauch-weide *f* łozina; •werf *n* cięścina; płot z chróstu.
Strauß *m* (Strauße) strus (ptak); St. *m* (Sträuße) bukiet; walka, sprzeczka, starcie.
Strebe *f* zastrzał; podpora; •bal-len *m* podpora; •n dążyć do czego, ubiegać się za czem; •n n dążność.
strebiam skrzątny, gorliwy.
Strede *f* przestrzeń, obszar; •n wy-, rozciągać; złożyć (broń); zu Boden •n powalić o ziemię; sich •n wy-, rozciągać się sich nach der Dede •n zastawiać się do okoliczności.

Streik *m* cięcie, uderzenie; psikus, figiel, psota; dummer St. głupstwo; einen St. spielen wypłatać figla, psotę; •breit *n* odkładnica (u pługa); •eln głaskać, muskać.

streichen, **strich**, **gestrichen** wykreślić (dług); pokostować, bielić; smarować; spuścić (żagle); robić (cegłę); muskać (włosy); smagać (różgą); strychować (zboże); trzeć się; (*f.*) włóczyć się; przelatywać.

Streich-garn, •neg *n* powłok, sieć; •holz *n* strychulec; zapalka; •instrument *n* instrument smyczkowy; •orchester *n* orkiestra smyczkowa; •zeit *f* czas tarcia się (ryb); czas przelotu ptactwa.

Streif, **Streifen** *m* pasek, smuga; pręga; świstek (papieru).

streif-en dotknąć, dotykać; dra-snąć; zdjąć (piersi-ń); prze-chodzić, przelatywać; odzierać; •erei *f* pogoń, zagony *pl.*; •ig prądkowaty; •schuß *m* postrzał; •weise smugami, tu i tam; •ung *f*, •zug *m* najazd, podjazd, wy-cieczka.

Streik *m* (š, e i š) strejk, zanie-ohanie roboty; •en strejkować.

Streit *m* kłótnia; spór, zwada; in St. geraten (*f.*) pokłócić, powadzić się; •agt *f* berdysz; •bar bitny, waleczny; •barkeit •ność; •en, stritt, gestritten kłócić, spierać się; waleczyć, bić się; •er *m* kłótnik; wojownik; •erei *f* = Streit; •frage *f* kwe-stya sporna, kontrowersya; •ig sporny; 3. etw. *ft.* machen zaprzeczać 3. co; •igheit *f* sprzeczka, zatarg.

Streit-losben *m* buzdycan; •kraft *f* siła wojenna; •roß *n* rumak; •sache *f* sprawa sporna, proces; •schrift *f* pismo polemiczne; •sucht *f* kłótniwość; •süchtig kłótniwy.

strenq ostry, surowy, srogi; ści-
sły; = *s* ostrość, surowość
siogłość; ściistość; = *genommen*
w scislein znaczeniu; = *gläubig*
ściśle wierzący.

Stren *f* podściółka; posłanie;
= *büchse* *f* piaseczniczka; = *en*
sypać, potrząsać; siać, nasie-
wać; **Sand in die Augen st.**
zamydlić 3. oczy; = *sand* *m* pia-
sek; = *wisch* *m* wiecheć.

Strich *m* kreska; część kraju,
strefa; stado (ptaków); pociąg
(smyczkiem); 3. *einen St. durch*
die Rechnung machen popsuć
3. sprawę; = *el* *n* smug; = *punkt*
m średnik; = *regen* *m* deszcz
miejscowy; = *vogel* *m* ptak prze-
lotny; = *weisse* stronami.

Strid *m* postronek. powróż, stry-
czek; = *en* robić pończochy;
= *erei* *f* robota pończoszkowa;
= *garn* *n* przędza na pończochy;
= *nadel* *f* iglica, drut; = *zeug* *n*
przybory pończoszane.

Striegel *m* zgrzebło; = *n* czesać;
sich st. muskać się.

Stric-me *f* ciąga, pręga; siniec;
= *mit* siny, zsiniały.

Striezel *m, f* strucla.

Strife = **Streil**.

strift(c) ściśly, ściśle.

Strippe *f* strzemiączko, uszko.

Stritt *m* spór; = *ig* sporny.

Stroh *n* słoma; **St.-, strohern**
słomiany; = *band* *n* powrósło;
= *blume* *f* suchokwiat; = *dach* *n*
dach słomiany; = *bede* *f* sło-
mianka; = *farben* koloru sło-
mianego; = *halm* *m* źdźbło,
słomka; = *hut* *m* kapelusz sło-
miany; = *hütte* *f* strzecha, cha-
ta; = *kopf* *m* głupiec; = *mann* *m*
straszydło ze słomy; figurant;
= *sad* *m* siennik; = *wisch* *m* wiecheć.

Stroch *m* łazega, obieżykraj.

Strom *m* (ü) rzeka, strumień;
prąd (elektryczny); tłum (lu-
dzi); = *abwärts* nadół, z wodą;
= *aufwärts* w górę, pod wodę.

strömen (f. i h.) płynąć; lać się;
garnąć się, sypać się.

Stromschnelle *f* szybki prąd,
próg. [dy; (rajche) wartkość.

Strömung *f* prąd, nurt, pęd wo-
strumwiejsze strumieniami.

Strophe *f* strofa, zwrotka.

strogen być pełnym, nabrzmiłym,
obfitować w co.

Strudel *m* wir; sztrudel (ciasto);
= *n* kręcić się.

Strumpf *m* (ü) pończocha; = *band*
n podwiązka; = *strider*, = *wirler*
m pończosznik; = *striderin* *f*
pończoszniczka.

Strunk *m* (ü) głaz; łodyga; trzo-
nek (grzyba); = *artig* głabowa-
ty; = *ig* głabozasty.

struppig szorstki, najeżony.

Stübchen *n* izdebka, pokoik.

Stube *f* izba; = *narrest* *m* arezał
domowy; = *bede* *f* powała, su-
fit; = *nhoder* *m* domator, pie-
cuch; = *nmädchen* *n* pokojówka.

Stüber *m* szczutek.

Stud *m*, = *arbeit* *f* sztukaterya.

Stück *n* sztuka, kawał, kęs;
działo; in *allen* = *en* we wszyst-
kiem; *auf freiem* = *en* dobro-
wornie.

Stückarbeit *f* robota wydziałowa;
= *dyn* *n* sztuczka, kawałek; = *k*;
= *eln* dzielić na kawałki; = *en*
sztukować, łątać; = *gut* *n* spia;
= *lohle* *f* węgiel w kawałkach,
= *weisse* kawałkami, pojedynczo;
= *werk* *n* łatanina.

Student *m* (s.) student; = *enmäßig*
po studencka.

Studie *f* nauka; = *ren* oddawać
się naukom; rozmyślać; = *rgim-*
mer *n* izba do uczenia się, pra-
cownia.

Stufe *f* stopień, schód; skala;
= *n* robić stopnie, schody; sto-
pniować; = *nfolge* *f* następstwo,
kolej; stopniowanie; = *ungefang*
m graduał; = *nweise* stopniowo.

Stuhl *m* (ü) stół, krzesło; stolica
(apostolska, papieska); stolec;

-gang *m* stolec; -richter *m* przełożony gminy w Węgrzech; -zwang *m* zatwardzenie żołądka.

Stilp-e *f* sztylpa (*n* buta); -hut *m* kapelusz z klapą zagiętą; -nase *f* nos zadarty; -stiefel *pl.* buty ze sztylpami.

stumm niemy; *st.* werden onie mieć; -heit *f* niemota.

Stummel *m* kawalek, szczątek; kikut (odjętej ręki).

Stumper *m* partacz; -ei *f* partactwo; -haft partacki; -n partol ó, partaczyć.

stumpf tępy; rozwarty (ką); ściernięty (zęby); zadarty (nos); *st.* machen przytępiać; *st.* werden tępieć; cierpnąć, drętwieć (zęby); -heit *f* tępość; zdrętwienie; -schwanz *m* kusy ogon; kuc, kusy; -sinn *m* tępość umysłowa; -sinnig tępego umysłu; -winkelig rozwartokątny.

Stünd-chen, -lein *n* godzinka.

Stunde *f* godzina; lekeya; stunden przedłużać termin zapłaty; -nglas *n* klepsydra; -nplan *m* rozkład nauk; -nweise co godzina; -nzeiger *m* wskazówka godzin.

stündlich co godzina; godzinny.

Stundung *f* przedłużenie terminu zapłaty.

stupid głupi, niepojętny.

Sturm *m* (ii) szturm; burza, wichur; -boß *m* taran.

stür-men szturmować; burzyć; bić na trwogę w dzwony; huścić; burzyć się; -mer *m* szturmownik; -misch burzliwy.

Sturm-glocke *f* dzwon na trwogę; -hafen *m* szturmak; -haube *f* szyszak.

Sturm-läuten *n* dzwonienie na trwogę; -wetter *n* burza; -wind *m* wichur, wichura.

Sturz *m* upadek, zguba; spadnięcie; -ader *m* podorka; -bad *m* potok; -bad *m* kąpiel nawalna.

Stürze *f* pokrywka, wieczko; -n zwałić, rzucić 4.; podorać; (*f.*) runąć, u-, spaść; sich *st.* rzuć się.

Sturzwelle *f* fala nawalna.

Stute *f* kobyła, klacz; -usohlen *n* źrebica; -milch *f* kobyłe mleko; -rei *f* stadnina.

Stuß *m* kuc, rzecz kusa.

Stüßbalken *m* podpora.

Stuß-bart *m* bródka; -büchse *f*, Stußen *m* sztuciec.

Stütze *f* podpora; pomoc.

stutzen obcinać; zdumiewać się; zadziwić się.

stützen o-, podpierać.

Stücker *m* elegancik, frycyk.

stügig zdziwny, zmieszany; *st.* machen zadziwiać; *st.* werden zadziwiać się; -leit *f* zadziwienie, podziw.

Stütz-pfeiler *m* filar, słup; -punkt *m* punkt oparcia.

Stützschwanz *m* kuc.

subaltern podwładny.

Subdialon *m* subdyakon.

Subjekt *n* podmiot; -iv podmiotowy; -ivität *f* -owość, subiektywność.

Subordi-nation *f* subordynacja, posłuszeństwo, karność; -niert podrzędny.

Subsistenz *f* utrzymanie.

Subscri-bent *m* (s.) subskrybent; -bieren podpisać się, zamówić

xxx.

Substan-tiv *n* rzeczownik; -tivistyczny rzeczownikowy.

Substanz *f* substancja, istota.

substi-tutieren zastępować; -tut *m* (s.) zastępca.

Substrat *n* podstawa.

subtil subtelny, wytworny; -tät *f* -ność.

Subtra-hend *m* (s.) ujemnik; -hieren odjąć, odejmować; -ktion *f* odejmowanie.

Subvention *f* subwencja, zapomoga; -ieren dać zapomogę.

Suche *f* szukanie.

suchen szukać, poszukiwać.
 Sucht *f* ochciwość, żądza; nałóg;
 fallende *S.* padaczka.
 Sud *m* war, wywar; ukrop.
 Süd, Süden *m* południe.
 Sude-lei *f* bazgranina; -lig brudny; -ln bazgrać.
 Sudeten *pl.* Sudety (góry).
 Süd-früchte *pl.* owoce z krajów południowych; -länder *m* południowiec.
 Sudler *m* bazgracz; -in *f* -ka.
 süd-lich południowy, na południe;
 -öst *m* południowy wschód;
 -östlich południowoschodni;
 -pol *m* biegun południowy.
 Sudjałz *n* sól warzelna.
 süd-wärts na południe; od południa;
 -west *m* południowy zachód;
 -westlich południowozachodni; -wind *m* wiatr południowy.
 Suff *m* pijaństwo.
 süßig smaczny do picia.
 Süßig *n* końcówka.
 Süßrigan(bischof) *m* sufragan.
 Süßn- błagalny, pojednawczy;
 -altar *m* oltarz błagalny; -boß *m* kozieł ofiarny; -e *f* pojednanie; skrucha; -en pojednać; odpokutować; -opfer *n* ofiara błagalna, objata.
 Suite *f* świta orszak.
 Sufge-ßion *f* sukcesya, następstwo;
 -ßiv kolejny, kolejno po sobie następujący; zwolna; -ßor *m* (en) następca.
 Sultan *m* sultan.
 Sulze, Sülze *f* galareta.
 Summa-nd *m* (s.) dodajnik; -rich summaryczny, skrócony.
 Summchen *n* sumka.
 summien, sumsen brzęczeć.
 summieren zliczyć.
 Sumpf *m* (ii) bagno; *S.* bagnisty, błotny;
 -boden *m* grunt bagnisty; -fieber *n* malaria;
 -ig bagnisty, błotny; -vogel *m* ptak błotny.
 Sund *m* cieśnina morska.

Sünde *f* grzech; -nboss *m* kozioł ofiarny; -nfall *m* upadek w grzech; -ngeld *n* pieniądz grzechem nabyty; -nlast *f* brzemie grzechów; -r *m* grzesznik; -rin *f* grzesznica.
 Sünd-flut *f* potop; -flutlich potopowy; -haft, -ig grzeszny; -haftigkeit *f* grzeszność; -igen (z)grzeszyć.
 super-arbitrieren odprawić ze służby wojskowej; -sein najprzedsniejszą, najlepszego gatunku.
 Superintendent *m* (s.) superintendent; -ur *f* -dentura.
 super-klug przemadry; -lativ *m* najwyższy stopień; -revision *f* ostatnia rewizja.
 Suppe *f* zupa, rosół; -n jeść zupę; -naustalt *f* zakład do rozdawania zupy; -nwürze *f* zaprawa zupy.
 Supplement *n* uzupełnienie.
 Supp-ent *m* (s.) zastępca; -sieren uzupełniać, wyręczać, zastępować; -sif *f* podanie, prośba; -sifant *m* (s.) proszący; -sizieren prosić, podać prośbę.
 Surrogat *n* surrogat.
 Suzanna *n* Zuzanna.
 suspen-dieren, süß . . . suspenderować, zawiesić w urzędzie; -bierung, -sion *f* suspensa.
 süß słodki; -e, -igkeit *f* słodkość, słodycz; -holz *n* słodzień; -lich słodkawy.
 sylla-bieren zgłoskować; -bisch zgłoskowy.
 Syllphe *f* sylfida, duch powietrzny.
 Symbol *m* symbol, godło; -isch symboliczny.
 Symme-trie / symetria; -trisch symetryczny, pomierny.
 Sympa-thie *f* sympatya; sprzyjanie, pociąg; -thlich sympatyczny; -thisieren sympatyzować.
 Symphonie *f* symfonia.

Shmptom *f* znak, oznaka.
 Shuagoge *f* bożnica.
 Shudikus (sen i ict) syndyk.
 Shnode *f* synod.
 Shnonym równoznaczny.
 Shntag *f* składnia.

Shphi-liš *f* choroba weneryczna;
 -liiſch weneryczny.
 Shstem *n* system, układ.
 Szene, Scene *f* scena, widok; -rie
f scenerya.
 ſzeniiſch sceniczny.

T.

Tabak *m* tabaka; tytoń; -farbig
 tabaczkowy; -rauchen *n* pale-
 nie tytoniu; -raucher *m* fajczarz.
 Tabakſ-bau *m* uprawa tytoniu;
 -beutel *m* kapciuch.
 Tabakſchnupfer *m* tabaczarz.
 Tabakſ-doſe *f* tabakierka;
 -händler *m* trafikant; -pfeife *f*
 fajka, lulka; -verkäufer *m* tra-
 fikant; -verlag *m* skład tyto-
 niu; -verſchleiß *m* trafika.
 Tabatiere *f* tabakierka.
 tabel-lariſch tabelaryczny; -le *f*
 tabela, tablica; epis.
 Tabak *m* nagana; -haſt naganny;
 -loſ, -frei beznaganny, nie-
 poszlakowany; -loſigleit-noſe;
 -n ganić; -ſucht *f* przecher-
 noſe; -ſüchtig przecherny,
 zrzędny; -nwert godzien na-
 gany, naganny.
 Tabler *m* przechera, krytyk.
 Tafel *f* tablica; taſia; stół, uczta,
 obiad.
 Täfelchen *n* tabliczka, taſelka.
 Tafel-decker *m* nakrywacz, stol-
 nik; -diener *m* ſługa do stołu;
 -geld *n* stołowe; -gut *n* dobra
 stołowe; -muſik *f* muzyka sto-
 łowa; -n obiadować, bieſtado-
 wać.
 täſeln wykładać, obijać deska-
 mi, taſkami (ścianę, poſadzkę).
 Tafel-obſt *n* owoc stołowy;
 -ſervice *n* naczynia stołowe;
 -tuch *n* obrus.
 Täfel-ung *f*, -werk *n* taſowanie,
 obicie deſkami; poſadzka.

Taffet *m* kitajka.
 Tag *m* dzień; doba; der Jüngſte
 Tag dzień ſądny; am, bei Tage
 wo dnie; Tag für Tag dzień
 w dzień; Tag werden ſwitać,
 dnieć; an den Tag kommen (ſ.)
 wyjść na jaw; an den Tag
 bringen wyjawić; an den Tag
 legen okazać.
 Tagblatt *n* dziennik.
 Tage buch *n* dziennik, dyaryusz;
 -dieb *m* próżniak; -geld *n* dyeta;
 -lang przez całe dni; -lohn *m*
 zapłata dzienna; -marſch *m*
 dniówka; -n dnieć, ſwitać;
 radzić, zaſiadać, ſejmikować;
 -reiſe *f* dzień drogi.
 Tages-anbruch *m* ſwit; -angabe
f data; -befehl *m* rozkaz dzien-
 ny; -bericht *m* raport dzienny,
 biuletyn; -heſſe *f* jaſn; -länge
f długość dnia, doba; -licht *n*
 ſwiatłoienne; -ordnung *f*
 porządek dzienny.
 tageweiſe co dzień, dniami.
 Tagewerk *n* dzienna praca.
 Tagfahrt *f* ſjazd, termin.
 Tagſalter *m* motyl dzienny.
 täglich codzienny; powszedni.
 Tag-löhner *m* najemnik, wyro-
 bnik; -löhnerin-ica; -ſagung *f*
 termin ſądowy; -über przez
 dzień; -täglich codzienny.
 Tag- und Nachtgleiche *f* poró-
 wnanie dnia z nocą.
 Taſſe *f* kibić, talia, ſtan.
 taſſieren taſować (karty).
 Tafel-age *f*, -werk *n* liny i po-

trzeby okretowe; -n opatrzyć okręt w potrzebne sprzęty.
Takt *m* takt; -ieren dawać takt; -los bez taktu; -losigkeit *f* brak taktu.
Tal *n* (Täler) dolina, padół.
Talar *m* talar, sutanna.
Talent *n* talent (moneta); talent, zdolność; -voll utalentowany.
Taler *m* talar.
Talg *m* łój; -artig łożowaty; -ig, Talg= łożowy; -licht *n* świeca łożowa.
Talk, -stein *m* talk, łojek.
Talffessel *m* kotlina.
Talminigold *n* złoto talmi.
Tal-sohle *f* stopa doliny; -wärts na dół; -weg *m* droga doliną prowadząca.
Tambour *m* dobosz.
Tand *m* drobnostka, błyskotka.
Tändel-ei *f* igraszka, cacanka; zajmowanie się bawidełkami; -n igrać, baraszkować.
Tändler *m* pustak, figlarz; guzdrański, opieszalec.
Tangente *f* styczna.
tangieren dotykać.
Tanne *f*, -nbaum *m* jodła.
Tannen= jodłowy; -holz *n* jedlina; -zapfen *m* szyszka jodłowa.
Tante *f* ciotka, ciocia.
Tantieme *f* tantiema, udział.
Tanz *m* (ā) taniec; -boden, -saal *m* sala do tańca.
Tänzchen *n* taneczek.
tanzen tańcować.
Tänzer *m* tanecznik, tancerz; -in *f* -cznica, tancerka.
Tanz-meister *m* tanemistrz; -unterhaltung *f*, -vergnügen *n*, -fränzchen *n* zabawa z tańcami.
Tapet *n*, etw. aufß T. bringen wzmiankę uczynić o czem.
Tapete *f* tapeta, obicie; -zieren obijać tapetami (ściane); -zieren *m* tapicer.
tapfer waleczny, bitny, dzielny; -keit *f* -ność; -keitsmedaille *f* medal za męstwo.

tappen macać rękoma, iść omakiem; -b po omacku.
Tarantel *f* tarantula.
Tarif *m* taryta.
tarodieren grać w taroki.
Tasche *f* kieszek; torebka.
Taschen= kieszonkowy; -ausgabe *f* wydanie kieszonkowe; -buch *n* pugilares; -dieb *m* rzeźmieszek; -format *n* format kieszonkowy; -geld *n* kieszonkowe; -messer *m* scyzoryk; -spieler, -künstler *m* kuglarz; -spielerei *f* kuglarstwo; -tuch *n* chustka do nosa; -uhr *f* zegarek; -wörterbuch *n* słownik kieszonkowy.
Täschner *m* kaletnik.
Tasse *f* filiżanka, czarka.
Taste *f* klawisz.
tasten macać, dotykać.
Tat-sinn *m*, -vermögen *n* zmysł dotykania.
Tat *f* czyn, uczynek; in der Tat rzeczywiście.
Täter *m* sprawca; -in -czyni.
tätig czynny; -keit *f* czynność.
Tat-kraft *f* potęga, dzielność; -kräftig potężny, dzielny.
tätlich uczynkowy; gwałtowny; -keit *f* gwałtowność, gwałt.
Tatsache *f* fakt, czyn.
tatsächlich rzeczywisty, -ście.
Tatze *f* łapa (kota, lwa).
Tau *m* rosa.
Tau *n* lina.
taub głuchy; pusty (orzech); t. werden ogłuchnąć; t. machen
Täubchen *n* gołabek. [ogłuszyć.
Taube *m* (s.) głuchy.
Taube *f* gołab.
Tauben= gołębi; -art *f* rodzaj gołębia; -faß *m* jastrząb; -haus *n*, -schlag *m* gołębnik; -post *f* poczta gołębia.
Tauber, **Täuberlich** *m* gołab (samiec); **Täubin** *f* gołębica.
Taub-heit *f* głuchota; -stumm głuchoniemy; -stummenanstalt *f* zakład głuchoniemych.

tauchen zanurzyć, zamaczać; (.) zanurzyć się.

Taucher *m* nurek; -glocke *f* dzwon nurków.

tauchen tajeć; es taucht taje; rosa pada.

Tauf-akt *m* akt chrztu; -becken *n* chrzcielnica; -buch *n* księga chrztów; -e *f* chrzest; chrzciny *pl.*; -en (o)chrześć.

Täufer *m* chrzciciel.

Taufling *m* chrześniak.

Tauf-name *m* imię chrzestne; -pate, -zeuge = Pate; -schein *m* metryka; -schmaus *m* chrzciny *pl.*

tauchen przydać się do czego, zdatnym być; -enichts *m* nicpoń, ladaco; -sich *zdatny*; sposobny; -sichheit -ność.

taulich rosisty.

Taumel *m* zawrót głowy; odurzenie; rozmarzenie; -ig odurzony; rozmarzony; -n (h. .) tacać się; być odurzonym.

Tausch *m* zamiana.

tauschen (za)mieniać.

täuschen (z)łudzić, zwodzić, (o)ma- mieć; sich t. (o)mylić się; oszu- kać się; -d łudny, mylny, omyl- ny.

Tausch-handel *m* handel zamien- ny; -lust *f* chęć do zamiany.

Täuschung *f* zawód, złudzenie, ułuda, omyłka.

Tausch-vertrag *m* ugoda zamiany; -weise w zamian.

tausend tysiąc; -er *m* tysiąc, ty- siączka; -erlei tysiączny; -fach, -fältig tysiąckrotny; -füßler *pl.* stonogi; -guldenfräut *n* tysią- cznik, centurya; -jährig ty- siącletni; -künstler *m* sztuk- mistrz; kuglarz; -malig tysiąc- krotny; -schön *n* amarant, sto- krótka; -ste tysiączny; -stel *n* tysiączna część; -weise tysią-

Tauwerk *n* liny okrętowe. [cami.

Tauwetter *n* odwilż.

Tag-ation *f* taksacja; -ator *m* (en)

taksator, szacownik; -e *f* taksa; -ieren taksować, szacować, oce- niać.

Tarnbaum *m* drzewo cisowe.

Technik *f* technika; -nik *m* tech- nik; -nisch techniczny.

Tea, Thee *m* herbata; -kanne *f* herbatniczka; -kessel *m* samo- war; -maschine *f* maszynka do herbaty; -strauch *m* krzew her- batowy.

Teer *m* dziegieć; smoła; -brenner, -schweler *m* dziegciarz; smo- larz; -brennerei *f* dziegciarnia, smolarnia; -büchse *f* maźnica; -en smarować dziegiem, smołą.

Tecrose *f* róża herbaciana.

Teich *m* staw; sadzawka; -auf- sicker *m* stawnieczy.

Teig *m* ciasto; -birne *f* gnilka, uleżalka; -icht, -ig ciastowaty; zakalisty (chleb).

Teil *m* część, dział; strona; zum T. częścią, po części; ich für meinen T. co się mnie tyczy.

teil-bar (po)dzielny, rozdzielny; -barkeit -ność; -chen *n* czę- steczka; -en (po)dzielić, roz- dzielić; -er *m* dzielnik; dziel- ca; -haben uczestniczyć; -haber *m* uczestnik; -haberin *f* ieczka; -haft, -haftig mający w czem udział; -haftig werden otrzymać co, dostąpić czego; -nahme *f* uczestnictwo, udział; współ- czucie; -nahmlosigkeit nieczuły, obojętny

teilnehm-en uczestniczyć, brać udział; -mend biorący udział (w czem); współczucie okazu- jący; -mer *m* uczestnik, współ- nik; -merin *f* ieczka.

teils częściowo, częścią, po części. Teilung *f* dzielenie, podział, roz- biór; -scheiden *n* rozłącznik.

teil-weise po części, częściowo; -zahlung *f* zapłata w ratach.

Teint *m* cera, płód.

Tele-gramm *n* telegram; -graph *m* (s.) telegraf; -graphenamt *n*

urząd telegraficzny; -graphieren telegrafować; -graphisch telegraficzny.

Telephon *n* telefon; -teren telefonować; -isch -foniczny.

Teleskop *n* teleskop.

Teller *m* talerz; -chen *n* talerzyk;

-leder *m* polizacz.

Tempel *m* świątynia; bożnica; -herr *m* templaryusz.

Temperament *n* temperament.

Temperatur *f* temperatura.

Tempo *n* (s i Tempi) tempo, takt, wymiar czasu; -rär czasowy.

Tendenz *f* tendencya, dążność; -iüs tendencyjny; daß -iöse tendencyjność.

Tenne *f* tok, boisko.

Tenor *m* tenor; -ist *m* (s.) tenorzysta; -stimme *f* głos teno-

Teplis *n* Cieplice. [rowy.

Teppich *m* kobierzec, dywan; -wirker *m* kobiernik.

Termin *m* termin; -handel *m* handel terminowy; -weise terminami.

Ternovorischlag *m* przedstawienie trzech kandydatów.

Terpentin *m* terpentyna; -baum terpentynowiec; -öl *n* olej terpentynowy.

Terrain *n* teren, grunt.

Terrasse *f* taras, uplaz.

Territorium *n* terytoryum.

terro-risieren strachem przy-

muszać; -risunß *m* terroryzm.

Terz *f* tercya, trzeci ton.

Terzerol *n* króćca.

Teich *n* Cieszyn; Teichner *m* Cieszyński; teichnerisch cieszyński, po -sku.

Testament *n* testament; -arisch testamentowy; testieren po-

świadczać; zapisać 3. co. teuer drogi; teurer werden po-

drożeć; t. machen podrożyć; -ung *f* drożyzna.

Teufe *f* głębia, głębina.

Teufel *m* dyabeł, czart; armer T. biedak, chudeusz; -ei *f* dyabelstwo; -sbanner *m* egzorcysta, zaklinacz; -sbred *m* czarcie łajno; -sterl *m* such, chwast; -sverschreibung *f* cyrograf; -swieb *n* dyablica.

teuflich dyabelski, dyabelny, czartowski, po dyabelsku.

Text *m* tekst; den T. 3. lesen skarcić, zgromić 4.

Textil-, textil tkacki

Thaddäus *m* Tadeusz.

Theater *n* teatr, scena; -zettel *m* theatricalij teatrlny. [afisz.

Theiß *f* Cisa (rzeka).

These *f* teka, zeszyt.

Thema *n* (Themen i Themata) temat, przedmiot, zadanie.

Themse *f* Tamiza (rzeka).

Theorie *f* teoria.

Therapie *f* terapia, leczenie.

Therese, Theresia *f* Teresa.

Theriak *m* dryakiw.

Thermen *pl.* cieplice.

Thermometer *n*, *m* termometr.

These *f* teza; twierdzenie.

Thomas *m* Tomasz.

Thorn *n* Toruń (miasto).

Thron *m* tron; -besteigung *f* wstąpienie na tron; -en siedzieć na tronie; -erbe *m* dziedzic tronu; -folge *f* następstwo tronu; -folger *m* następca tronu; -himmel *m* baldachin; -rede *f* mowa tronowa.

Thunfisch *m* tuńczyk.

Thymian *m* macierzanka.

tief głęboki; -e *f* głębokość, głębia; -ebene *f* nizina; -land *n* nizina; -sinn *m* melancholia; zadumanie; -sinnig melancholizny; zadumany.

Tiegel *m* tygiel; rynka.

Tier *n* zwierzę, zwierz; -arznei-lunde *f* weterynarya; -arzucischule *f* szkoła weterynaryi; -arzt *m* weterynarz; -bändiger *m* pogromca zwierząt; -chen *n* zwierzątko; -garten *m* zwierz-

nec; -haare *pl.* sierść, sierć;
 -hege *f* szczwalnia.
 tierisch zwierzęcy; -co; po -ou;
 -es Wesen zwierzęcość.
 Tier-freiß *m* zodyak; -kunde *f*
 zoologia; -quälerei *f* dręczenie
 zwierząt; -reich *n* królestwo
 zwierząt.
 Tiger *m* tygrys; -farbig centko-
 wany; -hund *m*, -pferd *n* ta-
 rant; -weibchen *n* tygrysica.
 til-gen wygubić (robactwo);
 -spłacić, umorzyć (dług); wy-
 wabić (plamy); -gung *f* wygu-
 bienie, spłacenie, amortyzacya.
 Tilgungs- amortyzacyjny.
 Tinktur *f* tynktura.
 Tinte *f* atrament; -nfaß *n* kała-
 marz; -nfaß *m* matwa, atra-
 mentnica; -nfaß, -nfaß *m*
 plama od atramentu.
 Tirailleur *m* harcownik.
 tiraillicren harcować.
 Tirol *n* Tyrol; -er *m* Tyrolczyk;
 -isch tyrolski, po -sku.
 Tisch *m* stół; Tisch- stolowy;
 -blatt *n*, -platte *f* blat stołu;
 -chen *n* stolik; -decke *f* przy-
 krycie stołu, obrus; -decke *m*
 stolnik; -genoss *m* spółstolo-
 wnik; -geschirr *n* naczynie sto-
 łowe.
 Tischler *m* stolarz; T.- stolarski;
 -ei *f*, -handwerk *n* stolarstwo;
 -gefell, -lehrling *m* stolarczyk;
 -werkstätte *f* stolarnia.
 Tisch-tuch *m* obrus; -zeug *n* po-
 trzeby stołowe; nakrycie.
 Titel *m* tytuł; T.- tytułowy;
 -blatt *n* karta tytułowa.
 Titular- tytułarny.
 titullicren tytułować.
 Toast *m* toast; -ieren toastować.
 toben huczeć; szaleć; burzyć się;
 srożyć się; gzić się (krowy).
 Toben *n* huk, szum, wrzawa.
 Tob-sucht *f* szaleństwo; -süchtig
 szalony; t. werden oszaleć.
 Tochter *f* (ö) córka, córa.
 Tochter-chen, -lein *n* córeczka.

Tochter-kirche *f* kościół filialny;
 -schule *f* szkoła żeńska.
 Tode, Dode *f* lalka.
 Tod *m* śmierć, skon; mit dem
 Tode abgehen (s.) zejść ze
 świata; -bleich bledy jak śmierć;
 -bringend śmiertelny.
 Todes-ahnung *f* przeczucie śmier-
 ci; -angst *f* strach śmiertelny;
 -anzeige/urządzenie o śmier-
 ci; -fall *m* wypadek śmierci;
 -fallaufnahme *f* spis pośmier-
 tny; -lampi *m*, -not *f* konanie;
 agonia; -schlaf *m* sen śmierci;
 letarg; -schweiß *m* pot śmier-
 telny; -stoß *m* raz śmiertelny;
 -strafe *f* kara śmierci; -urteil
 n wyrok śmierci.
 tod-feind wrogi; -feind *m* wróg
 zacięty; -traul śmiertelnie cho-
 rujący.
 tödlich śmiertelny, -nie.
 todmüde nader zmęczony.
 Tod-sünde *f* grzech śmiertelny.
 Toilette *f* toaleta, gotowalnia;
 ubiór, strój.
 tole-rant pobłażliwy; -rang *f* to-
 lerancya, pobłażliwość.
 toll wściekły; szalony; t. werden
 wściekać się; oszaleć; -en sza-
 leć; -heit *f* wściekłość, wście-
 klizna; szaleństwo; -tirsche *f*
 psia wiśnia, wilcza jagoda;
 -tühn suchwały; -tühnheit *f*
 suchwałstwo; -tut *f* wście-
 klizna.
 Töl-pel *m* niezgrabiasz, bałwan,
 gamoń, gawron; -pisch nie-
 zgrabny, gamoniowaty, głupko-
 waty.
 Ton *m* glina; T.- gliniany.
 Ton *m* (ö) ton, głos; przycisk;
 den Ton angeben podać ton;
 rej wodzić; -angeber *m* prze-
 wódca; -art *f* rodzaj tonu;
 tonacya; rodzaj gliny; -dichter
 m kompozytor.
 tönen dźwięczeć, brzmieć.
 Tonerde *f* ziemia gliniasta.
 tönnern gliniany.

Tongeschirr *n* naczynie gliniane.
tonig gliniasty.
Ton-kunst *f* muzyka; **-künstler** *m*
 artysta muzyczny; **-leiter** *f*
 gama.
Tonne *f* beczka; tonna; **-nband**
n obręcz na beczkę; **-ngeld** *n*
 beczkowe.
Tonschiefer *m* łupek gliniasty.
Tonscher *m* kompozytor.
Tonstück *n* utwór muzyczny.
Tonsur *f* tonzura.
Topf *m* (ö) garnek; wazon.
Töpfen *m* twaróg, ser.
Töpfer *m* garncarz, zdun.
Töpfer- garncarski; **-ei** *f* garn-
 carnia; garncarstwo; **-geselle** *m*
 zduńczyk; **-junge** *m* garncar-
 czyk; **-scheibe** *f* tok, krag garn-
 carski.
Toppflanze *f* roślina wazonowa.
topp! dobrze! zgoda!
Tor *m* (s.) głupiec, błazen.
Tor *n* brama, wrota.
Torf *m* torf; **-boden** *m* grunt tor-
 fisty; **-bruch**, **-moor** *m*, **-lager**
n torfowisko; **-fenerung** *f* pa-
 lenie torfem; **-gräberei** *f*, **-stich**
m torfiarnia; **-moos** *n* torfowiec.
Torgeld *n* bramne.
Torheit *f* głupstwo.
Torhüter *m* odźwierny.
toricht głupi, nieroztropny.
torkeln (s.) tacać się.
Tornister *m* tornister, torba.
Torpedo *m* (s, s) torpedo.
Tor-schließer, **-wart** *m* odźwierny;
-schlüssel *m* klucz do bramy;
-sperre *f* zamknięcie bramy.
Tort *f* tort.
Tortur *f* tortura, męka.
tosen huczeć, szumieć.
tot umarły, martwy.
total całkowity; całkiem.
totbeissen zagryźć na śmierć.
töten zabić, zabijać.
Toten-ader *m* cmentarz; **-bahre**
f mary *pl.*; **-beschau** *f* oglądzi-
 ny zwłok; **-beschauer** *m* oglą-
 dacz zmarłych; **-bläß**, **-bleich**

blady jak trup; **-blässe** *f* trupia
 bladość.
Toten-feier *f*, **-fest** *n* obchód na
 pamiątkę zmarłych; dzień za-
 dużny; **-geleite** *n* towarzysze-
 nie zwłokom; **-gerippe** *n* ko-
 ściotrup; **-gerüst** *n* katafalk;
-gräber *m* grabarz; **-kopf** *m* tru-
 pia głowa; **-mahl** *n* stypa.
Toten-register *n* spis zmarłych;
-schau = **Totenbeschau**; **-schein**
m świadectwo śmierci; **-still** ci-
 chutnia; **-ko**, **-stille** *f* grobowa
 cisza; **-uhr** *f* kołatek; **-wagen**
m karawan.
Töter *m* zabójca.
tot-schießen zastrzelić; **-schlag** *m*
 zabójstwo; **-schlagen** zabić;
-schläger *m* zabójca; **-in** -czyni.
Tötung *f* zabicie.
Tour *f* kolej; obrót; koło; dro-
 ga; *t. u.* **retour** tam i napo-
 wrót.
Tourist *m* (s.) turysta.
Trab *m* trucht, klus.
Trabant *m* (s.) halabardnik; tra-
 bant, satelita.
tra-ben (h. i s.) truchtem, klusem
 iść; **-ber** *m* klusak, szłapak.
Trace, **Trasse** *f* linia, droga.
Tracht *f* ubiór, strój; liczba (ba-
 tów); brzemie; danie; **-en**
 chcieć, dążyć (do czego); go-
 dzić (na czyje życie).
trächtig cielna (krowa), żrebna
 (klacz), kotna (owca), prośna
 (świnia), szozenna (suka).
tracieren, **trassieren** wymierzać,
 wytykać (drogę).
Tradition *f* tradycja, podanie.
Trafil *f* trafika; **-ant** *m* (s.) tra-
 fikant; **-antin** *f* -ka.
Trag-bahre *f* nosze *pl.*, nosidło;
-band *n* szelka; **-bar** nośny,
 nositelny; urodzajny.
träge leniwy, ociężały, gnuśny;
t. werden gnuśnieć.
Trage-ballen *m* tram, podstawa,
 podciąg; **-n** (ä), **trag**, **getragen**
 nieść, nosić; **ponosić** (koszta);

- wydawać (owoce); *sich* t. nosić, ubierać się; *zur Schau* t. wystawiać na widok.
- Träger** *m* tragarz, drażnik; podkładzina, podciąg.
- tragfähig** wytrzymały.
- Trägheit** *f* lenistwo; bezwładność.
- Traghimmel** *m* baldachin.
- tragisch** tragiczny, smutny; *das tragische* tragiczność; *-gödie* *f* tragedia.
- Trag-pfeiler** *m* słup, słupiec; *-sessel* *m* lekytka; *-stein* *m* konsola; *-weite* *f* doniosłość.
- Train** *m* (š, s) tren, wozy; *-soldat* *m* żołnierz od trenu.
- Traktament** *n* traktament, częstowanie; żołd.
- Traktat** *n* traktat, przymierze.
- traktieren** traktować.
- trällern** nucić, śpiewać.
- Tram** *m* (ä) tram, belka.
- trampeln** *n* tupać (nogami); *-tier* wielbłąd dwugarbowy.
- Tran** *m* tran
- tranchieren** krajać (pieczeń).
- Träne** *f* łza; *-n* łzowy; *-nnapf* *m* łzawnica.
- Trank** *m* (ä) napój, trunek.
- Tränkchen** *n* napojek; *-e* *f* pojenie, poidło; *-en* (na)poidć; *-n* puszczać czem.
- transferieren** przenieść.
- Transit-handel** *m* handel przechodowy, przewozowy; *-ib* przechodni; *-orisch* przechodni; czasowy; *-zoll* *m* cło od towarów przewożonych.
- Trans-leithanien** *n* Translejtania; *-lokation* *f* przeniesienie; *-lozieren* przenosić; *-mission* *f* transmisya; *-parent* przeświecający; *-parent* *n* transparent.
- Transpiration** *f* transpiracya; *-rieren* pocić się, wyziewać.
- trans-ponieren**, *trans...* przenosić; *-port* *n* transport, przewóz; *-portabel*, *-portfähig* przenośny; *-portation* *f* przeniesienie; *-porteur* *m* przenośnik;
- katomierz; *-portieren* przenosić; *-portkosten* *pl.* koszta transportu; *-portschiff* *n* okręt prze-
Trapez *n* trapez. [wozowy].
- Trappe** *f*, *m* drop.
- Trassant** *m*. (s.) wystawca weksłu; **Trassat** *m* (s.) wypłatnik weksłu.
- Trasse** *f* linia, droga.
- trassieren** wystawić weksel.
- tratschen** bajać, pleść.
- Tratte** *f* weksel.
- Traube** *f* grono; jagoda.
- Trauben-** gronowy; *-firsche* *f* smrodynia, czeremcha; *-reich*, **traubig** gronisty, obfity w grona; *-saft* *m* sok z gron, z winogron; *-zucker* *m* cukier gronowy.
- trauen** dowierzać, ufać 3.; ślub dawać 3.; *sich* t. odważyć, ośmielić się; *sich* t. *lassen* wziąć ślub z kim.
- Trauer** *f* smutek, żałoba; *-binde* *f* opaska żałobna; *-feierlichkeit* *f* uroczystość żałobna; *-flor* *m* krepa, kir; *-gedicht* *n* elegia, tren; *-geleite* *n* orszak pogrzebowy; *-jahr* *n* rok żałoby; *-kleid* *n* suknia żałobna; *-mahl* *n* stypa; *-marsch* *m* marsz żałobny; *-n* smucić się, oplakiwać; *-nosie* żałobę; *-nachricht* *f* smutna wiadomość; *-spiel* *n* tragedia; *-tag* *m* dzień żałoby; *-weide* *f* wierzba płacząca.
- Tranf-dach** *n* okap; *-e* *f* ściek, rynna.
- träufeln**, **träufen** kapać; kropkami wpuszczać.
- träulich** poufały; *-keit* *-łość*.
- Träum** *m* (äu) sen; **Träume** *sind* *Schäume* *sen* mara, Bóg wiera; *-bild* *n* senna mara, wizya; *-buch* *n* sennik; *-deuter* *m* tłumacz snów.
- träumen** śnić się; marzyć.
- Träumer** *m* marzyciel; *-in* *-ka*; *-ei* *f* marzenie; *-isch* marzący, zamysłony; drzemający.

Traum=gebilde *n* urojenie, mara;
-**geſicht** *n* mara, widmo; -**ſeher**
m snowidz.

traurig smutny; *t.* werden za-
smucić się; -**ſeit** *f* smutek.

Trauring *m* pierścień ślubny.
traut luby, miły.

Traufſchein *m* metryka ślubu.

Trauung *f* ślub.

Treber *pl.* młóto; wytłoczyny *pl.*

treffen (*i*), **traf**, getroffen *trafić*.
zastać *4.* (gdzie); ugodzić (ka-
mieniem); **nicht** *t.* (*s*)chybić;
Anſtaſten *t.* robić przygotowa-
nia; *eine Verſügung* *t.* posta-
nowić; *eine Wahl* *t.* obrać,
obierać; **ſich** *t.* spotkać się;
złazarzyć się.

Treffen *n* potyczka; *ein T.* liefern
potykać się; *=d* *trafny*, *dobitny*;
daß =de -ność.

Treff=er *m* wygrana; strzał trafia-
jący; -**ſich** *zaczny*; *wyborny*;
trafny; -**ſichſeit** *f* -ność.

Treib=beet *n* inspekt; -**eiß** *n* lód
plywający, *kra*.

treiben, **trieb**, **getrieben** *pedzić*,
gnać, *gonić*; *poruszać*; *trudnić*
się (*handlem*, *przemysłem*).

Treib=en *n* pędzenie; czynność,
działanie, *ruć*; -**er** *m* poga-
niacz, obławnik, -**haus** *n* cie-
plarnia; -**jagd** *n* nagonka.

trenn=bar rozdzielnny, rozłączny;
-**barſeit** *f* -ność; -**en** rozdzielić,
od-, *rozłączyć*; *pruć*; **ſich** -**en**
rozstać, *rozłączyć się z kim*;
-**ung** *f* *rozstanie się*; *rozbrat*.

Trenſe *f* trenzla.

Trepp *f* schody *pl.*; -**nhaus** *n*
klatka *schodowa*; -**nſtufe** *f*

Trepp *f* stokłosa. [*senód*, *stopień*].

Treſſe *f* galon; *mit* -**n** *befegen*
galonować; -**nhut** *m* kapelusz
galonowany; -**nkleid** *n* suknia
z galonami.

Treſter *pl.* wytłoczyny z wino-
gron; -**wein** *m* lura.

treten (*du trittſt*, *er tritt*), *trat*,
getreten (*f.*) *stąpić*; *stapać*;

wstąpić; *stanać*, *wejść*; *przy-*
stąpić (*do ołtarza*); (*h.*) *deptać*
(*ziemię*); *daß Pflaſter* *t.* (*h.*)
bruki zbijać; *zu nahe* *t.* (*f.*)
ubliżyć *3.*

Treter *m* deptacz.

Tretmühle *f* deptak.

treu *wierny*; -**bruch** *m* *wiaro-*
łomstwo; -**e** *f* *wierność*; -**herzig**
szezery; -**herzigkeit** *f* -rość; -**ſich**
wiernie, *szczerze*; -**loß** *niewier-*
ny, *wiarołomny*; -**loß werden**
przeniewierzyć się; -**loſigkeit** *f*
niewierność.

Tribun *m* (*s.*) trybun.

Tribunal *n* trybunał.

Tribüne *f* trybuna, mownica.

Tribut *m* haracz, danina; -**pſlich-**
tig *danniczy*.

Trichine *f* trychina, włosnik.

Trichter *m* lejek.

trichterförmig lejkwaty.

trieb *m* *popęd*; *pociąg*, *skłon-*
ność; *ruć*; *ped*, *latorośl*;
-**ſeder** *f* *sprężyna*; *pobudka*;
-**kraft** *f* *siła poruszająca*; -**rad**
n *koło poruszające*; -**ſand** *m*
piasek ulotny; -**werf** *n* *maszy-*
nerya, *tryb*.

Trief=ange *n* *oko ciekące*, *ka-*
prawe; -**äugig** *kaprawy*.

triefen, **troß** *i* **triefte**, **getroffen**
i **getrieft** (*h. f.*) *cieć*, *cieknać*,
kapać.

Triennium *n* *trzyłecie*.

Triest *n* *Tryest*.

Triſt *f* *wygon*; *pastwisko*.

triſtig *ślusznny*, *dowodny*, *dobitny*;
-**ſeit** *f* -ność.

Triller *m* *trel*; -**n** *trelować*.

trinf=bar *zdatny do picia*; -**en**,
trant, *getrunken* *pić*; *zu* -**en** *geben*
napoic; -**en** *n* *picie*, *napój*; -**er**
m *pijak*, *pijanica*; -**erin** *f* *pi-*
jaczka; -**geſage** *n* *pijatyka*;
-**geld** *n* *poczesne*, *napiwek*;
-**lieb** *n* *pieśń pijacka*; -**ſchale** *f*
czara; -**ſpruch** *m* *toast*; -**waſſer**
n *woda do picia*.

Tripel *m* *trypla*.

trippeln (h., f.) dyrdać, dreptać.
 Tripper *m* tryper, rzeźączka.
 trist smutny, biedny.
 tritt *m* chód, krok; stąpienie;
 stopień; ślad stopy; einen *T.*
 3. geben kopnąć 4.
 Triumph *m* tryumf; -ator *m* (en)
 tryumfujący; -bogen *m* łuk
 tryumfalny; -ieren tryumfować;
 trocken suchy, oschły; t. werden
 lassen ususzyć; im trockenen
 fügen (f.) mieć zabezpieczony
 byt; -haus *n* suszalnia; -heit *f*
 susza, posucha; -hammer *f*,
 -plak *m* suszarnia; -legung *f*
 osuszenie (roli).
 trocknen suszyć, schnąć.
 Troddel *f* kutas, frenzla.
 Trödel *m* tandeta; -frau *f* tande-
 ciarka, przekupka; -handel *m*
 handel starzyzną; -mann *m* tan-
 deciarz; -markt *m* tandeta; -n
 handlować starzyzną; mitrężyć,
 guzdrać się.
 Tröbler *m* tandeciarz.
 Trog *m* (ö) koryto, dzieża.
 troffen (f.) biedz truchtem, tru-
 chtować; sich t. odejść, zemknąć.
 Trommel *f* beben; *T.* schlagen,
 rühren bębnić; -fell *n* skóra na
 bębnie; błona bębenkowa; -n
 bębnić; -schlag *m* uderzenie
 w bęben, odgłos bębnów;
 -schlegel *m* pałka do bębna;
 -schläger *m* doboisz.
 Trompete *f* trąba; in die *T.*
 stoßen zatrąbić; -n trąbić; -r
 m trębacz.
 Tropf *m* (ö) głupiec, dudek.
 Tropf-bad *n* kąpiel kroplista;
 -bar kroplisty; -barflüssig kro-
 plistopłynny.
 Tropf-chen *n* kropelka; -eln,
 tropfen kapad, kropić.
 Tropfen *m* kropka; -artig kro-
 plisty; -weise kropłami.
 Tropfflein *m* naciek, soplenieć;
 -höhle *f* jaskinia stalaktytowa.
 Trophäe *f* trofeja. [nośny; -nie.
 tropisch podzwrotnikowy; prze-

Troppau *n* Opawa.
 Troß *m* (ffe) bagaż; gawiedź,
 tłuszcza, hulastra; -suecht, -bube
m ciura, luzak.
 Trost *m* pociecha, otucha.
 tröst-en pocieszać; -er *m* pociesz-
 ciel; -erin / -ka; -lich pocieszny,
 -szający.
 trost-los bez pociechy; rozpacz-
 ający; -losigkeit / rozpacz; -reich
 pełen pociechy, otuchy.
 Trottel *m* dureń, głuptas.
 Trottoir *n* (re i rs) trotuar.
 troß 2. 8. wbrew, pomimo.
 Trög *m* upór, hardość; zum *T.*
 na przekór, wbrew; -en opierać
 się, wbrew czynić; -ig upor-
 czywy, uparty, hardy; -kopf *m*
 uparciuch; kolatek (owad);
 -köpfig uparty, krnąbrny.
 trüb, trübe metny (woda); po-
 chmurny (niebo); smutny
 (umysł); Trübe *n* mętność;
 trüben mącić, zaciemniać; wi-
 chrzyć; sich t. chmurzyć się.
 Trübel *m* wrzawa, zamęt.
 Trüb-sal *n* utrapienie, bieda,
 smutek; -selig biedny, smutny;
 -sinn *m* posępność; melanco-
 lia; -sinnig posępny; melanco-
 liczny.
 Truchsch *m* stolnik, podstoli.
 Trüffel *f* trufa (grzyb).
 Trug *m* oszukaństwo, ułuda,
 omamlenie; -bild *n* widmo,
 mara.
 trüg-en, trog, getrogen łudzić,
 mamić, mylić, zawodzić; -erisch
 zwodniczy, omylny; -lich łudny
 zawodny; -lichkeit *f* -ność.
 Trugschluß *m* solizmat.
 Truhe *f* skrzynia, skarbница.
 Trümmel *pl.* szczątki, zwaliska;
 rozbitki; -haufen *m* kupa gru-
 zów. [-en zadać kozę.
 Trumpf *m* (ü) kozera, świętna;
 Trunk *m* napój; pijaństwo.
 trunfen pijany, opity; -bold *m*
 pijaczysko; -heit *f* pijaństwo;
 stan upojenia.

Trupp *m* kupa, gromada, zgraja; *-e f* trupa, kompania; *-en pl.* wojsko. *dyczka.*
Trut-hahn *m* indyk; *-henne f* in-
Trut = **Trot**; **bündniß** *n* przy-
 mierze zaczepne.
Tschako *m* (š, š) czako, kaszkiet.
Tscheche *m* (s.) Czech.
Tschibul *m* cybuch.
Tuberkeln *pl.* tuberkuły, gruźlica.
Tuch *n* (**Tuche**) sukno; **Tuch** *n*
 (**Tücher**) chustka; **Tuch**, **tuchen**
 sukienny; **-ballen m** bala su-
Tüchel *n* chusteczka. [*kna.*]
Tuch-fabrik *f* fabryka sukna;
-halle f sukiennica; **-handel**
m handel sukniem; **-händler m**
 sukiennik; **-laden m** skład su-
 kna; **-lappen m** kawałek su-
 kna; **-leiste f** krajka; **-macher**
m sukiennik; **-macherhandwerk**
n sukiennictwo; **-manufaktur**
f fabrykacja sukna; **-scherer**
m postrzygacz sukna; **-scherer-**
werkstatt f postrzygalnia.
tüchtig tegi; zdatny, dzielny;
-keit -ność, uzdolnienie.
Tuch-wasser *m* wałkierz; **-ware f**
 towar sukienny; **-weber m** su-
 kiennik.
Tüße *f* podstęp, złośliwość.
tüdisch podstępny, złośliwy.
Tugend *f* cnota; **-haft, -sam** cno-
 tliwy; **-haftigkeit, -wość.**
Tulpe *f* tulipan.
Tummel *m* zawrót głowy; wrza-
 wa, zamieszanie; **-n** ujeżdżać
 (konie), toczyć (konie); **sich**
t. krzątać się, uwijać się; **-platz**
m miejsce.
Tümpel *m* kałuża.
Tumult *m* wrzawa, rozruch;
-natiß burzliwy, hałaśliwy.
tun (*ich tue, du tust, er tut*), **tat**,
getan (u)czynić, (z)robić.
Tünke *f* tynk; **-n** tynkować; **-r**
m tynkarz.
Tunichtgut *m* niepoń, psotnik.
Tunte *f* sos, podlewa; **-n** ma-
 czać, zamaczać.

tunlich dający się zrobić.
Tunnel *m* tunel.
Tüpfel *n*, *m* cętka, kropka; **-ig**
 cętkowany, kropkowany; **-n**
 cętkować, kropkować.
tupfen dotykać się czego.
Tür *f* drzwi *pl.*
Tür-angel *f* hak, czop u drzwi;
-band n zawiasa u drzwi.
Turban *m* turban, zawój.
Turbine *f* turbina, wodny motor.
Tür-feld *n* nadedrzwie; **-flügel m**
 skrzydło drzwi; **-futter n** fu-
 tryna u drzwi, odzwierok; **-ge-**
stell n uszak; **-hüter m** o-
 dzwierny; **-lette f** wrzeciadz.
Tür-fe *m* (s.) Turek; **-lei f** Tur-
 oya; **-tin f** Turczyńska; **-tisch**
 turecki, po -cku.
Türks *m* turkus (kamień).
Turm *m* (ü) wieża; **T.** = wieżowy.
Türmchen *n* wieżyczka.
türmen piętrzyć, stawiać na ku-
 py; **sich t.** piętrzyć się.
Turm-uhr *f* zegar na wieży;
-wächter m stróż na wieży.
Turn -gimnastyczny; **-en** ćwiczyć
 się w gimnastyce; **-en n** gimna-
 styka; **-er m** gimnastyk.
Turnier *n* turniej; **-bahn f** plac
 turniejów.
Turn-kunst *f* gimnastyka; **-lehrer**
m nauczyciel gimnastyki; **-platz**
m miejsce do ćwiczeń gimna-
 stycznych; **-verein m** towa-
 rzystwo gimnastyków.
Tür-pfosten *pl.* słupki drzwiowe,
 węgary; **-schloß n** zamek u drzwi,
 do drzwi; **-steher m** szwajcar.
Turteltaube *f* turkawka.
Türverkleidung *f* oprawa drzwi.
Tusche *f* tusz; **-n** tuszować.
Tüte *f* trąbka z papieru.
tuten trąbić.
Type *f* czeionka.
typhös tyfusowy.
typhus *m* tyfus.
typisch typowy, właściwy.
Typograph *m* (s.) typograf; **-ie f**
 typografia, drukarstwo.

Typus *m* typ, cecha, wzór.

Tyran *m* (s.) tyran, okrutnik;

-ei *f* tyranstwo, okrucieństwo;

-in *f* okrutnica; -isch tyrański, okrutny; -isieren tyranizować, okrutnie się z kim obchodzić.

ü.

übel *n* zło; übel zły; źle; mir ist übel mdli mnie; -beuten źle tłumaczyć; -gelaunt w złym humorze będący; -gefunnt źle myślący; -heit *f* mdłość, ekliwosć; -heit erregen sprawiać ekliwosć; -klang *m* rozdźwięk, dysharmonia.

übel-nehmen brać za zło; -stand *m* niedogodność; -tat *f* czyn niegodziwy, złoczynstwo; -täter *m* złoczyńca, zbrodniarz; -täterin -arka; -wollend nieżyczliwy.

üben ćwiczyć w czym; okazywać (łaskę); sich ü. ćwiczyć się.

über 3. 4. nad (tobą); ponad (lasem); przez (rzekę); za (rok).

über więcej niż (100 koron); über und über całkiem.

überall wszędzie.

über-antworten wręczyć, oddać; -arbeiten przerobić; sich ü. spracować się; -atmosphären nadpowietrzny; -aus nadzwyczaj, nader, zbyt.

über-bein *n* martwa kość; -bett *n* pierzyna; -biegen przeginać; -inać; -bieten przewyższać; podkupywać; sich ü. przesadzać; -bietung *f* przetarg, przesada.

über-blichsel *n* zabytek, szczytek; -blick *m* przejrzenie, pogląd, rzut oka; -bliden przejrzeć, oglądać.

über-bringen przynieść, oddać; donosić. -bringer *m* oddawca, donosiciel; -bringerin *f* wręczycielka; -bräden most zrobić nad czym; -büßeln przeprasować; -bürden przeciążyć.

überbeden na-, przykryć.

über-denken przemyślać (nad czym), rozważać; -dieß nadto; -druf *m* uprzykrzenie, przesyt; -drüßig uprzykrzony; ü. machen uprzykrzać; ü. werden sprzykrzyć sobie co.

übered przekątnie, ukośnie.

über-eggen za-, powłóczyć; -eisen wyprzedzić, wyścignąć 4.; zaskoczyć (śmierć); sich ü. za- nadto spieszyć; -eist skwapliwy, porywezy; -eilung *f* skwapliwość, porywczosć.

überein zgodnie; -ander jeden na drugiego, jeden na drugim; -kommen (s.) umówić się z kim, zgodzić się na co; -kommen „, -kunft *f* umowa, ugoda; -kommen treffen zgodzić się na co; -stimmen zgadzać się, odpowiadać; -stimmend zgodny; -stimmung *f* -ność.

über-eisen sich pokryć się lodem.

über-eissen sich przejeść się.

über-fahren przejechać 4.; prze-ciagnąć (pendzlem); (s.) prze-prowadzić się, przejechać (dokąd); -fahrt *f* przeprawa, przewóz.

Über-fall *m* napad, napaść. -fallen napaść, napadać; -fein nader delikatny; -firnissen pokostem przeciągnąć; -fliegen przelecieć, przebieść co; -fließen (s.) roz-lać, wylewać się, opływać w co; -flügeln prześcignąć 4.; -fluß *m* obfitosć, zbytek; -flüssig obfity, zbyteczny.

über-fluten zaląć; -fracht *f* przewózka; -frachten przeladować; -fressen sich obciążać się

über-fuhr *f* przewóz; -führen

przeprowadzić; przekonać, do-wieść 3. co; =fülle *f* obfitość; =füllen przepełnić; =füttern przekarmić.

übergabe *f* oddanie; poddanie się, kapitulacja; =gang *m* prze-chód. przejście, przeprawa; =gärung *f* fermentacja nader wielka.

übergeben oddać; poddać; sich ü. poddać się, kapitulować; wo-mitować, zwracać; =gehen (f.) przejść, przeprowadzić się; (h.) pominąć, zamilczeć; =gehung *f* pominięcie; =gelehrt przeuczo-ny; =gewicht *n* przewyżka; wyższość; przewaga; =gewöhn-lich nadzwyczajny.

übergeben ob-, przelać; =glasen oszkląć, pokryć szkłem; =glüd-lich nader szczęśliwy; =golden pozłocić; =grasen sich pokryć się trawą.

übergreifen wkraczać (w cudzy obręb), nadużywać; =griff *m* nadużycie; =groß nader wielki; =guß *m* oblew; zaprawa.

überhand-nahme *f* rozmnażanie się; =nehmen rozmnażać, roz-szerzać się.

überhängen (f.) wisieć nad czym, wystawać; =hängen prze-, za-wiesić, zarzucić; =hängend ob-wisły, zwisły; =hängen (f.) zaskorupić się; =hängen obsy-pać; obarczyć (praca); =haupt wogóle.

überheben uwolnić; sich ü. wy-nosić się; =hebung *f* uwolnie-nie; duma.

überheizen przepalać; =her na wierchu; a nadto.

überhimmlisch nadniebny.

überhin powierzchownie, lekce.

überhören przesłuchać; nie do-słyszeć, przesłyszeć się.

überirdisch nadziemski.

überkippen (f.) przeważać się; =leben przykleić; =leid *n* su-knia wierchnia; =leiden prze-

wlec; okryć; =fleißern przy-kłajstrować; =flug przemądry; =lochen przegotować, gotować nieco; (f.) wykpieć; =laden przeładować, obarczyć; =lassen zostawić, oddać; sich =lassen oddać się.

überlast *f* nadmiar, przewyżka ciężaru; =en = überbürden.

überlauf *m* przebieg; =laufen (f.) przebiegdz; wykpieć; =läufer *m* zbieg; =laut za głośny.

überleben przeżyć; =legen roz-ważać, zastanowić się; prze-wyższający, mocniejszy, zda-tniejszy; 3. =legen sein prze-wyższać 4., górować nad kim; =legenheit *f* wyższość, prze-waga; =legt rozważony; roz-ważny; z rozwąga; =legung *f* rozważa, rozmyśl.

überliefern wy-, oddać, podać; =lieferung podanie; =listen po-dejść, podchodzić; =listung *f* podejście.

übermachen przerobić; rozciągnąć nad czym; przesłać; =macht *f* przemoc; =mächtig przemożny; =mannen przemódz, pokonać; =maß *n* nadmiar, zbytek; =mäßig nadmierny, zbyteczny; =menslich nadludzki; =mitteln przesłać.

übermorgen nazajutrz, pojutrze; =morgig pojutrzejszy; =mut *m* swawola, duma, zuchwalstwo; =mütig swawolny, dumny, zu-chwały.

übernachten (prze)nocować; =nä-hen przeszyć; =nahme *f* odbiór; objęcie; =narben (f.) zabliznić się; =natürlich nadnaturalny, nad-przyrodzony; =nehmen odebrać, odbierać, objąć, obejmować; podjąć się czego; =nehmer *m* odbiorca; przedsiębiorca.

überpfeffern przepieprzyć; =pro-duktion *f* nadmiar produkeyi; =quer wpoprzek.

überragen sterczeć, wystawać.

przewyższać, górować; -**rafchen** niespodziankę zrobić 3.; spotkać; zadziwić, zaskoczyć (śmierć); -**rafchend** niespodziany; -**rafchung** *f* niespodzianka; zaskoczenie

über-rechnen przerachować, -liczyć; -**reden** namówić, nakłonić; -**redung** *f* namowa; -**reich** niezmiernie bogaty; -**reichen** oddać, podać, wręczyć; -**reicher** *m* oddawca, podawca, wręczyciel; -**reichung** / od-, podanie, wręczenie; -**reiß** przejrzasty, przestaly; -**reise** *f* -łość; -**reisen** (f.) przestać się, za nadto dojeżdżać; -**reiten** 4. przejechać 4.; (f.) przejechać (na drugą stronę).

überreiz *m* rozdrażnienie; -**barkeit** *f* nadzwyczajna drażliwość; -**en** nazbyt rozdrażniać.

überrennen obalić w biegu.

über-rest *m* reszta, zbytek, szczatek; -**roß** *m* surdut wierzchni; -**rüß** *w* znak.

überraufen napaść niespodzianie; -**pelung** *f* nagły napad.

über-satt przesycony; -**sättigen** przesycać; -**sättigung** *f* przesyty; -**säuern** przekwasić; -**schal-len** zagłuszać (bukiem); -**schatten** zaciemniać; -**schäßen** przeceniać; -**schauen** rozpatrywać się; przejrzeć, przeglądać.

überschicken przesłać co 3.; -**schiffen** przewieźć 4.; (f.) przeprawić się.

über schlag *m* wyłoga (rękawa); obliczenie (kosztów); przechylenie się (bódk); zmiana (pogody); -**schlagen** zagiąć; obrać; pominąć w czytaniu; zmienić się; **sich** *ii.* przeważać, przewrócić się. [zaskoczyć.

überschleichen zniemacka napadać;

über-schnappen (f.) zapadać; nie mieć spełna rozumu; -**schneit** śniegiem okryty; -**schreiben** od-, przepisać; -**schreien** przekrzy-czeć.

über-schreiten przekroczyć; prze-brnąć (miarę); -**schrift** *f* napis.

Über-schuh *m* galosze; -**schuß** *m* przewyżka, nadmiar; -**schußig** pozostały; -**schütten** obsypywać; prze-, ob-, polewać.

überschwem-men za-, wylewać; -**mung** *f* wylew, powódź.

über-schwenglich niezmierny, w wielkiej mierze; -**schwimmen** (h., f.) przepłynąć, -pływać; -**seelisch** zamorski; **daß** -**seelische** zamorszczyzna; -**schbar** dający się przejrzeć; -**sehen** przejrzeć, przeglądać; prześlepić, nie spostrzedz; -**selig** nader uszczęśliwiony; -**senden** nadesłać, przesłać; -**sender** *m* przesyłający; -**sendung** *f* przesyłka, nadesłanie.

übersch-bar dający się tłómaczyć; przeprawny; -**en** (prze)tłómaczyć; przesadzić (rów); prze-prowadzić się (przez rzekę); -**er** *m* tłómacz; -**ung** *f* tłómaczenie, przekład; przejście.

über-sicht *f* pogląd; widok; -**sicht-lich** łatwy do przejrzania, jasny, wyraźny; -**sichtlichkeit** *f* -ność; -**steden** (f.) przenosić, przeprowadzić, przesiedlić się; -**steden-lung** *f* przesiedlenie, przenosiny *pl.*; -**stibern** posrebrzyć; -**stinnlich** nadzmysłowy; -**stommern** lato przepędzić; przez lato przecho-wać.

über-spannen rozpiąć co nad czem; nader naprężyć, nate-żyć; -**spannt** za nadto naprężony; przesadny; -**spantheit** *f* przesada; -**springen** przeskoczyć (rów); pominąć co; (f.) przeskoczyć (na drugą stronę); **sich** -**springen** skakać wywiechnąć nogę; -**spülen** oblać, obmyć.

über-ständig przestaly (owoc, drzewo); -**stehen** przyszyć jedno na drugie; zabić (kartą zadana); -**stehen** przetrwać, wytrzymać; -**stieghar**, -**stieglich** do przeby-

cia; -steigen (f.) przeleźć, przechodzić (z wozu do innego wozu); (h.) przebyć, przejść (górze); przewyższać; -stimmen przegłosować; przestroić (fortepian).

Über-strahlen blaskiem okrywać, przewyższać; -streichen posmarować, powleć farbą; -streuen potrzasać, posypać; -strömen zalewać; -strömt zalany; zbroszony; studieren się przeuczyć się; -stützen na wierzech przewrócić; -stürzen przewracać; za nadto przyspieszać; bez rozważa, czynić; -stürzung f nierozważa, zbyt ni pospiech.

Über-täuben zagłuszyć; -teuern przedrożyć zbyt drogo sprzedawać; -tölpeln odurzyć, okpić; -tönen zagłuszać głosem.

Übertrag m przeniesienie; -bar przenośny; -en przenosić; zlecić; przetłómaczyć, -łożyć; f -ung przeniesienie; przetłómaczenie; -ungsgelühr f należytość od intabulacji.

Über-treffbar dający się przewyższyć, prześcignąć; -treffen przewyższyć, prześcignąć; -treiben przesadzać (w czem), zbyt kować; -treibung f przesada; zbyt; -treten przestąpić, przekroczyć (próg); (f.) przejść (na inną stronę, wiare); -treter m przestępca; -tretung f przestępstwo, wykroczenie; przejście; -trieben przesadny.

Über-tritt m przejście; -trumpfen zabić zadana kózka; przewyższyć; -tünchen otynkować; ubarwić.

Über-völkern przeludnić; -völkern f przeludnienie; -voll przepelniony; -vorteilen skrzywdzić; oszukać, odrwać; -vorteilung f krzywda, oszustwo.

Über-wachen dozorować, czuwać (nad kim); -wachung f nadzór; -wältigen pokonać, przemódz;

zwalczyć; -wältigung f pokonanie.

Über-weisen przekazać, oddać; przekonać 4. o co; -weisen poobielić; -werfen przerzucić; rzucić na siebie (plaszcz); obrzucić (wapnem ścianę); się -werfen poróżnić, pokłócić się z kim; -wideln obwinać; -wiegen przeważać; przemagać; -wiegend przeważny; -wiegen oddany; przekonany.

Überwinden przemódz, zwyciężyć; -der m zwycięzca; -bung f przemożenie, zwyciężenie.

Überwintern przezimować.

Überwölben zasklepić

Über-wuchern przwduszać, bujnie wyrastać; -wuchs m nadrośl; -wurf m zarzutka; -würzen przekorzenie.

Über-zahl f liczba przeważająca; -zahlen przepłacać; -zählen przeliczać; -zählig nadliczbowy, nadkompletny; -zahl m zab zbyteczny; -zeitig nader dojrzały.

Über-zeugen przekonać, przeświadczyć; -ziehen powleć (czem); zając (kraj); (f.) przeprowadzić się; się -ziehen przewleć się; -zicher m narzutka; -zudern ocukać; -zug m powłoka; pokrowiec; -zuwerf na poprzek, z ukosa, bokiem.

üblich zwyczajny, używany; -seit f zwyczaj; moda.

übrig pozostały; inny; das übrige reszta; im übrigen, -ens zresztą; -bleiben (f.) pozostawać; -lassen zostawiać; -sein zbywać, pozostawać.

Übung f ćwiczenie; wprawa.

Ufer n brzeg; -bewohner m nadbrzeżanin; -loß bezbrzeżny.

Uhr f zegar, zegarek; wieviel Uhr ist es? która godzina?

Uhr-band n sznurek od zegarka; -gehäuse n koperta zegarka;

•glasz *n* szkiełko zegarka; •fette ślanecuszek do zegarka; •macher *m* zegarmistrz; •macherkunst *f* mistrzostwo; •schlüssel *m* klucz do zegarka; •werk *n* tryb w zegarku, w zegarze.

Uhu *m* puhacz.

Ulan *m* (s.) ułan.

Ulf *m* figiel, żart, krotochwila; •en figle stroić, żartować; •ig żartobliwy.

Ulm *f* wiaz; •holz *n* wierzba.

Ultramarin *n* ultramaryna.

um 4. o (piątej godzinie); za (pięć koron); około (słońca).

um aby; um zu leben aby żyć.

um-actern przeorać; •ändern przemienić, przeistoczyć; •änderung *f* przemiana; •arbeiten przerobić; •arbeit *f* przeróbka; •armen objąć rękami, uściskać 4.; •armung *f* objęcie, uścisk.

um-bauen przebudować; •behalten nie zdejmować, zatrzymać; •biegen za-, przegiąć; skrócić; •bilden przekształcić; przeobrazić; •binden obwiązać, przypasać; na nowo oprawić (książkę); •blasen wywrócić dmuchając; •blättern przewracać (kartki w książce); •bringen za- bić, odebrać życie.

um-dämmen ogrobić; •drehen przewrócić; skrócić; •drehung *f* obrót; skręt; •druck *m* przedruk; •drucken przedrukować.

umdüstern zasępiać, zamgliać.

um-fahren objechać; •fahrt *f* objazd; •fallen (s.) upaść, wywrócić się.

um-fang *m* obwód, objętość; rozległość; •fangen obejmować, uściskać; •fangreich obszerny; •färben przefarbować.

um-fassen objąć; zawierać, mieścić w sobie; ogarnąć (rozumem); •fassend obszerny; •fassung *f* objęcie, ogrodzenie; •fassungsmauer *f* mur otaczający.

um-flattern latać dokoła; •flechten oplatać; •fließen oblewać; •fluren okryć krepą; •fluten otaczać wodą; •formen przekształcić; •frage *f* popyt; •fragen wypytować się; •frieden ogrodzić; •füllen przelać; rzesypać.

Umgang *m* obchód, obejście, obcowanie; U. haben, U. pflegen obcować; U. nehmen von etw. pominąć co; •sprache *f* język konwersacyjny.

umgänglich towarzyski.

um-garnen usidlić; •geben otaczać; •gebung *f* otoczenie, otoczenie; okolica; •gegenb *f* okolica; •gehen obchodzić co; ominąć; (s.) obcować z kim; obchodzić się z czem; •gehend odwrotny; •gekehrt przeciwny; •gestalten przekształcić.

um-gießen prze-, oblewać; na nowo ulać (figurę); •gittern opatrzyć kratami; •graben o-, przekopać; •grenzen ograniczyć, określić; •grünen uzieleniać; •gürten prze-, opasać.

Umguss *m* nowy odlew; oblew.

um-haben mieć około siebie; mieć na sobie; •haben obciążyć, okopać; •halsen objąć za szyję, uściskać; •hängen zawiesić; wziąć na siebie; •hängtuch *n* szal; •hauen ścinać, wyrąbać.

umher = herum; umherfahren, •gehen = herumfahren, herumgehen.

umhin, nicht u. können musieć.

umhüllen obwinać, okryć.

um-lehr *f* nawrót, powrót; •lehren nawrócić; przewrócić; (s.) wrócić się; •lippen przewrócić; (s.) p. się; •Mammern objąć (rakoma); trzymać.

um-leben okleić; •leben przebrać, przeoblec; okryć, obić czem.

um-kommen (s.) zwinąć; •kränzen uwieńczyć; •kreis *m* obwód,

okrąg, okół; -kreisen okrażać; okolic.
 um-laden przeładować; -lagern oblegać, opasać (miasto); ob-
 siadać.
 um-lauf *m* obieg, obrót; in *U.*
 ięsen puścić w obieg; -laufen
 (f.) biegać, krążyć wokoło;
 -laufschreiben *n* okólnik, cyr-
 kularz; -laufzeit *f* czas obiegu;
 -laut *m* przegłos; -lauten prze-
 głaszać się.
 um-legen położyć co naokoło;
 obkładać; rozkładać (podatki);
 przewracać; -legefragen *m* koł-
 nierz zagięty; -lenken nawró-
 cić; skrócić; -lenkung *f* na-
 wrót, skręt; -leuchten oświe-
 cać; -liegend okoliczny.
 ummauern ob-, przemurować.
 ummodelln przerobić.
 umnachtet ciemnością otoczony.
 umnähen obszyć; przeszyć.
 um-nebelt za-, omgłony; -nehmen
 wziąć na siebie.
 um-panzern opancerzyć; -pflanzen
 przesadzić; obsadzić; -pflanzen
 przebrukować; -pflanzen prze-
 orać; -prägen przebić na nowe
 monety.
 um reisen objeżdżać; -reisen oba-
 lić; -reiten (j.) objeżdżać konno;
 -rennen obalić (w biegu); -rin-
 gen obstąpić, otoczyć; -riff *m*
 (jic) zarys; -ritt *m* objazd;
 -rühren zamieszać, zakłócić.
 um-laden przespąć z worka do
 worka; -satteln przesiodłać;
 przekabacić się; -saß *m* odbyt,
 obrót; -säumen obrabić; -schaf-
 fen przerabiać, przetwarzając;
 -schauzen oszańcować; -scharren
 ogrzebać; -schatten zaciemniać.
 um-schau *f* pogląd; *U.* halten
 rozpatrywać się; -schauen sich
 obejrzeć, oglądać się; -schaukeln
 przerzucać wiejaczka, łopatą;
 -schiffen opłynąć (ziemię); prze-
 ładować z jednego okrętu na
 drugi.

Umschlag *m* okładka (zeszytu);
 okład (zimny, ciepły); wyłoga
 (u rękawa); zmiana (pogody);
 -en zagiąć; zmienić się; (f.) prze-
 chylić, przewrócić (się); -tuch
 = Umhängtuch.
 um-schleichen (f.) lazić koło cze-
 go; -schleichen zasłaniać, okwe-
 ścić; -schließen otaczać, opasać,
 obejmować; -schlingen obejmo-
 wać; wiść się koło czego;
 -schmeißen obalić, wywrócić;
 -schmelzen przetapiać; przepła-
 wić; -schmieden przekuć, -ko-
 wać; -schmieren obmazać.
 um-schnallen inaczej zapinąć; przy-
 pasać; -schnüren obsznurować.
 um-schränken ograniczyć; -schrei-
 ben przepisać; określić; -schrist
f napis naokoło czego; -schür-
 zen przypasać fartuch; -schütteln
 przetrząsnąć; -schütten ob-,
 przesypywać.
 Umstchweise *pl.* korowody, cere-
 monie, ogródki; *U.* machen
 kołować; robić korowody.
 Umstchwung *m* obrót, zmiana.
 um-segeln opłynąć (ziemię); -sehen
 się obejrzeć się; -setzen prze-
 sadzić (drzewko); obsadzić;
 przełożyć; zamienić; sprzedać;
 -sicht *f* oględność, przezorność;
 -sichtig oględny, przezorny.
 -sinken (f.) upaść.
 um-sowehr tem więcej; -soweniger
 tem mniej; -sonst darmo, za
 darmo; naprzóno.
 um-spannen przeprzęgać; objąć
 piędzia, rękoma; -spinnen
 oprząść, osnuć; -springen ob-
 skoczyć 4.; (f.) skakać na-
 około; obchodzić się z kim.
 Um-stand *m* okoliczność, szcze-
 gół; -stände *pl.* okoliczności,
 szczegóły; korowody; trudy;
 -ständlich szczegółowy; z tru-
 dnościami połączony; -standsfaß
m zdanie okolicznościowe;
 -standeswort *n* przysłówek;
 -standeswörtlich przysłówkowo.

um-stehen przerobić co; przerzucić, przegarniać (zboże); **-stehen** przepinać; **-stehen** obstępować; **-stehend** obstępujący; odwrotny; **-stehenden** *pl.* naokoło stojący; **-steigen** (*f.*) przesiadać; **-stellen** przedstawiać; poobstawić.

um-stimmen przestroić; nakłonić; przerobić *4.*; **-stoßen** obalić; wyrzucić; **-strahlen** opromienić; **-striden** usidlić; **-stülpen** zagiąć (rękaw).

Um-sturz *m* przewrót, upadek; **-sturzbar** wywrotny; **-stürzen** obalić, wyrzucić; (*f.*) upaść, runąć; **-sturzarlei** *f* stronictwo rewolucyjne.

um-tausen przechrześcić; **-tausch** *m* za-, wymiana; **-tauschen** za-, wymienić; **-trieb** *m* obrót; przebieg, knowanie; **-tun** zarzucić na siebie; **sich nach etw.** *tun* chodzić za czem.

um-wachsen obrósły; **-wallen** wałem opasać; **-wallung** *f* opasanie wałem; **-wälzen** przewrócić; **-wälzung** *f* przewrót, rewolucja; **-wandeln** przemienić, istoczyć, przeobrazić; **-wandlung** *f* przemiana, przeobrażenie.

um-wecheln za-, wymienić; **-wechselung** *f* za-, wymiana.

Um-weg *m* koło, zboczenie z drogi, manowce; **-wehen** obwilać, obwiewać; **-wenden** obrócić; przenicować (suknię); **sich** *m.* obrócić się.

um-werfen obalić, wyrzucić; zarzucić na siebie (płaszcz); **-wideln** za-, owinać, owijać.

um wissen *2.* dla; **um Gottes willen** dla Boga; **um deinet willen** dla ciebie.

um-winden owinać; okręcić; **-wogen** otaczać falami, szumieć otaczać *4.*; **-wohnend** sąsiedzki, ościenny; **-wölten** zachmurzać, zasępiać.

um-zäunen ogrodzić; **-zäunung** *f* ogrodzenie, opłotek; **-zeichnen** przerysować; **-ziehen** zaciągnąć, otoczyć co czem; powlec czem; (*f.*) chodzić naokoło czego; przeprowadzać się; **sich** *-ziehen* przewlec się; przerzucić się; **sich mit Wolken** *-ziehen* zachmurzać się; **-zingeln** otoczyć; **-zug** *m* obchód; przeprowadzenie się.

unab-änderlich nieodmienny; **-änderlichkeit** -ność; **hängig** niezawisły, niezależny; **lässig** nieustanny; **-schbar** nieprzejrzany; **-schbar** nie do pozbycia; **-sichtlich** nieumyślny; **-weislich** nieodbity, nieodzowny; **-wendbar** nieuchronny.

unachtsam niebaczny, nieuwważny; **-leit** *f* nieuwaga.

unadelig nieszlachecki.

unähnlich niepodobny; **-leit** *f* niepodobieństwo, różnica.

unan-sehbar nienaruszalny; **-sehbarkeit** -ność; **-gebaut** nieuprawny.

unan-gemessen niestosowny; **-nehmen** nieprzyjemny, niemiły; **-gerührt**, **-getastet** nietknięty; **-greifbar** niezdobyty; niedotykalny; **-nehmbar** nie do przyjęcia; **-nehmlich** nieprzyjemny; nie do przyjęcia; **-schulich** nieznaczny, niepokazny; **-schulich** *leit* *f* -ność; **-ständig** nieprzystojny, nieprzyzwoity; **-tastbar** nietykalny; **-tastbarkeit** *f* -ność; **-wendbar** niestosowny, nieprzydatny; **-wendbarkeit** *f* -ność.

unappetitlich nieapetytny.

Un-art *f* narów, nieprzyzwoitość; **-artig** niegrzeczny; **-ästhetisch** nieestetyczny.

unauf-gefordert niezadany; **-geflärt** nieoświecony; niewyjaśniony; **-haltbar**, **-haltam** niewytrzymany, niepolamowany; **-hörlich** nieustanny, ciągły; **-lösbar**, **-löslich** nierozpuszczalny; nierozłączny; nie dający

się rozwłazać; -merkſam nie-
uważny; -merkſamkeit *f* nie-
uwaga; -ſchiebbar niezwłoczny.
unausbleiblich nieochybny;
-führbar niewykonalny; -führ-
barkeit *f* -ność; -gebildet nie-
wykształcony; nierozwinięty;
-gehegt bezprzestanny; -löſlich
niewygasty; nie dający się wy-
mazać; niezaspokoiony; -ſprech-
lich niewymowny; -ſtehllich nie-
znośny; -ſtigbar nie dający się
wygubić, wykorzenieć; -weichlich
nieuchronny.
unbändig nieposkromiony, nie-
sforny; -leit *f* -ność.
unbarmherzig niemiłosierny; -keit
f niemiłosierdzie.
unbeachtet pominięty, nieuwzględ-
niony; *etw. un.* laſſen nie
uważać na co, pomijać co.
Unbeacht, aus II. przez nie-
baczną; -dächtig, -dächſam
nierozważny, nierozmyślny;
-dächſamkeit *f* nierozwaga;
-denklich niewątpliwy; bez wa-
hania się; -deutend nieznaczny;
-dingt bezwarunkowy.
unbeſangen nieuprzedzony, bez-
stronny; -ſiedert nieopierzony;
-ſiecht niesplamiony; niepokala-
ny; -ſlügelt bezskrzydły; -ſrie-
bigend niezadowolający; -ſrie-
bigt niezadowolony; -ſugt nie-
upoważniony; -greiflich nie-
pojęty; -grenzt nieograniczony;
-gründet nieuzasadniony; -haart
bez włosów.
Unbe-hagen *n* nieukontentowanie;
-haglich niemiły, przykry;
-helligt nienapastowany; -hil-
flich, -hülſlich, -hoſſen niepora-
dny; -hoſſenheit -ność.
unbe-kann nieznamy; -lehrt
nienawrócony; -leidet nie-
odziany, goły; -ſümmert nie-
troszczący się; -laubt bez li-
ści; -lebt nieżywy, martwy;
bezludny; -leſen nieoczytany;
-loht niewynagrodzony.

unbe-merkbar niedostrzegalny;
nieznaczny; -merkt niedostrze-
żony; -mittelt niezamożny;
-nannt bezimienny, nieozna-
czony (liczba); -nommen wzbro-
niony; es bleibt dir -nommen
wolno ci; -nußt nieużywany;
-quem niewygodny; -quemlich-
keit / niewygoda.
unbe-rechenbar nieobliczony, do
nieobliczenia; -redtigt nie-
uprawniony; -richtigt niespro-
stowany; -rufen niepowołany;
nieproszony; -rührbar niedo-
tykalny; -rührt nietknięty;
-rührt laſſen nie tknąć.
unbe-ſchadet bez uszkodzenia;
-ſchädigt nieuszkodzony; -ſchei-
den nieskromny; -ſcheidenheit
-ność; -ſchoſten nieposzlako-
wany; -ſchoſtenheit -ność;
-ſchränkt nieograniczony, sa-
mowładny; -ſchreiblich nie do
opisania.
unbe-ſekt nieobsadzony, nieza-
jęty; -ſiegbar niewyciężony;
-ſoldet bezpłatny; -ſonnen nie-
rozważny; -ſonnenheit *f* nieroz-
waga; -ſorgt beztroskliwy, bez
troski; niezalatwiony; -ſorgt
laſſen nie załatwić.
Unbe-ſtand *m* nierwalość; -ſtän-
dig nietrwały, niestały; -ſtän-
digkeit -łość; -ſtattet niepogrze-
bany; -ſtechbar, -ſtechlich nie-
przekupny; -ſtechlichkeit -ność,
prawość; -ſteigbar niedostępny;
-ſtimmt niepewny, bezokoliczny
(tryb); nieokreślny (zaimek);
-ſtimtheit *f* niepewność.
unbe-ſtraft niekarany; -ſtreitbar,
-ſtritten niezaprzeczone; -teilt
niemający udziału w czem; -tont
bez pryncisku; -trächtlich nie-
znaczny; -tretbar niedostępny;
-trübt wolny od smutku.
unbeugſam nieugięty, hardy.
unbe-völfert bezludny.
unbe-wachſen nieobrosły; -wachſt
niestrzeżony; bez stróża; -waſſ-

net bezbrony; mit -bewaffnetem Auge gołem okiem; -währt niewyprowbowany; -wandert nieobeznany; -weglich nieruchomy; -weibt niezónaty; -wohobar niestosowny na mieszkanie; -wohnt niezamieszkały; -wóßt bezchmurny; -wußt nieświadomy; mimowolny; ich bin mir dessen un. nie wiem o ni-

unbezahlsbar nie do zapłacenja; -zahls niezapłacony; -zähubar niedający się poskromić, oswoić; -züglicz bezwzględny; -zwingbar, -zwinglicz niezwalczony; -zwingen niepokonany.

unbiegjam niegiętki, sztywny.

Un-bill *f* krzywda, bezprawie; -bissig niesłuszny; -blutig bezkrwawy; -brauchbar niezdatny, nieużyteczny; -brauchbar-keit *f* -ność; -christlich niechrześcijański, nie po chrześci-

und i. a. [jańsku.

Un-dank *m* niewdzięczność; -dankbar niewdzięczny; -denkbar niedający się pomyśleć; -denklich niepamiętny; -deutlich niewyraźny; -dienlich nieprzydatny; -ding *n* potwór; niepodobieństwo.

undisziplinirt niekarny.

un-duldsam nietolerancyjny; -duldsamkeit *f* nietolerancya; -durchbringlich nieprzenikliwy; nieprzepuszczalny; -durchsichtig nieprzeźroczysty; -durchsichtig-keit *f* -tość.

un-eben nierówny; -ebenheit *f* -ność; -echt nieprawdziwy; szalszowany; -edel nieszlachetny; -ehelich nieślubny; -ehrbar nieuczeiwy; -ehre *f* niesława, hańba, wstyd; -ehrlich niepoczeiwy; -ehrlichkeit *f* -wość; -eigennützig bezinteresowny; -eigennützigkeit *f* -ność; -eigentlich niewłaściwy.

unein-bringlich przepadły; -ge-bunden nieoprawny (książka);

-gebm niepomny; -gechränkt nieograniczony; -ig, uncinś niezgodny; -einigkeit *f* niezgoda; -nehmbar niezdobyty; -nehmbarkeit *f* niemożliwość zdobycia.

unempfindlich niezdolny do przyjęcia czego, obojętny.

un-empfindlich nieczuły; -empfindsam niecierpięliwy.

unendlich niekończony, bez końca; niezmierny; inś Unendliche do nieskończoności.

unent-behrlich niezbędnie potrzebny; -deckt nieodkryty; -geltlich bezpłatny; -haltjam niepowściągliwy, niewstrzemięzliwy; -haltjamkeit -wość; -schieden nierozstrzygniony; -schlossen chwiejny, wahający się; -schlossenschaft *f* chwiejność; -wegt niezłomny.

uner-bittlich nieublagany; -fahren niedoswiadezony; -fahrenheit *f* brak doświadezenia; -forchtlich niezbadany, niedościgniony; -füllbar niewykonalny; -füllt niespełniony; -giebig niewydatny, nieobstujący.

uner-gründlich niedocieczony; -hebtlich małoznaczny, nie wielkiej wagi; -hört niesłychany; niewysłuchany; -lautt niepoznany; -senntlich niewdzięczny; nie do poznania; -klärlich, -klärbar niedający się wyjaśnić.

uner-läglich niezbędny; -laubt niedozwolony; -müchlich niezmierny; -müchlich, -müdet niezmordowany; -probt niewyprowbowany; -quidlich nieprzyjemny, przykry; -reichbar niedosięgly, niedościgły.

uner-sättlich nienasycony; -schöpflich niewyczerpany; -schrotten nieustraszony; -schütterlich niezachwiany; -schwinglich niepodobny do uszczerzenia; -schwüchlich niepowetowany; -sprichlich niekorzystny.

unerträglich nieznosny; -wartet niespodziany; -widert bez odpowiedzi; -wünscht niepożądany. un-fähig niezdatny, niezdolny; -fähigkeit *f* -ność; -fahrbar nie do przebycia (droga); -fall *m* przygoda, nieszczęście; -fallversicherung *f* zabezpieczenie od wypadków; -faßlich niedający się uchwycić; nie do pojęcia. un-fehlbar nieomylny, niechybny; -fehlerbarkeit *f* -ność; -fern niedaleko.

Un-flat *m* paskudztwo, kaź; -flätere *f* niechlujność, sprośność, plugawstwo; -flätig niechlujny, sprośny, plugawy.

unfolgiam = ungehorsam.

un-förmlich niekształtny; -frankiert niefrankowany; -freiwillig niedobrowolny; -freundlich nieuprzejmy, niemiły; niepogodny (dzień); -freundlichkeit *f* nieuprzejmość, ponurość.

Un-friede *m* niepokój; -friedsam, -friedlich niepokojny; -fruchtbar nieurodzajny; nieplodny; -fruchtbarkeit -ność; -fug *m* swawola, zdrożność; -fug treiben swawolić, dokazywać.

un füglich nieprzyzwyczajony; nieposługujący się do woli; -galant niegrzeczny.

Ungar *m* (n) Węgier; -in *f* -ka; -isch węgierski, po -sku; -n n Węgry *pl*.

ungastlich niegościnnie.

unge-achtet 2. pomimo (niepogody); choć, lubo; -ahudet bezkarny; -bahnt nieutorowany; -bärdig niesworny; -beten nieproszony; -bragt niengiety; niezgiety; -bildet nieoświecony, nieukształcony; -bleicht niebielony (płótno); -braunt niepalony; -bräuchlich nieużywany.

Unge bühr *f* nieprzystojność; -bührllich, -bührend nieprzystojny; -bunden niezwiązany; nieoprawny (książka); niewiązany,

prozaiczny (mowa); -dulb *f* niecierpliwość; -dulbig niecierpliwy; -dulbig machen niecierpliwić; gedulbig werden (z)niecierpliwić się.

Ungefähr n los, trafulek, przypadek; ungefähr około, blisko; von un. przypadkowo.

unge-fällig nieuczynny; -fälligkeit -ność; -halten zagniewany; -halten sein gniewać się; -heißer bez rozkazu; -heuer n ogrom, potwór; -heuer ogromny, niezmierny; straszny; -heuerlich potworny; -hindert bez przeszkody; -hobelt nieheblowany; -hörig niewłaściwy; nienależny; nieprzyzwyczajony; -horjam *m* nieposłuszeństwo; -horjam nieposłuszny; -künstlich bezkunsztowny, niewytworny; niewymuszony.

unge-laden nienabity; nieproszony; -legen niedogodny, niewczesny; -lehrig niepojętny; -lentig niezgrabny; -lesen nieczytany; -löscht niegaszony; niewymazany.

Unge-mach n przykreść, dolegliwość, niedola; -mächtlich niewygodny; -mächtlichkeit *f* niewygoda; -mein wielce, nader; -mühtlich niemiły.

unge-kannt bezimienny; nieoznaczony; -nau niedokładny, nieściśły; powierzchowny; -neigt nieprzechylny; -niertswobodny, otwarty, rubaszny; -niertes Wesen rubaszność; -nießbar niezdatny do spożycia; -nügen niedostateczny; -nügjam nieprzystawający na małym, łakomy; -nügjamkeit *f* nieprzystawanie na małym, łakomstwo.

unge-rächt bez pomsty, bezkarny; -rade nieprosty; nieparzysty; -raten nieudany; wyrodney; -recht niesprawiedliwy; -rechtigkeit *f* niesprawiedliwość.

unge-reimt nierymowany; niedorzeczny; bez sensu; -reimtheit *f* niedorzeczność.

ungern niechęć, niechętnie.

unge-falzen niesłowny; -fäuert niekwaszony, przasny; -fäunt nieobrabiony; niezwłocznie; -fchehen; daß Gefchehene kann man nicht -fchehen machen co się stało, to się nie da cofnąć.

unge-fcheut bez bojaźni; nie zwyczajając na nic; -fchidlichkeit *f* niezręczność, niezgrabność; -fchidt niezręczny, niezgrabny.

unge-fchlicht, -fchliffen nieokrzesany; -fchmäfert bez uszczerbku; -fchminft nieubarwiony (twarz); szczery (prawda); -fchoren nieostrzyżony; laß mich -fchoren daj mi apokój! -fchult niewyuczony.

unge-fellig nietowarzyski; -fchlich nieprawny; -fittet nieubyczajony, niecywilizowany; -fpornt bez ostróg; -faltet niekształtny; -fört bez przeszkody; niezakłócony; -ftraft bezkarny.

Unge-ftüm *n* gwałtowność, natarczywość, zaciekłość; *un.* gwałtowny, natarczywy; burzliwy; *un.* werden rozhuścić się.

unge-fund niezdrowy.

unge-tan niezrobiony; *et.* *un.* laffen nie zrobić, nie wykonać; -teilt niepodzielony, całkowity, powszechny (pochwała).

Unge-tier *n* zwierz potworny; -tüm *n* potwór, poczwara; -treu niewierny; -trübt niezmacony, pogodny; -übt nieprawny.

unge-wiß niepewny; -wißheit *f* -ność; -witter *n* burza, nawalnica; -wöhntlich niezwykajny, niepospolity; -wohnt nieprzywykły; -wohntheit *f* -łość.

unge-zähmt nieoswojony; niepołamowany; -zähmt niezakłomany; -ziefer *n* robactwo; -zogen bez wychowania; niegrzeźny; -zogenheit *f* -czość; brak

wychowania; -zwungen niewymuszony; -zwungenheit -ność. ungültig, ungültig nieważny; für *un.* erklären unieważnić.

Un-glaube *m* niewiara; niedowiarstwo; -gläubig niewierzący; niedowierzający; -gläublich nie do uwierzenia; -gläublichkeit *f* niepodobieństwo do uwierzenia; -gläubwürdig niezastępujący na wiarę.

ungleich nierówny; -heit *f* -ność; -artig różnorodny; -fürmig -mäßig niejednostajny; -seitig różnobarwny.

unglimpflich niełagodny.

Unglück *n* nieszczęście; -lich nie-szczęśliwy; -licherweise na nieszczęście; -selig nieszczęsny; -fall *m* przypadek nieszczęśliwy; -stern *m* nieszczęsna gwiazda.

Un-gnade *f* niełaska; -gnädig niełaskawy; -grund *m* bezzasadność; fałsz; -gültig nieważny; -gunst *f* niepomyślność; niełaska; -günstig niepomyślny; nieprzychylny; -gut, nicht für ungut nehmen nie brać za złe. unhaltbar nietrwały; niemogący się utrzymać; -heit *f* nietrwałość.

un-häuslich nieomowy; niego-spodarny; -heil *n* nieszczęście, złe; -heil stiften broić.

unheilbar nieuleczalny; -heit *f* niepodobieństwo wyleczenia.

Unheilstifter *m* sprawca złego.

unheimlich niemiły, przykry.

unheißbar nieogrzewalny.

unhöflich nieobyczajny.

unhold nieprzychylny.

Unhold *m* okrutnik, łotr.

unhörbar nieosłyszalny.

uniert unięci

Uniform *f* mundur.

Union *f* unia, zjednoczenie.

univer-fal, -fell powszechny; -falerbe *m* dziedzic całego majątku.

Univerſi-tät *f* uniwersytet; *-tätſ-* uniwersytecki.
Unſe *f* ropucha, kumka; *-n* du-kać.
unſenn-bar, *-tlich* nie do pozna-
 nia; *-tlichſeit* *f* niemożność po-
 znania; *-tuis* *f* nieznanomość,
 niewiadość.
un-ſenſch nieczysty, *-sproſny*; *-ſlar*
 niejaśny; nieczysty; *-flug* nie-
 roztropny; *-flugheit* -ność.
Unſtuſten *pl.* koſzta, nakład.
Unſtraut *n* chwast, zielsko; **Un-**
verdirbt nicht co ma wieść, nie
 utonie.
Unſun-de *f* nieświadość, nie-
 znajomość; *-dig* nieznający;
-dig ſein nie znać.
un-längſt niedawno; *-lauter* nie-
 szczery; nieczysty.
un-leidlich nieżnośny; *-ſenſiam*
 niedający się kierować; *-leſbar*
 niedający się przeczytać; *-leſer-*
lich nieczytelny; *-ſeugbar* nie-
 zaprzeczony; *-lieb*, *-liebſiam*
 niemiły; *-logiſch* nielogiczny.
Un-luſt *f* niechęć, nieukontento-
 wanie; *-manierlich* niemanierny;
-mannbar niedorośli; *-maſſe* *f*
 niemiar, éma.
un-mäßgeblich niestanowiący, nie-
 właściwy; *mäßig* nieumiarko-
 wany; *mäßigkeit* *f* nieumiar-
 kowanie.
Un-menſch *m* nieczłowiek, bar-
 barzyniec; *-menſchlich* nieľudz-
 ki, nie po ľudzku; *-menſchlich-*
ſeit *f* nieľudzkość; *-merkbar*,
-merklich nieznaczący; *-mitteil-*
bar niedający się udzielić;
-mittelbar bezpośredni.
un-modern niemodny; *-möglich*
 niemożliwy, niepodobny; nie-
 podobna; *-möglichkeit* *f* nie-
 możliwość, niepodobieństwo;
unmo-ra-liſch niemoralny; *-raſität*
f -ność.
unmündig małoletni; *-ſeit* *f* -ność.
Unmut *m* niechęć, nieukonten-
 towanie; *-ig* niechętny.

unnach-sichtlich, *-ſichtig* niepobła-
 żliwy, nieubłagany.
unnah-bar nieprzystępny.
unnatürlich nienaturalny.
unnötig niepotrzebny; *-erweiſe*
 niepotrzebnie.
unnütz nieużyteczny; *-lich* niepo-
 żyteczny.
unobligat nieobowiązkowy.
unor-dentlich nieporządkny; *-bun-*
g *f* nieporządek, nieład.
unpar-teiſch, *-teiſch* bezstronny,
 neutralny; *-teilſchſeit* *f* -ność.
unpaſſend nieprzyzwoity.
unpäſſlich słaby, nieswój; *-ſeit*
f słabość, niezdrowie.
unperſönlich nieosobisty.
unpoliert niepolerowany.
unpolitiſch niepolityczny.
unpopulär niepopularny.
unpra-tiſtabel niedający się użyć;
-tiſch niepraktyczny.
unpünktlich niepunktualny, nie-
 dokładny; *-ſeit* -ność.
Unrat *m* émiecie, gnój, kał.
unratſam, *unrätlich* nie do ra-
 dzenia.
Unrecht *n* krzywda, nieśľuszność;
unrecht nieśľuszny; niewłaści-
 wy; nieprawny; *-mäßig* nie-
 prawny; *mäßigkeit* *f* -ność.
unred-lich, *unreell* nierzetelny;
-lichſeit -ność.
unregelmäßig nieregularny; nie-
 foremny; *-ſeit* -ność.
un-reiſ niedojrzały; *-reiſe* *f* nie-
 dojrzałość; *-rein* nieczysty;
-reinigkeit *f* -tość; *-reinlich* nie-
 chłujny; *-reinlichkeit* *f* -ność.
un-rettbar nie do uratowania;
-richtig niewłaściwy; błędny,
 mylny; *-richtigkeit* *f* omyłka,
 błąd.
Unruhe *f* niepokój, niespokoj-
 ność; *-ſtifter* *m* wicherzyciel.
unruhig niespokojny.
unrühmlich niechwalebny.
un-sagbar, *unſäglich* niewypowie-
 dziany; *-ſauſt* nieľagodny; *-ſau-*
ber niechłujny; *-ſauberſeit*

-ność; -schädlich nieszkodliwy; -schätzbar nieoceniony; -scheinbar niepozorny; -schieflich nieprzystojny; -schiffbar niesplawny.

Unschlitt *m* łój; -kerze *f* świeca łojowa.

unschlüssig wahający się; -keit *f* niepewność, wahanie się.

unschmackhaft niesmaczny; -schmelzbar nietopliwy.

Unschuld *f* niewinność; -ig niewinny; -igermiße niewinnie

un-schwer nieciężki; -selbständig zależny; -keit -ność; -selig nieszczesny, fatalny.

unser nasz; -einer jeden z naszych, taki, jak my; -gleichem równy nam; -thalben, -wegen dla nas.

unsicher niepewny; niebezpieczny; -sicherheit *f* -ność; -sichtbar niewidzialny; -sichtbarkeit *f* niewidzialność.

Unsiinn *m* niedorzeczność, głupstwo; -ig niedorzeczny.

Unsitte *f* zły zwyczaj, narów.

unsiitlich nieobyczajny, niemożliwy; -keit *f* -ność.

unsiig, der Unsiige *m* (s.) nasz.

unsiat = unsiet; -statthaft niewłaściwy, niedozwolony.

unsterblich nieśmiertelny; -keit *f* nieśmiertelność.

Unstern *m* gwiazda nieszczesna.

unstet, unstät nie-stały; tulać; -igkeit *f* niestałość.

unsiitbar nie do zaspokojenia; -siirlich niezaspokajający na karę; -sireitig niezaprzeczony; bez wątpienia.

Unsumme *f* ogromna suma.

untadelhaft nienaganny.

Unrat *f* czyn niegodziwy.

untätig bezczynny; -keit *f* -ność.

untauglich niezdolny

unticthbar niepodzielny, nierozdzielny; -barkeit *f* -ność.

unten u dołu, na dole, u spodu, pod spodem; niżej.

unter 3. 4. pod (nogi, nogami); między, pomiędzy (wami).

unter, Unter- dolny, niższy, spodni; pod-.

Unter-abteilung *f* poddział; -arm *m* dolna część ramienia; -arzt *m* lekarz miodszy; -balken *m* siestrzan; -bau *m* fundament; -bauch podbudować; -beamte *m* urzędnik niższy; -behörde *f* władza niższa; -beinleid *n* galki *pl.*; -bett *n* piernat.

unter-binden podwiązać; -bleiben (i.) nie stać się; -brechen prze-rywać (mowę); -brechung *f* przerwa; -breiten rozciągnąć pod co; podać (prośbę); -bringen umieścić; -bringung *f* umieszczenie.

unter-deß, -dessen tymczasem.

unter-drücken przytłumić (ogień); gnębić, uciskać (lud); -drücker gnębić; -drückung *f* przytłumienie, gnębienie; -düngen podgnoić.

untereinander między sobą.

unter-jahren podwieźć pod co; (i.) podjechać gdzie; -fangen się odważyć, ośmielić się; -felsherr *m* zastępca wodza; -fertigen podpisać; -fertigung *f* podpis.

Unter-förster *m* podlesniczy; -fuß *m* spodnia część nogi; -futter *n* podszewka; -jüttern podzyć.

Unter-gang *m* upadek, zagłada; zachód; -geben poddać; podległy, podwładny; -gebenheit *f* podległość.

unter-gehen (i.) upadać, ginąć; zachodzić (słońce); -geordnet podrzędny, podkomendny; -geschoben podsunięty; podrzucony; podrobiony; -geisthoß *n* dolne piętro; -geistell *n* spodek; -gewehr *n* szabla, pałasz; -graben podkopywać; stargać (zdrowie).

unterhalb 2. poniżej, pod.

Unter-halt *m* utrzymanie, wyży-

wienie; **-halten** trzymać co pod
czem; utrzymywać, żywić; ba-
wić; **sich un.** utrzymywać się;
bawić się; **-haltend** zabawny;
-haltung *f* zabawa

unter-handeln traktować o co,
układać się z kim; **-händler** *m*
pośrednik; **-händlerin** -iczka;
-handlung *f* układ, pertrakcyja;
-haus *n* izba liższa, poselska;
-hemd *n* spodnia koszula;
-hose *f* gatki *pl.*; **-irdisch** pod-
ziemny.

Unter-jacke *f* spodni kaftanik;
-jochen podbić sobie co, ujarz-
mić; **-jocher** *m* podbójca; **-jochung**
f podbój.

Unter-kammerer *m* podkomorzy;
-kanzler *m* podkanclerz; **-knie**
f podgardle; **-kniefer** *m* szczeka
dolna; **-kinn** *n* podbródek;
-kleben podklepić; **-kleid** *n* spo-
dnia suknia; **-kommen** (*f.*) zna-
leźć zatrudnienie, miejsce, po-
sade; **-kommen** *n* zatrudnienie,
miejsce, umieszczenie; **-kunst** *f*
schronienie, miejsce; **-lage** *f*
podwalina; podkładka; **-land** *n*
kraj dolny, niż; **-laß** *m.* ohne-**-laß**
bez przestanku; **-lassen** zanie-
chać; omieszkąć; **-laufen** (*f.*)
podbieżać; zająć, zachodzić
(krwιά).

unter-legen podłożyć, podsunąć;
-lehrer *m* nauczyciel młodszy;
-leib *m* podbrzusze, brzuch;
-leimen podkleić.

Unter-leutnant *m* podporucznik;
-liegen (*f.*) podlegać, podlegać,
podpadać; **-lippe** *f* warga dol-
na; **-lotse** *m* rotmistrz.

unter-mauern podmurować; **-men-
gen**, **-mischen** przymieszać; **-mi-
nieren** podkopywać; **-nagen**
podgryźć; **-nähen** podszyć;
-nehmen przedsięwziąć, siębrać;
-nehmen *n*, **-nehmung** *f* przed-
sięwzięcie; **-siębiorstwo**; **-neh-**
men przedsiębiorczy; **-nehmer**

m przedsiębiorca; **-nehmungsg-
geist** *m* przedsiębiorczość.

Unteroffizier *m* podoficer.

unter-ordnen poddać, poddawać;
-ordnung *f* poddanie się; pod-
rzędność; **-pfand** *n* zastaw, za-
datek.

unter-reden sich rozmawiać z kim;
-redung *f* rozmowa; **-richt** *m*
nauka; **-richten** uczyć; **-richts-
anstalt** *f* zakład naukowy;
-richtsminister *m* minister oświa-
ty; **-richtsprache** *f* język wy-
kładowy; **-rock** *m* spodnia su-
knia; spodnica.

unter-sagen zakazać; **-sagung** *f*
zakaz; **-satz** *m* podstawa, po-
stument, podsłupie; **-schale** *f*
miseczka; **-schälen** lekceważyć.

unter-scheidbar dający się odróż-
nić; **-scheiden** od-, rozróżniać;
sich **-scheiden** różnić się; **-schei-
dung** *f* odróżnienie; **-schei-
dungsstraf** *f* rozsądek.

Unter-scheuf *m* podczaszy; **-schie-
ben** podsunąć; podrzucić.

Unter-schied *m* różnica; **-schiebsch**
różny, rozmaity; **-schlichtig** pod-
siebierny.

unter-schlagen podbić; podstawić
(nogę); sprzeniewierzyć (pie-
niądze); przejąć (list); podrobić
(testament); **-schleif** *m* przenie-
wierstwo; przemycanie.

unter-schneiden poderzynać, pod-
rzynać; **-schreiben** podpisać;
-schrift *f* podpis; **-schwellen** *f*
podproże; **-seeisch** podmorski;
-seeboot *n* łódź podwodna;
-setzen podstawić, podłożyć;
-seht zsiadły, krepny.

unter-sinken (*f.*) (u)tonąć; ugrze-
znąć; **-staatssekretär** *m* podse-
kretarz stanu; **-stallmeister** *m*
podkoniuszy; **-stand** *m* schro-
nienie; **-standslos** bez przytuł-
ku; **-statthalter** *m* wicenamie-
stnik; **-steden** podetkać, pod-
tykać; **-stehen** 3. (*f.*) podlegać;
sich un. odważyć, poważyć się;

-steiger *m* sztygar młodszy;
-stelle *f* niższe miejsce; -stellen
podstawić; -stennen podeprzeć;
-stenermann *m* podsternik.

unter-streichen podkreślić; -streuen
podsypać; podestać, podścielać;
-stützen podeprzeć, podpiąć;
wspierać; -stützer *m* wspomo-
życiel; -Stützung *f* wsparcie, za-
pomoga, zasilek; -Stützungs-
verein *m* towarzystwo zapomogi.

unter-suchen badać, śledzić, do-
chodzić czego, roztrząsać; -su-
chung *f* badanie, śledztwo, do-
chodzenie; -suchungshaus *f* arezt
śledczy; -suchungsrichter *m* są-
dzia śledczy.

Unter-tan *m* (s.) poddany; -tan,
-tänig poddany; unizony; daß
-tänige Wesen unizoność; -tänig-
keit *f* poddaństwo; unizoność;
-tasse *f* miseczka, spodek; -tau-
chen zanurzyć; (*f*) z. się.

Unter-teil *m* spodek, dolna część;
-wärts poniżej; -waschen pod-
mywać; -wasser *n* zalew w ko-
palni; -weg *n* na drodze; -weisen
nauczać, informować; -weiser
m informator; -weisung *f* nau-
ka, informacja; -welt *f* pod-
ziemie; -werfen podbić; poddać;
sich un. poddać się; -werfung *f*
podbój; poddanie się.

unter-wählen podkopywać, pod-
rywać; -würfig poddańczy, pod-
legły; -würfigkeit *f* poddaństwo.

unter-zeichnen podpisać; -zeichner
m podpisujący; -zeichne *m* (s.)
podpisany; -zeichnung *f* podpis.

unter-ziehen podciągnąć; wciągnąć
na się (gatki); sich einer Sache
un. poddać się, podjąć, podej-
mować się czego; -zichhosen *pl*
gatki; -zünden podpalić; -zünder
m podpalacz; podpałka; -Zün-
dung *f* podpalenie.

untief niegłęboki, miatki.

Untiefe *f* melizna; wielka głę-
bokość; -tier *n* potwór; -trenn-

bar nierozłączny; -trennbarkeit
f -ność.

un-treu niewierny; -treue *f* nie-
wierność; -trinfbar niezdatny
do picia; -tröstlich, -tröstbar
niedający się pocieszyć; -trüglich
niezawodny, nieomylny; -trüg-
lichkeit *f* nieomylność.

Untugend *f* niecnota, wada.

unüber-legt nierozważny, bez
rozwagi; -legtheit *f* nierozwaga;
-sehbar nieprzejrzany; -sehbar
niedający się przetrłomaczyć;
nieprzebyty (bagn, rzeka);
-treffbar niedający się prze-
wyższyć; -windlich, -wunden
nieprzezwyoczony, nie do po-
unüblich niezwykle. [konania.
unum-gänglich niezbędny;
-schränkt nieograniczony;
-schränktheit -ność; -stößlich
niezbity; -wunden wprost, bez
ogródki.

ununterbrochen nieprzerwany.

unver-änderlich niezmienny;
-änderlichkeit -ność; -antwort-
lich nieodpowiedzialny; -äußer-
lich nie do sprzedania; nie do
pozbycia; -besserlich niepopra-
wny; -brennlich nieulegający
spaleniu; -brüchlich niezłomny.

unver-bürgt za co ręczyć nie
można; -baulich niestrawny;
-berblich niepodlegający zepsau-
ciu, skażeniu; -bient niezastu-
żony; -borben niezepsuty, nie-
skażony; -brosen niezmordo-
wany, ochoczy; -brosenheit *f*
niezmordowaność.

unver-ehelicht niezonaty; niez-
mężna; -einbar niedający się
połączyć, sprzeczny; -gänglich
niepodstępny; -gänglich nie-
znikomy; -gchlich niemogący
być zapomnianym; -gleichlich
niezrównany; -golten niewyna-
grożony.

unver hältmißmäßig niestosunko-
wy; -heiratet = unverehelicht;
-hofft niespodziany; -hohlen nie

tając się, otwarty; -jährbar nie podlegający zadawnieniu.
unver-käuflich nie na sprzedaż, niepokupny; -**kaufbar** oczywisty, widoczny; -**läßlich** na którego się nie można spuścić; -**legbar**, -**leglich** nienaruszalny; -**legbarkeit** *f* -ność; -**legt** nienaruszony.
unver-mählt = **unverehelicht**; -**meidlich** nieuchronny; -**merkt** niepostrzeżony; **znienacka**.
Unver-mögen *n* niemożność, nieudolność; -**mögend** niemogący; niemający; -**mutet** niespodziewany; -**nunſt** *f* nierozsądek, nierozum; -**nünftig** nierozsądny, nierozumny.
unver-richtet nieuskuteczony; -**richteter Sache** nie nie wskórawszy.
unver-schämt bezwstydnny, bezszelny; -**ſchämtheit** *f* bezwstyd, bezczelność; -**ſchießlich** niezwłoczny; -**ſchließbar** niezamykalny; -**ſchont** nieoszczędzony; -**ſchuldet** niewinny; niezadłużony; -**ſchuldeterweise** bez wszelkiej winy.
unver-sehen nieprzewidziany; -**ſehenſ** znienacka; -**ſehrt** nienaruszony; -**ſiegbar**, -**ſiegt** nieprzebrany, niewyczerpany; -**ſiegeſt** niezapieczętowany; -**ſöhnlich** nieubłagany; -**ſorgt** niezaopatrzony; -**ſtaub** *m* nierozum; -**ſtändig** nierozumny; -**ſtändlich** niezrozumiały.
unver-teidigt nieobronny; -**tiſgbar** niedający się wygubić; -**träglich** niezgodliwy, niezgodny; -**wandt** niezachwiany; -**wehrt** niewzbroniony, wolny; -**weißt** niezwłocznie; -**weßlich**, -**weßt** niezwiądły; -**weßlich** nieulegający zepsuciu; -**wiſcht** niezatarty; -**wundbar** niemogący być raniącym; -**wußlich** nieużyty.
unver-zagt nierozpaczaający, nieulekły; -**zeiſlich** nie do prze-

baczenia; -**ziniſlich** bezprocentowy; -**züglich** bezzwłoczny, natychmiast.
unvoll-endet niedokończony, niedokonany; -**kommen** niezupełny; niedoskonały; -**ſtändig** niezupełny, niekompletny.
unvor-geſehen nieprzewidziany; -**ſäglich** nieumysłny.
Unvorſicht *f* nieostrożność; -**ig** nieostrożny; -**igfeit** -ność.
unvorteilhaft niekorzystny.
unwahr nieprawdziwy; -**heit** *f* nieprawda; -**ſcheinlich** wątpliwy, nieprawdopodobny; -**ſcheinlich-keit** *f* nieprawdopodobieństwo.
unwandelbar nieodmienny; -**feit** *f* -miennność.
Unwege *pl.* bezdroże; **unwegſam** bezdrożny.
unweit 2. niedaleko (miasta).
unwert niewart, niegodny.
Unweſen *n* nieład, swawola.
Unwetter *n* burza, niepogoda.
unwichtig małej wagi.
unwider-ſegbar, -**ſeglich** niezbity; -**ruſſlich** nieodwołalny; -**ſprechlich** nieodparty; -**ſtehllich** nieprzechwytyżony.
unwiederbringlich niepowetowany, niepowrócony.
Unwiſſ-e *m* niechęć; -**ig** niechętny; zagniewany; -**kommen** niepożądany, niemiły; -**türlich** mimowolny.
untwiſſſam bezskuteczny.
untwiſſſbar dziki; niegościenny.
unwiſſ-ig niewiedzący; nieumiejętny, bez nauk; -**enheit** *f* niewiadomość, nieumiejętność, nieuctwo; -**entlich** niewiedzący, nie wiedząc.
unwohl słaby, niezdrowy; **mir wird un.** źle mi się robi; -**ſein** *n* słabość, niezdrowie.
unwürdig niegodny.
Un-zahl *f* niezliczone mnóstwo; -**zahlbar**, -**zählig** niezliczony.
Unze *f* uncya; jaguar.
Unzeit *f* niewczas, niewczesna

pora; zur Un. nie w czas; -ig niewczesny, niestosowny; niedoszły (plód).
ungerbrechlich niedający się zła-
 mać; -legbar niedający się
 rozłożyć; -reifbar niedający się
 potargać, zedrzyć; -störbar nie
 do zniszczenia, zburzenia;
 -trennbar, -trennlich nieroz-
 łączny.
unziemend nieprzystojny.
Unzucht *f* wszeteczeństwo, spro-
 sność; -züchtig wszeteczny.
unzufrieden niezadowolony; -heit
f niezadowolenie.
unzu-gänglich nieprzystępny;
 -gänglichheit -ność; -länglich
 niewystarczający; -lässig nie-
 właściwy, niegodziwy; -lässig-
 keit -wość; -rechnungsfähig nie-
 poczytalny; -reichend niedosta-
 teczny; -träglich nieprzydatny;
 -treffend nietrafny; -verlässig
 niepewny, zawodny.
un-zweckmäßig niestosowny;
 -zweckhaft niewątpliwy, bez
 wątpienia.
üppig bujny; -feit *f* -ność.
Ur *m* tur, żubr.
Ur pierwotny; pra-; **Urahn** *m*
 pradziad, praszczur; **uralt** sta-
 rodawny.
Uran-fang *m* pierwszy początek;
 -fänglich od samego początku.
urbar uprawny, orny
Ur-bewohner *m* mieszkaniowiec pier-
 wotny; -bild *n* wzór pierwotny,
 oryginał; -eltern *pl.* praojco-
 wie; -enkel *m* prawnuk; -enkelin
f prawnuczka.
Urgebirge *n* góry pierwotne.
Urgeſchichte *f* pierwotne dzieje.
Urgroß-eltern *pl.* pradiadowie;
 -mutter *f* prababka; -vater *m*
 pradziad.
Urheber *m* sprawca, autor; -in *f*

sprawczyni, autorka; -ſchaft *f*
 autorstwo.
Urin *m* uryna, moc; -blase *f*
 pęcherz moczowy; -ieren pu-
 szać moc.
Urfunde *f* dokument; -ubewahrer
m archiwaryusz.
urkundlich dokumentarny.
Urlaub *m* urlop; -er *m* urlopnik.
Urue *f* urna, popielnica
Urquell *m*, **Urquelle** *f* źródło pier-
 wotne.
Ursache *f* przyczyna, powód.
ursächlich przyczynowy.
Urschrift *f* oryginał, pierwotwór.
Ursprache *f* język pierwotny.
Urſprung *m* początek; -sprünglich
 pierwotny, początkowy; -stoff
m pierwiastek.
Urteil *n* wyrok; sąd; **Ur. fällen**,
 ſchöpfen wyrokować, wydać
 wyrok; -en sądzić; wyrokować;
 -ſfähig mogący ocenić, osą-
 dzić; -ſtraft *f* władza sędze-
 nia, roządek; -ſpruch *m* wy-
 rok.
Urtier *n* zwierzę pierwotne.
Urtypus *m* pierwowzór.
Urur prapra-, np. **Ururgroßvater**
m prapradziad.
Urbater *m* praojciec.
Urwald *m* las pierwotny, las
 dziewiczy; -welt *f* świat przed-
 potopowy; -weltlich przedpoto-
 powy; -wesen *n* stworzenie
 pierwotne; -wüchſig samoro-
 dny; -zuſtand *m* stan pierwotny.
usuell zwyczajny, używany.
Uſurpation *f* bezprawne przy-
 właszczenie; -pator *m* (en)
 uzurpator.
Uſus *m* zwyczaj.
Uſenſilien *pl.* przybory.
Utopie *f* utopia, urojenie.
utraquifitiſch utrakwistyczny,
 dwujęzyczny.

B.

Bademefum *n* przewodnik.

Badium *n* wadyum, zareka.

Bagabund *m* (s.) włóczęga; **-ieren**, **bagieren** włóczyć się.

balant wakujący, opróżniony.

Balanż *f* opróżniona posada.

Balſination *f* szczepienie ospy.

Waluta *f* waluta, wartość.

Wampir *m* upiór, wampir.

Bandale *m* (s.) barbarzyniec.

Vanille *f* wanilia.

Variation *f* waryacya, odmiana.

Wafall *m* wasal, hołdownik.

Waze *f* waza (naczynie).

Wajelin *n* waselina.

Water *m* (ä) ojciec.

Wäterchen *n* tatuś, tatunio.

Water-hauß *n* dom ojczysty; **-land** *n* ojczyzna; **-ländiſch** ojczysty; **-landēliebe** *f* miłość ojczysty, patriotyzm.

väterlich ojcowski; **-eß Erbe** *n* ojcowizna; **-erſciß** ze strony ojca, po mieczu.

vater-loß bez ojca; **-mord** *m* ojcobójstwo; **-mörder** *m* ojcobójca; **-ſchaft** *f* ojcostwo; **-ſtadt** *f* miasto ojczyste; **-teil** *m*, *n* ojcowizna; **-unſer** *n* Ojczenasz.

Wedette *f* wedeta, czaty *pl*.

Vegeta-bilien *pl*. rośliny; **-biſiſch** roślinny; **-rianer** *m* wegeteryanin; **-tion** *f* roślinność.

vegetieren żyć, istnieć.

Beilchen *n* fiołek; **-blau** fiołkowy, fioletowy; **-wurzel** *f* fiołkowy korzeń.

Beit *m* Wit (imie); **-ſtanż** *m* taniec świętego Wita.

Belogiped *n* welocyped.

Bene *f* wena, żyła.

Benebig *n* Wenecya (miasto).

Benezien *n* Wenecya (kraj).

Bentil *n* wentyl, klapka; **-ation** *f* przewietrzanie; **-ator** *m* (en) wentylator; **-ieren** przewietrzać; **roztrząsać** (sprawę).

verabſol-gen wydać co, wręczyć 3. co; **-gung** *f* wydanie.

verabre-den umówić; **-dung** *f* umowa, zmowa.

verabreichen = **verabſolgen**.

verabſäumen = **verjäumen**.

verab-ſcheuen brzydzić się czem, kim; **-ſcheuung** *f* obrzydzenie, wstręt; **-ſcheuungſwürdig** obrzydliwy.

verabſchied-en odprawić, pożegnać; **ſich v.** pożegnać się z kim; **-ung** *f* odprawa, pożegnanie, rozstanie się.

ver-achten gardzić, pogardzać kim, czem; **-ächter** *m* gardziiciel; **-ächtlich** pogardliwy, z pogardą; **-ächtlichkeit** *f* -dliwość; **-achtung** *f* pogarda.

verallgemeine-ru rozpowszechniać; **-rung** *f* -wzeczniczenie.

veralten prze-, zestarzeć.

veränder-lich zmienny; **-lichkeit** *f* -ność; **-n** zmieniać, odmieniać; **-ung** *f* zmiana.

veran-lagen oszacować, obliczyć (koszt); **-lagt** *u* dolniony.

veran-laſſen (s)powodować; **-laſſung** *f* powód, pobudka.

veranſchau-lichen unaoecznić; **-ſi-chung** *f* unaoecznienie.

veranſchlagen ocenić, obliczyć.

veranſtal-ten urządzić, wyprawić; **-tung** *f* urządzenie.

verantwort-en odpowiadać za co; **ſich v.** usprawiedliwić się; **-lich** odpowiedzialny; **-lichkeit** *f* -ność; **-ung** *f* odpowiedzialność, usprawiedliwienie.

verarbeiten wy-, prze-, obrabiać. **ver-argen** mieć za złe; **-armen** (i.) zubożać; **-äſteln ſich** rozgałęzić się.

verauktionieren = **verſteigern**.

verauſgaben wydać na co.

veräußer-lich na sprzedaż, do nabycia; **-n** sprzedawać, zbyć; **-ung** *f* sprzedaż, zbycie.

Verb(um) n słowo, czasownik.

Verband m opatrunek (rany);
związek, stowarzyszenie.

verbann-en skazać na wygnanie,
wygnać; -te(r) m (s.) wygna-
niec; f -anka; -ung f wygna-
nie.

verbauen zabudować; wyłożyć
na budowę (pieniądze).

ver-bauern (f.) zamienić się na
chłopa; -beissen przekąsić;

verbergen ukryć; zataić. [zgrzyść.

Verbeß-er m poprawiacz, kor-
rektor; -erlich dający się po-
prawić; -ern poprawić, ulep-
szyć; -erung f poprawa, ulep-
-zenie.

verbeugen sich u-, pokłonić się;
-gung f ukłon, pokłon.

verbiegen skrzywić, zgiać.

verbieten zakazać, zabraniać.

verbildlichen wyobrazić.

verbind-en związać, zawiązać,
opatrzyć (ranę); połączyć; sich
v. połączyć się; (z)obowiązać
się; -lich zobowiązany; sich ver-
mählen obowiązać się; -lichheit
f zobowiązanie; -ung f połą-
czenie, związek; -ungszeichen
n łącznik.

verbissen zjadły; -heit f -łość.

ver-bitten sich etw. wyprasać
sobie co; -bittern goryczą za-
prawd, rozgoryczyć; -bitterung
f rozgoryczenie.

verblaffen (f.) wypłowieć; umrzeć.

Verbleib m pozostanie, pobyt;
-en (f.) pozostać

ver-bleichen (f.) zblednąć; umrzeć;
-bleiden zaślepić, omamiać;
-blendung f zaślepienie.

verblühen zbledniały; zmarły.

ver-blüffen odorzyć; radziwić;
-blüßt zdumiony; -blüßt sein
zdumieć, osłupieć.

verblühen (f.) okwitnąć.

verblühen ukwiecony; przemośny.

verblu-ten (f.) pozbyć się krwi;
utracić życie, majątek; -tung
f ujęcie krwi z ciała.

verborgen skryty; -heit -łość.

Verbot n zakaz.

verbrämen obszyć, -ywać.

Verbrauch m zużycie, wypotrze-
bowanie; -en wypotrzebować;
-er m konsument.

Verbre-chen n zbrodnia; -chen
prze-, zawinić; -cher m zbro-
dniarz; -cherin arka; -cherisch
zbrodniczy.

verbrei-ten rozszerzać, roznosić,
krzewić; -ter m roznosiciel,
krzewiciel; -terin f -ka; -tung f
rozszerzenie.

verbrenn-bar spalny; -en (s) palić;
(f.) spalić się.

verbringen prze-, spędzić (czas);
przemarnować, trawić.

verbrüde-rn sich pobratać się;
-rung f pobratanie się; bractwo.

verbrühen o-, sparzyć.

verbuchen zapisać do księgi.

ver-bunden zawiązany; połączo-
ny; zobowiązany; -bünden sich
połączyć, sprzymierzyć się;
-bündel sprzymierzony; -bünde-
te(r) m (s.) sprzymierzeniec.

verbürgen zareczyć, -zczać.

verbüßen odbyć karę.

Ver-dacht m podejrzenie; -dächtig
podejrzany; -dächtigen mieć w
podejrzeniu; -dächtigung f po-
dejrzywanie.

verdamm-en potępiać; -lich potę-
pienia godny; -t potępiony;
przeklęty; -te(r) m (s.) potępie-
niec; -ung, -nis f potępienie.

verdampfen (f.) wyparować.

verdaunen zawiązać.

ver-dauen (s) trawić; -daulich
strawny; -daulichkeit -ność;
-daunung f trawienie.

Verdeck n pokład (okrętu); -en
zakryć, -ywać.

verdenken mieć za złe.

Verderb-en n zepsucie; zguba; -en
(i), verderb, verderben (i.) psuć,
zepsuć się; -en (verderbst i ver-
derbst) verderbt i verderb, ver-
derbt i verderben (h.) psuć, za-

psuć co; -lich zgubny; -lichsheit
zgubność; -niß, -theit *f* zepsu-
cie, skażenie.

ver-deutschlichen wyraźnem uczynić;
-deutschlichen przetłómaczyć na
język niemiecki.

ver-dichten zgęścić, zgęszczać;
-dichten zgęścić; (*f.*) (z)gęstnieć.

ver-dienen zasłużyć, -ugiwać, za-
robić; -dienst *m* zarobek; -dienst
n zasługa; -dienstlich zasługu-
jący (na co); użyteczny; -dienst-
lichsheit *f* zasłużoność; -dienst-
voll, -dient zasłużony; sich -dient
machen zasłużyć się.

Verdikt *n* wyrok sądu przysię-
głych.

verdin-gen wynajmować; zamó-
wić; sich *v.* najać się *3.*; -gung
f wynajęcie, najem.

verdolmet-schen przetłómaczyć;
-scher *m* tłumacz; -schung *f*
przetłómaczenie.

verdoppeln podwoić.

Verdorbenheit *f* zepsucie.

verdorren (*f.*) uschnąć, usychać.

verdrän-gen wyprzeć, wypierać;
-gung *f* wyparcie.

ver-drehen przekręcić; wykrzy-
wić; -breher *m* krętacz; -dreht
przewrotny; drehtheit *f* -ność.

verdreifachen potroić.

verdrick-en, verdroß, verdrossen;
es verdrickt mich gniewa mnie,
przykro mi; sich nicht *v.* lassen
nie żałować (fatygi); -lich gniew-
liwy, markotny; -drossen nie-
chętny; -drossenheit *f* niechęć.

verdrusen zadrukować; popełnić
błąd w druku.

Verdruß *m* zmartwienie.

verduften (*f.*) wywietrzyć; zni-
knąć.

verdum-men ogłupiać; (*f.*) ogłu-
pieć; -mung *f* ogłupienie.

verdunkeln zaciemniać.

verdünnt-bar rozrzedzalny; roz-
rzedzić, -clenczyć.

verdunsten, -dünnen (*f.*) wyparo-
wać, ulotnić się.

ver-dursten (*f.*) umierać z pra-
gnienia; -dürstern zasępieć.

verdußt zadumiały.

veredeln uszlachetnić.

verehelichen ożenić, wydać za-
mąż; -licht żonaty, zameżna;
-lichung *f* ożenienie się, za-
męcie.

verehr-en czcić, wielbić; *3.* etw.
v. podarować *3.* co; -er *m* czci-
ciel, wielbiciel; -crin *f* -ka;
-ung *f* czechenie, wielbienie;
-ungswürdig czcigodny.

vereid(ig)en odebrać przysięgę.

Verrein *m* stowarzyszenie, towa-
rzystwo, związek, spółka; -bar
dający się połączyć; -baren
umówić się o co; -barung *f*
umowa, układ.

verei-nen, -nigen połączyć, zje-
dnoczyć; -nigung *f* połączenie,
zjednoczenie.

vereinfachen uprościć.

ver-einahmen pobierać do kasy;
-einsamen usamotnić.

ver-einzeln porozdzielać; -einzeln
pojedynczy, oddzielny.

ver-eiteln udaremnić, zniweczyć;
-eitelt werden spełznąć na
niczem; -eiteln zbrzydzić *3.* co;
-enden (*f.*) skonać; zdechnąć;
-engen ścieśnić; -engung *f* ście-
śnienie.

ver-erben w dziedzictwie przeka-
zać; sich *v.* przechodzić z jedne-
go (pokolenia) na drugie;
-ewigen uwiecznić.

ver-fahren rozwozić; wydać na
jazde; postępować; -fahren *n*
postępowanie.

Verfall *m* upadek; en (*f.*) prze-
popadać; zapadać się; auf etw.
v. przyjsć (na myśl); -en prze-
zapadły; wypłatny (weksel);
-tag *m* dzień wypłaty (wekslu);
-zeit *f* czas wypłaty.

verfälschen (*s*)fałszować; -scher *m*
fałszerz; -schung *f* -wanie.

ver-fangen sich zaplątać się;
ochwacić się (koń); zadyszczyć

się; -fänglich podchwyliwy;
-färben się zmienić kolor.
verfassen ułożyć, układać (skar-
ge); -er m autor; -erin -ka;
-ung f usposobienie, stan;
kaszalt; ustawa krajowa, kon-
stytucya; -ungsmäßig konstytu-
cyjny, według konstytucyi;
-ungswidrig wbrew konstytu-
verfaulen (f.) (z)gnić. [cyi.
verfachten bronić; -ter m obroń-
ca; -terin f obroicielka.
ver-fehlen schybić; zmylić, mi-
nać; -feinden się znieprzyja-
źnić się; -feinern ogłodzić; wy-
głodzić.
verferti-gen robić, wyrabiać; -ger
m wyrabiający, fabrykant; -gung
f wyrabianie, fabrykacya.
verfeuern wystrzelać.
verfügen zapisać.
verfinstern zaćmić, zaciemnić;
-rung f zaćmienie.
verflachen spłaszczyc; sich v. stać
się płaskim, równym.
ver-fluchern (f.) gasnąć; -flechten
przepleść, -platać; -fleisch (f.)
zamienić się w mięso; stać się
ciałem.
verflieg-bar ulotny; -barkeit f
-ność; -en (f.) ulecieć, ulatywać.
verfließen (f.) upłynąć, -ywać.
verflucht przeklęty.
verflügen spławiać.
ver-fluchen przeklinać; -fluchten
się ulotnić się; -fluchtigung f
ulotnienie; -fluchung f prze-
kleństwo, przekleście; -fluß m
upływ.
Verfolg m przebieg; -en prześlado-
wać, śledzić; badać; -er m
prześladowca; -erin f -czyni;
-ung f prześladowanie; -ung-
sucht f chęć prześladowania;
-ungsfüchtig prześladowczy;
-ungswahn m obłąd prześla-
dowczy.
verfrachten oddać na fracht.
verfressen przeżreć, przeżerać;
przeżarty; zażarty (Niemiec).

verfrüht zawczesny.
verfüg-bar rozporządzalny; -en
rozporządzić, postanowić; sich
-en udać się (dokąd); -ung
f rozporządzenie; postanowie-
nie.
verführ-bar przewoźny; dający
się zwieść; -en rozwieźć, roz-
wozić (toward); zwieść, zwodzić,
uwieść (do złego); -er m zwo-
dziciel; -erin -ka; -ung f prze-
wóz; z-, uwiedzenie.
verfüttern wypotrzebować na
karm.
vergaffen się zagapić się.
ver-gallen żółcią zaprawić; -ga-
luppieren się poszkapieć się.
vergangen przeszły; -heit f -łość.
vergänglich znikomy; -keit f
-mość.
vergattern opatrzyć kratą.
vergaunern przechulać.
vergeb-en rozdać; odpuścić (grze-
chy); omylić się (w grze, w
karty); sich v. pokrzywdzić
siebie; poniżać się; -enß dar-
mo, na próżno; -lich daremny,
płonny; -lichkeit -ność; -ung f
rozdawanie; odpuszczenie.
ver-gegenwärtigen uobecnioć,
uprzytomnić; -gehen (f.) prze-
minąć, -mijać, ujsć, uchodzić;
sich v. wykroczyć, przewinić;
-gehen n wykroczenie, wystę-
pek.
vergeistigen uduchownić.
vergel-ten wynagrodzić, odplacić,
oddać wet za wet; -ter m (wy-
nagrodzić); -tung f wynagro-
dzenie, odpłata, odwet; -tungs-
recht n prawo odwetu.
ver-geffen (i), vergaß, vergessen
zapomnieć; -geffenheit f za-
pomnienie; -geßlich niepamięt-
ny; -geßlichkeit f niepamięta-
vergeben = verichwenden. [nie.
vergewaltigen zgwałcić.
vergewissern u-, zapewnić.
vergießen roz-, przelewać; ronić
(ły).

vergiften o-, zatrucić; -ter m trucieliel; -terin -ka; -tung f o-, zatrucie.

vergilben (f.) wyżółknąć.

Ver-gilbeinicht n niezapominajka; -gittern o- atrzyć kratami; -glasen oszklić, zasklić; (f.) zamienić się w szkło.

Bergleich m porównanie; ugoda; -en porównać; po-, ugodzić; -lich dający się porównać; -Sweise w sposób ugody; -ung f porównanie.

verglimmen (f.) zetleć, przetleć.

verglühen (f.) ochłodnąć.

Bergnüg-en n uciecha, przyjemność; -en zabawić; -ler m rozkosznik; -t wesoły; -ungstreife f podróż dla rozrywki; -ungsucht f gonienie za uciechami; -ungsfüchtig goniący za uciechami.

vergol-den pozłocić; -ber m pozłotnik; -bung f pozłota.

ver-gönnen pozwalać, życzyć; -gottern ubóstwiać.

vergraben zakopać, zagrzebać.

vergrasen (f.) zarastać trawą.

vergreifen rozczywyć; sich v. omylić się, biorąc co; sich an 3. v. porwać się na 4.; sich an etw. v. przywłaszczyć sobie co.

vergröße-rn powiększyć; -rung f powiększenie; -rungs-glas n szkło powiększające.

Ver-gunst f pozwolenie; -günstigung f przyzwolenie, łaska.

vergüten wynagrodzić.

Verhaft m zasiek; -en rozsiekać na kawałki.

Verhaft m areszt; in B. nehmen, -en uwięzić; -Sbefehl m rozkaz uwięzienia; -ung f uwięzienie.

verhagelt gradem zbity.

verhallen (f.) przebrzmieć.

verhal-ten zatrzymywać; nagoniać (do nauki); sich v. zachować się; mieć się; B. n zachowanie się, postępowanie; -tung = Verhalten.

Verhältniß n (ffe) stosunek; proceya; -mäßig stosunkowy; -owo; -wort n przyimek.

verhan-beln sprzedawać; działać, traktować; układać się, rozprawić; -blung f układ; rozprawa (sądowa); traktowanie.

verhäng-en zakryć czem; prze-, wyznaczyć (karę); -niß n przeznaczenie, dopuszczenie; dola; -nißvoll fatalny; daß -nißvolle fatalność.

ver-harren zostawać; obstawać (przy czem); -harschen (f.) zasklepić się; zaskorupieć.

verhär-ten zatwardzać; (f.) stwardniać; -tung f zatwardzenie, stwardniałość.

ver-haßt znienawidzony; sich v. machen popaść w nienawiść; -häticheln wypieścić.

Verhau m zasiek; otwór podziemny; -en obrąbać; zasieć.

verheeren (s) pustoszyć.

ver-hehlen, -heimlichen taić, ukrywać; -heilen (f.) zagoić się.

verheiraten = verheirlichen.

verhei-ßen przyrzec, rzekać, obiecać; -bung f przyrzeczenie, obietnica.

verhelfen dopomódz. -magać.

verherrlichen uświetnić.

verheßen podszczuwać.

verhezt zaczarowany.

verhinde-rn przeszkadzać; -rt sein nie mieć czasu (do czego); -rung f przeszkoda.

ver-höhn-en 4. szydzić z kogo; -höhnend szyderczy, -czo; -höhner m szyderca; -höhnung f szyderstwo.

Verhör n przesłuchanie; inß B. nehmen, -en prze-, wysłuchać 4.; sich v. przesłyszeć się.

ver-hüllen zasłonić; obwinać.

ver-hundertfältigen w stosach pomnożyć; -hungern (f.) umierać z głodu; v. lassen umorzyć; -hungen zepsuć.

verhüt-bar zapobieżny; -en za-
pobiedz, nie dopuścić.
Veri-fikation *f* sprawdzenie; -fizie-
ren sprawdzić.
verinteressieren płacić procenta;
sich *v.* przynosić procenta.
verir-ren sich zabił; -rung
f zbladzenie; zdrożność.
verjagen wygnać, odpędzić
verjähr-bar ulegający zadawnie-
niu; -en (*f.*) za-, przedawnienie;
-ung *f* za-, przedawnienie.
ver-jammern przejęczyć; -jauch-
zen, -jubeln przechulać; -jungen
odmłodzić; sich *v.* odmłodzić;
-juren przechulać.
vertal-ten zamienić w wapno;
(*f.*) zwapnieć; -lung *f* zwapnie-
nie.
verkannt niepoznany.
verklappen zakapturzyć.
Ver-kauf *m* (s)przedaż; -en (s)prze-
dać; -käufer *m* sprzedawca,
przedający; -käuflich będący
na sprzedaż; sprzedajny; -kauf-
lichkeit -dajność; -kaufstaden
m sklep; -kaufstermin *m* ter-
min sprzedaży.
Ver-kehr *m* obcowanie, ruch;
handel; stosunki *pl.*; -fahren ob-
cować z kim, mieć stosunki; prze-
jeżdżać (pociągi); -kehrwejen
n komunikacja, ruch; kehrt
przewrotny, opaczny; na opak;
-kehrtheit *f* przewrotność, opa-
czność.
verleihen zaklinować.
ver-leimbar trudny do poznania;
-kennen nie poznać, zapoznać;
-kennung *f* zapoznanie.
verleiten ściśle spoić; przeplatać.
verlitten zakładować.
ver-klagen zaskarżyć; -kläger *m*
skarżący, powód; -klammern
zaklamrować.
verklä-ren wystawić w świetno-
ści, wynosić do chwały wie-
cznej; sich *v.* przemienić się;
-rung *f* przemienienie.
verklatschen plotki roznosić.

verleben zalepić.
verlei-den przebrać; (o) cembro-
wać (deskami); sich *v.* prze-
brać się; -dung *f* przebranie;
ocembrowanie.
verkleine-n zmniejszyć, rozdro-
bnić; -nwickeln, -nwickeln;
-rung *f* zmniejszenie i t. d.;
-rungs-glas *n* szkło zmniejsza-
jące; -rungs-wort *n* słowo zdro-
bniałe.
ver-kleistern zalepić; -klingen (*f.*)
przebrzmieć; -knallen wystrze-
lać; -knipen przepić.
ver-knöchern (*f.*) skostnieć; -knor-
peln (*f.*) w chrząstki się zamie-
nić; -knüpfen spoić; zadzierz-
gnąć.
ver-kohten zwęglić; (*f.*) z. się; -kof-
sen w koks obrócić; -kommen (*f.*)
podupadać; -korken zakorkować.
ver-körpe-n spoić w jedno ciało,
ucieleśnić; -rung *f* uciele-
śnienie, woilenie.
ver-kosten skosztować; -köstigen
4. dawać stół 3.; sich *v.* mieć
stół u kogo.
ver-kriechen się ukrywać się;
-krümeln podrobić, pokru-
szyć; sich *v.* niknąć; -krümmen
(*f.*) (s)krzywić się; -krümmen
skrzywić co; -krüppeln (*f.*) zo-
stać kaleką; znedźnić.
ver-kühlten zachtłodzić; -kühlung
f zachtłodzenie; -kühlern
(*z*) marnieć, (*z*) biednieć.
ver-kün-d(ig)en głosić, oznajmiec,
zwiastować, opowiadać (słowo
Boże); -diger *m* głosiciel, zwia-
stun, opowiadacz; -digung *f*
ogłoszenie, zwiastowanie, opo-
wiedanie; Maria B. Zwiasto-
wanie Marii Pannie.
ver-künsteln przemajstrować.
ver-kuppeln powlec miedzią.
ver-kuppeln skuplować.
ver-kürzen u-, skrócić, uszczu-
plić; -zung skrócenie, -plenie.
ver-lachen wyśmiewać 4.; -laden
ładować; wysłać (towar).

Verlag *m* nakład; skład.

Verlags- nakładowy; składowy;
-buchhandlung *f* księgarnia nakładowa; -recht *n* prawo nakładu.

ver-langen żądać, wymagać; es langt mich żadam, pragnę.

ver-län-geru przedłużyć; -gerung *f* przedłużenie.

verlangsamu zwolnić.

verlarben zamaskować.

ver-las-sen opuścić, porzucić; od-stąpić; sich *v.* spuścić się na 4., polegać na kim; -lassen opu-szczony; -lassenheit *f* opuszcze-nie; zaciśnięcie; -lassenschaft *f* po-zostałość, spuścizna; -lässlich na k-tórego się można spuścić.

verlastern zelżyć, bluźnić.

verlatten obijać latami.

Ver-laub *m*, mit *B.* za dozwole-niem; -lauf *m* przebieg; wpływ; im *B.* w ciągu; nach *B.* po upływie; -laufen (*j.*) przebie-gać, upływać (czas); sich *v.* roz-biegać się; zabić; zgubić się

Verlaut *m* pogłoska; dem *e* nach jak słyhać; -baren ogłosić; -barung *f* ogłoszenie; -en, es *et* słyhać.

ver-leben przeżyć; -leihen (*f.*) umierać z pragnienia.

verlegen przeniesć (na inne miejsce); odłożyć (na inny czas); położyć nie wiedząc gdzie; wydać (książkę) swoim nakładem; sich *v.* oddać się

ver-le-gen zleżały; zmieszany; *v.* werden zmieszać się; -genheit *f* kłopot, ambaras; -ger *m* nakładca.

ver-leiden sprzykrzyć, obrzydzić; -leihen nadać, użyć; -leihen *m* nadawca; -leihen *f* -czyni; -leihen *f* nadanie.

ver-leiten s-, nakłonić; zwieść, zwodzić; -lernen zapomnieć; -lesen przeczytać.

ver-leh-bar, -lich naruszalny; -barkeit -ność; -en o-, skale-czyć; naruszyć, obrazić; zgwał-cić (prawo); -er *m* naruszy-ciel, gwałciciel; -ung *f* skale-czenie, naruszenie.

ver-leug-nen zaprzeczyć, zapierać się; -ner *m* zaprzaniec; -nung *f* za-parcie się.

verleum-den (*s.*) potwarzać, oczer-niać; -der *m* potwarca, oszczer-ca; -derin *f* potwareczyni; -de-riß potwarczy; -bung *f* po-twarz, oszczerstwo.

verlieben sich zakochać się.

verlieren, verlor, verloren utracić, (z)gubić, postradać; przegrać (proces). [ziemne, loch.

Verlies, Verließ *n* więzienie pod-

verloben sich zaręczyć się; -lobt zaręczony; -lobung *f* zaręczy-ny *pl.*; -lobungs- zaręczynowy.

verlo-fen zwabić, złudzić, znęcić; -end wabiący; -dung *f* zwa-bienie, pętla.

verloren kłamliwy; -heit *f* -wość.

verloren sich opłacać się.

verloren zgubiony; przegrany (bitwa); marnotrawny (*syn.*); *v.* gehen (*f.*) zgubić się; zginać.

ver-lo-sen zamazać; (z)gasić; (*f.*) gasnąć; -losen (wy)losować; puścić na loteryę; -losung *f* (wy)losowanie.

ver-löten zalutować; -löttert, -lüttert zjadaczony.

Verlust *m* strata, zguba; *B.* erlei-den ponieść stratę; -ig pozba-wiony (czego); *v.* machen po-zbawić czego; *v.* werden stra-cić co; -träger *m* poszkodo-wany.

vermachen zatkać, zaprawić (dziurę); zapisać (testamentem).

Vermächtnis *n* (ße) zapis.

vermäh-len sich wziąć ślub; -lung *f* zaślubiny *pl.*, ślub.

vermahnen = ermahnen.

ver-maledeien przeklinać; -man-nigfältigen urozmaćcać.

vermauern zamurować.

vermehrbar dający się rozmnażać; -en po-, rozmnożyć; przy-sporzyć; -er m mnożyciel, mnożnik; -ung f pomnożenie.

vermeid-en unikać; -lich uchronny; -lichkeit -ność; -ung f unikanie, uniknięcie.

vermeint, -lich niemiemy.

ver-melden ogłosić, kazać powiedzieć; -mengen po-, zmieszać; -merk m uwaga, zapisek; -merken zaznaczyć; zwiertzyć.

vermessen wymierzyć; sich v. omylić się mierząc; odważyć się; v. zuchwały; -heit f zuchwałość, zuchwalstwo; -er m mier-nik; -ung f wymiar, wymierzanie.

vermiet-bar najemny; -barkeit -ność; -en wynająć 3. oo; -er m wynajmujący; -erin -jąca.

ver-mindern zmniejszać, uszczuplać, ubywać; -mischen zmieszać; -mischung f zmieszanie.

ver-missen czuć ubytek, spostrzedz brak czego, kogo; -mitteln pośredniczyć, załatwić; -mittelé, -mittelst 2. zapomocą; -mittler m pośrednik; -mittlerin -iczka; -mittlung f pośrednictwo.

vermodern zbudować.

vermöge 2. zapomocą, wskutek.

vermögen módz, zdołać.

Ver-mögen n możliwość, zdolność, władza, siła, moc; majątek; -mögend majątny, zamożny; zdolny; -mögensstand m stan majątkowy; -mögenssteuer f podatek od majątku; -mögens-umstände pl. stosunki majątkowe.

ver-morschen (f.) (s)próchnieć; -mürmen zasłonić twarz; sich -mürmen zakapturzyć się; -mürzen wybić na monety.

vermut-en domyślać się, domniemywać się; -lich domysłny; jak się zdaje; -ung f domysł.

vernachlässigen zaniedbywać.

ver-nageln zagwoździć; -nähen zaszyć; wy-zzyć; -nähtlichen identyfikować; -narben (f.) zabliznić się; -narret jein zblaznić; być ślepo zakochanym; -najden wydać na łakotki.

ver-nehmen dosłyszalny; -nehmen słyszeć; wysłuchać (świadka); sich -nehmen lassen odezwać się; dem Vernehmen nach jak sły-chać; -nehmlich głośny, zrozumiały; -nehmung f wysłuchanie, indagacya.

ver-neigen sich ukłonić się; -neigung f ukłon; -neinen przeczyć, powiadać „nie“; -neinend prze-czający; -neinung f przeczenie, negacya.

vernich-ten (z)niweczyć, (z)niszczyć; -ter m niszczyiciel; -terin f -ka; -tung f zniszczenie, zagłada.

vernichten powlec niklem.

vernichten zaniwować.

Vernunft f rozsądek, rozum; -be-griff m idea.

Vernunft-telei f mędrkowanie; -telei mędrkować.

vernunft-gemäß zgodny z rozumem; -glaube m wiara oparta na rozumie.

vernünftig rozsądny, rozumny.

vernunft-los bezrozumny; -mäßig zgodny z rozumem; -schluß m syllogizm.

veröden (s)pustoszyć.

veröffentlichen publikować, dać do wiadomości; -chung f publi-kacya.

verord-nen rozporządzić, ustano-wić; przepisać (lekarstwo); -nung f rozporządzenie; prze-pis.

ver-pachten wydzierżawić; -packen zapakować; -pflanzbieren ogro-dzić palami.

ver-passen omieszkąć, prześlepić; -passen zepsuć; -passen zapowie-trzyć; -pfänden zastawić, dać w zastaw; -pfänder m zastawca;

-pfändung *f* zastaw, zastawienie.
 verpfessern przepieprzyć.
 ver-pflanzen dający się przesadzić; -pflanzen przesadzić; przenieść; rozkrzewić; -pflegen żywić, utrzymywać; opatrzyć; -pflege *f* żywienie i. t. d.; -pflichten zobowiązać; -pflichtung *f* obowiązek, powinność.
 ver-pfuschen zepsuć; -pichen zalać smolą; -plämpern przetrwonić (czas); -plaudern przegwarzyć; sich -plaudern zagadać się.
 ver-pönt osławiony; -prassen przetrwonić; -probiantieren zaopatrzyć w żywność; -prozessieren przeprowadzać.
 ver-puffen wystrzelać; -pulvern sproszkować; -pumpen wypompuwać; -puppen sich zamienić się w poczwarkę.
 ver-pugen przyozdobić; zaprawić (dziurę w murze); przehulać.
 ver-rammeln, -rammen zatarasować.
 Ver-rat *m* zdrada; -raten zdradzić; dać poznać; -räter *m* zdrajca; -räterin *f* -czyni; -räterei *f* zdradzieństwo; -räterisch zdradziecki.
 ver-rauchen prze-, wypalić (tytoń); (*f*.) wyszumieć; -rauchern zakopcić; -rauschen (*f*.) wy-, przeszumieć; -rechnen ob-, porachować; sich -rechnen przerachować się; -rechnung *f* obrachunek, porachowanie; -reden (*f*.) zdechnąć.
 verreiben zatrzeć, zacierać.
 ver-reisen (*f*.) odjechać; (*h*.) wyjechać na podróż; -reisen 4. skarać 4.; -renten wywieźć, wykreść (nogę); -rentung *f* wywieźnięcie; -rennen zabiedz (3. drogie).
 ver-richten załatwić, odbyć; odprawić, zmówić (modlitwę); -riegeln zarygłować.
 ver-ringern = vermindern; -rinnen (*f*.) wycieć; minąć, ubiedz.

ver-röcheln (*f*.) skonać; -rohen (*f*.) stawać się brutalnym; -rosten (*f*.) zardzewieć.
 verrucht beczny; -heit *f* -ność.
 ver-rüden przesuwać, poprzewracać; pomieszać 3. szyki; -rüdt szalony, obłąkany; v. werden oszaleć; -rüdt(e) *m* (*s*.) szalony, waryat; *f* waryatka; -rüdt(e) *f* szaleństwo, waryactwo.
 Beruf *m* osława; in B. bringen osławić; -en osławiony.
 Bers *m* wiersz.
 versagen odmawiać.
 versalzen przesolić.
 ver-sammeln zgromadzić; -sammlung *f* zgromadzenie.
 Versand *m* przesyłanie.
 verlandet piaskiem zasypany.
 Verlat *m* zastaw; -ant *n* bank zastawny, lombard.
 ver-sauen zaświnić; -sauern (*f*.) skwaśnić; -säuern prze kwasić co; -saufen przepić.
 ver-säumen omieszkąć, zaniedbać; -säumniß *n* (*isse*) zaniedbanie, strata (czasu); -schachern przefrymarczyć; -schaffen z-, wyjednać; dostarczać 3. czego; wystarać się.
 ver-schalen przepierzyć, ocembrować; -lung -rzenie, -wanie.
 verschallen (*f*.) przebrzmieć.
 verschämt wstydlivy; -heit *f* -wość.
 verschau-gen oszańcować; -zung *f* oszańcowanie.
 ver-schärfen zaostriżyć; -scharren zagrzebać; -scheiden (*f*.) (*s*.) konąć, oddać ducha.
 ver-scherten rozdać; -scherzen lekkomyślnie utracić; pozba-wić się (szczęścia); -scheuchen wypłoszyć; -schiden porozaylać.
 verschie-ben przesuwać; odwlekać, odkładać, odroczyć; -bung *f* przesuwanie; odwleknięcie.
 verschieden umarły; różny, rozmaity; -artig różnorodny; -erlei różnoraki; -farbig różnobarwny; -förmig różnokształtny;

-heit *f* różność, rozmaitość;
-lich rozmaity.
ver-schießen wystrzelać (proch);
(i.) wypłowieć; -schiffen odsy-
łać okrętem; -schimmeln (i.)
spleśnieć.
verschlafen zapaść; przespać; v.
osnąć; -heit *f* ospałość.
Verschlag *n* przepierzenie, prze-
groda; -en przepierzyć, prze-
grodzić; zabić (drzwi); zapę-
dzić; sich -en zapędzić, zabłąkać
się; -en zabity (drzwi); prze-
biegły, chytry; -enheit *f* -łość,
-rość.
verschlammen (i.) zamulić się;
-schlammten zamulić; -schlechtern
pogorszyć; -schlechterung *f* po-
gorszenie; -schleiern zasłonić,
zakwesić.
verschleimen zasłegnić.
Verschleiß *m* sprzedaż; -en (s) prze-
dawać; -er *m* przekupień.
verschleimen przehulać; zamu-
lić; -schleudern zmarnować
(ozas); -schleppen prze-, roz-
nieść; odwlecząć; -schleudern
przemarnować; (s)przedać za
bezcen.
verschleiß-bar zamknięalny; -en
zamknąć; -ung *f* zamknięcie.
verschlimmern = verschlechtern.
verschlingen połknąć, pochlonać;
zadzierzgnąć; apoić.
verschlossen zamknięty; milczący,
małomowny; -heit *f* skrytość;
małomówność.
verschlucken połknąć; sich v. za-
krztusić się.
Verschluss *m* zamknięcie; zamek.
verschmachten (i.) omdlewać;
gnać z głodu, z upału.
verschmähen pogardzić, odrzucić.
verschmausen przejeść; -schmeißen
porozrzucić; -schmelzen stopić;
(i.) stopić się; połączyć się;
-schmerzen odżałować; -schmie-
ren zasmarować, zabazgrać.
verschmiffen porozrzucany;
-schmigł przebiegły, chytry;

-schmigkeit *f* przebiegłość, chy-
trość.
verschnappen sich wydać się z
czem; -schmauben, -schmaufen wy-
technąć, wysapać się.
verschneiden wyrzynać, obrzezać;
wytrzebić; -der *m* trzebiiciel.
verschneit zaśnieżony, zasypany
śniegiem; -schnitten(r) *m* (s.)
rzeszenie, kastrat.
verschmupfen wypotrzebować ta-
baki; -schmupft zatabaczony,
zakatarzony; -schmüren zasnu-
rować; obszyć sznurem.
verschollen znikły; -schonen dać
spokój; przepuścić 3. co;
-schönern upiększyć; -schöne-
rung *f* upiększenie; -schorfen
(i.) zestrąpić.
verschreiben zapisać; sich v. omy-
lić się w pisaniu; zapisać się
(dyabłu); -bung *f* zapis.
verschrien okrzyczany; -schroben
przewrotny, dziwaczny; -schro-
ten ześrutować, -schrumpt pok-
urozony, pomarzczony.
Verschub *m* zwłoka; -schulden
zawinić; obdłużyć; sich -schul-
den zadłużyć się; -schulden *n*
wina; zadłużenie.
verschütten zasypać; rozlewać.
verschwägen sich spokrewnić
się; -rung *f* pokrewieństwo.
verschwärzen oczernić; przemę-
cać.
verschweigen zamilczeć; -schwellen
(i.) zapuchnąć; -schwemmen
zalewać.
verschwen-den marnować, marno-
trawić; -der *m* marnotrawca;
-derin -trawczyni; -derisch mar-
notrawny, rozrzutny; -bung *f*
marnotrawstwo; -bungssucht *f*
skłonność do marnotrawstwa.
verschwiegen dochowujący taje-
mnicy; -heit *f* milczenie.
verschwimmen (i.) zacierać się,
zlewać się w jedno; -schwinden
(i.) zniknąć, zniknąć; sich -schwim-

stern spokrewnić się ściśle;
 -schwören zapociec; zapomnieć.
 ver-schwören odprzysiąc się czego; sich v. sprzysięgać się, spiknąć się na kogo; -schwörer, -schworenc(r) m (s.) sprzysiężeniec, spiskowy; -schwörung f sprzysiężenie, spisek.
 Versehen n omyłka, nieuwaga; pełnienie (służby); v. zaopatrzyć czym; pełnić, sprawować (urząd); sich v. zaopatrzyć się czym; omylić się; spostrzedz się.
 versehen zaopatrzony.
 ver-ſenden roz-, wysyłać; -ſender m odsyłacz; -ſendung f wysyłka; -ſengen opalić; poparzyć; -ſenken zanurzyć, spuścić, zatopić; -ſenkung f pogłębienie.
 Verſchmied m wierszokleta.
 verſehen ſein uwziąć się na co.
 verſeß-bar dający się przesadzić, zastawić; -en przesadzić; przenosić; dać w zastaw; zadać 3. (cios); promowować; odpowiedzieć; przymieszać; -ung f przeniesienie, przesadzenie; promocya; zaprawa; -ungß-prüfung f egzamin promocyjny.
 verſeuchen zakazić.
 Verſuß m stopa wierszowa.
 verſiche-ſen zapewniać; zabezpieczać; -ſung f zapewnienie; zabezpieczenie, asekuracja; -ſungß-anſtalt f zakład asekuracyjny; -ſungß-geſellſchaft f towarzystwo ubezpieczeń.
 ver-ſiegeln zapieczętować; -ſiegen (ſ.) wysechnąć, przebrać się.
 verſiert obeznany, biegły.
 ver-ſilbern posrebrzyć; -ſinken (ſ.) ugrzęznąć, utonąć; zapaść się; zatopić się (w myślach).
 verſinn-bildlich, -ſich ſen uzmysłowić, wyobrazić.
 Verſion f zdanie, doniesienie.
 Verſmacher m wierszopis.
 verſöhn-bar ułagalny; -en pogodzić, pojednać; -end pojednaw-

czy; -er m pojednawca; -lich skłonny do zgody; -ſühnłt pojednany; -ung f pojednanie; -ungßtag sądny dzień (u żydów).
 verſor-gen zaopatrzyć; -ger m opatrzyciel; -gung f zaopatrzenie; -gungß-anſtalt f dom przytulku.
 ver-ſpäten opóźnić; sich v. spóźnić się; -ſpätug f spóźnienie; -ſpeifen zjeść, przejeść; -ſperren zamknąć; zabarykadować; -ſperrug f zamknięcie; barykada.
 ver-ſpielen przegrać; -ſpotten szydzić z kogo, naśmiewać się; -ſpotter m naśmiewca; -ſpottug f naśmiewanie, naigrzanie.
 verſpre-chen obiecać, przyrzec, -rzekać; sich v. obiecywać sobie; omylić się (w mowie); -chen n obietnica, przyrzeczenie.
 ver-ſprengen rozprószyć; -ſpringen wysikać, wylać; -ſpünden zaſzpuntować; -ſpüren (u)czuć.
 verſtaatl-chen upaństwowić; -chung f upaństwowienie.
 verſtaatl-chen oddać, wziąć w posiadłość miejską.
 Ver-ſtand m rozum; -ſtändig rozumny; -ſtändigen 4. oznajmić 3; sich v. porozumieć się.
 verſtänd-lich zrozumiały; -lichkeit f -łość; -niß n zrozumienie; porozumienie.
 ver-ſtärken wzmoćnić; -ſtatten przyzwolić, dopuścić; -ſtauben zaproszyć; (ſ.) w proch się zamienić.
 verſtau-chen sich wywichnąć sobie (rękę); -chung f -chnięcie.
 Ver-ſted n kryjówka, ukrycie; -ſteden (u)kryć; -ſtehen (z)rozumieć; sich -ſteigen piąć się za wysoko; zabłądzić; -ſteigern sprzedać na licytacyi; -ſteigerung f licytacja.
 verſteine-ſen (ſ.) skamienieć; -ung f skamieniałość.

verstell-en przedstawiać, zastawiać (światło); **sich v.** udawać; **-ung f** udawanie; **-ungskunst f** sztuka udawania.

versteuern płacić podatek od czego; nakładać p. od czego.

verstimm-en rozstroić; wprowadzić w zły humor; **-t** rozstrojony; w złym humorze; **-ung f** rozstrój; zły humor.

verstopfen (f.) zbutwieć; **-stopft** zatwardziały, zapamiętały; **-stopftheit** -łość.

verstopfen ukradkowy; ukradkiem; **-stopfen** zatkać, zapchać; zatwardzać (żołądek); **-stopfung f** zatkanie, zatwardzenie; **-stopfen** zmarły; **-stört** zmieszany.

Verstoß m uchybienie, usterk; **-en 4.** wypędzić, wygnąć; **-en gegen etw.** uchybić w czym.

verstreichen zamazać; (f.) upłynąć; **-streichen** rozasywać; rozpraszanie; **-streiben** usidlić.

verstimmen skałeczyć; uciąć; **-stimmen** (f.) umilknąć.

Versuch m próba, doświadczenie; usiłowanie; **-en** próbować, doświadczać; **-er m** kusiciel; **-erin f** -ka; **-en** cię na próbę; **-ung f** pokuszenie, pokusa.

versumpfen (f.) zamienić się w bagno; zniedołężnieć.

versündigen sich an 3. zgrzeszyć przeciw 3. [dzenie, osłoda.

versü-ßen osłodzić; **-ung f** osłoda.

ver-tag-en odroczyć; **-tagung f** odroczenie; **-täufeln (z)** marnować, (z)mitrężyć; **-tauschen** zamienić; **-tauschung f** zamiana; **-tausendfachen** w tysiącnasób pomnożyć.

verteidi-gen bronić; **-ger m** obrońca; **-gung f** bronienie, obrona; **-gungsbündnis** n przymierze odporne; **-gungszustand m** stan obronny.

verteil-bar rozdzielny; **-en** rozdzielić; **-er m** rozdawca; **-ung f** rozdzielanie, rozkład.

ver-teuern podrożyć; **-teufelt** dyabelski, przeklęty, kaduczny; **-tiefen** pogłębić; **sich v.** zagłębić się; **-tiefung f** za-, pogłębienie, wklęsłość.

vertieren (f.) zbydlęcie.

vertikal pionowy, prostopadły.

vertig-bar do wygubienia; **-en** wygubić, wytępić; **-ung f** wygubienie, zagłada.

Vertrag m (a) kontrakt, ugoda, układ; **-en** znieść, znosić; cierpieć; zapisać (do książki); **sich -en** zgadzać się.

verträglich zgodliwy, zgodny.

Vertrauen n zaufanie, ufność; **B. ichen** zaufać 3.; **v.** ufać, dowierzać; **-stundgebung f** wotum zaufania; **-stmann m** powiernik; **-stvoll** ufny, z ufnością; **-stwürdig** godny zaufania.

vertraulich poufale; **v.** werden poufalić się; **-seit f** poufalskość.

verträumen przemarzyć.

vertraut zażyły; poufale; obeznany; **-er Umgang** poufalskość; **v.** machen obeznac z czym; **-e(r) m** (s.) powiernik; **-e f** powiernica; **-heit f** poufalskość, zażyłość.

vertreiben wypędzić, wygnąć, wyprzeć; przepędzić; **3.** die Zeit **v.** zabawić 4.; **die Waren v.** towary rozwozić, sprzedawać.

vertre-ten zastępować; zająć, zachodzić (3. droge); nadwiechnąć (noge); **-ter m** zastępca; **-terschaft, -tung f** zastępowo, reprezentacja.

Vertrieb m sprzedaż, rozwój; **-ener (m)** (s.) wyganiec; **-ene f** wygnanka.

ver-trinken przepić; **-trinken** (f.) wyschnąć.

ver-trödeln (z)marnować, przepędzić na niczem; **-trösten** zbyć 4. nadzieją; obiecywać.

ver-tun przemarnować, spotrzebować; **-tuschen** zatrzedzić; zatuszować.

ver-übeln mieć za złe; -üben po-
pełnić; -unehren (z)bezczęścić,
(z)hańbić; -unglimpfen ohy-
dzić, osławić.

ver-unglücken (f.) popaść w nie-
szczęście; nie udać się; -unrei-
nigen zanieczyścić; -unstaften
oszczędzić; -untreuen (s)przenie-
wierzyć, defraudować; -untreu-
ung f sprzeniewierzenie, de-
fraudacja.

verunzieren oszczędzić.

ver-urteilen zrzadzić (szkodę);
sprawiać (ból); sprowadzać,
spowodować (śmierć); -urteilen
osądzić, skazać; potępiać; in
contumaciam -urteilen zaoźnie
osądzić, skazać; -urteilung f
osądzenie, skazanie.

ver-vielfachen, -vielfältigen roz-
pomnożyć.

vervierfachen pomnożyć w czwór-
nasób.

vervoll-kommen wydoskonalić;
-kommen f wydoskonalenie;
-ständigen uzupełnić; -ständi-
gung f -nienie.

verwachsen (f.) zarósć, -rastać;
zrosnąć, zrastać się; koślawieć.

verwahr-en schować, zachować;
sich v. zastrzegać się. zas. so
bie; -lofen zaniedbać; -lofung
f zaniebanie, brak opieki;
-ung f schowanie; zastrzeżenie.

verwaisen (f.) osierocić; -st osie-
roczyć; -lung -rocenie.

verwalten zarządzać, sprawować,
zawiaować; -ter m zarządca,
zawiaowca; -tung f zarząd,
administracja; -tungsrat m ra-
da zawiaowcza; członek rady
zawiaowczej.

verwandeln za-, przemienić, prze-
obrazić; -blung f za-, prze-
miana.

verwandt spokrewniony; -e(r) m
(s.) krewny; f krewna; -schaft
f pokrewieństwo; -schaftlich po-
winowaty.

verwarnen = warnen.

verweben przeplatać; wypotrze-
bować na robotę tkacką.

verwech-seln z-, zamienić; -selung
f z-, zamiana.

verwegen zuchwały, śmiały; -heit
f zuchwałość.

ver-wehen zawiewać; -wehren za-
bronić; -wehung f zawieja.

verweih-lichen wypieszczać, znie-
wieściałym (u)czynić; -licht
werden zniewieszczyć; -lichte m
(s.) niewieściuch; -lichung f
zniewieściałość.

verweige=ren odmówić, wzbronić;
-rung f odmowa, wzbronienie.

ver-weilen bawić, przebywać;
-weilen przeplakać; -weint
słakany.

Ver-weis m nagana, bura; -weisen
wyłajać; wygnać (z kraju);
odesłać, odsyłać; -weisen (f.)
wiednąć; -weist zwiędły; -weist-
heit f -łość.

verweistlichen sekularyzować.

verwend-bar sposobny, zdatny;
-en obracać na co; sich für ł. v.
przyczynić, wstawić się za kim;
-er m przyczynca; -ung f na-
kład; wstawienie się; -ungs-
zeugnis "świadcstwo zdatności.

ver-werfen zarzucić; nie przyjąć;
rodzić nieżywe młode; -werflich
niewart, godzien pogardy;
-werten spożytkować.

ver-weisen (du verweisest i verweist)
(f.) (z)gnieć, (z)butwieć; (h.) za-
rządzać czem; -weiser m zawi-
adowca, administrator; -weisslich
skazitelny; -weisslichkeit -ność;
-weisung f skażenie, zbutwienie;
zarząd.

verwichen miniony, przeszły.

verwickeln zawikłać.

Verwiejenc(r) m (s.) wygnaniec,
f wgnanka.

verwildern (z)dziczyć.

verwilligen = bewilligen.

ver-wirren; sein Leben v. zastu-
żyć na śmierć; -wirklichen u-
rzeczywistnić; -wirren, -wirre,

berwirrt i -worren zaplątać, zagmatwać; zbałamucić, zmiesznać; -wirrung *f* zamieszanie, zamęt.
ber-wirtschafte przegospodarować; -wischen zamazać, zatrzeć; -wittern (*s.*) wywietrzeć; -witterung *f* wywietrzenie, wywietrzalność.
ber-witwen owdowieć; -witwet owdowiały.
berwöhnen znarowić, rozpieścić.
berworfen niegodziwy, nieczemny; -heit *f* -mność.
berworren zawikłany, zawły; -heit *f* zawilność.
berwund-bar mogący być raniącym; obraźliwy; -en (*z*)ranić.
berwundern = wundern.
Berwundung *f* zranienie.
berwün-schen przekląć, -klinać; -schung -klećcie, -kleństwo.
ber-würzen zbyt przyprawić korzeniami; -würsten (*s*)pustoszyć; -würster *m* pustoszyiciel; -würstung *f* -szenie, spustoszalność.
ber-zagen rozpaczać, tracić nadzieję; -zagt rozpaczający, trwożliwy; -zagtheit *f* rozpacz; -zählen *sich* przerachować się; -zähnen zazębiać.
berzapien zaszpunktować, szynkować; **berzarteln** rozpieszczać. [wać.
ber-zäubern zaczarować.
ber-zäumen ogrodzić, oparkanie; -zähnen powiększyć w dziedzię; -zähnen płacić dziedzię.
berzehen zjeść, zjadać, strawić; pochłonać; -rungssteuer *f* podatek spożywczy.
berzeih-nen za-, spisać; -nis *n* (nisse) spis, wykaz.
ber-zeihen, -berzieh, -ziehen prze-, wybaczyć; -zeihlich do wybaczenia; -zeihung *f* przebaczenie; um -zeihung bitten przepraszać, -praszać.
berzerren wykrzywiać (*usta*); wykręcać, oszpecać.

Berzicht leisten, verzichten rzec, wyrzec się czego; -leistung *f* zrzeczenie się (czego), rezygnacya.
berzieh-en wykrzywiać (*usta*); źle wychować; z-, odwlekać; *sich* b. rozchodzić się (*chmury*); odwlekać się,
ber-zieren przyozdobić; -zierung *f* -ozdobienie, ozdoba; -zimmern ocembrować; -ziufen cynkować; -zinnen powleć cyną, pobielić; -zinnung *f* pobielanie cyną.
berziufen płacić procenta; *sich* b. przynosić procenta; -ßlich przynoszący procenta; -ßung *f* procent.
berzüge-rn zwlekać, odwlecać; -rung *f* zwłoka.
ber-zollen płacić cło (od czego); -zudern ocukrować; -zudung *f* konwulsya, drganie; -züdt zachwycony; -züdung *f* zachwylenie.
Berzug *m* zwłoka; -ßzinsen *pl.* procenta zwłoki.
berzwei-feln rozpaczać, zwątpić; -felt rozpaczliwy; -ßung *f* rozpacz, zwątpienie.
berzwei-gen *sich* rozgałęziać się; -gung *f* rozgałęzienie.
berzwidt zawikłany.
Beßer *f* podwieczór; nieszpory *pl.*; -brot *n* podwieczorek; -n podwieczorkować.
Beßw *m* Wezuwiusz.
Veteran *m* (*s.*) weteran.
Beto *n* protest, niepozwołenie.
Bettel *f* fladra, babsko.
Better *m* (ß i n, u) stryj; krewniak; kuzyn; -schaft *f* pokrewieństwo.
berzieren kpić; dokuczać.
Bezier, **Beßr** *m* wezyr.
Biadukt *m* wiadukt.
Biatikum *n* ostatnia komunia.
Vibration *f* wibracya, drganie; **vibrieren** drgać.
Bieh *n* bydło, bydłę; -arzt *m* =

Zierarzt; -brenne *f* giez, bak;
-hof *m* podwórko dla bydła.
bieh-isch bydłowy; *v.* werden (z)by-
dłować; das -ische Wesen bydł-
cość; -laus *f* wszola.
Bieh-magd *f* dziewczka do krów,
do bydła; -markt *m* targ na
bydło; -seuche *f* zaraza na by-
dło; -stall *m* obora; -treiber *m*
poganiasz; -trift *f*, -weg *m*
wygon; -weide *f* pastwisko;
-zoll *m* cło od bydła, kopy-
tkowe; -zucht *f* chów bydła;
-züchter *m* hodowca bydła.
viel wiele, dużo; **viel Neues** wiele
nowego; zu viel za wiele; um
so viel o tyle.
viel-artig wieloraki; -bedeutend
wiele znaczący; -blättrig wielo-
listny; -beutig wieloznaczący;
-ed *n* wielokąt, -bok; -erlei
wieloraki.
viel-fach, -fältig wielokrotny;
-fache *n* wielokrotność; -farbig
wielobarwny; -flach *n* wielo-
ścian; -frag *m* żarłok, obzar-
tuch; -füßig, -beinig wielonogi;
-götterci *f* wielobóstwo.
viel-heit *f* wielość; -herrschafft *f*
wielowładztwo; -hüser *pl.* wielo-
kopytne; -jährig wieloletni;
-köpfig wielogłowy.
vielleicht może.
viel-mal, -malß wielekroć; -malig
wielokrotny; -mehr raczej,
owszem; -rednerci *f* wielomo-
wność; -sagend wieleznaczący;
-seitig wielostronny, wielobo-
czny; -silbig wielozgłoskowy;
-stimmig wielogłosowy; -ver-
mögend wielomozny; -weiberei
f wielożeństwo; -wissend wiele
wiedzący; -züngig wieloję-
zyczny.
Bier *f*, **Bierer** *m* czwórka.
bier cztery, czworo; mit bieren
fahren (*f.*) czwórką jechać; auf
allen bieren gehen (*f.*) na czwo-
rakach chodzić.
bier-beinig czworonożny; -blätt-

rig czworolistny; -ed *n* czwo-
rokat, czworobok; -edig czwo-
rokatny, -boczny.
bier-erlei czworaki; -fach, -fältig
poczwórny; w czwórnasób;
-flach *n* czworościan; -füßig
czworonożny; -füßler *m* czwo-
ronóg; -geipann *n* czwórka;
-händig czwororęczny; -hunig
czterokopytny; -hundert czte-
rysta; -jährig czteroletni; -fan-
tig czworograniasty; -mal
cztery razy, czterokroć; -malig
czterokrotny.
bier-räderig o czterech kołach;
-seitig o czterech strunach;
-seitig czworoboczny, -stronny;
-silbig czterozgłoskowy; -stüg
na cztery osoby; -spännig
czworokonny; -stimmig cztero-
głosowy; -stüdig czteropię-
trowy; -stündig czterogodzinny.
bier-tägig czterodniowy; -tausend
cztery tysiące; -te czwarty.
bierteilen ćwiartować.
Biertel *n* ćwierć, czwarta część;
kwadra (księżycy); kwadrans
(godziny); dzielnica (miasta);
-jahr *n* kwartał; -jährig kwar-
talny, ćwierćroczny; -jährlich
co kwartał; -stunde *f* kwadrans.
biertens po czwarte.
bierthalb półczwarta.
bierzehn czternaście; -tägig czter-
nastodniowy.
bierzig czterdzieści; -er *m* czter-
dzieści lat mający; -jährig czter-
dziestoletni.
Bigilie *f* wigilia, willia.
Biguette *f* winietka, rycinka.
Bitar *m* wikaryusz.
Biskariat *n* wikaryat.
Biskafien *pl.* wiktuały, żywność.
Billa *f* willa.
Bindi-fation *f* windykacja; -zie-
ren upominać się o co.
biolettioletowy.
Violin-bogen *m* smyczek do
skrzypców; -e *f* -skrzypce *pl.*;
-ist *m* (*s.*) skrzypek.

Biolon-cell(o), Cello *n* wiolonczela; -cellist *m* (s.) wioloncypier *f* żmija. [czelista.
Virtuo-se *m* (s.) artysta; -sin *f* artystka.

biś-a-biś naprzeciwno.

Bisier *n* misiurka; cel (u strzelby); -en celować; mierzyć; poświadczać urzędownie.

Visitation *f* wizytacja.

Visite *f* wizyta, odwiedziny *pl*.

visitieren przeglądać; zwiedzać.

Visittarte *f* bilet wizytowy.

Vitriol *n* witryol.

vivat! wiwat, niech żyje!

Vizeadmiral *m* wiceadmirał.

Wies, Wiesz *n* runo.

Vogel *m* (o) ptak; -bauer *n* klatka; -beerbaum *m* jarzab; -dunst *m* śrut ptasi

Vogelstein, Vögelschen *n* ptaszek.

Vogel-jang *m* ptasznictwo; -fänger *m* ptasznik; -frei wyjęty z pod prawa; -garn *n* siatka na ptaki; -händler *m* handlarz ptaków; -haus *n* ptaszarnia; klatka.

Vogel-kenner *m* ornitolog; -fische *f* trześnia; -kunde *f* ornitologia; -lein *m* lep; -perspektive *f* perspektywa powietrzna; -scheuche *f* straszidło na ptaki; -wärter *m* ptasznik.

Vogt *m* (o) włodarz, przełożony, namiestnik, wójt; -ei *f* namiestnictwo, wójtostwo.

Vokabel *f* wokabula, słowo.

Vokal *m* samogłoska; -musik *f* muzyka wokalna.

Vokation *f* wokacja, powołanie.

Volk *n* (Völker) lud, naród.

Völk-chen, -lein *n* ludek.

Völker-beschreibung *f* etnografia; -recht *n* prawo międzynarodowe; -schaft *f* lud, naród; -wunderung *f* wędrówka narodów.

vollreich ludny, zaludniony.

Volls- ludowy; -abstimmung *f* powszechne głosowanie; plebiscyt; -bank *f* bank ludowy;

-bildung *f* oświata; -feind *m* nieprzyjaciel ludu; -feind *n* uroczystość narodowa, festyn; -freund *m* przyjaciel ludu, demokrata; -haufe(n) *m* tłum ludu, tłuszcza.

Volls-herrschaft *f* ludowładztwo; gminowładztwo; -lied *n* pieśń ludowa; -sage *f* podanie ludowe; -schätzung *f* popis ludności; -schrift *f* pismo dla ludu; -schule *f* szkoła ludowa; -tum *n* narodowość; -tümlich narodowy, właściwy narodowi; -tümlichkeit *f* rodzimost; -verführer *m* demagog; -verrat *m* zdrada narodu; -versammlung *f* zgromadzenie ludowe, wiec; -vertreter *m* zastępca ludu; -vertretung *f* reprezentacja ludowa; -zählung *f* popis ludności.

voll pełny; pełno; -auf dosyć, podostatkiem; -bart *m* pełna broda; -blut(pierd) koń czystej rasy; -blütig krwisty; czystej rasy; -blütigkeit *f* krwistość; rasowość.

voll-bringen do-, wykonać; -bringer *m* wykonawca.

vollen-den dokończyć, dokonać; -dō zupełnie, do szczytu; -dung *f* dokończenie.

Völlerei *f* obżarstwo, opilstwo.

voll-jähren = vollbringen; -jüllen za-, napelnić; -gepfropft, -gestopft przepelniony, nabit.

Voll-gesicht *n*. pełna twarz; -gessen nalać, dolać; -giltig, -gültig ważny, zupełną wartość mający.

völlig zupełny; do szczytu.

voll-jährig pełnoletni; jährigkeit *f* -niość; -kommen doskonały, zupełny; -kraft *f* zupełna siła; -macht *f* pełnomocnictwo; -meißen pełno namierzyć; -mond *m* pełnia; -monds-gesicht *n* twarz jak księżyc w pełni.

voll-saufen sich naładować się; -schreiben za-, napisać; -ständig

zupełny, dokładny; -stopfen
napchać, natkać.
voll-streckbar wykonalny; -en
= vollziehen; -versammlung
f zgromadzenie kompletne;
-wertig zupełną wartość mają-
cy; -zählig kompletny, zupeł-
ny; w całości; -zähligkeit f
komplet, zupełność.
voll-ziehen wykonać, spełnić;
-ziehend wykonawczy; -zieher
m wykonawca; -ziehung f, -zug
m wykonanie; -ziehungsgewalt
f władza wykonawcza.
Volltiteur m woltyżer; linosko-
czek.
von 3. o; od; z, ze; von alters her
od starodawna; von hinnen
stad; von klein auf od mału;
von neuem na nowo; von nun
an odtąd; von Rechts wegen
podług prawa; von einander
jedno od drugiego, od siebie;
roz-, od-, n. p. v. reifen rozer-
wać, oderwać
vonnöten, von nöten haben po-
trzebować; vonstatten, von
statten gehen (f.) sporo iść.
vor 3. 4. przed; vor allem, vor
allererst przedewszystkiem; vor
kurzem niedawno.
Vorabend (eines Festes) m wilia.
voran naprzód; na przodzie;
-eilen (f.) wyprzedzić; -gehen
(f.) iść naprzód, poprzedzać;
sich -machen wysworować się,
wyjść naprzód.
Vorarbeit f przygotowanie; -en
przygotować; wyścigać 4.
w pracy; -er m przygotowy-
wacz.
voraus naprzód, z góry; -bezahlen
płacić z góry, zaliczać; -bezahl-
lung f zaliczka, prenumerata;
-geicht, daß przypuściwszy, że.
Vorausnahme f wzięcie naprzód,
zaliczka; -nehmen wziąć z gó-
ry; -sagen przepowiednia; -sehen

przewidywać; -sehen przypu-
szczać; -setzung f -puszczenie.
Voraus-sicht f przewidywanie;
-sichtlich prawdopodobny.
Vor-bedacht m rozmyśl; mit B.
rozmyślnie; -bedeutung f wróż-
ba; -bedingung f, -behalt m
warunek, zastrzeżenie; -bedin-
gen, -behalten sich zastrzedz so-
bie co; -behaltlich z zastrzeże-
niem.
vorbei mimo, koło; es ist v. sta-
ło się; ein Jahr ist v. rok mi-
nał; -eilen (f.) przebiegnąć
koło czego; -fahren, -reiten (f.)
przejechać; -fliegen (f.) przele-
cieć; -gehen (f.) przejść; im B.
mimo idąc, mimochodem;
-gehende(r) m (s) przechodzień.
vorbenaunt rzeczony.
vorberei-ten przygotować; -tend,
-tungs- przygotowawczy; -tung
f przygotowanie.
Vor-bericht m przedmowa; -bescheid
m wezwanie sądowe; -beschei-
den we-, pozwać; -bestimmung
f przeznaczenie; -beten naprzód
mówić modlitwę; -beugen za-
pobiedz czemu; -beugung f za-
pobieżenie.
Vor-bild n wzór; -bilden utwo-
rzyć co na wzór; przygotować;
-bildlich służący na wzór; -bote
m zwiastun; f -botin -ka.
vorbringen przedstawić, wydo-
być; powiedzieć; wspomnieć.
vordristisch przedchrześcijański.
Vordach n daszek, okap.
vordem przedtem, dawniej.
vorder, -ste przedni, na czele bę-
dący; -arm m przedramię;
-bühne f przód sceny; -fuß m
przednia noga; -glied n poprze-
dnik; -grund m przód.
vorder-hand tymczasem; -haus
n przód domu; -leib m przód
ciała; -mann m poprzednik,
przodownik; -rad n przednie
koło; -sak m poprzednik; -seite
f przednia strona, front; -stift

m siedzenie, miejsce na przodzie; *-teil m* przednia część; *-treffen n* pierwsza linia bojowa; *zahn m* przedni ząb.

vor-brängen popychać naprzód; *sich v.* przedzierać się naprzód; *-bringen (f.)* zająć, zachodzić, postępować (aż do kąd); *-eilen (f.)* spieszyć naprzód; uprzedzać; *-eilig* przedwczesny, skwapliwy, prędki; *-eltern pl.* przodkowie.

vor-empfinden przeczuwać; *-empfindung f* przeczucie; *-enthaltten* zatrzymywać 3. co; *-erinnerung f* przedmowa, wstęp.

vor-erst nasamprzód; *-erwähnt* wyżej wzmiankowany.

Bor-fahr m (š i en, en) przodek; *-fahren (f.)* zajechać; *-fall m* zajście, zdarzenie; *-fallen (f.)* stać się, zdarzyć się; *-fechter m* pierwszy obrońca; *-feier f* uroczystość poprzednia; *-finden* znaleźć; zastać; *-führen przy-*, wyprowadzić, przedstawić.

Bor-gang m postępowanie, przypadek; *-gänger m* poprzednik; *-gängerin f* -iczka; *-gängig* poprzedni; *-geben* dać wpród; udawać; *-gebirge n* przedgórze; przykład; *-geblich* udany, jakoby; *-gefaßt* uprzedzony; *-gefaßte Meinung* przesąd, uprzedzenie; *-gefühl n* przeczucie.

vor-gehen (f.) iść naprzód, poprzedzać; postępować; dziać się; *-gehen n* postępowanie; *-ge-nannt* wyżej wzmiankowany; *-geschmack m* przedsmak, próbką; *-gehehen!* waga, strzeż się!

Bor-geichte(r) m (s.) przełożony, zwierzchnik; *-gestern* przedwczoraj; *-gestrig* przedwczorajszy; *-getan* wpród uczyniony; *-giebel m* główna fasada budynku; *-greifen* uprzedzać w czym.

vor-haben zamierzać, przedsię-

brać; *-haben n* zamiar, przedsięwzięcie; *-halle f* przedsionek; **B. bei der Kirche** kruchta; *-halten* trzymać przed czym, za-laniać; wytykać (błędy).

Bor-hand f pierwszeństwo; **B. sein** być na ręce; *-handen* obecny, przytomny; *-handen sein* znajdować się, być, istnieć; *es ist nicht -handen* niema tego.

Bor-hang m (a) zasłona, firanka; *-hängen* zawiesić co przed czym; *-haus n* sien, przedsionek; *-hemd n* półkoszulek.

vorher wprzód, przedtem; *-bestimmen* wprzód oznaczyć, przeznaczyć; *-bestimmung f* przeznaczenie; *-gehen (f.)* iść wprzód, poprzedzać; *-gehend, vorherig* poprzedzający; *-merken* przeczuwać.

vorherrichen przeważać, górować.

vorher sagen przepowiadać; *-sagung f* przepowiednia; *-sehen* przewidywać.

vorhin przedtem, dawniej.

Bor-hof m dziedziniec, przysio-nek; *-hölle f* przedziekle; *-hut f* przednia straż.

vorig przeszły, poprzedni.

Bor-jahr n rok przeszły; *-jährig* przeszloroczny; *-kämpfer m* pierwszy bojownik; *-lauf m* pierwokupno.

vorh-ten zapobiegać, obmyśleć; *-rung f* środek; przygotowanie (do podróży).

Bor-kenntnisse pl. wiadomości poprzedzające; *-klage f* skarga wstępna; *-kommen (f.)* znajdować się; zdarzać się; zdawać się; *-kommenis n* (sic) zajście, zdarzenie.

vor-laden zapozwać; *-ladung f* zapozwanie, pozew; *-lage f* wzór; projekt, wniosek; podkład.

vor-lassen puścić naprzód; pozwolić 3. wstąpić; *-laufen (f.)* pędzić przodem; *-läufer m* po-

przednik; =läufig tymczasowy; tymczasem.
vorlaut nadto głośny, skwapliwy; v. fein wyrywać się.
Vorlege-baum m, =eisen n zapora, wrzeciądz; =löffel m łyżka półmiskowa; =n przelożyć, przekładać, dać; =schloß n kłódka.
vorleiern dudlić 3. co.
vor-lejen przeczytać 3. co; =leser m czytelnik, lektor; =leserin f =niezka; =lesung f odczyt.
vor-leht przedostatni; =leuchten przyświecać, świecić 3.
vor-lieb, v. nehmen zadowolić się; =liebe f zamilowanie, upodobanie; =liegen (j.) leżeć przed kim; =liegend niniejszy.
vor-lügen nakłamać; =machen (z)robić co przed kim; udawać; =magen m pierwszy żołądek; =malen namalować; =malig dawny, były; =malß dawniej, przedtem; =mann m poprzednik; =mauer f przedmurze; =merken zanotować, naznaczyć.
Vormittag m przedpołudnie.
Vor-mittags, vormit agß przed południem; =mittägig przedpołudniowy; =mitternacht f przedpółnoc.
Vormund m opiekun; =schaft f opiekunstwo; =schaftlich opiekuńczy; =schaftsbehörde f władza opiekuńcza.
born na przodzie; von vorn z przodu, z początku.
Vor-nahme f zaczęcie; =name m imię (chrzestne); =nehmen znakomity, zaeny; =nehmen tun pana udawać; =nehmen odbywać co; brać się do czego; wypytywać 4.; sich =nehmen postanowić sobie co; =nehmenliß szczególnie; =nehmenliß najprzedniejszy; =nehmen-tuerer f udawanie pana.
Vorort m przedmieście.
vor-plappern, =plautern nabajać; =posten m przednia straż.
vorragen wystawać, sterceć.

Vorrang m pierwszeństwo.
Vorrat m (ä) zapas, zasób.
vor-rätig zasobny, będący w zapasie; nicht v. fein zabraknąć; =ratßammer f spizarnia; =recht n przywilej.
Vor-rede f przedmowa; =reden mówić przed kim; =redner m preopinant.
Vorreiber m żelazko obrotne.
vor-reiten (f.) jechać naprzód; =reiter m forys, masztalerz.
vor-richten przygotować, przyrządzić co; =richtung f przyrząd; =rücken (j.) iść naprzód; posunąć się naprzód.
Vor-saal m sala wstępna; =sagen przepowiadać, dyktować; =sänger m kantor.
Vor-satz m przedsięwzięcie, zamiar; =sätzliß umyślny.
Vor-schein m widok, jaw; zum V. bringen wydobyć, wyjawić; zum V. kommen (f.) pojawić się.
vor-schicken posłać naprzód.
vor-schieben zasuwac, podmykać; =schieber m zasuwka; =schießen, 3. Geld v. dać 3. zaliczkę.
Vorschlag m wniosek; przednutka (w muzyce); =en wnosić, proponować; zacenić.
Vor-schmack m przedsmak.
vor-schneiden krajać; =schneider m krawcowa.
vor-schnell zawczesny, porywczy.
vor-schreiben przepisać; =schreibung f nakaz (do placenia); =schrift f przepis; =schriftsmäßig według przepisu, prawidłowy.
Vor-schub m pomoc; V. leisten dopomagać; =schubleistung f dopomaganie; =schub m podszycie; =schuhen podzyć (buty); =schuß m zaliczka; =schußkaffe f kasa zaliczkowa; =schützen zastawiać czem; udawać.
vor-schweben bajać, pleść.
vor-schweben snuć się w myśli.
vor-sich przewidywać; sich v. zaopatrzyć się; mieć się na

ostrożności; -*sehung* *f* opatrność.

vor-setzen przekładać; postawić przed kim co, *sich v.* postanowić sobie co; -*sicht* *f* ostrożność, przezorność; -*sichtig* ostrożny, przeczorny; -*sicht's-maßregel* *f* środek ostrożności; -*silbe* *f* zgłoska początkowa.

vor-singen (za)śpiewać 3. co.

Vor-sitz *m* przewodnictwo; **den V. führen** przewodniczyć; -*ende(r)* *m* (s.) przewodniczący, prezes.

Vor-sorge *f* staranność, przezorność; -*n* mieć pieczę.

Vor-spann *m* zaprząg, podwoda; -*spannen* rozciągnąć przed czym; zaprządz, zaprzęgać; -*spiegeln* udawać, łudzić; -*spiegelung* *f* udawanie, uluda; -*spiel* *n* przegrywka, preludium; -*spielen* przegrywać; zagrać 3. co.

Vor-sprechen przepowiadać; *bei* 3. v. rozmówić się z kim.

Vor-springen (s.) wyskoczyć; wytryskać; wystawać; -*sprung* *m* wyskok; wystawa, wyścig; *einen -sprung vor* 3. *haben* wyścignąć 4.; -*sprung gewinnen* ubiedz 4.

Vor-stadt *f* przedmieście; -*städter* *m* przedmieszczanin; -*städterin* *f* -czanka; -*städtisch* przedmiejski.

Vor-stand *m* przełożenie; przełożony, naczelnik.

vor-stellen wsadzić; wetknąć, wtykać; *sich v.* zatknąć, wytknąć sobie; -*setzen* (s.) stać na ciele; wystawać; -*stehend* wystawający; niniejszy; -*stehet* *m* przełożony; -*stehetamt* *n* przełożenie.

vor-stel-len przed-, wystawić; *sich v.* przedstawić się; prz. sobie, wyobrazić sobie; -*lung* *f* przedstawienie; *wyobrażenie*; -*lungstraf* *f* wyobrażnia.

Vor-stoß *m* pochód, uderzenie; *einen V. führen* uderzyć; -*en* popychać naprzód.

vor-strecken wysunąć, wyciągnąć naprzód (nogę); dać zaliczkę; -*sündflutlich* przedpotopowy.

vor-tauchen zatańczyć; prowadzić tańce; -*tänzer* *m* przewodnik w tańcach; -*teil* *m* korzystać, zysk; *fortel*; -*teilhaft* korzystny, zyskowny; -*trab* *m* awangarda, przednia straż.

Vortrag *m* (ä) wykład, odczyt; sprawozdanie; przedstawienie, referat; -*en* nieść przed kim; wykładać (fizykę); zdawać sprawę; rozprawiać o czym, referować; deklamować.

vortrefflich wyborczy; -*leit* -ność. **vor-treten** (s.) wystąpić; wystawać; -*tritt* *m* pierwszeństwo; -*truppen* *pl.* przednia część wojska; -*tuch* *n* fartuch.

vortun czynić co wprzód; *sich v.* odznaczać się.

vorüber = *vorbei*; -*gehend* przechodzący, przemijający.

Vor-übung *f* ćwiczenie poprzednie; -*untersuchung* *f* śledztwo wstępne; -*urteil* *n* przesąd, uprzedzenie; -*urteilsfrei* wolny od przesądu, nieuprzedzony; -*urteilsvoll* przesądny, uprzedzony.

Vor-verlauf *m* sprzedaż przedwstępna.

vor-wägen, -*wiegen* ważyć co wobec kogo; -*wahl* *f* wybór tymczasowy; -*walten* panować przed kim; górować; -*wand* *m* (ä) pozór, wykręt; -*wärts* naprzód.

vor-weisen o-, pokazać; -*weise* *m* okaziciel; -*welt* *f* świat pierwotny; -*weltlich* do świata pierwotnego należący; -*werfen* rzucić 3. co; za-, wyrzucić 3. co; -*werf* *n* solwark, przysiółek; -*werf* *n* solwareczny.

vor-wiegend przeważny; -*wissen* *n* wiedza; -*wig* *m* ciekawość niedorzeczna; -*wigig* natrętny, wścibski; *wort* *n* przedmowa;

przymek; **-wurf** *m* zarzut, wyrzut; **-wurfsfrei** wolny od zarzutów, nieposzlakowany; **-wurfsvoll** pełen zarzutów.

vorgählen przeliczać.

Vorzeichen *n* przepowiednia, znak; **-zeichen** narysować, (s)kreślić; **-zeichnen** wpisywać, wskazywać; **-zeichnung** *f* wzór; znak; **-zeigen** po-, ukazać; **-zeiger** *m* okaziciel.

Vorzeit *f* dawne czasy, starożytność; **-zeiten** przed laty; **-zeitig** przedwczesny.

vorziehen zasuwać; woleć, prze-

nosić; **-zimmer** *n* przedpokój; **-zug** *m* (u) pierwszeństwo; zaleta; **-züglich** wyśmienity, wyborny; **-zugklasse** *f* postęp celujący; **-zugrecht** *n* prawo pierwszeństwa; **-zugschüler** *m* uczeń celujący; **-zukunft** *f* czas przyszły dokonany.

Botant *m* (s.) wotant, głosujący. **botieren** wotować, głosować.

Botum *n* (Bota i Boten) wotum, głos, oświadczenie, ślub.

vulgär pospolity, zwyczajny.

Vulkan *m* wulkan.

vulkanisch wulkaniczny.

W.

Wabe *f* plastr miodu; węża bez miodu.

wach sein czuwać, nie spać; **wach werden** (o)budzić się.

Wache *f* straż, warta; **-u** czuwać; nie spać.

Wach-haus *n* strażnica; **odwach**; **-mann** *m* stróż.

Wacholder *m* jałowiec; **-beere** *f* ziarno jałowcowe; **-braunt** *ein* *m* jałowcówka, borowiczka; **-droffel** *f* kwicoł.

Wachs *n* воск; **-abdruck** *m* odciśnięcie w wosku.

wachjam czujny; **-feit** *f* -ność.

wachartig woskowaty.

wachjen (du wächst) *(f)*, **er wächst**, **wuchs**, **gewachjen** *(f.)* rósć, rosnąć; 3. **gewachjen sein** podołać, sprostać 3.; 3. **über den Kopf w.** brać górę nad kim; **er hört das Gras w.** uważa się za bardzo mądrego.

wachjern woskowy.

Wachs-haut *f* woskówka; **-kerze** *f* świeca woskowa; **-leinwand** *f* woszczanka, cerata; **-presse** *f* woskobójnia; **-scheibe** *f* krąg wosku; **-stoch** *m* stoczek.

Wachstum *n* wzrost.

Wachstube *f* strażnica.

Wachszieher *m* woskownik.

Wacht *f* straż.

Wachtel *f* przepiórka; **-fang** *m* połów przepiórek; **-garn** *n* sieć na przepiórki; **-hund** *m* legawiec; **-könig** *m* derkacz; **-schlag** *m* śpiew przepiórczy.

Wächter *m* stróż, strażnik.

Wacht-haus *n* strażnica; **-meister** *m* wachmistrz; **-posten** *m* placówka, stójka; **-zimmer** *n* strażnica.

wackelig chwiejący się.

wackeln chwiać się.

wader dzielny, dziarski.

Wade *f* łydka.

Waffe *f* broń, oręż.

Waffen-bruder, **-geführte** *m* towarzysz broni; **-fähig** zdolny do broni; **-gestirre** *n* szereg broni; **-glück** *n* szczęście oręża; **-haus** *n* zbrojownia; **-paß** *m* karta na broń; **-rock** *m* surdut żołnierski; **-schmied** *m* płatnerz; **-stillstand** *m* zawieszenie broni; **-träger** *m* giermek, pachole; **-übung** *f* ćwiczenie wojskowe.

Waſſen zbroidć, uzbrajać.
wägbar dający ſię zważyć.

Wage *f* waga; -ballen *m* drag,
drażek u wagi; -geld *n* wago-
we; -haus *n* waga, ważnica.

Wag(e)-haß *m* śmiałek; -haßig
nader śmiały; -holz *n* orczyk;
-floßen *m* kluba u wagi.

Wägelchen *n* wózek.

Wagemeiſter *m* dozorca wagi.

Wagen *m* wóz, powóz. [wać.

wagen (ſich) ważyć ſię, ryzyko-
wägen, wog, gewogen ważyć.

Wagen-burg *f* tabor; -korb *m* pół-
koszek; -führer *m* wozowy; -ge-
ſtell *n* waśag; -leiter *f* drabka;
-ſperb *n* koń do zaprzegu;
-ſchmiere *f* maź; -ſchoppen *m*
wozownia.

wag(e)recht poziomy.

W(a)geſtück = Wagſtück.

Waggon *m* (ż, ż) wagon.

Wagner *m* kołodziej, ſtelmach;
-arbeit *f* robota ſtelmacha.

Wagniß *n* (ſic) = Wagſtück.

Wagſchale *f* ſzala u wagi.

Wagſtück *n* czyn ryzykowny.

Wahl *f* wybór; Wahl- wyborezy;
-akt *m* akt wyborezy; -berech-
tigt mający prawo do wyboru;
-berechtigung *f* prawo wybie-
rania.

wähl-bar o-, wybieralny; -bar-
ſeit -ność; -en o-, wybierać; -er
m wyborca; -erlich wymyślny,
wybredny; -erliſte *f* liſta wy-
boreza; -erſchaft *f* wyborecy *pl*

wahl-fähig o-, wybieralny; -fähig-
ſeit *f* -ność; -fürſt *m* książę ele-
ktor; książę obieralny; -gang
m wybór; -ſampagne *f* czas
wyborów; -körper *m* koło wy-
boreze; -ordnung *f* uſtawa wy-
boreza; -recht *n* (aktiueſ) pra-
wo wybierania; (paſſiueſ) pra-
wo obieralnoſci.

Wahl-ſpruch *m* godło, haſło; -tag
m dzień wyborów; -verſamm-
lung *f* zgromadzenie wybor-
ców; -verwandſchaft *f* powinno-

wactwo; -zettel *m* kartka wy-
boreza.

Wahn *m* urojenie, marzenie, ma-
nia; wähen mniemać.

Wahnſinn *m* obłąkanie; -ig obłą-
kany; -ige(r) *m* (s.) obłąkaniec.

wahr prawdziwy; nicht wahr?
czy nie prawda? eſt iſt wahr
to jeſt prawda; -en zachować,
bronić; ſich vor etw. -en wy-
ſtrzegać ſię czego.

währen trwać.

während podczas gdy; w. 2. pod-
czas (wojny).

wahrſchaft prawdziwy, istotny; -ig
istotnie; dalibóg; -igſeit *f* pra-
wdziwość.

Wahr-heit *f* prawda; -heitſgetreu
prawdziwy; -heitſliebe *f* miłość
prawdy; -lich prawdziwie, zaiste,
zaprawdę.

wahr-nehmbar dostrzegalny;
-nehmbarkeit *f* -ność; -nehmen
do-, ſpostrzedz, -trzezać; -neh-
mer *m* dostrzegacz; -nehmung
f ſpostrzeżenie.

wahr-fagen wróżyć, -ſager *m*
wróżbiarz, wieszcz(biarz); -ſa-
gerin *f* wróżka; -ſagerci *f*
wróżbiarstwo, wieszczbiarstwo;
-ſagerlich wróżbiarski, wie-
szczy; -ſagung *f* wrózenie,
wróżba; -ſcheinlich prawdopo-
dobny; -ſcheinlichkeit *f* -podo-
bienstwo; -ſpruch *m* wyrok.

Wahrung *f* zachowanie, obrona.

Währung *f* waluta.

Wahrzeichen *n* znamię, godło.

Waid *m* urzet farbierski.

Waise *f* sierota; zur W. machen
osierocić; zur W. werden osie-
rocieć; -namt *n* urząd sierocy;
-nhaus *n* dom sierót; -nſtand
m sieroctwo.

Wal *m* wieloryb.

Walache *m* (s.) Wołoch.

Walachei *f* Wołochy *pl*.

Wald *m* (Wälder) las, bór.

Wald- leśny, borowy; -auſ z la-
su, -ein do lasu; -bau *m* upra-

wa lasów; *biene* *f* pszczoła
leśna; *bienenwärter* *m* bartnik.
Waldchen *n* laszek.
Wald-frevel *m* przestępstwo ustaw
leśnych; *-geist* *m* boruta, le-
śny dyabeł; *-horn* *n* waltor-
nia; *-hornist* *m* waltornista;
-huhn *n* głuszc; *hüter* *m* ga-
waldig leśisty. [jowy].
Wald-fauz *m* sowa puszczyk;
-land *n* polesie; *-loß* bezleśny;
-meister *m* barwica wonna;
-nienich *m* orangutan; *-nige*,
-nymphē *f* bogini leśna; *-recht* *n*
f wijnik, powojnik; *-recht* *n*
prawo leśne; *-schneppē* *f* bekas
słomka; *-schutz* *m* ochrona la-
sów; *-taube* *f* grzywacz; *-teniel*
m mandryl; *-ung* *f* las, bór;
-wärter *m* gajowy; *-wieje* *f*
polana; *-zeichen* *n* cecha.
Waldijch *m* wieloryb; *-fang* *m*
połów wielorybów.
Walze, **Walzmühle** *f* folusz; *-n*
folowac; wałkować; *-r*; **Walz-**
müller *m* folusznik.
Wall *m* (ā) wał, szaniec.
Wallach *m* (s i en, en) wałach.
wallen wrzeć (woda); burzyć się
(krew); (f.) pielgrzymować.
wall fahren, *-fahren* (f.) piel-
grzymkę odbyć; *-fahrer* *m*
pielgrzym, pątnik; *-fahrerin* *f*
pielgrzymka, pątnica; *-fahrt* *f*
pielgrzymka.
Wallung *f* burzenie się.
Walnuß *f* orzech włoski.
Walrat *m*, *n* olbrót.
Walroß *n* koń morski, mors.
Walstatt *f* pobożowisko.
walten rządzić, władać.
Walzarbeiter *m* walcownik.
Walze *f* walec; wałek.
walzen walcować; wałkować.
wälzen toczyć; swalać.
walzenförmig walcowaty.
Walzer *m* walec, walec.
Walzwerk *n* walcownia.
Wamme, **Wampe** *f* podgardle;
kaldun.

Wamē *n*, *m* (Wämser) kaftan.
Wämēchen *n* kaftanik.
Wand *f* (ā) ściana; *spanijde* *W.*
parawan; **Wand-** ścienny.
Wandel *m* obcowanie, postępo-
wanie; zmiana; *-bar* zmienny;
niestateczny; *-barkeit* -ność; *-n*
przemieniać; (h. f.) przechadzać
się; *-stern* *m* błędna gwiazda,
planeta.
Wander-buch *n* książka rzemieśl-
nicza; *-büchē* *m* wędrow-
czyk; *-er*, *-smann* *m* wędro-
wnik; pielgrzym; *-falt* *m* so-
kół wędrowiec; *-n* (h. f.) wędro-
wać; *-schäft*, *-ung* *f* wędrowka.
Wand-hafen *m* hak w ścianie;
-kalender *m* kalendarz ścienny;
-leuchter *m* lichtarz ścienny.
Wandlung *f* przemiana; przemie-
nienie (się).
Wanduhr *f* zegar ścienny.
Wange *f* lice, jagoda; *-nröte* *f*
rumianość lic.
Wanfel *m* *n* chwiejność, nie-
stałość; *-mütig* chwiejny, nie-
stały.
wanken (h., f.) chwiać się.
wann kiedy; *w. immer* kiedy-
kolwiek; *von wannen* skąd.
Wanne *f* wanna; *-nbad* *n* kąpiel
wanienna.
Wauſt *m* (ū) brzuszysko, kaldun;
-ig brzuchaty.
Wanze *f* pluskwa.
wanzig zapluskwiony.
Wappen *n* herb; *-buch* *n* her-
barz; *-kunde* *f* heraldyka; *-kun-*
-dige(r) *m* heraldyk; *-schild* *m*
wappnen zbroid. [tarcza herbowa].
ward = wurde.
Wardein *m* probierz menniczy.
Ware *f* towar; *-nhaus* *n*, *-nlager*
n, *-nniederlage* *f* skład towa-
rów.
warm ciepły; ciepło; *w. werden*
ocieplić się; *-blütig* mający
cieplą krew.
Wärme *f* ciepło; *-einheit* *f* cie-
płota; *-grad* *m* stopień ciepła;

-leiter *m* przewodnik ciepła;
-messer *m* ciepłomierz, termometr; -n ogrzewać, zgrzać;
-stand *m* ciepłostan; -stoff *m* ciepłik.

warn-en przestrzegać; -ung *f* przestroga, ostrzeżenie.

Warschau *n* Warszawa.

Wart *m* stróż, dozorca.

Warte *f* strażnica; obserwatorium; -geld *n* poczekalne; -n czekać; pilnować.

Wärter *m* dozorca, posługacz; -in *f* dozorczyń, posługaczka; piastunka.

Wartesaal *m* czekalnia; -ung dozór, pielegnowanie.

warum dlaczego, czemu; w. nicht gar ba.

Warze *f* brodawka; -nförmig brodawkowaty; warzig brodawczasty.

was co; was für ein jaki.

Wasch-anstalt *f* pralnia; -bär *m* szop; -becken *n* miednica do mycia; -blau *n* krochmalik; -echt dający się prać.

Wäsche *f* bielizna; pranie.

waschen (du wäsch(e)st, er wäscht), myć, myć; -ge waschen myć, prać; 3. den Kopf w. zmyć 3. głowę.

Wäscher *m* pracz; -in -ka; -ei *f* pralnia; mycie, pranie; płukanie (kruszeu).

Wasch-frau *f* pomywaczka; praczka; -haus *n* pralnia; -lappen *m* ściotka; -schlegel *m* bijak, kijanka; -stube *f* pralnia; -stich *m* umywalnia.

Wassenneister *m* oprawca, hycel.

Wasser *n* woda.

Wasser- wodny; -amsel *f*, -star *m* pluszcz wodny; -arm ubogi w wodę; -arzt *m* hydropata; -bau *m* budowa wodna; -baukunst *f* budownictwo wodne; -becken *n* miednica; kotlina wodna; -behälter *m* rezerwuuar; -beichreibung *f* hydrografia; -blase *f* bąbel; -dampf *m* para wodna;

-dicht nieprzemakalny; -cimer *m* kubel.

Wasser-fahrt *f* jazda wodna; -fall *m* wodospad; -farbe *f* farba wodna; -faß *n* stągiew; -flut *f* powódź, wylew; -geschwulst *f* torbiel wodny; -gewächs *n* roślinna wodna.

Wasser-heilanstalt *f* zakład hydropatyczny; -heilstunde *f* hydropatya; -hose *f* trąba morska; -huhn *n* kurka wodna, łyska.

wässrig, wärrig wodnisty.

Wasser-jungfer *f* jętka wodna; panna wodna; -kopf *m* puchlina głowy; -kunst *f* hydraulika; -leitung *f* wodociąg; -linse *f* rzęsa; -loß bezwodny, bez wody; -malerei *f* malowanie farbami wodnymi; -mann *m* wodnik, topielec; -melone *f* kawon, arbuz; -messer *m* wodomiar; -mühle *f* młyn wodny.

wässern moczyć; odwilżać; wodą rozcieńczać.

Wasser-nige, -nymhpe *f* topielica; boginka, najada; -not *f* niedostatek wody; napływ wody w kopalni; -nuß *f* kotewka; -pest *f* zaraza wodna; -pflanze *f* roślinna wodna, wodorost; -reich obfitujący w wodę; -reichtum *m* obfitość w wodę; -rübe *f* rzępa.

Wasser-schaden *m* szkoda wyrządzona powodzią; -scheide *f* dział wodny; -schen *f* wodostret, wścieklizna; -schen wściekły; -schierling *m* szaleń, szalej wodny; -schlauch *m* wąż.

Wasser-spiegel *m* zwierciadło wody; poziom wody; -staub *m* stan, wysokość wody; -ständner *m* stągiew; -stoff *m* wodoród, wodór; -strahl *m* wytrysk, ponik; -sucht *f* puchlina wodna; -süchtig chory na puchlinę wodną; -suppe *f* wodzianka; -tier *n* zwierzę wodne; -träger *m* nosiwoda; -uhr *f* klepsydra

Wasser-vogel *m* ptak wodny; **=wage** *f* waga wodna; **=wanze** *f* pluskowiec; **=weide** *f* łoża; **=zeichen** *n* znak wodny.

waten (*h.*, *f.*) brodzić, brnąć.

Watſche *f* policzek.

watſcheln (*h.*, *f.*) zataczać się (iść).

Watte *f* wata; **wattieren** podszewać watą, watować.

Webe *f* sztuka płótna; **=n**, **webte** i **wob**, **gewebt** i **gewoben** tkąć.

Weber *m* tkacz; **=in** *f* -ka.

Weber- tkacki; **=baum** *m* wał, nawój tkacki; **=ei** *f*, **=handwerk** *n* tkactwo; **=einschlag** *m* wątek; **=lamm** *m* przybijaczka, płochą; **=larde** *f* oset tkacki, szczeć; **=schiffchen** *n* czółenka; **=spule** *f* oewka; **=werkstatt** *f* tkalnia.

Wechſtuhl *m* krosna *pl*.

Wechſel *m* zmiana; wymiana; zwrotnica; **weksel**; **=bank** *f* bank wekslarski; **=blankett** *n* blankiet wekslowy; **=fähig** *m* mający prawo do wystawienia weksłu; **=fieber** *n* febra przezienna; **=gesang** *m* antyfony; **=geschäft** *n* wekslarnia; interes wekslowy; **=handel** *m* bankierstwo; **=haus** *n* dom wekslarski.

wechſeln *z-*, *od-*, *wy-*, zamieniać; **Wlſe w.** spoglądać jeden na drugiego; **Wriſe w.** korrespondować; **Worte w.** przemawiać z kim.

Wechſel-rechnung *f* rachunek wekslowy; **=recht** *n* prawo wekslowe; **=ſcheibe** *f* zwrotnica; **=ſtändig** *n* naprzemianległy; **=ſtufe** *f* kantor wymiany; **=weife** *n* przemian; wzajemnie; **=winkel** *m* kąt przeciwny; **=wirkung** *f* wzajemność; **=wirtschaft** *f* gospodarstwo płodozmienne; **=zahlung** *f* wypłata weksla.

Wechſler *m* wekslarz.

Wef, **Wefen** *m* kukielka.

wef-en (*o*) budzić; **=er** *m* budzi-
ciel; budzik; **=ruf** *m*, **=ſied** *n* po-
budka; **=uhr** *f* budzik.

Webel *m* oganka; wachlarz; krowidło; ogon; **=n** machać, mędać, ruszać.

weder — **noch** ani — **ani**.

Weg *m* droga; **im** *=e* **ſtehen** (*f.*) zawadzać; **den W.** **allen Gleichſches gehen** (*f.*) wyrzeć; **ſich auf den Weg machen** puścić się w drogę.

weg **prez**; **frei von der Leber** **weg** **bez** ogiódki, otwarcie.

weg=begeben *ſich* odejść; **=beißen** *od-*, **wygryźć**; **=berufen** *odwołać*; **=blaſen** *zdmuchnąć*; **=bleiben** (*f.*) **nie przybyć**; **=bringen** *wynieść*; **wyciągnąć**; **oddalić**; **=drängen** *wyprzeć*, *odepchnąć*; **=dürfen** *módz* *odejść*.

Weg=amt *n* urząd drogowy; **=be-reiter** *m* nadzorca dróg; **=geld** *n* drogowy; **=lagerer** *m* napastnik drogowy.

wegen *2.* dla, z powodu, ze względu.

Weg=rich *m* babka; **=ſäule** *f* słup drogowy; **=ſcheide** *f* droga rozstajna.

weg=ſſen *zjeść*; **=fahren** (*f.*) *od-*, *pojechać*.

Wegfall, *m* **in W.** **kommen**, **weg-fallen** (*f.*) *odpadać*, *być* *opuszczonym*.

weg=ſangen *wylapać*; **=ſegen** *od-*, *u-*, *zmieść*, *zmiatać*; **=ſich** *wyłować*; **=ſiegen** (*f.*) *odlecieć*; **=freſſen** *wyżreć*; **=führen** *uprowadzić* *4.*; *wywieźć* *co*.

Weg-gang *m* *odejście*; **=geben** (*wyjdac*; *oddalić* *4.*); **=gehen** (*f*) *odejść*; **=gießen** *wy-*, *ulewać*; **=hauen** *odciąć*, *odrabiać*; **=heben** *ruszyć* *co* *z* *miejsca*; **hebe dich weg!** *idź* *prez*; **=jagen** *wygnąć*, *odpedzić*.

weg-lehren *odmiesić*; *odwrócić*; **ſich w.** *odwrócić* *się*; **=kommen** (*f.*) *odejść*; **=gubig** *się*; **=fragen** *od-*, *wyskrobać*, *zdrapać*; **=laſſen** *puścić* *4.*; *o*, *wypuścić*; **=lauſen** (*f.*) *uciec*; **=legen** *odłożyć*.

weg-machen uprzątnąć; *sich w.* odejść, umknąć; -mausen smyknać, zwędzić; -nahme *f* wzięcie, zabór; -nehmen zabrać; -packen *sich* wynieść się.

weg-raffen porwać, zabrać; -räumen uprzątnąć; -reisen (*f.*) odjechać; -reißen wyrwać; oderwać; zwać (most); -reiten (*f.*) odjechać (kouno); -rufen odzwaniać; -rufen odwołać.

wegjam przeprawny.

weg schaffen usunąć, wynieść, oddać; -scharren odgrzebać, odgarnąć; -schauen łopatą odgarnąć; -schienlen porozdawać; -scheren ostrzydzić; *sich* -scheren wynieść się skąd; -schicken odesłać, odsyłać; -schieben odsunąć; -schlagen oddbić; -schleichen (*f.*) wymknąć się; -schleudern odrzucić; -schmeißen za-, odrzucić.

weg-schnappen wziąć, porwać; -schneiden ukroić, oderznąć, ustrzygnąć; -schwemmen zabrać ze sobą; -sehen odwrócić oczy; -sehnen *sich* pragnąć oddalenia się z miejsca; -senden odesłać; -setzen odstawić; *sich* -setzen über ctw. nie zważać na co; -spülen plukać; podmyć; zabrać; -stehlen wykraść; -stellen odstawić; -stoßen odepchnąć, odpychać; -streichen od-, wykraść; odgarnąć (włosy).

weg-tragen od-, wynosić; -treiben odganiać; -tun oddać; -wälzen odwalić; -waschen zmyć, wymyć; -weisen kazać się oddać; -weiser *m* drogowskaz; przewodnik; -wenden odwrócić; -werfen od-, zrzucić; -werfend pogardliwy; -werfung *f* odrzucenie; -werfungszeichen *n* apostrof; -wischen zmazać, wymazać; -wollen chcieć odejść.

weg ziehen zdjąć (kapelus); -zelnąć; (*f.*) odejść, odejść; odlatywać; -zug *m* odejście, odlot.

Weh *n* ból, boleść, cierpienie; krzywda; weh, wehe! biada! weh tun urazić, sprawić boleść, przykrość; boleć.

Wehe *f* zaspia, (śniegu).

wehen wiać, powiewać, dąć.

Wenen *n* powiew.

Weh-klage *f* narzekanie, lament; -klagen narzekać, lamentować; -mut *f* żalność, rozrzewnienie; -mütig żalony, rzewny; -mütig werden rozrzewnić się; -mutter *f* akuszerka.

Wehr *n* tama, gać, jas.

Wehr *f* obrona; broń; *sich zur W.* *sehen*, *stellen* bronić się; -en wzbraniać; *sich* -en bronić się.

wehr-fähig *zdatny* do broni; -geheul *n* pendent; -geheul *n* ustawa wojskowa; -haft *zdatny* do broni; -haft machen uzbroić; -los bezbronny; -losigkeit-ność; -pflicht *f* obowiązek do służby wojskowej; -stand *m* wojsko.

Weib *n* (Weiber) kobieta, niewiasta; alteß *W.* baba; -chen *n* kobietka, żonka; samica.

Weiber-kobiecy, żeński; -gewäch *n* plotki; -narr *m* gach; -rad *m* spodnica; -tracht *f* ubiór kobiecy.

weib-lich *zniewieściany*; *w.* werden *zniewieścić*; -lich *żeńki*, niewieści; samiecy; -lichteit *f* żeńskość; kobiece obyczaje, uczucia.

Weib-bild *n*, -person *f* niewiasta, białogłowa, kobieta.

weich miękki; czuły; *w.* machen *zmiekczyć*; *w.* werden (*zmiekczyć*); -bild *n* okrąg (miasta); -e *f* słabizna, pachwina; zwrotnica; -en, weichte, gewichte *zmoczyć*, (*zmiekczyć*).

weichen, wich, gewichen (*f.*) ustąpić; odstąpić (od kogo).

Weichenfloffer *m* zwrotnicz.

Weichfloffer *pl.* miękkołyta (ryby); -gefotten *na* miękkie

ugotowane (jaja); -haarig
miękkowłosy; -heit *f* miękkość;
-herzig czuły, tkliwy; -herzigkeit
f czułość; -lich miękawy;
ładny; zniewieściany; -ling *m*
niewieściuch; -mütig tkliwego
umysłu.

Weichsel *f* Wisła.

Weichsel, -firſche *f* wiśnia; -rohr
n cybuch wiśniowy; -zopf *m*

Weichtier *n* mięczak. [kołtun.

Weide *f* pasza, pastwisko.

Weide *f*, Weidenbaum *m* wierzba.

Weide-geld *n* pastewne; -*n* paść,
pasać; *p.* się; ſich *an* ctw. -*n* pa-
stwić się nad czem.

Weiden-holz *n* wierzbina; -ſtäbchen
pl. kocianki, bazie.

Weidenreich paszysty.

Weideplatz *m* pastwisko.

Weiderecht *n* prawo paszy.

weidlich tegi, żwawy; bardzo.

Weidmann *m* łowiec, myśliwy;

-männlich myśliwski; po-wsku;

-mannsheil *n* pozdrowienie
myśliwskie; -mannstafel *f*
torba myśliwska; -meſſer *n*
kordelas; -werf *n* łowiectwo,
myśliwstwo.

Weise *f* motowidło; -*n* motać.

weige-ru ſich wzbraniać się; -rung
f wzbranianie się, opór.

Weihbiſchof *m* sufragan.

Weihe *f* kania (ptak).

Weihe *f* święcenie; -*n* po-, wy-
święcić (księdza).

Weih-er *m* staw, sadzawka; świę-
ciciel; -ferge *f* gromnica; -feſſel
m kropielnica.

Weihnacht-en *pl.* Boże naro-
dzenie; -ſteiertag *m.* -ſteſt *n*
święto Bożego narodzenia;
-ſchenke *n* dar na Boże naro-
dzenie, gwiazdka; -ſtied *n*
pieśń na Boże narodz. kołęda.

Weih-rauch *m* kadzidło; -rauchſaß
n kadzielnica; -ung *f* poświę-
cenie; -waſſer *n* woda święco-
na; -wedel, -ſprengel *m* kro-
pidło.

n eil ponieważ, gdyż.

weiland niegdyś; były; *ś. p.*

Weil-chen *n* chwilka; -e *f* chwila;
lange *W.* = Langeweile; -en
bawić, przebywać; eile mit
Weile powoli najdalej zaj-
dziesz.

Wein *m* wino; *W.* winny; -bau
m uprawa wina; -beere *f* win-
na jagoda; -berg *m* winnica;
-bergſchnecke *f* ślimak winni-
cowy; -birne *f* winówka.

weinen płakać; bit ere Tränen
w. gorzkie łzy wylewać; *W.* *n*
płacz; weinerlich płaczliwy.

Wein-ernte *f* winobranie; -eſſig
m winny ocet; -faß *n* winówka;
-garten *m* winnica; -gärtner *m*
uprawiacz winnicy; -gegend *f*
okolica winna; -geiſt *m* wyskok
winny; -geſchmack *m* smak
winny; -gott *m* bōżek wina;
-handel *m.* -handlung *f* handel
winem; -händler *m* winiarz;
-haus *n* winiarnia; -ſeller *m*
pasa do wyciskania wina;
-ſeiner *m* znawca wina; -ſrang
m wiecha; -füſſer *m* piwniczy;
-lager *n* skład wina; -laub *n*
winne liście; -leſe *f* winobra-
nie; miſcher *m* fabrykant wina;
-pantiſcher *m* fałszerz wina;
-rebe *f* winna latorośl; -reich
winorodny; -ſäure *f* kwas
winny; -ſchaul *m* winiarnia;
-ſchenk *m* winiarz; -ſtein *m*
winnik; -ſtock *m* winorośl,
winna macica; -traube *f* wino-
grono.

weiße mądry; mądrze; der *W.*
(*s.*) mędrzec.

Weise *f* sposób; arya, melodya.
wei-ſen, wiſſen, gewieſen wskazy-
wać; von ſich *w.* odrzucić, nie
przyjąć; -ſer *m* wskazówka, in-
deks. [drze.

Weiß-heit *f* mądrość; -lich ma-
weiß biały; *w.* werden bieleć.

weiß-sagen wróżyć; -ſager *m*
wróżbiarz; -ſagung *f* wróżba.

Weiß-bäder *m* piekarz bułek;
-blech *n* blacha biała; -brot *n*
biały chleb; bułka; -buche *f*
grab; -buchen grabowy; -buchen-
holz *n*, -buchenwald *m* grabina;
-dorn *m* głóg.

Weisse *f* białosć; daß **W.** im Ei
białko; *n* biellic.

Weiß-fisch *m* białoryb; -fledig
białoplamowaty; -föhre = Nie-
fer; -gefiedert białopióry.

Weißgerber *m* białoskórnik; -ei
f, -handwerk *n* białoskórnictwo.

Weiß-glut *f* żar biały; -grau si-
wy; -sohl *m* kapusta głowiasta;
-lich białawy; -tanne = Tanne;
-ware *f* towar płocienny.

Weisung *f* nakaz, wskazówka.

weit daleki, -ko, dalece; von
weitem z daleka, zdala; bei
weitem daleko; -e *f* dal, dale-
kość; daß -e suchen uciec, ucie-
kać; in die -e gehen (*f.*) iść
w dalekie strony; en sich roz-
przestrzeniać się; -er dalej.

weit-gebietend, -herrschend szero-
kowladny; -her z daleka; -läufig
obszerny; -läufigkeit *f* obszer-
ność; -läufigkeiten *l.* korowody;
-schweifig rozwlekły; -schweifig-
keit -łość; -sichtig z daleka wi-
dzący; -spurig szerokotorowy;
-tragend doniosły.

Weizen *m* pszenica; türkischer **W.**
kukurudza; **Weizen-** pszeni-
czny; pszenny; -boden *m* grunt
pszeniczny; -feld *n* pszenicy-
sko; -garbe *f* pszena krupa,
pęczak; -mehl *n* pszena mąka.

welch *ein* co za; -er, -e, -es któ-
ry, która, które; -erlei jakiego
gatunku; którykolwiek.

well *f* zwiędły; w. werden, -en (*f.*)
(z)wiednąć; -heit *f* zwiędłość.

Welle *f* wał, fala; kołowrót;
-nbewegung *f* ruch falowy, ko-
łysanie się fal; -nförmig fali-
aty; -nschlag *m* bicie fal.

Wellrad *n* kołowrót.

Wels *m* sum; -artig sumowaty.

Welsh, welsh włoski; -sohl *m*
kapusta włoska; -land *n* Wło-
chy.

Welt *f* świat; -all *n* wszechświat;
-ausstellung *f* wystawa świa-
towa; -beherrschend świato-
władny; -beherrschend *m* świato-
władca; -bekannt znany po ca-
łym świecie; -berühmt słynny
po całym świecie; -beschreibung
f kosmografia; -bürger *m* ko-
smopolita; -bürgerfönn *m*, -bür-
gertum *n* kosmopolityzm; -er-
löser *m* zbawca świata.

Welt-gebäude *n* wszechświat;
-gegend *f* strona świata; -geist-
liche *m* ksiądz świecki; -gericht
n sąd świata, sąd ostateczny;
-geschichte *f* dzieje powszechne;
-kenntnis *f* znajomość świata;
-kind *n* światowiec; -körper *m*
ciało niebieskie; -kunde *f* zna-
jomość świata, kosmologia.

Welt-lauf *m* bieg rzeczy; -lich
świecki, światowy; -lichkeit *f*
-kość, -wość; -mann, -mensch
m światowiec; -meer *n* ocean;
-priester *m* ksiądz świecki;
-stürmer *m* światoburca; -teil
m część świata; -weise(r) *m* fi-
lozof; -weisheit *f* filozofia;
-wunder *n* cud świata.

wem komu; wen kogo.

Wende *f* obrócenie, obrót; -haß
m krętogłów (ptak); -kreis *m*
zwrotnik.

Wendeltreppe *f* schody kręte.

wenden, wandte i wendete, ge-
wandt i gewendet obrócić; od-
wrócić; nicować (suknię); sich
w. obrócić się. (*s*)kręcić się;
sich an 4. w. udać się do kogo.

Wendepunkt *m* punkt zwrotu.

Wendung *f* obrót, zwrot.

wenig mało, szczupło; ein w.
nieco, trochę; ein klein w. tro-
szkę; -er mniejszy; mniej; -keit
f trocha, drobnostka; -ste naj-
mniejszy; -stens przynajmniej,
przecie.

wenn jeżeli, jeżli; jak, gdy, gdyby; alß w. jak gdyby; w. auch choćby; chociaż; w. doch bodaj; -gleich, -schon chociaż; aczkolwiek.

Wenzel m Wacław (imię).

wer kto; wer immer ktokolwiek; wer es auch sei ktobądź.

werben (du wirbst), warb, geworden werbować, zaciagać (do wojska); um etw. w. starać się o co.

Werber m werownik; swat.

Werbung f zaciąg; swatanie.

werden, wurde, geworden stać się; zostać czem.

Werder m kępa.

werfen (du wirfst), warf, geworfen rzucać, ciskać; zu Boden w. rzucić, powalić na ziemię; Fallen w. fałdować się; Junge w. mieć młode, zlegać; sich w. rzucić się; paczyć się.

Werft n, Werfte f miejsce budowy okrętów; osnowa.

Berg n zgrzebie, kłak; grobes B. pakuły pl.

Werk n dzieło, utwór; czyn, sprawa; -leute pl. robotnicy; -meister m zarządca (fabryki); -statt, -stätte f warsztat, pracownia; -tag m dzień roboczy; -tisch m stół warsztatowy; -zeug n narzędzie.

Wermut m piołun; W. piołunowy; -branntwein m piołunówka.

Werst f wiorsta.

wert wart, godzien; szacowny; nicht der Mühe w. nie wart satygi; nicht der Rede w. nie warto o tem gadać.

Wert m wartość, cena; -los bez wartości, biahy; -losigkeit f bezwartościowość, błałość; -schätzen, -halten poważać; -schätzung f poważanie; -voll cenny.

Weisen n istota, trość; usposobienie, charakter; -heit f istotność; -los bezistotny; -losig

feit -ność; -tlich istotny, prawdziwy.

weßhalb dlaczego.

Weisse f osa; -nneß n gniazdo os. weßien czyj, czego.

West, Westen m zachód; West-zachodni.

Weste f kamizelka.

westlich zachodni, na zachód; -wärts ku zachodowi; -wind m wiatr zachodni.

weßwegen dlaczego.

Wette f zakład (z kim o co); was gilt die Wette? o co zakład? um die W. na wyścigi.

Wett-eifer m ubieganie się, konkurencya; -eifern ubiegać się; -en założyć, zakładać się z kim.

Wetter n; schönes W. pogoda; schlechtes W. niepogoda; trostloses W. susza; nasses W. ślota; -fahne f chorągiewka; -glas n barometr; -hahn m kurek na dachu.

Wetterkunde f meteorologia; -kundige(r) m meteorolog; -launisch zmienny; -leuchten n błyskawica bez grzmotu; -n piorunować, złościć się i kłać; -prognose f przepowiednia pogody; -prophet m wróżek pogody; -strahl m piorun; -wendeisch od pogody zależący; zmienny jak pogoda.

Wett-lauf m, -rennen n wyścigi pl.; -machen wyrównać, wyngrodzić; -streit, -kampf m walka o pierwszeństwo.

wegen ostrzyć, brusić.

Weustein m oselka, brus.

Widje f szuwaks; maż woskowa; -n woskować; glansować; wygrzmocić.

Wicht m nikczemnik: biedak.

wichtig ważny; sich w. machen nadymać się; -heit f ważność; -macher, -tuer m chełpliwiec.

Widje f wyka.

Widel m kłębek (nici); kitka (lnu); zwitek (włosów); pielu-

cha; -band *n* powijkak; -kind *n* dziecko w pieluchach; -n powijać; za-, obwijać.

Widen- wyczany; -artig wyczasty; -stroh *n* wykowina.

Widder *m* baran, tryk.

wider 4. przeciw, przeciwko; -druck *m* ciśnienie odporne, opór; -fahren 3. (f.) spotkać, stać się; fahren lassen oddać, wymierzyć; -gefeßlich bezprawny; -hallen *m* hak zakrzywiony; -hall *m* odgłos; -hallen rozlegać, odbijać się; -halt *m* opór; -lage *f* filar podpierający; wzajemny legat; -lager *n* podpora sklepienia, przyczółek.

wider-legbar dający się zbić (mową); -legen zbijać, odpierać; -legung *f* odparcie, odpór; -lich przykry, odrażający; -lichteit *f* przykrość; -natürlich przeciwny naturze; -raten odradzać; -rechtlich bezprawny; -rechtlichkeit *f* bezprawie; -rede *f* przeciwienie się, opór; -reden sprzeciwiać się; -ruf *m* odwołanie; -rufen odwołać; -russlich odwołalny; -russlichkeit -ność.

Wider-sacher *m* przeciwnik; -sacherin -lozka; -schall = **Widerhall**; -schein *m* odbłask, łuna; -setzen się sprzeciwiać się; -setlich oporny; krnąbrny; -setlichkeit *f* opór, krnąbrność; -sinn *m* niedorzeczność, sprzeczność; -sinnig niedorzeczny, sprzeczny.

wider-spenstig krnąbrny, niesworny; -spenstigkeit *f* -ność; -spiel *n* = **Gegenteil**; -sprechen przeczyć; sprzeciwiać się; -sprechend sprzeczny; -spruch *m* opór; sprzeczność; im -spruch stehen (f.) nie zgadzać się z czem.

Widerstand *m* opór; -sfähig odporny, obronny; wytrzymały; -sfähigkeit *f* -ność, -łość.

wider- stehen opierać się; mieć

wstręt do czego; -streben opierać się; -streben *n* opór; -streit *m* sprzeczność, niezgoda; -streiten zaprzeczać; sprzeciwiać się; -strömung *f* prąd przeciwny.

wider-wärtig przeciwny; przykry, dolegliwy; -wärtigkeit *f* przykrość, przeciwność; -wille *m* wstręt, niechęć; -willig wstrętny, niechętny; z niechęcią.

wid-men poświęcać; dedykować (dzieło); sich *w.* poświęcać się czemu; -nung *f* poświęcenie, dedykacja.

widrig przykry, przeciwny, wstrętny; -enigß *w* przeciwnym razie; -seit *f* przykrość, przeciwność.

wie jak, jako.

Wiederhops *m* dudek.

wieder znowu; -abbrud *m* nowe wydanie; -aufbau *m* odbudowanie; -aufbauen odbudować; -beleben *na* nowo ożywić, przywrócić do życia; -belebung *f* -wrócenie do życia; -belebungsbefuche *pl.* zabiegi do przywrócenia życia; -einsetzen znowu przywrócić (do urzędu); -einsetzung *f* przywrócenie; -erlangen odzyskać; -eröffnen *na* nowo otwierać, reasumować; -eröffnung *f* ponowne otwarcie, reasumacja; -erjehen, -erstatten wynagrodzić, zwrócić.

Wieder-gabe *f* zwrot; -geben oddać; -geboren odrodzony; -geburt *f* odrodzenie się; -gut-machen naprawić, powetować; -herstellen przywrócić, odnowić, naprawić; wyleczyć; -holen powtarzać; -holentlich powtórnie, raz po raz; -holung *f* powtarzanie, powtórzenie.

wieder-läuen przeżuwać; -läuer *m* zwierzę przeżuwające; -lauf *m* odkup; -laufen odkupić na powrót; -laufrecht *n* prawo

odkupu; *-kehr* *f* powrót; *-lehren* (*f.*) powrócić; *-kommen* (*f.*) znowu przyjść, powrócić; *-kunft* *f* powrót; *-schauen*, *-sehen* znowu zobaczyć; *-sehen* *n* zobaczenie; *-taufe* *f* powtórny chrzest; *-taucher* *m* nowochrzestianiec.

wieder-um znowu; *-vergessen* oddać wet za wet; *-vergeltung* *f* odwet; *-verkaufen* odprzedać; *-wachsen* (*f.*) odrastać.

Wiege *f* kolebka, kołyska.

wiegen kolebać, kołysać.

wiegen, wog, gewogen ważyć;

ich wiege 50 *kg* ja ważę 50 *kg*.

Wiegendruck *m* inkunabuł.

Wiegensfest *n* dzień urodzin.

wiehern rzeć; *W.* *n* rzenie.

Wien *n* Wiedeń; Wiener wiedeński; Wiener *m* Wiedeńczyk.

Wicje *f* łaka.

Wicjel *n* łasica.

Wiesen-łakowy; *-flee* *m* konieczyna łakowa, miodunka; *-land* *n* łęg, łaka; *-strich* *m* smug.

wiewiel ile; der wiewielste który; wiewośł chociaż, lubo.

wild dziki; *-es* *Obst* płonka; *-er* *Obstbaum* *m* dziczka; wild werden (*z*)dziczeć; rozłożyć się; Wild *n* zwierzyna; *-bret* *n* zwierzyna.

Wild=ieb, *-schük*, *-erer* *m* szkodnik myśliwski, kłusownik; *-ern* dziczeć; kłusować.

Wild-fang *m* połów zwierzyny; trzpiot: *-freund* całkiem nieznamy; *-garten* *m* zwierzyniec; *-heit* *f* dzikość; *-läge* *f* żbik; *-ling* *m* dziczka, płonka, *-nis* *f* dzicz, puszcza; *-schur* *f* wilczura; *-schwein* *n* dzik; *-stand* *m* stan zwierzyny; legowisko zwierza; *-werf* *n* zwierzyna.

Wille *m* (2. przyp. Willens i Willen) wola; willen 2. dla; um Gottes willen dla Boga. willensoß bez własnej woli.

willens sein chcieć, zamierzać.

Willens-freiheit *f* wolna wola; *-kraft* *f* energia; *-meinung* *f* wola.

will-fahren zadosyć uczynić, dogodzić; *-fähig* chętny, powolny; *-fähigkeit* *f* powolność.

willig chętny, -nie, ochoczy; *-seit* *f* ochoczość, chęć.

Willkomm *m* przywitanie; *-en* witany, pożądany; sei mir *-en*! witam cię! *-en* heißen przywitać; *-gruß* *m* powitanie; *-trunk* *m* kielich na powitanie.

Willtür *f* samowola; *-lich* samowolny, dowolny.

wimmeln roić, ruszać się.

Wimmerl *n* krosteczka.

wimmern kwilić, skomleć.

Wimpel *m* chorągiewka.

Wimper *f* rzęsa.

Wind *m* wiatr; *W. machen* robić wiatr; fanfaronować; *W. von* etw. bekommen zwietrzyć co; den Mantel nach dem Winde hängen zaosować się do okoliczności.

Wind-beutel *m* pędziwiatr, trzpiot; *-beutel* *f* trzpiotostwo; *-büchse* *f* wiatrówka.

Winde *f* powój; winda.

Windel *f* pielucha; *-band* *n* powijak; *-kind* *n* dziecko w pieluchach; *-n* powijać.

winden, wand, gewunden wicić (wieniec); zwiąć (nici); *-kre-* cić; ciągnąć do góry.

Wind-fahne *f* chorągiewka. wietrznik; *-fang* *m* otwór do wpuszczania wiatru; *-geschwulst* *f* odęcie, rozedma; *-hauch* *m* powiew wiatru; *-hose* *f* trąba powietrzna; *-hund* *m* chart; *-hündin* *f* charcica; *-ig* wietrzny; płochy, lekki.

Wind-lade *f* lada (w organach); *-macher* *m* fanfaron; *-macherei* *f* fanfaronada; *-messer* *m* wiatromiar; *-mühle* *f* wiatrak;

-mühlensflügel *m* śmiga, skrzydło wiatraka; -poften *pl.* ospa wietrzna; -röschén *n* zawilec; -rose *f* róża kompasowa; -šbraut *f* gwałtowny wichér; -seite *f* strona przeciw wiatrowi; -spiel *n* = Windhund; -still cicho, bez wiatru; -stille *f* cisza; -stoß *m* pęd wiatru; -strom *m* prąd wiatru; -sturm *m* wichér; -ung *f* zakręt; -wehe *f* zaspá (śniegu).

Wint *m* skinienie, wskazówka.

Winkel *m* kąt; W. pokątny; -advokat *m* adwokat pokątny; -eisen *n* węgielnica; -hafen *m* obwódka; -hoder *m* pokątnik; -icht kątowaty; -ig kącisty; -maß *n* węgielnica; -messer *m* kątomiar; -recht prostokątny; -schenke *f* karczma pokątna; -schreiber *m* pisarz pokątny; -züge *pl.* wykrety, wybiegi.

winken skinąć; mit den Augen w. mrugnąć, mrugać.

winseln skowyczeć, skomleć.

Winter *m* zima; W. zimowy; -apfel *m* zimowe jabłko; -frucht *f*, -getreide *n* ozimina; -halb-jahr *n* półrocz zimowe; -kleid *n* suknia zimowa; -sohl *m* jarmuż zimowy; -sich zimowy; -mäßig po zimowemu; -quartier *n* zimowe leże; -rod *m* surdut zimowy; -schlaf *m* sen zimowy; -zeit *f* pora zimowa.

Winger *m* uprawiać winnicy, winiarz; -in *f* winiarka.

winzig drobniuchny, maluczki.

Wipfel *m* wierzchołek (drzewa).

Wippe / krawędź; huśtawka; -n podnieść do góry i spuścić na dół; sich -n huśtać się.

wir *my*.

Wirbel *m* czub; wir; pacierz (grzbietowy); kołek (u skrzypców); pałka (do bicia w bęben); klub (dymu); odmęt; nawał; -bein *n* kość pacierzowa; -loß bezpacierzowy; -n kręcić się wokół; bić w bęben, bębnić;

-säule *f* słup kręgowy; -tier *n* zwierzę kręgowe; -wind *m* wichér.

wirken skutkować; działać; tkać, dziać.

wirklich prawdziwy, rzeczywisty; doprawdy; -seit *f* rzeczywistość.

wirksam skuteczny; -samseit *f* -ność; -ung *f* skutek; działanie; seine -ung tun skutkować; -ungsstreis *m* zakres działania; -ungsloß bezskuteczny.

wirren gmatwać; płątać, wichrzyć; -lopp *m* wartogłów, szalawila; -nis *f*, -sal *n*, -warr *m* zamęt, gmatwanina; -stroh *n* targanka, mierzwa.

Wirt *m* gospodarz; -in gospodyni; -lich gospodarski; gospodarny, rządny; -schaft *f* gospodarstwo; -schaften gospodarować; -schafter *m* gospodarz; -schafterin *f* -dyni; -schaftlich gospodarny, rządny; -schaftlich seit *f* -ność; -schaftsgebäude *n* budynek gospodarczy.

Wirts haus *n* gospoda, karczma, gościniec, oberża; -haustoft *f* wikt, jadalnia w gospodzie.

Wisch *m* szmata, wiecheć; -en u., ścierać, ocierać; -lappen *m* Wisent *m* żubr. [ścierka.

Wismut *n*, *m* bizmut.

wispeln, wispern szeptać.

Wissbegierde *f* ciekawość; żądza nabywania wiadomości; -ig ciekawy.

wissen (ich weiß, du weißt, er weiß, wir wissen), wiaść, gewußt wiedzieć; w. lassen wiadomić; Dank w. być wdzięcznym; Wissen *n* wiedzenie, wiedza; Bescheid w. znać coś dokładnie; sich zu benehmen w. umieć się zachować; meines Wissens o ile ja wiem.

Wissenschaft *f* nauka, umiejętność; -lich naukowy, umiejętny; -schaft *f* naukowość.

Wissenstrang *m* pragnienie wiedzy; **-eifer** *m* zapal naukowy; **-wert** wart wiedzenia.

wissenschaftlich umysłnie, z wiedzą.

wintern wietrzyć, czuć, tropić.

Witterung *f* = **Wetter**; **-sichre** *f* meteorologia; **-swechsel** *m* zmiana pogody.

Witman *n* zapis dla wdowy; **wdowienstwo**.

Witwe, **Witfrau** *f* wdowa.

Witwen-gesalt *m*, **-pension** *f* pensja wdowia; **-sit** *m* wdowie siedlisko; **-stand** *m* wdowienstwo.

Witwer, **Witmann** *m* wdowiec.

Wit *m* dowcip, spryt; **-bold** *m* dowcipniś, mędrak; **-elei** *f* dowcipkowanie; **-eln** dowcipkować, mędrkować; **-ig** dowcipny, sprytny; **-igen** czynić przezorniejszym, nauczyć rozumu; **-ling** = **Witbold**.

wo gdzie; **von wo** skąd.

wobei przyczem.

Wodje *f* tydzień; **-n pl.** połów.

Wochen- tygodniowy; **-bett** *n* połów; **-blatt** *n* tygodnik; **-fleid** *n* suknia powszednia; **-lang** przez cały tydzień, całe tygodnie; **-lohn** *m* płaca tygodniowa; **-markt** *m* targ tygodniowy; **-schrift** *f* tygodnik; **-tag** *m* dzień powszedni.

wöchentlich tygodniowy; co tydzień; **wochenweise** co tydzień.

Wöchnerin *f* położnica.

wo-durch przez co, czem; **-fern** jeżeli, jeśli; **-für** za co.

Woge *f* fala, wał, bałwan.

wogegen przeciw czemu; ale, zaś. **wogeu** rzucać fale, burzyć się; kołysać się.

woher skąd; **von irgend woher** skądkolwiek; **wohin** dokąd; **wohin nur immer** dokądkolwiek.

wohl błogo, dobrze; **zdrów**; **może**; **lebe wohl!** bywaj zdrow! **jauwohl!** tak jest.

Wohl *n* błogość, dobro; **zdrowie**.

wohlan! dobrze, nuż!

wohl-anständig przyzwoity; **-anständigheit** -tość; **-auf sein** być zdrowym; **-bedacht** dobrze rozważony; **-bedacht sein** dobrze rozważyć; **-bedächtigt** przezorny.

Wohl-befinden *n* zdrowie, dobre powodzenie; **-behagen** *n* zadowolenie; **-behalten** zdrów, ocalony, cały; **-beleibt** dobrej tuszy; **beleibtheit** *f* dobra tusza, otyłość; **-ergehen** (s.) powodzić się dobrze; **-ergehen** *n* dobre powodzenie.

Wohl-fahrt *f* pomyślność, dobro; **-feil** tani; **tanio**; **-feilheit** *f* taniość; **-feil werden** tanieć; **-geartet** dobrze ułożony; **-gebildet**, **-gebaut** kształtny; **-geboren** wielmożny; **Guer W.** Wasza Wielmożność; **-gefallen** (dobre) upodobanie; **-gefallen finden an etw.** upodobać sobie co; **-gefällig** upodobany, podobający się.

wohl-gehen (s.) dobrze się powodzić; **-gemeint** szczerzy, życzliwy; **-gemut** dobrej myśli; **-geneigt** życzliwy; **-geruch** *m* woń, zapach; **-geschmack** *m* przyjemny smak; **-gejunnt** sprzyjający; **-gejuttet** obyczajny; **-gestalt** *f* uroda, kształtność; **-gestaltet** urodziwy, kształtny; **-habend** zamożny; **-habenheit** *f* zamożność; **-ig** błogi, błogo.

Wohl-klang *m* dźwięczność, harmonia; **-klingend** dźwięczny; **-lautend** mile brzmiący; **-leben** *n* rozkożne życie; **lebe wohl!** bywaj zdrow! **-riechend** woony; **-schmeckend** smaczny; **sich schmecken lassen** smacznie zajądać; **-sein** *n* zdrowie; **-stand** *m* dobrobyt, zamożność.

Wohl-tat *f* dobrodziejstwo; **-täter** *m* dobrodziej; **-täterin** *-ka*; **-tätig** dobroczynny; **-tätigkeit** *f* -ność; **-tätigkeitsanstalt** *f* zakład dobroczynny; **-tätigkeits-**

vorstellung *f* przedstawienie w celu dobroczynnym.

wohl-tönend dźwięczny; =tun dobrze czynić; =verhalten *n* dobre zachowanie; =weise, =weise-lich bardzo mądrze; =wollen *n* życzliwość; =wollend życzliwy.

wohn-bar mieszkalny; =en mieszkąć; =gebäude *n* budynek do mieszkania; =haft zamieszkały; =haus *n* dom; =ort, =platz *m* zamieszkanie, miejsce pobytu; =partei *f* lokator, lokatorka; =sit *m* siedziba; =stube *f*, =zimmer *n* pokój; =ung *f* (po)mieszkanie.

Wojwode *m* (s.) wojewoda.

Wojwodtschaft *f* województwo.

wölben sklepić.

Wölbung *f* sklepienie.

Woli *m* (ś) wilk; odparzelina.

Wöllin *f* wilczyca.

Wölllein *n* wilczek.

Wölfs- wilczy; =eisen *n*, =falle *f* samolówka na wilki; =grube *f* wilczy dół; =hunger *m* wilczy głód; =jagd *f* polowanie na wilki; =kirsche = Tollkirsche; =milch *f* wilczy mlecz; =pelz *m* wilczura.

Wolga *f* Wolga.

Wolhynien *n* Wołyń.

Wöllchen, Wölllein chmurka.

Wolke *f* chmura, obłok.

wölken sich chmurzyć się.

Wollen-bruch *m* zerwanie się chmury; =los bezchmurny.

wollig pochmurny.

Woll-, wełniany; =arbeiter *m* rękodzielnik wyrobów wełnianych; =e *f* wełna; wollen wełniany.

wollen (ich will, wir wollen), wollte, gewollt chciaść; ich habe geschrieben w. chciałem pisać; lieber w. woleć.

Woll garn *n* włóczka, przedza z wełny; =handel *m* handel wełną; =händler *m* handlujący wełną; =icht wełniasty; =ig weł-

nisty; =lamm *m* grempla; =lamm-mer *m* gremplarz; =markt *m* targ na wełnę; =reich wełnisty; =schur *f* strzyżka wełny; =spinner *m* przedzający wełnę; =spinnerei *f* przędzalnia wełny.

Wol-lust *f* lubieżność; =lüstig lubieżny; =lüstling *m* lubieżnik.

womit czem.

womöglich o ile można.

wonach = wornach.

Wonne *f* rozkosz, słodycz; =monat *m* maj; =trunken upojony rozkoszą.

wonnig rozkoszny.

woran poczem; przyczem; worauf na czem, na co; woraus z czego; worein w co, gdzie.

worfein wiać (zboże).

worin w czym.

Worms *n* Wormacya (miasto).

wornach według czego, za czym.

Wort *n* (Wörter i Worte) słowo, wyraz; W. für W. dosłownie; daß W. ergreifen zacząć mówić, przemówić; inß W. fallen (s.) przerywać mowę; Worte wech-seln przemówić z kim; =ableitung *f* słoworód; =arm ubogi w słowa; =bruch *m* złamanie słowa; =brüchig niesłowny; =brüchige(r) *m* (s.) przeniewierca.

Wörtchen *n* słówko.

Wörter-buch *m* słownik; =büchlein *n* słowniczek.

Wort-folge *f* szyk wyrazów; =forscher *m* etymolog; =forschung *f* etymologia; =fügung *f* szyk; składnia; =führer *m* mowca; =getreu dosłowny, -nie.

Wort-farg małowowny; =fargheit *f* małowowność; =flauber *m* przebieracz wyrazów; =fram *m* próżna gadanina, frazeologia; =främer *m* frazeolog.

wörtlich dosłowny, -nie.

Wort-macher *m* słotwórca; =macherei *f* słotwórstwo; =register *n* spis wyrazów; =reich

obfity w słowa; -reichtum *m* obfitość w wyrazy; -schwall *m* nawał wyrazów; -spiel *n* gra słów; -stellung *f* układ wyrazów; -streit *m* sprzeczka; -ver-sehung *f* przekładnia wyrazów; -verwandtschaft *f* równoznaczność wyrazów; -wechsel *m* rozmowa; sprzeczka; mit 3. einen *B.* haben sprzeczzać się z kim; in *B.* geraten (*f.*) poswarzyć się.

worüber nad czem; o czem.

worunter pod czem, między czem. woelbst gdzie; wovon o czem, od czego; wovor od czego, przed czem; wozu do czego, na co, po co.

Wrad *n* rozbitki okrętu.

Wucher *m* lichwa; -er *m* lichwiarz; -erin *f* lichwiarka; -ijch lichwiarski; -n lichwić; zbytnie się krzewić (zielsko); -zinſen *pl.* procenta lichwiarskie.

Wuchſ *m* wzrost.

Wucht *f* ciężkość; siła.

wuchtig ciężki, silny.

wühl-en ryć; gmerać; -erei *f* gmeranie; intrygowanie.

Wuhne *f* przerebła.

Wulst *f* nabrzmiałość; -ig nabrzmiasty, buchasty.

wund zolały; zraniony; ſich w. reiten odparzyć się, jadać na koniu; ſich w. liegen odleżeć sobie co; arzneikunde *f* chirurgia; -arzt *m* chirurg; -ärztlich chirurgiczny; -balsam *f* balsam gojący rany; -e *f* rana; -eisen *n* sonda.

Wunder *n* cud, dziw; Wunder-bar cudowny; -ding *n* cudotwór, cudo; -erscheinung *f* dziwne zjawisko; -glaube *m* wiara w cuda; -kind *n* cudowne dziecko; -kraft *f* siła cudotwórcza; -kräftig cudotwórczy. wunderlich dziwaczny; -es Weſen dziwactwo; w. werden dziwaczeć; -ſeit *f* dziwaczność.

wunder-*n* dziwić, zadziwiać; ſich w. dziwić się; -nehmen; es nimmt mich wunder dziwić się, dziwno mi.

wunder-ſchön przecudny; -tat *f* oud; -täter *m* cudotwórca; -täterin *f* -twórczyni; -tätig cudotwórczy; -tätigkeit *f* cudotwórstwo; -voll przecudny; -werk *n* utwór cudowny, cud; -zeichen *n* cud.

Wund-fieber *n* gorączka przyrana; -mal *n* blizna; -pflaster *n* plastr na rany.

Wunſch *m* (ii) życzenie.

wünſchen życzyć czego; -ſwert pożądaný, do życzenia.

Würde *f* godność, dostojenſtvo; etw. unter ſeiner *B.* halten mieć za niegodne; -nträger *m* dostojnik.

würdig godzien, godny; -en uważać za godnego, za godne, oceniać; -ung *f* uznanie, ocenienie; szacunek.

Wurf *m* (ii) rzut, miot; pomiot; in den *B.* kommen (*f.*) nawinać się; -brander *m* podpał.

Würfel *m* sześcián; kostka; -ſör-mig sześcienny; kostkowaty; -ſohle *f* węgiel w kawałkach; -n grać w kostki; kostki rzucać; -spiel *n* gra w kostki; -ſpieler *m* kostera; -zucker *m* cukier w kostkach.

Wurf-garn, -neß *n* sieć do zarzucania; -geſchoß *n* pocisk; -linie *f* rzutnia; -pfeil *m* dziryt, harpun; -ſpieß *m* rohatyna, pocisk. würgen dusić, dławić.

Würgengel *m* anioł śmierci.

Würger *m* dusiciel; dzierzba.

Wurm *m* (Würmer) robak, czerw; -artig roba(oz)kowaty.

Wurmchen *n* robaczek.

wurmen gryźć, korcić, martwić.

Wurmfarn *m* wrotycz.

wurm-förmig robaczkowaty; -fräſſig stoczony od robactwa; -ig, -ſüßig robaczywy; w. werden

robaczywieć; =mittel *n.* środek na robaki.

Burſt *f* (ii) kielbasa; kiszka.

Bürſtchen *n*, **Bürſtel** *f* kielbaska.

Burſt-fräut *n* majeran; =macher *m* kielbaśnik.

Bürze *f* za-, przyprawa.

Burzel *f* korzeń; pierwiastek;

B. faſſen zakorzenie się; **B. treiben** puszczać korzenie; =an-

zeiger *m* wykładnik; =auſläufer *m* pęd korzeniowy; =ende *n*

eines Baumes odziomek; =faſer włókienko; =n zakorzeniać się;

tkwić; =reich korzeniasty; =wort *n* słowo pierwiastkowe; =ſilbe *f*

zgłoska pierwiastkowa.

würzen wyzyskiwać.

würzen za-, przyprawiać.

Bürz-geruch *m* aromat; =geſchmad

m smak korzenny; =haſt korzenny, aromatyczny; =ung *f* zaprawa.

Buſt *m* mnóstwo, kupa rzeczy w nieładzie; ogrom.

wüſt pusty; pusto; dziki; **w. werden** pustoszyć; =e, =enei *f* pustynia, puszcza.

Wüſtling *m* rozpustnik.

Wut *f* wściekłość, złość; wścieklizna; **in die W. geraten** (i.) rozzłościć się.

wüten wściekać się ze złości; srożyć się; szerzyć się, panować; =b wściekły; szalony; =b werden wściekać, wściec się; wpaść w złość.

wutentbrannt wściekły, szalony.

Wüterich *m* okrutnik, tyran.

wüterichraubend rozbestwiony.

X.

Xantippe *f* Xantypa.

Xaver *m* Xawery (imie).

Xylograph *m* (s.) drzeworytnik; =ie *f* drzeworytnictwo.

Y.

Yarb *n* łokieć angielski.

Yatagan *m* jatagan.

Ypsilon *n* nazwa głoski „y”.

Yſop *m* izop, hizop.

Z.

Zäddchen *n* zabek.

Zade *f*, **Zaden** *m* zab (widel); róg spiczasty; haczyk, ostry koniec czego; =n zabkować, wycinać, wyrzynać (zabki).

zadig zębaty; rozsochaty.

zagen wahać się, lękać się.

zagähst trwożliwy, lękliwy; =igheit *f* -wość.

zäh(c) łykowaty; ciągły; lepki; długotrwały; **z. werden** łykować.

Zahl *f* liczba, poczet; =amt *n* urząd płatniczy; =bar płatny; =barſeit *f* -ność.

zählbar dający się policzyć.

zählen liczyć, policzyć.

zahlen płacić; vorausz. z góry płacić, zaliczyć.

Zahler *m* placący, dłużnik.

Zähler *m* licznik.

zahl-fähig = **zahlungsfähig**;
-**steller** *m* płatniczy, markier;
-**loß** niezliczony; bez liku;
-**meister** *m* kasyer; -**pfeunig** *m*
liczman; -**reich** liczny; -**tag** *m*
dzień wypłaty; **der-tag wird**
schon kommen (s.) przyjdzie
kreska na Matyska.

Zahlung *f* za-, wypłata; **3. ein-**
stellen zawiesić wypłaty; **3.**
leisten (za)placić.

Zahlungsauftrag *f* nakaz do za-
placenia; -**einstellung** *f* zawie-
szenie wypłat; -**fähig** wypła-
calny; -**fähigkeit** *f* -ność; -**frist** *f*
-termin *m* termin placenia;
-**unfähig** niewypłacalny; -**wert**
m waluta. [-**wort** *n* liczebnik.

Zahl-woche *f* tydzień wypłaty;

zähm oswojony, łaskawy; **3.**
machen oswoić; **3** **werden** oswa-
jać się; -**heit** *f* łaskawość.

zähm-bar dający się oswoić, po-
skromić; -**en** oswoić, obłaska-
wić; poskromić; -**ung** *f* oswo-
jenie; poskromienie.

Zahn *m* (ä) ząb; **3. auf den 3.**
fühlen wybadywać 4.; **er hat**
saure auf den Zähnen on nie
głupi; -**arznei** *f* lekarstwo na
zęby; -**arzt** *m* dentysta; -**bürste**
f szczoteczka do zębów.

Zähnechen *n* ząbek.

Zähne-flappern *n* dzwonięcie zę-
bami; -**knirschen** *n* zgrzytanie
zębów; -**kn** ząbkować.

zähnen dostawać zębów.

Zähnen *n* ząbkowanie.

Zahn-fieber *n* gorączka na zęby;
-**füßel** *f* fistuła w dziąsle;
-**fleisch** *n* dziąsło; -**förmig** ząb-
kowaty; -**geschwür** *n* wrzód na
dziąsle; -**krone** *f* korona u zęba;
-**laut** *m* głoska zębowa; -**loß**
bezzębny; -**lücke** *f* szczerba w
zębach; -**lückig** szczerbaty;
-**nerb** *m* nerw zębowy; -**pulver**
n proszek do zębów.

Zahn-rad *n* koło zębate; -**radbahn**
f kolej ząbiona; -**schmelz** *m*
szkliwo na zębach; -**schmerz** *m*,
-**weg** *n* ból zębów; -**stocher** *m*
dłubaczka; -**techniker** *m* den-
tysta; -**wurzel** *f* korzeń zęba;
-**zange** *f* kleszcze do zębów;
-**zieher** *m* narzędzie do wrywa-
nia zębów; ten, który wrywa
zęby.

Zähre *f* łza.

Zange *f* kleszcze, szczypce *pl.*

Zant *m* klótnia, zwada, waśń;
-**apfel** *m* jabłko niezgody; **sich**
-**en** klócić się.

Zänter *m* klótnik, klótniarz; -**in**
f -niarka; -**ei** *f* klótnia.

zäntisch, **zäntischig** klótnliwy,
swarliwy; **Zantucht** *f* -wość.

Zäpfchen *n* czopek; jęczyzek.

Zapfen *m* czop; cewa; szyszka.

zapfen toczyć; -**geld** *n* czopowo;
-**streich** *m* capatryk.

zappeln trzepotać się; dreptać.

Zar *m* (s) car; -**ewisch** *m* care-
wicz; -**ewna** *f* carówna.

Zarge *f* kraj (czego); obwód, ob-
wódka; łubie (przetaka).

Zarin *f* carowa.

zart delikatny; warty; -**führend**
tkliwy; -**gefühl** *n* -heit *f* tkli-
wość, delikatność.

zärtlich czuły, tkliwy; **3.** **tun**
pieścić, **cackać** się; -**lichkeit** *f*
czułość, tkliwość; -**ling** *m*
pieszczoch.

Zaser *f* włókno, żyłka.

Zäserchen *n* włókienko.

zaserig włóknisty, żyłkowaty.

zaserig strzępić.

Zaspe *f* motek (nici, przędzy).

Zauber *m* urok; wdzięk; -**auge**
n czarowne oko; -**bild** *n* uro-
czy obraz; talizman; -**blid** *m*
wzrok czarodziejski; -**buch** *n*
książka tajemnic czarodziej-
skich; -**ei** *f* czary *pl.*; -**er** *m*
czarodziej; -**flute** *f* flet czaro-
dziejski; -**in** *f* czarodziejka;
-**isch**, -**haft** czarodziejski, cza-

rowny; *-kunst* *f* sztuka czaro-
dziejska; *-laterne* *f* latarnia
czarnoksiężska; *-märchen* *n*
bajka o czarach; *-n* czarować;
-ring *m* pierścień zaczarowany;
-schloß *n* zamek zaczarowany;
-spruch *m* zaklęcie; *-stab* *m*
laska czarodziejska; *-traut* *m*
napój czarujący.

Bau-de-rei *f* zwłoka, mitręga;
-rer *m* zwlekający, mitręga;
-ru zwlekać, ociągać się, wahać
się.

Baum *m* (äu) nżda; *im -e halten*
trzymać w klubach; powścią-
gać; *den B. anlegen* okiełznać.

äumen (o)kiełznać.

Baun *m* (äu) płot, parkan.

äunen (o)grodzić, o)arkanić.

Baum fönig, *-schlüpfer* *m* strzyżyk;
-rübe *f* przestęp (bryonia);
-winde *f* powój.

äusen targać, skubać.

Zeichbruder *m* moczywąs.

Zeche *f* cech górniczy; kolej; ko-
palnia; pole do obrabiania; ko-
szta biesiady; *-n* biesiadować,
hulać; *-r* *m* biesiadnik, pijak

zech-frei bezpłatnie pijący; *-gelage*
n pijatyka; *-gesellschaft* *f* to-
warzystwo hulackie; *-meister*
m cechmistrz; *-prellerei* *f* oszu-
kaństwo.

Zeche *f* kleszcz.

Zeder, **Ceder** *f* cedr.

Zedern cedrowy.

zedieren, ced. odstąpić *B.* co.

Zehe *f* palec u nogi.

Behent *m* dziesięcina; *-bar* ule-
gający dziesięcinie; *-en* wybie-
rać dziesięcinę; *-er* *m* pobiera-
jący dziesięcinę; *-frei* wolny
od dziesięciny; *-ner* *m* dający
dziesięcinę; *-pflichtig* obowią-
zany do dziesięciny.

zehn dziesięć; **Zehn** *f* dziesiątka;
-ed *n* dziesięciokąt; *-edig* dzie-
sięciokątny; *-er* *m* dziesiątka;
-biatak; *-erlei* dziesięcioraki;
-fach, *-fältig* dziesięciokrotny;

-flächner *m* dziesięciościan;
-jährig dziesięcioletni; *-jährlich*
co dziesięć lat się odbywający;
-mal dziesięć razy, dziesięć-
kroć; *-malig* = *zehnfach*; *-mo-
nätig* dziesięciomiesięczny;
-pünktig dziesięciofuntowy;
-stündig dziesięciogodzinny;
-tägig dziesięciodniowy; *-tau-
send* dziesięć tysięcy.

zehn-te dziesiąty; *-tel* *n* dziesiąta
część; *-tenß* po dziesiąte; *-thalb*
1/2 dziesiąta; *-n öfentlich* dzie-
sięciotysięczny.

zehn trawie; *jeß* 1 pl.

Zeher *m* trawiący; *auf einen*
Sparer folgt ein B. skąpiec
zbiera a dziedzic roztrząsa,
roztrwania.

Zeher-fieber *n* febra trawiąca;
-geld *n.*, *-pfennig* *m* strawne;
-ung *f* wikt, żywność.

Zeichen *n* znak, cecha; *-brett* *n*
rysownica; *-buch* *n* książka
rysunków; *-deuter* *m* wieszcz-
biarz; *-deuterei* *f* wieszczbiar-
stwo; *-kunst* *f* sztuka rysowa-
nia; *-lehre* *f* sztuka rysunków;
-lehrer, *-meister* *m* nauczyciel
rysunków; *-papier* *n* papier
rysunkowy; *-schule* *f* szkoła
rysunków; *-utenstilen* *pl.* przy-
bojy rysunkowe.

zeich-nen rysować, wyrysować;
znaczyć, cechować; *auf etw. B.*
podpisać się na co; *-ner* *m* ry-
sownik; *-nung* *f* rysunek.

Zeibel-bär *m* bartnik; *-bezirt* *m*
okrąg bartny; *-ei* *f* bartnictwo;
-n podbierać miód; *-recht* *n*
prawo bartnicze; *-zins* *m*
bartno.

Zeibler *m* bartnik; *B.* bartniczy.
Zeigefinger *m* palec wskazujący;
-gen po-, wskazywać; *sich -gen*
pokazać się; *-ger* *m* ukaziciel;
wskazówka.

zeihen, **zieh**, **gezihen** obwinać.
Zeile *f* wiersz, rzadek; *-nweise*
wierszami, rzadkami.

Beifig *m* czyż, czyżyk.
Zeit *f* czas; *rechte, gelegene Z.* stosowna pora.

Zeit- czasowy; **-abschnitt** *m* okres czasu, epoka; **-alter** *n* wiek; **-dauer** *f* przeciąg czasu; **-ersparnis** *f* oszczędzenie czasu; **-geist** *m* duch czasu; **-genosse** *m* współczesnik; rówieśnik; **-genössisch** współczesny; **-her** *do-* **to-** **tda-** **od** tego czasu.

zeitig wczesny, -śnie; **-en** *do-* **rzalym** (u)czynić; **-ung** *f* **do-** **rzewanie.**

Zeitkreis *m* cykl, okres.

Zeit-lang, eine Z. przez niejaki czas; **-lauf** *m* bieg czasu; **-lebens** *na,* przez całe życie; **-lich** doczesny; **-lichkeit** *f* -ność; **daß** *liche* segnen pożegnać się z tym światem.

Zeit-lose *f* zimokwit; **-mangel** *m* brak cza-u; **-maß** *n* miara cza-su; **-messer** *m* czasomiar, chronometr; **-punkt** *m* pora, termin, chwila; **-raubend** żmudny, mitreżny; **-raum** *m* przeciąg czasu; **-rechnung** *f* rachuba czasu, chronologia; **-schrift** *f* czasopismo; **-umstände** *pl.* okoliczności czasu; **-ung** *f* gazeta.

Zeitungs-ente *f* fałszywa wiadomość gazetarska; **-expedition** *f* ekspedycja gazety; **-leser** *m* czytelnik gazet; **-schreiber** *m* dziennikarz; **-träger** *m* roznośiciel gazet; **-verschieß** *m* sprzedaż gazet.

Zeit-veränderung *f* zmiana czasu; **-verlust** *m* strata czasu; **-verschwendung** *f* marnowanie czasu; **-vertreib** *m* rozrywka; **-weilig, -weise** doczesny; niekiedy; **-wort** *n* czasownik, słowo.

zelebrieren celebrować.

Zelle *f* cela, komórka.

zellen-förmig komórkowaty; **-gewebe** *n* tkanka komórkowata; **-haut** *f* błona tkankowata, ko-

mórkowata; **-system** *n* układ komórkowy.

Zellulose *f* błonnik, celuloza.

Zelot *m* (s.) zagorzały.

Zelt *n* namiot.

Zeltchen *n* placuszek (apteczny).

Zelter *m* stepak (koń).

Zement, Cément *n, m* cement; **-ieren** (wy)cementować.

Zenith *m* zenit, nadglównik.

zen-sieren, censieren cenzurować, oceniać; **-sor** *m* (en) cenzor; **-sur** *f* cenzura.

Zent-narfeier *f* jubileusz stu-letni; **-iölle** *f* róża stulistna.

Zentner *m* centnar.

Zentra-lbahnhof *m* dworzec cen-tralny; **-lisieren** łączyć w jeden punkt.

Zentri-fugalkraft, C... *f* siła od-środkowa; **-petalkraft** *f* siła dośrodkowa; **-winkel** *m* kąt środkowy.

Zentrum *n* (ren) środek.

Zephir, Zephyr *m* zefir.

zer- roz-; **-beißen** po-, rozgryźć; **-bersten** (f.) rozpęknąć się; **-bohrt** poprzewiercony; **-brechen** złamać; s-, rozłtuc; (f.) z. się, r. się; **-brechlich** łamliwy, kru-chy; **-bröckeln** roz-, pokruszyć; (f.) (po)kruszyć się.

zerbrüden z-, rozgnieść.

Zeremo-nie *f* ceremonia, obrządek; korowody *pl.*; **-niell** *n* ceremoniał; **-niell, -niß** cere-monialny; **-niennmeister** *m* cere-moniariusz.

zerfahren pomieszany, w nie-ladzie; **-heit** *f* pomieszanie, nieład, rozstrój.

Zerfall *m* rozprzężenie, upadek; **-en** (f.) za-, rozpadać się; dzie-lić się; **-en** zapadły, rozpadły

zer-fetzen rozszarpać, rozdrapać; **-fleischen** rozszarpać; **-fließbar** rozptywający się; rozpuszczal-ny; **-fließen** (f.) rozplynać się; roztopić się; **-fressen** po-, prze-zreć; stoczyć (drzewo).

zer-gehen (f.) rozpuścić się, roztopić się; -gliedern rozczłonkować, rozebrać na części; -gliederung *f* rozczłonkowanie, rozbiór.

zer-haden, -hauen rozrąbać, rozciąć; -laugen pozuć, rozzuć; -flühtet popekany, rozpadły; -flüftung *f* popekanie, rozpadlina; -fueten rozgnieść, -gniatać; -fueten roz-, połamać; rozgnieść; -fueten zgnieść; skruszyć; -fueten skruszony, skrucha przejęty; -fuetung *f* skrucha; -fuetern, -fueten zmać, pomieścić; -fueten rozgotować; (f.) rozg. się, -fueten po-, rozdrapać; -frümen rozkruszyć, podrobić.

zer-laffen rozpuścić; -laufen (f.) topić się, rozplynać się.

zer-legbar rozbierny; -legen rozebrać, rozbierać; -legung *f* rozkład; -lump obdarty, obzarpany.

zer-malmen skruszyć, zdruzgotać; -nagen po-, przegryźć, stoczyć (drzewo); -plaken (f.) (roz)pęknąć się; -queten zgnieść, rozmiadzić.

zerraffen potargać, rozczochrać. Zerrbild *n* karykatura.

zer-reiben rozetrzeć, -cierać; -reibung *f* roztarcie; -reißen rozrwać; podrzeć; rozszarpać.

zer-ren szarpać, rwać.

zer-rinnen (f.) rozplynać się; -rissen po-, roz-, obdarty; -rühren rozmieszać, rozkłócić; -rupfen po-kubać; -rüthen skłatać, nadwierać; rozprężyć, dezorganizować; -rüttung *f* rozprężenie, dezorganizacja.

zer-sagen roz-, przepłować, przetrząć (pił); -schellen rozbić; (f.) rozbić się; -schlagen rozstrzelać; -schlagen rozbić, potłuc; sich *z.* rozbić się; rozrwać, rozchwiać się; -schlagen rozplatać, rozpruć; -schmeißen

porozrzucac; -schmelzen = schmelzen; -schmettern roztrząsać, zdruzgotać; -schneiden rozkroić, -krawać, rozszarpać, -rzynać.

zer-seß bar dający się rozłożyć; -en rozłożyć, rozkładać; -ung *f* rozkład.

zer-spalten rozłupać, -szcepić; -splintern roztrząsać, rozdrobnić; rozprożyć; -sprengen rozsądzić; rozbić, rozgromić; rozpędzić; -sprengung *f* rozbicie, rozgrom; -springen (f.) pęknąć, rozprysnąć się.

zer-stampfen stłuc, rozdeptać; -stäuben stłuc na proch; -stauenben (f.) w proch się rozsypać; -stehen pokłuc; -stieben (f.) rozpturczyć się; -stören (z)burzyć; -störer *m* zburzyciel; -störung -rzenie; -störungswort *f* wandalizm; -stoßen roz-, potłuc.

zer-streuen rozsypać, rozprosyć; zabawić; sich *z.* iść w rozsypkę; rozlecieć się; rozrywać się; -streut rozproszony; rozstrącony; -streuung *f* rozproszanie; roztargnienie; rozrywka.

zer-stücken rozdrobnić, podzielić na kawałki; rozszarpać.

zerteil-bar rozdzielnny; -barkeit -ność; -en rozdzielić; -ung *f* rozdzielenie.

Zertifikat *n* potwierdzenie.

zer-trennen rozdzielać; -trennen rozłączać; rozpruć; -treten za-, rozdeptać, roztrącać; -trümmern zgruchotać, w gruzy obrócić.

zer-werfen rozrzucić; -würfel *n* (f) niezgoda; rozterk.

zer-zauen rozczochrać, pokutnąć; -zupfen *m* rozakubać, wystąpić.

Zession, Cession *f* cesja.

Getergeschrei *n* krzyk na gwałt; -n krzyczeć, hałasować.

Settel *m* cedułka, kartka; *afisz*; *-anfleber m* afisz.

Seug *n* materya; sprzęt, narzędzie; *dummes z.* głupstwo.

Seuge *m* (s.) świadek; *-n* świadczyć; (s)plodzić, zrodzić.

Seugen-ausjage *f* zeznanie świadków; *-verhör n* przesłuchanie świadków.

Seug-haus *n* zbrojownia; *-macher, -weber m* fabrykant materyi; *-meister m* dozorca artyleryi; d. zbrojowni; d. przyborów myśliwskich.

Seugniß *n* (ße) świadectwo.

Seugschmied *m* płatnerz.

Seugung *f* płodzenie; *-sfähig* zdolny do zapłodnienia; *-sfähigkeit f* zdolność do zapłodnienia.

Sibeben *pl.* cybeby.

Sichorie *f* cykorya.

Side *f*, **Sidlein** *n* kozłatko.

Sidzad *m* przyzak, zygzak.

Sider *m* jabłecznik.

Siche *f* powłóczka, poszewka.

Siege *f* koza.

Siegel *m* cegła; *z.* ceglany;

-brenner, -streicher m ceglarz,

cegielnik; -brennerei f cegiel-

nia; -dach n dach dachówka

pokryty; -ei f cegielnia; *-für-*

mig kazałtu cegły; *-hütte,*

-schenne f szopa na cegły; *-ofen*

m piec do palenia cegły; *-rot*

ceglasty; -stein m cegła; *-ton*

n glina ceglarska.

Siegen-bod *m* kozioł, cap; *-bö-*

lein n koziołek, capię; *-fell n,*

-haut f kozia skóra; *-fleisch n*

kozina; -hirt m koziarz; *-hirtin*

f koziarzka; *-füße m* kozi ser;

-leder n kozia skóra; *-milch f*

kozio mleko; -stall m koziar-

nia; -steg m wazka droga.

Siegler *m* cegielnik; *-handwerk n*

ceglarstwo

ziehen, *zog*, *gezogen* ciągnąć;

chowac, hodowac; zdjac (kape-

cieć; *an sich z.* przyciągać; *in*

sich z. wciągać; *nach sich z.* spro-

wadzac; *den kürzeren z.* prze-

grać (sprawę); *in Erwägung z.*

brać pod rozwagę. *Nutzen z.*

korzystać; *zu Rate z.* radzić

się; *zur Verantwortung z.* po-

ciągać do odpowiedzialności;

Vergleich z. porównywać; *in*

Zweifel z. powątpiewać *sich z.*

ciągnąć, wlec się; *sich in die*

Länge z. przeciągać się, długo

trwać.

Zieh-john *m*, *-kind n* wychowa-

niec; *-tochter f* wychowanka.

Zichung *f* ciągnięcie (osów);

-liste f wykaz numerów.

Ziel *n* cel, kres, koniec, meta;

-bewußt świadomy celu; *-eu*

celować, mierzyć; zmierzać.

ziemen *sich*, *daß* **ziemt** *sich* *nicht*

to nie przystoi.

Ziemer *m* cąbr.

ziemlich odpowiedni, przyzwoity;

mierny; dość, jako tako.

ziehen piszczeć.

Zier, **Zierbe** *f* ozdoba; *zur z.* ge-

reichen zdobić; *-asse, -bengel m*

modniś, strojniś; *-at m, f* o-

zdoba; *-en (o)* zdobić; *sich z.* u-

dawać, przesadzać; *-erei f* uda-

wanie, przesada; *-lich* ozdobny,

ładny; *-lichkeit f* -ność; *-puppe*

f strojnisia; *-strauch m* krzak

zdobny.

Ziesel *m*, *-maus f* susel.

Ziffer *f* cyfra, liczba; *-blatt n*

tarcza zegarowa; *-n* cyfrować;

-schrift f pismo cyfrowane;

-mäßig według cyfer, liczb.

Zigarette *f* papieros.

Zigare *f* cygaro; *-nspiße f* cy-

garniczka.

Zigeuner *m* cygan; *-in -ka; -isch*

cygański, po -sku; *-volk n* cy-

gille *f* czółno. [gaństwo.

Zimbal *n* cymbał.

Zimbel *f* cymbały *pl.*

Zimmer *n* pokój; *z.* pokojowy;

-eieselski; -agt f siekiera cie-

nielska; -beil n topór; -then n pokoik; -deck f powala, sufit; -gefell m czeladnik ciesielski; -handwerk n ciesielstwo; -holz n cembrowina; budulec; -leute pl. cieśle; -mann m cieśla; -meister m maj-ter ciesielski; -n cio-ać, obciosywać; -platz, -hof m ciesielarnia; -tür f drzwi do pokoju; -ung f, -werk n cembrowanie; robota ciesielska.

Bimmet, Bimt m cynamon; -apfel m cynamonka; -baum m cynamonowiec; -birne f cynamonówka; -blüte f cynamonowy kwiat; -branntwein m cynamonówka.

zimperlisch zniewieszczały, wdzięczący się; z. tun wdzięczyć się.

Bint n cynk; B. cynkowy.

Binte f surma; ostry koniec, zab; -nbsäfer m surmacz.

Bint-hütte f cynkownia; -platte f płyta cynkowa; -weiß n biel cynkowa.

Binn n cyna; B. cynowy.

Binne f żabek; Binnen pl. blanki muru.

Binner m pobielacz naczyń.

zinneru cynowy.

Binnigießer konwisarz; -ei f konwisarnia; konwisarstwo.

Binnober m cynober; B., zinnoberrot cynobrowy.

Bins m (fen) czynsz; komorne; -bar czynszowy, danielczy; -barkeit f danielstwo; -bauer m czynszownik.

Binsen pl. procenta, odsetki.

Binsczins m procent składany.

zins-frei wolny od czynszu; -freiheit f wolność od czynszu; -fuß m stopa procentowa; -haus n dom czynszowy; -herr m pan pobierający czynsz; -lehen n lenno czynszowe; -mann m czynszownik; -pacht f dzierżawa czynszowa; -tag m dzień czynszowy.

Bipfel m cypel, koniec, róg.

Bipperlein n podagra.

Birbel-baum m sosna alpejska, limba; -nuß f orzeszek limbowy.

zirka, circa około.

Birfel m cyrkiel, koło; grono; -förmig, -rund obłączysty, okrągły; -n cyrklować.

Birtu-lar n cyrkularz; -lation f cyrkulacja, obieg; -sieren obiegać, krążyć.

Birtus m cyrk.

Birpe f świerszcz; -n ćwierkać.

zizdelu szeptać.

zizden sykać; ksykać; Bischen n syk; ksyk.

Bise-leur m wycinający dłótkiem; -sieren wycinać dłótkiem; -sur f wycinanie dłótkiem.

Bisleithanien n Gislejtania.

Bisierne f cysterna, zbiornik

Bitabelle f cytadela. [wody.

Bitat, Citat n cytat; -ion f cytata

Bither cytra. [oya, pozow.

Bitherspieler m cytarzysta.

zitiieren cytować, pozywać.

Bitrone f cytryna; -nbaum m drzewo cytrynowe; -nbrauntwein m cytrynówka; -ngelb cytrynowy; -njast m sok cytrynowy; -nsäure f kwas cytrynowy.

Bitter-fisch m drętwa; -gras n drzączka; -n drzeć, trząść się; -pappel f osika.

Bitwer m cytwar.

Bit m cyc (tkanina).

Biße f cycek.

zivil cywilny, obywatelski; mieny; -che f małżeństwo cywilne.

zivilisation f cywilizacja, oświata; -sieren cywilizować.

Bnain n Znojmo (miasto).

Bobel m sobol; -fang m polowanie na sobole; -pelz m, -fell n futro sobolowe, sobole pl.

Bodias m wodyak.

Bose f pokojówka, subretka.

Boge-rer m zwlekający, mitręga; -n zwlekać, wahać się; -rung zwłoka, mitręga.

Bögling *m* wychowaniec.
 Bölibat *m*, *n* bezżeństwo.
 Boll *m* cal.
 Boll *m* (Bölle) cło, opłata; -amt
n urząd celny; -bar cło podle-
 gający; -beamte(r) *m* urzędnik
 zollbreit na cal szeroki. | celny.
 Bolleinnnehmer, Böllner *m* celnik,
 poborca cła.
 zollen cło płacić; oddać (cześć).
 zollfrei wolny od cła; -heit *f*
 wolność od cła.
 Bollkammer *f* komora celna.
 Bollmaß *n* miara calowa.
 Bollstab, -stod *m* calówka.
 Bollwejen *n* celnictwo.
 Bonc *f* strefa, pas; -ntarif *m* ta-
 ryfa strefowa.
 Boole=gie *f* nauka o zwierzętach;
 -gisch zoologiczny.
 Bopj *m* (ö) warkocz; -band *n*
 wstążka do warkocza.
 Born *m* gniew; -entbraunt zapa-
 lony gniewem; -ig za-, roz-
 gniewany.
 Bote *f* wyraz, żart sprośny; -nhajt
 sprośny, nieprzystojny; -urceijer
m sprośny żartowniś.
 Botte *f* klak, kosmyk; -lbär *m*
 kosmacz.
 zottig kosmaty, kudłaty.
 zu 3. w (Cieszynie); ku (ojcu); do
 (matki); na (koniu); zur Hand
 na doreczu; zur See na mo-
 rzu; zu guter Letzt na samym
 ostatku; zu Fuß pieszo; zu
 Handen do rąk; zu teuer za
 drogi.
 zuadern zaorać; przyorać.
 zu allererst ponajpierw.
 zubauen za-; przybudować.
 Zuhör *n* przynależność.
 zubeißen przygryzać.
 Zuber *m* ceber, cebrzyk.
 zu-bereiten przygotować; przygo-
 wować (jadło); -bereitung *f* przy-
 gotowanie; przyprawa; -binden
 zawiązać; -biß *m* przekąska;
 -bringendo-, przynosić; przepę-
 dzić (czas), bawić; -bringer *m*

donosiciel; -busse *f* do-, wyda-
 tek (na co).
 Zucht / karność; chów, hodowla.
 züchten hodować, chować.
 Züchter *m* hodowca.
 Zuchtbaus *n* dom poprawy.
 Zuchthengst *m* ogier.
 züchtig skromny, wstydlivy; -en
 ćwiczyć, karcieć, chłostać; -ung
f karcenie, chłosta.
 Zucht-falb *n* cielę do chowu; -fuh
f krowa rozplodowa.
 Zuchtling *m* wiezień.
 zuchtlo-ś bez karności, rozwiozły;
 -igfeit *f* brak karności, rozwioz-
 łość.
 Zucht-rute *f* różga, kańczug.
 Zucht-sau *f* maciora; -schaf *n*
 owca do chowu; -stier *m* sta-
 dnik; -stute *f* kłacz rozplodowa;
 -vieh *n* bydło rozplodowe;
 -widder *m* tryk.
 Züchtung *f* chów, hodowanie.
 zuden drgnąć, drgać; ruszyć (ra-
 mionami); 3. *n* drganie.
 züden dobyć (miecza).
 Zuder *m* cukier; 3. = cukrowy;
 -bäder *m* cukiernik; -bäderei
f cukiernia; cukiernictwo;
 -bädlerin *f* cukierniczka; -birne
f cukrówka; -brot *n* biszkokt;
 -büchse, -dose *f* cukierniczka;
 -erbse *f* groch cukrowy;
 -fabrik *f* cukrownia; -fabrikant
m cukrownik.
 Zuder-gehalt *m* cukrowatość;
 -haltig zawierający w sobie
 cukier; -hut *m* głowa cukru;
 -land *m* cukier lodowaty;
 -krankheit *f* cukromocz; -mandel
f migdał smażony w cukrze.
 zudern cukrować.
 Zuder-raffinerie *f* rafinerya cu-
 kru; -rohr *n* trzcina cukrowa;
 -rübe *f* ćwikła; -stoff *m* cu-
 krzan; -süß słodki jak cukier;
 -wasser *n* woda cukrowana;
 -werk *n* cukierki *pl.*; -zange *f*
 szczypczyki do cukru; -zwiebad
m biszkokt.

Zudung *f* drganie; konwulsya.
zudämmen zatamować.
zudecken przykryć.
zudem do tego; nadto. [dlakogo.
zudenken 3. etw. przeznaczyć co
Zu-drang *m* nacisk; -drängen *ſich*
 ciśnąc się; -dröhen za-, przy-
 kręcić; -dringlich natrętny;
 -dringlichkeit *f* -ność; -drücken
 przycisnąć; zamknąć (oczy).
zu-eignen przypisywać; *ſich* etw.
 3. przywłaszczyć sobie co;
 -eignung *f* przypis, przywła-
 szczenie; -einander jeden do
 drugiego; -erweisen przyznać,
 przysądzić 3. co.
zuerst naprzód, najpierw.
Zu-fahrt *f* dojazd; -fall *m* przy-
 padek; przygoda; -fallen (*ſ.*)
 zapadać, zamykać się; przy-
 padać na 4., dostać się 3.;
 -fällig przypadkowy; przypad-
 kowo; -fälligkeit *f* -kliwość;
 -fälligerweise przypadkowo.
zufertigen przesłać, wręczyć.
zuflechten zapleść; -flechten załatać;
 -fliegen (*ſ.*) przylecieć; zam-
 knąć się (drzwi); -flucht *f*
 ucieczka; seine 3. zu 3. nehmen
 uciekać się do kogo; -fluchtsort
m, -fluchtsstätte *f* przytułek,
 schronienie.
Zu-flug *m* przylot; -fluß *m* do-,
 przypływ; rzeka poboczna.
zuflüstern podszeptać.
zufolge 2. 3. według, podług;
 3. daß Befehlſe albo dem Be-
 fehlſe 3. według rozkazu, sto-
 sownie do rozkazu.
zufrieden zadowolony; -heit *f*
 zadowolenie; -stellen zadowolić.
zufrieren (*ſ.*) zamarznąć; -fügen
 wyrządzić, nabawić.
Zu-fuhr *f* do-, przywóz; -führen
 dowozić, przyprowadzić; -füllen
 wypełniać; zasypać.
Zug *m* (Züge) ciąg, pociąg (na
 kolei); zaprząg (wołów); po-
 chód (wojska); klucz (gęsi);
 rys (twarzy); in einem Zuge

jednym ciągiem, duszkiem;
 in den letzten Zügen liegen (*ſ.*)
 konać, umierać.
Zu-gabe *f* do-, przydatek; dole-
 wek; -gang *m* przystęp; -gäug-
 lich przystępny.
Zugbrüde *f* most zwodzony.
zugeben dodać; przyznać; po-
 dozwolić; zugebacht przezna-
 czony, obmyślony.
zugegen obecny, przytomny.
zu-gehen (*ſ.*) zamykać się (drzwi);
 dźiać się; -gehör = Zuhör;
 -gehören należeć się; -gehörig
 przynależny; -gehörigkeit -ność.
Zügel *m* cugiel, lejce; wodza,
 klub; -loß roz-, wyzdany;
 rozwiozły; -loßigkeit *f* rozwio-
 złość, rozpusta; -n powściągać.
Zugemüſſe *n* jarzyna (do mięsa).
zugeordnet przydany; -richtet
 przyrządzony; wyprawny (skó-
 ra); -ſchneiden przykrojony;
 -ſellen *ſich* przyłączyć się; -ſpielt
 zakończony, szpiczasty; -ſtan-
 den przyznany; przypuściwszy;
 -ſtändnis *n* przyznanie, ustę-
 pstwo; -ſtehen przyznać; przy-
 stać na co; -tan przywiązany,
 przychylny; -teist przydany.
Zugführer *m* kapral starszy.
Zug garn, -net *n* włók, niewód.
zugieſſen przy-, dolać; zalać.
zugleich oraz, razem; wraz.
Zug-leine *f* linka do pociągnie-
 nia; -loſch *n* otwór do przewie-
 wu; -luſt *f* przewiew; -uß *m*
 wód do pociągu; -pferd *n* koń
 do pociągu; -pflaſter *n* plastr
 przyszeżący.
zu-graben zakopać; -greifen brać;
 chwycić się czego.
zugrunde, zu grunde i zu Grunde
 gehen (*ſ.*) (z)ginać; 3. legen
 wznać za podstawę; 3. richten
 zniszczyć.
Zug ſeil *n* lina do ciągnięcia;
 -ſter *n* zwierzę do pociągu.
zugunſten, zu gunſten, zu Gunſten
 na korzyść.

zugiärten przypasać.

Zuguß *m* dolew, dolewka.

Zugvieh *n* bydło do zaprzegu.

Zugvogel *m* ptak przelotny.

Zugwind *m* przewiew, -ciąg.

zuhaben mieć zamknięte.

zuhaßeln zapiąć na haczyk.

zuhalten przykryć, zatkać co (ręką); mieć zamknięte.

Zuhälter *m* kochanek; *in* *f* kochanka.

zuhanden, zu Handen do rąk;

z. sein być na pogotowiu.

zuhängen zakryć, zasłonić.

zuhasen zagrabić; -harischen (*f.*) zaskorzyć się (rana).

zuhaufen trzasnąć (drzwiami); bić; zaciosać; zuhauf, zu Hauf(en) kommen (*f.*) garnać się kupami.

zuhefteln zapiąć na haftkę.

zuheften za-, zeszyć; -heften zagoić się; -horden = hordhen;

-hören przysłuchiwać się; -hörer *m* słuchacz; -hörschaft *f* słuchacze *pl*.

zu-jagen napędzać; -jauchzen, -jubeln 3. radosnymi okrzykami przyjać 4.; -jaufen do-, przykupić; -kehren obrócić ku 3.; -keilen zaklinować; -kitten zakitować.

zu-kappen zatrzasnąć; (*f.*) zat. się; -klatschen 3. przyklaskiwać 3.; Beifall z. poklask da-

zu-kleben, -kleistern zalepić. [wać.

zuklinsen zamknąć na klamkę.

zu-knöpfen zapiąć; -knöpfen zadzierzgnąć; -kommen (*f.*) przybyć; dostać, należeć się; -kommen lassen posłać; -korken zakorko-

zukunft *f* przyszłość. [wać.

zukünftig przyszły.

zu-lächeln 3. uśmiechać się do kogo; -lage *f* do-, przydatek;

-langen sięgać po co; podawać; wystarczać; -länglich dostateczny; -länglichkeit *f* -ność.

zu-lassen dopuścić, dozwoić; przypuścić; zostawić zamknięte (okna); -lässig godziwy, do-

zwolony; -lässigkeit godziwość; -lassung *f* przypuszczenie, dozwolenie.

Zulauf *m* zbieg, natłok, napływ; -en (*f.*) nad-, przybiegać; zbiegać się; tłoczyć się; być zakończonym.

zu-lauschen = lauschen; -legen przy-, dołożyć; zuleib(e) tun przykrość, krzywdę 3. (*u*)czynić; -leimen przykleić.

zulekt nakoniec, nareszcie.

zu-lieb(e) tun zrobić co z przywiązania dla kogo; -löten przy-lutować.

zum = zu dem; zum besten geben dać do uciechy; uraczyć; zum besten haben, halten drzwi z kogo; zu deinem Besten na twoją korzyść; zum mindesten przynajmniej.

zumachen zamykać; zapinać.

zumal zwłaszcza.

zumauern przy-, zamurować.

zu-meist najczęściej; -messen do-, przy-, odmierzyć; przypisywać 3. (winę).

zumuten wymagać czego; -tung *f* wymaganie, żądanie.

zunächst tuż zaraz; blisko; przedewszystkiem.

zunageln przybić gwoździem;

zu nahe treten (*f.*) zbliżyć się; skrzywdzić 4.

zunähen ze-, zaszyć.

Zunahme *f* przybywanie, wzrost.

Zuname *m* nazwisko.

zünd-bar, zapalny; -en zapalić;

zapalić się; -end zapalający;

zachwycający (mowa).

Zunder *m* próchno, żagiew; podpał; podnieta.

Zünd-er *m* lont, zapalka; -hölzchen *n* zapalka; -nadel *f* iglica;

-nadelgewehr *n* iglicówka;

-schwamm *m* próchno, żagiew;

-stod *m* lont; -ware *f* towar zapalny.

zunehmen po-, zwiększać się;

przybywać (dnia); wzrastać.

785]

[786

Zuneigung *f* przywiązanie, przychyłność.

Zunft *f* (ii) cech, bractwo; **-geist** *m* kastowość; **-genosse** *m* spół-

zünftig cechowy. [cechowy.

Zunftmeister *m* cechmistrz.

Zunge *f* język; ozor; mowa.

züngeln ruszać językiem; wydobywać się (płomień).

Zungen-band *n* wiazałko językowe; **-beleg** *m* pokrycie języka; **-dreijer** *m* gaduła; **-dreischerei** / gadanina; **-fertig** mający wprawny język; **-fertigkeit** *f* wprawność języka; **-förmig** językowaty; **-geschicht** *n* szermierka na języki; **-laut** *m* głoska językowa.

zunichte i zu nichte machen zniweczyć; **z. werden** w niwecz się obrócić, spełznąć na niczem.

zunicken kiwnąć głową.

zunieten zanitować.

zuordnen przydać, łączyć.

zupfen skubać, szarpać.

zupflügen zaorać.

zupropfen zakorkować.

Zupfende *f* jedwab skubany.

zupichen zalać smołą.

zur = **zu ber.**

zurauen szepnąć do ucha.

zurech-nen doliczyć; **-nungsfähig** zdolny do działania (prawnego); **-nungsfähigkeit** *f* zdolność do działania prawnego.

-urecht na prawy czas; należyć; **-bringen** przywieść do porządku.

-urecht-finden sich umieć się znaleźć, oryentować się; **-kommen** (f.) przyjść na prawy czas; **mit etw. -kommen** poradzić sobie; **-legen** położyć w porządku; **-machen** naprawić; przyrzadzić, przygotować; **sich -machen** przygotować się; **-setzen, -stellen** uporządkować; **-weisen** nauczyć, wyłajać; wskazać (drogę); **-weisung** *f* nauczka, bura; wskazanie.

Zu-rebe *f* namowa; **-reden** 3. namawiać 4., zachęcać; **-reichen** podawać; wystarczać; **-reiten** ujeżdżać (konia); (f.) jechać konno ku komu.

Zürich *n* Zurych (miasto).

zurück ten zaprawić; przygotować, przyrzadzić; wyprawić; **-tung** *f* przyprawa; przygotowanie, przyrzadzenie.

zuriegeln zaryglować.

zürnen 3. gniewać się na 4.

zurück napowrót, nazad, wstecz; odwrotnie; **zurück!** ustap, nazad! **-beben** (f.) wzdrygnąć się; **sich -begeben** wrócić się; **-begehren, -fordern** żądać zwrotu; **-behalten** zatrzymać; **-besommen** dostać napowrót; **-berufen** odwołać 4.; **-berufung** *f* odwołanie; **-beugen, -biegen** odgiąć; **-bleiben** (f.) pozostawać w tyle; **-bliden** spojrzeć za siebie; obejrzeć się; **-bringen** przynieść napowrót; **-przywroć**; **-föhren** zaprowadzić nazad; **-denken** przenieść się myślą w przeszłość; **-drehen** odkręcić.

zurücker przysunąć.

zurück-erstaten zwrócić; **-erstattung** *f* zwrot; **-fahren** (f.) jechać nazad, napowrót; **-fahrt** *f* powrót; **-fordern** żądać zwrotu; **-föhren** zaprowadzić nazad; **-przywroć**.

Zurück-gabe *f* oddanie napowrót, zwrot; **-geben** oddać napowrót, (z)wrócić; zdawać (drobne pieniądze); **-gehen** (f.) wrócić się, iść nazad; **der Handel geht zurück** handel upada; **-gewinnen** wygrać napowrót; odzyskać (zdrowie); **-gezogen** odosobniony; **-gezogenheit** *f* odosobnienie, zacisze; **-grüßen** odkłonąć się.

zurück-halten zatrzymywać; powściągnąć; **-haltend** ostrożny; **-holen** przynieść, przyprowadzić nazad; iść po co.

zurück-lehren, -kommen (f.) po-
wrócić; -kunft f powrót.

zurück-laffen zostawić; -lassung f
zostawienie; -legen odłożyć na
bok; njechać (miłą drogą); prze-
biegać; -nahme f wzięcie na-
powrót, cofnięcie; -nehmen
(odebrać napowrót, cofnąć;
-prallen (f.) odbijać się, od-
skoczyć.

zurück-rufen zawołać na 4., aby
się wrócił; sich etw. ins Ge-
dächtnis 3. przypomnieć sobie
co; ins Leben 3. przywrócić
do życia.

zurück-schaubern (f.) wzdrygać się;
-schauen = zurückblicken; -schif-
fen, -senden odesłać napowrót;
-schieben odsunąć; -schlagen od-
bić co; odeprzeć, odpierać; od-
gnać; -schrecken odstraszyć;
-schreiben odpisać 3.; -sehen =
zurückblicken; -sendung f ode-
słanie, zwrot.

zurück-sehen odstawić na bok, na-
zad; upośledzać 4.; -setzung f
upośledzenie; -sinken (f.) upa-
dać; -springen (f.) odskoczyć w
tył; -stellen odstawić; zwrócić;
-stoßen odepchnąć, odpychać;
-streichen odgarnąć (włosy);
-strömen (f.) płynąć napowrót;
powracać.

zurück-tragen odnieść; -treiben
odpedzić nazad; -treten (f.) od-
stąpić, cofnąć się; -weichen (f.)
od-, ustąpić; cofać się.

zurück-weisen odrzucić, nie przy-
jąć; odeprzeć, odpierać; -wei-
sung f odrzucenie, odparcie;
-werfen odrzucić, odbijać; od-
pierać; -wirken oddziaływać;
-wünschen życzyć powrotu cze-
go.

zurück-zahlen od-, spłacić; -zah-
lung f od-, spłata; -ziehen co-
fnąć, cofać; sich 3. udać się do-
kad, usunąć się.

Zuruf m zawołanie; odezwa;
okrzyk; -en 3. zawołać na 4.

Zusage f przyrzeczenie; -u przy-
rzec; podobać się.

zusammen przysolic.

zusammen razem, wespół, pospo-
łu; -basteln sklecić; -beißen po-
gryźć; -scisnā (zęby); -beruhen
zwolać; -berufung f zwolanie;
-betteln nażebrać czego; -bin-
den po-, związać; -bitten spra-
szać; -blasen zdmuchnąć; strą-
bić, strąbywać; -brechen poła-
mać; (f.) upaść, ledz; -bringen
zgromadzić, spoić; pozbierać.

zusammen-drängen ścisnąć, sku-
piać; -drehen skrócić; -drücken
ścisnąć, zmiać; -fahren (f.) je-
chać razem; podskoczyć (ze
strachu); -fallen (f.) upaść; ru-
nąć (dom); przypadać (na ten
sam czas); -fassen objąć razem,
zabrać w jedno; -flechten spleść,
splatać; -fliden po-, złatać;
-fliegen (f.) lecieć razem, po-
zlatywać się; -fließen (f.) spły-
wać, zlewać się; -flug m zlot;
-fluß m spływ, zlew ściek;
-fügen spoić, złożyć; -fügung f
spojenie, złożenie; -führen spro-
wadzić, połączyć.

zusammen-gefallen rozwalony;
skłęsły; -geheft złożony, skła-
dany; -gießen pozlewać; -halten
trzymać razem; wiązać łączyć
się; etw. mit etw. -halten poró-
wnywać; -halten u łączność;
porównanie; -hang m związek,
styczność; -hängen stykać się,
mieć styczność; -häufen sku-
piać, zgromadzać; -häufung f
skupianie, nagromadzenie;
-heften zeszywać; spiąć; -heßen
poszczuć; powadzić (ze sobą).

zusammen-laufen poskupywać;
-fahren pozmiać; -fitten ki-
tem spoić; -fleben zlepić; -fne-
ten zgnieść; -kommen (f.) zejść,
schadzać się; -luppeln sprzę-
gać; -kunft f schadzka, zejście
się, zjazd.

Zusammen-lauf *m* zbieg; zbiegowisko; **-laufen** (f.) biec, biegać razem; zbiegać się; zsiadać się (mleko); **-legen** złożyć, składać; **-leimen** skleić; **-locken** pozwabić; **-nähren** zeszyć; **-nehmen** zebrać, wziąć razem; **sich** 3. dopilnować się, szczerze się czem zająć.

zusammen-packen popakować; **-passen** stosować się do siebie, dobierać; **-pferden** napchać, nacisnąć; **-pressen** ścisnąć, stłoczyć; **-raffen** porwać, zebrać, zagarnąć; **sich -raffen** zebrać wszystkie swe siły; **-rauben** napaść; **-rechnen** zrachować; **-rollen** zwinać (w trąbkę); **sich -rollen** zwinać się w kłęb; **sich -rotten** zbierać, gromadzić się; **-rufen** zwać do kupy; (f.) zsunąć się; **-rufen** zwołać.

zusammen-scharen sich gromadzić się; **-scharren** zgrzebać, zagarnąć; **sich -scharren** stosować się; **-schieben** zesuwać; **-schießen** składać się na co; **-schlagen** zbić, pozbijać; **zahnig** wać (ręce); **-schmelzen** stopić; (f.) stopić się; **zeshczupić** (majatek); **-schmieden** skuć; **-schmieren** nabiżgrać; **-schnallen** spiąć; **-schnüren** zesznurować; **-schrauben** ześrubować; **-schreiben** napisać; **-schrumpfen** (f.) skurczyć się; **zeshczupić**; **-schütten** zsywać; **-schwachen** napieść; **-schweißen** skuć.

zusammen-sehen złożyć, składać; **-setzung** f złożenie, skład; **-spannen** sprządz, sprzęgać; **-stehen** pospinać; zetknąć (kłowy); **-stellen** zestawić; porównać; **-stellung** f zestawienie; porównanie; **-stoppen** (s)kleić, nagmatwać; **-stopf** *m* zetknięcie, zderzenie; **-stoßen** (f.) zetknąć się, uderzyć o siebie; **-stürzen** (f.) upaść, runąć, zapuścić się.

zusammen-tragen poznosić; **-tref-**

fen (f.) spotkać się; przypadać (na ten sam czas); **-treffen** *n* spotkanie się, zbieg; **-treiben** naganiać; pospędzać; **-treten** (f.) zejść; połączyć się; **-troden** (f.) zeschnąć, zasychać się; **-werfen** ponarzucać; **-wissen** zwinać; **-zählen** zliczać, doliczać; **-ziehen** ścigać; skrócić; **sich -ziehen** ścigać, skurczyć się; **-ziehung** f ścignienie.

Zusatz *m* dodatek; **3.** dodatkowy.

zu-schanden, zu schanden, zu Schanden *machen*, *richten* zwyciężyć, popuścić; **3.** *werden* zwycięzonym zostać, pociąć się; **-schau** *z* *narać* 3. co; **sich -schau** *z* *zagnąć* pod siebie; **-scharren** zagrzebać; **-schau** *z* *przypatrywać* się; **-schaue** *m* widz; **-schaue** *r* *przypatrywaczka*; **-schauerraum** *m* miejsce dla widzów.

zuschicken nadesłać, przysłać.

zuschieben pod-, zasunąć.

zuschießen strzelać; dodać.

Zu-schlag *m* przybicie; dodatek; **-schlagen** przybić; zatrzasnąć (drzwiami); **3.** *etw.* *zsch.* *przybić*, przysądzić, przyznać 3. co; **-schleppen** przywlec; znosić; **-schließen** zamknąć; **-schmeißen** rzucić 3. co; zatrzasnąć; **-schmieren** zasmarować; **-schnallen** spiąć.

Zuschnei-debrett *n* krawalnica; **-den** przykroić; **-der** *m* krajezy, przykrawacz.

Zu-schnitt *m* krój, zakrój; **-schnitt** *z* *zatrzącać*; **-schnüren** zesznurować; **-schrauben** ześrubować; **-schreiben** dopisywać; *przypisywać* 3. co; **-schreiben** 3. krzyknąć na 4.; **-schrift** f list, pismo; skrypt.

zu-schulden, zu schulden, zu Schulden *kommen* *lassen* *sich* *prze-* *winić*; **-schuld** *m* dodatek, dopłata; **-schütten** *do-*, *przy-*, *sa-* *sy* *pywać*.

zu-sehen przyglądać się; mieć
baczość; -schende widocznie;
-seher *m* widz.

zusehr zbyt, nader.

zujein być zamkniętym.

zu-senden prze-, przysłać; -sendung
f przesyłka; -sehen przysadzić,
przymieszać, dołożyć; *3.* *3.* do-
kuczać *3.*; -sichern zapewnić,
przrzec, zabezpieczyć.

zu-siegeln zapieczętować; -spannen
przyprzegać; -speise *f* dodatek
do jadła, przykaska; -sperrn
zamknąć.

zu-spißen zastrugać, zaostrzyć;
-sprechen przrzec; Mut *3.* do-
dawać odwagi; Trost *3.* pocie-
szać; gerichtlich *3.* przysadzić;
-springen (*f.*) przyskoczyć; do-
pomódz *3.*

Zuspruch *m*, der Arzt hat großen
3. lekarz ma wiele pacjentów.

zuspünden zaszpunktować.

Zustand *m* stan, położenie.

zustande, zu stande bringen do-
kazać czego; *3.* kommen (*f.*)
przyjść do skutku; spełnić się.

zuständig przynależny; -seit *f*
-ność. [przydać się.

zustatten, zu staten kommen (*f.*)

zu-stecken zatknąć, zapiać; we-
tknąć, wtykać *3.* co (w rękę);
-stellen przystawić; wręczyć,
oddąć; -stellung *f* doreczenie,
oddanie; -stellungsgebühr *f* na-
leżytość za doreczenie.

zu-stimmen zgodzić się, przystać
na co; -stimmung/przyzwolenie;
-stopfen zatkać; -stöpfeln za-
korkować; -stoßen zatrzaskać
(drzwiami); *3.* *3.* (*f.*) zdarzyć
się, spotkać *4.*; -strömen (*f.*)
przyływać; gnać się; -strö-
men *n* na-, przyływ; -stürzen
auf *4.* rzucić się na *4.*; -stürzen
przyciąć, przykroić; wyćwiczyć,
okrzesać.

zutage, zu tage, zu Tage fördern
na jaw wyprowadzić, wydoby-
wać.

Zutat *f* przyprawa; materiał,
dodatek.

zuteil, zu teil werden dostać; *3.*
werden lassen użyć.

zuteilen przydzielić; przyłączyć.

zu-tragendo-, przynosić; sich *3.* zda-
rzyć się; -träger *m* donosiciel;
-träglich użyteczny; -träglich
sein służyć; -trauen *n* zaufanie;
-trauen *3.* etw. dowierzać; -trau-
lich poufały; -traulichkeit *f* -łość.

zu-treffen (*h.* i *f*) sprawdzić,
ziścić się; zgadzać się; -treiben
napędzać; -treten (*f.*) przystąpić,
-tritt *m* przystęp.

zutun zamykać; dodawać.

Zu-tun *n* pomoc, przyczynienie
się; -verlässig niezawodny, po-
wny; -verlässigkeit -ność; -ver-
sicht *f* otucha, ufność; -sichtlich
z pewnością.

zubiels za wiele.

zuvor wprzód; przedtem. [kiera.

zuwörderst wprzód, przedewszyst-

zuworfommen *3.* (*f.*) uprzedzić *4.*;
zapobiedz czemu; -d uprzedza-
jący; grzeczny, uprzejmy; -heit
f uprzejmość.

zuvor-nehmen brać pierwej, brać
z góry; -tun uczynić co pier-
wej; wyprzedzić, przewyższać.

Zu-wachś *m* przybytek, przy-
rostek; przypłodek (zwierząt);

-wachsen (*f.*) zarastać; przy-
bywać; -wege bringen dokazać;
-wehen zawiąć.

zuweilen czasem, niekiedy.

zu-weisen nastęczać; przydać;
-wenden obracać; poświęcać
(swę siły); używać (pomocy).

zuwenig za mało.

zuwider *3.* wbrew, przeciw; zu-
wider przeciwny, przykry;
-handelnde *m* (*s.*) wbrewdziała-
jący.

zu-winken *3.* skinąć, mrugnąć na
4.; uśmiechać się (szczęście);
-wölben zasklepić.

zu-zahlen dopłacić; -zählen doli-
czyć, dodawać.

zuzeiten czasem.

zuziehen ściskać, zaciągać;
przybrać 4. (do rady); sich z.
nabawić się (choroby); zia-
gnąć na się (naganę); sprowa-
dzić sobie (śmierć).

Zuzucht f przychowek, -płodek.

Zuzug m napływ (ludu).

zwaden ścisnąć, szczypać.

Zwang m przymus; gwałt; sich
z. antun przymuszać się; -dienst
m służba przymusowa.

zwängen ścisnąć; tłoczyć.

Zwangs-mittel n środek gwałto-
wny; -arbeit f robota przy-
musowa; -weise z przymusu.

zwanzig dwadzieścia.

Zwanzig f dwudziestka; -er m
dwudziestka, dwudziestówka;
-jährig dwudziestoletni; -stc
dwudziesty; -stel n dwudziesta
część.

zwar wprawdzie; und zwar a to,
mianowicie.

Zweck m cel, zamiar; -dienlich
służący do celu; skuteczny.

Zweck f ówiek.

zweck-entsprechend celowi odpo-
wiedni; -los bez celu; -losig-
keit f daremność; -mäßig sto-
sowny, dogodny; -mäßigkeit
-ność; -widrig przeciwny celowi.

zwei dwaj, dwa, dwie, dwoje.

Zwei f, Zweier m dwójka.

zwei-armig dwuramienny; -äugig
dwooki; -beinig dwunożny;
-blatt n dwójlist; -blättrig
dwulistny; -beutig dwusna-
czny; -beutigkeit f -ność; -er m
dwójka; -erlei dwojaki; -fach,
-fältig podwójny; -farbig dwu-
barwny.

Zweifel m wątpliwość; in z.
ziehen etw. powatpiewać o czym;
-hast wątpliwy.

zwei-feln wątpić; -felsöhne, ohne
Zweifel bez wątpienia; -felsucht
f powatpiewanie, sceptycyzm;
-felsüchtig sceptyczny; -feler m
sceptyk, niedowiarek.

Zweig m gałązka.

zweigefaltig dwukształtny; -keit
f dwukształtność.

zweig-ig gałęzisty; -lein n gałą-
zeczka, różdżka; -verein m to-
warzystwo filialne.

zwei-gliederig dwuczłonkowy;
dwrzędowy; -händig dwure-
czny; -hundertdwieście; -jährig
dwuletni; -kampf m pojedynek;
-köpfig dwugłowy.

zwei-mal dwakroć, dwa razy;
-malig dwukrotny; -malig
dwumasztowy; -monatig dwu-
miesięczny; -pündig dwufun-
towy; -rad n bcykl; -räderig
dwukołowy; -reihig dwurzę-
dny; -schneidig dwusieczny,
obosieczny; -seitig dwustron-
ny; -silbig dwugłoskowy;
-stgig na dwie osoby.

Zwei-spänner m pojazd dwukon-
ny; -spännig dwukonny; -stim-
mig dwugłosowy, dwugłosny;
-stündig dwupiętrowy; -stündig
dwugodzinny; -stündlich co
dwie godziny; -tägig dwudnio-
wy; -tausend dwa tysiące.

zwei-te drugi, wtóry; -teilig dwu-
dzielny; -tenś po drugie, po-
wtóre; -weiberei f dwużeństwo;
-wöchig dwutygodniowy; -wö-
chentlich co dwa tygodnie;
-zadig o dwóch końcach, zę-
bach; -zeilig dwurzędowy;
-züngig dwujęzyczny; dwuzna-
czny; -züngl. -keit -ność.

Zwerchfell n przepona; -bruch
m przepuklina przepony.

Zwerg m karzeł; z., -artig kar-
łowaty; -baum m, -holz n drze-
wo karłowate; -bohne, -erbse
f fasola karłowa, groch pie-
chotny; -fals m sokół drzem-
lik; -fals, -ig karłowaty; -ig
werden karłowacieć; -in f kar-
lica; -kiefer f sosna karłowata;
-lein n karle; -weide f roki-
cina.

Zwetsche, Zwetsche = Pflaume.

Zwiąd *m* uszczypnienie; *-el m* ówkiel, klin; *-elbart m* bródka, rojalka; *-en* szczypać; *-er m* cwikier; *-zange f* szczypce *pl.*

Zwiebad *m* suchar, sucharek.

Zwiebel *f* cebula; *-artig* cebulkowaty; *-geruch m* zapach cebulowy; *-gewächs n* roślina cebulkowata; *-n* cebulą zaprawić; czubić; *-saft m* sok cebuli; *-suppe f* zupa z cebuli.

zwie-brachen radlić, przeorać; *-sach = zweisach*; *-gespräch n* dyalog; *-licht n* (z)mrok; *-ipast m*, *-tracht f* niezgoda, rozdwojenie, niesnaski *pl.*

Zwisch, Zwillisch *m* cwelich.

zwillischen cwelichowy.

Zwilling *m* bliźniak; dubeltówka; *-Bruder m* bliźniak; *-schwester f* bliźniaczka.

Zwingburg *f* zamek warowny.

Zwing-e *f* zwora, klamra.

zwing-en, zwang, gezwungen przy-, zmuszać, zniewalać; naglić; *-er m* przymusiiciel; międzymurze, więzienie; zwierzyńiec; *-herr m* samowładca, despota.

zwintern mrugać (oczami).

Zwirn *m* nić; **Zwirn-, zwirnen** niciany; *-faden m* nitka; *-knäuel m* kłębek nici.

zwischen 3., 4. między, pomiędzy (wami, was); *-akt m* międzyakt; *-deck n* niższy pokład; *-fall m* zajście; epizod; *-händler m* przekupień; *-händlerin f* przekupka; *-handlung f* akcja w międzyakcie; *-linie f* odstęp między liniami.

Zwischen-mauer *f* mur pośredni; *-raum m* przerwa, przestrzeń,

przedział; przeciąg (czasu); *-regent m* rządca tymczasowy; *-sach m* zdanie wtrącone; *-spiel n* intermedyum; gra międzyaktami; *-stod m* międzypiętrze; *-zeile f* interlinia; *-zeit f* przeciąg czasu; *in der zeit* tymczasem.

Zwist *m*, *-igkeit f* zatarg, rozterk, -poróżnienie *in* 3. *geraten* (f.) poróżnić, poswarzyć się; *-ig* zwadliwy.

zwisehern świegotać, szczebiotać; 3. *n* świegot, szczebiot.

Zwitter *m* mieszaniec; 3. *-* dwupłciowy; *-blüte f* kwiat dwupłciowy.

zwölf dwanaście; **Zwölf** *f*, *-er m* dwunastka; *-ed n* dwunastokąt; *-edig* dwunastokątny; *-erlei* dwanaścioraki; *-sach* dwunastokrotny; *-fingerdarm m* dwunastnica; *-flach n*, *-flächner m* dwunastościan; *-jährig* dwunastoletni; *-te* dwunasty; *-tel n* dwunasta część; *-telformat n* dwunastówka; *-tens* po dwunaste; *-thalb* jedenaście i pół.

Zyflon *m* cyklon (wicher).

Zyflöp *m* (s.) cyklop (jednooki).

Zyfluß *m* cykl.

Zylin-der *m* cylinder, walec, wałek; *der -hut m* cylinder; *-derförmig*, *-drisch* walcowaty, wałkowaty.

Zymologie *f* nauka o fermentacji.

Zynifer *m* cynik; *zynisch* srośny, bezwstydy; **Zynismus** *m* cynizm.

Zypreße *f* cyprys.

Zypression cyprysowy; *-artig* cyprysowaty.

Für Schule, Kontor und Haus!

Prof. J. Štěpán's

Taschenwörterbuch

**böhmisch-deutsch und
deutsch-böhmisch.**

Verfaßt nach der neuen Rechtschreibung.

Ausgabe in einem Band gebunden.

Preis K 3.—.

Verlag von J. Lorenz in Trebitsch.

Štěpán in 2 Bänden gebunden.

Prof. J. Štěpán's

Taschenwörterbuch

**böhmisch-deutsch und
deutsch-böhmisch**

Ausgabe in 2 Bänden gebunden im Karton.

Preis K 4.—.

Verlag von J. Lorenz in Trebitsch (Mähren).

Nowy
Słownik kieszonkowy
Polsko-niemiecki

i
niemiecko-polski
do użytku szkolnego i podręcznego,
ułożony według najnowszych źródeł
i podług nowej pisowni

przez
Jerzego Klusa.

XIII. wydanie.

Trebicz (Morawy).

===== **Nakładem J. Lorenza.** =====

1917.

Neues
Taschenwörterbuch
Polnisch-deutsch
und
deutsch-polnisch.

Zum Schul- und Handgebrauch
zusammengestellt nach den neuesten Quellen und
der neuen Rechtschreibung

VON
Georg Klus.
XIII. Auflage.

Trebitz (Mähren)
Verlag von F. Lorenz.
1917.

Nowy
Słownik kieszonkowy
Polsko-niemiecki

i

niemiecko-polski
do użytku szkolnego i podręcznego,
ułożony według najnowszych źródeł
i podług nowej pisowni

przez

Jerzego Klusa.

XIII. wydanie.

Trebicz (Morawy).

———— Nakładem J. Lorenza. ————

1917.

Neues
Taschenwörterbuch
Polnisch-deutsch
und
deutsch-polnisch.

Zum Schul- und Handgebrauch
zusammengestellt nach den neuesten Quellen und
der neuen Rechtschreibung

von
Georg Klus.

XIII. Auflage.

Trebitz (Mähren)
Verlag von F. Lorenz.
1917.

Skrócenia.

m = masculinum, rodzaj męski,
f = femininum, rodzaj żeński,
n = neutrum, rodzaj nijaki,
etw. = etwaś coś.

(s.) oznacza słaby zwrot rzeczownika.

(f.) wskazuje, że ten czasownik nie przybiera w czasie przeszłym dokonanym, zaprzeczonym i w przyszłym dokonanym słowa posiłkowego „haben”, lecz „sein”.

Głoski dodane do rzeczowników wskazują liczbę mnogą. dwie wskazówki oznaczają drugi przypadek liczby pojedynczej i pierwszy przypadek liczby mnogiej.

Liczby przy przyimkach i czasownikach wskazują przypadek, z którym się łączą.

Uwaga. W pol-ko-niemieckiej części jest rodzaj rzeczownika niemieckiego w tym tylko razie podany, jeżeli się różni od rodzaju rzeczownika polskiego.

Abkürzungen.

männliches Geschlecht.
 weibliches Geschlecht.
 sächliches Geschlecht.

Bezeichnet die schwache Biegung des Hauptwortes.

Zeigt an, daß das betreffende Zeitwort in der Vergangenheit, Vorvergangenheit und Vorzukunft nicht das Hilfszeitwort „haben”, sondern „sein” annimmt.

Die Endlaute nach einem Hauptworte zeigen die Mehrzahl, zwei Bezeichnungen den zweiten Fall Einzahl und den ersten Fall Mehrzahl an.

Die Zahlen bei den Vor- und Zeitwörtern zeigen den Fall an, mit welchem sie sich verbinden.

Anmerkung. Im polnisch-deutschen Teile ist das Geschlecht des deutschen Hauptwortes in dem Falle angegeben, wenn das deutsche Hauptwort eines andern Geschlechtes ist wie das polnische.

A.

a und; aber; ah! ei!
 abdy-kacya *f* Abbitation, Ab-
 dankung; -kować ab danken.
 abeca-dło *n* Alphabet, Abc;
 -dłowy. wedlug -dła alpha-
 betisch, Abc.
 abo-nent *m* Abonnent; -nować
 abonnieren, bestellen.
 absolucya *f* Absolution, Frei-
 sprechung; Sündenvergebung.
 absolu-tny absolut, unbedingt,
 unbeschränkt; vollständig; -tyzm
m unbeschränkte Herrschaft.
 absorb-cya *f* Absorption, Auf-
 saugung; -ować absorbieren.
 abstynencya *f* Enthaltfamkeit.
 aby daß, damit, um zu ...
 ach! ach! o weh!
 acz, aczkolwiek obwohl, obgleich.
 adama-szek *m* Damast; -szkowy
 Damast, damastien.
 adhezya *f* Adhäsion, Anhaftung.
 adieu! adieu, mit Gott!
 adjunkt *m* Adjunkt, Gehilfe.
 adjutant *m* Adjutant.
 admini-stracya *f* Verwaltung;
 -stracyjny Verwaltungs-;
 -strator *m* Administrator.
 admira-l *m* Admiral; -łowa -in;
 -licya *f* Admiralität; -łstwo *n*
 Admiralswürde, Admiral samt
 Gemahlin.
 adop-cya *f* Adoption; -cyjny
 Adoptiv-; -tować adoptieren,
 an Kindes Statt annehmen.

adres *m* die Adresse; -at *m* Ad-
 ressat; -ować adressieren.
 adrya-tycki adriatisch; -tyk *m*
 Adriatisches Meer, die Adria.
 adwent *m* Advent, die Ankunft;
 -owy Advents-.
 adwo-kacki Advokaten-; -kat *m*
 Advokat, Rechtsanwalt.
 Adyga *f* Etich (Fluß).
 aeronauta *m* Aeronaut, Luft-
 schiffer.
 afekcyja *f* Affektion, Erregung;
 der Anfall (einer Krankheit).
 afekt *m* Affekt, die Gemütsbewe-
 gung; die Leidenschaft; die Zunei-
 gung; -acya *f* Affektation,
 Piererei; -ować affektieren, sich
 zieren; -owany affektiert.
 afisz *m* Aufschlag, Theaterzetteln,
 das Plakat; -ować affischieren.
 Afryka *f* Afrika; -ńczyk *m* Afri-
 kaner; -nka -in; -ński afri-
 kanisch.
 agat, achat *m* Achat.
 agawa *f* Agave, Brachtaloe.
 agencya *f* Agentenschaft.
 agenda *f* Agende, Kirchenord-
 nung; das Altarbuch.
 agent, ajent *m* Agent, Geschäfts-
 vermittler.
 agi-tacya *f* Agitation; -tator *m*
 Agitator; -tować aguieren,
 wühlen, hegen.
 Agnieszka *f* Agnes.
 agonia *f* der Todeskampf.

agrest *m* die Stachelbeere; Stachelbeerenstrauch; **-owy** Stachelbeeren-.

akacya *f* Akazie.

akade-mia *f* Akademie, Hochschule; **-niczny** akademisch; **-mik** *m* Akademiker.

akcent *m* Akzent, die Betonung; **-ować** akzentuieren, betonen.

akcep-tacya *f* Akzeptation, Annahme; **-tant** *m* Akzeptant; **-tować** akzeptieren, annehmen.

akeya *f* Aktion, Handlung; **Altie.**

akeydena *pl.* Nebeneinkünfte.

akeyonarz *m* Aktionär.

akcyza *f* Akzise, Abgabe.

akcyźnik *m* Akziseeinnnehmer.

aklimaty-zacya *f* Akklimatisation; **-zować** an das Klima gewöhnen.

akomo-dacya *f* Akkommodation; **-dować** akkommodieren, anpassen.

akompaniować akkompagnieren, begleiten (in der Musik).

akord *m* Akkord; Vertrag; **-ować** einen Vertrag schließen.

akrobata *m* Akrobat, Turnkünstler.

aksamit *m* Sammet, Samt; **-ny** sammeten, Samt-.

akt (*pl.* akty) *m* Akt, die Handlung; Auftritt (im Theater); (*pl.* akta) Akt, das Schrittmüd.

aktor *m* Handelnde; Schauspieler; **-ka** *-in*; **-ski** schauspielerisch; **-stwo** *n* die Schauspielkunst.

aktual-ność *f* Aktualität; **-ny** aktuell, wirklich.

aktuaryusz *m* Gerichtsbeamte(r).

akty-wa *pl.* die Aktiva, der Besitzstand; **-wny** aktiv, tätig.

akurat-ność *f* Akkuratess, Genauigkeit; **-ny** akkurat, genau.

akusty-czny akustisch; **-ka** *f* Akustik, Lehre von dem Schalle.

akuszer *m* Geburtshelfer; **-ka** *f* Hebamme; **-ya** *f* Geburtshilfe.

akwarella *f* das Gemälde in Wasserfarben.

akwaryum *n.* Aquarium.

akwawita *f* der Brantwein.

Akwizgran *m* Nachen.

alabas-ter *m.* Alabaster; **-trowy** alabastern, Alabaster-.

alarm *m.* Alarm; **-ować** alarmieren, Alarm schlagen.

albo oder; **albo** — **albo** entweder — oder; **albowiem** denn.

album *n.* Album, Gebetbuch.

albumin *n.* Eiweiß.

alchemia *f.* Alchimie.

alchemik *m* Alchimist.

aleista *m* Altist, Mitsänger

ale aber, allein; sondern.

aleja *f* Allee.

alembik *m* Destillierkolben.

aleopa-ta *m.* Allopath; **-tya** *f* Allopathie; **-tyczny** allopathisch.

alfabet *m* = aberadło.

algebra *f* Algebra; **-iczny** algebraisch.

alians *m* die Allianz, das Bündnis.

aliscil stehe da! schau!

alkierz *m* Alkoven, die Nebenstube.

alkowa *f* kleines Schlafgemach.

allego-rya *f* Allegorie, bildliche Darstellung; **-ryczny** allegorisch.

alliaż *m* die Regierung.

allo-yalny Allodial-, lehnsfrei.

aloes *m* die Aloe.

Alojzy *m* Alois.

Alpejczyk *m* Alpenbewohner;

alpejski Alpen-; **Alpy** *pl.* Alpen.

alt *m* Alt, die Altstimme; **-owy** Alt-.

altana *f* Laube; der Balkon

alteracya *f* Gemütsbewegung.

alternatywa *f* Wahl zwischen zwei Dingen.

altówka *f* Altgeige.

altysta *m* Altist, Mitsänger.

alumn *m* Seminarzögling; **-at** *m* das Alumnat.

alun *m* Alaun; **-owy** Alaun-.

Alzacya *f* Elßaß.

Alzatezyk *m* Elßässer.

amant *m* Geliebte(r); **amator** *m* Liebhaber, Kunstfreund.
ambaras *m* die Verlegenheit; -ować in Verlegenheit bringen.
ambasador *m* Gesandte(r), Botschafter.
ambi-cya *f* der Ehrgeiz, das Ehrgefühl; -tny ehrgeizig.
ambona *f* Kanzel.
Ameryka Amerika; -nin *m* Amerikaner; -nka -in; -ński amerikanisch.
amnestya *f* Begnadigung.
amorty-zacya *f* Tilgung (einer Schuld); -zować amortisieren.
ampulka *f* das Fläschchen zum Weßwein.
amulet *m* das Zauberschutzmittel.
amuni-cya *f* Munition, der Schießbedarf; -cyjny Munitions-.
analfabeta *m* Analphabet.
ana-lityczny analytisch, zergliedernd; -liza *f* Analyse; -lizo-wać analysieren, zergliedern.
analo-gia *f* Analogie, Ähnlichkeit; -giczny analog.
anar-chia *f* Anarchie, Gesetzlosigkeit; -chiczny, -chistyczny anarchisch; -chista *m* Anarchist.
anatomia *f* Anatomie.
Andrzej *m* Andreas.
anegdota *f* Anekdote.
Angiel-ka *f* Engländerin; -ski englisch; Anglia *f* England.
Anglik *m* Engländer.
ani, ni nicht einmal; ani — ani weder — noch; ani tak, ani siak weder so, noch anders.
anielski Engels-; himmlisch.
anioł *m* Engel; -ek *m* das Engeltchen, das Englein.
anizeli als; eher als.
ank-ra *f* Klammer; der Anker; -rować verantern, verklammern.
anne-ksya *f* Annexion, Vereinigung; -ktować annektieren.
anonim *m* Anonymus, Ungenannter; -owy anonym.
anons *m* die Annonce; -ować annoncieren, ankündigen.

ansa *f* der Groll, der Unwille.
antaba *f* Handhabe, der Hensel.
antenat *m* Ahn, Vorfahr.
antologia *f* Blumenlese.
Antoni *m* Anton.
antycypando im voraus.
antydot *m* das Gegengift.
antykw antik, altertümlich.
antykw *f* Antiqua, Bateinschrift; -rnia *f* Antiquarbuchhandlung.
antymon *m* Spießglanz.
antypa-tya *f* Antipathie, Abneigung; -tyczny antipathisch.
antypoda *m* Gegenfüßler.
antyse-mita *m* Judenfeind; -mi-tyczny antisemitisch.
Anusia *f* das Mädchen.
anyż *m* Anis; -owy Anis-.
aorta *f* große Pulsader.
apanaż *m* die Apanlage.
aparat *m* die Vorrichtung.
apa-tya *f* Apathie, Gleichgültigkeit; -tyczny apathisch.
apel *m* Appell, Ruf; -lacya *f* Appellation; -ować sich an höhere Instanz wenden.
ape-tyczny, -tytny appetitlich; -tyt *m* Appetit, die Gslust.
apladować applaudieren.
aplauz *m* Applaus, Beifall.
apologia *f* Verteidigung.
apopleksya *f* der Schlagfluß.
apos-tol *m* Apostel; -tolski apostolisch.
apro-bacya, -bata *f* Approbation; -bować approbieren, genehmigen.
aprykoza *f* Apritose.
apte-czny zur Apotheke gehörig; -ka *f* Apotheke; -karski Apotheker-; -karz *m* Apotheker; -karstwo *n* Apothekerwesen.
Arab-czyk *m* Araber; -ia Arabien; -ski arabisch.
arbiter *m* Schiedsrichter; Zeuge.
arbuż *m* die Wassermelone.
archanioł *m* Erzengel.
archeolog-ia *f* Archäologie, Altertumskunde; -iczny archäologisch.
archi-dyakon *m* Erzbischof; -dy-

ecezya *f* Erzbischof; -rej *m* griechischer Erzbischof.
archipelag *m* das Inselmeer.
architekt *m* Architekt, Baukünstler; -onieczny architektonisch.
archiwum *n* die Urkunden-sammlung.
arcy-biskup *m* Erzbischof; -biskupi erzbischöflich; -biskupstwo *n* Erzbistum; -dzielo *n* Meisterwerk; -kaplan *m* Erzprieſter; -książę *m* Erzherzog; -książęcy erzherzoglich; -księstwo *n* Erzherzogtum; -księżna *f* Erzherzogin; -księżniczka *f* erzherzogliche Prinzessin; -pasterz *m* Oberhirt.
area *f* Areal, Fläche; -i *m* das Areal, die Flächen-größe.
arenda *f* Pacht; Schenke; -rz *m* Pächter; Schenkwirt; -rka *f* -in.
areszt *m* Arrest, die Haft; -ant *m* Arrestant, Häftling; -ować arretieren, verhaften; ar. co etw. in Beschlag nehmen.
arfa = harfa.
arka *f* Arche; — **przymierza** Bundeslade.
arkusz *m* Bogen (Papier).
arlekin *m* Clown, Possenreißer.
armata *f* Kanone, das Geschütz
armia *f* Armee, das Heer.
aroma-t *m*, **aroma** *f* das Aroma, der Wohlgeruch, die Würze; -tyczny aromatisch.
arro-gancki arrogant; -ganeya *f* Arroganz, Annahmung.
arsenal *m* das Zeughaus.
arterya *f* Arterie, die Pulsader.
artykul *m*. Artikel, die Abhandlung; das Geschlechtswort.
artyle-rya *f* Artillerie; -rzysta *m* Artillerist, Kanonier.
artys-ta *m* Künstler; Schauspieler; -tka *f* -in; -tyczny artistisch.
arya *f* Arie, Melodie.
arysto-kracya *f* Aristokratie; -krata *m* Aristokrat.
arytme-tyczny arithmetisch; -tyka *f* Arithmetik, Rechenkunst.

asekuracya = ubezpieczenie.
asesor *m* Gerichtsbeisitzer.
asfalt *m* Asphalt; -ować asphaltieren; -owy Asphalt.
astma *f* das Asthma, Atemnot; -tyczny asthmatisch.
astrologia *f* Sterndeuterei.
astronom-ia *f* Astronomie; Sternkunde, -iczny astronomisch.
asygnacya *f* Anweisung.
asy-stencya *f* der Beistand; die Begleitung; -stent *m* Assistent, Amtsgehilfe; -stować assistieren.
atak *m* die Attacke, Angriff; -ować attackieren, angreifen.
ateizm *m* die Gottesleugnung.
Ateńczyk *m* Athener; ateński athenisch; Ateny *pl.* Athen.
atest *m* die Bescheinigung.
atlas *m* Atlas, das Landkartenbuch.
atlas *m* Atlas; -owy Atlas.
atleta *m* Athlet, Kraftmensch.
atletyczny athletisch.
atmosfe-ra *f* Atmosphäre; der Luftkreis; -ryczny atmosphärisch.
atoli doch, dennoch; gleichwohl.
atrament *m* die Tinte.
audencya *f* Audienz.
audytor *m* Auditor, Hörer; Mi-litäradvokat; -yum *n* Auditorium, die Zuhörerschaft.
augsburski augsburgisch.
aukeya *f* Auktion, Feilbietung.
austerya *f* das Gasthaus.
Australia *f* Australien.
Austrya *f* Österreich; -cki österreichisch; -k *m* Österreicher; -czka *in*.
autentyez-ność *f* Authentizität; -ny authentisch, glaubwürdig.
autokrata *m* Selbstherrscher.
autono-mia *f* Autonomie, Selbstverwaltung; -miczny autonom.
autor *m* Autor, Verfasser; Urheber; -ka *in*; -ski schriftstellerisch; -stwo *n* die Autorschaft; die Urheberschaft.
awangarda *f* Vorhut, der Vor-rab.

awans *m* das Avancement; -ować befördern; befördert werden.

awan-tura *f* das Abenteuer; -turniezy abenteuerlich; -turnik *m* Abenteurer; -turniczka *in*.

awizo *n*. Aviso, die Meldung; -wać abisieren, melden.

aż bis; **azali** ob denn; vielleicht. **ażeby** damit.

azot *m* Stidstoff.

Azya *f* Asien; -ta *m* Asiat; -tycki asiatisch.

ażyo *n* Agio, das Aufgeld.

B.

ba ja, freilich, warum nicht gar.

baba *f* altes Weib; Memme; Bettlerin; Hebamme; der Ramm-bloed; **baby** *pl*. die Plejaden, das Siebengestirn.

babeia *f* altes Mütterchen; das Großmütterchen; **babczyn** großmütterlich.

babel *m* die Haut-, Wasserblase.

babi Weiber-; -arz *m* Weiberfreund; -é Hebammendienste verrichten; -enio *n* die Geburts-hilfe; -na *f* altes Mütterchen; armes Weib; -niec *m* die Kirchenvorhalle.

babka *f* Großmutter; altes Weibchen; das Bettelweib; der Wegerich; der Gugelhupf; **ślepa** *b*. das Blindenfußspiel.

bablisty voll Blasen.

babrać schmieren, subeln.

babranina *f* Schmiererei.

bab-ski weibisch, Weiber-; Altweiber; -sko *n* ein häßliches, böses Weib; -unia, -usia *f* das liebe Großmütterchen.

bać się fürchten, sich fürchten.

bachur *m* ein unausreihliches Kind; Fratz; junger Eber.

bacik *m* das Peitschen; ein kleines Boot.

bacz-enie *n* Achtgeben; die Nachsicht; -ność *f* Achtung, Aufmerksamkeit; -ny aufmerksam; umsichtig; -yé aufmerken; berücksichtigen.

badać forschen, untersuchen.

badacz *m* Forscher.

badyan *m* Badian.

badył *m* Stengel; Strohhalme; das Unkraut.

baď! sei! *b*. — *b*. sei es — oder.

bagatel-a *f* Bagatelle, Kleinigkeit; -ny Bagatell-, unbedeutend.

bagnet *m* das Bajonett.

bag-nisty sumpfig, morastig; -no *n* der Sumpf, der Morast.

baj-ać fabeln, schwagen; -acz, -arz *m* Fabelhans, Schwäger; -arka *in*; -durzyć = *ba-jać*.

baje-czka *f* kleine Fabel; -czny fabelhaft; -czność *ig*keit.

bajk-a *f* Fabel; -opis *m* Fabelschreiber.

bak *m* die Rohrbommel; die Viehbremse; Brummtreisel; -i *zbi*jać müßig herumgehen.

baka-larstwo *n* Bakkalaureat; -larz *m* Bakkalaureus.

bakier, *na* *b*. schief auf ein Ohr; *być* *z* *kim* *na* *b*. mit 3. auf gespanntem Fuße leben.

bal (*balu*) *m* Ball; *b*. maskowy Maskenball; **bal** (*bala*) *m* die Bohle, die Diele.

bala *f* der Ballen (Ware).

bała-mucić betören, konfus machen; schwagen; -muctwo *n* die Verwirrung, die Konfusion; -mut *m* Schwäger, Konfusionsrat.

balans *m* die Balance, das Gleichgewicht; -ować balancieren.

balast *m* Ballast.

balda-chin *m* Baldachin, Thronhimmel; -szek *m* kleiner Baldachin; die Doibe; -szkowaty, -szkowy Doldenz, doldenförmig.

balein-ik *m* Ballettänzer; -iczka *in*.

balon *m* Ball, Spielball; Luftballon.

balowy Ball.

balsam *m* Balsam; -iczny balsamisch; -ina *f* Balsamine; -ować balsamieren.

Baltyk *m* das Baltische Meer.

balwan *m* Abgott, Göze; Blod; großer Klumpen; die Woge; *b. dymu* die Rauchwolke; -owaty plump, ungeschlachtet.

bal-wiernia *f* Barbier-, Rasierstube; -wierz *m* Barbier, Rasierer.

balwo-chwalea *m* Gögendienner; -chwalczy abgöttisch; -chwalstwo *n* der Gögendienst.

banda *f* Bande; Musikbande.

bandera *f* Fahne, Flagge.

bandurka *f* toskanische Laute.

bania *f* ein bauchiges Gefäß; Kruppel; der Kürbis; -sty bauchig, kuppelförmig.

banialuka *f* dummes Zeug.

bank *m* die Bank, Wechselbank; -ier *m* Bankier; -ierstwo *n* Bankgeschäft.

bań-ka *f* kleines bauchiges Gefäß; das Bläschen; -ki *pl.* Schropflöwe.

bankiet *m* das Bankett, das Festmahl; -ować bankettieren.

banknot *m* die Banknote.

ban-kructwo *n* der Bank(er)rott; Falliment; -krut *m* Bank(er)rotteur, -krutować Bank(er)rott machen.

banty *pl.* Türhänder.

barak *m.*, **baraka** *f* die Parade.

baran *m* Widder, Schafbock; -ek *m* das Lamm, das Bodlamm; Besatz an der Mütze; *b. Boży*

das Gotteslamm; *b. wielkanocny* das Osterlamm; -i Widder; -ina *f* das Schöpfenileisch.

barasz-ka *f* der Schwanz, Pöffe; -kować schäkern, spaßen.

barba-rzyniec *m* Barbar; -rzyński barbarisch; -rzyństwo *n* die Barbarei.

baré *f* Höhlung im Baume, die den Bienen als Bienenstock dient.

barchan *m* Vardent.

barczysty starkschulterig.

bardzo sehr; **bardziej** mehr; **najbardziej** am meisten.

bar-ka *f* das Boot, ein kleines Schiff; -ki *pl.* Schultern.

barłóg *m* das Wirtstroh.

baron *m* Baron, Freiherr; -la *f*, -ostwo *n* die Baronie; -owa *f* Baronin, Freifrau; -ówna *f* Baronesse; -owski freiherrlich.

barszcz *m* die Bärenklaue; polnische Suppe aus Runkelrüben und Fleisch.

Bartłomiej *m* Bartholomäus.

bart-nik *m* Heibler; Heibelbär; -niczy Heibler.

barwa *f* Farbe; der Anstrich.

barwena *f* Farbe.

bar-wić färben; schmüden; -wica *f* der Waldmeister; -wiczka *f* Schminke; -wisty färbig, gefärbt; -wnik *m* Färbstofi.

bary *pl.* die Schultern.

baryla *f* das Faß; der Didbach.

bas *m* Bas, die Basstimme; spuścić z basu na kwintę demütig werden.

basarunek *m* das Schmerzensgeld, die Entschädigung.

bas-etla *f* das Violoncell; -ista *m* Bassist; -ować Basgeige spielen; schmeicheln; -owy Bas; -y *pl.* die Basgeige.

baśń *f* das Märchen.

basta! basta! aus damit!

bastard *m* Bastard, Mischling.

basza *m* Pascha.

baszta *f* Bastei, das Bollwerk.

bat *n* Brüggeſtod; das Boot; **baty**
pl. Stod; bläde, Siebe.

batog *m* Knüttel; Sieb; **-ować**
mit dem Knüttel hauen.

batyst *m* Batist; **-owy** Batist.

Bawa-rezyk *m* Bayer; **-rski**
bayeriſch; **-rya** *f* Bayern.

bawel-na *f* Baumwolle; **obwijać**
co w **-nę** mit der Wahrheit nicht
heraus wollen; **-niany** baum-
wollen.

bawial-nia *f* das Geſellſchafts-
zimmer; **-ny** Geſellſchafts-, Spiel-.

bawić (**gdzie**) (ver)weilen, ſich
aufhalten; **b.** 4. unterhalten; **b.**
się ſich unterhalten, ſpielen; **b.**
się **czem** ſich mit etw. beſchäf-
tigen.

bawi-dło, **-delko** *n* Spielzeug.

ba-wół *m* Büffel; **-woli** Büffel-.

bażant *m* Faſan; **-arnia** *f* Faſa-
nerie.

bazar *m* Baſar, die Markthalle.

bazg-rać (zuſammen)ſchmierern;
-racz, **-rała** *m* Schmierer; **-ra-**
nina *f* Schmiererei.

Bazylea *f* Baſel; **Bazylejczyk**
m Baſeler.

bazyliſzek *m* Baſiliſt.

bdła, **bedła** *f* der Schwamm.

bęben *m* die Trommel; Didſch; **knirps**;
bić w b. die Trommel
ſchlagen; **-ek** *m* eine kleine Trom-
mel; das Trommelfell (im Ohre);
bębnić trommeln.

bechtac hegen, reizen.

beczeć, **beknać** blöten, medern;
plärren; hüſen, biegen.

becz-ka *f* das Faß; Tonne, **-ko-**
wy Faß-; **-ulka** *f* das Faß-
chen.

bedna-rezyk *m* Böttcherjunge;
-rski Böttcher-; **-rstwo** *n* Bött-
cherhandwerk; **-rz** *m* Böttcher,
Faßbinder.

bedźwin *m* die Benzoe.

bej-ca *f* Peize; **-cować** beizen.

bek *m* das Blöten; das Plärren.

bekarci Baſtards.

bekart *m* Baſtard.

bekas *m* die Schnepfe; **-i** Schnep-
fen-.

bela *f* der Ballen; der Klok.

bel-ka *f* der Balken; **-kowiy**
Balken-; **-kowanie** *n* Balken-
legen, Gebälf.

belkot *m* das Stammeln; Stamm-
ler; **-ać** ſtammeln, laſſen.

belletrysta *m* Belletriſt.

belt *m* Bolzen; die Meerenge.

beneficyum *n* die Wohlthat; die
Pfründe.

benzyna *f* das Benzin.

berdysz *m* die Streitart.

berlacz *m* Filz, Pelzſchuh.

Ber-lin *m* Berlin; **-linczyk** *m*
Berliner; **-linka** *f* Berlinerſin;
der Oberbahn; **-liński** Berli-
ner; **po** **-lińska** berliniſch.

berło *n* ber, das Bepter.

Bernard *m* Bernhard.

Berneń-czyk *m* Brünner; Berner;
-ski Brünner, Berner; **Berno** *n*
Brünn (in Mähren), Bern (in
b. Schweiz).

bestwieć się, **bestwieć** wild,
viehiſch werden, wüten; läufig
ſein.

besty-a *f* Beſtie, wildes graufames
Tier; **-alny** beſtialiſch; **-alstwo**
n die Beſtialität.

besztać ſchimpfen, hunzen.

bez (**hzu**) *m* Holunder.

bez włoski Flieder.

bez 2. ohne (Geld); **-łoś.**

bezbarw-ny farblos; **-ność** **-ig-**
feit.

bezbłęd-ny fehlerlos; **-ność** **-ig-**feit.

bezboż-nica *f* ein gottloſes Weib;
-nik *m* gottloſer Menſch; **-ny**
gottloſ; **-ność** **-ig-**feit.

bezbronnny unbewaffnet, wehrlos.

bezeen *m* Spottpreis.

bezechmurny wollenlos (**-ig-**feit).

bezczel-nik *m* Schamloſe; **-nica** *f*
die Sch.; **-ny** ſchamloſ; **-ność**,
-ig-feit; **bezcześcić** entehren.

bezczyn-ny untätig; **-ność** **-feit.**

bez-deń *f* der Abgrund; **-denny**
bobculoś **-denność** **-ig-**feit.

bez-droże „ein unwegsamter Ort;
 der Irrweg; -drożny unwegsam.
bezduszný leblos; herzlos.
bezdietny kinderlos (=igleit).
bezec-nik *m* ein ehrloser Mensch;
 -ny ehrlos; schändlich; -nośc
 -igleit, -leit.
beziemienny namenlos, anonym.
beziinteresow-ny uneigennützig;
 -nośc -leit.
bezkar-ny straflos; -nośc -igleit.
bezkrólewio „Interregnum.
bezkrywawy blutlos, ohne Blut-
 vergießen.
bezleśny waldblos.
bezludny unbevölkert, menschen-
 leer.
bezmala beinahe, fast.
bezmężna unverheiratet, ledig.
bezmiar *m* die Maßlosigkeit, die
 Unermesslichkeit.
beznadziejny hoffnungslos.
beznaganny tabellos.
bezokoliczny unbestimmt.
bezosobisty unpersönlich.
bezowoeny fruchtlos, unnütz.
bezpie-czeństwo „die Sicherheit;
 -czny sicher, gefahrlos.
bezpłatny unentgeltlich; umsonst.
bezpłciowy geschlechtslos.
bezpośredni unmittelbar, direkt
 (Steuer).
bezpotomny ohne Nachkommen-
 schaft.
bezpra-wie „die Gesezwidrigkeit,
 die Unbill, -wny gesezwidrig,
 unbillig.
bezprzestanny unaufhörlich.
bezprzykład-ny beispiellos; -nośc
 -igleit.
bezprzyto-mnośc *f* Geistesabwe-
 senheit; -mny geistesabwesend.
bezradny ratlos (=igleit).
bezrobocie „die ArbeitsEinstel-
 lung; der Ausstand, der Streik.
bezrozum *m* Unverstand; -ny
 vernunftlos, unvernünftig.
bezrząd *m* die Regierungslosig-
 keit, die Anarchie; -ny anar-
 chisch.

bezsen-ny schlaflos; -nośc -igleit.
bezsilny kraftlos.
bezskrzydly ungeflügelt.
bezsukteczny unwirksam, erfolg-
 los; -nośc -leit, -igleit.
bezzstaranny sorglos (=igleit).
bezzstron-nośc *f* Unparteilichkeit,
 Neutralität; -ny unparteiisch.
bezzsumienny gewissenlos (=igleit).
bezzszypułkowy stiellos.
bezzustanny unaufhörlich.
bezzwarunkowy unbedingt.
bezzwład-nośc *f* Kraft, Bewe-
 gungslosigkeit; Trägheit, das Be-
 harrungsvermögen; -ny kraftlos,
 unbeweglich.
bezzwon-ny geruchlos; -nośc -igleit.
bezzwstydy „die Unverschämtheit;
 -nik „ein unverschämter Mensch;
 -ny unverschämt.
bezzwyznaniowy konfessionslos.
bezzwzględny rücksichtslos (=ig-
 leit); absolut (Höhe).
bezzasadny ohne Grundsatz,
 grundlos, unbegründet.
bezzbrojny unbewaffnet.
bezzębny zahnlos, zahnarm.
bezzenny ledig; -zeństwo „die
 Ehelosigkeit, Bälbat.
bezzwłoczny unverzüglich.
bezzyskowny keinen Gewinn
 bringend, unvorteilhaft.
biada! wehe! leider!
białawy weißlich.
białko „Eiweiß, Albumin; *b. oka*
 das Weiße im Auge.
biało-brody weißbärtig; -głowa
f das Frauenzimmer; -głowy
 weißköpfig.
Biało-gród *m* Belgrad; **biało-
 pióry** weißgefedert; -ryb *m*
 Weißfisch; -śc *f* das Weiße;
 -skórnik *m* Weißgerber; -włosy
 weißhaarig; -zor *m* Edelballe.
biały (bielszy) weiß; hell (Tag).
bibli-a *f* Bibel; -jny biblisch.
biblio-teczny Bibliothekalen; -teka
f Bibliothek, Büchersammlung;
 -tekarski Bibliothekar; -te-

karz *m* Bibliothekar, Bücherwart.
bibula *f* das Löschpapier; der Säuer.
bić schlagen, hauen, prügeln; schlachten (Vieh); prägen (Münzen); klopfen (Herz); stechen (im Kartenspiel); **b. w** heben die Trommel schlagen; **b. w dzwo-ny** läuten; **b. się** sich schlagen, sich raufen.
bleić *n* Schlagen, Hauen u. s. w.; **b. puls** der Pulsschlag; **b. serca** das Herzklopfen.
biecykl *m* das Biechle, das Zweirad; **-ista** *m* Radfahrer.
biez *m* die Peitsche, die Geißel; **-ować** peitschen, geißeln; **-ysko** *n* der Peitschenstiel.
ble-da *f* Not, das Elend; ein zweiräderiger Karren; **-dą klepać** im Elend leben; **-daćtwo** *n* Elend, die Armut; **-dak** *m* ein armer Schlucker; **-dnieć** arm werden; elend werden; **-dny** arm; elend; armselig; **-dota** *f* das Elend; **-dować** mit Not kämpfen.
bledronka *f* der Marienkäfer.
biedz = **bieżeć**.
biedzió się sich plagen.
bieg *m* Lauf; **b. sprawy** Her- gang, Verlauf; **-ać** (herum-) laufen; **-acz** *m* Läufer; **-anina** *f* Lauferei.
bie-gły geläufig (-leit), gewandt (-heit); **-gun** *m* Läufer; Bandstreicher; Bapfen; Bol; **b. u drzwi** die Türangel; **b. młyński** das Mühleisen; **b. w zegarku** die Spindel; **-gunka** *f* Diarrhöe, der Durchfall; **-gunowy** Bol-, Polar-.
biel *m* Splint.
biel *f* das Weiße; weiße Kleidung; **b. ołowiana** das Bleiweiß.
bie-leć weiß werden; **-lenie** *n* Weißen; Bleichen; **-lić** weiß, tünchen (Mauer); bleichen (Lein-

wand); **-lidło** *n* die weiße Schminke; **-lizna** *f* Wäsche.
bielmo *n* der graue Star.
bielnik *m* die Bleiche.
Bielsk *m* Bieliß; Bielszczanin *m* Bielißer; **bielski** Bielißer.
bieluchny schneeweiß.
bielnąć *m* Stechapfel.
bier-nik *m* das Objekt; **-ność** *f* leidender Zustand, Passivität; **-ny** leidend, passiv (Form).
bierzmo-wać firmen, firmeln; **-wanie** *n* die Firmung.
bies *m* Teufel, Satan.
biesia-da *f* das Gelage, der Schmauß; **-dnik** *m* Schmauser, Zecher; **-dować** schmausen, zechen.
bieżący laufend; **bieżąc**, **bie-gnąc**, **biedz** laufen, eilen.
bifszyk *m* das Beeifeste.
bigamia *f* Doppelehe.
bigos *m* eine Speise von flein- gehacktem Fleisch; die Verwirrung; **bigosu narobić** zu schaffen machen 3.
bigot *m* Bigotte, Frömmeler; **-ka** *n*; **-erya** *f* Bigotterie.
bija-k *m* Schlegel; Raufbold; Drehschlegel; **-tyka** *f* Schlägerei.
bila *f* Kugel, Billardkugel.
bilans *m* die Bilanz.
bilar, **bilard** *m* das Billard.
bilet *m* das Billett; **b. bankowy** die Banknote; **b. wizytowy** die Visitenkarte; **b. wstępny** Eintrittskarte; **b. jazdy** Fahrkarte.
biodro *n* die Hüfte; **-wý** Hüft-.
biograf *m* Biograph; **-ia** *f* Bio- graphie, Lebensbeschreibung.
bir-bancki liebedlich; **-bant** *m* Lebemann, Zechbruder; **-banto- wać** liebedliches Leben führen.
biret *m* das Barret.
bisior *m* seine kostbare Leinwand.
biskup *m* Bischof; **-i** Bischofs-, bischöflich; **-stwo** *n* Bistum.
bisur-man *m* Muselman; **-manić** *się* Mohammedaner werden; liebedlich werden.

biszkokt *m* das Bisluit.
bit-ny streitbar, tapfer; **-nośc** -teit; **-wa** Schlacht, **-y** geschlagen; geprägt (Münze); gebahnt (Weg).
biuletyn *m* das Bulletin.
biuro *n* Bureau; **-kracya** *f* Bureaukratie; **-wy** Bureau.
biwak *m* das Biwak; **-ować** *biwakieren*.
bizon *m* Bison; **bizun** *m* Rantschu; armer Schinder.
bla-cha *f* das Blech; Platte; **-charnia** *f* Blechhütte; **-charski** *n* Spengler-, Klempner-; **-charstwo** *n* die Spenglerei; **-charz** *m* Spengler, Klempner; **-chow** *y* Blech-, blechern.
bla-dawy etwas blaß; **-dośc** *f* Blässe; **-dy** blaß, bleich.
blad *m* Fehler, Irrtum; **b. drukarski**, **pisarski** Druck-, Schreibfehler.
blądzić fehlen, irren.
blaga-ć flehen; **-lnia** *f* das Sühnopfer; **-lno** Sühn-, flehentlich.
blahy gehalt-, wertlos, nichtslegend.
blakać się herumirren.
blakować, **blaknąć** verbbleichen.
blanki *pl.* Blanken; die Lehne des Verbeds.
blankiet *m* das Blankett.
blask *m* Glanz, Schein, Schimmer.
blasz-any Blech-, blechern; von Blech; **-ka** *f* dünnes Blech.
blat *m* das Blatt, die Platte.
blawat *m* Seidenstoff; die Kornblume; **-nik** *m* Seidenzeughändler, -weber, **-ny** Seiden-, seiden.
bla-zen *m* Narr, Tor; **-zeński** narrisch; **-zeństwo** *n* die Narrheit, Torheit, die Posse; **-znować** den Narren spielen.
Blażej *m* Blasius.
bled-nąć, **-nieć** blaß, bleich werden; **-nica** *f* Bleichsucht.
bledny fehlerhaft; irrig, Irr-.
blejwas *m* das Bleiweiß.

blekit *m* das Blau, die Bläue; **b. nieba** das Himmelblau; **-nawy** bläulich; **-ny** (himmel-) blau.
blekot, **(-u)** *m* das Wilsenfrant; **blekot**, **(-a)** *m* Stammler.
bliz-ki, **-ko** nahe; gegen, unfähr; **-kośc** *f* Nähe; **-kozna-czny** sinnewerandt.
blizna *f* Narbe.
bliź-ni *m* Nächste(r); **-niak** *m* Zwilling, das Zwillingstind; **-nieta** *pl.* Zwillinge.
blo-cić totig machen; **-cisty** totig.
blo-gi glücklich, wohl; **-gośc** die Glückseligkeit, das Wohlgefühl.
blogo-sławić segnen, lobpreisen; **-sławienstwo** *n* der Segen; **-sławiony** gesegnet, selig.
blona *f* das Häutchen, dünnes Fell; **b. bębnowa**, **brzuszna** das Trommel-, Bauchfell; **b. mózgowa** die Hirnhaut; **b. poprzeczna** Zwerchfell; **b. rogowa** Hornhaut; **b. sercowa** Herzfell; **b. siatkowa**, **śluzowa**, **teczowa** Netzhaut, Schleim-, Regenbogenhaut.
blon-dyn *m* Blonde(r), Blondkopf; **-dyna** *f* Blondine, Blonde.
bloniasty häutig.
blonica *m* die Bräune.
blonie *n* die Au, Geißde.
blon-ka *f* das Häutchen; **-kowaty** häutchenartig; **-owy** Haut-, häutig.
blot-nisty, **-ny** totig, Cumpf-.
bloto *n* der Rot.
bluć speien, brechen, tosen.
bluszez *m* Efeu; **-owy** Efeu.
bluza *f* Bluse.
bluź-nić lästern, -nienie, -nierstwo *n* die Lästerung; **-nierca** *m* Lasterer; **-nierezosć** *f* Lästersucht; **-nierezy**, **-nierski** lästerlich.
blysk *m* Blitz; das Schimmern; **-ać**, **-ać się** blitzen; schimmern; **-awica** *f* der Blitz; **-awica** *bez grzmotu* das Wetterleucht-

ten; -liwy blizend, schimmernd;
 -ot *m* Glanz, Schimmer; -otka
f das Blendwerk, eitler Glanz.
 blyśnać ausleuchten, -blizen.
 blyszcz *m* Glanz; -eć glänzen,
 schimmern, funkeln.
 bo, boć denn, weil.
 boa *f* Abgott-, Riesenschlange; ein
 dünner Halspelz.
 bób *m* die Bohne.
 bobak *m* das Murreltier.
 bob-ek *m* eine kleine Bohne; die
 Vorbeerbeere; -kowy Vorbeer-;
 -owiny *pl.* das Bohnenstroh;
 -owy Bohnen-.
 bóbr *m* Biber; bobrowy Biber-.
 bobrek *m* Bitterflee.
 bochenek *m* Laib (Brot).
 bocian *m* Storch; -i -storch-; -ie
n Junges vom Storch.
 bocznica *f* der Flügel eines Ge-
 bäudes; *f.* einer Bahn; -ny
 Seiten-; boczyć sich seitwärts
 halten.
 b-daj! o daß doch! Gott gebe!
 bod-lak, bodziak *m* Stachel,
 Dorn; -liwy itzig.
 bodziec *m* Stachel; Sporn; An-
 trieb.
 bodziszek *m* Storchschnabel.
 Bóg *m* Gott; szczęść Boże! Glück
 auf! idź z Bogiem! geh in
 Gottes Namen! dla Boga um
 Gottes willen.
 bog-acić reich machen; b. się reich
 werden, sich bereichern; -actwo
n der Reichthum; -acz *m* Reicher(r).
 Bogarodzica *f* Mutter Gottes,
 Gottesgebärerin.
 bogaty reich, wohlhabend.
 Bogdan *m* Theodor.
 bogini *f* Göttin.
 bogo-bojność *f* Gottesfurcht;
 -bojny gottesfürchtig.
 Bogu-chwał, -ślaw *m* Gottlob.
 Bogumił *m* Gottlieb.
 Bogumin *m* Oberberg.
 bohater *m* Held; -ka -in; -ski
 heldenmütig; -stwo *n* der Hel-
 denmut.

bohomaż *m* Subler; die Sublel.
 boisko *n* die Dreschtenne; der
 Turnplatz.
 bój *m* Kampf.
 bojar *m* Bojar, Krieger, Held.
 bojaźli-wy furchtsam; -wość
 -feit.
 bojaźń *f* Furcht; b. Pańska
 Gottesfurcht.
 bojo-wać Krieg führen, kämpfen;
 -wisko *n* Schlachtfeld, der
 Kampfplatz; -wnik *m* Kämpfer,
 Krieger; -wy Kampf-, Schlacht-.
 bok *m* die Seite; die Flanke.
 ból *m* Schmerz; ból głowy Kopf-
 schmerz; bole *pl.* Geburtswehen.
 bolączka *f* Weule.
 boleć schmerzen, weh tun; noga
 mię boli der Fuß tut mir weh.
 bole-ść *f* der Schmerz; b. serca
 das Herzeleid; -sny, -śnie
 schmerzlich.
 bomba *f* Bombe; das Krügel.
 bonbon *m* das Bonbon, das Zuck-
 erwerk.
 Bonna *f* Bonn (Stadt).
 Bononia *f* Bologna (Stadt).
 bór *m* Wald, Forst.
 boraks *m* Borax.
 borganować borgen.
 boro-wiczka *f* Wacholderbrannt-
 wein; -wik *m* Herren-, Stein-
 pilz.
 borówka *f* Heidelbeere; b. czer-
 wona Preiselbeere; borowy *m*
 Waldhüter, -wärter; borowy
 Wald-, Forst-.
 borsu-czy Dach-; -k *m* Dach.
 borta *f* Borte, der Besatz.
 bosak *m* rarsüßler.
 bósć, bodnąć stechen; stoßen;
 spornen; ritzeln.
 bos ki göttlich, Gottes-; -kość *f*
 das Göttliche, die göttliche Natur.
 Bośniak *m* Bosnier.
 bóstwo *n* die Gottheit.
 boso, boso barfuß, -füßig.
 bota-niczny botanisch; -nika *f*
 Botanik; -nizować botanisieren,
 Pflanzen sammeln.

bowiem denn.

boż-ek *m* Abgott, Göze; -nica *f* Synagoge.

Boży Gottes-, göttlich; Boża męka das Kreuzig (an den Regen); boże drzewko die Stabwurz.

bożyszcze *n* der Göze.

brać (biore) nehmen, fassen; b. się do czego sich an etwas machen.

braciszek *m* das Brüderchen; b. zakonny Mönch (ohne Weihe).

bra-cki Bruder-; -ctwo *n* die Brüderschaft, die Junst.

brak *m* Mangel; Ausschuss; die Auswahl; -ować, -nąć mangeln, fehlen; sondern, ausscheiden.

brama *f* das Tor, Pforte; b. tryumfalna Triumphpforte.

bran-iec *m* Kriegsgefangene(r); -ka *f* Gefangene; Assentierung.

bransoletka *f* das Armband.

brant *m* die Brandprobe.

brat *m* Bruder; b. rodzony leiblicher Bruder; b. przyrodni Stiefbruder; -ać się sich verbrütern; -anek *m* Neffe; -anka *f* Nichte; -erski. po -ersku brüderlich; -erskość *keit*; -erstwo *n* die Bruders-, Brüderschaft; -ki *pl.* Stiefmütterchen; -ni, -nio brüderlich.

brato-bójca *m* Brudermörder; -bójczy brudermörderisch; -bójstwo *n* der Brudermord; -wa *f* Brudersfrau.

Brazy-lia *f* Brasilien; -liańczyk *m* Brasilianer; -liański bra-silianisch.

brednia *f* das Geschwätz; bredzić schwagen, plappern.

Bretonczyk *m* Bretoner.

brow (brwi) *f* Augenbraue.

brewerya *f* der Spektakel.

browiarz *m* das Brevier.

brnąć waten; in etw. fassen.

broczyć bespritzen, besudeln.

bród *m* die Furt.

broda *f* das Kinn; der Bart; -ez *m* Großbart; -ty bärtig.

brodaw-czasty warzig; -ka *f* Warze.

Brodnica *f* Straßburg.

brodzić waten.

bróg *m* Schober.

broić Unheil stiften.

broń *f* Waffe; wziąć się do broni zu den Waffen greifen.

brona *f* Egge.

bronić verteidigen; schützen, bewahren.

bronować eggen.

bronz *m* die Bronze; -ować bronzieren; -ownictwo *n* die Bronze fabrication; -ownik *m* Bronzearbeiter; -owy Bronze-; bronzearbig.

brosza *f* Brosche, Busennadel.

broszu-ra *f* Broschüre, das Heft; -rować broschieren, heften.

browar *m* das Bräuhaus; die Brauerei; -owe, -ne *n* die Biersteuer.

bró-zda *f* Furche; -zdować Furchen ziehen; -ździć Unruhe stiften.

bru-d *m* Schmutz; -das *m* schmutziger Mensch, Schmutzian; -dniec schmutzig werden; -dny schmutzig, schmierig; -dy *pl.* schmutzige Wäsche; -dzić (be)schmutzen.

bru-k *m* das Pflaster; -ki zbijać Pflaster treten; -karz *m* Pflasterer; -kować pflastern; -kować *n* Pflastergeld; -kowiec *m* Pflastertreter, Bummeler; -kowy Pflaster.

brukiew *f* Brude.

bruna-tnawy bräunlich; -tnieć braun werden; -tny braun.

brunet *m* Brünette(r); -ka *f* Brünette.

Brunświk *m* Braunschweig.

brus *m* Schleifstein; Grobian; -ić schleifen; -owanie *n* Gebäfl.

brusznica *f* Breißeibeere.

brutal *m* roher Mensch; -ny bru-

tal, roh; -ność *f*, -stwo *n* die Brutalität, die Roheit.
Bruxella *f* Brüssel.
bryczka *f* Britische, Kutsche.
brygadyer *m* Brigadier.
bry-kać, -knać widerspenstig sein; -kliwy widerspenstig.
bryła *f* der Klumpen; der Körper.
brylant *m* Brillant; -owy brillanten, Brillant-.
bryłowa'tość *f* der Körperliche Gehalt, Massivität; -ty klumpig, majib.
bryndza *f* der Brinsen-, Schaf-läse.
brytan *m* Bullenbeißer.
bryt-fanna, -wanna *f* Bratpfanne.
bryz-gać, -gnać spritzen.
brzą-kać, -knać klirren, klumpen; -kadło *n* Klimperwerk; der -kasten; -kala *m* Klimperer.
brzask *m* das Morgengrauen.
brzda-kać, -knać klumpen.
brzdek! patisch, plautsch!
brzęczeć klingen (Münze); tönen (Saite); summen (Käfer).
brzeg *m* das Ufer; Rand; b. morski die Küste, Strand; b. kapelusza die Hutkrempe; -owe *n* Ufer-, Weidegeld; -owisko *n* steiles Ufer; -owy Rand-, Ufer-, Küsten-.
brzęk *m* das Geklitze, das Klingel, das Klumpen.
brze-mię *n* die Würde, die Last; -mienność *f* Schwangerschaft; -mienna schwanger.
brzeszczot *m* die Klinge.
orzezina *f* das Birtenholz; der -wald.
brzmieć tönen; summen; lauten.
brzo-skwinia *f* Birsche; -skwiniowy Birsich-.
brzost, wiaz *m* die Ulme.
brzoza *f* Birle; -owy Birken-.
brzech *m Bauch; -acz *m* Dickbauch; -aty bauchig, dickleibig; -omowca *m* Bauchredner; -oplytwe *pl.* Bauchfloßer.*

brzu-szek *m* das Bäuchlein; -szy Bauch-; -szysko *n* der Wanst.
brzy-dal *m* garstiger Mensch; -dki garstig, häßlich; -dkość -heit; -dnąć, -dnieć garstig werden; -dota *f*, -dactwo *n* die Garstigkeit, Häßlichkeit; -dzieć 3. eo eßig machen; b. się kim, czem vor 3. Eßel haben, etw. verabscheuen.
brzytwa *f* das Rasiermesser.
buch! puff! -ać, -nąć gewaltsam hervorbrechen, ausströmen; -nąć 4 einen Schlag versetzen 3.
buchalter *m* Buchhalter.
buchaniec *m* Rippenstoß.
buchasty bauchig, sackig.
bucik *m* kleiner Stiefel, die Stiefelette, Halbstiefel.
bucznieć (ver)modern; an-schwellen; stolz werden.
buczyna *f* das Buchenholz; der Buchenwald; Bucheneichel.
buda, budka *f* Bude, Wächter-hütte.
Buda *f* Ofen.
Budapeszt *m* Budapest.
budo-wa *f* der Bau; b. ciała Körperbau; -wać bauen; -wać się sich erbauen; -wła *f* das Gebäude; -wlany Bau-; -wniećtwo *n* die Baukunde, -sach; -wniezy *m* Baumeister; -wnik *m* Erbauer, Bauherr.
budujący bauend; erbaulich.
budulec *m* das Bauholz.
budynek *m* das Gebäude.
budżet *m* das Budget.
budzi-ć wecken; b. się erwachen; -cieł *m* Weder; -k *m* Weder, die Wechhr.
bufon *m* Spaßmacher, Narr.
buhaj *m* Stier.
buj-ać hin und her schweben, schwärmen; herumlaufen; -ny üppig; schwülstig (Stil); -ność -heit.
buk *m* die Buche.

bukiet *m* das Bukett, Blumenstrauß.
bukiew *m* die Bucheder, die Bucheneichel; -ówka *f* der Buchsinn; -owy Buchen.
bukszpan *m* Buchsbaum; -owy Buchsbaum.
buksztele *pl.* das Bogengerüste.
bula-nek *m* Falbe (Pferd); -ny fahl, falb.
bulawa *f* der Streitkolben; der Feldherrnstab.
bulion *m* die Bouillon.
bulka *f* Semmel.
bulła *f* Bulle; **b. kłatwy** Bannbulle.
bulwa *f* der Knollen, die Erdbirne.
buń-czuczny hochmütig; -czuczyć sie sich aufblähen; -czuk *m* Roßschweif.
bunt *m* Aufstand, Aufruhr; -ować aufwiegeln; -ować sie sich empören; -owniczy aufrührerisch; -ownik *m* Empörer.
bura *f* ein derber Verweis.
buracz-kowaty rötlich; -kowy dunkelrot.
burak *m* die Runkelrübe; rote Rübe; -owy Runkelrüben.
burczeć brummen, schelten 4.
burczylnucha *m* Brummhär.
burda *f* der Fader, der Lärm; *m* Lärm, Händelmacher.
burgra-bia *m* Burggraf, Schloßhauptmann; -bianka *f* Tochter des Burggrafen; -bina *f* Burggräfin; -bstwo *n* die Burggrafschaft.
burmistrz *m* Bürgermeister; -owa -in; -ostwo *n* Bürgermeisterrat; -ować Bürgermeister sein; -owski Bürgermeister.
bursa *f* das Stift, das Studentenheim, das Internat.
burstyn *m* Bernstein; -owy Bernstein, von Bernstein.
burta *f* der Vord.
bary dunkelgrau.
burz-a *f* der Sturm; das Ge-

witter; -enie *n* Aufbrausen; die Aufwiegelung; -liwość *f* das Ungeßüm; -liwy stürmisch, ungeßüm.
burzy-ć zerstören; aufwiegeln; **b. się** stürmisch werden; sich empören (Volk); gären (Wein); wallen (Blut); -ciel *m* Zerstörer; Unruhestifter; Aufrührer; -cielka -in.
busola *f* die Bussola.
but *m* Stiefel.
buta, **butność** *f* der Hochmut.
butel *m*, **butla** *f* eine große Flasche; -ka *f* Flasche; -kować in Flaschen füllen; -kowie *n* Flaschengeld; -kowy Flaschen.
butny hochmütig.
butwieć modern, faulen.
buziak *m* das Mündchen; Ruß.
by daß, damit; um zu . . .
być sein; **bycie** *n* Sein, Dasein.
byczek *m* das Stierkalb, junger Stier; **byczy** Stier.
bydelko *n* kleines, liebes Vieh.
bydle, **bydło** *n* Vieh; -cieć viehisch werden; -cość *f* das viehische Wesen; -cy viehisch.
byk *m* Stier.
bykowiec *m* Ochsenziemer.
byle wenn auch nur.
bylica *f* Stabwurz, der Weisfuß.
były gewesen, ehemalig.
bynajmniej nicht im geringsten.
bystr-ooki scharfsichtig; -ość *f* der Scharfsinn; Schärfe (des Gesichts); Klarheit; -y scharfsinnig; scharf; reißend (Pach), reich.
byt *m* das Dasein, die Existenz; -ność *f* das Sein, Anwesenheit; -ować existieren, vegetieren.
bywa-ć oft sein, zu sein pölegen; -lec *m* ein vielgereister Mann; -ly oft gewesen; gewandt.
bzdu-rstwo *n* dummes Zeug; -rzyć dummes Zeug reden.
bzdzieć farzen, stänkern.
bzik *m* die (Vieh)bremse; Rappel; **ma bzika w głowie** er rappelt.
bzowy Holunder-, Flieder-.

C.

caber *m* Biemer, das Rüdenstüd
(vom Hirsch, Reh, Hain).

caca! schön, artig! -**ć**, **cackać**
gärtlich tun, lieblosen; -**nek** *m*
das Schößling; -**nka** *f* Lieb-
losung; -**ny** hübsch, niedlich;
cacko *n* Spielzeug.

cal *m* Zoll (= 26·3 mm).

cale, **wcale**, **calkiem** gänzlich,
im ganzen; **calkowicie**, **cal-**
kowity ganz, unversehrt.

calo-dzienny ganztägig; -**ksztalt**
m das Ganze, das System;
-**palenie** *n* Brandopfer; -**roczy**
ganztjährig; -**śc** *f* das Ganze.

calować küssen.

calówka *f* der Zollstab; **calowy**
einen Zoll dick, breit.

calun *m* das Zeichen, Bahrtuch.

calus *m* Fuß; -**ek** *m* das Füßchen.

calu-sienki, -**tenki**, -**tki** ganz
und gar, völlig.

caly ganz.

cap! **lap!** **ripps!** **rapp!**

cap *m* Ziegenbod; Rehbod; Zöl-
pel; -**ac**, -**nać** packen; -**ię** *n*
Ziegenböcklein.

capstryk *m* Zapfenstreich.

car *m* Car; -**ewicz** *m* Zarensohn;
-**owa** *f* Zarin; -**ówna** *f* Zaren-
tochter; -**ski** Zaren-; -**stwo** *n*
Zarenreich; die Zarenwürde.

Carogród *m* Konstantinopel.

ceber, **cebrzyk** *m* Zuber, Eimer.

cebu-la, **cybula** *f* Zwiebel;
c. morska Meerzwiebel; -**larz**
m Zwiebelhändler; -**lasty** zwie-
belartig; -**lka** *f* kleine Zwiebel;
-**lkowaty**, -**lkowy** Zwiebel-.

cech *m* die Zunft; -**a** *f* das Merk-
mal, das Zeichen; der Stempel,
das Gepräge; -**mistrz** *m* Zunft-
meister; -**ować** zeichnen; fenn-
zeichnen; -**ownik** *m* Zunft-
genosse; -**owy** Zunft-.

cedr *m* die Zeder; -**owy** Zedern-
von Zedernholz.

cedu-la, -**lka** *f* der Bettel.

cedzi-ć seihen, filtrieren; **c. slowa**
zu langsam sprechen; -**dło** *n* der
Seiher, das Seihetuch.

cegielka *f* das Ziegeltchen.

cegiel-nia *f* Ziegelei; -**nik** *m*
Ziegelbrenner; -**reicher**.

cegla *f* der Ziegel, -stein; **c. sza-**
motowa der Schamottesiegel.

ceg-lany Ziegel-, von Ziegeln;
-**larski** Ziegler-; -**larstwo** *n*
die Ziegelfabrikation; -**larz** *m*
Ziegeltreicher, -fabrikant; -**bren-**
ner; -**lasty** ziegelrot.

cel *m* das Ziel; Zweck.

cel-a *f* Zelle; -**ka** *f* das Zellschen.

celebrować das Hochamt halten,
feiern.

celluloza *f* Pflanzenfaser.

eel-nictwo *n* Zöllwesen; -**nik** *m*
Zöllner, Zolleinnehmer; -**ny**
Zoll-.

cel nośc *f* Vorzüglichkeit; -**ować**
zielen; übertreffen 4.; sich aus-
zeichnen; -**ny** Zoll-; -**ujący**
vorzüglich.

Celowiec *m* Klagenfurt.

cem-bra *f* Zimmerung; -**brować**
mit Brettern verkleiden; -**bro-**
wanie *n* die Verkleidung.

cement *m* der, das Zement;
-**ować** zementieren.

cen-a *f* der Preis; der Wert; -**ić**
schätzen, achten; taxieren; den
Preis verlangen; -**nik** *m* Preis-
turant; -**ny** wertvoll.

cent *m* Kreuzer (2 Heller).

centnar, **cetnar** *m* Zentner
(100 kg).

centurya *f* das Tausendgulden-
traut.

cen-zor *m* Zensor; -**zura** *f* Zen-
sur; -**zurować** zensurieren, be-
urteilen.

cep *m* Dreschflügel; -**isko** *n* der
Dreschflügelstiel.

cera *f* Gesichtsfarbe, der Teint.

cerata *f* Wachsleinwand.

ceregiele *pl.* Zagen, Flausen.

ceremo-nia *f* Zeremonie; -niał, *m* das Zeremoniell; -niały zeremoniell; -niant *m* Zeremonienmacher; -niantka -in; -niować Zeremonien machen.
cerkiew *f* griechische Kirche.
cerować stopfen (Strümpfe).
certować się streiten.
certyfikat *m* die Bescheinigung.
cesa-rski kaiserlich, kaiser-; -rstwo *n* Kaisertum; -rz *m* Kaiser; -rzowa -in; -rzewicz *m* kaiserlicher Kronprinz; -rzówna *f* kaiserliche Prinzessin.
cesya *f* Zession.
cesyonaryusz *m* Zessionär.
ce-łka *f* das Büntchen, das Tüpfelchen; -tkować punktieren, tüpfeln.
cew-ka *f* Spule, Spindel; das Stöhrchen; der Kanal; c. łoża die Tränenröhre; -kowaty spulenförmig.
chabanina *f* mageres, schlechtes Fleisch.
chaber *m* die Glodenblume.
chacisko *n* eine elende Hütte.
chadzać zu gehen pflegen.
chalu-pa *f* Bauernhütte; -pnik *m* Häusler; -pnica -in.
cham *m* Bauernferl.
chameleon *m* das Chamäleon.
chaos *m* das Chaos, Wirrwarr; **chaotyczny** chaotisch.
cha-pać, -pnąć hinweggraffen, graben; -panina *f* das Trapsen.
charakter *m* Charakter; Stand; die Handschrift; -nik *m* Zeichenbeutler, -ystyczny charakteristisch, eigentümlich; -yzować charakterisieren.
char-ci Windhund; -cica *f* Windhündin; -cik *m* das Hündchen.
charezeć schnarchen, röcheln.
char-kać, -knać sich räuspern, außhusten.
charkot *m* das Schnarchen.
char-lacki kränklich, elend; -lactwo *n* die Kränklichkeit, Siech-

tum; Bettelvolk; -lak *m* Siechling; Bettler; -leć kränkeln.
chart *m* Windhund.
chaszez *m* das Dicksicht.
chata *f* Hütte.
cheenie *n* Wollen; checieć wollen; belieben; chee mi się ich habe Lust; chee mi się jeść, pić es hungert mich, es dürstet mich.
chci-wieć *m* Habfüchtige; -wość *f* Habsucht; -wy habfüchtig.
Chleb *m* Eger (Fluß, Stadt).
chęć *f* Lust.
chędo-gi sauber; -gość-leit; -zyć saubern, puzen.
Chelmno *n* Krum (Stadt).
chel-pić się prahlen, großtun; -pliwieć *m* Prabler, Großtuer; -pliwieć *f* Prablucht, Großtuererei; -pliwy prahlerisch, großtuerisch.
che-mia *f* Chemie; -mleczny chemisch; -mik *m*, Chemiker.
cherlać, cherlak = charleć.
chęt-ka *f* das Gelüste, Lust; -nie gern, willig; -ny willig, zugetan.
chichot *m* chichy *pl.* das Gelichter, -ać sięichern; -ka *f* eine Person, die gern lacht.
chime-ra *f* Schimäre, Einbildung; -rować Grillen fangen; -ryczny schimärisch; -ryk *m* Grillenlanger.
Chinezyk *m* Chineser; chiński chineisch; Chiny *pl.* China.
chinina *f* das Chinin, Chinarinde.
chiroman-eista *m* Chiromant; -cya *f* Chiromantie, Wahrsagerei aus der Hand.
chirurg *m* Chirurg Wundarzt, -ia *f* Chirurgie; -iczny chirurgisch.
chlać saufen, schlappern.
chlasić patzsch, klatsch; -ać plätschern; mit Rot besprengen.
chleb *m* das Brot; -odawca *m* Brotgeber, -herr; -odawczyń *m*; -ojad *m* Brotesser; -owe *n* Broteid; -owy Brat.
chleptać schlappern, saufen.

chlew *m* Stall, Schweinestall;
trzoda -na das Borstenvieh.
chli-pać, -pnać schlürfen, schluchzen.
chlód, **chlodek** *m* die Kühle.
chło-dnąć, -dnieć kühlt werden;
 -dnik *m* die Laube; ein kühler
 Ort; kühlendes Getränk, -dzić
chlonać verschlingen. [kühlen.
chlop *m* Bauer, Bauersmann;
ch. wchlopa außerlesene Mann-
 schaft; -ak *m* Bursche, Junge;
 -czyk *m* kleiner Knabe; -czyna
m armer, guter Knabe; -ek *m*
 das Bäuerlein; -iatko, -ię *n*
 Knäblein; -iec *m* Knabe; iec
 verbauern; -iectwo *n* Knaben-
 alter; -ięcy Knaben-; -isko *n*
 der Bauernhof; -ka, -ianka *f*
 Bäuerin; -ski Bauern-, bauer-
 nisch; -stwo *n* Bauernvolk, der
 Bauernstand.
chłosta *f* Hiebe, Schläge *pl.*; -ć
 hauen, prügeln, züchtigen.
chlu-ba *f* der Ruhm; der Stolz;
 -bić się sich rühmen, prahlen;
 -bny rühmlich, ehrenvoll;
 schmeichelt.
chlust! patich! Matsch; -ać. **chlu-**
snąć einen Schlag verlesen.
chlystek *m* armer Schlucker, Wicht.
chimara *f* große Menge.
chmiel *m* Hopfen; -arnia *f*, -nik
m Hopfengarten; -arz *m* Hopfen-
 bauer; -nielwo *n* der Hopfen-
 bau; -owy Hopfen-.
chmu-ra, *f* Wolke, das Gewölk;
ch. dymu, kurz Rauch- Staub-
 wolke; -rka *f* das Wölkchen;
 -rny bewölkt; -rzyć się sich um-
 wölken; ein Hindernis schaffen.
choć, **chocinż** obgleich; wenn
 auch; wenigstens.
chód *m* Gang.
chodak *m* Waffschuh.
chodnik *m* Fußsteig, Pfad.
chodzić (herum)gehen, wandeln;
 zu gehen pflegen; **ch. za kim**
 nachgehen 3.; **chodzi o to** es
 handelt sich darum; **chodzisty**
 gangbar.

choinka *f* der Christbaum.
chole-ra *f* Cholera, Brechruhr;
 -ryczny cholerisch, heißblütig;
 -ryk *m* Choleriker.
cholew-a *f* der Stiefelschaft; -ki
 smalić den Hof machen.
chomać *m* das Kummert; -nik *m*
 -macher; -owy Kummert-.
chomik *m* Hamster.
chór *m* Chor, Sängerkreis; das
 Chor, die Emporkirche; -em im
 Chor.
choragiew *f* Fahne; Kompagnie,
 Note; -ka *f* das Fähnlein.
chora-l *m* Choral, das Kirchen-
 lied; -lny, -łowy Choral-.
choraży *m* Fähnrich; Bannerherr.
choro-ba *f* Krankheit; **ch. wielka**
 Falsucht; -ba złożony bett-
 lägerig; -bliwy kränklich, kränk-
 haft; -bliwość -keit, -igheit.
choro-wać krank sein, an etw. lei-
 den, **ch. na pana** den großen Herrn
 spielen; -wity kränklich; -wi-
 tość -keit.
chory *m* Kranke(r), Patient.
chory krank; **ch. na płuca** lun-
 genkrank; **ch. na śmierć** tod-
 krank.
chórz-y-sta *m* Chorist, Chorsänger;
chów *m* die Zucht. [-stka -in.
chowac verbergen, aufbewahren;
 halten (Gebote); nähren, auf-
 ziehen (Kinder); züchten (Vieh);
 beerdigen (Tote); **ch. się** sich
 verstellen; gedeihen.
chowaniec *m* Zögling, Pflege Sohn.
chrabaszez *m* Malifazer.
chrap-m, **chrapka** der Groll; das
 Gelächte; mieć **ch. na** 4. an den
 Leib gehen wollen 3.; -y *pl.* die
 Klüffeln (des Pferdes).
chra-pać, -pnać schnarchen; hei-
 fer reden; **ch. się** wonach
 trachten; sich mühsam durchar-
 beiten; -pała *m* Schnarcher;
 -panina *f* das Geschnarche;
 -pliwy schnarchend; heiser.
chrobot *m* das Geräusch, das Ge-
 trache; -ać rasseln, trachen.

chrobry brav; tapfer.

chro-mać hinken, lahm gehen;
-my lahm; -mość -heit.

chronić bewahren, schützen; ch.
się czego sich vor etw. hüten;
ch. się dokąd sich wohin
flüchten.

chro-niczny chronisch, langwierig;
-nologia *f* Chronologie, Zeit-
rechnung; -nologiczny chrono-
logisch.

chropa-wieć rauh, holperig wer-
den; -wość *f* Rauheit, Holperig-
keit; -wy rauh, holperig.

chróś-ciany von Reissig; -ciasty
voll Reissig; -cie " das Ge-
strüpp; bürre Reiser; -ciel *m*
Wachtelkönig.

chróst *m* das Gestrauch, das Rei-
sig; -owaty strauchartig; -owe
" das Recht, Reissig aufzulesen.

chrupać knarren, zerbeißen.

chry-pieć heiser reden; -pka *f*
Heiserkeit; -pliwy etw. heiser.

Chrystus *m* Christus.

chrzan *m* Kren, Meerrettich.

chrząst-ka der Knorpel; -kowa-
tość *f* das Knorpelige; -kowaty
knorpelicht.

chrząszcz *m* Käfer, Raikäfer;
-owaty käferartig; -owy Käfer-;
-yk *m* das Käferchen.

chrzel-ić taufen; -ciel *m* Täufer;
-elnica *f* das Taufbecken; -ny
pl. die Kindtaufe, das Tauffest.

chrzęścić rasseln, lärren.

chrześci Janin *m* Christ; -janka
-in; -jański, po-janisku christ-
lich; -janstwo " Christentum.

chrześniak *m* Taufling.

chrzest *m* die Taufe; trzymać
dzieci do chrztu zu Gevatter
stehen; Bate, Patin sein. [lirr.

chrzęst *m* das Geräusch, das Ge-
chrze-stny (ojciec) Taufpate;
-stna (matka) Taufpatin.

chuć *f* Gier, sinnliche Lust.

chuch *m* Hauch; -ać hauchen.

chu-dactwo " die Armseligkeit;
armes Volk; -derlawy hager;

-derlawość -keit; -dusze *m*
armer Kerl; -dnać, -dnieć mager
werden.

chudo ba *f* Armut; das Hab und
Gut; -hny elend, armselig;
-pacholek *m* armer Schluder;
-ść *f* Magerkeit; Armseligkeit.

chudy mager.

chudzina *m* armer Schluder.

chusta *f* das Tuch, der Fegen.

chustka *f* das Tüchlein; ch. do
nosa das Schnupf-, Taschentuch;
ch. na szyję Halstuch.

chwacki tüchtig, stark.

chwa-la *f* das Lob, der Ruhm;
-lba *f* Prahlerei; -lca *m* Lob-
redner, Verehrer; -leбноść *f*
Loblichkeit; -lebny löblich. lo-
benswert; -lić loben, rühmen.

chwaś-cieć mit Unkraut verwach-
sen; -cisko " Unkraut; -cisty
voll Unkraut; chwast *m* das
Unkraut.

chwat *m* ein tüchtiger Bursch.

chwiać się schwanken; wanken,
taumeln.

chwiej-ność *f* der Bänkelnut,
Unentschlossenheit; -ny wankel-
mütig, unentschlossen.

chwi-la *f* Weile; -lka *f* kleine
Weile, der Augenblick; -lowy,
-lowo eine Weile lang, kurz.

chwo-st, -stek *m* Schweif,
Schwanz; -stowaty schweif-,
schwanzartig; -ściły geschwängt.

chwozecz *m* Schachtelbalm.

chwy-tać, -cie fassen, ergreifen,
fassen; -cie się sich fassen (beim
Kopfe); -cie się czego etw. er-
greifen; -tny der gut packt,
greifend.

chyba außer daß, es sei denn.

chy-biać, -bić fehlen; nicht ge-
raten; na chybił trafił aus
Geratewohl; -bienie " fehlen;
Fehl schlagen.

chybki = chyży.

chybny fehlschlagend.

chybotać (się) schaukeln.

chylić neigen, beugen.

chylkiem gebeugt, gebückt.

chyt-rek *m* Schlaupf, Schall;
-rosé *f* List, Schlaueit; -ry
listig, schlau. [*leit.*]

chyży *sint*, hurtig; -żośó *-heit*,
ciąg hauen, schneiden; fällen;
c. prawde die Wahrheit sagen;
c. komplimenta Komplimente
schneiden.

ciąg *m* Zug; Verlauf; dalszy
c. die Fortsetzung; -iem, -le
fortwährend, in einem fort;
-liwy dehnbar (*-feit*); wch (*-igkeit*).

ciąg-łóśó *f* Stetigkeit, Dauer;
Dehnbarkeit; -ly fortdauernd;
dehnbar; -nać ziehen; dehnen;
-nać się sich hinziehen, sich er-
strecken; dauern; -nienie *n*
Ziehen, die Ziehung; Dehnen.

ciało *n* der Körper, der Leib;
Fleisch; martwo c. der Leich-
nam, die Leiche; Kożo c. der
Fronleibnam; -skład *m* der
Körperbau.

ciap, ciap! Matsch, Matsch!

ciarki *pl.* der Schauer.

cia-śnina = cieśnina; -snośó.
-snota *f* Enge; Gedrängtheit;
Beschränktheit; -sny eng, be-
schränkt.

cias-tko *n* Gebäck; -to *n* der Teig;
-ta *pl.* das Badewerk; -towy
teigig. [*laßen.*]

cia-ża *f* Schwangerschaft; -żyć
cich-aczem in der Stille; -nać
stills werden; -ośó *f* Stille;
-utenki mäusestill; -y, -o, po
-u still, leise, sadte.

olec, cieknąć rinnen, trefen.

oięcie *n* der Hieb; der Schnitt.

ciociorka *f* Birtheune.

cieciwa *f* Sehne.

ciecz *f* Flüssigkeit.

ciega *f* der Hieb; Strieme.

cieka-wośó *f* Neugierde, Wiß-
begier; Merkwürdigkeit; -wy
neugierig; merkwürdig.

elek-ly flüssig; -łóśó *-leit.*

cie-lak *m* großes Kalb; Tölpel;
-latko *n* Kälbchen; -le *n* Kalb;

-lec *m* das Heufalb; złoty -lec
das goldene Kalb; -łecina *f* das
Kalbfleisch; -łecy Kalb-, Kalbs-,
Kälbern; -łetnik *m* Kälberstall.

cie-lesny körperlich; sinnlich;
fleischlich; -lesnośó *-leit*; -listy
beleibt; fleischfarben.

cielić się kalben; cielia *f* das
cielna trädig. [*Kuhkalb.*]

ciemiaczko *n* die Fontanelle.

ciemie *n* der Scheitel; nie w c.
bity nicht auf den Kopf gefallen;

-ga *f* das Kopfzerbrechen; *m* ein
langweiliger Mensch.

ciemie-rnik *m* schwarze Nieswurz;
-rzyca *f* weiße Nieswurz.

ciemie-żca, -życiel *n* Bebrüder;

-życielka *-in*; -żyć bebrüden.

ciemku, po c. im Finstern.

ciem nawy halbdunkel, dunkel-
farbig; -nia *f* das tiefe Dunkel;

-nica *f* ein dunkler Ort; ein
finsternes Gefängnis; -nieć finster,
dunkel werden; erblinden;

-niatki stadtfinster.

ciemno-błękitny dunkelblau;

-cisawy dunkelbraun; -gniady
kastanienbraun; -śó *f* Dunkel-

heit, Finsternis; -ta *f* Finster-
nis; Unwissenheit.

ciemny finster, dunkel; blind;
undeutlich; unwissend.

cie-ń *m* Schatten; -nie beschatten;

-niować schattieren; -niowanie *n*
-rung; -nistóśó *f* der Schatten-

reichtum; -nisty schattenreich,
schattig.

cień-czeć dünn werden; abma-
gern; -czyć dünn, mager machen.

ciem-intki. -inchny sehr dünn;
-ko śpiewać gelindere Saiten

anziehen; -ki dünn; fein;
-kośó *-heit*; -kusz *m* das Dünn-

bier; schwacher Wein.

ciep-larnia *f* das Treibhaus;

-lawy etwas warm; -leć warm
werden; -lice *pl.* warme Quellen;

-lik *m* Warmestoff.

ciepło *n*, -śó *f* die Wärme; -mierz

m Wärmemesser; **-ta** *f* Wärme-einheit.
cieplutki angenehm warm.
ciepły warm.
cierlić brechen (Flachß, Hanß).
cierlica *f* Flachß-, Hanßbreche.
cier-ń *m* Dorn, Stachel, **-nie** mit Dornen bepflanzen; **-niowaty**, **-niasty** dornartig; **-nlowy** Dornen-; **-nisko** „Dorngebüsch, Dornenfeld; **-nisty** dornig; dornenvoll.
cier-pieć leiden, dulden; **-pienie** *n* Leiden; **-piętliwy** leidensfähig, empfindlich; **-piętliwość** -heit.
cierp-kawy etwas herb; **-ki** herb; verdriesslich; **-kość** *f* das Herbe; Verdriesslichkeit.
cierpli-wość *f* Geduld; **-wy** geduldig.
cierp-nać, **-nieć** stumpf werden (Zähne); einschlafen, erstarren (Ässe).
cierzeniec *m* das Sadneß.
cie-sać = **ciosać**; **-sielczyk** *m* Zimmergesell; **-sielka**, **-siolka** *f* Zimmerarbeit; **-sielski** Zimmermanns-; **-sielstwo** *n* Zimmerhandwerk; **-śla** *m* Zimmermann; **-śli** Zimmermanns-; **-ślica** *f* Etichart.
cieś-ń *f* Enge, Beengnis; **-nie** enger machen; **-nieć** enger werden; **-nina** *f* Enge; **c. morska** Meerenge.
cieszyć trösten, freuen.
Cieszy-n *m* Teschen; **-niak** *m* Teschner; **-iaczka** *-in*; **-ński**, **-ni** *m* Teschner; **po-ński** teschnerisch.
cletrzew *m* Birkhahn, das -huhn.
cięty gebauen; angetrunken; schneidig, schlagfertig.
cieżar *m* die Last, das Gewicht; **-ek** *m* das Gewicht; **-ność** *f* Schwangerschaft; **-na** schwanger; **-owy** Last-.
cięż-eć schwer werden; **-ki** schwer; **-kość** *f* Schwere; **-yć** lasten, druden.
ciocia, **ciotka** *f* Tante.

cios *m* Hieb; Schlag; Bau-, Quaderstein; **-ać** behauen, zimmern; **-owy** Hieb-, Schlag-; Quader-.
cio-teczny Tanten-; **-teczna** *f* Cousine; Base; **-teczny** *m* Cousin; Vetter; **-tunia** *f* das Tanten- [Eiben-].
cis *m* die Eibe, Eibenbaum; **-owy** Cisa *f* Theiß (Nebenfluß).
cisawy kastanienbraun.
cis-kać, **-nać** werfen; drücken, drängen; **c. się** sich drängen; **-kawka** *f* Schleuder; der Wurfstein, Wurfscheibe.
cisnienie *n* der Druck.
cisz-a *f* Stille; **-kiem** leise, **ścisze**; **-yć** stillen, beruhigen.
ciucinabka *f* das Blindfußspiel (Rinderspiel).
cisnąć mühsam sparen.
ciupa *f* hintere Kammer; **-ć** leicht hauen, schlagen. [Trosch].
cin-ra *m* Tröschnecht; **-ry** *pl.* der
ciur-czeć sprudeln; **-kiem** stromweise, in Strömen.
ciżba *f* das Gedränge.
ciżmy *pl.* Halbitiesel, Stiefeletten.
eklić, **eknić** *się* übel werden; Laugeweile haben; **ekliwość** *f* Übelkeit; der Ekel; **ekliwy** übel; fade; ekelhaft.
elić verzollen; **elo** *n* der Hohl.
éma *f* Finsternis; Anzahl; der Nachtfalter. [Friedhof].
emen-tarny Friedhofs-; **-tarz** *m* émie verdunkeln, finster machen; blenden; dampfen; **c. się** finster, dunkel werden.
emok-ać, **-nać** schmalzen, schmelzen.
cno-ta *f* Tugend; **-tliwy** tugendhaft; **-tliwość** -igkeit.
cny ehrwürdig; brav.
co was; **co** godzina alle Stunden; **co** noc jede Nacht; **na co** was; **co** raz was immer; **co** dnia Tag für Tag; **codzienny** täglich, alltätlich.
cofać, **cofnać** zurücksiehen, **-ne-**men, **-stella**; **c. się** sich zurückziehen.

cokolwiek ein wenig, irgend etwas; was nur.
 coraz immer, jedesmal.
 cór-a, -ka Tochter; -eczka *f* das Töchterchen; -eczny Tochter-;
 -uchna, -unia *f* das Töchterlein.
 coroczny alljährlich, alle Jahre.
 coś etwas, irgend etw.
 cotygodniowy allwöchentlich.
 cóż? was? was denn?
 cuch *m* übler Geruch; -nać übel riechen, müffeln
 cucie weden; aus der Ohnmacht weden; c. sie aufwachen.
 cud *m* das Wunder; -acki, -aczny wunderbar, sonderbar; -actwo *n* wunderliches Zeug; -aczeć wunderlich, kurios werden; -aczka *f* ein sonderbares Weib; -aczyć wunderliches Zeug treiben; -ak *m* Sonderling.
 cud-nosć wunderbare Schönheit; -ny wunder schön, voll; -o *n* Wunderding; -otwór *m* das Wundergeschöpf; -otwórea *m* Wundertäter; -otwórczyni *in*; -otwórczy wundertätig; -otwórstwo *n* die Tätigkeit; -owisko *n* wunderliches Schauspiel; -ownosć *f* Wunderkraft; das wunderbar Schöne; -owny wunderbar; -tätig; -schön.
 cudzo-łostwo *n* der Ehebruch; -łożnik, -łożca *m* Ehebrecher; -łożnica *in*; -łożny ehebrecherisch; -łożyć ehebrechen.
 cudzoziem-czeć Ausländer werden; fremde Sitten annehmen; -czyć zum Fremdling machen; -czynna *f* ausländische Sitten, Gebräuche, Sprache; -iec *m* Ausländer; -ka *in*; -ski ausländisch.
 cudzy fremd; -słów *m* das Anführungszeichen („“).
 cug *m* Bug; -iel *m* Bügel.
 cukier *m* Zucker; c. lodowaty Kanbelszucker; -ek *m* das Bonbon; -ki, cukry *pl.* das Zuckersüßholz; -nia *f* Zuckerbäckerei;

-nietwo *n* =bädertunst; -niczka *f* -büchse; -bäderin; -nik *m* -bäder.
 cukro-mocz *m* die Zuckersüßigkeit; -wać zudern; -watosć *f* der Zuckergehalt; der -geschmack; -wlec *m* = trzecina cukrowa; -wnia -fabrik; -wnietwo *n* die -fabrikation; -wnik *m* -fabrikant; -wy Zucker, gezudert.
 oukrzeć zu Zucker werden.
 cup! ripp, rapps!
 ewal *m* Galopp; -em im Galopp; -ować galoppieren.
 ewelich *m* Zwillisch; -owy Zwillisch, von Zwillisch.
 ewiart-ka *f* das Viertel, das Quart; -kowy Quart.
 ewicz-enie *n* die Übung; c. wojskowe die Waffenabrichtung; -kę üben, abrichten; züchtigen.
 ewiek *m* Stift.
 ewier-ć *f* das Viertel; -ciowy Viertel; -ćroczny vierteljährig.
 ewier-czeć, -kać ztzen; -k *m*, -kanie *n* das Zitzen.
 ewiertować vierteilen. [Spiel.
 ewik *m* Schlaumeier; das Ewig.
 ewi-ka *f* Runkelrübe; -klany Runkelrüben.
 cyboryum *n* Ciborium.
 cybuch *m* das Pfeifenrohr.
 cyc *m* Zitz, bunter Kattun.
 cyc, cycek *m* die Zitze; -ać saugen; -al *m* Säugling; das Muttersöhnchen; -aty mit starren Brüsten.
 cydr *m* Zider, Apfelmist.
 cyfra *f* Ziffer; das Monogramm, der Namenszug; Geheimschrift; cyfrować (be)ziffern; chiffrieren; cyfrowy Ziffer; Chiffre.
 cyga *f* der Brummkreisel.
 cygan *m* Zigeuner; Schwindler; -ka *in*; -le schwindeln, lügen.
 cygań-ski Zigeuner-, beiräuberisch; -stwo *n* Zigeunervolk; die Schwindelei.
 cyga-rniczka *f* Zigarrenspize; -ro *n* die Zigarre.

cykl *m* Zyklus, Zeitlauf.
 cykorya *f* Bichorie.
 cykuta *f* der Wasserstierling.
 cylin-der *m* Zylinder, die Walze;
 Zylinderhut; -drowy Zylinder-,
 zylindrisch.
 cymba-l *m* das Zymbal; Dumm-
 lopf; -lista *m* Zymbalschläger;
 -ły *pl.* die Zimbel.
 cyna *f* das Zinn.
 cynamon *m* Zimmt, Zimt;
 -owiec *m* Zimmtbaum; -ówka
f Zimmtbranntwein; -owy
 Zimmt-.
 cyngiel *m* Drücker, Schneller.
 cyn-iczny zinnisch, schamlos; -ik
m Zinnler; -izm *m* Zinnismus.
 cynk *m* das Zink; -ować ver-
 zinken; -ownia *f* Zinkhütte;
 -ownik *m* Zinkblechschmied;
 -owy Zinkl-, von Zink.
 cynob-er *m* Zinnober; -rowy
 zinnoberrot, Zinnober-.
 cyno-wać verzinnen; -wnia *f*
 Zinnhütte; -wy Zinn-, von Zinn.
 cyp-el *m* Gipfel, die Spitze; die
 Landzunge, das Vorgebirge;
 -lowaty zipfelig, spizig.
 Cypr *m* Cypern.
 cyprys *m* die Zypresse; -owy
 Zypressen-.
 cyranka *f* Kriechente.
 cyrk *m* Zirkus.
 cyr-kiel *m* Zirkel; c. stolarski
 das Streichmaß, Stangen-zirkel;
 c. kablakowy Faß-, Krumm-
 zirkel; -klować (ab)zirkeln; ab-
 messen.
 cyrku-l *m* Kreis, Distrikt; -lacya
f Zirkulation, der Um-, Kreis-
 lauf; -larz *m* das Zirkular, das
 Mundschreiben; -lować zirku-
 lieren, kreisen; -lowy Kreis-,
 Distrikts-.
 cyrograf *m* die Handschrift.
 cyru-lietwo *n* die Barbierkunst;
 die Chirurgie; lik *m* Barbier;
 Wader; Chirurg; -liczek *m*
 Lehrbursche eines Barbiers.
 cysterka *f* Zisterzienserin.

cysterna *f* Zisterne.
 cysters *m* Zisterzienser; -ki *z.*
 cyt! still, pu!
 cytacya *f* Zitterung, Vorladung.
 cytadela *f* Zitadelle.
 cyt-at *m* das Zitat; -ować zitieren,
 vorladen; hersagen; anführen.
 cytra, cytara *f* Zither.
 cytry-na *f* Zitrone; -nówka *f*
 der Zitronenbranntwein; -nowy
 Zitronen-; zitronengelb.
 cytrzysta *m* Zitherspieler.
 cytwar *m* Zitterer.
 cywili-zacya *f* Zivilisation; -za-
 cyjny zivilisat orisch; -zator *m*
 Kulturträger; -zować zivilisie-
 ren, bilden.
 cywilny Zivil-, zivil, bürgerlich.
 czaban *m* großer podolischer Ochse.
 czad *m* Dunst, Schwaden.
 czaić się sich duden; lauern.
 czaj-ka *f* der Riebig; der Rosa-
 kentahn; -czy Riebig-.
 czakan *m* Spießhammer.
 czamara *f* polnischer Schnürrod.
 czap-czyna *f* elende Mütze;
 -czysko *n* häßliche Mütze;
 -eczka *f* das Mützchen; -ka *f*
 Mütze; -karz *m* Mützenmacher;
 -kować *z.* vor *z.* die Mütze
 ziehen; sich beugen.
 czap-la *f* der Reiter; -le *n* Jun-
 ges von einem M.; -li Reiter-;
 -lowaty reiterartig.
 czapnictwo *n* die Mützenmacherel.
 czapnik *m* Mützenmacher.
 czaprak *m* die Schabrade.
 czar *m* Zauber.
 czara, czarka *f* Schale.
 czarei Teufels-, teuflisch.
 czarnia-wy schwärzlich; -wośó
 -feit.
 czarniuchny rabenschwarz.
 czarno-brewa *f* Mädchen mit
 schwarzen Augenbrauen; -bru-
 natny schwarzbraun; -glowy
 schwarzköpfig.
 Czarno-górzezyk *m* Montenegri-
 ner; -górski montenegrinisch;
 -górze *n* Montenegro.

czarno-księski *Schwarzkünstler*;
-**księstwo** *n* die Schwarzkunst,
die Zaubererei; -**księżnik** *m*
Schwarzkünstler.

czarno-nakrapiany *schwarz ge-*
sprengelt; -**oki** *schwarzäugig*;
-**pióry** *schwarz gefiedert*; -**śc** *f*
Schwarze; -**włosy** *schwarzhaarig*.
czar-nusienki *tolitrabenschwarz*;
-**nuszka**, -**nucha** *f* *schwarze*
Ruh; der *Schwarzlummel*; -**ny**
schwarz.

czaro-dziej *m* *Zauberer*, *Hege-*
meister; -**dziejka** -*in*; -**dziej** *ski*
Zauber, *zauberisch*, *bezaubernd*;
-**dziejstwo** *n* die *Zauberkunst*;
-**wać** *zaubern*, *hegen*; -**wnica**
f *Zauberin*, *Hege*; -**wniczy** *zau-*
berisch, *hegen*; -**wnik** *m* *Zau-*
berer, *Hege*meister; -**wny** *be-*
zaubernd, *zauberisch*.

czart *m* *Teufel*, *Satan*; -**owski**,
-**owy** *teuflisch*, *Teufels*.

czary *pl.* die *Hexerei*.

czas *m* die *Zeit*; *w sam czas*
gerade zur rechten Zeit; -**em**
bi *weilen*; -**omiar** *m* *Zeitmesser*;
-**opis** *m* *Chronolog*; -**opismo** *n*
die *Zeitschrift*; -**ować** *abwandeln*,
konjugieren; -**ownik** *m* das *Zeit-*
wort; -**owo** eine *Zeitlang*; *der-*
zeit; -**owy** *berzeitig*, *provisorisch*.

czast-ka *f* das *Teilchen*; -**kami** *teil-*
weise; -**kowy** *Teil*, *Partien*,
partiell.

czas-a *f* *Schale*; -**ka** *f* *Hirnschale*,
der *Schädel*; -**owaty** *schalen-*
förmig; -**kowaty** *schäbelförmig*.

czat-a *f* der *Wachposten*, *Feld-*
wache; -**ować** *lauern*, *aufpassen*;
-**ownik** *m* *Zauerer*; -**y** *pl.* die
Zauer, der *Vorposten*.

czcić (*czczę*) (*ver*) *ehren*, *anbeten*.
czci *iel* *m* *Verehrer*, *Anbeter*;
-**ka** -*in*; **czci** *godny* *ehrwürdig*;
czci *godność* *-heit*.

czcionka *f* *Letter*, *Typ*.

czczość *f* *Leere* (*im Magen*);
Übelkeit; *Richtigkeit*; **czczy** *leer*,

nüchtern; *übel*; *nichtig*, *eitel*;
na czczo *bei leerem Magen*.

Czech *m* *Böhme*; -**y** *pl.* *Böhmen*.

czeczotka *f* der *Hänfling*.

czeczuga *f* der *Sterlet*.

czego *weissen*; *z cz.* *woraus*; *do*
cz. *wozu*; *od cz.* *wobon*, *wobor*.

czekać (*er*) *warten*, *harren*.

czekalnia *f* der *Wartesaal*.

czekan *m* *Streitkolben*, *Spiz-*
hammer.

czekolada *f* *Schokolade*.

czela-dka, -**dż** *f* das *Gesinde*;
die *Dienstboten*; -**dnia**, -**dnica**
f *Gesinde* *stube*; -**dnik** *m* *Ge-*
selle, *Handwerksbursche*; -**dney**
Gesinde, *Dienstboten*.

czelusić *f* *Einlade*; der *Ofenmund*
czem *mit was*, *womit*; **czem** *pro-*
dzej *so schnell als möglich*;
czem — *tem je* — *desto*.

czemu *warum*, *weshalb*; *wem*;
po cz. *wie teuer?*

czepek *m* die *Haube*; **urodzony**
w czepku ein *Glückskind*.

czep-iać, -**ić** *się* *czego* *sich an etw.*
anklammern, *sich anhängen*.

czepić die *Haube* *auffegen*.

czepiec *m* die *Haube*.

czepiga *f* *Flüglertje*.

czepny *was* *sich leicht anhängt*.

czereda *f* der *Hause* *von gemeinen*
Leuten.

czere-mcha *f* *Traubenfische*.

czerep *m* *Tierschädel*; die *Scherbe*.

czere-snia *f* *Rirsche*; der *Rirsch-*
baum; -**śniowy** *Rirsch*; *Rirsch-*
baum.

czere-n *f* *Schwarze*; *Vollmasse*;
der *Böbel*; -**nić** *schwarzen*; *ver-*
leumben; -**nić** *się* *schwarz aus-*
sehen; -**nica** *f* *Heidebeere*; der
Tintenfisch; -**niel** *m* *Anschwär-*
zer, *Verleumder*; -**nielo** *n* die
Schwarze; -**niec** *m* *griechischer*
Mönch; -**niec** *schwarz werden*.

czere-pać, -**pnąć** *schöpfen*; -**paczka**
f, -**padło** *n*, **czerepak** *m* das
Schöpfgeschirr, der *Schöpftöfel*;
die *Wasserfelle*; der *Schöpfeimer*.

czerst-wieć frisch, munter werden; hart und trocken werden (vom Brote); -wość *f* Frische, Munterkeit; Härte und Trockenheit; -wy frisch, munter; hart und trocken.

czew *m* die Wabe, die Motte, Wurm; cz. drzewny Holzwurm; cz. pszczół die Bienebrut; -cowy Juni-; -czyk *m* Junikäfer; -lę sie brüten, heben (von Maden); -lec *m* Juni; -leć wurmförmig werden.

czewie-ń *f* das Rot; der rote Farbstoff; -nie rōen; -nieć, -nie sie rot werden, sich rōten, rot aussehen; niec *m* Dufaten.

czewliwy wurmförmig.

czewo-nak *m* Flamingo; -nawy rōtlich; -nawość -heit; -nka *f* rote Ruhr; -noś *f* Rōte; -ny (czewieńszy) rot; -ny złoty der Dufaten.

cze-sać sämnen; striegeln (Werd); hecheln (Flachs; trempeln, Wolle); -sadło *n* die Hechel; -salnia *f* Hechelei.

czeseć *f* Ehre; Verehrung.

część *f* der Teil; cz. mowy Rede-
teil; cz. składowa Bestandteil;
cz. świata Erd-, Weltteil; cz.
zdania Satzteil.

częse-ia, po części teils, teilweise;
-iowy, -iowo teilweise, partiell.

czeski böhmisch, tschechisch.

czesne *n* Schul-, Kollegiengeld.

czesnik *m* Mundschent; -ostwo
n Mundschentamt; der Mundschent
samt Gemahlin.

często (częściej) oft, häufig; -kół
m das Fahlwerk; -kroć oft-
mal; -krotny oftmalig; -ść *f*
Häufigkeit; -tliwość *f* oftmalige
Handlung; -tliwy oftmalig, fre-
quentativ

często-wać bewirten, traktieren;
-wnik *m* Traktierer.

częsty oftmalig, häufig.

czeszczyzna *f* das Böhmische.

czkać schluden, schluchsen.

czkawka *f* das Schluden.

człap *m* Trab; -em im Trab.

czle-czy = człowieczy; -czyna
m armer Kerl; -czysko *n* guter
Kerl; roher Kerl.

człek = człowiek.

człon-ek (*m pl. -ki*) das Glied, das
Gelenk; (*pl. -kowie*) das Mit-
glied; -kowanie *n* die Gliede-
rung; -kowatość *f* Knochenfü-
gung; -kowaty gliederig, geglie-
dert; -kowy Glied-.

człowie-czek *m* das Männlein;
-czeństwo *n* die Menschheit, die
menschliche Natur; -czy Men-
schen-, menschlich; -k *m* Mensch;
-k strzela a Bóg kule nosi
der Mensch denkt und Gott lenkt.

czmy-chać, -chnąć davonlaufen.
czochrać zausen (Haare); hecheln
(Flachs); trempeln (Wuch).

czółenko *n* kleiner Nachen; Schiff-
chen, Weberschiffchen.

czolgać się kriechen.

czolisty breitstirnig.

czółko *n* kleine Stirn; die Stirn-
binde.

czół-nek = czółenko; -no *n*
der Rahn, der Nachen.

czoło *n* die Stirn; die Fronte;
stawie 3. cz. die Spitze 3. bie-
ten; -bitność *f* tiefste Unter-
würfigkeit; -bitny tief unter-
tänig; -wy Stirn-, Front-.

czop *m* Rapsen, Spund; die An-
gel (bei der Tür); -ek *m* das
Räpchen (in der Kchele); Stöpel;
-owe *n* Rapsengeld; -owy Rapsen-.

czosn-aezek *m* das Lauchkraut;
-ak *m* Kamander; -ek *m* Knob-
lauch; -kowaty knoblauchartig;
-kowy knoblauch-.

czter-dzieści vierzig; -dziesiątka *f*
Bierzig; -dziesiętniowy vier-
zigtägig; -dziesiętni -jährig;
-dziesiąty -ste.

czterna-sze vierzehn; -stka *f*
Bierzehn; -stodniowy vierzehn-
tägig; -stoletni -jährig.

cztero-dniowy viertägig; -głosowy stimmig; -godzinny stündig; -konny spannig; -krotny malig; -letni jährig; -pię trowy stödig; -słupkowy mit vier Stempeln; -zglaszkowy vierstüblig.

cztery vier; -sta -hundert.

czub *m* Schopf, Busch; das Übermaß; -aty schoppig, buschig; voll gemeßen; -ek *m* das Büschel; -ię bei den Haaren beuteln; -ię się raufen; -ki *pl.* die barmherzigen Brüder; die Irrenanstalt.

czuć fühlen, empfinden; wintern; **czuć się** sich fühlen; **czucie** *n* Fühlen, Gefühl; **czujny** wachsam; **czujność** -feit; **czułość** *f* Empfindlichkeit, Empfindsamkeit; **czuły** empfindlich, empfindsam; zart; gefühlvoll.

czupryna *f* der Schopf.

czupu-rność *f* das barsche Wesen, -rny barsch, trozig; -rzyć się sich aufblähen, trozen.

czuwać wachen, aufpassen.

czwar-tek *m* Donnerstag; **Wielki cz.** Gründonnerstag; -tkowy Donnerstags; -ty vierte.

czworak *m* vierling; ein Vierer; **chodźć na -ach** auf allen Vieren gehen; -i viererlei, vierfach.

czwór-ka *f* Bier; das Bierge spann, -nasób, *w cz.* vierfach, -stältig.

czworo vier verschiedene Stücke; -boczny vierseitig; -bok, -kąt *m* das Biered; -głosny vierstimmig; -gran *m* das Biered; -graniasty vierkantig, -edig; -kątny vieredig; -nożny vierbeinig; -stüblig; -ręczny vierhändig; -ścian *m* Bierflächner.

czy, czyli ob; czy — czy ob — oder.

czyhać lauern, aufpassen.

czyj? wessen?

czyn *m* die Tat, die Handlung; -ię tun, handeln, machen; -nik *m* Faktor; Täter; Bestandteil; -ność *f* Tätigkeit, Handlung, Funktion; Aktivität; -ny tätig, aktiv.

czynsz *m* Zins; *cz. z domu* Hauszins; -ownik *m* Zinsmann, Mieter; -owy Zins-, zinsbar.

czyrak = karbunkul.

czyś-cie reinigen, säubern, putzen; -ciec *m* das Fegefeuer; Zieß (Pflanze); -cowy Fegefeuer; -ciuchny sehr rein.

czysty (czyściejszy) rein (-heit); sauber (-feit); feuch (-heit).

czyszczenie *n* Reinigen, die Reinigung, die Säuberung.

czy-tać lesen; -telnia *f* das Lesezimmer; -telnik *m* Leser; -telniczka -in; -telny leserlich, lesbar; -telność -feit; -tywac zu lesen plegen, oft lesen.

czyż, czyżyk *m* Reifig.

D.

dąb (dębn) *m* die Eiche; **dęba** stanąć sich bäumen; -rowa *f* der Eichenwald.

dać = dawać.

dać blasen, wehen.

dach *m* das Dach; *d. gontowy* Schindeldach; -arz *m* Dachbeder;

-owaty dachförmig; -ówka *f* der Dachziegel; -owy Dach.

daga *f* Daube.

daktyl *m* die Dattel; Dattpluß; -iczny dattplisch; -owiec *m* die Dattelpalme; -owy Dattel.

dal, -ekość *f* Ferne, Weite; -ej

weiter, ferner; -ejże vorwärts!
-eki (dalszy), -eko; -ece weit,
fern; bei weitem.

dalibóg! wahrhaftig, bei Gott!
Dalma-cya *f* Dalmatien; -eki
dalmatisch; -tezyk *m* Dalmatiner.

dam-a *f* Dame; d. dworska
Hofdame; -ski Damen-; -ula *f*
das Tämchen.

damaszkować damaszieren.

dań, danina *f* Gabe, Abgabe, der
Tribut; **danie** *n* Geben, die
Gabe; ein Gang (Speisen), das
Gericht.

Dania *f* Dänemark.

daniel *m* Damhirsch.

dannietwo = lennietwo.

dar *m* das Geschenk, die Gabe.

darcie *n* Reiben.

daremy vergeßlich (-keit); ver-
gebens; fruchtlos (-igkeit).

darmo, za d. umsonst, unentgelt-
lich; vergebens; -jad *m* unnutzer
Brotesser.

dar-ń, -nina *f* der Rasen; -nio-
wać mit Rasen belegen; -nisty
rasig.

daro-dawca *m* Schenker; -wać
schenken; vergehen; -wizna *f*
Schenkung.

darzyć beschenken, begaben; d. sie
geben, geraten; glücken.

dasac sie schmolten, unwillig sein;
dasz *pl.* das Schmollen.

dasz-ek *m* ein kleines Dach;
Schirm; d. u czapki der Schild;
-kowaty dachförmig.

dat-a *f* das Datum; -ować da-
datek *m* die Gabe. stieren.

daw-ać, dać geben, erteilen; zu
geben pflegen; lassen; **dajmy**
na to geseyntfalls; nie **daj**
tego Boże! Gott behüte davor!
dać sie sich lassen; -ca *m* Ge-
ber; -czyni *f* Geberin; -ka *f*
Gabe, Doß.

daw-niej früher, ehemals; -no
längst, langeher; **z** -na, od
-na seit langer Zeit; -ny ehe-
malig, alt.

daż-enie, n, dażność *f* das
Streben; -yć streben, trachten;
eilen.

dba-ć o co sich um etw. kümmern;
-łosc *f* Sorgsamkeit, Sorgfalt;
-ły sorgsam, besorgt.

debata *f* Debatte, der Streit.

deb-czak *m* eine junge Eiche;
-ianka *f* der Gallapfel; Knop-
per; -iasty eichenartig; -ina *f*
das Eichenholz; der Eichenwald;
-nik *m* die Gerberlohe; -owy
Eichen-, eichen.

debra *f* enge Schlucht.

dech (tchu) *m* Atem; Hauch; co
tchu aus schnellste, im Nu.

decie *n* Blasen, Wehen.

decydować entscheiden; d. sie
sich entschließen.

decymalny Dezimal. [schluß.

decyzja *f* Entscheidung, der Ent-

dedy-kacya *f* Dedication, Wid-
mung (einer Schrift); -kować
widmen.

defekt *m* Defekt, Mangel, Fehler;
veraltetes Übel; -owy defekt,
mangelhaft, unvollständig.

deficyt *m* das Defizit, Abgang.

defilować defilieren.

defini-cya *f* Definition, Erklä-
rung, Begriffsbestimmung;

-niować definieren; -nitywny
definitiv, bestimmt, fest.

defrau-dacya *f* Defraudation,
Beruntreuung; -dant *m* Defrau-
dant; -dować defraudieren.

dega *f* Etienne.

degra-dacya *f* Degradation,
Herabsetzung; -dować degra-
dieren.

deka *f* Dede, Pferdebede.

dekarz *m* Dachdecker.

dekla-macya *f* Declamation, aus-
drucksvolle Vortragweise; -ma-
tor *m* Declamator; -matorka
-in; -matorski declamatorisch;
-mować declamieren.

dekla-racya *f* Declaration, Er-
klärung; -rować declarieren.

dekli-nacya *f* Deklination; -no-
wać deklinieren, abändern; ab-
weichen [bringen.
dekonzertować aus der Fassung
deko-racya *f* Dekoration, Ver-
zierung; Auszeichnung; -racyjny
Dekorations-; -rator *m* Dekor-
ateur; -rować dekorieren.
dekret *m* das Dekret, das Urteil;
Erlaß; Bescheid; -ować dekret-
tieren, entscheiden. [-ka in.
delator *m* Angeber; Zuträger;
dele-gacya *f* Delegation, Abord-
nung; -gat *m* Delegat, Abge-
ordnete(r); -gować delegieren,
absenden.
delfin *m* Delphin; Dauphin.
deliberacya *f* Beratung; Berath-
schlagung; Erwägung. [Freude.
delicje *pl.* Delikatesse; Bonne,
delika-tek *m* Bärtling; Fein-
schmecker; -tesy *pl.* Delikatessen,
Zederbissen; -tnieć zart werden;
-tność *f* Zartheit, Feinheit;
das Bartgefühl; -tny delikat,
zart, zärtlich, fein; heikel. [gehen.
delikt *m* das Delikt, das Ver-
delirium *n* Delirium, Irredesen
(im Fieber; d. tremens der
Säuerwahnwitz.
demarkacya *f* Abgrenzung.
demaskować entlarven.
dementować für unwahr erklären.
demesz-ka *f* Damaszenerflinge;
-kować damaszieren.
demoniczny dämonisch.
demonstracya *f* Kundgebung;
Beweisführung; Darlegung.
demoraliz-acya *f* Sittenverderb-
nis, -ować demoralisieren.
denko *n* der Boden (eines kleinen
Gefäßes); der Dedel.
dentysta *m* Dentist, Zahnarzt.
denun-cyacya *f* Denunziation,
Anzeige; -cyant *m* Denunziant;
-cyować denunzieren, (heimlich)
anzeigen.
departament *m* das Departement,
Verwaltungsbezirk; die Abtei-
lung.

depesza *f* Depesche.
depozyt *m* das Deposit; -aryusz
m Depositentbewahrer; -owy
Depositent.
dept-ać stampfen, treten; -ak *m*
Stampfer; die Walkmühle.
depu-tacya *f* Deputation, Ab-
sendung; -tat *m* das Deputat,
die Naturalieneinnahme; -ta-
towy Deputat; -tować ab-
ordnen, absenden; -towany *m*
Deputierte(r).
dera *f* Bede, Pferdebede.
derdać trippeln.
dere-n *m* Hartriegel; die Kornel-
kirsche; -niak *m* Kornelkirsch-
getränk.
deresz *m* Grau-, Rotschimmel;
-owaty stichelhaarig.
derkacz *m* Wachtelkönig.
derwiz *m* Derwisch.
deseczka *f* das Brettchen.
desek *m* das Dessin, das Stüd-
deska *f* das Brett. [muster.
despekt *m* die Verachtung.
despe-racki desperat, verzweifelt;
-racya *f* Desperation, Ver-
zweiflung; -rat *m*, -ratka *f*
Verzweifelte(r), -rować verzwei-
feln.
despo-ta *m* Despot, Willkürherr-
scher; -tyczny despotisch; -tyzm
m Despotismus.
desty-lacya *f* Destillation; -lo-
wać destillieren, abdampfen.
deszcz *m* Regen; d. pada es
regnet; -ówka *f* das Regen-
wasser; -owy Regen; -yk *m*
milder Regen.
deszczonka *f* das Brettchen.
deta-lizny Detail-, im einzelnen;
-lizować ausführlich darstellen.
determinacya *f* Entschlossenheit.
detonacya *f* Detonation, der
detosć *f* Höhlung. [Knall.
detro-nizacya *f* Dethronisation;
-nizować entthronen.
dety ablassen, Blase-; hohl, Hohl-
dewiza *f* Devise, der Wahlspruch.
dewotka *f* Betschwester.

dezertować fahnenflüchtig werden.
 dezynfek-cya *f* Desinfektion;
 -cyonować desinfizieren.
 dla 2. für (dich); wegen (Krank-
 heit); um (Gottes) willen.
 dla czego warum, weshalb.
 dlatego darum, deshalb.
 dla-wię mürren; -wica *f* Hals-
 bräune; -wico *m* Krupp, häu-
 tige Bränne.
 dło-ń *f* Handfläche; Hand; -niasty
 handförmig; -nłowy Hand.
 dło-ń Stemmisen, der Meißel;
 -wać ausstemmen, (aus)meißeln;
 -watymeißelförmig; -wy Meißel-
 dłu-bać meißeln; stożern; gra-
 wieren; kramen; -banina *f*
 Klauberei, Tröbelelei.
 dług *m* die Schuld.
 dług-awy länglich; -l lang; lang-
 wierig; -o lange; -odziohy lang-
 schnäbelig; -oletni langjährig;
 -onosy langnassig; -osć *f* Länge;
 -otrwałość *f* lange Dauer,
 Langwierigkeit; -otrwały lang-
 bauernb, -wierig; -ouch *m* Pang-
 ohr; -owieczny lange während;
 -owłosy langhaarig.
 dłuż-en, -ny schuldig; -nieczy
 Schulden; -nik *m* Schuldner;
 -niezka -in.
 dłużyć się lange bauern.
 dma *f* das Blasen, das Wehen
 des Windes.
 dmuch *m* das Blasen, Hauch; -ać,
 -nąć blasen, hauchen; -awka *f*
 das Bläserohr.
 dni, dnie *pl.* die Tage.
 dnieć Tag werden, tagen.
 dniować rasten; den Tag zu-
 bringen; dniowe *n* der Tage-
 lohn; dniówka *f* der Rasttag;
 Tageslöhne; dniowy Tages-
 dno *n* der Boden, der Grund.
 do 2. in (die Schule); nach (Wien);
 zu (dir); bis (Mittag); do dziś
 dnia bis auf den heutigen Tag;
 do widzenia! auf Wiedersehen!
 doba *f* ein Tag (24 Stunden);
 der Zeitpunkt, die rechte Zeit.

dobadać się erforschen, heraus-
 bringen, auf den Grund kommen.
 dobiegać, dobieżdź ablaufen
 (Zeit); an's Ziel kommen; ein-
 holen.
 dobierać, dobrać, hinzunehmen;
 Auswahl treffen; d. się do
 czego etw. zu erreichen suchen.
 dobijać, -ić vollends totschlagen,
 den Garauß machen; d. interesu
 ein Geschäft abschließen; d. do
 ładn anlanden; d. się sich den
 letzten Stoß geben; d. się dokąd
 endlich wohin gelangen; d. się
 czego etw. zu erlangen suchen.
 dobit-ka *f* der Zuschlag (bei einer
 Lizitation); na -kę um das
 Maß voll zu machen; -ność *f*
 der Nachdruck; -ny nachdrücklich.
 dobrać *n* die Auswahl, Kern.
 doborowy auserlesen, Eliten-
 dobość vollends totstechen; d. 3.
 hart zusehen 3.
 dobosz *m* Tambour.
 dobra *pl.* Güter, Pandgüter.
 dobrać się wohin waten; er-
 gründen.
 dobro *n* Gut, Wohl; -byt *m*
 Wohlstand; -ć *f* Güte; -czyńca
m Wohltäter; -czynny wohl-
 tätig; -czynność -leit; -duszny
 gutherzig, gutmütig; -duszność
 -leit; -dziej *m* Wohltäter; -dziej-
 ka -in; pan -dziej gnädiger
 Herr; pani -dziejka gnädige
 Frau; -dziejstwo *n* die Wohltat.
 dobroć się czego sich durch
 seinen Leichtsinu etw. zuziehen.
 dobro-rzeczyć lobpreisen, segnen;
 -ta *f* Güte, Gütigkeit; -tliwość
f Güte, das Wohlwollen; -tliwy
 gütig, wohlwollend; -wolny
 ireiwillig; -wołność -leit.
 dobry, gut; dobrze gut, wohl.
 dobrze gut werden.
 dobudować zu Ende bauen; zu-
 bauen.
 dobywać, dobyć bis zu einer
 gewissen Zeit (ver)bleiben; etw.
 herausnehmen, -ziehen; (er)-

- stürmen, erobern; **d. się skąd** sich herausarbeiten; entkommen; hervordringen.
- doch-ód m** das Eintommen, die Einnahme; **-odowy** Eintommens.
- docho-dzenie n** Nachforschen, Untersuchen; **-dzić, dojsć** sich nähern, erreichen; suchen (Nacht); **-dzić czego** etw. untersuchen; einsehen, ergründen; **-dzić** 4. gleichkommen 3.
- docho-wywać, -wać** bewahren; halten (Wort); **d. się czego** etw. groß-, erziehen.
- dochrapać się czego** etw. mit großer Mühe erlangen.
- dochwycić się czego** etw. ergreifen, erwischen, ergreifen.
- docią-gać, -gnąć** bis wohin ziehen.
- dociekać, dociec** austrinnen; **d. czego** etw. ergründen, erforschen.
- docierać, dotrzeć** zu Ende reisen; **d. dokąd** vordringen; **d. 3.** zusehen 3.
- docierpieć** aushalten.
- do-cinać, -ciać** ganz durchhauen; **d. 3.** stark zusehen 3.; **-cinki pl.** Sticheisen.
- doci-skać, -snać** bis wohin schleubern; **d. się** sich durchdrängen.
- doczekać** erwarten, erleben; **d. się czego** etw. erleben.
- doce-sność f** Zeitlichkeit, das Zeitliche; **-sny, -śnie** zeitlich, vergänglich.
- doczytać** zu Ende lesen; **d. się czego** etw. durchs Lesen erfahren.
- doda-jnik m** Summand, Posten; **-tek m** Zusatz, Zuschlag, die Zugabe; Anhang; **-tkowy** Zusatz-; Nachtrags-; **-tni** positiv; **-wać, ć** zugeben, hinzufügen, zählen; verleihen (Kraft); einlösen (Mut); **-wanie n** Hinzufügen, Zählen.
- dodzierać, dodrzeć** gänzlich zerreißen, zu Ende reißen.
- do-gadzać, -godzić** zufriedenstellen 4.; **d. sobie** sich vergönnen.
- doganiać, dognać, dogonić** nachjagen 3.; einholen 4.
- doglą-dać** nachsehen, sorgfältig beobachten; **-danie n** Nachsehen, die Beaufsichtigung.
- dogmat m** das Dogma; **-yczny** -istisch; **-yka f** Dogmatik.
- dogod-ność f** Bequemlichkeit, passende Gelegenheit; **-ny** bequem; passend.
- dogo-rywać, -rzeć** zu Ende brennen; zu Ende gehen (Leben).
- dogry-zać, -żć** gänzlich zerbeißen; **d. 3.** zu Tode quälen 4.
- dogrz-ewać, -ać** erwärmen, brennen; **d. 3.** einheizen 3.
- doi-ć** messen; **-ciel m** Messer; Säuger; **-wo n** Gemell.
- dojadać, dojesć** zu Ende essen; **d. 3.** tüchtig zusehen.
- dojazd m** die Zufahrt.
- doje-żdzać, -chać** bis wohin gefahren, geritten kommen; einholen; **d. 3.** zusehen 3.; **-żdzać m** reitender Jagdgehilfe
- dojka f** Meiserin; Milchkuh
- dojmować, dojać** 3. zusehen 3.
- doj-nica f** Meisgeste; **-ny** Meist-; **-nik n** Meisttal.
- doj-rzalość f** Reife; **-rzały** reif; **-rzewać, -rzeć** reif werden.
- dojrzyć** erblicken, wahrnehmen.
- dojsć = dochodzić.**
- dokąd** wohin; **-kolwiek** wohin nur immer; irgendwohin.
- doka-zywać, -zać** beweisen; auf-führen; Unisg treiben.
- dokład m; -ka f** die Zulage; **-ać, dolożyć** zulegen; anwenden (Steib); **d. się do czego** beitragen; **-ny** vollständig, genau; **-ność** -keit, -igkeit.
- dokola** ringsumher, herum.
- doko-ńczenie n** die Beendigung, der Schluß; **-ńczyć** beendigen, schließen; **-nywać, -nać** vollenden.
- doktor m** Doktor; Arzt; **-at m** das Doktorat; **-ka f** Ärztin;

-owa *f* Frau Doktor; -ski Doktor-; -yzacya *f* Doktor.sation; -yzować *zum* Doktor promovieren; -yzować się *das* Doktorat erhalten.

dokucz-ać, -yé peinigen 4., tüchtig zusehen 3.; -liwy empfindlich; lästig, schmerzhaft.

dokument *m* das Dokument, die Urkunde; -ny dokumentarisch, urkundlich; gewiß.

dokwi-tać, -tnać abblühen.

dół *m* die Grube; das Erdgeschöß; na dół her-, hinunter, bergab; u dołu. na dole unten; z dołu von unten; nachhinein (zahlen).

dola *f* Lage, das Geschick.

dolacz-ać, -yé bei-, hinzufügen.

dole gać schmerzen, drücken; anliegen; -gliwość *f* Drangsal, Not; -gliwy schmerzhaft, empfindlich. [grube.

dolek *m* das Grübchen; die Herz.

do-lewać, -lać zu-, hinzugießen.

dolicz-ać, -yé zu-, hinzuzählen.

dolina *f* das Tal.

dółkowaty voll Grübchen.

dolman *m* Husarenpelz.

dolny Nieder-, Unter-, untere.

dolożyć = dokładać.

dom *m* das Haus, d. podrzutków Findelhaus; d. poprawy Bucht-haus.

doma-cać się tastend entdecken; calny ertastbar. [langen.

domagać się czego etw. verdomator *m* Stubenbocker; -ka *f* -in.

domawiać, domówić zu Ende reden; d. się czego auf etw. anspielen.

domek *m* das Häuschen.

domiar *m* das Über-, Vollmaß; na d. um das Maß voll zu machen.

domiarkować się czego etw. bemerken, vermuten, erraten.

domierz-ać, -yé voll messen.

domieszać = przymieszać.

domieszkać bis zu einer gewissen Zeit wo wohnen.

dominikalny Dominikal-.

domnie-mywać, -mać się etw. vermuten; -manie *n* -tung.

domo-rodny, -rosły einheimisch; -stwo *n* die Behausung; -wnik *m* Hausgenosse; -wnik wiary Glaubensgenosse; -wy Haus-, häuslich.

domy-sł *m* die Mutmaßung; -ślać się mutmaßen, vermuten; -słność *f* der Scharfsinn; -słny scharfsinnig; mutmaßlich.

donaszać = donosić.

doni-ca *f* Wase, der Napf; -czka *f* kleine Wase; der Blumentopf.

doniesienie *n* die Anzeige.

donio-słość *f* Tragweite, Bedeutung; -sły weittragend, wichtig.

dono-sić, donieść bis wohin tragen; zu Ende tragen; zutragen; anzeigen; -siciel *m* Busträger, Anzeiger.

donoś-ność *f* Schußweite; Tragfähigkeit; Stärke; -ny, -nie weitreichend, stark, laut.

do-padać, -paść bis wohin fallen; d. 4. erwischen, ergreifen.

dopal-ać, -ić zu Ende (ver)brennen; ausbrennen; ausrauchen.

dopa-trywać, -trzyć wahrnehmen; ersehen; d. się gewahr werden. [gen.

dopchać się sich wohin einbrängen.

dopędz-ać, -ić bis wohin treiben; nachjagen; einholen.

dopeł-niać, -nić vollfüllen; erfüllen; vollziehen; ergänzen; -niacz *m* die Ergänzung.

dopięcie *n* Erreichen, Durchsehen.

do-piekać, -pieć ausbaden, ausbraten; brennen (von der Sonne); d. 3. hart zusehen 3.

dopiero erst; coś d. gesummeige.

dopijać, dopić ganz austrinken.

dopilnować czego ein wad. sameś Auge auf etw. haben. [reichen.

do-pinać, -piąć czego etw. erdopi-sek *n* Zusatz, die Handschrift; -sywać, -sać zu Ende schreiben; hinzuschreiben; d. 3., glücken.

dopła-cać, -cić *zu*, nachzahlen;
-ta *f* das Bezahlen, Nachzah-
lung.

dopły-w *m* Zufluß; -wać, nać
bis wohin schwimmen, fließen.

dopokąd, **dopóki** so lange, bis.

dopo-magać, -módz helfen, be-
hülflich sein; -magacz *m* Helfer.

dopo-minać, -mnieć się czego
etw. fordern, beanspruchen.

dopóty so lange.

dopo-wiadać, -wiedzieć ausreden.

dopr-aszać, -osić się czego um
etw. dringend bitten, durch Bitten
etw. erlangen, erreichen.

doprawdy wirklich; fürwahr.

doprowadz-ać, -ić bis wohin

führen; in Ausführung bringen.

dopn-szczać, -ścić zulassen, ge-
statten; d. się czego etw. be-
gehen, verüben; -szczenie *n* die

Zulassung; die Zügung.

dopy-tywać, -tać się nachfragen.

dorabiać, **dorobić** zu Ende

machen; beenden; d. się czego

sich etw. durch Arbeit erwerben.

dorachować zu Ende rechnen;

hinzurechnen.

dorad-a *f* das Anraten; -ca *m*

Ratgeber; -czyni *in*; -czy be-
ratend.

dora-dzać, -dzić (an)raten.

dorastać, **dorosnąć** heranwach-
sen; im Wachstum erreichen.

dorażny gleichgesehend, Stand-

doraż-dzie, na -dziu bei der Hand.

dorob-ek *m* Erwerb; -kiewicz *m*

Emportömmeling; -kowy Er-
werbs.

doroczny alljährlich.

dorod-ność *f* der schöne Wuchs;

-ny schön gewachsen, stattlich.

ro-sły etwa sen; -stek *m* ein

doermachsender Junge.

dorow-nywać, -nać gleichkommen.

doróż-ka *f* Droschke; -karski

Droschken- **-karz** *m* Droschken-
kutscher.

dorozumiewać = domyslać.

dorsz *m* Dorsch.

dory-wać, **dorwać** alles aus-
reißen; d. się czego etw. ei-
mischen; -wkiem, -wco dann
und wann; -wezy flüchtig, in
aller Eile gemacht.

dorzecze *n* Flußgebiet.

do rzeczy passend, verständig.

dosa-dność *f* das Kraftvolle; -dny

kraftvoll, treffend; -dzać, -dzić

zu Ende setzen; hinzupflanzen;

d. 3. tüchtig zusehen 3.

dosalać, **dosolić** zusalzen.

dości-gać, -gnać erreichen, ein-
holen; ergründen; reif werden;

-gły erreichbar; ergründlich;

reif.

dosiadać, **dosiąść** besteigen.

dosiadywać, **dosiedzieć** eine

Zeit wo sitzen bleiben.

dosieczna *f* Rosetante.

dosię-gać, -gnać (er)reichen.

dosko-nalić vervollkommen;

-naly vollkommen; vortrefflich:

-nałość -heit, -leit.

doskwierać zusehen, heißmachen.

dosłowny wörtlich.

dosł-ugiwać, -użyć zu Ende die-
nen, ausbienen; -użyć się

czego etw. durchs Dienen er-

dosłyszec gut hören. [werben.

dosolić, **dosalać** zusalzen.

dośrodkowy zentripetal.

dostały reif. [schaffen.

dostarcz-ać, -yć liefern, ver-

dosta-teczny hinlänglich (-leit),

hinreichend, genügend; -tek *m*

Überfluß, Vorrat; -tki *pl*. Reich-

tümer; -tni, -tnio vollauf;

-wa *f* Lieferung, der Transport.

dosta-wać, **dostać** aushalten;

standhalten; bekommen, erhalten;

d. kroku gleichen Schritt hal-

ten; d. się 3. zusallen 3.;

d. się (dokąd) wohin geraten;

d. się skąd sich losmachen;

dostaje es reicht aus.

dosta-wca *m* Lieferant; -wiał,

-wie liefern, zustellen; zusehen.

dostęp *m* Zutritt; -ny zugänglich,

erreichbar; -ność -leit; -ować,

dostąpić hinzutreten; d. czego etw. erreichen, erlangen.
dostoj-eństwo *n* (hohe) Würde;
-nik *m* Würdenträger; **-ność** *f* Würde; **-ny** ehr-, hochwürdig.
dostrze-gać, **-dz** wahrnehmen, erblicken; **-gać** *m* Wahrnehmen, Beobachten; **-galny** wahrnehmbar, bemerkbar; **-galność** -heit; **-ganie**, **-żenie** *n* die Wahrnehmung.
dostyczna *f* Rotangente.
dosty-gać, **-gnąć** ganz fühlen werden
doświad-zać, **-czyć** prüfen; versuchen; d. czego erfahren; **-czalny** Experimental-; **-czanie** *n* der Versuch, die Prüfung; **-czenie** *n* die Erfahrung; der Versuch; **-czony** erfahren.
dosyć, **dość** genug; **dosyt** *m* die Genüge; **do syta** zur Genüge.
do-sypiać, **-spać** bis zu einer gewissen Zeit schlafen.
dosy-pywać, **-pać** hinzuschütten.
doszły reif.
do szczytu ganz, bis auf den Grund. [finden]
do-zukać się durch Suchen auf-
dotacya *f* Dotation, Ausstattung.
dotąd bis hieher, bis jetzt.
dotargować się erhandeln.
dotkli-wy empfindlich; **-wość** -heit.
dotknięcie *n* An-, Berühren.
dotrwać bis zu Ende aushalten.
dotrzy-mywać, **-mać** aushalten, festhalten, halten (Wort); d. pla-cu das Feld behaupten.
dotychezas bis jetzt.
dotyczyć się betreffen, angehen.
doty-kać, **dotknąć**, d. się be-tasten, an-, berühren; an etw. grenzen; **-kalny** an-, berührbar, fühlbar; handgreiflich **-kalność** -heit; **-kanie** *n* An-, Berühren, Fühlen, Fassen.
dowa-zać, **-żyć** dazuwiegen, volles Gewicht geben.
dowiep *m* Scharfsinn, Witz; **-ko-wać** wipeln; **-niś** *m* Witzling,

Wizbolb; **-ny** [scharfsinnig; witzig].
dowiad-ować się sich erkundigen.
dowiedzieć się erfahren.
dowierzać trauen.
dowieć bis wohin schleppen.
dowód *m* Beweis.
dowódca *m* Anführer.
dowo-dny trüftig; **-dność** -heit; **-dzenie** *n* Beweisen, die Beweisführung; Anführen.
dowodzić, **dowieść** zuführen; anführen; d. czego beweisen.
dowództwo *n* Kommando
dowol-ność *f* Willkür, das Be-lieben; **-ny** willkürlich, beliebig.
dowóz *m*, **dowożenie** *n* die Fu-hr; **dowozić**, **dowieźć** bis wohin führen; zuführen; **dowo-zowy** Zufuhr-.
doza *f* Dosis, Gabe.
doża *m* Doge.
dozgonny lebenslänglich.
dozierać, **dojrzyć** beaufsichtigen; wahrnehmen, erblicken.
doz-nawać, **-nać** erfahren, er-leben; erleiden (Schaden).
dozór *m* die Aufsicht.
dozor-ca *m* Aufseher, Wärter;
-czyni -in; **-ca** chorych strau-fenwärter; **-czy** Aufsichter; **-ować** beaufsichtigen.
doz-walać, **-wolić** erlauben, be-willigen; **-wolenie** *n* die Er-laubnis, die Bewilligung.
dożyć erleben.
dożynać, **dożąć** die Ernte beenden;
dożynki *pl.* das Scharnitterfest.
dożywo-cie *n* Ausgebirge; die Leibreute; **-tni** lebenslänglich;
-tnik *m* Ausgebirgler; **-tnica** -in.
drab *m* Sderge; Kerl.
drabować untersuchen; traben.
drabi-na *f* Leiter; **-niasty** Leiter-.
drachma *f* Drachme.
drag *m* die Stange; Hebel; **-al** *m* Bengel; **-owy** Stangen-.
draganek *m* Estragon (Pflanze).
drago-n *m* Dragoner; **-nia** *f* Dragoner *pl.*; **-ński** Dragoner-.

drama *f.*, -*t m* das Drama, das Schauspiel; -*tyczność f* das Dramatische; -*tyczny drama-* tisch; *artysta -tyczny Schau-* spieler; -*tyk m* Dramatiker.
dranica *f* das Dachbrett, Daube.
drap-ać, -*nać* fragen; d. się do-
 kąd klettern, sich mit Mühe
 wohin arbeiten; -*aczka f* Krag-
 bürste; -*ak m* alter Kragbesen;
 Reißaus; dać -*aka* reißaus neh-
 men; -*nać* davonlaufen. [dieb.
drapichrost m Strolch, Strauch-
dra-piestwo n die Raubgier;
 -*pież f* der Raub; -*pieżnik*,
 -*pieżca m* Räuber; Menichen-
 schinder; -*pieżność f* Raub-
 sucht; -*pieżny* raubsüchtig,
 Raub-; -*pieżyć* rauben.
dra-snać reizen, streifen; -*śniecie*
n der Riß, der Streif.
dratwa f der Ruchdraht.
dra-żek m kleine Stange; das
 Red; -*żkowy* Stangen-.
draż-liwy reizbar, figlich; -*liwość*
 -*teit*; -*nić* reizen.
drażnik m Träger, Lastträger.
dręczy-ć quälen; -*ciel m* Quäler.
drelich m Drillisch; -*owy* Drillisch,
 von Drillisch.
dren m die Abzugsröhre; -*ować*
 drainieren; -*ownik m* Drain-
 ierter.
drepeić, dreptać trappeln.
dreszcz m Schauer, Schauder.
dręt-wa f der Bitterfisch, der
 -rochen; -*wieć* erstarren; stumpf
 werden; -*wik m* Bitteraal;
 -*wość f* Erstarrung, Stumpfheit.
drew-ienko n Hölzchen; -*nia*,
 -*utnia f* Holzkammer; -*niany*
 hölzern, von Holz; -*nieć* holzig
 werden; -*no n* ein Stück Holz;
 ny- Holz-.
Drez-deńczyk m Dresdener;
 -*deński* Dresdener; **Drezno**
n Dresden.
drę-ać, dręnać zittern, zuden,
 schwingen; -*awka f* das Zuden;
 der Krampf.

drób m das Geflügel.
drobiazg m die Kleinigkeit;
 -*owość f* Kleinigkeitskrämerei;
 -*owy* Klein-, im kleinen; kleinlich.
drob-ić broden, brödeln; -*iny pl.*
 Moleküle; -*niuchny* winzig
 klein; -*nostka f* Kleinigkeit;
 -*nowidz m* das Mikroskop; -*ny*
 klein, gering.
droga f der Weg, die Straße;
 d. **rozstajna** der Scheideweg.
drog-i, -o teuer, kostspielig.
drogocen-ny kostbar; -*ność -teit.*
drogosc f Teuerung, der Wert.
drogoskaz m Wegweiser.
drogowe n Weg-, Fahrgehd.
drop m Trappe; -*laty* gefahren-
 teit; -*laty* koñ m Rothsammel.
drozd m die Drossel. [Hefen-.
drożdż-o pl. die Hefen; -*owy*
 dro-żeć teuer werden; -*zyć się*
 zu viel verlangen; sich bitten
 lassen; -*żyzna f* Teuerung.
droż-me n Wegegeld; -*ny* Wege-;
 -*yna f* schmaler Weg.
druchna f Brautjungfer.
dru-ciany Draht-, von Draht;
 -*ciarnia f* Drahtzieherei; -*ciarz*
 m Drahtarbeiter, -binder; -*cik*
 m dünner Draht.
drugi zweite, andere; **po drugie**
 zweitens.
druh m Freund, Kollege.
druk m Druck, Buchdruck; -*arczyk*
 m Buchdruckerlehrling; -*arnia f*
 Buchdruckerei; -*arski* Buch-
 drucker; -*arstwo n* die Buch-
 druckkunst; -*arz m* Buchdrucker;
 -*ować* truden.
drumla f das Brummeisen.
drut m Draht; die Stricknadel;
 -*ować* mit Draht zusammen-
 ziehen; -*ownik = druciarz*;
 -*owy* Draht-.
druż-ba m Brautführer; -*bować*
 B. sein; -*ka f* Brautjungfer.
druzgotać zerschmettern.
drużyna f das Gefolge.
drwa pl. Brennholz; -*l m* Holz-
 hauer, -*lnia* der Holzschoppen.

drwie spotten; **drwinkarz** *m* Spötter; **drwinkować** Spott treiben; **'drwiny**, **drwinki** *pl.* Spötteleien. [*biose.*]
dryakiew *f* der Thierak; **Skadryblas** *m* ein großer Kerl.
drygać zappeln, herumspringen.
dryl *m* Drillbohrer; **-ować** drillen.
dryndać wedeln, rühren.
dryndulka *f* Droschke.
drzącza *f* das Zittern; das Fiebern.
drzazga *f* der Splitter.
drzeć (*drę*) (*zer*) reißn; abhäuten; schinden; schlenzen (*Fiebern*); **d. się dokąd** sich wohin drängen.
drzeć (*drze*) zittern, beben.
drzem-ać schlummern; **-ała** *m* Schummerer; **-ka** der Schlummer; **-lik** *m* Zwergsalf; **-liwy** schläfrig; **-liwość** -leit; **-ota** *f* Schlaffucht.
drżenie *n* Zittern. [*Schlaffucht.*]
drze-wee *n* der Launenschaft; **-wianka** *f* der Laubfrosch; **-wiany** Holz, hölzern; **-wiasty** holzig; **-wieć** zu Holz werden; **-wko** *n* das Bäumchen; **-wny** Holz, Baum.
drzewo *n* der Baum.
drzewo-ryt *m* Holzschnitt; **-rytnia** *f* Holzschnideanstalt; **-rytnictwo** *n* die Holzschnidekunst, die Kthographie; **-rytnik** *m* Holzscherer; **-stan** *m* Holzbestand im Forste.
drzwi *pl.* die Thür; **za d. hinaus!** **-czki do pieca** das Ofentürl.
drzymać = **drzemać**
dubelt *m* die Doppel-, Moor-schnepfe; **-ówka** *f* Doppelflinte; **-owy** Doppel-, doppelt.
dublować verdoppeln.
duhy *pl.* albernes Geschwätz
duch *m* Geist; Mut; **-em** rasch.
ducho-widz *m* Geisterseher; **-wieństwo** *n* die Geistlichkeit; **-wny** *m* Geistliche(r), **-wny** geistlich; **-wy** Geistes-, geistig; **-wość** *f* -leit.
dud-a, **dudarz** *m* Dubelsackpfeifer;

-ać dubeln; **-ek** *m* Bledelhof; **Ged**; **Groschen**; **-ka** *f* das Pfeifchen; **-ki** *pl.* kleine Sackpfeife; **-lic** dubeln; **-nie** dumpf brausen; **-y** *pl.* der Dubelsack.
duet *m* das Duett, Doppelgesang.
dulać Vertrauen haben.
dukać unken, quaken.
dukat *m* Dukaten.
dula *f* eine Birnenart.
duma *f* der Hochmut; ein elegisches Lied; der Reichsrat (in Rußland).
dumać nachsinnen, grübeln.
dumka *f* elegisches Liedchen.
dum-ność *f* das hochmütige Wesen; **-ny** hochmütig.
Duń-czyk *m* Däne; **-ski** dänisch.
Dunaj *m* die Donau.
duplika *f* Duplit.
duplikat *m* das Duplikat.
dur *m*, **durzyca** *f* der Typhus.
dur-eń, **durak** *m* Narr; **-niać** einen Narren schimpfen 4.; **-nieć** närrisch werden; **-nowaty** blödsinnig, töricht; **-nowatość** *f* -sinnigkeit; **-ny** albern, närrisch.
durzyć betören, foppen; **d. się**, **durzeć** betört werden.
dusi-ć würgen; ersticken; dünstn (*Fleisch*); **-ciel** *m* Würger; **-ciel** **waż** = **boa**; **-kufel** *m* Sausaus.
duśza *f* Seele, der Geist; das Stimmholz (in der Geige); **d. żelazka** der Holzen.
duśz-ka, **-yczka** *f* liebe Seele; **-kiem** in einem Juge; **-ność** *f* das Asthma; Schwinde; **-ny** Seelen-; schwül, beklemmend.
duśka *f* das Dütchen; der Federfiedel.
du-żeć stärker, größer werden; **-żo** viel; **-żość** *f* Stärke, Größe; **-ży** stark, groß.
dwa, **dwaj**, **dwie** zwei; **-dziesięć** zwanzig; **-kroć** zweimal; **-naście** zwölf; **-naścioro** zwölf verschiedene Etüd; **-naścioraki** zwölfstlei.
dwieście zweihundert.

dwo-lé verdoppeln; d. sie sich ver., sich teilen; -istość *f* Zweifältigkeit; der Dualismus; Arglist; -isty zweifach, Doppel-; -jak *m* Zweier; Zwilling; -jaki zweierlei, -fach; -jakość *f* Zweierleiheit, das Zweifache.

dwójbarwisty zweifarbig.

dwójce zwei, zwei Stück.

dwój-ka *f* Zwei; w -nasób zweifach; -zeństwo *n* die Doppelhehe.

dwór *m* Hof; die Hofhaltung; das Freie; na d. hinaus; na dworze draußen.

dwo-ractwo *n* Hofmeise; -rak *m* Höfling; -rek *m* kleiner Hof; das Landhäuschen; -rnie nach Hofmanier; -rnik *m* Hofmeister; -rność *f* das höfische Wesen; -rny höfisch; -rować am Hof leben; d. z kogo sich über 4. lustig machen; -rowy Hof-; -rski Hof-, höfmannlich; po -rsku höfmäßig, höflich; -rskość *f* Hofmanier; -rszczyzna *f* das Hofleben; der Hofdienst; -rzanin *m* Hofmann, Höfling.

dworzec *m* Bahnhof.

dwn-barwny zweifarbig; -barwność *f* seit; -boczny zweiseitig; -calówka *f* zweifölliges Brett; -dzielny *f* teilig; -dziestka *f* zwanzig; -dziesty zwanzigste; -głoska *f* der Doppellaut; -głosny zweistimmig; -głowy löpfig; -kołowy zweiräderig; -konny *f* spaninig; -kopytny zweihufig; -koronówka *f* ein Zweikronenstück.

dwn-kropek *m* Doppelpunkt (:); -krotny zweimalig; -kształtny *f* geistaltig; -kształtność *f* seit; -letni *f* -jährig; -licowy mit zwei Gesichtern; falsch; -listny zweiblätterig; -luk *m* Epizyogen.

dwn-masztowy zweimastig; -miarowy *f* süßig (Vers); -miesięczny *f* monatlich; -nastka *f* Zwölf; -nastnica *f* der Zwölfsfingerdarm; -nastokąt *m* das

Zwölfsed; -nastoletni *f* -jährig; -nastościeln *m* das Zwölfflach; -nasty zwölste; -nożny zweifüßig, -beinig; -piętrowy *f* -stödig; -pleiowy *f* doppelgeschlechtig; -ramienny *f* zweiarstig; -razowy *f* -malig; -ręczny *f* -händig; -roczny *f* -jährig; -rożny *f* -hörig; -rzędny *f* -reihig; -se-tny *f* zweihundertste; -sieczny *f* zweischneidig; -tygodniowy *f* -wöchentlich; -żeństwo *n* die Doppelhehe; -zgłoskowy *f* zweifilbig; -znaczny *f* zweideutig; -znaczność *f* seit.

dya-beł *m* Teufel; -belski, -belny teuflisch, Teufels-, -belstwo *n* die Teufelei.

dyagnoza *f* Diagnose, Erkennung der Krankheit.

dyakon *m* Diakon, Hilfsgeistliche(r); -isa *f* Diaconissin.

dyalog *m* Dialog, das Zweiergespräch; -iczny dialogisch.

dyament *m* Diamant; -owy Diamant-, diamanten.

dyaryusz *m* das Tagebuch.

dybać lauern.

dycha-ć atmen, leuchten; -wica *f* Atemnot, das Asthma; -wiczny *f* asthmatisch; -wka *f* Ateme.

dychtowny dicht, fest, steif.

dydak-tyczny didaktisch, Lehr-; -tyka *f* Didaktik, Lehrkunst.

dydell *m* die Beutelratte.

dyeceza *f* Diözese.

dye-ta *f* Diät; -ty *pl.* Diäten; -taryusz *m* Tagschreiber; -te-tyczny *f* diätetisch, gesundheitsmäßig.

dyferencya *f* der Unterschied.

dyfterya *f* Diphtheritis.

dyftong *m* Doppellaut.

dyg *m* Knick; -ać, -nąć knicken

dygni-tarstwo *n* die hohe Würde;

-tarz *m* Würdenträger.

dygotać zappeln, beben.

dykeyonarz *m* das Wörterbuch.

dyk-tando *n*, -tat *m* das Diktat;

-tator *m* Diktator; -tatorski

dyktatorisch, befehlshaberisch;
 -teryjka *f* eine lustige Erzäh-
 lung, Schurre; -tować dik-
 tieren.
 dyl *m* die Diele, die Bohle.
 dylacya *f* der Aufschub.
 dyle-taneki Dilettanten; -tant
m Dilettant; -tantka *in*.
 dylować dielen, bohlen.
 dym *m* Rauch; -ać blasen; -aczek
m kleiner Blasbalg.
 dymenzya *f* Dimension, Aus-
 behnung.
 dymić rauchen; räucherig machen;
 d. się rauchen.
 dyni-sya *f* Demission, Dienstent-
 lassung; -syonować demissio-
 nieren.
 dym-nik *m* die Rauchkammer; das
 Rauchloch; -ny Rauch; räuche-
 rig; -owe *n* Rauchfanggeld;
 -ówka *f* Rauchschwalbe.
 dynastya *f* Dynastie, Herrscher-
 dyndać baumeln. [familie.
 dynia *f* der Kürbis.
 dyplom *m* das Diplom; die Ur-
 funde; -acya *f* Diplomatie;
 -ata *m* Diplomat, Staatsmann;
 -atyczny diplomatisch; urfund-
 dyrak trippeln. [lich.
 dyrek-cya *f* Direktion, Leitung;
 -tor *m* Direktor, Leiter; -torka
in, Directrice; -torski Direktor;
 -torstwo *n* Amt eines Direktors.
 dyrzować dirigieren.
 dyscypli-na *f* Disziplin, Zucht;
 Geißel; -narny Disziplinar-,
 disziplinarisch.
 dysertacya *f* Abhandlung.
 dysharmonia *f* Disharmonie, der
 Mißklang; Zwietracht.
 dyskretny diskret; verschwiegen.
 dys-kurować diskutieren, sich
 unterreden; -kurs *m* Diskurs,
 die Unterredung.
 dyspen-sa *f* der Dispens, Ent-
 hebung; -sować dispensieren.
 dyspo-nować disponieren, ver-
 fügen; -nowany disponiert,
 aufgelegt; -zyca *f* Disposition,

Verfügung; der Plan; Neigung;
 -zycyjny Dispositionen.
 dyspu-ta *f* der Disput, der Wort-
 streit; -tować disputieren.
 dyszeć leuchten, schwer atmen.
 dyszel *m* die Deichsel.
 dyszkant *m* Diskant.
 dyurnista *m* Tagschreiber.
 dywan *m* Divan; das Ruhebett;
 Teppich; türkischer Staatsrat.
 dywidenda *f* Dividende.
 dywizya *f* Division.
 dzban *m* Krug; -ek *m* ein kleiner
 K.; -uszek *m* das Krügel.
 dżdżo-wnica *f* -wnik *m* der
 Regenwurm; -wy Regen-.
 dżdży es nieselt; -sty regnerisch.
 działa wirken, striden; weben; dz.
 się geschehen, vorgehen.
 dziad *m* Großvater; Greis; alter
 Bettler; -ek *m* Großvater; Ruh-
 knader; -owina *m* der gute Alte;
 -owizna *f* großväterliches Erbe;
 -owski großväterlich, Bettler-;
 -unio *m* das liebe Großväter-
 chen; -yga *m* erbärmlicher Bettler.
 dział *m* Teil, Anteil; dz. wodny
 die Wasserscheide; -ać handeln,
 wirken; -acz *m* Macher, Ur-
 heber; -alny wirksam; tätig;
 -alność *heit*; -ka *f* Skala.
 działo *n* Geschütz, die Kanone;
 -wy Kanonen; Teilungs-.
 dziars-ki wader, mutig; -kość *f*
 das mutige Wesen.
 działo *n* Bahnweiser.
 dziat-ki *pl.* Kinder, liebe Kinder;
 -wa *f* Kinder, kleine Kinder.
 dziez *f* Wildnis; wilde Herde;
 -eć wild werden; -ek *m*, -ka
f wilder Obstbaum; -yzna
f das Wild; das Wildbret.
 dzida *f* Lanze.
 dzie-ci *pl.* Kinder; -ciak, -ciuch
m kindischer Mensch; -ciatko *n*
 Kindlein; -cie *n* Kind; -cięcy
 kindlich, Kindes-.
 dzięcielnina *f* der Wiesenflee; der
 Quendel; der Eichelflee; Flach-
 seide.

dzie-cina *f* armes Kind; -cinnieć kindisch werden; -cinność *f* das kindische Wesen; das Kindesalter; -cinny kindisch (Mensch); kindlich (Unschuld); -ciństwo *n* die Kindheit; Kinderspiel; -ciobójca *m* Kindesmörder; -ciobójczyni *in*; -ciobójstwo *n* der Kindes-
dzieciol *m* Edecht. [morb.
dziecko *n* Kind.

dziedzi-c *m* Erbe; Gutbesitzer; -ctwo *n* Erbe, die Erbschaft; -czka *f* Erbin; Gutbesitzerin; -czność *f* Erbllichkeit; -czny erblich, Erb-; -zyć erben.

dziedzierzawa *f* der Stechapfel.
dzie-dzina *f* das Erbgut; Heimat; das Gebiet (der schönen Künste); -dzinie *m* Hof, Vorhof.

dzieg-ciarnia *f* Teersiederei; -ciarz *m* Teersieder; -ciowy Teer-; -ieć *m* Teer, Wirtenteer.

dzięgiel *m* die Engelswurz.

dzieje *pl.* Geschichte.

dziejo-pis *m* Geschichtschreiber, Historiker; -pisarski Geschichtschreiber; -pisarstwo *n* die Geschichtschreibung; -wy geschichtlich, historisch.

dzieka *f*, -ki *pl.* der Dank.

dziekan *m* Defan; Dechant; -at *m* das Defanat, die Dechantei; -ia *f* Defanei, Dechantei.

dziekań-ski Defan-, Dechanten-; -stwo *n* Defanat, die Würde eines Dechanten.

dzięk czynienie *n* die Danksagung, der Dank; -czynny Dank; -ować danken, danksagen.

dziel-enie *n* Teilen, Dividieren; -ić teilen, dividieren; -ić się sich teilen; -na (liczba) *f* der Dividend; -nica *f* das Revier (im Walde); der Stadtteil; -nik *m* Divisor; -ny teilbar; tapfer; tüchtig; -ność -keit.

działko *n* ein kleines Werk.

działo *n* Werk, die Tat.

dzień *m* Tag; w dzień, za dnia bei Tage; wo dnie am Tage;

dz. powszedni Werk-, Wochen-tag; dz. sądny der Jüngste Tag; dz. świąteczny, święty Feiertag.

dziennik *m* das Tagebuch; das Tagblatt; -arski journalistisch, Journalisten-; -arstwo *n* Journalistik; -arz *m* Journalist, Zeitungsschreiber.

dzienny Tag-, Tage-, Tages-.

dzierz *m* Knoten (beim Striden); -ać knüpfen; klöppeln.

dzierlatka *f* Haubenlerche.

dzierz-żak *m* Dreischlegelstiel; -żawa *f* der Beiß; Nacht; -żawca *m* Wächter; -żawczy *in*; -żawczy Nacht-; beiß-
 anzeigend (Fürwort); -żawie *in* Nacht haben; verpachten; -żawny Nacht-.

dzierzba *f* der Bürger, der Dornbreher.

dzierzgać hecheln.

dzierzganka *f* Hechelbank.

dzierzżyć beßigen; halten.

dziesią-tak *m* das Zehnheller-, Zehnpfennigstück; -tka *f* Zehn; -tkować bezimieren; po -te zehntens; -ty zehnte.

dziesię-ć zehn; -cina *f* der Zehent; -cinny Zehenten-; -ciobok, -ciościan *m* Zehnhäcker; -ciokrotnie zehnfach, zehnmal; -ciokrotny zehnmalig; -ciolecie *n* Jahrzehnt, Decennium; -ciolecie zehnjährig; -cioraki zehnerlei; -cioro zehn (Stück); -tny Zehnmal-.

dziewa *f* eine große Magd.

dziewanna *f* Königsferze (Pflanze).

dziew-czatko *n* kleines, nettes Mädchen; -czę *n* Mädchen, Mägdlein; -częcy Mädchen-; -czyna *f* das Mädchen; -czynka *f* kleines, liebes Mädchen; -eczka *f* das Mägdlein.

dziewią-tka *f* Neun; -ty neunte; po -te neuntes.

dzie-wica *f* Jungfrau; -wiewo *n* die Jungfernschaft; -weczy jung-

fräulich; -wiczosć -feit; -wiczylas Urwald.
dziewięć neun; -dziesiąt neunzig; -dziesiątletni neunzig-jährig.
dziewięć krotny neunmalig; -raki neunerlei; -ro neun (Stüd).
dziewięć kroć neunmal; -set neunhundert; -sił m die Eber.
dziewięćnaście neunzehn. [wurj.
dziew-ka f Magd; -karz m Mädchenjäger; -oja f hübsche Magd; -osłab m Brautwerber; -osłębić um ein Mädchen werben; -ucha f das Landmädchen; -uszką f ein liebes Mägdelein.
dzie-ża, -żka f der Teigtrug.
dzik m wilder Eber; ein roher Mensch; -i wild; -osć -heit.
dziób m Schnabel; -ać, -nąć mit dem Schnabel picken; -ak m das Schnabeltier; -aty blatternarbig; -ek m das Schnäbeldchen; -orożec m Nashornvogel; -owaty schnäbelförmig.
dzionek m der liebe Tag.
dzirył m Wurfspeer.
dziś, dzisiaj heute; do dziś dnia bis auf den heutigen Tag.
dzisiejszy heutig.
dziupło n Loch (im Baume).
dzłura f das Loch; Lücke; -wle löchern, löcherig machen; -wieć löcherig werden; -wiec m das Johanniskraut; -wy löcherig; -wość -heit.
dziur-ka f ein kleines Loch; -kowatość f Löcherigkeit, Porosität; -kowaty löcherig, porös.

dziw m das Wunder; -acki wunderbarlich, kurios; -actwo n sonderbares Wesen; -aczeć kurios werden; -aczka f ein sonderbares Weib; Griffsängerin; -acznica f, -aczek m die Wunderblume; -aczny wunderbarlich; -aczność -heit; -ak m Sonderling, ein eigener Kauz.
dzi-wieć wundern; -wny wunderbarlich, sonderbar.
dziwo n Wunderding; -lag m die Mißgeburt, das Monstrum; -twór m das Mißgebilde; -twórca m Wandertäter; -wisko n Wunderding, wunderbares Schauspiel.

dżuma f Pest.

dźwię-czeć klingen, tönen; -czność f der Wohlklang; -czny wohlklingend; -k m Klang, Ton.
dźwi-gać, -gnać heben; dź się sich erheben, steigen; -gnia f der Hebel, der Hebebaum.

Dżwina f Düna, Dwina. (Flüsse).
dzwon m die Glode; dz. na trwoże Sturmglocke; -ek m das Glöcklein; die Schelle, die Klingel; die Glodenblume.

dzwo-niarz, -nik m Glöckner; -nić läuten, klingeln; klingen (im Ohr); klappern (mit den Röhren); -nnica f der Glodenturm; -niec m Grünling, Grünling; -nkowaty glodenförmig.
dzwono n die Kadielge.
dzwonowy Gloden-.

E.

echo n Echo, der Widerhall.
edukcyja f Erziehung
edukacyjny Erziehungs-.
edykt m das Edikt, die Bekanntmachung.

efekt m Effekt, Eindruck; die Wirkung; -a pl. bewegliche Güter; -y pl. Effekten, Wertpapiere.
Egiptyjanie m Ägypter.
Egipt m Ägypten.

ego-ista, -izm = samolub.
 egzaltować *exaltieren*, übertreiben.
 egzamin *m* die Prüfung; *eg. dojrzalosci* Reifeprüfung; *-acyjny* Prüfungs-; *-ator m* Examinator; *-ować* prüfen.
 egze-kucya *f* Exekution; *-kucyjny* Exekutions-; *-kutor m* Exekutor.
 egzemp-laryczny *exemplarisch*, abschreckend; *-larz m* das Exemplar.
 egzorc-cysta *m* Exorzist, Teufelsbeschwörer; *-cyzm m* Exorzismus.
 egzotyczny *exotisch*, ausländisch.
 egzy-stencya *f* Existenz; *-stować* existieren. [bahn.
 ekliptyka *f* Elliptik, Sonnen-
 ekonom *m* Ökonom; *-ia f* Ökonomie, Landwirtschaft; *-iczny* ökonomisch, sparsam; *-ista m* Ökonomist.
 ekskomu-nika *f* der Kirchenbann; *-nikować* exkommunizieren.
 ekskursya *f* Exkursion, der Ausflug.
 ekspe-dycya *f* Expedition; *-dyować* expedieren, absenden; abfertigen; *-dytor, -dyent m* Expeditor, Expeditent.
 ekspensa *pl.* Expensen, Ausgaben.
 eksperyment *m* das Experiment; *-alny* experimental.
 ekspli-kacya *f* Explikation, Erklärung; *-kować* explizieren.
 eksploat-acya *f* Ausbeutung, Gewinnung; *-ować* gewinnen.
 eksport *m* Export, die Ausfuhr; *-acya f* Exportation, Bestattung; *-ować* exportieren, ausführen; heraustragen, bestatten.
 ekstrakt *m* Extrakt, Auszug.
 ekwipaż *m* die Equipage.
 elastycz-ność *f* Elastizität, Spannkraft; *-ny* elastisch.
 ele-gancik, *m* Stutzer; *-gancki* elegant; *-gancya f* Eleganz, Pracht; *-gant m* Modeherr; *-gantka f* Modedame.

ele-gia *f* Elegie, das Klagelied
 -gijny elegisch, klagend.
 elek-cya *f* Election, Wahl; *-cyjny* Wahl-, wählend; *-tm* Gewählter); *-tor m* Wähler; Kurfürst; *-tor-ski* kurfürstlich; *-torstwo n* Kurfürstentum.
 elektro-metr *m* Elektrizitätsmesser; *-terapia f* Elektrotherapie.
 elektry-czność *f* Elektrizität; *-czny* elektrisch; *-zować* elektrisieren.
 element *m* das Element; *-arny* Elementar-; *-arz m* die Bibel.
 elip-sa *f* Ellipse; *-tyczny* ellip-
 Elżbieta *f* Elisabeth. [tisch.
 Elżusia *f* Else, das Viechen.
 emalia *f* das Email, der Schmelz.
 eman-cypacya *f* Emanzipation; *-cypantka f* die Emanzipierte; *-cypować* emanzipieren, freilassen, gleichberechtigten.
 emblemat *m* das Sinnbild.
 emeryt *m* ein pensionierter Beamter; *-alny* Pensions-; *-ura f* Pension.
 emi-gracya *f* Auswanderung; *-gracyjny* Auswanderungs-; *-grant m* Auswanderer; *-grantka -in*.
 eminencya *f* Eminenz.
 emi-saryusz *m* Emissär, Abgesandter(r); *-sya f* Emission, Ausgabe.
 empi-ryczny empirisch, auf Erfahrung beruhend; *-ryk m* Emencyklika *f* Enzyklika. [spiriter.
 encyklope-dya *f* Enzyklopädie, das Konversationslexikon; *-dy-czny* enzyklopädisch.
 enema *f* das Klistier.
 ener-gia *f* Energie, der Mut; *-gieczność f* das energische Wesen; *-gieczny* energisch.
 entomologia *f* Insektenkunde.
 entuzy-asta *m* Enthusiast; *-asty-czny* enthusiastisch; *-azm m* Enthusiasmus, die Begeisterung.
 epiczny episch, erzählend.
 epidemia *f* Epidemie.

epidemiczny epidemisch;
epifania *f* Epiphanie, Erscheinung
 des Heilands.
epi-gram *m* das Epigramm, das
 Sinngedicht; -ka *f* Epil. epische
 Dichtkunst.
epikurejski epikureisch.
epilep-sya *f* Fallsucht; -tyczny
 epileptisch; -tyk *m* Epileptiker
epistola *f* Epistel, der Brief
epizod *m* die Episode.
epo-ka *f* Epoche; -kowy epoche-
 machend.
epopeja *f*, **epos** *m* das Epos, die
 Epopöe, das Heldengedicht.
era *f* Ära, Zeitrechnung.
erekeya *f* Errichtung, Stiftung
eremita *m* Eremit, Einsiedler.
esen-cya *f* Essen; -cyonalny
 wesentlich; stoffhaltig.
eskadra *f* Eskadre, das Ge-
 schwader.
eskadron *m* die Eskadron.
eskamotować eskamotieren.
eskontować eskontieren, ab-
 rechnen.
eskorta *f* Eskorte, Bedeckung.

este-tyczny ästhetisch; -tyk *m*
 Ästhetiker; -tyka *f* Ästhetik.
etablować się sich etablieren.
etazerka *f* Etagere, das Gestell.
etnograf *m* Ethnograph; -la *f*
 Ethnographie, Völkerbeschrei-
 bung; -iczny ethnographisch.
etyka *f* Ethik, Sittenlehre.
etykieta *f* Etikette.
etymolog *m* Etymolog; -la *f*
 Etymologie, Wortforschungslehre;
 -iczny etymologisch.
Engeniusz *m* Eugen.
Enro-pa *f* Europa; -pejezyk *m*
 Europäer; -pejski europäisch.
ewan-gella, -ielia *f* das Evan-
 gelium; -gelicki evangelisch;
 -gelik *m* Evangelische(r); -gelli-
 czka *f* Evangelische; -gellista
m Evangelist.
ewentu-alność *f* Eventualität, der
 mögliche Fall; -alny eventuell.
ewidencya *f* Evidenz, anschau-
 liche Gewissheit.
ewikcya *f* Gewährleistung.
ewolucya *f* Evolution, Entwid-
 lung; Schwenkung.

F.

fabry-czny Fabrik-; -ka *f* Fa-
 bric; -kacya *f* Fabrication;
 -kant *m* Fabrikant; -kantka
 -in; -kat *m* das Fabrilat, das
 Erzeugnis; -kować fabrizieren,
 erzeugen.
fabula *f* Fabel.
face-cya *f* der Spatz; der Schwanz;
 -cyonat, -cyonista *m* Spatz-
 macher.
facyata *f* Vorderseite, Fronte;
 das Antlig.
facyen-da *f* der (Tausch)handel,
 das Geschäft; -darz *m* Tausch-
 händler; -dować Tauschgeschäfte
 machen.
fagocista *m* Fagottist.
fagot *m* das Fagott.

fajans *m* das Steingut; -owy
 aus Steingut.
faj-czarnia *f* Rauchstube, das
 Pfeifengestell; -czarz *m* Pfeifen-
 raucher; -macher; -ka *f* Pfeife.
fajerka *f* das Kohlenbeden.
fakt *m* das Faktum, die Tatsache;
 -oi *m* Faktor, Mäfler; -orne *n*
 Mäfelgeld; -orować mäflern.
faktyczny faktisch, tatsächlich.
fakultet *m* die Fakultät.
fala *f* Welle, Woge.
falbana *f* Falbel, der Faltenjaum.
falcować falzen.
fal-d *m*, **falda** *f* Falte; -dować
 falten; -dzistość *f* der Falten-
 reichthum; -dzisty faltenreich.

falsz *m* die Unwahrheit, Falschheit; **-erstwo** *n* die Fälschung; **-erz** *m* Fälscher; **-erka** *m*; **-ować** fälschen; **-ywy** falsch; **-ywość** *heit*.
fami-lia *f* Familie; **-liant** *m* Mitglied einer angesehenen Familie; **-liarny** familiär, vertraut; **-lijny** Familien-.
fana-tyczny fanatisch; **-tyk** *m* Fanatiker; **-tyczka** *in*; **-tyzm** *m* Fanatismus, die Schwärmererei; **-tyzować** fanatisieren.
fankaron *m* Aufschneider; **-ada** *f* Aufschneideri; **-ować** prahlen; aufschneiden.
fanta-sta *m* Phantast, Schwärmer; **-styczność** *f* das Phantastische; **-styczny** phantastisch; **-zya** *f* Phantasie, Laune; **-zować** **-zyować** phantastieren.
fantować pflanzen.
fara *f* Pfarre; **farny** Pfarr-.
far-ha *f* Farbe; **-biarz**, **-bierz** *m* Färber; **-biarka** *in*; **-biarnia**, **-biernia** *f* Färberei; **-bierski** Färber-, Färber-; **-bierstwo** *n* die Färbekunst; **-bisty** farbig; **-bnik** *m* Färbestoff; **-bować** färben.
farmaceuta *m* Arzneibereiter.
fartuch *m* die Schürze.
fartuszek *m* das Schürzchen.
fary-zejski pharisäisch; heuchlerisch; **-zensz** *m* Phariseer.
fasa *f* das Faß. [Scheinheilige.
fasada *f* Fassade.
faska *f* das Fäßchen.
faso-la *f* Fissole, Gartenbohne; **-lowy** Fissolen-.
fason *m* die Fassung, Schnitt.
fastry-ga *f* Anschlagennacht; **-gowac** anschlagen, anheften.
faszyna *f* Faszine.
fatałaszk *pl.* Kleinigkeiten, Pöbel.
fata-lista *m* Fatalist; **-lizm** *m* Fatalismus; **-lność** *f* Fatalität, das Mißgeschick; **-lny** fatal, mißlich, schlimm.

faty-ga *f* Bemühung; **-gowac** bemühen, inkommodieren.
fauna *f* Fauna, Tierwelt.
fawo-ryt *m* Günstling; **-rytka** *f* die Bevorzugte; **-ryty** *pl.* der Badenbart; **-ryzować** begünstigen.
febr-a *f* das Fieber; **-owy** Fieber-; **-yczny** fieberhaft.
fech-tmistrz *m* Fechtmeister; **-to-wać** (się) fechten.
feld-marszałek *m* Feldmarschall; **-marszałkostwo** *n* die Würde; **-webel** *m* Feldwebel.
felieton *m* das Feuilleton.
fenig *m* Pfennig.
fenomen *m* die Erscheinung; **-alny** phänomenal, außergewöhnlich.
feralny Unglück verheißend.
ferment *m* das Gärungsmittel; **-acya** *f* Gärung; **-ować** gären.
fery-alny Ferial-; **-e** *pl.* Ferien.
festyn *m* die Feier, das Fest.
fetor *m* übler Geruch.
feu-dalizm *m* Feudalismus, das Lehnswesen; **-dalny** feudal.
fiakier *m* Fiaker, Lohnkutscher.
fiasko *n* Fiasko, der Mißerfolg.
figa *f* Feige; Nichts.
fig-iel *m* Straß, Streich; **-le** stroić spaßen; **-larny** spaßig, possierlich; **-larnosc** *heit*; **-larstwo** *n* Possen *pl.*; **-larz** *m* Spazmacher, Possentreiber; **-larka** *in*; **-lować** spaßen.
figo-waty feigenartig; **-wy** feigen-.
figu-ra *f* Figur, Statue; **-ralny** figurat-; figürlich, bildlich; **-rant** *m* Figurant; **-rantka** *in*; schön gewachsenes Frauenzimmer; **-rować** figurieren.
fik-cya *f* Fiktion, Erdichtung; **-cyjny** erdichtet, erfunden.
filantrop *m* Menschenfreund; **-la** *f* Menschenliebe; **-lity** menschenfreundlich.
filar *m* Pfeiler; die Stütze.
filialny filial-, Tochter-.

filigran *m* das Filigran, feine Gold- und Silberdrahtarbeit; das Wasserzeichen (im Papier).

filip *m* Philipp.

filizanka *f* Tasse, Schale.

filoksera *f* Phyllogera, Reblaus.

filolog *m* Philolog; -*ia* *f* Philologie, Sprachwissenschaft; -*iczny* philologisch.

filozof *m* Philosoph; -*ia* *f* Philosophie, Weltweisheit; -*iczny* philosophisch; -*ować* philosophieren.

filtr *m* Filter, Seiber; -*ować* filtrieren, seihen.

filut *m* Filou, Schlaupf, Spitzbube; -*erny* schlau, verschmitzt; -*erya* *f* Spitzbüherei; -*ka* *f* Schlaue, Schelmin.

fimfa, finfa *f* das Blendwerk; Grimasse; der blaue Dunst, der Schabernack; **fimfy stroić** Grillen fangen.

final *m* das Finale, Schluß.

finan-se *pl.* Finanzen; -*sista* *m* Finanzmann; -*sowy* Finanz-.

Finlandezyk *m* Finnländer.

Finlandya *f* Finnland.

fiokl *pl.* Puffsachen.

fio-tek *m* das Veilchen; -*let* *m* das Veilchenblau; -*letowy*, -*lkowy* violett, veilchenblau.

firanka *f* der Vorhang.

fireyk *m* Stuger, Ged; -*owaty* gedehnt.

firletka *f* Blattnesse.

firm-a *f* Firma; -*owy* Firmen-.

firment *m* das Firmament, das Himmelsgewölbe.

fiskal nosć *f* das Fiskalwesen; -*ny* fiskalisch, staats-eigen.

fiskus *m* Fiskus, Staatschatz.

fistula *f* Fistel; Fistelstimme; **f. w dziśle** die Bahnfistel; -*owaty* fistelartig.

fiszbin *m* das Fischbein; -*owy* fischbeinern, Fischbein-.

fizy-czny *ph* physisch, körperlich; -*k* *m* Physiker; Physikus, Kreisarzt; -*ka* *f* Physik.

fizyler *m* Füßler, Schüge.

fizyognom, -*ista* *m* Mienenkennner; -*ia* *f* Physiognomie, der Gesichtsausdruck; -*iczny* physiognomisch; -*ika* *f* Physiognomik, Gesichtskunde.

fizyolog *m* Physiolog; -*ia* *f* Lehre von den organischen Wesen; -*iczny* physiologisch.

flacha *f* eine große Flasche.

fla-czarz *m* Kalbaunenverkäufer; -*czarka* -*in*, -*czek* *m* das Därmchen; -*czki* *pl.* Ruttel-

flader *m* die Flader. **flade** *f* der Flunder, der Platt-

fladra *f* der Flunder, der Plattfisch; Schlampe, Dirne.

fladować ädern (Holz).

flaga *f* Flagge, Schiffsfahne; ein regnerisches Wetter. **fluteln**.

flak *m* Darm; **flaki** *pl.* Gedärme,

flanel-a *f* der Flanel; -*owy* Flanel-, aus Flanel.

flankier *m* Plänkler; -*ować* plänkeln.

fla-sza, -*szka* *f* Flasche; -*szeczka* *f* das Fläschchen; -*szowaty* flaschenförmig; -*szowy* Flaschen-.

flazeolet *m* das Flageolet.

flecik *m* kleine Flöte, Querflöte.

flegma *f* das Phlegma, Kaltblütigkeit; der Schleim; -*tyczny* phlegmatisch, kaltblütig, gleichgültig; -*tyk* *m* Phlegmatiker.

flegmisty schleimig.

flet *m* die Flöte; **grać na flecie** Flöte blasen; -*nista* *m* Flötenbläser.

flis *m* Flößer; das Floß; das Flößen; -*ak* *m* Floßknecht; -*ować* flößen.

flora *f* Flora, Pflanzenwelt. **fl.**

florasy *pl.* Verzierungen, Schnör-

floret *m* das Florent, Fachtbegen; die Florettseide.

flota *f* Flotte.

flotyła *f* Flottille.

fluid *m* die Flüssigkeit.

flaksya *f* Geschwulst, der Rheumatismus

flukt *m* die Meereswoge.

fochy *pl.* Grimassen, Fagen.

foka *f* Robbe, der Seehund.

folg-a *f* Folie; Linderung; -**ować** 3. nachgeben; nachlassen.

folial, **foliant** *m* Foliant.

solować walken (Tuch); **solusz** *m* die Walkmühle; **solusznik** *m* Walkmüller.

sol-warezny *m* Meierhofsverwalter; -**warezny** Meierhofs-; -**wark** *m* Meierhof.

sonograf *m* Phonograph.

fontanna *f* der Springbrunnen.

fontaż *m* die Bandschleife.

fora! fort, hinaus!

for-emny regelmäßig; -**emność** -leit; -**ma** *f* Form, Gestalt; -**macya** *f* Formation, Bildung; -**malista** *m* Bedant; -**malność** *f* Formalität, Förmlichkeit; -**malny** formal, förmlich; -**mat** *m* das Format.

for-mierski Formier-; -**mierstwo** *n* die Formierkunst; -**mierz** *m*. Formmacher; -**mować** formieren, formen; -**mula** *f* Formel, Vorschrift; -**mularz** *m* das Formular, das Muster.

fornal *m* Pferdefnecht; -**ski** *koń* das Arbeitspferd.

fornie-ra *f* das Furnier, Journier; -**rować** furnieren.

forpocza *f* der Vorposten.

for-sa *f* Force, der Kraftaufwand; -**sować** forcieren, mit Gewalt betreiben; -**sować** *się* *się* zu sehr anstrengen.

forte-ca *f* Festung; -**czka** *f* das Fort; -**czny** Festungs-.

fortel *m* die List, Kunstgriff, Kniff; -**ny** kniffig, gerieben.

forteplan *m* das Klavier, Flügel.

fortun-a *f* das Schicksal; das Glück; Glücksgöttin; das Vermögen; -**ka** *f* kleines Vermögen.

fortyfi-kacya *f* Befestigung; -**kacyjny** Befestigungs-; -**ko**-**wać** befestigen. [zierdiener.

foryś *m* Vorreiter, Rutscher; Difi-

forytować fördern.

fosa *f* der (Festungs)graben.

fosfor *m* Phosphor; -**an** *m* die Phosphorsäure, das Salz; -**ek** *m* die Phosphorverbindung; -**escencya** *f* Phosphoreszenz; -**owy** Phosphor-.

fotograf *m* Photograph; -**ia** *f* Photographie; -**iczny** photographisch; -**ować** photographieren.

fracht *m* die Fracht; -**owy** *frak* *m* Grad. [Fracht-.

framuga *f* Nische, Blende.

Franciszek *m* Franz.

Franciszkanin *m* Franziskaner.

fran-cuski, **po-cusku** französisch;

-**cuszczyzna** *f* das Französische;

-**cuz** *m* Franzose; -**cya** *f* Frank-

reich.

franko postfrei; -**wać** frankieren.

frant *m* Schall; -**owski** schallhaft.

fras-obliwość *f* Betrübniß, der Kummer; -**obliwy** betrübt, kummervoll; -**ować** betrüben; -**unek** *m* Kummer.

fraszka *f* Kleinigkeit, Lappalie.

fra-za *f*, **frazes** *m* die Phrase, die Redensart; -**zeolog** *m* Phrasenmacher, -**zeologia** *f* Sammlung von Redensarten.

frendz-la, **frenzla** *f* Franse;

-**lować** mit Franzen besetzen.

frekwentant *m* Besucher, Hörer.

frenologia *f* Schädellehre.

front *m* die Fronte, die Vorderseite; -**em** *stanać* Front machen; -**owy** Front-.

froter *m* Frottierer, Frotteur; -**ować** reiben.

frukt *m* die Frucht.

frunąć aufsliegen, wegsiegen.

fryc *m* Neuling; -**ować** foppen (einen Neuling); -**ówka** *f* das Foppen, Fuchstaupe, das Behr-gelb.

Fryderyk *m* Friedrich.

fryga *f* der Brummkreisel.

frykas *n* das Frisasse; eingemachtes Schnittfleisch.

fry-marezyć Handel treiben, schachern; -mark *m* die Schacherei.
 fryszkerka *f* der Frischhofen, Frisch-Frysztat *m* Freistadt. [Hütte.
 Frywald *m* Freiwaldbau.
 fryz *m* Fries; friesisches Pferd.
 fry-zować frisieren; -zura *f* Friseur; -zyer *m* Friseur; -zyerka *f* -in; -zyerski Friseur.
 fuga *f* Fuge; der Falz.
 fujara *f* Hirtenflöte; *m* Tölpel.
 fuk-ać, -nąć anfahren 4.; -liwy auffahrend, brummig.
 fular *m* Foulard, leichter Seidenstoff; -owy Foulard.
 funda-cya *f* Fundation, Gründung, Stiftung; -cyjny Stiftungs-, Stifts; -ment *m* das Fundament, die Grundlage; -mentalny fundamental; -tor *m* Gründer, Stifter; Gastgeber; -torka -in; -torski Gründer-, Stifter-.
 fundować gründen, stiften; bewirten; *f.* sie sich gründen.
 fundusz *m* Fonds; -owy Fonds.
 funk-cya *f* Funktion, Tätigkeit; -cyonaryusz *m* Funktionär;

-cyonować funktionieren, den Dienst verrichten.
 funt *m* das Pfund; -ówka *f* Pfundbirne.
 fura *f* Fuhre; -mi fuhrenweise.
 furaz *m* die Fourage; -er *m* Fouragier; -erka *f* Soldatenmühe; -ować Futter besorgen.
 furgon *m* Furgon, Packwagen.
 fur-kać, -knać auffliegen.
 fur-man *m* Fuhrmann; -manió sich mit Fuhrwerk beschäftigen; -manka *f* das Fuhrwerksgewerbe; das Fuhrwerk; -mański Fuhrmanns; -manstwo *n* Fuhrmannsgesellschaft.
 furtka *f* das Pfortchen, das Türchen.
 furja *f* Furie, Wut.
 furer *m* Quartiermacher.
 fusy *pl.* der Bodensatz.
 futral *m* das Futteral.
 futuro *n* Futter, Pelzwerk.
 futrować füttern, unterfüttern.
 futryna *f* der Fensterrahmen; das Türfutter.
 futrzany Pelz, gefüttert.
 fuzya *f* Flinte, Büchse; Fusion, Verschmelzung.

G.

gabać angreifen, beunruhigen.
 gab-czak = pumek; -czasty schwammig; -czastość -heit.
 gabinet *m* das Kabinett; das Nebenzimmer; -owy Kabinetts-.
 gab-ka *f* das Mädchen; der Schwamm; -kowaty schwammartig; -kowatość -heit.
 gać *f* das Strauch-, Faszinenwerk.
 gacek = nietoperz.
 gach *m* Buhler, Freier.
 gachostwo *n* die Buhlerei.
 gacie mit Reissig belegen.
 gacie, gatkł *pl.* Unterhosen.
 gad *m* die Reptilie.

gada-ć reden; plaudern; -cz *m* Plauderer; -nina *f* das Gerede, Plauderei; -tliwy geschwätzig; -tliwość -heit.
 gadka *f* Rede; kurze Erzählung.
 gadu, gadu plaudernd und schwatzend; -lski, -la *m* Plauderer; -lstwo *n* die Schwatzhaftigkeit.
 gadzina *f* Schlange.
 gagatek *m* das Herzenskind.
 gacić belauben; gaisty belaubt; gaik, gaj *m* Hain, das Wald-
 gajdy = dudy. [den.
 gaj-owe *n* Waldbenützungsrecht; -ówka *f* der Sänger; Gras-

müde; -owy *m* Heger, Waldwarter.
gala *f* Gala, das Festkleid.
galant, galancik *m* feiner Mann;
 -ernik *m* Galanteriehändler;
 -erya *f* Galanterie; -eryjny Galanterie.
galar *m* die Galeere.
galare-ta *f* Gallerte; -towaty gallertartig; -towy Gallert.
galas *m* Gallapfel; -ówka *f* Gallwespe; -owy Galläpfel.
gala-ż *f* der Ast; -zka *f* der Zweig.
galeczka *f* das Kügelchen.
galera *f* Galeere.
galernik *m* Galeerenflave.
galerya *f* Galerie.
galezisty ästig, voll Äste.
gal-gan *m* Bump; Zappen, Fehen;
 -galgant; -ganiarz *m* Lumpensammler; -ganiarka *in*;
 -ganica *f* das Lumpenweib;
 -ganowaty verlumpt; -ganowy Lumpen; -gański lumpig;
 -gaństwo *n* die Lumperei; Lumpenvoll.
Galicya *f* Galizien.
galicyjski galizisch.
galimatyasz *m* das Wortgewirre.
galka *f* kleine Kugel; der Knopf (am Stoch); das Klößchen;
 g. muszkatowa die Muskatnuz; g. oczna der Augapfel.
galon *m* die Borte, die Tresse;
 -ować mit Borten benähen.
galop *m* Galopp; -em im Galopp;
 -ować galoppieren.
galosz *m* die Galosche.
galowy Gala-, Festtags-.
galuszka *f* das Kügelchen, Kapsel.
galwa-niczny galvanisch; -nizm *m* Galvanismus; -nizować galvanisieren.
gama *f* Stala, Tonleiter.
gamon *m* Dummkopf, Wimpel.
gam-racie się mit 3. bühlen;
 -racki bühlerisch; -ractwo *n* die ausschweifende Lebensweise;
 -rat *m* Buhler; -ratka *in*.

ganek *m* Gang, die Galerie.
gangrena *f* der Brand.
ganić tabeln, mißbilligen.
ganićiel *m* Tabler; -ka *in*.
gap *m* Gaffer, Maulaffe; -iś się na 4. angaffen 4.
garb *m* Budel, Höder; -acieć budelig werden.
garbar-czyk *m* Gerberlehrling;
 -nia *f* Gerberei; -ski Gerber;
 -stwo *n* Gerberhandwerk.
gar-barz *m* Gerber; -barka *in*;
 -baty budelig, höderig; -batość feigt; -bić się sich krümmen;
 -bnik *m* Gerbstoff; -bować gerben; -bowiny *pl.* der Lohfuchen; -bownik *m* Gerberstrand; -bus *m* Budelige.
garde-ropa *f* Garderobe, Belleidung; das Ankleidezimmer;
 -robiana *f* Kammerjungfer.
gardłacz *m* ein Kropfger; die Kropftaube; Schreihals.
gard-lany Kehle-, -ło *n* die Kehle, die Gurgel; der Hals; Leben;
 stanąć kością w gardle verhaßt sein; -łować viel schreien; -łowy Gurgel-, Hals-.
gardzi-ć kim, czem verachten 4.;
 -ciel *m* Verächter; -cielka *f in*.
gardziel *f* Speiseröhre, der Schlund.
garknechnia *f* Garküche.
garnąć scharren, raffen; g. się sich scharen, nach etw. streben.
garn-carezyk *m* Töpferjunge;
 -carka *f* Töpferin; -carski Töpfer; -earnia *f* Töpferei;
 -earstwo *n* Töpferhandwerk;
 -earz *m* Töpfer, Hafner; -czek *m* das Töpfchen; -ek *m* Topf;
 -iec *m* Garnies.
garni-rować garnieren, benähen; verzieren; -tur *m* die Garnitur
garnuszek *m* das Töpfchen.
gar-ść *f* Hand; eine Handvoll;
 -stka *f* eine Handvoll.
gasi-ć löschen; -ciel *m* Löcher.
gasiq *n* Gänschen.

gasie-nica *f* Raupe; -**nicznik** *m* die Schlupfwespe.
gasior *m* Gänserich; große bauchige Flasche.
gaska *f* Gans; das Gänschen.
gasnąć erlöschen; schwinden.
gastronom *m* Gastronom, Feinschmecker; -**ia** *f* Gastronomie; -**iczny** gastronomisch.
gastryeczny gastrisch, Magen-.
gąszcz *m* Bodensatz; das Dickicht.
gatki *pl.* Unterhosen.
gatuń-ek *m* die Gattung; -**kować** fortieren; -**kowy** Gattungs-.
gawę-da *f* Blauderei; Erzählung; -**dział** *m* Blaudereder, Erzähler; -**zić** plaudern.
gawiedź *f* Volksmasse, der Pöbel.
gawron *m* die Saatfrähe; der Tölpel; -**ić się** herumgaffen; -**ić** *n* Junges von der Saatfrähe.
gaz *m* das Gas; -**owy** Gas-.
gaza *f* Gaze, das Flortuch.
gaża *f* Gage, der Gehalt.
gazda *m* Wirt.
gaze-ciarski Zeitungs-; -**ciars-two** *n* Zeitungslesen; -**ciarz** *m* Zeitungsschreiber; -**leś** *f* Zeitung.
gazometr *m* Gasometer.
gbur *m* Bauernkerl, Bauer; -**owacieć** verbauern; -**owatość** *f* das ungeschliffene Wesen; -**owaty** ungeschliffen.
gdakać gadern; plaudern.
Gdańsk *m* Danzig.
gdula *f* Pfundbirne; Erdscheibe.
gdy wenn, nachdem, indem, da, als; **gdyby** wenn.
gdy-rać, **gderać** brummen, räsionieren; -**racz** *m* Brummbar, Räsoneur; -**rliwy** brummig; -**rliwość** -leit.
gdź weil, da.
gdzie wo; -**kolwiek** wo immer; -**niegdzie** hie und dort; -**s** irgendwo; -**ż** ? wo denn?
gęba *f* der Mund; das Mundwerk; der Ruß; -**ł** *m* Großmaul; -**ty** großmäulig, pausbädig.

gębusia *f* das Mündchen.
gęź-ba *f* Musik; -**biarz** *m* Musiker, Spielmann.
gęg, **gęgot** *m* das Gschnatter.
gęgać schnattern.
gemza *f* Gemse.
genealogia *f* Genealogie.
genera-ł *m* General; -**licya** *f* Generalität; -**łny** General-, Haupt-, allgemein.
Genewa *f* Genf.
geniusz (-a) *m* Genius, Schutzgeist (eines Menschen); **geniusz** (-u) das Genie, hohe geistige Begabung.
Genueńczyk *m* Genuese.
geo-dezya *f* Feldmestkunst; -**gnozya** *f* Erdschichtenkunde; -**grafia** *f* Erdkunde; -**graficzny** geographisch.
geo-logia *f* Erdbildungslehre; -**logiczny** geologisch; -**metrya** *f* Raumgrößenlehre; -**metryczny** geometrisch.
germański germanisch, deutsch.
gęś *f* Gans.
gęś-cieć, **gętnąć** *bid* werden (Saft); *bid* werden (Luft); -**ciuchny** sehr dicht, *bid*.
gesi Gänse; **ić się gesiego** den Gänsemarsch gehen; -**niec** *m* Gänsestall; -**or** = **gasior**.
geśl *f* Laute; -**arz** *m* Lautenspieler.
gest-awy *etw.* *bid*, *bid*; -**ość** *f* Dide, Dichte; -**wina** *f* das Dickicht.
gest *m* die Geste, die Gebärde, -**ykulacya** *f* Gesticulation, das Gebärdenenspiel; -**ykulować** *ge-*stikulieren.
gesty *bid*; *bid*; zahlreich.
giąć biegen, bengen.
gić-ki biegsam, geschmeidig; -**łość** *f* Biegsamkeit.
giczał *m* = **golen**.
giel-da *f* Börse; -**dowy** Börsen-; -**dzista** *m* Börsenspekulant.
giemza, (besser) **gemza**.
gierm-ek *m* Knappe, Knap-träger; -**kowy** Knappen-.

giet-ki biegsam; -kość -leit.
 giez (gza) *m* die Bremse; das Toben; gzy *pl.* der Mutwille.
 gil *m* Gimpel.
 giloty-na *f* Guillotine, das Fallbeil; -nować guillotinierten.
 gimna-styczny *gymnastisch*, Turn-; -styk *m* Gymnastiker, Turner; -styka *f* Gymnastik das Turnen.
 gimna-zyalny *Gymnastial-*; -zyasta *m* Gymnastik; -zyum *n* Gymnasium
 ginać zu Grunde gehen; verschwinden; sich verlieren.
 gips *m* Gips; -arnia *f* Gipsgrube, der -bruch; -brennerei; -ować gipsen; -ówka *f* Gipspfiste; das Gipsfrant; -owy Gips-.
 girant, giro = žyrant, žyro.
 girlanda *f* das Blumengewinde.
 giser *m* Gießer; -nia *f* Gießerei.
 gita-ra *f* Gitarre; -rzysta *m* Gitarrenspieler; -rzystka *in*
 głąb, głąbik *m* Strunt; 'asty struntig.
 głąb *f* Tiefe; das Innere.
 gład-ki glatt, eben; hübsch; gewandt; -kość *f* Glätte; Gewandtheit; -ysz *m* Ged, Weiberrarr; -yszka *f* ein schönes Weib.
 gładzić glätten, eben machen.
 glans, glanc *m* Glanz, Schimmer; -ować puzen, wischen; -owny glänzend, blanz; Glacé.
 gła-skać, -snać streicheln; lieblosen; -szczki *pl.* Fühlhörner.
 glaz *m* das Gestein, das Felsen-
 glazura *f* Glasur. [stüct.
 gleba *f* Erbscholle, der Boden.
 głę-bia, -bokość, -bizna *f* Tiefe; -boki tief.
 glejt *m* Geleitzbrief; -owy Ge-
 glejta *f* Glätte. [leit-
 gliceryna *f* das Glycerin.
 glin *m* das Aluminium.
 glin-a *f* der Ton, der Lehm; -iany tönern, -iasty tonartig, lehmig; -ka *f* Tonerde.

glista *f* der Spul-, Regenwurm.
 Gliwice *pl.* Gleiwitz.
 glob, -us *m* Globus.
 głód *m* Hunger.
 glo-dnieć hungrig werden; -dny hungrig; -dowy Hunger-; -dzić hungern lassen.
 głóg *m* Hage-, Weißdorn.
 Głogów *m* Glogau.
 glogo-wiec *m* Hecken-, Baumweißling; -wy Weißdorn-.
 glos *m* die Stimme; Ton; Laut; Schall; zabrać *g.* das Wort ergreifen; -ić verkünden; lauten; -iciel *m* Verkünder; -icielka *in*; -ik *m* seine Stimme; -ka *f* der Laut; -kowy Laut-, Buchstaben-.
 glo-śnia *f* Stimmreihe; -śny, -śno laut; berühmt; ruckbar; -sować stimmen; -sowy Stimm-, Stimm-; Vokal-.
 głowa *f* der Kopf, das Haupt; das Oberhaupt; głowy *pl.* das Koppende (des Vettes); co głowa to rozum viel Köpfe, viel Sinne; pobić na głowę auf's Haupt schlagen; wbić sobie co w głowę sich etw. in den Kopf setzen; głową przyplacić mit dem Leben büßen; skoeżyć po rozum do głowy sich besinnen; mieć w głowie ein Räuschchen haben.
 głowa cukru der Zuderhut;
 trupia głowa der Totenkopf;
 -wacz *m* Großkopf; ein guter Kopf; die Kaulquappe; -wlasty großköpfig; Kopf-; -wica *f* das dickere Ende des Stodes; das Kapital; -wizna *f* der Schweinskopf.
 główka *f* das Köpfchen, das Häuptchen.
 głównia *f* der Bösch-, Feuerbrand; Klinge; der Säulenschaft; -wnie hauptsächlich; -wny Haupt-, Ober-.
 głu-chnąć taub, still werden; -cho still; -choniemy taub-

stumm; -chośe *f* Taubheit;
 -chowały schwerhörig; -chowatośe *f* eit; -chy taub; dumpf (Ton); still (Nacht).
glu-pi dumm, töricht, albern;
 -piec *m* Dummkopf, Tor, Tölpel;
 -piec, -powaciec dumm werden;
 -piatenki stoddumm; -powatośe *f* Albernheit, der Blödsinn;
 -powaty albern, einfältig;
 -pstwo *n*, -pota *f* die Dummheit, die Torheit.
glu-szec *m* Auerhahn; -szec taub werden; -szyć betäuben.
gmach *m* das Gemach, das Gebäude.
gmatawa-ć durcheinandermischen;
 -nina *f* der Mischmasch, das Chaos.
gme-rać herumwühlen, -rühren; langsam arbeiten; -racz *m* Wühler, Grübler; -ranina *f* das Herumwühlen, das -suchen.
gmin *m* das gemeine Volk; die Menge; -a *f* Gemeinde; -nośe *f* das gemeine Wesen; -ny Gemeindegemein; -owładny demokratisch; -owładztwo *n* die Demokratie.
gnać treiben, jagen.
gnat *m* großer Knochen.
gnebi-ć bedrücken, bedrängen;
 -ciel *m* Bedrucker; -cielka *in*.
gnejs *m* Gneis (Mineral).
gniadosz *m* Braune(r) (Pferd).
gniady braun (Pferd).
gniaz-deczko *n* Nestchen; -do *n* Nest; Stammhaus; der Sitz, der
gnłe faul werden, faulen. (Verb).
gnida *f* Nisse (ein Lausel).
gnieść (gniotć) futen; (be) drücken.
gnie-w *m* Zorn, Ärger; -wać erzürnen, ärgern; -wać się böse sein, sich ärgern; -wliwy verbrießlich, ärgerlich; -wliwośe *f* eit; -wny zornig
gnieździć się nisten.
Gniezno *n* Gnesen.
gni-lec *m* die Mundfäule; -lizna *f* Fäulnis; -lka *f* Feigbirne.

gnoi-ć düngen; *g.* sie eiten;
 -isty gut gedüngt; eiterig.
gnój *m* Dünger, Mist; Eiter.
gno-jak *m* Mistfäser; -jny gedüngt; Mist; -jówka *f* Fauche;
 -jownia *f* Düngergrube.
gnuś-nieć träge, faul werden;
 -nik *m* Faulenzer; -nica *in*;
 -nośe *f* Trägheit, Faulheit;
 -ny träge, faul.
gnyp *m* Schusterkneis.
godło *n* Motto, Sinnbild, Wahrzeichen, der Wahlspruch, Symbol.
god-nośe *f* Würde, der Charakter, der Name; -ny würdig, wert.
godo-wać schmausen; -wnik *m* Schmauser, Gast; -wy Schmaus; Feier; Weihnachts; -gody *pl.* der Schmaus; das Hochzeitsfest; Weihnachten *pl.*
godzi-ć na 4. nachstellen 3.;
 godzić na co nach etw. trachten;
 godzić 4. ausföhnen; mieten, bingen; *g.* się z kim mit 8. unterhandeln; sich versöhnen; *g.* się na co zu etw. taugen;
 godzi się es ist erlaubt; -ciel *m* Versöhner; -cielka *in*
godzien würdig, wert.
godz-ina *f* Stunde; co *g.* stündlich; która *g.*? wieviel Uhr ist es? -luka *f* das Stündlein; -luki *pl.* Stundengebete; -inny Stunden.
godzi-wie mit Recht, gehörig;
 -wośe *f* Zulässigkeit; -wy zulässig, anständig, erlaubt.
gołe, *g.* sie heilen.
gołąb *m* die Taube; -ek *m* das Taubchen.
gol-arnia *f* Raisterstube; -arski Raister, Barbier; -arz *m* Raisterer, Barbier.
gołę-bi Tauben; -biea *f* Täubin;
 -bie *n* Junge der Tauben; -bniuk *m* Tauben Schlag.
golec *m* ein Habenichts.
gole-ń *f* das Schienbein; -niowy Schienbein.

golenie *n* Barbieren, Rasieren.

goli-broda = **golarz**; -*ć* bar-
bieren, rasieren; -*zna* *f* kahle
Erdfäche; Armut.

gółka *f* der nackte Hintere.

golo (von) **goly**; -**brody** bart-
los; -**ledź** *f* das Glatteis; -**ś**
f Nacktheit, Blöße; -**ta** *f* der
Habenichts; das Bettelvolk;
-**wasy** ohne Schnurrbart.

goly bloß, entblößt, kahl; **pod**
golem nebem unter freiem
Himmel; **g. jak turecki**
święty blutarm; -**sz** *m* armer
Schlüder.

gomółka *f* der Quarzfäule.

gon *m* das Jagen, die Jagd.

gonciarz *m* Schindelmacher.

goncik *m* Dachspan. [Brief.

gończy Jagd-; **g. list** *m* Sted-
gon-ić jagen 4., nachjagen 3.;
verfolgen; **ostatkami** *g.* am
Bettelstab sein; **g. się** läufig
sein; -**iec** *m* Eilbote, Kurier;
-**itwa** *f* das Wettrennen; -**ny**
treibend; hoch aufgeschossen
(Kohr).

kont *m* die Schindel; -**al** *m*
Schindelnagel; -**owy** Schindel-.

góra *f* der Berg; Höhe; Ober-
hand; **na górze** oben; **na**
górze, **pod górę** bergauf;
z góry bergab; voraus (zahlen);
górze brać nad kim die Ober-
hand bekommen; **góra nasi!**
unser ist der Sieg!

gora-co *n*, -**coś** *f* die Hitze;
-**cy**, -**co** heiß (Tag); hitzig
(Kampf); inbrünstig (Gebet);
geistig (Getränk); -**czka** *f* das
Fieber, Fieberhitze; der Fiebers;
-**czkować** fiebern, phantasieren;
-**czkowy** Fieber-; hitzig; heiß-
blütig.

góral *m* Bergbewohner; -**ka** -*in*.
gor-czyca *f* das Senftraut; **g.**
polna der Adersenf; -**czyczny**
Senf-.

gore! es brennt; -**jący** brennend.

górką *f* ein kleiner Berg.

górkowaty hügelig.

gorli-wiec *m* Eiferer, Schwärmer;
-**woś** *f* der Eifer; -**wy** eifrig.

gór-mistrz *m* Bergmeister;

-**nietwo** *n* Bergwesen; -**nicy**
bergmännisch; -**nie** hoch oben;
hochtrabend; -**nik** *m* Bergmann.

górnó-lotność *f* das hochtrabende
Weien; -**lotny** hochtrabend; -**ś**
f Erhabenheit.

górný Ober-, obere; erhaben.

górować auf der Höhe sein; die
Oberhand haben.

gors *m* Busen; die Halskrause;
-**eciarz** *m* Korsettmacher; -**et** *m*
das Korsett, das Nieder.

górski Berg-, Gebirgs-.

gorsować się das Kleid aus-
geschnitten tragen.

gor-szacy anstößig; -**szenie** =
zgorszenie, -**szy** schlimmer,
schlechter; -**szyciel** = **zgorszy-**
ciel

góry *pl.* das Gebirge, die Berge.
gorycz *f* die Bitterkeit; der Gram;
-**ka** *f* der Enzian.

goryl *m* Gorilla.

gorzał-czany Branntwein-;
-**czysko** *n* der abscheuliche
Branntwein; -**eczka** *f* der liebe
Schnaps; -**ka** *f* der Branntwein,
der Schnaps.

gorzeć brennen; entbrannt sein.

gorzej ärger, schlimmer.

gorzel-nia *f*, -**nietwo** *n* die
Branntweinbrennerei; -**nik** *m*
-brenner; -**niany** Brennerei-.

gorz-kawy bitterlich; -**kawość**
-keit; -**ki** bitter; -**kość** -keit;
-**kie** zale Magelieder; -**knia** *f*
das Bitterholz; -**knioć**, -**knać**
bitter werden; -**ko** bitter, bitter-
lich.

gorzy-stoś *f* der bergige Boden;
-**sty** gebirgig.

goś *m* Gast; **goście** Gast sein.
gościec *m* Rheumatismus.

goś-cina *f* der Besuch und Aufent-
halt eines Gastes; -**ciniec** *m*
Landstraße; der Gasthof; ein Ge-

- schenk von der Diebe; -cinny Gast-, gastlich, gastfreundlich; -cinność -heit.
- gospo-da** *f* Herberge, das Gasthaus; -**da** stanąć einführen; -**darczy** Wirtschaft-; -**darka** *f* Wirtschaft; -**darny** wirtschaftlich; -**darnosc** -heit; -**darować**, -**darzyć** wirtschaften; schalten und walten; -**darski** Wirt-, Wirtschafts-; -**darstwo** *n* die Wirtschaft, der Haushalt; -**darz** *m* Wirt; -**dyni-in**; -**sla** *f* eine liebe Wirtin.
- goto-wać** bereiten; kochen; *g.* się bevorsorgen; sich rüsten, sich vorbereiten; kochen; -**walnia** *f* Toilette; der Putzisch.
- gotowizna**, **gotówka** *f* Barschaft, bares Geld; **gotówka** bar.
- goto-wy**, **gotów** bereit, bereitwillig; fertig; bar (Geld); -**wość** *f* Bereitschaft, Bereitwilligkeit.
- gotycki** gotisch.
- goździ-k**, **goździk** *m* die Nelke; Gewürznelke; -**kowy** Nelken-.
- gra** das Spiel; *g.* w szachy das Schachspiel.
- grab** *m* die Weißbuche.
- gra-barski** Gräber-; -**barstwo** *n* die Graberei; -**barz** *m* Gräber; Totengräber.
- grabić** rechnen, harfen; rauben; -**biecieł** *m* Plünderer; -**bie** *pl.* der Rechen, die Harke.
- grabież** *f* der Raub; die Plünderung; -**ca**, -**nik** *m* Räuber, Plünderer; -**ność** *f* Raub-, Plünderungslust; -**ny** raub-süchtig; -**yć** rauben, plündern.
- grabina** *f* der Weißbuchenwald; das Weißbuchenholz.
- grabisko** *n* der Rechenstiel.
- grabki** *pl.* das Reiss, das Sensen-gerüst; Gabel.
- grabowy** Weißbuchen-.
- grać** spielen.
- gra-ca** *f* Mörtelhaue, der Karst; Krage; -**cować** karsten.
- gracki** mader, tüchtig, brav.
- gracya** *f* Grazie, Anmut.
- gracz** *m* Spieler; Nordseerl.
- grad** *m* Hagel; *g.* lodowy die Schloßen; *g.* pada es hagelt.
- gradacya** *f* Steigerung.
- Graciec** *m* Graj.
- gradobiele** *n* der Hagelschlag; **gradowy** Hagel-.
- gradual** *m* das Graduale.
- grajcar** *m* Kreuzer.
- grajcarek** *m* Tropfenzieher.
- grajek** *m* Fiedler, Spielmann.
- gram** *m* das Gramm.
- grama-tyczność** *f* grammatische Genauigkeit; -**tyczny** grammatisch; -**tyk** *m* Grammatiker; -**tyka** *f* Grammatik, Sprachlehre.
- gramolić się** sich mit Mühe hinauf-, hindurcharbeiten.
- gran** *m* das Gran.
- grań** *f* Kante.
- granat** *m* Granat (Stein); Granatapfel; die Granate (Weischoß); -**nik** *m* die Haubise; -**owiec** *m* Granatbaum; -**owy** Granat-; Granaten-; dunkelblau.
- grania-stosup** *m* das Prisma -sty kantig, edig; -**stość** -heit.
- granica** *f* Grenze; za -**ca** im Ausland; -**cznik** *m* Grenzstein; -**czny** Grenz-; -**czyć** gren en.
- granit** *m* Granit; -**owy** Granit-.
- grasować** grassieren, herrschen.
- grat** *m* Plunder, das Gerümpel.
- gratka** *f* günstige Gelegenheit, etw. zu bekommen.
- gratu-lacya** *f* Gratulation; -**lo-wać** gratulieren, beglückwünschen.
- gratyfikacya** *f* Vergütung.
- grdyka** *f* der Adamsapfel.
- gre-cki**, po -**cku** griechisch; -**cya** *f* Griechenland; -**czyzna** *f* das Griechische; -**k** *m* Grieche.
- grem-pla** *f* Krenpel, der Woll-lamm; -**plarnia** *f* Wolllamm-anstalt; -**plarz** *m* Wolllamm-er; -**plować** krenpeln.

grenadyer *m* Grenadier.
 Grenlandya *f* Grönland.
 grób *m* das Grab; die Gruft.
 grobarz *m* Totengräber.
 grobel-ne *n* Dammgeld; -ny Damm-; *m* Dammaufseher.
 grobla *f* der Damm, der Deich.
 grobo-weowy Grabmal-; -wiec *m* die Gruft; das Grabmal;
 -wisko *n* die Grabstätte; -wy Grab-, Grabes-.
 groch *m* die Erbse; *g. z kapustą* Kraut und Rüben zusammen;
g. rznać o ścianę tauben Ohren predigen; -odrzew *m* die unedelte Asazie; -owiny *pl.* das Erbsienstroh; -owy Erbsien-; -owy wianek (Erbsienkranz) Korb.
 gród *m* die Burg, das Schloß.
 grodowy, grodzki Burg-.
 gro-dzić säumen; -dzisko *n* eine Burg; eine Burgruine.
 grom *m* Blitz-, Donner Schlag.
 groma-da *f* Schar, der Haufe; Landgemeinde; -dnie scharen-, haufenweise; -dny geichart;
 -dzić (an)häufen, sammeln;
 -dzki Gemeinde-.
 grom-ić gegen 4. donnern, heftig ausschellen 4.; bezwingen; -iciel-
 -ca *m* Bezwiniger; -ki donnernd, Donner-; -nica *f* Weichherze;
 -nice *pl.* Mariä Lichtmeß;
 -niezny Lichtmeß-.
 gromo-bicie *n* Donnerwetter;
 -chron *m* Bligableiter; -nośny Donner bringend; -włodea *m* Donnergott; -władny über Blitz und Donner verfügend; -wy Donner-.
 gronisty traubig; traubenreich.
 gronko *n* Trauben.
 grono *n* die Traube; die Gesellschaft, die Mitte; *g. nauczycielskie* der Lehrkörper; -rodny = gronisty.
 gronostaj *m* das Hermelin; -o *pl.* der Hermelinpelz; -owy *ś.*
 grosz *m* Großen; Heller.
 gro-szek *m* kleine Erbse; -szko-

watoś *f* Narbenseite am Feder;
 -szkowy Erbsien-; schotenartig.
 grot *m* Spitze eines Spießes; Wurfspeiß.
 grota *f* Grotte, Höhle.
 groza *f* das Grauen, das Entsetzen.
 gro-żba *f* Drohung; -zić drohen;
 -żny drohend; schreckhaft; streng.
 gru-bawy etwas dick; etw. grob;
 -bian, -bianin *m* Grobian;
 -bianka *f* ein großes Frauenzimmer; -bianiski grob; -bianstwo *n* die Grobheit; -bieć dick, stark werden; -hopienny dickstämmig; -boś *f* Dide, Stärke;
 -boziarniasty grobförmig; -by dick, stark, grob; -by zwierz das Hochwild.
 gruch-ać girren (Tauben); -awka *f* Zunfttaube; -nać erschallen; hinfallen; -nać 4. einen Schlag verzeugen 3.; -ot *m* das Gepolter; -otać poltern; zerichmettern.
 gruczoł *m* die Drüse; *g. łzawy* Tränendrüse; -ek *m* eine kleine Drüse; -owaty brüsenförmig; -owy Drüsen-.
 gru-da *f* gerorener Straßentot; der Klumpen; -dka *f* das Klumpchen; -dniowy Dezember-;
 -dzień *m* Dezember; -dzisty holperig.
 Grudziądz *m* Grudenz (Stadt).
 grunt *m* Grund, Boden; das Grundstück; die Grundlage;
 -ować gründen; den Grund suchen; grundieren, -ować się na czym sich gründen; beruhen;
 -owe *n* die Grundsteuer; -owny gründlich, fest; -owność -keit, -igkeit; -owy Grund-.
 gru-pa *f* Gruppe; -pami gruppenweise; -pować gruppieren.
 gru-sza *f* der Birnbaum; -szecznik *m* Birnmoß; -szka *f* Birne; -szki na wierzbie Quirschlösser; -szkowaty birnenförmig; -szkowy Birnen-, Birnbaum-.

gruz *m* Schutt; -y *pl.* Trümmer, Ruinen.
gru-zelka *f* das Klümpchen; -zła *f* der Klumpen, der Knoten; -zlica *f* Tuberkulose; -zliczny tuberkulös.
gry-czany Buchweizen-, -czka *f* der Buchweizen.
gryś *m* Greif (myth. Vogel); das Griffbrett (an d. Geige).
gryma-s *m* die Grimasse; Grille, Laune; -sić, -sować Grimassen schneiden; -śnica *f* ein eigensinniges Weib; -śnik *m* ein eigensinniger Mensch; -śny eigensinnig, grillenhaft.
grynszpan *m* Grünspan.
grypa *f* Grippe.
grys *m* Grieb; -owy Grieb.
grywać zu spielen pflegen.
gry-zący beißend; ähend; -zć beißen, nagen; ähen; kränken; *g.* ziemię im Grabe liegen; *g.* się sich herumbeißen; sich kränken; -zliwy vertrießlich; -zliwość -leit.
gryz-moła *m* Schmierer; -molić schmieren, kriegeln.
grzyzonie *pl.* Nagetiere.
grzać wärmen; *g.* się sich wärmen; laufig sein.
grządka *f* das Gartenbeet.
grządziel *m* die Gabeldeichsel.
grzanie *n* Wärmen; *g.* się die Brunnzeit; grzanka *f* eine geröstete Brotschneite.
grzazki sumpfig, morastig.
grzbiecisty breitschulterig.
grzbiet *m* Rücken; -owy Rücken.
grzebać scharren, mühlen, graben; begraben, beerdigen.
grzebie-ń *m* Kamm. -niarz *m* Kammmacher; -niarka *in*; -niarstwo *n* die Kammmacherei; -niasty mit einem Kamm versehen; -niowaty kammartig.
grzebło *n* der Striegel.
grzech *m* die Sünde; *g.* pierworodny Erbsünde; *g.* śmiertelny Todsünde.

grzecho-tać klappern; quaken; -tka *f* Klapper, Schnarre; -tnik *m* die Klapperschlange.
grzech-niuchny gar artig; -ny artig, höflich; -ność -leit.
grzęda *f* Hühnerstange; das Gartenbeet.
Grzegorz *m* Gregor.
grzesz-nik *m* Sünder; -nica *in*; -ny sündig, sündhaft; -ność -leit, -igleit; -yć sündigen.
grzęznąć stecken bleiben.
grzmieć donnern; grzmi eś donnert; grzmocić, grzmotnąć 4 einen lauten Schlag versetzen 3.
grzmot *m* Donner; Krach; -liwy donnernd, krachend; -owy Donner-.
grzyb *m* Schwamm, Pilz; *g.* prawdziwy Herrenpilz; -ek *m* kleiner Pilz, das Schwämmchen; Eierfuchen; -lasty -owaty pilzartig; -ieć zusammenschrumpfen; -ień biały *m* die Seerose; -ień żółty die Nirenblume; -obranie *n* die Pilzele; -owaty schwamm-; pilzartig; -owy Schwamm, Pilz.
grzy-wa *f* Mähne; -wacz *m* die Ringeltaube; -wlasty mit langer Mähne.
grzywna *f* Mark; Geldstrafe.
gubernator *m* Gouverneur, Statthalter; -owa *f* Frau des G.; -stwo *n* die Statthalterschaft; Gouverneur samt Gemahlin.
gubernia *f* das Gouvernement; -lny Gubernials.
gubi-ć verlieren; vertilgen, verderben; -ciel *m* Vertilger.
gula *f* Beule; der Auswuchs.
gulasz *m* das Gulasch, Gulasch.
guma *f* das Gummi; *g.* arabska das Gummiarabikum; *g.* elastyczna das Gummielastikum.
gum-iennik, -lenny *m* Steinen-aufseher; -no *n* die Scheune, die Tenne.
gumo-wać gummieren; -wny gummiert; -wy Gummi-.

gunia *f* ein grobvolles Tuch;
Mantel aus grobvollem Tuche.
gusła *pl.* die Zauberei; die Gau-
telei.

guśla-rski zauberisch, Gaufler-;
-rstwo *n* = **gusła**, -rz *m*
Zauberer, Gaufler.

gust *m* Geschmack; -owność *f* das
Geschmackvolle, Eleganz; -owny
geschmackvoll, elegant.

guwer-nantka *f* Gouvernante,
Hauslehrerin, Erzieherin; -ner
m Gouverneur; Hauslehrer, Hof-
meister; -nerowa Hofmeister sein.

guz *m* Höcker; die Beule; Knollen.
guzd-rać się nicht fertig werden
können; -ralski *m* Tändler,
Zauberer.

guziczek *m* kleiner Knopf.

guzik *m* Knopf; Knoten; -arstwo
n Knopfmacherhandwerk; -arz
m Knopfmacher; -arka *in*;
-owaty knopfartig; -owy Knopf-
guzo-wacieć knotig, knorrig
werden; -waty beulig, knotig,
knorrig; -watość *f* Leit.

gwał-cić Gewalt antun; notzüch-
tigen; verletzen (Gefeh); -ciciel
m Gewalttäter; Verlezer (des
Gefehes); -cicielka *in*.

gwałt *m* die Gewalt, die Gewalt-
tat; Zwang; *g.* czynić, zadać
Gewalt antun; *na g.* dzwonić
die Sturmglocken läuten; *na g.*
wolać Alarm schreien, um Hilfe
rufen; **gwałtn!** zu Hilfe!

gwałtow-nictwo *n* die Gewalt-
tätigkeit; -nik *m* Gewalttäter;
-ność *f* Gewalttätigkeit; -ny
gewalttätig, heftig; gewalttätig.

gwar *m* Lärm, das Geräusch;
das Mitschern (der Vögel).

gwara *f* Mundart.

gwaran-cya *f* Garantie, Bürg-
schaft; -tować garantieren,

gwar-dya *f* Garde; Schutzwache;
-dyan *m* Guardian; -dzista *m*
Gardesolbat.

gwa-rectwo *n* die Bergwerksgesell-
schaft, die Gewerkschaft; -rek *m*
Bergwerksbesitzer; -ergtnappe.

gwaruy geräuschvoll, lärmend.

gwarzyć plaudern, schwätzen.

gwiaz-da *f* der Stern; *g.* stała
der Fixstern; -darnia *f* Stern-
marke; -darski astronomisch;
-darstwo *n* die Sternkunde;
-darz *m* Astrolog; -deczka *f*
das Sternchen; -dka *f* das
Sternchen; das Weihnachts-
geschenk; -dkowaty sternartig;
-dowy Stern; -dozbiór *m* das
Sternbild; -dzisty gestirnt.

gwich *m* das Gewicht.

gwint *m* das Gewinde, Schrau-
bengang; -ować das Gewinde
machen; -ownik *m* Gewinde-
Schraubenbohrer; -ówka *f*
Flinte mit gezogenem Lauf;
-ownica *f* Schraubenschneid-
maschine.

gwizd *m* Pfiff; -ać pfeifen; -nąć
einen Pfiff tun, pfeifen; -acz *m*
Pfeifer; -awka *f* Pfeife.

gwoli 3. wegen; *g.* tobie dir zu
gwoździć *m* Nagel. [Gefallen.

gwoź-dziarnia *f* Nagelschmiede;
-dziarstwo *n* die Nagelschmiede-
arbeit; -dziarz *m* Nagelschmied;
-dzik *m* das Nagelmen; die
Nesse; -dziownica *f* das Nagel-
eisen; -dziowy Nagel; -dzisty
voll Nagel.

gzić beißen, stechen; *g.* się wütenb
herumlaufen; läufig sein.

gzik *m* die Viehbremse; *ma gzi-*
ka w głowie er rappelt.

gzygzak *m* Zickzack.

gzyms *m* das Gesims; -ik *m* ein
kleines Gesims.

H.

ha! ha!

habit *m* das Mönchsfleid.Habsburg *m* die Habsburg.hacz-ek, -yk *m* das Häfchen;
-kowaty hafenförmig; -ysty
haficht.haft *m* die Stiderei; die Wund-
naht (des Arztes); -arski Stid-;
-arstwo *n* die Stiderarbeit;
-arz *m* Stider; -arka -in; -ka
f das Haftel, das Häfchen;
zapiąć na -ki zubasteln; -karz
m Haftelmacher; -ować stiden.haja *f* der Häufsch.hajda-macki räuberisch; -ma-
ctwo *n* Räuberleben; Raub-
gesindel; -maczyć Räuberei
treiben; -macyzna *f* das
Räuberwesen; -mak, -maka *m*
Straßenräuber; Hafunke.hajdu-cki, -czy heidudisch; -ctwo
n Heidudenleben; der -stand; -k
m Heidud; Lafai.hajnal *m* Wehruf; das Weclied;
die Turmmuf.hak *m* Hafen; die Sandbank, die
Klippe; *h. u* drzwi Türhafen.hakatyeta *m* Hafatift.hako-wać mit dem Hafenpflug
adern; -waty hafenförmig.hala *f* Alm (im Tatragebirge).hala-barda *f* Hellebarde; -bard-
nik *m* Hellebardier.halaburda *m* Lärmmacher.hala-s *m* Lärm; -śnik *m* Lärm-
macher; -śnica -in; -sować,
-śić Lärm machen; lärmen.halastra *f* das Lumpenvoll.halerz *m* Heller.hamer-nia *f* das Hammerwerk;
die -hütte; -nik *m* Arbeiter in
einem Hammerwerk; Befizer eines
Hammerwerks.hamo-wać hemmen; bremsen;
auf, zurückhalten; *h. się* ſich
mäßigen, ſich zurückhalten;
-wnik *m* Hemmer, Bremsen.hamul-cowy *m* Bremsen; -cowySperrad-, Bremsen-; -ec *m*
Hemmschuh, die Bremsen; Bügel;
Zwang.hań-ha *f* Schande, Schmach, der
Schimpf; -biący ſchimpflich,
entehrend, Schand-, Schimpf-;
-bić ſchmähen, ſchänden, ent-
ehren; -bić się ſich Schande
antun; -bielel *m* Schänder;
-bielelka -in.handel *m* Handel; die Handlung;
das Geſchäft; *h. hurtowny*
Großhandel; *h. drobiazgowy*
Kleinhandel; *h. korzenny*
Evezerewarenhandlung.hand-larski Händler-, Hand-
lungs-; -larstwo *n* Handels-
wesen; -larz *m* Händler; -larka
-in; -lować handeln, Handel
treiben; -lowny handeltreibend;
-lowy Handels-, Handlungs-.hanieł-ny ſchändlich, ſchimpflich;
-nośc -feit.Hanowerczyk *m* Hannoveraner.haracz *m* Tribut, die Abgabe.harap *m* die Heziagd; die Hez-
peitſche; już po -ie! es iſt vor-
bei! -nik *m* die Hezpeitſche.harc *m* das Scharmügel; -ować
ſcharmügeln; herumreiten; -erz
m Scharmügler; Leibtrabant;
-ownik, *m* Scharmügler, Plänk-
ler.hardo frech; ſtolz; -mowny
großſprechend; -myślny hoch-
denkend; -śc *f* der gebieteriſche
Stolz; Frechheithar-dy frech, ſtolz, unbeugsam;
-dziec frech, ſtolz werden.harś-a *f* Harſe; Kornſeige; -larz
m Harſenſpieler; -iarka -in.harmider *m* Lärm, das Gepolter.harmoni-a *f* Harmonie, der
Wohlklang; Eintracht; -nieczny,
-niśny harmoniſch, wohlklingend;
eing; -nlum *n* Harmonium,
die Hausorgel; -niżować har-
moniſieren; harmonisieren.

harowaś schwer arbeiten.

hart *m* die Härte, die Abhärtung;

h. duszy die Seelenstärke;
-owaś (ab)härten; -owność *f*
Abhärtung, Ausdauer; -owny
abgehärtet, ausdauernd.

hasaś hüpfen, springen; sich tum-
meln; lustig tanzen.

hasło *n* Lösungswort.

haubica *f* Haubtze.

haust *m* Schlaf.

hazard *m* Hasard, das Wagnis,
das Geratewohl; -owaś hasar-
dieren, wagen; gra -owna das
Hasardspiel; -owny Hasard-,
gewagt.

heban *m* Ebenbaum; das Eben-
holz; -owaś dem Ebenholz
ähnlich machen; -owy von Eben-
holz.

heb-el *m* Hobel; -larnia *f* Hobel-
bank; -lowaś hobeln; -lowiny
pl. Hobelpläne.

Hebr-ajezyk *m* Hebräer; Ebräer;
Jub; -ajski hebraisch.

hegemonia *f* Oberherrschaft.

hej, hejżel hei, juchel

hektar *n* das Hektar. [toliter.

hekto hundert; -litr *m* das Hek-

hektyk *m* Schwindstüchtige.

helm *m* Helm.

Helusia *f* das Helenchen.

hemoro-idealny Hämorrhoidal-;
-idy *pl.* Hämorrhoiden.

Henryk *m* Heinrich.

heral-dyczny heraldisch; -dyk
m Heraldiker; -dyka *f* Herald-
ik, Wappenkunde.

herb *m* das Wappen; -arz *m* das
Wappenbuch; das Kräuterbuch.

herbat-a *f* der Tee; -niczka
f Teebüchse, Teekanne.

herbo-wny ahnenreich; -wy
Wappen-.

heretyk, herezya = kacerz.

hermetyczny hermetisch, luftdicht.

hero-iczny heroisch, heldenmütig;

-izm *m* Heroismus, Heldenmut.

herold *m* Herold.

heroldya *f* Adelskammer.

herszt *m* Räbelsführer; Räuber-
hauptmann; -owaś *R.* sein.

het weg, dorthin, dort; -ka *f*
Schindmähre; mieć 4. za hetkę
petelkę mißachten 4.

het-man *m* Hetman, Heerführer;
h. wielki Oberfeldherr; **h.** pol-
ny Unter-; -manić das Kom-
mando führen; -maństwo *n* die
Feldherrnwürde; der Feldherr
samt Gemahlin; mańszczyzna
f die Feldherrngüter *pl.*

hiacynt *m* die Hyazinthe.

hiena *f* Hyäne.

hierar-chia *f* Hierarchie, Priester-
herrschaft; -chiczny, -chalny
hierarchisch.

hieroglify *pl.* Hieroglyphen.

hiperbola *f* Hyperbel.

hipochond-rya *f* Hypochondrie,
Schwermut; -ryczny hypochon-
driś; -ryk *m* Hypochonder.

hipodrom *m* die Rennbahn.

hipokry-ta *m* Hypokrit, Heuchler;
-zya *f* Hypokrisie, Heuchelei.

hipopotam *m* das Flusspferd.

hipo teczny hypothetisch; Hypo-
thesen-; -teka *f* Hypothet, Pfand-
verschreibung; -tekowaś pfand-
rechtlich sicherstellen.

hipoteza *f* Hypothese, Annahme

histo-rya *f* Geschichte; **h.** po-
wszechna Weltgeschichte; -ry-
czny historisch, geschichtlich;
-ryjka *f* das Geschichtchen;
-ryk *m* Historiker, Geschicht-
schreiber, Geschichtsforscher; -ry-
ka *f* Geschichtskunde; -ryogra-
fia *f* Geschichtsschreibung; -ryo-
zofia *f* Geschichtsphilosophie.

Hiszpa-nia *f* Spanien; -nin *m*
Spanier; -nka -in; -ński, po-
ński spanisch.

hizop, izop *m* Hüp.

hodo-waś züchten, ziehen, pflegen;
-wea, -wnik *m* Züchter; -wło
f Zucht.

hoj-dac schaulen.

hoj-ny reichlich, freigebig; -nośś
-teit.

hola! holla, halt!
 Holandya *f* Holland.
 hold *m* die Hulbigung; -ować hulbigen; -ownictwo *n* die Untermürfigkeit, Zinsbarkeit; -owniczy untermürfig, zinsbar; -ownik *m* Basall, Lehensmann.
 Holenderezyk *m* Holländer.
 hołoble *pl.* die Gabelbeichsel.
 holota *f* das Gefindel.
 holow-ać bugfieren, ins Schlepp-tau nehmen; -nik *m* das Schlepp-Holsztyn *m* Holstein. [schiff.
 hołabiec *m* das Aufschlagen mit den Absätzen beim Tanze.
 holysz *m* Habenicht's.
 homeopa-ta *m* Homöopath; -tya *f* Homöopathie; -tyeczny-patistch.
 honor *m* die Ehre; -aryum *n* Honorar, der Ehrenlohn; -ować honorieren; -owość *f* Ehrenhaftigkeit; -owy Ehren-, ehren-
 hop! hopp! [voll.
 horda *f* Horde, Schar.
 hornista *m* Hornist.
 horod-nica *f* das Burgericht; -nictwo *n* die Burvogtei; -niczy *m* Burvogt.
 horodyszcze *n* die Burg; der Burplaz.
 horyzont *m* Horizont; -alny horizontal, waagrecht.
 hospi-tant *m* Hospitant, Hörgast; -tować hospitieren, beivohnen.
 hospodar *m* Hospodar, Herr; -stwo *n* die Hospodarschaft.
 hostya *f* Hostie.
 hoży frisch, munter.
 hra-bia *m* Graf; -blanka *f* Komtesse; -biatko *n* junges Gräflin; -bina *f* Gräfin; -biowski, -bski gräfllich; -bstwo *n* die Grafschaft; der Grafenstand; die gräfliche Herrschaft.
 hreczany = gryczany, gryka *f*.
 hubka *f* der Feuerschwamm.
 hucia-ny Hütten-; -rz *m* Hüttenarbeiter.
 hucz-eć brausen, fausen, erschallen;

toben; -ek *m* Lärm, das Geschrei; Schreihals; -ny brausend, schallend; lustig.
 hufiec *m* Hufeisen), die Schar.
 hufnal *m* Hufnagel.
 huk *m* Knall, das Getöse; die Menge; -ać, -nąć knallen, ertönen.
 hula-ć schwelgen, lustig leben, prassen; -ka *m* Schwelger, Prasser; -szczość *f* das schwelgerische Treiben; -szy schwelgerisch; -tyka *f* Schwelgerei.
 hul-taić sie hummeln; -taj *m* Epigbube, Gahnte; -tajka *f* lieberliches Weib; -tajski lieberlich; -tajski bigos ein Ragout von allerlei Fleisch mit Sauerkraut; -tajstwo *n* lieberliches Leben; lieberliches Volk.
 huma-nista *m* Menschenfreund; Kenner der klassischen Sprachen; -nizm *m* Humanismus; -nitarny humanitär, menschenfreundlich.
 humbug *m* Humbug, Schwindel.
 humor *m* Humor, die Laune, die Gemütsstimmung; -y *pl.* die Saite des menschlichen Körpers; -eska *f* Humoreske, lannige Erzählung; -ysta *m* Humorist; -ystyczność *f* das humoristische Wesen; -ystyczny humoristisch; -rystyka *f* Humoristik.
 hur-ma *f* Masse, Schar; -mem scharenweise.
 hurt-em in Pausch und Bogen; -ownik *m* Großhändler; -owny im großen, Groß- (Großhandel).
 hu-sarski Husaren-; -sarz, -zar *m* Husar; -saryja *f* Husarenregiment.
 huśtać schaukeln.
 huśtawka *f* Schaukel.
 husycki husitisch.
 husyta *m* Husite.
 hut-a *f* Hütte, das Hüttenwerk; h. żelazna Eishütte; h. szklana Glashütte; -arz *m* Hüttenarbeiter; -man *m* Aufseher in einem Bergwerke;

-mistrz *m* Hüttenmeister;
 -nietwo *n* Hüttenwesen; -nieczy
 Hütten-; -nik *m* Hüttenmann;
 Bergmann vom Feuer.
 hyc-el *m* Schinder, Wasenmeister;
 -lowski Schinder.
 hydrau-liczny hydraulisch; -lik
m Hydrauliker; -lika *f* Hydrau-
 lik, Wasserkrastlehre.
 hydro-grafia *f* Beschreibung der
 Gewässer; -graficzny hydro-
 graphisch; -patya *f* Wasser-
 heilkunde; -statyczny hydro-
 statisch; -statyka *f* Wasser-

gleichgewichtslehre; -terapia *f*
 das Wasserheilverfahren.
 hydzié ekelig machen; *h. się*
 eziem, czego sich vor etw. ekeln.
 hygiea *f* Hygieia, Heilgöttin.
 hygie-na *f* Gesundheitslehre;
 -nieczny hygienisch.
 hymen *m* Gott der Ehen; die
 Ehe; die Hochzeit.
 hymn *m* die Hymne, Lobgesang.
 hyz *m* die Brise, günstiger Fahr-
 wind; -owaó hisen, Segel auf-
 ziehen.

I.

i und; auch; i — i sowohl — als
 ibis *m* Ibis. [auch.
 Ichmości *pl.* die hochgeehrten
 Herren und Damen.
 ichneumon *m* das Ichneumon.
 ichtyologia *f* Fischekunde.
 idea *f* Idee, der Gedanke, Vor-
 stellung; -I *m* das Ideal, das
 Musterbild; -lista *m* Idealist,
 Schwärmer; -listyczny ideal-
 stisch; -lizm *m* Idealismus;
 -lizowaé idealisieren, verebeln;
 -Iność *f* Idealität, höchste Voll-
 kommenheit; -lny ideal, vor-
 bildlich.
 identy-czność *f* Identität, Gleich-
 heit; -czny identisch, derselbe;
 -fikowaé identifizieren, gleich-
 stellen.
 idyl-la *f* Idylle, das Idyll;
 -liczny idyllisch, ländlich, ein-
 fach. [art.
 idyom *m* das Idiom, die Mund-
 idyo-ta *m* Idiot, Blödsinnige;
 -tyczny blödsinnig; -tyzm *m*
 Idiotismus, Blödsinn.
 Idzi *m* Agidius.
 igio-łka *f* kleine Nadel; -Iniczka
f Nadelbüchse; -lnik *m* Nadel-
 fabrikant; die Nadelbüchse;
 -lkowaty nadelförmig.

igła *f* Nadel, Nähnadel.
 igl-arz *m* Nadelmacher; -arka
-in; -asty Nadel-, nadelförmig;
 -ica *f* große Nadel, Haarnadel;
 -icówka *f* das Bündnadel-
 gewehr; -iczka *f* Stricknadel;
 -iwie *n* die Nadeln (der Nadel-
 bäume).
 Ignacy *m* Ignaz.
 igno-rancya *f* Ignoranz, Un-
 wissenheit; -rant *m* Ignorant;
 -rowaé ignorieren, nicht be-
 achten.
 igraé spielen, tändeln.
 igraszka *f* Spielerei, Tändelei.
 igrzysko *n* Schauspiel; Spielzeug,
 Spiel; der Spott.
 ikra *f* der Rogen, die Fischeier *pl.*;
 ikrowaty rogenartig; ikrzak
m Rogner; ikrzyć się laiden.
 il *m* Letten, fetter Ton.
 ilasty, lli lettig.
 ile wieviel; ile masz lat? wie alt
 bist du? ile wíem soviel ich
 weiß; o ile inwiefern; ile tyle
 wenn auch noch so wenig.
 ile-badz, -kolwiek soviel nur
 immer; -kroć, -krotnie so oft,
 wievielmal; -krotny wieviel-
 malig.
 illuminacya *f* Beleuchtung.

illu-zoryczny illuforifch; täufchend; **-zya** *f* Illufion, Täufchung.

ilo-czas *m* das Silbenmaß; **-czyn** *m* das Produkt; **-raki** von wievielerlei Art; **-rakość** *f* Verfchiedenheit; **-raz** *m* Quotient; **-ść** *f* Anzahl, Größe, Quantität.

ilowacieć lettig werden.

ilowa-ty lettig; **-tość** -feit.

im je; **im** — **tem je** — beſto.

imać, jać faffen, ergreifen. **imać** ſię czego etw. ergreifen, anpaden.

imagina-cya *f* Einbildung, Eſſimäre, Grille; Einbildungsſtrait; **-cyjny** imaginär, eingeſchuldet.

imbier *m* Ingwer.

imbryk *m* die Raſſee, Teefanne.

imie *n* der Name, der Vorname; der Ruf; **imieniem** dem Namen nach; **namens**; **i. własne** Eigenname.

imien-iny *pl.* der Namenſtag; **-niecza** *f* Namensſchwefter, **-nik** *m* Namensbruder; **-ny** namenslich, Namens.

imieszłow *m* das Mittelwort.

imionnik *m* das Stammbuch.

imitacya *f* Nachahmung.

imieść, **jejmieść** *f* gnädige Frau.

imperator *m* Kaiſer, Herrſcher.

imperty-nencya *f* Impertinenz, Unverſchämtheit; **-nienki** impertinent; **-nient** *m* der Unverſchämte; **-nientka** *f* die Unverſchämte.

impet *m* die Heftigkeit, Schnelligkeit; **-yezny** heftig, ungenüß.

imponować imponieren

import *m* Import, die Einfuhr; **-ować** importieren.

improwi-zacya *f* Etgetreidigung; **-zator** *m* Improviſator; **-zować** aus dem Stegeſſen reden.

impuls *m* Impuls, Antrieb.

inaczej anders; ſonſt.

inąd, **zinađ** von wo anders her.

inaki, **inakszy** anders, ein anderer.

inauguracya *f* feierliche Einweihung.

indagacya *f* das Verhör.

indeks *m* das Inhaltsverzeichnis; **Reiger** (an der Uhr); **Reigeringer**.

indemnizacya Schadloſhaltung.

industria *f* = **przemysł**.

Indyanin *m* Indianer.

indy-cze *n* Truthühndchen; **-czka** *f* -henne; **-czy** Truthahn; **-czyć** ſię ſich aufblähen, böſe ſein; **-k** *m* Truthahn.

Indy-e *pl.* Indien; **-jezyk** *m* Indier, Zunder; **-jski** indiſch.

indywidu-alność *f* Individualität; **-alny** individuell, eigen-tümlich; **-um** *n* Individuum; Einzelweſen.

indziej anderswo, -wohin.

infamia *f* Niedertrachtigkeit.

infant *m* Infant; **-ka** -in.

infan-teryja *f* Infanterie; **-terzyſta** *m* Infanteriſt, Fußſoldat.

infekeya *f* Injektion, Anſtedung.

inflantezyk *m* Violander.

Infanty *pl.* das Inland.

infor-macya *f* Information, Belehrung; **-macyjny** Informations; **-mować** informieren.

infula *f* der Biſchofsſhut.

ingredyencya *f* der Beſtandteil.

inhalacya *f* die Einatmung.

inicyatywa *f* Anregung.

injekeya *f* Inſpritzung.

inkaust *m* die Tinte.

inkli-nacya *f* Empfänglichkeit; **-nować** influieren.

inkognito unerkannt.

inkomodować beläſtigen.

inkwi-zycyja *f* Inquiſition; **-zytor** *m* Inquiſitor.

Inno-wierca *m* Andersgläubige(r); **-wierstwo** *n* Betennen eines anderen Glaubens.

Inny, **inſzy** ein anderer; **innym** *razem* ein andermal.

Inspekeya *f* Injektion.

inspekt *m* das Meißet.

instalacya *f* Amtseinführung.

instancya *f* zuſtändige Behörde.

Instru-keya *f* Instruktion, Anweisung; -ktor *m* Lehrer.
Instrument *m* das Instrument, das Werkzeug; die Urkunde; -alny Instrumental.
Instyunkt *m* Naturtrieb.
Insty-tucya *f* Institution, Einrichtung; Anstalt; Stiftung; -tut *m* das Institut.
insur-ekcya *f* Insurrektion, der Aufstand, der Aufruhr; -gent *m* Insurgent, Aufständische r).
insygnia *pl.* Reichstleinodien.
Intabulacya *f* Intabulation; Eintragung ins Grundbuch.
Intelli-gencya *f* Intelligenz, Bildung, der gebildete Stand; -gentny intelligent, gebildet.
Intencya *f* Abicht, der Wunsch.
Intendent *m* Intendant, Verwalter; -ura *f* Intendatur.
Interczya *f* der Ehevertrag.
Interdykt *m* Kirchenbann.
Interes *m* das Interesse; Eigennuz; das Geschäft, die Angelegenheit; -lk *m* kleines Geschäft; -ować interessieren, angehen; -ować się czym sich für etw. interessieren; -owność *f* das Interessante; Eigennützigkeit; -owny eigennützig.
Inter-pellacya *f* Interpellation; -pelować interpellieren, Aufschluß verlangen.
Interpunkcya *f* die Satzzeichen.
Interregnum *n* die Zwischenherrschaft.
Interwal *m* Zwischenraum.
Interwencya *f* Vermittlung.
Intonować intonieren, anstimmen.
Intra-ta *f* Einnahme, der Ertrag; -tny einträglich.
Introdukcya *f* Einleitung.
Introliga-tor *m* Buchbinder; -tornia *f* Buchbinderei; -tostwo *n* Buchbinderhandwerk.
Intry ga *f* Intrige, Arglist; -gant *m* Intrigant, Ränke-

schmied; -gantka *f* Intrigantin;
 -gować intrigieren
inwalida *m* Dienstunfähige(r).
inwen-tarz *m* das Inventar, das Vorratsverzeichnis. -tura *f* Inventur, Inventaraufnahme.
inwestytura *f* Investitur, Belehnung, feierliche Einsetzung.
inżynier *m* Ingenieur.
ircha *f* das Sämischleder; irchowy von Sämischleder.
Irlandozyk *m* Irländer.
Irlandya *f* Irland.
iro-nia *f* Ironie, der Hohn; -niezny ironisch, höhnisch.
Iry-tacya *f* Irritation, Aufregung, Reizung; -tować irritieren.
Iść gehen; Iść za mał heiraten.
isć się zuchern, erfüllen, isć się in Erfüllung gehen.
isć się fürwahr, sicherlich.
iscizna *f* Wirklichkeit; das Eigentum; das Kapital.
Iskać laufen.
Isk-ierka *f* das Fünkchen; -ra *f* der Funke; -rzyć się funkeln; lodern; -rzysty funkensprühend.
Islan-dezyk *m* Isländer, -dya *f* Island; -dzki isländisch.
ist-nieć bestehen, existieren; -nie *n* Dasein, die Existenz; -ność *f* Existenz, das Dasein; das Wesen; Wesenheit; -ny wesentlich; wirklich; wahr, echt.
Isto-ta *f* das Wesen; Wirklichkeit; -tnie wirklich, in der Tat; -tność *f* Wirklichkeit; -tny wesentlich; wirklich.
Istrya *f* Istrien.
iwa *f* Salweide.
Iż, iżby daß; Iżali? etwa?
Izba *f* Stube; I. panów das Herrenhaus; I. poselska das Abgeordnetenhaus.
Izdebka *f* das Stübchen.
Izop *m* Moos.
izraelita *m* Israelit, Jud.

J.

ja ich.

jabl-czany Apfel-; **-ecznik** *m* Apfelmoss; -wein; **-ko** *n* der Apfel; **j.** **goleniowe** die Knie-scheibe; **j.** **oka** der Augapfel; **-kowity** kon der Apfelschimmel; **-on** *f* der Apfelbaum; **-uszko** *n* **jać** = **imać**. [Apfelfchen.

Jacek, Jacenty *m* Spazinth.

jad *m* das Gift; die Wut; **-ać** zu essen pflegen; **-alnia** *f* der Speisesaal; **-alny** essbar; Speise-; **-ło** *n* Essen, die Speise; **-łospis** *m* Speisestittel; **-owity** giftig; **-owitość** -heit.

jał-erko *n* Kernchen; **-ro** *n* der Kern; **-ra** *pl.* Hoden; **-rowy** Kern-; Hoden-.

Jadwiga *f* Hedwig.**jałany** Hirsen-.**jałly** *pl.* Hirsengröße.

jał-niatko *n* Lammchen, -lein; **-nie** *n* Lamm; **-niecy** Lamm-.

jałoda *f* Beere; Wange; **wileza** *j.* die Tollkirsche; **jałódka** *f* kleine Beere.

jaje *n* Ei; **nieś** *jaja* Eier legen; **-cznica** *f* Eierspeise; **-cznik** *m* Eierstod.

jałko *n* Eichen, kleines Ei.**jałowaty, jałkowaty** eiförmig.

jał wie, als, gleichwie; **-by** als ob, als wenn; **-bał**, **-kolwiek** wie auch nur immer.

jałać sie stottern, stammeln.**jałala** *m* Stotterer, Stammler.

jał? wie; was für ein; **j.** **taki**, **jałibadł**, **jałikolwiek** irgend ein, der erste beste.

jałis ein gewisser.

jałli-woś *f* das Stammeln; **-wy** stammelnd, stotternd.

jał wie, ebenso; als; **jał** **tako** so so, flüchtig; **-ś** einigermaßen, ohne zu wissen wie.

Jałob *m* Jakob.

jał-só *f* Beschaffenheit, Qua-lität; **-ściowy** qualitativ; **-wy**

wie beschaffen; **-ż** in der Tat, allerdings; **jał** **wie**.

jałmuż-na *f* das Almosen; **-niecy** Almosen-; **-nik** *m* Almosengeber; **-nica** -in.

jałow-cówka *f* der Wacholder-branntwein; **-cowy** Wacholder-; **-iec** *m* Wacholder.

jał-wica, jałówka *f* Kalbin; **-wicy** Kalbin-; **-wieć** unfruchtbar werden; **-wizna** *f*, **-wnik** *m* unfruchtbares Land; das Jungvieh; **-woś** *f* Unfruchtbarkeit; **-wy** unfruchtbar; un-nüt, leer, eitel; mager.

jama *f* Höhle, Grotte.**jałnik** *m* Dachshund.**Jał** *m* Johann, Hans.

jałczar *m* Janitschar; **-ski** Ja-nitscharen-.

jałowiec *m* Ginster.

jał-ńczyk *m* Japaner; **-nia** *f* Japan; **-ński** japanisch.

jał *m* die Waldschlucht, Hohlweg.

jałka *f* alles im Frühjahr Er-zeugte; das Sommerkorn, der Sommerweizen.

jałmark *m* Jahrmarkt; Lärm.**jałmuż** *m* Kohl; Braunkohl.**jały** Frühjahrs-, Sommer-, frisch.

jałzab *m* **jałzabina** *f* die Eber-esche; das Ebereschenholz; **jałzabek** *m* das Haselhuhn; **jałzabi** Ebereschen-.

jałzmo *n* Joch, die Knechtschaft; **-wy** Joch-.

jałz-na *f* das Gemüse; Sommer-frucht; **-nny** Gemüse-.

Jał *m* Hans.**jałelka** *pl.* die Krippe.

jałkier *m* Hahnenfuß, die Ranun-fel.

jałkinia *f* Höhle, Grotte.

jał-kółce *n* Schwalben; **-kół-czy** Schwalben-; **-kółka** *f* Schwalbe.

jałkra-woś *f* das Grell; **-wy** grell, blendend.

jasła *pl.* die Krippe.

jaśmin *m* Jasmin; -lec = Pfeifenstrauch.

jaś-n, jaśnia *f* Helle, Tageshelle; na -nię wydać aus Tageslicht bringen.

jaśnie wielmożny hochgeboren; hochwohlgeboren; j. oświecony erlaucht, durchlauchtig; Seine Durchlaucht.

jaśnieć hell leuchten.

jasno = jasny; -barwny hellfarbig; -czerwony hellrot; -oki helläugig; -ść *f* Helle, Klarheit; Deutlichkeit; -widz *m* Hellseher; -widząca *in*; -widzący hellsehend; -włosy hellblond.

jasny hell, klar, deutlich.

jastrząb *m* Habicht; -ek *m* Taubenfalk.

jastrzę-bi Habichts-; -biec *m* das Habichtsraut.

jaszczór *m* das Schuppentier; -czę *n* junge Eidechse; -czy Eidechsen-, Schlangen-, Ottern-; -ka *f* Eidechse.

jatki *pl.* Bänder; j. rzeźnicze *pl* Fleischbänke.

jażyć eiternd machen; erbittern, reizen; j. się eitern.

jaw *m*, na j. aus Tageslicht; na jawie öffentlich; im Wachen; -ie offenkundig machen; -ie się offenkundig werden, erscheinen.

jawno-grzesznik *m* öffentlicher Sünder; -grzesznica *in*; -ść *f* Offenkundigkeit, Bekanntheit.

jawny öffentlich, bekannt, offenkundig.

jawor *m* Ahorn, Bergahorn; -owy Ahorn-, ahornen.

jaz *m* das Wehr, das Flechtwerk.

jazda *f* Fahrt; Reiterei.

jaż-wcowy Dach-; -wiec *m* Dach.

jechać fahren (zu Wagen); reiten (zu Pferd); reisen.

jęcie *n* Ergreifen, Fassen.

jęzeć, jęknąć ächzen, stöhnen, seufzen.

jęczmie-n *m* die Gerste; das Gerstenforn (am Auge); -nisko *n* Gerstenfeld; -nny Gersten-.

jeden, jedna, jedno ein, eine, ein; co za j. was für einer; -asieć elf; -asioraki elferlei; -asioro elf Stück; -astka *f* Elf; -asty elfte.

jedlina *f* das Tannenholz.

jed-nać einigen, ausöhnen; j. sobie co się erwerben; j. sobie 4. gewinnen 4.; -naczyć *m* Versöhner.

jednak, -że doch, dennoch.

jedna-ki einerlei, gleich; -ko auf gleiche Weise, einerlei; -kość *f* volle Gleichheit; -kowo einerlei, gleich.

jedno-aktówka *f* Einakter; -aktowy einaktig; -barwny einfarbig; -boczny einseitig; -brzmiący einstimmig, gleichlautend; -czesny gleichzeitig; -czesność *feit*.

jedno-czyć vereinigen; -dniowy eintägig; -głosny einstimmig; -głosność *feit*; -języczny einzungig; eine und dieselbe Sprache redend; -konka *f* der Einspanner; -konny einspannig; -kopytowy einhufig; -lity aus einem Guß; -miesięczny einmonatlich; -myślny einmütig, einhellig; myślność *feit*.

jedno-oki einäugig; -raki von einer Art; -ramienny einarmig; -razowy einmalig; -reki einhändig; -roczny einjährig; -rodny gleichartig; -rodzony eingeboren; -rogi einhörig; -rożec *m* das Einhorn; -rzędny einreihig; -skrzydło *wy* einflügelig (Tür).

jedno-ść *f* Einigkeit, Einheit; -stajny einförmig; -stajność *feit*; -stka der Einer (im Rechnen); das Individuum; -stkowy individuell; -stronny einseitig; -stronność *feit*; -ta = jedność; -tliwy eine einmalige Handlung

- ausbrüden; -torowy einspurig, eingeleitig.
- jedno-wierca** *m* Glaubensgenosse;
-wierstwo *n* gleicher Glaube;
-wiosłowy einrudrig; -żeń-
stwo *n* die Einweiberei; -zgło-
skowy einfüßig; -znaczny
gleichbedeutend, sinnverwandt.
- jedr-nieć** kernig, fest werden;
-ny kernig, kräftig; -ność -keit
- Jędrzej** *m* Andreas.
- jedwab** *m* die Seide; -larnia *f*
Seidenfabrik; -isty seidig, -nica
f Seidenraupe; -nictwo *n* die
Seidenzucht; -nik *m* Seiden-
züchter; -händler; die Seiden-
raupe; -ny seiden, Seiden-, aus
Seide.
- jedy-naczka** *f* einzige Tochter;
-nak *m* einziger Sohn; -nie
einzig und allein; -nowładea
m Alleinherrscher; -nowładztwo
n die Alleinherrschaft; -ny einzig.
- jedza** *f* Furie, Rachegottin; Höllen-
edzenie *n* Essen, Speisen. [weib.]
- jego** sein; -mość *m* gnädiger
Herr, Eure Gnaden; das Herr-
chen; -mościu das gnädigen
Herrn.
- jej** ihr; -mość *f* gnädige Frau;
-mościanka *f* gnädiges Fräulein.
- jęk** *m* lautes Stöhnen, Jammern;
-liwy stöhnend, kläglich, jam-
mernd; -nąć aufstöhnen.
- jęleżać** ranzig werden.
- jęle-ni** *m* Hirsch; -ni Hirsch;
-nica *f* Hirschtalh; -nie *n* -talb;
-nina -fleisch.
- jelito** -der Darm.
- jęłki** ranzig (Butter).
- jelonek** *m* junger (oder) kleiner
Hirsch; Hirschtaler; -schwamm.
- jemio-la** *f* Mistel; -lucha *f*
(oder) jemiołuska der Seiden-
general = general. [Schwanz.]
- jeniec** *m* Geiangene(r).
- jeno** nur.
- jer** *m* Bergfink.
- jeremiada** *f* das Klagelied.
- Jerzy** *m* Georg.
- jerzyk** *m* die Mauerschwalbe.
- jerzyna** *f* Brombeere.
- jeść** (jem) essen, speisen; chce *mi*
się jeść es hungert mich.
- Jesie-n** *f* der Herbst; -ny Herbst-,
herbstlich.
- Jesion, jasion** *m* die Esche; -owy
Eschen-, von Eschenholz.
- Jesiotr** *m* Stör; -owy Stör.
- jeśli, jeźli** wenn, ob, wofern.
- jestestwo** *n* Dasein; Wesen.
- Jeszcze** noch.
- jętka** *f* Wasserjungfer; *j.* jedno-
dniówka *f* Eintagsfliege.
- jeź** *m* Jgel.
- jezdny** beritten; *m* Reiter.
- jeździć** = jechać.
- jeździec, jeździec** *m* Reiter.
- jeżeli, jeźli** wenn.
- jezioro** *n* der See.
- jeżo krab** *m* die Meerspinne;
-ryb *m* Jagdlisch; -wiec *m* See-
igel; -zwierz *m* das Stachel-
schwein.
- jeżor** *m* die Zunge (verächtlich).
- jezu-icki** jesuitisch, Jesuiten-; -Ita
m Jesuit; -ityzm *m* Jesuitie-
mus; -sek *m* das Jesuitend;
-sowe towarzystwo *n* der
Jesuitenorden.
- jeżyć** emporsträuben; *j.* się *zu*
Berge stehen; sich brüsten.
- języ-czek** *m* das Zünglein; das
Zäpfchen (im Gaumen); -czki
pl. der Wegerich; -czny Zün-
gen-; -k *m* die Zunge; die
Sprache; -k macierzyński
Muttersprache; trzymać -k *za*
zębami die Zunge im Gaume
halten; ciągnąć -k *za* -k aus-
sorgen; przyjsć *na* języki
ludzkie ins Gerede kommen.
- języko waty** zungenförmig; -wy
Zungen-; Sprach-.
- języna** *f* Brombeere.
- jod-la** *f* Tanne, der Tannenbaum;
-łowy Tannen-, von Tannen-
holz.

jota *f* das Jota, das Geringste.
jowial-ista *m* jovialer Mensch;
 -nośe *f* Jovialität, der Frohsinn; -ny jovial, frohsinnig.
Jowisz *m* Jupiter.
Józef *m* Josef; -a *f* Josefine.
jubilat *m* Jubilar, Gefeierte(r).
jubiler *m* Juwelier; -ski Juwelier-; -stwo *n* der Juwelenshandel.
jubileusz *m* das Jubiläum; -owy Jubiläums-.
jucha *f* Jauche; das Viehblut; psia *j.* das Hundesblut, der Schuft.
jucht *m* das Zuchtenleder; -ować juchten; -owy Zuchten-.
juczny Last, Pack; juczyć bepacken.
judaizm *m* Judaismus.
Judas *m* Judas. [fattel.
juki *pl.* das Gepäck, der Saum-
juna-cki tapfer, fed; großtuerisch;
 -ctwo *n*, -kierya *f* die Red-

heit; die Großtuerer; -czyć fed sein, den Felden spielen; -k *m* Brähler; Mordskerl, Haubegen.

junkier *m* junger Herr.
kapka *f* Zuppe, Toppe.
kur-ny geil; -nośe -heit.
kurta *f* Kurte, Hütte.
jury-dyczny juridisch, Rechts-; -sdykeya *f* Gerichtsbarkeit; -sta *m* Jurist, Rechtsgelehrte(r).

kurzyć sie sich entrüsten.
kurz-ka *f* schwarze Blutbrühe; -ny saftig; -yć mit Blut besudeln, blutig machen; -yć sie bluten.
kur-ro morgen, der morgige Tag; -rzejczy morgig; -rzenka *f* der Morgenstern; -rzenny Morgen-; -rznia *f* Frühandacht, Frühmesse.

kur schon, bereits; kur — kur bald — bald; -ci freilich, allerdings, jawohl.

K.

kabacik *m* das Leichen, das Wams.
kaba-la *f* Kabale, Intrige; das Kartenausschlagen; -lista *m* Kabalist; -listyczny kabalistisch.
kabat *m* Rock, das Oberkleid.
kabina *f* Kabine, Kammer.
kabłą-czasty, -kowaty bogenförmig; -k *m* eine bogenförmige Krümmung.
kabza *f* der Geldbeutel.
kace-rski teherisch; -rstwo *n* die Regerei; -rz *m* Regier; -rka -in.
kach-el, kafel *m* die Kachel; -lany, kaffowy Kachel.
kaci-k *m* kleiner Winkel; k. w oku Augenwinkel; -sty winkelig, edig. [strunt.
kaczan *m* Maiskolben; Kraut-
kaczę *n* Entenjunge(s); kaczka

f Ente; kaczor *m* Entenich; kaczy Enten-; kaczyniec *m* die Dotterblume.

kadaster *m* Kataster, das Flurbuch.

kade-cki Kadetten-; -t *m* Kadett.
kadencya *f* Kadenz; Session.

kadlub *m* Rumpf; Korb aus Baumrinde.

kadryl *m* die Quadrille.

kadu-czny verzweifelt, fatal; -czny höllisch, teuflisch; epileptisch.

kaduk *m* Teufel; ein erbloses, heimgefallenes Gut, das Heimfallsrecht; die Fallsucht; -owy heimgefallen.

kadz *f* der Bottich.

kadzi-ó räuchern, Weihrauch streuen; -dło *n* der Weihrauch;

die Schmeichelei; -elnica *f* das Rauchfaß.
kadjziel *f* der Spinnrocken; die weiblichen Verwandten; po -l von weiblicher Seite; -ny Roden.
kafar *m* Fallblod, die Kammie; -nik *m* Arbeiter am Fallblod.
kafel = kachel.
kafstan *m* Kaftan, langer Rod; Jade; -ik *m* das Fädchen.
kaga-nek *m* die Ampel, die Lampe; -niec *m* Maulkorb; die Leuchte; die Pechpfanne.
kahal *m* die Judengemeinde.
kajdany *pl.* Fesseln, Ketten.
kajuta *f* Kajüte, der Schiffsraum.
kakaowiec *m* Kakaobaum.
kakol *m* Vofch; die Kornrade; das kaktus *m* Kaktus [Unkraut; Haß.
kal *m* Rot, Schlamm.
kalac besudeln, beschmutzen
kalafior *pl.* der Blumensohl.
kalafonia *f* das Kolophonium
kalamarz *m* das Tintenfaß.
kalarepa *f* Kohlrübe, der -rabi.
kaldun *m* das Eingeweide; Wanst; Didauch; -lasty wanjig.
kale-ctwo *n* die Verkrüppelung; -czec zum Krüppel werden; -czy, -ki krüppelig; -czye zum Krüppel machen, verlegen; verstümmeln; -ka *m f* der Krüppel.
kalendarz *m* Kalender.
kalenica *f* das Dachstroh; das Strohdach.
kale-ta *f* lederner Geldbeutel; -tka kleiner G.; -tnik *m* Tasch.
kaliber *m* das Kaliber. [ner.
kalif, chalif *m* Kalif.
kaligraf *m* Kalligraph, Schönschreiber; -ia *f* Kalligraphie; -ieczny kalligraphisch.
kalina *f* der Schneeball, der Wasserholunder.
kalisty totig, schlammig.
kalka *f* Kowie; das durchscheinende Papier zum Nachzeichnen
kalkancista *m* Balgentreter.
kalkować kopieren, pausen.
kal-kul *m*, -kulacya *f* Kalku-

lation, Berechnung; -kulator *m* Rechner; -kulować kalkulieren.
kalny totig, schlammig.
kaluza *f* Pfütze, Kollache.
Kalwarya *f* der Kalvarienberg.
kal-win, -winista *m* Kalvinist; -wiński kalvinisch. [sche.
kamasz *m* die Kamafche, Gama.
kamea *f* geschnittener Edelstein.
kameleon *m* das Chamäleon
kamelia *f* Kamelie (Blume).
kamera *f* Kammer, -Iny R..
kamerdyner *m* Kammerdiener.
kamso-ra *f* der Kämpfer; -rowiec *m* Kämpferbaum; -rowy Kämpfer.
kamień *m* Stein; drogi k. Edelstein; ciosowy k. Quaderstein; k. wapienny Kalkstein; trąsila kosa na k. er hat seinen Mann gefunden.
kamie-niarnia *f* Werkstätte eines Steinhauers; -niarski Steinmeß; -niarstwo *n* die Steinmeßkunst; -niarz *m* Steinmeß; -brucher; -niea *f* das (Stein)haus; -niec zu Stein werden; -nisty steinig.
kamie-niolom *m* Steinbruch; -nioznawstwo *n* die Steinkunde; -myy Stein, steinern.
kamio-nieczka *f* Preiselbeere; -nka *f* Steingutflasche; Sandbeere; -nowac steinigen.
kamizelka *f* Weste.
kam-racki kameradschaftlich; -ractwo *n* die Kameradschaft; -rat *m* Kamerad. [chen.
kamyczek, kamyk *m* das Steinkanalarz *m* Kellermeister.
kanal *m* Kanal, Abzugsgraben; k. oddechowy die Luftröhre; k. pokarmowy die Speiseröhre.
kanalia *f* Canaille, der Schurke.
kanali-zacya *f* Kanalisierung; -zować kanalisieren.
kanapa *f* das Kanapee.
kanar-ek *m* Kanarienvogel; -kowy Kanarien-.

kance-larya *f* Kanzlei; -laryjny Kanzler; -lista *m* Kanzlist.
kancelasty tantig.
kanc-lerski Kanzler-; -lerstwo „Kanzleramt, die Würde; -lerz *m* Kanzler.
kancyonal *m* das (Kirchen)gesangbuch.
kańczug *m* Kantschu.
kandy-dacki Kandidaten-; -dat *m* Kandidat; -datka -in; k. do stanu nauczycielskiego Beamtungskandidat; -datura *f* Bewerbung; -dować kandidieren, sich bewerben.
kandy-s *m* Ranzelzuder; -zować kandidieren, verzudern.
kangur *m* das Kanguruh.
kania *f* Weihe, der Hühnergeier.
kanianka *f* Flachseide.
kanikula *f* der Hundstern, der Sirius; dnie kanikularne Hundstage.
kanon *m* Kanon, die Regel, die Vorschrift; Kettengefang; -ia *f* Domherrnwürde; -iecka *f* Kanonistin; -ieczny kanonisch; -ik *m* Kanonikus, Domherr; -ista *m* Kirchenrechtslehrer.
kanonier *m* Kanonier; -ski R.
kanoni-zacya *f* Kanonisation; -zować kanonisieren, heiligsprechen.
kant *m* die Kante, die Ecke.
kantaryda *f* spanische Fliege.
kanton *m* Kanton, Bezirk.
kantor (2. prz. -a) *m* Kantor, Sänger; (2. prz. -a) die Geschäftsstube; -ek *m* Schreibpult.
kantyczka *f* katholisches Gesangbuch.
kanwa *f* der Kanevas. [buch.
kapa *f* Bettbede; Kutte, der Chormantel. Kappe, der Mantel (zum Rauchfang).
kapac tropfen, triesen; **kapanina** *f* das Geträufel; kleine Geldbeträge.
kapac, **kapac** się baden.
kapar *m* Kapernstrauch.
aparki *pl.* Kapern.

kapcan *m* ein herabgekommener Mensch; -ieć herunterkommen.
kapcio *pl.* die Latichen.
kapciuch *m* Tabatsbeutel.
kapela *f* Musikkapelle.
kapelan *m* Kapellan, Kaplan; -la *f* Kapellanei.
kapelmistrz *m* Kapellmeister.
kapel-lusik *m* das Hütchen; -lusz *m* Hut; **luszniectwo** „die Hutmacherei; der Handel; -lusznik *m* Hutmacher; -luszowy Hut.
kapica *f* Mönchskutte, Kapuze; die Dreschlegeltappe.
kapić verkümmern.
kapiel *f* das Bad; k. nasiadowa das Sitzbad; k. natryskowa Spritzbad, Dusche; -owy *m* Bademeister, -diener.
kapioleczka *f* das Kinderbad.
kapi-larnosc *f* Kapillarität; -larny kapillar, haarfein.
kapiszon *m* die Kapuze.
kapi-tal *m* das Kapital, die Geldsumme; -talista *m* Kapitalist; -talny vorzüglich, vortrefflich.
kapi-tan *m* Kapitän; Hauptmann; -tański Hauptmanns; Kapitāns; -taństwo „die Hauptmannswürde.
kapitel *m* das Kapitäl, Säulenhaut.
kapitu-la *f* das Kapitel; die Stiftsversammlung; der Verweis; wyciąć 3. -ię die Leviten lesen.
kapitu-lacya *f* Kapitulation, Ergebung; Dienstzeit; -larz *m* die Ratssstube des Domkapitels; -lować kapitulieren.
kapka *f* das Tröpfchen.
kapł-an *m* Priester; -anka -in; -ański Priester-, priesterlich; -aństwo „Priestertum, der Stand; die -weihe.
kaplica *f* Kapelle, das Bethaus.
kaplon *m* Kapaun; -i Kapaunen; -ić kapaunen.
kapota *f* der Oberrod.

kapral *m* Korporal.

kapra-woś *f* das Augentriefen;
-wy triefäugig.

kapry-*s m* Eigensinn, die Grille;
-sie eigensinnig, launisch sein;
-śnica *f* ein eigensinniges Weib;
-śnik *m* ein eigensinniger Mensch;
-śny eigensinnig, launenhaft.

kapsulka *f* Kapsel.

kaptu-*r m* die Kapuze, die
Haube; die Augentlappe; das
Interregnumsgerecht (im ehe-
maligen Polen); *k. u cepa* die
Dreschflegellappe; *k. u pompy*
Dedell einer Pumpe; -rowaty
lappenförmig; -rowy Kappen-;
-rowy *sąd* das Femgericht (im
alten Polen); -rzyć verlappen,
verhüllen. [buziner-.

kapucy-*n m* Kapuziner; -ński Ka-
pu-ściany Kraut-, Kohl-; -ści-
sko *n* elendes Kraut; Kohl-;
Krautfeld; -sta *f* das Kraut,
der Kohl; -stnik, -ścianek *m*
Kohlweißling.

kara *f* Strafe.

karabela *f* ein Säbel ohne Bügel
karabin *m* Karabiner.

karacena *f* der Schuppenpanzer.

karać strafen, züchtigen

karaczan pospolity *m* die Rii-
chenschabe; *k. niemiecki* deutsche
Schabe.

karafioł = kalafiory.

karafka *f* Flasche, Wasserflache

karakon *m* die deutsche Schabe.

karal-ny strafbar; -noś leit.

karambol *m* die Karambolage,
-ować zusammenstoßen.

karaś *m* die Karasche.

karat *m* das Karat; -owy Karat-
kardtig.

karawan *m* Zeichenwagen; -a *f*
Karawane; -iarz *m* Karawanen-
führer; Zeichenwagentritscher.

karazya *f* der Bauerntrod.

karb *m* die Kerbe, Einschnitt; die
Rechnung; die Münzel; die Bucht;
die Gattung; pić na czyj *k.*
auf 2. Rechnung trinken; wziąć

w karby in strenger Bucht
halten.

karbaez *m* die Karbatsche.

karbonka *f* Almosenbüchse.

karbow-ać sterben, registrieren;
-nica *f* das Kerbeisen; -nik *m*
Rechnungsführer, Aufseher.

karbunkul *m* Karfunkel (Edel-
stein) hochroter Rubin; bran-
diges Geschwür.

kar-ciany Karten-; -ciarz *m*
Kartenspieler; -ciarka -in;
-ciarstwo *n* die Kartenspieleri.

karcie ahnden, rügen.

karcz-emka *f* kleine Schenke;
-emny Schenken-; ungesogen,
roh; -ma *f* Schenke; -marz *m*
Schenkwirt; -marka -in; -mar-
ski Schenk-; -misko *n* garstige
Schenke.

karczoch *m* die Artischocke.

karczować (aus)roden; -wisko
n Rodeland; -wnik *m* Roder.

karczunek *m* das Ausroden.

kardy-nal *m* Kardinal; -nalny
Kardinal-, Haupt-; -nalski Kar-
dinal-; -nalstwo *n* die Karbi-
natswürde.

kar-ciany Kutschen-; -ta *f*
Kutsche

kares *m* die Liebfosung; -ować
lieblosen.

kark *m* Raden, das Genid;
k. skrócić den Hals brechen;
-ołomny halßbrechend.

kar-le *n* Zwerglein; -leć zum
Zwerg werden; -lik *m* junger
Zwerg; -lica *f* Zwergin; -lo-
wacieć zwergig werden; -lo-
waty zwerghaft; -łowatość
igleit.

karm *f* das Futter, Nahrung.

karmazyn *m* hellrote Farbe;
Magnet; -owy hellrothfarbig.

karmelek *m* das Bonbon.

karme-licki karmelitisches; -lita
m Karmelitermönch; -litanka/
-nonne.

karmi-ć füttern, nähren; säugen;
-ciel *m* Ernährer; -cielka *m.*

karmín *m* Karmin, hochrote Farbe.
karm-ník *m* Maststaß; -**ny** nahrhaft; gemästet, Mast.
karnawał *m* Falsching.
Karniów *m* Jägerndorf (Stadt).
kar-ność *f* Bucht, Disziplin; -**ny** Straf-; streng; züchtig.
karoca *f* Kutsche.
Karol *m* Karl.
karolek *m* Feldkümmeł. [*mel.*]
karosiwy (koń) der Eisenschim-
karp (2. przym. -pia) *m* Karpfen;
 -i Karpfen-; -iowaty karpfen-
 artig.
karpiel *m* die Kohlrübe.
karta *f* Karte; Spielfarte; das
 Blatt (im Buche); **k. widokowa**
 Ansichtskarte.
kartacz *m* die Kartätsche; -owac
 niederkartätschen; -ówka *f*
 Kartätschenkanone; -owy Kar-
 tätschen-.
kartel *m* das Kartell, Vertrag;
 die Herausforderung. [*sch.*]
kartka *f* der Zettel, das Blatt-
karto-fel *m* die Kartoffel, der Erd-
 apfel; -flany, -flowy Kartoffel-;
 -fliny *pl.* das Kartoffelkraut.
karton *m* Karton; die Pappe; die
 Pappschachtel; Kartun.
kartować mischen (Karten), ablar-
 ten, schmieden. [*lung.*]
kartusz *m* die Patrone, die La-
karta-z, -zyanin *m* Kartäuser;
 -zya *f* Kartause, das Mönchs-
 kloster. [*blase.*]
karuk *m* Fischleim; die Hausen-
karuzel *m* das Karussell.
kary von schwarzer Farbe; **k. koń**
 der Rappe.
karyera *f* Karriere, Carriere.
karykatura *f* das Spottbild.
Karyntya *f* Kärnten.
karyolka *f* ein zweiräderiges,
 leichtes Wägelchen.
karzel *m* Zwerg.
kasa *f* Kassa, Kasse.
kasac się sich aufschürzen; **k. się**
 na co nach etw. trachten.

kaśac beißen; stechen.
kasa-cya *f* Kassation, Aufhebung,
 Absetzung; Wichtigkeitsklärung;
 -cyjny Kassations-.
kaśawy bissig.
kaśek *m* das Stückchen, Bissen.
Kasia *f* Käthchen. [*fall.*]
kaskada *f* Kaskade, der Wasser-
kasować fassieren, aufheben.
kaso-wość *f* das Rechnungswesen;
 -wy Kassen-.
kaś-ta *f* Kaste, Innung; -towość
f der Kastengeist, das Kasten-
 wesen.
kaś-tracya *f* Kastration, Ver-
 schneidung; -trat *m* Kasttrat;
 -trować kastrieren.
kaśyer *m* Kassier(er).
kasyno *n* Kasino, Vereinshaus.
kaśza *f* Grütze; der Brei; nie
 dać sobie w kaśzę napluć
 sich nicht auf der Nase herum-
 trommeln lassen; -ny Grützen-,
 Brei-.
kaśzel *m* Husten. [*Schild.*]
kaśzkiecik *m* die Kappe mit
kaśzkiet *m* Tschako, die Kappe.
kaśz-lać, -leć husten; -lisko *n*
 der abscheuliche Husten.
kaśzmír *m* Kaschmir (Stoff).
kaśzta *f* der Buchdruckerlasten.
kaśztan *m* die Kastanie; Braun
 (Bierd); Jude; **k. dziki** die
 Roßkastanie; -owaty kastanien-
 braun; -owy Kastanen-.
kaśzte-lan *m* Kastellan, Schloß-
 hauptmann; -lania *f* Kastellanei;
 -lanowa *f* Frau eines K., -lan-
 ski Kastellan-; -lanstwo *n* die
 Kastellamwürde; K. samt Frau.
kaś *m* Henker, Scharfrichter.
kaś *m* Winkel, die Ecke.
katafalk *m* Katafalk, das Beichen-
 gerüst. [*niz.*]
katalog *m* Katalog, das Verzeich-
katanka *f* Jade, Zorpe.
kataplazm *m* Breiumschlag.
katar *m* Katarrh, Schnupfen;
 -alny katarrhalisch.

katarakta *f* der Wasserfall; der graue Star (hjelmo).
kataryn-ka *f* der Veierlasten; -karz *m* Veiermann.
Katarzyna *f* Katharina.
kataster = kadaster.
katastrofa *f* Katastrophe.
kate-cheta *m* Katechet, Religionslehrer; -chizacya *f* Katechisation; -chizm *m* Katechismus; -chizować katechisieren.
katedra *f* Kathedrale, der Dom; der Katheder, der Lehrstuhl; -lny Kathedral-, Dom-.
kate-gorya *f* Kategorie, Art, Gattung, Klasse; -goryeczny kategorisch, entschieden.
kątek *m* das Winkelchen.
katet *m* die Katete.
kateter *m* Katheter, Harnleiter.
katnica *f* der Blinddarm.
kato-licki katholisch, allgemein; -licyzm *m* Katholizismus; -lik *m* Katholik; -liczka *in*.
kątomiar, -mierz *m* Winkelmesser.
kato-wać martern, grausam behandeln; -wnia *f* Marterkammer; -wski Penker.
kątowy Winkel-.
katun *m* Katun (perkal).
katusza *f* Marter, Bein.
kaucya *f* Kaution, das Pfandgeld.
kauczuk *m* Kautschuk.
kauzyperda *m* Rechtsverbreher.
kawa *f* der Kaffee.
kawal *m* großes Stüd; brać 4. na k. zum besten halten 4; -ek *m* kleines Stüd.
kawaler *m* Kavaler, Edelmann; Orden ritter; eine Mannesperson, Herr; Junggesell, Freier; ski ritterlich; ledig, Junggesellen-; -stwo *n* die Mitterschaft; die Ordenswürde; der Junggesellenstand.
kawale-rya *f* Kavallerie, Reiterei; -rzysta *m* Kavallerist.
kawalkada *f* Kavalkade, der Reiterzug.
kawęczyć fränkelein.

kawiar *m* Kaviar, Fischrogen.
kawia-rnia *f* das Kaffeehaus; -rz *m* Kaffeehändler; -trinker, -rka *in*.
kawka *f* Dohle.
kawon *m* die Wassermelone.
kaza-ć lassen, heißen, befehlen; predigen; -lnica *f* Kanzel; -nie *n* die Predigt.
kazamata *f* Kasematte.
każdo-dzienny alltäglich; -roczny alljährlich.
każ-dy, -a, -e jeder, jede, jedes.
kazi-ć verderben; besleiden; -ciel *m* Verderber, Entlehrer; -odźca *m* Blutschänder; -rodnicia *in*; -rodny blutschänderisch; -rodztwo *n* die Blutsande.
Kazimierz *m* Kasimir.
kaźmirek *m* Kaschmir (Stoff).
kazn *f* Strafe; das Gefängnis.
kazno-dzieja *m* Prediger; -dziejka *in*; -dziejski Prediger-, Kanzel-; -dziejstwo *n* Prediger-
kazuar *m* Kasuar. [amt.
kaznistyka *f* Kasuistik, Lehre von der Beseitigung von Gewissensbedenken.
keink *m* Daumen.
kędy wo, wohin; -kolwiek wohin nur immer.
kędzle-rzawić fränkelein; -rza-wić sich fränkelein; -rzawy kraushaarig; -rzawość *f* Leit; -rze *pl.* das Kraushaar.
kędzior *m* die krause Lode.
kę-pa *f* ein Büschel Haare; mehrere gleichartige zusammengewachsene Dinge (z. B. Haselnüsse); der Berder, eine mit Sträubern bewachsene Flusimiel; -piasty bukęs *m* das Stüd, Bissen. [schig.
kętnar *m* das Lagerholz, Kellerbaum.
kibel *m* Kübel.
kibic *f* Taille, der Buchs k. u wagi der Wageballen.
kibitka *f* Leichter, russischer Wagen
kichać, kichnąć niesen.
kiciasty buschig, büschelförmig.
kiczka *f* ein Bündel von geschmel-

digen Reisern; das Garbenbündel zum Dachdecken; der Kolben am Schiffe.

kieca, kietka *f* der Feinfittel.

kiedy wann; wenn; k. niekiedy dann und wann; -kolwiek wann immer, gleichviel wann; -ś einst, ehemals.

kiel *m* Szahn; Hauer, Haulahn; Reim; brać na k. sich widersetzen, trotzig werden.

kielb *m* die Grundel.

kielb-asa *f* Wurst; der Hautschlauch; -aska *f* das Würstel, kleine Wurst; -śnica *f* der Würstdarm; -asnik *m* Wurstmacher; -händler.

kielek *m* kleiner Haulahn; das Reimchen.

kieli-ch *m* Kelsch; -chowaty kelschartig; -chowy Kelsch; -szek *m* das Gläschen

kielkować leimen.

kielnia *f* Mauerlelle; der Viber-schwanz; der Wagenkasten.

kielz-ać, -nać zäumen; händigen; -no *n* der Zaum, Gebiß.

kiep *m* Narr; -kować z kogo zum Narren halten 4.; -ski schlecht, miserabel; -stwo *n* schlechtes Zeug; dummes Zeug.

kierat *m* das Rehrad; die Winde; -owy *m* Bremser.

kiereja *f* der Pelzrod. [hauen. kiereszować mit dem Säbel kiersasz *m* die Kirchweih, die Kirmeß, das Kirchweihfest.

kiernoz, kierda *m* Eber (vom Hauschwein).

kiero-wać lenken, richten, steuern; k. się sich richten; -wnica *f* Richtungslinie; -wnictwo *n* die Leitung; -wnik *m* Leiter.

kierunek *m* die Richtung.

kierz (krza) *m* Busch, Strauch.

kies-a, -ka *f* der Geldbeutel.

kiesz-eń *f* Tasche; -onka *f* kleine Tasche; -onkowy Taschen-.

kij *m* Stod, Steden; -e *pl* Stöde; Stodhiebe; -anka *f* das Waschholz, der Bleuel; Kaul-quappe.

Kiłow *m* Kiew.

kiks *m* Rids, Fehlstöß.

kikut *m* Stummel.

kila *f* der Bruch, Leistenbruch.

kilimek *m* die Pferdebede; Teppich.

kilka einige, mehrere, etliche; -dzies.ąć einige Zehner; -kroć einigemal; -krotny mehrmalig; -nasze einige zehn (bis zwanzig).

kilko-dniowy, kilkudniowy mehrtägig; -godzinny mehrtünbig; -letni mehrjährig; -raki mehrfach, vielfältig; -ro einige, etliche; -tygodniowy mehrwöchentlich.

kilo tausend.

kilof *m* Streit, Brusthammer; die Hammer Spitze; Keilhaue.

kiosk *m* Kiosk, Pavillon, das Gartenhäuschen.

kipiaczka *f* das Erdöl.

ki-piątek *m* siedendes Wasser; -pieć aufkochen, überlaufen; wassen (das Blut).

kir *m* Trauerflor.

kirasyer *m* Kürassier.

kirys *m* Küras, Brustpanzer.

kis-ć *f* der Maurerpinsel; das Büschel; Kisse; -ciasty buschig.

ki-się säuern; beizen; k. się, -śnieć, -snąć sauer werden; -sły, -szony gesäuert; -śnienie *n* Säuren, die Gärung.

kiszk-a *f* der Darm; Wurst; der Schlauch; das Galabinband; -i *pl* Gedärme; -owy Darm-;

kit *m* Kitt. [Wurst-.

kita *f* der Federbusch; das Bündel; der Schweif (des Hundes, Fuchses, Wolfes).

kitaj *m* das Baumwollenzug; -ka *f* der Taffet; -kowy aus Taffet.

kitel *m* Kittel, die Jade.

kitować (ver)litten.

kiw-ać, -nać niden, winken; wadeln, wedeln; k. się wadeln.

klab (klebu) *m* Knäuel, Klumpen; k. dymu die Rauchsäule; k. kurzawy, туману *m* die Staubwolke.

kląć fluchen; k. się schwören.

klacz *f* Stute. [Krautes].

klączo *n* der Stengel (eines klacz-asty zottig, flosig; -ek *m* die Gotte, die Flosde.

klączysty stengelig.

kladka *f* der Steg.

Klappeda *f* Memel (Fluß u. Stadt).

klaj-ster *m* Kloster; -strować fleistern; -strowaty fleisternig.

klak *m* die Gotte; das Berg.

klam *m* die Lüge; -ać lügen; -ca *m* Lügner; -czyni *in*.

klamka *f* Klinke, Türklinke; już k. zapadła es ist schon vorbei; trzymać się pańskiej klamki sich an große Herren halten

klamli-wy lügenhaft; -wość *f* Lügenhaftigkeit.

klam-ra *f* Klammer, Spange; -rować (ver)klammern.

klamstwo *n* die Lüge.

klaniać się sich (ver)beugen; sich empfehlen; grüßen 4.

klap-a *f* Klappe, das Ventil; der Laß (am Rod); der Durchfall, das Glassto; -nać einen Klaps geben; -snąć klapsen.

klap-ać, -nać klappern; -onogi schlankerbeinig; -ouch *m* das Schlappohr; -ouchy schlappohrig.

klaro-wać klären; -wny klar, hell.

klary-necista *m* Klarinetist; -net *m* die Klarinette.

klasa *f* Klasse; das Schulzimmer.

klaseć legen; anlegen; stellen, setzen; keden; k. się sich legen.

klas-k *m* Klatsch, Knall; -kać, -nać klatschen; schnalzen (mit der Zunge); knallen (mit der Peitsche).

klasowy Klassen-.

klasy-cyzm *m* Klassizismus; -czność *f* Klassizität, Mäns- gütigkeit; -czny klassisch; -fika- cya *f* Klassifikation; -fikować klassifizieren; -k *m* Klassiker.

klasztor *m* das Kloster; -ny *K.*

klatka *f* der Käfig; das Gehäuse; k. piersiowa der Brustkorb;

k. schodowa das Stiegenhaus.

klątwa *f* der Fluch; der Schwur; der Kirchenbann; rzucić klą- twę na 4. in den Bann tun.

klauzula *f* Klausel, der Vorbehalt.

klauzura *f* Klausur, Einschließung.

klawi-atura *f* Klaviatur; -cym- bał, -kord *m* das Klavier, das Spinett; -sz *m* die Taste.

kleb *m* Wurzelstock; Knäuel; -ek *m* Knäuel (Zwirn); die Spur;

-ić knäueln; -ić się sich winden.

kleć *f* Lehmhütte. [Küster]

klecha *m* Pfaffe; Dorfschulmeister;

klechda *f* das Volksmärchen.

klecić zusammenbasteln.

klećcio *n* Fluchen, Verwünschen.

klezcz-eć knien; -kiem, na -kach kniend, fußfällig; -nik *m* Bet- stuhl.

kle-ić (zusammen)leimen; k. się zusammenpassen, gluden; -ik.

-jek *m* Schleim; -isty, -jki flebrig, schleimig; -istość -feist.

klej *m* Leim; -kowaty, -owaty flebrig, leimig; żab.

klejnot *m* das Kleinod, das Juwel; der Schatz; das Wappen.

kle-kać, -knać niederknien.

klekot *m* das Geklapper; das Blappermaul; -ać klappern; klumpern; klappern; -ka *f* Klapp- per; Klaudertasche; -liwy klapp- pernd; geschwätzig.

klektać klappern, klappern.

klepa *f* Schlampe.

kle-pać klopfen, hämmern; den- geln (Sense); herklappern; bie- de k. Not leiden; -padło *n* der Stampfer, der Schlegel; altes,

schlechtes Ding; -palny hämmer- bar.

klepisko *n* die Dreschtenne.

klepka *f* das Klappholz, Faßdaube; das Brettchen; **brakuje mu piątej klepki** es ist nicht richtig in seinem Kopfe.

klepsydra *f* Wasser-, Sanduhr.

kler *m* Klerus, die Geistlichkeit; **-yk** *m* Kleriker; **-ykalny** klerikal, geistlich gesinnt.

kleska *f* Niederlage.

klesnąć einfallen (Geschwulst).

kleszcz *m* die Zede.

kleszcz-e *pl.* die Zange, Scheren *pl.* -czowaty mit Zangen, mit Scheren versehen; **-czyki** *pl.* kleine Zange; die Scheren (v. Krebs).

klient *m* Klient, Schutzbefohlener; **-ela** *f* Klientel; **-ka** *f* Klientin.

klika *f* Clique, Sippschaft.

klima-t *m* das Klima, Erdstrich, **-tyczny** klimatisch; **-kteryeczny** klimatischer, stufenartig.

klin *m* Keil; **k. ziemi** die Erdzunge; **k. w sukni** Einsatz; **-lasty, -owaty** keilsförmig.

klinga *f* Klinge.

klini-czny klinisch; **-ka** *f* Klinik.

klistera *f* das Klistier; -spritze.

kloaka *f* Kloake, Senkgrube.

kloc *m* Klotz, Block; Klumpfuß; **k. strojowy** Stimmstock (im Klavier); **-ek** *m* das Klötzchen; Schuhabsatz.

klócić umrühren; beunruhigen, hegen; **k. się** zanken, streiten.

kloda *f* der Klotz, der Block; Walze.

klódka *f* das Vorhängeschloß.

kłon *m* Ahorn; **-owy** Ahorn-.

kłonić neigen.

kłonica *f* das Seitenholz.

kłopot *m* Kummer, die Sorge, die Verlegenheit; **-tać, -cie** sich kümmern, sich Sorge machen; **-tliwy** kummervoll.

kłos *m* die Ähre; **-arz** *m* Ährenleiser; **-arka** *in*; **-iany, -owy** Ähren-; **-ić się** Ähren bekommen;

-le *n* die Ähren; **-isty** voll Ähren.

klót-liwość *f* Zantfucht; **-liwy** zantfuchtig; **-nia** *f* der Zant, der Streit; **-niarz** *m* Zänter; **-niarka** *in*.

Klotylda *f* Klothilde, Chlothilde.

klub *m* Klub, Verein.

kluba *f* der Kloben; das Wagericht; Schraubenkluppe; die Schranke, Ordnung; **wziąć 4. w kluby** in Schranken halten 4.

klubista *m* das Vereinsmitglied.

kluć, klwać pfeifen, haften; **k. się** aus dem Ei kriechen; hervorbrechen (v. Zähnen).

kluć stechen; spalten; schmerzen.

klucz *m* Schlüssel; Auf-, Verschluss; Absprung (des Hais); eine Anzahl zusammenhängender Landgüter; Zug (wilder Gans); **-em** zugweise; **-ka** *f* der Schlüssel; Schlingfalle; der Spaltstock; das Schlüsselbein; **-nik** *m* Beschließer, Schaffner; **-nica** *in*; **-owy** Schlüssel-; **-yk** *m* das Schlüsselstein; die Schlüsselblume.

kluka *f* der Hahn.

klukać tollern (im Bauche).

klus *m* Trab; **-ak** *m* Traber (Pferd); **-em** im Trab; **-ować** traben; wildern; **-ownik** *m* Raubjäger.

kluska *f* der Klotz.

kły *pl.* von kiel.

kniec *m* Bauersmann.

knięcy Bauern-.

kmin, -ek *m* Kummel; **-kówka** *f* der Kummelbranntwein; **-kowy** Kummel-.

knio-tek *m* Bauer, das Bäuerlein; **-tka** *f* Bäuerin.

kmot-erski Gevatter-; **-rostwo** *n* die Gevatterschaft; **-r** *m* Gevatter; **-ra** *in*.

knaster *m* Knaster (Tabak).

kne-bel *m* Knebel, das Knebelholz; **-blować** knebeln.

kniaź *m* russischer Fürst.

kniec *f* Dotterblume.

kniesja *f* der Forst, das Jagdrevier.
knot *m* Docht; die Bunte.
kno-wać, **knuć** schmieden, im Schilde führen, anzetteln; -**wa-nia** *pl.* geheime Ränke, Intrigen.
knar *m* Eber (v. Hauschwein).
knut *m* die Knute; -**ować** mit der Knute hauen.
koadjutor *m* Koadjutor; Amtsverweser; -**stwo** die Koadjutorenstelle; die Würde.
koalicja *f* Koalition, der Bund.
kobeznik *m* Lautenschläger.
kobialka *f* Kobertafel.
kobie-ciarstwo *n* die Weiberfucht; -**ciarz** *m* Weiberfreund; -**cina** *f* armes Weib; -**cy** Weiber, Frauen, weiblich.
kobiel *f* Kobertafel, der Bastkorb.
kobie-lić *się* sich hantieren; -**listy** hantisch.
kobie-reowy Teppich; -**rniezy** Teppichmacher; -**rnik** *m* Teppichwirker; -**rzec** *m* Teppich.
kobie-ta *f* das Weib, Frau; -**tka** *f* nettes, liebes Weibchen.
kobold *m* Kobold, Berggeist.
kobuz *m* Verdenfalte.
koby-la *f* Stute; -**li** Stuten; -**lica** *f* der Schlagbaum, der Holzbock; -**lka** *f* kleine Stute; die Schlinge; der Steg (an der Geige); Stellmacherwerkstatt.
kobza *f* eine Art Laute mit drei Saiten; -**rz** *m* Lautenschläger.
koc *m* die Koge, wollene Leder.
kochać lieben; **k** *się* sich lieben; sich an etw. erfreuen; verliebt sein.
kocha-nek *m* Liebhaber; -**nie** *n* Lieben; Wohlgefallen, Vergnügen; Lust; Liebster; -**nka** *f* Geliebte; -**ny** lieb, geliebt.
koci Katzen; -**anki** *pl.* Kätzchen (der Weib); -**ć** *się* Zunge werfen; -**ę** *n* Katzen.
kociel, **kociol** *m* Kessel; **k. parowy** Dampfkessel; **kotły** *pl.* die Kessel; Pfannen; -**ek** *m* kleiner Kessel.

koci-mięta *f* Katzenminze; -**na** *f* arme, elende Katze; -**sko** *n* große, häßliche Katze.
kociuba *f* Ofenchaufel, Ofenfrüde; der Rührlöffel.
kocur *m* großer Kater.
kocz *m* gebedte Kutsche.
koczkodan *m* die Meerlage; das Fragens Gesicht.
kocz-o-wać umherziehen; lagern; -**wisko** *n* der Lagerplatz; Nacht-lager eines Tieres.
kodeks *m* Kodex, das Gesetzbuch.
kogo wen; weissen.
kogn-ci Hahnen; -**t** *m* Hahn.
kohezya *f* Kohäsion.
koić stützen, besänftigen.
kojarzyć vereinigen, verbinden.
kojce *m* Käfig (fürs Federvieh).
kokarda *f* Kokarde, Putzschleife.
kokie-terya *f* Kofetterie, Gefallsucht; -**tka**, -**ta** *f* Kofette; -**to-wać** kofettieren.
koklusz *m* Keuchhusten.
kokorykać kikeriki rufen.
kokosz, -**szka** *f* die Henne; -**y** Hühner, Hennen; -**yć** *się* sich brüsten, auf etw. stolz sein.
koks *m* Koks; -**owy** Koks.
kół *m* Pfad, Pfahl.
kolacya *f* das Abendessen.
kolacz *m* Kuchen.
kolan-ko *n* Kniechen; Gelenk; der Knoten; -**kowaty** knotig; -**kowatość** *f* Knott; -**o** *n* Knie; -**owy**
kolasa *f* Kalesche. [Knie-
kola-tać rütteln, pochen, klopfen; klappern (Mühle); -**tek** *m* die Totenuhr (Holzwurm).
kolba *f* der Kolben; der Flintenkolben; **k. alembikowa** der Blasenbut.
kol-ca *f*, **kolce** *n* der Metastring (bei der Zitr); Panzerring; Kettenring; -**cowaty** nachelförmig; -**cza** *f* das Kugurrennen; -**czasty** nachelfig; -**czuga** *f* der Kugelkolezan *m* Koller. [Panzet.
kolezyk *m* Ohrring, das Ohrgehänge.

koldra *f* Dede, Bettdecke.
kole-ba *f* Schutzhütte; -bać schau-
 feln, wiegen; -hka *f* Wiege;
 Säufte; der Hängewagen.
kolec *m* Stachel; Dorn.
kole-da *f* das Christ-, Weihnachts-,
 Neujahrs-geschenk; das Weih-
 nachtslied; -dować von Haus zu
 Haus gehen und Weihnachtslieder
 singen.
koledra *f* der Koriander.
kole-ga *m* Kollege, Berufsgenosse;
 -gialny kollegial; -gować z
 kim jmds Kollege sein.
kolej *f* Reihe, Reihenfolge; Bahn;
 das Geleise; der Wechsel (der
 Dinge), das Schicksal; k. żelazna
 Eisenbahn; k. konna Pferde-
 bahn; -ka *f* der Mundtrank; -ka
 in die Munde; -no, po kolei
 nach der Reihe; abwechselnd,
 -ny kreisend; Geleise.
kolek *m* Holznagel; Wirbel (an
 der Geige); Döbel, Pfloß.
kole-śnia *f* Stellmacherwerkstatt;
 -śniczy, -śnik *m* Stell-, Rad-
 macher.
kole-żanka *f* Kollegin; -żeński
 kollegial; -żeństwo *n* die Kolle-
 gialität.
kolibr *m* Kolibri.
koli-stość *f* Rundung; -sty kreis-
 förmig, gerundet.
kolka *f* Kolik, Leibschmerzen *pl.*;
 w boku k. das Seitenstechen
kółko *n* Mädchen, der Ring, der
 Kreis; die Gesellschaft, die Ver-
 einigung.
kolla-cya *f* das Patronat; -cyo-
 nować kollationieren, die Ab-
 schrift mit der Urschrift ver-
 gleichen; -tor *m* Kollator, Patron;
 -torka *in*; -torstwo *n* Pa-
 tronat.
kollegiata *f* Stiftskirche.
kollegium *n* Kollegium.
kolle-keja *f* Kollektion; Sammlung.
kollek-ta *f* Kollekte, Sammlung;
 -tor Lottereeinnehmer; -tura
f Kollektur.

kolli-gać się sich verbinden, sich
 verbrüdern; -gacya *f* Verbin-
 dung, Verschwägerung; -gat *m*
 Verschwägerte(r); Bundesgenosse.
kollizya *f* Kollision, der Zusam-
 menstoß; der Widerstreit.
kolnać einen Stich versetzen.
kolnierz *m* Kragen; -yk *m* Hals-
 tragen.
kolo *n* Rad; der Kreis; die Scheibe;
 die Rennbahn; der Hof (um den
 Mond); der Verein, die Ver-
 sammlung; die Gesellschaft, die
 Vereinigung.
kolo ringsherum; ungefähr, etwa;
kolo 2 = okolo.
kołodziej *m* Radmacher, Wagner;
 -ski Wagner; -stwo *n* Wagner-
 handwerk.
kolofonia *f* das Kolophonium.
Kolonia *f* Köln.
kolo-nia *f* Kolonie, Ansiedlung;
 -nialny kolonial-, überförmig;
 -nista *m* Kolonist, Ansiedler;
 -nizacya *f* Kolonisation, -nizo-
 wać kolonisieren, ansiedeln.
kolor *m* die Farbe; -ować kolo-
 rieren, färben; -owy farbig;
 -yt *m* das Kolorit, die Färbung,
 Anstrich; -yzacya *f* Farbensar-
 stellung; -yzator *m* Kolorist;
 -yzować bemalen.
kolos *m* Koloß, Riese; -alność *f*
 riesige Größe, -alny kolossal.
olotuszka *f* der Quirl.
olo-wać kreisen; einen Umweg
 machen; waciec die Drehfrank-
 heit bekommen, heiß werden;
 -wacizna *f* Drehkrankheit (der
 Schafe); -waty radförmig; heiß.
kolo-wrot *m* die Spindel; Göpel;
 die Wunde, -wrotek *m* das
 Spinnrad; die Garnwinde; die
 Löpferscheibe; -wrotność *f*
 Rundbewegung; Unbeständigkeit;
 -tny kreisend, unbeständig.
kolowy Rad-; Kreis-; Pfahl-
kolpak *m* die Pelz-, Husaren-
 mütze.

kolpor-ter *m* Bücherausträger;
-tować kolportieren.
koltun *m* Weichselzopf; die Flechte;
-iasty, -owaty weichselzopfig.
kolumna *f* Säule; Kolonne;
Spalte (im Druck); **k. pacie-
rzowa** Wirbelsäule; -da *f* der
Säulengang.
kolysać wiegen, schaukeln.
kolyska *f* Wiege.
komar *m* die Mücke, Stechmücke.
kombi-na-cya *f* Kombination, Zu-
sammenstellung, Berechnung;
-nować kombinieren.
kome-dya *f* Komödie, Possé, das
Lustspiel; -dyaneki komödianten-
haft; -dyanetwo *n* Komödianten-
tentum; -dyant *m* Komödiant;
Schauspieler; -dyantka *in*;
-dyopisarz *m* Lustspielsdichter.
komen-da *f* das Kommando, der
Befehl; Kommande, Verwaltung
einer Pfründe; -dant *m* Komman-
dant, Befehlshaber; -darz *m*
Berweiser einer Pfründe; -dero-
wać kommandieren; -derya,
komandorya *f* Komturei; -dor
m Komtur; -dorski Komtur.
komen-tarz *m* Kommentar; -tator
m Ausleger, Erklärer; -tować
auslegen, erklären.
kometa *f* der Komet.
komi-czność *f* das Komische,
Komik; -czny komisch, spaßhaft;
-k *m* Komiker, Spaßmacher.
komiegi *f* das Blutschiff, das
Hloß.
komín *m* Kamin, Rauchfang,
Zimmerherd; die Feueresse; -iar-
czyk *m* Kaminfegergehilfe;
-iarski Kaminfeger; -iarstwo
n Kaminfegerhandwerk; -iarz
m Kaminfeger, Rauchfanglehrer;
-owe *n* die Rauchfangsteuer.
komis *m* Auftrag; -ant, -yonarz
m Kommissionär; -arski Kom-
missär; -arz *m* Kommissär; -owy
Kommissions-; -ya *f* Kommission.
komitat *m* das Komitat.
komitet *m* das Komitee.

komitywa *f* Begleitung; das Ein-
bernehmen.
komnata *f* Kammer; das Gemach.
komoda *f* Kommode, der Schrank.
komor-a *f* Kammer; -ne *n* der
Mietzins; -nica *f* Mietfrau,
das Inneib; -nik *m* Inmann,
Einmieter; Eretutor; -ny, -owy
Kammer.
komór-ka *f* das Kämmerlein;
Zelle; -kowaty zellenförmig;
-kowy Zellen.
kompan *m* Kompagnon, Genosse;
-ia *f* Kompanie, Gesellschaft;
Kompanie (Soldaten); -ista *m*
Gesellschafter; -ka *f* -in.
kompas *m* Kompaß; **k. słone-
czny** die Sonnenuhr.
komaturka *f* der Bucheinband.
kompet-ent *m* Kompetent, Mitbe-
werber; -entka *in*, -ować kom-
petieren.
kompi-lacya *f*, Zusammenstoppe-
lung aus anderen Schriften.
komplement *m* das Kompliment,
die Verbeugung.
komplet *m* die Vollzähligkeit;
-ny komplett, vollzählig, voll-
ständig; -ować vervollständigen.
komplot *m* die Verschwörung.
komponować komponieren.
kompost *m* Mischdünger.
kompot *m* eingemachtes Obst.
kompo-zycya *f* Komposition;
-zytor *m* Komponist; -zytorka
kompres *m* Umschlag. (-in
kompromis *m* der, das Kompro-
mis, die Übereinkunft.
komput *m* berechnete Zahl; das
Register; das Stompott.
komtur *m* Komtur *m*, Ordens-
ritter.
komu wem.
komuna *f* Kommune, Gemeinde.
komunia *f* Kommunikation.
komunikacya *f* der Verkehr.
komuni-kant *m* Kommunikant;
die Hostie; -kować kommuni-
zieren, das heilige Abendmahl aus-
teilen (ob.) empfangen; mitteilen

-kować się in Verbindung stehen; -zm m Kommunismus, die Gütergemeinschaft.
komża f das Meßhemd.
kon m das Pferd, das Roß; **k. wierzchowy** Reitpferd.
konać verschleiden.
kona-r m Axt; -rzysty ästig.
koncept m das Konzept, Entwurf, Einfall.
koncert m das Konzert.
koncerz m das Rapiert, Säbel.
koncesya f KonzeSSION.
koncha f Muschel.
koncówka f Endfilbe.
koncowy End-, Schluß-.
koncylium n = sobór.
koncypista m Konzipist, Abfasser von Schriftstücken.
kończas-ty spitzig; -tość -seit.
koń-czyć, **k. się** endigen; -czyna f das Ende, Spitze, Grenze.
kondel m Schäferhund.
kondemnata f Verurteilung.
kondensacya f Verdichtung.
kondo-lencya f Kondolenz, das Beileid; -lować kondolieren.
konduita f Aufführung.
kondukt m Zeichenzug.
konduktor m Kondukteur, Schächner; Bligableiter.
kondycya f Kondition, Bedingung; der Dienst, Stellung; der Stand.
konew f Kanne; -ka f kleine K.
konfede-racya f Konföderation, der Bund; -ratka f vieredige Mütze.
konferencya f Konferenz.
konfe-sya f Konfession, das Glaubensbekenntnis; -syjny konfessionell; -syonal m Beichtstuhl.
konfidencya f Vertraulichkeit.
konfir-macya f Konfirmation; -mand m Konfirmand; -mować konfirmieren.
konfis-kacya, -kata f Konfiskation, Beschlagnahme; -kować konfiszieren.
onfitury pl. eingemachte Früchte.

konfron-tacya f Gegenüberstellung; -tować konfrontieren.
konfuzya f Konfusion, Verwirrung.
kongres m die Zusammenkunft.
kongruencya f Kongruenz.
koni Pferde-.
koniak m Cognac. [ler.
koniarz m Pferdeliebhaber; -händler.
koniecz, -yna f der Nee.
konieczny tonisch, fegelförmig.
konieczysko n Kleefeld.
konie-c m das Ende, Schluß; die Spitze (des Messers); -cznie durchaus, schlechterdings; -czność f äußerste Notwendigkeit; -czny durchaus notwendig.
koni-k m das Pferdchen; das Stedenpferd; das Heupferdchen; -na f das Pferdefleisch.
koniuszek m das Endchen, die äußerste Spitze.
koniu-szostwo n Stallmeisteramt; -szy m Stallmeister.
konjugacya f Abwandlung.
konkluzya f der Schluß; Schlußfolge. [tracht.
konkordya f Konkordia, Einkunft.
konkretny konkret, sinnlich wahrnehmbar.
konkubinat m wilde Ehe.
konku-rencya f Konkurrenz, der Wettstreit; -rent m Konkurrent m Mitbewerber; Nebenbuhler; -rować konkurrieren; -ry pl. das Freien, die Bewerbung.
kon-nica f Reiterei; -no beritten, zu Pferd; -ny m Reiter; -ny Reitz, beritten.
kono-pie pl. der Hans; -piany, -pny hanfen, von Hans; -pka f der Hänfling.
kono-wal m Pferde-, Tierarzt; -walstwo n die Tierarzneykunde.
konsekracya f Einweihung.
konsekwen-cya f Konsequenz, Folge, Folgerung; Folgerichtigkeit; -tny konsequent.
konsens m die Einwilligung.
konserwa-tor m Bewahrer.

konserwa-toryum *n* die Hochschule für Musik; **-tysta** *m* Verfasser des Bestehenden; **-tywny** konservativ.

konser-wować konservieren, bewahren, einmachen; **-wa** *f* Konserve, Eingemachte(s).

koński Pferde-, Roß-.

konsoreyum *n* die Gesellschaft.

konspiracya *f* Verschwörung.

konstellacya *f* das Sternbild.

konstrukcyja *f* Konstruktion, Bauart; Wortfügung, der Satzbau.

konstytnicya *f* Verfassungsbeschaffenheit; Staatsverfassung; das Staatsgrundgesetz.

konsul *m* Konsul.

konsul-tacya *f* ärztliche Beratung; **-tować** konsultieren, um Rat fragen.

konsu-mient *m* Konsument; **-mować** konsumieren, verbrauchen; **-mpeya** *f* der Konsum, der Verbrauch.

konsyliarz *m* Rat; Arzt.

konsystorz *m* Kirchenrat.

konszachty *pl.* geheime Ränke.

kontent zufrieden; **-ować** befriedigen; **-ować się** *czem* mit etw. zufrieden sein.

konto *n* Konto, die Rechnung.

kontraban-da *f* Schmuggelerei; **-dzista** *m* Schmuggler, Schleihhändler.

kontrabas *m* die Baßgeige.

kontrakt *m* Kontrakt, Vertrag; **-ować** einen Vertrag schließen; **-owy** Kontrakt-, kontraktmäßig; **-y** *pl.* die Messe, der Jahrmarkt.

kontrast *m* Gegensatz, Widerspruch; **-ować** kontrastieren.

kontro-la *f* Überwachung; Liste; **-lor** *m* Aufsichtsbeamte(r); **-lować** kontrollieren.

kontrowersya *f* Streitfrage.

kontrybucya *f* Kriegsteuer.

kontumacya *f* das Nachterscheinen vor Gericht; Absperrung bei anstehenden Krankheiten.

kontur *m* die Kontur, Umriß.

kontusz *m* kurzer altpolnischer Oberrock.

kontynent *m* das Festland.

konwalia *f* Maiglöckchen.

konwen-cya *f* Übereinkunft, der Vertrag; **-cyonalny** konventionell.

konwent *m* Konvent, die Versammlung; das Kloster, das Stift; **-owy** Konvents-.

konwer-sacya *f* Konversation, Unterredung; **-sować** konversieren.

konwersya *f* Umänderung.

konwikt *m* die Erziehungsanstalt.

konwisarz *m* Zünger.

konwój *m* das Schutzgeleite.

konwul-sya *f* Konvulsion, der Krampf; **-syjny** krampfhaft.

kooperator *m* Kooperator, Hilfsarbeiter.

kopa *f* das Schod (60 Stüd).

kopa-ć graben; **kopać**, **kopnąć** stoßen, ausschlagen; **-cz** *m* Gräber, Fader; **-czka** *f* Fader; Gräberin; **-liny** *pl.* Fossilien, Mineralien; **-lnia** *f* das Bergwerk; **-lnictwo** *n* der Bergbau, die Grube; **-lny** fossil.

kop-ć rauchen, beruhen; **-cić** rauchig werden; **-ciuszek** *m* das Aschenbrödel; **-eć** *m* Rauch, Ruß.

kopereczki *pl.* Komplimente, Kraghüge; **k. stroić** *n.* machen.

koperta *f* das Kuvert; das Uhrgehäuse.

koperwas *m* das Kupferwasser.

kopia *f* Kopie, Abschrift, Nachbildung; Vanz, der Sauch.

kopiasty vollgehäuft; **kopica** *f* ein Schod Garben.

kopiec *m* Erd-, Grenzhügel.

kopiejka *f* Korte.

kopijnik *m* Vanzenträger; **-reiter**.

koplować kopieren, nachbilden.

kopny mit Schnee verweht.

kopr, koper *m* Dill, *k. włoski* Fenchel; **koprowy** Dill.

koprowina *f* das Kupfergeld.

kopula *f* Ruppel.
kopyciasty mit Hufen versehen.
kopy-sé, -stka *f* das Rührscheit;
 der Spatel.
kopyt-kowe *n* der Viehzoll; -ny
 Fuß; Veisten; -o *n* der Fuß (des
 Pferdes); der Veisten (des Schuh=
 makers); **z kopyta** schnell,
 spornstreichs, aus dem Stegreif;
 -owy Fuß, hufförmig; Veisten-
kora *f* Rinde, Baumrinde.
korab *m* Nachen; die Arche.
koral *m* die Koralle; -lowy Ko-
 korba *f* Rurbel. rassel-
korbacz, karbacz *f* die Kar-
 batsche.
koreci murmen, beunruhigen.
korcowy Scheffel-
kord *m* kurzes Schwert.
kordegarda *f* Wache, Wachtstube.
kordelas *m* Hirschkänger.
kordon *m* Kordon, die Grenzsperre.
kordyban *m* das Korduanleder.
korek *m* Kork; Schuhabzug.
korek-ia, -tura *f* Korrektur; -tor
m Korrektor, Verbesserer.
korepe-tycyja *f* Wiederholung;
 -tytor *m* Hauslehrer.
korespon-dencyja *f* der Brief-
 wechsel; -dent *m* Korrespondent;
 -dować korrespondieren.
korko-ciąg *m* Korkzieher; -dąg
m die Korkleiche; -wy Kork-
korne-ciarka *f* Haubenmacherin;
 -t *m* die Hornpieße; Reiter-
 fährtrich; die Weiberhaube.
korniszon *m* die Pfeffergurke.
korny, -nie demütig.
koro-na *f* Krone; -nacyja *f* Krö-
 nung; -nki *pl.* Spitzen; -nkar-
 ka *f* Spigenklöpplerin; -nny
 Kronen; -nować krönen.
korowaj *m* Hochzeitsluden.
koro-wod *m* Reigen, Reihentanz;
 -wody *pl.* Umklewaße, Umstände.
korowy Rinden-, Wirten-
korpora-cya *f* Körperschaft, Gunst;
 -cyjny korporativ.
korporal *m* das Postientuch.
korpus *m* das Korps.

kor-sarski Seeräuber-; -sarstwo
n Seeräuberwesen; -sarz *m*
 Seeräuber. [ter].
kortyna *f* der Vorhang (im Thea-
korupecja *f* Korruption, Verderb-
 nis, Vestecklichkeit.
koryfeusz *m* Kornphäe.
korytarz *m* Korridor, Gang.
koryto *n* der Trog, die Krippe;
 k. rzeki das Flußbett.
korzec *m* Scheffel.
korze-n *m* die Wurzel; Ursprung;
 -nie paszozać Wurzel treiben;
 -niasty wurzelreich; -nie wu-
 rzen; -nie się Wurzel treiben;
 -nie *pl.* das Gewürz; -niowy
 Wurzel-; -nniczka *f* Gewürz-
 büchse; -nnik *m* Gewürzhändler;
 -nny gewürzt, gewürzreich; Ge-
 würz-
korzon-ek *m* Wurzelchen; -kowa-
 ty wurzelartig; -kowy Wurzel-
korzyć sich demütigen.
korzy-sé *f* der Vorteil, der
 Nutzen; -stać Nutzen ziehen, Ge-
 brauch machen; -stny vorteilhaft,
 nützlich; -stność igeit, -keit.
kos *m* die Amiel.
kosa *f* Sense; der Haarzopf;
 -cieć die Schwertlilie; -rz *m*
 Senseschmied; Mäher; die Aste-
 spinne.
kośba *f* das Mähen.
koś-é *f* der Knochen, das Bein;
 stanąć 3. kością w gardle zu-
 wider werden; -ciany knochen,
 beinern; -cieć erstarren.
koś-cielny kirchlich, Kirchen-;
 -cielny *m* Kirchendiener; -ciół
m die Kirche; -ciólek *m* das
 Kirchlein.
kościo-skład *m* Knochenbau;
 -trup *m* das Skelett; kościsty
 knöchig.
kosiarka *f* Mäherin; die Mäh-
 maschine; kosiarcz *m* Mäher;
 kosiarze *pl.* der Orion, das
 Dreigestirn.
kos-ić mähen; -isko *n* der Senses-
 stiel; elende Sense.

kośla-wieć schief treten, trumm gehen; **-wieć** schief werden; **-wy** schief, trumm; trummbeinig. **kosma-cię** zottig, rauh machen; **-cieć** zottig, rauh werden; **-cizna** *f* Zottigkeit; **-toś** *f* Zottigkeit, Rauheit; **-ty** zottig, rauh.

kosmek = **kosmyk**.

kosme-tyczny verschönernd; **-tyk** *m* ein Schönheitsmittel.

kosmo-grafia *f* Weltbeschreibung; **-logia** *f* Lehre von dem Weltall; **-polita** *m* Weltbürger; **-polityzm** *m* das Weltbürgertum; **-s** *m* das Weltall.

kosmyk *m* die Flocke, das Büschel. **koso-drzewina** *f* Zwergkiefer, das Krummholz; **nogi** trummbeinig; **-oki** schiefhängig.

kosteczka *f* das Knöchlein.

kos-tera, **-ternik** *m* Würfelspieler; **-terować** Würfel spielen; **-terstwo** *n* Würfeln, die Spielsucht.

kost-ka *f* kleiner Knochen; der Knöchel (am Fuße); der Würfel; Würfeln; **-kowaty** würfelig, Würfel; knöchelig; **-kowy** Würfel; Knöchel; **-nica** *f* das Bein-, Totenhaus.

Kostnice *pl.* Konstanz (Stadt).

kost-nieć zu Knochen werden; erstarren; **-ny** Knochen-.

kostrubaty zottig, rauh.

kostur *m* Stab, Stoch; Stacheling.

kosy sichelförmig, schief.

kosynier *m* Senfmann.

kosz *m* Korb; das Geldlager; **osiąść na -u** sitzen bleiben; **-alka** *f* der Winsenforb; **pleść koszałki opałki** einen Unjunn schwayen.

koszar *m*, **-ra** *f* Hürde; **-ry** *pl.* die Kaserne.

koszatka *f* der Siebenschläfer.

koszenila *f* Cochenille.

koszerny kostet.

koszowy Korb; *m* Rosafenhetman.

koszt *m* Kosten *pl.*, Aufwand; **-orys**

m Kostenüberschlag; **-ować** kosten; **-owny** kostbar, kostspielig; **-owność** -heit.

kosztywał *m* Beintrüß.

koszu-la *f* das Hemd; **-lka** *f* das Hemdchen.

Koszyce *pl.* Raschau (Stadt).

koszycezek *m* das Körbchen.

koszyk *m* Korb, das Körbchen; **-arski** Korbmacher; **-arstwo** *n* die Korbmacherei; **-arz** *m* Korbmacher; **-arka** *in*; **-owy** Korb-.

kot *m* der Kater; die Kage; **-y** *pl.* der Pelz von Ragenfellen; **-y z kim drzeć** mit z. herumganken.

kotara *f* der Bettvorhang.

kotek *m* das Kätzchen.

koterya *f* Clique, Partei, Raste.

kotka *f* Kage.

kot-larnia *f* Kesselschmiede; **-larski** Kesselschmied; **-larstwo** *n* Kesselschmiedehandwerk; **-larz** *m* Kesselschmied, Kupferschmied.

kotlet *m* das Kotelett.

kotlina *f* der Talkeßel, das Tieftal.

kotłowy Kessel; **kotły** *pl.* Kessel; Pfannen.

kotny trüchtig.

kotowy Ragen-.

kotwi-ca, **kotew** *f* der Anker; **stanać na -cy** sich vor Anker legen.

kowa-ć, **kuć** schmieden, hämmern; beschlagen; **-dło** *n* der Amboss; **-l** *m* Schmied; Schnellläufer; **-lezyk** *m* Schmiedegeselle; **-lski** Schmiede-; **-lstwo** *n* Schmiedehandwerk.

koza *f* Ziege; der Arrest.

koza-cki Rosafen-, rosafisch; **-ctwo** *n* Rosafenvolk; **-czyzna** *f* das Rosafenland; **-leben**; **-k** *m* Rosaf; Rosafentanz.

koze-ra *f* der Trumpf; der Grund; **-rę** *zadać* Trumpf auspielen; **-rować** trumpfen.

kozi Ziegen-; **-arz** *m* Ziegenhirt; **-el**, **-iol** *m* Ziegenbock.

kozleradka *f* der Ruhhornflee.

kozik *m* das Schlachtmesser; schlechtes Messer.
kozina *f* das Ziegenfleisch.
kozio-łek *m* das Ziegenböcklein; der Purzelbaum; -iki *przewracać* Purzelbäume machen.
koziorożec *m* Steinbock.
kózka *f* kleine Ziege.
kozlek *m* Baldrian.
Koźle *n* Kessel (Stadt).
koźle, koźlatko *n* Zidlein; -cy Zidlein-; **koźli** Ziegen-.
kozopas *m* Ziegenhirt.
kozub, -ek *m* ein Körbchen aus Baumrinde; Kasse.
kożu-eh *m* Pelz; -szek *m* kurzer Pelzrod; -szkować pelzen.
kpać 4. ausschelten 4.
kpiarz *m* Erötter; **kpić** *sobie* *z* kogo zum besten haben 4.; **kpić** *ze świata* sich um gar nichts kümmern; **kpiący** *pl.* das Gespött.
kra *f* Eisscholle.
krah *m* die Krabbe, Seekrebs.
kraciasty gegittert, gitterartig.
kradać zu stehlen pflegen.
kradkiem verstohten, heimlich.
kradzie-ski diebisch, Diebs-
 -stwo *n*, -ż *f* der Diebstahl;
 das Gestohlene.
krag *m* Kreis, die Scheibe; -lak
m ein Stück Rundholz.
kra-ik *m* das Ländchen; -ina *f*
 Landschaft; Sphäre, das Gebiet;
 -j *m* das Land; Rand.
kra-jać schneiden; -janka *f*
 ziegelförmig geschnittener Käse.
krajcar *m* Kreuzer (2 halerze).
krajczostwo *n* Vorschneideramt;
 der Vorschneider nebst Frau.
kraj-zy *m* Vorschneider; Truchseß.
krajka *f* Tuchkante.
krajo-braz *m* das Landschafts-
 bild; -pis *m* Länderbeschreiber;
 -pisarstwo *n* die Länderbe-
 schreibung; -wice *m* Inländer,
 Eingeborene; -wy inländisch;
 Land-.
krakać krächzen; lärmen; heulen.
Kraków *m* Krakau.

krako-wiak *m* Krakowiat; -wia-
 nin *m* Krakauer; -wski tra-
 tauisch; Krakauer; po -wsku
 tratauisch.
kralka *f* Behn im Kartenspiel.
kram *m* Kram, Kramladen; -ar-
 czyk *m* Krämer, Hausierer,
 -arka *in*; -arski Krämer-;
 -arstwo *n* die Krämerei; -arz
m Krämer; -arzyć Krämerei
 treiben.
krambambuli *f* der Krambam-
 buli, süßer Kirschbrannwein.
kramik *m* kleiner Kramladen.
kran *m* Hahn (am Fasse).
kraniec *m* die Grenze, Rand.
kra-sa *f* Schönheit; das Fett;
 -sawica *f* hübsches Weib, Mäd-
 chen; -sić zieren; mit Fett an-
 machen.
krasć stehlen, entwenden.
kraska *f* Lauraade.
kras-nolicy schönwangig; -ność
f Schönheit; -ny schön; rot;
 fett.
kraso-mowca *m* Schönredner;
 -mowny schön sprechend; -mow-
 stwo *n* die Redekunst.
kraszanka *f* bemaltes Osterei.
krata *f* das Gitter.
krater *m* Krater.
krawatka *f* Krawatte, Halsbinde.
kraw-cowa *f* Schneidersfrau;
 -czyni *f* Schneiderin; -cowy
 Schneider; -czyk *m* Schneider-
 bursche.
krawędź *f* Kante; der Rand;
krawędzisty kantig.
kra-wiec *m* Schneider; -wiecki
 Schneiders; -wieczyzna *f*;
 -wiewtwo *n* das Schneiderhand-
 krajać schneiden (Kraut). [werk].
kra-żek *m* kleiner Kreis; das
 Scheibchen; die Rolle; -żenie *n*
 der Umlauf; -żyć kreisen, zirku-
 kreei Waukturjs. [lieren].
krę-cić drehen, winden; *k.* się
 sich drehen; sich tummeln; -ciel,
 -ciciel *m* Dreher, Schwindler;
 -cielka *in*.

kreda *f* Kreide.

kreden-carz *m* Mundschentl; -s die Kredenz, Speiseschrank; Unrichtetisch; -sować kredenzen, darreichen.

kredo *n* Glaubensbekenntnis.

kredyt *m* Kredit, Borg; -or *m* Gläubiger; -ować kreditieren, borgen; -owy Kredit.

kregi *pl.* das Genid.

krę-giel *m* Regel (z. Spielen); -gielnia *f* Regelbahn; -glowaty kegelförmig.

kręgo-słup *m* die Wirbelsäule; -wce *pl.* Wirbeltiere.

krepa *f* der Flor, Trauerflor.

krę pować knebeln, fesseln.

krępulec *m* Knebel.

krępy unterlegt, harz.

kres *m* das Ende, das Ziel, die Grenze; -a *f* der Strich; Schramme; -ka *f* der Strich; Reihe; Stimme (bei der Wahl); -kować Strich machen

kreścencya *f* der Felbertrag.

kreślić streichen; zeichnen; schil-

kret *m* Maulwurf. [bern.

kręta-cz *m* Dreher; -nina *f* Dreherei; Scherelei.

kretes, *z* kretesem vollständig.

krętogłów *m* Wendehals.

kreto-mysz *m* die Zwergspitzmaus; -wina *f* der Maulwurfshügel.

kręty, gedreht, gewunden.

krew *f* das Blut; -ki schwach, gebrechlich, sündhaft; -kość Gebrechlichkeit, moralische Schwäche; -na *f* Verwandte; -ny verwandt; -ny, -niak *m* Verwandte(r).

kręzel *m* Rodenstod.

krną-brnieć widerspenstig, trotzig werden; -brny widerspenstig, trotzig; -brność -heit.

króbeczka *f* kleiner Windenkorb.

króbia *f* Schachtel, Nische.

króć mal, *z.* B. dwakróć zweimal, trzykróć dreimal.

krócie *pl.* große Summen.

króchmal *m* die Stärke; -ny gehärtet; -ić stärken (Wäsche).

króci-ć kürzen; bändigen; -ca *f* Sackpistole; -uchny sehr kurz.

krócz *f* der Schrittgang; -ek *m* kleiner Schritt; -yć schreiten.

krógulecy Sperber.

krógulec *m* Sperber.

krój *m* Schnitt, Zuschnitt; das Bügelmeißer.

krok *m* Schritt.

krokiew *f* der Sparren; -ka *f* kleiner Sparren; Patte; -nica *f* der Sparrenkopf.

krókdyl *m* das Krokobil.

krókosz *m* Saffor. [steine.

króksztyny *pl.* Krug, Trag-

król *m* König; -estwo *n* Königreich, Reich; -ewicz *m* Königssohn, Kronprinz.

Królewiec *m* Königsberg (Stadt).

królew-na *f* Königstochter; -ski, po -sku königlich; -skość königliche Würde, das Königtum; -szezyna königliche Wälder.

króli-czę *n* Junges v. Kaninchen; -czy Kaninchen; -k *m* ein junger König; das Kaninchen; -karnia *f* das Kaninchengehege.

królo-bójca *m* Königsmörder; -bójstwo *n* der Königsmord; -wa *f* Königin; -wać regieren, herrschen.

krom *2.* ohne (dich); außer (dir).

Kromieryż *m* Krenzier (Stadt).

kromka *f* Brotkrume, -schnitte.

kroni-ka *f* Chronik, das Jahrbuch; -karstwo *n* Chronikenwesen; -karz *m* Chronikschreiber, Annalist.

krop-elka *f* das Tröpfchen; -ić tropeln, besprengen; schlagen; -idło *n* der Sprengwedel; -ielnica *f* der Weibfessel.

krop-ka *f* das Tüpfel; der Punkt (.); -kować punktieren; -kowały, -kowany punktiert.

kropi-a *f* der Tropfen; -isty Tropfen, tropfenartig.

kros-ienka *f* der Stidrahmen; die Heftlade; -na *f* der Webstuhl.

kros-ta *f* Blatter, der Ausschlag;
-ty czerwone *pl.* Griefeln;
-ta wiec blatterig werden; -tawy
blatterig.

krót-ki, -ko kurz; **wkrótce** in
kurzem, in Kürze.

krótko-mowny lafonisch, bündig;
wortfarg; -nogi kurzbeinig;
-oki kurzſichtig; -śc *f* Kürze;
-trwały kurz dauernd; -widz
m Kurzſichtige(r).

kroto-chwila, -sila *f* Kurzweil;
der Schwanke, Poſſe; -chwilny
kurzweilig, ſpaßig.

kro-wa *f* Ruß; -wi Ruß;
-wianka *f* Rußpodenſymphy;
der Rußmiß; -wiarka *f* Ruß=
magd; -wiarnia *f* der Rußhalla;
-wiarz *m* Rußhirt; -wieniec
m Rußladen; -wina *f* hübsche
Ruß.

krówka *f* junge Ruß; der
Wiſtſäfer.

krt-a-ń *f* der Rehllopf; -niokryw-
ka *f* der Rehlbedel; -niowy
Rehllopf.

kru-choś *f* Sprödig, Brüchig-
keit; Mürbigkeit; -chy ſpröde,
brüchig, mürbe.

kruchta *f* Vorhalle einer Kirche.
krucyata *f* der Kreuzzug.

kru-czę *n* Rabenjunge; -czek *m*
kleiner Rabe; ſchwarzer Haus-
hund; Palen; juritiſcher Kniff;
-czy Raben, rabenſchwarz; -k
m Rabe.

kru-pa *f* Graupe; -piarz *m*
Gräupner; -piarka *in*; -piasty
graupenförmig; -pić ſchroten,
grob mahlen; -pka *f* das Graup-
chen; -pnik *m* die Graupen-
ſuppe; Getränk von Honig und
Branntwein; -py *pl.* Graupen;
der Graupenhagel.

krusz-cowaty metallartig; -cowy
metalliſch, Erz, Metall; -ec *m*
das Metall, das Erz.

kruszeć mürbe werden.

kruszkł = kryzkl.

kru-szyć brödeln, klein machen,

germalmen; k. ſie ſich abbrödeln,
zerfallen; -szyna *f* das Krüm-
chen, das Bröckchen; der Faul-
kruß *m* Trinkfrug. [Baum.

kruż-ganek *m* Säulengang.

krwa-wię blutig machen; k. ſie
bluten; -wnica *f* Blutader;
goldene Ader; der Weiderich;
-wnik *m* die Schafgarbe; Kar-
neol; -wy blutig, blutrot; ſauer,
bitter.

krwio-barwny blutfarbig; -no-
śny blutführend; -tok *m* Blut-
ſtarz; -żerca *m* Bluthund; -żer-
czoś *f* Blutgier; -żerezy blut-
gierig.

krwi-sty vollblutig; -stoś *leit.*
krwotok *m* Blutſturz, -fluß.

kryć verbergen, verſteden; k. ſie
z czem etw. geheim halten.

kryda *f* Krida.

kry-jomie, po-jomu heimlich; -jo-
my geheim; -jowka *f* das Verſted,
der Schlupfwinkel.

kryg *m* Baum; -ować ſie ſich
ſchniegeln, ſich drehen.

krymi-nał *m* das Kriminal, das
Geſängnis; -nalista *m* Kriminal-
liſt Strafrechtskenner; Kriminal-
verbrecher; -nalny Straf.

krynica *f* der Quell, der Born.

krypta *f* ein unterirdiſcher Raum;
Grufkirche, Krypta.

krystali-zacja *f* Kriftallbildung;
-zować kriftallifizieren.

Krystyna *f* Chriſtine.

kryształ *m* Kriftall; -ek *m* die
Kriftalllinſe; -owy Kriftall.

kryterium *n* Kriterium, Merk-
mal, Kennzeichen

krytopleciowy kryptogamiſch.

kryty-czość *f* kritiſche Lage;
-czny kritiſch; bedentlich, peinlich;
-k *m* Kritiker; -ka *f* Kritik;
-kować kritifizieren, bekrifteln.

kryza *f* Krauſe; Kriſis, Kriſe.

kryzki *pl.* das Gefröſe.

krza-czek *m* das Sträuchlein;
-czysty ſtrauchig, buſchig; -k *m*
Strauch, Buſch.

krza-kać grunzen; sich räuspern;
-kala *m* Räuspere.

krza-tać się sich tummeln, geschäftig tun; -tanina *f* Geschäftigkeit.

krzeczec quafen; knarren.

krzektać wie eine Elster schreien.

krzem *m* Kieselstoff; -ień *m* Kiesel; -lenica *f* der Kieselboden; -lenisty kieselig; -ieny Kiesel; -ionka *f* Kieselerde; -yk *m* kleiner Kieselstein.

krzep-ić erquiden; -ki rüstig, kräftig; -kość -keit; -nać gerinnen, erstarren.

krze-sać schlagen (Feuer); behauen; -siwo *n* der Feuerstahl.

krzesło *n* der Sessel; der Sitz; **k.** z poręczami Armsessel.

krzew *m* Strauch, die Staude; -ić aus-, verbreiten; -iciel *m* Verbreiter, Förderer; -ina *f* Staude, das Gesträuch; -isty buschig, standig; -ny Busch.

krzta *f* der Wisse; ani krzty nicht ein bißchen.

krztusić się sich würgen (beim Husten).

krzy-czeć schreien; -k *m* Schrei, das Geschrei; die Schreie; -kacz *m* Schreier, Schreihals; -kliwość *f* Schreierei; -kliwy schreiend, schreierisch; -knać aufschreien.

Krzysztof *m* Christoph.

krzywawy etwas krumm.

krzyw-da *f* das Unrecht; der Abbruch; -de ponieść Unrecht erleiden; -dzić *4.* unrecht tun, Abbruch tun, beeinträchtigen; -dziciel *m* Schädiger, Kränker; -dzicielka *in.*

krzy-wie krumm machen, krümmen; **k.** gebe ein saures Gesicht machen, das Gesicht verziehen; -wizna *f* Krümmung; -wonosy krummnaßig; -wooki schielend.

krzywo-przysięgać falsch schwören; -przysięski. -przysiężny meineidig; -przysięstwo

n der Meineid; -przysiężca *m* Meineidige(r); -sć *f* Krümmung; -usty schiefmäulig.

krzy-wuła *f* das Krummhorn;

-wulec *m* das Krummbholz;

-wy, -wo krumm; schief; falsch

(schwören); scheel (schauen).

krzyż *m* das Kreuz; **na k.** kreuz-

weise; -acki Kreuzritter, Kreuz-;

-actwo *n* die Kreuzritter; -ak

m Kreuzritter; die Kreuzspinne;

-em kreuzweise; -mo = chrzy-

żmo; -odziób *m* Kreuzschnabel;

-ować kreuzigen; kreuzen; -ować

sich kreuzen; -owaty kreuz-

förmig; -ownik *m* Kreuziger;

Kreuzfahrer; -owo kreuzweise;

-owy Kreuz; -yk *m* kleines

Kreuz; zehn Lebensjahre.

ksiądz (*pl.* księża) *m* Geistliche(r).

ksią-żatko *n* das Fürstlein, das

Prinzlein; -żę (2. Fall książe-

cia i księcia) *m* Fürst, Prinz,

Herzog, (in der Anrede) Durch-

laucht; wielki -żę Großfürst,

Großherzog; -żę biskup Fürst-

bischof; -żęcy fürstlich, herzoglich;

Fürsten, Herzogs.

ksią-żeczka *f* das Büchlein; -żka

f das Buch; **k.** rachunkowa

Rechenbuch; -żkowy Buch;

-żnica *f* Bibliothek.

księ-ga *f* das Buch; -garnia *f*

Buchhandlung; -garnia nakla-

dowa Verlagebuchhandlung;

-garski Buchhandlungs-; -gar-

stwo *n* der Buchhandel; -garz

m Buchhändler; -gosusz *m*

Milzbrand; -gozbior *m* die

Büchersammlung.

ksieni *f* Äbtissin, Priorin.

ksieniec *m* Tiermagen.

księ-stwo *n* Fürstentum, Herzog-

tum; -żna *f* Fürstin, Herzogin;

-żniczka *f* fürstliche (oder) her-

zogliche Prinzessin.

księży Priester.

księży-c *m* Mond; -cowy Mond.

ksiuk *m* Daumen; **k.** u nogi die

große Behe.

ksyk *m* das Bischen; -ac zischen.
 kształ-cié bilden, formen; zieren;
 k. się sich ausbilden; sich formen;
 -cieciel *m* Bildner; -cicielka *in*.
 kształt *m* die Gestalt, die Form;
 na k. wie, nach Art; -ność *f*
 Wohlgestalt; -ny wohlgestaltet;
 -ować = kształcié.
 kto, któz wer; -bądź, -kolwiek
 wer immer.
 któredy auf welchem Wege.
 któ-ry, -ra, -re welcher, che, ches,
 der, die, das; -rybądź, -rykol-
 wiek welcher immer; ktoś jemand,
 irgend jemand.
 ku 3. zu (dir); nach (der Stadt);
 gegen (Osten); ku temu dazu.
 kuban *m* die Bestechung; -iarz *m*
 ein bestechlicher Mensch.
 kubek *m* Becher; Kelch.
 kubel *m* Kübel.
 kubieczy tubisch, Rubis.
 kubrak *m* kurzer polnischer Ober-
 rock.
 kubus *m* Kubus, Sechseckflächner.
 kue *m*, -yk *m*, Bönz.
 kué = kować.
 kuch-arka *f* Köchin; -arski
 Koch-; -arstwo *n* die Kochkunst;
 -arz *m* Koch; -arzyé Koch,
 Köchin sein; -cik *m* Küchenjunge;
 -enka *f* kleine Küche; -enna *f*
 Küchenmagd; -enny Küchen-;
 -mistrz *m* Küchenmeister; -mi-
 strzyni *in*; -mistrzostwo *n*
 die Kochkunst; Küchenmeisteramt;
 -nia *f* Küche; -ta *m* Küchen-
 junge.
 kucz-a, -ka *f* Laubhütte; -ki *pl*.
 das Laubhüttenfest; kleine Häufen;
 w kuczki usiąść niederkanern.
 kucz-yé, -nac hochend sitzen.
 kud-lać zottig machen, zersaufen
 (Haare); -laty zottig, langhaarig;
 -ły *pl*. Rotten, langes Haar.
 kufa *f* Kufe, Tonne.
 kufel *m* das Krügel, das Eißel.
 kufer *m* Koffer.
 kugla-rka *f* Gauflerin; -rski
 Gaufler-, gauflerisch; -rstwo *n*

Gauflerspiel; -rz *m* Gaufler,
 Taschenspieler; -rzyé gauflern.
 kukać ludud rufen.
 kukielka *f* der Weden.
 kuks *m* Rippenstoß; Grubenanteil.
 kukul-cze *n* Zunge(s) vom Kudud;
 -czy Kududs-; -ka *f* der Kudud;
 Kududslächtnelle.
 kukurudza *f* der Mais.
 kukuryka *m* das Riterifi.
 kula *f* Kugel; der Ball; Krüde;
 -é kugeln, rollen, wälzen, schieben.
 kul-acznik *m* Faustkämpfer, Bo-
 xer; -ak *m* die geballte Faust;
 Faustschlag.
 kula-s *m* Lahme(r); -wieé lahm
 werden; -wosé *f* das Lahmsein;
 -wy lahm.
 kulba-czyé satteln; -ka *f* der
 Sattel.
 kuleć hinten.
 kuleczka *f* das Kügelchen.
 kulić się sich zusammenrollen.
 kulig *m* die Möve, die Möwe; das
 Fischesvergnügen.
 kulisa *f* Kulisse, Bühnenwand.
 kul-istość *f* Kugelgestalt; -isty
 kugelförmig; -ka *f* kleine Kugel.
 kultura *f* Kultur, Geistesbildung;
 Urbarmachung.
 kum *m* Gevatter; -a *f* -in; -ac się
 z kim Gevatterschaft stiften;
 Bruderschaft machen; -ostwo *n*
 die Gevatterschaft.
 kuna *f* der Marder; Klammer,
 Halbe; das Halseiten.
 kundel, kondel, kundys *m* Haus-,
 Schäferhund, Rötter.
 kunszt *m* die Kunst; -mistrz *m*
 Künstler; -ownosé *f* künstlerisch-
 leit; Künsterei; -owny künstlich.
 kupa *f* der Haufen; Schar; -mi
 in Haufen, in Scharen.
 kup-cowa *f* Kaufmannsfrau;
 -czyé Handel treiben; -czyk *m*
 Handlungsgehilfe, Kommis.
 kuper *m* Steiß, Bürzel.
 kupić zusammenhäufen; k. się
 zusammenkommen.

kupiec *m* Kaufmann; **-ki** kaufmännisch; **-two** *n* die Kaufmannschaft, der Kaufmannsstand.
kupka *f* das Häuflein.
kupl-er *m* Kuppler; **-erka** *f* -in; **-erstwo** *n* die Kuppellei; **-erować** kuppeln.
kap-no *n* der Kauf; **-ny** Kauf-, gekauft; käuflich, gangbar; **-erować**, **kupić** kaufen.
kur *m* Hahn; **-a** *f* Henne.
kuracya *f* Kur, Heilung.
kurant *m* Läufer (in der Musik); Reibstein (der Maler); **zegar z -em** eine Spieluhr.
kura-tela *f* Kuratel, Vormundschaft; **-tor** *m* Kurator, Vormund; **-torstwo** *n* Kuratoramt.
kurez *m* Krampf.
kur-czak *m* großes, junges Huhn; **-czatko**, **-cze** *n* Huhn, Küchlein.
kurcz-owaty krampfartig; **-owy** Krampf-; **-yć** zusammenziehen.
kurek *m* das Hühnchen; Hahn (am Gewehr, am Jagd); die Wetterjahne; **kurka** *f* das Hühn-
kurkowy Schützen. [schen.
Kur-landya *f* Kurland; **-land-czyk** *m* Kurländer.
kurnik *m* Hühnerstall.
kurny rauchig.
kuropatwa *f* das Rebhuhn.
kurs *m* Kurs; Kursus; **-or** *m* Botenläufer; **-oryczny** kursorisch, fortlaufend; rasch fortschreitend; **-ować** kursieren, im Umlauf sein.
kursywa *f* Kursivschrift.
kurtka *f* kurze Jacke; **kurtkę** 3. skroić die Haut 3. gerben.
kuryer *m* Kurier, Eilbote.
kurz *m*, **kurzawa** *f* der Staub, Staubwolke; **-awka** *f* der Staub-
kurzy Hühner-. [schwamm.
kurzyć Rauch, Staub machen; rauchen, k. się stauben, rauchen.
kus-ić versuchen, in Versuchung führen; k. się o co nach etw. streben; **-iciel** *m* Versucher; **-icielka** -in.

kuś-nierski Kürschner-; **-nierstwo** *n* die Kürschnerei; **-nierz** *m* Kürschner; **-nierka** *f* -in.
kustosz *m* Kustos, Bewahrer.
kusy kurz, gestutzt; **kuso** z nim es steht schlimm um ihn.
kusza *f* Wurfmachine; Armbrust.
kutas *m* die Quaste.
kuternoga *m* der Hinfende.
kut-wa *m* Knider, Knäuser; **-wiarka** -in; **-wiarstwo** *n* die Kniderei, die Knäuserei; **-wić** kniftern, knäusern.
kuty beschlagen; durchtrieben.
kuź-nia *f* Schmiede; **-nica** *f* der Eisenhammer; das Frischfeuer.
kuzyn *m* Cousin, Vetter; **-a** *f* Cousine, Verwandte; **-ostwo** *n* die Verwandtschaft.
kwacz *m* Scheuerwisch.
kwadra *f* das Mondesviertel; **-na** *m* die Viertelstunde; **-nt** *m* Quadrant; **-t** *m* das Quadrat; **-towy** Quadrat-; **-tura** *f* Quadratur.
kwadować in ein Biered verwandeln; passen, sich schiden.
kwak *m* das Quaken; **-ać** quaken.
kwakier *m* Quäker.
kwali-fi-kacya *f* Qualifikation, Eignung; **-kacyjny** Qualifikation-, Eignungs-; **-kować** się eignen.
kwap *m* Plasma. [sich eignen.
kwapić się eilen, sich beeilen.
kwarrantana *f* Sperre.
kwarc *m* Quarz.
kwarc-ta *f* Quarzte; das Quart; **-tal** *m* das Quartal, das Vierteljahr; **-tana** *f* das viertägige Fieber; **-talny** vierteljährig; **-tet** *m* das Quartett; **-towy** Quart-
kwa-s *m* die Säure; **-sić** säuern; **-sić** się sauer werden; ein saures Gesicht machen; **-skowatość** *f* säuerlicher Geschmack; **-skowaty** säuerlich; **-śnica** *f* der Sauerdorn; **-śnieć** sauer werden; **-śny** sauer; **-soród** *m* Sauerstoff; **-sy** *n*. die Verstimmung die Unzufriedenheit.

kwatery-a *f* das Quartier; das Stadtviertel; **-ka** *f* das Viertel (Quart. Litr); **-mistrz** *m* Quartiermeister, -macher; **-nieczy** Einquartierungs-; **-ować** einquartieren; im Quartier stehen; **-unek** *m* die Einquartierung.
kwę *m* Schleier; **-ić** verschleiern.
kwę-kać tränkeln; stöhnen; **-kaka** *m* tränkender Mensch.
kwes-ta *f* das Almosensammeln; **-tarz** *m* Almosensammler; **-tarka** *-in*; **-tować** milde Gaben sammeln.
kwes-tya *f* Quästion, Frage.
kwia-ciarka *f* das Blumenmädchen; **-macherin**; **-ciarstwo** *n* der Blumenhandel.
kwiat *m* die Blume, die Blüte; **-ek** *m* die Blume, das Blümchen; **-ostan** *m* Blütenstand; **-owy** Blumen-, Blüten-; **-uszek** *m* das Blümlein.
kwiczeć, **kwiknąć** quiefen.
kwiczol *m* Krametzvogel.

kwie-ciany Blumen-, Blüten-; **-ciarnia** *f* das Glas-, Treibhaus; **-cie** mit Blumen schmücken; **-cie** *n* Blumen, Blüten *pl.*; **-cień** *m* April; **-cistość** *f* der Blumenreichtum; **-cisty** blumenreich; **-tniowy** April-; **-tny** blumig; **Balm**.
kwik *m* das Quielen, das Gequiele.
kwilić wimmern; winseln.
kwintesencya *f* Quintessenz (der Kern einer Sache).
kwit *m* die Quittung.
kwita quitt; **k. z nami** wir sind quitt; **-cya** *f* Quittierung; **-ryusz** *m* das Quittungsbuch.
kwitnąć blühen.
kwitować quittieren; **k. się** quitt werden.
kwo-czka, **kwoka** *f* Gluckhenne; **-czki** *p.* Plejaden.
kwokać glucken
kwoli *3.* zu Gefallen.
kwota *f* Quote, der Betrag.

L.

lać (leje) gießen; **l. się** gießen; fließen, rinnen.
Lach *m* Leche, Pole.
lacki lechisch, polnisch.
ład *m* das Land; **wysiąść na l.**, **-ować** landen; **-owy** Land-.
lada *f* Lade, Kiste; Windlade.
lada gleichviel was; **l. co** was immer; **l. kto**, **-jaki** der erste beste; **-co** *m* Dingenichts; **-cznica** *f* schlechte Person; **-jako** irgendwie. [Wurzeit].
ładz = **legnąć**; **lag** *m* die Brutz-; **lagier** (lagru) *m* das Lager; Bodenlag.
laik *m* Laie, Unerfahrene.
lak *m* Lack, Siegellack; Goldlack; **-ier** *m* Lack, Firnis; **-iernik** *m* Lackierer; **-ierować** lackieren.

lakmus *m* Lackmus.
lako-nieczność *f.*, **-nizm** *m* Lakonismus; **-nieczny** lakonisch, kurz.
lalka *f* Puppe. [und bündig].
laleczka *f* das Püppchen.
lama *f* das Lama; der Gold-, der Silberlahn; Einfassung.
lament *m* die Wehklage; **-ować** lamentieren, wehklagen.
lamować einfassen, benähen.
lamówka *f* Einfassung.
lamp-a *f* Lampe; **-ka** *f* das Lämpchen
lam-parci Leoparden-; **-part** *m* Leopard; Lumb, Bummier; **-par-tować się** herumbummeln.
lampas *m* die Borte, Hosentorte.
lam-piarz *m* Lampenmacher; **-puzer**; **-powy** Lampen-.

lanca *f* Lanze.
 lancet *m* die Lanzette; -owaty
 lanzettförmig.
 landara *f* der Reisewagen.
 larwa *f* Larve, Maden; ein häßli-
 ches Gesicht.
 las *m* Wald; -ek *m* das Wäldchen.
 laseczka *f* das Stöckchen.
 laska *f* der Stab, der Stod.
 laskonogi dünnbeinig.
 laskowy Hasels.
 Laszka *f* Polin.
 lata *pl.* die Sommer; die Jahre.
 latać fliegen; laufen, rennen.
 latar-ka *f* kleine Laterne; -nia *f*
 Laterne; -nik *m* Laternenan-
 zünder.
 latawiec *m* Herumläufer; das
 Flattertier; Papierdrache; Nacht-
 geist. [weibersommer.
 lato *n* der Sommer; babie l. Alt-
 lato-pis *m* Annalist, Jahrbuch-
 schreiber; -rośl *f* der Sprößling;
 das Reis.
 lato-s heuer; -si heurig.
 laur *m* Vorbeer; Vorbeerbaum;
 -owy Vorbeer.
 lawa *f* Lava.
 lawenda *f* der Lavendel.
 laweta *f* Lafette.
 luzn *f* das Agio.
 lazaret *m* das Spital.
 lazur *m* lasurblaue Farbe; Lasur-
 stein; -owy lasurblau.
 lebio-da *f* Melde; -dka *f* der
 Dosten, wilder Majoran.
 lecieć fliegen; schnell laufen.
 leciuchny federleicht, sehr leicht.
 lecz sondern; aber, allein.
 lecz-niea *f* Heilanstalt; -nie two
 n die Heilkunde; -niezy Heil-;
 -yć heilen, behandeln, kurieren;
 -yć się sich kurieren, sich behan-
 deln lassen.
 led-wie, -wo kaum, fast.
 ledz, legnać fallen, liegen bleiben.
 ledźwie *pl.* Lenden.
 legać zu liegen pflegen.
 lega-cya *f* Gesandtschaft; -cyjny
 Legations-, Gesandtschafts-.

legal-izować legalisieren; -ny
 legal, rechtmäßig.
 legar *m* das Lagerholz; -baum.
 legat *m* das Vermächtnis; Ge-
 sandter.
 legawiec *m* Faulenzer; Wachtel-
 legenda *f* Legende. [hund.
 legia *f* Legion; legionista *m* Le-
 gionär.
 legity-macya *f* Legitimation;
 -mować beglaubigen; -mować
 się sich ausweisen.
 legiwać zu liegen pflegen.
 legnać brüten; l. się ausgebrütet
 werden.
 legować testieren, vermachen.
 legowisko *n* die Lagerstätte.
 legumina *f* Hülsenfrucht; das
 Gemüse; Mehlbrei.
 lej-ce *pl.* das Leutseil, die Bügel, *pl.*;
 -cowy Leutseil. [terförmig.
 lej-ek *m* Trichter; -kowaty trich-
 lek *m*, -arstwo *n* die Arznei; l.
 zażywać die Artz. einnehmen.
 lękać się fürchten, sich fürchten.
 leka-rka *f* Ärztin; -rski ärztlich;
 medizinisch, officinell; -rz *m*
 Arzt; -rzyć ärztliche Praxis
 ausüben. ringschlagen.
 lekce leicht, gering; -wazyć ge-
 lekcy *f* Lektion, Aufgabe; Un-
 terrichtsstunde; Exstel.
 lekki leicht; leichtfertig.
 lekko-duch *m* leichtsinniger Mensch;
 -myślność *f* der Leichtsin-
 -myślny leichtsinnig; -ść / Leicht-
 tigkeit; Leichtfertigkeit; -zbrojny
 leichtbewaffnet; lekuchny feder-
 leicht.
 lękli-wy ängstlich; -wość *f* -leit.
 lektyka *f* Sänfte.
 lelek *m* Biegenmesser (Bogel).
 lemiesz *m* die Mehlsthar.
 lemieszka *f* der Mehlbrei.
 len *m* Lein, Flachs.
 len *m* ein fauler Mensch; die
 Faulheit, die Trägheit.
 le-nić się faul sein; sich häuten
 (Krebs); sich haaren (Hund);
 -nistwo *n* die Faulheit.

leni-uch *m* Faulenzer; -uszka *f* -in; -wloc *m* Faulenzer; das Faultier; -wieć faul werden; -wy faul, träge.

len-nietwo *n* Behnswesen; -niezy Behnsw., lehnbar; -nik *m* Behnsmann; -no *n* Behn; -nodawca *m* Behnsherr; -noś *f* Behnbarkeit; -ny Behnsw., Behnsw.

Leodyum *n* Lüttich.

lep *m* Vogelkorn; die Vodspeise; -ianka *f* Lehmhütte; -ić Neben; bilden; -ić się Neben.

lepiej, lepszy besser.

lepiśty-y, lepki klebrig; -oś *f* -heit.

lesiasty walddig, bewaldet.

leśni-ctwo *n* Forstwesen; -czo-stwo *n* Forstamt; -czówka *f* das Försterhaus; -czowski Förster; -czy *m* Förster; -czy Forst.

lesny Wald-, Forst-; *m* Waldwarter, Jeger.

leszcz *m* Brassen.

leszczy-na *f* Haselnußstaude; -nowy Hasel.

Leszek *m* Alexander.

letarg *m* die Lethargie, Scheintod; -iczny lethargisch.

letni lau (Wasser); Sommer-; einjährig; beahrt; -oć lau werden; -k *m* Sommerrod; die -laube; -frischler; -oś *f* Bauigkeit.

lew (lwa) *m* Löwe. [Spiel].

lewa *f* der Stich (beim Kartenspiel).

lewanda = lawenda.

lewar *m* die Winde, die Wagenwinde; Heber; -ek *m* (Wein-)heber.

lewatywa *f* das Klitter.

lewek *m* kleiner Löwe.

lewica *f* die Linke (linke Hand).

lewkonja *f* Levoje.

lewy links; w lewo, na lewo links.

leża *f* das Lager, Lagerstätte; leże *pl.* Standquartiere.

leżak *m* das Lagerbier.

leżeć klettern, kriechen.

leże-ć liegen; -nie *n* Liegen.

leżysko *n* die Lagerstätte.

lgnąć Neben; steden bleiben; l. do czego sich an etw. fest anschließen; l. do kogo sich angezogen fühlen.

libera-lista *m* Liberale(r), Freisinnige(r); -lizm *m* die Freisinnigkeit; -lność *f* der Freisinn; -lność liberal, freisinnig.

liber-tyn *m* Freigeist; -tyństwo *n* die Freigeisterei; die Sittenliberya *f* Libree. [Losigkeit].

libra *f* ein Buch Papier.

lico *n* die Wange; die rechte Seite des Buches; Beweisstück.

licen-cya *f* Bewilligung; -cyat *m* Vizentiat, Befugte(r).

lichy *n* Unheil; der Teufel.

lichy schlecht, elend; -ś *f* das Schlechte, das Elende; -ta *f* elendes Zeug; das Elend; elender Lichterz *m* Leuchter. [Mensch].

lich-wa *f*, -wiarstwo *n* der Wucher; -wiarski Wucher-; wucherisch; -wiarz *m* Wucherer; -wiarka -in; -wie Wucher treiben.

lich-y, -o schlecht, elend, miserabel.

licytacya *f* Versteigerung, Feilbietung; -cyjny Vizitations-; -tor *m* Versteigerer.

licytować lizitieren, (feil) bieten.

licz-ba *f* Zahl, Rechnung; Rechen-schaft; l. dzielna der Dividend; l. mnożna der Multiplikator; -bowy Zahl-, Zahlen-; -ebnik *m* das Zahlwort; -enie *n* Zahlen, Rechnen.

liczko *n* die Wange; die Blumen-seite des Leders.

licz-man *m* die Spielmarke; -nik *m* Zähler; -ność *f* große Anzahl, Menge; -ny zahlreich; -yć zählen; rechnen; -ygrosz *m* Knider, Filz.

ligawka *f* Hirtenflöte aus Erle- oder Eschenrinde.

liga *f* Liga, der Bund, das Bündnis; das Korn (in der Münze); Schleifer (in der Musik).

ligustr *m* die Rainweide.
 lik *m* die Anzahl; bez liku unzählig, zahllos.
 likier, likwor *m* Bistr.
 likwi-dacya *f* Liquidation, Gehührensrechnung; -dator *m* Liquidator; -dować liquidieren.
 lila *f* Lilafarbe; lila lilafarben;
 lilak *m* Flieder.
 lili-a *f* Lilie; -owy Lilien-, lilienblau.
 limba *f* Birbelfiefer.
 limfa *f* Lymph; -tyczny lymphatisch.
 lmi-ta, -tacya *f* Vertagung; -tować vertagen.
 lmo-nada, -niada *f* Simonade.
 lmonia *f* Limone.
 lin *m* die Schleie.
 lina *f* das Seil, das Tau.
 lingwi-sta *m* Sprachkenner, -forscher; -styka *f* -stunde.
 linia *f* Linie; das Lineal.
 linieć, linić się sich häuten; sich haaren; sich mausern.
 linio-wać linieren; -wy Linien-.
 linka *f* Leine, dünnes Seil.
 lip-a *f* Linde; -cowy Juli-; -iec *m* Juli; -ina *f* das Lindenholz; -ka *f* junge Linde.
 lip-ki flebrig; -kość -feil.
 lipnąć flebrig werden; anleben.
 lipowy Linden-.
 Lipsk *m* Leipzig.
 lir-a *f* Leier, Lyra; Lira (Münze); -nik *m* Leiermann; -yczość *f* lyrische Stimmung; -yezny lyrisch; -yk *m* Lyriker, lyrischer Dichter; -yka *f* Lyrik.
 lirzysta *m* Lyraspieler.
 lis *m* Fuchs; Schlaufopf; Rotbart; lisy *pl.* Fuchspelz.
 lis-ć *m* das Blatt; -ciany Blätter-; -ciasty blätterig, laubig; -cie *pl.* Blätter, das Laub; -cik *m* das Blättchen; das Briefchen; -ciowy Blätter-, Laub-.
 lis-ok *m* Füchselein; lisi Fuchs-; -lura *f*, -y *pl.* der Fuchspelz; -owaty fuchsröt, rothaarig.

list *m* Brief; l. żelazny Geleitsbrief.
 lista *f* Liste, das Verzeichnis.
 list-ek *m* das Brieflein; das Blättchen; -kowaty blattförmig; -onosz, -ownik *m* Briefträger; -opad *m* November; -owe *n* Briefporto; -owie *n* der Blätterstand; Laub; -owny brieflich; -owy Brief-; -owy *m* Briefträger.
 listwa, lisztwa *f* Leiste: listwo-wać mit Leisten versehen, einfaßen.
 liszaj *m* die Flechte; -ec *m* das Steinmoos; -owaty mit Flechten bedekt.
 liszka *f* Fuchsin; Raupe.
 litania *f* Litanei.
 Litawa *f* Litha.
 literatura *f* der Buchstabe; -ekli literarisch; -lity buchstäblich; -t *m* Schriftsteller; -tka -in; -tura *f* Literatur.
 litkup *m* Kaufstrunk; das Ungeld.
 litograf-iczny lithographisch; -ować lithographieren.
 lito-ść *f* das Mitleid; das Erbarmen; -ściwy mitleidig; -śny -śnie Mäglich; -wać czego schonen, bereuen, -wać 4. bebauern; -wać się nad kim sich erbarmen 2.
 litur-gia *f* Liturgie; -giczny liturgisch.
 Litwa *f* Litauen.
 lity gegossen; gebiegen, massiv.
 liwe-rant *m* Lieferant; -rować liefern; -runek *m* die Lieferung.
 liz-ać, -nąć leden, ein wenig kosten; l. się sich leden; schmeicheln; -aćz, -un, -uś *m* Leder, Wäscher; Schmeichler.
 Lizbona *f* Lissabon.
 lniany Lein-, leinen, Binnen-;
 Loara *f* Loire. [Flach-].
 loch *m* die Höhle; unterirdisches Gefängnis; Keller.
 locha *f* Sau.
 lód *m* das Eis.

lodo-wacieł zu Eis werden;
-watoś *f* das eiskalte Wesen;
 Gefühllosigkeit; **-waty** Eis-, eis-
 artig; **-wiec** *m* Gletscher; **-wnia**
f Eisgrube, der Eisteller; **-wy**
 Eis-; **-zwał** *m* die Lawine.
lody *pl.* das Eis; Gefrorenes.
logi-czność *f* Logik; **-czny** logisch,
 denkrichtig; **-k** *m* Logiker; **-ka**
f Logik, Denklehre.
lojalny loyal, bieder.
lok *m* die Loge.
loka-cya *f* Lokation, Rangord-
 nung; Unterbringung; Anlegung;
-cyjny Lokations-.
lokaj *m* Lakai, Bediente(r); **-stwo** *n*
 Lakaienwesen.
loka-l *m* Raum, das Zimmer;
-lity lokal, örtlich; **-tor** *m* Zu-
 wohner; **-torka** *in.*
lokować unterbringen, anlegen.
lombard *m* das Leih-, Pfandhaus.
Lombardia *f* Lombardei.
lon *m* Achsen nagel.
Londyn *m* London.
lont *m* die Lunte, Zunder.
lorne-ta, -tka *f* Lorgnette, das
 Augenglas, das Opern-; **-tować**
 durch die Lorgnette ansehen.
los *m* das Los, das Schicksal, das
 Geschick, die Fügung; **na l.**
sześciu auf's Geratewohl;
-ować losen, Lose ziehen.
lot *m* Flug; **-em** im Fluge.
loterya *f* Lotterie, das Lotto.
lot-ka *f* Schwungfeder; der Flügel;
-ność *f* Flugfertigkeit; Verflüch-
 tigung; **-ny** flügge (Vogel);
 flüchtig (Kampfer).
łoża *f* Loge.
lśnić. lśnić się funkeln, glänzen.
 lub oder; **l. — l.** entweder — oder.
lub-cia, -ka *f* das Liebchen, der
 Schatz.
lubczyk = lubszczyk.
Lubeka *f* Lübeck.
lubieć gern haben; belieben.
lubież *f* Wollust; **-nik** *m* Wol-
 lüstling; **-ność** *f* Wollust; **-ny**
 wollüstig.

Lublana *f* Laibach.
lubo obgleich, obwohl; lieb, ange-
 nehm; **-ś** *f* Lust, das Wohl-
 gefallen; **-wać** lieben; **-wać się**
 w czem sich an etw. erfreuen;
-wnica *f* Liebhaberin; **-wnik**
m Liebhaber.
lubryka *f* der Rölzel.
lubszczyk *m* Liebtrüdel.
luby lieb, hold, wohlgefällig.
lucerna *f* Luzerne.
Lucyfer *m* Luzifer, Morgenstern.
Lucyper *m* Erzteufel.
lud *m* das Volk; **-arka** *f* das
 Rottehlchen; **-ek** *m* das Bößlein;
 liebe Leute; **-ność** *f* Bevölle-
 rung; **-ny** bevölkert; **-ojad, m**
 Menschenfresser; Menschenhai;
-omily beliebt, populär; **-ożerca**
m Menschenfresser.
Ludwik *m* Ludwig, Louis; **-a** *f*
 Louise, Luise.
ludwi-sarnia *f* Gloden-, Kano-
 nengießerei, **-sarz** *m* =gießer.
ludzie *pl.* Menschen, Leute.
ludz-ki, po ludzku menschlich;
 leutselig, human; **-kość** *f* Mensch-
 heit; Menschlichkeit, Leutseligkeit.
lufa *f* der Lauf, Flintenlauf.
lufcik *m* das Luft-, Guckloch.
Lugdun *m* Lyon (Stadt).
luka *f* Lücke, das Loch.
lukrecya *f* das Süßholz; Latrige.
lulać einlullen.
lulek *m* das Bilfenkraut.
lulka *f* Tabakspfeife.
luminarz *m* die Kapazität.
lunać herabströmen.
luna-tyczny mond-süchtig; **-tyk**
m Mond-süchtige(r); **-tyczka** *f* die
 Mond-süchtige.
luneta *f* das Fernrohr.
lupa *f* das Vergrößerungsglas.
lura *f* schlechtes Getränk.
luśnia *f* Leuchtel.
lustr *m* Glanz; **-acya** *f* Durch-
 sicht, Revision; **-ator** *m* Revi-
 sor; **-o** *n* der Spiegel; **-ować**
 durchsehen, revidieren; **-owny**
 glänzend.

luteranin *m* Lutheraner; -ka *f* Lutheranerin; -ski lutherisch.
 lut-nia *f* Laute; -nista *m* Lautenspieler; -nistka *in*.
 lutować lüten.
 lutownik *m* Böttchler.
 lutowy Februar.
 lutować läutern.
 lutryć się lutherisch werden.
 luty *m* Februar.
 luzak *m* Tröglnecht; luzem frei,

nicht angespannt; luzny herrenlos; nicht fest, loser; luzować ablösen.

lwi Löwen; lwica *f* Löwin; lwie *n* Junge vom Löwen.
 Lwów *m* Lemberg.
 lżej, lżejszy leichter.
 lżenie *n* die Lästerung; lżyć lästern, schmähen; lżyciel *m* Lasterer, Schmäher; lżycielka *in*.

L.

laba *f* Elbe.
 labę-dź *m* Schwan; -dzi Schwanen; -dziarnia *f* das Schwanenhäuschen.
 lach, lachman *m* Fezen.
 lacin-a *f* das Lateinische; -nik *m* Lateiner; lateinischer Christ.
 laciński lateinisch.
 lac-ny, -no, -nie leicht; -ność leicht; Milde.
 łączenie *n* die Verbindung, die Zusammenfügung.
 łączka *f* kleine Wiese.
 łącz-nia *f* das Band; -nie in Verbindung, gemeinschaftlich; -nik *m* das Verbindungszeichen; die Kopula; -ność *f* das Zusammenhalten, Verbindung; -ny vereinbar; vereint; Wiesen; -yć verbinden, zusammenfügen.
 ład *m* die Ordnung; -nieć hübsch werden; -niechny sehr hübsch; -ność *f* Schönheit; -ny hübsch, schön, nett.
 łądo-wać (ver)laden; -wnica *f* Patrontasche; -wnik *m* Ladehof; Aufladerer; -wny beladen; Last, Frucht.
 ładunek *m* die Ladung.
 łąg *m* sumpfiges Wiesenland.
 łągiew *f* hölzernes Trinktgefäß.
 łągo-dnieć sanfter, milder werden; -dniuchny sehr mild; -dność

f Milde, Sanftmut; -dny sanft, mild; -dzić mildern, besänftigen.
 lajać schelten, schimpfen.

łaj daeki lieberlich, lumpig; -dactwo *n* die Niederlichkeit; Lumpenvoll; -daczka *f* lieberliches Frauenzimmer; -daczyć się lieberlich, lumpig werden; -dak *m* Lump, Galunte.

łaj-nisty voll Rot, dreckig; -no *n* der Rot, der Dreck.

łaka *f* Wiese.

łak-nać hungern, hungrig sein; -nacy hungrig; -nienie *n* der Hunger.

łako-ć *f* der Lederbissen; das Naschwerk; -łarz *m* Näscher; -mieć się gierig auf etw. sein, nach etw. gelüsten; -mieć *m* gieriger Mensch; Geizhals; -mieć gierig werden, geizig w.; -mstwo *n* die Genaßigkeit; die Bier, die Habsucht; -my gierig, habüßlich; naschhaft; -tka *f* das Naschwerk; Näscherin; -tliwy genaßig; -tliwość *f* -heit; -tnik, -tnia *m* Näscher; -tnica *in*.

łakowy Wiesen-.

łam-ać, ł. sie brechen; mit s. ringen; -anie *n* Brechen; die Brechung; -anie w kościach Knochenreißer; -liwy zerbrechlich; -wość *f* -heit.

Jan *m* die Aderhufe.

Jan-cuch *m* die Kette; -**cuchowy**
ketten-; -**cuszek** *m* kleine Kette.

Jani Hirschklub; -**a** *f* Hirschklub.

Jap, cap! rippś, rapps! greif zu!

Japa *f* Taze, Biote.

Japa-ć fangen, haschen, ertischen;
-**ctwo** *n* Haschen; -**cz** *m* Häscher,
Fänger; -**nka** *f* das Fangen.

Japeie *pl.* Bastische.

Japezy-woś *f* Bier; -**wy** gierig.

Japeczka *f* das Pfötchen.

Japi-grosz *m* Groschenfänger;
-**kura** *m* Hühnerdieb.

Japka *f* das Pfötchen; Falle.

Japowe *n* die Bestechung. [ner Rod]

Japserdak *m* schmutziger, zerriß-

Jasie sich schmiegen, duften.

Jasica *f* das Wiesel.

Jaska *f* Gnade, Guld; -**wea** *m*
Gönner; -**wie** zähmen; -**woś** *f*
Gütigkeit, Guld; -**wy** gnädig;
zähm.

Jasko-tać figeln; -**tka** *f* der
Fingel; -**tliwy** figelig.

Jason, lasun *m* Rächer; Schmeich-
ler; **lasować** naschen.

laszt *m* eine Last (Getreide);
-**owe** *n* die Getreideabgabe.

Lata *f* der Fled (am Kleid); Latte
(aus Holz); -**ć** fliten; -**cz** *m*
Flider; -**nina** *f* Flidere.

Latka *f* Marionette, Gliederpuppe.

Lat-wiuchny sehr leicht; -**woś**
f Leichtigkeit; -**wowierny** leicht-
gläubig; -**wowiernoś** -feit;
-**wy** leicht.

Law-a, -ka *f* Bank; der Steg
(über dem Bache); -**ica** *f* Bank;
Richterbank; Sandbank; Lage,
Schichte; -**niczy** Schöffen-
Schöppen-; -**nik** *m* Schöffe,
Schöppe; -**nikostwo** *n* Schöp-
penamt.

Lazanki *pl.* Flederl (aus Teig).

Lazarz *m* armer, kranker Mensch.

Lazarz *m* Lazarus

Lazega *m* Landstreicher.

Lazie (herum)frischen, -klettern; sich
herumtreiben.

lazier-bne *n* Badegeld; -**bnietwo**
n die Baderkunst; -**bny** *m*
m Bademeister, -diener; -**bn**
in; -**nka** *f* Badestube; -**nki** *pl.*
die Badeanstalt.

laźnia *f* das Bad; das Badehaus.

leb (lba) *m* Kopf mit dem Maul;
wziąć się za lby in die Haare
geraten.

lechci-wy tig(e)lig; -**woś** -feit.

lechtać figeln.

leg = lag; **legowisko** *n* eine
bruchige Gegend.

lek *m* Bogen, das Bogengewölbe;
Sattelnopf; -**aty** bogenförmig.

lepak *m* ein tüchtiger Kopf; **lepek** *m*
das Köpfchen; **lepski** brav.

leptać schlappern (v. Hund).

leżka *f* kleine Träne.

leż *f* Lüge.

lga-ć lügen; -**rski** lügenhaft;
-**rstwo** -igkeit; -**rz** *m* Lügner.

lkać schluchzen.

loboda *f* Melde.

lobuz *m* Gassenjunge, Lungenichts

lód-ka *f* kleiner Kahn, H. Nachen;

-**karz** *m* Schiffer, Bootsmann;

-**kowaty** nachenförmig.

lody-ga *f* der Stengel; -**gowaty**
stengelförmig, struntig.

lódź *f* der Kahn, der Nachen.

łoie mit Talg einschmieren.

loina *f* das Stearin.

lój *m* Talg; **lojowaty** talgartig.

lojowy Talg-, talgig.

lok-ciowy Ellbogen-; Ellen-; -**ieć**
m Ellenbogen; die Elle; -**ietek**
m ellenhoher Mensch.

lom *m* das Brechen, das Krachen;
das Brecheisen; Steinbruch; -**ny**
zerbrechlich; -**noś** -feit.

lomot *m* das Krachen, das Knaden;
-**ać** krachen, knaden.

loni vorigen Jahres.

lonisty bauchig, faltig.

lono *n* der Schoß; der Busen.

lonski vorjährig.

lopa-ta *f* Schaufel; -**tka** *f* kleine
Schaufel; das Schulterblatt.

Iopian, **Iopuch** *m* die Klette.
Iopot *m* das Geräusch.
Ios *f* das Elen(tier); **Iosi**, **Iosio-
 wy** Elen-.
Ioskot *m* das Krachen, das Ge-
 rassel; -**ac** krachen, rasseln.
Ioso-s *m* Nachs; -**siarnia** *f* der
 Nachsbehälter; -**siowy** Nachs-.
Iotr *m* Spizhube, Gauner; -**ostwo**
n Spizhuberei, die Gaunerei;
 -**owski** spizhubisch, Gauner-.
Iów *m* die Jagd, das Fischen;
 Fang, die Beute; **Iowy** *pl.*
 Jagd.
Iow-ca, -**iec** *m* Fänger, Jäger,
 Weidmann; -**czostwo** *n* Jäger-
 meisteramt; Jägermeister samt
 Frau; -**czy** Jagd-; -**czy** *m*
 Jägermeister; -**ic** fangen, jagen,
 fischen; -**iecki** Jäger-; -**iectwo**
n die Jagerei, das Weidwerk.
Ioz *f* Wasser-, Bachweide.
Ioze *n* Bett, Lager; die Lafette;
Iózko *n* Bett, die Bettstatt.
Iozina *f* Vorbeer-, Strauchweide.
Iozyć verwenden, ausgeben.
Iožysko *n* die Lagerstätte; die
 Nachgeburt; Flußbett.
Izb *m* die Baumrinde; -**iany** aus
 B.; -**in** *m* die Wolfsbohne.
Iucz-asty bogenförmig; -**ek** *m*
 kleiner Bogen; Schnittlauch; -**nik**
m Bogenschütze; -**ywo** *n* Kien-
 holz, Kien.
Iudzić täuschen, betören.
Iug *m* die Lauge; -**ować** laugen;
 -**owaty** laugenartig; -**wy** Lau-
 gen-.
Iok *m* Bogen; -**owaty** bogenför-
 mig; -**owy** Bogen-.
Iukasz *m* Lukas.
Iuna *f* Feuerröde.
Iup *m* die Beute, Raub.
Iupa *f* ein Scheit Holz; Schale.
Iupać spalten.
Iupek *m* Schiefer.
Iupić schälen, abhäuten; rauben;
I. się sich schälen.

Iupie-ski Raub-, raubsüchtig;
 -**stwo** *n* die Raubsucht, der Raub.
Iupież *m* die Schuppen *pl.*
Iupież *f* Beute, der Raub; -**ca**,
 -**nik** *m* Räuber, Plünderer;
 -**ność** *f* Raublust; -**ny** Raub-
 räuberisch; -**yć** rauben, plündern
Iupi-na *f* Schale, Hülse; -**nowy**
 Schalen-, Hülsen-; -**skóra** *m*
 Menschenschinder.
Iup-ka *f* das Holzschneitgen; -**ko-
 waty** schieferförmig; -**kowy**
 Schiefer-; -**liwy**, -**ny** spaltbar;
 -**liwość** -heit.
Iuska *f* Schale, Schuppe, Hülse;
 -**ć** schälen, aushülsen; -**ty** schup-
 pig.
Ius kowiec *m* das Schuppentier,
 Kernbeißer; -**kowy** Schuppen-.
Iuszczak *m* Fint, Hänfling *m.*
Iuszczka *f* der graue Star; **Iusz-
 czyć** = **Iuskać**.
Iut *m* das Lot.
Iuży-cie *pl.* die Saufitz; -**czanin** *m.*
 Saufitzer; -**czanka** *in.*
Iyca-k *m* Baststrid, das Bastseil;
 -**ny** aus Bast, Bast-.
Iydka *f* Wade.
Iyk *m* Schlud; -**ać** schluden;
 -**nać** einen Schlud machen.
Iyko *n* der Bast; wileze *I.* der
 Seidelbast; -**wacieć** zähe werden;
 -**watość** *f* Zähheit; -**waty** zähe,
 bastartig.
Iyp-ać, -**nać** blinzeln.
Iys-ek, -**iec** *m* Kahlkopf; -**ieć** kahl
 werden; -**ina** *f* Glatze; Blesse.
Iyska *f* das Wasserbuhn.
Iys-y kahl; -**ość** *f* Kahlheit.
Iyżeczka *f* das Böffelchen.
Iyżka *f* der Böffel.
Iyż-wa *f* der Schlittschuh; -**wiarz**
m Schlittschuhläufer; -**wiarka**
in; -**wować** Schlittschuh laufen.
Iza *f* Träne; -**wienie** *n* der Trä-
 nenfluß; -**wnica** *f* der Tränen-
 napf; -**wy** tränend.
Izotok *m* = **Izawienie**.
Izowy Tränen-.

M.

ma = moja meine.

maca *f* der Osterkuchen (der Juden); Meze (Fruchtmaß).

maca-ć befühlen, tasten, herumtappen; **-delko** *n* Fühlhorn; **-nina** *f* das Befühlen, das Herumtappen.

macerować einweichen, wässern. **mach** *m* Streich, Stieb; **-ać** hin und her bewegen, schwingen.

machina *f* Maschine; **-cja** *f* Machination, Anstiftung; **-lny** maschinenmäßig; **-tor** *m* Anstifter; **-torka** *in*.

mach-larski betrügerisch; **-larstwo** *n* die Betrügerei; **-larz** *m* Betrüger; Mäfler; **-larka** *in*; **-lować** betrügen.

macić umrühren; trüben; verwirren; *m.* sie trübe werden.

maci-ca *f* Gebärmutter; Stammutter; Hauptwurzel; *m.* perłowa Perlmutter; *m.* winna der Weinstock; **-czny** Gebärmutter-; Haupt-; Stamm-.

macieciel *m* Unruhestifter.

Maciej *m* Matthias.

macierz *f* Mutter; **-anka** *f* der Luendel; **-ynski** Mutter-; mütterlich; **-ynstwo** *n* die Mutterschaft; Mutterrecht; **-yzna** *f* das Mutterteil, das mütterliche Erbe.

maciora *f* Zuchtsau.

maciorka *f* das Mutterschaf.

maciupki winzig klein.

mackiem im Finstern tappend.

maco-cha *f* Stiefmutter; **-szy, po -szyńsku** stiefmütterlich.

maczać eintauchen, naß machen.

macz-arz *m* Mehlhändler; **-asty** mehlig; **-ka** *f* feines Mehl; der Mehlsuder; das Stärkemehl; **-nica** *f* der Mehlfasten; **-nik** *m* Mehlfäßer; **-ny** Mehl-; mehlig; **-yć** mit Mehl bestreuen; **-ysty** mehlsch.

maczek *m* kleiner Mohn; das Augenpulver (Schrift).

maczuga *f* Keule.

mać-ral *m* Klugsprecher; **-rość** *f* Weisheit, Klugheit; **-ry** weise, klug; **-rzyć** weise, klug werden.

Madziar *m* Magyar, Ungar; **-ski** magyaris.

magazyn *m* das Magazin, das Warenlager; **-ier** *m* Magazineur; **-owe** *n* Lagergeld.

mag-ia *f* Magie; **-iczny** magisch; **-ik** *m* Magiker, Taschenspieler.

magiel *m* die Mangel(l).

magierka *f* ungarische Mäße.

magi-strat *m* die Stadtoberkeit; **-stratura** *f* Magistratur.

maglo-wać mangeln, rollen (Wäsche); **-wnia** *f* Mangelstube; **-wnica** *f* das Mangelbrett; **-wy** Mangel-.

magnat *m* Magnat, ungarischer Aristokrat; **-erya** *f* die Magnaten *pl*.

magne-s *m* Magnet; **-sowy** Magnet-; **-teczność** *f* Anziehungskraft; **-teczny** magnetisch; **-tyzer** *m* Magnetiseur; **-tyzm** *m* der Magnetismus; **-tyzować** magnetisieren.

mahome-tanin *m* Mohammedaner; **-tanka** *in*; **-tański** mohammedanisch; **-tanizm** *m* Mohammedanismus.

maho-ni *m* das Mahagoniholz; **-nio-wy** Mahagoni-.

ma-ić belauben, mit Laub schmücken; *m.* sich belauben; **-ik** *m* Mainbäum; **-isty** belaubt

maj *m* Mai.

majażyć drehen; phantastieren.

majatek *m* das Vermögen, die Majdan *m* freier Platz. [Habe.

majeran *m* Majoran.

majestat *m* die Majestät, die Herrlichkeit; **-yczność** *f* das Majestätische; **-yczny** majestätisch.

majet-ność *f* das Vermögen, das Gut; **-ny** vermögend, wohlhabend.

major *m* Major; -at *m* das Majorat, das Majoratsgut.
 maj-ówka *f* der Maiausflug; der Maieurm; -owy Mai.
 maj-ster *m* Meister; -strowa *in*; -sterski Meister; -sterstwo *n* die Meisterschaft; -strować meistern.
 majtek *m* Matrose.
 mak *m* Mohu; polny *m* die Klatschrose, Aldermohn.
 mąka *f* das Mehl.
 makaron *m* die Nudel; -ik *m* die Makrone, -izm *m* fremder Ausdruck in einer Sprache.
 mak-olągwa *f* Hänfling; -owiny *pl.* Mohnengel; -ówka *f* der Mohnkopf; -owy Mohn.
 maksyma *f* der Grundsatz.
 makuch *m* Mohu; Ölfuch.
 makulatura *f* Makulatur.
 makutra *f* der Mohnnapf.
 malajski malaisch.
 malar-czyk *m* Malerjunge; -ka *f* Malerin; -nia *f* Malerstube; -ski Maler; -stwo *n* die Malerei.
 malarz *m* Maler.
 Malborg *m* Marienburg (Stadt).
 mal-ec *m* kleine; Knirps; -eć kleiner werden; -eńki ganz klein; -eńkość Kleinheit, etw. Kleines; -eństwo *n* die Kleinheit; die Kleinigkeit.
 Małgorzata *f* Margarete; małgorzatka *f* Margaretenbirne.
 maligna *f* Fieberhute.
 mali-na *f* Himbeere; -niak *m* Himbeerfaß; -nowy Himbeer.
 malkontent *m* unzufriedener Mensch.
 mało wenig; mało nie beinahe, fast; o mało, że nie es fehlte wenig; mało kiedy selten.
 mało-duszność *f* der Kleinmut; -duszny kleinmütig; -letni minderjährig; -letność *f* leitet; -mówny wortfarg; -mowność *f* heit; -ść *f* Kleinheit; Wenigkeit; -atka *f* Kleinigkeit.
 Małopolska *f* Kleinpolen.

malowa-ć malen; -ny gemalt.
 mało-ważny minderwertig, wenig bedeutend; -wierny fleingläubig; -wierność *f* leitet.
 mało-widło *n* Gemälde; die Schminke; -wniezość *f* das Malerische; -wniezy, -wny malerisch.
 mał-pa *f* der Affe; -pi Affen; -piarstwo *n* äffisches Wesen; -piarz *m* Affenführer; Nachäffer; -pie *n* Junge(s) vom Affen; -pować nachäffen.
 malu-chny, -tki ganz fein; -czko ein wenig; mały fein.
 małż *m* lospfloßes Weichtier.
 małżeń-ski Ehe-, ehelich; -stwo *n* die Ehe, der Ehestand; -paar.
 małżon-ek *m* Ehemann; -ka *f* Ehefrau; -kowie *pl.* Eheleute, Ehemänner.
 małżownia *f* Ohrmuschel.
 mama *f* Mama, Mutter.
 mamalyga *f* Polenta.
 mam-cia *f* das Mütterchen; -czyć Amme sein, saugen.
 mam-ić (ver)blenden, trügen; -iciel *m* Verblender; -idło *n* Blendwerk; -ienie *n* die Verblendung, der Trug.
 mamka *f* Amme.
 mamona *f* der Mammon.
 mam-unia, -usia *f* das Mütterchen.
 mamut *m* das Mammut.
 manatki *pl.* Gabsegkeiten.
 mańczasty linksch.
 mandat *m* das Mandat, Auftrag; -aryusz *m* Bevollmächtigte(r).
 manela *f* das Armband.
 manewr *m* das Manöver; die List; -ować manövrieren.
 manez *m* die Reitschule.
 mania *f* Manie, der Wahnsinn; -ecki verrückt; -k *m* Verrückte(r).
 maniera *f* Manier, Sitte.
 manierka *f* Feldblaise.
 manifest *m* das Manifest; -acja *f* Manifestation; -acyjny Mani-festations-; -ować manifestieren, offenbaren.

manipu-lacya *f* Verfahrungsweise; -lacyjny Manipulations-; -lować manipulieren.

mań-ka *f* linke Hand; **z -ki za-żyć** 4. überlisten 4.; -kut (linlicher)

mankiet *m* die Manschette.

manna *f* die, das Manna.

manowiec *m* Um-, Seiten-, Irrweg.

manty-czka *f* lästiges Weib; -czyć langweilen; -k *m* lästiger Menich, Grillenfänger.

man-tyla, -tylka *f* Mantille.

manual *m* das Manual.

manuskrypt *m* das Manuscript.

mapa *f* Karte, Landkarte.

mara *f* Täuschung; **m. senna** das Traugesicht, Vision.

march-ew *f* Möhre, gelbe Rübe; -wiany Möhren-; -wisko *n* Möhrenfeld.

marchia *f* Mark, das Grenzland; Marchia Wschodnia Ostmark.

Marcin *n* Martin.

mar-cówka *f* Märzhenne; -cowy März-; -cowy kawaler *m* Hagestolz.

marcypan *m* Marzipan; -ik *m* Marzipanbäcker.

Marek *m* Markus.

margiel *m* Mergel.

margines *m* Rand (im Buche).

marglować mergeln.

margra-bia *f* der Markgraf;

-bina *f* =grün; -bski markgräulich; -bstwo *n* die Markgrafschaft; der M. samt Gemahlin.

mar-ka *f* Marke; das Zeichen; Mark (Münze); -kier *m* Marqueur, Zählfehlner.

markietan *m* Markietender; -ka *n*.

markiz *m* Marquis; -a *f* Marquise; -ostwo *n* Marquisat.

marko-tny, -tliwy brummig, verdrießlich, traurig; -tność =leid.

marmelada *f* Marmelade.

marmur *f* Marmor; -ek *m* Schleifstein; marmoriertes Papier;

-nia *f*, -olom *m* Marmorbruch -ować marmorieren; -owy Marmor-.

mar-nieć verkümmern, zu Grunde gehen; -ność *f* Eitelkeit, Vergänglichkeit; -notrawca *m* Verschwender; -notrawić, -nować verschwenden, vergeuden; -notrawny verschwenderisch; verloren (Sohn); -notrawnosc *f* Verschwendungssucht; -notrawstwo *n* die Verschwendung; -ny eitel, vergänglich, elend.

maroder *m* Marodeur.

marona *f* edle Kastanie.

marso-watość *f* das Martialische;

-waty martialisch; grimmig;

-wy Mars-; kriegerisch.

Marsylia *f* Marseille.

marsz *m* Marsch.

marszał-ek *m* Marschall; -kowa *n*; -kostwo *n* Marschallsamt, die Marschallswürde; -kować Marschall sein; -kowski Marschalls-.

marszcz-ka *f* Runzel; -yć runzeln.

martwić fränken; plagen.

mart-wieć erstarren; -wość *f* Erstarrung; -wota *f* Verblösung; -wy tot, leblos.

maruda *m* langweiliger Mensch.

marudzić langweilen.

maruna *f* das Mutterkraut.

mary *f* (Toten)bahre.

mary-narka *f*, -narstwo *n*, die Marine, das Seeweien; -narski seemannisch; -narz *m* Seemann, -fahrer.

marynata *f* Marinade.

marynować marinieren.

maryonetka *f* Marionette.

marzanka *f* der Waldmeister.

marzanna *f* Färberröte.

marzec *m* März.

marzenie *n* Träumen, Traumbild.

marznąć frieren, gefrieren.

marz-yć träumen, schwärmen;

-yćiel *m* Träumer, Schwärmer

masa *f* Masse; Menge.

masarz *m* Wurstmacher, Selcher.
masaż *m* die Massage; **-yer** *m* Masseur.
masć *f* Salbe; Farbe (des Pferdes).
mascić salben; fett machen.
mask-a *f* Maske, Larve; **-arada** *f* Maske; **-ować** maskieren, verdecken; **-owy** Masken.
mas-lacz *m* Ausbruchwein; **-lan-ka** *f* Buttermilch; **-lany** Butter-; **-larz** *m* Butterhändler; **-lnica** *f* das Butterfaß; **-lniczka** *f* Butterbüchse; **-lny** Butter-.
masło *n* die Butter.
masny fett.
maso-n *m* Freimaurer; **-nerya** *f* Freimaurerei; **-ński** Freimaurer-.
masywność *f* Massivität.
masywny massiv, voll.
maszerować marschieren.
maszkara *f* häßliche Person;
maszt *m* Mast, baum. [Larve.
masztalerz *m* Reifnecht.
masztowy Mast-.
maszy-na *f* Maschine; **-nerya** *f* Maschinerie; **-nista** *m* Maschinist.
mat *n* das Matt (im Schachspiel).
mata *f* Matte, Strohmatte.
mata-ć drehen, schwindeln; **-cki** schwindlerisch; **-ctwo** *n* die Dreherei, die Schwindelei; **-cz** *m* Dreher, Schwindler; **-czka** *-in*; **-czyć** drehen, schwindeln; **-czy-na** *f* Verwirrung.
mat-czyn mütterlich; **-eczka** *f* liebes Mütterchen; **-ecznik** *m* das Mutterhäuschen; Eierstod; die Melisse; Urwald.
matema-tyczny mathematisch;
-tyk *m* Mathematiker; **-tyka** *f* Mathematik.
materac *m* die Matrage.
materklasy *pl.* altes Gerümpel.
matery-a *f* Materie; das Zeug;
-al *m* das Material, Stoff;
-alista *m* Materialist; **-alizm** *m* Materialismus; **-alny** materiell, materialistisch; **-jka** *f* leichtes, feines Zeug.
Mateusz *m* Matthäus.

matewka *f* der Quirl.
matka *f* Mutter; Bienenkönigin;
m. Boska Mutter Gottes; *m.* chrzestna *f* Taufpatin.
matkobójca *m* Muttermörder.
matnia *f* der Sad am Fische; Schlinge, Falle.
matować schwachmatt machen.
matowy matt.
matrona *f* Matrone.
matryca *f* Matrice.
matryku-la *f* Matrifel; **-lacya** *f* Immatriculation, Einschreibung.
mat-ula, **-unia** *f* liebes Mütterchen.
matwa *f* Tintenröhre, -fisch.
Maurycy *m* Moriz.
mawiać zu sagen pflegen.
maź *f* (Wagen)schmiere.
maż (**meża**) *m* Mann, Ehemann.
mazać schmieren, wegwischen; *m.* się *się* sich beschmieren; plärren.
maza-cz *m* Schmierer; **-nina** *f* mazgać (be)sudeln. [Schmiererei.
mazgaj *m* Sudler, Tölpel; Brader Langsam; **-owatość** *f* Sudelei; das tölpische Wesen; **-owaty** schmierig; tölpisch.
ma-ziarnia *f* Schmierfiederei;
-ziarz *m* Schmierfieder, -händler; **-zidło** *n* die Schmiere;
-zisty schmierig; **-znica** *f* Schmier-, Teerbüchse.
Mazowsze *n* Masowien (Land-schaft).
mazur *m* Masur; **-ek** *m* Masurek; Feldsperrling; ein Radwerk.
mehowaty moosartig; **mehowy** Moos-; **mehy** *pl.* Moose.
mdła-wy schwachlich; **-wość** *-leit*; **mdleć** ohnmächtig werden; **mdli-mię** es wird mir übel; **mdło** übel; schwach.
mdłość *f* Übelkeit, Schwäche, Ohnmacht; **mdły** schwach; flau.
me = **moje** mein.
mebel *m* das Möbel.
meblować möblieren.
mecenias *m* Mäcen, Beschützer der Künster und Gelehrten; Rechts-anwalt.

mech (mehu) *m* das Moos; Flaum.
 mecha-niczność *f* das mechanische
 Wesen; -niezny mechanisch; -nik
m Mechaniker; -nika *f* Mecha-
 nik; -nizm *m* Mechanismus.
 mećiny *pl.* trübes Wasser.
 mecz-arnia *f* Marter; Marter-
 stube; -ennik *m* Märtyrer; -en-
 nica *in*; -eński Marter-, mar-
 tervoll; Märtyrer-; -eństwo *n*
 Märtyrertum.
 meczet *m* die Moschee.
 meczy-ć martern, quälen; -ciel
m Marterer, Quäler; -cielka
in.
 medal *m* die Medaille; -ion *m*
 große Medaille.
 mełel *m* die Mandel (15 Stück).
 mełoweszka *f* Filzlaus.
 mełr-al, -ek *m* Klügling; -ko-
 wać klügeln; -ocha Klüglerin;
 -kostwo *n* die Klügelei.
 mełrzec *m* Weise.
 medy-cyna *f* Medizin, Arznei;
 Arzneifunde; -czny medizinisch;
 -k *m* Mediziner, Arzt; -kament
m die Arznei.
 Medyolan *m* Mailand.
 meka *f* Marter, Pein, Qual.
 mekler *m* Mäfler, Mäfler.
 melancho-lia *f* der Trübsinn,
 Schwermut; wpaść w -lię me-
 lanholisch werden; -licznosc *f*
 melancholische Stimmung; -liczny
 melancholisch; -lik *m* Melancho-
 liler.
 melas *m* die Melasse.
 mel-dować melden; -dunek *m*
 die Meldung, die Nachricht; -dan-
 kowy Meldungs-.
 melisa *f* Melisse.
 melo-dya *f* Melodie, Singweise;
 -dyjny, -dyczny melodisch.
 melon *m* die Melone.
 memoryal *m* die Denkschrift, die
 Bittschrift; das Notizbuch.
 Men *m* Main.
 menażerya *f* Menagerie.
 menni-ca *f* das Münzamt; -etwo
n Münzwesen; -czy Münz-.

merdać wedeln.
 merkuryusz *m* das Quedsilber.
 meś-ki männlich, mannbar; mann-
 haft; Mannes-, Männer-; -koś
 Männlichkeit, Mannbarkeit;
 Mannhaftigkeit; -two *n* der Mut,
 die Tapferkeit.
 Meszasz *m* Messias, Erlöser.
 meszka *f* der Erbsloß.
 meszne *n* Meßgeld; der Getreide-
 meszysty moosig. [zehent.
 meta *f* das Ziel.
 metafizyka *f* Philosophie des
 Übersinnlichen.
 metafora *f* bildlicher Ausdruck.
 metal *m* das Metall; -iczny
 metallisch, Metall-; -izować
 vererzen; -owy Metall-, metal-
 len; -urgia *f* Metallurgie, Erz-
 lunde.
 metamorfoza *f* Umgestaltung.
 meteor *m* das Meteor; -olit *m*
 Meteorstein; -olog *m* Meteor-
 log; -ologia *f* Witterungskunde;
 -ologiczny meteorologisch.
 meł-lić trüben, verwirren; -noś
f Trübheit; -ny trübe.
 meto-da *f* Methode, Lehrart;
 -dyczny methodisch.
 metr *m* der, das Meter.
 metresa *f* Maitresse, Geliebte.
 metropo-lia *f* Metropole; -lita
m Erzbischof; -litalny Metropo-
 politan-
 metrówka *f* der Meterstab.
 metry-czny metrisch; -ka *f* Me-
 trik, Verstehe; Matrit: der Ge-
 burtsschein, der Taufschein.
 meły *pl.* der Bodensatz.
 mewa *f* Möwe; m. śmieszka, m.
 krzykliwa Lachmöwe.
 meż-atka *f* verhehelichtes Frauen-
 zimmer; -czynna *n* eine Manns-
 person; -nieć mannbar werden;
 -noś *f* Mannheit, der Mut;
 Tapferkeit; -ny mannhaft, mutig,
 tapfer; -obójca *m* Totschläger,
 Mörder; -obójczyni *in*; -obój-
 stwo *n* der Totschlag; der Gat-
 tenmord; -owski Mannes-; Ehe-

manns-; -ulek *m* liebes Männchen.
 mgla *f* der Nebel; -wy, mglisty
 mgli-ć się, mgleć nebelig werden;
 -stość *f* der nebelige Zustand
 (der Luft); Unklarheit; -sty ne-
 belig; unklar.
 mgnienie *n* eine sehr schnelle Be-
 wegung; *m.* oka der Augenblick.
 mąc (zer)knittern.
 miał-ki leicht (Wach); fein ge-
 mahlen; feinförnig; -kość
 Seichtheit; Feinheit, Feinförnig-
 keit.
 miano *n* der Name; die Habe.
 miano man hat gehabt.
 miano-wać nennen, ernennen;
 -wicie namentlich; nämlich;
 -wnik *m* Kenner.
 miara *f* das Maß; Maßgabe;
 Rücksicht; Mäßigung; według
 miary nach Maßgabe; żadną
 miarą keineswegs; przebrać
 miarę das Maß überschreiten.
 miar-ka, -eczka *f* das Mäßchen.
 miarkować merken, erraten; mą-
 żyć, hemmen, beschränken; ab-
 weisen; *m.* się sich mäßigen.
 miarodajny maßgebend.
 miarowy Maß-; metrisch.
 mia-steczko *n* Städtchen; -sto
n die Stadt; *m.* stołeczne
 Hauptstadt; *m.* wolne Freistadt.
 miasto = zamiast; -wy stadt-
 tisch, Stadt.
 miauczeć miauen.
 miażdżyć quetschen; zermahlen.
 miazga *f* der Splint, der Baum-
 saft; der Brei.
 miąż-szość *f* Dide, Dichtigkeit;
 -szy dicht, massiv.
 Michał *m* Michael.
 mieć haben, besitzen, halten; sollen;
 mieć się sich befinden; sich ver-
 halten; mieć mowę eine Rede
 halten; jak się masz? wie geht
 es dir?
 mlech *m* Sad; Blasbalg.
 miecz *m* das Schwert; po mieczu
 väterlicherseits; -nik *m* Schwert-

träger; -nik *m* das Schwert;
 Träger; -owy Schwert;
 männlich; -yk *m* kurzes Schwert;
 Newschwertel (Pflanze).
 mieczak *n* das Weidtier.
 mie-dlarka *f* Flachsrifflerin;
 -dlie risseln, rauhen, brechen
 (Flachs); -dlica *f* Flachs-, Hanf-
 breche, -raufe.
 miednica *f* das Beden; Wasch-
 beden.
 miedz *f* das Kupfer.
 miedza *f* der Main.
 miedz-iak *m* die Kupfermünze;
 -iany kupfern, Kupfer-.
 miedzioryt *m* Kupferstich; -nietwo
n die Kupferstecherkunst; -nik *m*
 Kupferstecher.
 miedzisty kupferhaltig.
 między 4., 6. zwischen, unter.
 między-górze *n* Land zwischen
 den Bergen; -krocze *n* die
 Schamleiste; -morze *n* die Land-
 enge; -narodowy international;
 -pietrze *n* Mezzanin; -rzecze *n*
 Binnenland; -zwrotnikowy
 zwischen den Wendekreisen ge-
 legen.
 miej-sce *n* der Ort, die Stelle
 der Platz; die Lagerstätte; *m.*
 rodzinne der Geburtsort, die
 Heimat; *m.* targowe der Markt-
 steden; -scowość *f* Örtlich-
 keit, Ortschaft; -scowy Orts-,
 örtlich.
 miejski Stadt-, städtisch.
 mięk-czeć, -nąć weich werden;
 -czyć weich machen, erweichen;
 -isz *m* das Ohrleppchen; der
 weiche Teil des Brotes.
 mięk-kawy etwas weich, weichlich;
 -ki weich; weicherzig; -kopły-
 we *pl.* Weichhoyer; -kość *f*
 Weichheit; -kuchny ganz weich,
 miel, -izna *f* leichte Stelle.
 mielerz *m* Meiler.
 mielnik *m* Müller.
 mieniać tauschen, wechseln, um-
 wechseln; *m.* się tauschen.

mienić ändern, ver-; nennen, da-
 fürhalten; **m.** sie sich ändern;
 schillern: sich für etw. ausgeben.
mienie *n* das Hab und Gut.
miern-ictwo *n* die Messkunst;
 -iczy Mess-; -iczy *m* Feldmesser;
 -ik *m* Maßstab; Feldmesser.
mier-ny mäßig; mittelmäßig;
 -ność -feit.
mierzch = zmierzch.
mierznać dunkel werden.
mier-ziączka *f* Unlust, der Gelf;
 -zić verabichten, aneseln; -znać
 zuwider werden.
mierz-wa *f* das Birrstroh; der
 Strohdünger; -wie düngen.
mierzyc messen; zielen.
mierzyn, -iec *m* Pferd von mitt-
 lerer Größe.
miesć fegen; schmeißen.
miesćcie unterbringen; enthalten;
m. sie Platz haben; enthalten
 sein.
mieszcina *f* armfelige Stadt.
miesiąc *m* Monat; Mond; -czek
m der liebe Mond; Heiligenschein.
miesić einteigen, einmachen.
miesięcz-ne *n* Monatsgeld; -nik
m die Monatschrift; -ny
 Monats-, monatlich.
miesięć *m* der Muskel.
mię-sistość *f* das Fleischige;
 -sisty fleischig; -siwo *n* die
 Fleischware; -sny Fleisch; -so *n*
 Fleisch; -sopust *m* Falschung;
 -sopustny Falschungs-; -sożerca
m Fleischfresser; -sożerczy
 fleischfressend.
miesz-ac (ver)mischen, mengen;
 umrühren; verwirren; **m.** sie
 sich einmischen; verlegen werden:
 -aniec *m* Mischling; -anina *f*
 das Gemisch; -anka *f* das Meng-
 Futter; Migtur.
miesz-czanin *m* Städter, Bürger;
 -czanka -in; -czański hädtisch,
 Stadt-; bürgerlich; -czanstwo
n die Bürgerschaft; -recht; -czuch
m Spießbürger.
mieszek *m* das Säckchen, Beutel.

miesz-kać wohnen; säumen; -kal-
 ny Wohn-, (be)wohnbar; -kanie
n Wohnen; die Wohnung; -ka-
 niec *m* Ein-, Bewohner; kanka
 -in; -kiwać zu wohnen pflegen
mięta *f* Minze.
miotosić zerschnitten.
miotus *m* die Malraupe.
miewać zu haben pflegen.
mig *m* Wint, Augenwint; migi
pl. Augen-, Gebärden-sprache; **w**
mig im Ru; -ać, -nać winten;
 flimmern, blinzeln; **m.** sie auf-
 leuchten, flimmern.
migdał *m* die Mandel; -owy
 Mandel.
migot-ać flimmern, schillern; -liwy
 flimmernd.
migrena *f* Migräne (nervöses
 Kopfschmerz).
mijać, **minąć** vorbeigehen, -fahren;
 ausweichen; meiden; entgehen
 (dem Tode); vergehen; **m.** sie
 z czem etw. übersehen, verfeh-
 len; **m.** sie z prawdą lügen.
mika *f* der Stimmer.
Mikołaj *m* Nikolaus.
mikołajek *m* die Mannstreu
 (Blanze).
mikroskop *m* das Vergrößerungs-
 glas; -ieczny mikroskopisch.
mikstura *f* Migtur, Mischung.
mila *f* Meile.
mil-czeć schweigen; -czenie *n*
 Schweigen; -czkiem stillschwei-
 gend.
mile lieb, liebevoll, angenehm.
miliarda *f* Milliarde (1000 Millio-
 nen).
milic sie schmeicheln.
milicya *f* Miliz.
milion *m* die Million; -owy
 Millionen-; -owy pau Millio-
 när. [-feit.
milkli-wy schweigsam; -wość
milknąć verstummen.
milo lieb, angenehm; -ść *f* Liebe;
 -ściwość *f* Huld, Gnade; -ści-
 wy huldreich, gnädig; -ściwe
 lato *n* das Jubeljahr.

milo-sierdzie *n* die Barmherzigkeit; **-sierny** barmherzig.

milo-śnica *f* Liebhaberin; Geliebte; **-śnictwo** *n* die Liebhaberei; **-śnik**, **-wnik** *m* Liebhaber; der Geliebte; **-sny**, **-śnie** liebevoll; Liebes-; **-stka** *f* Lieb-
miłować lieben. [schaft.

miłuchny sehr lieb.

miły lieb, lieblich, angenehm.

mimo vorbei, vorüber.

mimo 2. trotz, ungeachtet; **-cho-**
dem im Vorbeigehen; beiläufig;
-jazdem im Vorbeifahren; **-wol-**
ny unwillkürlich.

mina *f* Miene, Gebärde; Mine, Pulvermine; **miny** stroić Ge-
sichter schmeiden; **miną** nadra-
biać gute Miene zum bösen
Spiel machen.

min-carski Münz-; **-carstwo** *n*
Münzwesen; **-carz** *m* Münzer.

mine-ral *m* das Mineral; **-ralny**
Mineral-; **-ralogia** *f* Mineralo-
logie; **-ralogiczny** mineralo-
minia *f* der Wennig. [gisch.

miniatura *f* das Kleinbild.

mini-ster *m* Minister; **-sterstwo** *n*
Ministerium; **-steryalny** Mini-
sterial-, ministeriell.

ministrant *m* Bedienter; **-ura**
Ministrantur.

minka *f* das Mienchen (von
Miene).

minog *m* das Meunauge.

minu-ta *f* Minute; **-tnik** *m* Mi-
nutenzeiger; **-towy** Minuten-.

miód *m* Honig.

miod-ek *m* Met; Honigsaft; **-ny**
honigreich; **-ownik** *m* Honig-
luch; **-owy** Honig-.

miot *m* Wurf; **-ać** werfen, schleu-
dern; **-ać się** sich herumwerfen.

miot-ekka *f* Heiner Besen; **-la** *f*
der Besen; **-larz** *m* Besenbinder;
-larka *in*; **-lisko** *n* der Besen-
stiel.

mir *m* Friede; das Ansehen.

mirra *f* Myrrhe.

mirt *m* die Myrte; **-owy** Myrten-.

miryada *f* Myriade (10.000 St.).

miś *m* Bex, Braun (Wär).

mis-a *f* große Schüssel; **-eczka** *f*
das Schüsseldchen; **-ka** *f* Schüssel.

misiurka *f* der Helm mit Biser.

mister-noś *f* das Kunstvolle;
-ny kunstvoll; **-stwo** *n* die
Kunstlichkeit.

mistrz *m* Meister, Lehrer; Scharf-
richter; **-yni** *f* Meisterin; Lehre-
rin; **-ostwo** *n* die Meisterlichkeit;

-owa *f* Frau des Meisters;
-ować Meister sein; **-owski**,
po *owsku* meisterhaft.

misty-cyzm *m* die Glaubens-
schwärmerei; **-czność** *f* das Ge-
heimnisvolle; **-czny** geheimnisvoll;

-fikacya *f* Zerebration; **-k** *m*
Geheimnisfrämer; **-ka** *f* Mystik,
Geheimlehre.

misy-a *f* Mission, Sendung; der
Auftrag; **-onarski** Missionär-
Mission-; **-onarz** *m* Missionär.

mitolog-ia *f* Mythologie; **-iczny**
mythologisch.

mitra *f* Mitra, Bischofsmütze; der
Fürstentum.

mitra *f* der Zeitverlust.

mitre-ga *m* Zauderer, Zögerer;
-zny zaudernd; langweilig;
-zyć vergeuden (Zeit); zaudern,
zögern; **-zyć się** sich sehr anstre-
ngen.

mizantrop *m* Menschenfeind.

mize-ractwo *n* Elend; **-rak** *m*
armer, elender Mann; **-rnieć**
elend werden, abmagern; **-rny**
elend; abgemagert; **-rota** *f* Arm-
seligkeit; **-rya** *f* das Elend; der
Burkenalat.

mizg *m* die Liebföschung, die Schmei-
chelei; **-ać się** sich schmeicheln,
schöntun.

mkly flüchtig, vorübergehend;
schlang; **mknąć** sich rasch fort-
bewegen.

mlask *m* das Schmaggen; **-ać**
schmaggen; küssen.

mleć mahlen; *m. językiem* ohne
Unterbrechung reden.

mlecz *m* die Milch (im Fische); das Mark; **m. pacierzowy** Rückenmark; **-ak** *m* Milchner; junges Tier, das noch saugt; **-arka** *f* Milchfrau, Händlerin; **-arnia** *f* Milchammer; **-ko** *n* die liebe Milch; **-ko** *cielece* die Kalbsbrüschchen; **-ny** Milch-; milchreich; **-ywo** *n* Milchwerk.

mleko *n* die Milch; **m. zsiadłe** Schlimdmilch; **-dajny** milchgebend.

mlewo *n* Mahlen; Gemahlene.

mło-cha *f* das Dreschen; **-cka** *f* Dreschzeit; **-cek** *m* Drescher; **-cka** *in*; **-ekarnia** *f* Dreschmaschine; **młócić** dreschen.

mło-de *n* Junge; **-dniec** jung werden; **-dociany** jugendlich; **-doś** *f* Jugend; **za młodu** in der Jugend; **-dy** jung; **-dy pan** Bräutigam; **-da panna** Braut; **-dzi państwo** das Brautpaar.

młódz *f* Jugend.

mło-dzian, **-dzieniec** *m* Jüngling; **-dzianki** *pl.* unschuldige Kindlein; **-dzie** jung machen; **-dzieńczość** *f* Jugendlichkeit; **-dzienicy** jugendlich, Jünglings-; **-dzieniaszek** *m* ein heranreisender Knabe; **-dzienstwo** *n* Jünglingsalter; **-dzieź** *f* Jugend; der Jungwuchs; **-dzik** *m* Grünschnabel; **księżyc na dziku** der Neumond; **-dziuchny** blutjung.

młokos *m* Grün-, Gelbschnabel.

młot *m* großer Hammer; Hammer; **-nai**; **-ek** *m* Hammer; **-eczek** *m* das Hammerlein; **-owiny** *pl.* der Hammer Schlag.

młoto *n* die Treiber *pl.*

młyn *m* die Mühle; **-arezyk** *m* Müllergehilfe; **-arski** Müller-; **-arstwo** *n* Müllerhandwerk; **-arz** Müller; **-arka** *in*; **-ek** *m* eine kleine Mühle; **-kować** auf der Rege reinigen; **-kować językiem** mit der Zunge dreschen; **młyński** Mühl-.

mnich *m* Mönch; **-ostwo** *n* Mönchs-wesen, Mönchstum; **-owski** Mönchs-.

mniej weniger; **-szeć** kleiner werden; **-szosć** *f* Minderheit; **-szy** kleiner, minder; **-sza** *o* to daß ist das wenigste; **-szyć** kleiner machen.

mnie-mać meinen, denken; **-manie** *n* die Meinung; **-many** vermeintlich.

mni-si, **mniszy** Mönchs-; **-szek** *m* das Mönchlein; der Löwen-zahn; **-szka** *f* Rönne.

mno-gi, **-go** viel, zahlreich; **-goś** *f* **mnostwo** *n* die Menge.

mno-żenie *n* Vermehren, die Multiplikation; **-żna** *f* der Multiplikand; **-żnik** *m* Multiplikator; **żyć** vermehren, multiplizieren; **-żyć** *się* sich (ver)mehren; **-życiel** *m* Vermehrer.

mobi lizacya *f* Mobilisierung; **-lizować** mobilisieren, auf den Kriegsfuß setzen.

moc *f* Macht, Gewalt, Kraft, Stärke; Menge; Vielheit.

moca-rski Herrscher-; **-rstwo** *n* die Herrschaft, die Macht; Reich, der Staat; **-rz** *m* Machthaber; Herrscher; **-rka** *in*.

mocen berechtigt, beugt.

moc-nie stärken, befechtigen; **m. się**, **mocnieć** stärker werden; **-no** sehr, stark, außerordentlich; **-ny** stark; fest; mächtig; **-ować** anstrengen; **-ować się** sich anstrengen; ringen, kämpfen.

mocya *f* Bewegung; der Antrag.

mocz *m* Harn, Urin.

moczar *m*, **-a** *f* der Morast.

moczek *m* das Anusquättchen.

moczenie *n* Einwässern; Einweichen; **m. nog** das Fußbad.

moczociąg *m* Harnleiter; **-wy** Harn-, Urin-.

mocz-yć naß machen, einwässern; rösten (Glachs); harnen; **-ymor-da**, **-ywas** *m* Sauhaas.

moda *f* Mode.

model *m* das Modell, das Muster;
 -ować modellieren; -ownik *m*
 Modellierer; -owy Modell-
 moderacya *f* Mäßigung.
 moderować się sich mäßigen.
 mod-la *f* Richtschnur, das Modell;
 das Gebet; -lic się beten; -li-
 ciel *m* Beter; -licielka *in*;
 -litewka *f* ein kurzes Gebet;
 -litewnia *f* das Bethaus; -lite-
 wnik *m* das Gebetbuch; -lite-
 wny Gebet; -litwa *f* das Gebet.
 mod-niarka *f* Modistin; -niec
 modern, üblich werden; -nis *m*
 Modeaffe; -nisia *f* Modenärrin;
 -nie nach der Mode; -ny modern.
 mod-rak *m* die Kornblume; -rawy
 bläulich; -rooki bläulich; -rośc
f das Blaue; -ry blau; -rzec
 blau werden; -rzew *m* die Värche;
 -rzewiowy Värchen; -rzyć
 blau machen.
 modyfi-kacya *f* Änderung; -ko-
 wać modifizieren, umändern.
 módz (moge) können, dürfen,
 mögen, vermögen.
 mogi-la *f* der Grabhügel; -iki
pl. die Begräbnisstätte.
 Moguncya *f* Mainz.
 mohametn = mahometn.
 mój, mo-ja, -je mein, -e, mein.
 Mojżesz *m* Moses; -owy mosaifch.
 mok-nać naß, feucht werden;
 -rawy ein wenig naß; -rośc *f*
 Mäße; -ry naß.
 mól *m* die Motte; Nummer.
 Moldawa *f* Moldau (Fluß).
 Mołdawia *f* Moldau (Land).
 molekula *f* das Molekül.
 molik *m* die Milche.
 moment *m* Moment, Augenblick;
 das Moment; Umstand; -alny,
 -owy momentan, schnell vorüber-
 gehend.
 Monachium *n* München.
 monarch-a *m* Monarch; -ia *f*
 Monarchie; -alny, -iczny mon-
 archifch; -ini Monarchin; -ista
m Monarchist; -izm *m* Monar-
 chismus; monarszy Monarchen.

monaster *m* griechisches Kloster.
 moneta *f* Münze; *m.* zdawko-
 wa Scheidemünze; das Klein-
 geld.
 mono-log *m* das Selbstgespräch;
 -mania *f* der Wahnsinn, die
 Idee; -pol *m* das Monopol, das
 Alleinverkaufrecht; -tonia
 Monotonie; -tonny monoton
 eintönig
 monstrancya *f* Monstranz.
 monument *m* das Denkmal; -alny;
 monumental.
 mops *m* Mops.
 mór *m* die Pest; Hungertod.
 mora *f* der Alp; der Mohr (Stoff)
 mora-l *m* die Moral, die Sitten-
 lehre; -lista *m* Moralsprediger;
 -lizować moralisieren; -lnośc
f Moralität, Sittlichkeit; -lny
 moralifch.
 Morawa *f* March (Fluß).
 Morawy *pl.* Mähren (Land).
 moraw-ski, po-sku mährifch.
 mord *m* Mord; -a *f* Freije, das
 Maul; -erca *m* Mörder; -erczy
 ni *in*; -erczy, -erski mörde-
 rifch; -erstwo *n* der Mord;
 -ować morden; ermüden; *m.* sie
 sich morden; sich abmühen.
 moregowaty buntgekreist.
 more-la *f* Morelle, Aprikose.
 morfina *f* das Morphinum.
 morg *m* Morgen (Feldmaß).
 moro-wy Pest, verpestet; -we po-
 wietrze die Pest.
 mors *m* das Walroß.
 mor-ski Meer, Meeres, See-
 -szczyzna *f* See, Meerwelt.
 mor-wa *f* der Maulbeerbaum
 Maulbeere; -wowy Maulbeer-
 morze *n* Meer, die See; *m.* we-
 wnętrzne Binnenmeer.
 morzy é mit Hunger quälen; *n.* ab;
 się hungern; -sko *n* Baue-
 grimmen.
 Mośc, Jego, Wasza cesarsk
 królewska Mośc Seine, En-
 faiserliche, königliche Majestät
 Jej cesarska, królewska ohne

Zhre I. I. Majestät die Kaiserin,
Königin; książęca M. Durch-
laucht, Hoheit; cesarzewiczow-
ska, królewiczowska M. tai-
ferliche, königliche Hoheit.

mości panie! Euer Gnaden!

mościa pani gnädige Frau.

mości państwo hochgeehrte Herr-
schaften; mościwy hochgeehrt.

mości Brüden schlagen.

mośiadz m das Messing.

mośież-nietwo n die Gelbgießerei;

1 -nik m Gelb-, Rotgießer; -ny
messingen, Messing-, v. M.

Moskal m Ruße m.

Moskwa f Moskau (Stadt).

most m die Brücke; -ek m eine
kleine Brücke; das Brustbein, das
Bruststück; -owe n Brüstengelb;
-owniczy m Brüstenaufsteher;
-owy m Brüstengasseinnehmer;
-owy Brüden-.

moszez m Most.

mosz-enka, -na f der Saß, das
Beuteltchen; -enki pl. Hobensack.

mot-ać haspeln; verwickeln; -acz
m Haspler; -aczka -in; die
Haspel; -ek m die Strähne;
(Garn); -owidło n die Haspel.

motloch m Pobel; Haufe.

motor m Motor, Bewegter.

motyka f Hacke; der Karst.

motyl m Schmetterling; Flatter-
geist; -i Schmetterlings-; -ica f
der Leber-, Egelwurm; -ice pl.
die Egelsucht, die Leuche; -kowy,
-kowaty Schmetterlings-.

mo-w-a f Rede, Sprache; mieć -ę
eine Rede halten; -ca m Redner,
Sprecher

mów-ić reden, sprechen; -nica f
Rednerbühne; -ny redselig, be-
redt; -ność f Redseligkeit.

Moza f Mosaik.

mozai-ka, mozajka f Mosaik-
arbeit; -kowy Mosaik-.

moźdzek m kleines Gehirn.

moździerz m Mörser; Möller.

może vielleicht; ec, ie, es kann;

-bny möglich; -bność -keit.

mózg m das Hirn, Gehirn; -owie
n das Kopfmart; -ownica f der
Gehirnlasten; -owy Hirn-, Ge-
mögliche = mögeln. [Hirn-.

moż-na man kann; es ist möglich;
-nie się, możnieć mächtig
werden; -ność f Möglichkeit;
Macht; -nowładca m Macht-
haber, Oligarch; -nowładczy,
-nowładny vielvermögend, olig-
archisch; -nowładztwo n die
Oligarchie; -ny mächtig, ver-
mögend.

możół m die Mühe, die Plage.
mozo-lić się sich abmühen; -lny
mühselig, mühevoll.

mro-czek m das Halbbunzel;
-czny düster, dunkel; -czność
-heit; -czyć verbunkeln; m. się
sich verbunkeln, sich umwölken;
sich verdüstern; -k m die Däm-
merung, das Dunkel.

mrówczany Ameisen-.

mro-wić się wimmeln; -wie n
der Ameisenhaufen; Gewimmel;
der Schauder; -wisko n der
Ameisenhaufen; Gewühl, Gewim-
mel; -wisty voll Ameisen.

mrów-ka f Ameise; -kojad m
Ameisenfresser; -här.

mróz m Frost, Reiz.

mro-zić gefrieren machen; m. się
frieren; -żny frostig.

mr-u, mr-u das Brummen des
Bären; das Schnurren der Kage;
ani mr-u ohne zu mühen! kein
Wort! -czeć, -knać brummen,
murren; schnurren (Kage).

mrug m das Augenblinzeln; -ać.
-nać mit den Augen blinzeln,
winken; -ać m Blinzler.

mruk m das Brummen, das Mur-
ren; Brummhär, Murrkopi; -li-
wość f das mürrische Wesen;
-liwy brummig, mürrisch.

mrużyć halb zumachen (Augen).

mrzeć (mrę) sterben.

mrzonka f das Hirngespinnst.

mrzyglód m Hungerleider, Knider;
das Hungerblinchen.

mści-ć się sich rächen; -ciel *m*
Rächer; -cielka -in; -wość *f*
Rachsucht; -wy rachsuchtig.
msza *f* Messe; wielka *m.* das
Hochamt; -ł *m* das Meßbuch;
-lny Meß-.
mszyca *f* Blattlaus.
mszysty moosig, bemoost.
muc. -yk *m* gestutzter Hund.
much-a *f* Fliege; ma muchy w
nosie er hat Launen, Grillen;
-omór *m* Fliegenchwamm.
mul (-ła) *m* das Maultier, -esel.
mul (-lu) *m* Schlamm.
mular-czyk *m* Maurergeselle;
-lehrling; -ski Maurer; -stwo
n Maurerhandwerk; wolne
-stwo die Freimaurerei..
mularz *m* Maurer; wolny *m.*
Freimaurer.
mulat *m* Mulatte.
muli. mulowy Maultier; -ć ver-
schlammten; -ca *f* Mausefelin;
-sty schlammig; -stość -keit.
multanka *f* Rohrflöte.
Multany = Moldawia.
mumia *f* Mumie
mundur *m* die Montur; -ować
montieren; -owy Montur-.
municypal-ność *f* Stadtverwal-
tung; -ny municipal, städtisch.
munsztak *m* das Wandstück.
mur *m* die Mauer.
murawa *f* der Hafenplatz.
murek eine kleine Mauer.
murgrabia *m* Schloßverwalter.
muro-łom *m* Mauerbrecher, die
Kartaune; -wać mauern; -wy
Mauer-.
murzy-ć beruhen, schwarz machen.
murzy-n n Neger, Mohr; -nka
-in; -ński Neger-.
mus *m* Zwang, die Notwendigkeit;
-ić zwingen; -leć müssen.
muskąć streicheln, lieblosen.
muskul. muszkul *m* Muskel;
-larny muskulös, muskelig; -ło-
wy Muskul-.
mus-lin *m* Musselin; -linowy
Musselin-, von Musselin.

musować schäumen.
must-ra, musztra *f* Übung
-rować mustern, einüben.
muszarka *f* der Fliegenchwamm.
muszec *m* die Sternmiere.
muszelka *f* kleine Muschel.
muszka *f* kleine Fliege.
muszka-tela *f* der Muskateller-
wein; -telka *f* Muskatellerbirne;
der Muskatapfel; -telowy Mus-
katell-.
muszkiet *m* die Musfete.
muszkietnik *m* Musfetter.
muszla *f* Muschel.
musztar-da *f* eingemachter Senf;
to *m.* po obiedzie das kommt
viel zu spät; -dnieczka *f* Senf-
büchse; -dowy Senf-.
muszy Fliegen-.
mutterka *f* Schraubenmutter.
muza *f* Muse; muzeum n Mu-
seum.
muzulma-n *m* Muselman; -nka *f*
Muselmännin; -ński muselmān-
muzyczny Musik-. [nisch].
muzyk *m* Musiker; -a *f* Musik;
-alność *f* das Musikalische, mu-
sikalisches Talent; -alny musi-
kalisch; -ant *m* Musilant; -ant-
ka -in.
myć waschen, scheuern.
myd-lany Seifen-; -larnia *f*
Seifensiedererei; -larski Seifen-
sieder-; -larstwo n die Seifen-
siedererei; -larz *m* Seifensieder;
-lasty feig; -lić (ein)seifen;
m. 3. oczy Sand in die Augen
streuen; -liny *pl.* das Seifen-
wasser; -ło n die Seife; wyszedł
jak Zabłocki na mydle er hat
ein schlechtes Geschäft gemacht.
mylić irreführen, täuschen; ver-
sehen; m. się sich täuschen.
myłka *f* der Irrtum, der Fehler.
myl-ność *f* Fehlbarkeit; -ny fehl-
bar, irrig; trüglisch
mysi Mäuser; -król *m* Zaun-
könig.
myśl *f* der Gedanke, der Sinn;
Absicht; Ansicht; -eć denken;

meinen, glauben; -iciel *m* Denker; -icielka *in*; -ny *in* Gedanken.

myśliw-czyk *m* Jägerbursche; -y Jäger; -ski Jäger-, Jagd-; -stwo *n* die Jägerei, Jagdwesen.

myślnik *m* Gedankenstrich.

mysz *f* Maus; -ka *f* das Mäuschen; das Bufett des Weines; -kować maufen; -olów *m*

Mäusebussard; -olówka *f* Mäusefalle; -yniec *m* Mäusefot.

myt-nictwo *n* Bollwesen; -nik *m* Mautner, Bolleinhnehmer; -ny Maut-, Boll-; -o *n* die Maut, der Boll; der Bohn.

mże-ć schlummern; -nie *n* Schlummern; feiner Regen; mży *cs* rieselt; mżysty regnerisch.

N.

na! da, nimm!

na 4. 7. auf (den Tisch, dem Tische); an (der Sonne); zu (Tode); gegen (Osten); in (im Frühling); für (das nächste Jahr).

nababrać hin-, vollschmieren.

nabajać recht viel schwagen; *n. się* sich satt schwagen.

nabaw-iać, -ić kogo czego verursachen, zufügen; *n. 4.* zur Genüge unterhalten; *n. się* czego sich etw. zuziehen.

nabazgrać = nababrać.

nabehtać aufheizen, -reizen.

nabiadać się sich satt kammern.

nabiał *m* das Milchwerk.

nabie-dować, -dzić się viel Glend austreten. [-ły angelaufen.

nabiera-ć się sich müde laufen;

nabierać, **nabrać** (ein)nehmen, schöpfen (Wasser); anschwellen (Wach).

nab-ijać, -ić vollschlagen; laden (Flinte); vollstopfen; viel nacheinander schlachten.

nabławnować się zur Genüge den Narren spielen.

nabój *m* die Ladung.

nabo-żeństwo *n* die Andacht, der Gottesdienst; -żnis *m*, -żnisia *f* der, die Scheinheilige; -żność *f* Andacht; -żny andächtig.

nabredzić viel vorschwagen.

nabroić viel Unheil stiften.

nabrze-kać, -knać anschwellen; -kłość *f* Anschwellung; -kły angeschwollen.

nabrze-żanin *m* Küstenbewohner; -że *n* Küsten-, Uferland; -żny am Ufer gelegen, Küsten-

nabrm-iałość *f* Anschwellung; -iewać, -ieć anschwellen.

nabuchać się sich vollstopfen.

nabudować (viel) aufbauen.

nabujać się (genug) herumschwärzenabutwiały angefault. [men.

naby-cie *n* die Anschaffung, Erwerben; -tek *m* das Erworbene, Erwerb; -wać, **nabyć** anschaffen, erwerben; **nabyć się** gdzie irgendwo erwerben; -wca *m* Erwerber, Käufer.

nać *f* das Kräuterich.

nacharkać an-, vollspeien.

nachłystać się sich voll saufen.

nachmurzyć się *na 4.* finster ansehen 4.

nachodzić, **najsć** überfallen; an-treffen; *n. się* genug herumgehen.

nachy-lać, -lić (hin)neigen, hinbeugen; -lenie -gung.

naciąg-ać, -nać aufziehen; aufspannen; einjaugen (Wasser); -any gezwungen.

naciecie *n* der Einschnitt.

naciek *m* das Anrinnen; Tropfstein; -ać, **naciec** einrinnen.

nacierać, natrzeć reiben; **n. co** czem einreiben; **n. na 4.** losstürmen auf 4.
nacierpieć się viel austreten.
nacinać, **naciać** ein-, anhauen, einschneiden; in Menge hauen.
naci-sk m Druck, Andrang; **-skać**, **-snać** ein-, auf-, vollbrücken; vollwerfen.
naco? wozu?
nacyonalny national.
naczekać się lange warten.
naczel-nictwo n der Oberbefehl; die Aufsicht; **-nik m** Vorsteher, Chef, das Oberhaupt; **-nik gminy** Gemeindevorsteher; **-ny** Ober-, Haupt-; vorzüglich.
naczerw-iać, **-ić** schwarz anstreichen.
naczołek m die Stirnbinde.
naczy-nie n Gefäß, Geschirr; Werkzeug; **-niówka f** Gefäßhaut; **-ńko n** kleines Gefäß.
naczytać się sich sich lesen.
nad 4. 6. über (die Erde, der Erde); an (der Donau); gegen (Abend).
nadać = nadymać.
nadal ferner, fernerhin.
nadanie n die Verleihung.
nadarem-ny, **-nie**, **-no** vergeblich, unnütz.
nadarz-ać, **-yć** beschenken; vermitteln; **n. się** sich darbieten, sich anbieten.
nadaw-ać, **nadać** geben, verleihen; aufgeben; **n. się** passen; gelangen, sich darbieten; **-ca m** Verleiher, Stifter; Aufgeber; **-czyni-in**; **-czy** Verleihungs-, Stiftungs-; Aufgab-.
nad biegać, **-bieżeć**, **-biedz** angelaufen kommen; ein-, überholen; entgegenkommen.
nadbiegunowy Polar-.
nadbierać, **nadebrać** zuviel nehmen, mehr nehmen.
nadbór m die Mehreinnahme.
nadblakować etwas verschießen.
nadbrzeżanin = nabrzeżanin.

Nadbrzeże n Stüttenland.
nadbutwały angefault, morsch.
nadehodzić, **nadejść** an-, heran-, kommen; einlaufen.
nadcią-gać, **-gnąć** heranziehen, -rücken, -kommen.
nadcinać = nacinać.
nad-dawać, **-dać** noch mehr geben; **-datek m** die Zugabe; Überschuß.
naddziad m Urgroßvater.
naddzierać, **nadedrzeć** etw. anreißen, abreißen.
nadęcie n Aufblasen, -blähen.
nadejście n die Ankunft.
nadeń = nad niego über ihn.
nadeptać auf etw. treten.
nader überaus, ungemein.
naderzynać an-, einschneiden.
nadesłać übersenden.
nadę-tość f Aufblähung; Aufgeblasenheit, der Stolz; Schwellstigkeit; **-ty** aufgebläht; aufgeblasen, stolz; schwülstig (Stil).
nad-ginać, **-giąć** hincugen.
nadgłośnia f der Rehlbedel.
nadgló-wek, **-wnik m** Scheitelpunkt, Zenith.
nadgnily angefault.
nadgraniczny Grenz-, längs der Grenze gelegen.
nadgr-zyać, **-yżć** anbeißen, -nagen.
nad jazd m die Ankunft; **-jeżdżać**, **-jechać** angefahren, angeritten kommen.
nadkaskić anbeißen.
nadknieć (ein wenig) anstechen.
nadkopycie n die Krone.
nad-krawać, **-kroić** aufschneiden.
nadła-mywać, **-mać** anbrechen.
nad-latywać, **-lecieć** herbei-, herangeflogen kommen.
nadleśniczy m Oberförster.
nadliczbowy überzählig.
nadliniowy über der Linie befindlich.
nadlotka f Flügelbede.
nadludzki übermenschlich.
nadłom m Anbruch.

nad-miar *m* das Übermaß, Über-
schuß; -mierny übermäßig;
-mierność -leit.
nadmie-niac, -nić erwähnen, be-
merken. [See-
nadmorski am Meere gelegen,
nadmu-chać, -chnąć vollblafen.
nadenaturalny übernatürlich.
nado-ba, -bność *f* Unmut; -bny
anmutig, niedlich, hold; -bna
literatura *f* Belletristik.
nadół her-, hinunter; na dole
unten, zu ebener Erde.
nadore-czu, -dziu bei der Hand.
nadpęcze „ die Oberbauchgegend.
nadpić etw. abtrinken.
na-piłować anseilen.
nadpła-cać, -cić mehr zahlen, -ta
f Mehrzahlung. [men.
nadpł-ywać, -ynąć heranschwim-
nadpodeszwie „ die Brandsohle.
nadpowietrzny überatmosphä-
risch.
nadproże „ die Oberschwelle.
nadprzyrodzony übernatürlich.
nadpsuty etwas verdorben.
nadrabac anhäuten, anhaben.
nad-rabiać, -robić mehr machen;
hinzuarbeiten. [anwachsen.
nad-rastać, -rosnąć empor-, her-
nadręczyć genug quälen.
Nadrenńczyk *m* Rheinländer.
nadrenski Rhein-;
nadrobić einbroden.
nadro-śl *f*, -stek *m* der Über-
wuchs, das Überbein; wilder
Sproß
nadro-żne „ Reisegeld; -żny am
Wege befindlich.
nadrwić się z kogo sich über 4.
gehörig lustig machen.
nadrywać, naderwać anreißen.
nadrzeć anreißen.
nad-rzeczanin *m* Uferbewohner;
-rzecze „ Uferland; -rzeczny
am Fluße gelegen. [schneiden.
nad-rzynać, -erznać an-, ein-
nadszakiwać, -skoczyć herbei-
springen; sich um 2. Gunst be-
werben.

nadskórek *m* die Oberhaut.
nadsodziewany unverhofft.
nadsta-wiać, -wić vorhalten (den
Fuß); anstücken (Kleid), ansetzen;
ausfüllen.
nadstawnik *m* Aufseher.
nadstygat *m* Obersteiger.
nadsyłać, nadesłać übersenden.
nadszargać ein wenig beschmutzen;
n. majątku einen Teil des Ver-
mögens verlieren.
nadszmelcz *m* Oberschmelzer.
nadsztukować anstücken.
nadto überbieß; zuviel.
nad-użycie „ der Mißbrauch;
-używać, -nżyć mißbrauchen.
nadwąt-lać -lić schwächen.
nadwa-żać, -żyć über das Ge-
wicht geben.
nadwre-żać, -żyć schwächen;
verlegen, beschädigen.
Nadwis-lanin *m* Weichselanwoh-
ner; -lański an der Weichsel
befindlich.
nadwodny am Wasser gelegen.
nadworny Hof-.
na dworze draußen.
nad-wyż, -zwyż über die Maßen.
nadymać, nadać aufblasen, auf-
blähen; n. się sich aufblähen.
nadym-iać, -ić vollrauchen.
nadzieja *f* Hoffnung.
nadziemny über-, oberirdisch.
nadzierać, nadrzeć anreißen;
viel zusammenreißen.
na-dziewać, -dziać vollstopfen,
anfüllen; -dziewanka *f* das
Gefüllte.
nadziwić się sich fattsam wun-
dern.
nad-zór *m* die Aufsicht, die Ober-
aufsicht; -zorca „ Aufseher;
-zorować beaufsichtigen.
nadzwigać się sich müde heben.
nadszwycaj, -ny außergewöhnlich,
-ordentlich; -ność -leit.
nafrasować genug kummer ma-
chen; n. się genug R. gehabt
haben.
nafta *f* Naphtha, das Petroleum

naga-bacz „Beunruhiger; -by-
wać beunruhigen, anfechten.
nagadać viel plaudern, reden;
n. się się satt reden.
naga-na *f* der Tadel, der Ber-
weis; -niać, -nić tabeln; -niać.
nagonić. nagnać an-, hin-,
zusammentreiben; -niacz *m* An-
treiber; Tadler; -nny tabelhaft;
-nność -igkeit. [scharren.
nagar-niać, -nać ein-, zusammen-
nagi nacht, bloß, fahl (Baum).
naginać, nagiąć anbiegen, hin-
beugen; n. się sich beugen; na-
gięcie *n* die Biegung, die Beu-
gung.
naglać bringend; nagle plötzlich,
sehr rasch; naglić drängen, nö-
tigen.
nagłodzić durch Hunger quälen;
n. się genug Hunger leiden.
nagłość *f* Dringlichkeit, Eile.
nagłówek „Kopfriemen (am
Pferd); Säulenknauf; die Auf-
schrift; die Kopfseite (bes Bettes).
nagły dringend; plötzlich.
nagniewać się sich genug ärgern.
nagniotek *m* das Hühnerauge.
nagolenica *f* Weinschiene.
nagość *f* Nacktheit, Blöße.
nagosić się lange zu Gaste sein.
nagotować recht viel kochen; vor-
bereiten, bereit machen.
nagrabić viel sammelscharren.
nagrać się sich satt spielen.
nagradzać, nagrodzić belohnen,
vergeltend
nagroda *f* Belohnung, Vergeltung.
nagromadzić, -ić viel zusammen-
bauen.
nagry-zać, -zić anbeissen, an-
nagen; n. się sich abbürmen.
nagryzmolić zusammenstürzen.
nagrze-wać, nagrzać wärmen;
-wacz *m* Bettwärmer.
nahaj *m* -ka *f* der Staatsch.
nahalasować się sich müde län-
men.
nahulać się nach Herzenslust
schwärmen, jubeln.

nalgrawać się z kogo über 4.
spotten.
naiw-ność *f* Naivität, Harmlosig-
keit; -ny naiw, harmlos.
najadać, najeść się sich satt
najazd *m* Über-, Einfall. [essen.
najęcie „Mieten, Vermieten;
Dingen, Pachten.
najem *m* die Miete, die
Pacht; -niczy Miets-; -nik *m*
Tagelöhner; Pächter; -nica -in;
-ny Miet-, mietbar; vermietbar;
najęty gemietet; gebungen.
najeżd-niczy angreifend, befeh-
dend; -nik „Angreifer; najeż-
dzać, najechać überfallen, be-
fehlen; anreiten.
naje-żać, -żyć emporsträuben
najjaśniejszy alldurchleuchtigste.
najmit *m* Lohnarbeiter.
najmować, nająć mieten, ver-
mieten; pachten; dingen.
naj-pierw. -przód zuerst.
najpierwszy allererste.
najść = nachodźić.
nakadz-ać, -ić (be)räuchern.
nakalać beschmutzen.
nakalać, nakłuć anstechen; viel
niederstechen.
nakapać worauf hintropfen.
nakar-mić sättigen; -mienio
-ung.
nakasać anbeissen; viel beissen.
nakaszlać husten, hinspeien; n.
się genug husten.
nakaz *m* Auftrag, Befehl; -ywać,
-ać anbefehlen, anordnen.
nakazić anstecken.
nakierować wohin richten.
nakład *m* Aufwand; Verlag; die
Auflage; -ać, nałożyć auflegen,
aufladen; stopfen (Pistole); ver-
wenden (Geld); n. głową mit
dem Leben büßen; -ca *m* Ver-
leger; -owy Verlags-.
nakłamać verlügen.
nakłaniać, nakłonić beugen, be-
wegen; n. się sich satt beugen;
n. się do czego sich zu etw.
bewegen lassen.

nakładać (viel) auflegen, = laden;

n. w ucho einreden, eintrichtern.

nakleć-ać, -ić zusammenfleben.

nakl-ejać, -eić an-, aufleben.

naklekt-ać viel vorschwätzen.

nakłócić się sich auszuheilen.

nakłopot-ać się sich abhärmen.

nakochać się genug der Liebe pflegen.

nakolaniek *m* die Knie heibe; das = Knief.

nakolatać się genug lange klopfen.

nakoniec endlich, zuletzt.

nakopać się sich satt graben.

nakopeić vollrauchen.

nakpić się z kogo sich über 4. recht lustig machen.

nakra-piać, **nakropić** besprengen; -piany gesprengt, schedig.

nakrę-cać, -cić wohin drehen; umdrehen; aufziehen (die Uhr).

nakreś-lać, -lić, anstreichen, bezeichnen.

nakrój *m* Anschnitt.

nakrusz-ać, -yć genug einbröckeln; zerstören.

nakry-cie „ die Bedeckung; die Decke; Gebet; Tischzeug; -wać, -ć decken, be-; zudecken; -wka *f* der Dedel.

nakrzyżować się sich satt schreien.

naksztalt wie, gleichsam.

nakupić antaufen.

nakurz-ać, -yć vollstäuben; vollrauchen.

naladować aufladen.

nal-a-mywać, -mać anbrechen; viel brechen; **n.** sobie głowy sich den Kopf zerbrechen.

nalatać się sich satt laufen.

nalazek *m* Fund.

naleciałość *f* der Ausflug, Aufnahme fremdartiger Bestandteile.

nalegać na 4. dringen in 4.

nalepa *f* Nebenmauer am Ofen.

naleśnik *m* die Plinse.

nalew *m* Aufguß; -ać, nalać ein-, aufgießen; einschenken; -ka *f* Gießkanne; der Aufguß.

należó = **znaleźć**.

należeć do kogo gehören 3.; gebühren.

należeć się sich satt liegen.

należne *n* der Finderlohn.

nale-żność, -żytość *f* Gebühr,

Forderung; -ży es gehört sich;

man soll, man muß; -życie,

-żyty gehörig, gebührend.

nalgać (gehörig) vorlügen.

nalieżyć auf-, zusammenzählen.

nałóg *m* üble Gewohnheit, die

Unart; **nałogowy** Gewohnheits-.

nałoić mit Talg bestreichen; **n.** 3.

skórę tüchtig durchhauen 4.

nałożnica *f* Weischläferin.

nałożyć = **nakładać**.

nama-cać ertasten; -calny greifbar.

namaczać, **namoczyć** einmässern,

eintauchen; **namakać**, **namo-**

knąć naß werden, durchmässen.

namalować aufmalen.

namarznąć się (lange) frieren.

nama-szczać, -ścić (ein)salben;

n. 4. salben; die letzte Ölung er-

teilen; -szczenie *n* die Salbung;

ostatnie -szczenie die letzte

Ölung.

namawiać, **namówić** be-, überreden.

nama-zywać, -zać einschmieren;

=salben; hinschmieren.

namęczyć genug martern.

namiest-nictwo „ die Stellver-

tretung; die Statthaltereie; -ni-

czy stellvertretend; Statthalter-;

-nik *m* Stellvertreter; Statt-

halter; -nikowa -in; -nikow-

ski Statthaltereie; -nikostwo

„ die Statthalterschaft, der -posten.

namiet-ność *f* Leidenschaft; -ny

leidenschaftlich.

namilować się sich satt lieben.

namio-cik *m* kleines Zelt; das

Himmelbett; -t *m* das Zelt.

namłócić się sich müde dreschen.

namłotny ergiebig, körnerreich.

namnożyć (sehr) vermehren.

namordować się sich sehr abmühen.

namo-wa *f* Bez, Überredung;
 -wny berebt; leicht zu überreden.
namu-l *m* Schlamm; -lać, -llć
 mit Schlamm anfüllen.
namydl-ać, -ić einseifen.
namy-słanie się *n* Überlegen;
 -slenie się *n* der Entschluß;
 -sł *m* die Überlegung; -słać,
 -slić się überlegen, sich befin-
 nen; -słny bedachtiam.
nań = **na niego** auf ihn.
nankin *m* Nanjing (Baumwollen-
 zeug).
nanosić, naniesć herbeitragen,
 -holen; aufschwemmen.
naobierać viel abnehmen; ab-
 schälen.
naocz-ny, -nie augenscheinlich.
naokoło 2. um (den Tisch) herum.
na opak verkehrt.
na oścież offen, angelweit.
na oślep blindlings.
naostatek zuletzt, schließlich.
naostrzyć schärfen.
naówczas zu jener Zeit.
napad *m* Anz., Überfall, Einfall;
 -ać, napasać fallen; an-, über-
 fallen; einfallen; *n.* **na nogę**
 hinken.
napajać, napawać, napoić zu
 trinken geben.
napakować vollpacken, -stopfen.
napal-ać, -ić einheizen.
napaplać się sich satt plappern.
napar *m* Aufguß.
naparcie *n* Ungeßüm, scharfer
 Angriff.
naparstek *m* Fingerhut; -stnica
f der Fingerhut (Pflanze).
napar-tość *f* Hartnäckigkeit, un-
 geßümes Verlangen; -ty hart-
 nädig, ungeßüm fordernd.
naparz-ać, -yć bebrühen, bähen.
napasć = **napad**
napast-liwy händelsüchtig, befeh-
 dend; -nik *m* Händelmacher;
 -nica *in*; -ować angreifen, be-
 unruhigen.
napatrzyć się sich satt sehen.
napawać = **napajać**.

na-pchać, -pychać vollstopfen.
napęcznieć aufquellen.
napędz-ać, -ić an-, hineintreiben;
 (viel) zusammentreiben.
napel-niać, -nić, aa-, vollfüllen;
 erfüllen; -nienie *-lung*.
napierz-ać, -yć sich aufblähen.
napierać, naprzeć drängen; *n.*
na 4. bedrängen 4; *n.* **się**
czego hartnädig begehren.
napier-sień, -śnik *m* Brustriemen;
 -ś *buld*; das Brusttuch.
napięstek *m* die Handwurzel.
napiętek *m* Absatz (am Schuh).
napietrz-ać, -yć aufstürmen.
napijać, napić się trinken; sich
 satt trinken; sich antrinken.
napilnik *m* die Raspel.
napilnować anfeilen.
na-pinać, -piąć an-, aufspannen;
 ansteden; einleiten.
napity angetrunken, berauscht.
napis *m* die Aufschrift, Titel; -ać
 schreiben, auf-, niederschreiben.
napitek *m* Trant, Trunt.
napiwek *m* das Trinkgeld.
naplakać się sich satt weinen.
napłasać się sich satt tanzen.
naplatać, naplesć viel flechten;
 viel zusammenschwären.
naplatać viel niederhauen; *n*
siłów viele Streiche machen.
naplatać verwideln, verwirren.
napław-iać, -ić aufschwemmen;
 flößen.
naplecznik *m* Rüdengurt.
napływ *m* Zufluß, das Herbei-
 strömen; Andrang; das Schwem-
 land; -ać, **napłynąć** zu-, her-
 anfließen, herbeiströmen; an-
 schwemmen; -owy angeschwemmt.
napo-czynać, -czyć anfangen.
napodziw zum Erstaunen.
napogotowi in Bereitschaft.
napoić = **napajać**; **napój** *m* das
 Getränk, Trant; **gorące napoje**
 geistige Getränke.
napokutować się lange genug
 buhen.
napól, napół zur Hälfte.

napo-minać, -mnieć (er)mahnen;
-mnienie =ung; -minalny
Mahn-, Ermahnungs-.

napom-knienie *n* die Erwähnung,
die Andeutung; -ykać, -knać
erwähnen, andeuten.

na poprzek quer(über).

napór *m* das Zudrängen; Druck.

naporczać auftragen.

na potem für späterhin.

napo-tykać, -tkać begegnen.

napowietrzny in der Luft be-
jündlich; Luft-.

napowrót zurück, retour.

na pozor scheinbar. [beiten.

napracować się sich müde ar-
napraszać się sich aufdrängen.

naprosić się lange genug bitten.

napraw-a *f* Ber. Ausbeijerung,
Reparatur; -iać, -ić ber, aus-
beijern, reparieren; -iacz *m* Aus-
Beijerer; -ny verbesserlich;
-ność -heit.

na prędce in der Eile.

napręż-ać, -yé (au)spannen.

naprostować gerade machen.

naprowa-dzać, -zić auf die
Spur bringen, zu etw. bewegen.

napróžno vergeblich.

napruć ein wenig auftrennen.

naprzeciw, -ko 2 3. entgegen,
gegenüber; -legły gegenüber-
liegend.

na przekór gegen Willen.

na przelaj über Hals und Kopf.

naprzemian abwechselnd, wechsel-
weise; -legły wechselständig.

naprzód voran, voraus; vorwärts!
zuerst, ersten.

naprzy-krzać, -krzyć się 3.
lästig fallen 3., belästigen, be-
helligen 4., -krzanie *n* die Be-
lästigung; -krzenie *n* der Über-
druß; -krzony lästig.

napu-chać, -chnąć; -chłość =
nabrękać, nabrękłość.

napu-szczać, -ścić hineinlassen;
n. co czem mit etw. tränken.

napu-szony aufgebläht, =geblähen;
-szyć się sich aufblähen; -szy-

stość *f* Aufgeblasenheit; Schwül-
stigkeit (des Stiles); -szysty
aufgebläht; schwülstig.

napychać, napchać vollstopfen.

napytać się viel herumfragen.

na-rabiać, -robić (viel) machen;
verursachen; *n.* się sich müde
arbeiten.

nara-da *f* Beratung; -dzać, -dzić
sich beraten, beratschlagen.

naraić zuschlagen, zuschlagen.

naramien-nica *f* -nik *m* das
Armband; die Armschiene.

narastać, narosnąć, narósć an-
aufwachsen, aufschließen.

naraz auf einmal, plötzlich.

na razie vorläufig.

nara-zać, -zić aussetzen, bloß-
stellen; *n.* się sich aussetzen;
n. się 3. sich 4. zum Feinde
machen [Marzissen-]

nareyz *m* die Marzijsche; -owy

narduszek *m* das Nardenkraut.

narę-cze *n* ein Armboll; -cznik
m die Armbinde; -czny zur
Hand gelegen; Hand-.

nareszele zuletzt; übrigens.

narko-tyczny narkotisch, einschlä-
fernd; -tyk *m* das Schlafmittel;
-za *f* Narkose; -tyzować nar-
kotisieren.

naród *m* das Volk, die Nation.

narodo-wiecmNational(e)r); -wość
f Nationalität; -wy national,
volkstümlich.

naro-dzenie *n* die Geburt; Boże
n. die Geburt Christi, die Weih-
nachten; -dzie się geboren wer-
den; -dziny *p.* der Geburtstag;
die Geburt; -dzony geboren,
gebürtig.

naro-śl *f*, -stek *m* der Auswuchs;
das Neugebilde; die Wucherung.

narów *m* die Unart, die üble Ge-
wohnheit.

narow-ić verwöhnen; -ity, -isty
voll Unarten.

naro-że *n* die Erde; -żnik *m* Ed-
stein; das -haus; das -stüd;
-żny Ed-.

nart *m* Schlittschuh.

narusz-ać, -yé stören, verlegen;
-alny verlegbar; -alność -leit;
-szyciel *m* Verleger, Störer.

narwal *m* Narwal.

narwany ein wenig verrückt.

nary-bek *m* die Fischbrut; -biać,
-bić mit Fischen besetzen.

narys *m* die Zeichnung, die Skizze;
-ować zeichnen, auf-

narywać, narwać (viel) pflücken,
ab-, anreißen.

narząd *m* die Vorrichtung.

narzecz *n* der Dialekt.

narzecz-na *f* die Braut; -ny *m*
Bräutigam.

narzędzie *n* Werkzeug, Instru-
ment.

narzekać klagen; sich beschweren.

narzu-ać, -cić an-, auf-, hin-,
bewerten; *n. 3.* eo aufdrängen;
n. się 3. sich aufdrängen; -t *m*
Anwurf, das Aufgedrungene;
-tka *f* der Überzieher.

na-rzynać, -rznać an-, einschnei-
den; sterben; viel schneiden.

nasad *m* das Wagengestell; Pflug-
baum; Griff, Schaft; -a *f* der
Grund, Basis; -ka *f* das An-
satzrohr; Falle, Schlinge.

nasadz-ać, -ić einsetzen, anpflan-
zen; anliegen.

naścił da hast du!

nasiad *m* das Einbad; -ka *f*

Bruthenne; -ły beiegt; feinhast.

nasią-kać, -kuć czem von etw.
durchdrungen sein.

nasiar-kować, -czyć schwefeln.

nasiebierny oberflächlich.

nasiedzieć się sich satt sitzen

nasieka *f* der Mittelfisch; -ć,
nasieć einschneiden; viel haden,
mähen.

nasien-ie *n* der Same; -nik *m*
das Samenbeet; das -gehäuse;
die -pflanze; -ny Samen-, samen-
enthaltend, -erzeugend

nasion-ko *m* das Samenforn; -ka
n. Sämereien.

naskładać einlagern, aufhäufen.

naskórek *m* die Oberhaut.

naślado-wać 4. nachfolgen 3.,
nachahmen 4.; -wea *m* Nach-
ahmer; -wezyni *in*; -wezy
Nachahmungs-; -wnictwo *n* die
Nachahmungssucht.

na ślepo blindlings.

nasłu-chać się sich satt hören;
-chiwać aufmerksam hinhorchen.

nasłużyć się lange genug dienen.

nasmarować be-, einschmieren.

naś-miać się sich satt lachen;

-miewać się z kogo auslachen,
verspotten 4.; -miewa *m* Spöt-
ter, Verispotter; -miewezyni *in*;
-miewisko *n* Gelächter, Gespött;
miewny spöttisch.

nasmolić bepeichen.

nasmrodzić Gestank machen.

nas-nować, -nać auffädeln; (viel)
spinnen.

naspać się sich satt schlafen.

naspol zusammen.

nasporzyć vermehren.

nasprowadzać zusammenführen,
bringen.

naspra-wować, -wiać (viel) an-
schaffen.

nassać się sich satt saugen.

nastać = **nastawać**, **nastać** się
sich satt stehen; **nastaly** aufge-
kommen (Mode); angebrochen
(Tag); **nastanie** *n* der Anjang,
der Anbruch.

nastarcz-ać, -yé liefern; im Stande
sein; anreichern.

na-stawać, -stać folgen, eintreten;
aufkommen (Mode); *n. na 4.*, *na*
eo nachstellen 3., auf etw. drin-
gen, begehren.

nastawiać auf-, hinstellen; (viel)
aufbauen; hinhalten; *n. ucha*
horchen.

następ-ca *m* Nachfolger; -czyni
in; -nie darauf; aufeinander-
folgend; -nik *m* das Hinterglied
(einer *f* Proportion); Nachlag;
-ność *f* Folgenreihe; -ny fol-
gend; -ować, **nastąpić** nach-
folgen; -stwo *n* die Nachfolge.

nastoper-czać, -czyć in die Höhe richten, aufsträuben.
 nastorez auf die Kante.
 nast-rajac, -roić stimmen (Klavier); zurecht machen.
 nastraszyc Schrecken einjagen; n. się erschrecken.
 nastrzeć-ac, -yć zuweisen, -schanzen, aufdrängen; n. się sich aufdrängen.
 nastroj m die Stimmung.
 nastrzę-piac, -pić fransen, aufträneln; austaffieren.
 nasturcy f Kapuzinerkresse.
 nas-uwać, -unąć heranschieben, anhäufen; vollstopfen; drücken; n. się hineinströmen; sich herandrängen.
 naswawolić się genug tollen.
 naświetować się genug Feiertage gehabt haben.
 nasy-cać, -cić sättigen; -cenie n die Sättigung.
 nasyp m Erdausschutt.
 nasypiać, naspac się sich satt schlafen.
 nasy-pka f der Federpolster; -pywać, -pac voll-, ein-, aufschütten.
 nasz, -a, -e unser, unsere, unser; der, die, das unsrige.
 nasza-leć się genug tolles Zeug treiben.
 naszelnik m Deichselriemen.
 naszpikować auf-, bespiden.
 naszukać się (lange) suchen.
 naszydzić się (genug) spötteln.
 naszy-jnik m die Halskette, das Halsband; Halschmuck; -jny Hals. [mann.
 naszyniec m Unrüge(r), Lands-na-tać, -tożyć anzapfen; (viel) dreheln; schleifen; anfreissen (von Motten).
 natan-cować, -czyć się sich satt tanzen.
 natar-cie m der Angriff; -czywość f das Ungestim; -czywy ungestüm.
 natargować się lange handeln.

natch-nać einhauchen; begeistern; -nienie n die Eingebung; die Begeisterung; -niony begeistert.
 natęż-ac, -yć anstrengen; anspannen; -ałość f Kraft, Energie; -enie n die Anstrengung; die Spannung.
 natkać = natykać; natknać na co auf etw. stoßen.
 na-tłaczać, -tłoczyć hineindrücken, vollstopfen; n. się sich hineindrängen; -tłok m Andrang, das Gedränge.
 natraf-iać, -iść antreffen, an etw. stoßen.
 natrapić (lange) quälen, plagen; n. się sich abplagen.
 natrętnica f, -tnik m die, der Zubringliche -tny zubringlich; -tność -heit.
 natroszczyć się sich viel Sorgen machen.
 natrysk m die Dusch.
 natrzą-sać, -snać, -sć aufschütten; schütteln (Äpfel); n. się z kogo verspotten 4.
 natrzeć = nacierać.
 natulać się sich satt herumtreiben.
 natura f Natur; -lista m Naturforscher, -kenner; -lizacya f Naturalisation; -lizować naturalisieren, das Bürgerrecht verleihen; -lizować się sich das Bürgerrecht erwerben; -lny natürlich; -lność -heit.
 naturbować się viele Sorgen haben.
 natych-miast sogleich, sofort; -miastowy sofortig.
 natykać, natkać vollstopfen.
 naucz-ac, -yć lehren, belehren, unterrichten; n. się lernen, erlernen; -czka f kleine gute Lehre; -czony gelehrt; -czony m w piśmie Schriftgelehrte(r).
 nauczyciel m Lehrer; -ka f Lehrerin; -ski Lehr-, Lehrer-; -stwo n der Lehrstand, -amt.
 nau-ka f Lehre, der Unterricht; das Wissen, die Wissenschaft; das

Studium; -ki *pl.* Studien; Wissenschaften; -ki przyrodzone Naturwissenschaften; -kowość *f* wissenschaftliche Bildung; -kowy, -kowo wissenschaftlich.
naumysłny, -nie absichtlich.
nausznica *f* das Ohrgehänge.
nawa *f* das Schiff einer Kirche.
nawachać się sich satt riechen.
nawa-l *m* Andrang, die Anhäufung, die Menge; -lnica *f* der Gubregen, das Ungewitter; -lnosć *f* das Sturmwetter; das Ungewitter; -lny stürmisch, Sturm; -lny deszcz Blazregen.
nawa-r *m* Sud, Say; Kesselstein; -rzyć (viel) kochen; kochen; brauen; *n.* piwa Bier brauen; Unheil anrichten.
nawet sogar, selbst.
nawias *m* die Klammer, die Parenthese; -em, -owo beiläufig, gelegentlich; -owy eingeschaltet; beiläufig.
nawiazka *f* Binde, der Verband; das Schmerzensgeld, Entschädigung.
nawiechrzyć (się) (genug) Berührung anrichten.
nawiedz-ać, -ić besuchen, heimsuchen; -enie *n*, -iny *pl.* der Besuch.
nawiercić viel bohren; anbohren.
nawiesić = **nawodzić**.
nawiewać, **nawiać** an-, hineinwehen.
nawieźć = **nawozić**.
nawi-jać, -nać wideln, aufwideln; *n.* się sich darbieten, sich einfinden.
na-wleczać *f* der Überzug; -wlekać, -wlec ein-, aufsäbeln; aufreihen; überziehen.
nawł-óczka *f* Schnürnadel; -óczyć überziehen; herumschleppen; *n.* się sich satt herumschleppen.
nawodn-iać, -ić bewässern.
nawodzić, **nawiesić** auf-, hinführen; -bringen, lenken.

nawój *m* Weberbaum.
nawojować się lange Krieg geführt haben.
nawóz *m* die Zufuhr; Dünger.
nawo-zić, **nawieźć** auf-, hinführen; -zowiec *m* die Schweißfliege.
nawr-acać, -ócić umkehren; befehren; *n.* się umkehren; sich befehren; -ócenie *n* die Befeh-rung; -óciiciel *m* Befehlerr.
nawrót *m* das Umkehren, die Umkehr; die Wiederkehr; *n.* słońca die Sonnenwende.
nawrotny rückkehrend, Wend-
na wskrós durch und durch.
na wspak verkehrt, rücklings.
nawstecz zurück, rückwärts.
nawtykać (viel) hineinstecken.
nawyć się sich satt heulen.
nawy-kać, -knać sich angewöh-nen; -knienie *n*, -kłość *f* die Angewöhnung, die Gewohnheit; -kły gewöhnt.
nawzajem gegenseitig.
na wznak auf den Rücken.
nazad zurück, rückwärts.
nazajutrz den folgenden Tag.
nażalić się (viel) flagen.
nażarty angefreissen.
na zawsze für immer.
nazbyt zu viel, zu sehr; zu, allzu; im Überfluß.
nażebrać zusammenbetteln.
naziemny irdisch.
nazjeżdżać się zusammengefahren, geritten kommen.
nażłopać się sich ansaufen.
nazłoseić sich genug ärgern.
nazmyślać (viel) erdichten.
naznaczać, -yć bezeichnen, be-stimmen, festsetzen.
nażreć się sich anfreissen.
na-zwa *f* Benennung; -zwisko *n* der Name, der Familienname.
nażyć się (lange) genug leben.
na-zywać, -zwać nennen; be-nennen; *n.* się heißen, sich nennen.

Neapol *m* Neapel (Stadt); **-itański** *m* Neapolitaner; **-itański** neapolitanisch.

nęcié loden, anlocken.

nędz-a *f* das Elend, Not; **-arz** *m*, **-arka** *f* der, die Elende, Dürftige; **-ié**, **-nié** schwächen, ruinieren; **-nica** *f*, **-nik** *m* die, der Nichtswürdige; **-nieć** verkümmern; **-ny** elend; nichts-würdig; **-ota** *f* das Elend, Dürftigkeit; elendes Zeug; Elends des Volk.

nega-cya *f* Negation, Verneinung; **-tywny** negativ, verneinend.

negliż *m* die Morgen-, Hausflebung.

negocya-cya *f* die Unterhandlung; **-tor** *m* Unterhändler.

nekać plagen, drücken.

nekrolog *m* Nekrolog, Totenbericht.

nektar *m* Nektar, Göttertrank.

neof-tam Neophyte, Neubekehrte(r); **-tka** die Neubekehrte.

Nepomucen *m* Nepomuk.

nerecznica *f* der Bismarck.

ner-ka *f* Niere; **-kowaty** nierenförmig; **-kowy** Nieren-.

nerw *m* Nerv; **-isty** nervig; **-owy** Nerven-; nervös.

nęta *f* der Röder, die Todspeise.

neuralgia *f* Nervenschmerzen *pl*.

neutralizować neutralisieren, sättigen, abtumpfen.

neutral-ność *f* Neutralität; **-ny** neutral, parteilos.

ni nicht, nicht einmal; **ni** — **ni** weder — noch.

niańczyć Kinderwärterin sein.

niańka *f* Kinderwärterin.

nihy gleichsam, als ob.

nie nichts.

nié *f* der Faden; der Zwirn.

nica *f* linke Seite (des Buches).

nicestwo *n*, **nicosć** *f* Wichtigkeit, das Nichts.

nielany Zwirns-, zwirnen.

nielasty fadenförmig.

nico-wać umwenden (ein Kleid); kritisieren; **-wany** gewendet.

niepoń *m* Taugenichts.

nie-potem zu nichts, unbrauchbar; **-wart** nichts wert.

niczyj niemandes.

Niderland-czyk *m* Niederländer;

-y *pl* die Niederlande.

nie nein; nicht, un-.

niebacz-ny unaufmerksam, unbedachtam; **-ność** teit.

niebawem unverzüglich.

niebezpie-czeństwo *n* die Gefahr;

-czny gefährlich.

nie-bianin *m* Himmelsbewohner.

-bianka *in*; **-biański** himm-

lich; **-bieskawy** bläulich; **-bie-**

ski Himmels-, himmlisch; **-bie-**

lich; himmelblau; **-bo** *n*, **-bios**

pl der Himmel; **pod** **golem**

-bem unter freiem Himmel; **w**

-bogłosy krzyceć furchtbar

schreien.

niebo-ga *f* die Arme; **-rak** *m*

armer Mensch; **-raczka** *f* Arme;

-skłon *m* Horizont; **-szezka** *f*

-szezyc *m* die, der Selige, Ver-

storbene; **-tyczny** himmelhoch;

-żatko, **-żę** *n* armes Geschöpf.

nieby-tność *f* Abwesenheit; **-tny**

abwesend; **-walec** *m* Stuben-

hocker.

niech, **-aj** laß, es möge; **-ać** lassen,

unterlassen.

niechęć ohne zu wollen.

nie-chęć *f* Unlust; **-chętnie** un-

willig, ungern; **-chętny** un-

willig.

niechlu-ja *m*, *f* eine unsaubere

Person; **-jny** unsauber, unrein-

lich; **-jność** *f*, **-jstwo** *n* teit.

niechybny unfehlbar.

niechże er, sie, es möge.

niecić ansuchen, anregen.

niecier-piętliwy geduldig; **-pie-**

-tliwość *f*losigkeit; **-pliwić** un-

geduldig machen; **-pliwić** sie

ungeduldig werden; **-pliwość** *f*

Ungebuld; **-pliwy** ungeduldig.

niecka *f* Mulde, der Trug.

nlecnno-ta *f* Untugend; -ta *m* Taugenichts; -tliwy untugendhaft.

nlecnny ehrlos, infam.

nlecco etwas, ein wenig.

nleccofnięty unwiderruflich.

nlecczu-ty gefühllos; -tość -igkeit.

nlecczyn-ny untätig; -ność -leit.

nlecczys-ty unrein, unreinlich; unkeusch; -tość *f* Unreinlichkeit; Unkeuschheit.

nlecczytelny unleserlich.

nleccdaleko unweit.

nleccdawno unlängst.

nleccdba-lee *m* nachlässiger Mensch; -lstwo *n*, -łość *f* Nachlässigkeit, Sorglosigkeit; -ly nachlässig, sorglos.

nleccdobitki *pl.* Trümmer, Überbleibsel.

nleccdobór *m* das Defizit.

nleccdo-brać zu wenig nehmen; -brany nicht zusammenpassend.

nleccdobre *n* Übel.

nleccdobyty uneinnehmbar.

nleccdocięzo-ny unergründlich; -ność -leit.

nleccdoczekać się nicht erleben.

nleccdogodność *f* Unbequemlichkeit.

nleccdogodny unbequem.

nleccdogon *m* Fusel.

nleccdogryzki *pl.* Überbleibsel, das Nichtverehrte.

nleccdo-jadać, -jeść nicht ganz aufessen; am Mund absparen.

nleccdojrzałość *f* Unreife.

nleccdojrzały unreif.

nleccdojrzany unerforschbar.

nleccdokładny unvollständig.

nleccdokonany unvollendet.

nleccdo-krewność, -krwistość *f* Blutarmut; -krewny, -krwisty blutarm.

nleccdokwas *m* die Salzsäure.

nleccdola *f* das Mißgeschick.

nleccdo-łęga *m* unbeholfener Mensch; -łestwo *n*, -łężność *f* Unbeholfenheit; der Blödsinn; -łężnieć unbeholfen werden; -łężny unbeholfen; blödsinnig.

nleccdomagać unpäßig sein.

nleccdo-mawiać, -mówić nicht ganz aussprechen.

nleccdomykalność *f* Schlußunfähigkeit (der Herzklappen); Hasenäugigkeit.

nleccdo-palek *m* das Brandscheit; -palony nicht ganz verbrannt.

nleccdopanek *m* Gerngroß.

nleccdopieczony nicht ganz ausgebadet (oder) ausgebraten.

nleccdopitki *pl.* Überbleibsel von Getränken.

nleccdopowiedziany nicht ganz ausgebrochen.

nleccdorobiony unbeendet.

nleccdorostek *m* Bursche.

nleccdorozę-czość *f* der Unsinn; -czny unsinnig.

nleccdościg-łość Unerreikbaarheit; Unersforschbarkeit; Unreise; -ly unerreichbar; unerforschbar;

nleccdosięgly unerreichbar. (unreif.

nleccdoskonały unvollkommen.

nleccdosłyszec nicht gut hören.

nleccdo-statęczność *f* Unzulänglichlichkeit; -stateczny unzulänglich, ungenügend; -statek *m* Mangel; die Not; -stawać fehlen, mangeln.

nleccdo-stop-ny unzugänglich; unfassbar; -ność -leit.

nleccdoświadczenie *n* die Unerfahrenheit; -czony unerfahren.

nleccdoszły nicht zu Stande gekommen, erfolglos; unreif.

nleccdotykalny unantastbar.

nleccdouk *m* Halbgelehrter.

nleccdowarzony nicht gar gekocht; unerfahren.

nleccdoważyć nicht voll wiegen.

nleccdo-wiarek *m* Ungläubiger, Hartgläubiger; -wiarstwo *n* der Unglaube, die Hartgläubigkeit; -wierzać mißtrauen, nicht trauen, nicht glauben.

nleccdozor *m* Mangel an Aufsicht.

nleccdzie-la *f* der Sonntag; *n.* kwiećnia der Palmsonntag; -lny Sonntags.

niedź-wiadek *m* kleiner, junger Skorpion; -**wiadki** *pl.* der Bärenpelz; -**wieź** *m* Bär; *n.* północny Eisbär; -**wieź** Bären; -**wieź** Bärenführer; -**wieź** Bärin; *mała i wielka n.* der kleine und große Bär (Sternbild); -**wieź** *n* Junges vom Bären.
nieforemny unregelmäßig.
niegdys einst, ehemalig.
niegodny -**godzien** unwürdig; -**godziwiec** *m* ein nichtswürdiger Mensch; -**godziwy** nichtswürdig; -**godziwość** *f* Leist.
niegościny ungestlich; -**noś** *f* Leist.
niegospodarny nicht wirtschaftlich.
niegrzeczny unartig; -**noś** *f* Leist.
nieja-ki, -**kiś** ein gewisser, irgend ein; -**ko** gewissermaßen.
niejasny unklar, undeutlich.
niejawny nicht öffentlich.
niejed-en, -**na**, -**no** mancher, *e*, *eś*; -**naki**, -**nakowy** nicht einerlei Art; -**nako** verschieden; -**noś** *f* Uneinigkeit.
niekar-noś *f* Mangel an Gucht; -*ny* ungezogen, zuchtlos.
niekiedy bisweilen, manchmal; *kiedy* *niekiedy* dann und wann.
niekontent unzufrieden.
niekorzystny unvorteilhaft.
niekształtny unformlich.
niektóry ein gewisser, mancher.
nieład *m* die Unordnung.
niełada nicht gering, nicht gewöhnlich; -*jaki* nicht der erste beste
niełas-ka Ungnade; -**kawie** ungnädig; -**kawość** *f* Unfreundlichkeit.
nielet-ni minderjährig; -**noś** *f* Leist.
nielito-ś *f* Unbarmherzigkeit; -*ściwy* erbarmungslos.
nieludzki unmenlichlich.
nieludzkość *f* Unmenschlichkeit.
niema -*nie* es gibt nicht; *nie* es gibt nicht.
niemal fast, beinahe.

niemal nicht wenig.
niemal nicht gering.
Niem-cy *pl.* Deutschland; -**czec** deutsch werden; -**czyć** germanisieren; -**czyzna** *f* das Deutsche.
niemiara *f* Unmasse.
Niemiec *m* Deutsche; -**ki**, *po* -**ku** deutsch; -**kość** *f* das Deutschtum.
niemieć stumm werden.
niemile unlieb, ungern.
niemilo unangenehm.
niemilo-sierdzie *n* die Unbarmherzigkeit; -**sierny** unbarmherzig.
niemiły unangenehm.
Niemka *f* Deutsche.
niemniej nicht weniger, nicht minder.
niemoc *f* Schwäche; Krankheit; -**ny** schwach; krank.
niemódz nicht können.
nie-mota *f* Stummheit; -**mowa** *m*, *f* Stumme.
niemo-wię, -**włatko** *n* der Säugling; -**włectwo** *n* Säuglingsalter; der Entwicklungsstand; -**włęcy** Kindes; *lin. b. b.*
niemożność *f* Unmöglichkeit, das Unvermögen.
niemy stumm.
niemylnie zweifellos.
nienacka, *z nien.* unversehens.
nienaganny tadellos.
nienależny ungehörig.
nienaru-szalny unantastbar, unverlegbar; -**szalność** *f* Leist.; -**szony** unangerührt, unverleht.
nienasyco-ny unerfättlich; -**noś** *f* Leist.
nienaturalny unnatürlich; gezwungen; -**noś**, *f* Leist., *heit*.
niena-widzieć hassen; -**wisć** *f* der Haß; -**wistnik** *m* Haßer; -**wistny** gehässig; -**wistność** *f* *f* Leist.
nieobecność *f* Abwesenheit.
nieobecny abwesend.
nieobierał-ny unwählbar; -**noś** *f* Leist.
nieobli-czalny, -**czony** unberechenbar.

nieobronny unbefestigt, wehrlos.
 nieobyczał-ny unsittlich, unhöflich; -ność =zeit.
 nieoceniony unschätzbar.
 nieochota *f* Unlust.
 nieochybny unfehlbar.
 nieociosany unbehauen; ungeschliffen (Mensch).
 nieoczekiwany unerwartet.
 nieoderwany untrennbar.
 nieodgadniony unaufgeklärt, rätselhaft.
 nieodłączny untrennbar.
 nieodmienny unabänderlich.
 nieodpowiedni nicht entsprechend.
 nieodstepny unzertrennlich.
 nieodwłoczny unverzüglich.
 nieodwołalny unwiderruflich.
 nieodżałowany unvergeßlich.
 nieodzwowny unumgänglich.
 nieogarniony unendlich groß; unbegreiflich, uniaßbar.
 nieogłaskany ungezähmt.
 nieograniczo-ny unbegrenzt; unumschränkt; -ność =zeit.
 nieokreślony unbestimmt.
 nieokrze-saniec *m* ungeschliffener Messich, Himmel; -sany ungeschliffen; -saność =zeit.
 nieomyl-ny unfehlbar; -ność =zeit.
 nieopatrzyć-ność *f* der Mangel an Umsicht; -ny unvorsichtig.
 nieopłacony unbezahlt, unfrankiert; unbezahlbar.
 nieoprawny uneingebunden.
 nieorganiczny unorganisch.
 nieosiadły unbewohnt; ohne festen Wohnsitz.
 nieosobisty unpersönlich.
 nieostroż-ny unvorsichtig; -ność =zeit.
 nieoświecony nicht beleuchtet; unaufgeklärt, ungebildet.
 nieoszacowany unschätzbar.
 niepa-mięć *f* Vergessenheit; -miętny vergeblich; -miętny uneingedenk; undenklich.
 nieparzysty ungerade.
 niepew-ny ungewiß; -ność =zeit.
 niepłatny unbefolbet.

nieplod-ny unfruchtbar; -ność =zeit.
 nieplonny nicht unbegründet.
 niepocieszony untröstlich.
 niepoczezi-wy unehrlich; -wość =zeit.
 niepoczesny unansehnlich.
 niepoczytal-ny unzurechnungsfähig; -ność =zeit.
 niepodejrzany nicht verdächtig.
 niepodleg-ły unabhängig; selbstständig; -łość =zeit.
 niepodo-bieństwo *n* die Unähnlichkeit; die Unmöglichkeit; -bna unmöglich; -bny unähnlich; unmöglich.
 niepogo-da *f* schlechtes Wetter, -dny trüb, regnerisch.
 niepohamowany unbändig.
 niepojętny schwer aufzufassen.
 niepojęty unbegreiflich. [=zeit.
 niepokala-ny unbesleckt; -ność
 niepokazny unansehnlich.
 niepo-koic beunruhigen; -kój *m* die Unruhe, Unruhe.
 niepokup-ność *f* der Mangel an Absatz; -ny schwer verständlich.
 niepołerowany nicht poliert.
 niepomalu nicht wenig.
 niepomiaro-wanie *n* die Unmäßigkeit; -wany unmäßig.
 niepomny uneingedenk.
 niepomysł-ność *f* das Mißgeschick, Unglück; -ny ungünstig.
 niepoplatny nicht lohnend.
 niepopraw-ny unverbesserlich; fehlerhaft; -ność =zeit, -igkeit.
 nieporadny ratlos, hilflos.
 nieporównany unvergleichlich.
 nieporozumienie *n* Mißverständnis.
 nieporzą-dek *m* die Unordnung; -dny unordentlich.
 nieposkromiony unbändig.
 nieposłedni nicht gewöhnlich.
 nieposłu-szeństwo *n* der Ungehorsam, die Unfolgsamkeit; -szny ungehorsam, unfolgsam.
 niepospoli-ty ungewöhnlich, außerordentlich; -tość =zeit.

niepostrzeżony, -żenie unbemerkt.

nieposzanowanie *n* ber Mangel an Achtung

nieposzlakowany unbefleckt, makellos.

niepotemu nicht entsprechend.

niepotrzebny unnötig.

niepowetowany unerheblich.

niepowodzenie *n* Mißgeschick.

niepowściągliwy unenthaltſam; -wość -heit.

niepozbyty nicht zum Loswerden.

niepoznaka *f* Unerkennbarkeit.

niepozorny unansehnlich.

niepożyteczny unnütz, unbrauchbar; -ność Unbrauchbarkeit.

niepożyty unverwüstlich; -tość -heit.

niepraktyczność *f* das Unpraktische; -ktyczny unpraktisch;

-ktykowany nicht gebräuchlich.

nieprawda *f* Unwahrheit; nieprawdaż? nicht wahr?

nieprawdopodobny, -nie unwahrscheinlich.

nieprawdziwy unwahr, unecht, falsch; -wość -heit.

nieprawidłowość *f* Unregelmäßigkeit, Abnormität; -wy unregelmäßig, abnorm.

nieprawny gesegwidrig; -wność -heit; -wość *f* Mißetat, das Unrecht; -wy unrechtlich; außer-ehelich.

nieproszony ungebeten.

nieprzeblagany unversöhnlich.

nieprzebrany unerhöblich.

nieprzebyty unpaßierbar.

nieprzedajny unverkauflich.

nieprzejrzany unübersichtbar, unvorhergesehen; -rzystość über-sichtlos.

nieprzelamany unbezwungen.

nieprzemakalny wasserdicht; -ność -heit.

nieprzenikliwy undurchdringlich; -wość -heit; ber Mangel an Scharfsinn.

nieprzeprawny unpaßierbar.

nieprzepuszczalny undurchdringlich; -ność -heit.

nieprzerwany ununterbrochen.

nieprzestanny unaufhörlich.

nieprzeświadczony nicht überführt (durch Zeugen).

nieprzeżroczyśty undurchsichtig; -tość -heit.

nieprzewycięzony unüberwindlich.

nieprzeżyty unverwundbar.

nieprzychylność *f* Abneigung; -ny abgeneigt.

nieprzydatny unbrauchbar, ungeeignet.

nieprzyjacieli *m* Feind; -jacielski feindlich; -jaciółka *f* Feindin; -jaźliwy feindselig; -jaźń *f* Feindschaft; -jazny feindselig.

nieprzyjemność *f* Unannehmlichkeit; -ny unangenehm.

nieprzymuszony ungezwungen.

nieprzyprawny ohne Zutat.

nieprzystępny unzugänglich; -ność -heit.

nieprzystojny unanständig; unsäudlich; -ność -heit.

nieprzytomność *f* Abwesenheit; *n.* umysłu Geistesabwesenheit; -mny abwesend; geistesabwesend.

nieprzywykły, -zwyczajony ungewohnt.

nieprzywoli-tość *f* Ungezogenheit, Unschicklichkeit; -ty ungezogen, unschicklich, unpaßend.

nierad ungern; rad nierad er mag wollen oder nicht.

nieregularny unregelmäßig.

nieregularny unregelmäßig.

nieregularny unregelmäßig.

nieregularny unregelmäßig.

nieregularny unregelmäßig.

nieregularny unregelmäßig.

nieregularny unregelmäßig.

nieregularny unregelmäßig.

nieregularny unregelmäßig.

nieregularny unregelmäßig.

nierozsądek *m* die Unvernunft; -**dny** unvernünftig.
nieroztrop-ny unflug; -**nośc** -heit.
nierozum *m* Unverstand; -**ny** unverständlich, vernunftlos.
nieroz-waga *f* Unbedachtsamkeit; -**ważny** unbedachtsam.
nierucho-mośc *f* Unbeweglichkeit; -**mości** *pl.* das unbewegliche Vermögen; -**my** unbeweglich.
nierychło nicht sofort, zu spät.
nierychły spät, langsam.
nierzad *m* die Unordnung; die Anarchie; die Unzucht; -**nica** *f* ein unzüchtiges Weib; -**nik** *m* ein unzüchtiger Mensch; -**nośc** *f* unordentliche Wirtschaft; Unzucht; -**ny** unordentlich, unwirtschaftlich; unzüchtig.
nierzetel-ny unordentlich; -**nośc** -heit.
niesć tragen; legen (Eier).
nieschludny unreinlich; -**nośc** -heit.
niesfor-ny zügellos, widerspenstig; -**nośc** -igkeit, -heit.
nieskazitel-ny unverwundlich; makellos; -**nośc** -heit, -igkeit.
nieskażo-ny unbesleckt, unverdorben; -**nośc** -heit.
nieskończoność *f* das Unendliche; -**ny** unbeendigt; unendlich.
nieskuteczny erfolglos; -**nośc** -igkeit.
nieskwapliwy gelassen, bedächtig.
niesława *f* Unehre. [=heit.
niesłowo-ny wortbrüchig; -**nośc** -heit.
niesłubny unehelich.
niesłusznośc *f* das Unrecht, Unbill; -**ny** unrecht, unbillig.
niesłychany unerhört.
nie-smaczny geschmacklos, ungeschmackhaft; -**smak** *m* unangenehmer Geschmack; das Mißbehagen.
niesmia-ły schüchtern, ängstlich; -**łość** -heit, -heit.
niesmiertel-nik *m* die Strohblume; -**ny** unsterblich; -**nośc** -heit.

niesnadny nicht leicht.
niesnaska *f* der Spader, Fehde.
niespełna nicht ganz.
niespławny nicht schiffbar.
niespo-dzianka *f* Überraschung; -**dziany** unverhofft, unerwartet.
niespokoj-nośc *f* Unruhe; -**ny** unruhig.
niespo-ro nicht rasch; -**ry** ungebürlich; nicht ausgiebig; langsam.
niesposób auf keine Weise möglich.
niesposob-nośc *f* Ungeschicktheit, Ungeeignetheit; -**ny** ungeeignet, ungelegen (Zeit); ungeschickt.
niespracowany unermüdet.
niesprawiedli-wy ungerecht; -**wośc** -igkeit. [=heit.
niespraw-ny ungeschickt; -**nośc** -heit.
niesta-ły unbeständig; -**łość** -heit.
niestaran-ny sorglos; -**nośc** *f* der Mangel an Sorgfalt.
niesta-teczny unbeständig, leichtfertig; -**tecznośc** -heit; -**tek** (*tku*) *m* Wankelmuth, Unbestand; -**tek** (*tka*) *m* unbeständiger Mensch.
niestety! leider!
niestoso-wnośc *f* das Mißverhältniß, das Unpassende; -**wny** unpassend, unschicklich.
niestraw-a *f* das Stänkelgras; -**ny** unverdaulich; -**nośc** -heit.
niesumien-ny gewissenlos; -**nośc** -igkeit.
nieswiado-mośc *f* Unkunde; Unkenntnis; -**my**, -**mie** unbekannt; unfundig.
nieswój unpäßlich, verstimmt.
niesworny = niesforny.
nieszcze-ry unaufrichtig; -**rośc** -heit.
nieszcze-ście się kein Glück haben; -**ście** *n* Unglück; -**śliwy**, -**sny** unglücklich, unglücklich; -**śnik** *m* Unglückliche(r); -**śnica** *f* Unglückliche. [=heit.
nieszkodli-wy unschädlich; -**wośc** -heit.
nieszlachcic *m* Unadelige(r).
nie-szpór (*pl.* -szpory) *m* die Besperandacht; -szporny Besper-.

nieszpuka *f* Mißpel.
 nietknięty unberührt.
 nietoperz *m* die Fledermaus.
 nietopny unschmelzbar.
 nietowarzys-ki ungesellig; -kość
 -feit.
 nietrafny unzutreffend.
 nietrwa-łość *f* kurze Dauer, Un-
 beständigkeit, -ly vergänglich.
 nietykal-ny unantastbar; -ność
 -feit.
 nienblagany unerbittlich.
 nieuchronny unvermeidlich.
 nieuctwo *n* die Unwissenheit.
 nieuczci-wy unehrlich; unred-
 lich; -wość -feit.
 nieuczyn-ny ungesällig; -ność
 -feit. [raten.
 nieudatny unansehnlich, nicht ge-
 niendol-ny unfähig; -ność -feit.
 nieufność *f* das Mißtrauen; -ny
 mißtrauisch; argwöhnisch.
 nieugaszony unanlöslich.
 nieugię-ty unbiegbar; -tość -feit.
 nieuglaskany ungesöhnt.
 nieujędzony ungeschult (Pferd);
 unbekannt (Weg).
 nieuk *m* unwissender Mensch.
 nieule-czalny unheilbar; -czony
 ungeheilt.
 nieulekly unerschrocken.
 nieumie-jetność *f* Unwissenheit;
 -jetny unwissend.
 nieuproszony unerbittlich.
 nieuprzedzony vorurteilsfrei.
 nieurodzaj *m* Mißwachs; -ny
 unfruchtbar; -ność -feit.
 niestanny unaufhörlich.
 niestraszo-ny unerschrocken;
 -ność -feit.
 nieuszanowanie *n* der Mangel
 an Achtung.
 nienskodzony unbeschädigt.
 nieutalony untrübsam, trübslos.
 nieu-waga *f* Unaufmerksamkeit;
 -ważny unaufmerksam.
 nieuży-teczny unbrauchbar; nug-
 los; -teczność -feit, -losigkeit;
 -tek *m* das Unland; -ty unge-
 fällig.

niewarowny unbefestigt.
 niewatpli-wość *f* Zweifelloßigkeit;
 -wy unzweifelhaft.
 nieważ-ny ungünstig; -ność -feit.
 nie-wczas *m* die ungelegene
 Zeit; -wczesny ungelegen, un-
 zeitig.
 niewdzię-cznik *m*, -cznica *f* der,
 die Undankbare; -czność *f* der
 Undank; -czny undankbar.
 niewiado-mo unbekannt; -mość
f Unwissenheit; -my, -mo un-
 bekannt.
 niewiara *f* der Unglaube; *m* der
 Ungläubige.
 niewiasta *f* das Weib, das Frauen-
 zimmer.
 niewidny nicht hell.
 niewi-domy blind; -działny un-
 sichtbar; -działność -feit.
 niewiedząc ohne zu wissen.
 niewiele nicht viel.
 niewier-ca, -nik *m* Ungläubige(r),
 Treulose(r); -nica *f* die Ung., Ir.;
 -ność *f* Untreue; -ny ungläu-
 big; untreu.
 niewie-ści Weiber-, Frauen-;
 -ścieć weibisch, verweiblicht
 werden; -ściuch *m* Weibernarr;
 Weichling.
 niewin-iątko *n* unschuldiges Ge-
 schöpf; -ność *f* Unschuld; -ny
 unschuldig.
 niewłaści-wość *f* Unzulässigkeit;
 -wy unzulässig; uneigentlich.
 niewód *m* das Buggarn.
 niewo-la *f* Sklaverei, Knechtschaft;
 Gefangenschaft; der Zwang; -lić
 zwingen, nötigen; -lnica *f* Sla-
 vin; -lnictwo *n* die Sklaverei,
 die Knechtschaft; -lniezy sflawisch,
 knechtisch; -lnik *m* Sklave; -lny
 unfrei.
 nie wolno es ist nicht erlaubt.
 niewprawny ungeübt.
 niewstrzymany unaufhaltsam.
 niewstyd *m* die Unverschämtheit;
 -liwy unverschämt.
 niewybadany unerforschlich.
 niewyczerpany unererschöpflich.

niewydat-ny unergiebig; -ność
-heit.
niewygasły unauslöschlich.
niewygo-da *f* Unbequemlichkeit;
-dny unbequem.
niewymowny unaussprechlich.
niewymuszony ungezwungen.
niewymysłny nicht wählend.
niewypowiedziany unsäglich.
niewyprawny ungegerbt.
niewyraźny undeutlich.
niewyrozumia-ły rücksichtslos;
einfichtslos; -łość -losigkeit.
niewysłowiony unaussprechlich.
niewyspany nicht ausgeschlafen.
niewystawny prunlos.
niewytrawny nicht abgelagert
(Wein); unerfahren (Mensch).
niewytrzymały schwächlich.
niewytworny ungeschaffen.
niewywczasować się nicht genug
ausruhen.
niewzruszony unerschütterlich.
niezachwiany unerschütterlich.
niezadługo in kurzem, bald.
niezadowolniony unbefriedigt.
niezależ-ny unabhängig; -ność
-heit.
niezameżna unverheiratet.
niezamieszkały unbewohnt.
niezapominajka *f* das Vergiß-
meinnicht.
niezaproszony uneingeladen, un-
gebeten.
niezaprzeczony unbestreitbar.
niezasłużony unverdient.
niezawisły = niezależny.
niezawod-ny untrüglich; -ność
-heit.
niezbadany unerforscht; uner-
forschlich.
niezbędny durchaus notwendig.
niezbity unwiderlegbar.
niezboż-ny gottlos; -ność -igkeit.
niezdara *m* tölpelhafter Mensch.
niezdat-ny untauglich, unbrauch-
bar; -ność -heit.
niezdobyty uneinnehmbar.
niezdol-ny unfähig; -ność -heit.
niezglebiony unergründlich.

niezgo-da *f* Uneinigkeit, Zwie-
tracht; -dliwy uneinig, unver-
träglich; -dność *f* Unverträglich-
lichkeit; Abweichung; -dny un-
einig; abweichend.
nie-zgorzej nicht schlecht leiblich;
-zgorszy erträglich, leiblich.
niezgrab-ny ungeschickt, plumy;
-ność -heit.
niezliczo-ny unzählbar; -ność
-heit.
niezłom-ny unverbrüchlich; -ność
-heit.
niezmien-ny unveränderlich; be-
ständig; -ność -heit.
niezmier-ny unermesslich; -ność
-heit.
niezmordowany unermüdet.
nieznaczny unbedeutend, gering.
niezna-jomość *f* Unbekanntheit;
Unkenntnis; -jomy unbekannt.
nieżnośny unerträglich.
niezręcz-ność *f* Ungeschicklichkeit;
-ny ungeschickt.
niezrównany unvergleichlich.
nierozumiały unverständlich.
niezupelny unvollständig.
niezużyty unverwundet.
niezwalezony unüberwindlich.
niezwydły unverweilt.
niezwłoczny unverweilt.
niezwyciężony unüberwindlich.
niezwy-czajny, -kły ungewöhn-
lich.
nieżyczli-wość *f* Mißgunst, Un-
gunst; -wy mißgünstig, nicht ge-
neigt.
nieżyt *m* Schnupfen, Katarrh.
nieżywotny unbelebt, leblos.
nieżywy leblos, tot, entseelt.
nigdy nie, niemals.
nigdzie nirgends.
nija-ki keinerlei; sächlich; -ko auf
keinerlei Weise.
nikezem-nieć nichts nützig werden;
-nik *m* Nichtswürdiger, -ny
nichtswürdig, niederträchtig;
-ność -heit.
nikiel *m* Nickel.
nik-ły vergänglich; -łość -heit;
-nać schwinden, vergehen.

nikt (nikogo) niemand.
nim ehe, bevor.
nimfa *f* Nymphe.
niniej-szy gegenwärtig, vorliegend;
-szem hierdurch, hiermit.
niskąd von nirgends her.
Nisa *f* Niße (Fluß, Stadt).
nisza *f* Nische.
nisz-czeó zu nichte werden, ver-
 kümmern; *-czyé* vernichten, zu
 grunde richten; *-czyciel* *m* Ver-
 nichter.
nit *m* Nietnagel, Stift.
nit-ka *f* der dünne Faden; Faser;
-kowaty fadenförmig; *-kowy*
 Fadenz, Faserz.
nitować nieten, ver-, zunieten.
niuch *m* eine Priße Schnupstabaß;
-ać schnupfen.
niuka *m*, *f* unbeholfener Mensch.
niwa *f* Flur, das Geilde.
niwecz, w n. zu nichts; **w n.**
 obrócić zu nichte machen, ver-
 nichten; *-yć* vernichten.
niż, niżeli als, eher als, denn.
nizać auffädeln.
niżby als daß.
niżej niedriger; mehr unten, unter
 (zwei Jahren); **n. podpisany**
 der Unterzeichnete, der Gefertigte.
niz-ina *f* Niederung; *-utki* ganz
 niedrig; *-ki, -ko* niedrig; tief
 (Ton); *-kopienny* niederstämmig
 (Wald).
niżnik *m* Bube (im Kartenspiel).
no! nun, wohlan!
nobili-tacya *f* Adelsverleihung;
-tować adeln.
noc *f* Nacht; *-leg* *m* das Nachtlager,
 daß quartier; *-legowe* *n*
 Schlafgeld; *-nik* *m* Nachtschwärmer;
 Nachttropf; *-ny* Nacht-;
-ować nächtigen, übernachten.
noga *f* der Fuß, das Bein; *pójsé*
 w nogi davonlaufen; *-wica* *f*
 Hufe.
nogiet, -ek *m* die Ringelblume.
nomadyczny Nomaden-, nomadisch
nominacya *f* Ernennung.

nora *f* unterirdische Höhle.
norma *f* Norm, Richtschnur.
nor-malność *f* Normalität; *-malny*
 normal, regelrichtig.
Norweg-czyk *m* Norweger; *-ia*
f Norwegen; *-ski* norwegisch
Norymberga *f* Nürnberg (Stadt).
nos *m* Nase; *f* *-acizna* *f* der Noy;
-acizna *psia* die Staupe; *-al* *m*
 Languaßige(r); *-aty* languaßig;
-ek *m* das Näschen.
nosić tragen, oft tragen, zu tragen
 pflegen; *-dło* *n* die Trage, die
 Tragbahre; *-telny, nośny* tragbar.
nosorożec *m* das Nashorn.
nosowy Nasenz.
nostrzyk *m* Honigz, Steinflie.
nosze *pl.* Tragbahre.
nota *f* Note, Anmerkung; Nota.
notary-alny Notariats-; *-alnie*
 notariell; *-usz* *m* Notar.
notata, notatka *f* Notiz.
notoryczny allgemein bekannt.
notować notieren, anmerken.
nów *m* Neumond.
nowa-lia *f*, *-lie* *pl.* Erstlinge von
 Früchten des Jahres; *-tor* *m*
 Neuerer; *-torstwo* *n* die Neuerungs-
 sucht.
nowicysz *m* Novize, Neuling.
nowin-a *f* Neuigkeit; Nachricht;
-karz *m* Neuigkeitsfrämer; *-karka*
 in.
nowintenki ganz neu.
nowizna *f* das Neuland.
nowo neu; **na n.** auß neue;
-chrzezeniec *m* Wiedertäufer;
-chrzezenka in; *-czesny* der
 Neuzeit angehörnd; *-czesność*
f das Neuzeitliche; *-modny* neu-
 modisch; *-narodzony* neugebo-
 ren; *-nawrócony* neubelehrt;
-przybyły neuangekommen; *-rocznik*
m Almanach; *-roczny*
 Neujahrz-; *-rodek* *m* Neugebo-
 rene(r).
nowo-ść *f* Neuheit; *-tny* neu, neu
 erfunden; *-twory* *pl.* Neuge-
 bilde; *-zacieżny* neugevorben;

(Soldat); -żeniec *m* Neuvermählte(r); -żytność *f* Neuzeit; -żytny aus der Neuzeit.

nowy neu.

noż *m* das Messer.

nozdrze *n* Nasenloch, die Nüster.

nożeta *pl.* kleine Füße.

nożka *f* der kleine Fuß; **nożny** Fuß.

nożo-wnietwo *n* Messerschmiedehandwerk; -wnik *m* Messerschmied; -wy Messer.

nożyce *pl.* die Schere.

nu, nuże! nun weiter, wohlan!

nucié singen.

nud-a *f* Langweile; -noś *f* Übelkeit; Langweile; -ny langweilig; -ota *f* Langweiligkeit.

nudzi-arski langweilend; -arstwo *n* die Langweiligkeit; -arz, nu-

dnik *m* ein langweiliger Mensch; -é langweilen.

numer *m* die Nummer; -ować numerieren; -yezny numerisch.

numizmat *m* eine altertümliche Münze; -yezny numismatisch; -yka *f* Numismatik.

nur-ek *m* Taucher; -kować untertauchen; -kowy Taucher.

nurt *m* die Strömung; -ować wühlen.

nurz-ać, -yć untertauchen.

nut-a *f* Note; Melodie; -owy Noten.

nuż, nuże! wohlan, vorwärts!

nużyć ermüden, abmüden.

nygus *m* Faulenzer, Tagedieb; -ostwo *n* die Faulenzerei; -ować faulenzern.

nynąć einschláfern.

O.

o! oh!

o 4. 7. für (Kinder); um (drei Uhr); von (dir); bei (Wasser u. Brot); an (den Stein stoßen); über (etwas sprechen).

oaza *f* Oase.

oba, obaj, obie beide.

obaczyć sehen, erblicken.

obal-ać, -ić umwerfen, umstürzen; -ić się umfallen; -iny *pl.* Trümmer, Ruinen.

obarcz-ać, -yć belasten.

obarzanek *m* die Brezel, Brezel.

obawa *f* Befürchtung; **obawiać** sich befürchten.

obcażki *pl.* die Kneipzange; **obcegi** *pl.* große Zange.

obcesem plöulich, spornstreichs.

obchód *m* Umgang; die Feier.

obchodzić, obejść umgehen; be-gehen, feiern; angehen; to-mnie nie obchodzi das geht mich nicht an; ob. się bez czego etw.

entbehren; ob. się z kim mit 3. umgehen.

obeia-gać, -gnać um-, überziehen.

obeia-zać, -żyć belasten.

obcierać, obetrzeć abwischen.

ob-cinać, -ciąć behauen, beschnei-den; -cinek *m* das Abidnigel.

obei-skać, -snać eindrücken; -sły dicht, eng anliegend.

obeo-wać verkehren; -wanie *n* der Verkehr, der Umgang.

ohcy fremd, auswärtsig.

obczyzna *f* Fremde; das Fremde.

obdaro-wy-wać, -wać beschenken.

obdar-tus *m* abgerissener Stiel; -ty abgerissen, zerlumpt.

obdarz-ać, -yć beschenken.

obdukeya *f* Leichenöffnung.

obdzie-lać, -lić aus-, betheilen.

obdzie-rać, obdrzeć abreißen; abhánten; -raec *m* Abreiber; Schinder.

obec, w obec in Anwesenheit; insgesamt; -nie gegenwärtig;

-ność *f* Anwesenheit, Gegenwart; -ny anwesend, gegenwärtig.
obegnać um etw. herumrennen; ob. sie sich erwehren.
obejmować, objać (um)fassen; enthalten; übernehmen (Amt).
obejrzeć = **oglądać**.
obejść = **obchodzić**; -ście *n* Umgehen; die Behandlung; Betragen; Anwesen.
obelga *f* der Schimpf.
obelgiwać, -gać belügen.
obelży-ciel *m* Beschimpfer; -cielka *in*; -wość *f* Schimpflichkeit; -wy Schmähe, schimpflich.
obersztynki *pl.* der Lederbesatz an den Stiefelsohlen.
obertas *m* ländlicher Tanz; -y *pl.* Verbießlichkeiten.
oberwać = **obrywać**; ob. sie sich durch Heben Schaden tun.
ober-za *f* das Gasthaus; -żysta *m* Gastwirt; -żystka *f* *in*.
oberznać beschneiden.
obeschnać trocken werden.
obesłać = **obsyłać** = **obścielać**.
obetkać ringsum bestopfen.
obetrzeć abwischen.
obez-nawać, -nać bekannt machen.
obeżreć = **obżerać**.
obfi-tość *f* der Überfluß, Fülle; -tować Überfluß haben; -ty, -cie reichlich, im Überfluß.
obga-dywać, -dać bereben.
obgotować aufkochen.
obgry-zać, -zić benagen, befreissen.
obiad *m* das Mittagessen; -ek *m* kleines Diner; -ować zu Mittag essen; -owy Mittags-.
obiata *f* das Sühnopfer.
obić = **objać**; obicie *n* Beschlagen, der Beschlag; die Tapete.
obie-canka *f* ein leeres Versprechen; -cywać, -cać versprechen.
obiedni Mittags-.
obieg *m* Umlauf; Betrieb; -ać, obiedz umlaufen, herumgehen; 3 ufulieren; -owy Betriebs-.
obie-lać, -lić (an)weißen.

obier-ać, obrać abschälen; abnehmen (Obst); berauben; wählen; -aluy wählbar, wahlfähig; -alność *f* *pl.* Überbleibsel.
obietnica *f* das Versprechen.
obieży-kraj, -świat *m* Landstreicher; Weltreisende(r).
objać, obić beschlagen; durchprügeln; ob. sie o uszy zu Ohren gelangen.
obiór *m* die Wahl.
objadać, objeść befreissen; objeść sie über das Maß essen.
objaśn-iać, -ie erklären, erläutern; -ienie *n* die Erklärung.
objaw *m* das Zeichen; die Offenbarung; -iać, -ie offenbaren, enthüllen; -ie sie sich offenbaren, erscheinen; -ienie *n* Offenbarung.
objazd *m*, **objazdzka** *f* die Rundfahrt, die Bereisung.
objęcie *n* die Umarmung; die Übernahme.
objektywność *f* Objektivität; -wny objektiv, sachlich.
objętość *f* der Umfang, der Inhalt.
objeżdżać, objechać um-, befahren, bereiten.
objucz-ać, -yć bepacken.
obkładać = **obłożyć** belegen; belasten; prügeln.
ob-krawać, -kroić ringsherum beschneiden.
obl-acać, -ocić mit Rot beschmieren.
oblą-czek *m* kleiner Bogen; -czysty bogeurund.
obładować beladen.
oblak *m* Bogen.
obląkanie *n* der Wahnsinn; -kany wahnsinnig; -kiwać, -ać irreführen; o. sie sich verirren.
oblamować besetzen, einfallen.
obla-mywać, -mać rundum abbrechen.
oblask *m* Schein, Rundglanz.
oblaskaw-iać, -ie zahm machen.
ob-latywać, -latać, -lecieć umherfliegen; stückweise abfallen.

obraćbywać, -bać behauen.
 ob-rabiać, -robić bearbeiten.
 obracać, obrócić drehen, wenden;
 verwandeln; ob. na co verwenden;
 den; ob. się sich drehen, sich
 wenden; sich verwandeln.
 obra-chowywać, -chować ver-
 berechnen; -chunek *m* die Ver-
 rechnung; -chunkowy Rech-
 nungs-.
 obrącz-ka *f* der Reif, der Ring;
 -kowaty ringförmig; -kowy
 Rand, gerändert.
 obra-da *f* Beratung; -dować be-
 raten.
 obradzać, obrodzić (gut) geraten.
 obramować besetzen, umnähen.
 obrany gewählt; beraubt.
 obrastać, obrosnąć, obrósć be-
 wachsen.
 obraszać, obrosić betauen.
 obraz *m* das Bild.
 obra-za *f* Beleidigung; -zać, -zić
 beleidigen; verlegen.
 obrazek *m* das Bildchen.
 obra-ziciel *m* Beleidiger; -ziciel-
 ka -in; -żliwość *f* Empfind-
 lichkeit, Anzüglichkeit; -żliwy
 beleidigend, anzüglich; empfind-
 lich.
 obra-zo-burea *m* Bilderstürmer;
 -wać bildlich darstellen; -wo
 bildlich; -wy Bilder-, bildlich.
 obręcz *f* der Reif; der Ring.
 obrok *m* das Futter, die Nah-
 rung; o. duchowny die Geistes-
 nahrung.
 obro-na *f* Wehr, der Schutz, der
 Schirm; -ńca *m* Beschützer. Ver-
 teidiger; -nielka -in; -nić (be)-
 schützen, schützen; -nny Schutz-;
 befestigt.
 obrot, obrót *m* die Umdrehung,
 die Wendung; Umfaß; die Ge-
 dandtheit; -ty, *pl.* schlimme
 obię-; -ność *f* Umdrehbarkeit;
 obięwandtheit; -ny drehbar; ge-
 mündt.
 ob-ża *f* das Halsband (der
 obięnde).

obrudz-ać, -ić beschmutzen.
 obrus *m* das Tischtuch.
 obruszać się sich entrüsten.
 obry-wać, oberwać abreißen;
 erwißen; -wka *f* Sportel.
 obryz-giwać, -gać bespritzen.
 obrząd, obrzęd *m* die Zeremonie;
 -ek *m* die Konfession, Ritus.
 obrzęk-łość *f* Anschwellung; -ły
 angeschwollen.
 obrze-zać beschneiden; -zanie *n*,
 -zka *f* die Beschneidung; -zaniec
m der Beschchnittene.
 obrz-miewać, -mieć anschwellen.
 obrzuc-ać, -ić bewerfen.
 obrzuszna *f* das Bauchfell.
 obrzy-dliwość *f* der Efel, der
 Greuel; -dliwy efelhaft, ab-
 scheulich; -dnąć eflig werden;
 -dzać, -dzić, vereiteln; -czenie
n der Efel.
 obrzy-nać, oberznąć beschneiden;
 abjagen; -nek *m* das Abschnitzel.
 obsadz-ać, -ić besetzen.
 obścielać, obesłać ringsum be-
 decken.
 obser-wacya *f* Beobachtung;
 -wacyjny Beobachtungs-; -want
m genauer Beobachter (einer
 Regel); -wator *m* Beobachter;
 -watorium *n* die Sternwarte;
 -wować beobachten.
 obsiadać, obsiać besetzen (den
 Tisch).
 obsiew *m* die Saatzeit; -ać, ob-
 siać besäen.
 obskakiwać, obskoczyć um-
 springen; umringen.
 obskro-bywać, -bać beschaben;
 abtragen, abschuppen.
 obsku-bywać, -bać berupsen.
 obskurant *m* Finsterling; -yzm
m Obskurantismus.
 obsłu-ga *f* Bedienung; -giwać,
 -żyć bedienen.
 obstawać, obstać 4. umstehen;
 ob. przy czym bei etw. ver-
 harren.
 obstaw-iać, -ić umstellen.
 obstępować, obstepić umringen.

obstrukcya *f* Obstruktion, Verhärtung.
 obstrz-ygać, -ydz ab-, beschneiden; stutzen (Haare).
 obsychać, obesechnąć trocken werden.
 obsyłać, obesałać beschiden.
 obsy-pywać, -pać bez-, überschütten, überhäufen; ob. się ab-fallen.
 obszar *m* die weite Fläche, das Gefilde; der weite Raum; -nik *m* Gutsbesitzer.
 obszar-paniec *m* abgerissener Kerl; -pywać, -pać abreißen, zerlumpen.
 obszer-ność *f* Geräumigkeit; Ausführllichkeit; Weitläufigkeit; -ny geräumig; ausführlich, weitläufig, umfangreich.
 obszy-cie *n* der Besatz, die Einfassung; -wać, -ć benähen, einfassen.
 obtykać, obetknać bestopfen.
 obuch *m* Rücken einer Art.
 obuchać się sich vollstopfen.
 obucie *n* Anziehen (der Stiefel).
 obu-czać, -czyć lehren, unterrichten.
 obudzać = budzić. [ten.
 obu-marły abgestorben; -marłość -heit; -mierać, -mrzeć absterben.
 oburącz mit beiden Händen.
 oburz-ać, -yć entrüsten, empören; -enie *n* die Entrüstung.
 obu-ty beschuhet, angezogen; obuć anziehen (Schuhe). -wie *n* das Schwert.
 obwą-chiwać, -chać beriechen.
 obwarow-ywać, -ać befestigen; ob. sobie co sich etw. ausbedingen.
 obwarz-ać, -yć aufkochen lassen.
 obwarzanek *m* die Brezel.
 obwią-zka *f* Binde; -zywać, -zać ver-, umbinden.
 obwie-szać, -sić um-, auf-, beschhängen; -sić się sich erhängen.
 obwie-szczać, -ścić kundmachen; -szczenie *n* die Kundmachung.

obwi-jać, -nać umwideln.
 obwin-iać, -ić beschuldigen; -iciel *m* Beschuldiger; -ienie *n* die Beschuldigung.
 obwi-sac, -snać schlaff werden; -sły schlaff, herabhängend.
 obwód *m* Umfang, Umlreis; Kreis; -ka *f* der Besatz, Einfassung.
 obwodowy Umfangs-; Kreis-.
 obwodzić, obwieść ringsum führen; umgeben, umziehen.
 obwo-ływać, -lać ausrufen, ver-lünden.
 obwozić, obwieźć umherführen.
 oby! wenn doch! o daß doch!
 obyczaj *m* die Sitte, der Brauch; co kraj to ob andere Länder, andere Sitten; -ny sittsam, sittlich; höflich; -ność -heit; -owy Sitten-.
 obywać, obyć się bez czego sich ohne etw. behelfen, etw. entbehren.
 obywatel *m* Bürger; Gutsbesitzer; -ka -in; -ski Bürger-, bürgerlich; Gutsbesitzer-; -skość *f* der Bürgerinn; -stwo *n* die Bürgerschaft; Bürgerrecht; der Bürgerinn, die Grundbesitzer.
 obżalować beschuldigen.
 obżar-stwo *n* die Geizrätigkeit; -tuch *m* Greiser, Vielstraß.
 obżerać, obżreć się über das Maß fressen, essen.
 obzierać, obejrzeć ansehen, anschauen; ob. się sich umsehen.
 ob-żynać, obżąć (alles) abernten; -żynki *pl.* das Erntefest.
 oca lać, -lić erretten; -leć sich (er)retten; -lenie *n* die Errettung.
 occian *m* essigsaures Salz.
 ocean *m* Ozean, das Weltmeer.
 ocel *m* Stollen (auf dem Hufeisen).
 ocembrować verschalen; -wanie *n* die Verschalung.
 oce-na *f* Schätzung, Beurteilung, Kritik; -niać, -nić schätzen, beurteilen.
 ocet *m* Essig.

och! ach! o weh!

ochę-dóstwo *n* die Reinlichkeit;
-dożny reinlich; -dożyé reini-
gen.

ochlać się sich ansaufen.

och-laniać, -lonać umschlingen,
ergreifen; sich erholen (vom
Schreck); sich bemächtigen.

ochlastać mit Rot besprühen.

ochlica *f* Hechel.

ochlo-da *f* Rühlung; der Rühl-
trank; Labung; -dnać, -dniec
kühl werden; sich erholen; -dzić
abkühlen.

ochłostać durchpeitschen.

ochmistrz *m* Hofmeister; -yni -in;
-ować hofmeistern; -ostwo *n*
Hofmeisteramt.

ochó-ezo willig, gern; -ezość *f*
Willigkeit; -czy willig; lustig;
-ta *f* Lust; -tniezy freiwillig;
-tnik *m* Freiwillige(r); -tny
freiwillig, mit Lust; willig.

ochra *f* der Oder (Farbe).

ochraniać, ochronić beschützen,
bewahren.

ochromieć lahm werden.

ochro-na *f* der Schutz, der Schirm;
Zuflucht; -nny schützend, Schutz-.

ochry-ply heiser; -płósć -leit;
-pnać heiser werden.

ochrzeić taufen.

ochwat *m* die Rehe; -tny reh.

ociagać się zögern, säumen.

ocielić się kalben.

ociem-niały erblindet; -nieć er-
blinden.

ocien-iać, -ić be-, umschatten.

ociepl-ać, -ić erwärmen.

ocierać, otrzeć abwischen.

ocie-żalość *f* Schwerfälligkeit,
Trägheit; -żaly schwerfällig,
träge; -żeć schwer, schwerfällig
werden.

ocio-sywać, -sać behauen.

oeknać, ocykać się erwachen.

oetarnia *f* Eijfabrik.

oetarz, oetnik *m* Eijfabrikant;
-händler; oetowy Eijg-.

oenc-ać, -ić weden.

ocyganić betrügen.

oczarować bezaubern, behexen.

oczekiwać erwarten.

oczepl-iać, -ić behauben; -iny *pl.*
die Behaubung.

oczeret *m* das Röhrlicht.

oczern-iać, -ić anschwärzen, ver-
leumben.

oczeta *pl.* die Auglein.

oczko *n* Auglein; die Anospe; die
Masche; Flugloch (im Bienen-
stode); -wać äugeln, okulieren.

oczny Augen-.

oczodół *m* die Augenhöhle.

oczy-szczać, -ścić reinigen.

oczytanie *n* die Belesenheit.

oczytany belesen.

oczywis-ty augenscheinlich, hand-
greiflich; -tość -leit.

od 2. von (der Sonne); seit (Mit-
tag); vor (Freude); gegen (Gie-
ber); jest pilniejszy od ciebie
er ist fleißiger als du.

oda *f* Ode.

odać aufblähen.

odaru-iać, -ić verasen.

odartus = obdartus.

odbicie *n* der Rückschlag, Abprallen,
Abschlagen; Zurückstrahlen; der
Abdruck; Aufstoßen (im Magen).

od-biegać, -bieżeć, -biedz weg-,
davonlaufen; verlassen.

odbie-rać, odebrać ab-, weg-
nehmen; erhalten, empfangen;
-ralnik *m* Behälter, Rezipient.

od-bijać, -bić ab-, zurückschlagen;
entreißen; zurückwerfen; abstoßen;
abdrucken; od. się abprallen;
aufstoßen (im Magen); zurück-
strahlen.

od biór *m* Empfang; -biorea *m*
Empfänger; -biorezy Empfangs-.

odbitka *f* der Abdruck.

odblask *m* Abglanz, Reflex.

odbrzmiewać widerhallen.

odbudować wiederaufbauen.

odbyt *m* Absatz, Abgang.

odbytny verläuflich, gangbar.

odb-ywać, -yć abhalten; abfer-
tigen; od. się stattfinden.

odchar-kiwać, -knać räuspernd auswerfen.

odehód *m* Abgang; Abfluß.

odehodowy Abgangs-; Abflurungs-; kiszka odchodowa der Mastdarm.

odchodzić, odejść ab-, weggehen.

odehorować durch Krankheit büßen.

odeho-wywać, -wać großziehen.

odchy-lać, -lić wegschieben; od. sie sich abwenden.

odecia-gać, -gnać ab-, wegziehen; verschieben (auf morgen).

odeciecie *n* Abhauen, -schneiden.

odeciek *m* Abfluß; -ać, odeciec abfließen, abrinnen.

odcień *f* Schattierung.

odcierpieć abbüßen.

odci-nać, odciąć ab-, weghauen, wegschneiden; od. sie sich mit Hieben wehren; -nek *m* das Abschnitzel, Abschnitt; -nek kola Kreisabschnitt.

odcis-k *m* Abdruck; die Schmiel, das Hühnerauge; -kać, -nać abdrücken.

odezarować entzaubern.

odezep-iać, -ić losmachen; die Haube abnehmen.

odeze-sywać, -sać ab-, weglämen.

odezy-niać, -nić zurückwirken, reagieren; -nnik *m* das Reagens.

odezyt *m* die Vorlesung; Vortrag; -ywać, -ać ab-, vorlesen.

oddal-ać, -ić entfernen; -enie -nung.

odda-nie *n* die Ab-, über-, Zurückgabe; -wać, oddać ab-, über-, zurückgeben; vergelten; abstaten (Besuch); od. sie sich ergeben, sich widmen; sich hingeben; -wca *m* Abgeber; -wczyni *in*.

oddech *m* das Atmen; Atem;

-owy Atem-, Atmungs-.

oddrukować abdrucken.

oddy-hać, odetchnąć atmen, aufatmen; -chanie *n* Atmen, Atemholen.

oddział *m* die Abteilung; -ywać, -ać rückwirken; beeinflussen;

-ywanie *n* die Rückwirkung.

oddzie-lać, -lić abteilen, absondern; -lny, -lnie trennbar; abgeleitet.

oddźwięk *m* Widerhall.

odecheić sie die Lust verlieren.

odecie *n* die Aufblähung.

odegrana *f* der Wiedergewinn.

odejmować, odjąć ab-, be-, wegnehmen; abziehen.

odej-ść = odchodzić; -ście *n* der Abgang.

ode-tość *f* Aufblähung, Aufgebuntheit; -ty aufgebläht, aufgeblun.

odezwa *f* der Aufruf; Ansprache; -ć sie sich hören lassen.

odformować abformen.

odgad-ywać widersprechen; -nać erraten, enträtseln.

odgałęzienie *n* die Abzweigung.

odganiać, odegnąć davonjagen.

odgar-niać, -nać wegscharren, wegstreichen.

odginać, odgiąć zurückbeugen.

odgłos *m* Widerhall.

odgniatać, odgnieść abdrücken.

odgnić absaulen.

odgniofek *m* das Hühnerauge.

odgr-adzać, -odzić abzählen.

odgranicz-ać, -yć abgrenzen.

odgr-azać, -odzić sie brechen.

odgrywać, odegrać abspielen; zurückgewinnen; (spielen Rolle);

od. sie wieder zurückgewinnen.

odgry-zać, -zc abbeißen; od. sie sich erwehren.

odgrze-bywać, -bać auf-, wegscharren; wieder aufgraben.

odgrzewać, ogrzać wieder aufwärmen.

odjazd *m* die Abfahrt, die Abreise.

odjęcie *n* die Abnahme.

odjemna *f* der Minuend.

odjemnik *m* Subtrahend.

odjez-dne *n* die Zeit der Abreise; -dny *m* Abreisende(r); -dny Abfahrts-, Abreise-.

odjeżdżać, odjechać ab-, weg-
 reisen.
odkąd von wo; seit wann; seitdem.
odkarm-iać, -ić aufsfüttern; auf-
 mästen, fett machen.
odkąs-ywać, -ić abbeißen.
odkasz-liwać, -lać, -lnać auf-
 hüten.
odka-zywać, -zać absagen.
odkiesznać abzäumen.
odklad *m* Ableger; -ać, **odłożyć**
 ablegen; auf-, verschieben; -nica
f das Streichbrett.
od-klejać, -kleić ableimen.
odkłon *m* Gegengruß; -ić się den
 Gruß erwidern.
odko-pywać, -pać aufgraben.
odkorkować entforsten.
odkrawać, odkroić abschneiden.
odkręć-ać, -ić ab-, aufdrehen.
odkreśl-ać, -ić abstreichen.
odkrętek *m* Schraubenzieher.
odkry-cie *n* die Entdeckung; -wać,
 -ić ab-, aufdecken; entdecken; od-
 się sich aufdecken, sich entblößen;
 -wca *m* Entdecker.
odkup *m* Rückkauf; Loskauf; -iciel
m Erlöser; -ienie *n* die Erlösung;
 -ywać, -ić abtaufen; loskaufen;
 erlösen.
odkwi-tać, -tnąć abblühen.
odlacz-ać, -yć trennen, scheiden;
 -alny trennbar; -alność -heit;
 -ny getrennt, gesondert; abstrakt.
odłam, -ek *m* das Bruchstück;
 -ywać, -ać abbrechen.
odla-tywać, -tać, odlecieć fort-,
 wegfliegen.
odleg-łość *f* Entfernung; -ły ent-
 fernt, entlegen.
odlep-iać, -ić abkleben.
odlew *m* Abguß, Abfluß; **na od-**
lew nach links; von der linken
 Seite hin; mit der linken Hand;
 od. morza die Ebbe; -ać, od-
 lać abgießen; -acz *m* Gießer;
 -isko *n* die Seelache; der Golf;
 -nia *f* Gießerei.
odleżeć, odleż- abliegen.
odlicz-ać, -yć abrechnen.

odłóg *m* = ugor.
odlot *m* das Abfliegen.
odłożyć = odkładać.
odlu-dek *m* ein menschenfeuer
 Mensch; -dnia *f* Einsöde; -dność
f Einsamkeit; -dny einsam, men-
 schenfeindlich; menschenfeindlich.
odlu-pywać, -pać abspalten, ab-
 schälen.
odlutować ablöten.
odma *f* Blähung, Windgeschwulst.
odmach-ać, -nać ansholen.
odma-czać, odmoczyć aufwei-
 chen; -kać, odmoknąć erweicht
 werden.
odmalować, abmalen, schildern.
odmar-zać, -znąć abfrieren.
od-mawiać, -mówić herfagen;
 verrichten (Gebet); abreden, ab-
 wendig machen; od. 3. co ab-
 schlagen; od. sobie czego się
 etwas versagen.
odmęć *m* trübes Wasser; Wirr-
 warr, das Chaos; owy chaotisch.
odmiał *m* = mielizna.
odmiana *f* Änderung, Abwechse-
 lung; Abart; Abänderung; Ab-
 wandlung.
od-miatać, -miesć wegfehen.
odmieć-ać, -nać weich werden;
 -czać, -czyć erweichen.
odmie-niać, -nić wechseln; ab-
 ändern, biegen, abwandeln; -niec
m ein Unbeständiger; -nność *f*
 Veränderlichkeit; Unbeständigkeit;
 -nny veränderlich; unbeständig;
 abweichend.
odmierz-ać, -yć abmessen; ver-
 gelten.
odmi-adzać, -odzić verjüngen;
 -odnieć wieder jung werden.
odmotać auf-, abwickeln.
odmoknąć = odmakać.
odmo-wa *f* abschlägige Antwort,
 Ablehnung; -wny ablehnend.
odmr-zać, -zić abfrieren.
odmru-kiwać, -knać eine mür-
 rische Antwort geben.
odmu-chać, -chnąć wegblasen.
odmurować wieder aufmauern.

odmykać, odemknać wegründen;
aufsperrn, aufmachen.
odm-ywać, -yé abwaschen.
od-najdywać, -należeć auffinden.
od-nawiać, -nowić erneuern.
odnę-cać, -cić ab-, weglocken.
odnitować auf-, abnieten.
odnoga *f* der Nebenast; der Seiten-
arm; od. morska der Meer-
busen; od. gór der Gebirgsarm.
odno-sić, odnieść weg-, hin-
tragen; davontragen (Sieg); od.
się Bezug haben, sich beziehen;
-śny betreffend.
odno-wa *f*, -wienie *n* die Er-
neuerung; -wiciel *m* Erneuerer;
-wicielka *in*.
odor *m* durchdringender Geruch.
od-osabniać, -osobnie abson-
dern; -osobnienie -rung.
odpad, -ek *m* Abfall; -ać, od-
paść ab-, wegfallen; abtrünnig
werden.
odpakować auspacken.
odparcie *n* die Zurückweisung; der
zurückgezogene Angriff.
odpa-rzać, -rzyć abbrühen; -rze-
lina *f* abgebrühte (oder) wund-
geriebene Stelle (am Körper),
der Wolf.
odpa-sywać, -sać abgürten.
odpędz-ać, -ić wegzagen
odpętać los-, entfehlen.
odpieczętować entriegeln.
odpierać, odeprzeć abschlagen
(Bitte); zurückwerfen; widerlegen
odpilki *pl.* Feilspäne.
odpiłować ab-, wegfeilen.
odpinać, odpiąć aufschnallen.
odpis *m* die Abschrift; die Ant-
wort; -ywać, -ać abschreiben;
antworten.
odpla-cać, -cić abzahlen; ver-
gelten; -ta *f* Abzahlung; Ber-
geltung.
odplyw *m* Abfluß; odp. morza
die Ebbe; -ać, odpłynąć weg-
schwimmen; abfließen; absegeln.
odpo-czynek *m* die Ruhe, die
Rast; -czywać, -zać ausruhen.

odpokutować abbüßen.
odpor *m* Widerstand; die Heftig-
keit.
odpor-ność *f* Widerstandskraft;
der Trotz; -ny Verteidigungs-,
Defensiv-; widerlegend, trotzig.
odpo-wiadać, -wiedzieć ant-
worten, erwidern, entgegnen;
verantwortlich sein; entsprechen
(dem Wunsche); -wiedni ent-
sprechend; -wiedniość *f* Ange-
messenheit; Übereinstimmung;
-wiedź *f* Antwort; -wiedzial-
ny verantwortlich; -wiedzial-
ność -heit.
odpra-wa *f* Abfertigung, Ent-
lassung; -wiać, -wować, -wie
abfertigen, entlassen; verrichten;
abhalten; -wiać się stattfinden,
abgehalten werden; -winy *pl.*
die Entlassung, Verabschiedung.
odprowadz-ać, -ić abführen,
ableiten; begleiten.
odpruć, odparać ab-, auftrennen.
odprze-dawać, -dać wiederver-
kaufen; -daż *m* Wiederverkauf.
od-przegać, -prządź ausspannen.
odprzodkować abtrogen.
odprzy-sięgać, -siądz abschwö-
ren; od. się czego sich von etw.
loßschwören.
odpn-st *m* Ablaß; -stowy Ab-
laß-; -szczać, -ścić vergeben,
verzeihen; -szczenie *n* die Ver-
gebung.
odpychać, odepchnąć abstoßen.
odpy-tywać, -tać ab-, erfragen.
odra *f* Mäfern *pl.*
Odra *f* Oder (Fluß).
odra-bywać, -bać abhauen.
odrabiać, odrobić abarbeiten,
nachholen; ungeschehen machen.
odrachować abrechnen.
od-raczać, -roczyć verschieben,
vertagen.
odradz-ać, -ić ab-, widerraten.
od-radzać, -rodzić wiederbeleben;
od. się wiedergeboren werden,
wieder aufleben; auferstehen.
odra-pywać, -pać abtragen.

od-rastać, -rosnąć, -rósć wieder wachsen.
 odra-za *f* der Abscheu; -zać, -zić abichreden; zurückschlagen; -zać się, Abneigung bekommen.
 odręb-ność *f* Absonderung; Besonderheit; -ny abge sondert.
 odrę-wiałość *f* Erstarrung; -wiałý erstarrt; -wieć erstarren.
 odrobek *m* das Abarbeiten.
 odrobina *f* der Broden, das Bückchen.
 odroczyć = odraczać.
 odro-dek *m* Ausgeartete(r); -dny ausgeartet; -dzenie *n* die Wiedergeburt.
 odro-sł *f*, -stek Abzweigung, der Schößling; Erößling.
 odróżn-iać, -ić unterscheiden.
 odr-wiwać, -wić beschwindeln.
 odryna *f* der Heutlober.
 odrysować abzeichnen
 odrywać, oderwać ab-, losreißen.
 odrzeć = odzierać.
 odrzek-ać, -nać, odrzec entgegenen, erwidern; od. się czego einer Sache entsagen.
 odrzu-cać, -cić wegwerfen; verwerfen, ablehnen; ekeln; -tek *m* Auswurf.
 odrzwie *pl.* der Türstod.
 odrzy-nać, oderznąć abschneiden; -nek *m* Abschnitt.
 odsąd-z-ać, -ić aburteilen; ab sprechen etw.
 odsep *m.*, -isko *n* ein angeschwemmtes Erdreich.
 odset-ka *f* das Prozent; -ki *pl.* Zinsen; -ki składowe Zinsszinsen.
 od-siad-ywać, -siedzieć absetzen.
 odsiecz *f* der Entzug.
 odsiodłać absatteln.
 od-skaki-wać, -skoczyć abspringen; ab-, zurücksprallen.
 odskro-bywać, -bać abtragen, abhaben; -biny *p.* das Abschabiel.
 od-słaniać, -słonić enthüllen.

odslona *f* der Aufzug.
 odsłu-ga *f* der Gegendienst; -gi-wać, -żyć ab-, ausdienen; -żyć się Gegendienste leisten.
 odspać abschlafen.
 odspie-wywać, -wać ab singen.
 odśrodkowy zentrifugal.
 odśrubować abschrauben.
 odstawa *f* Ablieferung.
 od-stawać, -stać abstecken; abfallen (v. Gott); od. się ungeschehen werden.
 odsta-wiać, -wić wegstellen; abliefern; -wka *f* der Abschied.
 odstep *m* Abstand; Abfall; -ca *m* der Abtrünnige; -czyni *f* die Ab.; -ne *n* Abstandsgeld; -ny Abstandsz.; abtrünnig; -ować, odstąpić ab-, zurücktreten; ablassen; abfallen; -stwo *n* der Abfall, die Abtrünnigkeit.
 odstra-szać, -szyć abichreden.
 odstrę-czać, -czyć abgeneigt machen.
 odstry-chać, -chnąć abstreichen; od. się sich absondern.
 odstrz-ygać, -ydz abschneiden.
 odsu-wać, -nać wegschieben.
 odświętny Feiertags-.
 odśwież-ać, -yć auffrischen.
 odsy-lać, odesłać absenden, fortschicken; -laez *m* Absender; das Hinweisungszeichen.
 odszcze-piać, -pić abspalten; od. się sich ab.; abtrünnig werden; -pieniec *m* Abtrünnige(r), -pienstwo *n* = odstepstwo.
 odszkodować den Schaden ersetzen.
 odzłifować abschleifen.
 odznurować aufschürren.
 odzpunktować aufspunden.
 ódszu-ki-wać, -kać aufspünden.
 odzumować abschäumen.
 odtąd von hier; von jetzt an.
 odtajać auftauen.
 od-tłaczać, -tłoczyć abpressen; abdrucken.
 odtł-uki-wać, -uc abschlagen.
 odtł-szczać, -ścić entfetten.
 odtrac-ać, -ić abstoßen; abziehen

odtrutka *f* das Gegengift.
odtykać, odetkać öffnen, ent-
 locken.

odtylcówka *f* der Hinterlader.

od-umierać, -umrzeć absterben.

odnuc-ać, -yć abgewöhnen.

odurz-ać, -yć betäuben; **-enie** *n*
 die Betäubung.

oduzdać abzäumen.

odwach *m* die Hauptwache.

odwaga *f* der Mut, Kühnheit.

odwal-ać, -ić ab-, wegwälzen.

odwar *m* Abfuhr, die Abkochung.

odwarknąć knurren; barsch ant-
 worten.

odwarz-ać, -yć abkochen.

odważ-ać, -yć abwägen; **od. się**
 wagen, sich entschließen; **-ny**
 mutig, entschlossen.

odwdzie-czać, -czyć **się** (sich)
 dankbar beweisen; **-ka** *f* Er-
 kenntlichkeit.

odwet *m* Schadenersatz, die Ver-
 geltung; **-ować** vergelten.

odwią-zywać, -zać ab-, los-
 binden.

odwieczerze *n* die Nachmittags-
 zeit gegen Abend.

odwieczny ewig, ewiglich.

odwiedz-ać, -ić besuchen; **-iny**
pl. der Besuch.

odwieść = **odwodzić**.

odwietrz-ać, -yć lüften.

odwieźć = **odwozić**.

odw-ijać, -inać abwideln, auf-
 rollen.

odwiklać abwideln, entwirren.

odwil-gły feucht; **-gnać** feucht
 werden; **-ż** *f* das Tauwetter;
-zać, -żyć besuchten.

od-wlać, -wlekać, -włóczyć,
-wlec wegschleppen; verschieben,
 verzögern; **co się odwlece,**
to nie uciecze aufgeschoben ist
 nicht aufgehoben; **-włoka** *f* der
 Aufschub, Verzögerung.

od-wód *m* das Ableiten; Rückzug;
 Nachtrab; die Reserve; **-wodowy**
 Reserve-, Nachtrab-; Entla-
 stungs-.

odwodzić odwieść abführen;
 abbringen; **od. kurek** den
 Hahn spannen.

odwo-łalny widerruflich; **-łanie**
n der Widerruf; die Abberufung;

-łanie się die Berufung; **-ły-
 wać, -łać** abberufen, widerrufen;
od. się sich berufen, appellieren.

odwóz *m* die Abfuhr; **odwozić,**
odwieźć abführen (zu Wagen).

odwr-acać, -ócić weg-, abwenden;
-ót *m* Rückzug, Rückmarsch; **na**
-ót umgekehrt.

odwr-otny verkehrt, umgekehrt;
-otowy Rückzug-.

odwy-kać, -knać sich abgewöhnen;
-kłość *f* Abgewöhnung.

odwzajemn-iać, -ić erwidern; **od.**
się sich erkenntlich zeigen.

odwzorować nachbilden.

odymać, odać aufblähen.

odyniec *m* wilder Ober.

odżałować genug beklagen.

odżegłować absegnen.

odżegnać się, czego etw. los-
werden.

odzew *m* die Berufung.

odziedzic-ać, -yć (er)erben.

odziemek, odziomek *m* das
 Stammende (eines Baumes).

odzienie *n* die Kleidung.

odziierać, odrzeć abreißen; schin-
 den.

odzierzeć behalten; **odz. się** sich
 behaupten.

odzie-wać, odziać bekleiden;
-wek *m*, **odzież** *f* die Bekleidung.

odznac-ać, -yć auszeichnen;
-enie *n* die Auszeichnung.

od-żuwać, -żuć wiederkauen.

odźwierciadl-ać, -ić abspiegeln.

odźwier-na *f* Hausbesorgerin; **-ne**
n Sperrgeld; **-nik** *m* Portier,
-ny *m* Portier, Türhüter.

odzwycza-jać, -ić abgewöhnen.

odzys-kiwać, -kać wieder er-
 langen.

odzywać się sich hören lassen.

odżywać, odżyć wieder aufleben.

odżyw-iać, -ić nähren.

oferta *f* das Anerbieten.
ofiar-a *f* das Opfer; **-nik** *m*
 Opferpriester; **-ny** opfermüßig;
-ność -heit; **-ować** opfern.
oficer *m* Offizier.
oficyalista *m* Privatbeamte(r).
oficyna *f* Offizin, Werkstätte; das
 Nebengebäude.
ofuknąć aniahren, -schnauzen.
oga-dywać, **-dać** bereben.
oganiać, **ognać** wegiagen, ab-
 wehren; **og.** sie sich erwehren.
oganka *f* der Wedel.
ogar *m* Jagdhund.
ogarek *m* Kerzenrest.
ogara-niać, **-nąć** er-, umfassen;
 ergreifen; **og.** sie sich anfleiden.
ogień *m* das Feuer; **og.** sztu-
 czny das Feuerwerk.
ogier *m* Hengst.
ogłada *f* Politur, der Schliff.
ogład-ać besichtigen, anschauen;
og. sie sich umschauen; **-dacz**
m Beschauer.
ogładz-ać, **-ić** abglätten, -schleifen.
ogłaszać, **ogłosić** verlautbaren,
 bekanntmachen.
ogłęd-ność *f* Umsicht; **-ny** um-
 sichtig; **-dziny** *pl.* die Beschau,
 die Besichtigung; **-dziny** po-
 smiertne die Totenbeschau.
ogło-sić = **ogłaszać**; **-szenie**
n die Anzeige, die Bekannt-
 machung.
ogłuch-nąć taub werden; **-niecie**
n Taubwerden.
ogłup-iać, **-ić** verbummen; **-pieć**
 bumm werden.
ogłusz-ać, **-yć** betäuben; **-enie**
 -bung.
ognicha *f* der Federich.
ognik *m* kleines Feuer; **og.** błę-
 dny das Irrlicht.
ogni-otrwały feuerfest, feuer-
 sicher; **-owy** Feuer-; **-sko** *n*
 der Feuerherd; der Brennpunkt;
 der Mittelpunkt; **og.** domowe
 der häusliche Herd; **-skować**
 sie sich konzentrieren; **-sty**
 feuerig, Feuer-; **-wo** *n* Ketten-

glib; Band; **-wa** przyjaźni
 die Bande der Freundschaft.
ogół *m* die Allgemeinheit, die Ge-
 samtheit; Inbegriff; **ogółem**,
 wogóle im allgemeinen, über-
 haupt; **ogólny** allgemein
ogol-acąć, **-ocić** entblößen, be-
 rauben.
ogolić abrasieren.
ogon *m* Schwanz, Schweif; die
 Schleppe (des Kleides); **-ek** *m*
 kleiner Sch.; Blattstiel; **-iasty**
 geschwänzt; Schleppe.
ogór-czany Gurken-; **-ek** *m*, **-ka**
f die Gurke; **-ki** *pl.* Knoten-
 schnüre der Mönche; **-kowy**
 Gurken-.
ogo-rzalość, **-rzelina** *f* der
 Sonnenbrand; **-rzyć** versengen;
 von der Sonne abgebrannt wer-
 den.
ogradzać, **ogrodzić** umzäunen.
ogranicz-ać, **-yć** begrenzen; be-
 schränken; **-ony** begrenzt; be-
 schränkt; **-oność** -heit.
ogród *m* Garten.
ogroda *f* Verzäunung.
ogród-ek *m* Gärtchen; **-ka** *f* Be-
 mäntelung; bez **-ek** ohne Um-
 schweife, frei heraus.
ogrod-nictwo *n* der Gartenbau;
-niec *m* Gärtnerjunge; **-nik**
m Gärtner; **-niczka** *in*; **-owiny**
pl. Gartengewächse; **-owy** Gar-
 ten-.
ogrodzenie *n* die Umzäunung.
ogrojec *m* Ölgarten, Ölberg.
ogrom *m* die ungeheure Größe;
-ny ungeheuer groß.
ogrywać, **ograć** 4. im Spiel 3.
 etw. abgewinnen.
ogry-zać, **-żyć** befestigen, benagen,
-zek *m* ein benagtes Stück.
ogrze-wać, **ogrząć** erwärmen;
-walnia *f* das Heizhaus.
ogrzmoć durchhauen.
ohy-da *f* der Abscheu; Schmach;
-dny abscheulich, schändlich;
-dność -heit; **-dzać**, **-dzić** ver-
 eseln.

ojciec *m* Vater; chrzestny oj. Taufpate; duchowny oj. Seelsorger, Geistliche(r).

ojco-bójca *m* Vatermörder; -bójczy vatermörderisch; -bójstwo *n* der Vatermord; -wizna *f* das väterliche Erbe; -wski, po -wsku väterlich; -stwo *n* die Vaterschaft; -wy Vater-.

ojczenasz *m* das Vaterunser.

ojczym *m* Stiefvater.

ojezy-stość *f* das Vaterländische; -sty vaterländisch; mowa -sta die Muttersprache; -zna *f* das Vaterland.

okadz-ać, -ić beräuchern.

okale-czeć zum Krüppel werden; -czyć zum K. machen: verlegen.

okamgnienie *n* der Augenblick.

okap *m* die Dachtraufe.

okara *f* Riesenlarve, Rastenlarve; der Dickwurm.

okarm-iać, -ić überfüttern.

okaz *m* das Exemplar; das Zeichen; Beweis; na ok. zum Schein; zur Ansicht; -ałość *f* Pracht, -ały prächtig, stattlich; -anie *n* die Bezeigung, za -aniem nach Sicht; -icieł *m* Borgeiger.

okazyja *f* Gelegenheit

oka-zywać, -zać (be)zeigen.

okielznać zäumen; bändigen.

okien-ko *n* Fensterchen; -nica, -ica *f* der Fensterladen.

okiś *f* der Eiszapfen, das Büschel.

okład *m* Umschlag; z -em noch darüber; -ać, obłożyć belegen; -ać kijami hauen; -ka *f* der Deckel (des Buches); das Heft (des Messers); **okładziny** *pl.* die Messerschale.

okla-mywać, -mać belügen.

oklask *m*, -l *pl.* der Beifall.

oklejać, okleić bekleben.

oklep, na ok. ohne Sattel.

oklepany abgedroschen.

okno *n* Fenster; die Öffnung.

oknowka *f* Fensterschwalbe.

oko (*pl.* oczy) *n* Auge; (*pl.* oka)

die Masche (im Strumpfe); die Knospe.

okocić się Junge werien.

okół *m* Umkreis; naokół ringsherum.

okolić umgeben, umkreisen.

okoli-ca *f* Gegend, Umgebung; -czność *f* der Umstand; Gelegenheit; -cznościowy Gelegenheits-; -czny umliegend; gelegentlich

okół-nik *m* das Umlaufschreiben; -ny Umlauf-; im Kreise herumgehend.

około ungefähr, gegen; około 2. um (die Sonne), um (das Haus) herum.

okomiar *m* das Augenmaß.

okoń *m* Barsch

okop *m* die Verschanzung.

okop-ciały rußig; -cie mit Rauch, Ruß beschmutzen; -cieś ränderig werden.

oko-pisko *n* ein mit einem Wall umgebener Ort; jüdischer Friedhof; -powy Schanz-, Ha-; -pywać, -pać umgraben, bebaden; umschanzen.

okostnia *f* Beinhaut.

okować, okuć beschlagen; in Fesseln schlagen

okowita *f* der Brantwein.

okówka *f* der Beschlag

okowy *pl.* Fesseln, Ketten.

okp-iwać, -ić überlisten.

okra *f* der Oder (Farbe).

okradać, okraść bestehlen.

okrag *m* Kreis, -lak *m* das Rundholz; -lawy rundlich; -leć rund werden; -lić abrunden; -łość *f* Rundung; -ły rund.

okrakiem sperrbeinig.

okra-sa *f* das Fett; Verzierung; -szać, -sić mit Fett anmachen; zieren, schmücken.

okrawać, okroić beschneiden.

okrawek *m* das Abschmuckel.

okraż-ać, -yć umkreisen.

okręć-ać, -ić umwickeln.

okręcił *m* kleines Schiff.

okręg *m* Kreis; -owy Kreis.

okre-s *m* Umkreis; Zeitraum; die Frist; das Satzgefüge, die Periode; -ślać, -ślic einen Kreis um etw. machen; um-, beschreiben; beistimmen; -ślenie *n* die Umschreibung; die Bestimmung; die Bezeichnung; -ślny bestimmend.

okręt *m* das Schiff; wyrzucić z okrętu über Bord werfen; wsiąść na ok. sich einschiffen; -owy Schiffs.

okrężne *n* Schnitterfest.

okrom 2. außer; mit Ausnahme.

okrop-ny gräßlich; -ność -keit.

okruc *m* das Bruchstück.

okrucieństwo *n* die Grausamkeit.

okruszyna *f* der Brocken.

okrut-nik *m* Grausame(r), Wüterich; -ny grausam; -ność -keit.

okrwawić bebluten.

okry-cie *n* die Bedeckung, die Hülle; -wać, -ć zu-, bedecken, umhüllen; -wka *f* Decke, Hülle.

okrzep-ły geronnen; erstarrt; -łość -heit, die Erstarrung; -nąć gerinnen; steif werden.

okrze-sany abgeschliffen; -sywać, -sać behauen; abschleifen, bilden.

okrzy-czany beschrien, berührtigt; -czec in Verruß bringen; ausschreien; -k *m* Schrei, Außeruf; -kiwać, -knać anschreien; ausrufen. [dieren.

oksyd *m* das Oxid; -ować oxydować *f* Oktave; das Oktavformat.

okuć = okować; okucie *n* Beschlagen; der Beschlag.

okular-nik *m* Brillenmacher; die -schlange; -y *pl.* die Brille.

okula-wić lahm machen; -wieć lahm werden.

okulbaczyć satteln.

okulista *m* Augenarzt.

okulizować okulieren.

okup *m* das Lösegeld; loskaufen; -ywać, -ić loskaufen.

okurz-ać, -yć beräuchern; bestauchen.

okwesić ver-, umschleiern.

okwi-tać, -tnąć ab-, verblühen.

Olbracht *m* Albrecht.

olbrot *m* Balrat, das Spermazet.

olbrzym *m* Riese; -i Riesen-, riesig, riesengroß; -ieć riesigen Umfang annehmen; -ka *f* Riesin.

olcha *f* Erle.

oleander *m* Rosenlorbeer.

oleaster *m* wilder Ölbaum.

oleisty ölig, ölhaltig.

olej *m* das Öl; -an *m* Ölstoß; -ek *m* wohlriechendes Öl; -karz *m* Quacksalber; -nia, -arnia *f* Ölpreß; -fabryk; -nik *m* Ölpreßer; -händler; -ny, -owy Öl; -owiec *m* die Ölpalme.

oliw-a *f* das Baumöl; -ka *f* Ölze; -kowy ölfarbig; -nica *f* der Ölgarten; -ny Baumöl.

Olomuniec *m* Olmütz (Stadt).

olów *m* das Blei; -ek *m* Bleistift.

olowia-nka *f* das Senfblei; das Bleilot; Bleierbe; -ny Blei-, von Blei.

olsnąć blind, geblendet werden.

olśnić, olśniewać blenden.

olstro *n* der, das Halfter.

olsz-a *f* Erle; -owy Erle-; -yna *f* das Erleholz, der Erlehai.

oltarz *m* Altar; wielki oltarz Hochaltar; -owy Altar; -yk *m* kleiner Altar; das Gebetbüchlein.

olysieć fahl werden.

Olza, Olsza *f* Olza (Fluß).

omac-kiem, po-ku im Finstern tappend; -nica *f* der Nachtkalter.

omaczyć mit Mehl bestreuen.

omajać, omaić belauben.

omal wenig; o. nie heinahe.

omam-iać, -ić (ver)blenden, täuschen; -ienie *n* die Täuschung.

omar-zać, -znąć abfrieren.

oma-sta *f* das Fett; -szczać, -ścić fett machen.

omawiać, omówić besprechen.

oma-zywać, -zać beschmieren.

omd-lałość *f* Ohnmacht; -lały ohnmächtig; -lewać, -leć ohnmächtig werden.

omglony um-, benebelt.
 omiatać, omieść abiegen.
 omieciny *pl.* das Staubmehl.
 omiesz-kiwać, -kać versäumen,
 zaudern, zögern.
 om-ljać, -lnąć vorbeigehen, aus-
 weichen.
 omłot *m* Ausbruch.
 omoczyć eintauchen, befeuchten.
 omotać verwideln.
 omraczać, omroczyć verbunkeln.
 omszały bemooft.
 omurz-ać, -yć schwarz, schmutzig
 machen.
 omyk *m* Schwanz des Hasen.
 omy-lać, -lić irremachen; om-
 się sich irren; -lka *f* der Irr-
 tum, das Versehen; -lność *f*
 Trügllichkeit; -ny trügerisch.
 on, ona, ono er, sie, es.
 onaki von jener Art.
 onąd, z onąd von dort; do onąd
 dorthin; ondzie dort.
 onegdaj vorgestern, neulich; -szy
 vorgestern.
 ongi dazumal, ehemals.
 oniemiały stumm.
 oniemieć stumm werden.
 onueka *f* der Schuhfeger.
 opactwo *n* die Abtei.
 opacz-ny verkehrt; -ność -heit.
 opad *m*, -anie *n* das Fallen,
 Sinken; der Niederschlag; die
 Ebbe; -ać, opaść (ab)fallen;
 sinken; -liny *pl.* Abfälle.
 opajać, opoić trunken machen.
 opak, na op. verkehrt.
 opakować be-, verpacken.
 opa-ł *m* das Brennmaterial; -ły
pl. schwierige Lage; -lać, -lić
 versengen; beheizen; -lać *m*
 Heizer; -lek *m* Löschbrand; -le-
 nizna *f* der Sonnenbrand; -łowy
 Brenn-.
 opalka *f* Futter-, Getreide-
 schwinde; der Korb.
 opamiętać się zur Besinnung
 kommen.
 opanować sich bemächtigen; be-
 herrschen; bestreiten.

opar *m* das Brennen; Brand-
 schaden (am Körper); Dampf.
 oparcie *n* die Stütze.
 oparkan-iać, -ić bepflanzen.
 opartolić się schlecht heiraten.
 opa-rzać, -rzyć ab-, verbrühen;
 -rzelina *f* Brandwunde; -rze-
 lisko *n* nasses, nie gefrierendes
 Erdreich.
 opas *m* das Futter; die Mast; -ać,
 mästen; -ły beleibt; -owy Mast-.
 opas-ka *f* Binde; der Gürtel; das
 Kreuzband; -ywać, -ać um-
 gürten; umzingeln.
 opat *m* Abt.
 opat-runek *m* Verband; -rywać,
 -rzyć versorgen, versehen, pfe-
 gen; verbinden (Bunde); -rznąć
f Vorsehung; Fürsorge; -rzny
 fürsorglich; -rzyciel *m* Versor-
 ger, Pfleger.
 Opawa *f* Troppau.
 opchać, opychać vollstopfen.
 opędz-ać, -ić umkreisen; bestreiten
 (Auslagen); abwehren; op. się
 3. sich 2. erwehren.
 opera *f* Oper.
 oper-acja *f* Operation; -ator *m*
 Operateur; -ować operieren.
 ope-rzysta *m* Opernsänger;
 -rzystka *in.*
 ope-tać bestreiten, besessen machen;
 -taniec *m* Besessene(r); -tany be-
 stritt, besessen.
 opleczętować besiegeln.
 opie-ka *f* Obhut; die Vormund-
 schaft; -kować się klm be-
 schützen, bevormunden 4.; -kun
m Vormund; Beschützer; -kunka
f Beschützerin; -kuńczy Schutz-;
 Vormundschafft; -kunstwo *n*
 die Vormundschafft.
 opielać, opleć ausjäten.
 opierać, oprać waschen für 4.
 opierać, oprzeć stützen, anlehnen;
 op. się sich stützen; sich wider-
 setzen; sich gründen.
 opie-rzać, -rzyć się sich besiedeln;
 -rzenie *n* Gesieder; die Ver-
 schalung; -rzony besiedert.

opierzchnąć von der Kälte aufspringen.

opiesza-ly faumselig, nachlässig; -łość -heit.

opięty straff anliegend.

opiewać besingen; lauten.

opijać, opić się sich betrinken.

opilec *m* Betrunkene(r), Trinker.

opilki *pl.* Feilspäne.

opilować befeilen.

opi-łstwo *n* die Trunksucht, die Trunkenheit; -ly betrunken.

opinia *f* Meinung, Ansicht.

opis *m* die Beschreibung; -ywać, -ać, beschreiben, schildern; -owy beschreibend, Beschreibungs-.

opłac-ać, -ić bezahlen; besteuern;

op. się 3. sich loskaufen.

opłakany beweint; kläglich.

opła-kiwać, -kać beweinen.

opłam-iać, -ić besieden.

opłata *f* Abgabe, Gebühr.

opłatać, opłesć umflechten.

opłatywać, -iać umstriden.

opłatek *m* die Oblate.

opie-śnialość *f* der Schimmel;

-śnialy verschimmelt; -śnieć verschimmeln.

opłotek *m* die Umzäunung.

opło-wiały verblühen; -wieć verbleichen, fahl werden.

opłucna *f* das Lungen-, Brustfell.

opłu-kiwać, -kać abspülen.

opłuwać, opłwać, opłuć befeilen.

opł-ywać, -ynać umschiffen; umfließen; op. w co Überfluß an etw. haben.

opo-czny Fels-; -czysty felsig.

opodal in einiger Entfernung.

opój *m* Trunkenbold.

opoka *f* der Fels, der Felsen.

opole *n* die Gaugenoßenschaft.

Opole *n* Oppeln (Stadt)

opona *f* der Vorhang.

oponęza *f* der Überwurf.

oponować widersprechen.

opór *m* Widerstand; z oporem schwer, schwierig.

oporny widerstrebend.

oporząd-z-ać, -ić zurichten (den Fisch); ausstatten, equipieren.

opowia-dać, opowiedzieć erzählen; anmelden; verkündigen;

op. się sich anmelden; -dacz *m* Erzähler, Befeind; -danie *n* die Erzählung.

opowieść *f* Erzählung; der Bericht.

opó-z-niać, -nić verspäten; -nie nie die Verspätung.

opozycya *f* der Widerspruch.

opra-wa *f* Einsassung, der Schaft; der Einband; -wea *m* Schinder;

-wiać, -wić einfaßen; einbinden; zurichten; -wny eingebunden.

oprócz 2. außer (dir).

opromienić bestrahlen.

oprosić się Ferkel werfen.

oproszyć bestäuben.

oprowadz-ać, -ić herumsühren.

opróżniony leer, vakant.

oprys-kać, -knać besprühen; -kliwość *f* das aufbrausende Wesen; -kliwy aufbrausend.

opryszek *m* Straßenträuber.

oprząd (oprzędu) *m* das Gespinnst.

oprząść umspinnen.

oprzytomnieć wieder zu sich kommen.

opty-czny optisch; -k *m* Optiker;

-ka *f* Optik, Lehre vom Licht.

opu-chlina, -chłość *f* Anschwellung; Geschwulst; -chły (ang)eschwollen; -chnąć an-, aufschwellen.

opukiwać bellopfen.

opustoszałość = spustoszałość.

opuszczać, opuścić aus-, weglassen; herablassen; verlassen.

opychać, opchać vollstopfen.

orać adern, pflügen.

oracz *m* Pflüger, Ackermann.

orangutan *m* Orangutan.

orażerya *f* Orangerie; das Treibhaus.

oraz zugleich, auch.

orezyk *m* das Ortsrecht.

order *m* Orden; -owy Ordens-.

ordynacya *f* Ordination; Priesterweihe; Anordnung; das Majorat. des Befehls.
 ordynans *m* Befehl; Überbringer
 ordynarny ordinär, gemein.
 ordyna-rya *f* das Deputat;
 -ryjny Deputats-; ordinär.
 ordynaryusz *m* geistlicher Vorgesetzter(r); ordinierender Arzt.
 ordynek *m* die Reihe, Gänsemarsch.
 ordynować ordinieren; Priesterweihe erteilen; ärztlichen Rat erteilen.
 orędo-wać eine Fürbitte tun;
 -wnictwo *n* die Fürbitte;
 -wnik *m* Fürsprecher; -wniczka *in*.
 orędzie *n* die Botschaft, der Auftrag.
 oręż *f* Waffe; -nie bewaffnet;
 -nik *m* Waffenträger; -ny Waffen-.
 organ (*pl.* -a) *m* das Organ, das Werkzeug; -iczny organisch;
 -ista *m* Organist; -izm *m* Organismus; -izować organisieren, ordnen; -mistrz *m* Orgelbauer;
 -y *pl.* die Orgel.
 orka *f* das Acker-, das Pflügen.
 orkiestra *f* das Orchester.
 orkisz *m* Spelz, Dinkel
 orle *n* Junge(s) vom Adler; orli Adler-; orlica *f* das Weibchen vom Adler; orlik *m* die Akelei; Fischadler, Seeadler.
 Ormia-nin *m* Armenier; -nka *in*; -ński armenisch.
 ornament *m* die Verzierung.
 ornitolog *m* Vogelfenner; -ia *f* Ornithologie, Vogelfunde.
 orny Acker-, pflüggbar.
 oro-gnozya *f* Gebirgsfunde;
 -grafia *f* Gebirgsbeschreibung.
 orosić betauen.
 orszada *f* Mandelmilch.
 orszak *m* das Geolge, die Suite.
 ortodok-sa *m* Orthodoxe; -sya *f* Strenggläubigkeit; -syjny orthodox.

ortogra-fia *f* Rechtschreibung;
 -ficzny orthographisch.
 oryent *m* das Morgenland;
 -alny morgenländisch; -ować sie sich zurechtfinden.
 oryginal *m* das Original, die Urchrift; ein Sonderling; -nal nosić *f* Eigentümlichkeit; -nalny originell; eigentümlich; ursprünglich.
 oryl *m* Flößer; -ka *f* das Flößen.
 orzech *m* die Nuß; laskowy o. Haselnuß; włoski o. Walnuß; -owy Nuß; Nußbaum-.
 orze-czenie *n* der Ausspruch, die Aussage, die Formulierung; -kać, orzec besagen, bestimmt ausbrüden, formulieren.
 orzeł *m* Adler.
 orzeź-wiać, -wić erquiden; -wienie -dung; -wieć erfrischt werden.
 orzwać durchprügeln; pressen.
 oś *f* Achse; oś ziemi Erdbachse.
 osa *f* Wespe.
 osacz-ać, -yć umringen.
 osad *m* Bodensatz.
 osada *f* der Schacht (des Gewehres); Einschaltung; das Fest; der Ansat; Ansiedlung; Besatzung.
 osad-nictwo *n* die Kolonisierung;
 -nik *m* Ansiedler, Kolonist;
 -owieć ansiedeln.
 osadz-ać, -ić besetzen; einsassen; ansiedeln; einsetzen; os. sie sich niederlassen.
 osadz-ać, -ić ab-, be-, beurteilen; begutachten.
 osamot-nieć allein bleiben; -nio-ny allein; vereinsamt.
 ość *f* Gräte; der Stachel.
 osch-łosc *f* Trockenheit, Dürre;
 -ły trocken, dürr; -nąć trocken, dürr werden.
 oścień *m* Stachel; Antrieb.
 ościenny angrenzend.
 oścież, na oś. angelweit.
 ościeisty voll Gräten.
 osek *m* -a *f* der Haken.
 oselka *f* der Wegstein; das Stück.

ósemka *f* Acht (Zahl); Achtsnote.
 osep *m* die Getreideabgabe.
 ose-piały niedergeschlagen; -pia-
 -łość -heit; -pieć düster werden.
 oset *m* die Distel.
 osia-dać, osiaść sich niederlassen;
 os. się sich ansehen; -dły an-
 fällig; bewohnt.
 osia-gać, -gnać erreichen.
 osieczyna *f* das Espenholz.
 osiedl-ać, -ić ansiedeln.
 osiedzić się an einem Orte sitzen
 bleiben.
 Osiek *m* Esseg (Stadt).
 osiel, osiol *m* Esel.
 osierdzie *n* der Herzbeutel.
 osiero-cenie *n* der Waisenstand;
 -cie zu Waisen machen; -cieć
 verwaissen; -cony verwaist.
 osik-a *f* Espe; -owy Espen-.
 osiodłać satteln.
 osiolek *m* das Eslein.
 osiwieć grau werden, ergrauen.
 oskard *m* die Spitzart.
 oskar-zać, -żyć anlagen; -żenie
n die Anlage; -życiel *m* An-
 läger; -życielka -in.
 osko-ma, -mina *f* der Appetit;
 Stumpfheit der Gähne.
 oskro-biny *pl.* die Abschabsei;
 -bywać, -bać ab-, beschaben,
 -tragen.
 oskrze-le *pl.* Luftröhrenäste,
 Bronchien; -lowy Bronchial-.
 oskrzydł-ać, -ić umflügeln.
 osku-bywać, -bać ab-, berupsen.
 osła-biać, -bić schwächen; -bnać
 schwach werden.
 osładzać, osłodzić versüßen.
 osłaniać, osłonić um-, verhüllen,
 beschirmen.
 osłarz *m* Eseltreiber.
 osła-wa *f* übler Ruf; -wiać,
 -wie in Berruf bringen; -wiony
 verrufen, berüchtigt.
 osłe, osłatko *n* Eselsfüllen.
 oslep, na os. blindlings; -iać, -ić
 blind machen, blenden; -ienie *n*
 die Verblendung; -nać blind
 werden.

ośli Giel-; -ca *f* Eselin.
 ośliznać schlüpfrig werden.
 ośloda *f* Verführung, Linderung.
 osłona *f* der Schleier; der Schirm
 osłuchać się czego seine Ohren
 an etw. gewöhnen.
 osłu-piały starr; -pialość -heit;
 -pieć erstarren.
 ośm, osiem acht.
 osmagać durchprügeln, züchtigen.
 osm-alać, -olić mit Bech an-
 streichen; -alić anbrennen.
 osmański osmanisch, türkisch.
 osmarować beschmieren.
 ośmdziesiąt achtzig.
 ośmiel-ać, -ić kühn, dreist ma-
 chen, oś się sich erkühnen.
 ośmina *f* das Achtel.
 ośmio-boczny achtseitig; -bok,
 -ką *m* das Achted; -dniowy
 achtägig; -gran *m* das Würfel-
 bein; -kątny achthöckig; -kon-
 ny achthörnig; -letni achthöh-
 rig; -miesięczny achtmonatig;
 -nogi achtbeinig; -fuby; -raki
 achterlei, achtfach; -ro acht Per-
 sonen beiderlei Geschlechtes; -ścian
m Achtsflächner.
 ośm-kroć achtmal; -krotny acht-
 malig; -naście achtzehn; -set
 achthundert.
 osmatnieć traurig werden.
 ósmy achte.
 osmyk *m* Schwanz (des Hasen).
 ośnieżyć beschneien.
 osno-wa *f* das Schergarn, der
 Aufzug; der Inhalt, der Plan;
 -wać, osnać aufziehen; umwe-
 ben, -spinnen; os. się sich um-
 spinnen.
 oso-ba *f* Person; -bisty persön-
 lich; -bistość -leit.
 osobka *f* eine kleine Person.
 osobli-wość *f* Besonderheit; -wy
 sonderbar; vorzüglich.
 osob-nik *m* das Exemplar; das
 Individuum.
 osob-ność *f* Abgesondertheit; -ny
 abgesondert.
 osobowy Personen-.

oso-wiałość *f* der Mißmut; -wia-
ły mißmutig; -wleć mißmutig
werden.

ospa *f* Blattern, Boden *pl*.

ospa-lec *m* Langschläfer; -latwo
n, -łość *f* die Schlaftrigkeit, die
Schlafsucht; -ły schläfrig.

osp-ica *f* Pöde, Wundpöde; -owa-
ty roden-, blatternarbig; -owa-
tość narbigkeit.

osrodek *m* der innere weiche Teil
des Brotes.

ostać się sich behaupten.

osta-teczność *f* das Äußerste,
das Extrem; -teczny äußerst,
End-; -tek *m* Reit, das Letzte;
-tki *pl* die Überreste; das Ende
des Faschings; -tkami gonić
am Reste zehren; -tni letzte.

ostemplować be-, abtömpeln.

osteologia *f* Knochenlehre.

ostoja *f* Zuflucht, der -sort.

ostroga *f* der Sporn; spiąć ko-
nia ostrogami dem Pferde die
Sporen geben.

ostro-kąt *m* spitzer Winkel; -ka-
tny spitzwinklig; -kół *m* die Ba-
nade; -kończasty scharf zuge-
spitzt; -krag *m* spitzer Kegel;
-kregowy segelförmig; -mlecz
m die Wolfsmilch; -pysk *m*
Schwertfisch; die Spitzmaus; -śc
f Schärfe; Strenge; -slup *m* die
Pyramide, die Spitzsäule; -wiedz
m Luchs.

ostrów *m* die Flußinsel, Werder.

ostróżka *f* der Rittersporn.

ostroż-ność *f* Vorsicht; -ny vor-,
umichtig.

ostru-giwać, -gać beschneiteln;
-żyny *pl* die Abschabfel.

ostry scharf; streng; spizig.

ostryga *f* Auster.

ostrze *n* die Schneide, die Schärfe.

ostrz-egać, -edz warnen.

ostrz-liwać, -lać beschließen.

ostrzeżenie *n* die Warnung.

ostrzyć schärfen, wegen.

ostrz-ygać, -ydz (be)schneiden,
scheren; -yżek *m* das Abschneißel.

ostu-da *f* Abflüßung; -dy *pl* Leber-
flecke; -dzać, -dzić abflüßlen.

osty-gać, -gnać kühl werden;
-głość *f* Kühle, Saugigkeit; -gly
kühl.

osusz-ać, -yć troden machen.

oswajać, oswoić zahm machen,
mit etw. vertraut machen.

oświadez-ać, -yć erklären; -enie
n die Erklärung.

oświata *f* Aufklärung, Bildung.

oświe-cać, -cić be-, erleuchten;
aufklären; -cenie *n* die Beleuch-
tung, die Aufklärung; -cony be-,
erleuchtet; aufgeklärt; jasnie
oświecony Durchläucht, Er-
läucht; -tlać, -tlić beleuchten;
-tlenie *n* die Beleuchtung.

ośwobo-dzenie *n* die Befreiung;
-dzić befreien; -dzićiel *m* Be-
freier.

osychać, oschnąć troden werden.

osy-pywać, -pać über-, beschütten;
os. się abfallen; -pka *f* das
Körnerfutter.

oszacować abschätzen, taxieren.

oszaleć verrückt werden.

oszanować umschänzen.

oszarpany abgerissen, zerlumpt.

oszczę-dny sparsam; -dność -felt;
-dzać, -dzić sparen; schonen.

oszece-kiwać, -kać anbellern;
bereben, verleumben.

oszczep *m* Speer, Spieß; -isko
n der Speerschaft.

oszczer-ca *m* Verleumbder; -czy
verleumbderisch; -stwo *n* die Ver-
leumdung.

oszkalować beschimpfen.

oszklenie *n* die Verglasung.

oszklić verglasen.

oszołomić betäuben.

osze-cać, -cić verunstalten.

oszu-kaniec *m* Betrüger; -kanica

-in; -kaństwo *n* der Betrug;

-kiwać, -kać betrügen; -st *m*

Betrüger; -stka -in; -stwo *n*

der Betrug.

oszwab-iać, -ić pressen.

otaczać, otoczyć umgeben.

otaj-ać, -eć aufstauen.
 otaksować tagieren, abschätzen.
 otarcie *n* Trockenreiben.
 otarty abgerieben, abgewischt.
 otawa *f* das Grummet.
 otchłań *f* der Abgrund.
 otehnąć anhauchen.
 otęża-ły steif; -łość -heit.
 otl-ukiwać, -uc abklopfen.
 otłuścić mit Fett beschmieren.
 oto hier, da; siehe da!
 otok *m* Eiter; Rand, Saum.
 Otoman *m* Ottomane, Türke.
 Oton *m* Otto (Name). [Kleie.
 otrę-biany Kleien-; -by *pl.* die
 otrócin *pl.* Feil-, Sägespäne.
 otruć vergiften; -cie -tung.
 otrząsać, otrząść abschütteln;
 ot. się sich ab.; sich losmachen.
 otrząsać 4. z czym an etw.
 gewöhnen 4.
 otrzeć = ocierać.
 otrze-pywać, -pać ausklopfen.
 otrzewna *f* das Bauchfell.
 otrzeż-wiać, -wić nüchtern ma-
 chen; -wieć nüchtern werden.
 otrzy-mywać, -mać erhalten.
 otucha *f* Zuversicht.
 otu-czać, -czyć fett machen.
 otul-ać, -ić um-, einhüllen.
 otumanić verblenden.
 otwarcie *n* die Eröffnung.
 otwarcie offen, frei heraus.
 otward-nać, -nieć hart werden;
 -niałość *f* Verhärtung.
 otwar-tość *f* das Offensein; Offen-
 heit, Offenherzigkeit; -ty offen;
 offenherzig.
 otwierać, otworzyć öffnen, auf-
 machen; otwór *m* die Öffnung;
 die Mündung (der Kanone);
 otworem offen.
 otyć fett werden.
 otycz-ać, -yć mit Stangen ver-
 sehen.
 oty-ły beleibt; -łość -heit.
 otynkować übertünchen.
 ów, owa, owo jener, jene, jenes.
 owad *m* das Insekt; -ożerny in-
 sektenfressend.

owad dorthin; z o. von dort her.
 owak auf jene Art; tak i owak
 so und so; -i von jener Art; -o
 auf jene Weise.
 owal *m* das Oval, das Eirund;
 -ność *f* ovale Form; -ny oval.
 owca *f* das Schaf.
 oweza-rek *m* Schäferjunge; -rnia
f der Schafstall; -herde; -rski
 Schäfer-; -rstwo *n* die Schäfe-
 rei; die Schafzucht; -rz *m* Schä-
 fer; -rka -in.
 owezy Schaf-.
 óweze-sny damals; -śnie zu
 jener Zeit.
 owdo-wiałość *f* der Witwer-;
 Witwenstand; -wiały verwitwet,
 -wieć verwitwen.
 owdzie, ówdzie da, dort.
 owędy dort hindurch.
 owieczka *f* das Schäflein.
 owies *m* Hafer
 owiewać, owionąć, owiać an-,
 umwehen.
 owijać umwideln.
 owisnąć schlaff werden, herabhän-
 gen.
 owładnąć czem sich einer Sache
 bemächtigen.
 owo, ów! hier, da! siehe da!
 owoc *m* das -bst, die Frucht;
 -arnia *f* Obsthändler; -arz,
 -nik *m* Obsthändler; -orodny
 fruchtbringend; -owy Obst-,
 Frucht-.
 owrzodziały mit Geschwüren be-
 deckt.
 owsianka *f* Hafergrütze; das Ha-
 ferstroh; owsiany Hafer-; owsi-
 sko *n* Haferfeld.
 owszem allerdings; vielmehr, ja
 freilich.
 ozd-abiać, -obić schmücken; -oba
f der Schmuck, Bierde; -obny
 Schmuck-, zierlich, verziert.
 ozdowieć gesund werden.
 ożenić verheiraten; oż. się hei-
 raten.
 ozię-biać, -bić erkälten, kalt ma-
 chen; oz. się kalt werden;

-błosć *f* der Kaltſinn, Gleichgültigkeit; -bły kaltſinnig, gleichgültig; -bnać kalt werden, erkalten.
 ozi-mina *f* das Wintergetreide;
 -my Winter-.
 ozionać anwehen, -hauchen.
 ożłopać ſie ſich vollſaufen.
 oznacz-ać, -yć bezeichnen; beſtimmen.
 oznaj-miać, -mić anzeigen, kundmachen; -miecić *m* Anzeiger;
 -mienie *n* die Anzeige.

oznaka *f* das Kennzeichen.
 ożóg *m* Schürſtoß.
 ozór *m* die Rindſ-, Schweinszunge.
 ożralec *m* Bielfraß; Trunkenbold.
 ożrebić ſie ſohlen.
 ozwać ſie ſich hören laſſen.
 ożyć wieder auſleben.
 ożyna *f* Brombeere.
 ożynać abmähen (Getreide).
 ożyw-czy belebend; -iać, -ić beleben, neues Leben einſtößen.

P.

p. Abſürzung für pan Herr, pani Frau.
 pac! Haſch!
 paca *f* das Reibeblettchen.
 pacha *f* Achſelhöhle; pod pacha unter dem Arme. [ka =in.
 pach-ciarz *m* Milchpächter; -ciar-pach-nać duſten, riechen; -nidło *n* Parfüm, der Riechſtoff.
 pachole-ć *n* (pl. -leć) Knäblein; der Page; -lek *m* Burſche; chudy -lek armer Schlucker.
 pachwina *f* Leiſte, Weiſche.
 pacierz *m* Rückenwirbel; das Vaterunſer; -owy Rückgratſ-; Gebet-.
 paciorek *m* kurzes Gebet.
 paciorka *f* Glasforalle, -perle.
 paciuk *m* Friſchling, das Herkel.
 pacyent *m* Patient; -ka =in.
 pacyfikacya *f* Friedensſtiftung.
 pączek *m* die Knospe; Krapsen.
 pączka *f* das Bädchen.
 paczyć ſie ſich werfen.
 pad-ać, paść fallen; -am do nóg ich empfehle mich; p. ſie berſten;
 -aczka *f* Fallsucht; -alec *m* die Blindſchleiche; -lina *f* Irepiertes Vieh. [das Zammertal.
 padół *m* Talgrund; p. placzu

Padwa *f* Padua (Stadt).
 pagór-ek *m* Hügel; -kowatość *f* hügelige Beſchaffenheit; -kowitz hügelig.
 pajac *m* Bajazzo, Handwurst.
 paj-ak *m* die Spinne; Kronleuchter,
 p. krzyżak *m* die Kreuzspinne;
 -ęczy ſpinnen; -ęczyzna *f* das Spinnweb.
 paka *f* das Paket.
 paki *pl.* das Gepäd.
 pakiecić *m* das Pädchen.
 paklak *m* grobes Tuch.
 pako-wać paden; -wny geräumig.
 pakowie *n* die Blütenknospe.
 pakt *m* Vertrag.
 pakuly *pl.* das Berg.
 pakunki *pl.* das Gepäd.
 pal *m* Pfahl, Pfloß.
 palać glühen, entbrannt ſein.
 palac *m* Palaſt; -owy Palaſt-.
 palacz *m* Heizer, Brenner; Tabakraucher.
 palant *m* Paſſtoß.
 pala-sik *m* kurzer Säbel; -sz *m* Degen, Säbel; -szować mit dem Säbel hauen; tüchtig eſſen.
 palatyn *m* Pfalzgraf.
 Palatynat *m* die Pfalz.
 palcat *m* Steden, das Stöckchen.

pal-cowy Finger-; -czasty mit Fingern versehen; fingersförmig; -ec *m* Finger; -ec *u* nogi die Behe; wielki -ec *u* ręki der Daumen.

paleczka *f* das Stäbchen.

palenisko *m* der Feuerraum.

palestra *f* das Advokatengremium; -nt *m* Advokat, Jurist.

Palestyna *f* Palästina.

paleta *f* das Farbenbrett.

paleton *m* leichter Überrock.

palić brennen; heizen; rauchen (Tabak); **p. się** brennen.

palisa-da *f* der Schanzpfahl; -do-wać palisadieren.

palusz *m* das Pallium.

paliwo *n* Brennmaterial.

paliwoda *m* Brauselöffel.

pałka *f* Keule; der Schlegel.

palladyum *n* Schutzheiligtum.

pal-ma *f* Palme; -mowy Palmen-; Palm-.

pal-nać feuern; einen Hieb versetzen; -nik *m* Brennstoff; -noś *f* Brennbarkeit; -ny brennbar, Brenn-; Feuer-; -ony gebrannt.

palować Plöße einschlagen.

paluba *f* Wagendecke.

paluch *m* Däumling; Däumling am Degengefäß.

paluszek *m* das Fingerchen.

pamflet *m* die Schmähschrift.

pamięt-ka *f* das Andenken, das Gedächtnis; der Denktettel.

pamię-ć *f* das Gedächtnis; das Andenken; **na p.** auswendig; -ciowy Gedächtnis-; -tać gedenken; -tne *n* Denkzeichen; -tnik *m* das Gedächtnis; die Denkschrift; die Denkwürdigkeit; -tny denkwürdig; eingedenk.

pampuch *m* Pfannkuchen.

pan *m* Herr, Gebieter; **Pan** Sie;

pan milionowy Millionär; **p. młody** Brautigam; **jaki pan,** taki kram wie der Herr, so der Knecht.

pance-rnik *m* Gepanzerter; das

Gürteltier; das Panzerschiff; -rny gepanzerter; -rz *m* Panzer.

pane-giryk *m* die Lobrede; -giry-sta *m* Lobredner.

panek *m* das Herrchen, Herrgroß.

panew *f* Pfanne.

pani *f* Frau, Herrin; **Pani** Sie; -atko *n* junges Herrchen; -cz *m* junger Herr.

pan-ienka *f* junges Fräulein;

-ienksi jungfräulich; Jungfern-;

-ienstwo *n* die Jungferschaft, die Jungfräuschaft.

panna *f* Jungfrau, das Fräulein; **młoda p.** Braut.

pano-szyć się großtun; -wać herrschen, regieren; -wanie *n* die Herrschaft, die Regierung.

pań-ski, po -sku herrschaftlich; des Herrn; **Pański** Ihr; -skoś *f* das herrliche Wesen; -stwo *n* die Herrschaft; der Herr und die Frau; das Reich, der Staat; **młodzi -stwo** das Brautpaar, -szezyczna *f* der Frondienst, der, die Robot.

pantalony *pl.* Beinkleider.

pantera *f* der Panther.

pantofel *m* Pantoffel.

pantomima *f* das Mienenspiel.

panujący *m* Herrscher.

papa *m* Papa, das Väterchen.

papa *f* Pappe; das Maul.

papier *m* das Papier; **p. listo-wy** Briefpapier; -ek *m* ein Stückchen Papier; -nia *f* Papierfabrik; -nietwo *n* die -fabri-lation; -nik *m* -fabrikant; -os *m* die Zigarette; -osnica *f* das Zigarettenetui; -ówka *f* der Papierapfel; -owy Papier-, papieren.

papie-ski päpstlich; -stwo *n* Papsttum; -ż *m* Papst.

papilot *m* Haarwidel.

papin-karz *m* das Ledermaul; -ki *pl.* Lederellen; -kowaty ver-zärtelt.

papka *f* der Rinderbrei.

papla *m*, *f* Schwäher, Schwägerin;
-ć schwagen, plappern; -nina *f*
das Geschwätz, das Geplapper.
paproć *f* das Farnkraut.
papryka *f* der Paprika.
paprzyca *f* der Mühlbock.
papuc *m* Filzschuh.
papuga *f* der Papagei.
papu-zi, -ży Papageien-.
papyrus *m* die Papierstaube.
para *f* das Paar; der Dampf,
der Dunst.
parabo-la *f* Parabel; -liczny
parabolisch.
parać się sich abgeben.
parada *f* Parade, Pracht.
paradny Parade-, prächtig.
paradować parabolieren.
parafia *f* Pfarre; -lny Pfarr-;
-nin *m* das Pfarrkind, Klein-
städt; -nka *f* das Pfarrkind;
Kleinstädterin; -ński kleinstäd-
tisch; -ństwo *n* die Kleinstädterei.
para-lityk *m* ein vom Schlag-
fluß Gelähmter; -liż *m* Schlag-
fluß; -liżem tknięty, ruszony
vom Schlagfluß gerührt; -liżować
lähmen.
parami paarweise.
parasol *m* Schirm, Sonnenschirm.
parawan *m* spanische Wand
parch *m* Grind; die Rinde.
parć *f* grobe Packleinwand; par-
ciany von grober Leinwand.
parcie *n* Drängen; die Blähung.
parcyalność = stronniczość.
pardon *m* Pardon, die Verzeihung,
die Begnadigung.
pardwa *f* das Schneehuhn.
parentela *f* das Geschlecht, Fa-
milie.
park *m* Park.
parka *f* das Pärchen.
parkan *m* Bretter-, Pflanzenzaun;
-ić einpflanzen.
parkot *m* Bodsgestank.
parlament *m* das Parlament;
-arnosc *f* der Parlamentarism-
us; -arny parlamentarisch;
-arz *m* Parlamentär.

parny schwül; -nosć Schwüle.
parob-czak *m* Bauernknecht; -ek
m Knecht; -kować als Knecht
paroch = proboszcz. [dienen].
parodya *f* Parodie.
parokonny zweispännig.
parol *m* das Lösungswort.
parostatek *m* das Dampfschiff.
parostek *m* Zweig.
parów *m* die Schlucht.
paro-wać dunsten; parieren;
-wiec *m* das Dampfschiff;
-wóz *m* Dampfwagen; -wy
Dampf-.
parsk-ać, -nąć schnauben; laut
auflachen.
parszywy trügig, räudig.
parta-cki Pfuscher-, pfuscherhaft;
-etwo *n* die Pfuscherrei; -cz *m*
Pfuscher; -czyć pfuschen.
parter *m* das Parterre; -owy
Parterre-, ebenerdig.
partolić pfuschen.
partya *f* Partie; Partei.
party-kula *f* Partikel; -kular-
ny partikulär, privat; -kular-
m die Kleinstadt.
partytura *f* Partitur.
party-zancki Partisanen-; -zani
m Parteigänger; -zantka -in
kleiner Krieg.
Paryż *m* Paris
parzyć brühen, bähnen; brennen
(Brenneßel); p. się sich brühen;
sich paaren.
parzysty gerade.
pas (pasu) *m* Paß, Durchgang;
Reisepaß; pas : pasa) *m* Gürtel,
Erdsrich.
pasać, pasć weiden, hüten.
pasa-mon *m* die Borte; -monnik
m Besamentierer.
pasaż *m* die Passage, Durchgang;
-er *m* Passagier, Reisende(r).
pasć *f* Falle.
pasć = padać oder pasać.
pasek *m* Gürtel; Streifen; das
Wängelband.
pasibrzuch *m* Schlemmer, Schma-
royer, Bauchmäster.

pasie-cznik *m* Bienenwärter; -ka *f* der Bienengarten.
pasierb *m* Stiefsohn.
pasierbica *f* Stieftochter.
paskowaty gestreift.
pasku-da *f*, -dztwo *n* der Unrat; die Schweinerei; -dnica *f* ein unsauberes Weib; -dnik *m* ein unsauberer Mensch; -dny unsauber; -dność -leit; -dzić verunreinigen.
pasmo *n* Gebinde; die Strähne; die Reihe; **p. gór** die Gebirgslette.
paśnik *m* Gürtler.
pasować *na* rycerza zum Ritter schlagen; **p. się** ringen.
pasożyt *m* Schmarozer; -ny Schmarozer.
pasterka *f* Hirtin.
pasternak *m* die Pastinake.
paster-ski Hirtens-, -stwo *n* Hirtenleben; der Hirtenstand.
pasterz *m* Hirt.
pastew-ne *n* Weidegeßb; -nik *m* eingehegter Weideplatz; -ny Weide.
pastka *f* Falle.
pastor *m* Pastor, Seelsorger; -al *m* Bischofseßb; -owa *f* Pastörin; -stwo *n* Seelsorgeramt.
pastu-ch, -szek *m* Hirt; -szka *in*; -szy Hirtens-.
pastw-a *f* Weide; der Raub; -ić się sich an etw. weiden; -isko *n* die Viehweide.
pasy-a *f* Passion, Leidenschaft; der Zorn, die Aufregung; Leidensgeschichte Christi; das Vergnügen; -jny Passions-; -onat *m* leidenschaftlicher Mensch.
pasywa *pl.* Passiva, Schulden.
pasza *f* Weide, das Viehfutter.
pasza, basza *m* Pascha.
pasz-eza, -czeka *f* der Rachen; -czekowaty rachenförmig.
paszkot *m* die Mistelbrössel.
paszkwil *m* die Schmähschrift; ant *m* Basquillant.
paszport *m* Reisepaß.

pasztet *m* die Pastete; -nik *m* Pastetenbäcker.
patelnia *f* flache Pfanne.
patent *m* das Patent; das Diplom; **p. nauczycielski** das Lehrbefähigungszeugnis; -ować patentieren; -owe *n* die Patentgebühr.
patetycz-ność *f* das Pathetische; -ny pathetisch, würdevoll.
patnik *m* Pilger.
patoka *f* der Jungfernhonig.
patolog-ia *f* Krankheitslehre; -iczny pathologisch.
patrol *m* die Patrouille; -ować patrouillieren.
patron *m* Patron, Schutzheilige(r); Schutzherr; Anwalt, -izować begünstigen; -ka *f* Patronin, Schutzheilige; Schutzherrin.
patroszyć ausweiden.
patryar-cha *m* Patriarch; -chalność *f* das patriarchalische Wesen; -chalny patriarchalisch; -chat *m* die Patriarchenwürde; -szy Patriarchens-.
patrycyusz *m* Patrizier; -owski Patriziers-.
patryo-ta *m* Patriot; -tka *in*; -teczny patriotisch; -tyzm *m* Patriotismus, die Vaterlandsliebe.
patrzeć, patrzyć zuschauen, zu-, hinsehen; **p. się** zuschauen.
paty-czek *m* das Hölzchen; -k *m* Steden, abgefallener Ast.
patyna *f* der Hostienteller; Patina, der Edelrost.
patyn-ka *f* der Pantoffel; -karz *m* Pantoffelmacher.
pau-za *f* Pause, Unterbrechung; -zować pausieren.
paw *m* Pfau; -i Pfauen-.
Paweł *m* Paul.
pawęż *m* mit Feder überzogener Schißb.
pawian *m* Pavian.
pawi-ć się sich aufblähen; -ca *f* Pfauhenne.
pawilon *m* Pavillon.

paż *m* Page, Edelknahe.
 paż-dziernik *m* Oktober; -dzierze *pl.* Acheln.
 paznokieć *m* Nagel (am Finger, an der Zehe).
 pazucha *f* der Busen.
 pazur *m* die Klaue, die Krallen.
 pchać, pchnąć stoßen, drängen, stechen.
 pchła *f* der Floh.
 pchnięcie *n* der Stoß; der Stich.
 pęczak *m* die Gerstengraube.
 pecherz *m* die Blase; -owy Blasen-; -yk *m* das Bläschen.
 pęcina *f* Fessel (am Bierdesuße).
 pęczek *m* das Bündelchen.
 pęcznieć aufquellen.
 pęd *m* Lauf; Trieb (der Pflanze); -em schnell.
 pedagog *m* Pädagog, Erzieher; -iczny pädagogisch; -ika *f* Pädagogik.
 pedał *m* das Pedal.
 pedant *m* Pedant; -erya *f* Pedanterie; Kleinigkeitskrämerei; -yczny pedantisch.
 pedel *m* Bedell, Schuldiener.
 pędrak *m* Engerling.
 pędzić treiben, jagen; destillieren (Braunntwein).
 pędziwiatr *m* Windbeutel.
 pejsy *pl.* Zudenlocken.
 pęk *m* das Bündel.
 pęk-ać, -nąć plagen, bersten; -aty bauchig; -atość -heit; -nięcie *n* der Sprung, der Riß.
 pela *f* Glockseide.
 pelargonja *f* Pelargonie.
 peleryna *f* der Frauentragen.
 pelikan *m* Pelikan.
 pełnia *f* Fülle; der Vollmond.
 pełnić erfüllen; versehen.
 pełniasienki ganz voll.
 pełno voll; -letni volljährig; -letność -heit; -moenictwo *n* die Vollmacht; -moenik *m* Bevollmächtigte(r); -moeny bevollmächtigt.
 pełność *f* Fülle; -ny voll.
 pel zać, -znąć kriechen.

pelznać verschießen, die Farbe verlieren.
 pendent *m* das Degengehenk.
 pendzel, penzel *m* Pinsel.
 pendzlować pinseln.
 peniten-cyarz *m* Beichtvater; -t *m* Mütter; -tka -in.
 pensy-a *f* Pension, der Ruhegehalt; der Gehalt; Erziehungsanstalt; -onarz *m* Pensionär; -onat *m* das Pensionat; -onować pensionieren.
 pep-ek *m* Nabel; Magen des Heißhügels; -owina *f* Nabelschnur.
 perotka *f* kleine Perle.
 perfum-a *f* das Parfüm, der Wohlgeruch; -ować parfümieren.
 pergamin *m* das Pergament; -owy Pergament-.
 pergamotka *f* Pergamottenbirne.
 perkal *m* Perkal.
 per-la *f* Perle; -lica *f* das Perlhuhn; -łopław *m* die Perlmuschel; -łowy Perl-.
 pero-ra *f* Rede, Strafpredigt; -rować viel reden; anreden 4.
 perspektywa *f* Perspektive, Aussicht; das Fernrohr; p. powietrzna die Vogelperspektive.
 perswa-dować 3. etw. ausreden; zu etw. bereden 4.; -zya *f* das Bureden.
 Pers *m* Perser; -ya *f* Persien.
 pertraktacya *f* Verhandlung.
 peruka *f* Perücke.
 perukarz *m* Perückenmacher.
 Peruwia *f* Peru.
 peryod *m* die Periode, Zeitraum, monatliche Reinigung; -yczny periodisch.
 perz, pyrz *m* das Quackengras; -asty voll Quacken.
 perz-yć się glimmen; aufbrausen; -yna *f* Glühbirne; w -ynę obrócić einäschern.
 pestka *f* der Eßkern.
 pestkowy Kern-.
 pętać fesseln, binden.
 petarda *f* Petarde.
 petent *m* Petitioner.

peŭ-la, -lica, -elka Schlinge, Masche. [schelle.
peŭto *n* die Feŭŭel, die Hand-, Fuß-,
peŭtycyja *f* das Blutgeŭuch.
peŭwien ein gewiŭŭer.
peŭw-nik *m* Grundsatz; -ny, -no
 gewiŭŭ, ŭicher; -noŭe -heit.
peŭ! *pfui!*
pieać tråhen.
pieać się kinnen, klettern; ŭich
 ranfen; emporŭreiben.
piana *f* der Schaum; **morska p.**
 der Meerschaum.
piani-sta *m* Pianist, Klavierspieler;
 -stka *in*.
pieas-czysty ŭandig, -eczniczka
f Streuŭandbũche; -eczny, -ko-
 wy Sand-: -ek *m* Sand; -ko-
 wiec *m* Sandstein; Sandlåuŭer;
 -kownia *f* Sandgrube.
pieas-tować warten, pŭlegen, auf
 den Armen tragen; bekleiden
 (ein Amt); -tan *m* Kinderwårter;
 -tunka *in*.
piea-tek *m* Freitag; **wielki p.** Kar-
 freitag; -tka *f* Fũnf; der Fũn-
 fer; -ty fũnfte(r).
pieć trinten; chce mi się pieć es
 dũrŭtet mich. [oŭen.
piec *m* Ofen; **p. piekarski** Bad-
piec. piec się baden, braten,
 brennen (von der Sonne).
pieć fũnf; -dziesiąt fũnfzig;
 -dziesiątoletni fũnfzigjåhrig;
 -dziesiąty fũnfzigŭte(r).
piecho-ta *f* das Fußvolk, Infan-
 terie; -ta iŭc zu Fuß gehen;
 -tnik *m* Fußgånger.
piechur *m* Fußgånger; Infan-
 terist.
piecio-kåt *m* das Fũnfed; -kåtny
 fũnfedig; -lecie *n* ein Zeitraum
 von fũnf Jahren; -letni fũnf-
 jåhrig.
piecio-rakl fũnferlei; -rako auf
 fũnferlei Art; -ro fũnf Stũd;
 -roczny fũnfjåhrig.
pieć-kroć fũnfmal; -krotny fũnf-
 malig; fũnfŭach; -set fũnfhun-
 dert.

piecuch *m* Ofen, Stubenhoder.
piecyk *m* kleiner Ofen; die Brat-
 rũhre; Kaffeebrenner.
piecza *f* Sorge, Obhut.
pieczara *f* Grotte, Hũhle.
pieczarka *f* der Champignon.
piecz-åtka *f* das Siegel; das
 Verŭhalt; -eć *f* das Siegel.
piecze-ń *f* der Braten; -niar-
 stwo *n* die Schmarogerei; -niarz
m Schmaroger.
pieczę-tarz *m* Siegelbewahrer;
 Siegelŭtecher; -tować (ver)ŭe-
 geln; -tować się im Wappen
 fũhren.
pieczoło-witość *f* Sorgŭamleit;
 -wity sorgŭam.
pieczy-ste Gebratene(s); der Bra-
 ten; -wo *n* Gebäd.
pieďz *f* Spanne; Faust.
piega *f* Sommersproŭŭie.
piegowaty sommersproŭŭig.
piegza *f* Graŭmũde.
pie-karczyk *m* Båderjunge; -kar-
 nia *f* Badstũbe; -karski Båder-
 Bad-; -karstwo *n* Båderhand-
 wert; -karz *m* Båder; -karka
in.
piekiel-nica *f* das Hũllenweib,
 Furie; -nik *m* Berruchte(r),
 Satan; -ny Hũllen-, hũllŭsch.
piekło *n* die Hũlle.
piek-nieć ŭhũn werden; -niuchny
 wunderschũn; -no *n* Schũne; -ny
 ŭhũn; -noŭe heit.
pielacz *m* Jåter; -ka *in*.
pielegno-wać pŭlegen; -wanie *n*
 die Pŭlege, Pŭlegen.
pielenie *n* Jåten.
pielgrzym *m* Pilger, Wallŭahrer;
 -ka *in*; Pilgerschaft, Wallŭahrt;
 -ować pilgern, wallŭahrten; -ski
 Pilger-; -stwo *n* die Pilgerŭahrt.
pie-lucha, -luszka *f* Windel.
pień *m* Stamm; zboŭe na pniu
 das Getreide auf dem Halme.
pie-niać się Proŭeŭ fũhren; -nia-
 cki proŭeŭŭũchtig; -niaetwo *n*
 die Proŭeŭŭũcht; -niacz *m* Pro-
 eŭŭŭũchtige(r); -niaczka *f* die P.

plonia-dz *m* das Geldstück; -dze *pl.* das Geld; -żek *m* das Geldstückchen.

pienić się schäumen.

pienie *n* Singen, der Gesang.

pieniek *m* kleiner Stamm; *p.* zęba die Zahnwurzel; *p.* pióra der Federstiel.

pienieżny Geld-, gewinnbringend.

pienisty schäumend.

pieprz *m* Pfeffer; -niczka *f* Pfefferbüchse, -ny gepfeffert, Pfeffer-; -owy Pfeffer-; -yć pfeffern.

pier-del *m* Farz, Wind; -dzieć, -dnać farzen, Winde lassen.

piernat *m* das Unterbett.

piernik *m* Pfeffer-, Lebkuchen; -arski Pfefferkuchler-; -arstwo *n* die Lebkücherei; -arz *m* Lebkuchenhändler, Lebkelter; -arka -in; -owy Lebkuchen-.

piers *f* Brust; der Busen.

piers cień *m* Ring; *p.* ślubny Trauring, *p.* z pieczątką Siegelring; -cieniowaty ringförmig; -cieniowy Ring-; -cienisty geringelt; -ciennice *pl.* Ringelwürmer; -cionek *m* Ring.

piersiowy Brust-.

piersisty starkbrüstig.

pierw, -ej eher, vorher.

pier-wiastek *m* Urstoff, das Element; Erstling; das Wurzelwort, die Wurzel (in der Mathematik); -wiastki *pl.* Erstlinge; Urstoffe; -wiastkowy ursprünglich.

pierwiosnka *f* Schlüsselblume

pierwo-ciny *pl.* Erstlinge; -rodny erstgeboren; angeboren, Erb-; -rodztwo *n* die Erstgeburt; das Recht der Erstgeburt; -tnik *m* das Wurzelwort; -tny, -tnie ursprünglich; -twór *m* das Original; -wzór *m* das Urmuster, Urbild

pierw-szeństwo *n* der Vorzug; -szy erste(r); po -sze erstens; -szyna *f* erste Handlung.

pierzasty gesiebert.

pierz-chać, -chnąć davonfliehen, auseinanderstieben; -chliwość *f* Schen; -chliwy schen.

pierze *n* Gelieber, die Feder *pl.*

pierzeja *f* Häuserreihe einer Gasse.

pie-rzyć się Federn bekommen, sich mauern; -rzyna *f* das Federbett; -rzysty federig.

pies (psa) *m* Hund.

pieś *f* Faust.

pieś-cie lieblosen, hätscheln; -ci-delko, -cidło *n* der Liebling; etwas Allerliebste.

pieś-n *f* das Lied; -niarstwo *n* die Liederdichtung; der Gesang; -niarz *m* Liederdichter; Sänger.

piesz-czoch *m*, -czocho *f* das Schoßkind; -czota *f* Liebförmig; -czotliwy lieblosend, zärtlich.

pie-szek *m* Bauer (im Schachspiel); -szo zu Fuß; -szy Fuß-.

pięta *f* Ferse.

piętna-ście fünfzehn; -sty zehnte.

piętno *n* Brandmal, der Stempel; -wać brandmarken.

pietrasznik *m* gestreuter Schierling.

pietro *n* Stodwerk, der Stod.

pietruszką *f* Petersilie.

piętrzyć türmen, auftürmen.

piewca *m* Sänger.

pigulka *f* Bille.

pigwa *f* Quitt.

pija-cki Sauf-; -czysko, -nica *m* Trantenbock; -k *m* Säuer; -czka -in; -ństwo *n* die Trunksucht; -ny tranten, betrunten; -tyka *f* das Trinkgelage; -wka *f* der Blutegel

pika *f* der Erieh, Pile

pikieta *f* Feldwache; das Picket.

piknik *m* das Picknick.

pikować steppen.

pila *f* Säge; der Sägespahn.

pilarz *m* Brettschneider

pilch *m* die Wildmaus.

pilka *f* kleine Säge; der Baß.

pilnik *m* die Feile.

pilnikarz *m* Seilenhauer.

pil-no eilig, dringend; -**noś** *f* der Fleiß; -**nować** hüten, wachen, bewachen; fleißig betreiben; -**ny** fleißig.
piloryb *m* Sägefiß.
pilować feilen; sägen.
pils-ń *f* der Filz; -**niany**, -**nio-pilznieński** Pilsner. [**wy** Filz].
Pilzno *n* Pilsen.
piolun *m* Wermut; -**ówka** *f* der Wermutbranntwein.
pion *m* das Bleilot, das Senfblei.
pionier *m* Wionier.
piono-wać mit dem Bleilot prüfen; -**woś** *f* die lotrechte Lage; -**wy** senfrecht, lotrecht.
piór-ko *n* Federchen; -**nik** *m* die Federbüchse; -**o** *n* die Feder; -**o** klucza der Schlüsselbart; -**opasz** *m* Federbusch.
piorun *m* Blitzstrahl; -**ować** donnern, fluchen; -**owy** Blitz-, Donner-.
piosnka *f* das Liedchen.
Piotr *m* Peter; Petrus.
pipa *f* Pipe (am Raß).
piramida *f* Pyramide.
Pireneje *pl.* Pyrenäen.
piróg *m* gefüllter Loß.
pisac schreiben; **p. się na co** einer Sache beipflichten; **pisanka** *f* bemaltes Oierei; **pisarczyk** *m* Schreiber; **pisarski** Schreib-, Schreib-, Schriftsteller-, **pisarstwo** *n* das Schreiberaamt; die Schriftstellerei; **pisarz** *m* Schreiber; Schriftsteller; **pisarka** *in.*
pisemko *n* kleine Schrift.
pisk *m* das Pfeifen, das Piepen; -**ać** pfeifen; -**le** *n* junges Vögelchen; -**liwy** pfeifend, piepend.
piskorz *m* Weißer.
piśmien-nietwo *n* die Literatur; -**ny** schriftlich; schriftkundig.
pismo *n* Schreiben, die Schrift; **na piśmie** schriftlich.
pisnąć piepen, musien.
pisownia *f* Rechtsschreibung.
pistolet *m* die Pistole.
pisywać zu schreiben pflegen.

pisz-czałka *f* Pfeife; -**czec** piepen, pfeifen; -**czek** *m* Pfeifer; -**czel** *f* Orgelpfeife; der Röhrrochen.
pitny trinkbar.
piw-ko *n* Bierchen; -**niea** *f* Kell-
 ler; -**niezny** Kellers-; -**niezy** *m* Kellermeister; -**ny** Bier-; -**o** *n* **piwonia** *f* Pfingstrose. [**Bier.**]
piwo-sz *m* Biertrinker; -**war** *m* Bierbrauer; -**warnia** *f* Bierbrau-
 erei; -**warstwo** *n* die Bierbrau-
piwsko *n* schlechtes Bier. [**erei**]
piżmo *n* der Moschus, der Bisam;
 -**wy** Moschus-, Bisam-.
plac *m* Platz, Raum.
placa *f* Zahlung, der Lohn.
placek *m* Kuchen.
plach-ciany von grober Lein-
 wand; -**ta** *f* grober Laken, Plau-
placić zahlen, lohnen.
plac-owe *n* Platz-, Standgeld;
 -**ówka** *f* Platzwache, der Vor-
 posten; -**owy** Platz-, -**cuszek**
m die Pastille; -**yk** *m* das Plätzchen.
placz *m* das Weinen; -**ka** *f* Klä-
 gefrau; -**liwy** weinerlich.
plaga *f* Plage; der Sieb.
plakać weinen; **p. 4.** beweinen.
plakat *m* Maueranschlag.
plaksa *m* ein zum Weinen ge-
 neigter Mensch.
pla-mia *f* der Fleck; -**mić** (be)steden;
 -**misty** leicht steden.
plan *m* Plan, Entwurf.
plane-ta *f* der Planet, -**tarny**
 planetarisch, -**tnik** *m* Planeten-
 leser; -**towy** Planeten-.
plant-acya *f* Plantage, Pflan-
 zung; -**ować** ebenen.
plasać jauchzen, tanzen
plas-kać, -**nać** plätschern.
plaski flach; leicht; fad-
plasko-nogi plattfüßig; -**nosy**
 plattnasig, -**rzeźba** *f* das Bas-
 relief; -**śc** *f* Flachheit; Leicht-
 heit; Fadheit; -**wzgórze** *n* Hoch-
 ebene.
plaster, plastr *m* das Plaster;
p. miodu die Honigscheibe; -**ek**
m das Plästerchen.

plastyczny plastisch, hervortretend; -ka *f* Plastik.
plaszcz *m* Mantel; -ka *f* der Stachelrochen; -yć *platt*, flach machen; -yć się *friecken*; -yk *m* das Mantelchen.
plaszczyszna *f* Fläche, Ebene.
plat *m* Bohn, Gold; Lappen.
platać spalten, aufschlagen; *p.* figle dumme Streiche machen.
platać verwickeln.
płatnina *f* Verwirrung.
platek *m* das Lappchen; *p.* śniegu die Schneeflocke.
platne-rstwo *n* die Waffenschmiedekunst; -rz *m* Waffenschmied.
platnik *m* Zahlmeister; -ny zahlbar; besoldet.
platwa *f* Dachstuhlschwelle; Flöße.
platyna *f* das Platin.
plawić schwimmen; flößen.
plaz *m* die Amphibie; die flache Klinge; -em co puścić nach-pleiowy Geschlechts. [sehen.
pleban *m* Pfarrer; -la *f* Pfarre.
plebejusz *m* Plebejer, ein Unadeliger; plebisycy *m* das Plebiszit, Volksbeschluss.
pleć (pleci); *f* das Geschlecht; Gesichtsfarbe, der Teint.
pleć (piele) jäten.
ple-cianka, -cionka *f* das Geschlecht, ein geflochtenes Ding; -ciony geflochten; -ciuch *m* Schwätzer; -ciucha *in*.
ple-cy *pl.* Schulter, der Rücken; die Protection; -czysty breit-schulterig.
ple-mię *n* Geschlecht, die Rasse; -mienisty reich an Nachkommen; -miennik *m* Stammgenosse; -mlenny Stamm; -mnik *m* das Samentierchen.
plenić sie sich vermehren.
plen-ny fruchtbar, ergiebig; -ność *plensä* flechten; schwagen. [zeit.
pleś-n *f* der Schimmel; -niawki *pl.* Schwämmchen im Munde; -nieć schimmelig werden; -niwy schimmelig.

plesz *m* geschorene Blatte.
pletliwy geschwäßig.
pletnia *f* geflochtene Weitsche.
pletwa = **plytwa**.
plewa *f* Spreu.
plewiaz *m* Jäter; -ka *in*.
plewnia *f* Spreulammer.
plik *m*, -a *f* das Bündel.
pliszka *f* Wachstelsche.
pliwa, **pliwka** *f* das Häutchen.
plóc, **plócica** *f* das Rotauge.
ploch-liwość *f* Schüchternheit; der Reichtinn; -liwy schüchtern, flüchtig; -ość *f* der Reichtinn; Scheu; -y scheu, leichtsinnig.
pló-cienko *n* seine Leinwand; -cienkowy Binnen-.
pló-ciennik *m* Leinwandweber; -händler; -cienny Leinwand-, Binnen-.
plód *m* die Frucht; das Erzeugnis.
pló-dny fruchtbar; -dność *zeit*; -dozmiar *m* Fruchtwechsel; -dzenie *n* die Zeugung; -dzie (er)zeugen, hervorbringen; *p.* się sich vermehren; -dziciel *m* Erzeuger; -ka *in*.
plomba *f* Plombe.
plombować plombieren.
plomień *m* die Flamme.
plomie-nić sie flammen; -nisty flammend, feurig.
plomyk *m* das Flämmchen.
plon *m* die Frucht; Ertrag.
plonać flammen; entbrannt sein.
plondrować plündern.
plondrownik *m* Plünderer.
plonó sie rot werden.
plonica *f* der Scharlach.
plon-ka *f* der Wildling; -ny unfruchtbar; vergeblich; -ność *zeit*.
ploszyć verscheuchen.
ploszydło *n* die Vogelscheuche.
plot *m* Baun; -ek *m* kleiner B.
plot-ka *f* Klatscherei; -karstwo *n* Geklatsche; -karz *m* Klatscher; -karka *f* Klatscherin.
plótno *n* die Leinwand.
pló-wieć fahl werden; -wy fahl.
pluc, **pluć** spucken, speien.

plu-ca *pl.* Zungen; -eny Zungen.
 plucha *m* *f* ein unsauberer Mensch.
 pludry *pl.* Bluderhosen.
 plug *m* Pflug; -owy Pflug.
 pluga-stwo *n* der Unrat; -wie verunreinigen; -wy unflätig, abscheulich.
 plukać (aus)spülen, waschen.
 plunać spucken, speien.
 plusk! platsch!
 plus-k *m* das Blätschern; -kać, -nać plätschern.
 pluskwa *f* Wanze.
 plusz *m* Blüsch.
 pluszowy aus Blüsch.
 pluszcz *m* die Bachamsel.
 pluta *f* das Regenwetter.
 pluton *m* das Peloton, die Rotte.
 pluzzyć wohlergehen, gut anschlagen.
 plwać spucken, speien; plwacz *m* Spuder; plwaczka *in*; der Spudnapf; plwociny *pl.* das Ausgespuckte.
 plyn *m* die Flüssigkeit; -ać fließen, schwimmen, segeln; -ność *f* Flüssigkeit; Geläufigkeit; -ny flüssig;
 plyta *f* Platte. fließend, geläufig.
 płyt-ki leicht; -kość -igkeit.
 płytwa *f* Flosse, Schwimmhaut.
 pły-wać schwimmen; -wak, -wacz *m* Schwimmer; -waczka *in*; -walnia *f* Schwimmanstalt.
 pniak *m* Stamm, Klotz.
 po 3. 4. 7. nach; auf; in (der Stadt); bis zu (dem Hals); an (die Knie); um (Wasser); po drodze unterwegs; po dziś dzień bis zum heutigen Tage; po czemu? wie teuer?
 pobalamucić verwirrt machen, den Kopf verdrehen.
 pobawić ein wenig verweilen; unterhalten; p. się spielen.
 pobazgrać beschmieren.
 pobiegać, pobieżeć = biegać.
 pobie-lać, -lić weißen.
 pobierać beziehen (Gehalt); nehmen (Unterricht).
 pobież-ny, -i ie flüchtig.

po-bijać, -bić schlagen, erschlagen, schlachten; beschlagen; p. się handgemein werden.
 pobladnąć bleich, blaß werden
 pobłądzić sich irren.
 pobla-zać nachsichtig sein; -zanie *n*, -żliwość *f* die Nachsicht; -żliwy nachsichtig.
 pobliz *m*, w -żu in der Nähe.
 poblizki nahe, nahestehend.
 poboczny Neben-, Seiten-.
 pobożewisko *n* das Schlachtfeld.
 po-bór *m* die Steuereinzahlung; p. do wojska die Assentierung; -borca *m* Steuereinnahmer.
 poboż-ność *f* Frömmigkeit; -ny fromm, andächtig. [verheiraten.
 pobrać wegnehmen; p. się sich
 pobra-tać sich sich verbrüdern;
 -tymczy stammverwandt; -tymstwo *n* die Stammverwandt-
 pobrykać herumspringen. [schaft.
 pobryzgać bespritzen.
 pobrze-że *n* Gestade, Ufer; -żny am Ufer, an der Küste gelegen, Ufer-, Küsten-.
 pobud-ka *f* der Bedruf; der Antrieb; -liwość *f* Erregbarkeit.
 pobudować się sich ein Haus bauen.
 pobudz-ać, -ić aufwecken; bewegen, anspornen.
 pobuwać herumschwärmen.
 poburz-ać, -yć (alles) zerstören; aufheben.
 po-byt *m* Aufenthalt; -bywać, -być eine Zeitlang verweilen.
 poca-łować küssen; -łowanie *n*, -łunek *m* Kuß.
 pochewka *f* Scheide, Kapsel.
 pochłaniać, pochłonać verschlingen.
 pochle-bca *m* Schmeichler; -bni-ca *in*; -biać schmeicheln; -bny schmeichlerisch; schmeichelhaft; -bstwo *n* die Schmeichelei.
 pochmur-ność *f* das finstere Wesen; Unwölkkheit; -ny trübe, bewölkt; finster.
 pochod *m* Gang, Marsch; p. z pochodniami Fadelzug.

pocho-dnia *f* Fadel, Leuchte; *f*
-dnosć *f* Abstammung, Ableitung;
-dny abstammend, abgeleitet;
-dzenie *n* die Abstammung;
chodzić kommen; abstammien.
pochop *m* Anlaß, Antrieb; -ny
geneigt; -nosć = heit.
pochować (alles) aufheben, ver-
stehen; begraben.
pochrypnąć heiser werden.
pochrzept *m* das Rückenstück.
pochwa *f* Scheide, das Futteral.
pochwa-la *f* das Lob, Belobung;
-lać, -lić (be)loben; gutheißen;
-lny lobend, Lob.
pochwy-tać, -cić ergreifen,
packen; -tny Fang.
pochy-ba, bez-, -by ohne Zweifel.
pochy-lać, -lić neigen, beugen;
-lenie *n* die Neigung; -losć *f*
der Abhang, schiefe Ebene; -ly
geneigt, schief.
pociąg *m* die Neigung (zum Bö-
sen); Reiz; Zug; *p.* pióra
Federstrich; *p.* nadzwyczajny
Extrazug; *p.* dla rozrywki
Vergnügungszug.
pocią-gać, -gnąć ziehen; be-
streichen (mit Farbe); -gły läng-
lich; -głosć = leit; -gowy Zug.
pocić sie schwitzen.
pocihnąć still werden; **po cichu**
still, im stillen.
pociecha *f* der Trost; Freude.
pocięgiel *m* Anieriemien.
pociemku im Dunkeln.
pocierać, potrzeb bestreichen;
reiben.
pocie-szać, -szyć trösten; -szal-
ny Trost; -szny tröstlich, er-
freulich; pöstlerlich; -szyciel *m*
Tröster; -szycielka *in*.
pocis-k *m* Wurf, das Geschöß;
-kać, -nąć brühen.
poco, pocoż wozu, wozu denn.
poenk-rować, -rzyć verjudern.
począć = poczynąć.
początek *m* Anfang, Ursprung;
na -tku im Anfang; -tkowy

anfanglich, Anfangs-, -tkujący
m Anfänger.
poczei-wiec *m* ehrlicher Mensch;
-wy ehrlich, ehrbar; -wość = leit.
poczęcie *n* Anfangen, der Anfang;
die Empfängnis.
poczekać ein wenig warten.
poczem wonach.
poczer-niać, -nić schwarz machen;
-nieć schwarz werden.
poczerwie-nić rot machen; -nieć
po części teilweise. [rot werden.
poczes-ne *n* Trinkgeld; Ehren-
geschenk; -ny ehrenvoll; an-
schuldig.
poczes-tować bewirten; -tunek
m die Bewirtung.
poczet *m* Anzahl; das Gefolge.
pocz-mistrz *m* Postmeister; -ta
f Post; -tarski Post; -tarz *m*
Posthalter; -towy Post; -ty-
lion, -tarek *m* Postillion
poczuć sie handgemein werden.
poczucie = czucie.
pocz-wara *f* das Ungeheuer, das
Schreckbild; -warka *f* Puppe.
poczwórny vierfach, =spännig.
poczynąć, począć anfangen;
empfangen.
poczy-tywać, -tać für etw. hal-
ten; -talny zurechnungsfähig;
-talność = leit.
pod 4. 6. unter (den, dem Tisch);
gegen (Abend); bei (Strafe).
poda-gra *f* das Podagra, Gicht.
podanie *n* die Eingabe, das Ge-
such; die Überlieferung.
podarcie *n* Zerreißen.
poda-rować schenken; -runek,
-rek *m* das Geschenk.
podatek *m* die Steuer.
poda-wać, podać reichen (Hand);
bieten (Preis); einreichen (Gesuch);
p. się einreichen; -wacz *m*
Handlanger; -wezy Einreichs-
podbech-tywać, -tać aufheben;
-tywacz, -taez *m* Aufheber.
podbial *m* Hufsch. tich.
podbielo *n* die Unterjochung, die
Unterwerfung; der Oberzug.

podbiegunowy Polar.

pod-bierać. -ebrać von unten wegnehmen, unterspülen; ausschneiden (Honig).

pod-bijać. -bić unter schlagen; unterjochen; unterfüttern; -bój *m* die Unterjochung; -bójca *m* Unterjocher.

podbródek *m* das Kinn.

podbrzusze *n* der Unterleib.

podbu-rzać. -rzyć aufwiegeln; -rzyciel *m* Aufwiegler.

podchmie-lać. -lić sobie sich ein Räuschen antrinken; -chmielony angeheitert.

pod-chodzić. -ejsć heranrücken, kommen; hintergehen.

podchorąży *m* Unterfähnrich.

podchować ein wenig großziehen.

podchwy-tywać. -cić auffangen, ertappen; -tliwy verfänglich; -tywanie *n* listiges Auffangen.

podciąg-ać. -nać unterziehen.

pod-ciekać. -ciec unter etw. fließen.

podcienie *n* ein beschatteter Ort.

podcieś *f* Unterschwelle.

pod-cięty angehauen; angetrunken; -cinać. -ciąć von unten ab-, anbauen; hauen.

podezas 2. währerb.

podeza-stwo *n* Mundschenenamt; -szy *m* Mundschent; -szyna *f* Frau des Mundschenten.

podeze-sywać. -sać aufstammen.

pod-danie *n* die Übergabe, die Unterwerfung; -danka *f* Untertanin, -gebene; -danstwo *n* die Untertänigkeit; die Leibeigenschaft; -dany untertänig; -dany *m* Untertan.

poddasze *n* die Dachstube.

pod-dawać. -dać übergeben; *p.* sich ergeben, unterwerfen.

poddział *m* die Unterabteilung.

podej-ma *f* das Reibschiff (am Wagen)
podej-mować. -mować. podjać übernehmen; bewirten; -ejmować się czego etw. unternehmen.

podej-rzany verdächtig; -rzenie *n* der Verdacht; -rzliwość *f* der Argwohn; -rzliwy argwöhnisch; -rzywać argwöhnen, verdächtigen.

podejście *n* die Hinterlist.

podeprzeć (unter)stützen.

podeptać niedertreten.

poderwać = podrywać.

poderznąć unter schneiden.

podeschnąć ein wenig trocken

podesłać unterstreuen. [werden.]

podeszły w latach bejahrt.

podeszwa *f* Sohle, Fußsohle; *p.* wewnętrzna Brandsohle.

podfutrować unterfüttern.

podgardle *n* der Vorderhals, Kehlsfleisch; die Wamme.

podgląd-ać. -dnąć von unten schauen; heimlich beobachten.

pod-górski unter dem Berg befindlich; -górzanin *m* ein unterhalb des Berges Wohnender; -górzo *n* eine Landschaft am Gebirge.

podgry-zać. -zé unternagen.

podgrze-bywać. -bać untergraben, unterwühlen.

podha-lanin *m* Bergbewohner im Zatragebirge; -le *n* Landschaft am Fuße des Zatragebirges.

pod-jadać. -jeść sobie sich aneßen.

podjadek *m* die Maulwurfsgrille.

podjarzm-iać. -ić unterjochen.

pod-jazd *m* Streifzug; -jeżdżać. -jechać. unter-, herauffahren, herantreten; -jezdek *m* Klepper.

podkancle-rstwo *n* Bizetanzleramt; -rz *m* Bizetanzler.

podkarm-iać. -ić aufpäppeln.

podka-sywać. -sać się aufschürzen, heben (Kleid).

pod-kład *m*. -kładka *f* die Unterlage; -kładać. -łożyć unterlegen; anlegen (Feuer); unter-schieben.

podkl-ejać. -ełć unterfliegen.

podkolanek *m* die Kniebeuge.

podkome-dant *m* Unterkommandant; -dny untergeordnet.

podko-morski Kämmerer: -morstwo *n* Kämmerherrnamt; der K. samt Gemahlin; -morzy *m* Kämmerer, Kämmerherr.

podkop *m* die Mine: -ywać, -ać untergraben, unterminieren.

pod-kowa *f* das Hufeisen; -kować, -kuć beschlagen.

pod-kradać, -kraść się sich heimlich einschleichen.

pod-krawać, -krawać von unten abschneiden; beschneiden.

podkreś-lać, -lić unterstreichen.

podkrzew *m* Halbstrauch.

pod-kupywać, -kupić überbieten; bestechen.

podła-mywać, -mać anbrechen.

pod-latywać, -latać aufsteigen.

podlatać unterfliegen

pod-lazić, -leźć unter-, heran-, kriechen.

podle daneben, nebenan.

podle 2. neben, bei.

podle gemein; -ć gemein werden.

pod-legać, -leżć unterliegen;

p. 3. unterworfen sein 3.;

-ległość *f* Unterwürfigkeit, Abhängigkeit; -legły unterworfen.

podle-piać, -pić unterleben.

podlesniczy *m* Unterförster.

podlewa *f* Brühe, Sauce.

pod-lewać, -lać begießen.

podleże = podłazić. [werden.]

podli się gemein, niederträchtig

podli-zywać, -zać się sich einzuschmeicheln suchen.

podłoga *f* der Fußboden; p. taflowana der Parkettboden.

podlot *m* Aufzug; -ek *m* flügger Vogel; Wadlisch.

podłość *f* Gemeinheit.

podług 2. nach, gemäß, zufolge.

podługowa-ty länglich; -tość -heit.

podły gemein, niederträchtig; schlecht, ordinär (Ware)

pod-makać, -moknąć von unten naß werden.

pod-miatać, -mieść ein wenig wegfehren; unterschieben.

podmiot *m* Satzgegenstand, das Subjekt; -owy subjektiv.

podmokły etwas feucht.

podmorski unterseeisch.

podmo-wa *f* das Aufheben; -wca *m* Aufheber.

podmuch *n* das Anblasen.

podmul-ać, -lić anschlammern.

podmurować untermauern.

podm-ywać, -yć unterweichen.

podnie-bie *n* der Ort unter freiem Himmel; -bienie *n* der Gauen.

pod-niecać, -niecie ansachen, schüren (Feuer); anspornen; -nieta *f* der Zunder, der Antrieb.

podnios-ły erhaben; -łość -heit.

pod-nosić, -nieść (auf-)heben; emporheben; aufrichten; erheben; p. bunt sich empören.

pod-nóże *m* Fußgestell; der Fuß (des Berges); -nózek *m* Schmelz.

podo-bać się gefallen; p. sobie eo etw. lieb gewinnen; -bieństwo *n* die Ähnlichkeit; Ebenbild; Gleichniß; die Möglichkeit; p. do prawdy die Wahrscheinlichkeit; -bno wahrscheinlich; -bny ähnlich.

podorhocić sobie sich anheutern.

podolć abmellen.

podolać gewachsen sein.

Podole *n* Podolien.

podorę-dzie, na -dziu zur Hand.

pod-orywać, -orać kürzen (den Ader).

podostatkiem im Überfluß.

podówczas damals, dazumal.

pod-padać, -paść unterliegen.

pod-pał *m* Zunder; -palać, -palić unterjünden; brandbagen; -palać *m* Brandstifter; -palka *f* der Zunder.

podpa-sywać, -sać umgürten.

podpasze *n* die Achselhöhle.

podpatrywać, -trzyć heimlich beobachten, nachspüren.

podpieciek *m* Raum unter dem Ofen

podpierać, podeprzeć unterstützen.
 podpiersień *m* Brustriemen.
 pod-pijać, -pić sobie sich ein Häuschen antrinken; -piły an-gehebert.
 pod-pinać, -piąć unterschmaffen.
 podpis *m* die Unterschrift; -ywać, -ać unterschreiben, fertigen.
 podpiw-ek *m* das Abzugbier; -niczy *m* Unterkellermeister.
 podplomyk *m* Flammenfuchsen.
 podply-wać, -nać heranschwimmen, schmecken, schlucken.
 podpora *f* Stütze; Erreize.
 podporucznik *m* Unterleutnant.
 podpo-wiadać, -wiedzieć vor-, einsagen.
 podpulkownik *m* Oberstleutnant.
 podpuszczka *f* das Lab.
 pod-rabiać, -robić anstrichen (Strumpf); fälschen, nachmachen.
 podra-pywać, -pać, (zer)tragen.
 pod-rastać, -rosnąć heranwachsen.
 pod-ręcznik *m* das Handbuch; -ręczny Hand-.
 podrobić zerstückeln, zerbröckeln.
 podrostek *m* halberwachsener Junge.
 podróż *f* Reise; *p.* poślubna Hochzeitreise.
 podrożeć teurer werden.
 podróż-ne Reisegeld; -nik, -ny *m* Reisende(r); -ny Reise-; -ować reisen.
 podrożyć verteuern.
 podrwić ein Verlehen machen; *p.* sobie z kogo zum besten haben 4.
 podrybek *m* die Lachsforelle.
 podryć unterwühlen, graben.
 podryg *m* das Zucken, das Zappeln; -iwać, -ać zucken, zappeln.
 podrywać, poderwać von unten wegreißen; wegwühlen.
 podrzeć zerreißen.
 podrzę-dność *f* Unterordnung; -dny untergeordnet.
 podrzeż-niać nachspotten; -niaż *m* Nachspötter.

podrzu-cać, -cić hinauf-, hinwerfen; unterschieben; -rzutek *m* das Hindelkind; -rzutny unterschoben; unecht.
 podrżynać, poderznać unterschneiden, von unten beschneiden.
 podsadz-ać, -ić untersetzen, -legen; emporheben.
 pod-ściół *m* die Streu; -ścielać, -esłać unterstreuen; betten.
 pod-sędek *m* Bizerichter; -sędkostwo *n* Bizerichtamt.
 podsiąkać von unten einbringen.
 podsiębierny unterschlächtig.
 podsienie *n*, -sionek *m* die Laube, die Vorhalle.
 podsiniaty blau angelaufen.
 pod-skakiwać, -skoczyć auf-, emporspringen.
 pod-skarbi *m* Schatzmeister; -skar-bina Frau des Schatzmeisters.
 podskok *m* Aufsprung; Anlauf.
 podskórny unter der Haut befindlich.
 podskrobek *m* Kuchen von Teigresten.
 podśluch *m* das Horchen; -iwać, -ać horchen, belauschen; -iwacz *m* Horcher; -iwaczka ein.
 podślupie *n* das Fußgestell.
 pod spód nach unten.
 podstarości *m* Bizevugt, Bizeburgrichter, Verwalter.
 podstarzaly ältlich, bejahrt.
 podsta-wa *f* Grundlinie; Grundlage; -wek *m* Steg (an der Geige); -wiać, -wić unterstellen.
 podstęp *m* die Hinterlist; -ca *m* hinterlistige(r); -ny hinterlistig; -ować, podstąpić unter etw. treten.
 pod-stoli *m* Untertruchseß; -stolina *f* Frau des Untertruchseßen; -stolstwo *n* Amt eines Un...
 podstrze-gać, -dz auslauern, spähen; -gacz *m* Auslauerner.
 podstrze-lać, -lić anschießen.
 podstrz-ygać, -ydz beschneiden.
 pod-suwać, -sunąć unterschieben.
 podsy-cać, -cić etw. sättigen.

podsyschać, podeschnać ein wenig trocken werden.
podsy-pywać, -pać unterstreuen.
podszecz-uwać, -uć aufheben; -uwacz *m* Aufheber; -uwaczka *in*.
pod-szepnik *m* Ohrenbläser, Einflüsterer; -szept *m* die Einflüsterung; -szeptywać, -szepnać einflüstern.
podszewka *f* das Untersutter.
podszytygar *m* Untersteiger.
pod-szycie *n* Unterfüttern; Vorschubben; -szyty lisem hinterlistig; -szyty telorzem furchsam; -szywać, -szyć unterfüttern; vorschubben (Stiefel).
poducz-ać, -yć anleiten, p. się etw. ein wenig erlernen.
podupa-dać, -ść herunterkommen; verarmen; -dły heruntergekommen; verarmt.
poduszczać, -yć aufheben.
poduszka *f* das Kissen.
po-dwajać, -dwoić verdoppeln.
podwale *n* der Platz am Walle.
podwalina *f* der Unterbalken; Unterlage.
podważ-ać, -yć von unten heben.
podwiąz-ka *f* das Strumpfband; order -ki der Hosenbandorden; -ywać, -ać unterbinden.
podwie-czorek *m* die Tausch; -czorkować tauschen.
pod-wiewać, -wiał von unten anwehen, wehen.
pod-wijać, -winać, -wić aufwickeln, aufschürzen; -wika *f* der Frauenschleier; das Frauenpodwładny untergeben. [Zimmer].
podwoda *f* Fronsfuhrer, der Vorspann.
podwodny unter dem Wasser befindlich.
pod-woje *pl.* Türpfosten; die Doppeltür; -wojenie *n* die Verdoppelung; -wójny doppelt, zweifach.
pod-wórko *n* kleiner Hof; -wórze *n* der Hof, der Hofraum.

podwyż-ka *f* Erhöhung; -szać, -szyć erhöhen; -szenie *n* die Erhöhung.
podymne *n* die Rauchfangsteuer.
podym *n* Podium, die Erhöhung.
podzameze *n* der Platz unterhalb eines Schlosses.
podże-gać, -gnać aufheben; -gacz *m* Aufheber.
podzelować besohlen.
podział *m* die Teilung, Einteilung; -ka *f* der Maßstab, Skala.
podzięka *f* Dankfagung.
podziel-ać, -ić teilen, ver-, einteilen; -ny teilbar; -ność -leit.
podziem-ie *n* unterirdischer Raum; -ny unterirdisch.
po-dziewać, -dziać, -dzieć etw. wo hintun; p. się wo verschwinden. [gen Tag].
po dziś dzień bis auf den heutigen.
podziurawić durchlöchern.
podzimiek *m* Vorwinter.
podziw *m*, -ienie *n* die Bewunderung; -iać bewundern.
podzoga *f* der Zünder.
pod-żupek, -żupnik *m* Bergwerksaufseher.
podźwig-ać, -nać in die Höhe richten; -nać się sich durchheben etw. zuleide tun.
podzwonne *n* Läutegeld.
podzwrotnikowy unter dem Wendekreis gelegen.
podżyty altlich, abgelebt.
poe-mat *m* das Gedicht; -ta *m* Poet, Dichter; -teczny poetisch; -teczność *f* das Poetische; -tyka *f* Poetik; -zya *f* Poetik, Dichtung.
podfalszować verfälschen.
poga-dać z kim mit z. ein wenig sprechen; -danka *f* ein vertrauliches Gespräch.
po-ganiać, -gonić vor sich hinstreiben, antreiben; -ganiacz *m* Viehtreiber, Ochsenlenker.
poga-nin *m* Heide; -nka *f* Heidin; das Heidehorn; -ński heidenisch; -ństwo *n* Heidentum.

pogar-da *f* Verachtung; -dliwy verächtlich; -dzać, -dzić verachten.
pogarszać, pogorszyć verschlechtern, verschlimmern.
poga-się nacheinander auslöschen; -snać nacheinander erlöschen.
poginać, pogiać biegen, beugen.
poginać umkommen.
pogląd *m* Überblick; die Anschauung; -ać, -nać hinbliden, hinschauen; -owy Anschauungs-.
pogłęb-iać, -ić vertiefen.
pogłoska *f* das Gerücht.
pogłównie *n* die Kopfsteuer.
pogłuchnąć taub werden.
pogłupieć dumm werden.
pogmatwać durcheinander mengen.
pognąć unterdrücken. [*gen.*]
pognieść zerdrücken, -fneten.
pogniewać erzürnen; **p. się** böse werden.
pogo-da *f* Witterung; schönes Wetter; -dny heiter; -dzenie *n* die Versöhnung; -dzić ver-, aus-söhnen.
pogon *f* das Nachjagen; das Wap-pen von Titauen.
pogor-szyć verschlimmern; -sze-nie *n* die Verschlimmerung.
pogo-rzeć abbrennen; -rzel *f* der Brand; -rzelec *m* Abgebrannte(r); -rzelisko *n* die Brandstätte.
pogotowie *n* die Bereitschaft.
pograni-cze *n* Grenzland; -czny Grenz-, angrenzend.
pograż-ać, -yć versenken.
pogro-bek, -bowiec *m* Posthu-mus, ein Nachgeborener.
pogrom *m* die Niederlage; -ca *m* Bezwiner; -ić bezwingen.
pogrożka *f* Androhung.
pogruchotać zerschmettern.
pogryźć zerbeißen.
pogrzeb *m* das Begräbnis; -ać begraben; -ny, -owy Begräb-nis-.
pogwaleić Gewalt antun.
pohamować bändigen, hemmen; **p. się** sich bezwingen.

pohu-lać lustig leben; -lanka *f* das Trintgelage.
poić tränken; **p. się** nadzieją sich der Hoffnung hingeben.
poidło *n* die Tränke.
poigrać ein wenig spielen.
pojać = **pojmować**.
pojaw *m* die Erscheinung; -iać, -ić się erscheinen, sich zeigen.
pojazd *m* das Fahrzeug; **pojechać** (ab)fahren, abreisen.
pojęcie *n* Begreifen; der Begriff.
pojed-nanie *n* die Versöhnung; -nawca *m* Versöhner; -naw-czy versöhnend; -nywać, -nać versöhnen.
pojedynczy einzeln; Ein-.
poje-dynek *m* Zweikampf, das Duell; -dynkarz *m* Duellant; -dynkować się sich duellieren.
pojem-ność *f* der Fassungsraum.
pojeść auf-, abessen.
pojęt-ność *f* Fassungs-gabe; -ny leicht auffassend.
poj-mać gefangennehmen; -ma-nie *n* die Gefangennahme; -ma-niec *m* Gefangene(r).
pojmować, pojać begreifen; nehmen; **p. zoną** heiraten.
pojsć kommen, hingehen.
pojutrze übermorgen.
pokać wie lange; wie weit.
pokalać besudeln, bes Flecken.
pokaleczyć verletzen.
pokapać beträufeln.
pokarać bestrafen.
pokarm *m* die Nahrung; das Futter; -iać, -ić ein wenig füttern; -owy Nahrungs-.
pokał-nik *m* Winkelhoder; -ny heimlich, versteckt.
pokawalkować zerstückeln.
pokaz *m* das Zeigen; **na p.** zur Ansicht; -ywać, -ać zeigen, hin-pokażny ansehnlich. [*weisen.*]
póki so lange.
pokład *m* die Lage, die Schichte; das Verdeck; -ać, poklaść hin-legen; **p. w kim** nadzieję auf 4. seine Hoffnung setzen.

poklas-k *m* Beifall, Applaus;
 -kiwać, -nać Beifall klatschen.
pokłócić się in Streit geraten.
pokłon *n* die Verbeugung; -ić się
 sich verbeugen.
pokłosie *n* die Ährenlese.
pokłuć zerstechen.
pokochoć liebge winnen.
pokoik *m* das Stübchen.
pokój *m* das Zimmer; Friede,
 die Ruhe.
poko-jowiec *m* Kammerdiener;
 -jówka *f* das Stubenmädchen;
 -jowy Zimmer-; Friedens-.
pokolenie *n* Geschlecht, der Stamm.
poko-nywać, -nać bezwingen,
 überwältigen, besiegen.
pokor-a *f* Demut; -niutki ganz
 demütig; -ny demütig; -ność
 -heit.
pokos *m* Schwaden; das Abmähen.
pokost *m* Firnis, Anstrich; -nik
m Ladirer, Anstreicher; -ować
 ladirieren.
pokotem nebeneinander.
pokpić sprawę etw. verderben.
pokrajać zerschneiden.
pokraka *m* Krüppel.
pokr-apiać, -opić besprengen
pokre-cać, -cić herum-, aufdres-
 hen; -tny sich herumwindend.
pokre-wienstwo *n* die Verwandt-
 schaft; -wny verwandt.
pokróćce in der Kürze.
pokrowiec *m* die Decke, Überzug.
pokruszyć zerbröckeln.
pokrwawić bebluten.
pokry-cie *n* die Bedeckung, Dach;
 -jomu heimlich; -wa *f* Hülle,
 Decke; -wać, -ć zu-, bedecken,
 bedachen; -wacz *m* Dachdecker;
 -wka *f* der Deckel; der Deck-
 mantel.
pokrzep-iać, -ić stärken, erqui-
 ten; -ienie *n* Erquickung.
pokrzyk iwać, -nać ein Geschrei
 erheben.
pokrzywa *f* Brenneisfel.
pokrzyw-dzenie *n* Unrecht; -dzieć
 Unrecht tun

pokrzywić trumm machen.
pokrzyw-ka *f* kleine Brenneisfel;
 der Hieselaußschlag.
pokrzyżować durchkreuzen.
pokudłać zerzaufen.
pokumać się Gevatterschaft ma-
 chen.
pokup *m* Antauf; Absatz (*v*
 Waren); -ić ankaufen; -ny ver-
 käuflich.
pokurez *m* Bastardhund.
poku-sa *f*, -szenie *n* die Ver-
 suchung; -sić się etw. wagen;
 -siciel *m* Versucher.
poku-ta *f* Buße; -tnik *m* Büsser;
 -tnica -in; -tny Buß-; -tować
 Buße tun, büßen
pokwapić się sich beeilen.
pokwito-wać quittieren; *p. się*
 sich abfinden, quitt werden;
 -wanie *n* die Quittung.
pół halb; **pół** *m* die Hälfte.
poła *f* der Schoß (am Kleide).
połać *f* Häuserreihe.
połącz-ać, -yć vereinigen.
Polak *m* Pole.
połamać zerbrechen.
polana *f* Bergwiese.
polano *n* ein Scheit Holz.
polapać (alles) wegfangen.
polapka *f* Falle.
polarkusz *m* halber Bogen.
polarny Polar-, Pol-.
polatać fliegen.
pola-tać ein wenig herumfliegen;
 herumlaufen; -tywać, polecieć
 weg-, hinfliegen.
pół-heczek *m* halbe Tonne; -bo-
 żek *m* Halbgott; -buty, -buci-
 ki *pl.* Halbhiesel; -cwiartek
m das Oktavblatt; -czwarta
 vierthalt.
pole *n* Feld; der Wirkungskreis;
 die Gelegenheit; **wywieść 4**
w p. hinteres Licht führen 4.
poleć *m* die Spedseite.
pole-cać, -cić empfehlen; beauf-
 tragen; -cający Empfehlungs-.
 -cenie *n* die Empfehlung; der
 Auftrag.

polecie *n* der Nachsommer.

polecieć = polatywać.

poledwica *f* der Zungenbraten.

pole-gać na czym auf etw. beruhen; *p.* na kim auf 4. vertrauen; -gły gefallen; -gnać, poledz fallen.

polekać się erschrecken.

polemi-czny polemisch; -ka *f* Polemif, wissenschaftlicher Streit.

polep-szać, -szyć (ver)bessern; *p.* się sich bessern; -szenie *n* die Besserung.

pole-rować polieren; bilden; -runek *m* die Politur, die Bildung.

polesie *n* Waldland.

pole wa *f* Glasur; -wac, polać begießen; glazurieren; -waczka *f* Gießanne; -wka *f* Suppe.

pół-gebkem, -glosem halblaut; -glówek *m* Dummkopf.

polica *f* Polizze; das Fach.

policy-a *f* Polizei; -ant *m* Polizeimann, Wachmann; -jny Polizei-, polizeilich.

policz-ać, -yć zusammenzählen.

policz-ek *m* die Bade, die Bange; Badenstreich, die Ohrfeige; -kować ohrfeigen.

poligamia *f* Vielweiberei.

polip *m* Polyp.

polito-wać się Mitleid haben; -wanie *n* Mitleid, Erbarmen.

politura *f* Politur, der Glanz.

poli-tyczny politisch, Staats-; -tyk *m* Staatsmann; ein Pfiffikus; -tyka *f* Politik, Staatskunst; -tykować politisieren.

półjedwabny halbseiden.

Polka *f* Polin.

półka *f* der Ständer; das Fach.

pół-kole *n* der Halbkreis; -koszulek *m* das Vorhemd; -księżyc *m* Halbmond; -kula *f* Halbkugel; -martwy halbtot; -mędrek *m* Halbbelehrte(r); -miesięczny halbmonatlich; -misek *m* eine flache Schüssel; -nagi halbnackt.

pólnoc *f* Mitternacht; der Norden; na *p.* gegen Norden, nördlich; -ny Mitternachts-; Nord-, nördlich.

polny, polowy Feld-.

pológ *m* das Wochenbett.

polonez *m* die Polonaise.

polonizować polonisieren.

polor *m* die Politur, Glanz; die Geschliffenheit. [flüchtig.

polot *m* Flug; -ny schnellfliegend;

połów *m* Fang; die Beute.

polowa *f* Hälste.

polo-wać jagen; -wanie *n* die Jagd; -wy *m* Feldhüter.

poło-wica *f* Hälste; Ehehälste;

-wiczny halb, zur Hälste.

położ dusiciel = boa.

położ-enie *n* die Lage; -nica *f* Wöchnerin; -nietwo *n* die Geburtshilfe; -niczy Wochenbett; Hebammen-; -yć (hin)legen.

półpanek *m* Gern(e)groß.

pół-pełny gestreckt (Winkel); -pięta fünfsthalb; -piętrze *n* Hochparterre; -rocze *n* Halbjahr; -roczny halbjährig.

Polska *f* Polen.

polski, po polsku polnisch.

połskórek *m* Halbledereinband.

pol-szczać polnisch werden; -szczyć polonisieren; ins Polnische übersetzen; -szczyzna *f* das Polnische.

półszosta sechsthalb; -tora anderthalb; -trzecia dritthalb.

polu-bić lieb gewinnen; -bowny schiedsrichterlich, Schieds-.

połud-nie *n* der Mittag; der Süden; na *p.* gegen Süden, südlich; po -niu nachmittags; -nik *m* Mittagstreis; -niowiec *m* Südländer; -niowy Mittags-; Süd-, südlich.

półwysep *m* Halbinsel.

polyk *m* Schlund; -ać, polknać (ver)schluden, verschlingen.

polysk *m* Glanz, Schimmer; -iwać, -ać glänzen, schimmern; -liwy glänzend, schimmernd.

pomada *f* Pomade.
poma-gać, **pomódz** helfen, -**gac** *m* Helfer; -**gaczka** -in; -**ganie** *n* Helfen, die Hilfeleistung.
pomałować bemalen.
poma-łu langsam; -**lutka**, -**leńku** *sachte*, ganz langsam.
pomarań-cza *f* Bomeranze;
-czówka *f* der Bomeranzensbranntwein; -**czowy** Bomeranzens.
pomarszczyć in Falten legen.
pomarznąć erfrieren.
poma-szczać, -**ścić** besalben.
pomawiać 4. bereden.
poma-zywać, -**zać** beschmieren; salben; -**zanie** *n* Beschmieren; die Salbung; -**zaniec** *m* Ge-
pomiać zerknittern. [**salbte(r)**]
pomiar *m* die Vermessung; -**ko**-**wać** mäßigen; merten.
pomiatać hin und her werfen; *p.* **czem** etw. mißachten.
pomidor *m* Paradiesapfel.
pomiedzy 4. 6. zwischen, unter; *z p.* aus der Mitte.
pomie-niać, -**nić** vertauschen.
pomier-ny mäßig; -**ność** -heit.
pomie-szać vermischen, vermengen; verwirren; *p.* 3. **szyki** 2. Pläne vereiteln; -**szanie** *n* die Verwirrung; -**szanie** *zmy-słów* der Irrsinn.
pomieszczać, **pomieścić** unterbringen; *p.* **się** Platz haben.
pomieszkanie *n* die Wohnung.
pomi-jać, -**nąć** übergehen.
pomilknąć verstummen.
pomimo 2. trotz, ungeachtet.
pomiot *m* Wurf; -**ło** *n* der Ofen-wisch.
pomiotny ergiebig.
pom-nażać, -**nożyć** vermehren.
pomniść na 4. gedenken 2.
pomniejsz-ać, -**yć** verkleinern, vermindern.
pomnik *m* das Denkmal.
pomny eingedenk 2.
pomoc *f* Hilfe, der Beistand;
-nica *f* Gehilfin; -**niezy** Hilfs-;

-nik *m* Helfer, Gehilfe; -**ny** be-hilflich; *wirtsam* (Arzenei).
pomolog *m* Obstkenner.
pomór *m* die Seuche.
pomorze *n* Küstenland.
Pomorze *n* Pommern.
pomost *m* die Brudenbede; -**em** haufenweise.
pomotać verwideln.
pomówić (eine Weile) reden; **po-mówisko** *n*, **pomowa** *f* üble Nachrede, die Verleumdung.
pompa *f* Pumpe; der Brunt;
-tyczny pomphaft.
pompiarz *m* Pumpenmeister.
pompować pumpen.
ponurk *m* die Dämmerung, die Dürerheit.
ponurk *m* das Gebrumme; -**iwać**, -**nąć** brummen; -**liwy** brummig.
pomścić rächen; *p.* **się** sich rächen; **pomsta** *f* Rache.
pomydlić an-, einseifen.
pomyj-ak, -**nik** *m* das Spüßfaß; -**e** *pl.* das Spülicht.
pomykać, **pomknąć** weiter rüden.
pomy-lić irreführen; *p.* **się** sich irren, sich versehen; -**łka** *f* das Versehen.
pomy-sł *m* Einsall; -**śleć** denken; -**słność** *f* das Wohl; -**śluj** gütig.
pomywaczka *f* Abwäscherin.
ponad 4. 6. über, oberhalb.
ponawiać, **ponowić** erneuern.
ponez *m* Bündel.
ponezocha *f* der Strumpf.
ponęta *f* Lockspeise; der Reiz.
ponętny (ver)lockend.
poniechać unterlassen, aufgeben.
poniedział-ek *m* Montag; -**ko**-**wać** *blauen* Montag feiern; -**kowy** Montags-.
poniekąd einigermaßen.
poniemieć verstummen.
ponieważ weil.
ponieważać mißachten.
ponie-wierać geringschätzen; *p.* **się** sich heruntreiben; -**wiel**-**ka** *f* Geringschätzung.

poniewolny unfreiwillig.
poni-kać, -knać verschwinden.
poni-zać, -żyć erniedrigen; -żej
 2. unterhalb (des Hauses); -że-
 nie *n* die Erniedrigung.
pono wahrscheinlich, vielleicht.
ponosić, ponieść (er)tragen; er-
 leiden.
pono-wa *f* Neuerung; der Spur-
 schnee; -wieć erneuern; -wny
ponsowy hochrot. [neuerlich].
pontyfikalny bischöflich.
ponu-rosć *f* Dürsttheit, das mür-
 rische Wesen; -ry düster.
poobalać (nacheinander) umwerfen.
poobiedni nachmittäglich.
pop *m* Pape.
popadya *f* Frau des Popen.
popamiętać lange gedenken.
poparcie *n* die Unterstützung.
poparzyć (alles) verbrühen.
popas *m* die Fütterung; -ać unter-
 wegs füttern; verweilen.
popchnąć = popychać.
popęd *m* Trieb, Drang; -liwość
f der Jähzorn, Heftigkeit; -liwy
 jähzornig, heftig.
popędz-ać, -ić hintreiben, jagen.
popek *m* Dompfaffe (Vogel).
popeln-iać, -ić begehen, verüben.
popiel aty aschgrau; -cowy
 Aschermittwoch; -ec *m* Ascher-
 mittwoch; -eć zu Asche werden;
 -ić zu Asche machen; -nica *f*
 Aschenurne; -niczka *f.* -schale;
 -nik *m* Aschenbrenner; Aschen-
 herb.
poplerać, poprzeć unterstützen.
popiersie *n* Brustbild, die Büste.
popi-jać, -ć nach-, draustrinken.
popiół *m* die Asche.
popis *m* die Volkszählung; die
 Auentierung; die Prüfung; die
 Musterung; -owy Volkszäh-
 lungsz.; Prüfungsz.; militär-
 pflichtig; -ywać, -ać aufschrei-
 ben; *p.* sie sich hervortun, sich
 auszeichnen.
popła-cać sich lohnen, sich ren-
 tieren; -cieł bezahlen.

popłamić besteden.
popłatać verwideln.
poplecznik *m* Helfer, Berfichter.
popłoch *m* Schreck, die Eche.
popł-wać, -uć bespuden.
popłynąć wohin schiffen, segeln;
 schwimmen.
popoł-dnie *n* der Nachmittag;
 -dniowy nachmittäglich.
popotopowy nachflutend.
poprag *m* Satteltgurt.
popra-wa *f* Beßerung, Aus-
 Berbeßerung; -wiać, -wieć aus-
 berbeßern; -wieć się sich beßern;
 -winy *pl.* die Nachhochzeit; -wka
f Berbeßerung, Nachtragsprü-
 fung; -wność *f* Korrektheit;
 -wny korrekt, fehlerlos.
po prostu geradezu.
poproszyć bestäuben.
poprowadzić hinführen.
popruć auftrennen
poprys-kać, -nąć bespritzen.
poprz-ać, -tnąć auf-, wegräu-
 men.
poprzecz-ka *f* das Querholz;
 -nica *f* Quergasse; Querstange;
 -ny Quer-, querliegend.
poprze-dni, -dnio vorhergehend,
 vorig; -dniczka *f* Vorgängerin;
 -dnik *m* Vorgänger, Vorfahr;
 Bordersatz; -dzać, dzić voran-
 gehen.
poprzek, na p. in die Quere.
poprze-stawać, -stać czego etw.
 aufgeben; *p.* na czym sich mit
 etw. begnügen.
poprzy-sięgać, -siądz beschwören.
popuszać się stolbern.
popuszać, popsuć verderben.
popular-ność *f* Popularität, Volks-
 gunst; -ny populär.
po-puszczać, -puścić nachlassen.
popychać, popchnąć stoßen,
 schieben, hintreiben.
popyt *m* die Nachfrage; -ać się
 nachfragen.
pora *f* rechte Zeit; *p. dnia* Tages-
 zeit; *p. roku* Jahreszeit.
porąbać zerhacken.

porachować (be)rechnen.

pora-da *f* der Rat, der Ratsschlag;
-dnik *m* Ratgeber; -dność *f*
Fähigkeit zum Ratgeben; -dny
wohlratend, geschieht im Rat-
geben; -dzić raten, Rat schaffen;
-dzić się um Rat fragen.

poranek *m* (früher) Morgen.

poranny Morgen-.

porastać, porosnąć, porósć be-
wachsen; auswachsen (Korn).

pora-zać, -zić hinstrecken, aufs
Haupt schlagen; -żka *f* Nieder-
lage, Schlappe.

porce-lana *f* das Porzellan; -la-
nowy Porzellan-, von P.

poro-ya *f* Portion, Gabe.

poręcz *f* Lehne, das Geländer.
porę-czyć bürgen; -ka *f* Bürg-
schaft, Haftung.

porękawicze *n* Handschuhgeld,
Nadel-, Schlüsselgeld.

porfir *m* Porphyr (Steinart).

porobić machen, fertig machen.

poród *m* das Gebären, die Ent-
bindung; porodzić gebären.

poro-nić frühzeitig gebären, abor-
tieren; -nienie *n* die Frühge-
burt, der Abortus.

porosić betauen.

porost *m* Wuchs; die Flechte.

porów-nywać, -nać vergleichen;
gleichstellen; -nanie *n* die Ver-
gleichung; -nanie dnia z nocą
die Tag- und Nachtgleiche.

poroz-biegać się auseinander-
laufen; chodzić się auseinan-
dergehen; -dzielać austeilen;
-dzierać nacheinander zerreißen;
-jeźdzać się auseinanderfahren.

poroże *n* Gehörn, Geweih.

poróżnić entzweien.

porozrywać nacheinander zerrei-
ßen.

porozrzucać auseinanderwerfen.

porozstawiać an verschiedene Orte
hinstellen.

porozysłać nach verschiedenen
Richtungen versenden.

porozu-mienie *n* Einverständnis;
-miewać, -mieć się sich ver-
ständigen.

porozwozić nach verschiedenen
Richtungen hinführen.

port *m* Hafen; do portu zawi-
nać in den Hafen einlaufen.

porta *f* Pforte.

porter *m* das Porterbier.

portki *pl.* kleine Hose.

porto *n*, -rya *f* das Porto, die
Postgebühr.

portowe *n* die Hafengebühr; -wy
Hafen-.

portre-cista *m* Porträtmaler; -t
m das Porträt, das Bildnis.

Portugal-czyk *m* Portugiese; -la
f Portugal; -ski portugiesisch.

portulaka *f* der Portulak.

porty-er *m* Portier, Türhüter;
-era *f* Portiere, der Türvor-
hang.

portyk *m* Säulengang, die Vor-
halle.

porubstwo *n* die Unzucht.

poru-czać, -czyć empfehlen; auf-
tragen; -czenie *n* der Auftrag;
-cznik *m* Leutnant; -czniko-
stwo *n* die Leutnantstelle.

porusz-ać, -yć bewegen, rühren;
berühren; -enie *n* die Bewe-
gung, Berühren.

pory *pl.* Poren.

porysować hindeuten; zertrümmeln.

poryk *m* das Gebrüll.

porywać, porwać ergreifen;
ent-, fortreißen; p. się auf-
springen, auffahren.

poryw-czość *f* Hastigkeit; (der
Zähorn; -czy hastig; jähornig.

porząd-ek *m* die Ordnung, die
Folgenreihe; -kować ordnen;
-kowy Ordnung-; -ny ordent-

porzece *n* Flussgebiet. [*lich*]

porzeczek *f* Johannisbeere.

porzu-cać, -cić hin-, wegwerfen;
von etw. lassen; verlassen (Haus).

porzynać, porzynać zerschneiden.

posa-da *f* Stelle, der Posten;
Grundlage; -dzać, -dzić -hin-,

einsetzen; -dzka *f* der Parfettboden.
 posą-dzać, -dzić beschuldigen; verdächtigen; -dzanie = gung.
 posag *m* die Mitgift.
 posąg *m* die Bildsäule.
 posażna reich ausgestattet.
 poschnąć vertrodden.
 pościółka *f* Streu.
 pościć fasten.
 pościół *f* das Bettzeug; -ić, po-słać aufbetten.
 pościerać abreiben, abwischen.
 pościg *m* das Nachjagen.
 poseł *m* Bote, Gesandte(r), Abgeordnete(r).
 posel ski Gesandten-, Abgeordneten-; -stwo *n* die Gesandtschaft, die Botschaft.
 posep-ność *f* Düsternheit; der Trübinn; -ny düster; trübinnig.
 pose-sor *m* Besitzer; Wächter; -sorka = in; -sya *f* der Besitz; Wacht; -syonat *m* Erbgutsbesitzer.
 posia-dać besitzen; -dacz *m* Besitzer; -daczka = in; -dłość *f* das Besitztum, das Anwesen.
 posiąść in Besitz nehmen.
 posiedzenie *n* die Sitzung.
 posiekać, posiec zerhacken.
 posiew *m* die Nachsaat; -ać, po-siać besäen, nachsäen.
 posikać besprühen.
 posi-lać -lić härten; -lek *m* die Stärkung; -lki *pl.* Hilstruppen; Hilsgelder; -lkować Hilfe leisten; -lkowy Hilfs-; -lny här-tend, kräftig.
 posiniały bläulich, bräunlich.
 posinieć blau werden.
 posiwieć grau werden. [*gen.*]
 posk-akiwać, -oczyć aufsprin-gen.
 poskarżyć się sich beschweren.
 poskoczny hüpfend.
 poskr-amiać, -omić hemmen, bändigen; -amiaz *m* Bändiger.
 poskrobać (be)schaben, tragen.
 posład *m* das Ackergetreide; -ek *m* Hintere.

poslan-ie, *n* die Sendung; Lager; -iec *m* Bote, Abgesandte(r); -ka *f* die Botin; -nietwo *n* die Sendung, die Botschaft; -nik *m* Abgesandte(r).
 pośledni Hinter-; minderwertig.
 poślinić mit Speichel benetzen.
 pośliznąć się ausgleiten.
 posłować Gesandter, Abgeordneter sein.
 posłu-biać, -bić heiraten; p. 3. co (an)geloben, -biny *pl.* die Trauung.
 posłuch *m* das Gehör; -ać an-hören; gehorchen; -alnia *f* das Audienz-zimmer; -anie *n* die Audienz.
 posłu-ga *f* Bedienung, der Dienst; -gacz *m* Aufwärter, Bediente(r); -gaczka *f* Bedienerin; -giwać bedienen.
 posłu-szeństwo *n* der Gehorsam; -szny gehorsam; -żyć einen Dienst erweisen; dienen; wohl-tun.
 posmak *m* Nachgeschmack.
 posmarować be-, einschmieren.
 pośmiech *m*, pośmiewisko *n* Ge-spött, der Spott; Gelächter.
 pośmiertny nach dem Tode sich ereignend; nachgelassen.
 pośmiewać się auslachen, ver-spotten.
 posnać einschlafen.
 pośnie-działy rostig; -dzieć von Rost anlaufen.
 pośnieżyć beschneien.
 posoka *f*, der Bluteiter; das Blut.
 posowieć trübinnig werden.
 pospać ein wenig schlafen.
 pospajać miteinander verbinden.
 poś-piech *m* die Eile; -pieszać, -pieszyć eilen, sich beeilen; -pieszny Eil-, eilig.
 pospinać zusammenheften.
 pospo-licie gewöhnlich; -litość *f* das Gewöhnliche; -litować ge-mein machen, entheiligen; p. się z kim sich zu 3. herablassen; -lity gewöhnlich, gemein.

pospólstwo *n* gemeines Volk.

pospołu *gemeinschaftlich*.

posprzątać *weg-, aufräumen*.

posrebrz-ać, -yć *verüßlern*.

posred-ni *Mittel-, mittelbar; -ni-*
etwo *n* die Vermittlung; -niezyć

vermitteln; -nik m Vermittler;

-i- *niezka* *in*.

pośród *mitten, in der Mitte*.

pośrodek *m* die Mitte.

post *m* das Fasten; die Fasten-

postać *f* Gestalt. *Zeit*.

posta-nawiać, -nowić *beschließen,*
festsetzen; -nowienie n der Be-

schluss.

postarać się *sich bestreben; p. się*
o co etw. besorgen.

po staremu *nach alter Weise*.

postaw *m* Ballen (Tuch, Lein-

wand); Aufzug (bei dem Weber);

-a *f* Haltung, Stellung; -ie

hin-, aufstellen; -ie się 3.

Stellung 3. *gegenüber nehmen*.

postęp *m* Fortschritt; -ek *m* die Tat,

die Handlungsweise; -ować, po-

stąpić (fort)schreiten; *sich beneh-*
men, verfahren; -owanie n Ver-

fahren; -owiec *m* Fortschritts-

mann; -owy *fortschrittlich, fort-*
schreitend.

posterunek *m* Posten.

postny *Fasten-*.

postoly *pl.* Baßschuhe.

postrach *m* Schrecken.

postradać *verlieren*.

postronek *m* Strid, Strang.

postronny *Seiten-, benachbart*.

postrzał *m* Schuß, Streifschuß.

postrzelić *anschießen*.

postrzy-gać, -dz (ab)scheren;

-gać *m* Tuschscherer; -galnia *f*

Tuschschere; werkstatt; -żyny *pl.*

Wollschur; die Haarbeschnidung.

postument *m* das Postament, das

Fundament, das Fußgestell.

postylla *f* Postille.

posuwać *auffstreuen*.

posu-cha, -sza *f* Dürre.

posu-wać, -nać (weiter) rücken;

befördern; -wisty hingleitend.

poswa-r, -rek *Haber; -rzyć się*
in Haber geraten.

poswatać *ein Paar zusammen-*
bringen; p. się *sich* *verschwa-*
gern.

poświad-czać, -czyć *bezeugen;*
-czenie n Zeugnis.

pośw-iata *f* das Sternenlicht,

Mondhelle; -iecać, -iecić *vor-,*
hinleuchten.

poświę-cać, -cić *einweihen;*
weihen, widmen, opfern; p. się
sich *widmen, sich* *aufopfern*.

poświst *m* Pfiff.

po-syłać, -słać *schicken, senden*.

posyłka *f* die Sendung.

posy-pywać -pać *bestreuen*.

poszanowanie *n* die Hochachtung.

poszarpać *zerreißen*.

poszczegół-ny *einzel; -nie* *im*
einzelnen.

poszcześcić *Glück* *geben; p. się*
glücken.

poszept *m* das Geflüster; -ywać,

-iąć *flüstern, zuflüstern*.

poszewka *f* der Überzug.

poszkapieć *sich* *einen* *Wod* *schließen*.

poszkaradzić *verunstalten*.

poszkodować *beschädigen*.

poszlaka *f* Spur; der Mafel.

poszostny *sechsspännig*.

posztukować *zusammenstüßeln*.

poszu kiwać, -kać (auf)suchen;

nachforschen; -kiwanie n die

Untersuchung, die Nachforschung.

poszwa *f* der Überzug.

poszycie *n* Strohbach.

poszykować = uszykować.

poszy-t = zeszyt; -wać, -ć

fertig *nähen; überziehen; mit*
Stroh *decken*.

pot *m* Schweiß.

potąd *bis* *da; bis* *heut, so* *lange*.

potajemny *heimlich, geheim*.

potakiwać „ja“ *sagen, bejahen*.

potanieć *billiger* *werden*.

potarcie *n* Reiben, Zerreiben.

potargać *zerreißen, -zausen*.

potaż *m* die Pottasche.

potęga *f* Macht; Potenz.

potem dann, nachher; hierauf; na
p. für die Zukunft.
potemu demgemäß; tauglich.
potę-piać, -pić verdammen; -pie-
nie *n* die Verdammung; -pie-
niec *m* Verdammte(r).
potęż-nieć mächtig werden; -ny
mächtig, stark.
potknąć się stolpern, straucheln.
potł-aczać, -oczyć zertreten.
potłuc zerbrechen, zerstoßen; p.
się sich wund schlagen.
potłum-iać, -ić unterdrücken.
potłuszczyć fett werden.
potnieć schwingen.
poto-czek *m* das Bächlein; -czny
gewöhnlich, gangbar; -czystość
f außerordentliche Gewandtheit;
-czysty gewandt, fliegend; -k
m Bach.
potoczyć hinschieben, hinwälzen;
p. się taumeln.
potom-ek *m* Nachkomme; -ność
f Nachwelt; -ny nachfolgend;
-stwo *n* die Nachkommenschaft.
potonać sämtlich ertrinken.
potop *m* die Sündflut; -ić er-
tränken; -owy sündflutig.
potowy Schweiß.
potra-cać, -cić anstoßen; abziehen.
potrafić imstande sein.
po-trajać, -troić verdreifachen.
potraw *m* zweiter Grasswuchs; -a
f Speise, das Gericht; -ka *f* ein-
gemachtes Fleisch.
potrójny dreifach.
potrosze ein wenig.
potruci (alle) vergiften.
potrzą-sać, -nąć, -sć bestreuen;
rütteln, schütteln.
potrzaskać zerbrechen.
potrze-ba *f* das Bedürfnis; Not;
Schlacht; p. przyrodzona die
Notdurft; -by *pl.* das Zubehör;
-ba es ist nötig; -bny nötig,
bedürftig; -bować brauchen, be-
po trzecie drittens. [dürfen].
potucha *f* Aufmunterung.
potul-ność *f* Fügsamkeit, der
Sanftmut; -ny fügsam, sanft.

poturczyć się Türle werden.
potwa-rea *m* Berleumber; -rezy-
ni -in; -rezy verleumderlich;
-rz *f* Berleumdung; -rzać ver-
leumben.
potwier-dzać, -dzić bestätigen;
-dzenie -gung.
potwór *m* die Mißgeburt, das
Scheusal.
potwor-ność *f* Ungeheuerlichkeit;
-ny mißgealtet, ungeheuerlich.
póty so lange, so weit.
poty-czka *f* das Treffen; -kać,
potkać antreffen; begegnen,
widerfahren; p. się sich bege-
nen; kämpfen.
potylicza *f* der Hinterkopf.
potynkować betünden.
poucz-ać, -yć belehren.
pou-fać anvertrauen; -falić się
sich vertraut machen; -fali ver-
traulich; -falość -keit.
powab *m* Reiz, die Anmut; -ność
der Liebreiz; -ny reizend, an-
powachać (beriechen). [mutig].
powadzić się in Streit geraten.
powaga *f* das Ansehen, Auto-
rität; der Ernst.
powal *m* das Hinstreden; na p.
in Haufen hingestreckt.
powala *f* Etubendecke.
powalać bestmugen.
powa-lać, -lić niederstreden; p.
sich niederstürzen.
powarzyć versengen (v. Frost),
abbrühen; abtöten.
powasnić entzweien.
powątpiewać bezweifeln.
powaz *m* Heubaum.
powa-zać *f* achten; -żanie *n* die
Achtung; -żny ernst; angesehen,
-zać, -żyć sich sich erheben.
powetować erlegen.
powiadać, powiedzieć sagen.
powiasło *n* Strohhalm.
powiastka *f* Erzählung.
powiat *m* Bezirk.
powiatowy Bezirks-
powie gebären; od powicia von
Kindesbeinen an.

powidło *n* Muß; *p.* ze śliwek
Baumenmuß.
powieka *f* das Augenlid.
powiednąć verwelfen.
powiększ-ać, -yć vergrößern.
powie-rnica *f* Vertraute; -rnik
m Vertraute(r); -rzać, rzyć an-
vertrauen.
powierz-chnia *f* Oberfläche;
chowność *f* das Äußere; Ober-
flächlichkeit; -chowny äußerlich;
oberflächlich.
powie-ść *f* die Erzählung; der
Roman; -ściopisarstwo *n* die
Romanschriftstellerei; -ściopi-
sarz *m* Romanschriftsteller;
-ściopisarka *in*.
powiesić aufhängen.
powietnik *m* Bewohner desselben
Bezirktes.
powie-trze *n* die Luft; *p.* mo-
rowe die Pest; -trzny Luft-
luftig; -trzokrag *m* Luft-
kreis.
powiew *m* das Wehen; -ać, po-
wiać wehen; flattern; -ny
luftig; flatternd.
powieźć wohin führen.
pow-ijać, -ić wideln; gebären
(ein Kind); -ijak *m* das Bin-
powikłać verwickeln. (Selband.
powinać się stolpern, straucheln.
powin-ien schuldig, verpflichtet;
-ność *f* Billigt, Schuldigkeit.
powino-wać się sich verschwä-
gern; -wactwo *n* die Verschwä-
gerung, die Verwandtschaft;
-waty verschwägert, verwandt.
powinszo-wać wünschen, gratu-
lieren; -wanie *n* der Glück-
wunsch, die Gratulation.
Powiśle *n* Weichselland, -gebiet.
powi-tać begrüßen; -talny Be-
grüßungs-; -tanie *n* die Begrü-
ßung.
po-wlekać, -wlec überziehen;
hinziehen, hinschleppen.
powłó-czka, powłoka *f* der
Überzug; Hülle; -czyć über-
ziehen; überlegen.

powód *m* Anlaß, Ursache; das
Zeitseil; Kläger; -ka *in*.
powodować veranlassen; *p.* się
sich leiten lassen.
powódź *f* Überschwemmung.
powo-dzenie *n* Befinden, Wohl-
ergehen; der Erfolg; -dzie, po-
wieś (hin)führen, leiten; *p.* się
ergehen; glücken; jak ci się po-
wodzi? wie geht es dir?
powój *m* die Winde.
powo-łanie *n* der Beruf; die Be-
rufung; -łać, -ływać berufen.
powol-i langsam; -nieć sich ver-
langsamten; -ny langsam; will-
fährig; -ność -zeit.
powonienie *n* der Geruch.
powóz *m* Wagen; powozić, po-
wieźć fahren, kutschieren.
powr-ac-ać, -ócić zurückkehren,
zurückgeben.
powróśło *n* Strohband.
powrót *m* die Rück-, Wiederkehr;
napowrót zurück; z powro-
tem auf dem Rückwege; powro-
tny Retour.
powróż *m* Strang, das Seil.
powro-zek *m* Strid; -źnietwo
n Seilerhandwerk; -źnik *m*
Seiler.
powścią-gać, -gnać zurückhalten,
zügelu, hemmen, -gliwy ent-
haltend; -gliwość -zeit.
powsta-niezy aufständisch; -nie *n*.
die Entstehung; der Aufstand; -niec
m Aufständischer; -wać, -ć auf-
stehen; entstehen; sich erheben,
sich empören; auftreten (Krank-
heit); losziehen (gegen 4.); *p.* z
martwych von den Toten auf-
erstehen.
powstrzy-mywać, -mać auf-,
zurückhalten; *p.* się sich ent-
halten.
powstydzić się sich schämen.
powszech-ność *f* Allgemeinheit;
-ny allgemein.
powszed-ni alltäglich, Alltags-;
täglich (Brot); *p.* dzień der

Wochentag; -nieć alltöglich werden.

powt-arzać, -órzyć wiederholen; -arżanie, -órzenie *n* die Wiederholung; -óro zweitens; -órny wiederholt.

powyżej 2. oberhalb; höher.

powyż-szać, -szyć erhöhen.

powziąć fassen, empfangen.

poza 4. 6. außerhalb, hinter.

pozabierać alles wegnehmen; p. znajomości Bekanntschaften machen.

pożąć abernten, abmähen.

pożadac begehren; -dany begehrt; erwünscht; -dliwość *f* Begierde; Lüsterheit; -dliwy gierig, lüstern.

pożalić się sich beklagen; sich erbarmen.

pożalować bebauern.

pozaoczy hinter dem Rücken.

pożar *m* die Feuersbrunst; -cie *n* Auffressen; der Fraß.

pozbaw-iać, -ić czego um etw. bringen, berauben.

pozb-ywać, -yć etw. los werden.

pozd-rawiać, -rowić grüßen; -rowienie *n* der Gruß.

pożeg-nać verabschieden; p. się z kim von 3. Abschied nehmen; -nalny Abschieds; -nanie *n* der Abschied.

pożerać, pożreć auffressen.

pozew *m* die Vorladung; -ne *n* die Vorladungsgebühr.

pozierać, pojrzeć hinschauen.

poziom *m* die Fläche, das Niveau; p. morza der Meerespiegel; -ka *f* Erdbeere; -kowy Erdbeeren; -y wagrecht, horizontal.

pożł-acąć, -ocić vergolden; -otka *f* Vergoldung; -otnik *m* Vergolber.

poznaczyć bezeichnen.

poznajomić bekannt machen.

poznaka *f* das Kennzeichen.

Poznań *m* Posen.

Poznańczyk *m* Posener.

pozna-nie *n* Erkennen; die Erkenntnis; -wać, -ć erkennen, kennen lernen; einsehen.

póź-niej später; -ny spät.

pożoga *f* Brandstiftung.

pozór *m* die Achtung, die Aufmerksamkeit; Schein, Vorwand.

pozor-ny scheinbar; -ność -heit.

pozosta-łość *f* der Nachlaß; der Rest; -ły hinterlassen, verblieben; -wać, -ć ver-, zurückbleiben; -wiał, -wić hinter-, zurücklassen.

pozszywać zusammennähen.

pożreć auffressen.

pożuć zerkauen.

pozw-alać, -olić erlauben, gestatten.

pozwanie *n* die Vorladung.

pozwolenie *n* die Erlaubnis.

pożycie *n* Leben, die Lebensweise.

pozycza *f* Lage; Stellung; der Posten.

pożycz-ać, -yć leihen, borgen; -ka *f* Anleihe, das Darlehen; -kowy Leih-.

pozyskać gewinnen.

poży-teczny nützlich; -teczność -heit; -tek *m* Nutzen; -tkować Nutzen ziehen.

pozytywka *f* das Positiv.

po-zywać, -zwać vertragen.

po-żywać, -żyć genießen.

poży-wie nähren; p. się sich nähren, einen Teil bekommen; -wienie *n* die Nahrung; -wny nahrhaft; -wność -igkeit.

pra-ur-, 3. B. prababka *f* Urgroßmutter.

prać (piore) waschen.

praca *f* Arbeit.

praco-dawca *m* Arbeitgeber; -wać arbeiten; -wity arbeit-sam; -witość -heit; -wnia *f* Arbeitsstube; Werkstätte; -wnik *m* Arbeiter; -wnica -in.

pracz *m* Wäscher; -ka -in.

prąd *m* die Strömung; Strom.

pradziad *m* Urgroßvater; -owski urgroßväterlich.

Praga *f* Prag.

pragnąć dürsten; begehren; sich nach etw. sehnen; -nienie *n* der Durst; Begehren.

prakty-czność *f* das Praktische; -czny praktisch; -k *m* Praktikus, Fachmann; -ka *f* Praxis, Erfahrung; -ki *pl.* Kunstgriffe, Ränke, Kniffe; -kant *m* Praktisant; -kować praktizieren.

prałat *m* Prälat.

pralnia *f* Wäscherei; Waschrube.

pra-matka *f* Urmutter; -ojciec *m* Urvater.

prapra-babka *f* Ururgroßmutter; -dziad *m* Ururgroßvater; -wnuczka *f* Ururenkelin; -wnuk *m* Ururenkel.

prasa *f* Presse.

prask! plaus!

praski Brager.

prasować pressen; bügeln.

praszczur *m* Ururahne; Ururenkel.

prątek *m* dünne Rute.

prawda *f* Wahrheit.

prawdo-mowca *m* Wahrheitsredner; -mowność *f* Aufrichtigkeit im Reden; -mowny wahrredend; -podobieństwo *n* die Wahrscheinlichkeit; -podobny wahrscheinlich.

praw-dzie *m* Wahrheitsfreund; -dzić = sprawdzić; -dziwie wirklich, wahrhaftig; -dziwość -heit; -dziwy wahrhaftig, wirklich, wahr, echt.

prawie reden, erzählen.

prawica *f* Rechte (rechte Hand).

prawiczka *f* Jungfer.

prawidło *n* die Richtschnur, die Regel; Stiefelholz; -wy vor-schriftsmäßig; -wość -heit.

prawie fast.

praw-nictwo *n* die Rechtskunde; -niczy Rechtsgelehrten; -nik *m* Rechtsgelehrte(r), Jurist.

prawnuczka *f* Urenkelin.

prawnuk *m* Urenkel.

praw-ny gesetzlich, rechtmäßig; -ność -heit.

prawo, na p. rechts.

prawo *n* Recht; Gesetz; **p. przy-należności** Heimatrecht.

prawo-dawca *m* Gesetzgeber; -dawczy gesetzgebend; -dawstwo *n* die Gesetzgebung; -lomca *m* Übertreter des Gesetzes; -mocność *f* Rechts-, Gesetzeskraft; -mocny rechtskräftig; -sć *f* Rechtlichkeit, Rechtmäßigkeit.

prawosławie *n* die griechisch-orthodoxe Kirche; -sławny griechisch-orthodox.

prawo-wać się Prozesse führen; -wierny richtiggläubig; -wierność -heit; -witość *f* Legitimität; -wity legitim, rechtmäßig; -znawca *m* Rechtskenner; -znawstwo *n* die Rechtskunde.

prawy recht (Seite); rechtlich, Präzanin *m* Brager. [richtig; recht.]

prażenie *n* Rosten.

prażka *f* das Streifen.

prażkowaty gestreift.

prażnik *m* das Kirchweihfest.

pra-żucha *f* dicker Brei aus grob gemahlenem Weizen; -żyć rösten.

prebenda *f* Pfrunde; -rz *m* Pfründner; -rka *un.*

precik *m* eine Rute, die Gerte; Staubfaden; -owaty staubig.

prez weg, fort. (fadenförmig.)

pre-d-ki, -ko schnell, geschwind, rasch; -kość -igkeit, Raschheit.

presekt *m* Präsekt, Vorsteher; -ura *f* Präsektur.

preferans *m* die Preference.

pre-ga *f* der Streifen, Strieme; -gowaty gestreift.

pregier *m* Branger.

preliminarz *m* Voranschlag.

preludium *n* Vorspiel.

pre-mia *f* Prämie; -miować prämiieren.

prenume-rata *f* Pränumeration; -rować pränumerieren.

preopinant *m* Vorredner.

prepa-racya *f* Vorbereitung;

-rat *m* das Präparat; **-rować** präparieren.

prerogatywa *f* das Vorrecht.
Preszburg *m* Preßburg.
pret *m* die Rute, Gerte.
pretekst *m* Vorwand.
preten-dent *m* Anspruchsmacher;
-ya *f* der Anspruch; *-syonalny*
 anspruchsvoll.
prewet *m* Abort, Abtritt.
prezbyter *m* Presbyter, Kirchen-
 vorsteher; *-yanin* *m* Presbyter-
 rianer; *-yum*, *-stwo* *n* Pres-
 byterium.
prezen-t *m* das Geschenk; *-ta* *f*
 Präsentation, das Vorzeigen;
 der Vorschlag; *-tować* präsen-
 tieren.
prezerwatywa *f* das Schutzmittel.
prezes *m* Vorsitzende(r).
prę-żność *f* Spannkraft; *-życ*
 spannen, dehnen.
prezy-dent *m* Präsident, Vor-
 sitzende(r); *-dować* den Vorsitz
 próba *f* Probe. [führen.
pro-bierczy *m* Probier-; *-bierz* *m*
 Probierer, Metallprüfer.
próbka *f* Warenprobe.
problem *m* das Problem;
-yczny problematisch, fraglich.
pro-bostwo *n* Pfarramt, die
 Pfarre; *-boszcz* *m* Pfarrer.
próbować probieren.
pro-ca *f* Schleuder; *-carz*, *-cnik*
m Schleuderer. [fahren.
proce-der *m*, *-dura* *f* das Ver-
procent *m* das Prozent; Zins
 (vom Kapital); *p. składany*
 Zinseszins; *-ować* versinsen.
oces *m* Prozeß, Rechtsstreit;
-ować się Prozeß führen.
ocesa *f* Prozeßion.
och *m* Staub; das Pulver; *p.*
strzelniczy das Schießpulver.
óch-nica *f* der Humus; *-nieć*
 modern; *-nienie* *n* Modern;
-nienie kości der Knochenfraß;
-no *n* der Moderstaub; der
 Feuerschwamm.
ocho-wnia *f* Pulverfabrik; das
 -magazin; *-wnica* *f* Pulver-
 röhre 2. außer (bir). [büchse.

pro-dukeya *f* Produktion, Erzeu-
 gung; *-dnkować* produzieren;
-dukt *m* das Produkt, das Er-
 zeugnis.
profa-naeya *f* Entheiligung; *-no-*
wać entheiligen.
profesor *m* Professor; *-ka* *in*;
-ski Professoren-, *-stwo* *n* die
 Professur.
profe-sya *f* Profession, das Hand-
 werk, das Gewerbe; das Be-
 kenntnis; *-syjny* professions-
 mäßig; *-syonista* *m* Handwerker.
profit *m* Profit, Gewinn.
próg *m* die Schwelle.
progno-styk *m* das Wahrzeichen-
-za *f* Prognoze, Vorhersage.
projekt *m* das Projekt, Vorschlag;
-ować projektieren.
proklamacya *f* der Aufruf.
prokura-tor *m* Sachwalter; Staats-
 anwalt; *-torya* *f* Procuratur;
 Staatsanwaltschaft; *-torya*
 skarbu Finanzprocuratur.
proleta-ryat *m* das Proletariat.
prolog *m* Prolog, die Vorrede.
prom *m* die Fähre.
promie-ń *m* Strahl; Radius,
 Halbmeßer; *-nieć* Strahlen wer-
 fen; *-nieć się*, *-nieć* (aus)strah-
 len; *-niowanie* *n* Ausstrahlen;
-nistość *f* das strahlende Wesen;
-nisty strahlend.
promocya *f* Beförderung.
promyk *m* kleiner Strahl.
propina-cya *f* Propination; *-tor*
m Schankwirt; *-torka* *in*.
proponować vorschlagen.
propor-cya *f* Proportion, das
 Verhältnis; *-cyonalność* *f* das
 Ebenmaß; *-cyonalny* propor-
proporzec *m* die Fahne. [tioniert.
propozycya *f* der Antrag.
pro-roczy, *-rocki* prophetisch;
-roctwo *n* die Prophezeiung;
-rok *m* Prophet; *-rokini* *in*;
-rokować prophezeien, vorher-
 sagen.
prośba *f* Bitte, das Gesuch; *p.*
przyczynna Fürbitte.

Prościejów *m* Proßnitz.
prościutki ganz gerade.
prosiak *m* ein großer Ferkel.
prosiatko *n* Ferkelchen.
prosić bitten, ersuchen; einladen.
pro-się się ferkeln, Ferkel werfen;
 -**się** *n* Ferkel; -**sięcy** Ferkel-;
 -**śna** trädig.
proso *n* die Hirse.
prospekt *m* Prospekt; die Aus-
prost, wprost geradezu. [sicht.
prosta-cki ungeschliffen, gemein;
 -**ctwo** *n* die Ungeschliffenheit,
 die Gemeinheit; gemeines Volk;
 -**czek** *m* ein schlichter, einfacher
 Mensch; -**k, -czyna** *m* Grobian.
prosto gerade, einfach; direkt;
prostu geradezu, schlechtweg;
 -**duszny** offenherzig; -**dusznosc**
 -**teit**; -**kat** *m* das Rechteck;
 -**katny** rechtwinklig; -**padly**
 senkrecht.
prosto-sć *f* Geradheit; Schlicht-
 heit, Einfachheit; -**ta** *f* Schlicht-
 heit; Einfalt; -**wać** gerade
 machen; berichtigen.
prosty gerade; einfach, schlicht;
 recht.
prosz-ek *m* das Stäubchen; das
 Pulver; -**kować** pulverisieren;
 -**kowaty** pulverförmig.
proszyc stauben; fein regnen,
 fein schneien.
pro-tegować protegieren, begün-
 stigen; -**tekeya** *f* Protektion;
 -**tektor** *m* Protektor, Beschützer;
 -**tektorka** *-in*.
protest *m*, -**acya** *f* Protestation,
 der Einspruch; -**ancki** protestan-
 tisch; -**ant** *m* Protestant; -**antka**
-in; -**antyzm** *m* Protestantis-
 mus; -**ować** protestieren, Ein-
 spruch erheben.
proto-kół *m* das Protokoll; -**ko-**
larny protokollosarisch; -**kolista**
m Protokollführer.
protoplasta *m* Begründer;
 Urahn.
prowa-dzenie *n* die Führung;
 -**dzenie się** die Aufführung;

-**dzić** führen, (ge)leiten; -**dzić**
 się sich führen; sich aufführen.
prowent *m* die Einnahme; -**owy**
 Einnahme-; *m* Schaffner.
prowiant *m* Mundvorrat.
prowin-cya *f* Provinz; -**cyal** *m*
 Provinzial; -**cyonalizm** *m* Pro-
 vinzialismus; -**cyonalny** pro-
 vinziell.
prowizor *m* Provisor, Berweiser;
 -**yczny** provisorisch.
provizya *f* Provision.
proza *f* Prosa; -**iczność** *f* das
 Prosaische; -**iczny** prosaisch.
prozelita *m* Neubefahrte(r).
próż-nia *f* Leere, Lustleere; -**nia-**
cki, -niaczy müßig; -**niactwo**
n der Müßiggang; -**niak** *m*
 Müßiggänger; -**niaczka** *-in*; -**no**
 leer; vergebens; -**ność** *f* Leere;
 Eitelkeit; Vergeblichkeit; -**nować**
 müßiggehen, faulenzgen; -**ny** leer;
 eitel; vergeblich.
pruć aufzurennen; sezieren (den
 Leichnam).
Pru-sak *m* Preusse; -**sy** *pl.* Preu-
 ßen; -**ski** preußisch.
przeza *f* Britische.
prym *m* Vorrang.
pryma-rya *f* die erste Frühmesse;
 -**ryusz** *m* Primärarzt, Oberarzt;
 -**s** *m* Primas; -**sowski** Primas-;
 -**sostwo** *n* die Primaswürde.
prymicya *f* Primiz, erste Messe
 eines Geistlichen.
prymka *f* der Kantabaf.
pryncy-pał *m* Prinzipal, Vor-
 steher; -**palny** Haupt-.
prys-kać, -nąć spritzen; sprühen;
 bersten; verschwinden.
pryszez *m* die Brandblase; das
 Wimmerl; -**owaty** doll Blasen;
 -**yk** *m* das Bläschen.
prywatna *f* der Eigennuß.
prywatny privat, Privat-.
pryz-ma *f*, -**mat** *n* das Prisma.
prząd-ka *f* Spinnerin.
przysć spinnen.
prza-śnik *m* jüdischer Osterluchen,
 -**śny** ungesäuert.

prze-baczać, -baczyć verzeihen;
-baczenie *n* die Verzeihung.
przebajać verplaudern.
przeba-kiwać, -knać mudsen.
przebarwić umfärben.
przebarcząć weinend zubringen.
przebieg *m* Verlauf; Vorgang;
-knij, -ać, **przebiedz** durch-
laufen; verstreichen; -ły schlau;
-łość =heit.
prze-bierać, -brać auslesen, aus-
klauben; überschreiten (Maß);
erschöpfen; **p. się** sich erschöpfen;
sich umkleiden; -biórka *f* das
Erzschneiden.
prze-bijać, -bić durchschlagen,
=bohren, =stoßen; durchdringen;
-bić się sich durchschlagen, sich
durchstechen.
przebla-gać besänftigen, versöh-
nen; -galny versöhnlich.
przebóg um Gottes willen.
przebój *m* Durchschlag.
przebość durchstoßen, =bohren.
przebrakować aussondern.
przebranie *n* die Vertiefung.
przebrnąć durchwaten.
przebrodzić durchwaten
przebrukować umpflastern.
przebrzmieć verklingen.
przebrzydki äußerst häßlich.
prze-budowa *f* der Umbau; -bu-
dować umbauen.
przebudzać = budzić.
prze-bytny passierbar; -bywać,
-być verweilen; durchmachen;
passieren.

przeć (prę) drängen, drücken.
przece-dzać, -dzić durchseihen.
przecen-iać, -ić überschätzen.
przechadz-ać się spazieren gehen;
-ka *f* der Spaziergang.
prze-chera *m* Spötter, Kritiker;
-chernosć *f* Tadelsucht; -cher-
ny tadelsüchtig, spöttelnd.
prze-chód *m* Durchgang, Durch-
zug, Übergang; -chodni Durch-
gangs; übergehend; -chodowy
Durchgangs; -chodzie, przejsć
durch, vorbei, vorüber, über-

gehen; überschreiten; übertreffen;
durchmachen; -chodzień *m* Vor-
übergehende(r); -chodzony ab-
getragen, abgenutzt.

prze-chów *m* das Aufbewahren;
-chówek *m* überwintertes Vieh;
-chowywać, -chować aufbe-
wahren; verbergen; -chowy-
wacz *m* Bewahrer; Fehler; -cho-
wywaczka =in.

prze-chrzcianka *f* Neophytin;
-chrzeić umtaufen; -chrzta *m*
Neophyt, Neugetaufte(r).

przech-wa-łać, -lić übermäßig
loben; **p. się** prahlen; -lka *f*
Prahlerci.

przechy-łać, -lić hinüberneigen;
p. się sich h., umschlagen.

prze-ciąg *m* Durchzug; Luftzug,
p. czasu Zeitraum; -ciągać,
-gnać durchziehen, ausdehnen,
in die Länge ziehen; **p. się** sich
ausstrecken; sich in die Länge
ziehen; -ciągly ausgedehnt,
lang dauernd.

przecią-żać, -żyć überlasten,
überbürden, überladen.

prze-cie, -cież doch, dennoch.

prze-cięcie *n* der Durchschnitt;
-cięciowo durchschnittlich.

prze-ciekać, -ciec durchtrinnen.

prze-cierać, -trzeć (durch)reiben;
p. się sich klären (Himmel).

przecierpieć erdulden.

prze-ciętny durchschnittlich, Durch-
schnitts; -cinać, -ciąć durch-
hauen, durchschneiden; -cinek
m Beistrich.

prze-ciskać, -cisnąć durch-
drücken, durchdrängen.

przeciw, -ko 3. gegen, wider,
entgegen, gegenüber; **p. temu**
dagegen.

przeciw-ić się sich widersetzen;
-ieństwo *n* die Widerwärtigkeit;
Gegenteil; -legły gegenüber-
liegend; -nie im Gegenteil, um-
gekehrt; -nik *m* Gegner, Wider-
sacher; -niezka =in; -ność *f* das
Mißgeschick; der Gegensatz; -no-

znik *m* Gegenfüßler, Antipode;
 -ny entgegengesetzt, widerspre-
 chend; Gegen-; -prostokątna *f*
 Hypotenuse; -waga *f* das Gegen-
 gewicht.
 prze-cznąć, -cnieć się erwachen.
 przecudny wunder schön.
 przeczekać wartend aushalten.
 prze-czenie *n* die Verneinung;
 -cznica *f* Querstraße.
 prze-czucie *n* Vorgefühl; die
 Ahnung; -czuwać, -czuć ahnen.
 przeczzyć verneinen; leugnen.
 prze-czysty sehr rein; unbefleckt;
 -czyszczać, -czyścić reinigen;
 p. się abführen; -czyszczający
 reinigend, Abführ-, zum Ab-
 führen; -czyszczenie *n* Steini-
 gen; Abführen.
 przeczytać durchlesen.
 przed 4. 6. vor (dem Hause, das
 Haus).
 przedaj-ny lässlich; -ność -leit.
 prze-dawać, przedać verkaufen;
 -dawacz, -dawca *m* Verkäufer;
 -dawaczka -in; -daż *f* der
 Verkauf.
 przedawnienie *n* die Verjährung.
 przedchrześcijański vorchristlich.
 przededniem vor Tagesanbruch.
 przedewszystkiem vor allem.
 przedgórze *n* Vorgebirge.
 przedimek *m* Artikel.
 przedłu-żać, -żyć verlängern;
 -żenie *n* die Verlängerung.
 przed-mieście *n* die Vorstadt;
 -miejski Vorstadt-, vorstädtisch;
 -mieszczanin *m* Vorstädter;
 -mieszczanka -in.
 przedmiot *m* Gegenstand; das
 Objekt, die Ergänzung; -miot-
 wość *f* Objektivität; -miotowy
 objektiv.
 przedmowa *f* Vorrede.
 przed-mur *m*, -murze *n* die
 Bormauer, die Schutzwehr.
 przedni vordere, Border-; fein
 vorzüglich.
 przed-nowek *m* die Zeit vor der
 Ernte; -obiedni vormittägig;

-onegdaj vorgestern; -osta-
 tni vorleste.
 przedostojny hochachtungswürdig.
 przed-piekło *n* die Vorhölle;
 -piersiń *n* die Brustwehr;
 -płata *f* die Vorausbezahlung;
 -pokój *m* das Vorzimmer; -po-
 ludnie *n* der Vormittag; -po-
 ludniowy Vormittags-; -poto-
 powy vorsündflutlich; -ramię
n der Borderarm.
 przedruk *m* Nachdruck, Abdruck;
 -ować nach-, abdrucken.
 przedrzeźniać nachspotten.
 przedsię-biorca *m* Unternehmer;
 -biorezość *f* der Unterneh-
 mungsgeist; -biorezy unter-
 nehmend; -biorstwo *n* die
 Unternehmung; -brać, -wziąć
 unternehmen, vorhaben; p. so-
 bie sich vornehmen; -wzięcie *n*
 die Unternehmung; der Voratz.
 przedsiomek *m* die Vorhalle.
 przedślubny der Trauung voran-
 gehend.
 przedśmiertny vor dem Tode.
 przedsta-wiać, -wić vor-, dar-
 stellen, repräsentieren; -wiciel *m*
 Stellvertreter, Repräsentant;
 -wicielka -in; -wicielstwo *n*
 die Stellvertretung, die Repräsen-
 tation; -wienie *n* die Vorstel-
 lung.
 przedświętny vor dem Feste.
 przedświt *m* das Tagesgrauen.
 przedtem vordem, früher.
 przedugoda *f* der Vorvertrag.
 przedwczesny vorzeitig.
 przedwczoraj vorgestern.
 przedwczorajszy vorgestrig.
 przedweselny vor der Hochzeit.
 przedwieczny ewig
 przedza *f* das Garn; -rnia, -lnia
f Spinnerei.
 przedzenie *n* Spinnen.
 prze-dział *m* die Abteilung; die
 Scheidewand; -dzielać, -dzie-
 lić abteilen, absondern.
 prze-dzierać, -drzeć durchreißen;
 p. się sich durchdrängen.

przedziurawić durchlöchern.

przeziwny mundervoll.

przeziwo *n* Gespinst.

prze-gięcie *n* die Biegung; **-gi-nać**, **-giąć** umbiegen, hinüberbeugen.

przegład *m* die Durchsicht; die Musterung; **p. wojska** die Heerschau; **-ać**, **-nać** durchsehen; mustern; **-ać się** sich betrachten.

przegłosować überstimmen.

przegnić durchfaulen.

przegorzeć durchbrennen.

przegospodarować verwirtschaften.

przegotować zer-, überkochen.

prze-gradzać, **-grodzić** abteilen.

przegrana *f* der Verlust; Niederlage; verlorenes Spiel.

prze-groda, **-gródka** *f* Abteilerung; Scheidewand; das Fach.

przegrożka *f* Drohung.

prze-grywać, **-grać** verspielen; durch-, vorspielen; **-grywka** *f* das Vor-, Zwischenspiel.

prze-gryzać, **-gryźć** durchbeißen; einen Imbiß zu sich nehmen.

przegrznieć zu donnern aufhören.

przegub *m* Bug, die Krümmung; **-ny** Gelenk-

przegwałcić überwältigen.

przehulać verprassen.

przeina-czać, **-czyć** umändern.

przeist-aczać, **-oczyć** umwandeln, umgestalten; **-oczenie** *n* die Umwandlung.

prze-jadać, **-jeść** aufessen, verfressen; **p. się** sich überessen.

prze-jazd *m* die Durchfahrt; **-jazdowy** Durchfahrts-; **-jażdżka** *f* Spazierfahrt; der Spazierritt.

przejemca *m* Ergreifer.

przejety gerührt, durchdrungen.

prze-jezdny durchreisend, **-jazd-**rend; **-jeżdżać**, **-jechać** durch-, vorbeifahren, **-reiten**, **-reisen**; **p. się** spazieren fahren.

prze-jmować, **-jać** auffangen; ergreifen; **an-**, übernehmen.

przej-rzały überreif; vorzüglich; **-rzyć** vorherbestimmen; das Augenlicht wieder bekommen; zur Einsicht kommen.

przejscie *n* der Durchs, Übergang.

przekabacić auf seine Seite hinüberziehen, umstimmen 4.; **p. się** seine Gesinnung ändern.

prze-kalać, **-kłać** durchstechen.

przekar-miać, **-mić** überfüttern.

przekas *m* Schrott, die Stichelei; **z -em** hämisch, ironisch; **-ka** *f* der Imbiß.

przekasać = **przegryzać**.

przekaszlać hustend zubringen.

przekątnia *f* Diagonale.

przekaz *m* die Anweisung; **p. pieniądze** Geldanweisung; **-ywać**, **-ać an-**, überweisen, übertragen.

prze-klad *m* die Übersetzung, die Übertragung; **-kładać**, **-łożyć** umlegen; vorlegen; dazwischen legen; vorziehen; übersetzen; **-kładnia** *f* Wortübersetzung.

prze-klęcie *n* die Verfluchung; **-klenstwo** *n* der Fluch; **-klętnik** *m* Verfluchte(r); **-klinać**, **-kłać** verfluchen.

przekomarzać sich sich neden.

prze-konanie *n* die Überzeugung; **-konywać**, **-konać** überzeugen, überführen.

przekop *m* Quergraben; Durchstich; **-ywać**, **-ać** durch-, umgraben.

przekopiować nachkopieren.

przekor *m* Troß; **na p. zum T.**

prze-kraczać, **-kroczyć** überschreiten, übertreten.

prze-kradać, **-kraść** einschwärzen; **p. się** durchschleichen; **-kradkiem** heimlich.

przekre-cać, **-cić** verdrehen.

przekreskować überstimmen.

przekreś-lać, **-lić** durchstreichen.

przekroczenie *n* die Überschreitung; das Vergehen.

przekrój *m* Durchschnitt.

przekrwienie *n* die Blutüberfülle.

przekrzyczeć überſchreien; ſchrei-
end verbringen.
przekrzyżować durchkreuzen.
przekształcać, -cić umbilden.
prze-kup *m* Trödelhandel; die
Beſetzung; -kupień *m* Tröbler;
-kupka *in*; -kupny beſetzlich;
-kupstwo *n* die Beſetzung; -ku-
pywać, -kupić beſetzen.
przekwi-tać, -tnąć verblühen.
przeładować überladen.
prze-lamywać, -lamać durch-
brechen; überwältigen.
prze-latywać, -latać, -lecieć
durch-, vorbei-, hinüberfliegen.
przełaz *m* das Überſteigen; Über-
ſtieg (im Baun); -łazić, -leźć
hinüberklettern, -kriechen.
przeleknąć się erſchrecken.
prze-lew *m* das Vergießen; to
nie -lewki das iſt kein Spaß;
-lewać, -lać ver-, umgießen;
übergießen; übertragen.
przelicz-ać, -yć durch-, über-
zählen; *p.* ſie ſich verrechnen.
przełom *m* Durchbruch.
przełot *m* Durchflug; -lotny flüch-
tig; Zug-, Flug-.
przełoż-eniſtwo *n* der Vorſtand;
-żony *m* Vorgeſetzte(r).
przelud-niać, -nić überbevölkern;
-nienie *n* die Überbevölkerung.
przełu-pywać, -pać entzwei-
ſtalten.
prze-mą-dry ſehr weiſe; -drzały
ſubertluh, pöſtig.
prze-magać, -módz überwinden.
prze-makać, -moknąć durchnäßt
werden.
przemar-zać, -znać durchfrieren.
prze-mawiać, -mówić do kogo
antreden, anſprechen 4.; *p.* za
kim ſich für 4. verwenden; *p.*
się z kim in Wortwechſel ge-
raten
prze-mian, na *p.* abwechſelnd;
-miana *f* Abwechſelung, Ver-
änderung; -mieniać, -mienić
ab-, verwechſeln, verändern, ver-
wandeln; -mienić się ſich ver-

wandeln; ſich verklären; -mie-
nienie *n* die Verwandlung; *p.*
Pańskie die Verklärung Chriſti;
-mienny veränderlich, wandelbar.
przemierz-ać, -yć durchmeſſen.
przemierzły eſelhaft.
prze-mi-jać, -nać vergehen.
przemil-czać, -czeć verſchweigen.
przemknąć się durchſchleichen.
prze-moc *f* Übermacht; -módz
überwinden, überwältigen.
przemowa *f* Anrede, Anſprache.
przemózny vielvermögend
prze-my-cać, -cić ſchmuggeln, ein-
ſchwärzen; -mycanie *n* der
Schleichhandel.
prze-mykać, -mknąć durchſchie-
ben; *p.* ſie durchſchleichen.
prze-myśl *m* das Gewerbe; -my-
śliwać, -myślać nachdenken;
-myślność *f* Betriebsamkeit;
der Gründungsgeiſt, -myślny
betriebsam; erfinderiſch; -mysto-
wiec *m* Gewerbetreibende(r);
-mystowy Gewerbs-.
prze-my-tnictwo *n* der Schmug-
gel; -tnik *m* Schmuggler.
przenaj-aster-; 3 *B.* przenaj-
świętazy aſterheiligt.
przeniesienie *n* die Übertragung;
der Übertrag (im Handelsbuch).
przenie-wierca *m* Treuloſer;
-wierczy treuloß; -wierstwo
n die Treuloſigkeit, -wierzać,
-wierzyć veruntreuen; -wie-
rzyć ſie treuloß werden.
przenigdy nimmermehr.
przeni-kać, -knąć durchbringen;
-kliwość *f* Durchbringlichkeit;
der Scherſinn; -kliwy durch-
bringlich; durchbringend.
przenocować übernachten.
prze-nosić, -nieść übertragen;
verſehen; übertreffen; vorziehen;
p. ſie überſiedeln; ſich verſetzen;
-nosiny *pl.* die Heimführung der
Neuerwählten; -nośnia *f* der
bildliche Ausbruch; -nośny trag-
bar; übertragen, bildlich.
prze-oblekać, -oblec umkleiden.

przeobra-żać, -zić um-, verwandeln; -żenie = dlung.
 przeoczyć übersehen.
 przeor *m* Prior; -ysza -in; -stwo *n* die Prioratswürde.
 prze-orywać, -orać umpflügen.
 prze-padać, -paść durch-, versinken; verschwinden; *p.* za kim, za czem für 4., für etw. eingenommen sein.
 przepa-lać, -lić durch-, verbrennen.
 przepamiętać vergessen.
 przepaść *f* der Abgrund.
 przepa-ska *f* Binde, der Gürtel; -sywać, -sać umgürten.
 prze-patrywać, -patrzyć durch-, schauen, voraussehen.
 przepę-dzać, -dzić durchtreiben; zubringen; destillieren.
 przepel-niać, -nić überfüllen.
 przepie-rzać, -rzyć überpfeftern.
 prze-plerać, -przeć durchsegen.
 prze-pierzenie *n* der Verschlag, -pierzyć abteilen, verschalen.
 przepięty überspannt.
 prze-pijać, -pić vertrinken.
 przepiórka *f* Wachtel.
 przepis *m* die Abschrift; die Vorschrift; -ywać, -ać ab-, vor-, umschreiben, verordnen (Arznei), -ywacz *m* Abschreiber.
 przepla-cać, -cić überzahlen.
 przeplakać mit Weinen verbringen.
 prze-plawiać, -plawić überschnen.
 przepłu-kiwać, -kać anaspülen, przepły-wać, -nać durchschwimmen; durchschiffen; durchfließen.
 przepocić durchschwizen.
 przepoczwarzyć się sich verpuppen.
 przepolszczyć in's Polnische übersetzen.
 prze-pominać, -pomnieć vergessen; -pomnienie *n* die Vergessenheit.
 przepona *f* das Zwerchfell.

przepo-wiadać, -wiedzieć vorhersagen; vorherfragen; -wiadacz, -wiednik *m* Verkünder; -wiednia, -wiedź *f* Prophezeiung.
 prze-praszać, -prosić um Berzeihung bitten.
 prze-prawa *f* Überfahrt, der Übergang; -prawiać, -prawić übersegen, hinüberführen.
 przeprosiny *pl.* die Abbitte.
 przeprowa-dzać, -dzić durchführen; überführen; *p.* się übersiedeln; -dziny *pl.* die Übersiedelung.
 przepruć aufstrennen.
 prze-przegać, -przadz umspannen.
 przepuklina *f* der Bruch.
 prze-pust *m* Durchlaß; -puszczać, -puścić durchlassen; vergeben; -puszczalny durchlässig.
 prze-pych *m* die Pracht, Luxus; -pyszny prachtvoll, luxuriös.
 prze-rabiać, -robić durch-, um-, verarbeiten.
 przera-hywać, -bać durchhauen.
 przerachować durchrechnen; *p.* się sich verrechnen.
 prze-radzać, -rodzić się sich umwandeln.
 prze-rastać, -rosnąć durchwachsen; im Buchse übertreffen.
 przera-żać, -zić bestürzt machen; -żenie *n* die Bestürzung, -żliwy durchbringend.
 przerebła *f* Buhne.
 przeróbka *f* Umarbeitung.
 Przerów *m* Prerau.
 prze-rwa *f* Lücke, Unterbrechung; der Durchbruch; -rywać, -rwać durchreißen; unterbrechen.
 przerysować abzeichnen.
 przersedz-ać, -ić lichten; verdünnen.
 prze-rzynać, -rznać durchschneiden.
 przesąd *m* das Vorurteil.
 przesada *f* Übertreibung.
 przesadny übertrieben.

przesą-dny abergläubisch; -dzać, -dzić voreilig urteilen.
 prze-sadzać, -sadzić versetzen, überspringen; übertreiben.
 prze-salać, -solić versalzen.
 prześcieradło *n* Leintuch.
 prześci-gać, -gnać überholen, übertreffen; *p.* się wetteifern; -gly überreif.
 prze-siadać, -siaść sich wo anders setzen; umsitzen; -siady-wać, -siedzieć sitzend verbringen; oft sitzen.
 przesią-kać, -knać einsaugen; durchdringen; -siakły durchdrungen.
 przesiad-lać, -lić übersiedeln.
 prze-siewać, -siać durchsieben.
 przesi-lać, -lić überanstrengen; -lenie *n* die Überanstrengung; die Kriftis; *p.* dnia z nocą die Sonnenwende.
 prze-skakiwać, -skoczyć überspringen.
 przeskro-bywać, -bać durchfragen; über die Schnur hauen; etw. verschulden.
 prześlado-wać verfolgen; -wanie *n* die Verfolgung; -wca *m* Verfolger; -wozy Verfolgungs-.
 przesławny hochberühmt
 przesłica *f* der Rodenstod.
 przesliczny wunder schön.
 przesło *n* Breiterfeld, Foch.
 przysłuchać über-, verhören.
 przysłyszeć się nicht recht hören.
 przesmyk *m* Engpaß.
 przespać durchschlafen.
 prze-stały überreif; abgestanden; -stanek *m* das Aufhören; die Pause, bez -stanku unaufhörlich.
 przestarzały veraltet.
 prze-stawać, -stać aufhören; *p.* na czym mit etw. vorlieb nehmen; *p.* z kim mit j. verfahren.
 przesta-wiać, -wić umstellen.
 przestęp-ca *m* Übertreter; -czyni-
 da; -ny übertretend; Schalt-;

-ować, przestąpić übertreten; -stwo *n* die Übertretung.
 przestach *m* Schred(en)
 przest-rajać, -roić um-, verkleiden; umstimmen.
 przestrasz-ać, -yé erschrecken.
 przestroga *f* Warnung.
 prze-stronny, -strony geräumig; -stronność -heit.
 przestru-giwać, -gać zu vie. schneiden; über die Schnur hauen.
 przetrzał *m* Durchschuß; *na p.* durch und durch.
 przestrze-gać, -dz warnen; *p.* czego etw. beobachten.
 przestrzeń *f* der Raum.
 przestwór *m* großer Raum.
 prze-suwać, -sunąć durchschieben.
 przeświad-czać, -czyć überzeugen, -führen.
 przeswietny hochloblich.
 prześwie-tować die Feiertage (wo) verbringen; -ty hochheilig
 przesy-cać, -cić übersättigen.
 prze-sychać, -schnąć ein wenig troden werden.
 prze-syłać, -słać (über)senden; -sylka *f* Sendung.
 przesył *m* Überdruck.
 przeszać durchbringen.
 prze-szkadzać, -szkodzić stören, hindern; -szkoda *f* das Hindernis.
 przesz-lo mehr als, über; -loro-czny vorjährig; -ły vergangen; -łość -heit.
 przesu-kiwać, -kać durchsuchen.
 prze-szywać, -szyć durchnähen; übernähen; durchbohren.
 prze-tacznik *m* Siebmacher; Ehrenpreis; -tak *m* das Sieb.
 prze-topiać, -topić umschmelzen.
 przetarty durchgeeiben.
 przetłomaczyć übersetzen.
 przeto daher, deshalb; folglich.
 przetra-wiać, -wić vollends verdauen; vergeuden.
 przetrwać ausharren.
 przetrwonić vergeuden.
 przetrzą-sać, -sć durchschütteln; durchstöbern; untersuchen.

przetrzeb-iać, -ić lichten.
 przetrzep-ywać, -ać durchklopfen.
 przetrzym-ywać, -ać aushalten.
 przetrzwarzać, -tworzyć um-
 bilden; -twór *m* das Neuprodukt.
 przetyczka *f* der Durchstecher.
 prze-tykać, -tkać durchweben.
 prze-tykać, -tknąć durchsteden.
 przenczyć się zu viel erlernen.
 przewaga *f* das Übergewicht.
 przewalać, -lić hinüberwälzen.
 przewalać, -lić hinüberwälzen.
 przewalać, -lić hinüberwälzen.
 przeważać, -ważyć abwägen;
 überwiegen, die Oberhand ge-
 winnen; -ważność *f* Überwie-
 genheit; -ważny überwiegend.
 przewertować durchblättern.
 przewiąsło *n* Querband.
 prze-wiązywać, -wiązać um-,
 unterbinden.
 przewi-dywać, -dzieć voraus-,
 vorhersehen.
 prze-wielebność *f* Hochwürden,
 -wielebny hochwürdig.
 przewier-cać, -cieć durchbohren.
 przewietrz-ać, -yć lüften.
 przewiew *m* Luftzug; -wiewny
 lustig.
 przewi-niać, -nić verschulden;
 -nienie *n* die Verschuldung.
 prze-wlekać, -włóczyć, -wlec
 durchziehen (den Zwirn); hin-
 überschleppen; umfleiden; in die
 Länge ziehen, verzögern; -wle-
 kły weitichweilig; -wlekłość
 -leit, -włoczny zögernd; -wło-
 ka *f* der Verlag, der Aufschub.
 prze-wód *m* die Leitung; Gang,
 Kanal; -wodni leitend, führend;
 -wodnictwo *n* die Leitung;
 -wodniczyć leiten, den Vor-
 richt führen; -wodnik, -wódec *m*
 Leiter, Führer, Anführer; -wo-
 dniczka *in*; -wodnik ciepła
 der Wärmeleiter; -wodzić,
 -wieść hindurchführen; anfüh-
 ren; den Ton angeben.
 prze-wóz *m* das Überführen,
 Transport; -wozić, -wieźć
 über-, hinüber-, hindurchführen;

-woźne *n* Fährgehd; Frachtgehd;
 -woźnik *m* Fahrmann; -wo-
 zowy Transport.
 prze-wracać, -wrócić umwen-
 den; umwerfen; verdrehen.
 prze-wrót *m* Umsturz, die Um-
 gestaltung; -wrotny verkehrt;
 -wrotność -heit.
 prze-wyżka *f* der Überschuß;
 das Übergewicht; -wyższać,
 -wyższyc übertreffen.
 przez 4. durch; über; bei (Gott).
 przeznaczny hochgeschätzt.
 przeżegnać segnen, bekreuzen; *p.*
 sich bekreuzen.
 prze-ziębic się, -ziębnać sich er-
 kälten; -ziębienie *n* die Erkäl-
 tung. [rzec.
 przeziierać durchsehen = prze-
 przeziwniki *pl.* die Boren.
 przezimować überwintern.
 przezmian *m* die Balkenwage.
 przezna-czać, -czyć bestimmen;
 -czenie -mung.
 przezor-ność *f* Vorsicht, Umsicht,
 -ny vor-, umständig.
 przezro-cze *n* das Durchsichtige;
 -czysty durchsichtig; -czystość
 -feit.
 prze-zuwać, -zuć das Schuhwert
 wechseln.
 prze-żuwać, -żuć wiederkäuen;
 -żuwające *pl.* Wiederkäufer.
 przezwisko *n* der Bei-, Spiz-
 name.
 przewycię-zać, -żyć besiegen,
 überwinden.
 przeżyć durch-, überleben.
 prze-zywać, -zwać anders be-
 nennen; schelten; *p.* sich
 schelten.
 przód *m* Borderteil, das Bordere;
 przodem voraus; na przodzie
 vorn; z przodu von vorn.
 przod-ek *m* Vorfahr; das Bor-
 dere; -kować voraus-, voran-
 gehen; -downik *m* Bordermann.
 przodkara *f* der Proglasten.
 przytyk, przytyczek *m* Rasen-
 stüber.

przy 7. bei (dir); an (der Seite).
 przy-biegać, -biedz angelaufen
 kommen, herbeilaufen.
 przy-bierać, -brać bazinehmen,
 annehmen; adoptieren.
 przy-bijać, -bić an-, zuschlagen;
 p. do brzegu landen.
 przy-błąkać się się wohin ver-
 irren; -błęda *m* Herkömmling.
 przybli-żać, -żyć (an)nähern;
 -żenie -rung.
 przy-boczny Seiten-, Neben-;
 -boczna straż Leibwache.
 przybory *pl.* Gerätschaften.
 przybudować an-, zubauen.
 przy-bycie *n* die Ankunft; -bysz
m Antömmeling; -bytek *m* Zu-
 wach; die Wohnung; -bywać,
 -być ankommen; zunehmen.
 przyciągnąć plötzlich waschen.
 przy-chód *m* das Einkommen;
 -chodzić, przyjsć (an)kommen;
 p. do zdrowia genesen; -cho-
 dzień *m* Antömmeling.
 przychówek *m* junger Zuwach.
 przychrząstnia *f* Knorpelhaut.
 przychwała-lać, -lić beipflichten.
 przychwy-tywać, -cić ergreifen.
 przychy-lać, -lić (hin)neigen;
 p. się sich geneigt zeigen; -lność
f Buneigung; -lony geneigt.
 przycią-gać, -gnać anziehen;
 -ganie *n* die Anziehung
 przyzeichnen stiller werden.
 przy-ciemniać, -ciemnić ver-
 dunkeln. [reiben.
 przy-cierać, -trzeć ein wenig ab-
 prycieś *f* der Grundballen.
 przy-cinać, -ciąć abhauen, stut-
 zen; zuspitzen; zusehen; p. 3. sti-
 cheln 4.; -cinek *m* die Stichelei.
 przy-cisk *m* Nachdruck; die Be-
 tonung; -cisnąć, -cisnąć an-,
 przyćmić verdunkeln. [aufdrücken.
 przyćmniać sich duden.
 przy-czajać, -czaić się sich duf-
 len, auf der Baur sein.
 przyczem wobec.
 przycze-piać, -pić anhängen;
 -czepka *f* das Anhängsel.

przyczolek *m* Vorgiebel eines
 Hauses, das Giebelfeld.
 przyezolgać się herzukriechen.
 przy-czyna *f* Ursache, der Grund;
 Verwendung; -czyńca *m* Für-
 sprecher; -czynek *m* die Zugabe,
 Beitrag; -czyniać, -czynić zu-
 geben, hinzutun; p. się za kim
 sich für 4. verwenden; p. się do
 czego zu etw. beitragen.
 przy-datek *m* die Zugabe; -datny
 brauchbar; -datność -keit; -da-
 wać, -dać hinzugeben; p. się
 do czego zu etw. nutzen; -daw-
 ka *f* Beistützung.
 przydech *m* Hauch; -owy Hauch.
 przydep-tywać, -tać nieder-
 treten.
 przydomek *m* Beiname.
 przydrożny am Wege befindlich.
 przy-duszać, -dusić dämpfen,
 ersticken; niederdrücken.
 przydybać ertappen.
 przydyćmić räucherig machen.
 przydzie-lać, -lić zuteilen.
 przygana *f* der Tadel.
 przy-ganiać, -gnać herantreiben.
 przy-garniać, -garnąć an sich
 fassen.
 przygarś *f* eine Handvoll.
 przyga-sać, -snać erlöschten;
 -szać, -sić löschen, ersticken.
 przy-ginać, -giąć niederbiegen.
 przyglądać się zuschauen.
 przygłos *m* Algent.
 przygłu-chnąć schwerhörig wer-
 den; -chy ein wenig taub; -szać
 -szyć betäuben; dämpfen.
 przygnę-biać, -bić bedrücken
 przy-goda *f* der Zufall, das
 Abenteuer; -godny zufällig;
 passend. [anbrennen.
 przygo-rzały angebrannt; -rzyć
 przygorzki etwas bitter.
 przygo-towywać, -tować vor-
 bereiten, zurechten; -towanie *n*
 die Vorbereitung; -towawczy
 Vorbereitungs-.
 przy-grzewać, -grzać aufwär-
 men; wärmen.

przygwoździć annageln.

przyimek *m* das Wortwort, das Verhältniswort.

przyja-ciel *m* Freund; -ciółka -in; -cielski freundschaftlich; -cielstwo *n*, -żń *f* die Freundschaft; -żnić się sich befreunden; -zny, -żnie freundschaftlich.

przyjazd *m* die Zufahrt; die Anfunft.

przyjęcie *n* die Auf-, Annahme.

przyjem-nik *m* Rezipient; -ność *f* Annehmlichkeit, das Vergnügen; -ny angenehm.

przy-jezdny *m* Angekommene(r); -jeżdżać, -jechać ankommen (zu Wagen, zu Pferd).

przy-jmować, -jać an-, aufnehmen; *p.* się fortkommen (Pflanze).

przyjście *n* Kommen, die Anfunft.

przy-kazanie *n* Gebot; -kazy-wać, -kazać gebieten, anbehehlen.

przykład *n* Beispiel; -kładać, -łożyć zu-, auflegen; *p.* się do czego zu etw. beitragen; sich befleißigen; -kładny musterhaft; exemplarisch (Itrasen).

przyklask = poklask.

przy-klejać, -kleić anleimen.

przykle-kać, -knać niederfnien.

przykop *m* Laufgraben; -ywać, -ać dazugraben; untergraben.

przykostnia *f* Weinhaut.

przy-kować, -kuć anfehmen.

przykrawać, -krawać, -kroić zushneiden; -krawacz *m* Zushneider.

przykre-cać, -cić zubrehen.

przy-kroś *f* Unannehmlichkeit, Berdruß; Steilheit; -kry unangenehm; widrig, lästig; steil.

przy-krycie *n* Zubeden, die Dede; -krywać, -kryć deden, zu-, bededen; -krywka *f* der Dedel; Dede; der Dedmantel.

przykrzyć 3. co vereteln 3. etw.; *p.* sobie co an etw. Überdruß empfinden; *p.* się 3. zuwider werden.

przykszał-cać, -cić verschönern.

przykwaśny säuerlich.

przy-laczać, -laczyć hinzufügen; anschließen; *p.* się sich anschließen; -łączenie *n* der Anschluß.

przy-lądek *m* das Vorgebirge; -lądować (an)landen.

przyłaszczka *f* das Leberblümchen.

przy-latywać, -lecieć herbeifliegen, geflogen kommen.

przy-lazieć, -leźć herbeifrieden.

przyłbica *f* der Helm, Bidelhauhe; das Bisier.

przy-legać, -legnać anliegen; angrenzen; -leganie *n* Anliegen; die Abhäsion; -ległość *f* das Zuhör; -legły anliegend.

przy-lepiać, -lepić aufleben; -lepka *f* Blase (im Brote);

Rolette; -lepnać kleben bleiben.

przy-lewać, -lać zugießen.

przy-liczać, -liczyć (h)nzu-zählen.

przyłóg *m* das Brachfeld.

przyłot *m* Anflug.

przyłu-dzać, -dzić anlöden.

przyłutować anlöten.

przymar-ząć, -znać anfrieren.

przy-mawiać, -mówić sticheln; *p.* się eine Anspielung machen.

przymie-rzać, -rzyć zumessen; anpassen; nie -rzając ohne zu vergleichen; -rze *n* Bündnis.

przy-mieszać bei-, zumischen;

-mieszka *f* der Zusatz.

przymi-lać, -lić się sich lieb zu machen suchen.

przymiot *m* die Eigenschaft; -nik *m* das Eigenschaftswort; -ny, -owy abjektivisch.

przym-nazać, -nożyć vermehren.

przymocować beseitigen.

przymorski am Meere gelegen.

przymówka *f* Stichlei

przymrozek *m* kleiner Frost.

przymru-żyć, -żyć halb zumachen (die Augen).

przymu-rek *m* kleine Nebenmauer; -rować anmauern.

przymus *m* Zwang; -owo zwangsweise; -owy Zwangs-; **przymuszać**, -musić zwingen.

przy-mykać, -mknąć näher rücken; halb zumachen (Tür).

przynag-lać, -lić zur Eile antreiben, nötigen.

przynajmniej wenigstens.

przyna-leżeć gehören, gebühren; -leżność *f* das Gehör; Zuständigkeit; -leżny; -leżnie gehörig, gebührend; zuständig.

przy-nęcać, -nęcić anlocken, ködern; -nęta *f* Bodspeise, der Köder.

przynie-walać, -wolić nötigen.

przy-nosić, -nieść (her)bringen.

przy-oblekać, -oblec, bekleiden; -odziewać, -odziać bekleiden; -odzież *m* die Bekleidung.

przy-ozdabiać, -ozdobić verzieren, (aus)schmücken, verschönern.

przy-padać, -paść (zu)fallen; -padek *m* Fall; Zufall; die Begebenheit; padkiem, -padkowy zufällig; -padłość *f* zufällige Eigenschaft; der Zufall.

przypa-lać, -lić anbrennen.

przypa-paska *f* Schnalle am Gurte; -pasywać, -pasać ungürten.

przypa-trywać, -trzeć się zuschauen, betrachten.

przypeł-zać, -znąć heranfrachten.

przypiecek *m* die Dienmauer.

przy-piekać, -piec rösten; brennen.

przy-pierać, -przeć anlehnen; in die Enge treiben, andrücken; *p. 3.* hart zusehen *3.*

przy-pijać, -pić do kogo zusinken *3.*

przypilnować achtgeben auf *4.*

przy-pinać, -piąć anheften; *p. 3.* rogi Hörner aufsetzen *4.*

przypis. -ek *m* die Nummerung; die Widmung; die Nachschrift; -ywać, -ać zu-, dazuschreiben; beimeßen; widmen.

przyplą-cać, -cić zuzahlen, büßen

przyplaw-iać, -ić heranslößen.

przyplodek *m* junger Zuwachs

przy-plyw *m* Zufluß; *p.* morza die Flut; -plywać, -plynąć heranschwimmen, herzufließen...

przypodobać się zu gefallen suchen.

przy-pominać, -pomnieć erinnern; -pomnienie *n* die Erinnerung.

przypowiaстка *f* der Sittenspruch, das Märchen; -powiesić *f* das Gleichnis, Parabel.

przy-prawa *f* Zutat, Zubereitung; Würze; -prawiać, -prawić anmachen, ansetzen; zubereiten; *p. o co* um etw. bringen; -prawny zubereitet, angeordnet; künstlich.

przyprostokątnia *f* Kathete.

przyprószyć bestäuben.

przyprowa-dzać, -dzić zu-, hinführen, (her)bringen.

przy-przag *m* Verspaan; -prze-gać, -przadz vor-, dazuspannen

przypa-szezać, -ścić zulassen, zugeben; voraussehen; *p.* szturm stürmen; -szezanie *n* die Zulassung; die Voraussetzung, die Annahme. [schwachen.]

przy-rastać, -rosnąć, -rość an-

przy-roda *f* Natur; -rodni Stiefs; -rodnictwo die Naturerziehung;

-rodniczy Natur-; -rodnik *m* Naturforscher; -rodzenie *n* angeborene Eigentümlichkeit; -rodzony angeboren.

przyrost *m* Zuwachs; -rostek *m* Auswuchs; Anhängelaut; Anlaut. [gleichen; ebenen]

przy-równywać, -równać ver-
przyramie-niać, -nić braun rö-
sten, b. machen.

przy-rząd *m* die Vorrichtung, Apparat; -rządzać, -dzić zu-
richten, vorbereiten.

przy-rzeczenie *n* Versprechen, die Zusage; -rzekać, -rzec ver-
sprechen, verheissen.

przysa-da *f* der Zusatz; **-dzać**, **-dzić** an-, zusetzen; anlegen.
przysa-dzać, **-dzić** gerichtlich zuerkennen, zusprechen.
przy-salać, **-solić** zusalzen.
przy-siadać, **-siaść** sich auf etw. setzen; sich niederbuden; **-siaść** baldów unablässig arbeiten.
przy-siega *f* der Eid, der Schwur; **-siegać**, **-siaż** schwören; **-się-gły** beeidet, geschworen; **-siężny** *m* Geschworene(r).
przysiek *m* die Banse.
przysiewek *m* die Zusaat.
przysiolek *m* das Vorwerk.
przysionek *m* die Vorhalle.
przy-skakiwać, **-skoczyć** herbei-, herzuspringen.
przyskór-nia *f* Oberhaut, Epidermis; **-ny** Oberhauts.
przyskrzynieć einstemmen.
przyskwierać = **dokuczać**.
przy-słówek *m* das Neben-, Umstandswort; **-słowie** *n* Sprichwort; **-słowiowy**, **-słowny** sprichwörtlich. [anhören].
przysłu-chiwać, **-chać** się zu-,
przy-sługa *f* der Dienst, Dienstbezeigung; **-sługiwać**, **-służyć** sich 3. einen Dienst erweisen.
przysmak, **-smaczek** *m* Lederbissen; Beigeschmack.
przy-sma-zać, **-żyć** schmoren.
przyśmiardły ein wenig stinkend; ein wenig ranzig.
przyśnić się 3. im Traume erscheinen.
przyspa *f* Sandwehe.
przy-sparzać, **-sporzyć** vermehren, vergrößern.
przy-spieszać, **-spieszyć** beschleunigen; **-szenie** -gung.
przyspo-sabiać, **-sobić** zurichten, zu-, vorbereiten; adoptieren; **-sposobienie** *n* die Vorbereitung; die Adoption.
przysrubować zu-, anschrauben.
przy-stający anliegend; kongruent; **-stan** *f* der Hafen; **-stanek** *m* die Haltestelle.

przystawać, **-stać** anliegen, schließen (Tür); beitreten; sich deden, kongruent sein; sich schiden, geziemen; **-stawanie** *n* die Kongruenz.
przystawiać, **-ić** hinstellen, ansetzen.
przy-step *m* Zutritt; Beitritt; **-stepny** zugänglich; **-stepność** -feit; **-stepować**, **-stąpić** beitreten, treten (zum Altar); auf etw. treten.
przystoj-ność *f* der Anstand; Wohlgestalt; **-ny** anständig; wohlgestaltet.
przysto-sowywać, **-sować** bequemen, anpassen; **-sowanie** -ssung.
przy-strajać, **-stroić** (aus-)schmücken, verzieren.
przy-strzygać, **-strzyż** ein wenig abschneiden, stutzen.
przy-suwać, **-sunąć** anrücken, anschieben.
przy-swajać, **-swoić** sobie sich aneignen; **-swojenie** *n* die Aneignung.
przyswiad czać, **-czyć** beistimmen, bezeugen.
przyswie-cać, **-cieć** (vor)leuchten.
przy-sychać, **-schnąć** ein wenig trocken werden.
przy-sylać, **-słać** zusenden.
przysy-pywać, **-pać** zuschütten.
przyszczepka *f* der Schuhfled.
przyszłość *f* Zukunft.
przyszły (zu)künftig.
przyszpi-lać, **-lić** mit einer Nadel anheften.
przyszukować anstüdeln.
przy-szwa *f* Fußwurzel; das Oberleder; **-szywać**, **-szyć** annähen.
przy-taczać, **-toczyć** herbeiwälzen, -rollen; anführen.
przytem dabei.
przytę-piać, **-pić** abstumpfen.
przy-tłaczać, **-tłoczyć** treten, niedertreten, -drücken.
przytłum-iać, **-ić** dämpfen, erstickten, unterdrücken.

przytom-ność *f* Gegenwart; Besinnung; **p.** umysłu Geistesgegenwart; **-ny** anwesend, gegenwärtig; geistesanwesend.

przytra-fiać, -fić się się zu tragen.

przytrzy-mywać, -mać anhalten, aufhalten.

przytu-lać, -lić an sich drücken; **p.** się sich anschmiegen; **-tulek** *m* die Zuflucht; **-tulisko** *n* der Zufluchtsort, Asyl.

przytulia *f* das Labraut.

przytwierdzać, -ić befestigen.

przy-tyk *m* das Stichelwort; **-tykać, -tknąć** angrenzen; berühren.

przy-uczać, -uczyć an etw. gewöhnen, zu etwas anhalten.

przywa-biać, -bić herbeilocken

przywa-lać, -lić heranwölzen, bededen.

przywara *f* das Gebrechen; das Angebrannte.

przy-wdziewać, -wdziać anziehen.

przywędrować einwandern.

przywią-zanie *n* die Anhänglichkeit; **-zany** anhänglich, zugetan;

-zywać, -zać anbinden; **p.** się sich anschließen.

przy-widzenie *n* Gutbünken, die Einbildung; **-widzieć** się bünken, träumen.

przywieść = przywodzić.

przywieźć = przywozić.

przywilej *m* das Privilegium; **-ować** privilegieren.

przywi-tać bewillkomm(n)en, begrüßen; **-tanie** *n* die Bewillkomm(n)ung, die Begrüßung.

przywłasz-czać, -czyć sobie sich zueignen; **-czenie** -gnung.

przywła-kać, -lec herbeischleppen.

przy-wódca *m* Anführer; Häufelführer; **-wodzić, -wieść** herbeiführen, -bringen.

przywo-ływać, -lać (herbei)-rufen.

przy-wóz *m* die Zug-, Einfuhr; **-wozić, -wieźć** bringen, führen (zu Wagen); **-woźny, -wozowy** Zug-, eingeführt.

przy-wracać, -wrócić wiederherstellen; zurückgeben; wieder-einsetzen; **-wrócićiel** *m* Wiederhersteller.

przywy-kać, -knać sich an etw. gewöhnen; **-kłość** *f* Gewohnheit; **-kły** gewöhnt.

pryzbierać hinzusammeln.

pryzierać się zusehen.

przy-znawać, -znać zuerkennen, zusprechen; zugestehen, zugeben. **p.** się eingestehen.

przy-zwalać, -zwolić einwilligen [anständig.

przyzwoi-tość *f* der Anstand; **-ty**

przyzwy-czając, -czając angewöhnen; **-czajenie** -nung.

przy-zywać, -zwać zu sich rufen.

psalm *m* Psalm; **-ista** *m* Psalmenfänger, Psalmist.

psalterz *m* Psalter.

psi Hund-, Hunde-, hündisch; **śluhać** psiej skóry der Trommel folgen; **-anka** *f* der Nachtschatten; **p.** słodkogórz das Bittersüß;

-arnia *f* der Hundestall; **-arz** *m* Hundewärter;

-liebhaber; -ę *n* junges Hündchen.

psikus *m* Streich, Schabernack.

psi-na *f* ein armes, elendes Hündchen; **-sko** *n* großer Hund.

psocić Schabernack treiben.

pso-ta = psikus; -tnik *m* Schelm, Schadensstifter; **-tnica** -in;

Tunichtgut; **-tny** mutwillig, schelmisch; **-wać, psuć** verderben.

psrag *m* die Forelle.

psro-cizna *f* das Buntstедige;

-katy buntstедig; **-katość** -keit.

pstry bunt, **psro** *nn* w glo- wie er ist uneifahren.

psrzyć bunt machen

psychiatra *m* Irrenarzt.

psycholog *ia* *f* Psychologie, Seelenlehre; **-iczny** psychologisch.

psy-kać, -knać zischen.

pszczel-arz *m* Bienenzüchter;
-nietwo *n* die Bienenzucht; -ny
Bienen-.

pszczoła *f* Biene.

pszczółka *f* das Biendchen.

Pszczyzna *f* Pleß (Stadt).

psze-nica *f* der Weizen; -niczny,
-nny Weizen-; -niczysko *n*
Weizenfeld.

pszono *n* Hirseforn.

pszonak *m* Aderseuf.

ptak *m* Vogel; p. błotny Sumpfs-
vogel; p. przelotny Zugvogel.

pta-stwo *n* Geflügel; -szarnia *f*
das Vogelhaus; -szę, -szatko *n*
Vögelein; -szek *m* das Vögel-
chen; -sznietwo *n* der Vogel-
fang; -sznik *m* Vogelfänger;
Vogelwärter, -szy, -si Vogel-;
-szyna *f* das Vögelein.

publi-cysta *m* Publizist; -czność
f das Publikum; -czny öffent-
lich; -kacya Veröffentlichung,
-kować veröffentlichen.

puch *m* die Flaumfedern.

puch-lina *f* Wassertumult; p. wo-
dna die Wassersucht; -nać an-
schwellen.

pucolowa-ty pausbädig; -tość
pudel *m* Pudel. [*feit*.

pudelko *n* Schächtelchen.

puder *m* Puder, das Reismehl.

pudło *n* die Schachtel; der Wagen-
kasten; der Fehlschuß; -wać pu-
deln, fehlschießen.

pudrować pudern.

pugilares, pulares *m* die Brief-
tasche, die Geldbörse.

puginał *m* Dolch.

puhacz *m* Uhu.

puhar *m* Becher, Pokal.

puk *m* Knall, das Pochen; -ać,
-nać knallen, pochen, plagen;
-awka *f* Knallbüchse.

pukiel *m* das Haarbüschel.

puklerz *m* Schild.

pułap *m* die Stubenbede.

pułapka *f* Falle.

pułard-a *f* das Rapphuhn.

pułch-nie lodern, loder machen;
-nieć loder werden; -ny loder;
-ność =heit.

pułcik *m* das Nähtischchen

pułk *m* das Regiment.

pułkownik *m* Oberst.

pulpit *m* Pult, Schreibpult.

puls *m* Puls; -acya *f* der Puls-
schlag; -owy Puls-.

pumeks *m* Bimsstein.

punkcik *m* das Pünktchen.

punkt *m* Punkt; -acya Punkta-
tion; -ować punktieren; -ualny
pünktlich; -ualność =feit.

pupil *m* Pupill, Mündel; -arny
pupillarisch; vormundschaftlich.

purchase *f* der Kugelschwamm.

purpu-ra *f* der Purpur; -rat *m*
Kardinal; -rowy Purpur-.

puścić = puszczać.

puścić *f* der Nachlaß, die Ver-
lassenschaft.

pustak *m* Schwindelkopf.

pustel-nia *f* Einsiedelei; -nik *m*
Einsiedler; -niczka -in; -niczy
einsiedlerisch.

pust-ka *f* Einöde, Leere; -ki *pl*
Leere; -kowie *n* einsame, leere
Gegend; -ość *f* Leere; -oszeć
wüste werden; -oszyć verwüsten;
-szyciel *m* Verwüster; -ota *f* der
Übermut.

pustulka *f* der Turmsalle.

pusty leer, öde, wüst; übermütig,
mutwillig, -nia *f* Wüste.

puszcza *f* Wildnis; Wüste.

puszczać, puścić lassen, los-
lassen; gehen lassen; leimen
(Same); ausgehen (Farbe); trei-
ben (Blüten); p. krew zur Ader
lassen; p. na wolność freilassen;
p. w niepamięć vergessen;
p. się w drogę sich auf den
Weg machen; p. się za kim

puszczyk Waldkauz [verfolgen 4.

pusz-ka *f* Büchse; Flinte; -kar-
nia *f* Büchsenmacherwerkstätte;
-karski Büchsenmacher-; Feuer-
werfer-; -karz *m* Büchsenmacher;
Feuerwerfer.

puszyć się sich aufblähen.
 puzan *m* die Posaune; -ista *m*
 Posaunenbläser.
 puzdro *n* Futteral.
 pycha *f* der Stolz, Hoffart; -lec,
 -lek, pyszałek *m* ein stolzer,
 aufgeblasener Mensch.
 pył *m* Staub; -ek kwiatowy
 Blütenstaub; -kowy Staub.
 pypeć *m* Pisp.
 pysk *m* das Maul, die Schnauze;
 -aty großmäulig; ein loses Maul
 habend

pyszczyk *m* das Mäulchen.
 pysz-nie się stolz sein; -nieć stolz
 werden; -ny stolz; prachtvoll.
 pytać 4., *p.* się fragen; pyta-
 nik *m* das Fragezeichen; pyta-
 nie *n* die Frage.
 pyt-el *m* das Beutelsieb; -lować
 beuteln; *p.* językiem mit der
 Zunge dreschen; -łowka *f* Mahl-,
 Müllergebühr.
 pyza *f* Bausbade; -ty pausbädig.

R.

rah (rębu) *m* Rand, Saum.
 rah-ac, -nąć hauen, haden; *r*
 się sich hauen, sich schlagen; -acz
m Hader, Holzhader; -anina *f*
 Megelei.
 rahbek *m* Saum.
 rabin *m* Rabbiner.
 rabować rauben, plündern.
 rabunek *m* Raub, die Plünde-
 rung; rabus *m* Räuber; rabu-
 siowski räuberisch.
 raca = rakieta.
 rach-mistrz *m* Rechenmeister,
 -ować rechnen; *r.* się Rechnung
 halten; -unek *f*, -uba *f* Rech-
 nung; *r.* wnioskowy Schluß-
 rechnung; -unkowość *f* das
 Rechnungswesen, -unkowy
 Rechnungs-, Rechen-.
 Raciborz *m* Ratibor (Stadt).
 racia *f* die Rauce (des Kindes).
 raciczny Rauen-.
 racy-a *f* der Grund, das Recht;
 Bortion; mieć racyę recht
 haben; -onalista *m* Nationalist;
 -onalizm *m* Nationalismus,
 Vernunftglaube; -onalny ratio-
 nell, vernunftmäßig.
 raczej lieber, eher; vielmehr.
 raczka *f* das Händchen; der Griff.
 racze *n* Händchen.

raczkować auf allen vieren kriechen.
 racznik *m* Wunderbaum.
 raczy, rakowy Krebs-.
 ra-czy stink, rauch; -czegość -heit.
 raczyć belieben, geruhen; bewirten.
 rad gern, froh, lieb.
 rada *f* der Rat; *r.* zawiadowcza
 Verwaltungsrat; *R.* Państwa
 Reichsrat.
 rad-ca *m* Rat; *r.* dworu Hofrat.
 radlić mit dem Hakenpflug be-
 arbeiten; radło *n* der Haken-
 pflug.
 radny Rats-; radny *m* Ratsherr;
 Gemeinderat.
 rado-ść *f* Freude; -sny, -śnie
 freudig; -wać się sich freuen.
 rady-kał *m* Radikal(e); -kalny
 radikal, von Grund aus.
 radzić raten, beraten; *r.* się sich
 beraten; *r.* się kogo um Rat
 fragen 4.; radziecki Ratsherrn-;
 radziectwo *n* die Ratsherrn-
 würde.
 rafa *f* das Riff, Klippe; Raufe.
 rafi-nada *f* der Feinzucker; -nerya
f Läuterungsanlage; Schlaubeit;
 -nować raffinieren, läutern.
 ral-e zutreiben, zuschanzen; -ciel *m*
 Zuschänger, Vermittler.

raj *m* das Paradies.
rajca *m* Ratherr, Ratgeber.
rajfur = kupler.
rajski Paradies-, paradiesisch.
rak *m* Krebs; das Krebsgeschwür;
r. morski Hummer; spiec raka
 rot werden.
rakarz *m* Krebsfänger; Schinder.
rakieta *f* Rakete.
rako-waty krebsartig; -wy
 Krebs.
rakuski österreichisch; **Rakusy**
pl. Österreich.
rama *f* der Rahmen.
ramię *n* der Arm, die Schulter,
 die Achsel; der Schenkel.
ramota *f* Schmierzerei.
rana *f* Wunde.
ranek *m* der frühe Morgen.
ranga *f* der Rang, Rangstufe.
ranić verwunden.
raniutko sehr früh; **ranny** Mor-
 gen-, früh
ranny verwundet.
rano *n* die Frühe, der Morgen;
 rano früh; bardzo rano sehr
 früh; z rana des Morgens früh.
rańtuch *m* großes Umhängtuch.
rapcie *pl.* Säbelschnüre.
rapier *m* das Rapier, Fuchtbegen.
raport *m* Rapport, Bericht; -ować
 Rapport erstatten.
raptem, **raptowny** plötzlich.
raptus *m* Butanfall; Hystop.
rapunkul *m* Rapunzel.
raróg *m* Blausuß (Vogel).
rasa *f* Rasse, der Schlag; raso-
 wy Rassen-.
raszka *f* das Rotzehlchen.
raszpla *f* Raspel.
raszplować raspeln.
rata *f* Rate; -mi ratenweise.
rataj *m* Bauer.
rat-ować retten; -ownik *m* Ret-
 ter; -unek *m* die Rettung; -un-
 kowy Rettungs-.
ratusz *m* das Rathaus.
ratuszowy Rathaus-.
ratyfi-kacya *f* Ratifikation; -ko-
 wać ratifizieren, bestätigen.

Ratysbona *f* Regensburg (Stadt).
raz *m* Hieb, Schlag; Fall; raz
 smiertelny der Todesstoß.
raz einmal; dwa razy zweimal;
 tym razem diesmal; z razu
 anfänglich; razem zusammen,
 od razu auf einmal.
razić verwunden, treffen; stechen;
 blenden.
raż-ność *f* Frische, Munterkeit;
 -ny frisch, munter.
razowy geschrotet; **r. chleb** das
 Kommißbrot.
rdest *m* Rödterich.
rdz-a *f* der Rost; der Brand (am
 Getreide); -awy rostig; brandig;
 -ewieć rosten.
rdzeń *m* Kern, das Mark.
rdzenny Kern-, Mark-.
reakcyja *f* Reaktion.
reakcyjny reaktionär.
rea-lista *m* Realist; -lizm *m*
 Realismus; -lizować verwirk-
 lichen; -lność *f* Realität; Wirk-
 lichkeit; -lny Real-, real; wirk-
 lich.
rebacz *m* Holzhacker; Kaufhold.
rebus *m* das Bilderrätsel.
recenzja *f* Beurteilung.
recepis *m* das Rezepisse.
recepta *f* das Rezept.
recydywa *f* das Rezibiv, neuer
 Krankheitsrückfall.
recytować rezitieren, hersagen.
reż-nyk *m* das Handtuch; -ny
 Hand-.
reży-ć bürgen; -ciel *m* Bürge.
reda-gować herausgeben; -kcyja
f Redaktion; -ktor *m* Redak-
 teur, Herausgeber
redu-kcyja *f* Reduktion; -kować
 reduzieren, zurückführen.
reduta *f* Redoute, der Maslen-
 ball; Verschanzung.
refektarz *m* Kloster speisesaal.
refe-rat *m* die Berichterstattung,
 -rendarstwo *n* Amt eines Refe-
 renten; -rendarz *m* Referendar;
 -rent *m* Referent, Berichter-
 statter.

reflek-s *m* Reflex, Widerschein;
-**sy**a Zurückstrahlung; Betrachtung; -**ktować** 4. zur Erwägung mahnen; *r.* sie sich anders besinnen.

refor-ma *f* Reform; -**macya** *f* Reformation; -**macyjny** Reformations-; -**mator** *m* Reformator; -**matorski** reformatorisch; -**mować** reformieren, umgestalten.

refrakeya *f* Strahlenbrechung.

regal *m* das Regal.

regalia *pl.* Hoheitsrechte.

regencya *f* Regentschaft.

regent *m* Herrscher.

regiment = **pulk**; -**arz** *m* Regimentskommandant.

regres *m* Regreß, Rückanspruch.

regula *f* Regel; der Orden; *r.* **trzech** die Regelbetri.

regu-lamin *m* das Reglement, die Dienstordnung; -**larny** regelmäßig; -**larność** -keit; -**lować** regulieren, regeln.

rej *m* Vortanz, Vorzug; **rej** *wo-dzić* die erste Geige spielen.

reja *f* Rahe, Segelstange.

rejencya = **regencya**.

rejent *m* Notar.

rejestr *m* das Register, das Verzeichniß; -**ować** registrieren.

rejwach *m* Lärm, Spektakel.

reka *f* Hand; Handschrift.

reka-w *m* Ärmel; -**ek** das Ärmelchen; **Ruff** (**zarekawek**); -**ien**, -**iozka** *f* der Handschuh; -**icznictwo** *n* Handschuhmacherhandwerk; -**icznik** *m* Handschuhmacher.

reklama *f* Reklame, Anpreisung.

reklamacya *f* Reklamation.

rekodzielnia *f* Manufaktur; -**dzienik** *m* Handwerker; -**dzienio** *n* die Manufakturware; Handwerk.

rekognoskować auskundschaften.

rekojemca *m* Bürge.

rekojesć *f* der Griff, der Stiel.

rekojmia *f* Bürgschaft.

rekomen-dacya *f* Empfehlung; **dacyjny** Empfehlungs-; -**dować** rekommandieren, empfehlen; ein-schreiben (einen Brief).

rekonwalescent *m* Genesende(r).

rekopis *m* das Manuskript.

rekreacya *f* Erholung.

rekrut *m* Rekrut; -**acya** *f* Rekrutierung; -**ować** rekrutieren.

rektor *m* Rektor; -**at** *m* das Rektorat; -**ski** Rektors-.

rekurować rekurieren; **rekurs** *m* Rekurs, die Berufung.

rekwi-rować requirieren, fordern;

-**zyca** *f* Requisition; -**zyta** *pl.* Requisitionen, Erfordernisse.

relacya *f* Relation, der Bericht; -**cyjny** Relations-.

reiegować ausschließen.

relif *m* das Relief.

religi-a *f* Religion; -**jność** *f* Religiosität; -**jny** religiös.

relikwia *f* Reliquie; -**rz** *m* das Reliquienfäßchen.

remiz *m* *f* die Ventelmeise.

remiza *f* der Wagenschuppen.

remuneracya *f* Entschädigung.

ren *m* das Renntier.

Ren *m* Rhein.

renegat *m* Abtrünnige(r).

reneta *f* Renette.

renklody *pl.* Reineclauden.

ren-ta *f* Rente; -**tować** sie sich rentieren, sich lohnen.

repa-racya *f* Reparatur.

repertoryum *n* Verzeichniß.

repe-tować repetieren, wiederholen; -**tyer** *m* die Repetieruhr.

reprezen-tacya *f* Repräsentanz; -**tacyjny** Repräsentations-; -**tant** *m* Repräsentant; -**tować** repräsentieren.

reprodu-keya *f* Reproduktion; -**kować** reproduzieren.

reprimenda *f* der Verweis.

republi-ka *f* Republik; -**kanin** *m* Republikaner; -**kański** republikanisch.

reputacya *f* Reputation, Achtung.

reskrypt *m* Erlaß, Beschied.

resory *pl.* Federn (am Wagen).
 responsoryum *n* der Wechsell-
 gesang.
 restau-racya *f* Restauration; -ra-
 tor *m* Restaurateur; -rować re-
 staurieren, wiederherstellen.
 resursa *f* das Vereinshaus.
 resygnacya = rezygnacya.
 reszta *f* der Rest.
 retorta *f* Retorte.
 reto-ryczny rhetorisch; -ryka *f*
 Rhetorik, Redekunst.
 reuma-tyczny rheumatisch; -tyzm
m Rheumatismus.
 rewerenda *f* das Priestergewand.
 rewers = Revers, Pflichtschein.
 rewia *f* Revue, Heerschau.
 rewi-dować revidieren, durch-
 sehen; -zya *f* Revision, Durch-
 sicht.
 rewolucya *f* Revolution, Empö-
 rung; -lucyjny Revolutions-;
 -lucjonista *m* Revolutionär.
 rewolwer *m* Revolver.
 rezeda *f* Reseda.
 rezer-wa *f* Reserve, Ersatzwehr;
 der Vorrath; -wista *m* Re-
 servesoldat; -wowy Reserve-
 reserviert.
 rezo-lucya *f* Entschlossenheit, der
 Entschluß; -lutny resolut, ent-
 schlossen. [gehnis, die Folge.
 rezultat *m* das Resultat, das Er-
 zurekcyia *f* Auferstehung.
 rezy-dencya *f* Residenz; -den-
 cyonalny Residenz-; -dent *m*
 Resident, Verwalter; Gesellschaf-
 ter; -dować residieren.
 rezy-gnacya *f* Resignation, Ver-
 zichtleistung, Ergebung; -gnować
 resignieren, sich ergeben.
 roba-ctwo *n* Gewürm, Ungeziefer;
 -czek *m* das Würmchen; -czko-
 waty wurmförmig; -czliwy
 wurmförmig; -czywieć wurm-
 förmig werden; -k *m* Wurm.
 robić machen, tun; arbeiten, ver-
 fertigen, verarbeiten.
 robo-cizna *f* Aronarbeit; -czosć
f Arbeitsamkeit; -czy, -tny

arbeitsam, Arbeits-; -ta *f* Ar-
 beit; -tniezy Arbeiter-; -tnik
m Arbeiter; -tnica *in*.
 rocz-ek *m* das Jährchen; -niak
m Jährling; -nica *f* der Jahres-
 tag; -nik *m* Jahrgang; -nikarz
m Annalist; -ny Jahr-, Jahres-,
 jährlich.
 ród *m* das Geschlecht, die Abstam-
 mung, die Herkunft.
 rod-aczka *f* Landmännin, Ein-
 geborene; ak *m* Landmann, Ein-
 geborene(r); -em gebürtig; -ny
 Geburts-; Zeugungs-; fruchtbar.
 rodo-pis *m* Genealog; -wity ge-
 boren, gebürtig; -wód *m* die
 Genealogie; -wy Geschlechts-.
 rodzaj *m* das Geschlecht, die Gat-
 tung, die Art; -nik *m* das Ge-
 schlechtswort; -ny fruchtbar;
 -ność *keit*; -owy Geschlechts-.
 rodzeństwo *n* Geschwister *pl*.
 rodzic *m* Erzeuger.
 rodzi-ć gebären, erzeugen; hervor-
 bringen; r. się geboren werden;
 -ce *pl.* Eltern; -cielka *f* Ge-
 bärerin; -cielski elterlich; -mość
f das Völkertümlich; -my volks-
 tümlich; gediegen; -na *f* Familie.
 ro-dzinny Geburts-, Familien-,
 Heimat-; -dzony geboren; leib-
 lich.
 ro-dzynek, -zynek *m* die Rosine.
 róg *m* das Horn, das Geweit
 (eines Hirsches); die Ecke; Zipfel.
 roga-cizna *f* das Hornvieh; -cz
m Rehbock; ein gehörntes Tier;
 -lek *m* das Zipfel.
 rogatka *f* der Schlagbaum.
 roga-ty gehört; edig; -tywka
f vieredige Mütze.
 rogo-wacieć hornig werden; -wa-
 ty hornartig.
 rogówka *f* Hornhaut.
 rogowy Horn-, Hörnern.
 rogoża *f* Winse, der Rohrkolben;
 Winzenmatte.
 rohatyna *f* der Wurfspieß.
 roić się schwärmen; wimmeln;
 r. sobie sich einbilden.

rój *m* Schwarm.
rojo-wisko *n* Gewimmel; -**wnik** *m* das Melissenkraut.
rok (*pl. lata*) *m* das Jahr.
rok przestępny das Schaltjahr.
rokicina *f* Zwergweide.
rokiet *f* das Chorhemb.
rokita *f* Sandweide.
rokosz *m* Aufruhr; -**anin** *m* Auf-rührer.
roko-wać unterhandeln; **schlie-**
ßen; **r.** *sobie* sich Hoffnung
 machen; -**wanie** *n* die Unter-
 handlung.
rol-a *f* der Ader; Rolle; -**nietwo**
n der Aderbau; -**niczy** Ader-
 bau; -**nik** *m* Adermann, Sand-
 wirt; -**ny** Ader-, Land-, Feld-.
romans *m* Roman; das Liebes-
 verhältnis; -**ować** Liebschaften
 haben; -**owy** Roman-.
roman-tyczność *f* das Roman-
 tische; -**tyczny** romantisch,
 schwärmerisch; -**tyk** *m* Roman-
rondel *m* die Kasserolle. [*tifer.*]
ronić verlieren; vergießen; **fehl-**
gebären, **abortieren**.
ront *m* die Ruude, die Wache.
rop-a *f* der Eiter; -**ić** *się* eiteren;
 -**ienie** *n* die Eiterung; -**isty** ei-
 ternd, eiterartig.
ropu-cha *f* Kröte; -**szy** Kröten-.
roraty *pl* die Abventsandacht.
rosa *f* der Tau.
rosć beanspruchen; **r.** *sobie*
prawo sein Unrecht geltend
 machen; **r.** *sobie* **pretensye**
 Anspruch machen.
rosi-ć betauen; -**sty** tauig.
rosli-na *f* Pflanze; -**ność** *f* das
 Pflanzenreich, Flora; -**ny**
 Pflanzen-; -**nożerny** pflanzen-
 fressend.
rosły stark gewachsen.
rosnąć, **rosć** wachsen, zunehmen.
rosocha *f* der Gabelast; -**ty** ga-
 belig.
rosół *m* die Suppe, die Fleisch-
 brühe.
rosomak *m* Bielfraß.

rostbif *m* das Roastbeef.
Rosy-a *f* Rußland; -**anin** *m*
 Ruße; -**anka** Rußin; -**jski** rus-
 sisch.
rota *f* Rotte, Schar; Formel.
rotacya *f* Rotation, Drehung.
rotman *m* Bootsmann.
rotmistrz *m* Rittmeister; -**owski**
 Rittmeister-; -**ostwo** *n* der Ritt-
 meisterrang.
rów *m* Graben; Einschnitt.
rówien-nik *m* Altersgenosse, Ge-
 spiele; -**nica** Gespielin.
rów-nać ebnen, gleich machen;
r. *się* sich gleichstellen, gleichen;
 -**nanie** *n* Gleichen, Ebnen; die
 Gleichung; -**nia** *f* Ebene, ebene
 Fläche; -**nia** *pochyła* schiefe
 Ebene; -**nianka** *f* Blumen-
 girlande
rów-nie auf gleiche Weise, gleich-
 falls; -**nik** *m* Äquator; -**nina**
f Ebene; -**niuchny** ganz eben,
 ganz gleich.
równo gleich, gleichmäßig, -**bar-**
wny gleichartig; -**boczny**
 gleichseitig; -**bok** *m* eine gleich-
 seitige Figur; -**brzmiący** gleich-
 lautend; -**czesny** gleichseitig;
 -**imienny** gleichnamig.
równo-ległobok *m* das Paralle-
 logramm; -**legły** parallel, gleich-
 laufend; -**leżność** *f* Parallelis-
 mus; -**ramienny** gleichschenkelig;
 -**rodny** ebenbürtig.
równość *f* Gleichheit.
równo-uprawnienie *n* die Gleich-
 berechtigung; -**waga** *f* das
 Gleichgewicht; -**ważnik** *m* das
 Äquivalent; -**ważyc** das Gleich-
 gewicht halten; -**znaczność** *f*
 Sinnverwandtschaft; -**znaczny**
 sinnverwandt, synonym.
równy gleich, eben.
róż *m* die rote Schminke.
roża *f* Rose; der Rotlauf.
Róża, **Rozalia** *f* Rosa, Rosalie.
roża-ńcowy Rosenkranz; -**nies**
m Rosenkranz; -**ny** Rosen-
 rosenrot.

rozbeczeć się = rozplakać się.

rozbestw-iać, -ić wild, rasend machen; r. się wild werden.

rozbić n zerschlagen, zerschellen; r. okrętu der Schiffbruch.

roz-biegać, -biedz się auseinanderlaufen; ins Laufen kommen.

roz-bierać, -ebrać auseinandernehmen, -legen, zerlegen; abtragen (Brücke); wegraffen (Ware); untersuchen, prüfen; entfleiden; r. się sich entkleiden.

roz-bijać, -bić zerschlagen; Straßendraub treiben; vereiteln; aufschlagen (Belte; r. się sich zerschlagen; scheitern (Schiff).

rozbiór m das Zerlegen, die Zergliederung; die Teilung; die Analyse; die Kritik; -ka f das Abtragen (eines Hauses).

rozbitok m Schiffbrüchige(r).

rozbitki pl. das Bruch.

rozboj m Straßenraub; -nictwo n die Straßenräuberei; -niczy Straßenräuber; -nik m Straßenräuber.

roz-brajać, -broić entwaffnen.

roz-braniać, -bronić auseinanderbringen (Streitende).

rozbrat m Freundschaftsbruch; -ać się sich entzweien.

rozbrzykać się wild, übermütig werden.

rozbu-jać stark schwingen; r. się in Schwingung kommen; übermütig werden; -jały übermütig.

rozburzyć zerstören.

roz-chód m die Ausgabe; -chodź, rozejść się ins Gehen kommen; sich verbreiten; auseinandergehen; -chodzi się o to es handelt sich darum.

rozchorować się krank werden.

roz-chwiewać, -chwiać in Schwung bringen; vereiteln; r. się vereitelt werden, sich zerschlagen.

rozchwy-tać, -cić an sich reißen, wegraffen, vergreifen.

rozciągać, -nać ausziehen, ausdehnen; ausbreiten, er-, ausstrecken; -liwy ausdehnbar; -liwość -heit; -łość f Ausdehnung, der Raum; -ły ausgedehnt, weiträumig.

rozeiec z f das Laumetter.

rozeiekaw-iać, -ić neugierig machen.

rozeień-czać, -czyć verbünnen.

roz-cierać, -etrzeć zerreiben.

roz-cinać, -ciąć zer-, entzweihauen, -schneiden.

rozewiertować vierteilen.

rozezaro-wać entzaubern; enttäuschen; -wanie -schung.

rozczipie-rzać, -rzyć auspreizen, ausbreiten.

rozczesy-wać, -sać auseinanderfächeln.

rozczłonkować zergliedern.

rozczochrać zerzaufen.

rozezu-iać, -lić innigst rühren, wehmütig stimmen; r. się sehr gerührt werden; -lenie n die Rührung; -lony gerührt.

rozczyn m Sanerteig; die Auflösung; -iać, -ić einrühren, einleigen; auflösen; -nik m das Auflösungsmittel.

rozezy-tywać, -tać się sich ins Leben vertiefen.

rozdarć n Zerreißen.

rozdaśać aufbringen, r. się in Born geraten.

roz-dawać, -dać vergeben, verteilen, spenden; -dawca m Verteiler, Spender; -dawnictwo n die Verteilung.

rozdećle n die Blähung.

rozdep-tywać, -tać auseinander-treten, zertreten.

rozdmu-chiwać, -chnać auseinanderblasen, anblasen.

rozdniewać, rozednieć się Tag werden, tagen.

rozdol m eine tiefe Höhlung.

roz-drabiać, -drabniać, -drobić zerbröckeln, zerstückeln, zergliedern.

rozdrapać zertragen, zerreißen;
auseinanderreißen.
rozdraż-niać, -nić (auf)reizen,
erbittern; -nienie *n* die Erbit-
terung.
rozdroże *n* der Kreuz-, Scheideweg.
roz-dwajać, -dwoić teilen, ent-
zweien; -dwojenie *n* die Ent-
zweihung, der Zwiespalt.
roz-dymać, -dąć aufblasen,
-blähen.
rozdział *m* die Abtheilung, das
Kapitel, Abschnitt; die Spaltung.
rozdział-wiać, -ić aufspalten, auf-
reißen (den Mund).
rozdzie-lać, -lić teilen; trennen;
-lenie *n* die (Ver)teilung, die
Trennung; -lony zertheilbar,
trennbar; -lność *f*eit.
roz-dzierać, -odrzyć auseinander-
der-, auf-, zerreißen.
rozdzier-gać, -gnać aufknüpfen,
aufbinden.
rózdzka *f* Rute, das Reiz.
rozdzwięk *m* ein lange anhal-
tender Klang; die Disharmonie.
rozedma *f* Blähung, Windge-
schwulst, Zungenblähung.
rozegzić się tollern, lustig werden.
rozejm *m* Vertrag, Waffenstill-
stand; -ować, rozjać ausein-
anderbringen, schlichten; zerlegen.
rozejrzeć się sich überall umsehen.
rozek *m* das Hörnchen; das Ripsel.
rożeń *m* Bratspieß.
rozepchać = rozpychać.
rozeprzeć = rozpiąć.
rozer-wać = rozrywać; -wa-
nie *n* Zerreißen; der Zwiespalt.
rozerznać zer schneiden.
rozesch-ly vor Thürre gesprungen,
led; -nąć się vor Thürre sprin-
gen, led werden.
rozesłać rozściewać, rozsylać.
rozespany schlaftrunken.
rozeta *f* Rosette.
roz-etrzeć, -cierać zerreiben.
rozewrzeć aufmachen, -tun.
roze-znawać, -znać unterschei-
den, erkennen.

rózga *f* Rute.
rozga-dywać, -dać ausplaudern;
r. się sich verplappern.
rozgałę-ziać, -zić się sich ver-
zweigen, sich ausbreiten.
roz-ganiać, -eżnać auseinander-
treiben, -jagen.
rozgar-niać, -nać auseinander-
scharren; -nienie *n* die Klugheit;
-nlony klug, geistlich.
roz-gaszczać, -gościć als Gast
aufnehmen; *r.* się sich bequem
machen, sich festsetzen.
rozgatunkować sortieren.
rozglądać się = rozejrzeć się.
roz-glaszać, -głosić verkünden;
-głos *m* Ruf; das Gerücht;
-głosny ruchbar; -ność *f*eit.
roz-gniatać, -gnieść zerkneten.
rozgniewać erzürnen, aufbringen;
r. się böse werden.
rozgorączkować się sich erhitzen,
sich ereifern.
rozgorzeć się sich entzünden.
rozgospodarować się sich ein-
wirtschaften; sich wie in seinem
Hause einquartieren.
rozgotować zer kochen.
rozgra-biać, -bić auseinander-
rechen; wegraffen.
roz-gradzać, -gradzić trennen.
rozgrani-czać, -czyć abgrenzen.
rozgrom *m* völlige Niederlage; -ić
aufs Haupt schlagen.
rozgry-zać, -żć zerbeißen.
rozgrze-bywać, -bać auseinan-
derscharren, -graben.
rozgrze-szać, -szyć lossprechen,
die Sünden erlassen; -szenie *n*
die Absolution (absolucja).
roz-grzewać, -grzać erwärmen.
rozgrzmocić zertrümmern.
rozgwiazda *f* der Seestern.
rozhu-kać wild, tobend machen;
r. się wild, tobend werden.
rozhułać się ausgelassen werden.
rozhułtać się lieberlich werden.
rozigrać się recht lustig werden.
roziskrz-ać, -yć funkelnd machen.
rozindyczyć = rozgniewać.

rozjaś-niać, -nić hell machen, aufheitern; r. się hell, licht werden; sich aufheitern.
rozjać-rzać, -rzyć eiternd machen; erbittern; -rzenie -terung.
rozjazd *m* das Auseinanderfahren; die reitende Patrouille; das Rebhühnerneß.
rozjem-ca *m* Schiedsrichter; -czy Schieds-, schiedsrichterlich; -stwo „ Schiedsrichteramt.
roz-jeżdżać, -jechać się auseinanderfahren, -reiten.
rozju-czać, -czyć den Saum-sattel abgürten.
rozju-szać, -szyć wütend machen; r. się wütend werden.
rozka-sać, -sić zerbeißen.
rozkaz *m* Befehl; Tagesbefehl; -ywać, -ać befehlen, gebieten, heißen; -ujący befehlend, gebietend; gebieterisch.
rozkiełznać abzäumen; entfesseln.
rozkisić in Gärung bringen.
rozkisnąć sauer werden, gären.
rozklad *m* die Einteilung; die Zerlegung, die Zerfegung; Zerfall; r. jazdy der Fahrplan; r. nauk die Stundeneinteilung (beim Unterricht); -ać, rozłożyć einteilen, auseinander-, zerlegen; ausbreiten; r. się sich ausbreiten; sich zerlegen, sich auflösen.
roz-klejać, -kleić auseinanderleimen; r. się aus dem Leim gehen.
rozkle-pywać, -pać dünn klopfen.
rozklócić zerrühren.
rozkłuć aufstechen.
rozkocharć się sich sehr verlieben.
rozkołysać in Schwingung bringen.
rozkop *m* Grenzgraben; Drainiergraben; -ywać, -ać auseinandergraben; abtragen.
rozkorze-niać, -nić się Wurzeln treiben, sich aus-, verbreiten.
rozkosz *f* Bonne, Lust, Wohlust; -ny wonnig, vergnügt, ergötlich; -ować ergötzen.

roz-kować, -kuć auseinander-schmeißen.
rozkr-aczać, -oczyć auseinander-spreizen (Beine).
roz-kradać, -kraść wegstehlen.
roz-krawać, -krawać, -kroić zer-, entzweischneiden.
rozkrę-cać, -cić aufdrehen.
rozkrój *m* Durchschnitt.
rozkrz-szać, -szyć zerbröckeln.
rozkrwa-wiać, -wić blutig machen.
rozkrzewiać = krzewić.
rozkrzyczec się zu schreien anfangen.
rozkrzyżować aufstrecken (Arme).
rozkund-lać, -lić zerzaufen.
rozkulbaczyć abjatteln.
rozkup *m* Abjaß; -ywać, -ić (alles) ablaufen.
rozku-rzać, -rzyć zerstäuben.
rozkwilać, -lić zum Weinen bringen; r. się ins Weinen kommen.
rozkwitac tnać aufblühen.
rozłą-zać, -czyć trennen, scheiden; -czka *f* Trennung, Scheidung; -czny trennbar; -czność -heit.
rozłakomić lüftern machen; r. się lüftern werden.
rozła-mywać, -mać entzweibrehen.
roz-latywać, -lecieć się auseinanderliegen; sich zerstreuen; zerfallen.
roz-lazić, -leźć się auseinanderkriechen, -gehen; -lazły nachlässig, schlampig; -lazłość -heit.
roz-legać, -leźć się erschallen, widerhallen, ertönen; -ległość große Ausdehnung, weiter Raum; -legły ausgebreitet, ausgebreitet.
rozlew *m* das Vergießen; -ać, rozlać vergießen, verschütten; r. się sich ergießen.
rozli-zać, -czyć abzählen; r. się abrechnen; -czny mannhaftig; -czność -heit.
rozłóg *m* weite Straße.

rozłokować einlogieren.

rozło-żyć = rozkładać; -ży-
stość *f* weite Ausdehnung; -ży-
sty weit ausgebreitet, sich weit-
hin ausbreitend.

rozlu-pywać, -pać zerspalten.

rozmachać in Schwung bringen;
r. się sich in rasche Bewegung
setzen.

roz-maczać, -moczyć aufweichen.

roz-magać, -módz się an Stärke
zunehmen.

rozmaity = rozliczny.

roz-makać, -moknąć aufgeweicht
sein. [blößen]

roz-mamać się die Brust ent-
rozmarnować verschwinden, ver-
gehen.

rozmaryn *m* Rossmarin.

rozmar-zać, -znać auftauen.

rozmarzyć träumerisch machen;
r. się träumerisch werden.

roz-mawiać, -mówić sich unter-
reden, ein Gespräch führen.

rozma-zywać, -zać verwischen;
verbreiten, ausplaudern.

rozmiar *m* die Ausmessung; die
Ausdehnung; das Verhältnis, die
Proportion. [setzen.]

roz-miatać, -mieść auseinander-
roz-miażdżyć zerquetschen.

rozmię-kać, -knać aufgeweicht
werden; -kezać, -kezyć er-
durchweichen.

rozmię-rzać, -rzyć ausmessen.

roz-mieszać vermischen, zerrühren.

rozmi-jać, -nać się nicht zusam-
mentreffen, sich kreuzen.

roz-miłować się sich verlieben.

roz-mnażać, -mnożyć vermeh-
ren; -mnożyciel *m* Vermehrer.

roz-motać entwirren.

roz-mo-wa *f* das Gespräch, Unter-
redung; -wny gesprächig; -wność
-heit. [lassen.]

roz-mrażać, -mrozić auftauen

roz-my-kać, -emknać aufstun.

rozmy-sł *m* die Überlegung; -ślać
-slić überlegen, nachdenken; r.
się sich beinennen; -słanie *n*

n Nachdenken, die Betrachtung;
-myślność *f* der Vorbedacht;
-myślny, -nie absichtlich, mit
Vorbedacht.

roznarowieć vermöhen.

różni-ć unterscheiden; r. się sich
un.; -ca *f* der Unterschied.

roznie-cać, -cić anzünden; ania-
chen, entflammen.

rozniemódz się krank werden.

różno-barwny verschiedenfarbig;

-boczny ungleichseitig; -bok *m*

das Trapezoid; -imienny ver-

schiedennamig; -języczny viel-

zünftig, verschiedensprachig; -pióry

verschieden besiedert; -plemien-

ny verschiedenen Stammes; -raki

verschiedenartig; -rodny un-

gleichartig; -ść *f* Verschiedenheit.

roz-nosić, -nieść austragen;

verbreiten; -nosiciel *m* Aus-

träger, Verbreiter; -nosicielka

-in.

różno-wierca *m* Andersgläubige;

-wierczy andersgläubig; -wier-

stwo *n* die Andersgläubigkeit;

-znaczný von verschiedener Be-

deutung.

różny verschieden, mannigfaltig.

rozochoćić lustig machen; r. się

lustig werden.

rozognić entflammen; r. się sich

entzünden, sich erhitzen.

różowiec *m* Rosenkater.

różowy Rosen-; rosenfarbig.

rozpacz *f* Verzweiflung; -ać ver-

zweifeln; -liwy, -ający verzwei-

feln.

roz-padać, -pać się auseinander-

der-, zerfallen, bersten; -padlina

f Rluft, Spalte.

roz-pajać, -poić aus Säusen an-

gewöhnen; trunken machen.

rozpako-wywać, -wać aus-

paden.

rozpa-lać, -lić erhitzen, glühend

machen; entzünden.

rozpamięty-wać überdenken, sich

ins Gedächtnis zurückrufen;

-wanie *n* die Betrachtung.

rozpar *m* die Ausdünnung.

roz-parać, -pruć austrennen, aufschlitzen; auflösen.

rozpa-rzać, -rzyć durchbrühen, -bähen.

rozpa-sywać, -sać aufgürten; *r.* sie ausgelassen werden.

rozpa-trywać, -tryć besichtigen, prüfen; *r.* sie betrachten; -trywanie *n* die Betrachtung, die Prüfung.

rozpęcznieć aufquellen.

rozpę-d *m* Schwung, Anlauf; -dzać, -dzić auseinanderreiben, -jagen, zerstreuen; in Schwung bringen; *r.* sie in Lauf kommen; Anlauf nehmen.

rozpę-kać, -knać się zerplagen, bersten.

rozpętać entfesseln.

rozpieczętować entsiegeln.

roz-pierać, -eprzeć auseinanderdehnen, -spreizen; *r.* sie sich spreizen, sich breit machen.

rozpierz-chać, -chnąć się auseinanderstieben, sich zerstreuen.

roz-pieszczać, -piescić verzärteln, verweichlichen.

rozpiętość *f* Spannweite.

roz-pijać, -pić się sich dem Trunke ergeben.

rozpiłować durchfeilen.

roz-pinać, -piąć ausspannen; aufknöpfen; aufschnallen.

roz-pisywać, -pisać aufschreiben; *r.* sie ins Schreiben kommen.

roz-pladzać, -plodzić fortpflanzen. [*gen.*]

rozplakać się zu weinen anfangen.

roz-plaszać, -ploszyć verschütten.

rozplaszcz-ać, -yć flach machen.

roz-platać, -pleść aufstellen.

rozplatać zerpalten, aufschlitzen.

rozplątać auseinanderwickeln, entwirren.

rozple-miać -mić; -niać, -nić vermehren, fortpflanzen.

rozpło-dek *m* junge Brut; -dowy Buchst.

rozpłomie-niać, -nić entflammen.

rozply-wać, -nać się auseinander schwimmen; zerfließen.

rozpo-czynać, -czać anfangen.

rozpo-gadzać, -godzić aufhebertern.

rozpo-minać, -mnieć überlegen.

rozponka *f* Rapunzel.

roz-pór, -porek *m* Schlig.

rozporzą-dzać, -dzić verfügen; an-, verordnen; -dzalność *f* Verfügungsfähigkeit; -dzalny verfügbar; -dzenie *n* die An-, Verordnung, die Verfügung.

roz-pościerać, -postrzeć ausbreiten; -postarcie *n* Ausbreiten.

rozpo-wiadać, -wiedzieć umständlich erzählen.

rozpowszech-niać, -nić allgemein verbreiten.

rozpo-znawać, -znać kennen lernen, unterscheiden, prüfen.

rozpoży-czać, -czyć vergleichen.

roz-praszać, -prószyć zerstreuen.

rozpra-wa *f* Ab-, Verhandlung; Debatte; *r.* sądowa Gerichtsverhandlung; -wiać, -wić ab-, verhandeln, disputieren, reden; bestellen (Haus); *r.* się z kim mit z. etw. abmachen; -wny gesprächig; -wność *f* eist.

rozprę-zać, -żyć ausdehnen, spannen; -żenie *n* nung; -żliwość *f* Spannkraft; -żliwy ausdehnbar, elastisch.

rozprowa-dzać, -dzić auseinander-, verführen (Ware).

rozpry-skiwać, -snąć ver-, zerspritzen; *r.* się zerstieben.

rozprze-dawać, -dać ausverkaufen; -daż *f* der Ausverkauf.

roz-przegać, -prządź ausfrannen; auflösen (Berein); -przeżenie *n* Auflösen, der Zerfall.

rozprzestrzen-iać, -ić erweitern.

rozpuk *m* das Zerplagen; śmiać się do -u sich totlachen; -lina *f* Spalte; der Bruch; -nać się zerplagen, (zer)bersten.

rozpuch-niać, -nić auflodern.

rozpus ta *f* der Mutwille, Ausschweifung, Ausgelassenheit; **-tnica** *f* ein lieberliches Weib; **-tnik** *m* mutwilliger, lieberlicher Mensch; **-tny** mutwillig, ausschweifend.

rozpu-szezać, -ścić entlassen; zerlassen, auflösen; **r. się** sich auflösen, schmelzen; ausgelassen werden; **-szeczalny** auflösbar; **-szczalność** *f* -heit; **-szezenie** *n* die Lösung; **-szczony** lieberlich.

rozpylać *m* Berstäuber.

rozpy-tywać, -tać sich ausfragen.

rozrą-bywać, -bać zerhacken.

roz-rabiać, -robić verdünnen, auflösen, eintühren.

rozrachować aus-, berechnen; **r. się z kim** mit 3. abrechnen.

rozradować sehr erfreuen; **r. się** hoch erfreut sein.

rozra-dzać, -dzić widerraten.

roz-radzać, -rodzić sich vermehren, sich fortpflanzen.

roz-rastać, -rosnąć sich ausbreiten, in die Höhe, in die Breite wachsen.

rozrodzony verbreitet.

rozrosły stark ausgewachsen.

rozróż-niać, -nić unterscheiden.

roz-ruch *m* Sturm, das Getümmel, Aufruhr, **-ruszać, -ruszyć** in Bewegung bringen; **r. się** sich rühren.

rozryć zerwühlen.

roz rywać, -erwać auseinander-, zerreißen; zerstreuen; **r. się** sich zerstreuen; **-rywka** *f* Zerstreuung, der Zeitvertreib.

rozrządzać, -ić = **rozporządzać** anordnen, verfügen.

rozrze dzać, -dzić verdünnen.

rozrzew-niać, -nić zu Tränen rühren; **r. się** gerührt werden; **-nienie** *n* innige Rührung.

rozrzu-cać, -cić auseinander-, umherwerfen; verschwinden; **-tnik** *m* Verschwender; **-tnica** *in*; **-tność** *f* Verschwendung; **-tny** verschwenderisch.

roz-rzynać, -erznąć zerschneiden.

rozsa-da *f* Seppflanze; **-dnik** *m* das Seppflanzenbeet; **-dzać, -dzić** versetzen, verpflanzen; **zer-sprengen**.

rozsa-dek *m* die Vernunft; die Urteilskraft; **-dny** vernünftig; **-dzać, -dzić** das Urteil fällen, entscheiden.

roz-siadać, -siaść sich an verschiedenen Orten setzen, sich auseinandersetzen, sich bequem hinsetzen; **-siadły** weithin angehen.

rozścielać, rozesłać aufbetten.

rozsiel-ać, -lić ansiedeln.

roz-siekać, -siec zerhacken.

rozsierdzić aufbringen, entrüsten; **r. się** in Born geraten.

roz siewać, -siać aussäen, ausstreuen; **-siewca** *m* Sämann.

rozsiodlać abfattern.

roz-skakiwać, -skoczyć sich auseinander-springen.

rozsla-wiać, -wić weit und breit rühmen.

rozsmakować sich Geschmack an etw. finden.

roz-śmiać sich in lautes Lachen ausbrechen; **-śmieszać, -śmieszyć** zum Lachen bringen.

roz-snować, -snąć auseinander-wideln, entwideln.

rozsochaty gabelförmig.

rozspiewać sich ins Singen kommen.

rozsróżyć sich ergrimmen. [ben.]

rozsrubować auseinander-schrauben.

roz-stajny Scheide-; **-stanie** *n* Scheiden, der Abschied; **-stawać, -stać** sich z kim von 3. Abschied nehmen, scheiden.

rozstaw-iać, -ić auseinanderstellen, an vielen Orten aufstellen.

roz-step *m* die Öffnung, leerer Raum; **-stepywać, -stąpić** sich auseinander-treten; sich bücken.

roz-strajać, -stroić verstimmen; **-strój** *m* die Verstimmung.

rozstrze-lać, -lić er-, zer-schießen; zerstreuen; **r. się** sich zerstreuen.

rozstrzy-gać, -gnać zerſchneiden;
entſcheiden; -gnienie „ die Ent-
ſcheidung.
roz-suwać, -sunąć auseinander-
rücken, -ziehen.
rozswawolić ſię recht übermütig
werden.
rozświe-cać, -cić licht machen,
erhellen; erleuchten; -tlać, -świe-
tlić = rozświecać.
rozświt *m* Tagesanbruch.
rozsworować loſkoppeln.
rozsychać = rozesechnąć ſię.
roz-sylać, rozelać verſenden,
verſchicken; -sylka *f* Verſendung.
rozsy-pywać, -pać zer-, ver-
ſtreuen, auſſchütten; *r.* ſię ſich
zerſtreuen; auseinanderfallen;
-pka *f* Zerſtreuung; pójsć w
-pkę zerſtreut werden.
rozszafować reichlich verſchenken,
verſum, vergeuden.
rozszaleć ſię rafend werden.
rozszar-pywać, -pać zerreißen.
rozszczebiotać ſię inſ Schwäzen
geraten [raten.
rozszczekać ſię inſ Beſſen ge-
rozszcze-piać, -pić zerſpalten.
rozszcze-rzać, -rzyć auſ-, verbre-
iten, erweitern; -rzalność *f*
Ausdehnbarkeit.
rozszlochać ſię inſ Schluchzen
ausbrechen.
rozsznarować auſſchnüren.
roz-taczać, -toczyć zerſtreißen
(von Wurmern); ausbreiten.
roztajać auftauen.
roz-tapiać, -topić zerlaſſen, zer-
ſchmelzen; *r.* ſię ſchmelzen.
roztar-gać, -gnać zerreißen,
-zaufen; -gnienie „ die Zer-
ſtreutheit; -gniony zerſtreut.
roztarcie „ die Zerreibung.
roztarty gerieben, zerrieben.
rozterk *m.* -a *f* der Zwieſpalt.
roztesknić ſię Sehnsucht bekom-
men. [zerbrüchen.
roz tlać. -tloczyć zerſtampfen,
roztłuc zerſchlagen, -ſtoßen.
roztozcz *f* die Mißhe.

roztok *m* das völlige Auftauen
deſſ Schneee.
roztrąbić auſpoſaunen.
roztrą-cać, -cić zerſtoßen, -ſchla-
gen, zerſchellen.
roztratować nieder-, zertreten.
roztroczyć auſſchnüren.
roztropny klug; -noſć -heit.
roztruchan *m* großer Poſal.
roz-trwaniać, -trwonić vergeu-
den, verſchleudern.
roztrzą-sać, -snać auſſchütteln,
umrühren; unterſuchen, erfor-
ſchen.
roztrza-skać, -snać zerſchlagen,
-ſchmettern; *r.* ſię zerplagen.
roztrze-pać zerſchlagen, -klopfen;
-paniec *m* Flattergeiſt; -pany
ſlatterhaft, zerſtreut.
roz-tucznić fett werden; -tu-
czyć fett mäſten.
roz-twarzać, -tworzyć verbün-
nen, auflöſen; -twór *m* die Lö-
ſung, die Auflöſung.
roztyć ſię fett, dick werden
roz-tykać, -etkać hie und da
einſieden; vollfüllen.
rozum *m* Verſtand, die Vernunft;
-ieć verſtehen, begreifen; -ny
verſtändig; -ować raſonieren,
vernünftig; -owanie „ Raſo-
nieren; die Beweisführung (durch
Vernunftgründe); -owy Ver-
ſtandes-.
rozuz-dać entzügeln, entfeſſeln;
-dany zügellos.
rozwaga *f* Überlegung, Erwä-
gung, Bedachtfamkeit.
rozwa-lać, -lić niederreißen, zer-
ſtören; *r.* ſię auseinanderfallen,
einſtürzen; ſich auſſtrecken; -liny
pl. Ruinen.
rozwałkować zerwalſen.
roz-walniać, -wolnić nachlaſſen,
gelinder machen; abjühren; -wal-
niający Abjühr-, abjührend.
rozwartokątny ſtumpfwinklig.
rozwarto aufgesperrt; ſtumpf.
rozwa-rzać, -rzyć zerſochen.

rozwa-żać, -żyć abwägen; überlegen, erwägen; -żny bedächtig; -żność -heit.

rozwese-lać, -lić erheitern, aufmuntern; r. się lustig werden.

rozwią-zalny auflösbar; -zanie n die Enbindung; die Auflösung; -zły zügellos, sittenlos; -żność -igkeit; -zywać, -zać auf-, entbinden; auflösen (Rätsel).

rozwid-niać, -nić się heil werden.

rozwiedzenie n Scheiden.

rozwielmóżnić mächtig machen; r. się mächtig werden.

roz-wierać, -ewrzeć aufmachen.

rozwier-cać, -cić zerbohren.

rozwie-szać, -sić aufhängen.

roz-wiewać, -wiał verwehen.

roz-wijać, -winać, -wić auseinander-, aufwickeln; entfalten; r. się sich entwickeln.

rozwikłać entwikkeln, entwirren, lösen.

rozwil-żać, -żyć durchseuchten.

rozwinieły entwikkelt.

rozwozły = rozwiązły.

roz-wlekać, -wlec auseinander-schleppen; in die Länge ziehen; -wlekły weitläufig, -schweifig; -żność -heit; -włóczyć verschleppen. [chen.]

rozwod-niać, -nić wässerig machen.

roz-wód m die Scheidung; -wódka f Geschiedene; -wodowy Scheidungs-; -wodzić, -wiesć auseinanderführen, -bringen; scheiden, trennen; ausbreiten, ausdehnen; r. się sich scheiden lassen; r. się nad czem sich über etw. auslassen.

rozwój m die Entwicklung.

rozwoźnienie n Nachlassen; die Zügellosigkeit; Abführen, Abweichen.

rozwora f der Kuppelbaum.

roz-wozić, -wieźć verführen (zu Wagen); -wozowy Transport.

rozwrzeszeć się zu schreien anfangen.

różyczka f das Röslein

rozynek m die Rosine.

rozżarty ergrimmt.

rozżarz-ać, -yć glühend machen.

rozżłoście = rozniewać.

rozzuchwa-lać, -lić trozig machen; r. się trozig werden.

roz-żuwać, -żuć zerkauen.

rtęć f das Quecksilber.

rub-a-cha m derber Mensch; -szny derb; -szność -heit.

rubel m Rubel.

rubin m Rubin.

rubrum n Rubrum.

rubry-ka f Rubrik; der Rotstift; -kować rubrizieren.

ruch m die Bewegung; Verkehr.

ruchawka f der Landsturm.

ruch-awy, -liwy beweglich; -liwość -heit; -omość f Bewegung, Beweglichkeit; -omości pl. bewegliche Güter, Mobilien; -omy beweglich, mobil.

ruclany Rauten-.

rucaj m Bach.

ruda f das Erz; -wy erzfarbig, rötlich; -wość -heit.

rudel m das Rudel.

rudo-brody rotbärtig; -włosy rothaarig; rudy rötlich.

rudzik m das Rottkehlchen.

rufa f der Schiffs hinterteil.

rug m gerichtliche Untersuchung;

rug sejmowe Wahlprüfungen der Abgeordneten.

Rugia f Rügen.

rugować gerichtlich untersuchen; entfernen.

ruina f Ruine, die Trümmer pl.

ruja f Brunst, Brunstzeit.

rujnować ruinieren, zu Grunde richten.

rum m Schutt; Rum.

rumak m das Roß.

rumianek m die Kamille.

rumia-ność f Gesicht-, Wangenröte; -ny rotbadig.

rumie-nie röten; r. się erröten; -nieć rot werden; -niec m die Röte der Wangen.

rumor m Lärm, das Getöse.

rumowisko *n* der Schutthausen.
 Rumu-nia *f* Rumänien; -*hozyk*
m Rumäne; -*ński* rumänisch.
 ruń *f* grünes Wintergetreide.
 runać zusammenstürzen.
 runo *n* Bliß, Bließ, Fell.
 rupiecie *pl.* Gerümpel.
 raptura *f* der Bruch.
 rura *f* Röhre, Bratröhre; der
 Lauf (der Glinte); der Röhren-
 chen; der Löpel, unbeholfener
 Mensch; rurka *f* das Röhren;
 rurkowaty röhrenförmig.
 rusalka *f* Nixe; Tagfalter.
 Rusin *m* Ruthene; -*ka* *f* Ru-
 thenin; rusiński ruthenisch.
 rustykalny rustikal, bäuerlich.
 rusy = rudy.
 ruszać, ruszyć rühren, bewegen;
 aufbrechen, weitergehen, weg-
 gehen; *r w drogę* den Weg
 antreten.
 ruszaj! pade dich!
 ruszenie *n* Rühren, die Bewe-
 gung; *pospolite r.* der Land-
 sturm.
 ruszni-ca *f* Büchse, Glinte; -*kar-*
ski Büchsenmacher; -*karstwo*
n die Büchsenmacherkunst; -*karz*
m Büchsenmacher.
 ruszt *m* Feuerrost, Bratrost.
 rusztowanie *n* Gerüst; Schafott.
 ruta *f* Raute.
 rwać reißen; pflücken (Blumen);
r. się reißen; *r. się do czego*
 sich um etw. reißen. [*sich rei.*]
 rwetes *m* das Gereißte; das Ge-
 ryba *f* der Fisch; ryby *lowić*
 fischen; -*cki* Fischer; -*ctwo* *n*
 die Fischerei; -*k* *m* Fischer;
 -*aczka* -*in*.
 rybalt *m* fahrender Schüler;
 Kirchenborsänger.
 rybi Fisch; rybitw *m* Fischer;
 Fischeaar; rybitwa, rybolówka
f Seeschwalbe.
 ryb-ka *f* das Fischlein; -*nik* *m*
 Fischteich, Fischbehälter; -*ny* fisch-
 reich; -*olów* *m* Fischadler;
 -*olostwo* *n* der Fischfang.

ryć wuhlen, graben; grabieren,
 stechen.
 rycer-ka *f* Heldin; -*ski* ritters-
 lich; -*skość* *f* Ritterlichkeit;
 -*stwo* *n* die Ritterschaft; der
 Ritterstand.
 rycerz *m* Ritter.
 rych-lej früher; -*łość* *f* Ge-
 schwindigkeit; -*ły*, -*ło* früh, bald,
 zeitig, geschwind.
 rycina *f* der Stich; das Bild
 ryzalt *m* das Bauschale; -*em* im
 ganzen, in Bausch und Bogen;
 -*owy* Groß, en gros.
 ryczeć brüllen; ryknąć auf-
 rydel *m* Spaten. [*brüllen.*]
 rydwan *m* Reisewagen.
 rydz *m* Reizler, Hötling.
 rydzawy fuchs-, feuerrot.
 ryga *f* Reihe, Linie.
 rygiel *m* Riegel.
 ryglować *zn.* verriegeln.
 rygor *m* die Strenge.
 rygować zusammenheften; Noten-
 linien ziehen.
 ryj, -*ak* *m* Rüssel; -*ek* *m* kleiner
 Rüssel; Saugrüssel; Rüsselfäßer;
 -*kowaty* rüsselförmig.
 ryk *m* das Gebrüll.
 rylec *m* Grabstichel, Griffel.
 rym *m* Reim.
 ryma-rezyk *m* Riemerlehrling,
 -*gesell*; -*rski* Riemer; -*rstwo*
n Riemerhandwerk; -*rz* *m* Rie-
 mer.
 rymo-pis, -*twórc* *m* Reim-
 schmied, Dichter; -*pisarstwo*,
 -*twórstwo* *n* die Dichtkunst;
 -*twórczy* dichterisch; -*wać* rei-
 men, dichten; -*wać się* sich rei-
 men; -*wy* Reims.
 rynek *m* Ring, Marktplatz.
 rynka *f* der Ziegel, Kasseroße.
 rynna *f* Rinne; *z deszczu pod*
 rynnę vom Regen unter die
 Traufe.
 ryzstok *m* Rinnstein.
 ryzstunek *m* die Rüstung.
 rys *m* Riß, Strich, Abriß; Zug;
 rysy twarzy Gesichtszüge.

rys *m* Buchs.

rysa *f* der Riß, Spalte.

rysik *m* Griffel.

ryso-pis *m* die Gesichtsbeschreibung; -**wać** zeichnen; -**wać się** Riße bekommen; -**wnik** *m* Zeichner.

rysunek *m* die Zeichnung

rysunkowy Zeichen-.

Ryszard *m* Richard.

rytm *m* Rhythmus; -**iczny** rhythmisch.

ryto-wać grabieren, stechen;

-**wnictwo** *n* Grabieren, Stechen;

-**wnik** *m* Graveur, Stecher.

rytu-al *m* das Ritual, die Agende; -**alny** rituell.

rywal *m* Rival, Nebenbuhler; -**ka** *in*; -**izować** rivalisieren.

ryż *m* Reis; -**owy** Reis-.

ryza *f* das Riß; der Baum; Ordnung.

ryż-ość *f* rote Farbe; -**y** feuerrot.

ryzyko *n* Risiko; -**wać** riskieren, wagen; -**wny** riskant, gewagt.

rzący wiehrend.

rząd (rządu) *m* die Regierung;

rząd (rzędu) *m* die Reihe, das

Glied; die Klasse, die Ordnung;

rz. na konia das Pferdege-

schirr; -**ca** *m* Herrscher, Venter,

Verwalter; -**czyni** *in*; -**ek** *m*

die Reihe, die Zeile.

rzad-ki selten; schütter, dünn;

-**kość** *f* Seltenheit; Düntheit;

-**kozeby** weit auseinanderstehen-

de Bahne habend

rza-dny ordentlich, wirtschaftlich;

-**dność** *leit*; -**dowy** Regierungs-;

-**dzić** regieren, herrschen, lenken;

rz. się das Hauswesen führen;

rz. się *czem* sich nach etw.

richten.

rzany von Korn, Roggen-.

rzec, rzeknąć sagen, sprechen.

rzeć wiehern; **rzenie** *n* Wiehern.

rzechot *m* das Gequale; -**ać, rze-**

kotać qualen

rzecz *f* Sache, das Ding; **do rze-**

czy passend, treffend; **w samej**

rzeczy in der Tat; **od rzeczy** gadać nicht zur Sache sprechen, Unsinn sprechen; **o czem rzecz?** wovon ist die Rede?

rzeczka *f* das Flüßchen.

rzecznik *m* Sachwalter, Anwalt,

rzeczny Fluß-.

[Advokat.

rzecz-o-ny besagt, erwähnt; -**wnik**

m das Hauptwort; -**wnikowy,**

-**wnikowo** hauptwörtlich.

rzeczpospolita *f* Republik.

rzeczywi-ście in der Tat, wirk-

lich; -**sty** wirklich; -**stość** *leit*.

rzednieć dünn, schütter werden.

rzędowy Reihen-, reihig.

rzedzić verbünnen.

rzeka *f* der Fluß.

rzeknąć = **rzec**.

rzeko-my, -mo angeblich.

rzekotka *f* Klapper, Schnarre.

rzemie-ń *m* Riemen; -**niowaty**

riemenartig; -**nny** Riemen-.

rzemieśl-niczy Handwerker-,

handwerksmäßig; -**nik** *m* Hand-

werker.

rzemiosło *n* Handwerk.

rzemyk *m* (kleiner) Riemen

rzenie *n* Wiehern.

rze-pa *f* Wasserrübe, weiße Rübe;

-**pak** *m* Raps; -**pakowy** Raps-;

-**piasty** rübenartig; -**pka** *f* kleine

Rübe; -**pnisko** *n* Rübenfeld.

rzepola *m* elender Musikant.

rzepolić elend geigen

rzęsa *f* Augenwimper.

rzęsi-stość *f* Reichlichkeit, Dicht-

heit; -**sty** reichlich, zahlreich,

dicht, häufig.

rzęsnia *f* Sparsette.

rzesa *f* Schar, der Bund.

Rzesza *n* niemiecka das Deutsche

Reich.

rzyszotarz *m* Baststiebmacher.

rzyszoto *n* Baststieb.

rzetel-ny redlich, rechtschaffen;

-**ność** *f* *leit*, *schaffenheit*.

rzew-ność *f* Wehmut, Nüchtern-

ny wehmütig, rührend; -**nie**

plakać bitterlich weinen.

rzeż *f* das Schlachten, Metzerei.

rze-zać schneiden, schlachten;
-**zaczka** *f* der Harnzwang;
-**zak** *m* das Schlacht-, Schächter-
messer; -**zaniec** *m* Verschnitt-
ne(r).

rzeż-ba *f* das Schnitzwerk; Bild-
hauerei; -**biarski** Bildhauer-;
-**biarstwo** *n* die Bildhauerei;
-**biarz** *m* Bildhauer; -**bie** schnit-
zen, bilden.

rzezimieszek *m* Beutelschneider.

rzeż-ki frisch, rüstig; -**koś** *f*
Frische, Rüstigkeit.

rzeż-nia, -nica *f* das Schlacht-
haus, Schlachtbank; -**nietwo** *n*
die Fleischhauerei; -**nieczy** Fleisch-
hauer-; -**nik** *m* Fleischhauer,
Fleischer, Metzger; -**niezka** *in*.

rzeżucha *f* Kresse.

rzeż-woś *f* Munterkeit, Frische;
-**wy** munter, frisch, lebhaft.

rzkomy angeblich.

rznać schneiden, sägen, schnitzen;
r. 4. hauen; *r. na skrzypcach*
tüchtig geigen.

rznięcie *n* Schneiden; *r. w brzu-
chu* das Bauchgrimmen.

rzodkiew *f* der Rettich.

rzodkiewka *f* das Radieschen.

rzuc-ać, -cie werfen, schleiß-
en, schleudern; *rz. się* sich werfen,
sich stürzen, stürzen.

rzut *m* Wurf; *rz. oka* der Wld;
-**ki** flint, gewandt; -**koś** -heit;
-**nia** *f* Wurflinie.

rzyg-ać, -nać brechen, togen.

Rzym *m* Rom; -**ianin** *m* Römer;

-**ianka** *in*; -**ski** römisch.

rzysko *n* Roggen-, Stoppelfeld.

S.

sabat, szabas *m* Sabbat(h).

Sabaudya *f* Savoyen.

sączek *m* kleiner Änoren.

saczyć, s. się fildern, tröpfeln.

sad *m* Obstgarten.

sąd *m* das Gericht; das Urteil;
die Meinung; **sąd doraźny** das
Staudrecht, -gericht; *s. okrę-
gowy, powiatowy* Kreis-,
Bezirksgericht; *s. ostateczny,*
s. Pański das jüngste Gericht;
s. przysięgłych Schwurgericht.

sadło *n* das, der Sänmer.

sado-wić (hin)setzen; *s. się* sich
niederlassen; -**wnietwo** *n* die
Obstbaumzucht; -**wnik** *m* Obst-
gärtner.

sądo-wnietwo *n* Gerichtswesen;
-**wny, -wnie** gerichtlich; -**wy**
Gerichts-.

sadza *f* der Ruß.

sa-dzać setzen; -**dzawka** *f* der
Segetid; -**dzie** setzen, pflanzen;
eilen; *s. się* prunken.

sądzić richten, urteilen; glauben;
s. się Prozeß führen; sich für
etw. halten.

sadzo-nka *f* der Setzling; -**no**
jaja pl. Seheier

sasian *m* Saffian; -**owy** S-.

sagan *m* Küchenfessel.

sago *n* Sago.

sajdak *m* Köcher.

sak *m* Sad; Sackmantel; das Sad-
nez; die Falle; -**iewka** *f* der
Seibbeutel.

sakra *f* Bischofsweihe; -**ment** *m*
das Sakrament; -**mentalny** sa-
kramental.

Sakso-ńczyk *m* Sachse; -**nia** *f*
Sachsen; -**ński** sächsisch.

sakwa *f* der Quersack; Tasche.

sala *f* der Saal.

salamacha *f* der Mehlbrei.

salamandra *f* der Salamander.

salata *f* der Salat.

salaterka *f* Salatschüssel.

salceson *m* die Preßwurst.

saldo *n* der Saldo, der Kieſibetrag;
 -wać die Diehung begleiten.
saletra *f* der Salpeter.
salina *f* Salzfiederei.
salon *m* Salon, Saal; -owiec *m*
 Salonmenſch; -owość *f* das
 Salonweien; -owy Salon.
salutować ſalutieren, grüßen.
salwa *f* Salbe, der Schuß.
salwować ſalvieren, retten.
sam, -a, -o ſelbſt, allein, lauter.
sam! hier! hierher!
sam-ica, -iczka *f* das Weibchen;
 -iec, -czyk *m* das Männchen.
samiuteńki einzig und allein.
samo-bójca *m* Selbſtmörder;
 -bójczyni *in*; -bójczy ſelbſt-
 mörderiſch; -bójstwo *n* der
 Selbſtmord; -chcąc freiwillig;
 -chwał, -chwalea *m* Prabler;
 -chwaleczy prableriſch; -chwał-
 stwo *n* die Prablerei, Eigenlob;
 -dział *m* das Hauſtuch; -dziel-
 ny ſelbſtändig, ſelbſtätig; -dziel-
 ność *f* eit.
samo-dzierezy ſelbſtherrſchend;
 -dzierstwo *n* die Alleinherr-
 ſchaft. -dzierzca, -dzierca *m*
 Alleinherrſcher; -głoska *f* der
 Selbſtlaut; -głoska przegło-
 szona der Umlaut, -gwałt *m*
 die Selbſtbeledung; -iſtny ſelb-
 ſtändig; -iſtność *f* eit.
samo-lówka *f* Falle, Fallgrube;
 -lub *m* Egoiſt; -lubny egoiſtiſch,
 eigennützig; -lubstwo *n* der
 Egoismus; -pas ſich ſelbſt über-
 laſſen, ſelbauder; -pomoc
 Selbſthilfe; -poznanie *n* die
 Selbſterkenntnis; -rodny Na-
 tur, natürlich, gediegen.
samo-tnia *f* Einöde; -tnik *m*.
 -tnica *f* der, die Einſame; -tny
 einſam; -tność *f* eit; -trzask
m die Falle, die Falltür; -nk
m Autodidakt; -war *m* Selbſt-
 ſoher, Schnellſieder.
samo-władca *m* Alleinherr-
 ſcher; -władny alleinherrſchend;
 -władztwo *n* die Alleinherrſchaft;

-wola, -wolność *f* Willkür;
 -wolny willkürlich, eigenmächtig;
 -zwaniec *m* der ſich einen frem-
 den Namen oder Titel beilegt.
Samson *m* Simſon.
samura *f* Wildſau, Waſche.
sandacz *m* Hechtbarsch.
sandały *pl.* die Sandalen.
sandomirka *f* Sandomirer Wei-
 zen.
sangwiniczny ſanguiniſch.
sanie, sanki *pl.* der Schlitten.
sank-cya *f* Sanction; -cyono-
 wać ſanctionieren, genehmigen.
sanna *f* Schlittenbahn.
sap-ać, -nać ſchnauben, ſchnarchen.
saper *m* Sapper, Schanzgräber.
sardela *f* Sardelle.
sardoniczny ſardoniſch, hämiſch.
sardynka *f* Sardine.
sark-ać, -nać ſchlürfen; *s. na co*
 über etw. murren, ſchimpfen.
sarkastyczny höhöniſch.
sarkofag *m* Steiſarg.
sar-na *f* das Reh; *s. samica* die
 Weiß, Rinde; -ni Reh; -nie *n*
 Rehſalb; -nina *f* das Rehſleisch.
Sas *m* Sachſe; -ki ſachſiſch.
sąsiad *m* Nachbar; -ka *in*; -ować
 benachbart ſein.
sąsie-dni, -dzki benachbart;
 -dztwo *n* die Nachbarschaft.
sąsiek *m* die Banſe.
saty-ra *f* Satire, Spottſchrift,
 -rede; -ryczność *f* das ſatiriſche
 Weſen; -ryczny ſatiriſch; -ryk
m Satiriker.
satysfakcya *f* Genußnahme.
sążeń *m* die Klafter; Roden.
sążniowy Klafter-, Klafterlang.
sie-na *f* Szene, Bühne; der Auf-
 tritt; -niezny ſzeniſch.
ścepty-cyzm *m* Sleptiziſmus;
 -czny ſteptiſch; -k *m* Sleptiler,
 Zweifler.
schab *m* das Rippenſtück.
schadzać, schodzić, zejść her-
 unter-, hinunter gehen, -ſteigen;
 vergehen; ausgehen, abgehen;
 aufgehen; ablenken; ſich dem

Ende neigen; durchwandern;
s. na czym fehlen, mangeln;
s. się zusammenkommen.
schadzka *f* Zusammenkunft.
scheda *f* der, das Erbteil.
schema *n* Schema, Muster;
 -**tyczny** schematisch; -**tyzm**
m Schematismus, das Verzeich-
 nis.
schizma *f* das Schisma, Kirchen-
 spaltung; -**tyczny** schismatisch;
 -**tyk** *m* Schismatiker.
schlud-ny sauber; -**noś** -leit.
schnać trodnen, (ver)dorren; ver-
 schmachten; abmagern.
schód *m* Abstieg, die Stufe; die
 Neige: **schody** *pl.* die Stiege,
 die Treppe.
scholastyka *f* Schulweisheit.
schorza-ły durch Krankheit ge-
 schwächt; -**łoś** *f* Kränklichkeit.
schować aufheben, aufbewahren;
 verstecken; **s. się** sich verstecken;
 -**wanie** *n* die Verwahrung.
schro-nić aufbewahren; **s. się**
 (sich) flüchten; -**nienie** *n* der
 Zufluchtsort.
schudnać abmagern.
schwy-tać, -**cić** ergreifen, er-
 tappen, auffangen.
schy-lać, -**lić** neigen, beugen;
s. się sich bücken, sich beugen;
 -**lek** *m* die Neige.
schytrzeć (schlau) werden.
ścią-gać, -**gnąć** zusammen-, her-
 unterziehen; hin-, anziehen; ab-
 ziehen (Haut); einziehen, ein-
 treiben (Gelder); anziehen (Klei-
 der); lenken (Verdacht); **s. się**
 sich zusammenziehen, sich bezie-
 hen.
ścian-a *f* Wand, Schutzwehr;
 Grenze, Fläche, Nachbarschaft;
 -**ka** *f* kleine Wand.
ścięcie *n* die Enthauptung.
ścieg *m* Stich (im Nähen).
ściegno *n* die Sehne.
ściek *m* Ab-, Zusammenfluß; -**ać**,
 ściec ab-, herab-, hinab-, zu-
 sammenfließen, -rinnen.

ściemnieć dunkel werden.
ścien-czać, -**czyć** verbünnen;
 -**czeń** dünn(er) werden.
ścienny Wand-.
ścier-ać, zetrzeć abwischen; ab-,
 zerreiben; **s. się z kim** streiten;
 zusammentreffen; -**ka** *f* der
 Wischlappen.
ścier-ń *f*, -**nie** *n* die Stoppeln;
 -**nisko** *n* Stoppelfeld.
ścierpieć erdulden, ertragen.
ścierpły stumpf, erstarrt.
ścierwo *n* Naß, Under.
ścieśn-iać, -**ić** enger machen, ein-,
 beschränken.
ściety gefällt (Baum); enthauptet
 (Mörder); abgestutzt (Regel).
ścieżka *f* der Pfad, der Fußsteig.
ścigać verfolgen, nachjagen
ścinać, **ściąć** abhauen, fällen;
 enthaupten; zusammendrücken
 (Bähne); **s. się** gerinnen; ge-
 frieren; **s. się z kim** mit 3.
 streiten.
ścis-kać, -**nać** (zusammen)drücken
 (Hand); -**pressen**, -**drängen**; um-
 armen; bedrängen.
ścisłość *f* Enge, Gedrängtheit;
 Genauigkeit; -**śly** eng, gedrängt;
 genau.
scyzoryk *m* das Federmesser.
sece-sywać, -**sać** herablammen.
secesya *f* Sezeßion.
secina *f* hundert Stüd.
sedenterya *f* sitzende Lebensweise.
sedno *n* wundgeriebene Stelle (am
 Körper), Woli.
sedz-ia *m* Richter; **s. polabowny**
 Schiedsrichter; -**ina** *f* Frau eines
 Richters; -**iowski** Richter-.
sedziwość *f* das Greisenalter.
sedziwy alt; ehrwürdig.
sejm *m* Landtag, Reichsrat;
 -**ikować** Landtag halten; be-
 raten; -**owy** Landtags-, Reichs-
 tags-.
sek *m* Anorren, Knoten; **w tem**
sek da liegt der Hund begraben;
 -**aty** knorrig, knotig.
sekatura *f* Sedatur, Plage.

sekcjar-ski sektiererisch; **-stwo** *n* Sektierertum; **sekcjarz** *m* Sektierer; Glaubenszünftler.
sekoya *f* Sektion, Abteilung; Zeichnung.
sekować sedieren, plagen.
sekret *m* das Geheimnis; **w sekret** *m* im geheimen; **-arstwo** *n* Sekretäramt; **-arz** *m* Sekreter.
seksta *f* Sekte. [tär; **-ny** geheim.
seksstern *m* das Heft.
seksualny geschlechtlich.
sekta *f* Sekte, Religionspartei.
sekunda *f* Sekunde.
sekundant *m* Sekundant.
sekundować sekundieren.
sekt-nica ein sedantes Weib; **-nik** *m* Plagegeist; **-ny** sedant.
Sekwana *f* Seine (Fluß).
sekwe-str *m*, **-stracya** *f* Verschlagnahme; **-strator** *m* Sequestратор; **-strować** sequestrieren.
seler *m* der, die Sellerie.
semestr *m* das Halbjahr.
seminaryum *n* Seminar.
seminarzysta *m* Seminarist.
sen (*snu*) *m* Schlaf; Traum.
senat *m* Senat; **-or** *m* Senator; **-orski** Senatoren-; **-orstwo** *n* die Senatorenwürde.
senes *m* Sen(n)esblätter.
senior *m* Senior, Ältere.
sen liwy schläfrig; **-liwość** *f*; **-nik** *m* das Traumbuch; **-ność** *f* Schlassucht, Schläfrigkeit; **-ny** Schlaf, Traum.
sens *m* Sinn; Verstand; Inhalt.
sensat *m*, **-ka** *f* eine ernste, gefestigte Person.
sentencya *f* Sentenz, der Sittenspruch; Meinung; der Ausspruch.
sentyment *m* das Herzensgefühl; **-alność** *f* Empfindsamkeit; **-alny** sentimental, gefühlvoll.
sep *m* Geier; **sepi** Geier.
sepa-racya *f* Separation, Trennung; **-racyjny** Separations-; **-ratka** *f* geschiedene Frau; das Separatzimmer; **-rować** separieren, trennen.

sepić finstern machen; *s.* sie sich ser *m* Käse. [betrüben.
seraf, **serafin** *m* Seraph.
seraj *m* das Serail; **-owy** *S.*
Serb *m* Serbe; **-ia** *f* Serbien; **-ski** serbisch.
ser-co *n* Herz; der Mut; *s.* dzwo-
nu der Glodenschwengel; **-cowaty** herzförmig; **-cowy** Herz.
serdak *m* Bauernmod.
serdecz-ny herzlich; **-ność** *f* eit.
serdelka *f* Knadwurst.
serduszek *n* Herzchen.
serek *m* das Käsechen.
serenada *f* das Ständchen.
ser-nik *m* Käsemacher; -händler; -luchen; -stoff; **-owaty** käseartig.
serwantka *f* der Glas-, Silber-schrauf.
serwatka *f* der Wollen.
serweta *f* Serviette.
serwis *m* das Service.
seryo, *na* *s.* im Ernst.
sesya *f* Session, Sitzung.
set-ka *f* hundert Stück; **-nia** *f* Ab-
teilung von hundert Mann; **-nik** *m* Hauptmann; **-ny** hundertste.
sezon *m* die Saison.
sfera *f* Sphäre, das Gebiet.
sfora = swora.
sfragistyka *f* Siegelkunde.
siac (*sieć*) *säen*, anbauen.
siadać, **siąść** sich setzen.
siadywać zu sitzen pflegen.
siak-ać, **-nąć** Luft einsaugen.
siano *n* Heu; **-kos** *m*, **-żęcie** *n* die Heuernte; **-żec** *f* Heumiese.
siara *f* Biestmilch.
siar-czany Schwefel-; **-czysty** schwefelartig; **hiżig**; **-ka** *f* der Schwefel; **-kować** schwefeln; **-kownia** *f* Schwefelhütte; **-kowy** Schwefel.
siąść sich (nieder)setzen.
siat-ka *f* das Netz; Netzhaube; **-kować** netzähnlich wirken; **-kowaty** netzartig; **-kówka** Netzhaut; **-kowy** Netz.
sidlić umgarnen, in eine Schlinge fangen; **sidło** *n* die Schlinge.

siec = siekać.

siec *f* das Netz.

siecz-ba *f* das Mähen; -ka *f* der Häderling; -karnia *f* Häckelmaschine; Häckelkammer; -na *f* Sekante; -ny Haus, Sieb.

siedlić się sich ansiedeln.

siedlisko *n* der Sitz, der Wohnsitz.
siedm, siedem sieben, -dziesiąt siebzig; -dziesięciolecie siebenzig-jährig.

siedmiodniowy siebentägig.

Siedmiogród *m* Siebenbürgen.

siedmio-ka *m* das Siebened;
-katny siebenedig; -lecie *n* Septennium; -letni siebenjährig;
-miesięczny siebenmonatlich;
-raki siebenfach, -fältig; -ro sieben Stüd; -zgłoskowy sieben-silbig.

siedm-kroć siebenmal; -krotny siebenmalig; -naście siebzehn;
-nastoletni siebzehnjährig; -set siebenhundert.

sie-dzenie *n* Sitzen; der Sitzplatz;
-dziba *f* der Sitz, Wohnsitz;
-dzieć sitzen.

się-gać, -gnać reichen, langen.

sieja *f* Saatzeit, Ausfaat.

siek-ać, siec haben, schneiden, hauen; -acz *m* das Hackmeißer; Schneidezahn; -anina *f* das Gemegel; -anka das Hackfleisch.

siekiera *f* Art, Hacke; -kierka *f* kleine Art; -kierzysko *n* schlechte Art; der Artitel.

sielan-ka *f* Jodulle; -kopisarz *m* Jodulendichter.

sielski ländlich, Dorf.

siemię *n* der Lein-, Hanffame.

sień *f* das Vorhaus, der Flur.

sienik, siennik *m* Strohsfad.

sienny Vorhaus; Heu.

siepacz *m* Häsher.

sierak *m* grauer Rod.

sierć, siersć *f* die Tierhaare *pl*.

sier-dzić się zürnen, sich ärgern;
-dzisty zornig.

siermiega *f* grober Bauernmittel.

sieroctwo *n* der Waisenstand.

sierocy Waisen.

sierota *m* die Waise.

sierp *m* die Sichel; -ień *m* August;
-niowy August; -owaty sichel-förmig; -owy Sichel.

sierzant *m* Sergeant.

siestrzan *m* Unterbalken.

siew *m* die Saat; -acz, -ca *m* Sämann; -alnia, -nia *f* das Sätuch; -nik *m* die Sämaschine;
-ny Saat, Ausfaat.

sikać, siknąć spritzen; sikawka *f* Spritze.

sikor-a *f* Meise; -ka *f* Meise; das Proßtchen.

sila *f* Kraft, Stärke, Macht; *s.* przemocy Brachialgewalt; *s.* żywotna Lebenskraft.

silacz *m* Kraftmensch.

sil-ić zwingen, anstrengen; -ność *f* Stärke; -ny stark, kräftig.

sina-wy bläulich; -wość -seit.

sinić bläuen; sinieć blau werden;
siniec *m* blauer Fled (*v.* Schlag).

sinogarlica = synogarlica.

siność *f* Bläue; das Blau.

siny blau, bläulich.

siod-lać satteln; -larczyk *m* Sattlerlehrling; -larski Sattler;
-larstwo *n* Sattlerhandwerk;
-larz *m* Sattler; -ło *n* der Sattel.

siód-my siebente; po -me sieben-siolo *n* Dorf. [tenz.]

sionka *f* der Gang, das Vorhäuschen.

sio-stra *f* Schwester; *s.* rodzona leibliche Schwester; *s.* przyrodnia Stiefschwester; -strzenica *f* Schwestertochter; -strzeniec *m* Schwestersohn; -strzyeczka *f* das Schwesterchen; -strzyn Schwester.

sit *m* die Simse; -arski Siebmacher; -arstwo *n* die Siebmacherei; -arz *m* Siebmacher;
-o *n* Sieb; -owaty siebartig; -owie *n*, -owina *f* Rinse.
siwawy etwas grau; siwek *m* Schimmel (Pferd); siwec *m*

Grautopf; siwieć grau werden;
 siwuchny ganz grau; siwi-
 zna *f* Graueheit.
siwo-broda *m* Graubart; -brody
 graubärtig; -glowy graulöpfig;
 -jabłkowity koñ der Apfel-
 schimmel; -oki graulügig; -ść *f*
 Graueheit; -sz Graubart; Grau-
 schimmel; -włosy grauhaarig.
siwy grau.
skąd woher, von wo; -inąd
 von wo anders her; -kolwiek
 von wo immer.
skakać, skoezyć springen.
skakanina *f* Springerei.
skala *f* Skala, der Maßstab.
skala *f* der Fels, der Felsen.
skalać besubeln.
skalecz-eć, -yć = kaleczeć.
skalisty felsig, felsenhart.
ska-łka *f* ein kleiner Fels; der
 Feuerstein; weißer Fleck auf dem
 Auge; das Holzspänchen; -lny
 Felsen-; Stein-.
skamie-niałość *f* Versteinering;
 -niały versteinert; -nieć ver-
 steinern.
skandal *m* Skandal.
ską-pić geizen; -pieć *m* Geizige(r);
 Anaufer; -pieca Anauferin; -pieć
 geizig werden; -pość *f* der
 Mangel; Kargheit; -pstwo *n*
 der Geiz; -py geizig.
skar-ać bestrafen; -anie -fung.
skarb *m* Schatz; die Finanzen;
 -ić Schätze sammeln; -ić sobie
 sich etw. zu erwerben suchen;
 -ieć *m* die Schatzkammer; -nica
f der Schatzkassen; -niczka,
 -onka *f* Sparbüchse; -nik *m*
 Schatzmeister; -owość *f* das
 Schatz-, Finanzwesen; -owy
 Schatz-, Finanz-.
skarga *f* Klage; Klageschrift.
skarpa *f* Böschung.
skarpetka *f* Fußsode.
skar-zyć klagen; *s.* się sich be-
 klagen; -życiel *m* Kläger; -ży-
 cielka *in*.
skaza *f* der Fleck.

skazać weisen, zeigen; sagen
 lassen; verurteilen.
ska-zić beslecken; verderben; -zi-
 telny verlegbar, verweßlich.
ska-zówka *f* Andeutung, der
 Fingerzeig; der Zeiger; -zywać
 = skazać.
skiba *f* Erdscholle; **skibka** chle-
 ba der Brotschnitt.
ski-nać werten, niden; -nienie
 " der Wirt.
skład *m* die Zusammensetzung;
 die Niederlage; Bau; Grundriß;
s. apostolski das Apostolische
 Glaubensbekenntnis; *s.* ciała
 Körperbau.
składać, złożyć zusammenlegen;
 -sejen, (Maschine); ablegen (Eid);
 erlegen (Geld); niederlegen (Amt);
 absetzen (vom Amt); falten
 (Hände); darbringen, abstaaten
 (Dank); *s.* co na 4 auf 4. etw.
 schieben; *s.* się bestehen; *s.* się
 na 4. zusammenlegen für 4., sam-
 meln; *s.* się na co zu etw. bei-
 tragen
składacz *m* Zusammenleger, Set-
 zer; Monteur, Aufsteller.
skład-alny zusammenlegbar; -al-
 ność -leit; -ka *f* Sammlung,
 der Beitrag; -kować beisteuern;
 -kowy Sammlungs-, Beisteuer-;
 -nia *f* Saylehre, Syntax, Kon-
 struktion; -nik *m* Bestandteil;
 -ność *f* Gewandtheit, Harmonie,
 Übereinstimmung; -ny wohl-
 gebaut; gewandt, proportioniert,
 harmonisch; -owe " der Lager-
 zins; -owy Niederlags-, Lager-.
skłamać lügen.
skłaniać, skłonić neigen, geneigt
 machen, bewegen, veranlassen;
s. się sich hinneigen.
skle-jąć, -ić zusammenleimen.
sklep *m* das Gewölbe, Laden; -ię
 wölben; -ienie " die Wölbung,
 Gewölbe; -ik *m* Kramladen;
 -ikarz *m* Krämer, Greisler;
 -owa *f* das Ladenmädchen; -owy
 Gewölbe-, Laden-.

sklesły zusammengefallen.
 skłon-ność *f* Neigung, Anlage,
 der Gang; -ny geneigt.
 skłopotany sorgenvoll, bekümmert.
 skłut *m* das Breitbeil.
 skne-ra *m* Knider, Knauser;
 -rstwo *n* die Kniderei, die
 Knausererei.
 skobel *m* Riegelhafen.
 skocz-ek *m* Springer; Seiltänzer;
 die Springmaus; die Rißade;
 -ny hüpfend, lustig.
 Skoczów *m* Stotschau (Stadt).
 skok *m* Sprung; Lauf, Fuß (des
 Hasen); -iem spornstreich.
 skolatany zerrüttet.
 skomleć winseln.
 skon *m* das Verschneiden, das Ver-
 bensende; -ać verschneiden
 skoń-czenie *n* die Beendigung;
 -czyć beendigen, enden
 skop *m* Schöpf, Hammel.
 skopiec *m* das Milchfaß.
 skopowina *f* das Schöpfenfleisch.
 skopowy Schöpfen-, Hammel-.
 sko-pywać, -pać abgraben.
 skóra *f* Haut, das Fell, der Balg;
 (wyprawiona) das Leder.
 skorbut *m* Sforbut.
 skór-ka *f* dünne Haut, das Häut-
 chen, die Rinde (des Brotes),
 Kruste; -kowaty hautartig;
 -kowy Leder-, lebern; -nik *m*
 Lederhändler, -arbeiter; -ny
 Haut-, Leder-, Fell-.
 skoro sobald; -chód *m* Schnell-
 läufer; -pis *m* Schnellschreiber;
 die Schnellschrift; -widz *m* al-
 phabetisches Inhaltsverzeichnis,
 das Register
 skorpion *m* Skorpion.
 skoru-pa *f* Schale, Kruste; Scher-
 be; -pi Schalen-, Krusten-; -piak
m das Krustentier; -piany Scher-
 ben-, Krusten-; -pieć sich mit
 einer Kruste überziehen.
 sko-ry flink; -rość =heit.
 skorzany Leder-, lebern.
 skosić abmähen.
 skośny schief, schräg, abschüssig.

skostnieć erstarren, erstarren.
 skosztować kosten (die Speise).
 skot *m* das Vieh; -arz *m* Vieh-
 hirt; -opaska *f* Hirtin, Scha-
 ferin.
 skować, skuć zusammenschmie-
 den; skówka *f* der Beschlag,
 der Ring, das Helmblech.
 skowronek *m* die Lerche.
 skowyczeć winseln, wimmern.
 skracać, skrócić ab-, verkürzen;
 bändigen.
 skradac, skraść (weg)stehlen;
 s. się sich heranschleichen.
 skra-jać, -wać, skroić be-, aus-,
 abschneiden; s. 3. kurtkę einen
 Streich 3. spielen; -jny am Ran-
 de gelegen; äußerst.
 skrapiać, skropić besprengen,
 beschenken, benetzen.
 skraplać = skropić.
 skrawek *m* das Abschnitzel.
 skrę-cać, -cić zusammendrehen;
 wenden; brechen (Genick).
 skreś-lać, -lić durchstreichen;
 schildern.
 skręt *m* die Krümmung, die Bie-
 gung; Wendepunkt.
 skro-bać kratzen, schaben, ab-
 schuppen; -baczka *f* das Schab-
 eisen; -banina *f* Kratzerei.
 skrócenie *n* die Abkürzung.
 skro-fuliczny strofulös; -fuley
pl. Strofieln.
 skrom *m* das Hasenfett
 skrom-ić besänftigen; -niś *m* ein
 anscheinend bescheidener Mensch;
 -niuchny höchst bescheiden; -ny
 bescheiden, einfach, schlicht; -ność
 skroń *f* Schläfe. [=heit.
 skrop-lenie *n* die Tropfbarma-
 chung; -lić tropfbarflüssig machen.
 skrucza *f* Reue.
 skru-pić schroten, grob mahlen;
 -piło się na nim er mußte da-
 für büßen.
 skru-pul *m* Strupel, Gewissens-
 zweifel; -pulatny strupulös, ge-
 nan, gewissenhaft; -pulatność
 Gewissenhaftigkeit.

skru-szec mürbe werden; reuig werden; -szony reuig; -szyć zerbrödeln; -szyć się in kleine Stüde zerfallen; reumütig wer-
skrwawić blutig machen. [den.
skry-ć verbergen, verstecken; -cie heimlich, verborgen; -cie n Ver-
 sted, Verstecken, Verbergen.
skrypt m die Schrift; Handschrift.
skrytka f das Versteck, der Schlup-
 winkel; geheimes Fach.
skryto-bójstwo n der Meuchel-
 mord; -pleiowy kryptogamisch;
 -sé f Verborgenheit.
skryty verborgen, versteckt; heim-
 lich, heimtückisch.
skrzo-czeć trächzen, freischen;
 quafen; -czek m Hamster.
skrzek m das Kreischen; das Ge-
 quafe; żabi skrzek Froschlaid.
skrzele pl. Riemen, -bedel.
skrzemienieć verlieseln.
skrzep m geronnene Flüssigkeit;
 -łość f das Gerinnen, das Er-
 starren; -ły geronnen, erstarrt;
 -nąć gerinnen, erstarren, steif
 werden.
skrzęty emsig; -ność -leit.
skrzy-delko n kleiner Flügel;
 -delkowaty flügel förmig; -dla-
 ty, -dlasty geflügelt; -dło n
 der Flügel.
skrzy-neczka f das Kästchen;
 -nia, f der Kasten, Kiste, Kade;
 s. przymierza Bundeslade;
 -nka f kleiner Kasten.
skrzyp m das Geßnatre; Schach-
 telhalm; -ce pl. die Geige, die
 Violine; -cowy Geigen; -ek m
 Geiger; -iciel m Biersiedler;
 -iec, -nąć knarren, knistern;
 -liwy knarrend.
sku-bać, -bnać rupfen, rupfen;
 pilanden (Obst); -banka f Schar-
 skne zusammenschmieden. [pie.
skulić się sich zusammenrollen.
skulptura = rzeźbiarstwo.
skup-iać, -ić an-, zusammenhäu-
 fen; sammeln; sk. się zu-

sammenkommen; -pieńie n die
 Sammlung; die Andacht.
sku-pować, -pić zusammenkaufen.
skurezyć zusammenziehen; s.
 się sich z., einkaufen (Zuch).
sku-teczny wirksam; -teczność
 -leit; -tek m die Wirkung, Erfolg;
 die Folge; -tkować wirken, Wir-
 lung, Erfolg haben.
skuty zusammengeschmiedet; be-
 trunfen.
skwapli-wość f Hast, Eifertig-
 leit; -wy hastig, eifertig.
skwa-r m die Glut, die Sonnen-
 hitze; -ra f Schlade; -rek m
 die Spedgriebe; -rny brennend-
 heiß; -szwół; -rzyć rösten, rö-
 schen; s. się röschen.
skwier-czeć zischen; fröschen;
 wimmern.
śla-bić schwächen; -bieć, -bnać
 schwach werden; -biachny sehr
 schwach; -bizna f Weiche; -bość
 f Schwäche, Unpäßlichkeit; Krank-
 heit; -bować kränkeln; -howi-
 ty schwächlich; fränklich; -howi-
 tość -leit; -by schwach; unwohl,
 krank.
ślać (śle) schicken, senden; (śle-
 le) betten; streuen; bahnen, be-
 reiten.
ślad m die Spur, die Fußstaple.
ślamazar-nica f, -nik m eine
 langsame, unsaubere Person; -ny
 langsam und unsauber.
ślask m Schlessien; -i schlesisch.
śla-wa f der Ruhm, der Ruf;
 -wetny achtbar; -wle rühmen,
 preisen; -wny berühmt; -wność
 Slawków m Austerlitz. [heit.
ślaz m Eibisch, die Malve; s.
 ogrodowy die Fappelrose;
 -owy Eibisch, Malven.
ślą-zak m Schlesier; -zaczk -in.
ślepieć über etw. grübeln; -czenie
 n Nachgrübeln.
śledczy Untersuchungs-.
śledź m Hering; śledziowy He-
 ringss.; śledziowa uczta der
 Heringsschmaus.

słedzić forschen, untersuchen
 śle-dziennica = hipochondrya,
 -dziona *f* Miltz.

słedztwo *n* die Untersuchung
 śle-pek, -pak *m* Blinde; -pki
pl. Augen, Auglein; -pnać blind
 werden, erblinden; -pota *f*
 Blindheit; -powron *m* Nacht-
 rabe; -py, -po blind.

ślicz-niuchny, -niutki wunder-
 schön; -ny hübsch, schön; -nośc
 -heit.

śli-maczyć się schleimen; -maczy,
 -makowy schneeden; -mak *m*
 die Schneede; -makowaty schneef-
 lenförmig.

ślin-a *f* der Speichel; -ić mit
 Speichel benetzen; -ić się sich be-
 geistern; -ka *f* der Speichel; der
 Appetit; -ki mi idą do gęby es
 wässert mir der Mund; -ogorz
m die Bräune; -otok *m* Speichel-
 fluß.

śliw-a, śliwka *f* Pflaume; der
 Pflaumenbaum; -ina *f* das
 Pflaumenholz; -kowy, -czany
 Pflaumen-, von Pflaumen; -nik
m Pflaumengarten; -owica
 der Pflaumenbranntwein, der
 Śliwowiz.

śliz *m* Schmerle

śliz-gać się glitschen; -gawica *f*
 das Glatteis; -gawka *f* Eis-
 bahn; -kość *f* Schlüpfrigkeit,
 glatte; das Gefährliche; -ki
 schlüpfrig, glatt; gefährlich.

ślód *m* das Malz.

ślód-kawy süßlich; -kawość -heit:
 -ki süß; -kogorz *m* das Bitter-
 süß; -kogorzki bitter-süß; -ko-
 kwaśny sauer-süß; -kość *f*
 Süßigkeit; Annehmlichkeit; -nać.
 -nieć süß werden; -ownia *f* das
 Malzhaus; -ownik *m* Mälzer;
 -owy Malz; -yez = słodkość.

sło-dzić süß machen, versüßen;
 -dziny *pl.* Treber; -dziutki
 udersüß.

ślolik *m* die Büchse, Tiegel; Apo-
 thekerbüchse; das Einfließeglas.

słój *m* die Flader, das Geäder;
 Tiegel, die Büchse.

słojowaty fladerig, geädert.

sło-ma *f* das Stroh; -mianka *f*
 Strohstüffel; der Strohforb;
 der Strohhut; -miany Stroh-;
 -mka *f* der Strohalm; Wald-
 schneepfe.

słoń *m* Elefant.

słonawy etwas salzig.

słońce *n* die Sonne.

słon-ezko, słonko *n* die liebe
 Sonne; -ecznik *m* die Sonnen-
 blume; -eczny Sonnen-.

slonina *f* der Speck.

sloninieć *m* Speckstein.

sloniowy Elefanten-; Elfenbein-.

slony salzig, gesalzen.

słoność *f* Salzigkeit.

ślota *f* das Regenwetter.

s'otny regnerisch, naß.

Słowianin *m* Slave.

slowiański slawisch.

slowiczy Nachtigall.

slowik *m* die Nachtigall.

słówko *n* Wörtchen.

slow-nietwo *n* die Nomenklatur;

-niezek *m* das Wörterbüchlein;

-nie wörtlich, buchstäblich; schrei-
 be; -nik *m* das Wörterbuch, das

Lexikon; -nikarski lexitogra-

phisch; -nikarstwo *n* die Lexifo-

graphie; -nikarz *m* Lexitograph.

slow-ność *f* das Worthalten,

Pünktlichkeit; -ny worthaltend

pünktlich; wörtlich.

słowo *n* Wort; Zeitwort; s. po-

silkowe Hilfszeitwort; -ród *m*

die Wortableitung.

ślub *m* das Gelübde; die Trau-

ung; -ny Gelübde; ehelich, an-

getraut; Trau-; -ować geloben.

śluch *m* das Gehör, das Hören;

-y *pl.* die Ehren (des Hosen);

-ać hören, an-, zuhören; geher-

dien, folgen; -acz *m* Hörer,

Zuhörer; -aczka -in; -alnia *f*

der Hörsaal; -owy Gehör-;

-awka *f* das Hörrohr.

sluga *m* Diener, Bediente(r).

slugiwać lange, oft dienen.

slup *m* die Säule, Pfeiler; -ek *m* eine kleine Säule; Stempel (in der Blüte); -iasty säulenförmig; -iec *m* Tragspfeiler; -ieć (er) starten.

slusar-czyk *m* Schlossergehilfe; -sarka *f* Schlosserin; Schlosserei; -sarnia *f* Schlosserei; Schlosserwerkstatt; -sarski Schlosser-; -sarstwo *n* Schlosserhandwerk; -sarz *m* Schlosser.

slusznosć *f* Billigkeit, das Recht; Stillschließung; -ny billig, recht; stillschliend (Wuch).

śluz *m* Schleim; -owy Schleim.

śluzka *f* Schleuse.

ślu-żać *f* das Dienstmädchen; -żący *m* Diener, Bedienstete(r); -żalczość *f*, -żalstwo *n* das knechtische Wesen; -żalczy knechtisch; -żalec *m* Knecht, Diener.

śluž-ba *f* der Dienst; Dienerschaft; -bisty dienstfeurig; -bista *m* ein Dienstfeuriger; -bowy Dienst, dienstlich.

ślužeb-nica, -na *f* Dienerin, Magd; -nietwo *n* die Dienstbarkeit; -niczy, -ny dienstbar; -nik *m* Diener; -ność *f* Dienstbarkeit, Servitut.

ślužka *f* Dienerin; *m* Diener.

śluzotok *m* Schleimfluß.

śluzowy Schleim.

śluzyc dienen; wohlthun; zu Diensten stehen.

ślychać man hört, es verläutet; ani ślychu man hört nichts.

ślynać berühmt sein.

ślynnny berühmt.

ślysz! höre! halt! -alny hörbar; -alność -heit; -eć hören, vernehmen; -enie *n* Hören. [heit.

śmacz-ny schmackhaft; -ność -igsmacząc peitschen, geißeln.

śmagła-wość *f* schwarzbraune Farbe; -wy schwarzbraun.

śmag-ły schlaun; -łość -heit.

śmak *m* Geschmack; -osz, -ownik *m* Feinschmecker; -ować schme-

len, munden; behagen; -owity schmackhaft, wohlgeschmeckend; -owitość -igkeit, der Wohlgeschmack; -owny geschmackvoll.

śmalec *m* das Schmalz.

śmalic schwarz brennen; s. cho-lewki den Hof machen.

śmardz *m* die Morchel.

śmark *m* Rog; -ać, -nąć rozen, schneuzen, -acz *m* Rogzube, -aczka *f* das Rogmädel; -aty rozig.

śmaro-wać schmieren; -widło *n* die Schmiere; -wny we ge-schmiert; -wóz *m* Wagenschmierer

śmażyć rösten, schmoren.

śmęt-ek *m*, -ność *f* die Trauer, die Traurigkeit; -ny traurig, betrübt

śmiać się lachen; ś. się z 2. aus-lachen 4.

śmia-łek *m* Waghals; -łkowac den Waghals spielen; -łość *f* Kühnheit, Dreistigkeit, der Mut; -ły kühn, dreist, mutig.

śmieć sich erheben, sich erdreisten, sich unterstehen, wagen. [chen.

śmiech *m* das Gelächter, das La-

śmie-cić verunreinigen; -cie *n* der Rehrich; -cisko *n* der Rehrichthausen; -tnik *m* Rehrich-

śmieć kühn. [vlag.

śmierć *f* der Tod; ś. pozorna Scheintod.

śmier dnąc stinkend werden; -dzieć stinken; -dziuch *m* Stän-ker.

śmiertel-nik *m*, -niezka *f* Sterb-liche(r); -ność *f* Sterblichkeit, Tödllichkeit; -ny sterblich, tödlich; Todes-, Sterbes.

śmierzyć mähigen, stillen.

śmie-szek *m* Spaßmacher; -szka -in; -szny lächerlich; -szność -heit; -szyć zum Lachen bringen, s. się sich lächerlich machen

śmie-tana, -tanka *f* Sahne, der Rahm, das Obers; -tankowy Rahm-, Sahne-, Obers.

smi-ga *f* der Windmühlensügel;
-**gac**, -**gnać** schwingen, mit der
Peitsche anhauen, schleudern;
gownica *f* lange Kanone.
smigus *m* das Bespringen mit
Wasser am Ostermontag.
smo-czek *m* kleiner Drache; Saug-
rüssel (der Insekten); -**czy** Dra-
chen-; -**k** *m* Drache, Lindwurm.
smok-tać, -**nać** schmazen.
smo-la *f* das Pech, der Teer; -**lak**
m das Rienholz; -**larnia** *f* Pech-,
Teersiederei; -**larski** Pechsieder-;
-**larz** *m* Pech-, Teerbrenner;
-**händler**; -**lić** mit Pech ein-
schmieren, bepinseln; -**listy**, -**lny**
pechig, harzig; -**lowiec** *m* die
Dachpappe.
smród *m* Gestank.
smro-dliwość *f* Stänkere; -**dli-**
wy stinkend; -**'ynia** *f* Trauben-
tirsche; -**dzić** Gestank machen,
smucie betrüben. [stäntern.
smuga *f* ein schmaler, langer
Streifen, der Strich.
smuk-ły schlank; -**łósć** -heit.
smutek = smutek.
smycz *f* Koppel; -**ek** *m* Violin-
bogen; -**kowy** Streich-.
smyk *m* Baßgeigenbogen; Herum-
streicher; **smyk!** husch! -**ać**,
-**nać** huschen, davonlaufen; weg-
stibigen.
snad-ność *f* Leichtigkeit, Fertig-
keit; -**ny** leicht, geeignet.
snadź, **śnać** vielleicht, wahrschein-
lich, sicherlich.
śnia-dać frühstücken; -**danie** *n*
Frühstück; **drugie -danie** Gabel-
frühstück.
śnia-dawy schwarzbräunlich;
-**dość** *f* schwarzbraune Farbe;
-**dy** schwarzbraun.
śnić sie träumen.
śnieć *f* der Getreiderost.
śniecis-ty brandig; -**tość** -heit.
śnie-dź *f* der Rost, der Grün-
ivan (am Kupfer); -**dzieć** rosten.
śnieg *m* Schnee; **ś. pada** es
schneit; -**ówka** *f* das Schnee-

wasser; -**owy** Schnee-; -**ozwał**
m die Lawine; -**ula** *f* das
Schneeglöckchen.
śnie-życa, -**źnica** *f* das Schnee-
gestöber; -**żny** Schnee-; schnee-
weiß; -**żyć** schneien; -**żysty**
voll Schnee.
snop *m* die Garbe, das Bünd;
-**ek** *m* das Bündel.
snować, **snuć** Fäden ziehen, spin-
nen, winden, wickeln; **s. się** sich
entwickeln; wimmeln; vorschwe-
snowidło *n* die Garmwinde. [ben.
snowidz *m* Traumseher.
sny-cernia *f* Schnitzwerkstatt;
-**cerski** Schnitzer-; -**cerstwo** *n*
die Schnitzerei; -**cerz** *m* Schnitzer,
Bildschnitzer.
sobaczy hündisch.
sobaka *f* Hündin; der Hund.
sobek *m* Egoist.
sobiepan *m* Selbstherr.
sobol *m* Zobel; -**i** Zobel-.
sobór *m* die Kirchenversammlung.
sobo-ta *f* der Samstag; Sonn-
abend; -**tni**, -**tny** Samstags-.
sobótka *f* das Johannisfeuer.
socha *f* das Gabelholz; Pflug-
gabel.
socy-alista *m* Sozialist; -**alizm**
m Sozialismus; -**alny** sozial,
gesellschaftlich.
sozew-ica *f* Linse; das Linsen-
gericht; -**ka** *f* Linse; -**kowaty**
linsenförmig.
soczys-ty saftig; -**tość** *f* -heit.
soda *f* Soda; **sodowy** Soda-.
sofa *f* das Sofa, das Ruhebett.
sofi-sta *m* Sophist, Scheinweiser;
-**styczność** *f* Sophisterei; -**sty-**
czny sophistisch, spitzfindig; -**zm**,
-**zmat** *m* die Vernünftelei, Trug-
schluß.
sojka *f* der Häher, Holzhäher.
sojusz *m* das Bündnis; -**nik** *m*
Bundesgenosse; -**owy** Bundes-.
sok *m* Saft.
sokół *m* Falke.
soko-larnia *f* der Falkenhof; -**lę**
n Falkenjunge(s); -**li** Falken-;

-luetwo *n* die Fallnerei; -lni-
czy, -lnik *m* Fallenmeister.
sokora *f* Schwarzpappel.
sol *f* das Salz; sól warzelna
das Subsalz.
solanka *f* Salzsole.
solarz *m* Salzlieder; -händler.
soleni-zacya *f* Feier; -zant *m*,
-zantka *f* Gefeierte(r).
solen-nosé *f* das Feierliche, Feier-
lichkeit; -ny feierlich.
solić salzen, einsalzen.
solidar-nosé *f* Solidarität; -ny
solidarisch, gesamthastend.
soliter *m* Wandwurm; Solitär (ein
großer Brillant).
solniczka *f* das Salzfaß.
solnik *m* Salzhändler; -ny Salz-
solawka *f* Salztonne.
solstycyurn *n* die Sonnenwende.
soltys *m* Schulze, Schultheiß;
-owski Schulzen-; -ostwo *n*
Schulzenamt.
somatologia *f* Körperlehre.
sommambulizm *m* das Nacht-
wandeln.
sond-a *f* Sonde *f*; das Senkblei;
-ować sondieren, ausforschen.
sopel *m* Rapsen, Eiszapfen.
soplenie *m* Tropfstein.
sopran *m* Sopran.
sortować sortieren.
sos *m* die Sauce, die Tunke; die
Saune; -isty saftig.
sosna *f* Kiefer, Föhre.
sośnina *f* das Kiefernholz; der
Kiefernwald.
sosnowy *f* Kiefern-, Kiefern.
soşyerka *f* der Tunnennapf.
sowa *f* Gule; sowi Gulen-
sowi-ty reichlich; -tośé -seit.
sowizdrzal *m* Gulenspiegel.
spać (spieć) schlafen.
spacer = przechadzka.
spaczyć verdröhen; *s.* sie sich
werfen, trumm werden.
spad *m* Fall, das Gefälle; -aé,
spasé fallen, herab-, hinabfallen,
stürzen; sinken; -ek *m* das Ge-
fälle; Nachlaß, die Erbschaft.

spadko-bierca *m* Erbe; -hier-
czyni *f* Erbin; -dawca *m* Erb-
lasser; -dawczyni -in; -wy
Erb-.
spadochron *m* Fallschirm.
spadzisty abschüssig; -tośé -seit.
spajać, spoić verbinden; zusam-
menfügen.
spa-lać, -lić verbrennen; -lenizna
f der Brandgeruch; das Ange-
brannte; -lisko *n* die Brand-
stätte.
spamiętać sich merken.
spano-szaly hochmütig, vornehm;
-szyć się sich überheben.
sparalizować lähmen.
sparceta *f* Esparsette
sparzelina *f* Brandwunde.
sparzyć verbrühen, -brennen.
spasać, spaśé abweiden.
spasły, fett, gemästet.
spazm *m* Krampf; -atyczny
krampfhaft; -atyk *m* der an
Krämpfen leidet.
specy-ał *m* Federbissen; -alista
m Spezialist; -alnosé *f* Spezia-
lität; -alny speziell; -liczny we-
zistich, eigenartig; -lik *m* das
Eigenmittel; -likować einzeln
darstellen.
spedycya *f* Expedition, Beförde-
rung.
spedytor *m* Expeditur, Versender.
spędz-ać, -ić weg-, ab-, zusam-
mentreiben; verbringen (Zeit).
spektakl *m* Spektakel,ärm.
spektator *m* Zuschauer.
speku-lacya *f* Spekulation; -la-
cyjny Spekulations-, spekulativ;
-lant *m* Spekulant; -lować spe-
kulieren, nachgrübeln.
apel-na voll, vollzählig; -niac,
-nie erfüllen, vollbringen, voll-
ziehen; ausleeren (Glaser); *s.*
czyje zdrowie auf 2. Gesund-
heit trinken; *s.* sie in Erfüllung
gehen.
apelznać zu nichte werden.
spętać zusammen seßeln.
spiączka *f* Schlafsucht.

spichlerz, *sp. m* Speicher.
spieczas-ty spizig; -tość -feit.
spieg = szpieg. [*men.*]
spienie-zać, -żyć zu Gelde ma-
spierać się z kim streiten.
spiesz-ność *f* Eile; -ny eilig; -yé
 (się) eilen, sich beeilen.
spiew *m* Gesang; -ać singen;
 -ający Sing-; -ak *m* Sänger;
 -aczka -in; -alny singbar; -ka
 das Liedchen; -nik *m* das
 Liederbuch; -ny melodisch, har-
 monisch.
spijać, **spić** von oben ein wenig
 abtrinken; *s.* się sich betrinken.
spik-ać, -nać się sich verschwö-
 ren, sich verbinden (gegen 4.).
spinać, **spiać** zusammenknüpfen,
 -knöpfen, -schnallen; *spornen*;
s. się sich bäumen.
spinka *f* Schnalle, Spange.
spio-eh *m* Schläfer; -szka *f* -in
Spira *f* Speier (Stadt).
spiralny spiral, Spiral-.
spirytus *m* Spiritus.
spis *m* das Verzeichniß, das Re-
 gister; -ek *m* die Verschwörung;
 -kować sich verschwören; -ko-
 wiec *m* Verschworene(r); -kowy
 Verschwörungs-; -owy, Verzeich-
 niß-, Register-; -ywać, -ać an-
 schreiben, verzeichnen; *s.* się sich
 auszeichnen.
spisa *f* der Spieß, Lanze.
spiż, **spiż** *m* das Erz, die Bronze;
 -owy Erz-, bronzen.
spizarnia, *sp. f* Speisekammer.
spla-cać, -cić aus-, abzahlen.
splakać się sich ausweinen.
splamić beslecken, beschmutzen.
splash-czać, -czyć flach machen.
splata *f* Abzahlung.
splatać verwickeln.
splatać, **spleść** zusammenflechten.
splatać zerhacken; *s.* figla einen
 Schabernack spielen.
spław *m* Abfall des Flußlaufes;
 das Flößen; -iać, -ić flößen,
 herabschwemmen; -ne *n* der Flöß-
 boß; -ny schiffbar; -ność -feit.

spłeczyć verrenten; *s.* się eine
 Verrentung bekommen.
sples-niałość *f* Verschimmelung;
 -niały verschimmelt; -nieć ver-
 schimmeln.
spłonać in Flammen aufgehen.
splot *m*, -ka *f* die Haarflechte.
splo-wiały verschossen (Farbe);
 -wieć Farbe verlieren.
splukiwać, -kać weg-, abspülen.
spln-wać, -nać (aus) spülen.
spluwaczka *f* der Spuckkasten.
splyw *m* Ab-, Zusammenfluß; -ać,
 spływać ab-, zusammenfließen.
spocić się in Schweiß geraten.
spo-czynek *m* die Ruhe, die Rast;
 -czynkowy Ruhe-, Rast-; -czy-
 wać, -cząc (aus) ruhen, rasten.
spód, **spodek** *m* Unterteil, Boden,
 die Unterlage; *od* **spodu** von
 unten.
spodlić się sich gemein machen.
spod-ni untere, Unter-; -nica *f*
 der Weiberunterrock; -nie *pl.*
 Beinkleider, Hosen.
spodziewać się hoffen.
spoglądać, **spojrzeć** hinbliden,
 hinsehen, anbauen.
spoić = spajać.
spoić trunten machen.
spoi-stosć *f* innere Verbindung
 der Teile; -sty vereinbar; zu-
 sammenhängend; -wo *n* Binde-
 mittel.
spojenie *n* Gelenk, die Fuge.
spój-nia *f* das Band; -nik *m*
 das Bindewort; -ność *f* Robā-
 tion; der Zusammenhang.
spojówka *f* Bindebaut.
spojrzeć = spozierać.
spojrzenie *n* der Blick.
spo-kój *m* die Ruhe; -kojność *f*
 Ruhe, Stille; -kojny ruhig,
 friedlich, still (Meer).
spokrew-niać, -nie się verwandt
 werden, sich verschwägern.
spół- oder wspól- Mit-, mit-.
spół-bieszczadnik *m* Mitzescher;
 -brat *m* Mitbruder; -cierpienie
n die Mitleidenschaft; -czesnik

m Zeitgenosse; -czesny gleich-
 zeitig; -czucie n Mitgefühl;
 -czynnik m Koeffizient; -dłu-
 żnik m Mitschuldner; -działać
 mitwirken; -działanie n die Mit-
 wirkung; -dziedzic m Miterbe;
 -dziedziczka f Miterbin.
spole-czeński gesellschaftlich;
 -czeństwo n, -czność f die
 Gemeinschaft, die Gesellschaft;
 -czny gemeinsam, gemeinschaft-
 lich.
spółem zusammen, gemeinsam.
spół-głoska f der Mitlaut; -ka f
 Gesellschaft; der Verein; s. spo-
 żywca der Konsumverein; -ko-
 wać Gemeinschaft pflegen;
 -mieszkaniec m Mitbewohner.
spół-nictwo n die Gemein-
 schaft; die Teilnahme; -nik m
 Mitgenosse, Teilnehmer; -ny ge-
 meinsam; -ność -heit.
spół-obwiniony mitbeschuldigt;
 -obywatel m Mitbürger; -oby-
 watelka -in; -opiekun m.
 Mitvormund; -pracownictwo
 n die Mitarbeiterschaft; -praco-
 wnik m Mitarbeiter; -rządca
 m Mitregent; -środkowy teu-
 zentrisch.
spolszczyć = polszczyć.
spół-stołownik m Tischgenosse;
 -towarzysz m Gefährte; -to-
 warzyszka -tin; -ubiegać się
 sich mitbewerben; -ubieganie
 n die Mitbewerbung, -uczeń
 m Mitschüler; -uczennica -in;
 -uczeństwo n die Mit-
 genossenschaft; -więzień m Mit-
 gefangener).
spół-winny mitschuldig; -wino-
 wajca m Mitschuldige(r); -wła-
 ściiciel m Mitigentümer; -wła-
 ściicielka -in; -wychowanie
 n Erziehungsgenosse; -wygna-
 niec m Mißerbannte(r); -wy-
 znawca m Glaubensgenosse;
 -wyznawczyni f Glaubens-
 genossin; -załotnik m Neben-
 bühler; -zawodnictwo n die

Konkurrenz; -zawodnik m
 Konkurrent.
spopie-leć zu Asche werden; -lić
 in Asche verwandeln.
spór m. Zwist, Streit.
spor-nik m Gegner; -ność f
 Streitsucht; -ny streitsüchtig;
 strittig, streitig.
spo-ro, -ry ziemlich groß; er-
 giebig; ziemlich schnell.
sporysz m das Winterkorn.
sporzą-dzać, -dzić zubereiten,
 ein-, zurechten, ausfertigen; aus-
 bessern; -dzenie n die Ausfer-
 tigung, die Herstellung.
sporzyć się gedeihen.
spo-sób m die Art, die Weise;
 das Mittel; -sobić (vor)berei-
 ten; versehen; geeignet machen,
 zurechten; -sobność f Gelegen-
 heit; Fähigkeit; -sobny gelegen
 (Zeit); geeignet.
spostrze-gać, -dz bemerken,
 wahrnehmen; beobachten; s. się
 innwerden; -galny wahrnehm-
 bar; -galność -heit; -gawczy
 Beobachtung, beobachtend; -że-
 nie n die Wahrnehmung, die
 Beobachtung.
spotnieć sich mit Schweiß bededen.
spotrzebować verbrauchen.
spotwarz-ać, -yć verleumben.
spo-tykać, -tkać begegnen, an-
 treffen; s. się begegnen 3.; mit
 3. zusammentreffen.
spo-wiadać Beichte hören; s. się
 beichten; -wiednik m Beichtvater;
 -wiedź f Beichte; s. do ucha
 Ehrenbeichte.
spowinowa-cać, -cie verwandt
 machen, verschwägern.
spowodować veranlassen.
spowzecznić allgemein werden.
spozierać blicken, (an)schauen.
spóź-niać, -nie verspäten; s. się
 sich v.; -nienie -tung.
spożytkować ausnützen.
spo-żywać, -żyć auf-, verzehren;
 -żywanie, -życie n Auf-, Ver-
 zehren, der Verbrauch.

spraco-wać się się müde arbeiten; -wany abgearbeitet, müde.
spragniony durstend.
sprasać, sprosić einladen.
spraw-a *f* Sache, Angelegenheit; Tat, Handlung; Rechtsache; Rechtschenschaft, Berichterstattung; -ca *m* Urheber, Täter, Anstifter; -czyni *in*.
spraw-dzać, -dzić bewahrheiten. konstatieren, verifizieren; skontrolieren; -dzenie *ung*; -dzić się sich bewahrheiten.
spra-wiać, -wić anschaffen; anrichten; verursachen, bereiten; aufstellen, ordnen (Heer).
sprawiedli-wość *f* Gerechtigkeit; -wy gerecht.
sprawka *f* das Werk, der Streich.
spraw-ność *f* Geschicklichkeit; -ny geschickt; -ować berichten, verwalten; -ować się sich aufführen; -owanie *n* die Verwaltung; s. się die Aufführung.
sprawo-zdanie *n* der Bericht, die Berichterstattung, Referat; -zdawca *m* Berichterstatter, Referent; -zdawczy berichterstattend.
sprawunek *m* das Geschäft, die Verrichtung.
spręży-na *f* Spring-, Triebfeder; -stość *f* Spann-, Schnellkraft, Elastizität; Energie; -sty elastisch; geschmeidig; energisch.
spróćh-niały morsch; -niałość *heit*; -nieć vermorschen.
spro-śnica *f* ein unzüchtiges Weib; -śnik *m* ein unzüchtiger Mann; -sny, -śnie unzüchtig, gemein; -sność *f* -leit, -heit.
sprostać gewachsen sein.
sprostować berichtigen.
sproszko-wać pulverifizieren; -wanie *n* die Pulverifizierung.
sprowa-dzać, -dzić herbeiführen; herab-, hinab-, zuführen; herbeibringen; beziehen; verurteilen, bereiten: s. się einziehen.
sprycha *f* Speiche.

spryt *m* Wis, Geist; -ność *f* das geistreiche Wesen; -ny witzig, geistreich; gewandt.
sprzączka *f* Schnalle
sprząg *m* das Gespann, Zug; die Verbindung.
sprzą-tać, -tnąć auf-, wegräumen; einführen (Getreide); wegnehmen, wegraffen.
sprze-ciwiać, -ciwić się sich widerlegen; -czać się streiten, -czka *f* der Streit, der Wortwechsel; -czność *f* der Widerspruch; -czny widersprechend;
sprzedaż = sprzedaż. (streitsüchtig.
sprzęgać, sprządz zusammenspannen, foppeln.
sprzet *m* das Gerät, das Geschirr; das Möbel; die Ernte
sprzy-jać günstig sein, zugetan sein; -janie *n* die Gewogenheit.
sprzysiężyć = przykryć.
sprzymie-rzać, -rzyć się sich verbinden, -rzenie *n* Bündnis; -rzeniec *m* Bundesgenosse.
sprzysięgać, -siądz się sich versichern; -siężenie *n* die Verschwörung; -siężeniec *m* Verschworene(r); -sięgly verschworen.
spuchnąć anschwellen.
spulch-niać, -nić auflockern; -nieć locken werden.
spuścizna *f* der Nachlaß.
spust *m* die Schleuse; die Falltür; Schneller, Riegel.
spusto-szały verwüstet; -szczęde werden; -szyć verwüsten; -oszenie *n*, -szałość *f* die Verwüstung.
pu-szczać, -ścić ab-, herab-, hin- ablassen, senken, nachlassen (am Breise); loslassen (den Hund); s. się sich herunterlassen; s. się na 4 sich auf 4. verlassen.
spychać, zepchnąć herab-, hinabstoßen.
spysznieć stolz werden.
srebr-nik *m* Silbergroschen, Silberling; -ny Silber-, silbern; -o *n* Silber; żywe srebro = rtec.

sreb-rzyć versilbern; -rzysty silberartig, silberhell
 średni mittlere, Mittel-; -ca *f* der Durchmesser; -ca ziemi Erddurchmesser; -k *m* Strichpunkt; -owieczny mittelalterlich; -ówka *f* der Berseinschnitt.

sroczy Elster. [unter.
 srod 2. mitten in, in der Mitte, sro-da *f* der Mittwoch; -dek *m* die Mitte, der Mittelpunkt; das Mittel; -dkować die Mitte halten; -dkowy Mittel-.

śródwaga *f* Schrotwage.
 śródziemny mittelländisch.
 sro-gi grausam; streng; -gość *f* Grausamkeit; Strenge.

sro-ka *f* Elster; -kacizna *f* Bunt-schedigkeit; -kacz *m* Schede; -katy mitschedig; -kosz *m* Reutöter, Würger.

srom *m* die Scham, die Schande.
 -ać się sich schämen; -oć schänden; -ota *f* Schmach, Schande; -otny schändlich; -otność -heit.

srożyć się müten, toben.
 śru-ha *f* Schraube; -bować schrauben; -bownica *f* Schraubenschneide; -bowy Schrauben; -bsztak *m* Schraubstock.

śrut *m* das Schrot; -ować schroten; -owy Schrot-.

ssać saugen; ssący saugend, Sauge-.

ssać *pl.* Säugtiere.
 stać (stoje) stehen; s. na czym beruhen; ausreichen; nie staje es fehlt; s. się geschehen; s. się czym etw. werden.

sta-cya *f* Station, der Haltort; -cyjny Stations-; -cyonowany stationiert.

staczać, stoczyć herab-, hinab-wälzen, -rollen; zernagen, zer-freien; abzapfen; liefern (eine Schlacht); herbeiführen (einen Streit); s. się herabrollen.

stad von hier, daraus; folglich, daher, deswegen.

stadło *n* (malżeńskie) Ehepaar.
 stad-niezy *m* Beschäler-; -nik *m* Beschäler; Buchthengst; -nina *f* das Geiut; -o *n* die Herde.
 stągiew *f* der Ständer, der Wasserständer.

staje *n* der Feldweg; ein Feld-maß.

sta-jenka *f* kleiner Stall; -jenne *n* Stallgeld; -jenny Stall-; -jenny *m* Stallnecht; -jnia *f* der Stall.

stal *f* der Stahl; -ię, -ować stählen; stärken; -oryt *m* Stahl-sich -ówka *f* Stahlfeder; -owny gestählt; -owy Stahl-, stählern; stahlfarben.

sta-łość *f* Festigkeit, Beständig-keit, Standhaftigkeit; -ły sein; się (Stern); definitiv (Anstellun-); beständig Weiter; standhaft.

stambulka *f* türkische Pfeife.

stamtąd von dort aus.

stan *m* Stand; Zustand; die Taife; Staat, das Reich; s. malżeński Ehestand; s. skupienia der Aggregationszustand; -ać = stawać.

staneyca *f* Wohnung, Stube.

stanczyk *m* Postenreißer.

stangret *m* Knircher.

Stanisław *m* Stanislaus.

stannica *f* das Standquartier.

stano-wczość *f* Entscheidung; -wezy entscheidend; -wie fest-

setzen, bestimmen, anordnen; entscheiden; ausmachen; belegen (Stute); -wisko *n* der Stand-ort, der Posten; die Stellung; der Standpunkt; Standquartier; wy Stände-.

Stany Zjednoczone *pl.* Verei-nigte Staaten.

sta-pać, -pić schreiten; s. na co auf etwas treten.

sta-rać się trachten, sich bemühen; s. się o co sich um etw. be-mühen; -ranie die Sorge, die Bemühung; -ranność *f* Sorg-falt; -ranny sorgfältig.

starcie *n* Zerreiben; *s.* sie der Zusammenstoß.

starczyć *hin*, ausreichen.

stargać zerreißen; schwächen, zer-
rütten, entkräften.

stargować abhandeln.

starka *f* altes Mütterchen; alter
Branntwein.

staro-dawny uralt; **-polszczy-**
zna *f* das Altpolnische.

staro-ść *f* das Alter; *na s.* auf

die alten Tage; **-ścina** *f.* Sta-

rostenfrau; **-sta** *m* Starost; Be-

zirkshauptmann; Hochzeitsälte-

ste(r); **-stwo** *n* die Starostei; die

Bezirkshauptmannschaft: Starost

und seine Frau; **-świecczyzna**

f altväterisches Zeug; **-świecki**

altväterisch, altmodisch.

staro-wierca *m* Altgläubige(r);

-wierczy altgläubig; **-wina** *m*

f der, die arme Alte; **-zakonny**

alttestamentarisch, jüdisch; **-żytni**

pl. die alten Völker; **-żytność**

f das Altertum; **-żytny** alter-

tümlich, Altertums-; *alt.*

star-szeństwo *n* das höhere

Alter; Vorsteheramt; die Ober-

aufsicht; der Vorrang nach dem

Alter; **-szy** *m* Ältere; Senior;

-szyzna *f* die Borgefesten.

sta-ruch *m* Alter(r); **-rucha** *f* Alte;

-ruchny sehr alt; **-ruszek** *m*

das gute alte Väterchen; ehrwür-

diger Alter; **-ruszka** *f* das gute

alte Mütterchen; ehrwürdige

Alte; **-ry** *alt.*

starzec *m* Greis.

starzec *sie* alt werden, altern.

starzyzna *f* altes Zeug.

Staś *m* Stanislaus.

statecz-nieć gesetzt, anständig

werden; **-ność** *f* Beständigkeit;

das gesetzte Wesen; **-ny** stand-

haft, beständig, gesetzt.

sta-tek *m* das Fahrzeug, das Schiff;

das Geschirr; die Habe; die Geset-

theit; **-tkować** anständig sein;

standhaft sein; den Dienst tun.

statua *f* Statue, Bildsäule.

statut *m* das Statut, die Satzung.

statyka *f* Statik, Gleichgewichts-

lehre.

staty-sza *m* Statist; **-styczny** sta-

tistisch; **-tyk** *m* Statistiker;

-tyka *f* Statistik.

staw *m* Teich; das Gelenk.

stawać, stanąć stehen bleiben;

sich aufrichten; sich stellen; ein-

kehren, ankommen, erscheinen;

zu stande kommen; *s.* **na czym**

übereinkommen, beschließen.

sta-wiać, -wić (auf)stellen; setzen;

errichten, aufbauen; ansetzen;

s. **sie** sich stellen, erscheinen, ent-

gegentreten *z.*, sich entgegen-

stellen.

staw-iennictwo *n* Erscheinen vor

Gericht; **-ka** *f* der Einsatz; **-ni-**

czy *m* Teichaufseher; **-owy**

Glied-, Gelenks-.

stearyna *f* das Stearin.

stebnować steppen, durchnähen.

stebnowka *f* Steppnacht.

stech-lina, -lizna *f* dumpfiger

Geruch; **-ly** dumpfig, muffig;

-nać dumpfig werden.

stek *m* Sammelplatz; Zusammen-

fluß; Ausguß.

stek *m*, **-anie** *n* das Stöhnen;

-ać, -nać stöhnen, ächzen.

stelmach *m* Wagner.

stelwaga *f* Deichselwage.

stem-pel *m* Stempel, das Gepräge;

Stügbalken; **-płować** stampeln;

stühen.

stenogra-fia *f* Stenographie; **-fo-**

wać stenographieren.

step *m* die Steppe, die Heide.

step *m* Pferdeschritt; **-a** *f* Stampfe;

-ak *m* Klepper (Pferd).

ste-piały abgestumpft; **-pieć**

stumpf werden.

stepować, stąpić trampen (Tuch).

stepowy Steppens-.

ster *m* das Steuer, das Steuer-

ruder, die Ventung.

ster-czeć, -czyć hervorragen.

ster-nictwo *n* die Steuern;

-niczy Steuermanns-; **-nik** *m*

Steuermann; -ować steuern, lenken; -ówka *f* Steuerheber; -owy Steuer-.

sterta *f* der Schober.

ste-żaly steif, erstarrt; -żeć steif werden, erstarren; -żenie *n* die Erstarrung.

stleć verglimmen.

stlać, stłoczyć zusammenpressen, treten.

stłuc zerschlagen, -stoßen.

stłum-iać, -ić ersticken.

stłuszyć fett werden.

sto hundert.

stoczek *m* Wachsstock.

sto-czyć = staczać; -czysty abschüssig; -czystość -keit.

stodola *f* Scheuer, Scheune.

stóg *m* Schober.

sto-łcki stoisch, standhaft; -icyzm *m* Stoizismus; -ik *m* Stoiker.

stojący stehend; w stojączi stehend; stojka *f* Schildwache.

stok *m* Ab-, Zusammenfluß; Ab-.

stokłosa *f* Treppe. [hang.

stokowy Quellen-, Abhang-.

sto-kroć hundertmal; -krótka *f* das Gänseblümchen; -krotny hundertfältig.

stół *m* Tisch, die Tafel; die Kost.

sto-larczyk *m* Tischlergeselle, -lehrling; -larka *f* Tischlerin; das Tischlerhandwerk; -larnia *f* Tischlerwerkstätte; -larski Tischler-; -larstwo *n* Tischlerhandwerk; -larz *m* Tischler.

sto-łowy Stuhl-; -lec *m* Sitz; Stuhl, Stuhlgang; -leczek *m* kleiner Sessel; -leczny Haupt-; -tek *m* Stuhl, Sessel; -lica *f* Hauptstadt; -lik *m* kleiner Tisch.

stolnia *f* der Stollen.

stol-nica *f* das Hackbrett, -nik *m* Truchseß; Stollenarbeiter; -nikostwo *n* Truchseßamt; Truchseß samt Gemahlin; -nikowa *f* Truchseßin; -nikowski Truchseß-.

sto-łować verlostigen, -łowanie *n* die Verlostigung; -łowe *n* Kost-

geld; -łownik *m* Kostgänger; -łowy Tisch-, Tafel-, Speise-.

stonogi *pl.* Tausendfüßler.

stopa *f* der Fuß, der Schuh; Fuß-; tapie; das Fußblatt; Basis; *s.* procentowa der Zinsfuß.

stopień *m* die Stufe; Grad.

stopnieć = topnieć.

stopnio-wać steigern, abstufen; -wanie *n* die Steigerung; -wo stufenweise.

storem auf der Kante.

storezyk *m* das Ruabenkraut, die Orchis; -owaty Orchideen-.

story *pl.* Jalousien.

stos *m* Stoß, Haufen; Scheiterhaufen; *s.* pacierzowy die Wirbelsäule.

stoso-wać anpassen, anwenden; *s.* się sich anpassen, sich wonach richten; sich verhalten; -wany angewandt; -wnie gemäß; -wność *f* Angemessenheit; -wny angemessen, entsprechend, passend.

sto-sunek *m* das Verhältnis, die Proportion; -sunkowy verhältnismäßig, relativ.

stowarzy-szenie *n* der Verein, die Verbindung; -zyć się sich vereinen, sich verbinden.

stoż-ek *m* Kegel; -kowatość *f* Kegelform, Kegelfläche; -kowaty kegelförmig.

strą-cać, -cić herab-, hinabstoßen.

strace-nie *n* die Hinrichtung; -niec *m* der zum Tode Verurteilte.

strach *m* Schred(en), die Angst; das Schredbild; -ać się sich ängstigen.

stracić verlieren; hinrichten.

stracz-ek *m* kleine Schote, die Hülse; -kowy Schoten-, Hülsen-.

stradać verlieren, einbüßen.

stragan *n* die Krambude; -larka *f* Verkäuferin, Hölzerin.

strak *m* die Schote.

strapienie *n* die Betrübniß.

stra-szak *m* das Gespenst; -szny, -szliwy schredlich, fürchterlich;

-szyć schreden; spulen; -szydło *n* Gespenst; der Spulgeist; die Bogelscheuche.

strata *f* der Verlust.

strate-gia *f* Kriegskunst; -giczny strategisch; -gik *m* Strategie.

stra-wa *f* Nahrung, das Futter; -wić verdauen; verzehren; -wne *n* Behergeld; -wny verbaulich; -wność -heit.

straż *f* Wache; -ak *m* Feuerwehrmann; -nica *f* das Wachthaus, der Wachturm; -niczy Wacht-; -nik *m* Wächter.

stre-czenie *n* Zuweisen, Mäßen; biuro -czeń das Vermittlungsbureau; -czyć zuweisen, mäßen; -czyciel *m* Mäßer; -czycielka *in*.

strefa *f* Zone, der Himmelsstrich. strejk *m* Streik; Ausstand; -ować streiken; -ujący *m* Streikende.

streścić den Inhalt angeben. strofa *f* Strophe.

strofować verweisen, rügen. stro-ić putzen, schmücken, stimmen

(Klavier); treiben (Späße); anstiften (etw. Böses); miny *s.* Gesichter schneiden; żarty *s.* Scherze treiben; *s.* się sich putzen; -iciel *m* Stimmer; -ik *m* Kopfsputz; -jnisia *f* Putz-süchtige.

strój *m* Putz, die Tracht; die Stimmung; *s.* bobrowy das Bibergeil.

stroj-ność *f* Geputztheit; Harmonie; -ny ausgezeichnet; harmonisch; -owy Putz.

stro-my schroff, steil; -mość -heit. strona *f* Seite; Gegend; Partei; z tej strony diesseits; z tamtej strony jenseits; *s.* świata Weltgegend; -mi strichweise.

stronieć od kogo meiden 4. stronica *f* Seite (eines Buches).

stron-nietwo *n* die Partei; der Anhang; -niczość *f* Parteilichkeit; -niczy parteiisch, parteilich; -nik *m* Parteigänger.

strop *m* die Balkenlage, das Gebälk; die Zimmerbede.

stropić von der Fahrt wegtreiben; *s.* się in Verwirrung geraten.

stroskany bekümmert, betrübt.

stróż *m* Wächter, Behüter; *s.* bezpieczeństwa Wachmann; -owa *f* Wächterin; -ować Wache halten.

struch-lalość *f* Erstarrung; -leć erstarren (vor Schred).

strucla *f* der Striezel.

strudzenie *n* die Ermüdung.

strudzony ermüdet, müde.

strug *m* das Schnitzmesser.

struga *f* Wasserader; Quelle.

strugać schnitzeln, schaben; -ganna *f* das Geschnitzel.

strukczaszy *m* Truchseß.

struktura *f* Struktur, Bauart.

strumień *m* Bach; -niami in Strömen, stromweise.

Strumień *m* Schwarzwasser.

strumyk *m* das Bachlein.

struna *f* Saite; -nowy Saiten.

strup *m* Schorf, Grind; -iasty schorfig, grindig; -ić się, -ieć grindig werden; -ieszaliy morisch; -ieszalość -heit.

struś *m* Strauß, -si Strauß.

strych *m* der Boden, Dachboden; Strich; das Abstreichen des Getreides; -arstwo *n* die Ziegelstreicherei; -arz *m* Ziegelfstreicher; -ować streichen; -ulec *m* das Streichholz.

stryczek *m* Strid, Strang.

stryj *m* Wetter, Eheim; -aszek *m* liebes Wetterchen; -eczny wetterlich, Wetters; -enka *f* Tante, Muhme.

strzał *m* Schuß; -a der Pfeil; -ka *f* kleiner Pfeil; das Pfeilkraut; der Stern (an der Herbestirn); -kowaty pfeilsförmig; -owy Pfeil.

strzą-sać, -snąć abschütteln.

strzaskać zertrümmern.

strzecha *f* das Strohdach.

strzedz (be)hüten, bewachen; be-
wahren; s. się (sich) hüten.
strze-lać, -lić (schießen, feuern;
baki s. faulenzen; człowiek
strzela a Pan Bóg kule nosi
der Mensch denkt und Gott lenkt.
strze-lba *f* das Schießgewehr,
Flinte; das Schießen; -lec *m*
Jäger, Schütze; -lecki Schützen-;
-lectwo *n* die Jägerei; -listy
Weiß-; inbrünstig (Gebet);
-lnica *f* Schießstätte; -lniczy
Schieß-.
strze-miaczko *n* die Strippe;
-mie *n* der Steigbügel; -mienne
n der Abschiedstrunk; -mienny
Steigbügel-.
strzepać abklopfen, abschütteln.
strze-pek *m* die Faser; -piasty
fasertig; -pić fasertig machen;
-pić się sich faseren.
strzydz schneiden, (scheren; s.
uszyrna die Ohren spizen.
strzyga *f* das Nachtgespenst.
strzy-kać, -knać spritzen; pfechen;
-kawka *f* Spritze.
strzyżyk *m* Bauntönig.
strzyżyny *pl.* Schafschur.
stu-dencki Studenten-; po-
-deneku studentenmäßig; -dent
m Student; -denterya *f*, -den-
ctwo *n* die Studenten *pl.*
stud-nia *f* der Brunnen; -niarz
m Brunnenmeister, -arbeiter.
studniowy hunderttägig.
studyować studieren.
studium *n* Studium.
studzić fühlen; -dzenie -lung.
studzienny Brunnen-.
stuk *m* das Pochen; -ać, -nąć
klopfen, pochen; anschlagen.
stula *f* Stola, Priesterbinde.
stulać, -lić zusammenbrühen,
-halten, (ver)schließen (den Mund);
s. się sich schließen.
stulecie *n* Jahrhundert.
stuletni hundertjährig.
starczeć Türke werden.
stward-nieć hart werden, verhär-
ten, -niałość *f* Verhärtung.

stwarzać, stworzyć (er)schaffen.
stwier-dzać, -dzić bestätigen.
stwórca, stworzyciel *m* Schöpfer.
stwo-rzenie *n* (Schöpf-; die Er-
schaffung; -rzycielka *f* Schöp-
ferin.
stycz-eń *m* Jänner, Januar;
-na *f* Tangente; -niowy Jän-
ner-; -ność *f* Berührung, der
Zusammenhang; -ny berührend.
styg-nąć kalt werden; erschlaffen;
-nienie *n* Erhaltung.
stykać, zetknąć in Berührung
bringen; s. się, z. się in Be-
rührung kommen; sich berühren,
zusammentreffen.
styl *m* Stil, die Schreibart; Bau-
stil; -istyka *f* Stillehre; -izo-
wać stilleren.
stypa *f* der Begräbnischaus.
stypendyum *n*. Stipendium.
styrać abnützen.
Styry-a *f* Steiermark; -język
m Steiermärker; -jka -in; -jski
steierisch.
styskać senzen, klagen.
sub dyakon *m* Unterdiakon.
subjękcyja *f* Ungezogenheit, Um-
stände *pl.*; -jekt *m* Diener, Ge-
hilfe.
subordynacyja *f* Unterordnung.
subretka *f* Kammerz. se.
substancja *f* Substanz, der
Stoff; das Vermögen.
subsystencyja *f* der Lebensunter-
halt.
subtel-ność *f* Zartheit; Spitzan-
digkeit; -ny zart; feiglingig.
subwen-cja *f* Unterstützung.
suć schütten, streuen.
suchar, -ek *m* Zunebad.
suchedni *pl.* Quatemberfasten.
sucherlawy bager, mager.
sucho-ść *f* Trockenheit, Dürre;
-tnik *m*, -tnica *f* der, die
Schwindsüchtige; -ty *pl.* die
Schwindsücht-; -tny schwind-
süchtig.
suchutki sehr trocken.
suchy trocken, dürr.

suczka *f* kleine Hündin.
sufiks *m* die Endsilbe.
sufit *m* die Zimmerdecke.
sufler *m* Souffleur, Zufflüsterer.
sufragan *m* Weihbischof.
suka *f* Hündin.
sukce-sor *m* Nachfolger, Erbe;
 -sorka Erbin; -sya *f* Nachfolge;
 Erbschaft; -syjny erblich.
sukien-ka *f* das Kleidchen, das
 Röschchen.
sukien-ko *n* Halbtuch; -nica *f*
 Tuchhalle; -nietwo *n* die Tuch-
 macherei; -nieczy Tuchmacher;
 -nik *m* Tuchmacher; Tuchhän-
 dler; -ny Tuch-, tuchen.
suk-mana *f* grober Tuchrock; -nia
f der Rock, das Kleid; -no *n*
 Tuch.
sult-an *m* Sultan; -anka -in;
 -ański sultanism.
sum *m* Wels.
suma *f* Summe; der Hauptinhalt;
 das Hochamt; -ryczny summa-
 risch; -rynsz *m* kurzer Auszug.
sumiasty welsartig; üppig.
sumie-nie *n* Gewissen; -nny ge-
 wisshast; -nnośc igeit.
sumka *f* das Sämmchen; samo-
 wać summieren.
sanąć schieben, rücken.
super-arbiter *m* Oberschieds-
 richter; -intendent *m* Superin-
 tendent.
suplent *m* Supplent, Hilfslehrer.
supli-ka *f* Bittschrift; -kant *n*
 Bittsteller; -kantka in; -kowac
 untertänigst bitten.
surdu-cina *f* armseliger Rock;
 -cisko *n* ein schäbiger Rock; -i
n Rock, Oberrock; -towy Rock,
 Oberrock.
surma *f* Binte.
surmacz *m* Zintenbläser.
suro-wica *f* Salzlake; das Serum;
 -wice *m* das Rohreisen; das
 Rohleder; -wizna *f* das Roh-
 der Rohstoff; -wośc *f* Rohheit;
 Strenge, Schärfe; -wy roh, un-
 gefocht; streng, scharf; ungebleicht.

surogat *m* das Ersatzmittel.
sus *m* Sprung, Satz.
susel *m* die Fieselmaus.
suspen-dować suspendieren; -do-
 wanie *n*, -sa *f* derzeitige Amts-
 enthebung.
susz *m* dünne Äste, Zweige; -a *f*
 Trockenheit, Dürre; -alnia, -arnia
f Trockenstube, Darre; -yé trod-
 nen, dörren; jasten; *s.* sobie
 głowę sich den Kopf zerbrechen;
 -yé się trodnen; -ykufel *m*
 Sanfaut.
sutanna *f* der Priesterrock.
suteren *m* das Erdgeschöß.
suty, **suto** reichlich.
suwać, **sunąć** schieben, rücken.
sawalny schiebbar.
swacha *f* Brautwerberin.
swąd (swędn) *m* Brandgeruch.
swadźba *f* Hochzeit.
swa-r *m* Häder, Zank; -rliwośc
f Zanksucht; -rliwy zankstüchtig;
 -rzyć się hädern, zanken.
swat *m* Brautwerber; -ać die
 Braut werben; -y *pl.* das Freien.
swawo-la *f* der Mutwille, Aus-
 gelassenheit; -lić ausgelassen
 sein; -lnica *f*, -lnik *m* die, der
 Ausgelassene; -lny mutwillig,
 ausgelassen.
swedzić jüden.
świad-czyć, bezeugen; erweisen;
 ś. się kim sich auf 4. berufen,
 als Zeugen anführen; -czenie
n die Bezeugung; die Erweisung;
 -ectwo *n* Zeugnis; *s.* moralno-
 ści Sittenzeugnis; -ek *m* Zeuge
świadomośc *f* Kenntnis aus Er-
 fahrung; das Bewußtsein; -my
 fundig; bewußt, bekannt.
świat *m* die Welt; wydać na ś.
 zur Welt bringen; veröffentlichen;
 zejść ze świata das Zeitliche
 segnen, sterben.
święteczny Feiertags-, Fest-.
światelko *n* Lichtchen.
świętki, **Zielone ś.** Wänschten.
światło *n* Licht; die Aufklärung;
 ś. błędne Irrlicht; -dawca *m*

- Lichtspender, Erleuchter; -śó *f* das Licht, der Glanz.
 światły hell; aufgeklärt.
 świato-burca *m* Weltstürmer;
 -wiec *m* Weltmann; -władea *m* Weltbeherrscher; władny weltbeherrschend; -woś *f* Weltlichkeit, der Weltgeist; -wy weltlich, Welt.
 świat-ynia, -nica *f* der Tempel; das Heiligtum.
 swi-der *m* Bohrer; -derek *m* kleiner B.; -drować bohren; -drowaty gewunden; schielend; -drowy Bohr.
 swie-ca, -czka *f* Kerze, das Licht; -cić leuchten, scheinen; s. się glänzen, funkeln, leuchten.
 świę-cenie *n* Feiern; die Weihe; s. kapłanskie Priesterweihe; -cić heiligen, feiern, weihen; s. się geheiligt werden; Trumpf sein.
 świecidelko *n* Blendwerk.
 świec-ki weltlich, Welt-; -koś *f* der Welt Sinn.
 święcone *n* Geweihte(s).
 świecznik *m* Leuchter.
 swiegot *m* das Gezwitzcher; -ać zwitschern; plaudern; -ka *f* Plaudertasche; -liwy zwitschernd; geschwäßig.
 swiekier *m* Schwiegeervater.
 swiekra *f* Schwiegermutter.
 swiergot *m* das Gezirpe, das Gezwitzcher; -ać zirpen, zwitschern; -liwy zirpend, zwitschernd.
 swierk *m* die Fichte; -owy Fichten.
 swierszcz *m* die Grille.
 swierszecz *m* zirpen, schwirren.
 swierz *m* das Juden; -a, -iączka *f* Krähe; -ić juden; -owiec *m* die Krähmilbe.
 świat-lica, *f* das Gastzimmer; -lik *m* Lichtstoff; Johanniskäfer; -nie verherrlichen; -noś *f* der Glanz, der Schimmer; -ny glänzend; wohlloblich.
 święto *n* der Feiertag, Fest.
- święto-bliwy gottselig, heilig-
 -bliwoś *leit*; -janka *f* Johan; nisbeere; -jański Johannid-;
 -kradca *m* Kirchenräuber;
 -kradztwo *n* der Kirchenraub;
 -kupstwo *n* die Simonie; -pie-
 trze *n* der Peterspfennig.
 święto-śó *f* Heiligkeit; das Heiligtum; das Sakrament; -szek *m* Scheinheilige(r); -szka *f* Scheinheilige; -wać feiern, Feiertag
 święty heilig; selig. halten.
 świe-żoś *f* Frische; -żuchny, -żutki ganz frisch; -żo, -ży frisch, neu.
 swi-ni Schweine, Sau-; -nia *f* das Schwein, Sau; -niarz *m* Schweinehändler; -hirt; -nina *f* das Schweinefleisch.
 swi-nka *f* das Schweinchen; s. morska das Meerschweinchen; -ński Schweine-; Schweinisch; -ństwo *n* die Schweinerei; -ńtuch *m* Schweinehund.
 swist *m* Piff; -ać, świsnąć pfeifen, -ak *m* Windbeutel; das Murmeltier; -awka *f* Pfeife; -un *m* hohle Ruß.
 swistek *m* Papiersehn, Wisch.
 świszek *m* das Murmeltier.
 świszczypalka *m* Windbeutel.
 swit *m* die Morgendämmerung; -ać dämmern, tagen.
 swobo-da *f* Freiheit; -dny frei.
 swój, swo-ja, -je sein, -e, sein.
 swój ak *m* Landsmann; -ski einheimisch, zahm; Haus.
 swor-a *f* Koppel; das Paar; -noś *f* Eintracht; -ny einträchtig, einig; -ować koppeln.
 sworzeń *m* Gernnagel.
 Sybery-a *f* Sibirien; -jski sibi-
 Sybiń *m* Hermannstadt. [r]isch.
 sycieł sättigen.
 syczeć, sykać, syknać zischen.
 sygna-l *m* das Signal; -tura *f* Signatur, Bezeichnung; -turka *f* Etilette; kleinste Ringenglocke.
 sygnet *m* Siegelring.
 syk *m* das Zischen.

sylogizm *m* Vernunftschluß.
symbol *m* das Sinnbild; **-iczny** symbolisch; **-izować** versinnlichen.
symetry-a *f* Symmetrie; **-czny** symmetrisch, übereinstimmend.
sympa-tya *f* Sympathie; **-tyczny** sympathisch, zugeneigt; **-tyzo-wać** sympathisieren.
symptom, **-at** *m* das Symptom, das Kennzeichen; **-atyczny** symptomatisch.
symu-lacja *f* Simulation, Verstellung; **-lant** *m* Simulant.
syn *m* Sohn; **-aczek**, **-alek** *m* das Söhnchen.
syndyk *m* Syndikus.
synod *m* die Kirchenversammlung; **-alny** synodal.
synogarlica *f* Nachttaube.
synonim *m* das Synonym.
syno-wa *f* Schwiegertochter; **-wica** *f* Nichte; **-wiec** *m* Neffe; **-wski** Sohneß.
syn-tetyczny synthetisch; **-toza** *f* Zusammensetzung.
sypać, **sypnąć** schütten, streuen; **spenden**; **s** się sich schütten; strömen; zerfallen.
syppia-ć zu schlafen pflegen; **-lnia** *f* das Schlafzimmer; **-lny** Schlaf-.
syppki schüttbar; loder.
syrop *m* Sirup, Zuckersaft.
sysak *m* Säugling.
system *m* das System; **-atyczny** systematisch, planmäßig.
sytt *m*, **sytość** *f* die Sättigung; **do sytu** zur Genüge; **-y** satt.
sytuacja *f* Situation, Lage.
szabas *m* Sabbat; **-ować** den Sabbat feiern; **-ówka** *f* das Sabbatlicht; **-owy** Sabbat-.
sza-belka *f* das Säbelschen; **-bla** *f* der Säbel; **-blasty** säbelförmig.
szablon *m* die Schablone.
szach *m* Schach, Schach; **-y** *pl.* das Schachspiel; **grać w szachy** Schach spielen.
szacher *m* Schacher, Handel.
szach-ować Schach bieten; **-ownica** *f* das Schachbrett; **owy** Schach-.

szachraj *m* Schacherer, Schwindler; **-ka** *-in*; **-ski** Schacher-; schwindlerisch; **-stwo** *n* der Schacher, der Betrug.
szachrować schachern, schwindeln.
szaco-wać schätzen, achten; (ab-)schätzen; **-wanie** *m* die Schätzung, die Taxierung; **-wnik** *m* Schätzer, Taxierer; **-wny** schätzbar.
szacun-ek *m* die Achtung; **die** Stätzung; **-kowy** Schätzungs-.
szafa *f* der Schrank; **sz. na książ-**ki Bücherkasten; **-rka** *f* Schaffnerin; **-rnia** *f* Speisekammer; **-rski** Schaffner-; **-rstwo** *n* die Haushaltung, die Verwaltung; Schaffneramt; **-rz** *m* Schaffner; **-rzyć** Schaffner, Schaffnerin sein.
szafir *m* Saphir; **-owy** Saphir-, saphirblau.
szaflik *m* das Wafferschaff.
szafować schalten und walten, wirtschaften; austeilen.
szafran *m* Safran; **-owy** S-.
szafunek *m* das Verwalten; das Vergebungsrecht.
Szafuza *f* Schaffhausen.
szajka *f* Bande.
szal *m* Schawl, Schal.
szal *m* die Wut, die Raserei.
szala, **szalka** *f* Wagschale.
szalamaja *f* Schalmel.
szala-put, **-wila** *m* Wirrkopf.
szalas *m* die Barade.
szal-bierski betrügerisch, Schwindler-; **-bierstwo** *n* die Betrügerei; **-bierz** *m* Betrüger; **-bierka** *-in*.
sza-leć rasen; verrückt sein; **-lej** *m* Wafferschierling; **-lenieć** *m* diafende(r), Verrückte(r); **-leństwo** *n* die Raserei, die Verrücktheit; **-lony** rasend, verrückt.
szalotka *f* Schalotte.
sza-lować verschalen; **-lówka** *f* das Schalbrett; **-lunek** *m* die Verschalung.
szalupa *f* Schaluppe.
szalwia *f* Salbei.

szambela-n *m* Kammerherr; -nie *m* Sohn des -herrn; -nia *f* Kammerherrnwürde; -nka *f* Tochter des -herrn; -nowa *f* Gemahlin des -herrn; -ński Kammerherrn-; -ństwo *n* die Kammerherrnwürde; der *R.* mit seiner Gemahlin.

szame-rować mit Schnüren belegen; -runek *m* die Verschnürung.

szamotać herumreißen, rütteln; sz. się sich herumbalgen.

szam-pan *m* Champagner; -pański Champagner-.

szaniec, szanie *m* die Schanze; die Gefahr; na szanie stawić in die Schanze schlagen.

szanow-ać achten, schätzen; szonien; -ność *f* Achtbarkeit; -ny achtbar, geehrt; löblich.

szanta *f* der Audorn.

szara-czek *m* aschgraues Tuch; armseliger Edelmann; -czkowy aschgrau; -k *m* Haie.

szaragi *pl.* der Schragen.

szara-cza *f* Henschrede, der Schwarm; -czyk *m* die Henschredenbrut.

szarawary = pludry.

szarawy grünlich, gräulich.

szarfa *f* Charge.

szar-ga, -uga *f* abscheuliches Better; -gać beschlunbern; -ganiec *m* schlumpiger Mensch.

szarlat = szkarlat.

szarlatan *m* Scharlatan, Quacksalber; -ka-in; -erya *f* Scharlatanerie.

szaro-oki graudugig; -siwy koń Grauschimmel; -ść *f* das Graue. szar-pać; -nąć reißen, zerren; tränken; sz. się sich loszumachen suchen; -panina *f* Kauferei.

szarpia *f* Scharpie.

szarwark *m* das Scharwerk, die Fronarbeit; -owe *n* die Schar; szary grau. [werksteuer.

szarża *f* Charge; der Angriff.

szarzeć grau werden; dämmern.

szast! plang!

szas-tać, -tnąć hin und her bewegen; vergeuden; sz. się sich herumtummeln.

szata *f* das Kleid, das Gewand. sza-tan *m* Satan, Teufel; -tański satanisch; -taństwo *n* die Teufelei.

szatko-wać klein schneiden, hobeln (Kraut); -wnica *f* der Krauthobel. szat-nia *f* Kleiderlammer; -ny Kleider-; -ny *m* Kleiderwart.

szatyn *m* der dunkelbraune Haare hat.

szawlok *m* Lederschlauch; -śać.

szczać pissen, barnen.

szczapa = szczepa.

szczątek *m* Überrest.

szczaw *m* Sauerkampfer; sz. zajączy, -ik *m* Sauerklee.

szczawa *f* der Sauerling

szczebel *m* die Strosse, die Stufe.

szczepiot *m* das Gezweitscher; das Geplauder; -ać zwitschern; plaudern; -ka *f* Plaudertasche; -liwy gezwägig, -liwość igit.

szcze-ć, -cina *f* Borste; -ciasty borstig; -cinowy Borsten-.

Szeczecin *m* Stettin (Stadt).

szczędzić sparen; schonen.

szcze-gół *m* die Einzelheit; -gólnie besonders; -gówność *f* das Einzelne, Besonderheit; -gólny einzeln; sonderbar, merkwürdig; -gółowość *f* Besonderheit; -gółowy einzeln, speziell.

szczek *m*, -anie *n* Gebell; -ać, -nąć bellen, klaffen.

szczek *m* das Gellirte.

szcze-ka *f* Rinnlade, der Kiejer; -kać, -knąć klirren; klappern (mit den Rähnen).

szczekacz *m* Weller, Kläffer.

szczekowy Rinnladen-.

szczelina *f* Spalte, Ritze.

szczel-ność *f* Dichte, Dichtheit; -ny, -nie luftdicht, dicht.

szcze-niak *m* großer junger Hund; -nie się Junge werfen; -nie *n* Junges (v. Hund, Wolf).

szczep *m* das Pfropfreis; gepfropfter Obstbaum; Stamm.
szcze-pa *f* der Holzspan, das Scheit; -pać spalten.
Szczepan, Stefan *m* Stephan.
szcze-pić pflropfen; impfen; ausbreiten; -nica *f* Baumschule; -powy Pfropf; Stamm.
szczerb *m*, -a, -ina *f* Scharte, Rinde; der Einschnitt; -aty scharzig (Meißer); zahnklüdig; -ić scharzig machen; -ić się scharzig werden.
szcze-rość *f* Aufrichtigkeit; Echtheit; -rozłoty vom reinen Gold; -ry, -rze aufrichtig, redlich; echt, rein.
szczerzyć zęby Zähne zeigen.
szcze-ścić glücken: sz. się glücken, gedeihen; szczęść Boże! Glück auf! -ście *n* Glück; na los -ścia auf gut Glück.
szczęśli-wiec *m* das Glückskind; -wość *f* Glückseligkeit; -wy glücklich, glücklich.
szczęt, do -u gänzlich, total.
szczodro-bliwy freigebig; -bli-wość, -ść, -ta *f* -heit
szczodry freigebig, reichlich.
szczo-teczka *f* kleine Bürste; sz. do zębów Zahnbürste; -tka *f* Bürste; -tkarz *m* Bürstenbinder.
szczuń hehen.
szczudło *n* Stelzbein; die Stelze.
szczu-ka *f*, -pak *m* Facht.
szczu-pleć dünner werden; -plić dünner machen, verringern; -płość *f* Kleinheit; -pluchny, -plutki sehr dünn, sehr gering; -ply, -plo gering, schwächig; wenig.
szczur *m* die Ratte; -owaty rattenartig; szczurzy Ratten-
szczutek *m* Nasenrüber.
szczwa-ć hehen; -cz *m* Hehläger; -ny gehet; gerieben, schlau (Mensch).
szczycić się sich rühmen.
szczygiel *m* Stiegliß.
szczy-kać, -knać abzwiden.

szczyzny *pl.* der Urin, der Harn
szczy-pać, -pnąć zwidlen, kneipen; beißen (Pfeiler), sticheln;
-pawka *f* der Ohrwurm; -pee *pl.* die Zange; die Dichtschere; -piórek *m* Schnittlauch; -pta *f* Brise.
szczyt *m* Wirtel, die Spitze; Giebel (des Daches); -ny erhaben; -ność -heit.
szef *m* Chef, Vorsteher.
szelag *m* Schilling.
szele-ścić, -snać säufeln, rauschen; -st *m* das Säufeln, das Rauschen.
szelki *pl.* Hosenträger.
szel-ma *m* Schelm; -mostwo *n* die Spitzbüherei; -mować schimpfen; -mowski schelmisch.
szem-rać murren, murmeln; -ranie *n* Murren, Gemurmel.
szeplenić lispeln.
szept *m*, -anie *n* das Geflüster; -ać flüstern, murmeln.
szereg *m* die Reihe, das Glied, -ować in Reihe und Glied aufstellen; -owiec *m* Soldat (ohne Charge); -owy Reihen-, Glieds-
szer-mierka *f* Facktfurst; -mier-ski Facht; -mierz *m* Facht, Kämpfer; -mować fachten.
szero-ki breit; weitläufig; -koli-stny breitblättrig; -konosy breitnasig; -kopleczny breit-schulterig; -kość *f* Breite; Weitläufigkeit.
szerzeń *m* die Hornis.
szerz, w sz. in die Breite.
szerzyć ausbreiten.
sześć sechs; -dziesiąt sechzig.
sze-ścian *m* Würfel, Rubus; -ścienny Rubik.
sześćcio-boczny sechsseitig; -bok, -kat *m* das Sechseck; -dniowy sechsätig; -godzinny sechsstündig; -graniasty sechsantig; -katny sechsetig; -konny sechs-spännig, sechspferdig; -krotny sechs-malig; -letni sechs-jährig; -miarowy sechs-füßig (Verß); -miesięczny sechs-monatig; -no-

gi sechsfüßig; -**precikowy** mit sechs Staubfäden; -**raki** sechserlei; -**ro** sechs Stüd; -**slupkowy** sechseckrig.

sześć-kroć sechsmal; -**set** sechs-hundert.

szesna-ście sechzehn; -**stoletni** sechzehnährig.

szew *m* die Naht; -**c** *m* Schuhmacher, Schuster; -**cowa** *f* Frau des Schuhmachers; -**czyk** *m* Schusterjunge; -**ski**, -**czy** Schuhmacher-; -**stwo** *n* Schuhmacher-handwerk.

szkalować schimpfen, schmähen.

szkapa *f* Mähre, der Gaul.

szkaplerz *m* das Skapulier.

szkara-da *f* Abscheulichkeit, das Scherusal; -**dnica** *f* ein abscheuliches Weib; -**dnik** *m* ein abscheulicher Mensch; -**dny** abscheulich; -**dzić** verunstalten, verunstlimpfen; -**dzienstwo** *n* abscheuliche Sache.

szkarlat *m* Scharlach, Purpur;

-**ny** scharlachrot; Scharlach-.

szkarlatyna *f* der Scharlach.

szkarpetka *f* Fußsode.

szkatula *f* Schatulle, (Geldkasten).

szkie *m* die Skizze; -**ować** skizzieren.

szkielet *m* das Skelett.

szkielko *n* Glas.

szkla-neczka *f* das Gläschen;

-**nka** *f* das Glas; -**ny** gläsern,

Glas-; -**rezyk** *m* Glaserbursche;

-**rnia** *f* Glashütte; Glaserei;

-**rski** Glaser-; -**rstwo** *n* die

Glaserei; -**rz** *m* Glaser.

szklić się zu Glas werden; glänzen wie Glas.

szklisty glasartig.

szkło *n* Glas.

Szkocya *f* Schottland.

szkoda *f* der Schaden(n), der Nachteil; **szkodali** es ist schade!

szko-dliwy schädlich, nachteilig;

-**dliwość** -heit; -**dnik** *m* Scha-

denstreiter, Schädiger; -**dnica** -in;

-**dny** schädlich; -**dować** Schaden

(er)leiden; -**dzić** schaden, schädigen.

szkół *f* Schule; **sz. przemy-słowa** Gewerbeschule; **sz. wydziałowa** Bürgerschule.

szko-larski Schulmeister-, pedan-

tisch; -**larstwo** *n* die Pedan-

terie, die Schulsucherei; -**larz** *m*

Pedant; -**lne** *n* Schulgeld; -**lni-**

ctwo *n* Schulwesen; -**nik** *m*

Schulmeister; -**lny** Schul-.

szkopuł *m* die Klippe.

szkorbut *m* Skorbut.

Szkot *m* Schotte.

szkuta *f* kleines Flußschiff.

szlach-cianka *f* Adelige; -**cic** *m*

Adelige(r), Edelmänn; -**cić** adeln;

-**cina** *m* armer Edelmann; -**ciu-**

ra *m* ungeschliffener Edelmann;

-**ecki** adelig, Adels-; **po -ecku**

edelmännisch; -**ectwo** *n* der

Adelsstand, der Adel; -**etczyzna**

f adeliges Gut; -**etność** *f* der

Edelmüt, der Adel; -**etny** edel-

mütig, edel; -**ta** *f* der Adel,

Schlachta.

szlaczek *m* Besatz, die Borte.

szlak *m* die Borte; Straßenzug.

szlam *m* Schlamm; -**isty** schlam-

mig; -**ować** schlämmen.

szłap *m* großer Pferdeschritt; -**ać**

den Schritt gehen; -**ak** *m* Fuß-

gänger. *band.*

szlarka *f* der Besatz; das Flor-

szlichta *f* Schlichte.

szlichtada *f* Schlittensfahrt.

szlifa *f* Epaulette.

szli-fiernia *f* Schleiferei; -**fierski**

Schleifer-; -**fierstwo** *n* Schleifer-

handwerk; -**fierz** *m* Schleifer;

-**fować** schleifen.

szlochac schluchzen.

szmaciany Lumpen-.

szmaragd *m* Esmaragd.

szmat *m* ein Stüd (von etw.);

-**a** *f* der Lumpen, der Fegen.

szmela *m* das Email; -**arz** *m*

Schmelzer.

szmer *m* das Gefäusel, das Ge-

räusch; -**ać** säuseln, rauschen.

szmergiel *m* Schmirgel.
 szmuk-lerski Posamentier; -ler-
 stwo *n* Posamentierhandwerk;
 -lerz *m* Posamentierer; -lerka
 -in.

sznice *pl.* Reichsfelarme.

sznur *m* die Schnur; -ek *m* dünne
 Schnur; -ować schnüren; -ówka
f Schnürbrust, das Nieder.

szop *m* Waschbär; szopy *pl.*
 Waschbärenpelz.

szopa *f* der Schoppen.

szorować scheuern, reiben; start
 bewegen; schnell gehen.

szorst-ki rauh; ungeschliffen, derb;
 -kość Rauheit; Derbheit.

szory *pl.* das Pferdegeschirr.

szós-tak *m* Sechser; -tka *f* die
 Sechse; Sechser; das Sechse-
 spann; -ty sechste; po -to sech-
 stens.

szpa-czek *m* junger Star; -czko-
 wać wie ein Star schwagen.

szpa-da *f* der Degen (miecz); der
 Schwertfisch; -dowy Degen.

szpaga *f* Leiste.

szpagat *m* Spagat.

szpak *m* Star; pflügger Mensch;
 -owaty grau gesprenkelt.

szpaler *m* das Spalier.

szpa-ra *f* Spalte, Rige; przez
 -ry patrzeć durch die Finger
 sehen, Nachsicht üben.

szparag *m* Spargel; -arnia *f*
 das Spargelbeet; -owy Spargel.

szpargał *m* Wisch.

szpar-ki rasch; -kość -heit.

szpat, spat *m* Spat.

szpecić häßlich machen, verun-
 stalten.

szpencer *m* Spenzer.

szperać grübeln, nachsuchen

szperacz *m* Grübler, Nachforscher.

szperanina *f* Grübelelei, Sucherei.

szperka *f* Spedgiebe.

szpernal *m* Sparrennagel.

szpetnieć häßlich werden.

szpetny häßlich; -ność -heit.

szpie-c *m* Spiz(hund), die Spitze;
 -czasty spizig; -czastość -heit.

szpiechlerz *m* Speicher.

szpieg *m* Spion; -ostwo *n* die
 Spionage; -ować spionieren.

szpik *m* das Mark; -ować spiden;
 -owy Mark-; -ulec *m* die Spid-
 nadel.

szpilka *f* Stednadel.

szpilkowy Nadel.

szpinak *m* Spinat.

szpital *m* das Spital, das Kran-
 kenhause; -ny Spital.

szpona *f* Krallen.

szprotka *f* Sprotte.

szprycha *f* Speiche.

szpul-a, -ka *f* Spule.

szpunt, szpuncik *m* Spund;
 -ować verspünden, -owy
 Spund.

szram *m*, -a *f* Schramme.

szranki *pl.* Schranken.

szron *m* Reif.

sztab *m* Stab; -owy Stabs.

sztaba *f* Stange, der Warren.

sztachet *m* das Staket.

sztafeta *f* Stafette.

sztafirować staffieren.

sztaluga *f* der Holzbod, Säge-
 bod; Staffelei.

sztandar *m* die Standarte.

sztokfisz *m* Stodfisch.

sztore *m* Sturz; aufrechte Kante.

sztuciec *m* das Bested; die Stuch-
 büchse.

sztucz-ka *f* das Stüdchen; das
 Kunststüd; -ny künstlich; -ność
 -heit.

sztufada *f* der Dampfbraten.

sztuka *f* das Stüd; Kunst; -te-
 rya *f* Stufatur; -tor *m* Stuf-
 aturarbeiter.

sztukmistrz *m* Künstler.

sztukować (an)stüdein.

sztur-chać, -chnąć stoßen; -cha-
 niec *m* Stoß, Rippenstoß.

szturm *m* Sturm; -ować stür-
 men; -ownik *m* Stürmer.

szytych *m* Stich; = -rycina, -ować
 = rytować.

szyty, szytych *m* Stift; -ować
 stiften, formieren.

sztygar *m* Steiger.
 sztylet *m* Dolsch.
 sztylfa, sztylpa *f* Stülpe.
 sztyw-nieć steif werden; -ność *f* Steifheit; -ny steif.
 szuba *f* der Pelzrod.
 szubienica *f* der Galgen; -nicznik *m* Galgenstrick; Gehenkte(r); -niezny Galgen.
 szubraw-iec *m* Lumpenkerl; -stwo *n* Lumpengefindel.
 szuf-la *f* Schaufel; -lować schaufeln.
 szuflada *f* Schublade.
 szuja *m* Lumpenkerl, Schuft.
 szukać suchen; nachschlagen.
 szuler *m* Professionspieler; Hazardspieler; -nia *f* das Spielhaus, Spielhöhle; -ować leiden schaftlich Karten spielen; -ski Spieler; -stwo *n* die Spielerprofession, Hazardspiel.
 szum *m* das Säusen; Rausch; Schaum; -ieć brausen, fausen, rauschen; -ność der Brunt; die Schwülstigkeit; -ny flott, stolz; schwülstig; -ować schäumen; -owiny *pl.* der Schaum; der Abschaum.
 szupina *f* Schuppe.
 szur-gać, -gnąć geräuschvoll bewegen; -got *m* das Gepolter; die Schlampe.
 szus *m* Schuß, Einfall.
 szust! husch, schust.
 szuwaks *m* die Schuhwichse.
 szuwar *m* Kalmus.
 szwaczka *f* Näherin, Nähterin
 szwadron *m* die Eskadron.
 szwa gier *m* Schwager; -growa *f* Schwägerin; -grostwo *n* die Schwägerchaft; -growski Schwager.
 szwajca *f* große Ahle. [ger-
 szwajcar *m* Bortier.
 Szwajcar *m* Schweizer; -ski Schweizer; -ya *f* Schweiz.

szwalnia *f* Wähtube.
 szwank *m* Schade; die Gefahr; -ować Schaden nehmen; an etw. leiden; stolpern.
 szwargot *m* das Geplapper; -ać plappern, schwadronieren.
 Szwecya *f* Schweden; Szwed Schwede; szwedzki schwedisch.
 szyb *m* Schacht
 szyba *f* Scheibe, Fensterscheibe.
 szyb-ki schnell; -kość eigkeit; -kobieć *m* Schnellläufer; -konogi schnellfüßig.
 szyć nähen.
 szych *m* das Flittergold; das Silber.
 szydel-ko *n* kleine Ahle; die Häfelnadel; -kiem robić häfeln.
 szyder-ca *m* Berühmter, Spötter; -czy, -ski höhnisch, spöttisch; -stwo *n* der Hohn, der Spott.
 szydło *n* die Ahle; die Pirie.
 szydzić z kogo verspotten 4.
 szyja *f* der Hals, das Genick.
 szyjka *f* der kleine Hals, der Griff.
 szyk *m* die Ordnung, die Wortfolge; Schick; -ować ordnen; -owny = zřeczny.
 szylkret *m* das Schildpatt.
 szyna *f* Schiene.
 szynk *m* Schauf, die Schenke.
 szynka *f* der Schinken.
 szynk-arski Schauf-, Schenker; -arstwo *n* Schaufgewerbe; -ar *m* Schenkwirt; -arka ein; -ować ein-, auschenken; -ownia Schenke.
 szyper *m* Schiffsfnecht.
 szypulka *f* der Stiel, Obststiel der Kie (einer Feder).
 szyszak *m* Helm (helm).
 szysz-ka *f* der Ravi; sz. jałowa Tannenzapfen; -kow Zapfen.
 szyzma = schizma.

T.

ta diese, die; diejenige; ta sama, taż dieselbe.
 taba-czarz *m* Tabakschmucker;
 -czarka *in*; -czkowy tabakfarben; -czny, -kowy Tabak;
 -ka *f* der Schnupftabak; -kierka *f* Tabaksdose.
 tabe-la *f* Tabelle; -larny, -laryczny tabellariſch.
 tabli-ca *f* Tafel; t. mnożenia das Einmaleins; -czka *f* das Täfelchen.
 tabor *m* das Lager; die Wagenburg.
 taboret *m* das Taburett.
 tabularny grundbücherlich.
 taca *f* Tasse.
 tachlować (ver)schachern.
 tacz-ać wälzen, rollen; t. się sich wälzen; taumeln; -ki *pl.* der Schiebkarren.
 Tadeusz *m* Thaddäus.
 taf-la *f* Tafel, Scheibe; -lować täfeln; -lowanie *n* Tafeln; Tafelwerk; -lowy Tafel.
 taić verheimlichen; t. się geheim tun.
 ta-janie *n* Tanen; -jeć taufen.
 tajem-nica *f* das Geheimnis; -niezłość *f* das Geheimnisvolle; -niezy geheimnisvoll; -ny, tajny geheim.
 taj-enie *n* die Verheimlichung; -nia *f* das Geheime; -nik *m* geheimer Ort; -ny geheim, Geheim.
 tajstra *f* der Tornister.
 tak so, ja; also; tak rok voriges Jahr um die Zeit; tak samo ebenso.
 taki solcher; taki i owaki so und so einer; takóž ebenfalls; jako tako so so.
 tak-sa *f* Tage; -sacya *f* Schatzung; -sator *m* Abschäfer; -sowac tagieren, schätzen.
 takt *m* Takt; das Feingefühl; -owny taktvoll; -owy Takt;

-yczny taktiſch; -yk *m* Taktiker;
 -yka *f* Kriegeskunst.
 takusienki ganz so.
 także auch, ebenfalls, gleichfalls.
 talalajstwo *n* Lumpengeſindel.
 talar *m* Taler; Talar.
 talent *m* das Talent, die Begabung.
 talerz *m* Teller; -yk *m* kleiner Teller; das Scheibchen.
 talia *f* Taille; t. kart ein Spiel Karten.
 talizman *m* Talisman.
 tam dort, dorthin; tam i sam da und dort; dahin und dorthin.
 tama *f* der Damm.
 tameczny dortig.
 Tamiza *f* Themse (Fluß).
 tamowac dämmen, hemmen.
 tam-tędy dort durch; -tejszy dortig; -ten jener; -że ebendaſelbſt.
 tan *m* Tanz; -cerka, -ecznicia *f* Tänzerin; -cerz, -ecznik *m* Tänzer; -cmistrz *m* Tanzmeister.
 tańcowac, tańczyć tanzen.
 tande-ciarski Tröbler-; -ciarstwo *n* der Tröbelhandel; -ciarz *m* Tröbler; -ciarka *in*; -ta *f* der Tröbelmarkt, Tandelmarkt; -tny, -towy Tröbel-, Tandel-.
 taneczny Tanz.
 tani, tanio billig, wohlfeil.
 tanieć billiger werden.
 taniec *m* Tanz.
 taniość *f* Billigkeit, Wohlfeilheit.
 tapezan *m* die Britſche.
 tapety *pl.* Tapeten.
 tapicer *m* Tapezierer.
 taraban *m* eine große Trommel.
 taradajka *f* leichter, unbedeckter Wagen.
 taran *m* Mauerbrecher.
 tarant *m* Nipetiſchimmel.
 tarantula *f* Tarantel.
 tarapata *f* große Verlegenheit.
 taras *m* Erdwall; die Teraſſe; das Gerölle; -owac vertrameln.
 tarcica *f* das Brett, Diele.
 tarcie *n* Reiben, die Reibung.

tar-cza *f* der Schild, Scheibe; Drehscheibe; -czownik *m* Schildträger; -czowy Schild.
 targ *m* Markt; das Handeln.
 tar-gać, -gnąć reißen, zerren; t. się na 4 über 4. herfallen; -ganina *f* Rauferei.
 targo-wać handeln; w. n Markt, Standgeld; -wica, -wisko *n* der Marktplatz; -wy Markt.
 tarka *f* das Reibeisen.
 tarło *n* der Laichort; die Zeit.
 tar-ń *f* der Schlehborn; -nisko *n* Dornestrüpp; -nka *f* Schlehe.
 tartak *m* die Sägemühle.
 tartas *m* Darm, das Getöse.
 tarty gerieben; gesagt.
 taryfa *f* der Tarif.
 tarzać się sich herumwälzen.
 tasak *m* breites Hackmesser.
 tasiem-eczka *f* das Bändchen; -iec *m* Bandwurm; -ka *f* schmales Band; -karz *m* Bandmacher; -karka *in*; taśma *f* das Band.
 tasować Karten mischen.
 tata, tatek, tatuś *m* Papa.
 Tatar, Tatarzyn *m* Tatar.
 tatarak *m* Kalmus; -owy R.
 tatar-czanka *f* das Heidefornstroh; -czany Heideforn; -ka *f* das Heideforn; -ski tatarisch; -szczyzna *f* das Tatarische.
 Tatry *pl.* das Zatragebirge.
 tatunio *m* Papa; -wy Papias.
 techawica *f* Luströhre.
 technąć (ein)hauchen, atmen; technięcie, technienie *n* der Hauch, der Atemzug.
 techorz *m* Zitis; Feigling, die Memme; -liwy furchtsam, feig; -ostwo *n* die Feigheit, die Feigherzigkeit; -owaty feigherzig; -owy Zitis; -yć feig sein; verzagen.
 teatr *m* das Theater; die Bühne; -alność *f* das Theatralische; -alny theatralisch, Theater.
 techinki *pl.* der Sattelzierat.
 technąć dumpf werden, müßeln; sich legen (Geschwulst).

tech-niczność *f* das Technische; -niczny technisch; -nik *m* Techniker; -nika *f* Technik, Kunstfertigkeit.
 technologia *f* Gewerbekunde.
 tech-a *f* der Regenbogen; -ówka *f* Regenbogenhaut.
 tedy daher, also, folglich; dann.
 tędy hierdurch; t. owędy hier und da.
 tegi fest, stark, tüchtig, stramm.
 tegoczesny jegig; -roczny diesjährig.
 tegość *f* Festigkeit, Tüchtigkeit.
 teka *f* Mappe; das Heft.
 tekst *m* Text, Inhalt.
 tektura *f* der Pappendeckel.
 telega *f* der Bauernwagen.
 telefon *m* das Telephon; -ować telephonieren; -iczny *m* phonisch.
 telegraf *m* Telegraph; -iczny telegraphisch; -ista *m* Telegraphist; -istka *in*; -ować telegraphieren.
 telegram *m* das Telegramm.
 teleskop *m* das Fernrohr.
 tem damit; desto.
 temat *m* das Thema.
 temblak *m* Degenriemen; die Binde.
 tempe-rament *m* das Temperament; -ratura *f* Temperatur; -rować temperieren, mäßigen; plóro t. Feder schneiden.
 ten dieser, der; derjenige; ten sam, tenże derselbe.
 ten or *m* Tenor, die Tenorstimme. Inhalt (einer Schrift); -orowy Tenor; -orzysta *m* Tenorist.
 tenuta *f* Nacht; -ryusz *m* Wächter.
 teokra-cya *f* Theokratie, Gottes-herrschaft; -tyczny theokratisch.
 teolog *m* Theolog; -ia *f* Theologie; -iczny theologisch.
 teo-retyczny theoretisch; -retyk *m* Theoretiker; -rya *f* Theorie.
 tepić stumpf machen; austritten; tepieć stumpf werden; tepość *f* Stumpfheit; der Stumpfsinn.
 tępy stumpf, stumpfsinnig.

tera-z jest; -źniejszość *f* Gegenwart, Jetztzeit; -źniejszy gegenwärtig, jegig.
 ter-cet *m* das Terzett; -*cya* *f* Terz. tercyan *m* Schuldienner.
 Teresa *f* Theresia, Theresie.
 termin *m* Termin, die Frist; gerichtliche Vorladung; die Lehrzeit; die Lage; -*ator* *m* Lehrling; -*ować* in der Lehre sein; -*owanie* *n* die Lehrzeit
 termometr *m* das Thermometer.
 terpentyna *f* der Terpentin.
 terroryzm *m* die Schreckensherrschaft.
 terytoryum *n* Gebiet, der Boden.
 teść *m* Schwiegervater; teściina, teściowa *f* Schwiegermutter.
 tęsk-liwość, -ność, -nica, -nota *f* Sehnsucht, Bangigkeit; -*liwy* sehnsuchtsvoll, bange; -*nić* sich nach *s.* sehnen, nach etw. bange sein; -*nienie* *n* Sehnen, Bangen; -*no mi* es ist mir bange.
 testa-ment *m* das Testament; -*mentowy* Testaments-, testamenterisch; -*tor* *m* Testator, Erblasser; -*torka* -*in*.
 tętent *m* das Getampfe, das Dröhnen; tętnić stampfen, dröhnen; pulsieren (*v.* Blut); tętnica *f* Pulsader; tętno *n* der Pulsschlag.
 tetraeder *m* Vierflächner.
 tetry-czeć mürrisch werden; -*czność* *f* mürrisches Wesen; -*k* *m* mürrischer Mensch, Hypochondr; - *też* auch, ebenfalls. | *ber.*
 tężec *m* Starrkrampf; *t.* karku die Genickstarre; tężeć steif, starr werden; tężyć steif, starr machen; tężyzna *f* das Steife, das Tüchtige.
 тка-ć (hinein)stopfen; weben; -*cki* Weber-; -*ctwo* *n* die Weberei; -*cz* *m* Weber; -*czka* -*in*; -*lnia* *f* der Webstuhl; -*nina* *f* das Gewebe; -*nka* *f* das Zellengewebe.
 tkli-wie rühren; -*wość* *f* Empfindsamkeit; -*wy* empfindsam

tknać, tykać *be-*, anrühren; erschüttern; *t.* się czego etw. anrühren; tknięty berührt; gerührt.
 tkwić steden, steden bleiben.
 tleć, tlić się glimmen; tlen *m* Sauerstoff; tlenek *m* das Oxyd; tlenie *n* Glimmen.
 tło *n* der Grund, der Boden.
 tło-czek *m* Stampfer; Kolben, Stempel; -*cznia* *f* Presse; -*czyć* pressen, drücken; *t.* się (hinein)drängen; -*k* *m* Kolben; das Gedränge.
 tło-, tło- tłumacz *m* Dolmetsch, Übersetzer; Ausleger; -*maczenie* *n* Übersetzung; die Auslegung; die Entschuldigung; -*maczyć* (*ver*)dolmetschen, übersetzen, auslegen; rechtfertigen; *t.* się sich entschuldigen; sich ausdrücken.
 tłómok, tłumok, tłumoczek *n* das Bündel; Ranzen, das Geräd.
 tłu-c zer schlagen; klopfen; stoßen; *t.* się sich herumschleppen; -*czek* *m* Stößel; -*k* *m* Stampfer; Herumschleicher.
 tłum *m* dichter Haufen, die Menge; -*ić* dämpfen, unterdrücken; -*ny* zahlreich, gedrängt.
 tłu-szczyć fett werden; -*ścioch* *m* -*ściocha* *f* eine fette Person; -*stość* *f* Fettigkeit; Dide; -*sty* fett; did; -*szcz* *m* das Fett.
 tłuszcza *f* der Volkshaufen.
 to dieses, das; dasjenige.
 to samo, toż dasselbe.
 toaleta = tualeta.
 toast *m* Toast, Trinkspruch.
 toastować toastieren.
 tobo-la *f*, -*lek* *m* die Girtentasche; das Reisegepäck, das Paket.
 toczarnia *f* Schleiferei.
 to-czkiem wälzend, rollend; toczyć wälzen, rollen; dreheln; nagen; (an)sapfen; führen (Krieg); schleifen; drehen; *t.* się rollen; wälzen; im Gange sein; -*czydło* *n* runder Schleifstein.
 tojad *m* Eisenhut, Sturmhut.

tok *m* Gang, Lauf (der Dinge); die Wendung; die Gestalt; die Töpferscheibe; die Tenne.
 tok-arezyk *m* Drechslerlehrling; -gesell; -arnia *f* Drechselbank; Drechslerwerkstatt; -arski Drechsler; -arstwo *n* Handwerk; -arz *m* Drechsler; -arka *in*.
 toko-wać balzen, sich paaren; -wanie *n* die Balz; -wisko *n* der Balzort; die Tenne.
 tole-rancya *f* Toleranz, Duldung; -rować dulden.
 tom *m* Band; -ik *m* das Bändchen. Tomasz *m* Thomas.
 tombak *m* Tombak.
 ton *m* Ton; die Stimme; die Rede-weise; die Art des Betragens.
 toń *f* Tiefe, der Abgrund.
 tonąć ver-, unterjinken.
 tonacya *f* Tonart.
 topić schmelzen; ertränken, ersäufen; *t.* się schmelzen; ertrinken.
 topiel *f*, -isko *n* der Wasserabgrund; -ec *m* Ertrunkene(r); Wasserermann.
 top-liwy, -ny schmelzbar; -liwość *feit*; -nieć schmelzen, zergehen.
 topografia *f* Ortsbeschreibung.
 topo-la *f* Bappel; -lina *f* das Bappelholz; -lowy Bappel.
 topór *m* das Beil.
 toporzysko *n* der Beilstiel.
 tor *m* Weg; die Bahn; die Spur.
 tor-ba *f* Jagd, Reisetasche; -ebka *f* Kapsel, Fruchtstille.
 torf *m* Torf; -owisko *n* der Torfgrund; -owy Torf.
 torować bahnen, Bahn brechen.
 tort, torelek *m* die Torte.
 tortura *f* Tortur, Folter.
 Toruń *m* Thorn (Stadt).
 totumfacki (-ego) *m* das Gal-totum, Allesmacher.
 towar *m* die Ware; -owy Waren.
 towarzy-ski gesellschaftlich; -skość *feit*; -stwo *n* die Gesellschaft, der Verein; Genossenschaft; -sz *m* Gesellschafter, Begleiter, Gefährte; -szka *f* Be-

gleiterin; Gefährtin; -szyć Gesellschaft leisten 3., begleiten 4.
 tożsamość *f* Identität.
 tra-ba *f* Trommete; Röhre; der Rüssel; -bić blasen; -bka *f* kleine Trompete; der Rüssel (eines Insekts); Rolle (Papier).
 tracać, tracić (an)stoßen; *t.* czem nach etw. riechen.
 tracić verlieren; vergeuden; vertilgen; hinrichten.
 traczą *m* Säger; die Brettsäge.
 trąd *m* Rußfag; die Kupferröte am Gesicht.
 tra-dować tradieren, überliefern; vortragen; -dycya *f* Tradition, Überlieferung; Übergabe; -dycyjny traditionell.
 traf *m* Zufall; *na t.* auf gut Glück; -iać, -ić treffen; *t.* się sich treffen; sich ereignen.
 trafika *f* der Tabakverschleiß.
 traf-ność *f* das Richtige; -ny treffend; -unek *m* Zufall; -unkow-y zufällig; -unkowość *feit*.
 traganeł *m* Tragant.
 tragarz *m* Träger; Trageballen.
 tra-gedyja *f* das Trauerspiel; -giczość *f* das Tragische; -giczny tragisch, erschütternd; -gik *m* Tragiker.
 trakt *m* Trakt, die Landstraße.
 traktament *m* die Bewirtung.
 trak-tat *m* Vertrag; die Abhandlung; -tować traktieren, bewirten; unterhandeln.
 traktyer-nia *f* das Gasthaus; -nik *m* Gastwirt; -ka *in*.
 tram *m* Grundballen.
 tramwaj *m* die Straßenbahn.
 tran *m* Tran.
 Translejtania *f* Transleithanien.
 transpiracya *f* Ausdünstung.
 transponować übertragen.
 transport *m* Transport; -ować transportieren, übertragen; -owy Transport.
 trapi-ć quälen; *t.* się sich quälen; sich grämen; -ciel *m* Quäler; -cielka *in*.

tratować niedertreten.

trat-wa *f* der, das Floß; -wiarz *m* Flößer.

tra-wa *f* das Gras; -wiasty grasartig; gräßig; -wie verdauen; verzehren; abzehren; verbringen; vergeuden; *t.* sie schwinden; -wienie *n* die Verdauung; -wka *f* das Gräschen; -wnik *m* Rasen, Rasenplatz; -wny Gras.

trebacz *m* Trompeter.

treďowa cieć Ausfaß bekommen; -toś *f* der Ausfaß; -ty ausfaßig.

treć-ie trāfeln; -niś *m* Witzling; -nisiować Witz machen; -ny nicht losher.

triel, -ik *m* Triller; -ować trillern, Triller schlagen.

tren *m* das Klagelied.

trenzla, trendzla *f* Tenise.

trepka *f* der Holschuh.

tres-ć *f* der Inhalt; der Kern; -ciwoś *f* das Inhaltreiche, Kernigkeit; -ciwy inhaltreich, kernig.

tre sować dreßieren, abrichten; -sura *f* Dreßur, Abrichtung.

trocha, trozka *f* Benigkeit.

troche ein wenig, ein bisschen.

trociezka *f* das Räucherkerzen.

trociny *pl.* Sägespäne.

tro czek *m* die Schnur, Riemen; -czyć schnüren; sejjeln.

tro-ć verdreifachen; -istoś *f* Dreifaltigkeit; -isty dreifaltig; -jak *m* Dreier; Drilling; -jaki dreierlei; -jako dreifach; -janek *m* das Veberblümchen.

trój-barwny dreifarbig; -boczny dreiseitig; -ca *f* Dreieinigkeit, Dreifaltigkeit; -dzielny dreiteilig; -dźwięk *m* Dreiklang.

troje drei, drei Stück.

trój-głowy dreiköpfig; -graniasty dreikantig; -ka *f* Drei, der Dreier; -kaś *m* das Dreieck; -katny dreieckig; -kolorowy dreifarbig; -kończasty dreispizig; -listny dreiblättrig; w

-nasób dreifach, dreifältig; -nóg *m* Dreifuß; -palczasty dreizehig; -zab *m* Dreizahn; Dreizad.

troki *pl.* Schnüre, Stride.

tron *m* Thron; -owy Thron.

trop *m* die Fährte, die Spur; -ić wittern, spuren.

trosk-a *f* Sorge; -liwoś *f* Sorgfalt; -liwy sorgfältig, sorgsam.

troszczyć się sorgen, sich kümmern.

trotuar *m* das Trottoir.

truć giften, vergiften.

truchleć vor Furcht erstarren.

trucht *m* Trab.

truć-ciel *m* Vergifter; Giftmischer;

-cielka -in; -zna *f* das Gift.

trud *m* die Mühe, die Strapaze;

-nie beschäftigen; -noś *f* Schwierigkeit; -ny schwer, schwierig.

trudzić bemühen, belästigen.

trufla *f* Trüffel.

trujać vergiftend; giftig.

truć-zaszy *m* Truchseß.

trumna *f* der Sarg.

tran-eczek *m* das Tränkchen; -ek *m* Trank, das Getränk.

trap *m* die Leide; -i Leiden;

-iarnia *f* Leidenkammer; -ieć,

-ieszeć erstarren wie eine Leide.

truskawka *f* Gartenerdbeere.

tru-teń *m* die Drohne; Müßiggänger; -tka *f* Gutmischung.

trutynować erwägen.

trwa-ć dauern, wahren; *t.* wczem

bei etw. beharren; -le fest, stand-

haft; -łość *f* Dauer, Dauer-

haftigkeit; -ły dauerhaft.

trwo-ga *f* Angst, bange Furcht;

der Alarm; na -gę bebnie, trą-

bić Alarm schlagen, blasen, na

-gę dzwonić Sturmglocken läuten.

trwo-nie verschwenden; -nieciel *m* Verschwender.

trwo-żliwy ängstlich; -żliwoś

-ć; -żyć ängstigen.

tryb *m* das Getriebe, Gang, Lauf; die Art, die Weise.

trybalka *f* der Kerbel.

trybularz *m* das Rauchfaß.

trybu-na / Tribüne, Rednerbühne;
-nał *m* Gerichtshof; -nalski Tri-
bunał.

trybuszon *m* Pflanzenzieher.

trybut *m* Tribut, Zoll, Zins.

trychi-na / Trichine; -niczny tri-
chinós, trichinenhaltig.

Tryest *m* Triest.

tryk *m* Widder.

trypla *f* Trippelerde.

trys-kać, -nać spritzen, sprühen.

tryumf *m* Triumph, Jubel; -alny
Triumph; -ator *m* Triumphator;
-ować triumphieren.

trzą-sć, -nać schütteln; durch-
suchen; *t.* się zittern, beben.

trzask *m* Knall, das Krachen.

trzaska *f* der Holzspan.

trza-skać, -nać poltern, krachen;
zuschlagen.

trzei-na *f* das Rohr; das Schilf-
rohr; -nka *f* das Rohrstäbchen.

trzeba man muß, es ist nötig.

trzebić roden; verschneiden.

trzeć reiben; *t.* się sich reiben;
laichen (Fische).

trzechsetny der dreihundertste.

trzeci dritte; po trzecie drittens;
trzej, trzy drei.

trze-pać, -pnąć schlagen; klopfen;
plappern; -paczka *f* der Klop-
fstoß; pisać, -potać mit den
Flügeln schlagen.

trze-sawica *f*, -sawisko *n* der
Sumpfboden; -sienie *n* Schüt-
teln, Zittern; *t.* ziemi das Erd-
beben

trześ-nia *f* Kirsche; der Kirsch-
baum; -niowy Kirschen.

trzeszczeć knistern, knastern,
prasseln, krachen, knaden.

trzewi-czek *m* kleiner Schuh;
-k *m* Schuh; -kowy Schuh.

trze-wny Darm; -wo *n* der
Darm; -wa *m*. Gedärme; -wo-
wy Darm.

trzeż-wie nüchtern machen; -wieć
nüchtern werden; -wy nüchtern;
-wość heit.

trzymiel *m* die Hummel; -ina *f* der
Spindelbaum, das Pfaffenhutchen.

trznadel *m* die Goldammer.

trzoda *f* Herde.

trzon, -ek *m* Stiel, Griff, das
Heft, Stengel, Strunk; -owy
Baden.

trzos *m* Geldgurt.

trzpiot *m* Windbeutel; -owaty
flatterhaft; -owatość eigheit.

trzy drei; -częściowy, -dzielny
dreiteilig; -dniowy dreitageig;
-dziesięć dreißig; -dziesiątka *f*
die Zahl dreißig; -dziesięcioletni
dreißigjährig; -dziesiąty dreißig-
ste; -funtowy dreißigfüßig; -gło-
sowy dreistimmig; -klasowy
dreiklassig; -konny dreispännig;
-kroć dreimal; -krotny drei-
malig; -lecie *n* Triennium; -le-
tni dreißigjährig.

trzymać halten; *t.* język za zę-
bami reinen Mund halten; *t.*
się sich halten; *t.* się kogo,
czego sich an 4., an etw. halten.

trzy-miesięczny dreimonatlich;
-naście dreizehn; -nasty drei-
zehnte; -piętnasty dreißig;
-sta dreihundert; -stoletni drei-
hundertjährig; -stronny drei-
seitig; -strunny dreifaltig (In-
strument).

tu da, hier; tu i ówdzie hier und
dort.

tualeta *f* Toilette, Kleidung.

tuba *f* große Trompete; das Sprach-
rohr.

tuberku-liczny tuberkulös; -ły
m. Tuberkeln.

tubylec *m* Einheimische(r).

tuez / das Fett; Heftigkeit.

tueza das Gewitter.

tuez-nieć fett werden; -ny fett;
-ność eigheit; -yé mästen.

tudzież desgleichen.

tuja *f* der Lebensbaum.

tulać się sich herumtreiben, -acki,
-aczy herumirrend; -actwo *n*
Herumirren; -acz *m* Herum-
streicher.

tulić beruhigen, herzen; t. się sich anschmiegen.
 tulipan *m* die Tulpe; -owy Tulren-
 tulów *m* Kumpf.
 tum *m* Dom; die Kuppel.
 tuman *m* die Staubwolke, Nebel-
 dunst; -iś blauen Dunst vor-
 machen.
 tumult *m* Tumult,ärm.
 tunezyk *m* Thunfisch.
 tunel *m* Tunnell.
 tup-ać, -nąć mit dem Fuße stamp-
 fen; -ot *m* das Gestampfe.
 tur *m* Auerochs.
 tur-bacya *f* Sorge, Bemühung;
 -bować heunruhigen.
 Tur-cya *f* Türtei; -ek, -czyn *m*
 Türte; -czynka Türtin; -ecki.
 po -ecku türkisch; -czyć zum
 Türten machen; t. się ein Türte
 werden.
 turkawka *f* Turteltaube.
 turkot *m* das Geräffel; -ać rasseln.
 turkas *m* Türkis.
 turma *f* der Gefängnisturm.
 turniej *m*, -a *f* das Turnier.
 turysta *m* Tourist.
 turzyca *f* das Riedgras.
 tusz *m* Tusch; die Tusche; das
 Sturzbad, die Dusche.
 tusza *f* Beleihtheit, Korpulenz.
 tuszować mit Tusche malen; t. się
 ein Sturzbad nehmen.
 tuszyć sobie sich Hoffnung machen.
 tutaj hier; tutajczy hiesel.
 tutka *f* Düte, Hülse.
 tuz *m* das Daus, das As; -y *pl*.
 Affe; Gieße.
 tuż dicht dabei.
 tuzin *m* das Duzend; -kowy ge-
 wöhnlich; -owy Duzends.
 twar-dnąć, -dnąć hart werden;
 -dość *f* Härte; -dy hart, fest.
 twaróg *m* Quarfläse.
 twarz *f* das Gesicht, das Antliz;
 -yczka *f* das Gesichtchen.
 twierdza *f* Festung, Feite.
 twier-dzenie *n* die Behauptung;
 -dzić behaupten.

twój, twoja, twoje dein, -e,
 dein.
 twór *m* das Gebilde; das Ge-
 schöpf; -ca *m* Schöpfer, Erschaf-
 fer; -czyni *in*; -czosć *f* Schöp-
 pferkraft; -czy schöpferisch.
 tworzyć bilden, schaffen.
 ty du.
 tyć fett werden.
 tyczenie *n* Stangeneinsetzen.
 tycz-ka *f* dünne Stange; -kowy
 Stangen-, sich windend; -yć
 Stangen einstecken.
 tyczyć, tyczyć się betreffen; to
 się mnie tyczy das betrifft
 mich.
 tydzień (tygodnia) *m* die Woche;
 Wleki *t.* die Karwoche.
 tyfus *m* Typhus, das Nerven-
 fieber; -owy typhös, Typhus-
 tygiel *m* Diegel.
 tygo-dnik *m* das Wochenblatt;
 -dniowy Wochen-, wöchentlich.
 tygrys *m* Tiger; -i Tiger-; -ica
f -in; -ię *n* Junges vom
 tyka *f* dünne Stange. [Tiger.
 tykać, tknąć an-, berühren.
 tykać „du“ zu 3. sagen, duzen.
 tykwa *f* der Flaschenkürbis.
 tyl *m* Hinterteil, Rücken; w tyl
 zurüd; w tyle hinten; z tyłu
 von hinten; tyłem mit dem
 Rücken, rückwärts.
 tyle soviel; o t. um soviel.
 tylec *m* Rücken (einer Art).
 tylek *m* Hinterteil; Hintere(r).
 tyle-kroć, -krotnie soviel mal.
 tylko nur, bloß.
 tylny hinter-, hintere.
 tyła soviel.
 tymcza-sem unterdessen; -sowość
f Zwischenzeit; -sowy derzeitig.
 tymian *m* Thymian, Quendel.
 tynk *m* Putz; die Tünche; -arz
m Tüncher; -ować tünchen.
 tynktura *f* Tinktur.
 typ *m* Typus, das Gepräge;
 Druckbuchstabe; -iczny typisch;
 -ografia Buchdruckerkunst; -owy
 typisch eigenartig.

tyrać abnutzen; vergeuden; t. się sich herumtreiben.

tyralier *m* Bläntler.

tyr-an *m* Tyrann, Wüterich; -aństwo *n* die Tyrannei; -anizować tyrannisieren; -ański tyrannisch, grausam.

Tyrol-czyk *m* Tiroler; -ka *in*. tysiąc tausend; -lecie *n* Jahrtausend; -letni tausendjährig.

tysią-czka / der Tausender; -czny tausendste.

tyto-ń *m* Tabak, Rauchtabak; -niarz Tabakraucher, -händler; -niowy Tabaks-.

tytuł *m* Titel; Vorwand.

tytu-larny Titular-; -lik *m* das Titeltchen; -lować titulieren; tytułowy Titel-.

U.

u 2. bei; an (der Seite).

ubar-wiać, -wić färben; -wie-nie *n* die Färbung, die Farbe.

ubawić 4. unterhalten.

ubezpie-czać, -czyć versichern, assuren; sicherstellen.

ubiczować geißeln, totgeißeln.

ubiegać, ubieżeć, ubiedz durchlaufen, zurücklegen; vergehen; u. 4. zuvorkommen 3.; u. się z kim wetteifern; u. się za czem nach etw. streben; u. się o co sich um etw. bewerben.

ubierać, ubrać aó, wegnehmen; ankleiden; u. się sich ankleiden.

ubijać, ubić festschlagen, ebnen (Weg); totschlagen, erlegen (Pferd); durchprugeln; u. się o co nach etw. ringen.

ubiór *m* Anzug, die Bekleidung.

ubiorek *m* Kinderanzug.

ubłagać besänftigen; erweichen.

ubli-żać, -żyć entziehen, schmälern; nahe treten.

ubo-cze *n* abseits gelegener Ort; Abweg; -czny abseitig, Seiten-.

uboga-cąć, -cić bereichern.

ubo-gi, -go arm.

ubolewać bebauern.

ubosć stark trösten; tief tranken.

ubóst-wiać vergöttern; -wianie *n* die Vergötterung.

ubóstwo *n* die Armut; ubożeć arm werden, verarmen; ubo-

żuchny blutarm; ubożyć arm machen.

ubranie *n* der Anzug.

ubrdać sobie co sich etw. in den Kopf setzen.

uby-tek *m* die Abnahme, Abgang; -wać, -ć abnehmen, verloren gehen.

uchaty gehenkelt; ucho (*pl.* uszy) *n* Ohr; (*pl.* ucha) der Hengel; Ohr; die Strippe; nadstawiać ucha die Ohren spizen.

uchodzić, ujsć ent-, vergehen; entkommen; sich ergießen (Fluß); zurücklegen (Weg); u. za co für etw. gelten; ausgehen; u. się sich müde gehen.

uchować bewahren; aufziehen.

uchron-ić schützen; u. się entgehen; -ny vermeidbar.

uchwa-la / der Beschluß; -lać, -lić beschließen.

uchwy-cić ergreifen, (er)fassen; -tny (er)greifbar.

uchy-biać, -bić verfehlen; gegen etw. verstoßen; -bienie *n* der Verstoß, das Versehen.

uchy-lać, -lić abbiegen; beugen; ein wenig öffnen; abnehmen (Put); abwenden; u. się sich neigen; sich entziehen.

uciąć, uciąć abhauen.

uciagnąć ziehen sonnen.

ucia-żać, -żyć erschweren; -żliwy beschwerlich; -żliwość -keit.
 uci-chać, -chnąć still werden; aufhören; sich legen (Wind).
 uciecha *f* das Vergnügen, Lust.
 ucie-czka *f* Flucht; Zuflucht; -kać, uciec (ent)fliehen; u. się seine Zuflucht nehmen.
 uciemie-żać = ciemieżyć; -żliwy bedrückend.
 ucierać, utrzeć (zer)reiben; abwischen; u. się sich abwischen; sich einbürgern; u. się z kim mit 3. streiten.
 ucierpieć erleiden, erdulden.
 ucie-szny lustig, ergötzt; -szyć erfreuen, u. się sich (er)freuen, sich vergnügen.
 uci-nać, uciąć abhauen; abbrechen (Rede); -nek *m* das Bruchstück; -nkowy abgebrochen, abgerissen.
 uci-sk *m* Druck, die Bedrängnis; -skać bedrücken; -śnienie = ucisk.
 uci-szać, -szyć stillen, beruhigen; u. się sich beruhigen; -szenie *n* die Stille, die Beruhigung.
 uciulać mühsam ertragen.
 ucywilizować zivilisieren.
 ucz-cić ehren, Ehre erweisen; -czenie *n* die Ehrung; -ciwy ehrbar; -ciwość -keit.
 uczeń *m* Schüler; Jünger (Christi); uczennica *f* Schülerin.
 ucze-piać, -pić anhängen.
 uczer-pać, -pnąć abschöpfen.
 uczesać kämmen, frisieren.
 uczest-nieć *n* die Teilnahme; -nieżyć teilnehmen; -nik *m* Teilnehmer; -niecza -in.
 ucze-stować bewarten.
 uczeszcz-ać besuchen; -anie *n* Besuch, der Besuch.
 uczo-ność *f* Gelehrsamkeit; -ny *m* Gelehrte; -ny gelehrt.
 uczt-a *f* das Gastmahl; -ować schmausen, bankettieren.
 uczu-cie *n* Gefühl, die Empfindung; -ciwość *f* Empfindsam-

keit; -ciowy Gefühls-; gefühlvoll; -wać, -ć fühlen, empfinden.
 uczyć lehren, unterrichten; uczyć się lernen.
 uczy-nek *m* die Tat; -nie tun, machen; -nny gefällig, dienstfertig; -nność -keit.
 udany scheinbar, vorgeblich.
 udar *m* Schlag.
 udarem-niać, -nie vereiteln.
 udarować beschenken.
 uda-tność *f* Geschicklichkeit; -tny stattlich; geschickt, gelungen; -wać, udać angeben; nachahmen; wie-len (Herrn); anbringen (Weistück); vorgeben, simulieren; u. się gelingen, gedeihen; sich wohin begeben; sich an 4. wenden; -wanie *n* die Verstellung.
 udep-tywać, -tać feststampfen, niedertreten, gangbar machen.
 ude-rzać, -rzyć einen Schlag versetzen, (an)schlagen; einschlagen; auffallen, einen Eindruck machen; u. na 4. losstürmen, angreifen; u. w bębny die Trommel rühren; u. się sich schlagen; -rzenie *n* der Schlag, der Stieb; u. piorun *n* der Blitzschlag.
 udko *n* ein kleiner Schenkel.
 udławić erwürgen, ersticken.
 udo *n* der Schenkel, die Keule.
 udobruchać beschwichtigen; u. się sich b., wieder gut werden.
 udoić abmessen, ein wenig messen; udój *m* das Gemelte.
 ndol-ny tauglich; -ność -keit.
 udoskona-łać, -lić vervollkommen; -lenie *n* die -kommenung.
 udowod-niać, -nie beweisen; -nienie *n* die Beweisführung.
 udre-czać, -czyć bedrängen; -czenie *n* Drangsal, die Plage.
 udry *pl.* iść z kim na u. mit 3. ringen, kämpfen.
 nduchownieić vergeistigen.
 ndusić erwürgen; u. się ersticken.
 udział *m* Anteil; -owy Anteil.
 ndziec *m* Schenkel, die Keule.

ndzie-lać, -lić erteilen; mitteilen; -lanie, -lenie -lung; -lny selbständig; -lność -leit.

ndzierać, ndrzyć abreißen.

ndźwignąć heben, aufheben.

ufać vertrauen (auf etw.).

ufarbować färben.

ufnal *m* Hufnagel.

ufność *f* das Vertrauen.

ufny, ufnie, ufliwie vertrauend, vertrauensvoll.

nganiać się nach etw. jagen.

ngasić löschen.

nginać, ngiać beugen.

nglaskać besänftigen, zähmen.

ngniatać, ngnieść zusammen-

ngnić abfaulen. [*tneten*.]

ngniewać się sich ärgern.

ngo-da *f* der Vergleich, der Vertrag; -dowy Vertrag; -dzie treffen; zielen; dingen; einen Schlag versetzen; u. się z kim sich vergleichen.

ngor *m* das Bruchfeld; -em leżeć,

-ować brachliegen; -owy Brach-

ngosić bewirten.

ngotować, u. się gar kochen.

ngruntować (be)gründen.

ngry-żć beißen; abbeißen; -zienie der Biß; -żliwy beißend.

ngrzeżnąć, ugrzążć stecken bleiben.

uiszczać, uiścić verwirklichen; erfüllen, begleichen; u. się sich abfinden, genügeleisten.

njać = njmować.

njadać stark bellen; u. się sich herumraufen; ujeść abessen.

njarz-miać, -mić unterjochen;

-micieł *m* Unterjocher; -mienie *n* die Unterjochung.

njechać *n* fassen, Ergreifen.

njednostaj-niać, -nie gleichmäßig machen, vereinheitlichen.

njem-ność *f* Negativität; -ny negativ.

njeż-dzać, njechać davonfahren, -rennen; eine Straße zurücklegen; beifahren, bereiten; -dzacz *m* Bereiter; -dzalnia *f* Reitschule.

ujeżdżić einfahren; einreiten; fahrbar machen.

ujma *f* der Abbruch; njmować.

ująć fassen; abnehmen; Abbruch tun; u. się za kim sich 2. annehmen.

ujrzeć erblicken, sehen.

ujść = uchodzić; ujście *n* der Abgang; der Abfluß; die Mündung.

ukamienować steinigen

ukarać bestrafen.

ukarmić aufzüttern, -mästen.

ukartować abkärten.

ukąsić beißen, abbeißen.

ukąszenie *n* der Biß; der Stich.

ukaz *m* das Zeigen; ukazać, Be-fehl; -ywać, -ać zeigen; weisen; u. się erscheinen, sich sehen lassen.

ukisić einsäuern; ukisnąć sauer werden.

układ *m* die Zusammenstellung, das System; Plan; Vergleich; die Unterhandlung; -ać, ułożyć zusammenstellen, ordnen; zurechtlegen; veriaffen; entwerfen, beschließen; u. się sich stellen; sich ausgleichen; -ność *f* äußerer Anstand; -ny geschliffen.

ukleić zusammenleimen.

ukleć *ac*, -nąć niederknien.

ukłon *m* die Verbeugung; -ić się sich verbeugen; -ny höflich.

ukłu-ć stechen; -cie *n* der Stich.

uknować, uknuć an(sch)mieden.

ukochać lieb gewinnen.

ukoić stillen, besänftigen.

ukolysać einwiegen.

ukończyć beenden, beendigen.

ukontento-wać zufriedenstellen, befriedigen; -wanie *n* die Zufriedenheit, die Befriedigung.

ukoronować krönen.

ukos, na ukos, -em, ukośny schräg, schief.

ukować, uknuć schmieden.

ukracać, ukrócić ver-, abfürzen; schmälern; bändigen.

ukradkłem verstohlen, heimlich

Ukra-ina *f* Ukraine; -iniec *m* Ukrainer; -iński ukrainisch.
 ukrajać, ukroić (ab)schneiden.
 ukraść stehlen, entwenden.
 ukre-cać, -cić (ab)drehen.
 ukroćenie *n* die Ver-, Abstürzung.
 ukrop *m* Sud, siedendes Wasser.
 ukruszyć abbröckeln.
 ukrwawić blutig machen.
 ukry-cie *n* Versteck; -wać, -ć verstellen; verhehlen; -wacz *m* Fehler; -waczka -in.
 ukrze-piać, -pić stärken.
 ukrzywdzić unrecht tun.
 ukrzyżo-wać kreuzigen; -wanie *n* die Kreuzigung.
 ukształ cenie *n* die Bildung; -cać, -cić formen, bilden.
 uknąć = ukować.
 ukusić verkosten.
 ukwasić einsäuern.
 ukwiec-ać, -ić mit Blumen schmücken.
 ul *m* Bienenstock.
 ulagodzić besänftigen, mildern.
 ulakomić się sich begehnen.
 ulamek *m* Bruch; das Bruchstück;
 ulamkowy Bruch; ulamy-wać, ulamać abbrechen.
 ula-*n* *m* Ulane; -ński Ulanen.
 ulanie *n* der Guß; Abgießen.
 ulaska-wiać, -wić begnadigen;
 -wienie *n* die Begnadigung.
 ulatniać, ulotnić się sich verflüchtigen; verschwinden.
 ulat-wiać, -wić erleichtern; u. się z czem etw. abtun, erleichtern; -wienie *n* die Erleichterung.
 ulatywać, ulecieć davonfliegen.
 uleczał-ny heilbar; -ność -heit.
 uleczyć gesund machen, heilen.
 ule-gać, uleźć unter-, erliegen;
 nachgeben; -gły süßsam, nachgiebig; -łość -heit.
 ulek-czać, -czyć erleichtern.
 uleknąć się erschrecken.
 ule-piać, -pić bilden, formen.
 ulep-szać, -szyc verbessern.
 ulewa *f* der Regenguß; -ć, ulać abgießen; ulewny Guß.

ule-żalka *f* Leigbirne; -żaly ab-
 gelegen; -żeć się sich satt liegen;
 durch Liegen reif werden.
 ulga *f* Linderung, Erleichterung.
 ulgnać stehen bleiben.
 uli-ca *f* Gasse; -cznik *m* Gassen-
 junge; -czny Gassen-
 ulistnienie *n* die Stellung der
 Blätter um den Stengel.
 ulitować się nad kim sich er-
 barmen 2.
 ulokować unterbringen.
 ulom-ność *f* Gebrechlichkeit; -ny
 gebrechlich; Trüppelhaft; -ny *m*
 Krüppel.
 ulot *m* das Davonfliegen; -ność
f Flüchtigkeit; -ny flüchtig, Flug-
 ulowić erjagen, erbeuten.
 ułożenie = układać; u. pal-
 ców der Fingersatz.
 Ulryk *m* Ulrich (Name).
 ulu-bić liebgewinnen; -bieniec
m Liebling; -biony beliebt.
 ulu-da *f* Täuschung, der Trug;
 -dny trügerisch; -dzić täuschen,
 betören.
 ulu-pywać, -pać abspalten.
 ulźenie *n* die Linderung.
 ulżyć lindern, erleichtern.
 umaeniać, umocnić bestärken,
 befestigen, bekräftigen.
 umaczać, umoczyć eintauchen.
 umać mit Saub schmücken.
 umar-ły ge-, verstorben; tot;
 -twiać, -twić ab-, ertöten;
 martern, kasteien; -twienie *n*
 die Abtötung; die Kasteiung,
 Martern.
 umarzać, umorzyć verhungern
 lassen; stillen, tilgen, amorti-
 sieren; u. się verhungern; umo-
 rzenie *n* die Vernichtung durch
 Hunger; die Tilgung (einer
 Schuld).
 umawiać, umówić verabreden.
 uma-zywać, -zać beschmieren.
 umbra, umbrelka *f* der Lam-
 pen-; Augenschirm.
 umę-czenie *n* Martern, die Pein;
 -czyć zu Tode martern.

umiar *m* die Symmetrie; -kować das richtige Maß treffen; -kowanie *n* die Mäßigung; -kowany gemäßigt; -owy symmetrisch.
umiatać, umieść reinführen.
umie-ć können, wissen; -jętność *f* Wissenschaft, Kenntnis; -tny kenntnisreich, geschickt.
umierać, umrzeć sterben.
umie-szczać, -ścić unterbringen; einschalten, einsetzen.
umi-lać, -lić angenehm machen.
umil-kać, -knać verstummen.
umilować lieb gewinnen, lieb haben, lieben.
umizg *m* das Schöntun, die Plebelei; -ać, -nać się schöntun, den Hof machen; -alska *f* Rosette; -alski *m* Courmacher; -alstwo *n* die Rosetterie.
umknąć = umykać.
umniej-szać, -szyć vermindern.
umoco-wać befechtigen; bevollmächtigen; -wanie *gung*.
umor, na u. auf Tod und Leben.
umorzyć = umarzać.
amotać verwickeln, -striden.
umowa *f* Verabredung.
umożli-wiać, -wić ermöglichen.
umykać, umknąć wegründen; entfliehen, davonlaufen.
umy-sł *m* das Gemüt, die Meinung; die Absicht; *z* -słu, -słnie mit Absicht; -słie beabsichtigen; -słny absichtlich, expreß; -słowosć *f* das Geistige; -słowy Gemüts-, Geistes-, geistig.
umy-wać, -yć waschen, abwaschen; -waczka *f* Abwäscherin; -walnia *f* das Waschbecken.
umaoz-niać, -nić veranschaulichen.
umcy *n* Unze.
unia *f* Union; **umiecki** uniert.
unicest-wiać, -wić zunichte machen; *u.* sich zunichte werden.
uniesić = unosić; uniesienie *n* die Begeisterung; Aufbrauen.
uniesmiertel-niać, -nić unsterblich machen; verewigen.

unieszczęśli-wiać, -wić unglücklich machen.
unieważ-niać, -nić für ungültig erklären, kassieren.
uniewin-niać, -nić entschuldigen; -nienie *n* die Entschuldigung.
uni-kać, -knać (ver)meiden.
unita *m* Unierte(r).
uniwer-sał *m* das Umlauffschreiben; -salność *f* Allgemeinheit; -salny allgemein; -sum *n* Weltall; -sytecki Universitäts-; -syteł *m* die Universität.
uni-zać, -zyć erniedrigen; demütigen; -żenie *gung*; -żenie ergehen; -żony ergeben; -żoność *heit*.
unosić, unieść weg, davontragen, hinreißen; ertragen; entführen; *u.* sich erheben, schweben; entzündet werden; aufbrausen; sich hinreißen lassen.
nobee-niać, -nić vergegenwärtigen.
uobycza-jać, -ić zivilisieren.
uogół-niać, -nić verallgemeinern.
uoso-biać, -bić personifizieren; -bienie *n* die Personifikation.
upa-dać, upaść fallen, umfallen; heruntergehen (Handel); abnehmen (an Kräften); -dek *m* Fall Untergang, Verfall; -dek *w* grzech Sündenfall; -dłosć *f* Arida, Konturemasse; -dły *ge* fallen; banterott.
upajać, upoić berauscht machen.
upał *m* die Sonnenglut.
upamię-tać, -tywać zur Besinnung bringen; *u.* sich zur W. kommen in sich gehen; -tnie bewundern machen.
upar-cie, -ty eigensinnig; -tość *der* Eigensinn.
upasać, upasć fett mästen.
upa-trywać, -trzyć außersich nehmen; abrasen.
upędzać się nach etw. jagen sich mit B. herumjagen.
upelnomoc-niać, -nić bevollmächtigen; -nienie *n* -mächtigung.

upew-niać, -nie versichern.
 upiec baden, braten! u. raka rot werden.
 upiek-niać, -nie; -szać, -szyć verschönern, schmücken.
 upierać, uprzeć się etw. durch- aus haben wollen.
 upie-rzać, -rzyć bestedern; -rze- nie n Gefieder.
 upijać, upić abtrinken; berau- schen; u. się sich betrinken.
 upilnować behüten, bewachen.
 upilować abeilen.
 upinać, upiać aufsteden.
 upiór m Vampir; das Gespenst.
 upla-cać, -cić abzählen.
 upładniać, upłodnić befruchten.
 upłatać verstriden.
 upław m, -y pl. der Fluß.
 upłaz m die Bergterrasse.
 upływ m Abfluß; Verlauf; -ać upływać fortschwimmen; ver- fließen.
 upod-lać, -lić herabwürdigen.
 upodo-bać się gefallen; u. sobie an etw. Gefallen finden; liebge- winnen; -banie n Wohlgefallen, Belieben, -bniac, -bnić ähnlich machen; -bnienie n die Assimila- tion.
 upoko-rzenie n die Demütigung; -rzyć demütigen.
 upolować erjagen, erbeuten.
 upom-inać, -nieć (er)mahnen; u. się mahnen; fordern; -inalny Mahn-; -inek m das Andenken, das Geschenk; -nienie n die Er- mahnung.
 upór m Eigensinn; uporeczy-wy hartnäckig; -wość -feit.
 uporządkować ordnen.
 uposa-zać, -żyć ausstatten.
 uposle-dzać, -dzić zurückssetzen, stiefmütterlich behandeln; -dze- nie n die Zurückssetzung.
 upostaciować gestalten.
 upoważ-niać, -nie ermächtigen, berechtigen; -nienie -gung.
 upowszech-niać, -nie verallge- meinern; -nienie -rung.

uprag-nienie n die Sehnsucht; -niony ersehnt; sehnsuchtsvoll.
 upraszać, uprosić erbitten, er- suchen.
 upraszczać, uprosić verein- fachen.
 upra-wa f Bearbeitung; Kultur; -wiać, -wić bearbeiten, be- bauen; u. nauki den Wissen- schaften obliegen; -wny urbar.
 uprawniać = upoważniać.
 uproszyć bestäuben.
 uprowa-dzać, -dzić weg-, ent- führen; -dzenie -rung.
 uprząść (fertig)spinnen.
 uprzą-tać, -tnąć auf-, wegräu- men; abstellen, beseitigen.
 uprząż f das Pferdegeschirr.
 uprze-dawać, -dać abverkaufen.
 uprze-dni, -dnio vorangehend, früher; -dzać, -dzić zuvorkom- men, voraneilen; warnen; u. 4. przeciw komu jemu. gegen 4. einnehmen; -dzenie n Zuorkommen; die Voreingenom- menheit, Vorurteil; -dzony vor- eingenommen, vorurteilsvoll.
 uprzej-my freundlich; -mość -feit.
 uprzyjem-niać, -nie angenehm machen.
 uprzy-krzać, -krzyć lästig, über- drüssig machen; u. się überdrüs- sig werden; -krzenie n der Überdruß; -krzony lästig, über- drüssig.
 uprzystęp-niać, -nie zugänglich machen.
 uprzytom-niać, -nie vergegen- wärtigen.
 uprzywilejować privilegieren.
 upstrzyć bunt machen.
 upudrować mit Puder bestreuen.
 upu-st m die Schleuse; Bapjen; das Ablassen; -szczać, -ścić ablassen; fallen lassen; nach- lassen; u. krwi zur Ader lassen.
 urabiać abhaden, abhauen.
 urabiać, urobić (fertig) machen, verfertigen, bilden, formen.

ura-czać, -czyć bewirten, beehren;
u. sie sich gütlich tun.
urada *f* der Beschluß.
uradować erfreuen.
ura-dzać, -dzić beschließen.
ura-gać 3. verhöhnern 4.; -ganie
n Verhöhnern, der Hohn; -gliwy
 höhnisch; -gowisko *n* der Hohn,
 der Spott.
uraniać, uronić verlieren; ver-
 gießen (Tränen).
uranić verwunden.
urastać, urosnąć, urósć auf-
 wachsen; erwachsen.
uratować retten, erretten.
ura-za *f* Beleidigung; Kränkung;
 -zać, -zić beleidigen; Schmerzen
 machen; -ziciel *m* Beleidiger;
 -żliwy beleidigend; empfindlich.
uregulować regulieren, ordnen.
urlop *m* Urlaub; -nik *m* ein Be-
 urlaubter.
urna *f* Urne.
uro-czy, -czo bezaubernd, herrlich.
uro-czyście, -czysty feierlich;
 -czystość -feit, Feier.
uroczysko *n* der Grenzstein; un-
 angebaute Gegend.
uroda *f* Schönheit.
urodzaj *m* die Ernte; fruchtbares
 Jahr; -o *pl.* Feldfrüchte; -ny
 fruchtbar; -ność -feit.
uro-dzenie *n* die Geburt; -dzie
 gebären; hervorbringen; u. sie
 geboren werden; gedeihen; -dziny
pl. das Geburtsfest, -dziwość =
 uroda; -dziwy schön gewach-
 sen; -dzony geboren.
uro-lé sobie sich einbilden; -je-
 nie *n* die Einbildung; -fony
 eingeblüet.
urok *m* das Bezaubern; Zauber.
urosnąć, urósć aufwachsen.
uroszenie *n* die Annahme.
urozmai-cać, -cić verschieden-
 artig machen, abwechseln; -cenie
n die Abwechslung.
Urszula *f* Ursula (Taufname).
urcho-miać, -mić in Bewegung
 setzen; mobilisieren.

urwi-sko *n* der Felsabhang; -sz,
 -polec *m* Taugenichts.
ury-na *f* der Harn, der Urin;
 -nal *m* Nachtopf; -nowy Urin.
ury-wać, urwać reißen, ab-
 losreißen, abspülen; u. sie
 reißen, sich losreißen; springen
 (Saite); -wczó, -wkiem dann
 und wann; -czy abgebrochen;
 gelegentlich; -wek *m* das Bruch-
 stück; -wkowy abgebrochen.
urząd *m* das Amt, die Behörde.
urzą-dzać, -dzić einrichten; ver-
 anstalten; u. sie sich einrichten;
 -dzenie *n* die Einrichtung.
urzeczywist-niać, -nić verwirk-
 lichen; -nienie -lung.
urzę-dniczy Beamten-; -dnik *m*
 Beamte(r); -dniczka-*tin*; -dować
 amtierend; -dowanie *n* Amtie-
 ren; -downie, -dowy amtlich;
 -dzik *m* das Amtchen.
urzekać, urzec bezaubern.
urzynać, urznąć abschneiden;
 u. sie sich schneiden.
usad-ka *f* der Hinterhalt; -owić
 hinfegen; u. sie sich festsetzen;
 usadzić się na co worauf brin-
 gen.
usamowol-nić freimachen; -lassen;
 -nienie *n* die Freilassung.
uscielać, usłać betten; u. droge
 den Weg bahnen.
uscisk *m* die Umarmung; u. reki
 Händedruck; -ać, uscisnąć drük-
 fen, umarmen.
usiadać, usiąść sich (nieder)setzen;
 u. sie sich setzen; sich setzen.
usid-lać, -lić fangen, umstriden;
 u. sie sich verstriden.
usledzić sitzen bleiben.
usiekać, usieć ab-, zerhauen;
 abmähen; verwunden.
usilność *f* Bemühung, das Be-
 streben; -ny inständig.
usiłować się sich bemühen, sich
 bestreben; -wanie *n* die Be-
 mühung.
uska-piać, -pić absparen.
uskar-zać, -zyć się sich beklagen

uskr-amiać, -omić zähmen.
 uskn-bać, -bnać abrupien.
 uskuteecz-niać, -nić ausführen.
 usłuchać Gehör geben, folgen.
 usłu-ga *f* der Dienst; -giwać,
 -żyć (be)dienen; aufwarten;
 -żny dienstfertig; -żność feil.
 usłyszeć hören, zu h. bekommen.
 usmiać się sich satt lachen.
 usmiech *m* das Lächeln; -ać,
 -nać się lächeln, zulächeln.
 usmiercić töten, umbringen.
 usmie-rzać, -rzyć mähigen, stil-
 len, mildern, zähmen.
 usnąć, usypiać einschlafen.
 uspo-kajać, -koić beruhigen, -ko-
 jenie *n* die Beruhigung.
 uspo-sabiać, sobić befähigen;
 vorbereiten; stimmen; -sobienie
n die Befähigung; die Stimmung.
 usprawiedli-wiać, -wić recht-
 fertigen; -wienie gung.
 usta *pl.* der Mund.
 usta-lać, -lić festsetzen.
 ustały abgestanden, geklärt.
 usta-nawiać, -nowić ein-, fest-
 setzen; verordnen; bestimmen.
 ustanek *m* Stillstand, die Pause;
 bez ustanku unaufhörlich.
 ustapienie *n* der Rücktritt; Nach-
 geben.
 ustatkować się gesetzt werden.
 ustawa *f* das Gesetz; Verfassung.
 ustawać, ustać aufhören; stehen
 bleiben; u. się sich setzen.
 usta-wiać, -wić hin-, aufstellen.
 ustawiczny fortwährend.
 ustawodawca = prawodawca.
 usteczka *pl.* das Mündchen.
 ustęp *m* Abstieg, Abschnitt; Abort;
 -ny nachgiebig; -ować, ustąpić
 zurück-, abtreten; ausweichen;
 nachgeben; -stwo *n* die Nach-
 giebigkeit, die Konzession.
 usterk *m* Fehltritt; Mißgriff.
 ustny Mund-; mündlich.
 ustolny *pl.* der Bodensatz.
 ustrajać, ustroić aufputzen.
 ustroj *m* Organismus.

ustrojowy organisch.
 ustro-ń *f.*, -nie *n* ein abgelegener
 Ort, die Einsamkeit; -nny ent-
 legen, einsam.
 ustrzedz behüten, bewahren.
 ustrzy-gać, -dz abschneiden,
 -scheren.
 ususzyć austrodnen lassen.
 usu-wać, -nąć wegschieben, be-
 seitigen; u. się sich zurückziehen.
 uświę-cać, -cić heiligen.
 uświet-niać, -nić verherrlichen.
 usychać, uschnąć austrodnen,
 verdorren.
 usypiać, uspić einschlafen.
 usypiać, usnąć, einschlafen.
 usy-pywać, -pać ab-, ausschütten.
 uszanowanie *n* die Hochachtung.
 uszaty groß-, langohrig.
 uszezer-bek *m* Abbruch, Nachteil;
 -biać Abbruch tun, schmälern.
 uszczęśli-wiać, -wić beglücken.
 uszczknąć abspülen.
 uszczuć erjagen.
 uszczup-lać, -lić vermindern.
 uszczy-pliwość Diffidat, Eitel-
 lei; -pliwy bißig, sticheind;
 -pnać abzwicken; sticheln.
 uszkadzać, uszkodzić beschädi-
 gen.
 uszko *n* Öhrchen; Ohr; Genel-
 chen.
 uszlach-cać, -cić adeln; -etniać,
 -etnić verebeln; adeln.
 uszny Ohr-, Ohren-.
 uszyć nähen, fertig nähen.
 uszykować ordnen.)
 utaczać, utoczyć (ab)brechfeln;
 abzapien.
 utaić verheimlichen.
 utalentowany talentiert.
 utarczka *f* das Gefecht, das
 Scharmüßel; der Wortwechsel.
 utarg-ać, -nąć abreißen.
 utargować er-, abhandeln (vom
 Preis); lösen (für Ware).
 utarty gerieben; gebahnt; üblich
 utęsknienie *n* die Sehnsucht.
 utkać weben.
 utknąć, utkwieć = utykać.

utlaaczać, utłoczyć festtreten; ein-,
erdrücken.
utłuc zerstoßen, stampfen.
uto-nać ertrinken; versinken; -plę
ertränken, ersäufen; versenken;
-pić się ertrinken.
utorować anbahnen.
utra-cać, -cić verlieren, einbüßen;
-cysz = utratnik.
utra-cać, -cić abstoßen.
utra-fiać, -fić gut treffen.
utra-pić abplagen; -pienie *n* die
Blage; -pieniec *m* Blagegeist.
utrat-a *f* der Verlust; -nik *m*
Verschwender; -nica -in; -ny
verschwenderisch.
utratować festtreten.
utresić traukeln, fristieren.
utra-dniać, -dnić erschweren;
-dnienie -rung; -dzać, -dzić
ermüden; -dzenie -bung.
utrza-lać, -lić dauerhaft machen.
utrza-sać, -snać (ein wenig) ab-
schütteln; stark erschüttern.
utrzy-manie *n* die Erhaltung, der
Unterhalt; -manka *f* Maitresse;
-mywać, -mać er-, aushalten,
nähren; behaupten; *n.* się sich
erhalten; sich behaupten.
utuczyć fett mästen.
utu-lać, -lić beruhigen, stillen.
utwier-dzać, -dzić befestigen, be-
kräftigen; -dzenie -gung.
utwór *m* das Werk; das Erzeug-
nis; das Gebilde; utwarzać,
utworzyć bilden, schaffen.
utyć fett werden.
utykać, utkwieć hineinstechen,
-bohren; stecken bleiben; utykać,
utknać zustopfen; straucheln;
hinken.
utysk *m* das Klagen; -iwać
klagen, seufzen; -liwy klagend.
uwaga *f* Aufmerksamkeit; Erwä-
gung; Anmerkung; Beachtung.
uwalać beschmutzen.
uwalniać, uwolnić befreien.
uwarzyć kochen, gar kochen.
uwa-zać bedenken; beobachten;
austauschen, aufmerken; *u.* za co

für etw. halten; -żny bedacht-
sam, aufmerksam.
uwodzić ränchern.
uwese-lać, -lić erheitern.
uwiad *m* Auskehrung; *u.* starczy
die Altersschwäche.
uwia-damiać, -domić benach-
richtigen, bekannt machen; -do-
mienie -tigung, -machung.
uwią-zać, -zywać anbinden.
uwić winden, flechten.
uwiecz-niać, -nić verewigen.
uwio-dzenie *n* die Verschönerung;
die Entführung; -śó = uwod-
zić.
uwił-biać, -bić preisen, ver-
ehren, anbeten; -bienie *n* die
Verehrung, die Anbetung.
uwić-zać, -czyć befrängen,
frönen.
uwieryć glauben, Glauben schen-
ken, Glauben annehmen.
uwiesić auf-, anhängen.
uwić-ż *f* Schnur, Kette; -zić ver-
haften; -zienie -tung; -znąć
stecken bleiben.
uwijać = uwić; uwijać, uwi-
nać einwickeln; *u.* się sich tum-
meln.
uwikić verwickeln, -stricken.
uwisnąć hängen bleiben.
uwlaczać, uwloczyć fortschlep-
pen; Abbruch tun *s.*, nahetreten.
uwła-szczać, -ścić mit Grund-
eigentum ausstatten; -szczenie
n die Eigentumsverleihung.
owo-dzić, uwiesić führen; ver-
führen; entführen; -dziciel *m*
Bersüßer; -dzicielka -in.
uwol-nić befreien; -niciel *m* Be-
freier; -nicielka -in; -nienie
n die Befreiung.
uwozić, uwieźć wegführen.
uwzględ-niać, -nić berücksich-
tigen.
uwziąć się na co sich etw. vor-
nehmen; *u.* się na 4. aufjässig
sein *s.*
uźnać, użynać abmähnen.
uzac-niać -nić veredeln, abeln.

uża-lać, -lić się *się* beklagen;
 u. się nad kim *się* erbarmen.
 uzasad-niać, -nić begründen.
 użątek *m* das Gemächte; Ernte-
 ertrag; die Bewasnung.
 uzbierać (ein)sammeln.
 uzbierać, -zbroić bewaffnen,
 rüsten; -uzbrojenie *n* die Rü-
 stung.
 użda *f* der Baum.
 uzdat-niać, -nić; uzdol-niać,
 -nić befähigen; -nienie *zung*.
 uzdr-awiać, -owić gesund ma-
 chen, heilen; -owienie Heilung.
 uzdzienica *f* der Halfter.
 użebrać erbetteln.
 użerać, użreć abfressen; beißen;
 u. się *się* herumbeißen.
 użele-niać, -nić grün machen.
 uzmy-sławiać, -słowie versinn-
 lichen; -słowienie *zung*.

uzna-nie *n* die Anerkennung, Ein-
 sehen; -wać, -ć anerkennen,
 einsehen.
 uzucha-wa-lać, -lić frech machen;
 u. się *się* erschrecken.
 uzupel-niać, -nić oervollständigen,
 ergänzen; -nienie *zung*.
 uży-ezać, -czyć vergönnen, ver-
 leihen; gewähren.
 użynać, użać abernten.
 uzys-kiwać, -kać erlangen.
 uży-teczny nützlich, brauchbar;
 -teczność *zeit*; -tek *m* Nutzen,
 Gebrauch; -tkować Nutzen zie-
 hen, Gebrauch machen; -wać,
 użyc benützen, gebrauchen; ge-
 nießen; -wanie *n* der Gebrauch,
 der Genuß; -walny gebrauchbar,
 genießbar.
 użyz-niać, -nić fruchtbar machen;
 -nianie *n* Befruchten.

W.

w, we 4., 7. in (Taschen), zu
 (Taschen), an (der Stelle); bei
 (Tag).
 wabić laden; wabiciel, wabnik
m Anloder; wabik *m* Lockvogel;
 die Lockpfeife.
 wacek *m* Beutel, Geldsack.
 wachać riechen.
 wach-larz *m* Fächer; -lować
 iacheln; w. się *się* anfächeln.
 wachmistrz *m* Wachmeister.
 Wacław *m* Wenzel (Taufname).
 waćpan Sie.
 wa-da *f* der Fehler; das Gebrechen;
 -dliwy fehlerhaft.
 wadół *m* Hohlweg, die Schlucht.
 wadzić anheben; w. się sanken.
 waga *f* Wage; das Gewicht;
 Wichtigkeit, der Wert.
 wadmistrz *m* Wagemeister.
 wogomiar *m* Kaliber (kaliber).
 wagon *m* Wagon.
 wagr = wegier.

waha-ć się schwanken, schweben;
 unschlüssig sein; -dło *n* Pendel.
 wakacje *pl* Ferien.
 wakans *m* erledigtes Amt.
 wakować vakant, erledigt sein.
 wał *m* Wall; die Welle, die Woge;
 die Welle, Wellbaum; die Walze.
 walać wälzen; beschmutzen.
 walach *m* Wallach; wałaszyć
 verschneiden, kastrieren.
 wale, walec *m* Walzer; -ować
 einen Walzer tanzen; wälzen;
 -owaty walzenförmig; -ownia
f das Walzwerk.
 walczyć kämpfen.
 walec *m* die Walze; Walzer.
 walecz-ny tapier; -ność *zeit*.
 walek *m* kleine Walze; das Mangel-
 holz; Rundstab.
 Walenty *m* Valentin.
 wałęsać się herumstreichen.
 walić niederreißen; hauen; wälzen

(auf 4.); w. się einstürzen; sich walzen.

waliza *f* der Reisekoffer.

walka *f* der Kampf.

walko-wać walzen, ebnen; hauen; -**waty** walzenförmig; -**wnica** *f* das Walzbrett; -**wy** Walzen.

walny tüchtig; allgemein; Haupt-, General-.

walor *m* Wert.

waltor-nia *f* das Waldhorn; -**ni-sta** *m* Waldhornbläser.

waluta *f* Währung.

wampir *m* Vampir.

wanęzos *m* das Faßholz.

wanien-ka *f* kleine Wanne; -**ny** Wannen-; **wanna** *f* Wanne.

wauilia *f* Vanille.

wałtuch *m* breiter Sad.

wap-ień *m* Kalkstein; -**iennik** *m* Kalkbrenner; -**ienny** Kalk-; -**nieć** verfallen; -**nisty** kalkig; -**no** *n* der Kalk.

wapor *m* Dunst, Wasserdunst.

war *m* Sub, das Siedende.

wara! hüte dich! weg!

wareab *m* Dampfstein; -**niea** *f* das Dampfstein; -**y** *pl.* das Dampfspiel.

warchlak *m* das Wildschweinertel.

war-choł *m* Händelmacher; -**cho-lie** sie zanken.

warezec, warknać knurren.

war-ga *f* Lippe; -**gacz** *m* ein Dicklippiger; -**gaty** dicklippig; -**gowy** Lippen-.

warka *f* das Gebräu.

warkli-wość *f* das knurrende Wesen; -**wy** knurrig

warkoez *m* Haarzopf.

waro-wać besetzen (Stadt); hü-ten, Wache halten; w. się czego sich vor etw. hüten; w. sobie co sich etw. vorbehalten; -**wnia** *f* Festung; -**wny** besetzt.

war-stewka *f* kleine Schichte; -**stwa** *f* Schichte; -**stwowy** Schichten-.

Warszawa Warschau.

warsztat *m* die Werkstatt, -stätte; w. okrętowy die Schiffswerfte.

wart wert, würdig.

warta *f* Wache, Schildwache.

wartac (herum)drehen.

wart-ki rasch; -**kość** -heit; -**ogłów** *m* Schwindelkopf; -**ogłowy** un-ruhig, verwirrt.

war-tość *f* der Wert; der Preis; -**tościowy** Wert-, wertvoll.

warto-wać Wache halten; -**wnik** *m* Wachtposten.

warun-ek *m* die Bedingung; -**ko-wo** bedingungsweise; -**kowy** be-lingt.

wary-acki verrückt; -**acya** *f* Ver-rücktheit; Variation (in der Mu-sik); -**ant** *m* die Variante, ab-weichende Besart; -**at** *m* Ver-rückte(r); -**atka** *f* Verrückte; -**ować** verrückt sein.

wa-rzaczew *f* der Schaumlöffel; -**rzech** *f* der Kochlöffel; -**rzelnia** *f* Salzsiederei; -**rzonka** *f* das Subsalz; -**rzyć** sieden, so-chen; brauen; -**rzyć** sie kochen, sieden; -**rzywny** Gemüse-, -**rzy-wo** *n* Gemüse.

was *m* Schnurrbart; die Ranke; -**al**, -**acz** *m* Schnurrbärtige(r).

wasag *m* das Wagengeißel.

wasat *m* Kreuzschmerzen *pl.*

wasaty schnurrbärtig.

waś Sie.

wasik *m* kleiner Schnurrbart.

wasisko *n* häßlicher Schnurrbart.

waś-n *f* der Haber; -**nie** aufheben; -**nie** sie habern, zanken.

wasz, -**a**, -**e** euer, -**e**, euer; euri-ge; -**mość** *m* Euer Gnaden.

wata *f* Watte

watek *m* Einschlagn (im Webstuhl); Faden; Inhalt, Kern, Gehalt (einer Rede).

wał-leć schwach werden; -**lić** schwächen; -**łość** *f* Schwäche, Kraftlosigkeit; -**ły** schwach, kraft-los.

watłusz *m* Schellfisch.

wator *m* die Barge, die Rinne; lederner Schlauch.

watować mattieren.

wałpie zweifeln; -**pienie** *n* der Zweifel; -**pliwoś** *f* Ungewißheit; -**pliwy** zweifelhaft.
wą-troba *f* Leber; -**trobiany**, -**trowy** Leber-, -**tróbka** *f* kleine Leber.
wawóz *m* Hohlweg, die Schlucht.
wawrzyn *m* Lorbeer; -**ek** *m* Seidelbast; -**owy** Lorbeer-.
Wawrzyniec *m* Lorenz (Name).
wąż (węża) *m* die Schlange; Schlauch; **w. dusiciel** = boa.
waza *f* Vase (Geiß).
wazal, wasal *m* Basall.
ważka *f* kleine Wage; Wasserjungfer.
waż *intki* sehr schmal; -**ki** schmal; -**koś** *heit*; Enge.
waż-noś *f* Wichtigkeit, Bedeutung; der Wert; Gültigkeit; -**ny** wichtig, gültig; schwer.
wazon *m* Blumentopf.
ważyć wiegen; wägen; erwägen; schätzen; gelten; wägen; **w. się** sich wägen; schwanke.
wbie-gać, -**dz** hinein-, hinauflaufen.
wbijąć, wbić ein-, hineinschlagen; einprägen; **w. na pal** auf den Pfahl speien.
wbrew *3.* trotz, zuwider.
weale ganz; **w. nie** gar nicht.
wehód *m* Eingang.
wecho-dowy Eingangs-; -**dzie**, **wniść**, **wejść** ein-, hinein-, herein-, hinaufgehen; hineinkommen; beachten; mitenthaltend sein.
wcia-gać, -**gnąć** ein-, hineinziehen; anziehen; eintragen.
wciąż fortwährend.
wciecie *n* der Einschnitt.
wciekać, wciec hineinrinnen.
wcie-lać, -**lić** einverleiben; **w. się** Mensch werden; -**lenie** *n* die Einverleibung; die Menschwerdung; -**lony** einverleibt; eingelegt.
wcierać, wetrzeć einreiben.
wcinać, wciąć einschneiden, -hauen.

weis-kać, -**nać** ein-, hinein-drücken, -pressen; **w. się** sich hineinbringen, -dringen.
wéweczyć einüben.
wczas *m* das Ausruhen, die Muße, die Rast; die Gelegenheit; **wczas** zeitig, zur rechten Zeit; -**ować** sich der Muße pflegen.
wcze-sny, -**śnie** frühzeitig; beizzeiten.
wczoraj gestern; -**szy** gestrig.
w czwórnasób vierfach.
wczy-tywać, -**tać** sich hineinlesen.
wdal in die Ferne.
wdarcie się *n* Eindringen.
wdawać, wdać sich einlassen.
wdep-tywać, -**tać** hineintreten.
wdłuż = **wzdłuż**.
wdmuch-ać, -**nać** hineinblasen.
wdo-wa *f* Witwe; -**wczy** Witwer-; -**wi**, -**wieński** Witwen-; -**wiec** *m* Witwer; -**wienstwo** *n* der Witwen-, Witwerstand.
wdów-ka *f* junge Witwe; -**ki** *pl* Stiefmütterchen.
wdrapać sich hinaufklettern.
wdr-ażać, -**ożyć** anleiten; **w. się** sich an etw. gewöhnen, sich einarbeiten.
wdrobić einbroden.
w dwójnasób doppelt.
wdychać, wetchnąć einatmen, einhauchen.
wdymać, wdać einblasen.
wdzię-czoś *f* Dankbarkeit, Erkenntlichkeit; Anmut; -**czny** dankbar; anmutig; -**czyć** sich lieblich tun; -**k** *m* die Anmut.
wdzier-ać, wedrzeć sich einbrechen; sich hineinbringen; -**ca** *m* Eindringling; -**stwo** *n* Einbringen.
wdziewać, wdziać anziehen, anlegen; ansetzen (Ring).
webrnąć hineinwaten, -geraten.
węch *m* Geruch, Geruchssinn; -**owy** Geruchs-.
wedeta *f* Bedette, Feldwache.
wędka, węda *f* Angel.

wedle 2. neben, bei.
 wędli-na *f* das Rauch-, Selch-
 fleisch; -niarz *m* Selcher.
 według 2. nach, gemäß, laut, zu-
 folge.
 wędr-ować wandern; -owca,
 -owiec, -ownik *m* Wanderer;
 -ówka Wanderung, Wander-
 schaft; -owny Wander-.
 wędzić się = wdziarać się.
 wędzarnia *f* Räucherlammer.
 wędzić räuchern, selchen.
 wędzidło *n* Gebiß (am Baume).
 wędzigrasz *m* Knider; wędzonka
f das Rauch-, Selchfleisch.
 Wege-tacja *f* der Pflanzenwuchs;
 -tarynin *m* Vegetarianer.
 wę-giel *m* die Kohle.
 Wę-giel *m* Winkel, die Ecke; -giel-
 nica *f* das Winkelmaß; -gielny
 Grund-, Winkel-, Eck-.
 Węgier *m* Ungar; -ka *in*.
 węgiel *m* die Finne; -ski, po -sku
u ugarisch.
 węg-larka *f* Köhlerin; der Koh-
 lenwagen; -larnia *f* Kohlen-
 brennerei; -larski Köhler-;
 -larstwo *n* Kohlenbrennen;
 -larz *m* Kohlenbrenner, Köh-
 ler; -lenie *n* die Verkohlung;
 -lić verkohlen; -lik *m* Kohlen-
 stoff; -lowy Kohlen-.
 wegnąć, wganiać hineintreiben.
 węgorz *m* Aal; -owaty aalför-
 mung; -owy Aal-.
 węgrowa-cieć sinnig werden; -ty
 sinnig; -tość -feit.
 węgry *pl*. Finnen.
 Węgry *pl*. Ungarn.
 węgrzyn *m* Ungarwein.
 wej-rzeć herein-, hineinschauen; w.
 na 4. ansehen; -rzenie *n* der
 Blick, der Anblick.
 wejść = wehodzić; wejście *n*
 der Eingang, Entree.
 weks-el *m* Wechsel; -larski Wechsel-
 ler; -larnia *f* Wechselstube;
 -lowy Wechsel-.
 wel-na *f* Wolle; -nianka *f* das
 Wollentleid; niany Woll-,

wollen; -niasty wollicht; -nisty
 wollig.
 welocyped *m* das Fahrrad.
 welon *m* Schleier.
 wemknąć hineinsetzen; w. się
 sich ein-, hineinschleichen.
 weh = w niego in ihn.
 Wenecya *f* Venetien; Benedig;
 -cyanin *m* Venetianer; Ein-
 wohner der Stadt Benedig.
 wene-rya *f* Lustfische, Sphyllis;
 -ryczny sphyllitisch.
 wentyl *m* das Ventil, die Klarpe;
 -acya *f* Ventilation, Lüftung.
 wepchnąć hineinstoßen.
 werbel *m* Trommelwirbel.
 wer-bować werben; -bowanie
n, -bunek *m* die Werbung.
 werznąć einschneiden; -dringen.
 wese-le *n* die Hochzeit, die Freude;
 -lić się sich freuen; -lnik *m* Hoch-
 zeitsgast; -lny Hochzeits-.
 weso-ły fröhlich; -łość -feit.
 wespoł gemeinschaftlich, zusammen;
 zugleich.
 wessać einsaugen.
 westch-nać, wzdychać aufseuf-
 zen; -nienie *n* der Seufzer.
 wesz *f* Laus; swinia w. der ge-
 fiederte Stierling.
 wet za wet Gleiches mit Gleichem.
 weteran *m* Veteran.
 wetery-narya *f* Tierarzneifunde;
 -narski Veterinär-; -narz *m*
 Tierarzt.
 wetkać, wetknąć = wtykać.
 wetknięcie *n* Einstechen.
 wetować Gleiches mit Gleichem
 vergelten, erzeigen.
 wety *pl*. der Nachtsich.
 we-wnątrz 2. innerhalb (der
 Stadt; w. im Innern, innen-
 dig; -wnętrznie innerlich; -wnę-
 trzny inwendig, innere.
 weza *f* Wabe (in der Honigscheibe).
 wezbrać anschwellen (Fluß).
 węże *pl*. Schlangen.
 węzeł *m* Knoten; das Band; das
 Bündel; -ek *m* das Knötchen.
 wezgłowie *n* Kopfstücken.

węż-listy, -lasty *fnotig*.
wężło-watość *f* Bündigkeit; -**wa-**
ty *fnotig*; *bündig*.
węzo-watość *f* das Geschlängelte;
 -**waty** *schlangenartig*; -**wnica** *f*
 Schlangenlinie; -**wy** *Schlangen-*.
Wezuwiusz *m* Bejuw.
wezwać = **wzywać**; **wezwa-**
nie *n* die Aufforderung, die Be-
 rufung, der Ruf.
wężyc się *się* sich verengern.
wężyk *m* kleine Schlange; -**iem**
sich schlängelnd; -**owaty** *ge-*
schlängelt; *schlangenartig*.
wganiać, **wegnać** *hineintreiben*.
wgięcie *n* die Einbiegung; **wgi-**
nać, **wgiąć** *ein-, hineinbiegen*.
wgię-biać, -**bić** *się* *sich* vertiefen.
wgn *iać*, -**ieść** *hineinfneten*.
wgnie-źdzać, -**ździć** *się* *sich* ein-
nisten. *hinaufstrecken*.
wgramolić się *mit Mühe hinein-*,
wgry-zać, -**żć** *się* *sich* *hinein-*
beißen; -**zek** *m* *Rüsseltäfer*.
wgrze-bywać, -**bać** *einscharren*.
wiać, **wiewać**, **wionąć** *wehen*,
fächeln; *schwingen* (*Getreide*).
wiado-mość *f* Kunde, Kenntnis;
Nachricht; -**my** *kundig*, *bekannt*.
wiadro *n* der Eimer.
wia-nieczek, -**nuszek** *m* das
 Kränzchen; -**nek** *m* Kranz; -**no**
n der Brautschatz; -**nować** *aus-*
statten, *Mitgift* *geben*.
wiara *f* der Glaube; *Treue*;
Glaubwürdigkeit; **na wiare** *żyć*
in wilder Ehe *leben*.
wiario-godny *glaubwürdig*; -**go-**
dność *-feit*; -**łomea** *m* *Treu-*
lose(r), *Wortbrüchige(r)*; -**łomny**
treulos, *wortbrüchig*; -**łomstwo**
n, -**łomność** *f* *Treulosigkeit*, *der*
Wortbruch.
wiarias *m* *alter tüchtiger Krieger*.
wiaterek *m* das Lüftchen.
wiatr *m* Wind; -**ak** *m* die Wind-
 mühle; -**akowy** *Windmühlen-*;
 -**omierz** *m* *Windmeister*; -**onogi**
schnellfüßig; -**ówka** *f* *Wind-*
büchse; -**owy** *Wind-*.

wiatyk *m* *Sterbesakramente pl.*
wiąz *m* die Ulme.
wią-zać *binden*; -**zadło** *n* *Band*,
Muskelband; -**zanie** *n* *Binden*;
Angebinde; -**zanka**, -**zka** *f* das
 Bündel, das Büschel.
wiązowy *Ulmen-*.
wibracja *f* *Schwingung*.
wić *f* *dünne Rute*; *Ranke*; *wiel*
wojenne *das allgemeine Auf-*
gebot; **wicina** *f* *flaches Flug-*
schiff.
wić *winden*, *wideln*; *flechten*; **w-**
się *sich* *winden*, *sich* *schlängeln*.
wice- *Bize-*, *Stellvertreter*; *np.*
 -**król** *m* *Bizelönig*.
wich-er *m* *Sturmwind*; -**rowa-**
tość *f* *das ungestüme Wesen*;
 -**rowaty** *ungestüm*; -**rzyć** *Un-*
ruhe stiften; *toben*; -**rzyciel** *m*
Unruhestifter; -**ura** *f* *der Sturm-*
widać *man* *sieht*. *[wind.*
wide-lec *m* *die Gabel*; -**łkowaty**,
widlasty *gabelförmig*; **widły**
pl. *die Mist-, Heugabel*.
wid-mo *n* *die Erscheinung*, *Ge-*
spenst, -**nokrag** *m* *Gesichts-*
kreis; -**no**, -**ny** *licht*, *hell*, -**ność**
f *Helle*; -**oczny** *sichtbar*, *offen-*
bar; -**ok** *m* *die Aussicht*; *die An-*
sicht; *Anblick*; -**omy** *sichtbar*,
sehend; -**owisko** *n* *Schauspiel*;
 -**ownia** *f* *der Schauplatz*; -**ywać**
oft *sehen*.
widz *m* *Buschauer*; -**enie** *n* *Sehen*;
Gesicht; *die Erscheinung*; -**iadło**
n *Bild*; -**ialny** *sichtbar*; -**ialność**
-feit; -**ieć** *sehen*; -**imisię** *n* *Gut-*
bünden; **widzi** *mi* *sich* *es* *kommt*
mir *vor*.
wiec *m* *die Volksversammlung*
wiec *folglich*, *also*; -**ej** *mehr*.
wiecha *f* *das Abzeichen* (*am*
Wirtshause); *das Büschel*.
wiecheć *m* *Strohwisch*.
wiechowaty *buschig*.
więcierz *m* *die Reuse*.
wieczerza *f* *das Abendmahl*;
W. Pańska *das heilige Abend-*
mahl; -**ć** *nachtmahlen*.

wieczko *n* kleiner Deckel.
wiecznotrwaly ewig dauernd.
wiecz-ny ewig; -ność -heit.
wie-czór *m* Abend; -czorek *m* der liebe Abend; die Abendunterhaltung; -czorem des Abends; -czornica *f* Abendgesellschaft; -czorny Abend.
wieczysty ewiglich, ewig, Erb.
Wiedeń *m* Wien; -czyk *m* Wiener; -ka -in; -ski Wiener, wienerisch.
wiedma, wiedźma / Wahrsagerin, Zauberin; das Nachtgepenst.
wied-nać, -nieć (ver)wessen.
wie-dza *f* das Wissen, Erkenntnis; -dzieć wissen.
wiejać *f* Wurfsschaukel.
wiej-ski ländlich, Land-; -skość *f* Ländlichkeit; -szczyzna *f* das Ländliche.
wiek *m* das Alter, die Lebenszeit; das Jahrhundert; die Ewigkeit.
wieko *n* der Deckel.
wieko-pomny ewig denkwürdig; -wać ewig verweilen, ewig dauern; -wy hundertjährig.
wiek-szość *f* Mehrheit; Überlegenheit; -szy größer.
wiekuisty ewig, ewiglich.
wielbi-ć preisen, verehren; -ciel *m* Verehrer; -cielka -in.
wiel-błąd *m* das Kamel; -błądzi Kamel-; -błądzica *f* Kamelstute.
wielece sehr, überaus; viele viel.
wieleb-ność *f* Herrlichkeit; Hochwürden; -ny hochwürdig.
Wieliczka *f* Wieliczka.
Wielka-noc *f* Ostern *pl.*; -nocny Oster-, österlich.
wielki groß; Groß-; Kar.
wielko-duszny, -myślny großherzig, großmütig; -duszność, -myślność -heit; -książęcy großherzoglich, großfürstlich; -oki großzügig; -piątkowy Karfreitag; -polska *f* Großpolen; -rządca *m* Statthalter; -ść / Große; -tygodniowy Kar.

wochen-; -uchy großhüftig; -usty großmäulig.
wiel-moznieć mächtig werden; -możność / Herrlichkeit, Macht; -możny großmächtig; wohlgeboren; Jaśnie -możny hochgeboren.
wielo-barwny vielfarbig; -barwność -heit; -boezny vielseitig; -bok, -kał *m* das Viele; -bóstwo *n* die Vielgötterei; -dzielny vielspaltig; -głowy vielköpfig; -krażki *pl.* der Flaschenzug; -krotność / das Vielfache; -krotny vielmalig, vielfach.
wielo-letni vieljährig; -mowny geschwätzig, redselig; -mowność -heit; -nogi vielfüßig; -raki vielerlei, vielfach; -ryb *m* Walfisch; -rządztwo *n* Vielherrschaft.
wielość *f* Vielheit, Menge.
wielo-scian *m* ein vielseitiger Körper; -stronny vielseitig; -strunny vielfaltig; -władny vielvermögend; -władztwo *n* die Vielherrschaft; -żołstwo *n* die Vielweiberei; -zgłoskowy vielstimmig; -znaczny vielbedeutend. [Kranzen.
wień-cowy Kranz-; -czyć bewieniec *m* Kranz; Kreis; die Krone; w. grochowy Korb.
wieprz *m* das Schwein; -ak, -ek *m* junges Schwein; -owina *f* das Schweinefleisch; -owy Schweine-.
wier-cić bohren; drehen; w. się sich herumdrehen; -cipięta *m* Springinsfeld, Windbeutel.
wier-niś *m*, -nisia *f* der, die Vertraute; -ność *f* Treue; -ny treu; gläubig.
wiersz *m* Vers; die Zeile; das Gedicht; -okleta *m* Reimschmied; -opis *m* Verskünstler, Dichter; -ować Verse machen; -owy Vers-, Gedicht-; -yk *m* kleiner Vers; kleines Gedicht.
wierutny echt, Erb.

wierz-ba *f* Weide; -bina *f* das Weidengebüsch; -bowy Weiden.
wierzch *m* Gipfel; Oberteil, das Obere; na w. nach obenhin; na -u oben; z -u von oben; -em jechać reiten; -ni obere, Ober-; -olek *m* Gipfel, die Spitze; Wipfel; Giebel; Scheitel; -owaty vollgehäuft; -owiec *m* das Reitpferd.
wierz-gać, -gnać mit den Hinterfüßen ausschlagen; sich auflehnen.
wierzy-ć glauben, trauen; -ciel *m* Gläubiger; -cielka *in*; -telność *f* Glaubwürdigkeit; Geldforderung; -telny glaubwürdig; beglaubigt.
wieś *f* das Dorf, das Land; das Landgut.
wieść *f* Kunde; das Gerücht.
wieść = wodzić.
wieś-niaci. -niaczy Dorf, Land, Landmann; -niactwo *n* die Bauern *pl.*; Landvolk; -niak *m* Landmann; -niaczka *f* Bäuerin.
wiesz-a-ć hängen; -dło *n* Gehänge; der Schragen.
wieszcz, -ek *m* Wahrsager; Dichter, Poet; -ba *f* Wahrsagung, -biarka *f* Wahrsagerin; -biarski, -y Wahrsager; -biarstwo *n* Wahrsagerei; -yć wahr sagen, prophezeien.
wiet-rzeć ver-, auswittern; -rznica *f* leichte Weibsperson; das Windröschen; -rznik *m* Windbeutel; die Windfahne; -rzny windig, Wind; unbeständig; -rzyć lüften; wittern; -rzyk *m* sanfter Wind.
wiew *m* das Wehen des Windes.
wiewać = wiać.
wiewiórka *f* das Eichhörnchen.
wieża *f* der Turm.
wieżba *f* der Verband; w. dachowa der Dachstuhl.
wieźć (wiozę) führen (zu Wagen); fahren; w. się fahren.

wię-zić gefangen halten; -zić *m* Gefangene(r), Sträfling; -zienie *n* Gefangenhause, der Kerker; -zienny Gefängnis, Kerker.
wieżzina *f* das Ulmenholz.
wieżznąć stecken bleiben.
wieżowy Turm.
więzy *pl.* Fesseln; w. miłości Liebesbände.
wieżyczka *f* das Türmchen.
wijadło *n* die Garnwinde.
wika-ry, -ryusz *m* Wikar; -rya *f* Wohnung eines Vikars; -ryat *m* das Vikariat.
wik-lać wideln, verstriden; -lanina *f* Verwidelung; -lina *f* Purpurweide; das Rispengras.
wikt *m* die Kost, das Essen; -ualy *pl.* Viktualien, Lebensmittel.
wil-czę *n*, -czek *m* das Wölflin; -czomlecz *m* die Wolfsmilch; -czura *f* der Wolfswelz; -czy Wölfs; -czyca *f* Wölfin.
wilga *f* Goldamsel, der Pirol.
wil-goć. -gotność *f* Feuchtigkeit; -gotnieć, -gnać feucht werden; -gotny feucht.
wilia *f* der Vorabend eines Festes; der Christabend, -nacht.
wilk *m* Wolf; -ownia *f* Wölfsgrube.
Wilno *n* Wilna.
wina *f* Schuld.
win-da *f* Winde, der Kran; der Lift, der Aufzug; -dować winden.
windy-kacya *f* Burdforderung; -kować windisieren.
winia-rnia *f* Weinstube; -rz *m* Weinhandler; Weingärtner; -rka *in*.
winić beschuldigen.
winien, winny schuldig; soll.
win-iówka *f* das Weinsäß; -ko *n* der liebe Wein; -nica *f* der Weinberg; -nik *m* Weinsteiner; -ny Wein; schuldig; -o *n* der Wein; -obranie *n* die Weinlese; -ograd *m* = winorośl; -ogrono *n* die Weintraube; -ogronowy Weintrauben;

-orodny Wein erzeugend; -orośl f Weinrebe, der Weinstock; -ówka f das Weinsäß.

wino-wac beschuldigen; -wajca m Schulbige(r), Missetäter; -wajczyni f Schulbige, Missetäterin.

winozbiór m die Weinlese.

winszować wünschen, gratulieren.

wiochna f das Landmädchen.

wio-la f Biola (größere Geige);

-lonczela f das Cello (kleine

wionąc (an wehen. [Wasageige].

wiór m Span, Hobelspan.

wiorsta f Werst.

wioseczka f das Dörfchen.

wiosenny Frühlings-.

wioska f kleines Dorf.

wio-ślaz m Ruderer; -sło n

Ruder; -słować rudern; -słowy

Ruder-; -słowy m Rudermeister

wiosna f der Frühling, der Lenz.

wioszczyna f ein ebenes Dorf.

wiot-ki schwach, schlaff; biegsam;

-szec schwach, alt werden.

wir m Wirbel; -ować wirbeln,

kreiseln; -owaty wirbelnd, kreis-

selnd; -owy Wirbel-.

wirtuoz m Virtuose, Künstler.

wirydarz m Lustgarten; die Gar-

tenlaube.

wisie-ć hängen, schweben; -lec

m Behängte(r); Galgenstrick.

wisior m das Blumengehänge;

-ek m das Anhängsel.

Wisła f Weichsel (Fluß und Dorf).

wis-nia f Weichselfische; psia

w. Zosfische; -niak m Kirsch-

wein; -niówka f der Kirsch-

branntwein; -niowy Kirsch-;

Weichsel; kirschfarben.

wisz, -ar m überhängender Fels;

das Sumpfgraß.

Wit m Wit (Name).

wita-ć begrüßen, bewillkommen;

-jzeł willkommen!

witryol m das Vitriol.

wiwat! es lebe!

wizerun-ek m das Bildnis; die

Darstellung; das Vorbild; -kowy

Bild-.

wi-zować besuchen; -zya f Visiten,
das Traumbild; Besichtigung;
-zyta f der Besuch; -zytaoya
f Visitation; -zytować visite-
ren, besuchen; -zytowy Visit-
Besuchs-.

wjazd m die Einfahrt; Einzug.

wjezdny Einfahrts-; Einzugs-.

wjeżdżać, wjechać ein-, hinein-

fahren; den Einzug halten.

wkla-dać, włożyć ein-, hinein-

legen, -setzen; auferlegen, auf-

setzen; zu etw. anleiten; -dka f

Einlage, der Einsatz.

wklejać, wkleić einstecken.

wkles-łoseć f Höhlung, Einsen-

kung; -ły eingefallen; sonstig;

-nać einfallen.

wkoło ringsum, ringsherum.

wk-ńcu zuletzt, zu guter Letzt.

wko-pywać, -pać eingraben.

wkorze-niać, -nić einwurseln.

wkraczać, wkroczyć einbrechen-

ten, einrücken; sich eintreten.

wkra-dać, -ś się sich einschleichen

wkre-cać, -cić eindrehen.

wkrotić in kurzem, kurz.

wku-pować, -pić einlaufen.

wkwaterować einquartieren.

wła-czać, -czyć einschließen, ein-

verteilen; -cznie einschließend.

wład-ać bewegen; walten beherr-

schen; -ca m Herrscher, Gebieter;

-czyni -in; -yka m Regent;

griechischer Bischof.

władza f Gewalt, Macht; Kraft,

das Vermögen; Behörde.

wła-manie się n der Einbruch;

-mywać, -mać się einbrechen.

włas-riciel m Eigentümer; -ci-

cielka -in; -ciwie eigentl.

-ciwość f Eigentümlichkeit, Ei-

genheit; -ciwy eigentl.

kompetent; -nie eigentlich, eben,

gerade.

włas-noręczny eigenhändig;

-ność f das Eigentum; die Ei-

genschaft; -ny eigen, Eigen-.

wlatywać, wlatać, wlecieć hin-

einfliegen; hineinstürzen.

włazić, wleźć hinein-, hinauf-
 kriechen; eindringen.
 wlec = włóczyć,
 wle piąć, -pić einziehen; w. oczy
 w co den Blick auf etw. heften.
 wlew m Einguß; -ać, wlać ein-,
 hineingießen; einflößen; w. się
 się ergießen.
 wleźć = włazić.
 wli czać, -czyć einrechnen.
 Włoch m Italiener; Włoszka
 Włochy pl. Italien. [in.
 włochaty göttig, haarig.
 wloczę-ga m Landstreicher, Waga-
 bund; das Herumstreichen; -go-
 stwo n Wagabundieren.
 włó-czka f das Eggen; das Wol-
 lengarn; -czkowy Wollgarn-;
 -cznia f Lanze, der Speer;
 -cznik m Lanzenknecht; -czyć,
 wlec schleppen; -czyć eggen; -czyć
 się sich herumherschleppen.
 wło-darka f Meierin; Bogtin;
 -darski Meier-, Bogt-; -dar-
 stwo n die Bogtei; -darz m
 Meier, Bogt; -darzować, -da-
 rzyć Meier, Bogt sein, wirt-
 schaften.
 włok m das Zuggarn.
 włoka f Aderhufe.
 włoki pl. die Pflugschleife.
 włók-ienko n Häserchen; -nisty
 iaserig; -nistosć -feit; -no n
 die Faser; Gewebe.
 włos m das Haar; o w. um ein
 Haar; -aty behaart, haarig.
 wło-sć f das Landgut, das Dorf;
 -ścianin m Landmann; -ścian-
 ka f Landfrau, das Dorfmäd-
 chen; -ściański Land-, Bauern-;
 -ścianstwo n Landvoll.
 wło-sek m das Härchchen; -sien m
 das Pferdehaar; -sienica f das
 Haargewebe; -sisty haarig.
 włoski italienisch; Wals, welsch;
 po włosku italienisch.
 włosnik m die Trichine.
 wloszczyzna f das Italienische;
 das Grünzeug.
 wlot hurtig, schnell.

włożyć = wkładać.
 wmawiać, wmówić co w kogo
 einreden s. etw.
 wnie-sić einrühren; -szać ein-,
 hineinmischen.
 wmurować einmauern.
 wmykać = wemknać.
 wne-cać, -cić hineinloden; w. się
 sich eindrängen; dem Stöder
 folgen.
 wnet gleich, bald.
 wewnętrz-e n Innere; -nie inner-
 lich; -noś f das Innere; -ności
 pl. Eingeweide; -ny innere.
 wniebo-wstąpienie, -wzięcie n
 die Himmelfahrt.
 wniść = wchodzić.
 wni-kać, -knać eindringen.
 wno-sek m Antrag, Vorschlag;
 -schluß; -skodawca m Antrag-
 steller; -skować beantragen;
 folgern, schließen.
 wniwecz zu nichts, zunichte; w.
 obrócić zunichte machen.
 wnosić, wniesć hineintragen,
 -bringen; eintragen, beantragen;
 w. z czego folgern, schließen.
 wnu-czę n Entfessend; -czka f
 Entfesseln; -czy Entfel-, -czek. -k
 m Entfel. [vertiefen, versenken.
 wnurz-ać, -yć tief eintauchen,
 wobec in Gegenwart.
 woda f das Wasser; w. święco-
 na das Weihwasser.
 wódka f der Branntwein.
 wod-nik m Wassermann; -nisty
 wässrig; -nistosć -feit; -ny
 Wasser-.
 wodo-ciąg m die Wasserleitung;
 -mierz m Wassermesser; -ród m
 Wasserstoff; -rost m die Alge;
 -spad m Wasserfall; -trysk m
 Springbrunnen; -wstręt m die
 Wasserchen.
 wódz m Führer, Feldherr.
 wodza f Führung; der Hügel.
 wodzianka f Wassersuppe.
 wodzić, wieść führen, leiten;
 w. się gehen, geraten; w. się
 za lby sich herumraufen.

wodzirej *m* Vortänzer; Anführer, Rädeleführer.
wogóle im allgemeinen.
woj-acki Soldaten-; -aczka *f* das Soldatenleben; -ak, -ownik *m* Krieger; -enny Kriegs-.
Wojciech *m* Walbert (Name).
woje-woda *m* Weiwode; -wodzina *f* Weiwodin; -wództwo *n* die Weiwodschaft.
wojlok *m* das Filztuch.
wojna *f* der Krieg.
wojo-wac Krieg führen; -wnieczy kriegerisch; -wnik *m* Kriegsmann, Kämpfer.
wojsko *n* Militär, Heer, die Armee; -wiec *m* Militärist; -wość *f* das Kriegswesen, der Kriegsdienst, der Militärstand; -wy, -wo Kriegs-, Militär-.
wójt *m* Schulze, Dorfrichter; Bogt; -ostwo *n* Schulzenamt, Dorfrichteramt; die Vogtei.
woka-cya *f* Volation, Berufung; -lny Bolal-; -nda *f* Prozeßliste bei den Gerichtshöfen.
wokolo, wokół ringsumher.
wół *m* Ochse.
wola *f* der Wille, das Belieben.
wol-ać rufen; -anie *n* Rufen.
wolarnia *f* der Ochsenstall.
wolarz *m* Ochsentreiber, -händler.
wolaty fröhlich.
wole *n* der Kropf.
woleć lieber wollen, vorziehen.
Wolga *f* Wolga.
wol-nieć nachlassen; -no frei, es ist erlaubt; langsam; -ny frei.
wolno-mularski Freimaure-; -mularstwo *n* die Freimaurei; -myślność *f* Freidenkerei, der Freisinn; -myślny freidenkend, freisinnig; -ść *f* Freiheit.
Wolo-ch *m* Walache; -chy *pl.* Walachei; -ski walachisch.
wolo-wacieć träge werden wie ein Ochse; -watość *f* Trägheit; -waty träge; -wina *f* das Rindfleisch; -wy, woli Ochsen-.
woltyżer *m* Voltigeur.

wolontaryusz *m* Volontar.
Wolyn *n* Wolhynien.
womi-tować (er)brechen; -ty *pl.* das Erbrechen.
wo-ń *f* der Duft, der Wohlgeruch; -nieć duften; -nność *f* der Wohlgeruch; -nny wohlriechend.
wór *m* Sack; worek *m* das Säckchen; Beutel; w. kościelny Klingbeutel; workowaty beutelförmig; workowy Beutel-.
Wormacya *f* Worms (Stadt).
worywać, worać hineinadern.
wosk *n* das Wachs; -ować mit Wachs streichen; wischen, bohnen; -owaty wachsartig; -ówka *f* Wachshaut (am Schnabel der Wägel); -ownik *m* Wachszieher; Wachshändler; -owy Wachs-, wachsern.
woszczyny *pl.* Wachsfeiben.
woto-wać votieren, abstimmen; wotum *n* Votum, die Stimme; das Entzenden, das Gelübde; w. nienności das Mißtrauensvotum; wotywa *f* angelobte Messe.
wóz *m* Wagen; w. ciężarowy, pocztowy Last-, Postwagen; w. drabiniasty Leiterwagen; w. pogrzebowy Leichenwagen.
wózba *f* das Fahren.
wózczyk *m* das Wägelchen.
wózek *m* kleiner Wagen.
wozić, wleźć fahren, führen (zu Wagen); wozisko *n* plumper Wagen; woźnica *m* Fuhrmann; Kutscher; woźny *m* Gerichtsbote; wozownia *f* der Wagen-schoppen; wozowy Wagen-.
wpad *m* Einfall; -ać, wpaść fallen; ein-, hineinfallen; hineinstürzen; verfallen; münden; auf-fallen.
wpajać, wpoić einpflanzen, ein-tragen, einprägen.
wpakować ein-, hineinpacken.
wpą-trywać, -trzyć się w ko-go, w co genau betrachten 4.
wpędz-ać, -ić hineintreiben.

wpel-zać, -znać hineinfrieden.
wpierać, weprzeć hineindrängen.
wpljać, wpić się sich hinein-
 saugen.
wpinać, wpiąć einstecken.
wpis *m* das Einschreiben, das Ein-
 tragen; -owe *n* die Einschreib-
 gebühr; -ywać, -ać einschreiben,
 eintragen; inskribieren.
wplatać, wpleść einflechten.
wplatać verwickeln; *w. się* sich
 verwickeln; sich verstriden.
wplyw *m* Einfluß; der Einlauf;
 die Einnahme; -ać, wpłynąć
 ein-, hineinfließen; einlaufen;
 einwirken.
w pogotowiu in Bereitschaft.
wpoić einflößen, einbringen.
wpół halb; -głośny halblaut;
 -pijany halbbetrunk.
wpoprzek quer, in die Quere.
wpośród 2. mitten, in der Mitte.
wpraszać, wprosić hineinbitten;
w. się sich einbetteln.
wprawa *f* Übung, Fertigkeit.
wprawdzie zwar; allerdings.
wpra-wiać, -wić einsetzen, ein-
 lassen; einrichten; einüben; *w. się*
 sich einüben; -wność *f* Geüb-
 heit, Fertigkeit; -wny eingeübt.
wprędo schnell, bald.
wprost gerade, geradeaus.
wprowa-dzać, -dzić ein-, hinein-
 führen; *w. się* einziehen; -dze-
 nie *n* die Einführung; -dzenie
 się *n* Einziehen.
wprząś hineinspinnen.
wprzegać, wprzadz einspannen.
wprzód, -y zuvor, zuerst.
wpu-st *m* Einlaß; die Fuge;
 -szczać, -ścić ein-, hineinlassen.
wpychać, wepchnąć hineinsto-
 ßen, hineinstopfen.
wrab (wrębu) *m* Einschnitt; Holz-
 schlag; -ywać, -ać (hin)einhauen.
wracać, wrócić zurückgeben;
 -schiden; -kehren.
wrachować einrechnen.
wrastać, wrosnąć (hin)einwachs-
 en.

wraz sogleich; zugleich.
wra-zać, -zić ein-, hineinsteden,
 -stoßen; -zenie *n* der Eindrud;
 -żliwy empfindlich, empfang-
 lich; -żliwość -heit.
wręcz geradeaus; -ać, -yć ein-
 händigen; -enie -gung.
wreszcie endlich, schließlich.
wró-bel *m* Sperling, Spaz; -bli
 Sperlings-, Spazens-.
Wrocław *m* Breslau.
wrodzony angeboren.
wróg *m* Feind; *wrogi* feindlich.
wrona *f* Krähe; *wroni* Krähen-.
wrony schwarz; *w. koń* der
 Rappe.
wrota *pl.* das Tor, die Pforte.
wrotny *m* Torwächter.
wrotycz *m* Wurmfarn.
wróż-ba *f* Wahrsagung; -biarski
 Wahrsager-; -biarstwo *n* die
 Wahrsagerei; -biarz *m* Wahr-
 sager; -biarka, -ka -in; -yć
 wahr sagen, prophezeien.
wry-ty eingegraben; angebonnert;
 -wać, -ć eingraben, ein-, hinein-
 wühlen.
wrzą-cość *f* Siedehitze; -cy sie-
 dend.
wrzas-k *m* Lärm, das Geschrei;
 -kliwość *f* das schreiende Be-
 sen; -kliwy lärmend, schreiend;
 -nąć aufschreien.
wrzątek *m* siedendes Wasser.
wrza-wa *f* das Getümmel, der
 Lärm; -wliwy lärmend, tosend
wrzec, wrzeć sieden, brodeln; to-
 ben, tosen (Schlacht).
wrzeciądz *m* das Vorlegeeisen.
wrzeciono *n* die Spindel; -waty
 spindelförmig.
wrzesień *m* September.
wrzeszeć schreien.
wrz(e)komo angeblich.
wrzód *m* das Geschwür.
wrzod-liwy voll Geschwüre;
 -owacieć Geschwüre bekommen.
wrzos *m* das Weidekraut.
wrzuc-ać, -ić (hin)einwerfen.
wrzut *m* Einwurf.

wrzynać, werznać ein-, hinein-schneiden.
wsa-dzać, -dzić einsetzen.
wschód *m* Aufgang; Osten; Orient.
wsho-dni Ost-; morgenländisch; -dzić aufgehen.
wściąż, na w. angelweit.
wści-biać, -bić ein-, hineinstechen; -bski naseweis.
wście-kać, wściec się toll werden; in Wut geraten; -klizna *f* Tollwut, Wasserschau, Wut; -kłość *f* Raserei, Wut; -kły toll, wasserschau; rasend.
wsiać, wsiewać hineinsäen.
wsiadać, wsiąść ein-, besteigen; sich hinaufsetzen; **w. na 4.** losgehen über 4.
wsią-kać, -knać einfangen.
wsiekać, wsieć hineinhaben.
wsi-kać, -knać einspringen.
wskakiwać, wskoczyć hinein-, herauf-, hinausspringen.
wskaz *m* Wink, Beichl; -ówka *f* Andeutung, der Fingerzeig; der Zeiger; -ywać, -ać zeigen, andeuten; beurteilen.
wskinać winken.
wskok Augs, blizschnell.
wskorać ausrichten, erreichen.
wskroś, na w. durch und durch, durch Mark und Bein.
wskrze-siciel *m* Erwecker, Hersteller; -szać, -sić auferwecken; wiederherstellen.
wskutek 2. infolge (der Krankheit).
wslaw-iać, -ić berühmt machen.
wsliz-gać, -nać się hinein-schlüpfen.
wslu-chiwać, -chać się aufmerksam zuhören, ganz Ohr sein.
wspa-czny rückgängig; wider-sprechend; **na -k** verkehrt, rückwärts.
wspania-lomyślność *f* der Großmut; Hochherzigkeit; -lomyślny großmütig; hochherzig; -łość *f* Pracht, Herrlichkeit; -ły prächtig, herrlich.

wsparcie „ die Stütze; die Unterstützung; **wspierać, wesprzeć** stützen; unterstützen.
wspinać, wspiać się empor-klimmen; sich emporheben; sich bäumen.
współ, współ gemeinschaftlich (alle mit dieser Vorilbe zusammen-gesetzten Ausdrücke suche unter **spół-**).
wspólnictwo = spółnictwo.
współposiadacz *m* Miteigentümer, Mitbesitzer; -ka -in.
współrzędny beigeordnet.
wspo-magać, -módz unterstützen.
wspo-minać, -mnieć erinnern; erwähnen; gedenken 2.; -mnie-nie „ die Erinnerung, die Erwähnung.
wspomożenie „ die Unterstüt-zung, der Beistand; -życiel *m* Unterstützer, Helfer; -życielka -in.
wśród 2. mitten (in der Nacht), mitten unter (euch).
wśrubować einschrauben.
wssać, wsysać się sich ein-saugen.
wstawać, wstać aufstehen; auf-erstehen (von den Toten).
wstawiać, -ić hineinstellen; ein-setzen; einrenken; **w. się** za kim sich für 4. verwenden; -ciel *m* Fürsprecher; -cielka -in; -ienie się die Verwendung.
wstą-żeczka *f* das Bändchen; -żka, **wstęga** *f* das Band.
wstecz, -nie zurück, verkehrt; -nik *m* Reaktionsär, Rückschritler; -ność *f* Reaktion, der Rückgang; -ny reaktionär.
wstę-garz *m* Bandmacher; -go-waty bandförmig.
wstęp *m* Eintritt, Eingang; An-tritt; die Einleitung; -ne „ Ein-trittsgeld; -ny Eintritts-, An-tritts-, Einleitungs-; -ować.
wstąpić eintreten, antreten; einkehren; aufsteigen; besteigen (Thron).

wstręt *m* die Abneigung, Widerwillen, Abscheu; **-ny** zuwider, eckelhaft, abscheulich.

wstrząsać, **-snać**, **-ś** erschüttern; **w. się** erzittern, erbeben; **-śnie** *n* die Erschütterung.

wstrzemięzliwy enthaltfam, mäßig; **-wość** *f* Feit.

wstrzykawka *f* Spritze; **-kiwać**, **-kać** einspritzen.

wstrzymywać, **-mać** zurück-, aufhalten, hemmen; **w. się** sich zurückhalten, sich enthalten.

wsty-d *m* die Scham; **-dliwy** schamhaft; **-dliwość** *f* Scham; **-dzić** sich schämen.

wsuwać, **-nać** hineinschieben; **w. się** sich einschleichen.

wsy-pywać, **-pać** hineinschütten.

wsysać, **-że** doch, gleichwohl; nicht **wszacz** *m* Hausbub. [wahr?

wszawy lausig, voll Läuse.

wszczepiać, **-ić** einpfropfen, *impl.*, einpflanzen.

wszczynać, **wszczać** anfangen; **w. się** entstehen; sich entspinnen

wszech-mądrość *f* Allweisheit; **-moc** *f* Allmacht; **-moeny**, **mo-gący**, **-możny** allmächtig; **-nica** *f* Universität; **-stronny** alleinig;

-stronność *f* Feit; **-stwórca** *m* Schöpfer des Alls; **-wiedza** *f* Allwissenheit; **-władca** *m* Allwaltender); **-władny** allwaltend;

-władztwo *n* die Allherrschafft.

wszędobytność *f* Allgegenwart; **-bytny** allgegenwärtig.

wszędzie, **wszędę** überall.

wsze-laki allerlei; **-lako** gleichwohl, dessemungeachtet; **-lki** jeder, alle.

wszem allen.

wszerz in die Breite.

wszete-czeństwo *n* die Unzucht; **-cznica** *f* **-cznik** *m* eine un-

züchtige Person; **-czny** unzüchtig, schamlos.

wszola *f* Viehlaß.

wszys-tek jeder, gesamt; **-cy** alle; **-tko** alles; **-tkość** *f* Allheit, Gesamtheit.

wszywać, **wszyć** einnähen.

wtaćzać, **wtoczyć** hineinwälzen; eindreheln; **w. się** hineinwanken.

wtarcie *n* die Einreibung.

wtargnąć eindringen.

wtedy dann, damals.

wtem da, eben.

wtlaczać, **wtłoczyć** hineinpresse, *st.*

wtór *m* die Begleitung (in der Musik); **-ować** begleiten; **-y** zweite; **po** *e* zweitens.

wtorek *m* Dienstag.

wtorkowy Dienstags.

wtórzyc wiederholen; beistimmen.

wtrącać, **-cić** hineinstoßen, *werf.*; einschalten; erwähnen; **w. się** sich einmengen.

wtręt, **-nik** *m* Eindringling; **-ny** eindringlich.

wtracać, **wtracać** in den Satzleimen einbinden.

wtryskać, **-nać** einspritzen.

wtrząsać, **snąć** hineinstreuen.

wtykać, **wetknąć** hineinstecken.

wtył zurück.

wuj *m* Onkel; **-eczny** Onkels-;

-enka *f* Tante; **-ostwo** *n* der Onkel mit der Tante.

wulkan *m* Vulkan.

wulkaniczny vulkanisch.

wwodzić, **wwieść** hineinführen.

wy *thr.*

wybaczać, **-yć** verzeihen.

wy-baczać, **-boczyć** ab-, ausweichen.

wyba-dywać, **-dać** aus-, er-

wybajać ausplaudern. [forschen.

wyba-kać, **-knać** heraussottern.

wyba-wiać, **-wie** befreien, er-

-loić; **-wca**, **-wiciel** *m* Befreier,

Er-löser; **-wicielka** *in*; **-wie-**

nie *n* die Befreiung, die Er-

lös-ung.

wybełnić austrümmeln.

wybelkotać heraustrümmeln.

wybesztać ausschelten.
wybiezować auspeitschen.
wybiedować sich bis zu Ende plagen, sich durchsetzen.
wybieg *m* die Ausflucht; -ać, **wybieżeć**, -nąć, **wybiez** herauslaufen; -ać się sich müde laufen.
wybie-lać, -lić ausweißen; bleichen; -leć weiß werden.
wy-bierać, -brać aus-, herausnehmen; auslesen; (er)wählen; ausheben; eintreiben; *w. się w drogę* sich auf den Weg machen; -bieralny wählbar; -bieralność -keit; -biorki *pl.* der Auswurf, der Ausstoß.
wybi-jać, -ć schlagen, aus-, heraus-, einschlagen; einstoßen (Tür); (aus-)prägen; durchprügeln; (alles) totschlagen; -tność *f* der Nach-, Ausdruck; -tny ausgeprägt, hervorragend.
wybla-dłość *f* Blässe; -dły blaß, bleich; -dnąć bleich werden; verschiefen.
wyblagać erlehen.
wyblaknąć verschiefen.
wy-bl(u)wać, -bluć auspeien.
wyblys-kać, -nąć hervorblicken.
wy-boisty voll Löcher; -hój *m* ausgefahrenes Loch in der Straße.
wybor *m* die Wahl; die Auswahl; Kern, die Elite.
wybor-ca *m* Wähler; -czy Wahl-, Wähler; -ny vortrefflich; -ność -keit; -owy Auswahl-, auserlesen.
wybość ausstechen.
wybrakować aussondern.
wybred-ność *f* Gewähltheit, Tadelssucht; -ny wählerisch, tadelssüchtig.
wybrnąć herauswaten, entinnen.
wybrukować auspflastern.
wybryk *m* die Ausschweifung, toller Streich.
wybrzeże *n* die Küste, der Strand.
wybuch *m* Ausbruch, die Explosion; -ać, -nąć ausbrechen, explodieren.

wybudować aufbauen.
wybu-jać üppig aufschießen; -jałość *f* Üppigkeit; Ausschweifung; -jały üppig, überspannt.
wyburzyć ausschelten.
wyburzyć się sich austoben.
wybywać, **wybyć** zu Ende aushalten, zubringen (die Zeit).
wyć heulen; **wycie** *n* Geheul.
wycalować abfließen.
wycedzić ausfeihen; langsam herausbringen (Worte).
wycembrować auszimmern.
wychar-kać, -knać, -czeć rauspernd ausspucken.
wychędo-zać, -zyć reimpugen.
wychleptać abnugen, abreiben.
wychleptać auschlappern.
wychło-dnąć, -dnieć kühl werden; -dzie abkühlen, kühl machen.
wychłostać auspeitschen.
wychód *m* Ausgang.
wycho-dek *m* Abort; -dne *n* der Ausgang; -dowy, -dny Ausgangs-; -dzca, -dzien *m* Auswanderer; -dzie, wyjść gehen, aus-, heraus-, hinausgehen; hervorgehen; hinaus-, heraufigehen; herauskommen, erscheinen; auswandern; entspringen; -dztwo *n* die Auswanderung.
wycho-wanie *n* die Erziehung; -waniec *m* Bögling, Pflegesohn; -wanka, -wanica *f* Pflege-, Biechtoter; der Bögling; -wawczy Erziehungs-; -wek, wychów *m* die Zucht; -wywać, -wać erziehen, aufziehen.
wychrapać się sich ausschmarchen; zu etw. kommen; gesund werden.
wychuchać sorgsam aufziehen.
wychud-nąć, -nieć abmagern.
wychwa-lać, -lić hochpreisen.
wychwy-tać, -cić (alles) aufsaugen; *w. się z czem* sich etw. entschlüpfen lassen.
wychy-lać, -lić heraus-, hinausbeugen; anleeren (ein Glas Wein); *w. się* sich hinausbeugen; sich entfernen.

wyciąg *m* Auszug; -ać, -nąć aus-, heraus-, hervorziehen; ausdehnen, austreten; ausschöpfen.

wycieć-czka *f* der Ausflug; der Ausfall; -kać, wycieć aus-, rinnen, ausfließen; Ausfall machen.

wycieść-czać, -czyć dünn, mager machen; entkräften.

wycieniować ausschattieren.

wy-cierać, -trzeć ausreiben; ab-, auswischen; auslegen; abnutzen.

wycierpieć erdulden, ertragen.

wy-cinać, -ciąć aus-, heraus-, hauen; fällen; versetzen (einen Stieb); *w. w pień* alles niederhauen; -cinek *m* Ausschnitt.

wycio-sywać, -sać aushauen.

wycis-k *m* Abdruck; -kać, -nąć ab-, ausdrücken; verdrängen; er-, pressen, erzwingen.

wyco-fywać, -fać zurückziehen.

wyćwi-czać, -czyć einüben, aus-, bilden; durchprügeln.

wyczany, wykowy Widen-.

wycze-kiwać, -kać abwarten

wyczer-pać, -pnąć aus-, erschöpfen.

wycze-sywać, -sać austämmen; ausbüchten; abschleifen.

wyczestować vertraktieren.

wyczubić beim Schopf gehörig durchbeuteln.

wyczy-szczać, -ścić reinigen.

wyczy-tywać, -tać herauslesen.

wydać = **wydymać**.

wyda-jny ergiebig; -jność *f* eit; -nie *n* die Aus-, Herausgabe; die Auslieferung.

wydarcie *n* Ent-, Herausreißen.

wydarz-ać, -yć sich ereignen; -onie *n* Ereignis.

wyda-tek *m* die Ausgabe; -tkować verausgaben, Aufwand machen; -tkowy Ausgaben-; -tność *f* das Hervorragende; Ergiebigkeit; -tny hervorragend; ergiebig.

wy-dawać, -dać geben (Ton); aus-, herausgeben; hervorbringen; ausliefern; angeben, ver-

raten; übergeben; erlassen; preisgeben; *w. za mąż* verheiraten; *w. się* sich hin-, hergeben; scheitern.

wyda-wea *m* Herausgeber; -wnictwo *n* die Herausgabe, die Veröffentlichung.

wydaż-ać, -yć nachkommen.

wydecie *n* Aufblähen, -blasen.

wydep-tywać, -tać austreten.

wyde-tosć *f* das Aufgeblasene; Höhlung; -ty aufgeblasen, hohl.

wydu-bywać, -bać aushöhlen, auskloben.

wyd-ma *f* der Flugsand; -misko *n* der Schüttel-; -much *m* das Blasen des Windes; -muchiwąć, -muchać, -muchnąć herausblasen.

wydobrzeć wieder gut werden.

wydo-bywać, -być herausnehmen; herausbringen, -ziehen; *w. się* sich herausarbeiten; heraus-

wydój *m* das Gemelke. [bringen.

wydołać gewachsen sein.

wydoskona-lać, -lić vervollkommen.

wydo-stawać, -stać herausbetommen; *w. się* herauskommen.

wydra *f* Fischotter.

wydra-pywać, -pać austragen; *w. się* sich heraus-, herausarbeiten.

wydra-zać, -zyć aushöhlen; -zenie *n* lung; -zony hohl.

wydroże *n* die Felsenhöhle.

wydrukować (ab)drucken.

wydrw-iwać, -ić herausschwindeln; *w. się* sich loschwindeln; -igrosz *m* Schwindler.

wydrzeż-niać, -nić nachäffen, verspotten.

wydymać ersinnen.

wydu-rzać, -rzyć erschwindeln.

wydu-szać, -sic (alles) erwürgen; auspressen, erpressen.

wydychać, wytchnąć (aus-)atmen; zu Atem kommen.

wy-dymać, -dać aufblähen; aufblasen.

wydział *m* die Abtheilung; die Fakultät; Auschuß
 wydziędzi-czać, -czyć enterben; -czenie *n* die Enterbung.
 wydzie-lać, -lić *zu*, abtheilen; absondern, ausschneiden; -lina *f* die Absonderung, die Ausscheidung.
 wydzie-rać, wydrzeć *aus*, heraus-, entreißen; -rea *m* Entreiber Räuber; -rstwo *n* die Raubsucht, der Raub.
 wydzierza-wiać, -wić verpacken.
 wydzió-bywać, -bać *aus*spießen.
 wy-dzwaniać, -dzwonić *aus*-läuten.
 wydzwi-gać, -gnać *heraus*-, emporheben; *w.* sie sich emporheben.
 wyegzaminować durchprüfen.
 wyforować hinauswerfen
 wyfukać tüchtig ausschelten.
 wyga *m* alter, elender Hund, Fuchs; Knauser.
 wyga-dywać, -dać *aus*schwagen; *w.* na 4. bereben, schimpfen; *w.* sie sich sattiam auschwagen
 wygadzać, wygodzić 3. zurecht machen; eine Gefälligkeit erweisen.
 wy-ganiać, -gnać *heraus*-, weg-, fort-agen; verbannen.
 wygarbować *aus*-, durchgerben.
 wygar-niać, -nać *heraus*scharren.
 wyga-sły erloschen; -snąć erlöschen; -sząć, -sić *aus*löschen.
 wygatkować *aus*sortieren.
 wyginać, wygiąć umbiegen; herans-, hinausbeugen
 wyginać *zu* Grunde gehen.
 wygląd *m* die Aussicht; das *Aus*-sehen; -ać, -nać, wyjrzeć *aus*sehen; *aus*-, *heraus*-, hinaus-schauen; erwarten.
 wygla-da *f* Vernichtung; -dzać, -dzić (*aus*)glätten; vernichten, austrotten.
 wy-głaszać, -głosić *aus*sprechen, verkünden; *w.* kazanie predigen.

wygło-dnieć hungrig werden; -dzić durch Hunger vertilgen.
 wygna-nie *n* die Verbannung; -niec *m* Verbannte(r); -nka die Verbannte.
 wy-gniatać, -gnieść *aus*kneten, -pressen; -gniotki *pl.* Trester, Treber.
 wygnić *aus*saugen.
 wygnoić (gehörig) düngen.
 wygo-da *f* Bequemlichkeit; -dniś *m* einer, der Bequemlichkeit liebt; -dny bequem; -dzić = wygadzać.
 wygoić *aus*heilen, -kurieren.
 wy-golić, -galać *aus*rasieren.
 wygon *m* Viehweg, die Trift; die Viehweide; -owy Tristen.
 wygóro-wać sich empor-schwingen, -wany übertrieben.
 wygorzeć *aus*brennen.
 wygoto-wywać, -wać *aus*stochen lassen; *aus*fertigen.
 wygramolić się sich mühsam *heraus*-, *hinaus*arbeiten.
 wy-grana *f* der Gewinn, der Gewinn; der Preis; der Sieg; -grywać, -grać gewinnen; spielen.
 wygry-zać, -zć *heraus*beißen.
 wygrze-bywać -bać *heraus*-graben, hervorscharren.
 wy-grzewać, -grzać *aus*wärmen.
 wygrzmoczyć durchseulen.
 wygu-biać, -bić vertilgen; -bie-nie *n* die Vertilgung.
 wyguzdrać się endlich von der Stelle kommen.
 wygwiz-dywać, -dać *aus*spfeifen.
 wyhaftować *aus*stiden
 wyhasać się sich satt springen.
 wyheblować *aus*hebeln.
 wyhodować aufziehen
 wyhulać się sich *aus*stossen.
 wyimek *m* *Aus*zug.
 wyjąć *aus*-, *heraus*nehmen.
 wy-jadać, -jeść *aus*-, weg-, auf-essen, -freissen; -jadać *m* *Aus*zehrer.
 wyją-kać, -knać *aus*stottern.

wyjarzm-iać, -ić das Hoch abnehmen; vom Joche befreien.

wyjaś-niać, -nić aufhellen, -heitern; auf-, erklären; **w** się się aufheitern.

wyją-tek *m* die Ausnahme; Auszug; -tkowo ausnahmsweise; -tkowy Ausnahms-.

wyja-wiać, -wić enthüllen; offenbaren, an den Tag bringen; **w**. się herauskommen.

wyjawszy ausgenommen.

wyjazd *m* die Aus-, Abfahrt, die Abreise. -owy Abfahrts- Ausfahrts-.

wyjec *m* Brüstasse.

wyjed-nywać, -nać auswirken.

wyjezdny Abreise-.

wy-jeżdżać, -jechać aus-, ab-, megfahren, ausreiten; abreisen, absegen; **w**. z czem mit etw. kommen; -jeździć fahrbar machen.

wyjęzyczyć się sich ausdrücken.

wyjmować, -jać herausnehmen.

wyjrzeć heraussehen.

wyj-ść = wychodzić; -ście *n* der Ausgang

wyka *f* Wide.

wyka-dzać, -dzić austrüchern.

wy-kalać, -kłuć ausstechen.

wyka-pać austropfen; -pany im höchsten Grade ähnlich.

wykapać ausbaden.

wykapłonieć verächneln (Hohn).

wykarczować ausroden.

wykar-miać, -mieć aufstuttern.

wyką-sać, -sić herausbeissen.

wykaszać aus-, herausheuten.

wykaz *m* Ausweis, Nachweis; -ywać, -ać aus-, nachweisen.

wykichać się sich ausniesen.

wykiełznać ab-, auszäumen.

wykierować hinfenken, **w**. 4. na co zu etw. machen 4.; **w** się na co etw. werden.

wykipieć über-, auslaufen.

wyki-sieć, -snąć völlig ausgären.

wykitować ausfitten.

wykład *m* Vortrag; die Auslegung, -ać, wyłożyć aus-,

herauslegen; erklären, deuten; vortragen, -nieczy Exponential-
-nik *m* Exponent.

wyklajstrować ausfleistern.

wykla-mywać, -mać się sich herauslügen.

wyklarować klar machen; abklären; **w**. się klar werden.

wyklecieć herausbaiteln.

wyklecie *n* der Bannfluch.

wy-klejać, -kleić auskleben.

wykle-słość *f* Wunderbarkeit; -sły ausgebaucht, touverg; -snać sich von innen heraus erheben.

wykłety verbannt.

wy-klinać, -kłać verfluchen; in den Bann tun.

wyklusieć się in die Ähren schießen.

wyklusieć, wykalać ausstechen.

wykluszać, -czyć ausschließen.

wykl-uwać, -uć (mit dem Schnabel) durchpicken; **w**. się aus dem Ei kriechen; entstehen.

wyknąć sich gewöhnen.

wykolatać herausklopfen; erzwingen.

wyko-leić się entgleisen; -lejenie *n* die Entgleisung.

wyko-nalny ausführbar; -nalność *f*leit; -nanie *n* die Ausführung, der Vollzug, die Exekution; -nawca *m* Vollzieher, Exekutor; -nawczyni *in*; -nawczy vollziehend, Exekutiv-.

wykoń-czać, -czyć beenden, vollenden; -czenie *n* die Vollendung.

wykoneypować ausdenten.

wyko-nywać, -nać ausführen, vollstrecken, vollziehen; erfüllen; **w**. się geschehen.

wyko-pywać, -pać ausgraben.

wykorze-niać, -nić auswurzeln, ausrotten.

wykosieć ausmähen.

wykoslawieć schief treten.

wy-kować, -kuć ausschmieden; ausbauen (im Felsen).

wykwiny *pl.* das Widenstroh.

wykpać ausschelten.

wykpl-grosz *m* Bauernfänger;
 -wać, -ć auslocken; w. się sich
 durch List aus der Schlinge ziehen.
wy-kraczać, -kroczyć auß-,
 überschreiten; sich vergehen.
wykra-dać, -ść wegstehlen; ent-
 führen; w. się sich wegschleichen.
wy-krawać, -krajać, -kroić
 herausschneiden.
wykrę-cać, -cić herausdrehen;
 verbrehen; verrenken (Hand);
 auswinden (Tuch); w. się sich
 winden; sich aus der Schlinge
 machen.
wykreś-lać, -lić austreichen;
 aufzeichnen, konstruieren; -lny
 darstellend (Geometrie).
wykręt *m* die Ausflucht; -nik *m*
 Dreher; -ny kniffig.
wykroczenie *n* Vergehen.
wykrój *m* Ausschnitt.
wykropić 4. durchprügeln 4.
wykropkować auspunktieren.
wykrusz-ać, -yć herausbrödeln;
 w. się stückweise herausfallen.
wy-krywać, -kryć aufdecken.
wykrze-swać, -sać Funken
 herausschlagen; w. 4. abschleifen.
wykrztusić austräuspern.
wy-krzyczeć anschreien, durch
 Geschrei erreichen; ausschelten;
 -krzyk *m* Schrei, Ausruf;
 -krzykiwać, -krzyknać auf-
 schreien; -krzyknik *m* das Em-
 pfindungswort; das Ausrufungs-
 zeichen.
wykrzy-wiać, -wić trumm ma-
 chen; schief treten; verziehen
 (Mund); w. się trumm, schief
 werden.
wykszał-cać, -cić ausbilden;
 -cenie *n* die (Aus)bildung.
wykuć = wykować.
wykućlać bei den Haaren beuteln.
wykup *m* Aus-, Loskauf; das Lö-
 segeld; -iciel *m* Loskäufer, Be-
 freier; -ny, -owy Loskauf;-
 -ywać, -ić loslaufen; auslau-
 fen, auflösen; -ienie *n* Los-
 laufen; die Befreiung

wykurować auskurieren.
wykurz-ać, -yć austauben; aus-
 rauchen; durch Rauch vertreiben.
wykwilić ausweinen.
wykwint *m* Luxus, die Feinheit;
 -ność *f* Eleganz, der Komfort;
 -ny fein, ausgesucht.
wykwit-ać, -tnąć aufblühen.
wykwitować się quitt werden.
wyla-czać, -czyć ausschließen,
 aussondern; -czny ausschließ-
 lich; -czność *f* Feit.
wylądnieć hübsch werden.
wylado-wywać, -wać abladen.
wylado-wywać, -wać (an)lan-
 den; -wanie *n* die Landung.
wylądź = wylegać.
wylajać ausschelten.
wyla-mywać, -mać auß-, er-
 brechen, sprengen; w. się auß-
 brechen, sich losmachen.
wyla-nie *n* Ausgießen; die Hin-
 gabe; -ny dahingegeben.
wyla-pywać, -pać ausfangen.
wylatać ausfliegen; durchgerben
 (die Haut)
wy-latywać, -latać, -lecieć
 auß-, herauf-, hinauffliegen;
 herauslaufen; entschlipfen.
wylawiać = wylapać.
wy-lazić, -leźć herauf-, hinauf-
 kriechen; ausgehen (Haare).
wyleczyć auskurieren.
wy-legać, -legnać, -ledź ablie-
 gen; durch Liegen erreichen; sich
 legen (Korn).
wyle-gać, -gnać ausbrüten; w.
 się ausgebrütet werden.
wyle-kać, -knać się erschrecken.
wylenić = wylinić.
wyle-piać, -pić aufkleben.
wylew *m* Ausguß, Erguß; das
 Austreten, die Überschwemmung;
 w. morza die Flut; -ać, wy-
 lać ausgießen; vergießen (Trä-
 nen); ausschütten (sein Herz);
 austreten (Fluß); w. się sich er-
 gießen (Fluß), sich hingeben.
wyleźć = wylazić.

wyleżeć się sich satt liegen.
wylgać się sich herauslügen.
wyli-czać, -czyć auf=, her zählen,
 berechnen; **w.** się Rechnung (ab)=
 legen.
wylinić się sich häuten; sich mau-
 sern; sich hären.
wyli-zywać, -zać (aus)leben; **w.**
 się sich herausleben; genesen.
wyłoga *f* der Aufschlag (am Rod);
 Klappe.
wyłoić mit Talg ausschmieren;
w. skórę das Fell durchgerben 3.
wylom *m* die Bresche.
wylonić aus Licht fördern.
wylosować auslösen; -**wanie** *n*
 die Auslösung, die Ziehung.
wylot *m* Ausflug; die Mündung;
 Schlärmel; **na w.** durch und
 durch.
wylowić = **wylapać**.
wyłożyć = **wykladać**.
wylud-niać, -nić entvölkern;
 -**nienie** *n* die Entvölkerung.
wyludz-ać, -ić herauslöden;
 -**enie** *n* die Herauslodung.
wylu-piać, -pić aushüllen; aus-
 stechen; ausplündern.
wylus-kiwać, -kać ausschälen.
wylusz-czać, -czyć auseinander-
 legen.
wylysieć laßl werden.
wyma-cywać, -cać herausfühlen,
 ausspüren.
wymacerować durchweichen las-
 sen; durchgerben.
wy-maćzać, -moczyć auswäs-
 sern; **w.** nogi ein Fußbad neh-
 men.
wymagać verlangen; (er)forbern;
wymódz erzwingen; **wyma-**
ganie *n* die Anforderung.
wymaglować ausmangeln.
wy-makać, -moknąć (ganż)
 durchnäßt, durchweicht werden.
wymalować ab=, ausmalen.
wymamić herauswindeln.
wymarcie *n* Aussterben.
wymarszczyć entrunzeln.
wymar-zać, -znąć ausstieren.

wymarzyć aus=, erträumen.
wymaścić aus=, verschmieren.
wymaszerować ausmarschieren.
wy-mawiać, -mówić aussprechen,
 ausreden; entschuldigen; vor-
 halten 3.; **w.** sobie co sich etw
 ausbedingen; **w.** się sich ent-
 schuldigen.
wyma-zywać, -zać ausschmieren;
 auslösen; weirsichen.
wymadrzały allzuflug.
wymę-czać, -czyć sehr martern;
 erzwingen; **w.** się sich abmartern.
wymędrkować ausflügeln.
wymęźnić Mann werden.
wymiać zerknittern, -drüden.
wymiana *f* Umwechselfung; der
 Austausch.
wymiar *m* die Ausmessung; das
 Maß; die Ausdehnung; -**kować**
 ermessen; abmerken; -**owy** Aus-
 maß.
wy-miatać, -mieść auslehren,
 auslegen; herauswerfen; -**mie-**
ciny *pl.* der (Aus)lehrer.
wymie *n* Euter, Kuhuter.
wymiedlić austräufeln.
wymie-niać, -nić nennen, nam-
 haft machen; umwechseln, aus-
 tauschen; -**mienny** Tausch.
wy-mierać, -mrzeć aussterben.
wymie-rny ausmeßbar; -**rność**
 -heit; -**rzać, -rzyć** ab=, aus=,
 bemessen; zielen; bestimmen.
wymierzwić gehörig düngen.
wymieszać durchrühren.
wymi-jać, -nać ausweichen.
wymiot *m* Auswurf; -**y** *pl.* das
 Erbrechen
wymknać = **wymykać**.
wy-młacać, -młócić ausdreschen.
wymłodnić wieder jung werden.
wymłot *m* Ausdruch
wymoczki *pl.* Aufgüßtierchen.
wymodlić erbitten, erlösen.
wymódz erzwingen.
wymoknąć = **wymakać**.
wymordować (aße) ermorden.
wymorzyć aushungern.
wymoście bebrüden.

wymotać ganz abwideln; w. się sich herauswideln.
 wy-mowa *f* Aussprache; Beredsamkeit; -mówka *f* Ausrede, Entschuldigung; -mowność *f* Beredsamkeit; -mowny beredt.
 wy-mrażać, -mrozić ausfrieren lassen; durch Frost vernichten.
 wymu-lać, -lić wegspülen.
 wymurować aus-, aufmauern.
 wymus- *n* Zwang, das Erzwingen.
 wymus-kiwać, -kać glatt streichen; w. się sich herausputzen.
 wymustrować ausexercieren.
 wymu-szać, -sić erwingen.
 wymy-d-lać, -lić ansehsen.
 wymykać, wymknąć schnell herausholen; w. się entziehen.
 wym-yśl *m* die Erdichtung, Einfall; Kunstgriff; -yślać, -yślić erfinden; wählerisch sein; -yślnik *m* wählerischer Mensch, yślność *f* Krittellei; -yślny wählerisch, tadelnützig.
 wy-mywać, -myć auswaschen.
 wyna-gradzać, -grodzić belohnen, entschädigen; -grozienie *n* die Belohnung, die Entschädigung. [erlösend]
 wyna-jdywać, -leźć herausfinden;
 wynajmować = najmować.
 wynalaz-ca *m* Gründer, -czy erfinderisch, -ek *m* die Gründung.
 wynalożyć auslegen (Geld).
 wynarodo-wiać -wić internationalisieren; -wienie -slerung.
 wynęcić heransuchen.
 wynędznieć elend werden.
 wynik *m* das Ergebnis; -ać, -nąć hervorgehen, entstehen.
 wynio-słość *f* Erhöhung; Hochherzigkeit; Erhabenheit, der Hochmut; -sły erhöht; hochherzig, erhaben; hochmütig.
 wynijsię = wychodzić.
 wynisz-czać, -czyć vernichten, austrotten; w. się, -czeć vernichtet werden.
 wy-nosić, -nieść heraus-, hinaus-, hinauftragen; -bringen; erhe-

ben; emporheben; betragen; w. się davongehen; sich überheben.
 wynurz-ać, -yć heraussteden; bekannt geben; w. się auftauchen, ans Tageslicht kommen; sein Herz ausschütten.
 wyobra-zać, -zić vor-, darstellen; w. sobie sich vorstellen; -żenie *n* die Vor-, Darstellung; das Bild; -żnia *f* Einbildungskraft.
 wy-orywać, -orać ausadern.
 wyosob-niać, -nić vereinsamen.
 wyostrzyć scharf machen.
 wypa-czać, -czyć trumm machen; w. się trumm werden.
 wypad *m* Ausfall; -ać, wypaść aus-, herausfallen; hervorstürzen; hervorgehen, folgen, entfallen; -ek *m* Vorfall, das Ergebnis.
 wypakować auspacken.
 wypa-l *m* Schuß; -lać, -lić ausbrennen, austranden; abfeuern.
 wypalaszować mit dem Eisel durchsucheln.
 wypalać ausplappern
 wyparać = wyprawać.
 wyparcie *n* die Verdrängung; w. się die Verleugnung.
 wyparować verdampfen, verdünsten; verdrängen
 wypa-rzać, -rzyć ausbrühen.
 wypas *m* die Wäschung; die Gutweide; -ać, wypaść ausmähen; abweiden; -ły fettgemästet.
 wypaść = wypadać.
 wypatroszyć ausweiden.
 wypa-trywać, -trzeć durch-, ansehen, erspähen.
 wypchać, -pchnąć = wypychać
 wypęcznieć hoch aufquellen.
 wypę-dzać, -dzić aus-, heraus-treiben, ver-, wegjagen.
 wypendzlować auspinseln.
 wypel-niać, -nić ausfüllen; erfüllen; vervollständigen; w. się in Erfüllung gehen.
 wypel-zać, -znąć hervorfrieden; entchlüpfen; verschießen (Farbe).

wyperswadować ausreden; **w.** sobie się aus dem Sinne schla-
gen
wypętać entieffeln.
wyplasztować auf-, großziehen.
wy-piekać, -piec ausbacken;
 ausbraten; ausdörren.
wypieknieć schön werden.
wy-piełać, -pleć ausjäten.
wypielegnować großziehen.
wypieniać, durch Prozeßieren er-
langen.
wypienić się sich ausschäumen.
wy-pierać, -prać auswaschen.
wy-pierać, -przeć heraus-, ver-
drängen; **w.** się verleugnen.
wy-pieszczać, -pieścić zärtlich
 aufziehen, verhätscheln.
wypijać, **wypić** austrinken.
wypilować ausjeilen
wy-pinać, -piąć heraussreden.
wypis *m* Auszug; -y *pl.* die An-
 thologie; das Lesebuch, -ywać.
 -ać aus-, heraus-schreiben, ver-
 schreiben; -ać się umständlich
 schreiben; sich ergmatrifulieren
 lassen.
wypla-cać, -cić aus-, bezahlen;
w. się sich loszahlen; -calny
 zahlungsfähig; -calność -leit.
wyplakać durch Weinen erlangen;
w. się sich satt weinen.
wyplanować ausplanieren,
 ebnen.
wy-plaszać, -płaszyć verscheu-
 den.
wypłata *f* Auszahlung.
wy-platać, -pleść ausflechten;
 flechten (Störbe); ausschlagen
wypłatać ausschneiden; **w.** figla
 einen Streich spielen.
wyplą-tywać, -tać heraus-
 wideln.
wypłatny zahlbar; fällig.
wypla-wiać, -wić ausschmem-
 men.
wyplazować ausfuchteln.
wypleć ausjäten.
wypleczyć das Schulterblatt ver-
 reuter

wyple-niać, -nić austrotten.
wyplonić ausmergeln (Feld).
wyplowieć fahl werden.
wyplu-czyny *pl.* das Spülicht;
 -kiwać, -kać ausspülen, aus-
 waschen.
wy-pluwać, -pluć ausspucken.
wypluw *m* Ausfluß; -ać, wy-
 plynąć aus-, herausfließen;
 entspringen; auftauchen; hervor-
 gehen (Behre); abseign.
wypocić ausschwizen lassen; **w.**
 się tüchtig schwitzen.
wypoczywać = odpoczywać.
wypo-gadzać, -godzić aus-,
 aufbeitern; -godzenie -terung.
wypolerować auspolieren.
wypo-minać, -mnieć sich erin-
 nern; vorwerfen (Bohntaten).
wypompować (her)auspumpen.
wyporzą-dzać, -dzić herrichten,
 in guten Stand bringen.
wyposa-zać, -żyć ausstatten.
wypościć się sich ausstauen.
wypotrzebować verbrauchen.
wypo-wiadać, -wiedzieć aus-
 sprechen; kündigen (Wohnung);
 erklären (Krieg); — **wiedzenie**
n die Kündigung; **w.** wojny
 die Kriegserklärung.
wypoży-czać, -czyć ausleihen;
 -borgen; -czalnia *f* Leihanstalt.
wyprać auswaschen.
wypraco-wywać, -wać aus-
 arbeiten; -wanie *n* die Aus-
 arbeitung. [bügeln.
wyprasować auspressen; aus-
wy-praszać -prosić aus-, er-
 bitten; **w.** sobie sich ausbitten.
wyprawa *f* Absendung; Zu-
 richtung; Ausrüstung; Ausstat-
 tung; **w.** wojenna der Feldzug;
w. krzyżowa der Kreuzzug.
wypra-wiać, -wić absenden;
 zurichten; ausgerben; veransta-
 len (Baß); ausstatten; **w.** się
 sich aufmachen, sich wohin be-
 geben; -wny zugerichtet; ausge-
 gerbt; geländig.

wyprawować ausprovozieren.
 wypra-zać, -żyć auschmoren.
 wyprę-zać, -żyć aus-, anspannen;
 w. się sich ausstrecken.

wypróbować erproben.
 wypróch-niały morscy; -niałość
 -heit; -nieć morscy werden.

wyprorokować prophezeien.

wyprostać gewachsen sein.

wyprosto-wywać, -wać gerade
 machen; ausstrecken; w. się sich
 aufrichten.

wypró-szać, -szyć ausstäuben.

wyprowa-dzać, -dzić aus-, ab-,
 hinaus-, herausführen; heraus-
 tragen (Leiche); ableiten (Wort);
 w. z rozumu um den Verstand
 bringen; w. 4. w pole zum
 Marren halten; w. się aus-
 ziehen.

wypróż-niać, -nić ausleeren;
 w. się sich (ent)leeren.

wy-pruwać, -pruć austrennen.

wypry-sk *m* Ausschlag; -skiwać,
 -skać, -snąć herausspringen,
 -sprühen; -ski *pl.* das Ausge-
 sprigte.

wyprząś ausspinnen.

wyprzą-tać, -tnąć wegräumen.

wyprzeć = wypierać.

wyprzeć sich erhitzen; durch Er-
 hitzen wund werden.

wyprze-dawać, -dać ausver-
 laufen; -daż *f* der Ausverkauf.

wyprzedz-ać, -ić zuvorkommen,
 voraneilen; w. się wetteifern.

wy-przegać, -prządz aus-
 spannen.

wyprzodki, na w. um die Wette.

wyprzy-sięgać, -siądz abschwö-
 ren; w. się sich eidlich lossagen.

wyprysnąć się entschöpfen.

wypry-kiwać, -kać (heraus)klop-
 wypu-klina *f* der Bruch. (ien.

wypry-klorzeźba *f* erhabene Ar-
 beit; -kłość *f* Erhabenheit,
 Bauchigkeit; -kły bauchig, kon-
 vex.

wypry-st *m* Auslaß; -stek *m*
 Schößling; -stka *f* der Vor-

stoß (am Stode; -szczać, -ścić
 aus-, herauslassen; entlassen;
 los-, freilassen; hervorspringen
 (Knospen); aufgeben (Geist)

wy-pychać, -pchać ausstopfen,
 -pchnąć herausschöpfen; -py-
 chacz *m* Ausstopfer.

wypy-tywać, -tać się aus-,
 nachfragen, erfragen.

wy-rah *m* Ausrahn; -rabać aus-,
 herausschauen; w. się sich heraus-
 hauen.

wy-rabiać, -robić aus-, ver-
 arbeiten; verfertigen, erzeugen;
 verschaffen, erwerben; verbrau-
 chen; treiben (dummes Zeug);
 w. się sich ausbilden.

wyrabować ausrauben.

wyrachować aus-, berechnen;
 w. się Rechnung legen.

wy-radzać, -rodzić się aus-
 arten, entarten.

wy-rastać, -rosnąć, -rosć aus-,
 heraus-, hervor-, aufwachsen;
 entwachsen.

wyratować erretten.

wyraz *m* Ausdruck, das Wort.

wyra-zać, -zić ausdrücken.

-zistość *f* das Ausdrucksvolle;

-zisty, -ziste ausdrucksvoll;

-zownictwo *n* die Nomenklatur;

-żny deutlich, ausdrücklich;

-żność -keit.

wyrębywać = wyrabiac.

wyrę-zać, -czyć ablösen, ver-
 treten; w. się sich vertreten

lassen; -czyciel *m* Stellvertreter.

wy-rób *m* das Erzeugen; das
 Erzeugnis; -robić = wyrabiac.

-robnik *m* Tagelöhner; -robnica

wyrocznia *f* das Orakel. [-in.

wyro-dek *m* Ausgeartete(r); -dny
 ausgeartet; -dzić = wyradzać.

wyrok *m* Ausspruch; Spruch; das
 Urteil; -ować Urteil fällen, Aus-
 spruch tun.

wy-rost *m* Auswuchs; -rostek *m*
 Schößling; junger Wursche.

wyrównywać, -nać ebnen, aus-
 gleichen; gleichkommen.

wyróż-niać, -nić unterscheiden.

wyrozu-miałość *f* Einsicht, das Verständnis; -miały einwärtsvoll, vernünftig; -miewać, -mieć verstehen, begreifen; -mować durch Vernunftsgründe herausbringen.

wyrugować verdrängen.

wyrunąć herausschleudern.

wyru-szać, -szyć herauswafeln; w. w drogę aufbrechen, ausrücken.

wyrwi-cz, -korek = grajcarek. wyrwać auswühlen, -graben; ein-grabieren; einprägen.

wyrysować auf-, abzeichnen.

wyrytować grabieren.

wy-rywać, -rwać aus-, heraus-reißen; entreißen; ausziehen (Bahn); w. się sich losreißen; w. się z czym mit etw. heraus-plagen; -rywkami nicht nach der Reihe.

wyrzą-dzać, -dzić ausrichten; antun, zufügen; erweisen (Ehre); w. psotę einen Streich spielen.

wy-rzekać, -rzec aussprechen, heraus-sagen; wehtlagen; w. się czego einer Sache entlagen.

wyrzezać ausschneiden; ver-schneiden.

wyrzeż-biać, -bić ausschneiden.

wyrzu-cać, -cić herauswerfen; vorwerfen, -t *m* Auswurf; Vorwurf, Ausschlag; -tek *m* Auswurf; -tnia *f* Ellipse; Elision.

wyrzy-gać, -gnąć ausbrechen.

wy-rzynać, -rznać aus-, heraus-schneiden; verschneiden; nieder-meyeln; w. się durchbrechen (Bahne).

wysą-czać, -czyć aussiedern lassen; bis auf den letzten Tropfen leeren.

wysada *f* Front, Vorderseite.

wysa-dzać, -dzić aussetzen; auf-setzen; ans Land setzen; verdrängen; sprengen; heben (aus dem Sattel); w. się sich hervortun.

wysapać się sich ausschlaufen.

wyschnąć = wysychać.

wyści-biać, -bić austreten.

wy-ścielać, -słać auspolstern.

wyścig *m* das Nachjagen; -i *pl.* der Wettlauf, das Wettrennen; na -i um die Wette; -ać, -nać überholen, übertreffen; -ać się wettrennen; wetteifern; -owiec *m* das Rennpferd; -owy Renn-.

wy-ściinać, -ciać niederhauen.

wy-siadać, -siaść aus-, heraus- steigen; -siadywać, -siedzieć sitzen, oft sitzen, durchs Sitzen erlangen; ausbrüten; absetzen (Strafe); w. się sich müde sitzen.

wysia-kać, -knać aussäen; w. się sich ausschneuzen.

wy-siekać, -siec ausschauen.

wysiew *m* die Aussaat; -ać, wy-siać aussäen; aussieben.

wysik-ać, -nać ausspritzen.

wysi-lać, -lić anstrengen; erschöpfen; w. się sich überanstrengen, sich erschöpfen; -lek *m* Kraftaufwand; -lenie *n* völlige Erschöpfung, die Entkräftung.

wyska-kać się sich müde springen; -kiwać, wyskoczyć auf-, hervor-, herausspringen.

wyskok *m* Sprung; Aufschwung; die Essenz, Sprit; -owy Essenz-.

wyskrob-ywać, -ać austragen; -ek *m* das Ausschabfel.

wysku-bywać, -bać aus-, heraus-rupfen, -rupfen.

wy-słać = wyscielać und wysyłać; -słaniec, -słannik *m* Abgesandter).

wysła-wiać, -wić preisen.

wysię-czać, -czyć ausgrübeln.

wysię-dzać, -dzić ausspüren.

wysłizgać glitschig machen; w. się zur Genüge glitschen.

wysłiznać się entschlüpfen.

wysłowieć aussprechen, -drücken.

wysłu-chiwać, -chać an-, ver-hören, überhören; erhören; aus-horchen.

wysłu-ga *f* Dienstzeit; der Dienstlohn; -giwać, -żyć ab-, aus-

dienen; verdienen, w. się Dienste
 leisten, -zony ausgiebent.
 wysmagać auspeitschen.
 wy-smalać, -smolić anspicken.
 wysmarkać auszeichnen.
 wysmarować aus schmieren.
 wysma-zać, -żyć aus schmieren;
 mit Mühe zu stande bringen;
 auskünsteln.
 wysmienity vorzüglich.
 wy-smiewać, -śmiać auslachen.
 wysmuk-ły schlank, -łość heit.
 wysmy-kać, -knać herausziehen;
 -knać się entwicken.
 wysnić się in Erfüllung gehen
 (ein Traum).
 wy-snować, -snuć herauswideln;
 w. się sich entwicken.
 wyso-ce hoch; -czyzna *f* Hoch-
 ebene; -ki, -ko hoch; erhaben;
 -kolotny hochstehend; -kopien-
 ny hochstämmig; -kość *f* Höhe;
 Hoheit.
 wysolić aus-, durchsalzen.
 wy-sepka *f* eine kleine Insel;
 -spa *f* Insel.
 wyspać się sich aus schlafen.
 wypacerować się zur Genüge
 spazieren gehen.
 wys-piarski Insel-; -piasty
 infelreich; -piarz *m* Inselbe-
 wohner; -piarka -in.
 wypiew-ywać, -ać aus singen;
 fröhlich singen; w. się sich müde
 singen.
 wypowiedać Beichte hören;
 w. się beichten.
 wysreb-rzać, -rzyć versilbern.
 wyssać aus saugen.
 wystać stehen bleiben, durch Ste-
 hen erlangen; w. się sich müde
 wystarać się besorgen (stehen).
 wystar-zać, -czyć ausreichen.
 wysta-wa *f* Ausstellung; Aus-
 lage; der Vorsprung (am Hauser);
 -wać, wystać hervorragen.
 -wca *m* Aussteller; -wiać, -wić
 aussetzen; aufstellen, darstellen;
 auslegen; -wność *f* Pracht, der
 Prunk; -wny prunkvoll.

wystę-kiwać, -kać ausstöhnen.
 występ *m* Austritt; Austritt;
 Vorsprung; -ek *m* das Vergehen,
 das Gaster; -ny laiterhaft; -ność
 -igkeit, -ować, wystąpić treten,
 austreten; auf-, hervortreten.
 wyster-zać, -czyć heraussteden.
 wystosować erlassen, verfügen.
 wy-strajać, -strolć aufputzen;
 reinitimnen, w. figla einen
 Streich spielen; w. się sich auf-
 putzen.
 wystra-szać, -szyć aufschrecken,
 -schrecken; durch Schrecken er-
 langen.
 wystrofować ausschelten.
 wystru-giwać, -gać aus schmiegeln.
 wystrychnąć aufputzen; ausstaf-
 nieren, w. 4. na co zu etw.
 machen 4.
 wystrzał *m* Schuß, die Salve.
 wystrze-gać, -dz się sich hüten.
 wystrze-lać verschießen, (alles)
 nieder schießen. -lić abfeuern;
 ausschießen (Fluge), aufschrecken.
 wystrze-piać, -pić ausstern.
 wystrzy-gać, -dz herausschnei-
 den.
 wystrzy-kać, -knać aus sprigen.
 wystu-dzać, -dzić abfühlen.
 wystukiwać, kać herauspochen.
 wysty-gać, -gnać ausstuhlen.
 wysuć aus-, heraus schütten.
 wysusz-ać, -yć austrocknen; aus-
 zehren; ganz austrocknen.
 wysu-wać, -nać heraus schieben;
 w. się sich weg schleichen, -wal-
 ny aus schiebbar; -wka *f* der
 Schieber.
 wyswatać zur Heirat verhelfen.
 wyswiadczyć ac, -yć erweisen.
 wyswidrować ausbohren.
 wyświe-cać, -cić leuchten 3.,
 vorleuchten; ausweisen.
 wyświe-cać, -cić die Priester-
 weihe erteilen; austrumpfen;
 -cenie *n* die Priesterweihe
 wyświegotać, aus schwagen.
 wyswiet-lać, -lić aufklären.
 wyswistać auspfeifen.

wyswobo-dzić befreien; -dzenie *n* die Befreiung; -dzieciel *m* Befreier.

wys-worować losloppeln; *w. się* sich losmachen.

wy-sychać, -schnąć austrochnen, ausdorren; abmagern

wy-syłać, -słać senden, aus-schicken; -sylka *f* Sendung.

wysyp *m*, -isko *n* der Sand-hügel, ka *f* der Ausschlag.

wysypiać się = wypaść się.

wysy-pywać, -pać aus-, auf-schütten; bestreuen, *w. się* sich ausschütten, hervorkommen, her-auströmen.

wysysać wyssać ausaugen.

wyszachrować aus-schadern.

wyszafować ausgeben, vertun.

wyszalbierzyć ausgaufeln

wyszaleć austoben

wyszamerować mit Schnüren benähen.

wyszar-pywać, -pać, pnać aus-, herausreißen, -zaufen.

wyszarz-ać, -yć abnützen, ab-reiben; -eć gran werden

wyszastać ausgeben vertun.

wyszezać auspinnen

wyszezebiotać ausplappern.

wyszczegół-niać, -nić einzeln darstellen, detaillieren.

wyszeze-kiwać, -kać ausbellen; *w. się* sich müde bellen; -kany pysk loses Maul.

wyszezer-biać, -bić schartig machen, -biony schartig

wyszeze-rzać, -rzyć ausreden, -stetien (Zehne); gloßen.

wyszczuplec schmächtig werden.

wyszezu-wać, -ć heraushezen.

wyszkalować ausschimpfen

wyszlamować ausblammen.

wyszlapać austreten.

wyszlifować aus-schliffen

wyszłochać się sich aus-schluchzen.

wyszorować aus-scheuern, -reiben.

wyszperać ausgrubein

wyszpiegować aus-spionieren.

wysztukować ausstadeln.

wysztur-chać, -chnać heraus- stoßen; Rippenstöße versetzen.

wyszu-kany ausgesucht, außer-leien; kiwać, -kać ausjuden.

wyszu-mieć ausschäumen; aus-toben; den Klauisch verlieren;

-mować ab-, ausschäumen.

wyszysz-ać, -ić verhöhnern

wyszynk *m* Aus-schanf; -ować aus-schenken.

wyszy-wać, -ć aus-, benähen.

wy-taczać, -toczyć herauswäl-zen, ausbrecheln; abschleifen;

abzapfen; zernagen; anhängig machen (Brosch).

wytsjać antönen.

wyti-ń-ować, -czyć austanzen; *w. się* zur Genüge tanzen.

wy-tapiać, -topić aus-schmelzen.

wytarg-ać, -nać herausreißen.

wytargować ab- erhandeln.

wytarty abgenutzt; verwischt.

wytarzać herauswälzen; *w. się* sich herumwälzen

wytech-ać aushauchen, -atmen;

zu Atem kommen, ausruhen;

-nienie *n* Aushauchen; die Er-holung

wyte-piać, -pić ausrotten.

wyterminować auslernern.

wyte-zać, -zyć anstrengen; aus-, anspannen.

wytk-ać, wytknąć = wytykać.

wy-tłaczać, -tłoczyć auspressen;

abdrucken; abdrusen.

wytł-eć ausglimmen.

wytłoczyny *m*. Treber, Trester.

wytłomaczyć erklären; über-legen; *w. się* sich rechtfertigen.

wy-tłukiwać, -tłuc zer-, heraus-schlagen, durch-schleiten 4.

wytopić ertränken *m*.

wytrąbić ausblasen, auström-peten; ausjaufen

wytra-cać, -cić ausrotten.

wytrą-cać, -cić aus-, heraus- stoßen; ausrenken; abrechnen.

wytra-wiać, -wić aus-, auf- zehren; *w. się* sich ab-lären;

-wność *f* Gezehrttheit; Ersah-

rung; -wny gezeht; erprobt, erfahren.

wytrębywać = wytrabić.

wytresować abrichten.

wytroczyć entseßeln.

wytropić ausspüren.

wytruć (alle) vergiften.

wy-trwać ausdauern, aushalten;

-trwalość *f* Ausdauer, Beharrlichkeit; -trwaly ausdauernd, beharrlich.

wytrych *m* Dietrich.

wytrysk *m* Sprudel; -iwać, -ać,

wytrysnąć hervorquellen, -sprudeln.

wytrząsać, -snać, -ść heraus-schütteln, -beuteln.

wytr ebić austoben; lastrieren.

wytrzeć ausreiben, -wischen.

wytrze-pywać, -pać ausklopfen.

wytrzesz-czać, -czyć weit auf-sperren (die Augen).

wytrzeż-wiać, -wić nüchtern machen; -wieć nüchtern werden.

wytrzy-mywać, -mać aushalten, ertragen; -malość *f* Ausdauer, Abhartung; -maly ausdauernd; abgehärtet.

wytuezyć fett mästen

wytu-pywać, -pać ausstampfen.

wy-twarzać, -tworzyć hervorbringen, herausbilden; w. się sich bilden; -twór *m* das Zeugnis, das Produkt; -twórcą *m* Produzent; -twórczy Produktions-, produktiv.

wytwor-nić *m* Bierling; -nisia *f* Bieruppe; -ność *f* Feinheit, Glanzlicht; -ny ausgesucht, fein, vorzüglich.

wytyczyć Stangen setzen.

wy-tykać, -tkać ausweben; ausstopfen; w., wytknąć aus-, heraussteden; rügen, vorwerfen

wytynkować übertünchen.

wyu-czać, -czyć auslehren, gut unterrichten; w. się auslernen.

wyuz-dać aus-, entzäumen; w. się zügellos, unbändig werden; -dany zügellos; -daność -igkeit.

wywa-biać, -bić herauslösen.

wywachać herausriechen.

wywa-lać, -lić herauswälzen; umstürzen; herausreden.

wywalaszyć lastrieren.

wywal-czać, -czyć erkämpfen.

wywa-r *m* Absud; die Schlempe;

-rzać, -rzyć ausfieden, -kochen.

wywa-zać, -żyć herausheben.

wywezas *m* die Erholung; ować się sich erholen, ausruhen.

wywdzię-czać, -czyć sich dankbar erweisen.

wywędrować auswandern

wywędzić austränchern, -zehren.

wywiad-ki, -dy *pl.* die Rund-schaft; -dowczy Auskunfts-;

-dywać, wywiedzieć się sich erkundigen, auskundschaften.

wywią-zywać, -zać sich entwideln; sich entledigen.

wywichnąć ausrenken.

wy-wierać, -wrzeć ausfieden, auskochen; auslassen (feinen

Born); ausüben (Einfluß).

wywier-cać, -cić ausbohren.

wywie-szać, -sić aus-, heraushängen; (alle) aufhängen.

wywiet-rzać, -rzyć auslüften; -rzaly angewittert, schal; -rzyć auswintern.

wywi-jać, -nać, -ć ab-, heraus-, aufwideln; schwingen; -nać się sich herauswideln, sich davon-machen; entstehen.

wywikłać herauswideln.

wywiortki *pl.* ausgebohrte Späne.

wywasz-czać, -czyć enteignen, expropriieren; -czenie *n* die Expropriation

wy-wlekać, -włóczyć, -wleć herausschleppen; auslegen; w. się sich herausschleppen.

wywnę-rzać, -rzyć ausweiden; w. się sein Herz ausschütten

wy-wód *m* die Beweisführung; erster Kirchgang einer Wöchnerin; die Ableitung; -wodzić, -wiesć aus-, herausführen; vorführen; ableiten (die Abstammung); w. 4. w

pole hintergehen; w. się den Rirchgang halten.
wywojować erlämpfen.
wywo-łanie *n* Aus-, Herausrufen; die Achrklärung; -łaniec *m* Ge-lachte(r), Verbannte(r); -ływać, -łać aus-, herausrufen; hervor-rufen (Krieg); w. z kraju in die Achr tun, verbannen.
wywomitować ausbrechen.
wywoskować auswichsen.
wy-wóz *m* die Ausfuhr, Export; -wozić, -wieźć aus-, heraus-führen (zu Wagen); -wozowy Ausfuhr-, Export-.
wy-wracać, -wrócić umwer-sen, umstürzen; umkehren; ver-drehen; w. się umfallen; -wrót *m* das Umwerfen; die Verkehrt-heit; das Umkehren; na w ver-kehrt; -wrotny leicht umstürzend.
wywróżyć ausprophezeien.
wywrzeszczeć ausschreien; w. się sich müde schreien.
wywyż-szać, -szyć erhöhen, er-heben, lobpreisen; w. się sich er-höhen; -szenie *n* die Erhöhung
wywzajem-niać, -nić sich er-kenntlich beweisen, vergelten.
wyz *m* Haufen. [mać
wyżać = **wyżynać** und **wyży-**
wyżalić sich sich ausjammern.
wyżarzyć ausglücken.
wyzbierać auffammeln.
wyźdra-dzać, -dzić verraten.
wyźdrowieć gesund werden.
wyźdychać krepieren.
wyżebrać erbetteln.
wyżej höher, oben.
wyżel *m* Spürhund.
wy-żerać, -żreć aus-, auffressen.
wyżęty abgeerntet.
wyżgać herausjagen, -stechen.
wyzię-biać, -bić erkalten lassen;
 -bnać auskühlen.
wyzierać, wyrzecz heraussehen.
wyziewać *m*, -anie *n* die Ausdün-
 stung; -ać ausdünsten, aus-
 hauchen.
wyżimować überwintern.

wyzina *f* das Hausfleisch.
wyzionać = **wyziewać**; w.
 ducha den Geist aufgeben.
wy-złacać, -złocić vergolden.
wyźlica *f* Spürhündin.
wyźło-biać, -bić aushöhlen.
wyźłopać auslaufen.
wyzna-czać, -czyć bestimmen;
 bezeichnen; anberaumen.
wyzna-nie *n* Bekennen, Geständ-
 nis; Bekenntnis; w. **wiary**
 Glaubensbekenntnis; -wać, -ć
 bekennen, gestehen; -wca *m* Be-
 kenntner; -wezyni *in*
wyżnik *m* Ober (im Kartenspiel).
wyzolić auslaugen.
wyżół-kły ganz gelb, vergilbt;
 -knać, -knieć gelb werden.
wyż-szość *f* größere Höhe; der
 Vorrang, Überlegenheit; -szy
 höher.
wy-zuwać, -zuć ausziehen (Schu-
 he); entblößen, berauben; w. się
 sich ausziehen; sich entblößen;
 sich entledigen.
wy-żuwać, -żuć auslaugen.
wyzwać = **wyzywać**.
wy-zwalać, -zwolić befreien;
 freisprechen (Lehrling); w. się
 sich befreien; -zwolenie *n* Be-
 freiung; die Freisprechung;
 -zwoleniec *m* Befreite(r); Frei-
 gesprochene(r); -zwolonesztuki
 freie Künste.
wyżyć = **wyżywać**.
wyżyłować ansäubern.
wyżyna *f* Anhöhe, Hochebene.
wy-żynać, -żać ausdrücken.
wy-żynać, -żać abmähen, -ernten.
wyzysk *m* die Ausbeute; die Aus-
 beutung; -iwać, -ać ausbeuten,
 ausnützen; -iwacz *m* Ausbeuter.
wyżyty abgelebt, abgenutzt.
wy-zwanie *n* die (Heraus)forde-
 rung; -zywać, -zwać (heraus-)
 fordern; schimpfen; w. się ein-
 ander beschimpfen.
wy-żywać verbrauchen; -żyć sein
 Leben beenden; sein Auskommen
 haben; auskommen.

wyży-wiać, -wić ernähren; w. się sein Auskommen haben; -wienie *n* die Ernährung, der Lebensunterhalt.

wzad rückwärts, nach rückwärts.

wzajem, -nie, -ny gegen-, wechselseitig; *na w.* gleichfalls; -ność *f* Gegen-, Wechselseitigkeit.

wzbierać, **wzbrać** anschwellen
wzb-ijać, -ić się sich empor-schwingen.

wzboga-cać, -cić bereichern; w. się sich bereichern, reich werden.

wzbraniać, **wzbronć** verwehren; w. się sich weigern.

wzbu-dzać, -dzić erwecken, aufregen; hervorbringen.

wzbu-rzać, -rzyć aufregen, empören; w. się wallen; sich empören; -rzenie *n* die Aufregung, die Wallung; der Aufruhr.

wzde-cie *n* die Blähung; -tość *f* Aufgeblasenheit; -ty aufgebläht.

wzdłuż der Länge nach; *w. 2.* längs (des Ufers, dem Ufer)

wzdragać się sich weigern.

wzdrygać się schauern

wzdychać, **westchnąć** (auf-)seufzen.

wzdymać, **wzdać** aufblähen, aufschwellen; w. się sich aufblähen.

wzjęć, **wzniść** = **wzschodzić**.

wzgar-da *f* Verachtung; -dliwy verächtlich; -dliwość -heit; -dzać, -dzić verachten; zurückweisen.

wzgląd *m* die Rücksicht; die Beziehung; **względy** *m.* die Gmüt.

wzglę-dem *2* rücksichtlich, in Betreff; -dnie beziehungsweise; -dność *f* Rücksichtnahme, -dny rücksichtsvoll; bezüglich, relativ.

wzgó-rek *m* die Anhöhe, Hügel, -rkowaty hügelig; -rze *n* die Anhöhe.

wziątek *m* das Genommene.

wziąć = **brać**; .. **wzięcie** *n* Nehmen; die Einnahme; Ansehen.

wzierać = **wyjrzać**.

wziernik *m* Spiegel, **w. oczny** Augenspiegel.

wzię-tość *f* Beliebtheit; -ty beliebt.

wziwać, **wzłonać** saugend einziehen, inhalieren.

wzla-tywać, -tać, **wzłecieć** auf-fliegen; **wzlot** *m* Aufflug; Aufschwung.

wzmacniać, **wzmocnić** stärken, kräftigen.

wzmagać, **wzmódz** kräftigen, stärken; **w. się** zunehmen; mach-tig werden

wzmian-ka *f* Erwähnung, -ko-wać erwähnen.

wznak; *na w.* rücklings.

wznawiać, **wznawieć** erneuern.

wznie-cać, -cić antauchen; erregen.

wznios-łość *f* Erhöhung; Erhabenheit; -ły erhöht, erhaben.

wznosić, **wzniesić** er-, emporheben; errichten; **w. się** sich empor-schwingen; steigen; aufblühen.

wzór *m* das Muster, das Vorbild; die Vorschrift; das Modell.

wzor-ek *m* ein kleines Muster, das Musterblatt; -ki zbierać befritlein; -owy musterhaft, -owość -igkeit.

wzorzysty gemustert.

wzrastać, **wzrosnąć** empor-, heran-, aufwachsen, zunehmen.

wzrok *m* das Gesicht, die Seh-kraft; Blick; -owy Gesicht-, Augen-

wzrost *m* Wuchs, das Wachstum; die Zunahme; das Anblühen

wzru-szać, -szyć rühren, erschüttern; aufregen; auflodern (Boden); aufrühren, **w. się** gerührt, erschüttert werden; erzittern; sich aufregen; -szenie *n* die Rührung.

wzu-wać, -ć anziehen (Schuhe).

wzwy-czajać, -czać angewöhnen

wzywać oben, ob.

wzywać, **wezwać** anrufen (Gott); auffordern.

Z, Ż, Ź.

z, ze 2. aus, von, vor; **z, ze** 6. mit; **z, ze** 4. gegen, etwa (hundert Kronen).

za 2. bei, während, zu; **za** 4. in, hinter, bei, für; **za** 6. hinter.

za zu; **za drogo** zu teuer.

zaalpejski transalpin(isch).

zaambarasować in Verlegenheit bringen; **z. się** in B. kommen.

zaaresztować verhaften; mit Beschlag belegen.

zaawansować befördern; befördert werden; vorschließen.

zab (zęba) *m* Zahn; **z. przedni, oczny, trzonowy** Vorder-, Augen-, Backenzahn.

żaba *f* der Frosch.

zababrać voll-, beschmieren.

zaba-czać, -czyć außer acht lassen.

zabalamucić betören; **z. się** sich

zabarwić färben. [betören lassen.

zabarykadować verrammeln.

zaba-wa *f* Unterhaltung, der Zeitvertreib; **-wiał, -wić** unterhalten; ergötzen; aufhalten; verweilen; **z. się** sich unterhalten; verweilen; sich beschäftigen; **-wka** *f* das Spielzeug; **-wny** unterhaltend; posüerlich.

zabazgrać vollschmieren

zabezasty gezähnt.

zabębnić zu trommeln anfangen.

zabeczeć zu blöfen anfangen.

zabek *m* das Bähnchen.

zabezpieczać = ubezpieczać.

żabi Frosch; **-ę** *n* Fröschelein.

zabie-gać Schritte unternehmen;

-żeć, -dz bis wohin laufen, vorbringen; entgegenlaufen, -kommen; vorbeugen; **-gi** *pl.* Bemühungen.

zabie-lać, -lić weiß anstreichen.

zabinić *m* die Froschlache.

za-bierać, -brać mit-, wegnehmen; konsumieren; ergreifen (Wort); einnehmen; **z. znajomość** Bekanntschaft machen; **z. się do czego** sich an etw. machen.

za-bijać, -bić töten, tot-, erschlagen; schlachten (Vieh); ver-

schlagen; stechen; **-bijak** *m* Raufbold; **-bijatyka** *f* Totschlägerei.

żabka *f* das Fröschelein.

zabko-wać ausziehen; Bähne bekommen; **-waty** ausgezadt, gezähnt.

zabłą-dzić, -kać się sich verirren.

zabliźniać się sich vernarben.

zabłocić mit Rot beschmugen.

zabły-szczeć, -snąć aufblitzen; hervorstrahlen (Hoffnung, Glück).

zabobon *m* Aberglaube; **-nik** *m* ein abergläubischer Mensch; **-ność** *f* abergläubisches Wesen; **-ny** abergläubisch.

zabój *m.* -stwo *n* der Mordschlag; **na z.** auf Tod und Leben; **-ca** *m* Mordschläger; **-czyni-in; -czy** tödlich, mörderisch.

zaboleć zu schmerzen anfangen.

za-bór *m* Raub, die Eroberung, die Besitzergreifung; **-borca** *m* Eroberer, Räuber; **-borezy** Eroberungs-.

zabosć totstechen, erstechen.

zabraknąć fehlen.

zabr-aniać, -onić (ver)wehren, untersagen, verbieten.

zabr-udzać, -ukać beschmugen.

zabrakować auspflastern.

zabryzgać bespritzen, besubeln.

za-brzakać, -brzdać, -brz-

knąć zu klumpen anfangen.

zabrze-że *n* der Platz jenseit des Flusses; **-żny** am jenseitigen Ufer gelegen.

zabrzmieć erschallen, ertönen.

żabsko *n* ein häßlicher Frosch.

zabudo-wać verbauen; **z. się** verbaut werden; sich neu aufbauen; **-wanie** *n* Verbauen; die Bau-lichkeit.

zabu-rzać, -rzyć in Verwirrung bringen; stören (Ruhe); **-rzenie** *n* die Verwirrung, die Störung.

zabytek *m* Überrest.

zqđ schneiden, ernten.
 zacaplć erhaschen.
 zacenbrować verzimmern.
 zacen-iać, -ić vorschlagen (Preis).
 za-cheianka *f.* -chcenie *n* das
 Gellüste; -chciewać, -chcieć się
 czego nach etw. gellüsten.
 zachę-cać, -cić er-, aufmuntern;
 -cenie *n*, -ta *f* die Aufmunte-
 rung, die Anregung.
 zachlastać beschlumpfern.
 zachłó-dzenie *n* die Verführung;
 -dzić verführen.
 zachłostać totprügeln.
 zachłysnąć się sich verschlucken.
 zachmu-rzać, -rzyć bewölken,
 verfinstern.
 za-chód *m* Untergang, Westen;
 das Bemühen; na *z.* westlich,
 gegen Westen; -chodni West-,
 westlich; -chodzie, zająś hinter
 etw. gehen; biś wohin gelangen;
 untergehen; geschehen; vertreten
 (Weg); ereilen (Tod); sich ein-
 schleichen; *z.* się bevorstehen.
 zachorować erkranken.
 zacho-wawca *m* Bewahrer; Er-
 halter; -wawczy Erhaltung-;
 -wywać, -wać bewahren; er-
 halten; halten, beobachten (Ge-
 bote); *z.* się sich erhalten; sich
 betragen; -wanie *n* Bewahren;
 die Achtung; Betragen.
 zachrypnać heiser werden.
 zachrząseć zu rasseln anfangen.
 zachwał-ać, -ić anpreisen.
 zachwa-szczać, -ścić mit Unkraut
 bewachsen lassen.
 za-chwiewać, -chwiać wanken
 machen, erschüttern; *z.* się wan-
 len, erschüttert werden.
 zachwy-cać, -cić ergreifen, er-
 wischen; entzünden; *z.* się ent-
 zündt werden; -cenie *n*, -t *m* die
 Entzündung, die Ekstase.
 zaciąg *m* Fronddienst; die Aus-
 hebung; -ać, -nąć wohin ziehen,
 an-, hin-, auf-, zusammenziehen;
 eintragen (ins Buch); aufnehmen
 (Anleihe); beziehen (Wache); ein-

holen (Rat); ausheben (Soldaten);
 hinziehen.
 zaciecie *n* der Grundzug; der
 Schwung.
 zacie-kać, zacieć durchrinnen;
 einregnen; *z.* się sich vertiefen;
 sich hinreißen lassen; -kłosć *f*
 But, das Ungeßüm; -kły wü-
 tend, ungeßüm.
 zacieka-wiać, -wić neugierig
 machen, Neugierde erwecken
 zaciem-niać, -nić verbunkeln;
 -nieć dunkel werden; erblinden.
 zacie-niać, -nić be-, überschatten;
 -nie *n* ein schattiger Ort.
 zacier *m* die Maische; -ać, za-
 trzeć reiben; verreiben; ver-
 mischen; einrühren, einmaischen;
z. się in Vergessenheit geraten;
 verwischt werden; -ka *f* das
 Reibebrett; Mehlsuppe.
 za-ciesać, -ciosać zuspitzen.
 zacies-niać, -nić ein-, verengen.
 zacie-tość *f* Hartnäckigkeit, der
 Starrsinn; -ty hartnäckig, starr-
 sinnig; störrig.
 zacie-zęć schwerer werden; -żnik
m Mietsoldat; -żny Miets-.
 za-cinać, -ciać einhauen, ein-
 schneiden, wundschneiden; an-
 peitschen; *z.* się horten; auf
 etw. hartnäckig bestehen.
 zacis-kać, -nąć zudrücken.
 zacisz-o *n* die Stille; -ny still
 zaćmić verbunkeln, finstern.
 zaciemienie *n* die Verbunkelung,
 die Finsternis.
 zac-ność *f* Achtbarkeit; vornehme
 Abkunft; -ny achtbar; vornehm,
 angesehen.
 zaco, zacoż wofür, wofür denn?
 zacofaniec *m* Rückschrittler.
 zaciwierkać zu zirpen anfangen.
 zacz wofür; co zacz? was für
 einer.
 zaczy-jać, -ić się auslauern.
 zaczyrować verhexen, bezaubern.
 zacząk *m* kleiner Schüler.
 zacząkać ein wenig warten.
 zacząem worauf; folglich, also.

zaczepiać, -piąć anhaften; angreifen; z się się anhängen; -pka f der Angriff; -pnik m Angreifer; -pny angreifend, offensiv.
zaczerniać, -nić schwärzen.
zaczepać, -pnać schöpfen.
zaczernieć, -nić röten; z. się, -nieć rot werden; -niałość f Röte; -niały gerötet, rot.
zaczepować, -sać säumen.
zaczepiać się bis wohin kriechen.
zaczyn m Gärstoff, Sauerteig.
zaczynać, zacząć, z. się anfangen, beginnen; -nający m Anfänger.
zaczynać, -nić einrühren, einmachen. [tiefen.
zaczynać się sich ins Besen ver-
zad m das, der Hinterteil.
żądać verlangen, begehren.
zadanie n die Aufgabe.
żądanie n Begehren.
zadarcie n der An-, Einriß.
zadarnieć berafen.
zadarty ein-, angerissen; aufgestülpt.
zada-tek m das Angeld; das Unterpfand; -tkować Angeld geben; -tkowy Angeld-; -wać, -dać aufgeben; auferlegen; beibringen; eingeben; beschuldigen; z. sobie pracy sich Mühe geben.
zadaw-nić verjähren lassen; -nieć verjähren; -nienie n die Verjährung; -niony verjährt.
zadek m Hintere.
zadekretować dekretieren.
zaden, **żadna**, -żadne sein, -e, sein.
zadep-tywać, -tać niebertreten.
zadławiać, -ić erwürgen, erdrosseln; z. się ersticken.
żądło n der Stachel.
zadłu-żać, -żyć mit Schulden belasten; z. się in Schulden geraten; -żony verschuldet.
za-dma f das Anwehen, Berwehung; -dmuchnąć -dmuchać ausblasen, auslöschen.
zadni hinter-, hintere.

żądność, -dość f das Verlangen; das Begehren; -dny begehrlieh.
zadosyć, **zadosé** genug; z. **uczy-nić** Genüge leisten, genügen; -uczynienie n die Genugtuung.
zadawać, -wolić befriedigen, -wolniący befriedigend; -wolenie n die Befriedigung.
zadra-pać, -pnać aufrazen; -snać aufziehen; streifen.
zadrzeć zu Tode quälen.
zadrzeć erstarren.
zadrgnąć ein wenig zucken.
zadrukować be-, verdrucken.
zadzwieć z kogo foppen 4.
zadrzeć = **zadzierać**.
zadrzeć erzittern, erbeben.
zadrzemać einschlummern.
zaduch die Stidluft.
zadudnić (dampf) erdröhnen.
zadu-ma f der Tiefinn; -mać się in Gedanken versinken; -many in G. versunken; -miewać, -mieć verblüfft machen; z. się (er)staunen; -mienienie n die Verblüfftheit.
zadu-szać, -sić erwürgen; ersticken z. się ersticken.
zadusz-ki pl. Allerseelen; -ny Allerseelen-; dumpfig.
zadworny hinter dem Hofe böse finlich.
zadychać sich leuchten.
za-dymać, -dać zu blasen anfangen; verwehen (den Weg); -dymka f das Schneegestöber.
zady-miać, -mić mit Rauch erfüllen.
zady-szany außer Atem; -szczęć się außer Atem kommen.
żądza f Begierde; Gier; Sehnsucht.
zadz-gać, -gnać totstechen.
za-dzier, -dziorek m, -dzierka f Ein-, Auf-, Anriß; Reidenagel; -dzierać, -drzeć ein-, anreißen; z. z kim Händel anfangen.
zadzierzg m die Schlinge, die Masche; -ać, -nać ineinander-schlingen; aufknüpfen.

zadzierżec auf-, be-, zurückhalten.
 zadziobać zu Tode piden.
 zadzi-wiać, -wić in Erstaunen setzen; z. się (er)staunen; -wienie *n* Erstaunen.
 zadźwięczeć erklingen, ertönen.
 zadzwonić läuten, klingeln.
 zafajdać verunreinigen.
 zafantować verpfänden.
 zafarbować (an) färben; mit Farbe verbeden.
 zafolować verwalten; mit Schmutz bededen.
 zafrasować betrüben.
 zafugować verfugen.
 zafukać durch Schellen betäuben.
 zagacić mit Fastinen vermachen.
 zagad-ka *f* das Rätsel; -kowość *f* das Rätselhafte; -kowy rätselhaft; -nienie *n* die Aufgabe, Problem; -ywać, -ać zu sprechen anheben; anreden; durch vieles Reden von etw. ablenken; z. się sich verplaudern.
 za-gajać, zagać mit Bäumen bewachsen lassen; eröffnen (Sigung); -gajenie *n* die Eröffnung.
 za-ganiać, -gonić, -gnać wohin treiben, jagen; -ganiacz *m* Dreiber.
 zaga-piać, -pić się sich vergaffen.
 zagar *m* Kohlendunst.
 zagar-niać, -nać zusammenraffen, an sich reißen.
 zaga-sać, -snąć erlöschen; -szać, -sić auslöschen.
 za-gaszczać, -gościć als Gast einkehren.
 zagawędzić się sich verplappern.
 zagawronić się sich vergaffen.
 zagdakać zu gadern anfangen.
 zagegać zu schnattern anfangen.
 zage-stnieć dicht, biß werden; -szczać -ścić verdichten, dicht, biß machen; z. się sich häufen, sich mehren.
 zagiecie *n* Umbiegen, der Bug.
 zagieli *m* das Segel.
 zagięty ein-, umgebogen.
 żagiew *f* der Feuerschwamm

za-ginać, -giąć ein-, umbiegen.
 zaginać verloren gehen; umkommen; verschwinden.
 za-głabiać, -głobić vertiefen.
 zaglą-dać, -dnać, zajrzeć hineinsehen, -schauen; besuchen; zajrzeć 3. beneiden 4.
 zagna-da *f* Vernichtung; -dzać, -dzić vernichten; ausglätten.
 zagłę-biać, -bić vertiefen; -bie-nie *n* die Vertiefung, die Einsenkung.
 zagłodzić verhungern lassen; z. się vor Hunger sterben.
 żaglowy Segel.
 zagłu-chnąć taub werden; -szać, -szyć betäuben; ersticken; -szenie *n* die Betäubung.
 zagmatwać verwirren.
 zagnieść einsteten; erdrücken.
 zagniewać = rozgniewać.
 zagnie-żdzać, -żdzić się sich einnistern.
 zagodzić schlichten.
 zagoić heilen; z. się verheilen.
 zagon *m* Streifzug; das Weet; das Aderfeld; -owy Aderbeet.
 zagorza-lec *m* Fanatiker; -łość *f* der Fanatismus; -ły fanatisch.
 zagórze *n* der Ort hinter einem Berge.
 zagorzeć durch Kohlendunst betäubt werden; den Sonnenstich bekommen. [schaften.
 zagospodarować się sich einwirt-zagoto-wywać, -wać austochen lassen; z. się austochen.
 zagra-biać, -bić rechen, auharken; wegraffen; an sich raffen.
 zagracać mit der Harke ebnet.
 za-gradzać, -grodzić verzaunen; verpferren.
 zagramolić się mit großer Mühe wohin gelangen.
 zagra-nica *f*, -nicze *n* das Ausland; -niezać, -niczyć beargen-zen; -nieznik *m* Ausländer; -niezny ausländisch.
 za-grażać, -grozić be-, androhen; bevorstehen.

zagro-da *f* Verzäunung, das Gehege; kleiner Grundbesitz; -dnik *m* Häusler; -dniczka *in*.
 za-grywać, -grać zu spielen anfangen, aufspielen; ausspielen.
 zagry-zać, -żé anbeißen; totbeissen: *z.* sie sich zu Tode grämen.
 zagryzmolić = zabahrać.
 Zagrzeb *m* Agram (Stadt).
 zagrze-bywać, -bać verscharren.
 za-grzewać, -grzać (er)wärmen; aufwärmen; erhitzen; anfeuern.
 zagrzęznąć steden bleiben.
 zagrznieć zu donnern anfangen; donnern, losdonnern.
 zagu-ba *f* das Verderben; -biać, -bić verderben; verlieren.
 za-gwałdzać, -gwoździć vernageln.
 zagwiz-dać, -dnąć zu pfeifen anfangen; pfeifen.
 zahacz-ać, -yé anhasen, anhängeln; *z.* o co an etw. anstoßen.
 zahamować hemmen; aufhalten.
 zahartować härten; abhärten.
 zahipotekować intabulieren.
 zahu-czeć, -kać erbrausen, erschallen; *z.* 4. überschreien.
 zaimek *m* das Fürwort; zaimkowy Fürworts.
 zaindyczyć się sich aufblähen; erbofen, aufgebracht werden.
 zainteresować interessieren.
 zaiskrzyć się Funken sprühen.
 zaiste gewiß, wahrlich. [*chen*.
 zaja-c *m* Hase; -czek *m* das Häss.
 zająd *m* Miteßer; -ać, zajeść essen; sich wohl schmecken lassen; etw. darauf essen; anbeißen; totbeissen; *z.* sie na 4. ergrimmt sein; -łoć *f* Wut, der Ingrimm; -ły ergrimmt, verbißen.
 zaja-kiwać, -kać, -knać się stottern; -kliwość *f* das Stottern; -kliwy stotternd.
 zajaśnieć hervorstrahlen.
 zająt-rzać, -rzyć eitern machen; erbittern; *z.* sie zu eitern anfangen; ärger werden.
 zajązd *m* die Anz., Einfahrt, die

Einfahrt; Einfall; -owy Einfahrtz., Eintrittz., Einfallsz.
 zajęcie *n* die Einnahme; die Beschäftigung.
 za-jęczeć, -jęknąć zu jammern anfangen.
 zaję-czy Hasen-; -czyca *f* Häslein.
 zajezdny Einfahrtz.; zajeżdzać, zajechać bis wohin fahren; entgegen-, vorfahren; einfahren; einfahren; besetzen.
 zajmować, zając ein-, wegnehmen, ergreifen; besetzen; intereffieren; pfänden; beschäftigen; *z.* sie sich entzünden; sich bezajrzyć = zaglądać. [*fassen*.
 zająć = zachodzić; zającie *n* der Vorfall; Hingehen.
 zajutrzejszy übermorgig.
 żak *m* Schulfarbe.
 zakadzić einräuchern.
 zaka-ł *m*, -ła *f* der Schandfleck; -lać verunreinigen; -lec *m* ein nicht ausgebadener Teig im Brote; -listy nicht ausgebadet.
 zakamienia-łoć *f* Versteinerung; Hartherzigkeit; -ły steinhart; hartherzig.
 zakapturzyć verkapfen.
 zakarhować einferben.
 zakarmić überfüttern.
 zaka-sać totbeißen; -sywać, -sić einen Imbiß nehmen; -ska *f* der Imbiß.
 zakasować übertreffen.
 zaka-sywać, -sać aufschürzen.
 zakaszać aufhusten; *z.* sie vom Husten befallen werden.
 zakatarzyć się Schnupfen bekommen.
 zakat-, -ek *m* das Versted; Winkel.
 zakatować zu Tode martern.
 zakaz *m* das Verbot; -ywać, -ać verbieten; -any verboten.
 zaka-zić verunreinigen; anstecken; *z.* sie sich anstecken; -żny ansteckend.
 zakis *m* das Einsäuern; das Eingefäuerte; -ić einsäuern; -nać sauer werden.

zakitować verkiten.

zakład *m* die Anstalt, die Anlage; die Gründung, die Stiftung; die Wette; das Pfand; -ac, założyć legen, umlegen; anlegen; gründen, stiften; erheben (Protest); z. się twettē.

zakła-dka *f* Falte; der Einschlag; -dnik *m* Geißel; -dowy Anlage-, Stiftungs-, Gründungs-.

zakłajstrować verkleistern.

zaklamrować verflammern.

zakłęcie *n* die Beschwörung; die Bannung.

zakle-jać, -ić verkleben.

zaklekotać zu klappern anfangen.

zaklepać zusslopfen, verhämmern.

zakle-sać, -snać einsinken; -słość *f*, -śnienie *n* die Einsenkung.

zakl-ety gebannt; -inać, -ąc beschwören, bannen; z. się hoch und teuer schwören; zaklinacz *m* Beschwörer, Teufelsbanner.

zaklinować verzaubern.

zakło-cać, -cić ein-, umrühren; beunruhigen, stören (Ruhe).

zakłopo-tać Sorge machen; z. się sich Sorge machen; -tany sorgen-voll; verlegen.

zakłosić się in Ähren schießen.

zakł-uwać, -uć totstehen.

zakochać się sich verlieben.

zakół *m*, zakolenie *n* die Schwenkung, die Biegung.

zakolatać pochen, ansploßen.

zako-łować, -lić umkreisen.

zako-mórek *m* das Hinterrückchen.

zakomunikować mitteilen.

zakon *m* das Gesetz; das Testament; Orden; die Ordensregel.

zakoń-czyć, -czyć zuspielen; beendigen, schließen; z. się enden, endigen; -czenie *n* der Schluß, Beenden; die Endsilbe.

zakon-nica, -niezka *f* Nonne, Ordensschwester; -nik *m* Mönch, Ordensbruder; -odawca *m* Gesetzgeber.

zako-pywać, -pać vergraben.

zakop-cić ruhig machen; beräuhern; -cieć ruhig werden.

zakorkować verlorfen.

zakorze-niać, -nie się Wurzel fassen, sich einwurzeln.

zako-stwo *n* die Schulsücherei, die Schülerhaftigkeit; -wski Schüler-.

zakosztować kosten.

zakować, zakuć zuschmieden.

zakpić sobie z kogo zum besten jmd. halten.

zakracić vergittern.

zakraczać, zakroczyć (bis wohin) schreiten, eingreifen; vorbeugen.

zakra-dać, -sé się ein-, hincinsteilen, sich einschleichen.

zakrakać zu krächzen anfangen.

za-krapiać, -kropić anfeuchten; z. się den Durst löschen.

za-krawać, -kroić ein-, anschnitten; z. na co auf etw. hinführen.

zakre-cać, -cić zu-, ab-, umdrehen; aufdrehen; zuschrauben; umbiegen.

zakre-s *m* Bereich, Kreis; -ślać, -ślić einstreichen; beschreiben (Kreis); bestimmen.

zakręt *m* die Krümmung, die Windung; die Geschäftigkeit; z. uszny die Ohrmuschel; -ka *f* der Drehhafen.

zakrój *m* Zuschnitt; die Absicht.

zakrwa-wiać, -wić blutig machen; z. się blutig werden.

zakrycio *n* Bedecken; die Decke; die Hülle; die Verborgenheit.

zakrystya *f* Sakristei.

zakrystyan *m* Kirchendiener.

zakry-wać, -ć be-, verbeden.

zakrzy-tać, -tnąć się geschäftig tun, sich mit etw. befassen.

zakrzep *m* geronnener Blutkluven; -nąć gerinnen.

zakrze-wiać, -wić anpflanzen, pflegen; -wie *n* Gesträube.

zakrztusić się sich verschlucken.

zakrzy-żać überschreien; -knąć aufschreien; aufschreien.

zakrzy-wiać, -wić krümmen.

zaknąć zuschmieden.

zaknąć *m*, -no *n* der Anlauf;
-ować, -ić ein-, an-, auflaufen.zakurz-ać, -yć beistäuben; mit
Rauch anfüllen; anrauchen.zakus *m* Versuch, die Probe.zakuty łeb *m* Strohkopf.zakwa-s *m* Sauerteig; -szać, -sić
einsäuern; z. się, -śnić sauer
werden.

zakwaterować einquartieren.

zakwieć verschleiern.

zakwieźć zu quiesen anfangen.

zakwie-cać, -cić beblumen.

zakwilić zu wimmern anfangen.

zakwit-ać, -nąć ausblühen.

zakwitować quittieren.

żał *m* das Leid.zalać, -czyć beischließen, bei-
legen; -czenie *n* -cznik, *m* Bei-
schluß, die Beilage; -czny bei-
załadz = zalegać. [liegend
zalogodzić in Güte abmachen,
besänftigen]

zalakierować (über)lackieren.

zalać Berlangen bekommen.

zala-mywać, -mać anbreden;
ringen (Hände); z. się einbreden.zalat-wiać, -wić abmachen, bei-
legen, erledigen, besorgen.za-latywać, -latać, -lecieć (wo-
hin) fliegen, umherfliegen.

zala-tywać, -tać zutriden.

zalażek *m* die Brut.zalażić, zależeć (bis wohin) frie-
den, schleichen.zale-cać, -cić anempfehlen; auf-
tragen; z. się sich empfehlen;
den Hof machen; -calny Emp-
fehlungsz.; -canie *n*, -canki *pl*.
das Freien.

zalecić, zaletnić lau machen.

zaledwie kaum.

zale-gać, -gnać, zaledz einneh-
men, bededen; im Rückstande
sein; z. pole nichts tun.zalegać, załadz ausbrüten; z. się
ausgebrütet werden.zaległość *f* der Rückstand.

zaległy rückständig.

zaleknać się erschreden.

zale-piać, -pić verkleben.

zale-się bewalden; -sie *n* der Ort
hinter dem Walde.zale-ta *f* Empfehlung, gute Eigen-
schaft; -tny empfehlend.zalew *m* die Überschwemmung;
Meerbusen, das Faß; -ać, za-
lać ver-, übergießen; über-
schwemmen; lösen; zuschmel-
zen; ersäuen; z. się lzami
bitter weinen.zale-żeć (od kogo) abhängen; z.
(na czym) beruhen, daran
liegen; -żny abhängig; -żność
-heit.zalić się sich beklagen; żal się
Boże! Gott erbarme sich!zali-czać, -czyć vorauszahlen,
vorschießen; -czka *f* der Vor-
schuß; Nachnahme; -czkowy Vor-
zalimitować vertagen. [schuß-
zaliścić belanden.]żalo-ba *f* Trauer; Beschwerde;
-bliwy fliegend; möglich; -bnik
m Leidtragende(r); -bny Trauer-
zaloga *f* Beizugung.żalom *m* An-, Durchbruch (des
Eises); die Einbiegung.żalo-sć *f* Wehmut, das Herzeleid;
-sny, -śnie wehmütig, möglich.żalot-nica *f* Kokette, Buhlerin;
-ność Buhlerei; -nik *m* Buhler,
Courmacher; -ny tofett, buhle-
riisch; -y *pl*. Diebeleien.żalować beklagen, bedauern;
bereuen; nicht vergönnen; nie
żał. siebie seiner nicht schonen.
żalo-żenie *n* Anlegen, die Grün-
dung, die Stiftung; -żyć = za-
kładać; -życiel *m* Gründer,
Stifter; -życielka *m*.

żalud-niać, -nić bevölkern.

żalutować zulösen.

żaluzye *pl*. Jalousien.zamać, -cić trüben, verwirren.
zamać *m* das Aussholen zum
Dieb; Anschlag; -nąć się aus-
holen; -owy Schwung.

za-maćać, -moczyć naß machen; eintauchen; -**makać**, -moknąć naß werden.
zamalować (be)malen; z. 4. einen Schlag versehen; z. oczy die Augen verschmieren.
zamar-zać, -znąć zufrieren.
zamarzyć schwärmend ersinnen; z. się träumen, einfallen.
zamaskować maskieren.
zama-szczać, -ścić mit Fett, mit Salbe verschmieren.
zama-szystość f tüchtiges Aussehen, Wucht; -**szysty** stark aussehend, tüchtig, wuchtig.
za-mawiać, -mówić besprechen, bezaubern; bestellen; dingen; z. się do kogo sich ansagen; z. sobie co sich etw. vorbehalten.
zama-zywać, -zać verschmieren.
zameczysko n altes, großes Schloß.
zamdlieć übel werden.
zameczek m das Schloßchen.
zameczyć zu Tode quälen.
zamek m das Schloß, die Burg.
zameldować anmelden.
zameście n die Verehelichung.
zameł m trübes Wasser; Wirrwarr, das Chaos.
zameżna f Verehelichte.
zamglić się sich mit Nebel bededen.
zamiana f der Tausch; w zamian tauschweise.
zamianować ernennen.
zamiar m die Absicht, Zweck
zamiast 2. statt, anstatt.
za-miatać, -mieść auskehren; weglegen; -**miatacz** m Auskehrer, Straßenkehrer; -**mieć** f Wind-, Schneewehe; das Schneegestöber; -**mieciny** pl. der Rehricht.
zamięski außerhalb der Stadt gelegen.
zamię-nić, -nić (ver)tauschen, umwechseln; verwandeln; z. się sich verwandeln; -**nni** Tausch.
za-mierać, -mrzeć absterben.
zamię-rzać, -rzyć abmessen; beabsichtigen; z. się ausholen.

zamierzeh = zmierzeh.
zamiesić den Teig anmachen.
zamię-szać vermischen; umrühren; verwirren; -**szanie** n die Verwirrung; -**szka** f Unruhe, Verwirrung.
zamiesz-kały wohnhaft; bewohnt; -**kanie** n der Wohnsitz; -**kiwać**, -**kać** bewohnen.
zamigotać aufflimmern.
zamił-ować, -czyć verschweigen; -**knąć** verstummen.
zamił-ować lieb gewinnen; -**wanie** n die Vorliebe.
zam-knąć = **zamykać**; -**knęcie** n der Verschluss; der Schluss; -**kowy** Schloß.
zamordować ermorden.
zamor-ski überseeisch; -**szczyzna** f das Überseeische; **zamorze** n Land jenseits des Meeres.
zamorzyć verhungern lassen.
zamotać verwideln.
zamoż-ność f Wohlhabenheit, der Wohlstand; -**ny** wohlhabend.
za-mrażać, -mrozić einfrieren lassen; abfrieren (Füße).
zamro-czyć verbunkeln; -**k** m -**ka** f Dunkelheit.
zamarzeć zu brummen anfangen.
zamaru-zać, -yć halb zumachen (Augen).
zamsz m das Samischleder.
zamu-lać, -lić verschlammen.
zamurować zu-, vermauern.
zamyd-lać, -lić einseifen; z. 3. oczy blauen Dampf vormachen 3.
zamykać, **zamknąć** ein-, ver-, zuschließen, -sperrn, zumachen; enthalten, umfassen.
zamy-sł m das Vorhaben, die Absicht; -**ślać**, -ślić beabsichtigen, gedenken; z. się sich in Gedanken vertiefen; -**ślony** nachdenkend.
zań = **za niego** für ihn.
zanadrze n der Busen.
zanadto zu sehr, zuviel.
żandarm m Gendarm; -**erya** f Gendarmerie.

zane-cać, -cić anlöden.
 zanekać zu Tode quälen.
 zaneća *f* Todspeife.
 zanie-cać, -cić anfehören.
 zanie-chiwać, -chać laffen, unter-
 laffen, einftellen.
 zanieczy-szezać, -ścić verun-
 reinigen; -szczanie, -szczenie
 -gung. [läffigen, verjäumen.
 zanie-d-bywać, -bać vernach-
 zaniemieć ftumm werden.
 zaniemódz erfranfen.
 zaniepokoić beunruhigen.
 zaniewidzieć erblinden.
 zanik *m* das Schwinden; die
 Schwindfucht; -ać, -nać hin-
 fchwinden, vergehen.
 zanim bevor, ehe.
 zanićować zu-, vernieten.
 zaniocnica *f* der Nachtfalter.
 zaniocować übernachten.
 zaniocica *f* das Nagelgefchwür.
 za-nosić, -nieść hintragen, -brin-
 gen; hinführen; vorbringen;
 z. się na co im Anzuge fein.
 zanotować annotieren.
 zanu-cić anftimmen (Lied).
 zanu-dz-ać, -ić zu Tode lang-
 weilen.
 zanu-rzać, -rzyć untertauchen;
 z. się sich untertauchen; unter-
 finfen; fich vertiefen.
 zaochocić anfpornen.
 zaoz-nie in Abwesenheit; -noś
f Abwesenheit; -ny hinter den
 Augen, Kontumaz.
 zaog-niać, -nić entzünden.
 zaokrag-lać, -lić abrunden;
 -lenie *n* die Abrundung.
 zaopa-trywać, -trzyć verfehen,
 verforgen; -trzenie -gung.
 zao-rywać, -rać einadern.
 zaostz-ać, -yć (ver)fchärfen; zu-
 fpitzen; reizen (Appetit).
 zaoszcze-dzać erfparen; -dzenie
n die Erfparrnis.
 zapach *m* Duft; -nać Duft, Ge-
 ruch verbreiten.
 zapad *m* Einfurz; -ać, zapaść
 ein-, herunter-, zufallen; ein-

finfen, einfürzen; untergehen
 (Sonne); fällen (Urteil); z. się
 einfürzen, einfallen; -lość *f*
 Einfung; -ły eingefallen; ge-
 fällt.
 zapakować ein-, verpacken; hin-
 einwerfen (in den Kerker).
 zapa-l *m* das Anzünden; das
 Bündloch; Bündstoff; die Begei-
 sterung; -lać, -lić anzünden,
 einheizen; entflammen, begeistern;
 z. się sich entzünden; sich be-
 geistern; entflammen; -lacz *m*
 Anzünder.
 zapal-czywoś *f* der Fähzorn;
 -czywy fähzornig, hißig; -enie
n die Entzündung; -eniec *m*
 Hiß, Braufepopf.
 zapalka *f* das Bündhölzchen.
 zapal-ny entzündbar; -ność -feit.
 zapamię-talec *m* ein unbesonne-
 ner, pflichtvergessener Mensch;
 -talość *f* Unbesonnenheit; -taly
 unbesonnen; vergeßlich; -tliwy
 vergeßlich; -tliwość -feit;
 -tywać, -tać im Gedächtnis be-
 halten; vergeßen auf etw.
 zaparcie *n* die Einfchließung, die
 Verfperrung; z. się die Ver-
 leugnung; z. się samego siebie
 die Selbverleugnung
 zaparkanić einpflanzen.
 zaparz-ać, -yć bebrühen, bähen.
 zapas *m* Vorrat; -y *pl.* das
 Ringen; -owy Vorrats-; Re-
 serve.
 zapaska *f* Schürze.
 zapaskudzić verunreinigen.
 zapaś nica *f* Ringerin; -nietwo
n die Ringkunft, Ringen; -niezy
 Ringer-; -nik *m* Ringlämpier.
 zapa-trywać, -trzyć się wohin
 fehen; sich verfehen; betrachten;
 -trywanie *n* die Betrachtung,
 die Anficht.
 zapchać vollftopfen.
 zapchlony voll Glöhe.
 zapę-d *m* der Anlauf, Schwung;
 -dzać, -dzić biß wohin treiben,
 verfcblagen; z. się vordringen.

zapel'niac, -nić aus-, vollfüllen.
zapelz-ac, -nać bis wohin kriechen.
zape-rzac, -rzyć mit Unkraut verwachsen lassen; **z.** się aufgebracht, feuerrot werden.
zapetać in Fesseln legen.
zapew-ne, -nie gewiß; wahr-scheinlich; -niac, -nić versichern, sicherstellen; -nienie *n* die Versicherung.
zapiać trahen, zu *I.* anfangen.
zapiecek *m* Ort hinter dem Ofen.
zapieczetować be-, versiegeln.
zapiekać, zapiec einbrennen; **z.** się verhärten, verhärten.
zapien-iać, -ić schäumend machen; **z.** się schäumen.
za-pierać, -przeć verriegeln; **z.** się czego, kogo leugnen; verleugnen.
za-pijać, -pić darauftrinken; durch Trinken zu vergessen suchen; **z.** się saufen.
zapinać, zapiać zuknöpfen, zuschnallen, zubeiteln.
zapis *m* das Einschreiben; das Eintragen; die Inschrift; **z.** testamentowy das Vermächtnis; -ywać, -ać einschreiben, eintragen; vollschreiben; verschreiben; verordnen; vermachen; **z.** się sich einschreiben; sich verschreiben (dem Teufel); -ek *m* die Notiz; -owe *n* die Einschreibgebühr; -owy Einschreibe-, Verschreibungs-.
zapiszcieć zu pfeifen anfangen.
zapłacić bezahlen; vergelten.
za-pladniać, -plodnić befruchten.
zapłakać in Tränen ausbrechen.
zapłata *f* Bezahlung, der Lohn.
za-platać, -płesć zu-, verschlechtern.
zapłatać verwideln.
zaplecznik *m* Hintermann.
zapple-śniałość *f* Verschimmelung; -śnieć verschimmeln.
zapłocie *n*, **zapłotki** *pl.* der Platz hinter dem Baum.
za-plód, -plódek *m* die Leibesfrucht; Fruchtkeim.

zapło-nać, -nić się rot werden.
zapługaw-iać, -ić verunreinigen.
zapl-uwać, -uć bespuhen.
zapły-wać, -nać bis wohin schwimmen, fließen, segeln.
zapo-biegać, -biedz zuvorkommen; vorbeugen; -biegliwy vorbeugend.
zapocić się in Schweiß kommen.
zapocząnać = zaczynać.
zapo-dziewać, -dziać wohin verlegen; **z.** się abhanden kommen.
zapolę *n* der Ort hinter dem Felde; die Banse (in der Scheuer).
zapo-minać, -mnieć vergessen; -mnienie *n* die Vergessenheit.
zapomocą *2.* mittels.
zapomódz się in bessere Lage kommen, sich erholen.
zapomoga *f* Unterstützung.
zaponą *f* der Vorhang.
zaporą *f* der Vorlegebaum; das Hindernis; Verschölung.
zapotrzebo-wać brauchen, erfordern; -wanie *n* Erfordernis.
zapo-wiadać, -wiedzieć ansagen, ankündigen; anbieten; unter-sagen; -wiedź *f* Ankündigung; das Aufgebot; Unter-sagung.
zapowiet-rzać, -rzyć verpesten.
zapoż-nawać, -nać bekannt machen; **z.** się bekannt werden.
zapoż-niać, -nić się sich verspäten.
zapożyczyć-ac, -yć się sich verschulden.
zapo-zywać, -zwać vorladen.
zapracować durch Arbeit verdienen; **z.** się sich hinarbeiten; sich zu Tode arbeiten.
zapragnąć dürsten, ein Verlangen bekommen.
za-praszać, -prosić einladen.
zaprawa *f* Zurichtung; Würze; **z.** wapienna der Mörtel.
zaprawdę wahrlich, fürwahr.
zaprą-wiać, -wić zurichten, ein-, anmachen; würgen; vermachen; woran gewöhnen, einüben; **z.** się sich einüben.

zaprą-zać, -żyć einbrennen; -żka *f* Einbrenne.
 zaprosiny *pl.* die Einladung.
 zaprosz-ać, -yć bestäuben; *z.* glöwe berauchen.
 zaproszenie *n* die Einladung.
 zaprowa-dzać, -dzić hinführen; einführen (Mode).
 zaprowiantować mit Nahrung versorgen.
 zaprząg *m* das Gespann.
 zaprzaniec *m* Abtrünniger, Berleugner, Renegat.
 zaprzą-tać, -tnąć bestäumen; ganz in Anspruch nehmen; beschäftigen.
 zaprze-czać, -czyć (ab)leugnen.
 zaprze-dawać, -dać verkaufen.
 za-przegać, -przadz an-, einspannen; -przegowy zum Einspannen.
 zaprze-stawać, -stać aufhören.
 zaprzesz-ły längst vergangen, ververgangen; -łość -heit.
 zaprzyjaź-niać -nić befreunden.
 zaprzy-sięgać, -siądz beistehen; *z.* sie sich eidlich verpflichten.
 zapu-chać, -chnąć anschwellen.
 zapukać anklopfen.
 zapust *m* ein dicht aufgeschossener Wald; -nik *m* Faschnachtsknecht; -ny Faschnachts-; -ować Faschnacht feiern; -y *pl.* der Fasching.
 zapu-szczać, -ścić hineinlassen, hängen; herunterlassen; bewachsen lassen; wachsen lassen (Bart); einlassen (mit etw.); auswerfen (Reg.); *z.* sie sich einlassen.
 za-pychać, -pchać voll-, verstopfen.
 zapy-lać, -lić bestäuben.
 zapylec *m* die Ananas.
 zapy-tanie *n* die Anfrage: -ty-wać, -tać, -tać się (an)fragen.
 żar *m* die Glut.
 żarabac = zarebywać.
 za-rabiać, -robić verdienen, erwerben; vermachen; anmachen; *z.* co czem vermischen.

zara-da *f* Abhilfe; -dezy abhelfend; -dny der sich zu raten weiß; -dzać, -dzić vorbeugen; Rat schenken.
 zara-nie *n*, -nek *m* die Morgenfrühe; -nny Früh-.
 za-rastać, -rosnąć, -rosć zu-, verwachsen; Haare bekommen.
 zaraz gleich, sogleich; -em zugleich.
 zara-za *f* Seuche, Ansteckung; *z.* na bydło Viehseuche; *z.* na zboże der Getreidebrand; -zać, -zić anstecken; -zek *m* Ansteckungsstoff; -żliwy ansteckend.
 żarcie *n* Fressen.
 żarcik *m* das Späßchen.
 żardze-wiały verrotet; -wieć verrotten, rostig werden.
 za-rębywać, -rabać anbauen, niederbauen; swięż zuhaden.
 zare-czać, -czyć (ver)bürgen; verloben; -czenie *n* die Burgschaft; -czyny *pl.* die Verlobung; -ka *f* Bürgschaft.
 żarekawek *m* Mut.
 żar-liwość *f* Heereifer; -liwy sehr eifrig; -loczny gefräßig; -loczność -heit; -lok *m* Vielfräß.
 żarna *f* Handmühle.
 żarnice *pl.* Maßern.
 zarob-ek *m* Verdienst; -kować den Unterhalt erwerben; -kowanie *n* der Erwerb; -kowy Erwerbs-.
 za-ród, -rodek *m* Stein; -rod-kowy Stein-; -rodniki *pl.* Samen.
 zaropić się in Eiterung übergehen.
 zarośl *f*, zarośle *n* das Dickicht.
 zarost *m* Bartwuchs.
 zarów-nywać, -nać ebenen, gleichmachen; -no auf gleiche Weise.
 zarozumia-łość *f* Einbildung; -ły eingebildet.
 żart *m* Scherz, Spaß.
 żart-ki lustl.; -kosé Hlintheit, Schnelligkeit.
 żarto bliwy spaßhaft; -bliwość -igkeit; -wać spaßen, scherzen;

ż. **z** kogo sich über 4. lustig machen; -wnik, -wnis *m* Spaßmacher; -wniczka, -wnisia -in.
zarumienie rot machen; braun rösten; **z.** sie rot werden.
zary-bek *m* die Fischbrut; -biać, -bić mit Fischbrut besetzen.
zaryczeć auf-, losbrüllen.
zaryglować zu-, verriegeln.
zarys *m* Entwurf; Abriß; -ować vollzeichnen; skizzieren.
zarywać, zaryć vergraben.
zarywać, zarwać weggraffen, ergreifen; **z.** czego aufschnappen; sich zusiehen.
zarząd -d *m* die Verwaltung; -dca *m* Verwalter; -dzać, -dzić ver-zarzęcaufwiehern. (walten, leiten).
zarze-czanin *m* Bewohner des jenseitigen Ufers; -cze *n* Land am jenseitigen Ufer.
za-rzekać, -rzec bezaubern; **z.** się czego etw. abschwören.
żarzenie „Glühen.“
żarzępolić zu siedeln anfangen.
żarzewie *n* glühende Kohlen.
zarzu-cać, -cić hin-, weg-, vollwerfen; verwerfen; vorwerfen; -t *m* Vorwurf; die Einwendung; -tka *f* der Überwurf; der Überzieher.
żarzyć glühend machen; **ż.** się glühen; **żarzysty** glühend.
za-rzynać, -rznąć schneiden, ein-, zuschneiden; schlachten.
zaś aber, hingegen.
zasa-da *f* Grundlage, der Grund-ton; der Grundsatz; Base; -dni-czy Grund-, grundsätzlich.
zasadowy außergerichtlich.
zasa-dzać, -dzić setzen; an-, be-pflanzen; gründen; **z.** się sich gründen; anslauern 3.; -dzka *f* der Hinterhalt.
zasądz-ać, -ić verurteilen.
za-salać, -solić einsalzen.
zasapać się außer Atem kommen.
zaścianek *m* kleinadeliges Gut.
za-scielać, -słać bededen, be-streuen.

zase-piać, -pić verbüsten; **z.** się düster werden; die Stirn runzeln.
za-siadać, -siaść Platz nehmen, sich hinsetzen; Sie haben; **z.** na 4. nachstellen 3.
zasie-działy lange ansässige; -dzieć się zu lange sitzen bleiben; vom Sitzen steif werden.
zasię-gać, -gnać bis wohin rei-chen; **z.** rady sich Rats erholen.
zasiek *m* Berchau; -ać, zasieć loshaden; zu Tode hauen; einen Berchau machen.
zasiew *m* die Saat; das Säen; die Saatzeit; -ać, zasiać (be-)säen.
zasi-lać, -lić stärken, unterstützen; -lek *m* die Stärkung; die Unter-stützung.
zasinić blau, braun werden.
za-skakiwać, -skoczyć bis wo-hin springen; verstellen; vor-beugen; ereilen (Tod).
zaskar-biać, -bić erwerben.
zaskar-zać, -żyć verflagen.
zaskle-piać, -pić überwölben; **z.** się sich vernarben (Wunde); sich verpuppen.
zaskomleć zu winseln anfangen.
zaskór-ny unter der Haut befind-lich; -na woda das Grundwasser.
zaskorupieć sich mit einer Kruste überziehen.
zaskowyczeć zu winseln anfangen.
zaskrzeczeć zu frähen anfangen.
zasłabnąć erkranken.
zasłać = zascielać und zasylać.
za-slaniać, -słonić verdecken, ver-hüllen; das Licht benehmen; schützen, schützen; **z.** się sich bededen, sich schugen.
zasle-piać, -pić verblenden; -pnąć erblinden.
zasłocić się Regenwetter eintreten.
zasłona *f* Hülle; der Vorhang; der Schirm, der Schutz.
zasłoneczny hinter der Sonne be-sindlich.
zaślubiać, -bić verloben; -biny *pl.* die Verlobung.

zasłuchać się ganz Ohr sein.

zasłu-ga *f* das Verdienst; -giwać, -żyć verdienen; z. się sich verdient machen; -żony verdient, verdienstvoll.

zasłynąć berühmt werden.

zasłyszeć von etwas hören.

zasmagać totgeißeln.

zasmakować w czym Geschmack, Gefallen an etw. finden.

zasmarkać berögen.

zasmarować verschmieren.

zasmiać się lächeln, aufachen.

zasmiecieć mit Rehricht verunreinigen.

zasmierdzieć się stinkend werden.

za-smolić, -smalać verpichen.

zasmrodzić mit Gestank erfüllen.

zasmu-cać, -cić betrüben.

zasnać = zasypiać.

zaśniecić się brandig werden.

zaśniedzieć verrosten.

zaśniężyć verschneiden.

zasn-uwać, -uć ver-, überspinnen.

za-sób *m* Vorrat; -sobnik *m*

Hintermann; -sobność *f* Fülle;

-sobny vorrätig, Vorrats-.

zasolić einsalzen.

zasp-a *f* Düne, Schneewehe.

zasp-ać ein-, verschlafen.

zasypawać anstimmen.

zaspo-kajać, -koić befriedigen; stillen; schlichten (Streit).

zasrubować zu-, verschrauben.

zasta-nawiać, -nowić aufhalten,

stillen (Blut); auffallen; z. się

haltmachen; erwägen, überlegen;

-nowienie *n* die Erwägung, die Überlegung.

zastąpić = zastępować.

zastarzyć veralten.

za-stawać, -stać antreffen.

zastaw *m* das Pfand; -ka *f* das

Schutzbrett; Klavpe; -iać, -ić

aufhalten, zum Stehen bringen;

befegen; decken, verdecken; ver-

pfänden; z. się czem sich mit

etw. decken, schützen; -nik *m*

Pfandleiter; Geißel; -ny Pfand-.

zastękać aufstöhnen.

zastęp *m* die Schar, die Heerschar;
-ca *m* Vertreter; -czyni *in*;
-ny, -czy stellvertretend; -ować,
zastąpić vertreten; -stwo *n* die
Vertretung.

zastój *m* Stillstand, die Stodung.

zastoso-wywać, -wać anpassen,

anwenden; z. się sich anpassen;

-wanie *n* die Anwendung.

zastrasz-ać, -yć Schrecken ein-
jagen.

zastrugać zuspitzen.

zastrze-gać, -dz sobie sich vor-

behalten; -żenie *n* der Vorbe-

halt.

zastrze-gać, -gnać stecken bleiben.

zastrzelić erschießen.

zastrzy-kać, -knać einspritzen.

zastu-dzać, -dzić abfühlen.

zastukać anpochen, anklopfen.

zasty-gać, -gnać erkalten.

zasuć verschütten.

zasusz-ać, -yć eintrocknen lassen.

zasu-wać, -nać zu-, vorschieben;

-wka *f* der Schieber, der Kiegel.

zaswędzić zu jucken anfangen.

zaświad-czać, -czyć bezeugen;

ezenie *n* Zeugnis, Attest.

zaświatowy außerweltlich.

zaświec-ać, -ić vorleuchten; an-

zünden; z. się aufleuchten.

zaświerzbicć zu jucken anfangen.

zaświnić versäuern.

zaświ-stać, -snać einen Pfiff tun.

zaświtać hell werden, tagen.

zasycać sättigen.

zasychać, zaschnąć ein-, ver-

trocknen.

zasyceć aufzischen.

zasyłać, zasłać ver)schicken, (ver)-

senden; entbieten (Gruß).

za-sypiać, -snać einschlafen; ver-

scheiden; -spać verschlafen.

zasy-pywać, -pać zu-, verschütten;

beitreuen.

zaszargać beschlumpfern.

zaszczać bewirren.

zaszczek-iwać, -ać auf-, los-

bellern.

zaszczek-kać, -knać zu flirren

zaszczep-iać, -ić pšropfen; (ein-)impfen; einbrägen.
 zaszczyć, zaszczywać zu Lobe hehen.
 zaszczyć-cać, -cie beehren, auszeichnen; -cenie *n*, -t *m* die Ehre, die Auszeichnung; -tny ehrenvoll.
 zaszklieć verglasen.
 zaszkodzić schaden.
 zaszłapać über den Zugstrang zaszły geschehen. [treten].
 zasznarować zuschnüren.
 zaszip-iać, -lic mit einer Stednadel zustechen.
 zaszpunktować verspünden.
 zaszumić aufbrausen.
 za-szywać, -szyć zunähen.
 zatabaczyć mit Schnupftabak beschnupfen.
 za-taczać, -toczyć wohin wälzen; angaffen; abzielen; abstechen; z. się taumeln.
 zata-jać, -ić verheimlichen.
 zatamować hemmen; stillen.
 zatań-cować, -czyć vortanzen; ein wenig tanzen.
 zatapiać, zatopić ersäufen; überschwemmen; versenken; z. się sich vertiefen.
 zatarasować berrammeln.
 zatar-g *m*, -ga *f* der Zwist.
 zatehnąć się außer Atem kommen.
 zatem folglich, daher.
 zatep-iać, -ić abstumpfen.
 zateśknić Sehnsucht bekommen.
 zatetnieć erdröhnen.
 za-tkać, -tknąć = zatykać, -tkanie *n* die Verstopfung.
 za-tłaczać, -tłoczyć erdrücken; vollpšropfen, vollstopfen.
 zatlić zum Glimmen bringen; z. się, zatleć ins G. kommen.
 zatł-ukać, -ne totschlagen.
 zatłum-iać, -ić dämpfen, erdrücken.
 zatoka *f* Bucht, der Meerbusen.
 zatonąć versinken, unter Wasser stehen.
 zator *m* die Stauung der Wasserflut im Flusse; neues Wasserbett.

zatrabieć in die Trompete stoßen.
 zatra-cać, -cie wohin verlegen.
 zatra-cenie *n*, -ta *f* die Vernichtung, das Verderben; -cie vernichten, verderben.
 zatradować gerichtlich in Beschlag nehmen.
 zatratować riedertreten.
 zatroczyć einschnüren.
 zatroskany sorgenvoll.
 zatrud-niać, -nić beschäftigen; -nienie *n* die Beschäftigung.
 za-truwać, -truć vergiften.
 za-trwazać, -trwożyć ängstigen.
 zatrząść schütteln, erschüttern; z. się erzittern, erbeben.
 zatrzasnąć heftig zuschlagen.
 zatrzeć = zacierać.
 zatrzepotać aufplattern.
 zatrzeszczyć zu knistern, zu trachen anfangen.
 zatrzy-mywać, -mać an-, auf-, zurückhalten; behalten; z. się stehen bleiben; verweilen.
 zatu-iać, -lic verhüllen (Gesicht); verstöpfen (Ohren).
 zaturkotać zu rasseln anfangen.
 zatwar-dzać, -dzić verhärten; verstopfen; gefühllos machen; -dzenie *n* Verhärtung; z. żoładka die Stuhlverstopfung; -działość *f* Verstopfung, Gefühllosigkeit; -działy hart; gefühllos, verstopft; -dzieć, -dnąć hart werden, verhärten; verstopft sein.
 zatwier-dzać, -dzić bestätigen; beseitigen; bekräftigen.
 zatyć zu fett werden.
 zatyeczka *f* Klappe; der Stöpsel.
 zatyczyć Stangen einstechen.
 za-tykać, -tkać zu-, verstopfen.
 za-tykać, -tknąć aufsteden.
 zatyłek *m* Hinterteil.
 zau-iać vertrauen; -lanie *n* Vertrauen, Zutrauen.
 zaulek *m* enge Quergasse.
 zauz-nica *f* das Ohrgehänge; Ohrenbläserin; -nietwo *n* die Ohrenbläserci; -nik *m* Ohren-

bläser; -ny Ohren; hinter den Ohren befindlich.
zauważ-ać, -yć bemerken; von etw. Notiz nehmen.
zauzdać den Baum anlegen.
zawa-da *f* das Hindernis, der Anstoß; -dyacki händelsüchtig; -dyactwo *n* die Handels-, Streitsucht; -dyaka *m* Handelsmacher, Krafel; -dzać, -dzić hinderlich sein; z. o co an etw. anstoßen.
zawakować erledigt werden.
zawa-lać, beschmutzen; z., -lić verschütten, vollfüllen; verrammeln; z. się einstürzen; -lidroga *m* einer, der einem anderen im Wege steht; das Hindernis.
zawalka *f* Drüse.
zawarcie *n* der Verschuß; der Abschluß; z. pokoju Friedensschluß.
zawar-czeć, -knać zu knurren
zawarować = zastrzegać.
zawar-tość *f* der Inhalt; -ty geschlossen; enthalten.
zawarzyć einfließen, einkochen.
zaważyć wiegen (5 kg).
za-wczasu beizeiten; -wczesny, -wczesnie frühzeitig; voreilig.
zawczoraj vorgestern; -szy vorgeitrig.
zawdzię-czać, -czyć verdanken.
za-wdziewać, -wdziać anziehen.
zawędrować bis wohin wandern.
zawędzić eintrocknen; selchen.
zawezwać = wezwać, wzywać.
zawiadamiać = uwiadamiać.
zawła-dowca *m* Verwalter; -dow-czy Verwalters; -dowstwo *n* die Verwaltung; -dywać, -dować czem etw. verwalten.
zawiasa *f* Türangel.
zawia-zek *m* Fruchtklein, Keim; -zywać, -zać zu-, verbinden; stiften, schließen (Freundschaft); z. się sich bilden, sich entwickeln.
zawiehrz-ać, -yć verwirren.
zawiedły verweltt.
zawieja *f* Schneewehe, der -sturm.

za-wierać, -wrzeć zumachen; schließen; einsperren; enthalten, umfassen.
zawie-rucha *f* der Schneesturm; z. morska Seesturm; -ruszyć stürmisch machen; z. co etw. wo hintun; z. się verloren gehen.
zawie-rzać, -rzyć trauern.
za-wieść, -wodzić bis wohin führen; täuschen; aufführen; z. się sich täuschen.
zawie-szać, -sić aufhängen; ein-, verhängen; vertagen; einstellen; entheben; -sisty herab-, überhängend; did (Sauce); -szenie *n* Aufhängen; die Vertagung; die Einstellung; -szenie broni der Waffenstillstand.
za-wiewać, -wiać zu wehen anfangen; an-, hin-, verwehen.
za-wieźć, -wozić wohin führen (zu Wagen, zu Schiff).
zawi-jać, -nać um-, einwickeln, hüllen; z. do portu in den Hafen einlaufen; -niatko *n* Bündel.
zawi-kląć verwickeln, verwirren; -kłanie *n* die Verwicklung; -leo *m* das Windröschen.
zawilgnać feucht werden.
zawi-ly verworren; -łość -heit.
zawinić verschulden.
za-wisć *f* der Reiz; -wistny neidisch.
zawis-ly abhängig; -łość -heit; -nać hängen bleiben; abhängen.
zawitać eintreffen, ankommen.
za-wlekać, -włóczyć, -włoc; wohin schleppen; einfädeln; über-eggen; z. się sich wohin schleppen.
zawód *m* Beruf, das Fach, die Laufbahn; die Täuschung; das Wettrennen; w zawody um die Wette; zawodowy Fach; Renn-.
zawod-nić bewässern; -nienie *n* die Bewässerung.
zawod-ny trüglisch, täuschend; -ność *f* Trügllichkeit.
zawodzić = zawieść.
zawój *m* Turban.

zawojować bekriegen, unterjochen.
zawo-łać rufen, berufen; -**łanie**
n der Ruf, An-, Aufruf; -**łany**
 tüchtig, berühmt.
zawora *f* der Verschluss.
zawornik *m* Schlussstein.
za-wracać, -**wrócié** umkehren,
 umbrehen; verkehren; *z.* sie um-
 kehren; -**wrót** *m* das Umkehren;
 die Wendung; *z.* **głowy** Schwin-
 del.
zawrzasać aufschreien.
zawrzeć = **zawierać**.
za-wrzyć, -**wręć** aufkochen.
zawsty-dzać, -**dzié** beschämen;
z. sie sich schämen, schamrot wer-
 den; -**dzenie** *n* die Beschämung.
zaw-sze, -**ždy** immer.
zawyć losheulen.
zawyrokować Urteil fällen.
za-wziąć schließen (Freundschaft);
 anfangen (Krieg); *z.* sie na co,
 na kogo sich etw. vornehmen,
 auf 4. absehen; -**wziętość** *f* Er-
 bitterung, Verbissenheit; -**wzię-**
ty erbittert, verbissen.
zaządać verlangen, fordern.
zazalenie *n* die Beschwerde.
zazar-ty, -**cie** = **zawzięty**.
zazdro-ść *f* der Neid; Eifersucht;
 -**śelć** beneiden 4.; eifersüchtig sein;
 -**śnik** *m* Neider, Eifersüchtiger;
 -**śnica** *in*, Eifersüchtige; -**śny**,
 -**śnie** neidisch; eifersüchtig.
za-żegać, -**żedz** anzünden.
zazęgnąć wegzaubern.
za-żerać, -**żreć** an-, auffressen;
z. sie ergrimmen.
zazgać, **zazgnąć** totstellen.
zazie-biać, -**bić** erkälten; -**bienie**
n die Erkältung.
zaziele-niać, -**nić** grün färben;
z. sie grün werden, ergrünen.
zazierać, **zajrzeć** hineinschauen;
zajrzeć 3. neidisch sein
zaznać kennen lernen.
zaznać-ać, -**yć** be-, vermerken.
zaznajom-iać, -**ić** bekannt ma-
 chen; *z.* sie Bekanntschaft ma-
 chen.

zażoga *f* das Anzünden; der
 Zunder; Brandstiftung.
zażół-cić gelb machen; -**knać** gelb
 werden.
zazwyczał gewöhnlich.
zaży-łość *f* alter, vertrauter Ver-
 lehr; -**ły** vertraut.
za-zywać, -**zwać** auffordern.
zaży-wać, -**é** gebrauchen, be-
 nutzen; genießen; einnehmen
 (Arznei); erleben; *z.* 4. berühen.
zażyż-niać, -**nić** fruchtbar ma-
 chen.
zhabieć ein altes Weib werden.
zbaczać, **zboczyć** abweichen.
zbadać erforschen.
zbałamucić betören; verführen.
zbankrutować = **bankrutować**.
zba-wca, -**wiciel** *m* Erlöser, Hei-
 land, Erretter; -**wczyni**, -**wi-**
cielka *f* Erretterin; -**wiać**, -**wie-**
 celn, selig machen; erretten;
 -**wienie** *n* die Erlösung, die
 Seligkeit, Heil; -**wienny** heil-
 sam; -**wiennosc** *f* Heil; -**wiony**
 erlöst, selig.
zbezczescić entehren. *žen.*
zbesztać durchschimpfen, auslachen.
zbieg *m* Überläufer, Deserteur;
 Zusammenlauf, das Zusammen-
 treffen; -**ać**, **zbieżeć**, **zbiedz**
 herab-, weg-, zusammenlaufen;
 durchreisen; desertieren; *z.* sie
 zusammenlaufen: einlaufen (Tuch);
 -**ostwo** *n* die Fahnenflucht;
 -**owisko** *n* der Zusammenlauf,
 der Auslauf.
zbie-rać, **zebrać** sammeln, ver-
 sammeln; lesen (Ahren); zusam-
 menfassen; einernsten; wegneh-
 men (vom Tisch); *z.* sie sich (ver)-
 sammeln; -**racz** *m* Sammler;
 -**ranie** *n* Sammeln; Lesen; -**ra-**
nina *f* das Gesammelte, der
 Misthaufen; das Geinidel.
zbiesić sie toll werden.
zbijać, **zbić** schlagen, herab-, ab-,
 zer-, zusammen schlagen; auf's
 Haupt schlagen; widerlegen.
żbik *m* wilde Rahe.

zbiór *m* die Sammlung; Inbe-
griff; die Feslung, die Ernte.
zbior-nik *m* die Sammelstelle,
das Reservoir; -owy Gesamt-
zbladnąć erblaffen, erbleichen.
zbladzić sich (ver)irren, fehlen.
zblakować verbbleichen, verschießen.
zblaźnić się sich lächerlich machen.
zbli-zać, -żyć (an)nähern; -zenie
-rung; **z blizka** aus der Nähe;
z blizka i z daleka von nah
und fern.
zblócić mit Kot beschmutzen.
zboczenie *n* die Abweichung, die
Verirrung; die Destination.
zboga-ć, -cić bereichern.
zboj, -ca *m* Räuber; -ecki Räu-
ber-, Raub-, räuberisch; -ectwo
n die Räuberei, Räuberwesen.
zbołały vom Schmerz ergriffen,
mund.
zbór *m* die christliche Gemeinde;
die Kirchengemeinde; die Kirchen-
versammlung.
zbo-że *n* Getreide; **z. na pniu** das
G. am Halme; -żowy Getreide-
zbroczy besprigen, besudeln
zbrod-nia *f* das Verbrechen; -niarz
m Verbrecher; -niarka *in*; -ni-
czy verbrecherisch.
zbrodzić durchwaten.
zbro-ić rüsten, bewaffnen; an-
stiften; **z. się** sich rüsten; -ja *f*
Rüstung; -jny bewaffnet; -jo-
wnia *f* das Zeughaus; -jowy
Rüstungs-
zbrzygnąć besprigen, besudeln.
zbrzydnąć = brzydnąć.
zbudować auf-, erbauen.
zbudzić erwecken, aufwecken.
zbuntować = buntować.
zburezyć ausschelten.
zburzyć zerstören.
zbut-wiałość *f* der Moder; -wia-
ły vermodert; -wieć vermodern.
zbydłę-cenie *n* die Vertierung;
-cony vertiert.
zbyt, na z. zu sehr, zu viel;
-eczny überflüssig, übermäßig;
-eczność *feit*; -ek *m* Überfluß,

das Übermaß, Luxus; -kować
 übertreiben, Luxus treiben; arg
 treiben; -kowny luxuriös,
 Luxus-; -ni überflüssig; allzu sehr;
 -nik *m* luxuriöser Mensch.
zbywać, zbyć abfertigen 4., los-
 werden 2.; **z. na czym** mangeln,
 fehlen; **z. czego** übrig bleiben.
zdala, z daleka von fern.
zdanie *n* der Satz; die Meinung;
z. sprawy die Berichterstattung.
zda-rzać, -rzyć gedeihen lassen;
 fügen; **z. się** sich ereignen, vor-
 kommen; -rzenie *n* Ereignis;
 Gedeihen.
zdat-ny tauglich; -ność *feit*.
zdawać, zdać herausgeben (den
 Rest); legen (Rechnung), erstat-
 ten; überlassen, übertragen; **z. się**
 scheinen, erscheinen; **z. się**
na 4. sich verlassen; **z. się na**
 co zu etw. taugen.
zdaw-ka *f* der Rest des Geldes,
 den man herausgibt; -kowa mo-
 neta Scheidemünze.
zdawna seit jeher; **z dawien**
dawna seit uralter Zeit.
zda-zać, -żyć nachkommen.
zdech-lak *m* ein fränkender
 Mensch (auch Tier); -lina *das*
 Aas; -nąć trepieren, verreden.
zdej-mować, zdjąć ab-, herunter-
 nehmen; ergreifen; abheben (Kar-
 ten); aufnehmen (Plan).
zdeptać zer-, niedertritten
zdjęcie *n* die Abnahme.
zdmu-chać, -chnąć wegblasen.
zdo-bić zieren, schmücken; -bność
*f*zierlichkeit; -bny geziert; Bier-,
 Schmu-
zdo-być *n* die Eroberung; -bycz
f Beute; -bywać, -być erobern,
 erbeuten; -być się *na co etw.*
 zu stande bringen, erlangen;
 -bywea *m* Eroberer; -bywczy
 Eroberer; unterjochend.
zdo-lać im stande sein, vermögen;
 -bność *f* Fähigkeit, Begabung;
 -bny fähig, begabt.

zdra-da *f* der Verrat; -dliwy, dny verräterisch, truglich; -dzac, -zie verraten, täuschen; -dziecki verräterisch; -jea *m* Verräter, -jezyni *in*. [tragen.
 zdr p-ywac -pać ab-, herunter-
 zdięć-wiałość *f*, -wienie die Entrüstung; die Stenheit; die Stumpheit (der Sinne); -wialy erstarrt; weiß; stumpf; -wieć erwarren; stumpf werden.
 zdrob-niałość *f* Verkleinerung; -niały Verkleinerungs-, verkleinert; -nieć kleiner werden.
 zdroj *m* Quell, Born, die Quelle.
 zdro-jowisko „ ein quellentrichter Art; die Heilquelle; -jowy Quell; Kur-.
 zdrow zdrowy gesund.
 zdro wie die Gesundheit; -wintenki ferngesund.
 zdrożać tenet werden.
 zdro-żność *f* Verirrung; -żny abirrend, abweichend; lasterhaft.
 zdrze mać. -mnać się einschlämmern.
 zdu miałość *f*, -mienie „ daß Entaunen; -miały, -miony erstaunt; -miewać, -mieć in Entaunen setzen z. się (er)staunen.
 zdumnieć hochmütig werden.
 zdun *m* Häner, Ofenseher.
 zdurnieć nützlich werden.
 zdurzyć täuf-en, irreführen.
 zdwajać, zdwoić ver doppeln.
 zdybać ertappen, erwischen; beggennen.
 zdychać = zdechnać.
 zdyszany = zadyszany.
 żdźbło, żdziebło „ der Halm
 zdra-rać, zedrzeć ab-, herunter-, zerren; schunden: -raa *m* Schinder, Breller; -rstwo „ die Schinderei, die Brellerei.
 zdziwić verwundern.
 że daß; weil.
 zęba-l, -cz *m* Mensch mit großen Zähnen; -ty gezähnt; mit großen Zähnen; zębowy Zahn-.
 zębo-rożec *m* Harwal.

żeb-rać betteln; -racki, raczy Bettler; -raetwo Bettelvolk; die Bettelei; -rak *m* Bettler; -raczka *in*; -ranie Betteln; Betteln; -ranina Bettelei.
 zebrańie „ die Versammlung; der Anbegriff; die Summe.
 żebro die Rippe; -waty rippenförmig; -wy Rippen-.
 żehy damit, daß.
 zecer „ Seyer, Schriftfeger.
 zechcieć befehen, wollen.
 żecie „ Ernten.
 zedel *m* Seifel, Stuhl.
 zędra *f* Schlade.
 zefir *m* Zephyr (sanfter Westwind).
 żegać, żgać, żgnąć brennen, fieden; fieden.
 zegar *m* die Uhr; z. ścienny Wanduhr; z. słoneczny Sonnenuhr; -ek *m* die Taschenuhr; -kowy Taschenuhr; -mistrz *m* Uhrmacher; -mistrzowski Uhrmacher; -mistrzostwo „ die Uhrmacherkunst; -owy Uhr-.
 żegawka *f* kleine Brenneifel.
 żegawnice *l*. Quallen.
 żeg-larski Schiffer-, Schiffahrts-; -larstwo „ die Schiffahrtskunst; -larz *m* Schiffer; -lować segeln, schiffen; -lowny schiffbar; -luga *f* Schifahrt.
 zegnać = zganiać.
 żegnać segnen; bekreuzen; sich empfehlen; ż. się sich bekreuzen; ż. się z kim sich verabschieden von 3.
 Żegota *m* Zana.
 zej-sć = schodzić; -ście „ Herunter-, Untergehen; Ableben; -ście się „ Zusammenkommen.
 żela-zisty eisenhaltig; -zko „ Bugelisen; -zny eisern; Geleits-; -zo „ Eisen.
 żelezce „ eiserne Spitze.
 zelgać lügen, vorlügen.
 zelżeć nachlassen.
 zółknąć hinunterschluden.
 zel-żyć beschimpfen, schmähen; -życiel *m* Schmäher; -żywość

f Schmach; -żywy Schimpf-,
 schmachvoll.
 zemdleć ohnmächtig werden.
 zemknać = zmykać.
 zemleć mahlen, zermahlen.
 zemrzeć, zmierać (ab)sterben.
 zem-ścić się sich rächen; -ścićiel
 m Rächer; -sta *f* Rache.
 zendra, zedra *f* Schlacht.
 żenić 4. verheiraten; ż. się hei-
 raten.
 żeniec, żeńca *m* Schnitter.
 żeniszek *m* die Schaifarbe.
 zenit *m* Zenith.
 żeńs-ki weiblich; -kość -heit.
 zepchnąć = spychać.
 zepsnąć się abglitschen.
 zep-sować, -suć verderben; -su-
 cie *n* Verderben; -sutość *f* Ver-
 dorbenheit, Verderbnis.
 żer, żerunek *m* Fraß, das Futter.
 żerdź *f* lange Stange.
 żerny gefräßig; fett.
 zero *n* die Null (0).
 żerować Futter suchen.
 żerowisko *n* der Futterplatz.
 zerwać = zrywać.
 zerznąć ab-, weg-schneiden.
 zeschnąć się = zsychać się.
 zesinieć blass werden.
 ze-skakiwać, -skoczyć ab-,
 herunterspringen.
 zeskro-bywać, -bać abtragen.
 zeslab-ieć, -nać schwach werden;
 erkranken.
 zesłać = zsylać; zesłanie *n*
 die Sendung, Herabsendung;
 zesłaniec *m* Herabgesandte(r).
 ześliz-giwać, -nać się aus-
 zespolić vereinigen. [glitschen].
 ześrodkować konzentrieren.
 zestarzeć się alt werden.
 zesta-wiać, -wić herunter-; zu-
 sammenstellen.
 zestrz-giwać, -gać ab-, herunter-
 schneiteln.
 zestrzy-gać, -dz abscheren.
 zesworować zusammenkuppeln.
 zeszczipleć schwächig werden.
 zeszkardzić verunstalten.

zeszyły vergangen.
 zeszurować zusammenschnüren.
 zesze-cie häßlich machen, verun-
 stalten; -tnieć häßlich werden.
 zeszyt *m* das Heft.
 zetk-nać = stykać; -nięcie *n*
 die Berührung; -nięcie się Be-
 gennen; der Zusammenstoß.
 zetleć verglimmen.
 żetyca *f* der Schafmolken.
 zew-naćz von außen; na z. nach
 außen; zewnaćz 2. außerhalb;
 zewnętrznosc *f* Außerlichkeit,
 das Äußere; -nętrzny äußere;
 äußerlich.
 zewrzeć = zwierać.
 zewszad von allen Seiten.
 ze-znanie *n* Geständnis; die Aus-
 sage, die Erklärung; -znawać,
 -znać bekennen, gestehen.
 zeżreć auffressen.
 ze-zwalać, -zwolić einwilligen;
 -zwolenie *n* die Einwilligung.
 żgać, żgnać = żegać.
 zga-dać się zu sprechen kommen;
 -dywać, -dnać erraten.
 zgadzać, zgodzić verfühnen; ver-
 gleichen; dingen; mieten; z. się
 sich vertragen, sich ausfühnen;
 sich einigen; übereinstimmen; zu-
 stimmen.
 zgaga *f* das Gobbrennen.
 zganiać, zegnać weg-, zusammen-,
 heruntertreiben, -jagen; z. co
 na 4. etw. auf 4. schieben.
 zgarbacieć buckelig werden.
 zgar-niać, -nać zusammenschar-
 ren, wegraffen; abkehren.
 zga się auslöschen; -sły *m* Ver-
 blühen(e); -snać erlöschen; ster-
 ben.
 zge-szezać, -ścić verdichten; ver-
 dichten; kondensieren.
 zgiccie *n* die Beugung, Beugen,
 die Krümmung.
 zgolek *m* das Getümmel, Lärm;
 -liwy voll Getümmel, lärmend.
 zginać, zgiać biegen, beugen.
 zginać zu Grunde gehen; umkom-
 men; verloren gehen.

zgladzac = wygładzac.
 zgłaszać, zgłosić anmelden.
 zgłę-biać, -bić vertiefen; ergründen.
 zgłiszczę n die Brandstätte.
 zgłod-niały ausgehungert; -nieć hungrig werden.
 zgłos ka f Silbe; -kować silbieren; -kowy Silben-.
 zgnę-biać, -bić (ganz) unterdrücken.
 zgniatać, zgnieść zusammenbrücken; erdrücken.
 zgni-ć verfaulen; -lizna, -łość f Fäulnis; -ły verfault.
 zgnuśnieć träge werden.
 zgo-da f Einigkeit, Eintracht; Übereinstimmung; der Vergleich; -dliwy, -dny enig, übereinstimmend, einverstanden; angemessen; -dność f Übereinstimmung, Harmonie; -dzie = zgadzac.
 zgoić się zu-, verheilen.
 zgola gänzlich, völlig.
 zgolić ab-, wegranieren.
 zgon m das Zusammentreiben; das Verschleiden, Tod.
 zgor-szenie n Argernis; der Anstoß; -zyć Argernis geben; z. się Argernis, Anstoß nehmen; z gory herab, hinab; voraus.
 zgorze-ć ver-, abbrennen; -lina, -lizna f der Brandgeruch; Brandwunde; -lisko n die Brandstätte.
 zgorzk-niały bitter geworden; ranzig; -nieć bitter, ranzig werden.
 zgotować bereiten; zubereiten; fertig machen.
 zgrabie zusammenrechnen.
 zgrabieć steif werden.
 zgrab-ność f Weichlichkeit; -ny geschickt, gewandt.
 zgrac = zgrywać.
 zgraj-a f Schar; -ny in Scharen.
 zgroma-dzac, -dzie versammeln; zusammenhaufen; -dzenie n die Versammlung.

zgromić mit Gewalt bezwingen; heftig tabeln.
 zgroza f das Entsetzen.
 zgru-biały grob, ungeschlacht; -bieć dieb werden; grob werden.
 zgruchotać zertrümmern.
 zgruntować auf den Grund kommen; ergründen.
 zgrywać, zgrać im Spiele abgewinnen; z. się alles verspielen.
 zgryźć auf-, zerbeißen, zernagen; verbeißen; z. się sich kränken.
 zgryźli-wy grämlich; -wość -leit.
 zgryzota f der Gram.
 zgrzać (er)wärmen; erhitzen.
 zgrze-bać zusammenscharren; abtragen; -bie n Berg; -blo n der Striegel; -bny Berg-.
 zgrzeszyć sündigen.
 zgrzybia-łość f das Greisenalter; -ły vom Alter gebeugt.
 zgrzyt m. -anie n das Knirschen; -ać, -nąć knirschen.
 zgu-ba f der Verlust; das Verderben; -bić verlieren; verderben; ins Verderben stürzen; -bić się verloren gehen; sich ins Verderben stürzen; sich verlaufen; -bność f Verderblichkeit; -bny verderblich.
 zgwał-cenie n die Vergewaltigung; die Notzucht; -cie verge-waltigen; notzuchtigen.
 zhanbie schänden.
 zhardzieć fed, hochmütig werden.
 zheblować abhobeln.
 zholdować unterwerfen.
 ziać, zionąć atmen, hauchen; leuchten, schrauben.
 zian-nisty körnig; -nko n Körnchen; -no n Korn; -nowaty körnerartig; -nowy Kern-.
 zięba f der Fink.
 zię-bie Kälte verursachen, kalt machen; -bność kalt werden.
 zię-ć m Schwiegerohn, Eidam; -ciostwo n die Eidamschaft; -ciowy Eidams-.
 zie-le n Kraut; -leń f das Grün; grüne Farbe; -lenie grün ma-

chen; -lenić się, -lenieć grün werden, grünen; -lenina *f* das Grünzeug; -lnik *m* das Herbarium; -lony Kraut; -lonawy grünlich; -loność *f* das Grün; -lony grün; -lsko *n* Unkraut.
ziemia *f* die Erde; der Boden, das Land, das Erdreich; -nin *m* Erdbewohner; Landadelmann; -nka *f* Erdbewohnerin; Landadelige; -ński Land-, Landbau-, Landadel-; -ństwo *n* die Landwirtschaft.
ziemio-krag *m* Erdkreis; -pis = geograf; -płody *pl.* Feldfrüchte; -rodny von der Erde erzeugt; -władca *m* Erdbherrscher; -władny erbherrschend; -władztwo *n* die Erbherrschung; -znawstwo *n* die Geognosie.
ziemisty erdig, voll Erde.
ziem-niak *m* Erdapfel, die Kartoffel; -ny Erd-, Land-; -ski irdisch; ländlich; -skość *f* das irdische Wesen; -stwo *n* Landadelagericht.
ziewać, ziewnąć gähnen.
zima *f* der Winter.
zim-nawy etwas kalt; -nica *f* kaltes Fieber; -niuchny eiskalt; -no *n* die Kälte; -nokrwisty kaltes Blut habend; -ność *f* Kältheit, Kälte; -ny kalt; kaltblütig.
zimo-kwit, -wit *m* die Herbstzeitlose; -rodek *m* Eisvogel; -trwały den Winter aushaltend, -wać überwintern; -wisko *n*, -wla *f* das Winterquartier; -wy Winter-.
zina von wo anders her.
ziółko *n* Kräutlein.
ziomek *m* Landsmann.
ziomka *f* Landsmännin.
zlonąć = ziać.
ziszcząć, ziszcć verwirklichen, erfüllen.
zja-dać, zjeść aufessen, verzehren; -dliwy bijig; -dliwość *f* Feit.

zja-wiać, -wić offenbaren, darstellen; *z.* sie erscheinen, sich zeigen; -wienie się *n* Erscheinen; -wisko *n* die Erscheinung.
zjazd *m* die Zusammenkunft; die Tagfahrt; **zjechać = zjeżdżać.**
zjed-nywać, -nać ausöhnen, vergleichen; verschaffen, erwerben.
zjednoczyć vereinigen.
zjeżdżać, zjechać herabfahren; ausweichen (auf der Straße); ablenken; *z.* sie zusammengefahren, geritten kommen.
zjeżdżić zu Tode jagen (Pferd); *z.* 4. herunterputzen 4.; bereisen.
zkać = skąd.
złać = zlewać.
złą-czać, -czyć verbinden, vereinigen; -czenie *n* dung.
zładz = zlegać.
złaja *f* Herde bellender Hunde.
złamać zerbrechen; brechen.
złapać fangen, erwischen.
zła-tywać, -tać, zlecieć herab-, herunterfliegen; -fallen; *z.* sie zusammenfliegen.
złazić, zleźć herunterklettern, -steigen, -kriechen; abfallen; *z.* sie zusammenkriechen.
złe schlecht, schlimm, arg.
złe *n* Böse, Schlimme, Übel.
zle-cać, -cić anempfehlen, auftragen; -cenie *n* der Auftrag, die Order, die Ordre.
zlecieć lauwarm machen.
zle-gać, -gnąć sich festsetzen (Boden); niederkommen.
złęknąć sich erschrecken.
zleniwieć träge, faul werden.
zle-pek *m* das Zusammengesetzte; -piąć, -pić zusammenleben.
zlew *m* Aus-, Abguß; Zusammenfluß; -ać, zlać aus-, ab-, zusammen gießen; *z.* na 4. übertragen; *z.* sie zusammenfließen.
zleżeć sich verliegen.
zleźć = złazić.
zli-czać, -czyć zusammenzählen.
zlitować sich = zmiłować sich.
zli-zywać, -zać ableden.

złób *m* die Krippe; -kowaty trippenförmig; **złobić**, **złobko-**wać aushöhlen.
złocić vergolden; -cień *m* die Bucherblume; -cisty goldig, goldgestickt.
złoczyńca *m* Bösewicht, Missetäter; -czyństwo *n* die Übeltat, die Missetat.
złodziej *m* Dieb; -ka *in*; -ski diebisch, Diebs-; -stwo *n* der Diebstahl; das Diebsgesindel.
złopać saufen.
zlorze-czenie, -czeństwo *n* Fluchen, die Verwünschung; -czyć fluchen, verwünschen.
złósć *f* Bosheit; -ścić böse machen; -ścić się sich ärgern, böse sein; -śliwy boshaft; -śliwość -igkeit; -śnica *f* boschafte Weibsperson; -śnik *m* boshafter Mensch. [mensluch].
złot *m* das Herabliegen; **złotawy** goldfarbig; -tko *n* das liebe Gold; Schätzchen; -tnictwo *n* die Goldschmiedekunst; -tnik *m* Goldschmied.
złoto *n* Gold; -glów *m* Goldstoft; -glowy goldgestickt; -lity aus gebiegenem Gold; -nośny goldbringend; goldführend.
złoto-ok *m* die Glorfliege; -rodny golberzeugend; -tkany mit Gold durchwirkt; -usty goldene Worte redend; beredt; -wilk *m* Schaaf; -włosy goldhaarig.
złoty golden, Gold-; *m* Gulden.
złowić ausfischen; erwischen.
złowieszczy, -wrogi Böses bedeutend, B. prophezeiend.
złożenie *n* die Zusammensetzung, das Gefüge; *z.* broni die Waffenstreckung; *z.* z urzędu die Amtssetzung.
złożyć = **składać**.
złudny trügerisch; -dzenie *n* der Trug, die Täuschung; -dzić trügen, täuschen; herbeiloden.
złupić abhauen; plündern.
złutować zusammenlöten.

złuzować ablösen (Wache).
zły böse, schlecht, schlimm, arg.
zlykowacieć zähe werden.
zmachać müde machen, abmatten; *z.* się sich abmatten.
zmącić trüben.
zmacniać, **zmocnić** stärken.
zmaczać, **zmoczyć** naß machen.
zmańdrzeć klüger werden.
zmagać, **zmódz** be-, überwältigen; *z.* się sich stärken.
zmałeć kleiner werden.
zmarły verstorben.
zmar-nieć verkümmern, vergeblich werden; -nować vergehen.
zmarszczka = **marszczka**.
zmar-wieć kränken; -wienie *n* die Kränkung, der Verdruß.
zmartwych-wstać auferstehen
-wstanie *n* die Auferstehung.
zmarznąć erfrieren.
zmawiać, **zmówić** herfagen; binden; *z.* się sich verabreden.
zma-za *f* der Fehler; der Schandfleck; -zywać, -zać ausbleichen; beseden; *z.* się sich beseden.
zmęczyć ermüden.
zmiąć zusammenknittern.
zmiana *f* Veränderung, der Wechsel; Ablösung (der Wache).
zmiarkować merken; ermessen.
zmiatać, **zmieść** ab-, zusammenfegen; herabjchleudern.
zmięć-czać, -czyć erweichen; -nąć weich werden.
zmie-niać, -nić verändern; ab-, umwechseln; *z.* się sich verändern; -nnictwo *n* die Treulosigkeit; die Unbeständigkeit; -nni-czy unbeständig; -nnik *m*, -nnica *f* der, die Unbeständige; -nny veränderlich; -nnosc *f* eit.
zmię-rzać hin-, abzielen; -rzyć abmessen.
zmierzch *m* die Abenddämmerung; -aś, -nąć się dämmern.
zmier-zieć überdrüssig machen; -znąć zum Esel werden.
zmieszczyć unterbringen; *z.* się Platz haben.

zmieszać vermischen; in Verlegenheit bringen; z. się verlegen werden, in Verlegenheit kommen.

zmija *f* Otter, Natter.

zmił-czeć verschweigen; stillschweigen anhören; -knać verstummen.

zmiłować się sich erbarren.

zmiłowanie *n* Erbarmen.

zminda = sknera.

zmniejsz-ać, -yć verkleinern, vermindern; z. się kleiner werden, sich vermindern.

zmo-cnieć stärker werden; -cować bewältigen; -cować się vor Anstrengung müde werden.

zmódz = zmagać.

zmoknąć naß werden.

zmo-ra *f* der Alp, das Alpdrücken; -rzyć überwältigen, entkräften.

zmordować ermüden, erschöpfen; z. się sich abmühen.

zmotać zusammenhappen.

zmowa *f* Verabredung.

zmożnieć mächtig werden.

zmrok = zmierzch.

zmrozić erfrieren machen.

zmuż-ać, -yć halb zumachen (Augen).

zmu-da *f* Zeitversäumnis; *m* Zeitvertröbler; -dny zeitraubend, faumelig; -dzić Zeit vergeuden.

zmu-szać, -sić zwingen, nötigen.

zmykać, zemknąć herunterziehen; wegstibien; davonlaufen.

zmył-ać, -ić irreführen; verfehlen.

zmysł *m* Sinn.

zmy-słać, -ślić erfinden, erdichten; -słacz *m* Erfinder, Erdichter; -słność *f* der Scharfsinn; -słny scharfsinnig; sinnreich; -słowy Sinnes-, sinnlich; -słowość -heit.

zmywać, zmyć ab-, reinwaschen; z. 3. głowę den Kopf waschen.

znać kennen; z. się sich kennen; z. się na czym sich in etw. auskennen.

znachor *m* Quacksalber.

zna-czek *m* das Zeichen, die Marke; -czenie *n* Bezeichnen; die Bedeutung; Ansehen; -czność *f* Bedeutendheit, -czny bedeutend, ansehnlich; kennlich; -czyć zeichnen; bezeichnen; bedeuten.

z nagła plötzlich.

znag-lać, -lić zwingen.

znaj-da, -dek *m* das Findelkind; -dować, znaleźć finden; anstreifen; z. się sich finden; sich befinden; znaleźć się sich zu benehmen verstehen.

znajo-mość *f* Bekanntschaft; Kenntnis; -my bekannt, kund.

znak *m* das Zeichen; das Merkmal; -omicie ansehnlich; vorzüglich.

znakomi-tość *f* Ansehnlichkeit, vornehme Person, Autorität; -ty angesehen, vornehm.

zna-lazca *m* Finder; -leżne *n* der Finderlohn.

zna-mię *n* Kennzeichen, Merkmal; Muttermal; die Narbe; die Fahne; -mienitość *f* das Ansehen, Bedeutbarkeit; -mienity ansehnlich, bedeutend; -miono-wać bezeichnen; bedeuten; -wca *m* Kenner, Fachmann.

znę-cać, -cić herbeiloden; z. się nad kim sich an 2. Qual weiden.

znę-dzić höchst elend machen; -dzenie höchst elend werden.

znękać abnähren.

zniechę-cać, -cić die Lust benehmen; z. się die Lust verlieren.

zniecierpli-wiać, -wić ungeduldig machen; z. się ungeduldig werden.

znieczu-lać, -lić gefühllos machen.

zniem-czać, -czyć deutsch machen, germanisieren; -czaly germanisiert; -czec deutsch werden.

znienacka unverhüllt. [verhaßt.

znienawi-dzić haßen; -dzony

zniesienie = znosić, znieść.

zniewa-ga *f* Schmach; -zać, -żyć schmähen, beschimpfen.

znie-walać, -wolić nötigen, zwingen; -wolenie *n* der Zwang.

zniewie-scialosc *f* Verweichlung; -scialy verweicht; -sciec verweicht werden.
 znik-ac, -nac (ver)schwinden.
 znikad von nirgends her.
 znikozemniec niederträchtig werden.
 zniko-my vergänglich; -mosc -leit.
 znisz-czec vernichtet werden; -czyc vernichten, -czenie -tung.
 zni-wiarka *f* Schmitterin; Mähmaschine; -wiarski Schmitter; -wiarz *m* Schmitter; -wo *n* die Ernte.
 zni-zac, -zyc herablassen, erniedrigen; z. sie sich herablassen.
 znój *m* die Strapaze, die schwere Arbeit; Schweiß.
 Znojmo *n* Znaim (masto).
 znojny Schweiß erpressend.
 znosaciec Mogfraulich bekommen.
 znosić, zniesc herab-, zusammentragen; abtragen; in die Flucht schlagen; aufheben (Urteil); legen (Gier); ertragen (Schmerz); z. sie sich heben (beim Rechnen); z. sie z ihm mit z. Rücksprache nehmen; znosny ertraglich.
 znów, znouu wieder, abermals
 znuzyć ermüden.
 zob *f* das Körner-, Vogelfutter.
 zobac pisen (mit dem Schnabel).
 zoba-czenie *n* Wiedersehen; der Anblick; -czyć sehen, erblicken.
 zobojet-nie neutralisieren; -niec gleichgültig werden; -nienie *n* die Gleichgültigkeit; die Neutralisierung.
 zobopól-ny gegenseitig, wechselseitig; -nosć -leit.
 zobowiaz-zanie *n* die Verbindlichkeit; -zywać, -zac verbindlich machen, verpflichten.
 zoczyć erblicken.
 zodyak *m* Zodiakus, Tierkreis; -alny Tierkreis.
 Zofia *f* Sophie.
 zola *f* Laugenasche.
 zoladek *m* Magen.
 zoladkowy Magen-.

zoladz *f* Eichel.
 zol-e *f* Galle; -cie gelb machen; -ciec gelb werden; -cieh *m* die Gelbwurz; -ciowy Gallen-;
 -cisty gallig; -ciuchny ganz gelb.
 zold *m* Sold, die Löhnung; -actwo *n* Soldatenvolk; -ak *m* Soldner, Mietsoldat.
 zole-dny, -dziowy Eichel-.
 zolic ausloten.
 zolk-niec, -nac gelb werden
 zolna *f* der Wienersecht.
 zolnica *f* das Laugenfaß.
 zol-nierka *f* Soldatenfrau; das Leben; der -dienst; -nierski Soldaten-; -nierstwo *n* der Soldatenstand; die Soldaten; -nierz *m* Soldat.
 zol-taczka *f* Gelbsucht; -tawy gelblich; -tko *n* der Dotter
 zolto-blady blaßgelb; -czerwony rotgelb.
 zol-ty gelb; -tosc *f* gelbe Farbe, das Gelbe.
 zolw *m* die Schildkröte; zolwi Schildkröten-.
 zolzowaty drüsig.
 zolzy *pl.* die Druze, der Feisel.
 zona *f* Frau, Ehefrau, Gemahlin
 zowad von dort her.
 zonaty verhehlicht; zonka *f* das Weibchen; zonin Frauen-.
 zoolog *m* Tierkundige *m*; -ia *f* Zoologie; -iczny zoologisch.
 zoraw *m* Kranich; Brunnenschwengel; -i Kranich-; -ica *f* das Kranichweibchen; -ie das Junge v. Kranich.
 zorza *f* Rote (des Himmels); z. poranna, wieczorna Morgen-, Abendröte; z. polnoena das Nordlicht.
 Zosia *f* Sophie (Name).
 z osobna einzeln; besonders.
 zosta-wac, -e bleiben; verharren; übrig bleiben; z. czem etw. werden; -wiac, -wic zurück-, über-, hinterlassen; anheimstellen
 zowad von dannen.

z pomiędzy 2. aus der Mitte, von.

zrab (zrebu) *m* das Balkengestell; das Holzfällen; *z.* dachu Dachstuhl; -ywać, -ać abhauen, fällen; zerhauen, *haden.

zrabować ausplündern.

zrachować zusammenrechnen.

z rana des Morgens früh.

zrastać, zrosnąć, zrosić się *ver-*, zusammenwachsen.

zraszać, zrosić betauen.

zraz *m* das Vitropfreis; das Schnittzel.

zra-zać, -zić abschneiden; *z.* się sich abschneiden lassen.

zrazu anfangs.

zre-bić się *sohlen*; -bieć *n* füllen, fohlen; -biec *m* das Fhengstfohlen; -bna trädhtig; -bna *f* trädhtige zrec *trösten*. [*Stute.*

zręcz-ność *f* Geschicklichkeit, Gewandtheit; -ny geschickt, gewandt.

zrękowiny *pl.* die Verlobung.

żrenica *f* Pupille, der Augenstern.

zresztą übrigen.

zroba-czywieć, -czuć *murm-*

robić = *robic*. [*stach* werden.

źród-lany Quell-; -ło *n* die Quelle;

-łoslów *m* das Stammwort;

-łowcy Quellen-, Quell-.

zrów-nanie *n* Ebnen; die Gleichung; -nywać, -nać ebnen, gleichmachen; -nać się *z* kim gleichkommen.

zrozu-miały verständlich; -miałość *keit*; -mieć verstehen, begreifen.

zrubasznieć ungeschliffen werden.

zrywać, zerwać herunterreißen, abreißen; fort-, wegreißen; abbrechen (Freundschaft); *z.* się aufspringen.

zrzą-dzać, -dzić anrichten; zuzügen; fügen; -dzenie *n* Zuzügen; die Zügung.

zrzeczenie *n* die Entsagung.

zrzę-da *m* Krakeeler, Streitfuchtiger(r); -dność *f* Mergeler; -dny tabelfüchtig; -dzić krakeelen.

zrzekać, rzec się entsagen.

zrzuc-ać, -cić ab-, herunterwerfen; abschütteln; absetzen; *z.* się *z* czego sich von etw. losmachen.

zrzynać, zerznąć abschneiden.

zsa-dzać, -dzić herunter-, herabsetzen; -werfen; absetzen.

zsia-dać, zsiaść abfließen, absteigen; *z.* się gerinnen (Milch); -dły geronnen; unterfest.

zsiekać, zsiiec zusammenhaden.

zsiniały bläulich.

zstępować, zstąpić ab-, herabsteigen; abweichen; trimpfen; *z.* się einlaufen (Tuch).

zsu-wać, zsunąć herunter-, zusammenschieben; *z.* się abrut-schen.

zsychać, zeschnąć się zusammen-trocknen, einschrumpfen.

zsyłać, zesłać herabsenden.

zsy-pka *f* das Zusammenschütten; das Schüttgetreide; -pywać, -pać zusammen-, abschütten.

zsumować abräumen.

zszywać, zszyć zusammennähen.

ztađ = stadj.

zubo-żalność *f* Verarmung; -żaly verarmt -żec verarmen; -żyć arm machen.

zubr *m* Auerochse, Wisent, Bison.

zuć fauen; zucie *n* Stauen.

zuch *m* ein fauener Mensch, Mord-ferl; -owaty fed, verwegen; -owatość *heit*; -walec *m* frecher Mensch; -walość *f*. -walstwo *n* die Redheit, die Frechheit; -wały fed, frech.

żuk *m* Mist-, Kofsläfer.

żulawa *f* Niederung.

zupa *f* Suppe.

żu-pa *f* das Berg-, Salzbergwerk; der Gerichtsbezirk; -pan *m* polnischer Unterhof; altslawischer Gaugraf; Weipan.

zupel-ny vollstänbig; -ność *keit*. żup-nik *m* Salzgraf, Bergwerks- chef; -ny Salzbergwerks-.

żur *m* saurer Mehlbrei.

żurnal *m* das Journal.

Zarych *m* Gürich.

Zuzanna *f* Susanna.

żużel *m* die Schlacke.

zuż-ycie *n* der Verbrauch, die Abnutzung; -ywać, -yć ver-, ab-, brauchen, abnutzen.

zwa-biać, -bić *an*, herbeiloden.

zwać nennen; *z. się* heißen.

zwąchać *aus*-, aufspüren; merken; *z. piżmo nosem* den Braten riechen; *z. się z kim* sich mit 3. verstehen, verständigen.

zwacz *m* erster Wagen der Wiederläuer.

zwa-da *f* der Bant, der Hader; -dliwość *f* Streitsucht; -dliwy streitsüchtig; -duik *m* Kratzeiler, Bänker.

zwał *m* Haufen von etw.; *z. śniegu* die Lawine.

zwalac beschmutzen.

zwa-lać, -lić niederreißen, -werfen; herunterwälzen; *z. co na 4.* auf 4. etw. schieben; *z. się* ein-, niederstürzen; sich häufen.

zwal-zać, -czyć bekämpfen.

zwaliska *pl.* Trümmer, die Ruine.

zwalniać, zwolnić nachlassen, lindern; mäßigen (Schritte).

zwap-nieć verkalken; -nienie *n* die Verkalkung.

zwar-ty geschlossen; -tość -heit.

zwaryować verrückt werden.

zwa-rzać, -rzyć zusammentochen; zusammenschweißen (Eisen); erfrieren machen; *z. się* gerinnen (Milch); -rzony geronnen; nützlich.

zwaśnić entzweien.

zwat-pieć alle Hoffnung verlieren; *z. o czym* verzweifeln; -pienie *n* die Verzweiflung.

zwawy munter, frisch.

zwa-zać, -żyć abwägen; *z. na co* auf etw. achten; -żywszy in Betracht.

zwędzić 3. co wegstibizen.

zweg-leć vertohlen; -lenie *n* die Vertohlung; -lić zu Rohle machen.

zwerbować anwerben.

zwe-zać, -żyć verengen.

zwiąc = zwiewać.

zwiady *pl.* das Auslandschaften.

zwiąś-tować ver(l)ündig(en); -towanie -diang; -tun *m* Verflünder; -tunka -in.

zwią-zywać, -zać (zusammen)-binden, verbinden; fesseln; -zek *m* die Verbindung, Bund; das Band, das Bündnis; Zusammenhang; -zkowy Bundes-.

zwiąc = zwijać.

zwichnąć verrenken.

zwied-niały, -ły verwelt; -łoseć *f* Verweltheit; -nieć, -nąć verwelken.

zwie-dzać, -dzić besuchen; bereisen.

zwiąk-szać, -szyć vergrößern.

zwiąmożnić mächtig werden.

zwierać, zewrzeć zusammenbrüden, -flammern; spornen (Pferd); *z. się z kim* mit 3. handgemein werden.

zwiercia-delko *n* Spiegelchen; -dlany Spiegel-; -dło *n* der Spiegel.

zwierz *m* wildes, großes Tier; -ątko *n* Tierchen.

zwie-rzać, -rzyć anvertrauen; *z. się z czego* eine vertrauliche Mitteilung machen.

zwierzch ni Ober-, obrigkeitlich; äußerlich; -nictwo *n* die Oberherrschaft; -niezy oberherrlich; -nik *m* Vorgesetzte(r); -ność *f* Obrigkeit.

zwierzę *n* Tier.

zwie-rzęcość *f* das Tierische; -rzęcy tierisch; -rzostan *m* Wildstand; -rzyna *f* das Wildbret; -rzynieć *m* Tiergarten; Tierkreis.

zwiesić = zwodzić.

zwie-szać, -sić herabhängen lassen.

zwiet-rzeć verwittern, schal werden; -rzyć auspuren.

zwiewać, zwaćc weg-, zusammenwehen; schwingen.

zwieżę = zwozić.

zwieź-zły, -złe bündig; stämmig;
-złość -keit.

zwi-jać, -nać, zwić auf-, ab-
wideln; zusammenrollen; -wideln;
abbrechen (das Lager) einziehen
(Seegel); zwinąć chorągiewkę
davonlaufen; z. się uch winden,
sich zusammenrollen; sich häup-
teln; sich beeilen; -jadło n die
Häsel.

zwil-gocić befeuchten; -gotnieć.
-gnać feucht werden; -zać, -żyć
befeuchten.

zwin-ność f Behendigkeit, Flink-
heit; -ny behend flink.

zwiotnąć veralten, schwach werden.

żwir m Kies, grober Sand;

-owaty fließig; -owy fließ-.

zwi-sły herabhängend; -snać
herab-, herunterhängen.

zwitek m die Rolle.

zwłaszcza besonders, zumal.

zwlekać, zwłóczyć, zwlec aus-,
herunterziehen; herab-, zusam-
menschieben; verzögern, zögern.

zwłóczyiciel m Zauderer.

zwłoka f der Verzug.

zwłoki pl. der Leichnam.

zwód m die Fallbrücke.

zwo-dniczy verführerisch; -dzie.
zwieść führen, herab-, zusam-
menführen; verführen; täuschen;
liefern (Schlacht); herunterlassen;
-dzieciel m Verführer; -dzieciel-
ka -in.

zwoj m die Rolle.

zwojować besiegen.

zwoleńnik m Anhänger; -ica,
-iczka -in; -ictwo n der An-
hang.

zwoł-na langsam, nach und nach;
-nieć = -zwalniać.

zwoływać, -lać zusammenrufen.

zwora f Klammer, das Querband.

zwornik m Schlüsselstein.

zwóz m zwoźba, zwozka f das
Ein-, Zusammenführen; zwozić,
zwieżę führen, ein-, zusammen-
führen; wegführen (zu Wagen).

zwracać, zwrócić lenken, um-
lenken; zurückgeben, umkehren;
brechen; z. się sich umwenden.

zwrot m Um-, Rück-, Wiedertehr;
die Wendung; die Rückgabe; -ka
f Strophe; -nica f Weiche;
-niczy m Weichensteller; -nik m
Wendekreis; -nikowy Wende-
kreis; -ny zurück-, umkehrend;
Wende-.

zwycię-ski, -sko siegreich, Sie-
ge-; -stwo n der Sieg; -zać,
-żyć (besiegen); -zea, -życiel
m Sieger, Besieger.

zwyczaj m die Gewohnheit, die
Sitte, Gebrauch; -em nach Art;
-ny gewöhnlich, üblich; ordent-
lich; -owy Gewohnheits-.

zwy-kłość, -czajność f Gewöhn-
lichkeit; -kły, -kle gewöhnlich,
gewohnt; -knać gewohnt sein.

wyż, wzwyż in die Höhe, oben.

żyć leben; życie n Leben.

życio-dajny belebend; -dawca
m Schöpfer; -piski, -pisarski
biographisch; -pis, -pisarz m
Lebensbeschreiber; -rys m die
Lebensbeschreibung.

życzenie n der Wunsch.

życzli-wość f das Wohlwollen,
Günst, Gewogenheit; -wy wohl-
wollend, gewogen.

życzyć wünschen.

żyd m Jude; -ek m kleiner, jun-
ger Jude; -ówečka f das
Judeumädchen; -owin m ein
gelehrter Jude; -ówka f Jüdin;
-owski Judens-, jüdisch; -ostwo
n Judentum, -volk; -owszczyzna
f das Judentum, der Judaismus.

ży-dziak m Judenknabe; -dzi-
tko n Judenkind; -dzina f
armer, elender Jude; -dzisko n
abstehlicher Jude.

Zygmunt m Siegmund, Sigis-
zyzak m Ritzack. [mund.

żyjący lebend, lebendig.

żyjątko n Lebewesen.

ży-ła f Ader; -lasty aderig;
nervig; -lecčka f das Äderchen;

-lka *f* feine Aber; Neigung (zu etw.) -lować ausätern; beäbern; -lowacieć aberig werden; -lowatość *f* Aberigkeit, das Geäderte, das Nervige; -lowaty aberig, nervig; fladerig.
 żyrandol *m* Armeuchter.
 żyrant *m* Girant, Bürge.
 żyrować girieren, bürgen.
 zysk *m* Gewinn, Vorteil; -iwać, -ać gewinnen; -owność *f* Einträglichkeit, Rentabilität; -owny gewinnbringend, rentabel.
 żytni, żytny Roggen, Korn.
 żytniówka *f* der Kornbranntwein; żytnisko *n* Kornfeld; żyto *n* der Roggen, Korn.
 żyw = żywy; -cem lebend.
 żywe *n* Lebendige.
 żywić nähren, ernähren.
 żywica *f* das Harz.
 żywiciel *m* Ernährer; -ka -in. żywiczny harzig, Harz.
 żywioł *m* Urstoff, das Element.
 żywnie überhaupt, recht sehr.
 żywność *f* Nahrung, der Proviant.
 żywo lebendig; munter, lebhaft; jako żywo so wahr ich lebe;

co żywo aus allen Leibeskräften; aufs schnellste; -kost *m* Weinweß; -ść *f* Lebendigkeit, Lebhaftigkeit, Munterkeit.
 żywot *m* Leib; das Leben; Lebenslauf; -ność *f* Lebenskraft; -ny belebt, Lebens-.
 żywy lebendig; lebhaft, munter.
 zyz *m* das Schielen; Schielende(r); -em patrzeć, -ować schielen.
 żyż-ny fruchtbar; -ność feit.
 zyzowatość *f* das Schielen.
 zyzooki, zyzowaty schielend.
 zżać = zżynać.
 zżęcie *n* Abernten, der Schnitt.
 zżajany außer Atem.
 zżelnąć vor Kälte erstarren.
 zżółknąć gelb werden.
 zżuć (ganz) zerfallen.
 zzu-wać, zżuć herunterziehen; -wadło *n* der Stiefelknecht.
 zżuż-lać verschluden; -lenie *n* die Verschleudung.
 zżydowieć Jude werden.
 zżymać, zżąć zusammensieben, -drücken; runzeln (Stirn); z. się sich aufsträuben, sich entriisten; unwillig werden.
 zżynać, zżać abernten, abjicheln.

PG
6645
G5N6
1917

Nowy słownik kieszonkowy ni-
iecko-polski i polsko-
niemiecki

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

FOR USE IN
LIBRARY ONLY

